

Звезды наши при свете
Скрыты концы
А не жить до свету света
И сами нежить,
То не было того наша душа
Моим сподобь свету,
Что бы светилась душа наша
В свете концы света!
Вот же светом наша душа!
Тодь друзья наши
Дать доброты; а душа
Во свете светом
Его светом, светом света
Видеть концы света,
Дать светом светом света
Человек светом.

Меланг

A CONCORDANCE
to the Poetic Works of Taras Shevchenko

КОНКОРДАНЦІЯ
поетичних творів Тараса Шевченка

Edited and Compiled by
Oleh S. Ilnytskyj
George Hawrysch

Редакція й упорядкування
Олега Ільницького
Юрія Гавриша

Volume Two

Том другий

Shevchenko Scientific Society, USA
New York

Canadian Institute of Ukrainian Studies Press
Edmonton - Toronto

2001

Shevchenko Scientific Society, USA
New York, NY

Canadian Institute of Ukrainian Studies Press

University of Alberta
Edmonton, Alberta

University of Toronto
Toronto, Ontario

Copyright © 2001 Shevchenko Scientific Society, USA
and Oleh S. Ilnytskyj

ISBN 1-895571-38-3 (set)
ISBN 1-895571-40-5 (v. 2)

National Library of Canada Cataloguing in Publication Data

Ilnytskyj, Oleh S. (Oleh Stepan), 1949–
A Concordance to the Poetic Works of Taras Shevchenko

Text in Ukrainian; introduction in English.

Includes bibliographical references.

ISBN 1-895571-38-3 (set)

ISBN 1-895571-40-5 (v. 2)

I. Shevchenko, Taras, 1814–1861 — Concordances.

Hawrysch, George, 1953– II. Title.

PG3948.S51A2 2001   891.7'912   C00-930422-3

The *Concordance to the Poetic Works of Taras Shevchenko* is published with the assistance of
the following Funds of the Shevchenko Scientific Society, USA

Конкорданція поетичних творів Тараса Шевченка надрукована завдяки таким Фондам при
НТШ в Америці

Vol. 1: Drs. Petro and Olha Mociuk Fund

Vol. 2: George Kusiw Fund

Vol. 3: Ivan and Elizabeth Chlopecky Fund

Vol. 4: Vasyi and Sofia Dmytrenko Fund

Том 1: Фонд др. Петра і др. Ольги Моцюків

Том 2: Фонд Юрія Кузева

Том 3: Фонд Івана й Елизабети Хлопецьких

Том 4: Фонд Василя і Софії Дмитренків

All rights reserved   Усі права застережені

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any
form or by any means, without prior written permission of the copyright owner.

Жодну частину цього видання не можна копіювати, зберігати в зовнішньому
запам'ятовувальному пристрої або репродукувати в будь-якій формі чи будь-яким засобом без
письмового дозволу власника авторських прав.

Printed in Canada   Надруковано в Канаді

CONTENTS

<i>Acknowledgements</i>	Vol I	VII
<i>From the Shevchenko Scientific Society</i>	Vol I	IX
<i>Introduction: The Contents and Structure of the Concordance</i>	Vol I	XI
<i>Reference Codes Used in the Concordance: A Listing by Code (Table 1)</i>	Vol I	XXVII
<i>Reference Codes Used in the Concordance: An Alphabetical Listing (Table 2)</i>	Vol I	XXXI

Concordance to the Poetic Works of Taras Shevchenko

1.0 The Ukrainian-language Works		
<i>A–Я</i>	Vol I	3
<i>K–P</i>	Vol II	775
<i>C–Я</i>	Vol III	1555
1.1 Words in the Roman Alphabet Contained in the Ukrainian-language Works.....	Vol III	2127
2.0 The Ukrainian-language Variants		
<i>A–P</i>	Vol III	2131
<i>C–Я</i>	Vol IV	2503
2.1 Words in the Roman Alphabet Contained in the Ukrainian-language Variants	Vol IV	2649
3.0 The Russian-language Works		
<i>A–Я</i>	Vol IV	2653
3.1 Words in the Roman Alphabet Contained in the Russian-language Works.....	Vol IV	2955
4.0 The Russian-language Variants		
<i>A–Я</i>	Vol IV	2959
5.0 Prose Texts in <i>Haidamaky</i> (“Endnotes” and “Foreword”).....	Vol IV	2975
5.1 Words in the Roman Alphabet Contained in the Prose Texts of <i>Haidamaky</i>	Vol IV	3009

Appendices

1. “V kazemati”	Vol IV	3013
2. The Most Frequently Used Word Forms in Alphabetical Order		
(1) Ukrainian-language Works	Vol IV	3021
(2) Russian-language Works	Vol IV	3022
3. Frequency Index in Alphabetical Order (Ukrainian-language Works).....	Vol IV	3023
4. Frequency Index in Descending Order (Ukrainian-language Works)	Vol IV	3079
5. Frequency Index in Alphabetical Order (Ukrainian-language Variants)	Vol IV	3135
6. Frequency Index in Descending Order (Ukrainian-language Variants).....	Vol IV	3167
7. Frequency Index in Alphabetical Order (Russian-language Works).....	Vol IV	3199
8. Frequency Index in Descending Order (Russian-language Works).....	Vol IV	3211
9. Frequency Index in Alphabetical Order (Russian-language Variants).....	Vol IV	3223
10. Frequency Index in Descending Order (Russian-language Variants)	Vol IV	3225
11. Frequency Index in Alphabetical Order (<i>Haidamaky</i> : “Endnotes” and “Foreword”)	Vol IV	3227
12. Frequency Index in Descending Order (<i>Haidamaky</i> : “Endnotes” and “Foreword”).....	Vol IV	3229

Зміст

<i>Від авторів</i>	Том I	VII
<i>Від Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці</i>	Том I	IX
<i>Вступ: Зміст і побудова Конкорданції</i>	Том I	XIX
<i>Умовні коди, прийняті у Конкорданції: Кодовий покажчик (Таблиця 1)</i>	Том I	XXVII
<i>Умовні коди, прийняті у Конкорданції: Алфавітний покажчик (Таблиця 2)</i>	Том I	XXXI

Конкорданція поетичних творів Тараса Шевченка

1.0	Лексикон українських творів		
	<i>А-Й</i>	Том I	3
	<i>К-Р</i>	Том II	775
	<i>С-Я</i>	Том III	1555
1.1	Лексикон слів латинським алфавітом в українських творах.....	Том III	2127
2.0	Лексикон варіантів українських творів		
	<i>А-Р</i>	Том III	2131
	<i>С-Я</i>	Том IV	2503
2.1	Лексикон слів латинським алфавітом в українських варіантах.....	Том IV	2649
3.0	Лексикон творів російською мовою		
	<i>А-Я</i>	Том IV	2653
3.1	Лексикон слів латинським алфавітом у творах російською мовою.....	Том IV	2955
4.0	Лексикон варіантів російською мовою		
	<i>А-Я</i>	Том IV	2959
5.0	Лексикон прозових текстів в поемі «Гайдамаки» («Приписи» і «Передмова»).....	Том IV	2975
5.1	Лексикон слів латинським алфавітом в прозових текстах «Гайдамаків».....	Том IV	3009

Додатки

1.	«В казематі».....	Том IV	3013
2.	Найбільш частотні словоформи. Алфавітний список		
	(1) Твори українською мовою.....	Том IV	3021
	(2) Твори російською мовою.....	Том IV	3022
3.	Алфавітний список словоформ з частотою (твори українською мовою).....	Том IV	3023
4.	Список словоформ за спадом частот (твори українською мовою).....	Том IV	3079
5.	Алфавітний список словоформ з частотою (варіанти українською мовою).....	Том IV	3135
6.	Список словоформ за спадом частот (варіанти українською мовою).....	Том IV	3167
7.	Алфавітний список словоформ з частотою (твори російською мовою).....	Том IV	3199
8.	Список словоформ за спадом частот (твори російською мовою).....	Том IV	3211
9.	Алфавітний список словоформ з частотою (варіанти російською мовою).....	Том IV	3223
10.	Список словоформ за спадом частот (варіанти російською мовою).....	Том IV	3225
11.	Алфавітний список словоформ з частотою («Гайдамаки»: «Приписи» і «Передмова»).....	Том IV	3227
12.	Список словоформ за спадом частот («Гайдамаки»: «Приписи» і «Передмова»).....	Том IV	3229

К 3

076В 0227 Намистечко, як зароблю, / Тобі к великодню куплю. / Пострижемося ж у лакеї
182В 0005 Та й стали хвалитись / Обновами. Тому к святкам / З лиштвою пошили
230В 0015 І «благодосклонні пребивали / Всегда к єфрейторам своїм». / А ми дивились та мовчали,

КАБАН 1

091В 0011 У себе з причетом гуляють. / Оцей годований кабан! / Оце ледащо. Ширий пан,

КАБАНИ 2

180А 0331 В сребрі та златі, / Мов кабани годовані, / Пикаті, пузаті!..
292В 0028 В храмах, в пагодах годувались, / Мов кабани царям на сало / Та на ковбаси. І царі

КАБИЦІ 1

250В 0208 Горить / Огонь тихенько на кабиці, / А Йосип праведний сидить

КАБЛУЧКУ 1

276В 0010 Гнучкий одноліток лози, / Каблукчу заходивсь плести, / На шию б то. Коли погляне,

КАВАЛЕР 1

307В 0008 І чепуренький жрець Ізиди, / Чорнявенький і кавалер, / Скромненько длань свою простер,

КАВ'ЯРУ 1

234А 0494 Відер з трое у барилі, / І кав'яру з Дону – / Всього везе, та не знає,

КАГАНЕЦЬ 1

061А 1949 Гайда, діти! Погасає / Каганець козачий». / А Галайда: «Отамане!

КАГАНЦЕМ 1

061А 0419 Дрижить, ізігнувшись / Над каганцем: лічить гроші / Коло ліжка, клятий.

КАДИЛ 2

218В 0258 Співають гімн і курять дим / З кадил і амфор. І з собором / Іде сам кесар. Перед ним
286В 0013 З багрянців онучі дроти, / Люльки з кадил закуряти, / Явленними піч топоти,

КАДИЛА 1

274А 0184 Аж у Київ. Та вже дома / Без кадила, без кропила / За три шаги охрестила,

КАДИЛАМИ 1

061А 1107 Аж церков бачать. Дяк співа, / Попи з кадилами, з кропилом; / Громада – ніби нежива,

КАДИЛО 2

218В 0087 І на Україні святилось / Те слово, божеє кадило, / Кадило істини. Амінь.
218В 0088 Те слово, божеє кадило, / Кадило істини. Амінь. / -----

КАЖАН 1

061А 0865 Людей не чуть; через базар / Кажан костокрилий / Перелетить; на вигоні

КАЖЕ 50

010А 0076 Воно жить не хоче, не хоче журиться. / «Журись», – каже думка, жалю завдає. / О Боже мій милий! така твоя воля,

- 045A 0090 Потурай їм, брате! / Скачи, враже, як пан каже: / На те він багатий.
- 047A 0094 Тихенько еднала. / «Іди, доню, – каже мати, – / Не вік дівувати!
- 061A 0057 Сонце навіть гудять: / «Не відтіля, – каже, – сходить, / Та не так і світить,
- 061A 0059 Та не так і світить, / Отак, – каже, – було б треба...» / Що масш робити?
- 061A 0396 Нігде пригорнуться: / Куди, каже, хилить доля, / Туди й треба гнуться –
- 061A 0574 «Аби гроші, однаково! / Правду Лейба каже; / А щоб певна була правда,
- 061A 0902 Мудра голова, сидить собі в хуторі, ніби не знає нічого, / а дивишся – скрізь
Головатий. «Коли сам, – каже, – не / повершу, то синові передам».
- 061A 0905 Та й син же штука! Я вчора зострівся з Залізником; / таке розказує про його, що цур
йому! «Кошовим, – каже, – / буде, та й годі; а може, ще і гетьманом, коли
- 061A 0909 А Гонта нащо? А Залізник? До Гонти сама... сама / писала: «Коли, каже...» / -----
- 061A 1518 А Залізник гайдамакам / Каже опинитись: / «У ліс, хлопці! вже світає,
- 114A 0203 Потім бачить, що не жарти. / Та й каже: «Мар'яно! / Треба буде старостів ждять,
- 180A 0029 Витріщивши очі! / Як ягнята; нехай, каже, / Може, так і треба.
- 207A 0082 Старий міркує, розмовляє. – / І треба б, – каже, – й трохи шкода. / А треба буде;
два-три года
- 207A 0148 Возьмем за дитину?» / Тебе б то це. «Добре, – каже / Покойна Марина, –
- 207A 0582 Не треба, Ярино, – / Степан каже. – Я загинув, / Навіки загинув!
- 221A 0106 Махає рукою. / Каже коня напоїти, / А я й напоїла!
- 221A 0454 Начальство мордате, / Подивилось. «Треба, – каже, – / Своди розламати,
- 234A 0173 У найми проситься. / «А що ж, – каже, – возьмим, Насте». / «Возьмімо, Трохиме,
- 234A 0280 ----- / «Спасибі вам! – старий каже. / Тепер, щоб ви знали,
- 274A 0445 На свою країну. / «Вернусь, каже, хоч погляну / На дочку, на сина».
- 014B 0022 Так пан заклятий не дає. / Мала, каже; – нехай, дождуся. / І, знай, вчащаю до
Ганнусі.
- 014B 0026 Пішов я з матір'ю просити. / «Шкода, – каже, – і не проси. / П'ятсот, – каже, – коли
даси,
- 014B 0027 «Шкода, – каже, – і не проси. / П'ятсот, – каже, – коли даси, / Бери хоч зараз...» Що
робити!
- 050B 0205 Вернувся і Максим безногий. / В поході, каже, загубив. / Та срібний хрестик заробив!
- 050B 0248 – І талан і безталання – / Все, – каже, – од Бога. / Ані охне, ні заплаче,
- 057B 0262 – І талан і безталання, / Все, – каже, – од Бога, / Вседержителя святого,
- 057B 0327 Криницю копати. / – Нехай, – каже. – Колись люде / Будуть воду пити
- 057B 0365 На твою криницю / Подивитись. – Добре, – каже, – / Ходімо напитись
- 083B 0219 Якогось панича; питаю, / Чи жива, каже, титарівна? / Чи насміхається з нерівні?
- 125B 0042 Хвалить Господа, веселий, / І каже сідлати / Коня свого вороного;
- 129B 0013 Як се Катерина». / Один каже: «Брате, / Якби я багатий,
- 129B 0018 За одну годину». / Другий каже: «Друже, / Якби я був дужий,
- 129B 0023 Оцій Катерині». / Третій каже: «Діти, / Нема того в світі,
- 129B 0029 Катерина задумалась / І третьому каже: / «Єсть у мене брат єдиний
- 200B 0224 І до громади промовляє / Петрусь. І каже: «Я зробив, / Я генерала отруїв,
- 209B 0025 – Дивися, дитино, оце козаки / (Ніби мені каже), – на всій Україні / Високі могили,
дивися, дитино,
- 249B 0022 Біжить почтар із Віфлієма / І каже: – Царю! так і так! / Зіновать, кукіль і будяк
- 250B 0163 Зайшов у нас підночувать. / І каже, божа благодать / На ветхую Єлисавету
- 250B 0166 Учора рано пролилась, / Учора, каже, привела / Дитину, сина. А Захарій
- 250B 0329 Возобновлять мужі есеї. / І каже, поти не умру, / Поки Месію не узрю! –
- 250B 0337 Опріснок Йосип у торбині, / Дає та й каже: – На, моя дитино, / Поки що, буде,
укріпись,
- 250B 0472 Ременю доброго. Спочинув / Та й каже: – Доню, не журись. / Царя вже Ірода не
стало.
- 250B 0477 Таке-то мені сказали. / Ходімо, – каже, – у свій гай, / У свій маленький тихий рай!
- 278B 0005 Словами жалю додає. / – Полечу, каже, зигзицею, / Тією чайкою-вдовицею,
- 278B 0029 В Путивлі-граді Ярославна. / І каже: – Дужий і старий, / Широкий Дніпре, немалий!
- 278B 0044 Святеє сонечко зійшло. / І каже: – Сонце пресвятеє / На земло радість принесло
- 284B 0013 ----- / Явор каже: – Похилюся / Та в Дніпрі скупаюся.–

284В 0015 Та в Дніпрі скупаюся.– / Козак каже: – Погуляю / Та любовю пошукаю.–
298В 0006 А воля душу стерегла. / – Прокинься.– каже.– Плач, убога! / Не зійде сонце. Тьма і тьма!

КАЖЕШ 4

221А 0381 ----- / Ти то кажеш. / А може, й посадять,
057В 0272 ----- / Так ти кажеш, / Що бачив криницю
057В 0276 Беруть з неї воду, / І хрест, кажеш, коло шляху / І досі господній
095В 0098 Всього дадуть, та ще й багато! / Не треба, кажеш, дайте хату! / Цього вже лучше й не благай,

КАЖИ 1

030А 0181 Іди ж їх шукати, / Та не кажи добрим людям, / Що є в тебе мати.

КАЖУ 12

061А 0278 Та королем коверзує... / Не кажу Степаном / Або Яном Собієським:
061А 0557 «Мої!.. ховай Боже! / Ні, я кажу, що в Вільшаній... / Вільшанські схизмати
180А 0295 Й говорить не вмиєш / По-здешньому?» – «Ба ні,– кажу,– / Говорить умію,
207А 0144 От умерла й мати, / Таки твоя, а я й кажу / Покойній Марині,
207А 0146 Покойній Марині, / Моїй жінці: «А що,– кажу,– / Возьмем за дитину?»
221А 0438 ----- / І я кажу: помолимось / Та будемо спати.
274А 0268 За руки хватаю. / «Це я»,– кажу. А він мені / Шепче: «Я прощаю.
050В 0159 ----- / Вони, кажу вам, прозябають. / Або, по-вашому, ростуть,
057В 0363 Сатана проклятий. / – Ходім,– кажу,– Уласович, / На твою криницю
057В 0374 Чи глибока.– Власовичу,– / Кажу,– потрудися / Води достать, я не вмію.–
095В 0028 Я вже не почую. / А як, кажу, хто не чує, / То тому й байдуже.
175В 0019 І не турбуйсь, брате. / – Добре,– кажу.– А все-таки / Невеличку нате,

КАЖУТЬ 22

030А 0464 А люде хоч бачать, та людям не жаль: / «Нехай,– кажуть,– гине ледача дитина, / Коли не зуміла себе шанувать».
030А 0725 І босе і голе. / «Дала,– кажуть,– бровенята, / Та не дала долі!»
061А 0207 Мовчки похилились. / «Благослови, – кажуть, – батьку, / Поки маєм силу;
061А 1020 поки не охрип, співатиму; а охрипну – чарочку-другу тії / ледащиці-живиці, як то кажуть, та й знову. Слухайте ж, / панове громадо!
061А 1384 «У Вільшаній; / І кажуть, що вкрали / Дочку його, коли знаєш».
173А 0143 Бо хрещені не приймають: / «Стара, – кажуть, – стала, / Нездужає...». І огризок
198А 0013 Ніхто не питає. / Удвох, кажуть, і плакати / Мов легше неначе;
207А 0668 В сусіди прохатись. / Тепер, кажуть, в Слободзеї / Останки збирає
221А 0532 А їм і байдуже. / Кажуть, бачиш, що все-то те / Таки й було наше,
250А 0200 Кров із ребер точать. / Просвітити, кажуть, хочуть / Материні очі
274А 0405 ----- / «Кажуть люде, що суд буде, / А суду не буде.
033В 0046 Полупанком нашим можна здивувать. / І все то те лихо, все, кажуть, од Бога! / Чи вже ж йому любо людей мордувать?
046В 0112 Не поможе милий Боже, / Як то кажуть люде. / Буде каяння на світі,
050В 0053 Як матимеш кого любить. / Хоть кажуть от ще що, небоже: / Себе люби, то й Бог поможе.
050В 0210 Чого ж він приплентав? – А хто його зна! / Чи чув ти, що кажуть: легше умирати / Хоть на пожарині в своїй стороні,
073В 0007 Та розважу свою тугу. / Не йди, кажуть, з цієї хати / Не пускають погуляти.
088В 0012 Мов на Іуду... Із туману, / Як кажуть, стала виглядять / Червонолицая Діана...
088В 0034 На тин похилився, / Люде кажуть і говорять: / Мабуть, він упився.
104В 0056 (І неталан наш і талант, / Як кажуть люде, все од Бога) / Наглядів, клятий! Панські очі!
153В 0093 Сердешна, осталась. / Поїхала у Рим, кажуть, / Та десь опинилась,
153В 0096 Та з маркізом якимсь голим, / Кажуть, одружилась. / Може, й брешуть, бо, звичайне,

200B 0127 Вони ж не вернуться! Як хоч, / А лихо, кажуть, перескоч, / А то задавить.
Генеральша

КАЗАВ 4

061A 1577 «Що, титаря вбили?» / «Ба ні, дядьку; батько казав, / Що його спалили
207A 0132 Полудновать лагодь. / Гуляючи, як той казав, / Шматок хліба з'їсти.
234A 0139 «А що, Насте? / Я й казав! От бачиш? / От і талан, от і доля,
161B 0302 та й підем удвох собі аж у Київ. Треба / заквітчатися, – може, в останній раз, бо він
казав, / що у Броварях і повинчаємося.

КАЗАЛА 1

173A 0020 Зозуля кувала, / Правдоньку казала. / Буду сто літ жити,

КАЗАЛИ 2

006B 0098 ----- / Не кидай матері, казали, / А ти покинула, втекла,
016B 0088 І батько й мати не пускали, / Казали: вгору не залазь. / Так ні, за князя. От і князь!

КАЗАРМИ 2

046B 0084 І почорніє червоне поле... / – Айда в казарми! Айда в неволю! – / Неначе крикне хто
надо мною.
233B 0017 Як квіточка в полі! / Із казарми нечистої / Чистою, святою

КАЗАТИ 2

061A 0768 Бодай не дивиться! / Бодай не дивитись, бодай не казати! / Бо за людей сором, бо
серце болить.
266A 0060 Став потроху... Доглядаюсь – / Бодай не казати, / Кругом мене, де не гляну,

КАЗАТЬ 5

052A 0059 Чи правду співаю? / Ех, якби-то!.. Та що й казати? / Кебети не маю.
061A 0842 А за козаками... / Та що й казати? Минулося; / А те, що минуло,
050B 0023 Так жаль маленьких діток стало! / Звичайне, мати, що й казати! / Та, може,
снівся-таки й зять,
057B 0039 Так жаль маленьких діток стало. / Звичайне, мати, що й казати, / Та, може,
ждався-таки й зять,
150B 0006 Шукаю Бога, а нахожу / Таке, що цур йому й казати. / От що зробили з мене годи

КАЗИТЬСЯ 2

154A 0059 Сказилося море. / «Нехай казиться», – і сховались / За хвилі – за гори.
154A 0090 Скутар скаженіє! / «Нехай казиться», – з твердині / Кричить Гамалія.

КАЗКА 1

057B 0019 Такою річ і записать. / Бо се не казка, а билиця, / Або бувальщина, сказать.

КАЇН 1

057B 0356 Отаке-то! А за віщо? / За те, за що Каїн / Убив брата праведного

КАЇНА 1

036B 0012 Нерона лютого, Сарданапала, / Ірода, Каїна, Христа, Сократа, / О непотребная!
Кесаря-ката

КАЙДАНАМИ 5

180A 0264 Нагодовані, обути / І кайданами окуті, / Моштруються... Далі гляну:
180A 0450 І Бог не розлучить / Нас з тобою. Кайданами / Скований зо мною
199A 0148 І вольний розум окував / Кайданами лихої ночі!.. / Прозріте, люди, день настав!
250A 0011 Оглухли, не чують; / Кайданами міняються, / Правдою торгують.
239B 0019 І коліна одпочинуть, / Кайданами куті! / Радуйтеся, вбогодухі,

КАЙДАНАХ 27

- 061A 0938 Турецьким султанам, / В кайданах, в кайданах! / Годі ж, не журіться;
 061A 0938 Турецьким султанам, / В кайданах, в кайданах! / Годі ж, не журіться;
 061A 1487 Клене, умирає, / Або в пана у кайданах / У склепу конає.
 150A 0074 Козаки-сердеги. Чого вони ждуть? / По-своєму Бога в кайданах благають, / А хвилі на той бік ідуть та ревуть.
 150A 0083 В залізах руки принести, / І перед всіми у кайданах / Стать козакові...»
 154A 0075 Козаки-сердеги. Чого вони ждуть? / По-своєму Бога в кайданах благають, / А хвилі на той бік ідуть та ревуть.
 154A 0084 В залізи руки принести / І перед всіми у кайданах / Стать козакові...» – «Ріж та бий!
 180A 0448 Голодом замучив / У кайданах. Царю! царю! / І Бог не розлучить
 196A 0010 Всі оглухли – похилились / В кайданах... байдуже... / Ти смієшся, а я плачу,
 199A 0026 Й сирот розділили. / Виростали у кайданах / Слав'янські діти,
 199A 0100 І силу, і волю. / Земля плаче у кайданах, / Як за дітьми мати.
 199A 0268 Мов кедр серед поля / Ливанського, у кайданах / Став Гус перед ними!
 199A 0307 І повели Гуса / На Голгофу у кайданах. / І не стрепенувся...
 221A 0463 Черепок, гниле корито / Й костяки в кайданах! / Якби в форменних, то добре:
 246A 0068 Ніхто й не возьме за своє, / Не поведе тебе в кайданах. / А в нас!.. На те письменні ми,
 033В 0050 Що вона зробила? За що вона гине? / За що її діти в кайданах мовчать? / Розказали кобзарі нам
 218В 0203 А неофітів в Сіракузи / В кайданах одвезли. І син / Алкід, твоя дитина,
 218В 0207 Любов єдина твоя, / Гниє в неволі, в кайданах. / А [ти], прескорбная, не знаєш,
 218В 0228 Круг смертного твого предстануть / В кайданах. І... тебе простять. / Вони брати і християни,
 218В 0242 І в Сіракузи поплила. / Та там уже його в кайданах / Найшла, сердешная, в тюрмі.
 218В 0249 Свого сина, аж поки-то / Його в кайданах поженуть / Бульвар мести.
 218В 0331 Звелів везти із Сіракузи / У Рим в кайданах християн. / І рада ти, і весела
 218В 0366 Везуть твого сина / З неофітами в кайданах. / А твоя дитина
 218В 0461 Ще не було у Колізеї. / На третій день і їх в кайданах / Сторожа з голими мечами
 230В 0075 Чи ти дивилося звисока, / Як сотнями в кайданах гнали / В Сибір невольників святих,
 230В 0093 На світ вас виведу надалі / Рядами довгими в кайданах... / -----
 241В 0007 Ні, ні! Крий Боже! Розіпнуть. / В Сибір в кайданах поведуть. / І ти, мій цвіте неукритий...

КАЙДАНИ 43

- 150A 0007 Та з Великого Лугу, / Суши наші сльози, заглуши кайдани, / Розвій нашу тугу.
 150A 0099 Сам хурдигу розбиває, / Кайдани ламає. / «Вилітайте, сірі птахи,
 154A 0007 Та з Великого Лугу, / Суши наші сльози, заглуши кайдани / Та розвій нашу тугу.
 154A 0098 По пеклу гуляє, / Сам кайдани розбиває, / Братів визволяє.
 173A 0117 Та й підкралась... Стали хлопців / В кайдани кувати / Та повезли до прийому
 180A 0200 Одпочину... Аж слухаю – / Загули кайдани / Під землею... Подивлюся...
 180A 0227 Ні, то люди, живі люди, / В кайдани залиті. / Із нор золото виносять,
 180A 0235 Онде злодій штемпований / Кайдани волочить; / Он розбойник катований
 180A 0241 А меж ними, запеклими, / В кайдани убраний, / Цар всесвітній! Цар волі, цар,
 199A 0276 Чи на прю позвали? / Чи дивиться на кайдани??» / «Мовчи, чеше смілий...» –
 207A 0511 З гармати гримали, / В кайдани кували, / В тяжкую неволю завдавали.
 207A 0518 В турецькую землю, в тяжкую неволю! / Там кайдани по три пуда, / Отаманам по чотири,
 207A 0531 До Бога руки здіймає, / Кайдани ламає, / Утікає на вольную волю...
 207A 0538 Гарячим залізом випікали, / В кайдани кували, / В тюрму посадили
 207A 0555 Не пізнає, таке з його / Зробили кайдани. / «Сину ти мій безталанний!
 221A 0280 Так кацапів закрепила / У німецькі кайдани – / Хоч лягай та й засни.
 221A 0334 На катів та на все добре / Кайдани готують! / -----
 246A 0149 Як і тюрми муровати. / Кайдани кувати, / Як і носить!.. і як плести
 250A 0193 І вам, синам, передали / Свої кайдани, свою славу! / -----

256A 0064 Не розкує закований / У ваші кайдани / Народ темний, не заріже
 258A 0254 Блаженний той, хто заплатить / За твої кайдани! / Блажен! блажен! Тебе, злая,
 265A 0021 І світ запалити! / Страшно впасти у кайдани, / Умирать в неволі,
 268A 0018 Поховайте та вставайте, / Кайдани порвіте / І вражою злою кров'ю
 006B 0259 Що я ні з ким не поділю / Мою тюрму, мої кайдани! / -----
 038B 0094 Музика, танці і Бердичів. / Кайдани брязкають... Москва, / Бори, сніги і Єнісей...
 042B 0007 І що робити взаперті? / Якби кайдани перегризти, / То гриз потроху б. Так не ті,
 057B 0056 Стою, бувало. Ані кара, / Ні муки, кайдани, / Ніже літа, сину,
 083B 0204 Ой узяли безталанну, / Закували у кайдани, / Сповідали, причащали,
 102B 0021 Мов на звірей тих лютих, диких, / Кайдани повелів кувать, / Глибокі тюрми покопать.
 156B 0047 У рясі пізнали, / Закували у кайдани, / В Сосницю послали.
 156B 0074 Та й умер з нудьги. Остило / Волочить кайдани. / І забули в Україні
 160B 0008 Дурную голову свою, / Та кайдани собі кую / (Як ці добродії дознають).
 187B 0028 І добре роблять, що кують / На руки добрії кайдани / Та чарки в руки не дають
 194B 0038 Жить на світі, волочити / В неволі кайдани! / Може, ще я подивлюся
 200B 0231 В тюрмі, в суді, а в добрий час / В кайдани добре закували, / Переголили про запас;
 200B 0234 Перехрестивсь, отак убраний, / І поволік Петрусь кайдани / Аж у Сибір...
 218B 0404 За матерями християнам. / Мов дзвони, загули кайдани / На неофітах. А твій син,
 230B 0084 Та цур їм, тим царям поганим! / Нехай верзуться їм кайдани, / А я долину на Сибір,
 237B 0004 Один на другого кують / Кайдани в серці. А словами, / Медоточивими устами
 242B 0004 Ми заходились розкувать / Своім невольникам кайдани. / Аж гульк!.. Ізнову потекла
 250B 0254 Сокиру, молот і кують / Кайдани новие. Уб'ють, / Заріжуть вас, душеубійці,
 268B 0047 Уловлять і судить не будуть, / В кайдани туго окують, / В село на зрище приведуть,
 276B 0008 Додумать, як би то скувать / Кайдани на римлян. І, взявши / Гнучкий одноліток лози,

КАЙЗАК 4

074B 0004 По світу та дива творив.) / А кайзак на хирю / Та на тяжке лихо
 074B 0045 В яру чорніє під горою, / Та дикий інколи кайзак / Тихенько виїде на гору
 074B 0050 Мов степ до Бога заговорить. / Верблюду заплаче, і кайзак / Понурить голову і гляне
 074B 0053 На степ і на Карабутак, / Сингичагач кайзак вспом'яне, / Тихенько спуститься з гори,

КАЙЗАКИ 1

074B 0064 О давній годині. / І кайзаки не минають / Древа святого.

КАЙТЕСЯ 1

114A 0085 «Слухайте ж, дівчата, / Та кайтеся... Давно колись / Була собі мати,

КАЙТЕСЬ 1

030A 0427 Щоб під чужим тином сльози виливать! / Отож-то дивіться та кайтеся, дівчата, /
 Щоб не довелося москаля шукать,

КАК 1

221A 0367 ----- / Как хвачу да помчу, / В самый ад полечу

КАКОЙ 2

030A 0744 Пита пані, як зветься? / «Івась».- «Какой милый!» / Берлин рушив, а Івася
 014B 0015 Свезли в Калугу и забрали. / Так вот те случай-то какой! / -----

КАЛАМАР 1

047A 0146 Для того придбала». / Пішла стара, мов каламар / Достала з полиці.

КАЛАМАРЮ 1

180A 0305 Цур тобі, мерзенний / Каламарю... І зробився / Я знову незримий

КАЛАМУТНА 1

104B 0007 Неначе вимовити хоче: / – Дністре, водо каламутна, / Винеси на волю!

КАЛАМУТНИМИ 1

196В 0013 ----- / Каламутними болотами, / Меж бур'янами, за годами

КАЛАМУТНОЮ 1

308В 0034 Над Летою бездонною / Та каламутною. / Благослови мене, друже,

КАЛАМУТНУ 1

104В 0004 Козак. І дивиться, йдучи, / На каламутну темну воду, / Неначе ворогові в очі,

КАЛАМУТНУЮ 1

308В 0054 Через Лету бездонною / Та каламутною / Перепливе, перенесем

КАЛЕНАЯ 1

281В 0003 А з вечора до досвіта / Летить стріла каленая, / Бряжчить шабля о шеломи,

КАЛИНА 9

030А 0070 Виспіває, вимовляє, / Аж калина плаче. / Вернулася – і раденька,

123А 0094 Ганна розцвітала; / Як калина при долині / Вранці під рососою,

006В 0150 І дрібнії роси. / Щоб калина прийнялася, / Розпустила віти.

006В 0162 ----- / І калина прийнялася, / Віти розпустила.

006В 0220 Повсихали три явори, / Калина зов'яла. / Не вертаються три брати.

083В 0113 У синій шапці, у жупані, / В червоних, як калина, штанях, / Навприсідки вліта козак,

179В 0002 Зацвіла в долині / Червона калина, / Ніби засміялась

284В 0017 ----- / А калина з ялиною / Та гнучкою лозиною,

302В 0004 Пишається над водою / Червона калина. / Пишається калинонька,

КАЛИНИ 2

083В 0185 То знов одступає. / А з калини, мов гадина, / Байстрюк виглядає!

083В 0190 Та й побігла... А Микита / Виліз із калини / Та й укинув у криницю,

КАЛИНИ 9

027А 0005 Червону калину, / На калині одиноке / Гніздечко гойдає.

027А 0015 Було, як смеркає, / Защебече на калині – / Ніхто не минає.

027А 0049 Поки безголов'я ворон прокричить. / Засне долина. На калині / І соловейко задріма.

027А 0065 Червону калину, / На калині одиноке / Гніздечко гойдає.

047А 0051 Защебече соловейко / В лузі на калині, / Заспіває козаченько,

061А 0612 Дивиться в криницю; / На калині, над водою, / Так і виливає,

006В 0157 І будемо щебетати / З милим на калині. / Будем плакати, щебетати,

006В 0190 Діти обірвуть.– / Вранці-рано на калині / Пташка щебетала,

029В 0149 І місяць з зорями сіяв, / І соловейко на калині / То затихав, то щебетав,

КАЛИНО 1

006В 0171 – Широкая, високая / Калино моя, / Не водою до схід-сонця

КАЛИНОНЬКА 1

302В 0005 Червона калина. / Пишається калинонька, / Явор молодіє,

КАЛИНОЮ 6

016А 0031 Туди, де мій милий, / Червоною калиною / Постає на могилі.

016А 0037 Квіткою стояти. / І квіткою, й калиною / Цвісти над ним буду,

123А 0122 Сором – не згадаю. / Як дитина, калиною / Себе забавляє,

006В 0168 Вночі процвітає. / То дівчина з калиною / Плаче, розмовляє:

006В 0192 Пташка щебетала, / Під калиною дівчина / Спала, не вставала.

284В 0004 Меж лозою з ялиною, / З червоною калиною. / -----

КАЛИНУ 11

010A 0217 А в головах у дівчини / Червону калину. / Прилітає зозуленька
 027A 0004 Над водою гне з вербою / Червону калину, / На калині одиноке
 027A 0020 Убирає, доглядає, / Не мине калину. / Чи сирота, що до світа
 027A 0064 Над водою гне з вербою / Червону калину, / На калині одиноке
 030A 0067 Прийде до криниці, / Стане собі під калину, / Заспіває Гриця.
 030A 0210 Хто посадить на могилі / Червону калину? / Хто без тебе грішну душу
 006В 0145 То дівчина заручена / Калину сажас, / І сльозами поливає,
 006В 0181 Зневажають червону / Калину мою. / Повий мою головоньку,
 006В 0216 А дівчина заручена – / Червону калину. / Не прийнялись три ясени,
 134В 0013 Там і гуляй. / Найдеш у гаї тую калину, / То й пригорнись,
 179В 0020 Як діточок двоє, / Під тую калину / Прийшли, посідали

КАЛІКА 2

061A 1692 Тече кров у воду. / Ні каліка, ані старий, / Ні мала дитина
 050В 0271 Отже, не вгадаєш, / Що каліка виробляє, – / Криницю копас!

КАЛІКА-НЕБОГА 1

061A 0512 Була собі Гандзя, / Каліка-небога, / Божилася,

КАЛІКА-НЕДОРІКА 1

173A 0130 Все багатих діти. / Той каліка-недоріка, / Той не вмів стати,

КАЛІКИ 3

061A 2196 Покотились малі діти / І каліки хворі. / Гвалт і галас. На базарі,
 180A 0128 Он глянь, у тім раї, що ти покидаєш, / Латану свитину з каліки знімають, / З шкурою
 знімають, бо нічим обуть
 221A 0234 В колодочки ще не вбились, / Безпері каліки!.. / -----

КАЛІКОЮ 3

207A 0586 Ти літа погубиш / За калікою?.. Ярино! / Насміються люде
 146В 0030 Обідраний, облатаний, / Калікою в хату. / Оце тобі Запорожжя
 180В 0079 А тебе покине / Калікою на розпутті, / Щоб собак дражнила,

КАЛІКУ 5

114A 0330 Соромляться люди у хату пустить / І привітатъ словом старого каліку. / Укороти,
 Боже, молодого віку
 173A 0171 Та й кому там пізнавати / Каліку убогу? / Сидить собі та дивиться
 250A 0205 За німцями, недоріку, / Сліпую каліку. / Добре, ведіть, покажуть,
 266A 0012 І кидують на розпутті / Сліпого каліку. / Невеликі три літа
 274A 0155 Трохи одпочину... / Та, може, ще хоч каліку / Приведу дитину...

КАЛІЦІ 1

146В 0044 Нема кому води тії / Каліці подати. / -----

КАЛІЧЕНІ 1

104В 0168 І, сивоволосий, / Підняв руки калічені / До святого Бога,

КАЛУГУ 1

014В 0014 Меня-то, слышь, и подсмотрили, / Свезли в Калугу и забрали. / Так вот те случай-то
 какой!

КАЛЮЖАХ 1

016В 0229 Лопуцьки їсть, ставочки гатить / В калюжах з дітьми у яру. / Умийся, серденько! Бо
 мати

КАЛЮЖІ 7

- 171A 0029 Бур'яном укрилась, цвіллю зацвіла, / В калюжі, в болоті серце прогноїла / І в дупло
холодне гадюк напустила,
180A 0390 Як-то воно зробилося / З калюжі такої / Таке диво?.. Отут крові
006B 0318 Що дався дурням одурить, / В калюжі волю утопить. / Холоне серце, як згадаю,
205B 0005 В свиню абощо, та й живе, / Купається собі в калюжі, / Мов перш купалося в гріхах.
247B 0008 Жидівській хаті б похмелився / Або б в калюжі утопивсь, / В багні свинячим.
247B 0014 Або в колисці ще упивсь... / То не купав би я в калюжі / Тебе преславного. Амінь.
287B 0005 Раби, невольники недужі! / Заснули, мов свиня в калюжі, / В своїй неволі! Мій ти
друже,

КАЛЮЖУ 2

- 187B 0026 Полізли свині ізнадвору, / Мов у калюжу, та й сопуть. / І добре роблять, що кують
287B 0018 Подай мені. То перейти / І він pomoже нам калюжу, / Поможе й лихо донести

КАМЕНЕМ 2

- 180A 0387 А берег ушитий / Увесь каменем. Дивуюсь, / Мов несамовитий!
102B 0018 І мужа свята..... горе вам! / На стогнах каменем побили. / І праведно Господь великий,

КАМЕНІ 1

- 104B 0011 Коли така доля.– / Та й роздігся на камені, / У воду кинувся, пливе,

КАМЕНЮ 1

- 052A 0053 Слава України! / Без золота, без каменю, / Без хитрої мови,

КАМЕНЬ 5

- 061A 1510 Карай серце: розірветься, / Хоч би було камень. / Доле моя! серце моє!
207A 0521 І світа божого не бачать, не знають, / Під землею камень ламають, / Без сповіді
святої умирають,
258A 0258 І розіб'є дітей твоїх / О холодний камень. / -----
266A 0006 Окрадають добрі думи, / О холодний камень / Розбивають серце наше
215B 0022 Погані вірші навчили. / Ви тяжкий камень положили / Посеред шляху... і розбили

КАМІННЯ 1

- 061A 2280 Стіни розвалили – / Розвалили, об каміння / Ксьондзів розбивали,

КАНАЄ 2

- 033B 0077 З далекого Криму, / Що канає Гетьманщина, / Неповинно гине.
218B 0209 А [ти], прескорбная, не знаєш, / Де він канає, пропадає! / Ідеш шукать його в Сибір

КАНАЮ 1

- 046B 0029 Мій орле-козаче! / Як канаю я в неволі, / Як я нжу світом.

КАНДІЙОК 1

- 250B 0610 Які-то люди з його будуть! / Та взявши відер, кандійок, / І батько, й мати, і воно

КАНЕВІ 1

- 221A 0134 ----- / А я в Каневі родилась. / Ще й не говорила,

КАНІВ 2

- 061A 1336 Кров'ю підпливає. / Горить Корсунь, горить Канів, / Чигирин, Черкаси;
221A 0139 Як їхала Катерина / В Канів по Дніпрові. / А ми з матір'ю сиділи

КАНУ 1

- 016A 0016 Пошукаю в чорних [хвилях], / На дно моря кану. / Найду його, пригорнуся,

КАНУВ 1

083В 0098 Так от що сміхи нарobili! / А він канув, провалився, / Його вже й забули,

КАНУТЬ 1

025В 0010 На синє небо виходить зоря. / Ой зоре! зоре! – і сльози кануть. / Чи ти зійшла вже і на Україні?

КАПАЮТЬ 2

029В 0072 Сидить, і дивиться, і дума, / А сльози капають... «Гай-гай!..– / Старий промовив.– Недоуми!

192В 0024 Думи душу осідають, / І капають сльози. / І хочеться сповідатись,

КАПЕЛЬКУ 1

192В 0002 Ми восени таки похожі / Хоч капельку на образ божий, / Звичайне, що не всі, а так,

КАПІТАН 1

088В 0022 Та й заспівав,– звичайне, тихо, / Щоб капітан не чув, бо злиха / Якийсь лихий, хоч і земляк.

КАПІТОЛІЙ 1

218В 0113 Молилася своїм Пенатам / І в Капітолій принесла / Немалі жертви. Ублагала

КАПІТОЛІЙСЬКИЙ 1

218В 0115 Немалі жертви. Ублагала / Капітолійський той синкліт, / Щоб первенця її вітали

КАПІТОЛІЯ 1

218В 0256 Жерці і ліктори стоять / Круг Капітолія. І хором / Співають гімн і курять дим

КАПЛИЦІ 2

199А 0192 Іван Гус буллу розідрав!! / Із віфліємської каплиці / Аж до всесвітньої столиці

246А 0134 Воно ж так і сталось. / Храми, каплиці, і ікони. / І ставники, і мірри дим,

КАПЛИЦЮ 3

199А 0122 За мене Бог!.. да совершиться!» / І в віфліємську каплицю / Пішов молитися добрий Гус.

057В 0392 Та у балці й поховали. / Чималу каплицю / Поставили громадою,

156В 0080 Свого друга великого / І звелів каплицю / Над гетьманом змуровати

КАПЛИЧКА 1

029В 0020 А онде, онде за Дніпром, / На пригорі, ніби капличка, / Козацька церква невеличка

КАПЛІ 1

218В 0079 Ти сльози матері до краю, / До каплі вилила! Ридаю, / Молю ридаючи, пошли,

КАПЛЮ 1

016В 0347 Там і осталось. Сам не впав, / Остатню каплю допивав. / Та й ту допив. Встає, не пада,

КАПЛЯ 1

250В 0578 Та й не догледіла. Неначе / Окропу капля, як огонь / На його впала, і воно

КАПРАЛ 2

230В 0002 Во дні фельдфебеля-царя / Капрал Гаврилович Безрукий / Та унтер п'яний Долгорукий

230В 0050 А ви – юродиві – тим часом, / Поки нездужає капрал, / Ви огласили юродивим

КАПРАЛА 2

- 230B 0020 Підніжки царські, лакеї / Капрала п'яного! Не вам, / Не вам, в мережаній лівреї,
230B 0041 Якийсь дурний оригінал, / Що в морду затопив капрала, / Та ще й у церкві, і пропало,

КАПУСНИЦЯ 1

- 221A 0215 На чужу роботу! / Капусниця! закурена... / А ви, мості-пані?

КАПУСТА 2

- 050B 0161 Або, по-вашому, ростуть, / Як та капуста на городі. / -----
185B 0056 А на громаду хоч наплюй! / Вона – капуста головата. / А втім, як знаєш, пане-брате,

КАРА 12

- 030A 0434 Бо люде не знають; / Кого Бог кара на світі, / То й вони карають...
061A 2303 Де що запопали, страви нанесли / І сіли вечерять. Остатня кара, / Остатня вечеря!
180A 0207 Я не заховаюсь / І на небі!.. За що ж кара, / За що мені муки?
199A 0195 Луна, гогочучи, неслась. / Ченці ховаються... Мов кара, / Луна в конглаві оддалась –
256A 0082 Бо в день радості над вами / Розпадеться кара. / І повіє огонь новий
258A 0265 Воспоєм благая, / Яко Бог кара неправих, / Правим помагає.
016B 0246 І стогне він, стогне по всій Україні. / Кара Господева. Тисячами гинуть / Голодніі люде. А скирти гниють.
057B 0055 Ввесь похолону, неживий / Стою, бувало. Ані кара, / Ні муки, кайдани,
218B 0381 Воспоєм благая, / Яко Бог кара неправих, / Правим помагає.
268B 0006 Мій любий краю неповинний! / За що тебе Господь кара, / Карає тяжко? За Богдана,
268B 0037 Нарізані на людських душах, / Що крикне кара невсипуща, / Що не спасе їх добрий цар,
299B 0022 Дівчаточок, як ту отару. / Чи буде суд! Чи буде кара! / Царям, царятм на землі?

КАРАБУТАК 1

- 074B 0052 Понурить голову і гляне / На степ і на Карабутак, / Сингичагач кайзак вспом'яне,

КАРАЄ 11

- 061A 0470 «Коли брешу, / Нехай Бог карає!» / «Не Бог, а ми. Признавайся!»
061A 1675 І хатина, і будинок; / Мов доля карає / Вельможного й неможного.
061A 2007 Може, я грішила, / Може, Бог за те й карає, / Що я полюбила –
246A 0004 Споконвіку Прометея / Там орел карає, / Що день божий добрі ребра
250A 0223 Бо хто матір забуває, / Того Бог карає, / Того діти цураються,
258A 0149 ----- / Господь Бог лихих карає – / Душа моя знає.
258A 0174 Благо тому, кого Господь / Карає меж нами, / Не допуска, поки злому
016B 0206 Буде веселити / Свою матір. Бог карає / Княгиню на світі...
046B 0020 І тяжко плакати. І не знаю, / За що мене Господь карає? / У школі мучилось, росло,
046B 0026 Що вкрав маленьким у дяка, / Отак Господь мене карає. / -----
268B 0007 За що тебе Господь кара, / Карає тяжко? За Богдана, / Та за скаженого Петра,

КАРАЄМ 1

- 061A 1741 Не про дідів, бо незгірше / Й ми ляхів караєм; / Не про лихо, бо ми його

КАРАЄШ 2

- 010A 0050 Така її доля... О Боже мій милий! / За що ж ти караєш її, молоду? / За те, що так щиро вона полюбила
199A 0144 Одпочинь од кари у світлому раї. / За що пропадають? за що ти караєш / Своїх і покорних, і добрих дітей?

КАРАЙ 5

- 057A 0100 Хто ж сироті завидує – / Карай того, Боже! / -----
061A 1505 А лях... Боже, Боже! / Карай пеклом мою душу, / Вилий муки море,
061A 1509 Та не таким горем / Карай серце: розірветься, / Хоч би було камень.

061A 2017 За милого долю. / Карай, Боже! Твою правду / Я витерпів мушу.
061A 2192 Затопили, закричали: / «Карай ляха знову!» / Покотились по базару

КАРАЛАСЬ 1

234A 0543 Сльози покотились. / «Прости мене! Я каралась / Весь вік в чужій хаті...

КАРАЛИ 1

061A 2263 «Кари ляхам, кари!» / І карали: страшно, страшно / Умань запалала.

КАРАЛИСЬ 1

050B 0198 Отак пиши, – і за гріхи / Карались Господом ляхи, / І пугав Пугач над Уралом.

КАРАМЗІНА 1

221A 0229 Та кров розливалася! / Дивись, які! Карамзіна, / Бачиш, прочитали!

КАРАТИ 1

061A 1662 Потрусили, та й потягли / Карати мерзенних / У Лисянку.

КАРАТИСЬ 2

046B 0042 Щоб не довелося, брате, / І йому каратись. / Як я тепер у неволі
057B 0285 А я й досі караюся / І каратись буду / Й на тім світі.

КАРАТЬ 1

287B 0012 Одурить! Не одурить Бог, / Карать і миловать не буде: / Ми не раби його – ми люде!

КАРАУЛИ 1

221A 0448 Та трохи спочили. / Поставили караули. / Исправник аж просить,

КАРАЮСЯ 2

046B 0044 Як я тепер у неволі / Караюся, брате. / -----
057B 0284 Праведні люде! / А я й досі караюся / І каратись буду

КАРАЮСЬ 7

180A 0215 Думи розпустили?? / За що, не знаю, а караюсь, / І тяжко караюсь!
180A 0216 За що, не знаю, а караюсь, / І тяжко караюсь! / І коли я спокують,
221A 0067 Тію клятою водою! / От за що караюсь, / От за що мене, сестрички,
221A 0159 От за що, мої сестриці, / Я тепер караюсь, / За що мене на митарство
036B 0003 За тебе марно я в чужому краю / Караюсь, мучуся... але не каюсь!.. / Люблю, як
ширу, вірну дружину,
149B 0004 За грішні, мабуть, діла / Караюсь я в оцій пустині / Сердитим Богом. Не мені
149B 0006 Сердитим Богом. Не мені / Про тее знать, за що караюсь, / Та й знать не хочеться
мені.

КАРАЮТЬ 5

030A 0435 Кого Бог кара на світі, / То й вони карають... / Люде гнутья, як ті лози,
061A 1681 Кари ляхам, щоб каються!» / І діти карають. / Стогнуть, плачуть; один просить,
061A 1687 Уже вбитим. Не милують, / Карають, завзяті. / Як смерть люта, не вважають
061A 2163 Гайдамаки / Гуляють, карають; / Де проїдуть – земля горить,
221A 0128 І досі літаю! / І за що мене карають, / Я й сама не знаю!

КАРБІВНИЧИЙ 1

030A 0559 Снігом покотилось. / Вийшов з хати карбівничий, / Щоб ліс оглядіти,

КАРБОВАНЦЯ 2

061A 0965 має чим слухати, та й годі. У нас один старший – батько / Максим; а він як почує, то
ще карбованця дасть. Співай, / старче божий, не слухай його.

061A 1014 І вішати, і мордувати! Добре ей-Богу, добре! Ну, це / так! Далєбі, дав би карбованця, якби був не пропив учора! / Шкода! Ну, нехай стара в'язне, більше м'яса буде.

КАРДИНАЛА 1

016B 0358 Як тая Ченчіо колись / Убила батька кардинала / І Саваофа не злякалась.

КАРДИНАЛИ 2

199A 0204 Аж стіни трясуться / Од шопоту. Кардинали, / Як гадюки, в'ються

199A 0254 Рано в усі дзвони. / Збиралися кардинали, / Гладкі та червоні,

КАРИ 16

061A 0795 «У тім'я цвяшок закатай!» / Не витерпів святої кари, / Упав, сердега. Пропадай,

061A 1158 Архістратиґа Михаїла. / Не за горами кари час. / Молітєсь, братія!»

061A 1367 Крились трупом, пилили кров'ю. / «Мало клятним кари! / Ще раз треба перемучить,

061A 1679 Стоїть Гонта з Залізняком, / Кричать: «Ляхам кари! / Кари ляхам, щоб каялись!»

061A 1680 Кричать: «Ляхам кари! / Кари ляхам, щоб каялись!» / І діти карають.

061A 1703 А Галайда, знай, гукає: / «Кари ляхам, кари!» / Мов скажений, мертвих ріже,

061A 1703 А Галайда, знай, гукає: / «Кари ляхам, кари!» / Мов скажений, мертвих ріже,

061A 2134 Не спинила хуртовина / Пекельної кари: / Ляхи мерзли, а козаки

061A 2262 І обидва закричали: / «Кари ляхам, кари!» / І карали: страшно, страшно

061A 2262 І обидва закричали: / «Кари ляхам, кари!» / І карали: страшно, страшно

150A 0156 Сидять брати-запорожці, / Дожидають кари. / Ой як крикнув Гамалія:

154A 0156 Сидять брати-запорожці, / Дожидають кари. / Ой як крикнув Гамалія:

180A 0125 Високо, високо за синії хмари; / Немає там власті, немає там кари, / Там сміху людського і плачу не чуть.

199A 0109 Ні, настане час великий / Небесної кари. / Розпадуться три корони

199A 0143 Великая славо! зглянься на людей, / Одпочинь од кари у світлому раї. / За що пропадають? за що ти караш

033B 0054 Про тяжкеє лихоліття... / Про лютії кари, / Що ляхи нам завдавали –

КАРИМИ 1

050B 0098 Очарує зміїними / Карими очима... / А пек тобі, забув, дурню,

КАРИХ 2

057A 0024 Я більше не хочу... / Одну сльозу з очей карих – / І... пан над панами!..

114A 0166 Думала, що тільки кобзарі співають, / Бо, сліпі, не бачать карих оченят; / Що тільки лякають молодих дівчат...

КАРІ 18

010A 0037 Слізоньки дівочі: / Орел виїняв карі очі / На чужому полі,

019A 0002 Нашо мені чорні брови, / Нашо карі очі, / Нашо літа молодії,

030A 0033 Там і заночує. / Не дві ночі карі очі / Любо цілувала,

030A 0156 Вміла мати брови дати, / Карі оченята, / Та не вміла на сім світі

030A 0425 ----- / Бач, на що здалися карі оченята: / Щоб під чужим тином сльози вилить!

030A 0739 Пізнав, препоганий, / Пізнав тії карі очі, / Чорні бровенята...

047A 0043 Бо не довго, чорноброві! / Карі оченята, / Біле личко червоніє –

057A 0021 Може, найдеться дівоче / Серце, карі очі, / Що заплачуть на сі думи –

061A 1129 І непокрита коса / Стидом січється; карі очі / В неволі гаснуть; розковать

114A 0130 Бо не бачать, що є брови / Чорні, карі очі, / І високий стан козачий,

114A 0232 Мої чорні брови, / Довгі вії, карі очі, / Ласкавее слово.

114A 0271 Нашо брови змалювала, / Дала карі очі? / Ти все дала, тільки долі,

123A 0149 «Серце мое! доле моя! / Розкрий карі очі! / Подивися, усміхнися!

173A 0003 В зеленій діброві, / Дала йому карі очі / І чорнії брови.

178A 0005 Хвилі серед моря, / Засіяли карі очі – / Зорі серед ночі,

192A 0037 Є у мене дари – / Очі мої карі. / Молодую мою силу

- 025B 0012 Чи ти зійшла вже і на Україні? / Чи очі карі тебе шукають / На небі синім? Чи забувають?
200B 0189 Вернувшись з прощі. І три ночі / Не спала; впали карі очі, / Засохли губи; і вночі

КАРІЇ 7

- 057A 0028 ----- / За карії оченята, / За чорнії брови
061A 0362 Бо є з ким заплакати, є з ким заспівати: / Єсть карії очі – як зіроньки сяють, / Білі рученята – мліють-обнімають,
061A 0636 А ти не побачиш, як ворон клює / Ті карії очі, ті очі козачі, / Що ти цілувала, серденько моє!
061A 2010 Полюбила стан високий / І карії очі – / Полюбила, як уміла,
264A 0011 Повиті красою, / Ні карії оченята, / Умиті сльозою,
006B 0030 Тільки дав мені Бог / Красу – карії очі, / Та й ті виплакала
016B 0113 Так же ні. А молодії / Та карії очі / Щоб марніли в самотині...

КАРМІЛОВА 1

- 239B 0008 Луги зелені, береги! / І честь Кармілова і слава / Ліванова, а не лукава,

КАРООКА 5

- 114A 0095 А виросла, як панна, – / Кароока / І висока,
123A 0021 У новій хатині, / Білолиця, кароока / І станом висока,
123A 0050 Виросла... Та й виросла / Ганна кароока. / Як тополя серед поля,
016B 0267 Над обікраденим селом. / Чорнобрива, кароока, / Вилитая мати.
119B 0008 І виросла я на диво / Кароока, чорнобрива, / Білолиця.

КАРООКУ 1

- 104B 0117 На садочок! На жіночку! / Кралю карооку! / Та й поплив Дністром на сей бік,

КАРПОВІ 1

- 234A 0417 З фольги образочок, / А Карпові соловейка / Та коників пару,

КАРТИ 2

- 246A 0110 Французів лаєм. Продаєм / Або у карти програєм / Людей... не негрів... а таких
068B 0107 Уже засватані. Жили / В дворі, гуляли, в карти грали, / Свого весілля дожидали

КАРТИНА 1

- 095B 0137 На стінах фарбами хрести, / Неначе добра картина, / Понамальовані... Марина!

КАРТОПЕЛЬКУ 1

- 250A 0177 І на Січі мудрий німець / Картопельку садить, / А ви її купуєте

КАРТОПЛЯ 1

- 250A 0183 Ота земля напосна, / Що картопля родить, – / Вам байдуже. Аби добра

КАРУ 3

- 061A 0882 Орли налетіли; вони рознесуть / Ляхам, жидам кару; / За кров і пожари
061A 1507 Вилий муки море, / Розбий кару надо мною, / Та не таким горем
061A 1553 Сказали, і сталося. / Все б, здається; ні, на кару / Сироти остались.

КАСТРАТИ 1

- 218B 0060 Помощники, поборники, / Кастрати німіє! / -----

КАТ 3

- 061A 1242 Де одпочиває? / Тяжко! важко! Кат панус, / А їх не згадають.
037B 0022 За головою голова / Додолу пада. Кат лютує, / А ксьондз скаженим язиком
218B 0295 Раби незрячії, сліпії! / Чи ж кат помилує кого? / Молітесь Богові одному,

КАТА 10

- 061A 0992 А ворога, заплющившись, / Ката, не минає. / Отакий-то наш отаман,
 061A 1120 Не дайте матері, не дайте / В руках у ката пропадать. / Од Конашевича і досі
 246A 0158 Мій Якове добрий! Не за Україну, / А за її ката довелось пролить / Кров добру, не
 чорну. Довелось запить
 258A 0084 Встань же, Боже, поможи нам / Встать на ката знову. / -----
 274A 0369 Я медведя водитиму, / А як найду ката, / То й спушу його на його.
 033B 0091 Пречистії сльози! / Побив Петра, побив ката / На наглій дорозі.
 218B 0409 – Моліться, братія! Моліться / За ката лютого. Його / В своїх молитвах пом'яніте.
 234B 0003 Перекупко п'яна! / Де ти в ката забарилась / З своїми лучами?
 268B 0049 В село на зрище приведуть, / І на хресті отім без ката / І без царя вас, біснுவатих,
 297B 0015 Без всякого лихого лиха / Царя до ката поведуть. / -----

КАТАКОМБИ 1

- 218B 0184 І за апостолом пішли / У катакомби. І єдиний / Твій син Алкід пішов за ними

КАТАМ 3

- 180A 0162 Чи довго ще на сім світі / Катам панувати. / Лети ж, моя думо, моя люта муко,
 221A 0322 Другий буде... оце вже наш! / Катам помагати. / Наш вже в череві щипає...
 250B 0727 Нетвердії, душеубогі, / Катам на муку не дались, / Сховались, потім розійшлись,

КАТАМИ 4

- 095B 0019 З братами дісте... Закони / Катами писані за вас, / То вам байдуже, в добрий час
 205B 0028 Де власть великая? В склепах, / В склепах, поваплених ката[ми], / Такими ж самими,
 як ви.
 205B 0042 Або про марне литу кров / З людей великими катами. / Заплачеш тяжко перед нами,
 292B 0011 Аж ось лихий царя несе / З законами, з мечем, з катами, / З князями, темними
 рабами.

КАТАРЖНІ 1

- 180A 0230 Щоб пельку залити / Неситому!.. То катаржні. / А за що? Те знає...

КАТАРЗІ 1

- 180A 0244 Штемпом увінчаний! / В муці, в катарзі не просить, / Не плаче, не стогне!

КАТЕ 2

- 180A 0486 Церкви та палати! / Веселися, лютий кате, / Проклятий! проклятий!»
 114B 0018 Не зійшлися усі троє. / – Отак-то ти, кате! / Згнущашся над сестрами...–

КАТЕРИНА 32

- 030A 0021 ----- / Не слухала Катерина / Ні батька, ні неньки,
 030A 0052 Обіцявся вернутися. / Тойді Катерина / Буде собі московкою,
 030A 0057 Що хочять говорять. / Не журиться Катерина – / Слізеньки втирає,
 030A 0061 Без неї співають. / Не журиться Катерина – / Вмиється сльозою,
 030A 0073 Що ніхто не бачив. / Не журиться Катерина / І гадки не має –
 030A 0077 В вікно виглядає. / Виглядає Катерина... / Минуло півроку;
 030A 0081 Заколело в боку. / Нездужає Катерина, / Ледве-ледве дише...
 030A 0107 ----- / Вичуняла Катерина, / Одсуне квартиру,
 030A 0115 Так дивляться люде. / Зайде сонце – Катерина / По садочку ходить,
 030A 0126 Як і перше виходила, / Катерина вийшла. / Вийшла, та вже не співає,
 030A 0222 «Чого ждеш, небого?» / Заридала Катерина, / Та бух йому в ноги:
 030A 0262 Пішла селом, / Плаче Катерина; / На голові хустиночка,
 030A 0391 Лучче ж поміркую, / Де-то моя Катерина / З Івасем мандрує.
 030A 0474 Свище полем заверюха, / Іде Катерина / У личаках – лихо завяже! –
 030A 0489 Кого не надують!» / Подивилась Катерина: / «І ви, бачу, люде!
 030A 0503 Де-де позіхас; / Ще б плакала Катерина, / Та сліз більш немає.

- 030A 0509 Бранці під росою. / Усміхнулась Катерина, / Тяжко усміхнулась:
 030A 0575 «Та он, подивися». / Полетіла Катерина / І не одяглася.
 030A 0683 ----- / Чорнобрива Катерина / Найшла, що шукала.
 221A 0138 На руках носила, / Як їхала Катерина / В Канів по Дніпріві.
 234A 0355 ----- / Вернулася. Катерина / І Марко зостріли
 234A 0361 Про Київ питали, / І в кімнаті Катерина / Одпочить послала.
 234A 0432 ----- / Ввійшла в хату. Катерина / Їй ноги умила
 234A 0463 Мов убитий, ходить. / Катерина ж з болящої / І очей не зводить;
 234A 0465 І очей не зводить; / Катерина коло неї / І днює й ночує.
 234A 0530 ----- / Вийшла з хати Катерина, / А Марко схилився
 050B 0127 Іти в найми знову... / Де-то моя Катерина, / Моя чорноброва!..
 050B 0177 Чи вона верталась, / Катерина, до матері, / Чи так і пропала?
 057B 0163 З переляку / Вмерла Катерина. / А Максим на пожарище
 129B 0012 А не бачили такої, / Як се Катерина». / Один каже: «Брате,
 129B 0028 ----- / Катерина задумалась / І третьому каже:
 129B 0053 Брата зострічати. / Катерина подивилась / Та й заголосила:

КАТЕРИНИ 4

- 030A 0153 По тім боці моря, / Нема нігде Катерини; / Та здалась на горе!..
 057B 0013 Після великої зими, / За Катерини за цариці, / Москаль ту викопав криницю;
 129B 0001 ----- / У тієї Катерини / Хата на помості,
 129B 0026 Чого б мені не зробити / Для цієї Катерини / За одну годину».

КАТЕРИНИ 4

- 234A 0421 Святої Варвари / Катерині, а дідові / Із воску святого
 234A 0481 Воли попасає. / Везе Марко Катерині / Сукна дорогого,
 129B 0016 То оддав би все золото / Оцій Катерині / За одну годину».
 129B 0022 За одну годину / Оцій Катерині». / Третій каже: «Діти,

КАТЕРИНО 8

- 030A 0099 ----- / Катерино, серце моє! / Лишенько з тобою!
 030A 0449 Щоб плакала!.. Серце моє! / Не плач, Катерино, / Не показуй людям сльози,
 234A 0437 Стара Ганна. / «Катерино! / Коли в нас неділя?»
 234A 0451 Із-за стола. / «Катерино! / Не та вже я стала:
 234A 0472 Ледве чути, питається: / «Доню Катерино! / Чи ще Марко не приїхав?
 234A 0501 І молиться Богу. / «Чи чуєш ти, Катерино? / Біжи зустрічати!
 234A 0513 Марка оглядає. / «А де ж Ганна, Катерино? / Я пак і байдуже!
 129B 0051 У великій хаті. / Вставай, вставай, Катерино, / Брата зострічати.

КАТЕРИНУ 7

- 030A 0355 А той чи зостріне, / Що пізнає Катерину, / Привітає сина?
 030A 0597 «Чого ж утікаєш? / Хіба забув Катерину? / Хіба не пізнаєш?
 050B 0261 Псалтир прочитає. / Катерину о здоров'ї / Тихенько пом'яне!
 057B 0064 Як я нагадаю / Катерину. Слухай, сину, / Мій друже єдиний!
 057B 0116 Стара собі спочивас, / А на Катерину, / На дитя своє єдине,
 057B 0303 Та у холодочку / Катерину поховали, / Отож у садочку
 129B 0063 Вітер доганяти. / Катерину чорнобриву / В полі поховали,

КАТИ 9

- 061A 2073 Як села горіли; / Я бачила – кати ляхи / Трусилися, мліли,
 180A 0419 Вдову сиротину. / Кати! кати! людодіи! / Наїлись обое,
 180A 0419 Вдову сиротину. / Кати! кати! людодіи! / Наїлись обое,
 199A 0153 А не посмішище ченцям! / Розбойники, кати в тіарах / Все потопили, все взяли,
 246A 0024 Кровавим потом і сльозами. / Кати гнушаються над нами, / А правда наша п'яна
 спить.
 256A 0031 Чи то засадили / Нові кати? Щоб до тебе / Люди не ходили

076В 0216 ----- / Бодай кати їх постинали, / Отих царів, катів людських.
218В 0136 Межи злодіями. І спали, / Упившись кровію, кати, / Твоєю кровію. А ти
242В 0006 Аж гульк!.. Ізнову потекла / Мужичька кров! Кати вінчані, / Мов пси голодні за
маслак,

КАТІВ 3

221А 0320 Один буде, як той Гонта, / Катів катувати! / Другий буде... оце вже наш!
221А 0333 Що тут компонують! / На катів та на все добре / Кайдани готують!
076В 0217 Бодай кати їх постинали, / Отих царів, катів людських. / Морока з ними, щоб ви
знали,

КАТОВАНІЙ 1

180А 0236 Кайдани волочить; / Он розбойник катований / Зубами скрегоче,

КАТОВАНИХ 1

180А 0444 Поставив столицю / На їх трупах катованих! / І в темній темниці

КАТОВІ 1

057В 0123 І душу і тіло, / Тіло катові, а душу!.. / О Боже мій милий!

КАТОЛИК 1

068В 0127 Весілля вмилося. Не втік / Ніже єдиний католик, / Всі полягли, мов поросята

КАТОЛИКА 1

061А 2226 Я присягав, брав свячений / Різать католика. / Сини мої, сини мої!

КАТОЛИКАМИ 1

061А 2238 Менше б гріха: ви б умерли / Не католиками; / А сьогодні, сини мої,

КАТОЛИКИ 6

061А 2208 Ти нас ріжеш – заріж і їх: / Вони католики. / Чого ж ти став? Чом не ріжеш?
061А 2216 Клич громаду. Признавайтесь: / Що, ви католики?» / «Католики... бо нас мати...»
061А 2217 Що, ви католики?» / «Католики... бо нас мати...» / «Боже мій великий!
061А 2221 Зібралась громада. / «Мої діти – католики... / Щоб не було зради,
061А 2251 «Не треба! / Вони католики. / Сини мої, сини мої!
061А 2417 Просіть, сини! Я прощаю, / Що ви католики». / Зрівняв землю, покрив дерном

КАТОЛИЧКА 1

061А 2233 Будь проклята мати, / Та проклята католичка, / Що вас породила!

КАТОЛИЧКУ 1

061А 2256 Чом матір не вбили, / Ту прокляту католичку, / Що вас породила?..

КАТОРГИ 1

250В 0356 Єдиную тую дитину, / Що нас од каторги спасла! / І пресвятая, неповинна,

КАТОРГУ 2

230В 0054 Фельдфебель ваш, Сарданал, / Послав на каторгу святого, / А до побитого старого
266В 0019 В Єгипет люде одвели – / На каторгу. А люта мати! / Спустила друге бісновате

КАТРЕ 2

234А 0455 І на ноги встати. / Тяжко, Катре, умирати / В чужій теплій хаті!
234А 0527 Ходи сюди, не лякайся... / Вийди, Катре, з хати: / Я щось маю розпитати,

КАТРИНА 1

129В 0057 Я тебе дурила...» / «Одурила!..» – І Катрина / Додолу скотилась

КАТРИНОГО 1

129B 0039 Поїхали визволяти / Катриного брата. / Один утопився

КАТРИНУ 1

234A 0390 А внучка в юпку одяглась / У Катрину і ніби йшла / До діда в гості. Засміявсь

КАТРУСЕЮ 2

266A 0023 Тії добрі сльози, / Що лилися з Катрусею / В московській дорозі,
057B 0042 Бо вже Катруся піростала / (Катрусею вдовівна звалась). / Чи вік же їй продівувать?

КАТРУСІ 1

114A 0049 Несе ноженята... / (Достеменний син Катрусі.) / Дивляться дівчата...

КАТРУСЮ 3

030A 0044 Пішов москаль в Туреччину; / Катрусю накрили. / Незчулася, та й байдуже,
030A 0339 Як діточок мати; / Де ж Катрусю пригорнула: / Чи в лісі, чи в хаті?
030A 0461 Отаке-то лихо, бачите, дівчата. / Жартуючи кинув Катрусю москаль. / Недоля не бачить, з ким їй жартувати,

КАТРУСЯ 8

030A 0142 Як вороги сміються їй, / Як Катруся плаче. / Може, вбитий чорнобривий
030A 0468 ----- / Де ж Катруся блудить? / Попідтинню ночувала,
030A 0601 Подивись на мене – / Я Катруся твоя люба. / Нащо рвеш стремена?»
030A 0609 Серце, подивися, / Їй же богу, я Катруся!» / «Дура, отвяжися!
234A 0511 Занози ховає / Мерезані, а Катруся / Марка оглядає.
050B 0025 Та, може, снівся-таки й зять, / Бо вже Катруся піростала. / Чи вже ж їй вік продівувать,
050B 0135 Разом поздихали, / А Катруся з москалями / Десь помандрувала!
057B 0041 Та, може, ждався-таки й зять, / Бо вже Катруся піростала / (Катрусею вдовівна звалась).

КАТРЮ 2

030A 0619 Кому хоч оддати / Свою Катрю, що до тебе / В садочок ходила,
030A 0621 В садочок ходила, / Свою Катрю, що для тебе / Сина породила?

КАТРЯ 5

030A 0429 Щоб не довелося москаля шукать, / Щоб не довелося, як Катря шукає... / Тоді не питайте, за що люде лають,
030A 0477 І в одній свитині. / Іде Катря, шкандибас; / Дивиться – щось мріє...
030A 0499 Котить, верне полем; / Стоїть Катря серед поля. / Дала сльозам волю.
030A 0671 ----- / Біга Катря боса лісом, / Біга та голосить;
234A 0375 Тричі наймичку у Київ / Катря провожала, / Так, як матір; і в четвертий

КАТУВАЛА 1

123A 0090 Байстряма нарікає. / Катувала, мордувала, / Та не помагало:

КАТУВАЛИ 1

061A 1178 ----- / Ще день Україну катували / Ляхи скажені; ще один,

КАТУВАЛИСЯ 1

218B 0217 Щоб незаплакані ходили, / Не катувалися в тюрмі / Або в далекій стороні,

КАТУВАТИ 2

169A 0046 Помагайте, недолюдки, / Матір катувати». / -----
221A 0320 Один буде, як той Гонга, / Катів катувати! / Другий буде... оце вже наш!

КАТУВАТЬ 1

061A 0351 Та й за що їх лаять? Хіба вони знають, / Кого треба гладить, кого катувать? / Нехай бенкетують... У їх доля дбає,

КАЦАПІВ 1

221A 0279 Та ти добре натворила: / Так кацапів закрепила / У німецькі кайдани –

КАЧАТОЧКА 1

302B 0011 Та попід горою. / Хлюпощуться качаточка / Помеж осокою.

КАЧЕЧКА 1

302B 0013 Помеж осокою. / А качечка впливає / З качуром за ними,

КАЧУРОМ 1

302B 0014 А качечка впливає / З качуром за ними, / Ловить ряску, розмовляє

КАША 2

200B 0131 Хотілось жити, молодій! / Хотілося б... Густенька каша, / Та каша, бачте, та не наша,

200B 0132 Хотілося б... Густенька каша, / Та каша, бачте, та не наша, / А наш несолений куліш –

КАШІ 1

173A 0221 «Змія хату запалила, / Дітям каші наварила, / Поморщила постолі,

КАШЛЯЮ 1

299B 0010 А я, ото ж таки вночі, / Іду та кашляю йдучи. / Дивлюсь: неначе ті ягнята,

КАЮСЬ 1

036B 0003 За тебе марно я в чужому краю / Караюсь, мучуся... але не каюсь!.. / Люблю, як щиру, вірну дружину,

КАЯЛИ 1

281B 0022 Поникли Ігореві стязі. / Отак на березі Каяли / Брати різнились; бо нестало

КАЯЛИСЬ 2

061A 1010 Який-бо ти бевзь і справді! Бачиш, ось що він співав: / щоб ляхи погані, скажені

собаки, каялись, бо йде Залізник / Чорним шляхом з гайдамаками, щоб ляхів, бачиш,

061A 1680 Кричать: «Ляхам кари! / Кари ляхам, щоб каялись!» / І діти карають.

КАЯЛІ 2

278B 0009 Рукав бобровий омочу / В ріці Каялі. І на тілі, / На княжім білім, помарнілім,

280B 0006 Рукав бебряний омочу / В ріці Каялі... І омю / На княжому дебелим тілі

КАЯННЯ 1

046B 0113 Як то кажуть люде. / Буде каяння на світі, / Вороття не буде.

КВАРТУ 1

175B 0076 Молодая встала, / Взяла квартиру оковити / Та й почастувала

КВАСОЛЯ 1

161B 0013 Отут, бувало, із-за тину / Вилась квасоля по тичині, / І з оболонками вікно

КВАТИРКУ 1

030A 0108 Вичуняла Катерина, / Одсуне квартиру, / Поглядає на улицю,

КВАТИРОЧКУ 1

061A 1911 А я шовком вишиваю, / В квартирочку виглядаю: / «Семени, Івани,

КВАТИРЯХ 1

274A 0221 Прийшли ми. Стояли / З москалями на квартирах, / А москалі за Дунаєм

КВИЛИТЬ 2

278B 0013 ----- / І квилить, плаче Ярославна / В Путивлі рано на валу:

278B 0027 ----- / Сумує, квилить, плаче рано / В Путивлі-граді Ярославна.

КВИТОК 1

180A 0326 Ото дурний! а ще й битий / На квиток повірив / Москалеві; от і читай,

КВІТАМИ 1

245B 0006 І сниться сон мені: дивлюсь, / В садочку, квітами повита, / На пригорі собі стоїть,

КВІТАХ 1

083B 0030 Та дивиться і замирає, / На титарівну... А та в квітах, / Мов намальована, стоїть

КВІТЕ 1

207A 0237 «Ні, Ярино, моє серце, / Мій рожевий квіте! / Я не брат тобі, Ярино,

КВІТИ 12

057A 0016 ----- / Квіти мої, діти! / Нащо вас кохав я, нащо доглядав?

057A 0102 Думи мої, думи мої, / Квіти мої, діти! / Виростав вас, доглядав вас –

061A 0033 Згадайте, дівчата, – вам треба згадать! / Вона вас любила, рожеві квіти, / І про вашу долю любила співать.

114A 0063 «Чую любі, чую... / Спасибі вам, мої квіти, / За слово ласкаве.

114A 0320 Вік самотньому прожить, / А ще гірше, мої квіти, / Нерівню в світі полюбить.

169A 0013 Звичаю навчала. / Виростали мої квіти, / Мої добрі діти,

180A 0248 ----- / А де ж твої думи, рожеві квіти, / Доглядані, смілі, викохані діти,

180A 0524 Оце твої діти, / Твої квіти молодії, / Чорнилом политі.

207A 0687 Мої любі дівчаточка, / Рожеві квіти. / Такес-то. Одружились

274A 0328 Та й забрав їх у покої... / Ростуть мої квіти! / Та й вирости. Сина Йвана

161B 0173 Дивися: рай кругом тебе, / І діти, як квіти, / За що ж ти їх, молоденькі,

288B 0005 ----- / Потоптав веселі квіти, / Побив... Поморозив...

КВІТКА 1

030A 0160 А без долі біле личко – / Як квітка на полі: / Пече сонце, гойда вітер,

КВІТКАМИ 2

114A 0226 А між парубками, / Як маківка меж квітками, / Цвіте, розцвітає,

046B 0008 Маленьку книжечку. Хрестами / І везерунками з квітками / Кругом листочки обведу.

КВІТКОЮ 3

016A 0036 Буде над ним його мила / Квіткою стояти. / І квіткою, й калиною

016A 0037 Квіткою стояти. / І квіткою, й калиною / Цвісти над ним буду,

173A 0068 Кохалася мати сином, / Як квіткою в гаї, / Кохалася... А тим часом

КВІТОМ 1

250B 0033 І на порі Марія стала... / Рожевим квітом розцвіла / В убогій і чужій хатині,

КВІТОЧКА 9

030A 0507 Умите сльозою, / Червоніє, як квіточка / Вранці під росою.

047A 0088 Козака немає; / Сохне вона, як квіточка; / Мати не питає:

061A 0424 Розкидала, розкрилася... / Як квіточка в гаю, / Червоніє; а пазуха...

173A 0105 І письменний і вродливий – / Квіточка дитина! / Як у Бога за дверима,

221A 0036 Росла, виростала! / Як квіточка; і всі мене / Любили й вітали.

057B 0052 Бувало, вигляне із хижі, / Як тая квіточка з роси, / Як тес сонечко з-за хмари.

119В 0005 У золоті, в аксамиті, / Мов та квіточка укрита, / Росла я, росла.
124В 0007 Веселії літа, / Як квіточка за водою, / Пливуть з цього світа.
233В 0016 Ти сіяла, пишалася, / Як квіточка в полі! / Із казарми нечистої

КВІТОЧКИ 2

207А 0408 Ярина схилилась; / Як з квіточки роса вранці, / Сльози полилися.
050В 0071 На току й на ниві, / І діточки як квіточки, / Й самі чорнобриві,

КВІТОЧКО 1

161В 0291 ----- / Правда, правда, моя квіточко! Побіжу ж я швиденько, / а ти тут, моя любко,
погуляй собі тихенько

КВІТОЧКУ 1

161В 0025 Та й доглядає в затишку, / Як квіточку, чужу дочку. / А сина (сотник був жонатий,

КВІТЧАЄ 1

207А 0389 І барвінком, і рутою, / І рястом квітчає / Весна землю, мов дівчину

КВІТЧАЛАСЯ 1

044В 0041 На шлях битий дивилася. / Квітчалася, прибиралась, / Що день божий сподівалась.

КВІТЧАЛАСЬ 1

274А 0210 По садочку похожала, / Квітчалась, пишалась. / А він мене і набачив,

КВІТЧАНУ 1

006В 0112 Заріс богилою, ждучи / Тебе не квітчану. І в гаї / Ставочок чистий висихає,

КВІТЧАСТИМ 1

239В 0003 Радуйся, земле, не повитая / Квітчастим злаком! Розпустись, / Рожевим крином
процвіти!

КВІТЧАТИ 1

076В 0190 Новії покої / Нумо лиш квітчати, / Гостей сподіватись».

КВОЧКУ 1

061А 1916 ----- / Заганяйте квочку в бочку, / А курчата в вершу

КЕБЕТИ 1

052А 0060 Ех, якби-то!.. Та що й казати? / Кебети не маю. / А до того – Московщина,

КЕДР 1

199А 0267 ----- / Мов кедр серед поля / Ливанського, у кайданах

КЕДРОВИХ 3

076В 0050 А він собі, узявшись в боки, / По кровлі кедрових палат / В червленій ризі похожає
076В 0066 Дрімає, сумує Іерусалим. / В кедрових палатах, мов несамовитий, / Давид похожає і,
о цар неситий,
292В 0082 Плете волоки, озуває, / І у кедрових стін нових / Про батькове ося питає.

КЕДРОВІ 1

292В 0056 Бере дівча, бере ягницю, / Будує кедрові світлиці, / Престол із золота кує,

КЕДРОВІЙ 2

076В 0116 А той, бугай собі здоровий, / У храміні своїй кедровій / Лежить, аж стогне, та
лежить,
292В 0075 Смутні пастирі. / В кедровій / В новій палаті цар не спить,

КЕЛІЇ 5

- 061A 2115 З боярами в гості – / Перевезти із келії / В хату на помості.
 199A 0116 ----- / Отак у келії правдивий / Іван Гус думав розірвать
 038В 0070 Низенько заходить. / В довгій рясі по келії / Старий чернець ходить.
 038В 0089 І тихнуть божії слова, / І в келії, неначе в Січі, / Братерство славне ожива.
 038В 0110 Читать писаніє покинув. / Ходив по келії. Ходив, / А потім сів і зажурився:

КЕЛІЮ 1

- 038В 0080 Було жити в світі. / Іде чернець у келію / Меж стіни німії

КЕЛІЯХ 1

- 199A 0137 По чернечих переходах, / По келіях п'яна! / Ота сама заробила

КЕПКУЄ 2

- 018A 0020 Надо мною, сиротою, / Сміється, кепкує. / Чи я ж тобі не вродливий,
 076В 0118 Лежить, аж стогне, та лежить, / Кепкує з дурня. Аж голосить, / Аж плаче, бідний,
 батька просить,

КЕРЕЛІВКИ 1

- 061A 1617 «Відкіля ти?» / «З Керелівки». / «А Будища знаєш?

КЕРУЄ 1

- 150A 0054 Попереду Гамалія / Байдаком керує. / Гамалію, серце мліє:

КЕСАР 6

- 218В 0259 З кадил і амфор. І з собором / Іде сам кесар. Перед ним / Із бронзи литую статую
 218В 0274 По всьому царству: так і так. / Що кесар Бог. Що більш од Бога! / І майстрові дали
 кувать
 218В 0278 Так, нотабене, додали, / Що бронзовий той кесар буде / І милувать. Сердешні люде,
 218В 0434 І в Рим галера приплила. / Минає тиждень. П'яний кесар, / Постригши сам себе в
 Зевеса,
 218В 0467 Псалом співаючи, ступив. / І п'яний кесар, мов скажений, / Зареготавсь. І леопард
 218В 0494 У терми сховався / Святий кесар з лікторами. / Колізей остався

КЕСАРЕВІ-БОГУ 1

- 218В 0359 І нищечком помолилась / Кесареві-Богу. / Та й пішла понад болотом,

КЕСАРІВ 1

- 218В 0264 Патриції-аристократи / І мудрий кесарів сенат. / Вони, бач, кесаря хвалили

КЕСАРЯ 10

- 218В 0261 Із бронзи литую статую / Самого кесаря несуть. / -----
 218В 0265 І мудрий кесарів сенат. / Вони, бач, кесаря хвалили / На всі лади, що аж остило
 218В 0270 Вони на раді й присудили, / Щоб просто кесаря назвать / Самим Юпітером, та й годі.
 218В 0276 І майстрові дали кувать / Із бронзи кесаря. До того / Так, нотабене, додали,
 218В 0283 Із Сіракуз і та небога / Благати кесаря і Бога. / І чи одна вона? Мій Боже!
 218В 0312 Хоча й підтоптану. Нічого, / Аби з-під кесаря. А в кого / Сестру благоволили взять
 218В 0475 Де ти сховалась? Чом на його, / На кесаря свого святого, / Не кинулась? Бо стерегли,
 218В 0496 Колізей остався / Без кесаря і без римлян, / І ніби заплакав
 218В 0525 Та щось шепотала. / Чи не кесаря святого / Нишком проклинала?
 250В 0300 Надворі крикнуло.– Указ / Од кесаря, його самого, / Щоб ви сьогодні, сей же час!

КЕСАРЯ-КАТА 1

- 036В 0013 Ірода, Каїна, Христа, Сократа, / О непотребная! Кесаря-ката / І грека доброго ти
 полюбила

КЕСАРЯМИ 1

234В 0019 Ти хоча й пишалась / І з п'яними кесарями / По шинках хилялась,

КЕСАРЯ-ЮПІТЕРА 1

218В 0350 Трохи не співаєш / Та кесаря-Юпітера / Хвалиш-вихваляєш:

КЕТЕ 1

030А 0384 Цур же йому!.. А тим часом / Кете лиш кресало / Та тютюну, щоб, знаєте,

КИВАЮТЬ 1

258А 0065 Нерозумним людям. / І кивають, сміючися, / На нас головами,

КИВНЕ 1

061А 1909 Хто йде – не мине, / То кивне, то моргне. / А я шовком вишиваю,

КИДАЙ 4

030А 0634 Покинь мене, забудь мене, / Та не кидай сина. / Не покинеш?.. Серце моє,
207А 0607 Не йди од нас, Степаночку, / Не кидай нас знову. / Не покинеш?» – «Ні, Ярино!»
006В 0098 ----- / Не кидай матері, казали, / А ти покинула, втекла,
036В 0007 Роби, що хочеш, з темним зо мною, / Тільки не кидай, в пекло з тобою /
Пошкандибаю . . . . .

КИДАЙТЕ 1

110В 0003 Ви мої єдині, / Не кидайте хоч ви мене / При лихій годині.

КИДАЛА 1

030А 0657 Як батько покинув, – / Бодай його не кидала / Лихая година!

КИДАЮТЬ 1

266А 0011 Однині довіка, / І кидають на розпутті / Сліпого каліку.

КИЄВА 9

030А 0711 ----- / Ішов кобзар до Києва / Та сів спочивати;
030А 0727 ----- / Їде шляхом до Києва / Берлин шестернею.
061А 2185 Купою на купі / Од Києва до Умані / Лягли ляхи трупом.
274А 0352 ----- / Вертаюся із Києва – / Замкнуті покої.
016В 0264 Радіють люде, Бога просять... / Аж ось із Києва привозять / Княжну. Мов сонечко
зійшло
016В 0279 На світ виглядала / З того Києва. Аж поки / Побачила села
076В 0200 Ще не знасмий, давно жаданий; / А із Києва туром-буйволом / Іде веприщем за
Рогнідою
161В 0128 ----- / Тату! Тату! Петро! Петро! Із Києва прийшов! / -----
200В 0098 І там чимало поповчили. / Вернувся з Києва Петрусь / Уже Петром і паничем,

КИЄВІ 8

207А 0416 ----- / У Києві великому / Всіх святих благала;
234А 0324 Піду помолюся / Усім святим у Києві, / Та й знову вернуся
016В 0412 Де ж вона поділась? / У Києві пресвятому / В черниці постриглась.
038В 0001 ----- / У Києві на Подолі / Було колись... І ніколи
038В 0009 ----- / У Києві на Подолі / Братерська наша воля
038В 0017 ----- / У Києві на Подолі / Козаки гуляють.
068В 0175 Тихо задзвонили / У Києві, мов на небі... / О Боже мій милий!
095В 0238 До чорта в гості! Чуєш! Чуєш! / У Києві всі дзвони дзвонять. / Чи бачиш, он огонь
горить,

КИЄВОМ 2

- 030A 0393 ----- / За Києвом, та за Дніпром, / Попід темним гаєм,
221A 0347 А то лихо буде! / Он, бачите, над Києвом / Мітла простяглася,

КИЄВУ 1

- 207A 0640 Новим кошом стали; / Як цариця по Києву / З Нечосом ходила...

КИЇВ 31

- 061A 0698 «А може, й забудеш? / Розбагатієш, у Київ / Поїдеш з панами,
207A 0413 Одужала Яриночка, / Ідуть люде в Київ / Та в Почаїв помолитись,
221A 0177 Крав Богдан крам. / Та повіз у Київ, / Та продав злодіям
234A 0313 Та все чужі. Де ж наймичка? / На прощу у Київ / Пішла Ганна. Благов старий,
234A 0338 А наймичка шкандибас, / Поспішас в Київ. / Прийшла в Київ – не спочила,
234A 0339 Поспішас в Київ. / Прийшла в Київ – не спочила, / У міщанки стала,
234A 0360 Наповали й годували, / Про Київ питали, / І в кімнаті Катерина
234A 0374 Тричі розтавала, / Тричі наймичку у Київ / Катря провозжала,
274A 0183 Та додому однесла – / Аж у Київ. Та вже дома / Без кадила, без кропила
274A 0236 У селах питала / Шлях у Київ. І що з мене / Люде насміялись...
274A 0343 Занапастив... А до того / Посилає в Київ / Мене, бачиш, молитися.
274A 0388 Дивись, миша, миша / Несе у Київ мишенят. / Не донесеш, утопиш десь,
014B 0060 Аж панича вже одвезли / У школу в Київ. От як, брате! / Осталися і батько й мати,
016B 0239 Умилася. А добрі люде / Прибрали, в Київ одвезли / У інститут. А там що буде,
038B 0055 А за ним і товариство / І весь святий Київ. / Дотанцював аж до брами,
038B 0073 Іде чернець у Вишгород / На Київ дивитись, / Та посидить на пригорі,
068B 0169 Мов на небі висить / Святий Київ наш великий. / Святим дивом сяють
068B 0185 І, перехрестившись, / Пішов собі тихо в Київ / Святим помолитись,
083B 0090 А батько, мати турбувались, / На прощу в Київ повезли. / Святими травами поїли
091B 0016 Та й християнин ще до того. / У Київ їздить всякий год, / У світі ходить меж
панами,
095B 0021 То вам байдуже, в добрий час / У Київ їздите щороку / Та сповідаєтесь, нівроку,
161B 0028 Та жінка вмерла), сина дав / У бурсу в Київ обучатись, / А сам Настусю підживав,
161B 0242 Не дає і пообідать, / В Київ проганяє. / А Боже мій милостивий,
161B 0248 Та не вдарить... А я таки / У Київ з Петрусем / Помандрую, хоч що хочеш!
161B 0301 Обнімемось, поцілуємось, поберемося за рученьки / та й підем удвох собі аж у Київ.
Треба / завітчатися, – може, в останній раз, бо він казав,
161B 0330 Коня найкращого сідлає / І скаче в Київ. В Броварях / Уже повинчана гуляє
174B 0033 В військо оддала... / А сама на прощу в Київ, / В черниці пішла.
200B 0014 І генеральшею назвали, / І цугом в Київ повезли. / -----
200B 0095 Петра на волю одпустили, / Зимом в Київ одвезли, / І там у школу оддали,
200B 0152 О стіну голову... / «Поїду в Київ, помолюся. / Молитва, може, прожене
200B 0179 ----- / У Київ їздила, молилась, / Аж у Почаєві була.

КИЇВСЬКИМ 1

- 029B 0109 Батька Богдана могила мріє, / Київським шляхом верби похилі / Трибратні давні
могили вкрили.

КИЙ 2

- 061A 0649 Та й заплакав сіромаха, / На кий похилившись, / Плаче собі тихесенько...
061A 2518 Один тільки мій Ярема / На кий похилився, / Стояв довго. «Спочинь, батьку,

КИЛИМАМИ 2

- 150A 0161 Яничара бити, / А курені килимами, / Оксамитом крити!»
154A 0161 Яничара бити, / А курені килимами, / Оксамитом крити».

КИМ 45

- 010A 0073 А до неживого у яму б лягла. / Не так серце любить, щоб з ким поділитися, / Не так воно хоче, як Бог нам дає:
- 015A 0015 Тяжко з ними жити! / Ні з ким буде поплакати, / Ні поговорити».
- 019A 0016 Свої люде – мов чужії, / Ні з ким говорити; / Нема кому розпитати,
- 030A 0462 Жартуючи кинув Катрусю москаль. / Недоля не бачить, з ким їй жартувати, / А люде хоч бачать, та людам не жаль:
- 061A 0174 Дивлюся, сміюся, дрібні утираю – / Я не одинокий, є з ким в світі жить; / У моїй хатині, як в степу безкраім,
- 061A 0180 Тихесенько Гриця дівчина співає – / Я не одинокий, є з ким вік дожить. / От де моє добро, гроші,
- 061A 0361 Сирота Ярема – сирота багатий, / Бо є з ким заплакати, є з ким заспівати: / Єсть карії очі – як зіроньки сяють,
- 061A 0361 Сирота Ярема – сирота багатий, / Бо є з ким заплакати, є з ким заспівати: / Єсть карії очі – як зіроньки сяють,
- 061A 0430 Одинокий, молоденький; / Ні з ким розмовляти, – / Одна шепче. Несказанно
- 061A 1151 Сумує Корсунь староденний: / Нема журбу з ким поділити. / І Альта плаче: «Тяжко жити!
- 061A 1799 Та нема Оксани; / Ні з ким долю поділити, / Ні з ким заспівати;
- 061A 1800 Ні з ким долю поділити, / Ні з ким заспівати; / Один, один сиротою
- 061A 2288 З'їли моїх діток – тяжко мені жить! / Тяжко мені плакати! ні з ким говорити! / Сини мої любі, мої чорноброві!
- 114A 0021 Очима, душею, серцем розмовлять. / З ким ти усміхалась, плакала, журилась, / Кому ти любила Петруся співають.
- 114A 0154 Де Мар'яна до півночі / І з ким розмовляє? / «Воно мале ще, дитина,
- 114A 0365 Не питала б мати, де ходиш гуляти, / З ким коли стояла. Питала б сама, / Сама свого серця; дала б йому волю
- 178A 0017 Вірної дружини? / Немає з ким полюбитись, / Серцем поділитись...
- 178A 0021 Тяжко тобі битись / Одинокому. З ким жити, / З ким, світе лукавий,
- 178A 0022 Одинокому. З ким жити, / З ким, світе лукавий, / Скажи мені... Нащо мені
- 207A 0374 Його єдина дитина / Покинуть хоче. З ким дожить, / Добити віку вікового?
- 250A 0158 Чиї сини? яких батьків? / Ким? за що закуті?... / То й побачите, що ось що
- 266A 0081 Де я пригорнуся, / І з ким буду розмовляти, / Кого розважати,
- 266A 0083 Кого розважати, / І перед ким мої думи / Буду сповідати?
- 272A 0044 Пана Яна нема дома, / Ні з ким розмовляти. / А як прийшла до берега,
- 006B 0258 Хвалить тебе не перестану! / Що я ні з ким не поділю / Мою тюрму, мої кайдани!
- 083B 0140 Такий хороший та багатий! / Уже й не бореться ні з ким, / А так собі гуляє
- 141B 0008 Що не даєш мені й досі / Ні з ким полюбитись. / Як дівчата цілуються,
- 141B 0016 Увесь вік свій дівувати, / Ні з ким не кохатись. / -----
- 146B 0034 Нема кому привітати, / Ні з ким пожуритись. / Треба було б молодому,
- 146B 0039 Веселії літа, / Немає з ким ости[г]лого / Серденька нагріти.
- 150B 0002 В неволі, в самоті немає, / Нема з ким серце поєднати. / То сам собі оце шукаю
- 161B 0036 А щоб не знати було нікому, / То ще й не радився ні з ким. / А тільки сам собі гадає...
- 161B 0347 А добро осталося, / Немає з ким поділити. / Довелось самому
- 178B 0012 Маю серце широкее – / Ні з ким поділити! / Не дав еси мені долі,
- 178B 0024 На чужині. Не найшлося / З ким серцем ділитись, / А тепер не маю навіть
- 178B 0026 А тепер не маю навіть / З ким поговорити!.. / Тяжко мені, Боже милий,
- 178B 0030 Оці думи. І не ділить / Ні з ким, і нікому / Не сказати святого слова,
- 192B 0034 Благо тобі, як у хаті / Є з ким розмовляти. / Хоч дитина немовляца,
- 194B 0030 Нема на що подивитись, / З ким поговорити. / Жити не хочеться на світі,
- 234B 0007 Набор розпустила? / Чи з ким іншим мизкаєшся / З нудьги та з похмілля.
- 244B 0008 Ой маю, маю і ноженята, / Та ні з ким, матінко, потанцювати, / Та ні з ким, серденько, потанцювати!
- 244B 0009 Та ні з ким, матінко, потанцювати, / Та ні з ким, серденько, потанцювати! / -----
- 295B 0005 Сиди один в холодній хаті, / Нема з ким тихо розмовляти, / Ані порадитись. Нема,
- 300B 0001 ----- / Якби з ким сісти хліба з'їсти, / Промовить слово, то воно б,

300B 0005 А все б таки якось жилось. / Та ба! Нема з ким. Світ широкий, / Людей чимало на землі...

КИНЕ 2

030A 0006 Москаль любить жартуючи, / Жартуючи кине; / Піде в свою Московщину,
207A 0592 На чужєє поле. / Ні, Ярино, Бог не кине / І найде дружину;

КИНЕМ 1

246A 0081 Не нами дана; чом ми вам / Чурек же ваш та вам не кинем, / Як тій собаці! Чом ви нам

КИНЕТЬСЯ 1

180A 0366 Уже за порогом / Як кинеться по улицях, / Та й давай місити

КИНЕШ 1

114A 0408 Серед степу одпочину».. / «Хіба сю ніч кинеш? / Хіба зараз?..» – «Я жартую.

КИНУ 1

207A 0256 І мене не стане?» / «Ні, Ярино, я не кину, / А тільки поїду

КИНУВ 10

010A 0182 Моя сизокрила!» / Кинув коня та до неї: / «Боже ти мій, Боже!»
018A 0034 Пішов козак, сумуючи, / Нікого не кинув, / Шукав долі в чужім полі
027A 0071 Старий Котляревський отак щебетав; / Замовк, неборака, сиротами кинув / І гори, і море, де перше витав,
027A 0087 Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини до мене хоть на одно слово
027A 0110 Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини до мене хоч на одно слово
030A 0461 Отакє-то лихо, бачите, дівчата. / Жартуючи кинув Катрусю москаль. / Недоля не бачить, з ким їй жартувати,
061A 1584 Не дослухав...«Неси, коню!» / І поводи кинув. / «Чом я вчора, поки не знав,
207A 0121 Оженився козак, / Кинув хату / І кімнату,
250B 0273 В свою убогую хатину. / Молися й дякуй, що не кинув, / Що на розпуття не прогнав.
250B 0559 А він, маленький, неповинний, / Святую шибеничку кинув / І заривав, і пролились

КИНУВСЯ 1

104B 0012 Та й роздігся на камені, / У воду кинувся, пливе, / Аж хвиля синяя реве.

КИНУВСЬ 1

123A 0140 З усієї сили / Кинувсь в воду; пливе, синю / Хвилю роздирає,

КИНУЛА 5

030A 0638 Я винесу тобі сина». / Кинула стремена / Та в хатину. Вертається,
173A 0080 Ізниціла, ізмарніла, / Кинула господу, / Пішла в найми... Не минула
067B 0013 А то бач, що наробила: / Кинула малого / На розпутті, та й байдуже,
104B 0156 ----- / І там доля не кинула. / Дослуживсь до чину,
250B 0075 Його старії підопру! – / І кинула кругом очима, / Аж іскри сипнули з очей.

КИНУЛАСЯ 3

123A 0132 Рве на собі коси. / Кинулася до Ганнусі / І в коси впилася.
274A 0323 Аж і сам приїхав. / Я до його кинулася, / Забудучи лихо.
250B 0503 В яркє Марія до криниці / Швиденько кинулася. Там / Колись-то з нею яснолиций

КИНУЛАСЬ 2

104B 0149 А жіночка молодая / Кинулась до пана, / Розказала – отак і так.

218В 0476 На кесаря свого святого, / Не кинулась? Бо стерегли, / Кругом в три лави оступили

КИНУЛИ 1

114А 0053 Та всі якомога, / Хлопців кинули, побігли / Зострічать сліпого!

КИНУЛО 1

192В 0016 Билину море покотило / Та й кинуло на чужині. / -----

КИНУСЬ 1

234А 0145 Неси ж в хату, а я верхи / Кинусь за кумами / В Городище...»

КИНУТАЯ 1

192В 0049 Помарнілая пустиня, / Кинутая Богом. / -----

КИНУТЬ 7

061А 0068 Поглузують, покепкують / Та й кинуть під лаву. / «Нехай, – скажуть, – спочивають,

114А 0012 Коли нема щастя, нема талану, / Нема кого й кинуть, ніхто не згадає, / Не скаже
хоть на сміх: «Нехай спочиває,

264А 0008 Дознаються – пограються, / Засушать та й кинуть. / Ані літа молодії,

264А 0019 І тебе, убогу, / Кинуть в пекло... Замучишся / І прокленеш Бога.

265А 0026 І заснути навек-віки, / І сліду не кинуть / Ніякого, однаково,

274А 0239 Трохи була не втопилась, / Та жаль було кинуть / Близняточок. То с'як, то так

250В 0316 Козу з козяточком женуть, / Бо дома ні на кого кинуть. / А може, Бог пошле дитину

КИНЬ 2

027А 0087 Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини
до мене хоть на одно слово

027А 0110 Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини
до мене хоч на одно слово

КИПІЛА 1

074В 0021 Та до Тингиза, до Аралу / Кипіла в озерах вода, / Палають села, города,

КИРГИЗАМ 1

029В 0084 Нащо вже лихо за Уралом / Отим киргизам, отже, й там, / Єй же богу, лучше жити,

КИРГИЗАМИ 1

110В 0009 У степ погуляти / З киргизами убогими. / Вони вже убогі,

КИРГИЗИ 1

029В 0087 Ніж нам на Україні. / А може, тим, що киргизи / Ще не християни?..

КИРЕЇ 2

061А 1827 А із яру / В киреї козачій / Хтось крадеться.

061А 2341 А хто такий / У чорній киреї / Через базар переходить?

КИРЕЯХ 1

061А 0897 Козацьке панство похожає / В киреях чорних, як один, / Тихенько ходя розмовляє

КИРИК 1

095В 0203 Іде в світлицю до Марини, / Як Кирик п'яний... / Ніби в хаті,

КИРИЛО 1

207А 0652 Люд закріпостили. / Як Кирило з старшинами / Пудром осипались

КИСЕЛІ 1

304В 0002 Бували війни й військові свари: / Галагани, і Киселі, і Кочубеї-Нагаї – / Було добра того чимало.

КИСНИ 1

180А 0517 По-німецькій – а то тепер / І кисни в чорнилах! / П'явки! п'явки! Може, батько

КИТАЄЧКУ 1

234А 0048 Та синів двох привела, / В китаєчку повила / І на Дунай однесла:

КИТАЇ 1

292В 0001 ----- / В непробудимому Китаї, / В Єгипті темному, у нас,

КИТАЙКОЮ 4

010А 0033 Та, мабуть, і згинув! / Не китайкою покрились / Козацькі очі,

061А 2386 Хрестить, накриває / Червоною китайкою / Голови козачі.

173А 0005 І чорні брови. / Китайкою повивала, / Всіх святих благала,

044В 0054 Везуть труну мальовану, / Китайкою криту. / А за нею з старшиною

КИТАЙКУ 2

055А 0012 Козацьке біле тіло, / В китайку повите. / Високі ті могили

061А 2383 Поклав обох; із кишені / Китайку виймає; / Поцілував мертвих в очі,

КИЦЮ 2

274А 0161 Очима лупа кошеня? / Іди до мене. Кицю, кицю... / Не йде прокляте бісеня!

274А 0161 Очима лупа кошеня? / Іди до мене. Кицю, кицю... / Не йде прокляте бісеня!

КИЧКУ 1

139В 0012 Молоденька. / Лимар кичку зашиває, / Мене горне, обнімає,

КИШЕНЕЮ 1

249В 0013 Хоч півдинарія позичив; / А той кишенею трясє, / Виймає гроші і не лічить,

КИШЕНІ 6

061А 1660 Найшли льохи, скарб забрали, / У ляхів кишені / Потрусили, та й потягли

061А 2382 «Ми не ляхи, тату!» / Поклав обох; із кишені / Китайку виймає;

150А 0041 ----- / У туркені у кишені / Таляри, дукати.

150А 0043 Таляри, дукати. / Не кишені трусить, / Ідем різать, палить,

154А 0041 ----- / У туркені у кишені / Таляри, дукати.

154А 0043 Таляри, дукати. / Не кишені трусить, / Не дукати лічить –

КИШЕНЯ 1

061А 0434 Ото дочка, а то батько – / Чортова кишеня. / Стара Хайка лежить долі,

КИШИТЬ 2

199А 0235 Хто пішки, верхи на ослах – / Так аж кишить! Все на охоту, / Мов гад у ірій, поспіша!

218В 0232 ----- / Аж кишить / Невольника у Сіракузах

КИЯН 1

230В 0034 Гаврилич гнув во время оно. / А вас, моїх святих киян, / І ваших чепурних киянок

КИЯНАМИ 1

076В 0202 Іде веприщем за Рогнідою / Володимир князь со киянами. / -----

КИЯНОК 1

230B 0035 А вас, моїх святих киян, / І ваших чепурних киянок / Оддав своїм профосам п'яним

КІВОТ 1

076B 0039 І отроки, і весь народ, / Замкнувши в городі ківот, / У поле вийшли, худосилі,

КІЗЯКА 1

292B 0035 Що й невеличкого царя / І з кізяка хоч олтаря / У їх немає. Попросили

КІЛ 1

129B 0043 Другого в Козлові / На кіл посадили. / Третій, [Іван] Ярошенко,

КІМНАТІ 3

207A 0574 Положила спати / У кімнаті і тихенько / Вийшла з батьком з хати.

234A 0361 Про Київ питали, / І в кімнаті Катерина / Одпочить послала.

174B 0011 Мед-вино пили; / І в кімнаті на кроваті / Спочити лягли.–

КІМНАТУ 3

207A 0122 Кинув хату / І кімнату, / Та й потяг у байрак».

068B 0132 Нової хати, і найшли / Зелену хату і кімнату / У гаї темному. В лугах,

290B 0001 ----- / Поставлю хату і кімнату, / Садок-райочок насажу.

КІНВУ 1

076B 0073 Раби вечерю принесли / І кінву доброго сикеру... / І цар сказав, щоб на вечерю

КІНЕЦЬ 4

030A 0167 ----- / Сидить батько кінець стола, / На руки схилився,

061A 1793 Не чує, не бачить. / Сидить собі кінець стола, / Тяжко-важко плаче,

061A 1891 Вип'ю третю на потугу, / П'яту, шосту, та й кінець. / Пішла баба у танець,

083B 0015 Дівчата танцювали / І парубки...– Уже й кінець! / Ануте іншу! – Та й це добра! –

КІННІ 1

061A 2194 Покотились по базару / Кінні narodowi; / Покотились малі діти

КІНЦІ 1

061A 0197 ----- / Отак, сидя в кінці стола, / Міркую, гадаю:

КІНЧА 1

061A 2109 Покинув Оксану; / Ляхів кінча; з Залізняком / Весілля справляє

КІНЧАТЬ 1

061A 2541 З ножем у халяві, / Жидів кінчать. Така й досі / Осталася слава.

КІНЬ 6

010A 0195 Ідуть – під дубом зелененьким / Кінь замордований стоїть, / А біля його
молоденький

047A 0165 А за другий – серед степу / Тупне кінь ногою,– / Коли живий козаченько,

180A 0399 От я повертаюсь – / Аж кінь летить, копитами / Скелю розбиває!

180A 0405 Голова повила. / Кінь басує – от-от річку, / От... от... перескочить.

207A 0438 З воску виливала. / «Он, бачиш, кінь осідланий / Тупає ногою

272B 0009 Веду до криниці. / Кінь утомлений, копита / Розкуті, розбиті,

КІЮТІ 1

230B 0082 Не дуже бачиш ти глибоко! / Ти спиш в кіюті, а царі... / Та цур їм, тим царям
поганім!

КІП 1

234A 0345 Носила-носила, / Кіп із вісім заробила / Й Маркові купила

КІПРИДИ 1

218B 0179 І стихла оргія. А жриця / Кіприди, оргії цариця, / Поникла радостним челом

КІПРИДОЮ 1

218B 0170 Трохи не голії стоять / Перед Кіпридою і в лад / Співають гімн. Приготован

КІСНИКИ 2

161B 0070 А чому ти й досі / Ніколи не вплетеш кісники / Оті, що тітка привезла?..

161B 0073 Якби пустили на музики, / То я б кісники заплела, / Наділа б жовті черевики,

КІШЕЧКА 1

180A 0015 Богобоязливий, / Як кішечка підкрадеться, / Вижде нещасливий

КЛАДЕ 6

061A 1354 По три, по чотири / Так і кладе. «Добре, сину, / Матері їх хиря!

061A 2379 Та й збудував. Бере синів, / Кладе в темну хату, / Й не дивиться, ніби чує:

006B 0324 Понад полем іде, / Не покоси кладе, / Не покоси кладе – гори.

006B 0325 Не покоси кладе, / Не покоси кладе – гори. / Стогне земля, стогне море,

006B 0341 Приспівує старий, косить, / Кладе горами покоси, / Не мина й царя.

076B 0130 Амон бере її, веде / У темну храмину, кладе / Сестру на ліжко. Ламле руки,

КЛАДЕТЕ 1

274A 0100 Кого ж годуєте есте? / Кого ви спати кладете? / Кого колишете вночі?

КЛАДОВИЩІ 2

218B 0021 Та на ворону на хресті / На кладовищі. Більш нічого / З тюрми не видно. Слава Богу

218B 0027 Хрест високий / На кладовищі трохи збоку / Златомальований стоїть.

КЛАДУТЬ 1

006B 0228 А дівчину заручену / Кладуть в домовину. / Не вертаються три брати,

КЛАЛА 2

016B 0179 І що божий день купала, / Рано спати клала / І пилиночки на неї

198B 0002 Не молилася за мене, / Поклони не клала / Моя мати; а так собі

КЛАЛИ 4

061A 1190 Поки поганці ляжуть спать. / Лягли, і в голови не клали, / Що вже їм завтра не вставать.

150A 0165 На лан жито жати, / Жито жали, в копи клали, / Гуртом заспівали:

154A 0165 На лан жито жати; / Жито жали, в копи клали, / Гуртом заспівали:

175B 0024 Дівчата на луці гребли, / А парубки копиці клали, / Та, знай, на сонце позирали,

КЛАПТИК 1

149B 0020 Вони з холери повмирали, / А то б хоч клаптик переслили / Того паперу . . . . .

КЛАСТИ 1

266A 0036 Молодую, веселую, / Класти в домовину, / Жаль великий, брати мої;

КЛЕЙНОДИ 3

156B 0024 Возьміть мої гетьманські / Клейноди, панове, / Та однесіть москалеві,

156B 0038 Аж на мило – меж лавами / Понесли клейноди... / Годі тобі, Петре, пити

156B 0041 Із Тясмина воду. / Положили ті клейноди / Попенкові в ноги.

КЛЕКОТИТЬ 4

- 150A 0060 Дрімає в харемі – в раю Візантія. / І Скутар дрімає; Босфор клекотить, / Неначе скажений; то стогне, то виє:
150A 0185 Перед ними море миле / Гомонить і клекотить. / Гамаліє, вітер віє.
154A 0062 Дрімає в гаремах, в садах Візантія. / І Скутар дрімає. Босфор клекотить, / Неначе скажений, то стогне, то виє.
154A 0176 Перед ними море миле / Гомонить та клекотить. / «Гамалію, вітер віє,

КЛЕНЕ 4

- 061A 0349 Попихач жидівський, виріс у порогу; / А не клене доли, людей не займа. / Та й за що їх лаять? Хіба вона знають,
061A 1485 Де ти? Може, гине, / Може, тяжко клене долю / Клене, умирає,
061A 1486 Може, тяжко клене долю / Клене, умирає, / Або в пана у кайданах
207A 0289 Мов у пеклі. А Ярина / То клене, то просить, / То замовкне, подивиться

КЛЕНИ 2

- 134B 0005 Нас кленучи. / Сину мій, сину, не клени тата, / Не пом'яни.
134B 0008 Мене, прокляту, я твоя мати, / Мене клени. / Мене не стане, не йди меж люде,

КЛЕНИСЬ 1

- 287B 0008 Моя ти любо! Не хрестись, / І не кленись, і не молись / Нікому в світі! Збрешуть люде,

КЛЕНУТЬ 1

- 076B 0048 Свого неситого царя, / Кленуть Давида-сподаря. / А він собі, узявшись в боки,

КЛЕНУЧИ 3

- 134B 0004 Підеш, мій сину, по Україні, / Нас кленучи. / Сину мій, сину, не клени тата,
218B 0196 Ридать, і долю проклинать, / І сивіть, кленучи. І горе! / Умреш еси на самоті,
276B 0018 Сама Егерія в гаю, / Кленучи доленьку свою, / Повісилась. А мудрий Нума

КЛЕПАЄ 1

- 006B 0334 Не благай, не проси, / Не клепає коси. / Чи то пригород, чи город,

КЛЕПКУ 1

- 250B 0602 Сидить собі у бур'яні / Та клепку теше. Помагало / Святому батькові в трудах.

КЛЕЧАЛЬНУ 1

- 068B 0113 І ми ждемо того весілля. / Отож у клечальну неділю / Їх і повінчано обох,

КЛИКНЕ 1

- 221A 0023 А гетьманша, було, виїде / Та й кликне в будинок, / Онде клуня. А там мені

КЛИКНУВ 1

- 150A 0181 Або гетьман Іван Підкова / Не кликнув в море на ралець. / Пливають собі, а з-за хвилі

КЛИРОСІ 1

- 050B 0237 Було, помагає / І на клиросі дякові / І псалтир читає

КЛИЧ 1

- 061A 2215 Своєю заріжу. / Клич громаду. Признавайтесь: / Що, ви католики?»

КЛИЧЕ 9

- 010A 0092 ----- / «Чи всі ви тут? – кличе мати.– / Ходім шукати вечерять.
010A 0184 «Боже ти мій, Боже!» / Кличе її та цілує... / Ні, вже не допоможе!
030A 0029 Там занастила. / Кличе мати вечеряти, / А донька не чує;

- 030A 0580 Бо уночі тільки й знає, / Що москаля кличе». / Через пеньки, заметами,
 061A 1058 «Ой гоп, таки так! / Кличе Гандзю козак: / «Ходи, Гандзю, пожартую,
 061A 1082 Ой гоп, таки так! / Кличе панну козак: / «Панно, пташко моя!
 061A 1491 Згадує Вільшану. / Кличе його: «Серце моє, / Обніми Оксану!
 061A 1896 Молодець горобець! / Старий рудий бабу кличе, / А та йому дулі тиче:
 061A 1981 Пеклом запалало... / «Де Галайда?» – Максим кличе. / І сліду не стало...

КЛІЩИЛАСЬ 1

- 266B 0005 Нащо та сука, ваша мати, / Зо львами кліщилась, щенята? / І добувала вас, лихих?

КЛОБУК 1

- 038B 0116 Великий дзвін. Чернець мій встав, / Надів клобук, взяв патерицю, / Перехрестився,
 чотки взяв...

КЛОЧЧЯ 1

- 061A 1956 «Не хочу гуляти! / Огню, діти! дьогтю, клоччя! / Давайте гармати;

КЛОЧЧЯМ 1

- 274A 0289 Та очіпок, се вже вранці, / Клоччям вимошала, / Щоб не знать було, що стриґа.

КЛУНЕЮ 1

- 016B 0305 За одну годину / І з клунею провіяли... / Князь і не спочинув,

КЛУНІ 2

- 161B 0379 Одутлий, поганий, / Коло клуні пожожає. / І стоги не вкриті,
 209B 0108 А челядь п'яна полягала / У клуні на соломі спать, / Драгуни теж. А ми з Данилом

КЛУНОЧКА 1

- 234A 0411 Так щось тяжко стало!» / І внучатам із клуночка / Гостинці виймала:

КЛУНЮ 2

- 114A 0307 До Наума / Піду в клуню на солому. / Ануте, напилась!
 209B 0111 Соломи в сіни наносили, / А клуню просто запалили... / Не встануть, прокляті, оп'ять

КЛУНЯ 2

- 221A 0024 Та й кликне в будинок, / Онде клуня. А там мені / І фіг і родзинок –
 016B 0368 Не чуть нічого. І в той час / Скирти і клуня зайнялись, / І зорі зникли. Хоч би слово,

КЛЮЄ 2

- 061A 0635 Ляжу головою... А ти не заплачеш, / А ти не побачиш, як ворон клює / Ті карії очі, ті
 очі козачі,
 266B 0013 Хватає в бур'яні курча, / Клює і рве його. А люде... / Хоч бачать люде, та мовчать.

КЛЮЙТЕ 1

- 127B 0017 До його летять. / – Ой не клюйте, гайворони, / Чумацького трупу,

КЛЮЧ 3

- 006B 0239 Синемундирих часових. / І до дверей, на ключ замкнутих, / І до решотки на вікні
 016B 0351 Кудя ти лізеш? Схаменись! / Не схаменувся, ключ виймає, / Прийшов, і двері
 одмикає,
 161B 0364 Кожушиною старою, / А ключ од комори / Із-за пояса украде...

КЛЮЧАМИ 1

- 015A 0022 А журавлі летять собі / Додому ключами. / Плаче козак – шляхи биті

КЛЮЮТЬ 3

- 061A 1533 Собаки, ворони / Гризуть шляхту, клюють очі; / Ніхто не боронить.
135B 0011 Укрили з півночі... / Клюють очі козацькїі, / А трупу не хочуть.
156B 0011 Вкрили Україну, / Та й клюють елико мога... / А ти, Чигирине!

КЛЯЛА 1

- 173A 0195 І молилась, і ридала, / Кляла все на світі. / Ох, тяжкі ви, безталанні

КЛЯЛА-ПРОКЛИНАЛА 1

- 270A 0038 Та нашого злого пана / Кляла-проклинала. / Та й умерла... А мене пан

КЛЯЛАСЯ 1

- 061A 0639 Забудь мої сльози, забудь сиротину, / Забудь, що клялася; другого шукай; / Я тобі не пара; я в сірій свитині,

КЛЯЛИ 2

- 061A 1186 Горілки, крові упивались, / Кляли схизмата, розпинали, / Кляли, що нічого вже взять.
061A 1187 Кляли схизмата, розпинали, / Кляли, що нічого вже взять. / А гайдамаки мовчки ждали,

КЛЯЛИСЬ 1

- 149B 0013 В моїй Україні колись... / Колись божились та клялись, / Братались, сестрились зо мною,

КЛЯНЕ 2

- 030A 0132 Не співає чорнобрива, / Кляне свою долю. / А тим часом вороженьки
123A 0107 Дочку наповала. / Не допомгло... Кляне мати / Той час і годину,

КЛЯТЕ 1

- 249B 0024 Зіновать, кукіль і будяк / Росте в пшениці! Кляте плем'я / Давидове у нас зійшло!

КЛЯТИЙ 3

- 061A 0420 Над каганцем: лічить гроші / Коло ліжка, клятий. / А на ліжку... ох, аж душно!..
221A 0337 ----- / А він, клятий недолюдок, / Золота не схоче.
104B 0057 Як кажуть люде, все од Бога) / Наглядів, клятий! Панські очі! / Та й ну гостинці засилать.

КЛЯТИМ 1

- 061A 1367 Крились трупом, плили кров'ю. / «Мало клятим кари! / Ще раз треба перемучить,

КЛЯТИМИ 1

- 209B 0116 І Пріся бідная моя / Згоріла з клятими! А я... / На пожарищі хрест з Данилом

КЛЯТИХ 1

- 209B 0096 Такеє-то у нас було! / Якось їх, клятих, і до мене / Вночі на хутір занесло.

КЛЯТІ 5

- 020A 0093 Нехай на здоров'я! / Нехай, кляті, бенкетують, / Поки сонце зайде,
024A 0065 Собі на здоров'я! / Нехай, кляті, бенкетують, / Поки сонце зайде,
061A 1370 Щоб не повставали / Нехрещені, кляті душі». / На базар збирались
205B 0024 Якби не те, то, певне, б пас / Свинар в толоці. Кляті! кляті! / Де ж слава ваша?? На словах!
205B 0024 Якби не те, то, певне, б пас / Свинар в толоці. Кляті! кляті! / Де ж слава ваша?? На словах!

КЛЯТОЮ 1

221A 0066 Собак отруїла / Тію клятою водою! / От за що караюсь,

КЛЯТУ 1

061A 1453 Сміються та лають / Кляту шляхту. Хто балака, / Хто кобзаря слуха.

КНИЖЕЧКИ 3

046B 0017 На старість з віршами ховатись, / Мережать книжечки, співати / І плакати у бур'яні.

160B 0004 Так і мене минають годи, / А я й байдуже. Книжечки / Мережаю та начиняю

161B 0255 Сердешенький. / Книжечки складає / У торбину і бриль бере,

КНИЖЕЧКУ 4

046B 0007 Паперу аркуш. І зроблю / Маленьку книжечку. Хрестами / І везерунками з квітками

194B 0016 І четверту починаю / Книжечку в неволі / Мережати,– змережаю

196B 0033 Та й знов мережать захожусь / Дрібненько книжечку. Рушаю. / -----

248B 0002 Ходить собі по церковці, / Книжечку читає / Та сам собі дивується,

КНИЖЕЧОК 1

016B 0172 А «тато» не вчила... / І книжечок з кунштниками / В Ромні накупила.

КНИЖКАМИ 1

200B 0089 Петрусь до школи та із школи / З книжками ходить та росте. / Сама аж ніби мо[
ло]діє,

КНИЖНИКИ 1

250B 0632 І дивувались фарисеї / І книжники його речам. / А радість матері Марії

КНИЖНОЇ 1

061A 2470 Так навмання розказую, / Без книжної справи. / Так дід колись розказував,

КНУТИ 1

246A 0151 Як і носить!.. і як плести / Кнути узловаті – / Всьому навчим; тільки дайте

КНЯГИНЕ 1

016B 0090 Так ні, за князя. От і князь! / От і пишайсь тепер, княгине! / Загинеш, серденько,
загинеш,

КНЯГИНИ 4

016B 0127 Отак і їй, одній-єдиній, / Ще молодій моїй княгині, / Красу і серце засушить

016B 0154 Сама й годувала. / Бо княгині тільки вміють / Привести дитину.

016B 0157 А годувать та доглядать / Не вміють княгині. / А потім оха: – Забуває

016B 0220 ----- / Не стало на селі княгині, / І гусла знову загули.

КНЯГИНЮ 1

016B 0207 Свою матір. Бог карає / Княгиню на світі... / А за віщо? Чудно людям,

КНЯГИНЯ 5

016B 0052 Не знаю, де вони взялись,– / Приблуда князь. Була й княгиня. / Ще молоді собі були,

016B 0083 ----- / Княгиня взаперті сидить. / Її і в сні не пускає

016B 0144 Сонце просіяло. / І княгиня з дитиною / Не тією стала.

016B 0169 І говорить уже стало, / І вчила княгиня / Тільки «мамо» вимовляти,

016B 0212 Злеє оживає, / Занедужала княгиня, / І князь схаменувся.

КНЯЖА 1

173A 0027 За півчварта року, / Як княжа дитина, / Як ясен високий,

КНЯЖАТ 2

- 180A 0130 З шкурою знімають, бо нічим обуть / Княжат недорослих; а он розпинають / Вдову за подушне, а сина кують,
068B 0124 А ми й зостріли їх і всіх – / Княжат, панят і молодих – / Всіх перерізали. Рудою

КНЯЖІ 1

- 016B 0259 Лютує в княжому селі. / Скирти вже княжі погнили. / А він байдуже – п'є, гуляє

КНЯЖІМ 1

- 278B 0010 В ріці Каялі. І на тілі, / На княжім білім, помарнілім, / Омию кров суху, отру

КНЯЖНА 4

- 016B 0336 На зорі дивилась / Княжна моя. Дивилася... / Та й плакати стала.
016B 0408 Господа благають, / Щоб княжна до їх вернулась. / А її немає
016B 0428 Що в монастир до їх зайшла / Княжна якась із-за Дніпра / Позаторік. Одпочивала,
076B 0211 Тую Рогніду молодую, / І прожене ю, і княжна / Блукає по світу одна,

КНЯЖНІ 1

- 016B 0148 Гралась, веселилась... / І княжні своїй маленькій / Сорочечки шила.

КНЯЖНО 1

- 016B 0382 Лихая година, / Княжно моя безталанна, / Знівечений цвіте.

КНЯЖНОЮ 1

- 016B 0185 Надивлялась, любувалась / Княжною своєю... / І жениха їй єднала,

КНЯЖНУ 2

- 016B 0265 Аж ось із Києва привозять / Княжну. Мов сонечко зійшло / Над обікраденим селом.
076B 0207 Убив старого Рогволода, / Потя народ, княжну поя, / Отиде в волості своя,

КНЯЖОМУ 2

- 016B 0258 Лютує голод в Україні, / Лютує в княжому селі. / Скирти вже княжі погнили.
280B 0007 В ріці Каялі... І омию / На княжому дебелим тілі / Засохлу кров його... Отру

КНЯЗІ 3

- 221A 0151 Мов будинок. А в галері / Князі, і всі сили, / Воеводи... і меж ними
076B 0037 Покрила Ізраїль – царева война! / Цареві князі, і всі сили, / І отроки, і весь народ,
306B 0005 Кругом хатини. І пишались, / Неначе князі. Діти гралась, / Росли собі та виростали...

КНЯЗЯ 8

- 016B 0089 Казали: вгору не залазь. / Так ні, за князя. От і князь! / От і пишайсь тепер, княгине!
016B 0164 Сама доглядала. / А п'яного свого князя / І не допускала.
016B 0190 Уже розплітала / І, лишенько, свого князя / П'яного згадала –
016B 0376 Аж бачать, що лихо, / Покинули свого князя / Та любо та тихо.
076B 0178 Кругом його во златі сяють. / У князя свято, виглядає / Із Литви князя-жениха
076B 0195 І отроки, й старі бояра / Із Литви князя зустрічать. / Сама Рогніда з Рогволодом
278B 0019 На вої любії мої, / На князя, ладо моє миле, / Ти ханові метаєш стріли?
278B 0050 Спалив еси луги, степи, / Спалив і князя і дружину, / Спали мене насамоті!

КНЯЗЯ-ЖЕНИХА 1

- 076B 0179 У князя свято, виглядає / Із Литви князя-жениха / За рушниками до Рогніди.

КНЯЗЯМИ 1

- 292B 0012 З законами, з мечем, з катами, / З князями, темними рабами. / Вночі підкралась, зайняли

КОВОРОТ 1

173A 0166 День і ніч сиділа / Коло коворот. А літо / За літом минає.

КОВТУНАХ 1

274A 0058 І довгі коси в реп'яхах / О поли бились в ковтунах. / Постояла, а потім сіла

КОГО 86

- 010A 0053 Козацькі очі?.. Прости сироту! / Кого ж їй любити? Ні батька, ні неньки, / Одна, як та пташка в далекім краю.
- 010A 0063 Полине до Бога – милого питать. / Кого ж сиротина, кого запитає, / І хто їй розкаже, і хто теє знає,
- 010A 0063 Полине до Бога – милого питать. / Кого ж сиротина, кого запитає, / І хто їй розкаже, і хто теє знає,
- 015A 0010 «Куди ти йдеш, не спитавшись? / На кого покинув / Батька, неньку старенькую,
- 018A 0026 Люби ж собі, моє серце, / Люби, кого знаєш, / Та не смійся надо мною,
- 027A 0017 Ніхто не минає. / Чи багатий, кого доля, / Як мати дитину,
- 030A 0334 Спочивають добрі люде, / Що кого втомило: / Кого – щастя, кого – сльози,
- 030A 0335 Що кого втомило: / Кого – щастя, кого – сльози, / Все нічка покрила.
- 030A 0335 Що кого втомило: / Кого – щастя, кого – сльози, / Все нічка покрила.
- 030A 0434 Бо люде не знають; / Кого Бог кара на світі, / То й вони карають...
- 030A 0488 «Ай да баба! Ай да наши! / Кого не надують!» / Подивилась Катерина:
- 030A 0539 Не дадуть до мови дитині дожить. / На кого собаки на улиці лають? / Хто голий, голодний під тином сидить?
- 030A 0616 «Возьмите прочь! Что ж вы стали?» / «Кого? Мене взяти? / За що ж, скажи, мій голубе?
- 030A 0701 Що йому зосталось, / Кого батько і не бачив, / Мати одиуралась?
- 047A 0040 Само серце знає, / Кого любить. Нехай в'яне, / Поки закопають,
- 052A 0084 Коли яку насипали, / Кого положили. / Про старину, про те диво,
- 061A 0199 Міркую, гадаю: / Кого просить? хто поведе? / Надворі світає;
- 061A 0351 Та й за що їх лаять? Хіба вони знають, / Кого треба гладить, кого катувать? / Нехай бенкетують... У їх доля дбає,
- 061A 0351 Та й за що їх лаять? Хіба вони знають, / Кого треба гладить, кого катувать? / Нехай бенкетують... У їх доля дбає,
- 061A 0403 Бо їх ласка... Нехай сниться / Тому, в кого доля, / А сироті щоб не снилась,
- 061A 0642 А ти титарівна. Кращого вітай, / Вітай, кого знаєш... Така моя доля. / Забудь мене, пташко, забудь, не журись.
- 061A 0877 Осідлані коні, вороні готові. / Куди-то поїдуть? кого повезуть? / Он кого, дивіться. Лягли по долині,
- 061A 0878 Куди-то поїдуть? кого повезуть? / Он кого, дивіться. Лягли по долині, / Неначе побиті, ні слова не чуть.
- 061A 2078 Хто такий і відкіля він, / І кого шукає!.. / Мене шукав, мене найшов,
- 061A 2145 Вранці зустрічають... / Рай, та й годі! А для кого? / Для людей. А люде?
- 114A 0012 Коли нема щастя, нема талану, / Нема кого й кинуть, ніхто не згадає, / Не скаже хоть на сміх: «Нехай спочиває,
- 114A 0019 Як побачить диво – твою красоту. / Кого ти без мови, без слова навчила / Очима, душею, серцем розмовлять.
- 114A 0211 «Що вже й заміж, коли тес...» / «А за кого, мамо!?» / «Хто вподоба, тому й оддам».
- 114A 0367 Сама свого серця; дала б йому волю / Любиць, кого знає. Я б тебе сховав / Далеко! далеко! щоб ніхто не знав,
- 199A 0187 І дивувався: що він діє, / На кого руку підійма! / «Дивіться, люде: осьде булла,
- 207A 0067 Хоч і не шукайте: / Кого схоче – сама найде, / У колисці найде.
- 207A 0227 Що й я плачу? Розсердився / Бог знає на кого / Та й зо мною не говорить.
- 221A 0283 А в мене ще враг їх знає, / Кого вони виглядають. / Вже ж і в крепость завдала,
- 221A 0378 ----- / А для кого ж? Чоловіка, / Певне, не посадять
- 234A 0262 Кого-небудь треба сватать! / «Кого ж би тут?» – старий дума / І просить поради
- 246A 0128 ----- / За кого ж ти розіп'явся, / Христе, сине божий?

- 250A 0244 Щоб ви розпитали / Мучеників, кого, коли, / За що розпинали!
258A 0173 Його вічній славі. / Благо тому, кого Господь / Карає меж нами,
266A 0082 І з ким буду розмовляти, / Кого розважати, / І перед ким мої думи
266A 0087 Тяжкі три літа, / До кого ви прихилитесь, / Мої злії діти?
266A 0089 Мої злії діти? / Не хиліться ні до кого, / Ляжте дома спати...
274A 0099 ----- / Кого ж годуєте есте? / Кого ви спати кладете?
274A 0100 Кого ж годуєте есте? / Кого ви спати кладете? / Кого колишете вночі?
274A 0101 Кого ви спати кладете? / Кого колишете вночі? / Лягаючи і встаючи,
274A 0103 Лягаючи і встаючи, / За кого молитесь? Ох, діти! / І все діти! і все діти!
274A 0200 Слухай лишень, скажу тобі, / Кого я шукаю. / Я шукаю Наталочку
274A 0455 Панів шанувати. / До кого ж ти прихилився? / Нікого немає!..
006B 0123 Кудя полинула, де ділась? / До кого ти перелетіла? / В чужій землі, в чужій сем'ї
006B 0125 В чужій землі, в чужій сем'ї / Кого ти радуєш? До кого, / До кого руки приросли?
006B 0125 В чужій землі, в чужій сем'ї / Кого ти радуєш? До кого, / До кого руки приросли?
006B 0126 Кого ти радуєш? До кого, / До кого руки приросли? / Віщує серце, що в палатах
006B 0249 І я згадав своє село. / Кого я там коли покинув? / І батько й мати в домовині...
006B 0303 Та Бога хвалити! / А довелось... Ні до кого / В світі прихилитись.
006B 0331 Тне косар, не спочиває / Й ні на кого не вважає, / Хоч і не проси.
016B 0125 Невесело на світі жить, / Коли нема кого любить. / Отак і їй, одній-єдиній,
016B 0132 І жить у Господа просилась, / Бо буде вже кого любить. / Вона вже матір'ю ходила,
028B 0006 Ніхто любив мене, вітав, / І я хилився ні до кого, / Блукав собі, молився Богу
038B 0031 А то б догодила... / Кого ж то там з музикою / Люде обступили?
046B 0102 Перелічу і дні і літа. / Кого я, де, коли любив? / Кому яке добро зробив?
050B 0052 І буде варт на світі жить, / Як матимеш кого любить. / Хоть кажуть от ще що,
небоже:
050B 0219 Вдова на тім світі! / До кого ж він прихилиться? / Де перезимує?
057B 0187 Zobралася громада радить, / Кого голить у москалі. / Порадили громадою,
057B 0264 Вседержителя святого, / А більш ні од кого.– / Преблагий був муж на світі
068B 0019 Я сам занівечив свій вік. / І ні на кого не жалкую, / І ні у кого не прошу я,
068B 0020 І ні на кого не жалкую, / І ні у кого не прошу я, / Нічого не прошу. Отак,
082B 0001 ----- / Добро, у кого є господа, / А в тій господі є сестра
109B 0012 Не хоче правдоньки сказати, / А більше ні в кого спитати. / -----
119B 0020 На світ божий не дивлюся, / Ні до кого не горнуся... / А матір стару...
139B 0024 Моя мати, / Кого будеш попереду / Зятем звати, –
185B 0007 Того писання святого, / Святої правди ні од кого. / Та й ждять не маю од кого.
185B 0008 Святої правди ні од кого. / Та й ждять не маю од кого. / Бо вже б, здавалося, пора:
185B 0024 Хоч слово мудре; щоб я знав, / Для кого я пишу? для чого? / За що я Україну
люблю?
198B 0025 Коли-то їх понасіпали? / Кого там люде поховали? / І вдвох тихенько заспівать
200B 0163 Любітьесь, діточки, весною. / На світі є кого любить / І без користі. Молодою,
205B 0017 А кров морями. Люде знають, / Кого годуєть, доглядають. / І що ж ви скажете: за
славу
207B 0039 Мої голубки молодії, / Для кого в світі живеєть? / Ви в наймах вирости чужії,
218B 0288 Горє з вами! / Кого благати ви прийшли? / Кому ви сльози принесли?
218B 0292 Свою надію? Горє з вами, / Раби незрячії! Кого? / Кого благаєте, благії,
218B 0293 Раби незрячії! Кого? / Кого благаєте, благії, / Раби незрячії, сліпії!
218B 0295 Раби незрячії, сліпії! / Чи ж кат помилує кого? / Молітьєсь Богові одному,
218B 0312 Хоча й підтоптану. Нічого, / Аби з-під кесаря. А в кого / Сестру благоволили взяти
218B 0486 Моя ти доленько! Без його / Що я робитиму? До кого / Я прихилюся?.. – І небога
250B 0316 Козу з козяточком женуть, / Бо дома ні на кого кинуть. / А може, Бог пошле дитину
272B 0013 Зопсуйте, некрите. / – Скажи, коню, до кого це / Ви так нагло гнались?
291B 0002 Не нарікаю я на Бога, / Не нарікаю ні на кого. / Я сам себе, дурний, дурю,
302B 0023 В садок погуляти, / Порадитись, кого б то їм / Своім зятем звати?

КОГО-НЕБУДЬ 2

234A 0261 Ні під хатою, ні в хаті... / Кого-небудь треба сватать! / «Кого ж би тут?» – старий дума
016B 0275 Чи не полюбило / Кого-небудь? Ні, нікого. / Весела гуляла,

КОГОСЬ 1

061A 2344 Став; розрива купу / Ляхів мертвих: шука когось. / Нагнувся, два трупи

КОГОСЬ-ТО 1

150B 0004 То сам собі оце шукаю / Когось-то, з ним щоб розмовлять. / Шукаю Бога, а нахожу

КОЖУСІ 1

161B 0377 Засихає, в'яне! / А сам сотник у кожусі, / Одутлий, поганий,

КОЖУХ 2

061A 0097 Спасибі за раду. / Теплий кожух, тільки шкода – / Не на мене шитий,
250B 0401 І напоїли, і дали / Кожух і свиту на дорогу, / І, небораки, додали

КОЖУХОМ 1

161B 0355 У холодній хаті / Під кожухом, і нікому / Хату затопити

КОЖУШИНОЮ 1

161B 0363 Трупа не накриє / Кожушиною старою, / А ключ од комори

КОЖУШОК 1

246A 0123 Та й лупите по закону / Дочці на кожушок, / Байстрюкові на придане,

КОЗА 4

221A 0184 Через мост идет черт, / А коза по воде. / Быть беде. Быть беде.
250B 0060 За струг сердега не береться... / Коза нап'ється та й пасеться. / А дівчина собі стоїть,
250B 0460 Ще рік минув. Коло хатини / Коза пасеться; а дитина / І невеличке козеня
250B 0483 В дорогу синові. Паслась / Коза з козятком коло хати, / А Йосип сина забавляв,

КОЗАК 59

010A 0103 Ходи до нас вечеряти: / У нас козак в очереті, / В очереті, в осоці,
010A 0163 А тим часом із діброви / Козак виїзжає; / Під ним коник вороненький
010A 0197 А біля його молоденький / Козак та дівчина лежить. / Цікаві (нігде правди діти)
015A 0003 Та не витікає, / Шука козак свою долю, / А долі немає.
015A 0005 А долі немає. / Пішов козак світ за очі; / Грає синє море,
015A 0017 ----- / Сидить козак на тім боці, / Грає синє море.
015A 0023 Додому ключами. / Плаче козак – шляхи биті / Заросли тернами.
018A 0033 ----- / Пішов козак, сумуючи, / Нікого не кинув,
020A 0039 Не стало кравчини! / Обіззавсь козак Павлюга – / За нею полинув!
020A 0096 А ніч-мати дасть пораду – / Козак ляха знайде». / -----
020A 0131 Та з голоду криче... / Згада козак гетьманщину, / Згада та й заплаче!
024A 0039 Не стало кравчини! / Обіззавсь козак Павлюга – / За нею полинув!
024A 0068 А ніч-мати дасть пораду – / Козак ляха знайде». / -----
024A 0103 Та з голоду криче... / Згада козак колишнє, / Згада та й заплаче».
061A 0615 Неначе зна, що дівчину / Козак виглядає. / А Ярема по долині
061A 0739 А надто вам розкажуть би, / Як козак чорнявий / Під вербою, над водою,
061A 1058 «Ой гоп, таки так! / Кличе Гандзю козак: / «Ходи, Гандзю, пожартую,
061A 1068 У ряднині ростуть діти, / А козак співає: / «І по хаті ти-ни-ни,
061A 1082 Ой гоп, таки так! / Кличе панну козак: / «Панно, пташко моя!
061A 1095 «Якби таки або так, або с'як, / Якби таки запорозький козак, / Якби таки молодий,
молодий,
061A 1131 В неволі гаснуть; розковать / Козак сестру свою не хоче, / Сам не соромиться конать

- 061A 1262 Сяє білолиций. / Понад Дніпром козак іде, / Може, з вечорниці.
061A 1299 Потече багато, багато-багато / Шляхетської крові. Козак оживе; / Оживуть гетьмани
в золотім жупані;
061A 1301 Оживуть гетьмани в золотім жупані; / Прокинеться доля; козак заспіва: / «Ні жида,
ні ляха», а в степах України –
061A 1875 «На городі постернак, постернак; / Чи я ж тобі не козак, не козак? / Чи я ж тебе не
люблю, не люблю?
061A 1875 «На городі постернак, постернак; / Чи я ж тобі не козак, не козак? / Чи я ж тебе не
люблю, не люблю?
192A 0074 Як лист за водою, / Пішов козак з сього світа, / Все забрав з собою.
207A 0072 Тойді, як праведно жили / Старий козак і діток двоє... / Ще за гетьманщини старої
207A 0079 Сидів, з бандурою в руках, / Старий козак. / «І так і сяк! –
207A 0120 Ой так, таки так, / Оженився козак, / Кинув хату
207A 0444 Якби догадався / Козак отой злякать діда, / Злякав та й сховався
207A 0448 А он знову шляхом / Козак іде, ніби старець, / То, бач, ради страху,
274A 0034 Хто з шашликом, а хто і так. / Зате він вольний, як козак / Колись-то був. Сидять,
куняють,
006В 0043 А там степ та могила. / Із могили козак / Встає сивий, похилий.
006В 0072 Треті півні співали. / Провалився козак, / Стрепенувся байрак,
029В 0017 У піжмурки в яру гуляють, / А долі сивий наш козак / Дніпро з лугами виграє.
038В 0035 Матнею улицю мете. / Іде козак.– Ох, літа! літа! / Що ви творите? – На тоте ж
038В 0039 Аж встала курява! Отак! / Та ще й приспівує козак: / -----
083В 0114 В червоних, як калина, штанях, / Навприсідки вліта козак, / Та ще й приспівує отак:
088В 0024 Якись лихий, хоч і земляк. / Співа матрос, як той козак, / Що в наймах виріс
сиротою,
104В 0003 Понад Дністром іде вночі / Козак. І дивиться, йдучи, / На каламутну темну воду,
104В 0041 На Бессарабію пішов / Оцей козак; погнало горе / До моря пити; хоч говорять:
104В 0049 Ще змалку з матір'ю старою / Ходив з торбами цей козак, / Отак і виріс сиротою,
104В 0065 Трохи не сталося отак. / До нитки звівся мій козак, / Усе на панщині проклятій,
114В 0011 В одного Івана: / А Іван, козак звичайний, / Обох їх не ганив,
131В 0004 По долині увечері / Козак смутний ходить. / Ходить він годину,
146В 0017 Меди-вина пити.– / Пішов козак нерозумний / Слави добувати,
161В 0022 Чиесь байстря. А може, й так / Узяв собі старий козак / Чию сирітку за дитину
174В 0007 Як той поговір, / Що заїздив козак з Січі / До вдови на двір.
179В 0015 З зеленого гаю / Козак молоденький; / Цілує, вітає,
185В 0031 Часа святого так на так, / Та іноді старий козак / Верзеться грішному, усатий,
189В 0027 З-за гаю крилами махає. / І дуб зелений, мов козак / Із гаю вийшов та й гуляє
209В 0013 Дивлюся, могила ніби розвернулась, / А з неї виходить неначе козак, / Уже й
сивоусий собі неборак,
209В 0048 Чи то було справді, чи то було так, / Мара яка-небудь. Мені той козак / Розказував
ось що...
230В 0045 Так-то, так! / Найшовсь-таки один козак / Із міліона свинопасів,
243В 0002 Ой по горі роман цвіте, / Долиною козак іде / Та у журби питається;
284В 0008 Стоїть старий, похилився, / Мов козак той зажурився. / -----
284В 0015 Та в Дніпріві скупаюся.– / Козак каже: – Погуляю / Та люблю пошукаю.–
304В 0011 Аж зареве та загуде, / Козак безверхий упаде, / Розтрощить трон, порве порфіру,

КОЗАКА 10

- 047A 0022 Полюбила чорнобрива / Козака дівчина. / Полюбила – не спинила:
047A 0087 Минув і рік, минув другий – / Козака немає; / Сохне вона, як квіточка;
061A 0192 Нехай ідуть – може, найдуть / Козака старого, / Що привіта моїх діток
061A 1883 Ой гоп, гопака! / Полюбила козака, / Та рудого, та старого –
173A 0185 Дожидає в темнім [гаї] / Дівчинонька козака. / Понад ставом вітер віє,
173A 0229 На могилі серед ночі / У козака вийма очі, / А дівчина в темнім гаї
207A 0507 Тойді сироту Степана, / Козака лейстрового, / Отамана молодого,
038В 0061 Свята брама одчинилась, / Козака впустили, / І знов брама зачинилась,

- 104B 0015 І, ревучи, на той берег / Козака виносить. / Стрепенувся сіромаха –
 209B 0046 Як сон той згадаю. А як нагадаю / Козака в могилі, то й досі не знаю, / Чи то було
 справді, чи то було так,

КОЗАКАМ 7

- 055A 0043 Ні землі, ні неба. / Серце мліє, а козакам / Того тільки й треба.
 061A 1446 Шкандибає на конику, / Козакам співає: / «Гайдамаки, гайдамаки,
 061A 1658 Позбивали, упорались; / Козакам нівроку, / Найшли льохи, скарб забрали,
 150A 0078 Не дай пропасти на чужині, / В неволі вольним козакам! / І сором тут, і сором там –
 154A 0079 Не дай пропасти на чужині, / В неволі вольним козакам! / І сором тут, і сором там
 137B 0074 Нехай носить Наливайко / Козакам на славу. / Щоб лякались вражі ляхи
 142B 0006 Продавала бублики / Козакам, / Вторговала, серденько,

КОЗАКАМИ 18

- 020A 0008 Як москалі, орда, ляхи / Бились з козаками, / Як збиралась громадонька
 024A 0008 Як москалі, орда, ляхи / Бились з козаками, / Як збиралась громадонька
 061A 0841 Лихо мліє перед ними... / А за козаками... / Та що й казати? Минулося;
 061A 0942 Братайтесь з нами, / З нами, козаками; / Згадайте Богдана,
 061A 1164 Гадали теє... а зробилось... / Над козаками хусточки! / Одно добро, одна слава –
 061A 2335 Чом він не гуляє? / Чому не п'є з козаками? / Чому не співає?
 180A 0434 А мене послали / На столицю з козаками / Наказним гетьманом!
 180A 0440 Аспиде неситий! / Що ти зробив з козаками? / Болота засипав
 221A 0245 І досі б стояла. / А з вольними козаками / Що я виробляла?
 221A 0260 Козацькими... а такими, / Просто козаками, / Фінляндію засіяла;
 221A 0296 Що москалі в Україні / З козаками діють. / Ото указ надрюкують:
 246A 0163 Живою душею в Україні витай, / Літай з козаками понад берегами, / Розриті могили
 в степу назирай.
 246A 0165 Розриті могили в степу назирай. / Заплач з козаками дрібними сльозами / І мене з
 неволі в степу виглядай.
 266A 0025 В московській дорозі, / Що молились з козаками / В турецькій неволі,
 033B 0100 Отам вона й досі плаче / Та за козаками. / -----
 037B 0001 ----- / Ще як були ми козаками, / А унії не чуть було,
 173B 0020 На конику вороному / Перед козаками. / Найду собі чорнобривку
 209B 0031 Лягла вона славно, лягла вона вкупі / З нами, козаками! Бачиш, як лежить – /
 Неначе сповита!.. Тут пана немає,

КОЗАКИ 28

- 020A 0099 Зірки засіяли, / А козаки, як та хмара, / Ляхів обступали.
 024A 0071 Зорі засіяли, / А козаки, як та хмара, / Ляхів обступали.
 061A 0139 Як Січ будували, / Як козаки на байдаках / Пороги минали,
 061A 0148 «Грай, кобзарю, лий, шинкарю!» – / Козаки гукали. / Шинкар знає, наливає
 061A 0151 І не схаменеться; / Кобзар вшкварив, а козаки – / Аж Хортиця гнеться –
 061A 1161 Молились, / Молились щиро козаки, / Як діти, щиро; не журились,
 061A 1214 Щоб і діти знали, внукам розказали, / Як козаки шляхту тяжко покарали / За те, що
 не вмiла в добрі панувать.
 061A 2135 Пекельної кари: / Ляхи мерзли, а козаки / Грілись на пожарі.
 061A 2309 Ушквар нам що-небудь, нехай земля гнеться, / Нехай погуляють мої козаки!» / І
 кобзар ушкварив:
 123A 0028 А надто ще за вдовою, / Козаки ордою / Так і ходять. І за нею
 123A 0030 Так і ходять. І за нею / Козаки ходили, / Поки вдова без сороба
 123A 0055 Співає матуся; / А козаки, як хміль отой, / В'ються круг Ганнусі.
 150A 0011 Та під тими байдаками, / Що пливуть козаки, тільки мріють шапки, / Та на сей бік за
 нами.
 150A 0017 ----- / Отак у Скутарі козаки співали, / Співали, сердеги, а сльози лились,
 150A 0035 І Дніпр укрили байдаки, / І заспівали козаки: / -----
 150A 0134 Руйнують мури, срібло-злото / Несуть шапками козаки / І насипають байдаки.

- 154A 0011 Та під тими байдаками, / Що плывуть козаки, тільки мріють шапки / Та на сей бік за нами.
 154A 0017 ----- / Отак у Скутарі козаки співали, / Співали, сердеги, а сльози лились,
 154A 0034 І Дніпр укрили байдаки, / І заспівали козаки. / -----
 154A 0134 Руйнують мури, срібло, злото / Несуть шапками козаки / І насипають байдаки.
 207A 0636 І свічі забрали / У Покрові; як козаки / Вночі утікали
 038B 0018 У Києві на Подолі / Козаки гуляють. / Як ту воду, цебром-відром
 043B 0008 Дивуйтєся, парубки, / Запорозькі козаки. / -----
 043B 0012 Подавані рушники... / Отаке-то козаки! / -----
 057B 0183 Бо на Україні в нас, бувало, / У козаки охочі йшли, / А в пікінери вербовали,
 173B 0004 Будуть з мене, молодого, / Козаки сміятись. / Оженився, вони скажуть,
 209B 0020 А чорна могила ще гірше розкрилась. / Дивлюся, в могилі усе козаки: / Який безголовий, який без руки,
 209B 0024 Лежать собі хлопці, мов у теплій хаті. / – Дивися, дитино, оце козаки / (Ніби мені каже),– на всій Україні

КОЗАКИ-СЕРДЕГИ 2

- 150A 0073 Тільки у Скутарі, в склепу, не дримають / Козаки-сердеги. Чого вони ждуть? / По-своєму Бога в кайданах благають,
 154A 0074 Тільки у Скутарі, в тюрмі, не дримають / Козаки-сердеги. Чого вони ждуть? / По-своєму Бога в кайданах благають,

КОЗАКОВІ 5

- 150A 0084 І перед всіми у кайданах / Стать козакові...» / «Ріж і бий!
 154A 0085 І перед всіми у кайданах / Стать козакові...» – «Ріж та бий! / Мордуй невіру-бусурмана!» –
 037B 0029 А ми б і досі так жили. / Подай же руку козакові / І серце чистєє подай!
 038B 0064 Навік зачинилась / Козакові. Хто ж цей сивий / Попрошався з світом?
 131B 0015 Крутять назад руки / І завдають козакові / Смертельніє муки;

КОЗАКОМ 5

- 010A 0214 За що їх убито. / Посадили над козаком / Явір та ялину,
 061A 0334 Отак уранці жид поганий / Над козаком коверзував. / Ярема гнувся, бо не знав,
 114A 0037 Та як біла мати, / Щоб з козаком не стояла. / Звичайне, дівчата...
 207A 0440 Тупас ногою / Під козаком; а онде йде / Дідусь з бородою
 221A 0507 Щоб москаль добром і лихом / З козаком ділився. / Мир душі твоїй, Богдане!

КОЗАЦТВА 1

- 061A 0079 Били, а не вчили. / Од козацтва, од гетьманства / Високі могили –

КОЗАЦТВО 6

- 061A 0176 У мойй хатині, як в степу безкраім, / Козацтво гуляє, байрак гомонить, / У мойй хатині синє море грає,
 061A 0894 З Смілянщини, з Чигирина / Просте козацтво, старшина, / На певне діло налетіли.
 150A 0094 Ревуть, лютують вороги, / Козацтво преться без ваги – / І покотились яничари.
 150A 0130 Неначе птахи чорні в гаї, / Козацтво сміливе літає. / Ніхто на світі не втече!
 154A 0094 Ревуть, лютують вороги. / Козацтво преться без ваги – / І покотились яничари.
 154A 0130 Неначе птахи чорні в гаї, / Козацтво сміливе літає, / Ніхто на світі не втече;

КОЗАЦТВУ-ТОВАРИСТВУ 1

- 207A 0495 Другий виринає, / Козацтву-товариству із синьої хвилі рукою махає / І зично гукає:

КОЗАЦЬКА 3

- 061A 1442 По діброві понад Дніпром / Козацька ватага. / А за ними кобзар Волох
 114A 0134 Що є коси, довгі коси, / Козацька чуприна... / Що на мову на Петрову

029B 0021 На пригорі, ніби капличка, / Козацька церква невеличка / Стоїть з похиленим хрестом.

КОЗАЦЬКАЯ 6

020A 0127 Могила чорніє, / Де кров текла козацькая, / Трава зеленіє.
024A 0099 Могила чорніє; / Де кров лилась козацькая, / Трава зеленіє.
052A 0091 За що погубала, / За що слава козацькая / На всім світі стала!
057A 0053 Там родилась, гарцювала / Козацькая воля; / Там шляхтою, татарами
029B 0035 А панам лукавим... / Нащо здалась козацькая / Великая слава?!..
044B 0067 І три самопали... / А на зброї... козацькая / Кров позасихала.

КОЗАЦЬКЕ 2

061A 0896 На певне діло налетіли. / Козацьке панство похожає / В киреях чорних, як один,
061A 2354 Землею накрити, / Щоб козацьке мале тіло / Собаки не їли.

КОЗАЦЬКЕС 3

015A 0007 Грає синє море, / Грає серце козацьке, / А думка говорить:
055A 0011 Де лягло спочити / Козацьке біле тіло, / В китайку повите.
029B 0042 А он старе Монастирище, / Колись козацьке село, / Чи те воно тойді було?..

КОЗАЦЬКИМИ 3

020A 0059 Могили сумують, / А над дітьми козацькими / Поляки панують.
221A 0126 А я над ярами / І степами козацькими / І досі літаю!
221A 0259 Тільки старшинами / Козацькими... а такими, / Просто козаками,

КОЗАЦЬКИХ 1

250A 0147 А спала на купях, / На козацьких вольних трупах, / Окрадених трупах!

КОЗАЦЬКІ 3

061A 1125 Діти нехрещені ростуть, / Козацькі діти; а дівчата!.. / Землі козацької краса
150A 0019 Співали, сердеги, а сльози лились, / Лилися козацькі, тугу домовляли. / Босфор аж затрясся, бо зроду не чув
154A 0019 Співали, сердеги, а сльози лились, / Лилися козацькі, тугу домовляли. / Босфор аж затрясся, бо зроду не чув

КОЗАЦЬКІЇ 8

010A 0034 Не китайкою покрилися / Козацькі очі, / Не вимили біле личко
010A 0052 За те, що так щиро вона полюбила / Козацькі очі?.. Прости сироту! / Кого ж їй любити? Ні батька, ні неньки,
020A 0028 Виростають нехрещені / Козацькі діти, / Кохаються невінчані,
020A 0063 Гуляй, буйний, полем – / Плачте, діти козацькі, / Така ваша доля!»
024A 0028 Виростають нехрещені / Козацькі діти, / Кохаються невінчані,
057A 0044 Збирають на пораду... / Нехай душі козацькі / В Україні витають –
207A 0286 Степан похилився, / Щирі сльози козацькі / В серці запеклися,
135B 0011 Укрили з півночі... / Ключуть очі козацькі, / А трупу не хочуть.

КОЗАЦЬКІЙ 1

198A 0006 Оженись на вольній волі, / На козацькій долі, / Яка буде, така й буде,

КОЗАЦЬКОГО 6

010A 0176 Іде, спотикнеться, – / Коло серця козацького / Як гадина в'ється.
061A 0236 А до того – душа щира, / Козацького роду, / Не одцуравсь того слова,
061A 1211 Лихо – не дівчата – буде танцювать. / Недолю співаю козацького краю: / Слухайте ж, щоб дітям потім розказать,
150A 0021 Босфор аж затрясся, бо зроду не чув / Козацького плачу, застогнав широкий, / І шкурою, сірий бугай, стрепенув,

- 154A 0021 Босфор аж затрявся, бо зроду не чув / Козацького плачу; застогнав широкий / І шкурою, сирій бугай, стрепенув,
207A 0189 Моє добро! То хоч звичаю / Козацького наберешся, / Та побачиш світа,

КОЗАЦЬКОЇ 8

- 020A 0135 Та більше не будем!.. / Тії слави козацької / Повік не забудем!..»
061A 0833 Заплакали б тяжко, бо ви б не пізнали / Козацької слави убогих руїн. / -----
061A 1126 Козацькі діти; а дівчата!.. / Землі козацької краса / У ляха в'яне, як перш мати,
061A 1294 Багато ти, батьку, у море носив / Козацької крові; ще понесеш, друже! / Червонив ти синє, та не напоїв;
150A 0107 Не бачила стара мати / Козацької плати. / Не лякайся, подивися
154A 0107 Не бачила стара мати / Козацької плати. / Не лякайся, подивися
171A 0069 І наллють живої / Козацької тії крові, / Чистої, святої!!!
044B 0037 Мережана, шита. / Тільки й слави козацької – / Сіделечко вкрити.

КОЗАЦЬКУ 3

- 027A 0092 Хоть раз усміхнеться, дивлючись, як ти / Всю славу козацьку за словом єдиним / Переніс в убогу хату сироти.
057A 0041 Не хотілось в снігу, в лісі, / Козацьку громаду / З булавами, з бунчугами
061A 2468 Вибачайте, люде добрі, / Що козацьку славу / Так навмання розказую,

КОЗАЦЬКУЮ 4

- 061A 0246 Любить її, думу правди, / Козацькую славу, / Любить її – ходім, сини,
150A 0015 Неси ти їх з України. / Почуємо славу, козацькую славу, / Почуємо та й загинем».
154A 0015 Неси ти їх з України; / Почуємо славу, козацькую славу, / Почуємо та й загинем».
044B 0062 Несуть пани есаули / Козацькую зброю: / Литий панцер порубаний,

КОЗАЧА 1

- 209B 0062 Ксьондзи скажені осквернили! / Земля козача зайнялась / І кров'ю, сину, полилась.

КОЗАЧЕ 2

- 061A 1275 Якусь тяжку недоленьку / Віщує козаче. / Чує серце, та не скаже,
061A 2523 Нема місця волі... / Спи, козаче, душа щира! / Хто-небудь згадає».

КОЗАЧЕНЬКА 3

- 010A 0019 Матері шукати, / А може, жде козаченька, / Щоб залоскотати.
010A 0029 Спала й виглядала / Козаченька молодого, / Що торік покинув.
020A 0011 В неділеньку вранці, / Як ховали козаченька / В зеленім байраці.

КОЗАЧЕНЬКИ 2

- 020A 0119 Виймаючи очі, / Заспівали козаченьки / Пісню тії ночі,
024A 0091 Виймаючи очі, / Заспівали козаченьки / Пісню тії ночі,

КОЗАЧЕНЬКІВ 1

- 020A 0083 Та й ну частовати. / Зібрав Тарас козаченьків / Поради прохати.

КОЗАЧЕНЬКО 3

- 020A 0077 Трупом поле крилось. / Ізнемігся козаченько, / Тяжко зажурився,
047A 0052 В лузі на калині, / Заспіває козаченько, / Ходя по долині.
047A 0166 Тупне кінь ногою, – / Коли живий козаченько, / То зараз прибуде...

КОЗАЧЕСТВО 5

- 020A 0024 Ніхто її не рятує... / Козачество гине, / Гине слава, батьківщина,
020A 0049 Заплаче серденько... / Де поділось козачество, / Червоні жупани?
020A 0115 Вельможних будити. / Зібралось козачество / Богу помолитись.
024A 0024 Ніхто її не рятує... / Козачество гине, / Гине слава лицарська,

024A 0087 Вельможних будити... / Зібралось козачество / Богу помолитись.

КОЗАЧЕСТВУ 2

020A 0123 Що славою стала / Тарасові, козачеству, / Ляхів що приспала.

024A 0095 Що славою стала / Тарасові, козачеству, / Ляхів що приспала.

КОЗАЧИЙ 6

061A 0849 Ну, хоч глянем на Чигирин, / Колись-то козачий. / -----

061A 1949 Гайда, діти! Погасає / Каганець козачий». / А Галайда: «Отамане!

114A 0131 Чорні, карі очі, / І високий стан козачий, / І гнучкий дівочий.

150A 0109 Не лякайся, подивися / На бенкет козачий. / Темно всюди, як у будень,

154A 0109 Не лякайся, подивися / На бенкет козачий. / Темно всюди, мов у будень,

247B 0005 Упився б! здорово упивсь! / І препрославлений козачий / Розумний батьку!.. і в смердячій

КОЗАЧИХ 1

209B 0113 Не встануть, прокляті, оп'ять / Дітей козачих мордують, / Усі до одного згоріли!

КОЗАЧІ 7

061A 0636 А ти не побачиш, як ворон клює / Ті карії очі, ті очі козачі, / Що ти цілувала, серденько моє!

061A 0759 Ні дівочі дрібні сльози, / Ні щирі козачі. / Нехай собі... Може, ще раз

061A 2387 Червоною китайкою / Голови козачі. / Розкрив, ще раз подивився...

061A 2421 Де полягли Гонти діти, / Голови козачі. / «Спочивайте, виглядайте,

114A 0345 Не дивуйтеся, дівчата, / На старі козачі / Щирі сльози. То не роса

029B 0092 Людей божих?! Котилися / І наші козачі / Дурні голови, за правду,

037B 0018 Замордували, розп'яли... / Поникли голови козачі, / Неначе стоптана трава,

КОЗАЧИЙ 1

061A 1827 А із яру / В киреї козачій / Хтось крадеться.

КОЗАЧИМ 1

052A 0012 Сонце гріє, вітер віє / На степу козачім. / На тім степу скрізь могили

КОЗАЧУ 1

061A 2465 Спасибі, дідусю, що ти заховав / В голові столітній ту славу козачу: / Я її онукам тепер розказав.

КОЗЕНЯ 4

250B 0138 Круг себе сумно озирнулась, / На руки козеня взяла / І веселенькая пішла

250B 0141 На хутір бондарів убогий. / А йдучи, козеня, небога, / Ніби дитину, на руках

250B 0145 До лона тихо пригортала / І цілувала. Козеня, / Неначе теє кошеня,

250B 0461 Коза пасеться; а дитина / І невеличке козеня / У сінях граються. А мати

КОЗЕНЯМ 1

250B 0149 На лоні пестилося, гралось. / Миль зо дві любо з козеням / Трохи, трохи не танцювала

КОЗЛИЦІ 1

250B 0186 Води погожої з криниці, / І молоко і сир козлиці / Їм на вечерю подала.

КОЗЛИЩ 1

292B 0042 Поміркувавши, взяв єлей / Та взяв од козлиці і свиней / Того Саула-здоровила

КОЗЛОВІ 1

129B 0042 У Дніпрівім гирлі, / Другого в Козлові / На кіл посадили.

КОЗЛОНОГИЙ 1

218В 0144 Та ще гетери молодії, / Та козлоногий п'яний дід / Над самим Аппієвим шляхом

КОЗУ 4

250В 0049 Або на берег поведе / Козу з козятчком сердешним / І попасти і напоїть,
250В 0128 Та й усміхнулась. Зайняла / Козу з козятчком з-під гаю / І заспівала.–
250В 0315 І вбогії перед собою / Козу з козятчком женуть, / Бо дома ні на кого кинуть.
250В 0445 Іосиф взявсь отару пасти, / Щоб хоч козу ту заробить / На молоко малій дитині.

КОЗЯТКОМ 1

250В 0483 В дорогу синові. Паслась / Коза з козятком коло хати, / А Йосип сина забавляв,

КОЗЯТОЧКОМ 3

250В 0049 Або на берег поведе / Козу з козятчком сердешним / І попасти і напоїть,
250В 0128 Та й усміхнулась. Зайняла / Козу з козятчком з-під гаю / І заспівала.–
250В 0315 І вбогії перед собою / Козу з козятчком женуть, / Бо дома ні на кого кинуть.

КОЇВ 1

057В 0131 Не знаю, мій друже, / Чи сатана лихо коїв? / Чи я занедужав?

КОКАРДОЮ 1

249В 0042 Ми серцем голі догола! / Раби з кокардою на лобі! / Лакеї в золотій оздобі...

КОКЛЕСИ 1

250А 0139 Чортзна-що – не Брути! / У нас Брути! і Коклеси! / Славні, незабуті!

КОЛЕ 2

010А 0131 На самий верх на гіллячці / Стала... В серце коле! / Подивилась на всі боки
246А 0078 Усе добро, сам Бог у нас! / Нам тільки сакля очі коле: / Чого вона стоїть у вас,

КОЛЕГОЮ 1

082В 0017 І всі тихенько зачитали. / А ми з колегою лягли / Та щось такеє розмовляли.

КОЛЕСНИЦЯХ 1

218В 0535 Брама одчинилась. / І на возах, на колесницях / Із Колізея, із різниці,

КОЛИ 99

010А 0200 Підкралися, щоб ізлякати; / Коли подивляться, що вбитий, – / З переполоху ну
втікати!
016А 0009 Де його поділо. / Коли милого втопило, / Розбий синє море;
016А 0021 Куди вітер віє! / Коли ж милий на тім боці, / Буйнесенький, знаєш,
016А 0025 Ти з ним розмовляєш. / Коли плаче, то й я плачу, / Коли ні – співаю,
016А 0026 Коли плаче, то й я плачу, / Коли ні – співаю, / Коли ж згинув чорнобривий,
016А 0027 Коли ні – співаю, / Коли ж згинув чорнобривий, / То й я погибаю.
018А 0028 Та не смійся надо мною, / Як коли згадаєш. / А я піду на край світа,
019А 0012 Нащо ж мені краса моя, / Коли нема долі?.. / Тяжко мені сиротою
030А 0014 Серце в'яне співаючи, / Коли знає, за що; / Люде серця не побачать,
030А 0050 Обіцявся чорнобривий, / Коли не загине, / Обіцявся вернутися.
030А 0347 Нікому не мати, / Коли за вас таке лихо / Треба одбувати!
030А 0465 «Нехай,– кажуть,– гине ледача дитина, / Коли не зуміла себе шанувати». /
Шануйтеся ж, любі, в недобру годину
030А 0518 «Ходім, сину, смеркається, / Коли пустять в хату; / А не пустять, то й надворі
030А 0588 «Лихо моє! Доле моя!» / До їх... Коли гляне – / Попереду старший іде.
047А 0130 Жаль душу згубити... / Коли не жив чорнобривий, / Зроби, моя пташко!
047А 0166 Тупне кінь ногою,– / Коли живий козаченько, / То зараз прибуде...
047А 0205 Скажи йому, що загину, / Коли не прибуде! / Сама хоче мене мати

- 052A 0083 Про Січ, про могили, / Коли яку насипали, / Кого положили.
 057A 0078 Не накличу собі долі, / Коли так не маю. / Нехай злидні живуть три дні –
 060A 0004 Маєш крила, маєш силу, / Є коли літати. / Тепер летиш в Україну,
 061A 0052 А тут... а тут... Тяжко, діти! / Коли пустять в хату, / То, зострівши, насміються –
 061A 0086 Дарма праця, пане-брате: / Коли хочеш грошей / Та ще й слави, того дива,
 061A 0259 Ходімо, хлоп'ята, / Коли мені на чужині / Не дав погибати,
 061A 0337 Не знав, сіромаха, що вирости крила, / Що неба достане, коли полетить, / Не знав,
 нагинався...
 061A 0359 Нащо батько, мати, високі палати, / Коли нема серця з серцем розмовлять? / Сирота
 Ярема – сирота багатий,
 061A 0469 «Брешеш, шельмо!» / «Коли брешу, / Нехай Бог карає!»
 061A 0620 «Нащо мені врода, / Коли нема долі, нема талану! / Літа молодії марно пропадуть.
 061A 0644 Забудь мене, пташко, забудь, не журись. / А коли почуєш, що на чужім полі / Поляг
 головою, – нишком помолись.
 061A 0651 Плаче собі тихесенько... / Шелест!... Коли гляне: / Попід гаєм, мов ласочка,
 061A 0726 Як він буде панувати, / Коли не загине. / Аж обридло, слухаючи,
 061A 0773 Боронять, прокляті... Будь проклята мати, / І день і година, коли понесла, / Коли
 породила, на світ привела!
 061A 0774 І день і година, коли понесла, / Коли породила, на світ привела! / Дивіться, що
 роблять у титаря в хаті
 061A 0902 Мудра голова, сидить собі в хуторі, ніби не знає нічого, / а дивишся – скрізь
 Головатий. «Коли сам, – каже, – не / повершу, то синові передам».
 061A 0906 таке розкажує про його, що цур йому! «Кошовим, – каже, / – буде, та й годі; а може,
 ще і гетьманом, коли / теє...»
 061A 0909 А Гонга нащо? А Залізник? До Гонти сама... сама / писала: «Коли, каже...» / -----
 061A 0920 спиниш народ, щоб не гомонів? Не десять душ, а, слава / Богу, вся Смілянщина, коли
 не вся Україна. Он, чуєте? / співають.
 061A 0926 ----- / А мудро співає! Коли не послухаєш, усе іншу. / Підкрадьмось, братці, та
 послухаємо, а тим часом
 061A 0963 ----- / А що нам ваша старшина? Почує, так послуха, коли / має чим слухати, та й
 годі. У нас один старший – батько
 061A 1385 І кажуть, що вкрали / Дочку його, коли знаєш». / «Дочку, у Вільшаній?»
 061A 1387 «Дочку, у Вільшаній?» / «У титаря, коли знавав». / «Оксано, Оксано!» –
 061A 1587 Вчора не загинув! / А сьогодні, коли й умру, / З домовини встану
 061A 2154 Пекла мало!.. Люде, люде! / Коли то з вас буде / Того добра, що маєте?
 061A 2426 І мені те буде. / І мене вб'ють... коли б швидче! / Та хто поховає?
 114A 0011 Де я прихилюся, навіки засну. / Коли нема щастя, нема талану, / Нема кого й кинуть,
 ніхто не згадає,
 114A 0121 Поки не загину!..» / «Хіба було коли в світі, / Широ що кохались,
 114A 0210 Насилу сказала. / «Що вже й заміж, коли теє...» / «А за кого, мамо!?»
 114A 0365 Не питала б мати, де ходиш гуляти, / З ким коли стояла. Питала б сама, / Сама
 свого серця; дала б йому волю
 114A 0398 А ти стоїш, червонієш...» / «Коли то те буде?» / «Швидко, швидко, моя рибко,
 123A 0109 Той час і годину, / Коли на світ породила / Нелюбу дитину.
 178A 0015 Очі голубині, / Стан мій гнучий... коли нема / Вірної дружини?
 180A 0217 І тяжко караюсь! / І коли я спокутую, / Коли діжду краю,
 180A 0218 І коли я спокутую, / Коли діжду краю, / Не бачу й не знаю!!
 180A 0299 Я всі входи знаю, / Я тут служу, коли хочеш, / В дворец попитаюсь
 207A 0180 А ти як думаєш, небоже? / Ну думай, коли хочеш знати, / Де лучше лихом
 торгувать,
 207A 0186 І досі нудно, як згадаю! / Коли здобудеш, принесеш, / А коли згубиш, поживеш
 207A 0187 Коли здобудеш, принесеш, / А коли згубиш, поживеш / Моє добро! То хоч звичаю
 207A 0601 «Оставайся, Степаночку; / Коли не хоч братись, / То так будем, я сестрою,
 207A 0692 Та що маю діяти, / Коли таке сподіялось? / Рік уже минає,
 221A 0008 Як той розкопуватимуть льох. / Коли б вже швидче розкопали, / Тойді б у рай нас
 повпускали,

- 234A 0283 Треба краю доводити, / Коли й де вінчати, / Та й весілля. Та ще ось що:
 234A 0409 Одній умирати! / Коли б Марка діждатися... / Так щось тяжко стало!»
 234A 0438 «Катерино! / Коли в нас неділя?» / «Післязавтра».
 246A 0026 А правда наша п'яна спить. / Коли вона прокинеться? / Коли одпочити
 246A 0027 Коли вона прокинеться? / Коли одпочити / Ляжеш, Боже, утомлений?
 250A 0244 Щоб ви розпитали / Мучеників, кого, коли, / За що розпинали!
 258A 0093 Нема ні одного, / Коли вони, неситі / Гріхами, дознають?
 258A 0239 В далекій неволі. / І коли тебе забуду, / Ієрусалиме,
 265A 0011 Нема ніякої, / Коли доброї жаль, Боже, / То дай злої, злої!
 265A 0019 І людей любити, / А коли ні... то проклинай / І світ запалити!
 265A 0031 Нема ніякої! / Коли доброї жаль, Боже, / То дай злої! злої!
 274A 0192 І не соромлюся людей. / Коли б мені отих дітей / Найти де-небудь! Ти не знаєш,
 006B 0005 Із-за решотки визирали. / І, певне, думали, коли / На раду тиху, на розмову,
 006B 0007 На раду тиху, на розмову, / Коли ми зійдемося знову / На сій зубоженій землі?
 006B 0249 І я згадав своє село. / Кого я там коли покинув? / І батько й мати в домовині...
 014B 0027 «Шкода, – каже, – і не проси. / П'ятсот, – каже, – коли даси, / Бери хоч зараз...» Що
 робити!
 016B 0125 Невесело на світі жить, / Коли нема кого любить. / Отак і їй, одній-єдиній,
 025B 0014 На небі синім? Чи забувають? / Коли забули, бодай заснули, / Про мою доленьку щоб
 і не чули.
 028B 0026 Нащо вже й Бога турбовать, / Коли по-нашому не буде. / -----
 029B 0143 Давнії, благії... / Де, як, коли і що робилось / Було що справді, а що снилось,
 041B 0009 Діла осудять на землі? / Коли б ті діти не росли, / Тебе, святого, не гнівили,
 046B 0035 Змалку віршовати. / Коли ж яке поквапиться, / То нищечком, брате,
 046B 0080 О доле моя! Моя країно! / Коли я вирвусь з цієї пустині? / Чи, може, крий Боже,
 046B 0102 Перелічу і дні і літа. / Кого я, де, коли любив? / Кому яке добро зробив?
 046B 0136 Боюся сам себе спитати, / Чи се коли сподіється? / Чи, може, вже з неба
 050B 0081 Старців годували! / «Коли гние, то спродали б, / Адже ж у їх діти!»
 050B 0124 «Побачу ще, як там буде; / Коли не дам ради, / То тойді вже, певне, треба
 057B 0159 Тліє, й досі тліє! / І коли вона зотліє, / Коли одпочине?
 057B 0160 І коли вона зотліє, / Коли одпочине? / Святий знає.
 083B 0100 Його вже й забули, / Чи й був коли? Год за годом / Три годи минули.
 083B 0215 Щоб навчалися дівчата, / Коли не вчить батько, мати. / -----
 104B 0010 Або втопи принамені, / Коли така доля. – / Та й роздігся на камені,
 139B 0022 ----- / Коли хочеш добре знати, / Моя мати,
 161B 0269 Дивітеся, яка печаль! / То й плачте, коли жаль... / -----
 175B 0080 І його сторожу. / Коли дивиться, погляне... / Боже! милий Боже!
 197B 0004 Чи зійдемося ж знову? / Чи заспіваємо коли? / А може, й те... Та де? Якими?
 230B 0027 О рече суетний, проклятий, / Коли ти видохнеш? Коли / Ми діждемося Вашингтона
 230B 0027 О рече суетний, проклятий, / Коли ти видохнеш? Коли / Ми діждемося Вашингтона
 276B 0011 Каблучку заходивсь плести, / На шию б то. Коли погляне, / У холодочку під
 платаном
 297B 0010 О скорбь моя, моя печаль! / Чи ти минеш коли? Чи псами / Царі з
 міністрами-рабами

КОЛИ-НЕБУДЬ 4

- 029B 0168 На світ народився. / Дай же, Боже, коли-небудь, / Хоч на старість, стати
 194B 0079 Мої мережані сльозами / І долетять коли-небудь / На Україну... і падуть,
 209B 0100 Та ще драгуни... Дай мені! / Хоч коли-небудь, Боже милий! / На світ твій виглянуть з
 могили –
 215B 0018 Так опоганився, що й не знає, / Чи й був я чистим коли-небудь, / Бо ви мене з
 святого неба

КОЛИСКУ 1

- 250B 0428 Та плаче праведная мати, / Колиску тую плетучи. / А Йосип заходився хату

КОЛИСОЧКУ 2

- 250B 0291 Повінчані, та не веселі. / Тесляр колисочку дебелу / Майструє в сінях. А вона,
250B 0426 Дитяточко. А меж лозою / З лози колисочку плете / Та плаче праведная мати,

КОЛИСОЧЦІ 1

- 250B 0492 На плечі взявши, а дитину / Удвох в колисочці несли. / То сьак, то так прийшли
додому.

КОЛИСЦІ 4

- 169A 0027 Якби була знала, / У колисці б задушила, / Під серцем приспала.
207A 0068 Кого схоче – сама найде, / У колисці найде. / -----
234A 0233 Його нагодує. / Не зна Марко, як в колисці / Часом серед ночі
247B 0013 Якби ти на світ не родивсь / Або в колисці ще упивсь... / То не купав би я в калюжі

КОЛИСЬ 74

- 020A 0015 ----- / «Була колись гетьманщина / Та вже не вернеться!..
020A 0133 Згада та й заплаче! / Було колись, панували, / Та більше не будем!..
024A 0015 Аж лихо сміється. / «Була колись гетьманщина, / Та вже не вернеться.
030A 0369 Як його згадаю. / Попоміряв і я колись – / Щоб його не мірять!..
030A 0628 З цілим світом... Я забуду, / Що колись кохалась, / Що од тебе сина мала,
047A 0138 Чини ж мою волю. / Сама колись дівувала – / Теє лихо знаю;
055A 0001 ----- / Було колись – в Україні / Ревіли гармати;
055A 0003 Ревіли гармати; / Було колись – запорожці / Вміли панувати.
055A 0021 ----- / Було колись – в Україні / Лихо танцювало,
055A 0025 Поставцем кружала. / Було колись добре жити / На тій Україні..
060A 0027 Отака їх мова: / «Було колись – минулося, / Не вернеться знову».
061A 0024 Як хто прочитає ті сльози-слова, / Що так вона широко колись виливала, / Що так вона
нишком над ними ридала.
061A 0269 ----- / Була колись шляхетчина, / Вельможная пані;
061A 0273 З ордою, з султаном, / З німотою... Було колись... / Та що не минає?
061A 0958 ----- / Та я й не волох; так тільки – був колись у Волощині, / а люде й зовуть
Волохом, сам не знаю за що.
061A 2439 Давно те минуло, як, мала дитина, / Сирота в ряднині, я колись блукав, / Без свити,
без хліба, по тій Україні,
061A 2455 Батько діда просить, щоб той розказав / Про Коліївщину, як колись бувало. / Як
Залізняк, Гонта ляхів покарав.
061A 2471 Без книжної справи. / Так дід колись розказував, / Нехай здоров буде!
114A 0085 «Слушайте ж, дівчата, / Та кайтеся... Давно колись / Була собі мати,
114A 0325 Ні на що дивиться: ті очі дівочі... / Що колись... колись-то... Думи та печаль, / А
більше нічого не мав я й не маю,
123A 0017 ----- / Давно колись те діялось / У нас на Вкраїні.
123A 0120 Мліє на тім боці... / І я колись... Та цур йому! / Сором – не згадаю.
169A 0015 Мої добрі діти, / Панувала і я колись / На широких світі,
207A 0074 Ще за гетьманщини старої / Давно се діялось колись. / Так, коло полудня, в неділю,
207A 0086 Та сам своєї пошукає, / Як я шукав колись... Ярино! / А де Степан?» – «А он під
тином
207A 0618 Про свою недолю, / Бо й я таки гуляв колись / В турецькій неволі».
250A 0120 Всі знаєте. А своєї / Дас[т]ьбі... Колись будем / І по-своєму глаголать,
250A 0187 А чванитесь, що ми Польщу / Колись завалили!.. / Правда ваша: Польща впала,
256A 0017 До яру страшного. / В яру колись гайдамаки / Табором стояли,
258A 0103 Верне добру долю? / Колись Бог нам верне волю, / Розіб'є неволю.
274A 0107 Де не піду, й вони за мною, / Вони з'їдять мене колись... / -----
274A 0195 ----- / Була колись, тепер нема. / Умер найстарший старшина.
006B 0090 Молись, сину, за Вкраїну / Його замучили колись.– / Мені однаково, чи буде
006B 0114 Ставочок чистий висихає. / Де ти купалася колись. / І гай сумує, похилився.
006B 0297 Вечеряти в хату. / А колись... Давно колись-то! / Рушники вже ткались,

- 014В 0072 Нехай собі. А Бог поможе, / І так забудеться колись. / -----
 016В 0062 ----- / Колись там весело було. / Бувало, літом і зимою
 016В 0357 Убий, і Бог не покарає! / Як тая Ченчію колись / Убила батька кардинала
 029В 0042 А он старе Монастирище, / Колись козацькеє село, / Чи те воно тойді було?..
 033В 0001 ----- / Наробили колись шведи / Великої слави,
 038В 0002 У Києві на Подолі / Було колись... І ніколи / Не вернеться, що діялось,
 046В 0078 Зтого будуть і могили, / Всього наробимо колись! / О доле моя! Моя країно!
 057В 0023 Ні, не криниця, а село. / Пишіть, давно колись було / Межи садами, при долині,
 057В 0327 Криницю копати. / – Нехай,– каже.– Колись люде / Будуть воду пити
 057В 0401 Та на Сибірі опинивсь. / (Бо тут Сибір була колись.) / І пропадаю, мов собака,
 082В 0008 . . . . . / І довелось колись мені / В чужій далекій стороні
 083В 0001 ----- / Давно се діялось колись, / Ще як борці у нас ходили
 083В 0008 Ще за гетьманщини святої, / Давно се діялось колись. / -----
 083В 0149 Той це, той, що на селі / Ти насміялася колись. / А тепер сама до його
 088В 0027 ----- / Давно, давно колись / Я чув, як, стоя під вербою,
 092В 0026 І ті люде, і село те, / Де колись, мов брата, / Привітали мене. Мати!
 095В 0185 Червоний діжою / Місяць сходив...– І я колись / Була молодою...–
 134В 0016 Бо я любила, моя дитино, / Її колись. / Як підеш в села, у тії хати,
 143В 0015 Та згадуєм тії годи, / Як жили колись. / -----
 149В 0012 Що пронеслися надо мною / В моїй Україні колись... / Колись божились та клялись,
 149В 0013 В моїй Україні колись... / Колись божились та клялись, / Братались, сестрились зо мною,
 188В 0020 На сім широкім вольнім світі, / І піде в найми, і колись, / Щоб він не плакав, не журились,
 189В 0002 . . . . . / Ми вкупочці колись росли, / Маленькими собі любились.
 189В 0005 А матері на нас дивились / Та говорили, що колись / Одружимо їх. Не вгадали.
 189В 0013 На старість ледве і додому. / Веселеє колись село / Чомусь тепер мені, старому,
 189В 0042 – Ота маленька, кучерява, / Що з нами гралася колись. / Чого ж ти, брате, зажурились?
 191В 0015 Не знаю, може, й нагадаю / Нудьгу колишню колись! / -----
 200В 0058 «Ходім до мене, будем жити, / Як там на хуторі колись / Жили, жили».– Та й похилилась.
 200В 0103 І ще... Та се ще не втече, / Розкажем іноді колись / Про те, що снилося Петрові.
 207В 0008 Хатину в гаї тихим раєм. / Я в хаті мучився колись, / Мої там сльози пролились,
 215В 0014 Алмаз мій чистий, дорогий, / Мою колись святую душу! / Та й смієтесь. Нехристияне!
 215В 0026 Моє малеє, та убоге / Та серце праведне колись! / Тепер іду я без дороги,
 218В 0013 І огнем-сльозою / Упаде колись на землю / І притчею стане
 218В 0418 Уже внучата зачались, / І виростуть вони колись. / Не месники внучата тії,
 230В 0030 З новим і праведним законом? / А діждемось-таки колись. / -----
 232В 0007 До п'яного дяка в науку. / – Учися, серденько, колись / З нас будуть люде,– ти сказала.
 241В 0001 ----- / Така, як ти, колись лілея / На Іордані процвіла,
 246В 0001 ----- / Колись, дурною головою, / Я думав,– горенько зо мною!
 268В 0003 Не стане знаку на землі, / А ти пишалася колись / В добрі і розкоші! Вкраїно!

КОЛИСЬ-ТО 11

- 061А 0370 Сирота багатий. / Таким і я колись-то був. / Минуло, дівчата...
 061А 0849 Ну, хоч глянем на Чигирин, / Колись-то козацький. / -----
 114А 0073 «На трьох... Ох, дівчата! / І на одній колись-то грав, / Та ба, вже не грати...
 114А 0159 Та не все вгадала, / Знать, забула, що колись-то / Сама дівувала.
 114А 0325 Ні на що дивиться: ті очі дівочі... / Що колись... колись-то... Думи та печаль, / А більше нічого не мав я й не маю,
 274А 0035 Зате він вольний, як козак / Колись-то був. Сидять, куняють, / А за шатром в степу співає,
 006В 0297 Вечеряти в хату. / А колись... Давно колись-то! / Рушники вже ткались,

- 209В 0004 Щоб чим похвалитись, що й я таки жив, / Що й я таки Бога колись-то хвалив! /
Шукаю, шукаю... Господи, б хотілось
250В 0504 Швиденько кинулася. Там / Колись-то з нею яснолиций / Зострівся гость святий.
Бур'ян,
276В 0001 ----- / Колись-то ще, во время оно, / Помпілій Нума, римський цар,
291В 0007 Та сію слово. Добрі жнива / Колись-то будуть. І дурю! / Себе-таки, себе самого,

КОЛИ-ТО 3

- 180В 0067 Воно ще й не лазить. / І коли-то воно буде / Гратись і промовить
198В 0024 Дивитись, думати, гадать, / Коли-то їх понасипали? / Кого там люде поховали?
209В 0036 Усі ми і встанем, та Бог його знає, / Коли-то те буде. Дивися ж, дитино! / Та добре
дивися – а я розкажу,

КОЛИХАЛА 4

- 173А 0015 В барвінку купала, / До півночі колихала, / До світа співала:
274А 0179 Близнят в Бендерах привела. / У білих Яссах колихала, / У Дунаєві купала,
016В 0152 Шовком вишивала, / І купала, й колихала, / Сама й годувала.
233В 0008 Туманом сивим сповила. / І колихала, і співала, / І чари діяла... І я...

КОЛИХАТЬ 1

- 236В 0017 До суду божого страшного! / А панство буде колихать, / Храми, палати муровать,

КОЛИШЕ 3

- 030А 0084 Вичуняла, та в запечку / Дитину колише. / А жіночки лихо дзвонять,
030А 0110 Поглядає на улицу, / Колише дитинку; / Поглядає – нема, нема...
296В 0003 Гаптує хустину. / Та колише московщенья, / Малую дитину.

КОЛИШЕТЕ 1

- 274А 0101 Кого ви спати кладете? / Кого колишете вночі? / Лягаючи і встаючи,

КОЛИШИ 1

- 061А 1904 А ти, старий, не гріши, / Та в запічку колиши, / Та мовчи, не диши».

КОЛИШНЄ 4

- 114А 0030 Часом на Петруся усміхнись, щаслива, / І хоч так, як жарти, колишнє згадай. / -----
114А 0343 А він, сліпий, сивоусий, / Про колишнє плаче. / Не дивуйтеся, дівчата,
256А 0007 Що давно минуло, / Будить бознає колишнє – / Добре, що заснуло.
094В 0012 Веселєє та молодєє / Колишнє лишенько лихєє. / Я заривав би, заривав!

КОЛИШНЄЄ 2

- 024А 0103 Та з голоду кряче... / Згада козак колишнєє, / Згада та й заплаче».
094В 0017 Слізьми-водою розлилось / Колишнєє святєє диво! / -----

КОЛИШНІІ 1

- 090В 0008 Віршую нищечком, грішу. / Бог зна колишніі случаї / В душі своїй перебираю

КОЛИШНЮЮ 1

- 191В 0015 Не знаю, може, й нагадаю / Нудьгу колишнюю колись! / -----

КОЛИШУЧИ 1

- 169А 0021 На свою Вкраїну, / Що, колишучи, співала / Про свою недолю,

КОЛІЗЕЄМ 1

- 218В 0504 Вітер понад Римом. / А над чорним Колізеєм, / Ніби із-за диму,

КОЛІЗЕЇ 3

- 218В 0338 Буде завдавати / В Колізеї. А тим часом / Иди зустрічати
 218В 0460 А сіракузьких назореїв / Ще не було у Колізеї. / На третій день і їх в кайданах
 218В 0471 Ступив, зирнув... І полилась / Святая кров. По Колізеї / Ревучим громом пронеслась

КОЛІЗЕЙ 3

- 218В 0440 Женуть гуртами християн / У Колізей. Мов у різниці, / Кров потекла. Ликуює Рим!
 218В 0495 Святий кесар з лікторами. / Колізей остався / Без кесаря і без римлян,
 218В 0500 На полі, чорніє / Колізей той серед Риму. / Тихо, тихо віє

КОЛІЗЕЯ 1

- 218В 0536 І на возах, на колесницях / Із Колізея, із різниці, / Святе вивезли тіла;

КОЛІВЩИНУ 1

- 061А 2455 Батько діда просить, щоб той розказав / Про Колівщину, як колись бувало. / Як
 Залізник, Гонта ляхів покарав.

КОЛІН 1

- 207А 0442 Дідусь з бородою / Аж до колін. Ото гроші; / Якби догадався

КОЛІНА 2

- 209В 0022 Який безголовий, який без руки, / А хто по коліна неначе одтятий, – / Лежать собі
 хлопці, мов у теплій хаті.
 239В 0018 Утомлені руки, / І коліна одпочинуть, / Кайданами куті!

КОЛІНАХ 1

- 250В 0570 Та й спатоньки, мале, лягло / Таки ж у неї на колінах. / Отож і спить собі дитина,

КОЛЛАРА 1

- 250А 0113 Правнуки погані! / І Коллара читаєте / З усієї сили,

КОЛО 89

- 010А 0176 Іде, спотикнеться, – / Коло серця козацького / Як гадина в'ється.
 030А 0079 Минуло півроку; / Занудило коло серця / Заколело в боку.
 030А 0171 Тяжко зажурився. / Коло його стара мати / Сидить на ослоні,
 030А 0511 Тяжко усміхнулась: / Коло серця – як гадина / Чорна повернулась.
 030А 0715 Його повожатий, / Мале дитя, коло його / На сонці куняє,
 057А 0082 Заховаю змію люту / Коло свого серця, / Щоб вороги не бачили,
 061А 0135 У мою хатину / Прийшли, сіли коло мене / І про Україну
 061А 0420 Над каганцем: лічить гроші / Коло ліжка, клятий. / А на ліжку... ох, аж душно!..
 061А 0667 Усміхнулась, сіла. / «Сідай же й ти коло мене». / Сів, та й обнялися.
 061А 0673 Батько занедужав; / Коло його все поралась...» / «А мене й байдуже?»
 061А 1619 «А Будища знаєш? / І озеро коло Будищ?» / «І озеро знаю,
 061А 1818 Сама думає. Не знає, / Що він коло неї, / У Лисянці, не в свитині –
 061А 1979 З ляхами гуляє / Коло хмари. Що осталося, / Пеклом запалало..
 061А 2046 Та й заплакала. Черниця, / Стоя коло неї, / Зажурилась.
 114А 0376 Без матері, плаче. / Петро стоїть коло неї, / Нічого не бачить –
 123А 0152 Не хочеш!.. не хочеш!..» / Плаче, пада коло неї, / Розкрива, цілує
 173А 0166 День і ніч сиділа / Коло коворот. А літо / За літом минає.
 180А 0335 Щоб то ближче стати / Коло самих: може, вдарять / Або дулю дати
 192А 0051 «Благослови, отамане, / Коло села стати, / Та понесем товариша
 199А 0337 Та й не чути стало! / Мов собаки, коло огню / Кругом ченці стали.
 207А 0039 Я буду витати / Коло тебе і за тебе / Господа благодати!
 207А 0075 Давно се діялось колись. / Так, коло полудня, в неділю, / Та на зелених ще й святках,
 207А 0410 Сльози полилися. / Старий батько коло неї, / Як дуб, похилився.
 207А 0464 Косу розплітає / Безталанна, коло неї / Падає, благає

- 207A 0697 По садочку. Старий батько / Сидить коло хати / Та вчить внука-пузанчика
 221A 0084 У самих палатах / Мазепиних... Коло мене / І сестра, і мати
 221A 0428 Нам сьогодні вони стануть! / Бо там коло льоху / Базар люду насходилося,
 221A 0442 Ще сонце спить, пташки мовчать, / А коло льоху вже проснулись / І заходилися
 копати.
 234A 0179 Та все ж таки треба / Коло його піклуватись». / «Та воно-то треба.
 234A 0206 І у хаті, і надворі, / І коло скотини, / Увечері і вдосвіта;
 234A 0208 Увечері і вдосвіта; / А коло дитини / Так і пада, ніби мати;
 234A 0465 І очей не зводить; / Катерина коло неї / І днює й ночує.
 274A 0024 ----- / Коло осеннього Миколи, / Обідрані, трохи не голі,
 274A 0060 Постояла, а потім сіла / Коло огню, і руки гріла / На самім полум'ї. «Ну, так!
 274A 0136 ----- / Коло огню старий циган / З люлькою куняє.
 006B 0260 ----- / Садок вишневий коло хати, / Хрущі над вишнями гудуть.
 006B 0265 ----- / Сем'я вечерея коло хати, / Вечірня зіронька встає.
 006B 0270 ----- / Поклала мати коло хати / Маленьких діточок своїх,
 006B 0272 Маленьких діточок своїх, / Сама заснула коло їх. / Затихло все, тільки дівчата
 006B 0289 Набік похилилась. / Коло пустки на милиці / Москаль шкандибас.
 006B 0305 В світі прихилитись. / Сидить собі коло пустки, / Надворі смеркає.
 026B 0032 При самій дорозі / Недалеко коло мене / Плоскінь вибирала,
 029B 0160 Старий мій знову зажурився, / Ходив довгенько коло хати, / А потім Богу помоливсь,
 050B 0281 Найшли в балці діти / Коло самої криниці – / Вийшов подивиться
 057B 0276 Беруть з неї воду, / І хрест, кажеш, коло шляху / І досі господній
 057B 0346 Щоб знати було, що криниця / Єсть коло дороги, / Щоб заходили з криниці
 076B 0095 І, знов веселий, знову п'яний, / Коло рабині заходивсь. / -----
 076B 0225 Навчи, голубко, поможи / Полазить трохи коло трона; / Намистечко, як зароблю,
 091B 0001 ----- / Не жаль на злого, коло його / І слава сторожем стоїть.
 114B 0001 ----- / Коло гаю в чистім полі, / На самій могилі,
 114B 0029 Йвана отруїли / Й поховали коло гаю / В полі на могилі.
 114B 0042 Над Іваном на могилі, / Коло того гаю, / І без вітру гойдаються,
 125B 0020 Ходім, брати: не згинете, / Хлопці, коло мене». / -----
 127B 0007 Заболів живіт, / Упав чумака коло воза, / Упав та й лежить.
 127B 0013 Горенько йому. / Воли його коло воза / Понуро стоять.
 127B 0020 Наклювавшись, подохнете / Коло мене вкупі. / Ой полетить, гайворони
 140B 0018 А чумаченька мого молодого / Коло воликів немає. / Ой копали йому в степу при
 дорозі
 144B 0001 ----- / Навгороді коло броду / Барвінок не сходить.
 144B 0005 По воду не ходить. / Навгороді коло тину / Сохне на тичині
 144B 0009 Дівчина з хатини. / Навгороді коло броду / Вербка похилилась.
 153B 0065 Любо ціловатись / Коло воріт заходились. / А жид ізнавору,
 161B 0046 Пташкою літає. / То посидить коло його, / Руку поцілує,
 161B 0080 ----- / А коло тину! Там такий / Поріс зелений, та хрещатий,
 161B 0187 Награтися. Дивітеся: / Там коло тополі, / Стали собі та й дивляться
 161B 0215 Оце дитина! Ні, Настусю, / Я коло тебе захожуся / Тепер, лебедонько, не так!
 161B 0375 Барвінок хрещатий! / Притоптаний, коло тину / Засихає, в'яне!
 161B 0379 Одутлий, поганий, / Коло клуні похожає. / І стоги не вкриті,
 161B 0392 П'яний сотник. Ще минуло / Літо коло світа, / А восени на улиці
 175B 0071 Аж три тройки. І, звичайне, / Коло корчми стали / Дати коням одпочити,
 175B 0102 Не видно, не чути / Коло корчми, одна собі / Поки що осталась
 198B 0016 Одну хатиночку в гаю, / Та дві тополі коло неї, / Та безталанною мою,
 212B 0010 Де з нею дінешся еси? / Хто коло тебе в світі стане / Святим хранителем твоїм?
 212B 0038 І Христа ради простягаєш / Коло зачинених дверей / Старії руки.
 217B 0005 Неначе й досі сивий дід / Коло хатиночки і бавить / Хорошеє та кучеряве
 218B 0246 І мусила вона сидіть / Коло острога. Ждать, і ждять, / Як Бога з неба виглядать
 218B 0523 Встала, походила / Коло замкнутої брами / Та щось шепотала.
 218B 0532 Якесь слово. І нищечком / Коло брами сіла / Й зажурилась. Незабаром
 237B 0022 Малих отих рабов німих! / Я на сторожі коло їх / Поставлю слово. І пониче,

- 250B 0294 Пренепорочная Марія, / Сидить собі коло вікна / І в поле дивиться, і шиє
250B 0447 На молоко малій дитині. / Минає рік, коло хатини / В повіточці своїй малій
250B 0459 ----- / Ще рік минув. Коло хатини / Коза пасеться; а дитина
250B 0463 У сінях граються. А мати / Сидить на призьбі коло хати / Та вовну з кужеля пряде.
250B 0483 В дорогу синові. Паслась / Коза з козятком коло хати, / А Йосип сина забавляв,
250B 0507 Будяк колючий з кропивою / Коло криниці поросли. / Маріє! Горенько з тобою!
265B 0001 ----- / Посажу коло хатини / На wspomин дружині
274B 0007 ----- / А чистих серцем? Коло їх / Постав ти ангели свої,
275B 0007 ----- / А чистих серцем? Коло їх / Постави ангели свої
281B 0020 І другий билися, / Та коло полудня на третій / Поникли Ігореві стязі.
303B 0020 А то два ліхтаря горять / Коло апостольської брами. / Я схаменувся, осінився

КОЛОДИ 1

- 030A 0343 Сина забавляє, / Чи в діброві з-під колоди / Вовка виглядає?

КОЛОДОЧКИ 2

- 221A 0233 А дзусь, недоріки! / В колодочки ще не вбилися, / Безпері каліки!..
212B 0033 Твоє дитя, поки росло, / В колодочки поки вбивалось, / Оперилось, і ти осталась

КОЛОДОЮ 2

- 265A 0015 Серцем замирати / І гнилою колодою / По світу валяться.
246B 0005 Людей і Господа хвалить? / В багні колодою гнилою / Валяться, старітисся, гнить.

КОЛОСКИ 1

- 018A 0010 В того доля ходить полем, / Колоски збирає, / А моя десь, ледащиця,

КОЛОСОЧКИ 1

- 207A 0059 За латані поли / Та й збирає колосочки / На чужому полі,

КОЛЮЧИЙ 2

- 074B 0042 Червона глина та пичина, / Бур'ян колючий та будяк, / Та інде тирса з осокою
250B 0506 Зострівся гость святий. Бур'ян, / Будяк колючий з кропивою / Коло криниці поросли.

КОЛЮЧИМ 3

- 006B 0121 І стежечка, де ти ходила, / Колючим терном поросла. / Кудя полинула, де ділась?
250B 0082 Ніхто не узрить! Злая ж доля / Колючим терном провела, / Згнушталася над красотою!
292B 0110 Прокляту ниву, проросла / Колючим терном. Горе! Горе! / Дрібніють люде на землі,

КОЛЮЧУ 1

- 245B 0025 Отак нам довелося йти / Ще змалечку колючу ниву! / Молися, сестро! Будем живі,

КОМАШИНА 1

- 207A 0363 Та дивилась, чи не вирне / Знову комашина / Із куряви. Не вирнула –

КОМИ 1

- 250A 0154 Не минайте ані титли, / Ніже тії коми, / Все розберіть... та й спитайте

КОМИНИ 1

- 147B 0024 Бо дзвона вже давно не чуть. / Сумують комини без диму, / А за городами, за тином

КОМИНІ 2

- 057B 0168 Тільки вітер свище / У димарі та в комині. / Що на світі діять?
095B 0244 Дивися, онде головнею / Стоїть на комині. Чого, / Чого ти дивишся на неї?

КОМОРАХ 1

061A 1360 І діти майнули / По горищах, по коморах, / По льохах, усюди;

КОМОРИ 4

207A 0304 Запорозьку зброю / Старий виніс із комори, / Дивиться, радіє,
234A 0309 І жолоби викотили / З нової комори. / Скрізь порання: печуть, варять,
161B 0364 Кожушиною старою, / А ключ од комори / Із-за пояса украде...
196B 0017 Багато дечого взяли / З моєї темної комори / І в море нишком однесли.

КОМОРИ 8

061A 1549 Бо заздро, що в брата / Є в коморі і на дворі, / І весело в хаті!
114A 0291 Завертали в горох, / І в коморі і надворі / З нежонатим удвох
234A 0469 Недобре віщують / На коморі. Болящая / Що день, що година,
274A 0262 От я заховала / Близнят своїх у коморі, / Вбігаю у хату,
050B 0069 Добро теє бралось? / І в коморі і надворі, / На току й на ниві,
104B 0128 Стогнала мати на печі, / А жінка у коморі спала / (Бо пан нездужа). Жінка встала,
104B 0143 І спать його, веселого, / В коморі поклала!.. / Лежить собі неборака,
187B 0013 Чи те... в житейським. Само так / У нас у косяній коморі / Горить розумний той маяк,

КОМОРУ 2

175B 0113 Постіль пішли слати / У комору, а молода / Вийшла мовчки з хати
187B 0024 Огонь небесний той погас, / І в тую косяну комору / Полізли свині ізнадвору,

КОМПАНІЙСЬКИЙ 1

044B 0057 Іде в чорній свиті / Сам полковник компанійський, / Характерник з Січі.

КОМПАНІЙЦІ 2

044B 0021 Сурми-труби вигравали. / В поход, у дорогу славні компанійці / До схід сонечка рушали.
044B 0047 А на третє линуть / Преславнії компанійці / В свою Україну.

КОМПУНУЮТЬ 1

221A 0332 Так от бачите, сестриці, / Що тут компонують! / На катів та на все добре

КОМУ 39

010A 0212 Дві могили в житі. / Нема кому запитати, / За що їх убито.
019A 0017 Ні з ким говорити; / Нема кому розпитати, / Чого плачуть очі;
019A 0019 Чого плачуть очі; / Нема кому розказати, / Чого серце хоче,
020A 0035 Ляхи, уніяти / Налітають – нема кому / Порадоньки дати.
024A 0035 Ляхи, уніяти / Налітають – нема кому / Порадоньки дати.
030A 0618 За що ж, скажи, мій голубе? / Кому хоч оддати / Свою Катрю, що до тебе
061A 0389 Та прокляте лихо-злідні / Кому не завадить? / Може, ще раз зустрінемось,
061A 0888 То щедрої гостинець пані. / Уміла що кому давать, / Невроку їй, нехай царствує;
113A 0007 Ніхто не спиняє, / Кому спинить – рибалоньки / На світі немає.
114A 0022 З ким ти усміхалась, плакала, журилась, / Кому ти любила Петруся співать. / І ти не згадаєш. Оксано! Оксано!
173A 0170 Ніхто й не пізнає. / Та й кому там пізнавати / Каліку убогу?
180A 0209 За що мені муки? / Кому я що заподіяв? / Чиї тяжкі руки
180A 0250 Доглядані, смілі, вихохані діти, / Кому ти їх, друже, кому передав? / Чи, може, навіки в серці поховав?
180A 0250 Доглядані, смілі, вихохані діти, / Кому ти їх, друже, кому передав? / Чи, може, навіки в серці поховав?
196A 0005 У самому серці, може, й Бог не бачить. / Кому ж її покажу я, / І хто тую мову
199A 0102 Як за дїтьми мати. / Нема кому розкувати, / Одностаїне стати
199A 0106 За темнії люде! / Нема кому! Боже! Боже! / Чи то ж і не буде?

- 207A 0005 Пустку натопити / Нема кому... Остався я, / Та не сиротою,
 221A 0247 Що я виробляла? / Кому я їх не наймала, / Не запродавала?
 221A 0522 Церков-домовину / Нема кому поладить!! / На тій Україні,
 234A 0113 Одинокі зостарілись... / Кому понадбали / Добра цього?..»
 250A 0072 Дітей ваших... і не буде / Кому помагати. / Одцурається брат брата
 016B 0402 Нездужає встати, / А підвести нема кому, / Ніхто й не загляне
 046B 0103 Кого я, де, коли любив? / Кому яке добро зробив? / Нікого в світі, нікому в світі.
 066B 0009 На неї гляну, подивлюсь, / І, мов добро кому зроблю, / Так люблю серце одпочине.
 146B 0033 І сердешна мати. / Нема кому привітати, / Ні з ким пожуритись.
 146B 0041 Серденька нагріти. / Нема кому зострінути, / Затопити хату,
 146B 0043 Затопити хату, / Нема кому води тії / Каліці подати.
 151B 0003 І старенькая мати, / Та нема кому щирої / Тії радоньки дати.
 161B 0002 У Оглаві... Чи по знаку / Кому цей Оглав білохатий? / Троха лиш! Треба розказати,
 161B 0397 Од шинкарки йдучи? / Байдуже кому питати. / Забрали й онучі
 182B 0009 Тій стрічку купили. / Кому шапочку смушеву, / Чобітки шкапові,
 182B 0011 Чобітки шкапові, / Кому свитку. Одна тільки / Сидить без обнови
 218B 0289 Кого благати ви прийшли? / Кому ви сльози принесли? / Кому ви принесли з
 сльозами
 218B 0290 Кому ви сльози принесли? / Кому ви принесли з сльозами / Свою надію? Горе з вами,
 218B 0306 Лилася божа благодать. / Кому чи чином, чи грошима, / Кому [в] аренду Палестину,
 218B 0307 Кому чи чином, чи грошима, / Кому [в] аренду Палестину, / Байстрятам дещо. А
 кому
 218B 0308 Кому [в] аренду Палестину, / Байстрятам дещо. А кому / Самі благоволили дати
 270B 0005 Та аж похилився... / Кому воно пиво носить? / Чому босе ходить?..

КОМУСЬ 2

- 184B 0012 Що, бачите, старий подумав / Добро якесь комусь зробити. / А що ж, як зробити?
 Добре жить
 250B 0297 Малесеньке сороченя – / Комусь то ще? / – Хазяїн дома? –

КОНАС 1

- 061A 1488 Або в пана у кайданах / У склепу конас. / Може, згадає Ярему,

КОНАЛИ 1

- 061A 2459 А слово за словом сміялось, лилось: / Як ляхи конали, як Сміла горіла. / Сусіди од
 страху, од жалю німіли.

КОНАТЬ 1

- 061A 1132 Козак сестру свою не хоче, / Сам не соромиться конать / В ярмі у ляха... Горе, горе!

КОНАШЕВИЧА 1

- 061A 1121 В руках у ката пропадять. / Од Конашевича і досі / Пожар не гасне, люде мруть,

КОНАЮТЬ 2

- 061A 1123 Пожар не гасне, люде мруть, / Конають в тюрмах, голі, босі... / Діти нехрещені
 ростуть,
 061A 1812 За мурами та дивитесь, / Як жиди конають, / Брати ваші! А Оксана

КОНГЛАВ 1

- 199A 0215 Та з орлами летять биться... / Конглав схаменувся, / Зібрав раду. Положили

КОНГЛАВІ 1

- 199A 0196 Ченці ховаються... Мов кара, / Луна в конглаві оддалась – / І похилилася тіара!

КОНГЛАВОМ 1

- 199A 0163 То явна слава... А тепер / Отим положено конглавом: / Хто без святої булли вмер –

КОНЕВІ 1

207A 0330 І старий заплакав, / Як побачив на коневі / Такого юнака.

КОНЕЙ 5

114A 0363 Чом ти не убога! Чом я не багатий! / Чом у мене коней вороних нема? / Не питала б мати, де ходиш гуляти,

234A 0106 Та хто в далеку дорогу / Їм добре коней запряже? / -----

129B 0037 Разом повставали, / Коней посіддали, / Поїхали визволяти

209B 0069 Я стар був, немощен. Послав / З табун я коней до обозу, / Гармату, гаківниць два вози,

209B 0120 Заплакали... Та й потягли, / На коней сівши, до обозу, / Синів всіх трьох моїх найшли,

КОНЕЦЬ 2

199A 0168 Окриме папи і ченця, / І в рай іди! Конець концям! / У злодія вже злодій краде,

250B 0018 Вонми їх стону і пошли / Благий кінець, о всеблагая! / А я, незлобний, воспою,

КОНЕЦЬПОЛЬСЬКИЙ 2

020A 0079 Тяжко зажурився, / А поганий Кінецьпольський / Дуже звеселився.

024A 0051 Тяжко зажурився, / А поганець Кінецьпольський / Тому звеселився.

КОНИК 1

010A 0164 Козак виїзжає; / Під ним коник вороненький / Насилу ступає.

КОНИКА 2

207A 0527 Нерідного батька старого, / І коника вороного, / І нерідную сестру Ярину.

174B 0027 В жупан дорогий. / Посадила на коника... / – Гляньте, вороги!

КОНИКИ 1

250B 0547 Другую паличку у Йвася – / Івась у коники і[г]рався – / Зробило хрестик та й несло

КОНИКІВ 1

234A 0418 А Карпові соловейка / Та коників пару, / І четвертий уже перстень

КОНИКУ 2

061A 1445 Переваги-ваги / Шкандибає на конику, / Козакам співає:

173B 0019 В голубім жупані / На конику вороному / Перед козаками.

КОНІ 10

052A 0021 Жита похилились, / Де паслися ваші коні, / Де тирса шуміла,

061A 0836 Перед бунчуками, бувало, горить, / А ясновельможний, на воронім коні, / Блисне булавою – море закипить...

061A 0875 У темному гаю, в зеленій діброві, / На припоні коні отаву скубуть; / Осідлані коні, вороні готові.

061A 0876 На припоні коні отаву скубуть; / Осідлані коні, вороні готові. / Куди-то поїдуть? кого повезуть?

061A 1024 В зеленій діброві, / На припоні пасли коні, / Сідлані, готові,

061A 1520 «У ліс, хлопці! вже світає, / І коні пристали: / Попасемо». І тихенько

180A 0401 Скелю розбиває! / А на коні сидить охляп, / У світі – не світі,

044B 0014 Заревли великі дзвони. / Щоб сіддали хлопці коні, / Щоб мечі-шаблі гострили

068B 0153 Або панянку білолицю / Розіпнеш голу на коні / Та й пустиш в степ.

147B 0018 Ревуть голодні, на городі / Пасуться коні, не виходить / Ніхто загнать, нагодувать,

КОНОВОЧКУ 1

250B 0238 Несе з торбиною на плечах / Нову коновочку старий. / Спродать би то та молодій

КОНСТАНЦ 1

199A 0245 Уголок лають! Не хотять / Пускає в Констанц Івана Гуса! / «Жив Бог! жива душа моя!

КОНСТАНЦІ 2

199A 0218 Одностайне стати / Против Гуса. І в Констанці / Всіх ворон скликати!

199A 0252 Мов діти батька... / Задзвонили у Констанці / Рано в усі дзвони.

КОНСТАНЦЯ 1

199A 0226 Ченці повалили / До Констанця; стеги, шляхи, / Мов сарана, вкрили

КОНСТАНЦЬКИЙ 1

199A 0084 І єретиками / Отакими, як констанцький / Єретик великий!

КОНФЕДЕРАТ 1

061A 0581 Один тільки під лавою / Конфедерат п'аний / Нездужа встать, а курника,

КОНФЕДЕРАТИ 5

061A 0310 І разом сто конфедерацій. / Розбрілись конфедерати / По Польщі, Волині,

061A 0498 Знай, шмигляє, наливає, / А конфедерати, / Знай, гукають: «Жиде, меду!»

061A 0770 Бо за людей сором, бо серце болить. / Гляньте, подивіться: то конфедерати, / Люде, що зібрались волю боронить.

061A 0780 В кутку собакою дрижить / Проклятий жид; конфедерати / Кричать до титаря: «Хоч жить?»

061A 1654 Швидче! швидче! Отак! отак!» – / І конфедерати / Посипалися додолу,

КОНФЕДЕРАЦІЙ 1

061A 0309 Встає шляхетська земля, / І разом сто конфедерацій. / Розбрілись конфедерати

КОНЦЯМ 1

199A 0168 Окриме папи і ченця, / І в рай іди! Конєць концям! / У злодія вже злодій краде,

КОНЧАЮТЬ 1

095B 0080 Отак по нашому звичаю / Не думавши, кончають! / А молода? Мабуть, без пари

КОНЧИМ 1

050B 0169 Отже, як будем так писать, / То ми й до вечора не кончим. / Ну, де той безталанний зять?

КОНЮ 5

010A 0172 Не мені, другому... / Швидче, коню, швидче, коню, / Поспішай додому!»

010A 0172 Не мені, другому... / Швидче, коню, швидче, коню, / Поспішай додому!»

061A 1583 Вчора поховали». / Не дослухав...«Неси, коню!» / І поводи кинув.

272B 0013 Зопсуте, некрите. / – Скажи, коню, до кого це / Ви так нагло гнались?

272B 0017 Всю ніч майнували. / – Чи ти ж, коню, будеш пити / З нашої криниці?

КОНЯ 21

010A 0066 Де милий ноче: чи в темному гаю, / Чи в бистрім Дунаю коня напова, / Чи, може, з другою, другу кохає,

010A 0182 Моя сизокрила!» / Кинув коня та до неї: / «Боже ти мій, Боже!»

030A 0595 А він подивився, / Та шпорами коня в боки. / «Чого ж утікаєш?

030A 0603 Нашо рвеш стремена?» / А він коня поганяє, / Нібито й не бачить.

061A 1431 Рушайте, хлоп'ята». / І Яремі дали коня / Зайвого з обозу.

207A 0221 Бо завтра рано треба встать / Та коня сідлать». / -----

207A 0299 Уже Степан із криниці / Коня напуває. / Й вона з відрами побігла –

207A 0318 І Степан сідлає / Коня, свого товариша, / Й жупан надіває.

- 207A 0332 Такого юнака. / Веде коня за поводи / Та плаче Ярина;
 221A 0073 Що цареві московському / Коня напоїла / В Батурині, як він їхав
 221A 0106 Махає рукою. / Кажє коня напоїти, / А я й напоїла!
 221A 0133 Що цареві московському / Коня напоїла!.. / -----
 044B 0027 А сірому сиротина / Випроважала: коня напувала / До зірничі із криниці,
 044B 0069 Кров позасихала. / Ведуть коня вороного, / Розбиті копита...
 125B 0043 І кажє сідлати / Коня свого вороного; / Має погуляти
 161B 0329 Перехрестився неборак, / Коня найкращого сідлає / І скаче в Київ. В Броварях
 174B 0020 А із школи його взявши, / Коня купила, / А коня йому купивши,
 174B 0021 Коня купила, / А коня йому купивши, / Сідельце сама
 174B 0030 Подивіться! – Та й повела / Коня вздовж села. / Та й привела до обозу;
 268B 0041 Не дасть їм пить, не дасть їм їсти, / Не дасть коня вам охляп сісти / Та утікать; не
 втечете
 272B 0007 В того чорнобривця, / Беру коня, та й нічого – / Веду до криниці.

КОНЯМ 1

- 175B 0072 Коло корчми стали / Дати коням одпочити, / Та й дружки пристали

КОПА 1

- 061A 2364 Свячений виймає, / І свяченим копа яму. / А Умань палає,

КОПАЄ 1

- 050B 0272 Що каліка виробляє,– / Криницю копає! / Та й викопав. На те літо

КОПАЛИ 2

- 033B 0072 Як діточки на Орелі / Лінію копали / І як у тій Фінляндії
 140B 0019 Коло воликів немає. / Ой копали йому в степу при дорозі / Та притиками яму,

КОПАТИ 3

- 173A 0097 А вбогому в яру треба / Криницю копати. / У багатих ростуть діти –
 057B 0326 Та й пішов собі у поле / Криницю копати. / – Нехай,– кажє.– Колись люде
 057B 0338 Й добрі люде приходили / Криницю копати.) / І виложив цямриною,

КОПАТЬ 1

- 221A 0443 А коло льоуху вже проснулись / І заходилися копать. / -----

КОПАЮТЬ 3

- 010A 0205 Збиралися товариші / Та ями копають; / Прийшли попи з корогвами,
 221A 0444 ----- / Копають день, копають два, / На третій насилу
 221A 0444 ----- / Копають день, копають два, / На третій насилу

КОПИ 5

- 150A 0165 На лан жито жати, / Жито жали, в копи клали, / Гуртом заспівали:
 154A 0165 На лан жито жати; / Жито жали, в копи клали, / Гуртом заспівали:
 173A 0085 Подушне платила... / І синові за три копи / Жупанок купила.
 050B 0047 Усім на диво та на чудо! / За три копи звінчав у будень... / -----
 057B 0091 (На диво людям та на чудо), / За три копи звінчав у будень, / Без пихи, так, як
 довелось.

КОПИТА 2

- 044B 0070 Ведуть коня вороного, / Розбиті копита... / А на йому сіделечко,
 272B 0009 Веду до криниці. / Кінь утомлений, копита / Розкуті, розбиті,

КОПИТАМИ 2

- 180A 0399 От я повертаюсь – / Аж кінь летить, копитами / Сkelю розбиває!
 281B 0008 ----- / Земля чорна копитами / Поорана, поритая;

КОПИТАНА 1

221A 0092 Що вже я просила / Московського копитана, / Щоб і мене вбили.

КОПИЦІ 2

103B 0020 Поставив любо. Та й пішов / В копиці спать собі, а рано, / Не вмившись, зайшов
175B 0024 Дівчата на луці гребли, / А парубки копиці клали, / Та, знай, на сонце позирали,

КОПІЙКА 1

061A 1838 Бачиш? Гайдамака! / Ось копійка... подивися... / Хіба ти не знаєш?»

КОПІЙКУ 1

142B 0011 Пропила, / За копійку лудника / Найняла.

КОПІЙЦІ 1

173A 0150 І пить попросити. / По копійці заробляла, / Копу назбирала.

КОПІЙЧИНУ 3

050B 0037 Та ні відсіль і ні відтіль / На ту сирітську копійчину / Купив садочок і хатину,
050B 0112 «Шкода, шкода! Якби знаття, / Копійчину б дбати, / То все б таки не так воно...
122B 0014 Не довелось. Виблагала / Тую копійчину... / Та пречистій поставила

КОПОЮ 1

030A 0341 Чи в лісі, чи в хаті? / Чи на полі під копою / Сина забавляє,

КОПТ 1

250B 0419 Живого істинного Бога. / Тебе ж, сердешну, копт убогий / Хотів у Йосипа купить,

КОПТА 1

250B 0443 Марія найнялася прясти / У копта вовну. А святий / Іосиф взявсь отару пасти,

КОПУ 2

173A 0151 По копійці заробляла, / Копу назбирала. / Та до сина лист писала,
235B 0023 Та, щоб дожать до ланового, / Ще копу дожинать пішла. / -----

КОРАБЛІ 2

277B 0003 Земним богам – царям, / І плуги, й кораблі, / І всі добра землі,
277B 0021 Все богам тим – царям! / І плуги, й кораблі, / І всі добра землі,

КОРАБЛЯМИ 2

150A 0116 До самої хмари / З щоглистими кораблями / Палає Скутара.
154A 0116 До самої хмари / З щоглистими кораблями / Палає Скутара.

КОРЕНЬ 1

266B 0039 У темнім лузі. Уповають / На корень свій, уже гнилий, / Уже червивий, і малий,

КОРЖИКА 1

076B 0123 Вели сестрі моїй Фамарі, / Щоб коржика мені спекла / Та щоб сама і принесла,

КОРЖИКОМ 2

250B 0566 В бур'ян, в садок, поцілувала / Та коржиком погодувала, / Свіженьким коржиком.
Воно ж
250B 0567 Та коржиком погодувала, / Свіженьким коржиком. Воно ж / Попестилось собі,
погралось

КОРИСТІ 1

200B 0164 На світі є кого любить / І без користі. Молодою, / Пренепорочною, святою

КОРИТО 1

221A 0462 От добро Богдана! / Черепок, гниле корито / Й костяки в кайданах!

КОРИТЬ 1

178B 0033 І душу убогу / Не радовать, і не корить / Чоловіка злого.

КОРІННЯ 1

304B 0007 Ж[е]руть і тлять старого діда... / А од коріння тихо, любо / Зелен [і парості] ростуть.

КОРІНЬ 1

284B 0006 Дніпро берег риє-риє, / Яворові корінь мис. / Стоїть старий, похилився,

КОРМИГ 1

207A 0505 А в турецьку землю агарянську / Без кормиг прибило. / Тойді сироту Степана,

КОРМИЛОМ 1

199A 0065 З широкими вітрилами / І з добрим кормилом, / Попливе на вольнім морі,

КОРОВА 1

234A 0166 Минає рік. Росте Марко – / І дійна корова / У розкоші купається.

КОРОВАЙ 2

234A 0295 Через тиждень молодиці / Коровай місили / На хуторі. Старий батько

274A 0302 Та воду носила, / Коровай сама бгала, / Дочку оддавала,

КОРОВИ 5

027A 0055 Встануть сердеги працювать, / Корови підуть по діброві, / Дівчата вийдуть воду
брать,

061A 0328 Посип індикам, гусям дай, / Піди до льошу, до корови, / Та швидче, хаме!.. Постривай!

061A 1754 Буду танцювати: / Ні корови, ні вола – / Осталася хата.

061A 2324 І чоботи і підкови. / Вийду вранці до корови, / Я корову напою,

050B 0133 Навіки завадить. / Воли твої і корови / Разом поздыхали,

КОРОВУ 3

061A 2317 Привели / І корову із діброви, / І наміста нанесли.

061A 2325 Вийду вранці до корови, / Я корову напою, / Подою,

180A 0519 П'явки! п'явки! Може, батько / Остатню корову / Жидам продав, поки вивчив

КОРОГВАМИ 2

010A 0206 Та ями копають; / Прийшли попи з корогвами, / Задзвонили дзвони.

137B 0009 Докупи скликали. / З святими корогвами* / Та з пречистними образами

КОРОГВИ 1

061A 1111 Попи з кропилами пішли; / За ними корогви несли, / Як на великдень над пасками.

КОРОЛЕВИЙ 4

270A 0012 Скажи мені, мій братику, / Королевий Цвіте!» / «Я не знаю, моя сестро».

270A 0014 «Я не знаю, моя сестро». / І Цвіт Королевий / Схилив свою головоньку

270A 0078 Скажи ж мені, мій братику, / Королевий Цвіте, / Нашо мене Бог поставив

270A 0086 І заплакала Лілея, / А Цвіт Королевий / Схилив свою головоньку

КОРОЛЕМ 1

061A 0277 День і ніч гуляє / Та королем коверзує... / Не кажу Степаном

---

* корогвами

КОРОЛІ 1

061A 0285 Сусіди мовчали, / Дивилися, як королі / Із Польщі втікають,

КОРОЛЯМИ 1

221A 0242 Чортма хисту! Я спалила / Польщу з королями; / А про тебе, щебетухо,

КОРОНИ 1

199A 0110 Небесної карі. / Розпадуться три корони / На гордій тіарі!

КОРОНІ 1

199A 0341 Гадиною з жару / Та не повис на короні / Або на тіарі.

КОРОНОВАНИХ 1

076B 0014 Хотілося б зогнать оскому / На коронованих главах, / На тих помазаниках божих...

КОРОТАТИ 1

073B 0004 У неволі пропадати, / Марне літа коротати. / -----

КОРОТКОГО 1

270A 0059 Було мені в світі. / Молодого, короткого / Не дали дожити

КОРСУНЬ 2

061A 1150 І Жовті Води, й Рось зелену. / Сумує Корсунь староденний: / Нема журбу з ким поділить.

061A 1336 Кров'ю підпливає. / Горить Корсунь, горить Канів, / Чигирин, Черкаси;

КОРФОМ 1

221A 0212 Та не брешти, бо тільки п'ять, / Та й то з фоном Корфом. / Ще й чваниться, показує

КОРЧМА 3

061A 0502 «Де цимбали? Грай, псявіро!» / Аж корчма трясеться – / Краков'яка оддирають,

061A 1598 Вже хутір минають. / Корчма тліє з столою, / А Лейби немає,

175B 0059 На верстовім шляху в полі / Корчма під вербою / Стоїть собі в холодочку,

КОРЧМИ 3

061A 0415 На чужині... А поки що– / До корчми вернуса, / Що там робиться.

175B 0071 Аж три тройки. І, звичайне, / Коло корчми стали / Дати коням одпочити,

175B 0102 Не видно, не чути / Коло корчми, одна собі / Поки що осталась

КОРЧМОЮ 1

175B 0061 Стоїть собі в холодочку, / А попід корчмою / Сидять в путах арестанти.

КОРЯКАМИ 1

038B 0024 Закупили запорожці / Та й тнуть коряками. / А музика реве, грас,

КОСА 3

030A 0046 Незчулася, та й байдуже, / Що коса покрита: / За милого, як співати,

061A 1128 У ляха в'яне, як перш мати, / І непокрита коса / Стидом січеться; карі очі

178A 0001 ----- / Розплелася густа коса / Аж до пояса,

КОСА-КРАСА 1

178A 0013 ----- / «Нащо мені коса-краса, / Очі голубині,

КОСАР 2

207A 0026 Свою неклепаную косу / Косар непевний... Мовчки скосить, / А там – і слід мій занесе

006B 0330 Зострічають сичі. / Тне косар, не спочиває / Й ні на кого не вважає,

КОС-АРАЛЕ 1

191B 0005 Байдару та баркас чималий. / Прощай, убогий Кос-Арале. / Нудьгу заклятую мою

КОСАРЯ 1

006B 0328 ----- / Косаря уночі / Зострічають сичі.

КОСИ 24

- 010A 0090 Зійшло вже сонце!» (Голі скрізь; / З осоки коси, бо дівчата). / . . . . .
- 114A 0133 І гнучкий дівочий. / Що є коси, довгі коси, / Козацька чуприна...
- 114A 0133 І гнучкий дівочий. / Що є коси, довгі коси, / Козацька чуприна...
- 123A 0008 Хто се, хто се по тім боці / Рве на собі коси?.. / Хто се, хто се?» – тихесенько
- 123A 0131 З роту піна; мов скажена, / Рве на собі коси. / Кинулася до Ганнусі
- 123A 0133 Кинулася до Ганнусі / І в коси впилася. / «Мамо! мамо! Що ти робиш?»
- 123A 0147 Із рук матері заляклих / Вириває коси. / «Серце моє! доле моя!
- 123A 0185 Мовчки дивиться на сей бік, / Рве на собі коси... / А тим часом синя хвиля
- 123A 0203 Сидить сумно над водою, / Чеше довгі коси?» / -----
- 270A 0051 Убити не вбили, / Тільки мої довгі коси / Остригли, накрили
- 274A 0057 Од стужі кров; аж струпом стала. / І довгі коси в реп'яхах / О поли бились в ковтунах.
- 006B 0334 Не благай, не проси, / Не клепає коси. / Чи то пригород, чи город,
- 016B 0188 І раділа з нею, / І плакала; довгі коси / Уже розплітала
- 016B 0197 – Не плач, мамо, не розплітай / Мої довгі коси – / Посічуться...– Що день божий
- 050B 0231 Тойді, бач, носили / Сиві коси з кучерями / Усі до одного
- 057B 0238 Нащо воно москалі ті / Коси заплітали, / Мов дівчата, та святес
- 095B 0191 Наїхали гості, / Розплітали коси / Та стрічки знімали,
- 145B 0016 Не дай мені вік діувати, / Коси мої плести-заплітати, / Бровенята дома зносити,
- 161B 0057 І пальцями старий сотник / Настусині коси, / Мов дві гадини великі,
- 161B 0067 Та одчепись, божевільна. / Дивись лишень, коси / Мов русалка розтріпала...
- 161B 0076 Червону б юпку одягла, / Заквітчала б барвінком коси... / -----
- 189B 0053 Або тихесенько співає / Та ніби коси розплітає. / А потім знов кудись пішла,
- 207B 0041 Ви в наймах виресли чужії, / У наймах коси побіліють, / У наймах, сестри, й умрете!
- 305B 0023 І гріх той праведний плете, / У сиві коси заплітає, / А ти ніби не добачаєш:

КОСИТЬ 1

006B 0340 Й сироту-кобзаря. / Приспівує старий, косить, / Кладе горами покоси,

КОСИ 1

050B 0229 Москалі навчили, / І в косі був, бо й москалі / Тойді, бач, носили

КОСО 1

180A 0537 Як індики, і на двері / Косо поглядало. / Аж ось вони й одчинились.

КОСОВИЦЯ 1

074B 0012 Як вирветься сокира з рук – / Пішла по лісу косовиця. / Аж страх, аж жаль було дивиться.

КОСОЮ 1

234A 0069 Та діточок у їх бігма, / А смерть з косою за плечима. / -----

КОСТІ 2

156B 0060 Запалили церкву божу. / І кості Богдана / Й Тимошеві в Суботові

250B 0106 Даремне сила пропаде. / До крові дійде, до кості / Огонь той лютий, негасимий,

КОСТОКРИЛИЙ 1

061A 0865 Людей не чуть; через базар / Кажан костокрилий / Перелетить; на вигоні

КОСТРА 1

199A 0354 Зійшлись чехи, взяли землі / З-під костра і з нею / Пішли в Прагу. Отак Гуса

КОСТЯКИ 2

221A 0458 Та й перелякались! / Костяки в льоху лежали / І мов усміхались,

221A 0463 Черепок, гниле корито / Й костяки в кайданах! / Якби в форменних, то добре:

КОСТЯМИ 1

180A 0442 Болота засипав / Благородними костями; / Поставив столицю

КОСТЯНІЙ 1

187B 0013 Чи те... в житейськiм. Само так / У нас у костяній коморі / Горить розумний той маяк,

КОСТЯНУ 1

187B 0024 Огонь небесний той погас, / І в тую костяну комору / Полізли свині ізнадвору,

КОСТЬМИ 2

246A 0043 Застукали сердешну волю / Та й цькуємо. Лягло костьми / Людей муштрованих чимало.

281B 0010 Поорана, поритая; / Костьми земля засіяна, / А кровію политая.

КОСТЬОЛА 1

068B 0121 Заграла весело музика... / Їх із костьола повели / В возобновленні покої,

КОСТЬОЛАМИ 1

125B 0035 Кров почервонила. / А оранди з костьолами, / Мов свічки, згоріли.

КОСТЬОЛІ 3

061A 0567 Бачте, у Вільшаній / У костьолі... у титаря... / А дочка Оксана!

061A 2265 Умань запалала. / Ні в будинку, ні в костьолі, / Нігде не осталося,

068B 0115 Їх і повінчано обох, / Таки в домашньому костьолі. / Вони ляхи були. Ніколи

КОСТЬОЛОМ 1

061A 2350 Криється в пожарі / За костьолом. Хто ж це такий? / -----

КОСТЬОЛУ 1

095B 0048 Через село весілля йшло, / А пан з костьолу їхав, / Чи управитель, а не пан.

КОСУ 9

010A 0045 Та й не привітає, / Не розплете довгу косу, / Хустку не зав'яже,

055A 0019 З вітром розмовляє, / А внук косу несе в росу, / За ними співає.

123A 0006 «Хто се, хто се по сім боці / Чеше косу? Хто се?.. / Хто се, хто се по тім боці

192A 0015 Мальованая. / А я косу розплітаю, / З дружиною пожожаю.

192A 0083 А дівчина у черниці / Косу розплітає. / -----

207A 0025 Над головою вже несе / Свою неклепаную косу / Косар непевний... Мовчки скосить,

207A 0463 Нема його. У черниці / Косу розплітає / Безталанна, коло неї

057B 0234 І медаль і хрест причепить, / І заплете косу, / Та ще й борошном посипле.

095B 0232 З того світу прийшли? / Мені вже й косу розплели, / Та пан приїхав... Гиля! Гиля!

КОТИ 2

180A 0060 А вже підпий як засне, / То хоч коти гармати, / І усом не моргне.

199A 0207 Круг тіари. Та нищечком, / Мов коти, гризуться / За мишеня... Та й як паки?

КОТИЛИСЯ 1

029B 0091 А переіначив?! / Людей божих?! Котилися / І наші козаці

КОТИТЬ 3

- 030A 0498 Реве, стогне хуртовина, / Котить, верне полем; / Стоїть Катря серед поля,
 114A 0003 Лозу і тополю, / Лама дуба, котить полем / Перекотиполе.
 114A 0007 Того нагинає; / Мене котить, а де спинить, / І сама не знає –

КОТИТЬСЯ 2

- 207A 0357 Ніби шапка через поле / Котиться, чорніє, / Пропадає, мошечкою
 250B 0344 А сонце праведне швиденько / Додолу котиться. І глядь! / Сховалося, і смеркло в полі.

КОТЛЯРЕВСЬКИЙ 1

- 027A 0070 Недавно, недавно у нас в Україні / Старий Котляревський отак щебетав; / Замовк, неборака, сиротами кинув

КОТОМ 1

- 161B 0065 Мов кошеня на припічку / З старим котом грає... / -----

КОТЮГА 2

- 076B 0052 В червленій ризі схожає / Та, мов котюга, позирає / На сало, на зелений сад
 076B 0158 ----- / Облизавсь старий котюга, / І розпустив слини,

КОТЮГУ 1

- 076B 0149 А все-таки не нагрівали / Котюгу блудного свого. / От отроки й домірковались

КОТЯТЬСЯ 1

- 036B 0021 І чудно й нудно, як поміркою, / Що часто котяться голови буї / За тес диво! Мов пси, гризуться

КОХАВ 1

- 057A 0017 Квіти мої, діти! / Нащо вас кохав я, нащо доглядав? / Чи заплаче серце одно на всім світі,

КОХАВСЯ 1

- 250B 0499 Отой гайочок! І не знать, / Де він кохався. І хатина, / Все, все, сплюндровано. В руїні

КОХАЄ 2

- 010A 0067 Чи в бистрім Дунаю коня напова, / Чи, може, з другою, другу кохає, / Її, чорнобриву, уже забува?
 030A 0146 А може, вже в Московщині / Другую кохає! / Ні, чорнявий не убитий,

КОХАЄМОСЬ 1

- 270A 0023 «Брате мій, з тобою / Ми давно вже кохаємось, / А я й не сказала,

КОХАЙСЯ 2

- 030A 0526 З собаками, мій синочку, / Кохайся надворі! / Собаки злі, покусують,
 030A 0626 Наймичкою тобі стану... / З другою кохайся... / З цілим світом... Я забуду,

КОХАЙТЕСЯ 3

- 030A 0001 ----- / Кохайтеся, чорнобриві, / Та не з москалями,
 030A 0017 А скажуть – ледащо! / Кохайтеся ж, чорнобриві, / Та не з москалями,
 047A 0048 Брови полиняють. / Кохайтеся ж, любітеся, / Як серденько знає.

КОХАЛА 1

- 030A 0192 Як ягодку, як пташечку, / Кохала, ростила / На лишенько... Доню моя,

КОХАЛАСЯ 3

- 047A 0066 Сама собі знає... / Любилася, кохалася, / А серденько мліло –
173A 0067 ----- / Кохалася мати сином, / Як квіткою в гаї,
173A 0069 Як квіткою в гаї, / Кохалася... А тим часом / Батько умирає.

КОХАЛАСЬ 5

- 030A 0628 З цілим світом... Я забуду, / Що колись кохалась, / Що од тебе сина мала,
180A 0166 Своє товариство – ти з ними росла, / Ти з ними кохалась, їх тяжкі руки / Тебе
повивали. Бери ж їх, лети
006B 0036 Меж чужими зросла, / І зросла – не кохалась! / Де ж дружина моя,
016B 0167 Мов яблучко у садочку, / Кохалась дитина. / І говорить уже стало,
136B 0014 Одружилась, заховалась, / Бодай була не кохалась. / Легше було б самій жити,

КОХАЛИСЯ 2

- 037B 0006 Пишались вольними степами, / В садах кохалися, цвіли, / Неначе лілії, дівчата.
283B 0007 Якби не ти, ми б любились, / Кохалися б та дружились, / Та діточок виростали,

КОХАЛИСЬ 2

- 114A 0122 «Хіба було коли в світі, / Широ що кохались, / Розійшлися, не взялися
274A 0471 Дівчат научала, / Щоб з панами не кохались, / Людей не цурались.

КОХАЛОСЬ 1

- 266A 0052 Серце люди полюбило / І в людях кохалось, / І вони його вітали,

КОХАНЕ 1

- 036B 0024 Брати з братами, й не схаменуться. / А тєє диво, всіми кохане: / У шинку покритка, а
люде п'яні!

КОХАНЕЄ 1

- 030A 0591 «Любий мій Іване! / Серце моє коханеє! / Де ти так барився?»

КОХАНИЙ 1

- 132B 0016 Йване мій, Іване, / Друже мій коханий, / Побий тебе сила божа

КОХАННЯ 1

- 207A 0271 Хіба й справді не сестра я?» / «Ні, моє кохання, / Моє серце!» – «Боже ж ти мій!

КОХАНО 1

- 104B 0151 Розказала – отак і так. / Любо та кохано / Прийшли, взяли сіромаху

КОХАТИ 1

- 050B 0096 А ще гірше ззамо[ло]ду / Гадину кохати. / Очарує зміїними

КОХАТИСЯ 1

- 161B 0157 Жить би, жить, хвалити Бога, / Кохатися в дітях, / Так же ні, самому треба

КОХАТИСЬ 1

- 141B 0016 Увесь вік свій дівувати, / Ні з ким не кохатись. / -----

КОХАЮТЬСЯ 2

- 020A 0029 Козацькі діти, / Кохаються невінчані, / Без попа ховають,
024A 0029 Козацькі діти, / Кохаються невінчані, / Без попа ховають,

КОЧА 1

- 095B 0069 З двома маленькими дітьми. / Із коча пан мій вилізає / І посила за молодим.

КОЧУБЕЇ-НАГАЇ 1

304В 0002 Бували війни й військові сварі: / Галагани, і Киселі, і Кочубеї-Нагаї – / Було добра того чимало.

КОШАРУ 1

299В 0015 За ними гнеться, шкандибас, / Мов у кошару заганяє / Чужу худобу. Де ж той світ!?

КОШЕМ 2

207А 0639 І на тихому Дунаю / Новим кошем стали; / Як цариця по Києву

033В 0033 Хоч позволив хан на пісках / Новим кошем стати, / Та наказав запорожцям

КОШЕНЯ 5

180А 0566 Медвежа натура? / Мов кошеня, такий чудний. / Я аж засміявся.

274А 0160 А он, чи бачиш, на могилі / Очима лупа кошеня? / Іди до мене. Кицю, кицю...

161В 0064 Нічого не знає. / Мов кошеня на припічку / З старим котом грає...

250В 0146 І цілувала. Козеня, / Неначе теє кошеня, / І не пручалось, не кричало,

303В 0018 Що з того боку, мов із ями, / Очима лупа кошеня. / А то два ліхтаря горять

КОШОВИМ 1

061А 0905 Та й син же штука! Я вчора зострівся з Залізняком; / таке розкажує про його, що цур йому! «Кошовим, – каже, / – буде, та й годі; а може, ще і гетьманом, коли

КОШОВОГО 1

207А 0480 Синє море грало, / Товариство кошового / На раді прохало:

КОШУЛЕНЬКУ 1

125В 0012 Та надінем вражим ляхам / Кошуленьку білу. / Ні, не білу, а червону...

КОЯТЬ 1

256А 0048 Бо ви й самі не знаєте, / Що царики коять. / А кричите, що несете

КПИЛИ 1

083В 0004 По селах та дівчат дурили, / З громади кпили, хлопців били / Та верховодили в селі,

КРАВ 4

221А 0175 ----- / Крав! крав! крав! / Крав Богдан крам.

221А 0175 ----- / Крав! крав! крав! / Крав Богдан крам.

221А 0175 ----- / Крав! крав! крав! / Крав Богдан крам.

221А 0176 Крав! крав! крав! / Крав Богдан крам. / Та повіз у Київ,

КРАВЧЕНКА-НАЛИВАЙКА 2

137В 0062 Преславного запорожця / Павла Кравченка-Наливайка. / Я стар чоловік, нездужаю встати,

137В 0082 Преславного запорожця / Павла Кравченка-Наливайка. / -----

КРАВЧИНИ 2

020А 0038 Обізвався Наливайко – / Не стало кравчини! / Обізвався козак Павлюга –

024А 0038 Обізвався Наливайко – / Не стало кравчини! / Обізвався козак Павлюга –

КРАДЕ 3

061А 2370 Чого ж страшні діти? / Чого Гонта ніби краде / Або скарб ховає?

199А 0169 І в рай іди! Конець концям! / У злодія вже злодій краде, / Та ще й у церкві. Гади! гади!

161В 0226 Оце-то так, що богослов! / У батька краде! Добре, свату! / Які-то стали люде злі!..

КРАДЕНЕ 3

- 246A 0114 Ми не гішпани; крий нас, Боже, / Щоб крадене перекупать, / Як ті жиди. Ми по закону!..
250A 0052 І всю мізерію з собою, / Дідами крадене добро, / Тойді оставсь би сиротою
057B 0009 Та невеличку і дешеvu / (Звичайне, крадене) зобгав / Тобі поему на спомини,

КРАДЕТЬСЯ 2

- 061A 0653 Попід гаєм, мов ласочка, / Крадеться Оксана. / Забув, побіг, обнялися.
061A 1828 В киреї козачій / Хтось крадеться. / «Хто ти такий?»

КРАДУСЯ 2

- 046B 0046 Неначе злодій, поза валами / В неділю крадуся я в поле. / Талами вийду понад Уралом
046B 0087 І я прокинусь. Поза горою / Вертаюсь, крадуся понад Уралом, / Неначе злодій той, поза валами.

КРАДУСЬ 1

- 274A 0246 Щоб люде не знали. / От я крадусь попідтинню / До своєї хати.

КРАДЬКОМА 1

- 033B 0038 Образ пресвятої / І крадькома молилися... / -----

КРАЖУ 1

- 246A 0138 Неутомленніє поклони. / За кражу, за войну, за кров, / Щоб братню кров пролити, просять

КРАЇ 3

- 016B 0251 Щоб ще хоч годочок хлібець не рожав. / Тойді б і в Парижі, і іному краї / Наш брат хуторянин себе показав.
074B 0071 Щоб парости розпустило / У їх біднім краї. / -----
111B 0002 І виріс я на чужині, / І сивію в чужому краї: / То одинокому мені

КРАЇНА 3

- 180A 0107 Розмовляють з полем. / І все-то те, вся країна / Повита красою,
180A 0196 І поки ви дознаєтесь, / Що ще є країна, / Не полита сльозьми, кров'ю,
111B 0006 Нічого в Бога, як Дніпро / Та наша славная країна... / Аж бачу, там тільки добро,

КРАЇНИ 1

- 180A 0006 За край світа зазирає, / Чи нема країни, / Щоб загарбать і з собою

КРАЇНО 1

- 046B 0079 Всього наробимо колись! / О доле моя! Моя країно! / Коли я вирвусь з цієї пустині?

КРАЇНУ 7

- 250A 0022 Подивіться на рай тихий, / На свою країну, / Полюбіте ширим серцем
256A 0068 Не розіб'є живе серце / За свою країну. / Ви – розбойники неситі,
274A 0241 Близняточок. То с'як, то так / На свою країну / Придигала. Одпочила,
274A 0444 Та й пішла собі, небога, / На свою країну. / «Вернусь, каже, хоч погляну
068B 0035 І полине із чужини / На свою країну. / -----
178B 0002 Заросли шляхи тернами / На тую країну, / Мабуть, я її навіки,
194B 0058 А не даси, то донеси / На мою країну / Мої сльози; бо я, Боже!

КРАЙ 31

- 010A 0210 Як слід, по закону. / Насипали край дороги / Дві могили в житі.
018A 0029 Як коли згадаєш. / А я піду на край світа, / На чужій сторонці
030A 0151 Такі чорні брови? / На край світа, в Московщині, / По тім боці моря,

- 030A 0515 Бачить – ліс чорніє; / А під лісом, край дороги, / Либонь, курінь мріє.
 045A 0061 То серце щечече господню славу, / А думка край світа на хмарі гуля. / Орлом
 сизокрилим літає, ширяє,
 047A 0003 Гуляє по полю, / Край дороги гне тополю / До самого долу.
 047A 0121 Скажи ж мені, де мій милий? / Край світа полину! / Бабусенько, голубонько!
 047A 0228 Гуляє по полю, / Край дороги гне тополю / До самого долу.
 061A 1405 Батьку ти мій, брате, / Мій єдиний! На край світу / Полечу, достану,
 061A 1408 З пекла вирву, отамане... / На край світу, пане... / На край світу, та не найду,
 061A 1409 На край світу, пане... / На край світу, та не найду, / Не найду Оксани!»
 114A 0402 Иди в хату, лягай спати. / А я край дороги / Серед степу помолюся
 123A 0012 Та й задріма, поки неба / Край зачервоніє. / -----
 180A 0005 Той неситим оком – / За край світа зазирає, / Чи нема країни,
 180A 0096 Летим. Дивлюся, аж світас, / Край неба палас, / Соловейко в темнім гаї
 180A 0176 Та тим часом пошукаю / На край світа раю. / -----
 274A 0030 Ішли, ішли, а потім стали. / Шатро край шляху розп'яли, / Огонь чималий розвели
 006B 0287 Не перемінилось. / Тільки пуста на край села / Набік похилилась.
 050B 0269 Шкандибає в поле... / І край шляху при долині – / Отже, не вгадаєш,
 074B 0057 Одним-єдине при долині / В степу край дороги / Стоїть дерево високе,
 083B 0078 Та так тяжко забажає, / Що хоч на край світа / Шукать піде... Отак тепер
 104B 0113 Хочеться хоч подивиться / На свій край на милий! / На високії могили!
 192B 0014 Та в Дніпр широкий понесла, / А Дніпр у море, на край світа / Билину море покотило
 197B 0013 Принаймні вкупі сумували, / Згадавши той веселий край, / І Дніпр той дужий,
 крутогорий,
 207B 0016 Тії хатиночки у гаї / Над чистим ставом край села. / Мене там мати повила
 207B 0044 Мені аж страшно, як згадаю / Оту хатину край села! / Такії, Боже наш, діла
 209B 0010 Свиною заснувши, звичайне, такий / І сон приверзеться... Ніби край могили / Пасу я
 ягнята, а я ще малий;
 209B 0077 Нехай хоч часточка убога / За мене піде, за наш край, / За церков божію, за люде,
 250B 0086 Ходою тихою пішла. / Лопух край берега найшла, / Лопух зорвала і накрила,
 250B 0359 За нас, лукавих, розп'ялась! / А недалеко край дороги / Отару гнали чабани,
 302B 0017 ----- / Тече вода край города. / Вода ставом стала.

КРАКОВ'ЯКА 1

- 061A 0503 Аж корчма трясеться – / Краков'яка оддирають, / Вальса та мазура.

КРАЛЕ 1

- 234B 0015 Та й поберемося, / Моя крале мальована. / Бо я таки й досі

КРАЛИ 1

- 221A 0408 Ті фігури он для чого: / Щоб люди не крали / Води з річки та щоб нишком

КРАЛИСЬ 2

- 173A 0114 Не подарувала. / Крались злидні із-за моря / В удовину хату
 266A 0055 Гралися, хвалили... / А літа тихенько крались / І сльози сушили,

КРАЛОСЬ 1

- 200B 0041 Тихо, тихо / Зима минала, кралось лихо / Та в самім серці й уляглось

КРАЛЮ 4

- 234A 0276 Панну у жупані, / Таку кралю висватали, / Що хоч за гетьмана,
 095B 0072 А потім діточок вітає / І жінку, кралю молодую, / Аж тричі, бідную, цілує.
 104B 0117 На садочок! На жіночку! / Кралю карооку! / Та й поплив Дністром на сей бік,
 308B 0068 Прилинеш ти у холодочок, / Тебе, мов кралю, посажу. / Дніпро, Україну згадаєм,

КРАЛЯ 3

- 095B 0067 Дивітєсь, вийшла погуляти, / Мов краля, пані молодая / З двома маленькими дітьми.

104В 0081 В садочку гуляє – / Як та краля! – Що тут робить? / Сердега міркує.–
189В 0058 А що за дівчина була, / Так так що краля! І невбога, / Та талану Господь не дав...–

КРАМ 3

221А 0176 Крав! крав! крав! / Крав Богдан крам. / Та повіз у Київ,
221А 0179 Та продав злодіям / Той крам, що накрив. / -----
068В 0092 Старої пані бахур сивий / Окрав той крам. Розлив те пиво, / Пустив покриткою...
Дарма,

КРАМАРІВНУ 1

173А 0034 Хоч за морем синім, / Або крамарівну, / Або сотниківну,

КРАМУ 1

068В 0089 Накупили / І краму, й пива наварили, / Не довелося тільки пити.

КРАСА 4

019А 0011 Мов пташка без волі... / Нашо ж мені краса моя, / Коли нема долі?..
061А 1126 Козацькі діти; а дівчата!.. / Землі козацької краса / У ляха в'яне, як перш мати,
180В 0056 Безталанная! Де ділась / Краса твоя тая, / Що всі люде дивувались?
200В 0028 Зов'яне марне у палатах / Краса і молодість моя». / «Ти, душко, плачеш?» – «Хто се, я?

КРАСИ 2

212В 0008 І жаль мені, старому, стане / Твої божої краси. / Де з нею дінешся еси?
250В 0080 Тихенько зсунувся. Ніколи / Такої божої краси / Ніхто не узрить! Злая ж доля

КРАСНОГО 1

305В 0005 Рожевим цвітом процвіла / І раю красного не зріла, / Не бачила, бо не хотіла

КРАСО 1

016В 0106 Мов перед святою... / Красо моя молодая, / Горенько з тобою!

КРАСОВАТИСЬ 1

173В 0017 Тещу поважати. / А буду я красоватись / В голубім жупані

КРАСОТА 2

057В 0046 Хіба за те, що сирота? / А красота-то красота! / Мій Боже милий! А трудяще,
250В 0227 Не та тепер, Маріє, стала! / Цвіт зельний, наша красота! – / Промовив Йосип.– Диво
сталось

КРАСОТА-ТО 1

057В 0046 Хіба за те, що сирота? / А красота-то красота! / Мій Боже милий! А трудяще,

КРАСОТОЮ 7

016В 0110 І добро творити, / Та божою красою / Людей веселити.
029В 0133 Тебе восхвалити, / І твоєю красою / Серце веселити...
076В 0153 То, щоб нагріть його, взяли, / Царевен паче красою, / Дівчат старому навели.
218В 0100 Як у Італії росло / Мале дівча. І красою, / Святою, чистою красою,
241В 0016 В свій рай небесний, не бери, / А дай твоєю красою / Надивуватись на землі.
250В 0083 Колючим терном провела, / Згнушалася над красою! / О доленько! Понад водою
276В 0015 Дріадам нічого робить / Перед такою красою, / Перед богинею такою!

КРАСОТУ 1

114А 0018 Що в сірій свитині, бувало, щасливий, / Як побачить диво – твою красоту. / Кого ти
без мови, без слова навчила

КРАСОЮ 8

- 178A 0026 Я люблю, я жити хочу / Серцем, не красою! / А мені ще й заздують,
 180A 0108 І все-то те, вся країна / Повита красою, / Зеленіє, вмивається
 264A 0010 Ані літа молодії, / Повиті красою, / Ні карії оченята,
 016B 0415 Родилась на світ жить, любить, / Сіять господньою красою, / Витать над грішними
 святою
 200B 0172 Тепер робитимеш з собою, / З своєю божою красою? / Хто стерегтиме твій покой,
 212B 0001 ----- / І станом гнучим, і красою / Пренепорочно-молодою
 218B 0101 Мале дівча. І красотою, / Святою, чистою красою, / Як тая лілія, цвіло.
 233B 0026 І я живу, і надо мною / З своєю божою красою / Гориш ти, зоренько моя.

КРАСУ 5

- 006B 0030 Тільки дав мені Бог / Красу – карії очі, / Та й ті виплакала
 016B 0118 І розум на світі, / Красу даєш, серце чисте... / Та не даєш жити.
 016B 0128 Ще молодій моїй княгині, / Красу і серце засушить / І марне згинуть в самотині.
 095B 0083 Судилось Господом зносить / Красу і молодість... Мов чари, / Розсипалось та
 розлилось,
 268B 0016 І рек во гніві: – Потреблю / Твою красу, твою оздобу, / Сама розіпнешся. Во злобі

КРАСУЄТЬСЯ 2

- 111B 0054 Неначе в молоці дитина, / Красується, любиться / На всю Україну.
 147B 0011 Біліють. Весело землі, / Цвіте, красується цвітами, / Садами темними, лугами.

КРАШАНКАМИ 1

- 182B 0003 Против сонця діти / Грались собі крашанками / Та й стали хвалитись

КРАЩА 1

- 061A 0702 Забудеш Оксану!» / «Хіба краща є за тебе?» / «Може, й є – не знаю».

КРАЩЕ 2

- 258A 0201 ----- / Чи є що краще, лучше в світі, / Як укупі жити,
 137B 0057 Що ви мені учинили, / А ще б краще ви зробили, / Якби замість старого

КРАЩИЙ 1

- 173A 0047 Моя ти дитино, / Чи є кращий на всім світі, / На всій Україні!

КРАЩОГО 7

- 061A 0641 Я тобі не пара; я в сірій свитині, / А ти титарівна. Кращого вітай, / Вітай, кого
 знаєш... Така моя доля.
 173A 0049 На всій Україні! / Нема кращого й не буде. / Дивуйтеся, люди!
 173A 0051 Дивуйтеся, люди! / Нема кращого!.. А долю... / Долю роздобуде».
 068B 0117 Вони ляхи були. Ніколи / Нічого кращого сам Бог / Не бачив на землі великій,
 095B 0095 А глянь лиш гарно кругом себе – / І раю кращого не треба, / Чого ти хочеш, забажай,
 111B 0004 То одинокому мені / Здається – кращого немає / Нічого в Бога, як Дніпро
 180B 0002 У нашім раї на землі / Нічого кращого немає, / Як тая мати молодая

КРАЩОЇ 2

- 061A 0705 «Гнівиш Бога, моє серце: / Кращої немає / Ні на небі, ні за небом,
 061A 0708 Ні за синім морем / Нема кращої за тебе!» / «Що се ти говориш?

КРАЩУ 1

- 018A 0031 На чужій сторонці / Найду кращу або згину, / Як той лист на сонці.

КРАЮ 38

- 010A 0054 Кого ж їй любити? Ні батька, ні неньки, / Одна, як та пташка в далекім краю. /
 Пошли ж ти їй долю – вона молоденька,

- 010A 0125 Щось лізе вверх по стовбуру / До самого краю. / Ото ж тая дівчинонька,
018A 0040 Тяжко-важко умирати / У чужому краю... / -----
020A 0047 Ненько моя, ненько! / Як згадаю тебе, краю, / Заплаче серденько...
027A 0095 Прилинь, сизий орле, бо я одинокий / Сирота на світі, в чужому краю. / Дивлюся на море широче, глибоке,
030A 0204 Не вертайся, дитя моє, / З далекого краю... / А хто ж мою головоньку
030A 0241 Промовила: «Не вернуса! / В далекому краю / В чужу землю чужі люде
030A 0298 Тому доля запродала / Од краю до краю, / А другому оставила
030A 0298 Тому доля запродала / Од краю до краю, / А другому оставила
057A 0047 Там широко, там весело / Од краю до краю... / Як та воля, що минулась,
057A 0047 Там широко, там весело / Од краю до краю... / Як та воля, що минулась,
061A 0001 ----- / Все йде, все минає – і краю немає, / Куди ж воно ділось? Відкіля взялось?
061A 0015 І над тим, що буде з нашими синами; / Ти вічний без краю!.. Люблю розмовлять, / Як з братом, з сестрою, розмовлять з тобою,
061A 0027 Ні, не заховаю, бо душа жива. / Як небо блакитне – нема йому краю, / Так душі почину і краю немає.
061A 0028 Як небо блакитне – нема йому краю, / Так душі почину і краю немає. / А де вона буде? Химерні слова!
061A 1211 Лихо – не дівчата – буде танцювать. / Недолу співаю козацького краю: / Слухайте ж, щоб дітям потім розказать,
061A 2479 До своїх вернуса / Та доведу вже до краю, / Доведу – спочину,
114A 0009 І сама не знає – / У якому краю мене заховають, / Де я прихилюся, навіки засну.
169A 0001 ----- / Світе тихий, краю милий, / Моя Україно,
180A 0076 Прощай, світе, прощай, земле, / Неприязний краю, / Мої муки, мої люті
180A 0114 І нема тому почину, / І краю немає! / Ніхто його не додбає
180A 0218 І коли я спокутую, / Коли діжду краю, / Не бачу й не знаю!!
234A 0282 Тепер, щоб ви знали, / Треба краю доводити, / Коли й де вінчати,
250A 0026 Розкуйтеся, братайтеся, / У чужому краю / Не шукайте, не питайте
250A 0104 Отак-то ви навчаетесь / У чужому краю! / Німець скаже: «Ви могли».
250A 0195 Доборолась Україна / До самого краю. / Гірше ляха свої діти
016B 0391 На безлюдді. Не покинеш, / Поведеш до краю, / До самої домовини,
033B 0040 Боже мій з тобою! / Мій краю прекрасний, розкошний, багатий! / Хто тебе не мучив? Якби розказать
036B 0002 О думи мої! О славо злая! / За тебе марно я в чужому краю / Караюсь, мучуся... але не каюсь!..
083B 0159 Догодилась титарівна / До самого краю. / І незчулась!
113B 0020 Щоб не приспав моїх діток / В далекому краю. / Нехай летять додомоньку
191B 0013 Ані ганьби я не сплітаю / Твоїй пустині; в іншим кр[аю], / Не знаю, може, й нагадаю
218B 0078 Ти Матер Бога на землі! / Ти сльози матері до краю, / До каплі вилила! Риду, /
218B 0089 ----- / Не в нашім краю, Богу милім, / Не за гетьманів і царів,
233B 0035 Сказати правду. Поможи / Молитву діяти до краю. / А як умру, моя святая!
250B 0014 Щоб хрест-кайдани донесли / До самого, самого краю. / Достойно петая! благаю!
268B 0005 В добрі і розкоші! Вкраїно! / Мій любий краю неповинний! / За що тебе Господь кара,
268B 0010 Та за панів отих поганих / До краю нищить... Покара, / Уб'є незримо і правдиво;

КРЕПАК 1

- 095B 0009 Сказали б просто – дурень лас / За те, що сам крепак, / Неодукований сиряк.

КРЕПАЧКОЮ 1

- 274A 0213 Ірод!.. І не снилось, / Що я була крепачкою, / А то б утопилась,

КРЕПОСТЬ 1

- 221A 0284 Кого вони виглядають. / Вже ж і в крепость завдала, / І дворянства страшну силу

КРЕСАЛО 1

- 030A 0384 Цур же йому!.. А тим часом / Кете лиш кресало / Та тютюну, щоб, знаєте,

КРИВАВОЇ 1

020A 0121 Пісню тії ночі, / Тії ночі кривавої, / Що славою стала

КРИВДА 2

052A 0047 Що діялось в світі, / Чия правда, чия кривда / І чиї ми діти.

061A 2536 Нема правди, не виросла; / Кривда повиває... / Розійшлися гайдамаки,

КРИВДИ 1

066B 0018 Щоб ви лихим чим не згадали. / Хоч я вам кривди не робив, / Та все-таки меж вами жив,

КРИВИЄ 1

239B 0029 Хоч на годиночку спочить, / Незрячі прозрять, а кривис, / Мов сарна з гаю, помайнують.

КРИВИЙ 1

221A 0370 ----- / Один сліпий, другий кривий, / А третій горбатий.

КРИВИСЬ 1

061A 0534 «Що слухали. / Не кривись, поганий! / Не жартуєм. Давай гроші!»

КРИВОБОКІЙ 1

300B 0008 А доведеться самотнім / В холодній хаті кривобокій, / Або під тином простягтись.

КРИВОГО 1

091B 0032 То оддасте, Не жаль на його, / На п'яного Петра кривого. / А жаль великий на людей,

КРИВОДУШІЄ 1

268B 0034 Що їх безчестіє, і зрада, / І криводушіє огнем, / Кривавим, пламенним мечем

КРИВОМУ 1

057B 0227 Не дам собі ради. / А Максимові кривому / Нічого не вадить;

КРИГА 2

234A 0372 ----- / Тричі крига замерзала, / Тричі розтавала,

274A 0278 «Тату! – кричу.– Тату! / А він уже так, як крига...» / Насилу я руку

КРИГОЮ 2

030A 0548 У яру гребля, верби в'яд, / Ставок під кригою в неволі / І ополонка – воду брать...

246A 0058 І вам слава, сині гори, / Кригою окуті. / І вам, лицарі великі,

КРИГУ 1

299B 0008 Тихесенько кудись несла / Тоненьку кригу попід мостом. / А я, ото ж таки вночі,

КРИЄ 5

020A 0033 В церкву не пускають! / Як та галич поле криє, / Ляхи, уніати

024A 0033 В церков не пускають! / Як та галич поле криє, / Ляхи, уніати

055A 0030 Чорна хмара з-за Лиману / Небо, сонце криє. / Сине море звірюкою

180A 0172 Нехай знову рига змії, / Трупом землю криє. / А без тебе я де-небудь

180A 0465 Та й замовкло; дивлюся я: / Біла хмара криє / Сіре небо. А в тій хмарі

КРИЄТЬСЯ 1

061A 2349 Через мертвих переступа, / Криється в пожарі / За костьолом. Хто ж це такий?

КРИЖЕМ 1

061A 0810 Оксана в двері: «Вбили! вбили!» / Та й пада крижем. А старший / Махнув рукою на громаду.

КРИЗІ 1

180A 0158 Уп'ємося отрутою, / В кризі ляжем спати, / Пошлем думу аж до Бога,

КРИЙ 4

061A 0449 «Я? З панами? / Крий Боже! Зараз, дайте встать, / Ясновельможні (нишком – свині)».

246A 0113 Таки хрещених... но простих. / Ми не гішпани; крий нас, Боже, / Щоб крадене перекупать,

046B 0081 Коли я вирвусь з цієї пустині? / Чи, може, крий Боже, / Тут і загину.

241B 0006 Якби то й ти, дністровий цвіте... / Ні, ні! Крий Боже! Розіпнуть. / В Сибір в кайданах поведуть.

КРИК 2

016B 0139 Своє єдине дитя, / І перший крик його почути... / Ох, діти! Діти! Діти!

016B 0364 Не чуть нічого. Час минає. / А потім крик, а потім гвалт, / І плач почули із палат –

КРИКНЕ 4

061A 1712 Оксано! Оксано! / Де ти?» – крикне й сховається / В полум'ї, в пожарі.

180A 0544 Похмілля прокляте / Його мучило. Як крикне / На самих пузатих –

046B 0085 – Айда в казарми! Айда в неволю! – / Неначе крикне хто надо мною. / І я прокинусь. Поза горою

268B 0037 Нарізані на людських душах, / Що крикне кара невсипуща, / Що не спасе їх добрий цар,

КРИКНУВ 3

150A 0157 Дожидають кари. / Ой як крикнув Гамалія: / «Брати, будем жити,

154A 0157 Дожидають кари. / Ой як крикнув Гамалія: / «Брати, будем жити,

038B 0057 Дотанцював аж до брами, / Крикнув: «Пугу! пугу! / Привітайте, святі ченці,

КРИКНУЛИ 2

274A 0050 Бо тут все степ... Мара! Мара!» / Цигане крикнули, схопились. / А перед ними опинилось

174B 0001 ----- / Ой крикнули сірії гуси / В яру на ставу;

КРИКНУЛО 1

250B 0299 – Хазяїн дома? – / Надворі крикнуло.– Указ / Од кесаря, його самого,

КРИКОМ 1

268B 0068 Розтленнос, а слово нове / Меж людьми криком пронесе / І люд окрадений спасе

КРИКУ 2

250A 0132 А не те, щоб прості люде. / А гвалту! а крику! / «І гармонія, і сила,

239B 0046 А раби тими шляхами / Без гвалту і крику / Позіходяться докупи,

КРИЛ 1

156B 0070 Мов орел той приборканий, / Без крил та без волі, / Знеміг славний Дорошенко,

КРИЛА 6

010A 0069 Її, чорнобриву, уже забува? / Якби-то далися орлині крила, / За синім би морем милого знайшла;

060A 0003 Добре тобі, брате, / Маєш крила, маєш силу, / Є коли літати.

061A 0336 Ярема гнувся, бо не знав, / Не знав, сіромаха, що виресли крила, / Що неба достане, коли полетить,

199A 0224 ----- / Як та галич поле крила – / Ченці повалили

161B 0119 ----- / «Якби мені крила, крила / Соколинїї,

161B 0119 ----- / «Якби мені крила, крила / Соколинїї,

КРИЛАМИ 2

095B 0312 Бо я сова...– Та й замахала, / Неначе крилами, руками / І пострибала через двір

189B 0026 Ставок, гребелька, і вітряк / З-за гаю крилами махає. / І дуб зелений, мов козак

КРИЛАТИЙ 1

278B 0016 – Вітрило-вітре мій єдиний, / Легкий, крилатий господине! / Нащо на дужому крилі

КРИЛАХ 1

047A 0182 І не оглянулась. / Полетіла, мов на крилах, / Серед степу пала,

КРИЛИСЬ 1

061A 1366 Улиці, базари / Крились трупом, плили кров'ю. / «Мало клятим кари!

КРИЛІ 3

171A 0036 Нехай же вітер все розносить / На неокраєнім крилі, / Нехай же серце плаче, просить

278B 0017 Легкий, крилатий господине! / Нащо на дужому крилі / На вої любії мої,

280B 0015 Нащо ти вієши, несеш / На легкому крилі своєму / Хиновські стріли?

КРИЛО 1

029B 0106 Вечерне сонечко гай золотило, / Дніпро і поле золотом крило, / Собор Мазепин сяє,
біліє,

КРИЛОМ 1

234B 0027 Дай і пригорнутись, / Під крилом твоїм любенько / В холодку заснути.

КРИЛОСІ 1

057B 0247 Та й пошкандибає / У храм божий. На крилосі / Стане, та й співає

КРИЛОСЯ 1

234A 0002 У неділю вранці-рано / Поле крилося туманом; / У тумані, на могилі,

КРИЛОСЬ 2

020A 0076 Од Лимана до Трубайла / Трупом поле крилось. / Ізнемігся козаченько,

024A 0048 Од Лимана до Трубайла / Трупом поле крилось. / Ізнемігся наш Трясило,

КРИМ 1

033B 0026 А більш нічого не взяли, / І в Крим до хана понесли / На нове горе-Запорожжя.

КРИМУ 4

033B 0020 Не плакала б Матер Божа / В Криму за Україну. / Як мандрували день і ніч,

033B 0076 Чули, чули запорожці / З далекого Криму, / Що канає Гетьманщина,

120B 0014 Та й заночувала. / А із Криму чоловік / Ледве ноги доволік.

129B 0032 У неволі вражій! / У Криму десь пропадає, / Хто його достане,

КРИН 1

076B 0164 Найкраща меж ними, / Меж дівчатами; мов крин той / Сельний при долині –

КРИНЕ 1

250B 0094 О ти, пречистая в женах! / Благоуханний зельний крине! / В яких гаях? В яких ярах,

КРИНИЦЕЮ 1

189B 0022 І яр, і поле, і тополі, / І над криницею верба. / Нагнулася, як та журба

КРИНИЦІ 27

- 030A 0066 Щоб вороги не бачили; / Прийде до криниці, / Стане собі під калину,
 047A 0149 «Ось на тобі сього дива. / Піди до криниці. / Поки півні не співали,
 061A 2282 Ксьондзів розбивали, / А школярів у криниці / Живих поховали.
 114A 0259 Бо ти мене не пускала / Вранці до криниці, / Ні жита жать, ні льону брать,
 207A 0298 Не спиться – ридас. / Уже Степан із криниці / Коня напуває.
 207A 0302 Ніби за водою / До криниці. А тим часом / Запорозьку зброю
 207A 0316 ----- / Вернулися од криниці, / І Степан сідлає
 274A 0164 А то дала б тобі напитися / З моєї чистої криниці... / -----
 014B 0054 Поки дитину привела / Та у криниці й затопила.» / Неначе згага запекла.
 044B 0028 Випроважала: коня напувала / До зірниці із криниці, / Виносила зброю – шаблю
 золотую
 050B 0281 Найшли в балці діти / Коло самої криниці – / Вийшов подивиться
 057B 0347 Єсть коло дороги, / Щоб заходили з криниці / Люде воду пити
 057B 0371 Понесли з собою. / От приходим до криниці, / Я перш подивився,
 057B 0390 Через тиждень вже витягли / Максима з криниці / Та у балці й поховали.
 083B 0170 У яру, криниця / Під вербою... До криниці, / Не води напитися,
 083B 0183 І несе дитину, / То підійде до криниці, / То знов одступає.
 175B 0029 Мов ті сороки, цокотали / Та до криниці учащали / У яр погуляти.
 183B 0015 То я б не любила, / Може, була б до криниці / У гай не ходила,
 250B 0185 Очима в кущу. Принесла / Води погожої з криниці, / І молоко і сир козлиці
 250B 0213 Марія встала та й пішла / З глеком по воду до криниці. / І гость за нею, і в ярочку
 250B 0256 Заріжуть вас, душеубійці, / І із кровавої криниці / Собак напоять.
 250B 0502 Їм довелося ночувать. / В ярк Марія до криниці / Швиденько кинулася. Там
 250B 0507 Будяк колючий з кропивою / Коло криниці поросли. / Маріє! Горенько з тобою!
 250B 0514 Небога трохи не втопилась / У тій криниці. Горе нам / Було б, іскупленням рабам!
 250B 0678 Й вона заплаче, ідучи / У яр по воду до криниці, / Тихесенько. І принесе
 272B 0008 Беру коня, та й нічого – / Веду до криниці. / Кінь утомлений, копита
 272B 0018 – Чи ти ж, коню, будеш пити / З нашої криниці? / Чи буде та чорнобривка

КРИНИЦЮ 19

- 061A 0011 По синьому небу вийдеш погулять, / Вийдеш подивиться в жолобок, криницю / І в
 море безкрає і будеш сіять,
 061A 0611 Верба слуха соловейка, / Дивиться в криницю; / На калині, над водою,
 173A 0097 А вбогому в яру треба / Криницю копати. / У багатих ростуть діти –
 050B 0272 Що каліка виробляє,– / Криницю копає! / Та й викопав. На те літо
 050B 0274 Та й викопав. На те літо / Криницю святили, / На самого маковія,
 050B 0284 Останній раз, сіромаха, / На свою криницю. / Громадою при долині
 050B 0287 Його поховали / І долину і криницю / На пам'ять назвали
 057B 0005 Мені розказував отак / Про сю криницю москалеву, / А я, сумуючи, списав,
 057B 0014 За Катерини за цариці, / Москаль ту викопав криницю; / А як він викопав, то ми
 057B 0273 Так ти кажеш, / Що бачив криницю / Москалеву, що ще й досі
 057B 0326 Та й пішов собі у поле / Криницю копати. / – Нехай,– каже.– Колись люде
 057B 0334 Та й викопав при долині / Глибоку криницю. / (Не сам один; толокою
 057B 0338 Й добрі люде приходили / Криницю копати.) / І виложив цямриною,
 057B 0364 – Ходім,– кажу,– Уласович, / На твою криницю / Подивитись.– Добре,– каже,–
 057B 0381 Максима святого / У криницю... Такеє-то / Сотворив я, сину!
 057B 0394 Поставили громадою, / А його криницю / Москалевою назвали.
 057B 0397 От тобі й билиця / Про ту криницю москалеву. / Нелюдська билиця.
 083B 0191 Виліз із калини / Та й укинув у криницю, / Неначе щеня те!
 083B 0199 Збиралася громадонька, / Та криницю виливали, / Та дитя теє шукали.

КРИНИЦЯ 6

- 221A 0051 Побігла я за водою... / Вже й криниця тая / Замуліла і всохла!
 006B 0118 Й її з собою занесла, / В яру криниця завалилась, / Верба усохла, похилилась,
 057B 0021 Або бувальщина, сказать. / Отак пишть. Була криниця, / Ні, не криниця, а село.

057B 0022 Отак пишть. Була криниця, / Ні, не криниця, а село. / Пишть, давно колись було
 057B 0345 Се, бачиш, для того, / Щоб знать було, що криниця / Єсть коло дороги,
 083B 0169 У титаря у садочку, / У яру, криниця / Під вербою... До криниці,

КРИНОМ 1

239B 0004 Квітчастим злаком! Розпустись, / Рожевим крином процвіти! / І процвітеш,
 позеленіш,

КРИТИ 2

150A 0162 А курені килимами, / Оксамитом крити!» / Вилітали запорожці
 154A 0162 А курені килимами, / Оксамитом крити». / Вилітали небожата

КРИТУ 1

044B 0054 Везуть труну мальовану, / Китайкою крити. / А за нею з старшиною

КРИХОТКА 1

030A 0244 Мене захивають; / А свої ся крихотка / Надо мною ляже,

КРИХОТКУ 1

028B 0020 Труни із дерева чужого, / Або хоч крихотку землі / Із-за Дніпра мого святого

КРИХТИ 1

016B 0436 Недовго щось, седмиці з три, / І все до крихти розказала... / Мені і Ксенії-сестрі.

КРИХТОЮ 1

274A 0480 А з убогим остатньою / Крихтою ділилась. / Люде добрі і розумні

КРИХТУ 1

289B 0006 По всьому світу розійшлись / І крихту хліба понесли / Царям убогим. Буде бите

КРИЧАВ 1

061A 2299 Де я прихилюся?» / Так Гонта кричав, / По Умані бігав. А серед базару,

КРИЧАЛА 1

207A 0547 «Степаночку! Степаночку! – / Кричала, ридала.– / Степаночку, моє серце!

КРИЧАЛИ 3

221A 0186 ----- / Отак кричали і летіли / Ворони з трьох сторон, і сіли
 258A 0249 Едомські діти, / Як кричали ви: «Руйнуйте, / Руйнуйте, паліте
 050B 0152 А вас, письменних, треба б бити, / Щоб не кричали: «Ах! аллах! / Не варт, не варт на
 світі жити!»

КРИЧАЛО 3

047A 0155 Вип'єш – біжи, якомога; / Що б там не кричало, / Не оглянься, поки станеш
 235B 0005 Івана сина годувать. / Воно сповитеє кричало / У холодочку за снопом.
 250B 0147 Неначе тєс кошеня, / І не пручалось, не кричало, / На лоні пестилося, гралось.

КРИЧАТИМЕ 1

173B 0037 Голосна гармата. / Гукатиме, кричатиме / Не одну годину.

КРИЧАТЬ 13

030A 0329 ----- / Кричать сови, спить діброва, / Зіроньки сіяють,
 061A 0304 А потім!.. Польща запалала, / Панки сказилися... Кричать: / «Гонору слово, дарма
 праця!
 061A 0781 Проклятий жид; конфедерати / Кричать до титаря: «Хоч жить? / Скажи, де гроші?»
 061A 1048 З возами на плечах / Кричать йому гайдамаки. / «Добре, хлопці, нате!

- 061A 1074 «Добре! Добре! Ще раз! Ще раз!» – / Кричать гайдамаки. / -----
 061A 1679 Стоїть Гонта з Залізником, / Кричать: «Ляхам кари! / Кари ляхам, щоб каялись!»
 061A 2201 З Максимом завзятим. / Кричать удвох: «Добре, діти! / Отак їх, проклятих!»
 150A 0087 Мордуй невіру-бусурмана!» – / Кричать за муром. Хто такий? / Гамалію, серце мліє:
 154A 0087 Мордуй невіру-бусурмана!» – / Кричать за муром. Хто такий? / Гамалію, серце мліє,
 180A 0053 Поки доплентавсь до хатини. / А в мене діти не кричать / І жінка не лає,
 016B 0076 Судовики благають Бога... / П'яниці, знай собі, кричать: / – І патріот! І брат убогих!
 050B 0154 Не варт, не варт на світі жити!» / А чом пак темні не кричать? / -----
 175B 0038 Стара собака, та ще й бита. / У балці стало щось кричать, / Побігли хлопці рятувать.

КРИЧИТЕ 2

- 250A 0042 Великих слов велику силу, / Та й більш нічого. Кричите, / Що Бог создав вас не на те,
 256A 0049 Що царики коять. / А кричите, що несете / І душу і шкуру

КРИЧИТЬ 16

- 061A 0806 «Гвалт! рятуйте! / Хто в Бога вірує!» – кричить / Надворі голос що є сили.
 061A 1105 Верзеш тут погань. От чорти!» – / Кричить отаман. Опинились; / Аж церков бачать.
 Дяк співа,
 061A 1942 ----- / «Годі! годі! – кричить Гонта,– / Годі, погасає.
 061A 1964 Гукають, співають. / А Галайда кричить: «Батьку! / Стійте!.. пропадаю!
 061A 2285 До самої ночі ляхів мордували; / Душі не осталося. А Гонта кричить: / «Де ви, людоїди? Де ви поховались?
 150A 0091 «Ріжте! бийте!» – на фортеці / Кричить Гамалія. / -----
 154A 0091 «Нехай казиться»,– з твердині / Кричить Гамалія. / Реве гарматами Скутара,
 194A 0002 Чого мені тяжко, чого мені нудно, / Чого серце плаче, ридас, кричить, / Мов дитя голодне? Серце моє трудне,
 221A 0476 Щоб знав, як дурити / Правительство!! Кричить, біга, / Мов несамовитий.
 037B 0024 А ксьондз скаженим язиком / Кричить: «Te Deum! алілуя!..» / -----
 076B 0133 Сестра ридас. І, рвучись, / Кричить до брата: – Схаменись, / Амоне, брате мій лукавий!
 095B 0210 Луна червона побіліла, / І сторож боязно кричить, / Щоб злого пана не збудить.
 175B 0043 Сердешну дівчину мордус. / Сердешна дівчина кричить. / Прибігли хлопці, не рятують,
 189B 0051 Сидить під тинном, мов зузуля, / Та кукає, або кричить, / Або тихесенько співає
 209B 0129 То, може, й знатимеш, небоже, / Бо слава здорово кричить / За наші голови... А може,
 250B 0372 І тихне люд.– О люди! люди! – / Чабан якийсь біжить, кричить. / – Пророчество Іеремія,

КРИЧИТЬ 2

- 061A 0101 Брехнею підбите. / Вибачайте... кричить собі, / Я слухать не буду
 180A 0047 Єй-Богу, не чую. / І не кричіть! Я свою п'ю, / А не кров людськую!

КРИЧУ 1

- 274A 0277 А за руку батько давить. / «Тату! – кричу.– Тату! / А він уже так, як крига...»

КРИШИ 3

- 061A 1928 «Ой сип сирівець / Та криши опеньки: / Дід та баба,
 061A 1933 Ой сип сирівець / Та криши петрушку: / .....
 207A 0117 А петрушку / Криши в юшку, / Буде смак, буде смак!

КРІЗЬ 10

- 030A 0551 Мов покотьюло червоніє, / Крізь хмару сонце зайнялось. / Надувся вітер; як повіє –
 061A 2481 Доведу – спочину, / Та хоч крізь сон подивлюся / На ту Україну,
 114A 0314 Співали п'яні; а Мар'яна / Крізь тин дивилася на те, / Не додивилася, упала

- 173A 0205 Та на шлях той, на далекий, / Крізь сльози дивилась. / І день, і ніч дивилася
 173A 0219 І нищечком тихесенько / Крізь сльози співає: / -----
 195A 0024 Може, ще раз сонце правди / Хоч крізь сон побачу... / Стань же братом, хоч одури.
 207A 0282 Як тая дитина, / І крізь сльози промовляла: / «Покине! покине!»
 234A 0038 В тумані ховалась / Та крізь сльози тихесенько / Про вдову співала,
 234A 0508 І Отче наш тихо-тихо, / Мов крізь сон, читала. / -----
 217B 0019 Перехрестившись, отче наш. / Крізь верби сонечко сіяє / І тихо гасне. День погас,

КРОВ 42

- 020A 0127 Могила чорніє, / Де кров текла козацькая, / Трава зеленіє.
 024A 0099 Могила чорніє; / Де кров лилась козацькая, / Трава зеленіє.
 052A 0023 Де тирса шуміла, / Де кров ляха, татарина / Морем червоніла...
 061A 0883 Ляхам, жидам кару; / За кров і пожари / Пеклом гайдамаки ляхам оддадуть.
 061A 1218 Довго гомоніла, / Довго, довго кров степами / Текла-червоніла.
 061A 1246 Довго гомоніла, / Довго-довго кров степами / Текла-червоніла.
 061A 1339 Чорним шляхом запалало, / І кров полилася / Аж у Волинь. По Поліссі
 061A 1557 Замучені руки / Розв'язались – і кров за кров, / І муки за муки!
 061A 1557 Замучені руки / Розв'язались – і кров за кров, / І муки за муки!
 061A 1691 Шляхтяночки й жидівочки. / Тече кров у воду. / Ні каліка, ані старий,
 150A 0127 Скутар, мов пекло те, палає, / Через базари кров тече, / Босфор широкий доливає.
 154A 0127 Скутар, мов пекло те, палає, / Через базари кров тече, / Босфор широкий доливає.
 180A 0026 Так із його, сердешного, / Кров, як воду, точить!.. / А братія мовчить собі,
 180A 0048 І не кричіть! Я свою п'ю, / А не кров людськую! / -----
 199A 0157 І нам, сліпим, передали / Свої догмати!.. кров, пожари, / Всі зла на світі, війни,
 чвари,
 207A 0661 Ляхи були, усе взяли, / Кров повипивали!.. / А москалі і світ божий
 221A 0228 Як я отут шинкувала / Та кров розливала! / Дивись, які! Карамзіна,
 246A 0138 Неутомленніє поклони. / За кражу, за війну, за кров, / Щоб братню кров пролити,
 просять
 246A 0139 За кражу, за війну, за кров, / Щоб братню кров пролити, просять / І потім в дар тобі
 приносять
 246A 0159 А за її ката довелось пролити / Кров добру, не чорну. Довелось запить / З московської
 чаші московську отруту!
 250A 0070 І потече сторіками / Кров у синє море / Дітей ваших... і не буде
 250A 0190 ----- / Так от як кров свою лили / Батьки за Москву і Варшаву,
 250A 0199 Заміс[т]ь пива праведную / Кров із ребер точать. / Просвітити, кажуть, хочуть
 258A 0130 «Доколи будете стяжати / І кров невинну розливать / Людей убогих? а багатим
 258A 0194 Вловлять душу праведничу, / Кров добру осудять. / Мені Господь пристанище,
 268A 0011 У синєє море / Кров ворожу... отойді я / І лани і гори –
 274A 0056 І на руках повиступала / Од стужі кров; аж струпом стала. / І довгі коси в реп'яхах
 274A 0171 Чи то подушити? / Чи жидові на кров продать, / А гроші пропити?
 006B 0058 По своїй по землі / Свою кров розлили / І зарізали брата.
 044B 0068 А на зброї... козацькая / Кров позасихала. / Ведуть коня вороного,
 068B 0141 І вже до сотні доростала. / Мов поросяча, кров лилась. / Я різав все, що паном
 звалось,
 125B 0034 А тисячі. А майдани / Кров почервонила. / А оранди з костьолами,
 187B 0036 А потім ніж – і потекла / Свиняча кров, як та смола, / З печінок ваших поросячих.
 205B 0016 Ріками сльози розлили, / А кров морями. Люде знають, / Кого годують, доглядають.
 205B 0041 Або про Бога, та про море, / Або про марне литу кров / З людей великими катами.
 207B 0073 Отим-бо й ба! Хвали нікому, / А кров, та сльози, та хула, / Хула всьому! Ні, ні,
 нічого
 218B 0441 У Колізей. Мов у різниці, / Кров потекла. Ликую Рим! / І гладіатор і патрицій –
 218B 0443 І гладіатор і патрицій – / Обидва п'яні. Кров і дим / Іх упоїв. Руїну слави
 218B 0471 Ступив, зирнув... І полилась / Свята кров. По Колізеї / Ревучим громом пронеслась
 242B 0006 Аж гульк!.. Ізнову потекла / Мужичька кров! Кати вінчані, / Мов пси голодні за
 маслак,

- 278В 0011 На княжім білім, помарнілім, / Омию кров суху, отру / Глибокії, тяжкії рани...
280В 0008 На княжому дебелим тілі / Засохлу кров його... Отру / Глибокії на любім ладо рани.–

КРОВАВЕ 1

- 044В 0018 На веселе погуляння, / На кроваве залицяння. / -----

КРОВАВИЙ 1

- 154А 0051 Ми не маєм ваги! / Наш бенкет кровавий. / Наша воля й слава!»

КРОВАВИМ 2

- 246А 0023 І хліб насущний замісить / Кровавим потом і сльозами. / Кати згнуцаються над нами,
268В 0035 І криводушіє огнем, / Кровавим, пламенним мечем / Нарізані на людських душах,

КРОВАВИМИ 1

- 046В 0099 Віками глухо потечуть. / І я кровавими сльозами / Не раз постелю омочу.

КРОВАВИХ 4

- 246А 0051 А матерних гарячих сльоз! / А батькових старих, кровавих, / Не ріки – море розлилось,
006В 0244 Давно похованих, забутих, / Моїх кровавих тяжких сльоз. / А їх чимало розлилось
250В 0512 Долготерпенієм окуй, / В сльозах кровавих загартуй!.. / Небога трохи не втопилась
274В 0001 ----- / Царів, кровавих шинкарів, / У пута кутії окуй,

КРОВАВІ 3

- 258А 0044 І діди нам розказують / Про давні кроваві / Тії літа: як рукою
258А 0198 І воздасть їм за діла їх / Кроваві, лукаві, / Погубить їх, і їх слава
205В 0019 І що ж ви скажете: за славу / Лили вони моря кроваві / Або за себе? Ні, за нас!

КРОВАВІЇ 1

- 246А 0037 А поки що течуть ріки, / Кровавії ріки! / -----

КРОВАВОГО 2

- 061А 2199 Як посеред моря / Кровавого, стоїть Гонта / З Максимом завзятим.
199А 0365 Мов тії ворони, / З кровавого того свята. / -----

КРОВАВОЇ 3

- 024А 0093 Пісню тії ночі, / Тії ночі кровавої, / Що славою стала
218В 0073 Як тая мати ріки, море / Сльози кровавої лила, / Так, як і ти. І прийняла
250В 0256 Заріжуть вас, душеубійці, / І із кровавої криниці / Собак напоять.

КРОВАТІ 1

- 174В 0011 Мед-вино пили; / І в кімнаті на кроваті / Спочити лягли.–

КРОВІ 37

- 061А 1185 Минув – і лях, і жидовин / Горілки, крові упивались, / Кляли схизмата, розпинали,
061А 1256 І Альту, і Сену, і там розлилось, / Не знать за що, крові широкее море. / А тепер що буде! Сховайся ж за гору;
061А 1294 Багато ти, батьку, у море носив / Козацької крові; ще понесеш, друже! / Червонив ти синє, та не напоїв;
061А 1299 Потече багато, багато-багато / Шляхетської крові. Козак живе; / Оживуть гетьмани в золотім жупані;
061А 1547 Треба роз'єднатися! / Треба крові брата, крові, / Бо заздро, що в брата
061А 1547 Треба роз'єднатися! / Треба крові брата, крові, / Бо заздро, що в брата
061А 1708 Мало мені, мало! / Дайте ляха, дайте крові / Наточить з поганих!
061А 1710 Наточить з поганих! / Крові море... мало моря... / Оксано! Оксано!

- 061A 2157 ----- / Не спинала весна крові, / Ні злості людської.
 061A 2290 Сини мої любі, мої чорноброві! / Де ви поховались? Крові мені, крові! / Шляхетської крові, бо хочеться пить,
 061A 2290 Сини мої любі, мої чорноброві! / Де ви поховались? Крові мені, крові! / Шляхетської крові, бо хочеться пить,
 061A 2291 Де ви поховались? Крові мені, крові! / Шляхетської крові, бо хочеться пить, / Хочеться дивитись, як вона чорніє,
 061A 2301 По Умані бігав. А серед базару, / В крові, гайдамаки ставили столи: / Де що запопали, страви нанесли
 150A 0125 Достала, зикнула, встає – / І на ножах в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає,
 154A 0125 Достала, зикнула, встає... / І на списках в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає,
 171A 0069 І наллють живої / Козацької тії крові, / Чистої, святої!!!
 180A 0391 З калюжі такої / Таке диво?.. Отут крові / Пролито людської –
 199A 0022 ----- / Полилися ріки крові, / Пожар загасили.
 199A 0172 Чи напилися ви, чи ні / Людської крові?.. Не мені, / Великий Господи, простому,
 199A 0325 Червонеє море / Крові! крові з дітей ваших! / О горе! о горе!
 199A 0325 Червонеє море / Крові! крові з дітей ваших! / О горе! о горе!
 199A 0329 Їх лютії очі... / Уже крові...» – «Пали! пали!» / «Крові! крові хочуть!
 199A 0330 Уже крові...» – «Пали! пали!» / «Крові! крові хочуть! / Крові вашої!..» І димом
 199A 0330 Уже крові...» – «Пали! пали!» / «Крові! крові хочуть! / Крові вашої!..» І димом
 199A 0331 «Крові! крові хочуть! / Крові вашої!..» І димом / Праведного вкрило.
 221A 0219 Поганці погані! / Що розлили з річку крові / Та в Сибір загнали
 246A 0008 Розбиває, та не вип'є / Живої крові – / Воно знову оживає
 246A 0045 Людей муштрованих чимало. / А сльоз, а крові? Напоїть / Всіх імператорів би стало
 006B 0060 І зарізали брата. / Крові брата впились / І отут полягли
 029B 0096 Упивались і чужої / І своєї крові!.. / А получшали?.. Ба де то!
 037B 0015 Наш тихий рай. І розлили / Широке море сльоз і крові, / А сирот іменем Христовим
 068B 0148 Неначе п'яний той різник. / До сльоз, до крові, до пожару, / До всього, всього я привик.
 135B 0003 Зеленеє поле? / – Почорніло я од крові / За вольную волю.
 218B 0458 Покрився пурпуром червоним, / В болото крові замівсь. / А сіракузьких назореїв
 250B 0106 Даремне сила пропаде. / До крові дійде, до кості / Огонь той лютий, негасимий,
 250B 0390 Ножі солдати сполоскали / В дитячій праведній крові! / Таке-то на світі сталось!
 266B 0045 Сама скупається, сама / В своїй крові. Плач великий / Воместо львчищого рика

КРОВІ-ВИНА 1

- 281B 0024 Брати різнились; бо нестало / Крові-вина!.. Допировали / Хоробрі русичі той пир,

КРОВІЮ 8

- 180A 0154 Предковічні, що політі / Кровію людською!.. / Душе моя убогая!
 199A 0092 Чернець годований сидить. / Людською кровію шинкує / І рай у найми оддає!
 246A 0002 За горами гори, хмарою повиті, / Засіяні горем, кровію політі. / Споконвіку Прометея
 246A 0039 За горами гори, хмарою повиті, / Засіяні горем, кровію політі. / Отам-то милостиві ми
 218B 0136 Межи злодіями. І спали, / Упившись кровію, кати, / Твоєю кровію. А ти
 218B 0137 Упившись кровію, кати, / Твоєю кровію. А ти / Возстав од гроба, слово встало,
 268B 0052 Розтнуть, розірвуть, розіпнуть, / І вашей кровію, собаки, / Собак напоють...
 281B 0011 Костями земля засіяна, / А кровію полита. / І журба-туга на тім полі

КРОВЛІ 1

- 076B 0050 А він собі, узявшись в боки, / По кровлі кедрових палат / В червленій ризі похожає

КРОВ-СЛЬОЗАМИ 1

- 272A 0017 Нехай п'є-уп'ється / Не моїми кров-сльозами – / Синьою водою

КРОВ'Ю 17

- 061A 1335 Горить Сміла, Смілянщина / Кров'ю підпливає. / Горить Корсунь, горить Канів,
 061A 1366 Улиці, базари / Крились трупом, плили кров'ю. / «Мало клятим кари!
 061A 1561 Старих слов'ян діти / Впились кров'ю. А хто винен? / Ксьондзи, сзуїти.
 061A 1671 Отак курить. Гнилий Тікич / Кров'ю червоніє / Шляхетською, жидівською;
 061A 2149 А глянуть – огудять. / Треба кров'ю домальовать, / Освітить пожаром:
 061A 2165 Де проїдуть – земля горить, / Кров'ю підпливає. / Придбав Максим собі сина
 061A 2490 Трохи не рік шляхетською / Кров'ю наповали / Україну та й замовкли –
 180A 0197 Що ще є країна, / Не полита сльозьми, кров'ю, / То я одпочину..
 250A 0145 Степом укривалась!» / Кров'ю вона умивалась, / А спала на купах,
 250A 0181 Та славите Запорожжя. / А чиєю кров'ю / Ота земля напоєна,
 258A 0162 Закували... Добро твоє / Кров'ю потопили, / Зарізали прохожого,
 268A 0019 Кайдани порвіте / І вражою злою кров'ю / Волю окропіте.
 068B 0053 Письму панят. На безголов'я / І я учуся. Сльзьми! Кров'ю! / Письмо те полилося...
 Нас!
 076B 0155 Дівчат старому навели. / Да гріють кров'ю молодою / Свого царя. І розійшлись,
 194B 0018 Мережати.– змережаю / Кров'ю та сльозами / Моє горе на чужині,
 209B 0063 Земля козача зайнялась / І кров'ю, сину, полилась, / І за могилою могила,
 218B 0237 От-от прокинеться... І потом, / І кров'ю вашою, деспоти, / Похмілля справить.

КРОКВАХ 1

- 061A 1723 У полум'ї, повішані / На кроквах, чорніють / Панські трупи. Горять крокви

КРОКВИ 1

- 061A 1724 На кроквах, чорніють / Панські трупи. Горять крокви / І падають з ними.

КРОПИ 1

- 061A 0789 Давайте приску! Де смола? / Кропи його! Отак! Холоне? / Мерщій же приском
 посидай!

КРОПИВА 1

- 304B 0018 І вас не стане,– будяки / Та кропива – а більш нічого / Не виросте над вашим трупом.

КРОПИВОЮ 2

- 147B 0035 Навік замовкло, оніміло / І кропивою поросло. / Гробокпателі ходили,
 250B 0506 Зострівся гость святий. Бур'ян, / Будяк колючий з кропивою / Коло криниці поросли.

КРОПИВУ 1

- 173A 0242 Спать їм не давала / Та кропиву під їх тином / І бур'ян топтала.

КРОПИЛА 1

- 274A 0184 Аж у Київ. Та вже дома / Без кадила, без кропила / За три шаги охрестила,

КРОПИЛАМИ 1

- 061A 1110 Анітелень... Поміж возами / Попи з кропилами пішли; / За ними короєви несли,

КРОПИЛОМ 2

- 061A 1107 Аж церков бачать. Дяк співа, / Попи з кадилами, з кропилом; / Громада – ніби
 нежива,
 286B 0015 Явленними піч топити, / А кропилом будем, брате, / Нову хату вимітати!

КРОТКИЙ 2

- 268B 0039 Що не спасе їх добрий цар, / Їх кроткий, п'яний господар, / Не дасть їм пити, не дасть
 їм їсти,
 276B 0003 Помпільї Нума, римський цар, / Тихенький, кроткий государ, / Втопившись, пишучи
 закони,

КРОТКИМ 1

218В 0155 І оргію благословив. / І тихим, добрим, кротким словом / Благовістив їм слово нове,

КРОТКІЄ 1

250В 0126 На той Фавор свої святис / Очиці кроткіє Марія / Та й усміхнулась. Зайняла

КРОТКОГО 2

102В 0024 І, роде лютий і жестокий! / Вомісто кроткого пророка... / Царя вам повелів надати!

238В 0006 І виблагав. Господь послав / Тебе нам, кроткого пророка / І обличителя жестоких

КРОТКУЮ 1

250В 0411 На ту ослицю, що несла / В Єгипет кроткую Марію / І народженого Месію.

КРУГ 12

123А 0056 А козаки, як хміль отой, / В'ються круг Ганнусі. / А надто той рибалонька,

199А 0206 Як гадюки, в'ються / Круг тіари. Та нищечком, / Мов коти, гризуться

258А 0223 ----- / На ріках круг Вавілона, / Під вербами в полі,

076В 0185 І сипала в огнище ладан, / Мов ті валькірії, круг неї / Танцюють, граються дівчата

095В 0102 Дивися, огирем яким / Сам пан круг тебе похожає, / Уже чи добрим, чи лихим,

135В 0005 За вольную волю. / Круг містечка Берестечка / На чотири милі

161В 0060 Докупи сплітає, / То розплете та круг шиї / Тричі обмотає!..

218В 0226 Святис мученики. Діти / Святої волі. Круг одра, / Круг смертного твого предстануть

218В 0227 Святої волі. Круг одра, / Круг смертного твого предстануть / В кайданах. І... тебе простять.

218В 0256 Жерці і ліктори стоять / Круг Капітолія. І хором / Співають гімн і курять дим

250В 0137 Та й замовкла. / Круг себе сумно озирнулась, / На руки козеня взяла

250В 0731 Отож вони якось зійшлися / Вночі круг тебе сумовати. / І ти, великая в женах!

КРУГИ 1

218В 0556 Як розстилися, стелились / Круги широкії над ним, / Над сином праведним твоїм!

КРУГЛИЙ 1

029В 0117 З чорною землею, / Виступає круглий місяць / З сестрою зорею,

КРУГЛОЛИЦІЙ 2

061А 0852 Місяць впливає, / Червоніє, круглолиций, / Горить, а не сяє,

218В 0506 Ніби із-за диму, / Пливе місяць круглолиций. / І мир перевозданий

КРУГЛОЛИЦЮ 1

088В 0016 Та й став, щоб трохи подивиться / На круглолицю молодицю, / Чи теє... дівчину!..
Матрос,

КРУГОМ 61

010А 0085 І над водою, і над гаєм, / Кругом, як в усі, все мовчить. / Аж гульк – з Дніпра
повиринали

010А 0134 Та й лізе додолу. / Кругом дуба русалоньки / Мовчки дожидали;

020А 0003 Та на кобзі грає, / Кругом хлопці та дівчата, / Як мак процвітає.

020А 0139 Щось руки не грають. / Кругом хлопці та дівчата / Слізоньки втирають.

020А 0143 З журби як заграє! / Кругом хлопці навприсядки, / А він вимовляє:

024А 0003 Та на кобзі грає, / Кругом хлопці та дівчата – / Як мак процвітає.

024А 0107 Щось руки не грають. / Кругом хлопці та дівчата / Слізоньки втирають.

024А 0111 З журби як заграє! / Кругом хлопці навприсядки, / А він вимовляє:

030А 0513 Чорна повернулась. / Кругом мовчки подивилась; / Бачить – ліс чорніє;

030А 0676 Вибігає на возлісся; / Кругом подивилась, / Та в яр... біжить... Серед ставу

045А 0045 Та на кобзі грає. / Кругом його степ, як море / Широке, синіє:

047А 0007 Марне зеленіє. / Кругом поле, як те море / Широке, синіє.

- 047A 0014 Подивиться – серце ние: / Кругом ні билини. / Одна, одна, як сирота
052A 0062 А до того – Московщина, / Кругом чужі люде... / «Не потурай»,– може, скажеш,
055A 0041 Запінились хвилі. / Кругом хвилі, як ті гори: / Ні землі, ні неба.
055A 0062 «Добре, батьку отамане!» – / Кругом заревіло. / «Спасибі вам!»
061A 0204 Помолились, одяглися, / Кругом мене стали. / Сумно, сумно, як сироти,
061A 1115 Так благочинний начина – / Кругом святого Чигрина / Сторожа стане з того світу,
061A 1278 Яке лихо буде. / Мине лихо... Кругом його / Мов вимерли люде.
061A 1350 Залізник гукає. / Кругом пекло; гайдамаки / По пеклу гуляють.
061A 1643 А в лісі скарб. Як приїдем, / То щоб кругом стали, / Скажи хлопцям. Може, льохи
061A 1648 Приїхали, / Стали кругом ліса; / Дивляться – нема нікого...
061A 1665 Смеркалося. Із Лисянки / Кругом засвітило: / Ото Гонта з Залізником
061A 1720 «Гуляй!» – загукали. / Вечеряють, а кругом їх / Пекло червоніє.
123A 0023 І станом висока, / У жупані; кругом пані, / І спереду, й збоку.
123A 0178 І зовуть заклятим... / Сумно-сумно кругом його... / А вночі, дівчата,
178A 0009 Так би й обвилися / Кругом стану, і в подушку / Холодну впилися,
180A 0185 Передо мною сніг біліє, / Кругом бори та болота, / Туман, туман і пустота.
180A 0278 Смеркалося... огонь огнем / Кругом запалало, / Аж злякався я... «Ура! ура!»
197A 0018 Не завидуй же нікому, / Дивись кругом себе, / Нема раю на всій землі,
199A 0088 ----- / «Кругом неправда і неволя, / Народ замучений мовчить,
199A 0338 Мов собаки, коло огню / Кругом ченці стали. / Боялися, щоб не виліз
266A 0061 Бодай не казати, / Кругом мене, де не гляну, / Не люди, а змії...
274A 0032 Огонь чималий розвели / І кругом його посідали. / Хто з шашликом, а хто і так.
016B 0039 А на горі стоять палати, / Неначе диво. А кругом / Широколисті тополі,
029B 0067 З хатини видно Україну / І всю Гетьманщину кругом. / Під хатою дідусь сивенький
046B 0009 І везерунками з квітками / Кругом листочки обведу. / Та й списую Сквороду
057B 0223 Гадина впилася / В саме серце; кругом його / Тричі повилася.
068B 0183 Мов переродився... / Подивився кругом себе / І, перехрестившись,
076B 0177 Дружина, отроки, народ / Кругом його во златі сяють. / У князя свято, виглядає
076B 0204 Прийшли, і город обступили / Кругом, і город запалили. / Владимир-князь перед народом
076B 0219 Морока з ними, щоб ви знали, / Мов дурень, ходиш кругом їх, / Не знаєш, на яку й ступити.
083B 0013 По шелягу за танець. / Кругом аж курява вставала. / Дівчата танцювали
091B 0007 Готический с часами дом; / Село обідране кругом; / І шапочку мужик знімає,
091B 0025 У год подержить до хреста. / Та й тільки ж то. Кругом паскуда! / Чому ж його не так зовуть?
095B 0094 Та жаль святого сіряка, / А глянь лиш гарно кругом себе – / І раю кращого не треба,
161B 0172 І гич не до речі! / Дивися: рай кругом тебе, / І діти, як квіти,
175B 0104 Поки що осталась / З шинкаркою; кругом неї / Димом розстигалась
192B 0046 Привітає, гляне?... / Кругом тебе простяглася / Трупом бездиханним
194B 0027 Немає нічого. / Нема навіть кругом тебе / Великого Бога!
218B 0477 Не кинулась? Бо стерегли, / Кругом в три лави оступили / Зевеса ліктори. За ним,
218B 0488 Я прихилюся?... – І небога / Кругом зирнула, і о мур, / Об мур старою головою
218B 0542 У Тібрі рибу. Встала мати, / Кругом оглянулась, взялась / За биту голову руками
239B 0037 Веселі ріки, а озера / Кругом гаями поростуть, / Веселим птаством оживуть.
249B 0003 Во время Ірода-царя, / Кругом Сіона й на Сіоні / Романські п'яні легіони
250B 0075 Його старії підопру! – / І кинула кругом очима, / Аж іскри сипнули з очей.
302B 0007 Явор молодіє, / А кругом їх верболози / Й лози зеленіють.
305B 0011 Недвига серцем; спала день / І спала ніч. А кругом тебе / Творилося, росло, цвіло,
305B 0029 Прокинься, кумо, пробудись / Та кругом себе подивись, / Начхай на ту дівочу славу
306B 0004 Гайок, садочок розвели / Кругом хатини. І пишались, / Неначе князі. Діти грались,
308B 0066 Поставлю хаточку, садочок / Кругом хатини насажу, / Прилинеш ти у холодочок,

КРУЖАЛА 1

- 055A 0024 Журба в шинку мед-горілку / Поставцем кружала. / Було колись добре жити

КРУКИ 4

- 020A 0111 Несе Альта вісті, / Щоб летіли круки з поля / Ляшків-панків їсти.
 020A 0113 Ляшків-панків їсти. / Налетіли чорні круки / Вельможних будити.
 020A 0117 Богу помолитись. / Закрякали чорні круки, / Виймаючи очі,
 024A 0083 Несе Альта вісті, / Щоб летіли круки з поля / Та ляшеньків їсти.

КРУТИЙ 1

- 192B 0005 Хоч деякі. / Крутий байрак, / Неначе циган чорний, голий,

КРУТИХ 1

- 068B 0135 В степах широких, в байраках / Крутих, глибоких. Всюди хата, / Було де в хаті погуляти

КРУТОБЕРЕГИЙ 1

- 046B 0144 Так ти, і Україна, / І Дніпро крутоберегий, / І надія, брате,

КРУТОГОРИЙ 1

- 197B 0014 Згадавши той веселий край, / І Дніпр той дужий, крутогорий, / І молодес тее горе!

КРУТОРОГІ 1

- 192A 0021 У віконце поглядала, / Чи не ревуть круторогі, / Чи не йде чумак з дороги.

КРУТЯТЬ 1

- 131B 0014 Цькують його собаками, / Крутять назад руки / І завдають козакові

КРУЧІ 3

- 268A 0006 Щоб лани широкополі, / І Дніпро, і кручі / Було видно, було чути,
 029B 0062 Над Трахтемировим високо / На кручі, ніби сирота / Прийшла топитися... в глибокім,
 104B 0026 Та співає, йдучи: / – Ой із-під гори та із-під кручі / Ішли мажі риплючі.

КРЯКАЮТЬ 1

- 016B 0326 З-під стріхи в поле вилітає, / А жаби крякають, гудуть. / Дивіться, очі молодії,

КРЯЧЕ 4

- 020A 0130 Сидить ворон на могилі / Та з голоду кряче... / Згада козак гетьманщину,
 024A 0102 Сидить крячок на могилі / Та з голоду кряче... / Згада козак колишнес,
 057A 0086 Нехай думка, як той ворон, / Літає та кряче, / А серденько соловейком
 095B 0116 Неначе ворон той летячи / Про непогоду людям кряче, / Так я про сльози, та печаль,

КРЯЧОК 1

- 024A 0101 Трава зеленіє. / Сидить крячок на могилі / Та з голоду кряче...

КСЕНІЇ-СЕСТРИ 1

- 016B 0437 І все до крихти розказала... / Мені і Ксенії-сестрі. / І вмерла в нас. І де ходила,

КСЬОНДЗ 1

- 037B 0023 Додолу пада. Кат лютує, / А ксьондз скаженим язиком / Кричить: «Те Deum!
 алілуя!...»

КСЬОНДЗА 1

- 061A 2204 Аж ось ведуть гайдамаки / Ксьондза езуїта / І двох хлопців :«Гонто, Гонто!

КСЬОНДЗАМИ 2

- 221A 0240 Упилася б ти без мене / З своїми ксьондзами? / Чортма хисту! Я спалила
 209B 0054 Аж поки третій Сигизмонд / З проклятими його ксьондзами / Не роз'єднали нас...
 Отак

КСЬОНДЗИ 6

- 061A 1562 Впились кров'ю. А хто винен? / Ксьондзи, езуїти. / -----
037B 0013 Аж поки іменем Христа / Прийшли ксьондзи і запалили / Наш тихий рай. І розлили
037B 0026 Отак-то, ляше, друже, брате! / Неситії ксьондзи, магнати / Нас порізли, розвели,
209B 0061 Святис божії міста! / Ксьондзи скажені осквернили! / Земля козака зайнялась
209B 0093 Не ходили / Ксьондзи по селах, а возили / На людях їх з села в село,
209B 0104 Вони, вони – не бійся, сину! – / Вони, ксьондзи, мою дитину / З собою в хату завели,

КСЬОНДЗІВ 1

- 061A 2281 Розвалили, об каміння / Ксьондзів розбивали, / А школярів у криниці

КУБАНЬ 2

- 061A 2545 Січ розруйновали: / Хто на Кубань, хто за Дунай, / Тільки і остались,
207A 0670 Останки збирає / Головатий та на Кубань / Хлопців підмовляє.

КУБЕЛЕЧКА 1

- 016B 0277 Весела гуляла, / Мов ласочка з кубелечка, / На світ виглядала

КУБЕЛЕЧКО 1

- 006B 0154 Милий з того світа. / Зов'ю йому кубелечко, / І сама прилину,

КУВАЛА 2

- 173A 0019 Питала зозулі, / Зозуля кувала, / Правдоньку казала.
173A 0054 Ой зозуле, зозуленько, / Нащо ти кувала, / Нащо ти їй довгі літа,

КУВАЛИ 4

- 207A 0511 З гармати гримали, / В кайдани кували, / В тяжкую неволю завдавали.
207A 0538 Гарячим залізом випікали, / В кайдани кували, / В тюрму посадили
042B 0009 То гриз потроху б. Так не ті, / Не ті їх ковали кували, / Не так залізо гартували,
218B 0050 Його, святого, мордували, / Во узи кували; / І главу його честною

КУВАТИ 3

- 010A 0219 Прилітає зозуленька / Над ними кувати; / Прилітає соловейко
173A 0117 Та й підкравлись... Стали хлопців / В кайдани кувати / Та повезли до прийому
246A 0149 Як і тюрми муровати. / Кайдани кувати, / Як і носить!.. і як плести

КУВАТЬ 2

- 102B 0021 Мов на звірей тих лютих, диких, / Кайдани повелів кувать, / Глибокі тюрми покопать.
218B 0275 Що кесар Бог. Що більш од Бога! / І майстри дали кувать / Із бронзи кесаря. До того

КУГОЮ 1

- 191B 0003 Посунули по синій хвилі / Помеж кугою в С[ир-] Д[ар'ю] / Байдару та баркас чималий.

КУДА 2

- 006B 0122 Колючим терном поросла. / Куди полинула, де ділась? / До кого ти перелетіла?
016B 0350 Іде в покої... Скверний гаде! / Куди ти лізеш? Схаменись! / Не схаменувся, ключ виймас,

КУДИ 11

- 015A 0009 А думка говорить: / «Куди ти йдеш, не спитавшись? / На кого покинув
016A 0020 Тогді, хвиле, неси з милим, / Куди вітер віє! / Коли ж милий на тім боці,
018A 0003 Сироті без роду, / Нема куди прихилиться – / Хоч з гори та в воду.
030A 0437 Люде гнуться, як ті лози, / Куди вітер віє. / Сиротині сонце світить
055A 0048 А попереду отаман / Веде, куди знає. / Похожає вздовж байдака,

- 061A 0002 Все йде, все минає – і краю немає, / Куди ж воно ділось? Відкіля взялось? / І дурень,
і мудрий нічого не знає.
- 061A 0396 Нігде пригорнуться: / Куди, каже, хилить доля, / Туди й треба гнутися –
- 061A 0493 «Єще Польща не згінела!» – / Хто куди гукає. / «Давай, жиде!»
- 061A 1500 І дівчина похилиться, / Куди гне недоля. / Посумус, пожуриться.
- 061A 1861 Ідїть же гуляйте... / Куди везти?» / «У Лебедин!»
- 061A 2538 Розійшлися гайдамаки, / Куди який знає: / Хто додому, хто в діброву,

КУДИСЬ 2

- 189B 0054 Та ніби коси розплїтає. / А потім знов кудись пішла, / Ніхто не знає, де подїлась,
299B 0007 І сніг, і холод. І Нева / Тихесенько кудись несла / Тоненьку кригу попід мостом.

КУДИ-ТО 1

- 061A 0877 Осідлані коні, вороні готові. / Куди-то поїдуть? кого повезуть? / Он кого, дивїться.
Лягли по долині,

КУЄ 3

- 010A 0159 Знать, добре спить, що не чує, / Як кує зозуля, / Що не лічить, чи довго жить...
278B 0003 Співає, плаче Ярославна, / Як та зозуленька кує, / Словами жалю додає.
292B 0057 Буде кедрові світлиці, / Престол із золота кує, / Благоволенє оддає

КУЖЕЛЯ 1

- 250B 0464 Сидить на призьбі коло хати / Та вовну з кужеля пряде. / Аж ось і сам старий іде

КУЙ 1

- 275B 0002 Злоначинающих спина, / У пута кутїї не куй, / В склепи глибокі не муруй.

КУКАЄ 1

- 189B 0051 Сидить під тином, мов зузуля, / Та кукає, або кричить, / Або тихесенько співає

КУКІЛЬ 2

- 200B 0078 Поки росте з того зерна / Або кукіль, або пшениця. / Бо ми не знаєм, що твориться
249B 0023 І каже: – Царю! так і так! / Зіновать, кукіль і будяк / Росте в пшениці! Кляте плем'я

КУКУРІКУ 2

- 010A 0140 На її уроду... / Треті півні: кукуріку! – / Шелеснули в воду.
061A 1321 А тим часом із байрака / Півень – кукуріку! / «А, Черкаси!... Боже милий!

КУКУРУЗИ 1

- 274A 0312 Навариш завтра мамалиги? / Я кукурузи принесу. / -----

КУЛІШ 1

- 200B 0133 Та каша, бачте, та не наша, / А наш несолений куліш – / Як знаєш, так його і їж.

КУМА 3

- 114A 0297 Ой гоп, не сама – / Напоїла кума. / І привела до господи.
114A 0305 Я не ляжу спати дома, / А до кума / До Наума
307B 0001 ----- / Кума моя і я / В Петрополїськїм лабіринті

КУМАМИ 1

- 234A 0145 Неси ж в хату, а я верхи / Кинусь за кумами / В Городище...»

КУМАСЮ 1

- 305B 0015 Хвалу творителю несло. / А ти, кумасю, спала, спала, / Пишалася, та дїувала,

КУМАСЯ 1

095В 0224 І приспівувала . . . . . / «Чи не це ж та кумася, / Що підтикалася!..

КУМЕ 1

307В 0004 Блукали ми – і тьма, і тьма... / «Ходімо, куме, в піраміду, / Засвітим світоч». І зайшли,

КУМИ 1

120В 0005 Стежечку топтала. / Та до куми заходила / Пшона позичати,

КУМИНОЇ 1

158В 0002 Не додому вночі йдучи / З куминої хати / І не спати лягаючи,

КУМИР 1

218В 0334 Кумирові знову / Помолилась. А кумир той, / Юпітер той новий,

КУМИРА 2

218В 0437 Завдав Зевесу юбілей. / Ликве Рим. Перед кумира / Везуть возами ладан, миро,
304В 0013 Розтрощить трон, порве порфіру, / Роздавить вашого кумира, / Людській шашелі.
Няньки,

КУМИРНІ 1

292В 0031 Самі собі побудували / Храми, кумирні, олтарі. / Раби німії поклонялись.

КУМИРОВІ 1

218В 0333 І рада ти, і весела / Кумирові знову / Помолилась. А кумир той,

КУМІВ 1

234А 0158 Аж три пари на radoшах / Кумів назбирали / Та ввечері й охрестили

КУМО 2

305В 0001 ----- / Великомученице кумо! / Дурна єси та нерозумна!
305В 0028 Своім смиренієм лукавим. / Прокинсья, кумо, пробудись / Та кругом себе подивись,

КУМОВІ 1

061А 1757 Я оддам, я продам / Кумові хатину, / Я куплю, я зроблю

КУМОЮ 1

221А 0363 По Дніпру у Лиман / З кумою. / -----

КУНШТИКАМИ 1

016В 0172 А «тато» не вчила... / І книжечок з кунштиками / В Ромні накупила.

КУНШТИКАХ 1

016В 0176 І Богу молитись / І азбуку по кунштиках / Заходилась вчити.

КУНЯЄ 4

030А 0716 Мале дитя, коло його / На сонці куняє, / А тим часом старий кобзар
274А 0137 Коло огню старий циган / З люлькою куняє. / Позирає на прибуду
016В 0253 Наш брат хуторянин себе показав. / А Бог куняє. Бо се було б диво, / Щоб чути і бачить – і не покарати.
175В 0067 Сидять собі, розмовляють, / А дехто й куняє. / А з-за гори поїзжане

КУНЯЮТЬ 1

274А 0035 Зате він вольний, як козак / Колись-то був. Сидять, куняють, / А за шатром в степу співає,

КУПАВ 1

247В 0014 Або в колиці ще упивсь... / То не купав би я в калюжі / Тебе преславно. Амінь.

КУПАЄТЬСЯ 2

234А 0167 І дійна корова / У розкоші купається. / Аж ось чорноброва

205В 0005 В свиню абощо, та й живе, / Купається собі в калюжі, / Мов перш купалося в гріхах.

КУПАЛА 5

173А 0014 До схід сонця воду брала, / В барвінку купала, / До півночі колихала,

272А 0047 То й дочку згадала, / І згадала, як купала, як купала / І як примовляла.

274А 0180 У білих Яссах колихала, / У Дунаєві купала, / В Туреччині сповила

016В 0152 Шовком вишивала, / І купала, й колихала, / Сама й годувала.

016В 0178 Заходилась вчити. / І що божий день купала, / Рано спати клала

КУПАЛАСЯ 3

006В 0114 Ставочок чистий висихає, / Де ти купалася колись. / І гай сумує. похиливсь.

076В 0056 В своїм веселім вертограді, / Версавія купалася, / Мов у раї Єва,

076В 0060 Рабиня царева. / Купалася собі з Богом, / Лоно біле мила,

КУПАЛИ 1

250В 0387 Ще купіль гріли матері, / Намарне гріли: не купали / Маленьких діточок своїх!

КУПАЛОСЯ 1

205В 0006 Купається собі в калюжі, / Мов перш купалося в гріхах. / І справді так. Мені байдуже

КУПАТИСЬ 1

123А 0112 «Душно мені; ходім дочко, / До ставка купатись». / «Ходім, мамо».

КУПАХ 2

199А 0045 А не слав'ян. І став еси / На великих купах, / На розпутті всесвітньому

250А 0146 Кров'ю вона умивалась, / А спала на купах, / На козацьких вольних трупах,

КУПАЮТЬ 1

207В 0065 А верби геть понад ставом / Тихесенько собі купають / Зелені віти... Правда, рай?

КУПАЮТЬСЯ 1

123А 0174 Заріс осокою; / Не купаються дівчата, / Обходять горою;

КУПАЮЧИ 1

272А 0005 У Дніпрі скупати. / Купаючи, розмовляла / Зо мною, малою:

КУПИ 2

200В 0032 У городі тепер армяни, / Купи собі, мамуню, шаль». / «Мені не треба тії шалі».

200В 0035 «Не завдавай же серцю жалю! / Купи, голубко! Не печаль / Мого ти серця! А весною

КУПИВ 2

050В 0038 На ту сирітську копійчину / Купив садочок і хатину, / Подякував за хліб, за сіль

057В 0082 Та ні відсіть і ні відгіль / Купив садочок і хатину; / Подякував за хліб і сіль

КУПИВШИ 1

174В 0021 Коня купила, / А коня йому купивши, / Сідельце сама

КУПИЛА 6

030А 0420 Та синові за гіркого / Медяник купила. / Довго, довго, сердешная,

173А 0086 І синові за три копи / Жупанок купила. / Щоб і воно, удовине,

199А 0139 Ота сама заробила / Та буллу купила – / Те[пе]р свята!.. Боже! Боже!

234A 0346 Кіп із вісім заробила / Й Маркові купила / Святу шапочку в печерах
234A 0425 І собі нічого / Не принесла: не купила, / Бо грошей не стало,
174B 0020 А із школи його взявши, / Коня купила, / А коня йому купивши,

КУПИЛИ 3

061A 0914 розумні; химерять, химерять, та й зроблять з лемеша / швайку. Де можна лантух,
там торби не треба. Купили / хрину, треба з'їсти; плачте, очі, хоч повилазьте; бачили,
192A 0039 Молодую мою силу / Багаті купили, / Може, й дівчину без мене
182B 0008 Сорочечку. А тій стьожку, / Тій стрічку купили. / Кому шапочку смушеву,

КУПИТЬ 2

250B 0240 Спродать би то та молодій / Купить хустиночку до речі, / Та й за повінчання оддать.
250B 0420 Тебе ж, сердешну, копт убогий / Хотів у Йосипа купить, / Та здохла ти. Мабуть,
дорога

КУПИ 3

061A 1530 Тільки старших, а так шляхта – / Купою на купі. / На улицах, на розпуттях
061A 2184 Погуляли – / Купою на купі / Од Києва до Умані
304B 0020 Не виросте над вашим трупом. / І стане купою на купі / Смердячий гній – і все те, все

КУПІЛЬ 1

250B 0386 Ще діточки сповиті спали, / Ще купіль гріли матері, / Намарне гріли: не купали

КУПЛЮ 10

061A 1758 Кумові хатину, / Я куплю, я зроблю / Яточку під тином;
061A 1877 Чи я ж тебе не люблю, не люблю? / Чи я ж тобі черевичків не куплю? / Куплю,
куплю, чорнобрива,
061A 1878 Чи я ж тобі черевичків не куплю? / Куплю, куплю, чорнобрива, / Куплю, куплю того
дива.
061A 1878 Чи я ж тобі черевичків не куплю? / Куплю, куплю, чорнобрива, / Куплю, куплю того
дива.
061A 1879 Куплю, куплю, чорнобрива, / Куплю, куплю того дива. / Буду, серце, ходить,
061A 1879 Куплю, куплю, чорнобрива, / Куплю, куплю того дива. / Буду, серце, ходить,
274A 0384 Позич мені грошей, / Намиста доброго куплю / Та й тебе повішу,
046B 0005 Бо я було трохи не голе, / Таке убоге – та й куплю / Паперу аркуш. І зроблю
076B 0227 Намистечко, як зароблю, / Тобі к великодню куплю. / Пострижемося ж у лакеї
145B 0010 Та піду я у найми наймуся, / Та куплю я, мамо, черевики, / Та найму я трісті
музики.

КУПОВАЛА 1

182B 0015 Сховавши в рукава. / – Мені мати купувала. / – Мені батько справив.

КУПОВАЛИ 1

061A 0916 хрину, треба з'їсти; плачте, очі, хоч повилазьте; бачили, / що купували – грошам не
пропадать! А то думають, / думають, ні вголос, ні мовчки; а ляхи догадаються – от

КУПОЧЦІ 1

221A 0173 І в ліс полетіли, / І в купочці на дубочку / Ночувати сіли.

КУПОЮ 3

061A 1530 Тільки старших, а так шляхта – / Купою на купі. / На улицах, на розпуттях
061A 2184 Погуляли – / Купою на купі / Од Києва до Умані
304B 0020 Не виросте над вашим трупом. / І стане купою на купі / Смердячий гній – і все те, все

КУПУ 1

061A 2343 Через базар переходить? / Став; розрива купу / Ляхів мертвих: шука когось.

КУПУЄТЕ 1

250A 0178 Картопельку садить, / А ви її купуєте / Їсте на здоров'я

КУРЕНІ 2

150A 0161 Яничара бити, / А курені килимами, / Оксамитом крити!»

154A 0161 Яничара бити, / А курені килимами, / Оксамитом крити».

КУРИТЬ 2

061A 1457 Нашорошив уха; / Їде собі, люльку курить, / Нікому ні слова.

061A 1670 І в пеклі не вміють / Отак курить. Гнилий Тікич / Кров'ю червоніє

КУРІННОГО 1

207A 0501 Тільки три чайки, слава Богу, / Отамана курінного, / Сироти Степана молодого,

КУРІНЬ 2

030A 0516 А під лісом, край дороги, / Либонь, курінь мріє. / «Ходім, сину, смеркається,

158B 0034 І занесе піском, снігом / Курінь – мою хату. / Отак мені доведеться

КУРКУ 1

061A 1750 Танці та музики: / Курку, яйця продала – / Маю черевики.

КУРНИКА 1

061A 0582 Конфедерат п'яний / Нездужа встать, а курника, / П'яний і веселий:

КУРНИКАЄ 2

061A 1044 В зеленій діброві». / Шкандибає, курникає, / І гич не до речі.

250B 0452 Барило й бочку набиває / Та ще й курникає. А ти? / Не плачеш ти і не співаєш,

КУРЧА 1

266B 0012 Жрете, скажені!.. Мов шуліка / Хватає в бур'яні курча, / Ключе і рве його. А люде...

КУРЧАТА 2

061A 1917 Заганяйте квочку в бочку, / А курчата в вершу / .....

268B 0021 Во чреві згинуть, пропадуть, / Мов недолежані курчата!.. / І плача, матернього плача

КУРЯВА 7

030A 0732 Опинився против старців – / Курява лягає. / Побіг Івась, бо з віконця

030A 0746 Берлин рушив, а Івася / Курява покрила... / Полічили, що достали,

207A 0344 Разом заридали. / Степан гукнув, і курява / Шляхом піднялася.

038B 0038 Старий ударив в закаблуки, / Аж встала курява! Отак! / Та ще й приспівує козак:

076B 0193 За Полоцьком, неначе хмара, / Чорніє курява. Біжать / І отроки, й старі бояра

083B 0013 По шелягу за танець. / Кругом аж курява вставала. / Дівчата танцювали

175B 0106 Димом розстилася / В полі курява. / І смерклося.

КУРЯВИ 2

207A 0354 На шлях поглядає; / Із куряви щось вигляне / І знов пропадає;

207A 0364 Знову ко машина / Із куряви. Не вирнула – / Пропала! І знову

КУРЯТЬ 1

218B 0257 Круг Капітолія. І хором / Співають гімн і курять дим / З кадил і амфор. І з собором

КУРЯТЬСЯ 1

218B 0168 Чертоги пурпуром і золотом, / Куряться амфори. Дівчата / Трохи не голії стоять

КУСАЛИ 1

050B 0251 Неначе дитина. / І собаки не кусали / Москаля Максима.

КУТЕ 1

237B 0026 І думка ваша і слова – / Неначе срібло куте, бите / І семикрати перелите

КУТІ 1

239B 0019 І коліна одпочинуть, / Кайданами куті! / Радуйтеся, вбогодухі,

КУТІІ 3

273B 0003 І дукачі, і таляри, / І пута кутіі пошли. / -----

274B 0002 Царів, кровавих шинкарів, / У пута кутіі окуй, / В склепу глибокім замуруй.

275B 0002 Злоначинающих спици, / У пута кутіі не куй, / В склепи глибокі не муруй.

КУТКУ 2

061A 0779 Огонь і світить на всю хату, / В кутку собакою дрижить / Проклятий жид;
конфедерати

295B 0013 Як ту сніжину по степу! / Сиди ж один собі в кутку. / Не жди весни – святої долі!

КУТОК 1

095B 0060 Як він з німецькими плугами / Забрався голий в цей куток. / А що тих бідних
покриток

КУТОЧКА 1

045A 0069 І знову на небо, бо на землі горе, / Бо на їй, широкій, куточка нема / Тому, хто все
знає, тому, хто все чує:

КУТОЧКУ 5

061A 2463 За титаря плакати. І ніхто не бачив, / Що мала дитина у куточку плаче. / Спасибі,
дідусю, що ти заховав

180A 0011 Свата в його хаті, / А той нишком у куточку / Гострить ніж на брата.

046B 0037 То нищечком, брате, / Нехай собі у куточку / І віршує й плаче

250B 0189 Сама ж не їла й не пила. / В куточку мовчки прихилилась / Та дивувалася, дивилась,

250B 0606 Малий вже добре майстрував – / Одпочиваючи в куточку, / Старий на сина
дивувався,

КУТЯ 1

274A 0165 ----- / Стоїть кутя на покуті, / А в запічку діти.

КУХОЛЬ 2

061A 0155 Гуртом оддирають; / Кухоль ходить, переходить, / Так і висихає.

207A 0209 І очі не бачать, не чуть голови! / Замість шматка хліба за кухню береться. /
Дивиться Ярина та нишком сміється.

КУЦИЙ 2

250A 0098 Немає й Бога, тільки я! / Та куций німець узловатий, / А більш нікого!..» – «Добре,
брате,

152B 0005 Чого його жаль? / Що на йому жупан куций, / Що гусарин черноусий,

КУЧЕРІ 1

200B 0100 Уже Петром і паничем, / І кучері аж по плече, / І висипався чорний ус,

КУЧЕРЯВА 1

189B 0041 У брата тихо я.– Яка? / – Ота маленька, кучерява, / Що з нами гралася колись.

КУЧЕРЯВЕ 1

217B 0006 Коло хатиночки і бавить / Хорошее та кучеряве / Своє маленькеє внуча.

КУЧЕРЯВИЙ 4

- 010A 0178 Як гадина в'ється. / «Ось і дуб той кучерявий... / Вона! Боже милий!
 123A 0058 А надто той рибалонька, / Жвавий, кучерявий, / Мліє, в'яне, як зостріне
 123A 0118 На білій сорочці; / Рибалонька кучерявий / Мліє на тім боці...
 123A 0138 І обох покрила. / Рибалонька кучерявий / З усієї сили

КУЧЕРЯВІ 1

- 113B 0002 Не для людей, тієї слави, / Мережані та кучеряві / Оці вірші віршую я.

КУЧЕРЯМИ 1

- 050B 0231 Тойді, бач, носили / Сиві коси з кучерями / Усі до одного

КУЩІ 2

- 250B 0170 Так бачиш що! – А гость роззутий, / Умитий з кущі вихожав / В одному білому
 хітоні,
 292B 0015 Отари з поля; а пасущих, / І шатра їх, убогі кущі, / І все добро, дітей малих,

КУЩУ 2

- 250B 0157 Загаялась, моя небого? / Ходімо в кущу, опочий, / Та повечеряємо вкупі
 250B 0184 Просила, ніби повела / Очима в кущу. Принесла / Води погожої з криниці,

КУЮ 1

- 160B 0008 Дурную голову свою, / Та кайдани собі кую / (Як ці добродії дознають).

КУЮТЬ 5

- 030A 0135 Чинять свою волю – / Кують речі недобрї. / Що має робити?
 180A 0131 Княжат недорослих; а он розпинають / Вдову за подушне, а сина кують, / Єдиного
 сина, єдину дитину,
 187B 0027 Мов у калюжу, та й сопуть. / І добре роблять, що кують / На руки добрі кайдани
 237B 0003 Святих людей на світі стало. / Один на другого кують / Кайдани в серці. А словами,
 250B 0253 А тих, що бачать над собою / Сокиру, молот і кують / Кайдани новис. Уб'ють,

ЛАБІРИНТИ 1

307B 0002 Кума моя і я / В Петрополіському лабіринті / Блукали ми – і тьма, і тьма...

ЛАВА 1

199A 0257 Мов бугаї в загороду, / І прелатів лава. / І три папи, і баронство,

ЛАВАМИ 1

156B 0037 З москалями стали / Аж на мило – меж лавами / Понесли клейноди...

ЛАВИ 3

234A 0336 І підковам. Вареною / Столи й лави миють. / А наймичка шкандибає,

156B 0035 Гармата гримала, / У дві лави задніпрянци / З москалями стали

218B 0477 Не кинулась? Бо стерегли, / Кругом в три лави оступили / Зевеса ліктори. За ним,

ЛАВИ 3

150A 0047 У туркені яничари / І баша на лаві. / Гой-ги, вороги!

154A 0048 У туркені яничари / І баша на лаві. / Гой-ги, вороги!

083B 0023 Найкращий парубок Микита / Стоїть на лаві в сірій свиті. / Найкращий хлопець, та байстрюк,

ЛАВОК 1

153B 0049 В хаті замикає. / Як іде до лавок вранці, / І найма сторожу,

ЛАВОЮ 2

061A 0580 Ляхи у Вільшану. / Один тільки під лавою / Конфедерат п'яний

187B 0021 Хоч невеличке, хоч на час! / А там – під лавою в шиночку / Сховається у холодочку.

ЛАВУ 1

061A 0068 Поглузують, покепкують / Та й кинуть під лаву. / «Нехай, – скажуть, – спочивають,

ЛАГОДИЛИ 1

256A 0019 Табором стояли. / Лагодили самопали, / Ратища стругали.

ЛАГОДЬ 1

207A 0131 Минулося. Іди лишень / Полудновать лагодь. / Гуляючи, як той казав,

ЛАД 1

218B 0170 Трохи не голії стоять / Перед Кіпридою і в лад / Співають гімн. Приурегован

ЛАДАН 2

076B 0184 Драгим єлеєм полила / І сипала в огнище ладан, / Мов ті валькірії, круг неї

218B 0438 Ликус Рим. Перед кумира / Везуть возами ладан, миро, / Женуть гуртами християн

ЛАДИ 1

218B 0266 Вони, бач, кесаря хвалили / На всі лади, що аж остило / Самим їм дурня вихвалять,

ЛАДО 5

076B 0181 ----- / Перед богами Лель і Ладо / Огонь Рогніда розвела;

278B 0019 На вої любії мої, / На князя, ладо моє миле, / Ти ханові метаєш стріли?

278B 0037 О мій Словутицю преславний! / Мое ти ладо принеси, / Щоб я постіль весела слала,

278B 0053 Або не грій і не світи... / Загинув ладо... Я загину! / -----

280B 0009 Засохлу кров його... Отру / Глибокі на любім ладо рани.- / -----

ЛАДОГУ 1

221A 0263 Насипала бурта / На Орелі... на Ладогу / Так гурти за гуртом

ЛАДОМ 1

076B 0024 Та хоч старенький божий глас / Возвисьте, дядино. Та ладом / Та добрим складом
хоть на час,

ЛАДУ 6

061A 0387 Вибачайте, люди добрі: / Може, не до ладу, / Та прокляте лихо-злідні

061A 1005 ----- / Оце то так! Вчистив, нічого сказати: і до ладу, і правда. / Добре, далєбі, добре!

Що хоче, то так і втне. Спасибі,

061A 1930 Дід та баба, / То й до ладу,- / Обоє раденькі.

207A 0129 О бодай вас! Що то літа? / Ні, вже не до ладу... / Минулося. Іди лишень

207A 0690 Мої молодії. / Може, воно й не до ладу, / Та що маю діять,

173B 0012 Іти хіба до вас в найми? / Чи до ладу буде? / Ні, не буду чужі воли

ЛАС 7

123A 0087 За що мати згнушається, / Лас, проклинає, / Своє дитя без сорома

173A 0215 Одурила!.. І цеглину / Муштрус, то лас, / То годує, як дитину,

180A 0054 А в мене діти не кричать / І жінка не лас, / Тихо, як у раї,

207A 0054 Мов дитинка; а він її / Лас, проклинає! / І за чвертку закладає –

221A 0479 Яременка в пику пише, / По-московській лас / Увесь народ. І на старців

095B 0008 Про їх собачії звичаї... / Сказали б просто – дурень лас / За те, що сам крепак,

128B 0002 На улиці невесело, / В хаті батько лас, / А до вдови на досвітки

ЛАСМ 1

246A 0109 І зорі лічим, гречку сієм, / Французів лаєм. Продаєм / Або у карти програєм

ЛАЗАРЕТ 1

153B 0006 Тойді здоровий-прездоровий / Зробили з його лазарет, / А бакалярів розігнали

ЛАЗАРЯ 1

045A 0033 А потім – У гаю; / На базарі – про Лазаря, / Або, щоб те знали,

ЛАЗИВ 1

207A 0140 Маленьким, Степане. / Ше й не лазив» – «То я не син? / Я чужий вам, тату?»

ЛАЗИЛА 1

173A 0232 ----- / Вдень лазила на смітниках, / Черепки збирала,

ЛАЗИТИМЕ 1

274A 0378 А дочка й так буде. / Лазитиме попідтинню, / Поки найдуть люде

ЛАЗИТЬ 1

180B 0066 А воно таке маленьке, / Воно ще й не лазить. / І коли-то воно буде

ЛАЗЯТЬ 1

120B 0022 Ударивсь об поли: / Лазять діти у запічку / Голодні і голі.

ЛАЙ 1

234A 0032 Я була багата... / Не лай мене; молитимусь, / Із самого неба

ЛАЙНЕ 1

185B 0013 А їм неначе рот зашито, / Ніхто й не гавкне, не лайне, / Неначе й не було мене.

ЛАЙТЕ 2

- 104В 0030 ----- / Уже як хочете, хоч лайте, / Хоч і не лайте й не читайте,
104В 0031 Уже як хочете, хоч лайте, / Хоч і не лайте й не читайте, / Про мене.... Я і не прошу,

ЛАКЕЇ 5

- 274А 0315 З дочкою ліг спати... / Завдав сина у лакеї... / Громадою з хати
274А 0331 Оддав якійсь пані / У лакеї. А Наталю... / Чи твої цигане
076В 0228 Тобі к великодню куплю. / Пострижемося ж у лакеї / Та ревносно в новій ліврєї
230В 0019 Німії, подлії раби! / Підніжки царські, лакеї / Капрала п'яного! Не вам,
249В 0043 Раби з кокардою на лобі! / Лакеї в золотій оздобі... / Онуча, сміття з помела

ЛАКЕЯ 1

- 307В 0010 Скромненько длань свою простер, / І хор по манію лакея, / Чи то жерця: «Во Іудеї

ЛАМА 2

- 114А 0003 Лозу і тополю, / Лама дуба, котить полем / Перекотиполе.
114А 0005 Перекотиполе. / Так і доля: того лама, / Того нагинає;

ЛАМАС 3

- 030А 0688 То не вітер, то не буйний, / Що дуба ламас, / То не лихо, то не тяжке,
150А 0099 Сам хурдигу розбиває, / Кайдани ламас. / «Вилітайте, сірі птахи,
207А 0531 До Бога руки здіймає, / Кайдани ламас, / Утікає на вольную волю...

ЛАМАЙ 3

- 061А 0451 Ясновельможні (нишком – свині)». / «Пане полковнику, ламай!» / Упали двері... А нагай
150А 0039 Гай, гай! Море, грай, / Рєви, скелі ламай! / Поїдемо в гості.
154А 0038 Гай-гай! море, грай! / Рєви, скелі ламай! / Поїдемо в гості

ЛАМАЙТЕ 1

- 061А 0441 Бо будеш битий... Одчиняй! / Ламайте двері, поки вийде / Старий паскуда!»

ЛАМАЛИ 1

- 153В 0008 А бакалярів розігнали / За те, що шапки не ламали / У Острій брамі. Дурня знать

ЛАМАЮТЬ 2

- 061А 1853 Іду зараз і виручу: / Гроші мур ламають. / Скажу ляхам – замість Паца...»
207А 0521 І світа божого не бачать, не знають, / Під землею камінь ламають, / Без сповіді святої умирають,

ЛАМЛЕ 1

- 076В 0131 У темну храмину, кладе / Сестру на ліжку. Ламле руки, / Сестра ридас. І, рвучись,

ЛАМПАДА 1

- 200В 0109 Перед іконою пречистої / Горить лампада уночі. / Поклони тяжкїї б'ючи,

ЛАМПАДУ 1

- 218В 0123 І перед образом Венери / Лампаду світять. / -----

ЛАН 3

- 150А 0164 Вилітали запорожці / На лан жито жати, / Жито жали, в копи клали,
154А 0164 Вилітали небожата / На лан жито жати; / Жито жали, в копи клали,
198В 0036 Не зійде місяць над горою, / Туман на лан не прожене. / Ми б подивились, помолились

ЛАНАМИ 1

046В 0066 Зеленії, мережані / Нивами, ланами, / Високими могилами,

ЛАНИ 7

180А 0100 Тихесенько вітер віс, / Степи, лани мріють, / Меж ярами над ставами
 268А 0005 На Україні милій, / Щоб лани широкополі, / І Дніпро, і кручі
 268А 0012 Кров ворожу... отойді я / І лани і гори – / Все покину, і долину
 026В 0040 Неначе все на світі стало / Моє... лани, гаї, сади!.. / І ми, жартуючи, погнали
 194В 0055 О Боже мій милий! / На лани тії зелені / І тії могили!
 198В 0021 На Дніпр широкий, на яри, / Та на лани золотополі, / Та на високії могили;
 207В 0051 З братами тихо живемо, / Лани братами оремо / І їх сльозами поливаєм.

ЛАНІТИ 1

250В 0224 І ждучи плаче, молодії / Ланіти, очі і уста / Марніють зримо.– Ти не та,

ЛАНОВИЙ 3

175В 0034 Узавши глечик; та й немає, / А лановий і не шукає, / Мов і не бачить. Не новий
 175В 0036 Мов і не бачить. Не новий / Оцей лукавий лановий. / Стара собака, та ще й бита.
 209В 0042 Слухай же, дитино.– А потім ягнята / Приснились у житі, лановий біжить, / Та б'є мене добре, і ніби проклятий

ЛАНОВОГО 1

235В 0022 Його тихенько спвила / Та, щоб дожать до ланового, / Ще копу дожинать пішла.

ЛАНТУХ 1

061А 0914 розумні; химерять, химерять, та й зроблять з лемеша / швайку. Де можна лантух,
там торби не треба. Купили / хрину, треба з'їсти; плачте, очі, хоч повилазьте; бачили,

ЛАНУ 2

234А 0011 Чому мене не сховаєш / Отут серед лану? / Чому мене не задавиш,
300В 0014 В самотині. Пшениця, жито / На добрім сіялись лану, / А люде так собі пожнуть

ЛАНЦЮГАМИ 1

147В 0030 Гробокopatелі в селі / Волочать трупи ланцюгами / За царину – і засипають

ЛАНЦЮГ-ПУТА 1

175В 0086 Несе з України / Аж у Сибір ланцюг-пута... / А ти будеш тута

ЛАСИЙ 1

061А 1018 ----- / До грошей я не дуже ласий. Аби була ласка слухати, / поки не охрип,
співатиму; а охрипну – чарочку-другу тії

ЛАСКА 2

061А 0402 Щоб не привітали. / Бо їх ласка... Нехай сниться / Тому, в кого доля,
061А 1018 ----- / До грошей я не дуже ласий. Аби була ласка слухати, / поки не охрип,
співатиму; а охрипну – чарочку-другу тії

ЛАСКАВ 1

061А 1016 Шкода! Ну, нехай стара в'язне, більше м'яса буде. / Поборгуй, будь ласкав, завтра оддам. Утни ще що-небудь / про гайдамаків.

ЛАСКАВЕ 3

057А 0110 Там найдете шире серце / І слово ласкаве, / Там найдете шири правду,
114А 0064 Спасибі вам, мої квіти, / За слово ласкаве. / Заграв би вам, та, бачите,
114А 0183 Минулося. Помагало / Ласкаве дівоче / Шире слово... « Вибачайте...–

ЛАСКАВЕЄ 1

114A 0233 Довгі вії, карі очі, / Ласкавеє слово. / Оддай мене, моя мамо,

ЛАСКАВИЙ 1

057B 0257 Та тихий до того, / Та ласкавий... Було тобі / Ніже анікого

ЛАСКАВОГО 1

218B 0343 Ще не знаєш ти нового / Ласкавого Бога. / А поки що з матерями

ЛАСКАВУ 1

061A 0248 Любиць її – ходім, сини, / На раду ласкаву. / Якби не він спіткав мене

ЛАСКИ 2

057A 0035 За вишневий сад зелений, / За ласки дівочі... / За степи та за могили,

268B 0070 І люд окрадений спасе / Од ласки царської... / -----

ЛАСКОЮ 1

061A 0538 Ні шеляга; я панською / Ласкою багатий». / «Лжеш, собако! Признавайся!

ЛАСОЧКА 2

061A 0652 Шелест!... Коли гляне: / Попід гаєм, мов ласочка, / Крадеться Оксана.

016B 0277 Весела гуляла, / Мов ласочка з кубелечка, / На світ виглядала

ЛАТА 1

061A 1269 І дівчина його любить, / Хоч лата на латі, / Чорнобривий, а не згине.

ЛАТАНА 1

114A 0044 В руках чоботи, на плечах / Латана торбина / У старого; а дитина!

ЛАТАНИЙ 2

234A 0009 «Ой тумане, тумане – / Мій латаний талане! / Чому мене не сховаєш

250B 0724 Одна-однісінька! Такий / Талан твій латаний, небого! / Брати його, ученики,

ЛАТАНІ 1

207A 0058 Як реп'ях той, учепиться / За латані поли / Та й збирає колосочки

ЛАТАНІЙ 4

030A 0401 Заплакані очі? / У латаній свитиночці, / На плечах торбина,

061A 1304 ----- / Так думав, ідучи в латаній свитині, / Сердега Ярема з свяченим в руках.

266A 0096 Що ти несеш в Україну / В латаній торбині? / «Благоденствіє, указом

274A 0053 Те, що співало. Жаль і страх! / В свитині латаній дрожала / Якась людина. На ногах

ЛАТАНУ 1

180A 0128 Он глянь, у тім раї, що ти покидаєш, / Латану свитину з каліки знімають, / З шкурою знімають, бо нічим обуць

ЛАТИ 2

061A 0381 Він і так багатий...» / Багатий на лати / Та на дрібні сльози – бодай не втирать!

180A 0182 А ще гірше дивитися / На сльози та лати. / Лечу, лечу, а вітер віє,

ЛАТІ 1

061A 1269 І дівчина його любить, / Хоч лата на латі, / Чорнобривий, а не згине.

ЛАЮ 1

095B 0011 Неодукований сіряк. / Неправда! Єй-Богу, не лаю. / Мені не жаль, що я не пан,

ЛАЮТЬ 9

- 030A 0430 Щоб не довелося, як Катря шукає... / Тоді не питаєте, за що люде лають, / За що не пускають в хату ночувать.
- 030A 0535 Має добре слово в світі сирота; / Його б'ють і лають, закують в неволю, / Та ніхто про матір на сміх не пита;
- 030A 0539 Не дадуть до мови дитині дожить. / На кого собаки на улиці лають? / Хто голий, голодний під тином сидить?
- 061A 1452 Байдуже, ніхто й не гляне. / Сміються та лають / Кляту шляхту. Хто балака,
- 061A 2477 Вибачай, дідусю – / Нехай лають: а я поки / До своїх вернуся
- 180A 0513 По-московській так і ріжуть, / Сміються та лають / Батьків своїх, що змалечку
- 199A 0244 І той собор тисячоглавий / Уголос лають! Не хотять / Пускати в Констанц Івана Гуса!
- 221A 0515 Льохи твої розкопують / Та тебе ж і лають. / Що й за труди не находять!
- 274A 0135 Убогого не згадують, / А того ще й лають. / -----

ЛАЯЛИ 1

- 173A 0240 То страшно голосить. / Люди лаяли... Бо, бачте, / Спать їм не давала

ЛАЯТЬ 1

- 061A 0350 А не клене долі, людей не займа. / Та й за що їх лаять? Хіба вони знають, / Кого треба гладить, кого катувать?

ЛЕБЕДИКИ 1

- 030A 0651 Возьміть за собою; / Не цурайтесь, лебедики: / Воно сиротина;

ЛЕБЕДИКУ 1

- 088B 0048 Що ось як жити довелося, – / Чи так, лебедику?! – Еге... / -----

ЛЕБЕДИН 3

- 061A 1862 Куди везти?» / «У Лебедин! / У Лебедин – чуєш?»
- 061A 1863 «У Лебедин! / У Лебедин – чуєш?» / «Чую, чую».
- 061A 1988 Ярема з льохи та й полинув / У Лебедин... / -----

ЛЕБЕДИНІ 3

- 061A 2050 Скажи мені, де я?» / «В Лебедині, моя пташко, / Не вставай: ти хвора».
- 061A 2052 Не вставай: ти хвора». / «В Лебедині! Чи давно я?» / «Ба ні, позавчора».
- 061A 2101 В храм пошкандибала. / Через тиждень в Лебедині / У церкві співали:

ЛЕБЕДОНЬКО 3

- 047A 0186 ----- / «Плавай, плавай, лебедонько! / По синьому морю –
- 047A 0220 Все вгору та вгору; / Плавай, плавай, лебедонько! / По синьому морю».
- 161B 0216 Я коло тебе захожуся / Тепер, лебедонько, не так! / Поки сто раз не поцілує,

ЛЕВАДІ 1

- 161B 0401 Гарно поховали / У леваді. І хрестика / Над ним не вкопали.

ЛЕВЧЕНКОМ 1

- 125B 0046 У Бихові, славнім місті, / З Левченком укупі, / Потоптати жидівського

ЛЕГЕНЬКІІ 1

- 113B 0022 Нехай летять додомоньку / Легенькіі діти. / Та розкажуть, як то тяжко

ЛЕГІОН 1

- 250B 0382 Чи через два прийшов указ / І легіон з Єрусалима, / Од того Ірода. Незрима

ЛЕГІОНАХ 1

218В 0219 Або в далекій стороні, / В британських, галльських легіонах / Не муштровались! О Нероне!

ЛЕГІОНИ 1

249В 0004 Кругом Сіона й на Сіоні / Романські п'яні легіони / Паскудились. А у царя,

ЛЕГКИЙ 1

278В 0016 – Вітрило-вітре мій єдиний, / Легкий, крилатий господине! / Нащо на дужому крилі

ЛЕГКОМУ 1

280В 0015 Нащо ти вієши, несеш / На легкому крилі своєму / Хиновські стріли?

ЛЕГШАЄ 1

113В 0005 ----- / Мені легшає в неволі, / Як я їх складаю,

ЛЕГШЕ 13

016А 0033 Постав на могилі. / Буде легше в чужім полі / Сироті лежати,

030А 0231 Молись Богу та йди собі – / Мені легше буде». / -----

047А 0104 А дружки заплачуть, / Легше, мамо, в труні лежать, / Ніж його побачить».

061А 0022 Заховать з собою? Гріх, душа жива! / А може, їй легше буде на тім світі, / Як хто прочитає ті сльози-слова,

061А 0377 Чому не осталося, чому не вітало? / Легше було б сльози, журбу вилити. / Люди одібрали, бо їм було мало.

114А 0333 Тому, хто не має талану любить. / Легше, мої любі, покритися землею, / Ніж ба[чить], як другий, багатий, старий,

198А 0014 Удвох, кажуть, і плакати / Мов легше неначе; / Не потурай: легше плакати,

198А 0015 Мов легше неначе; / Не потурай: легше плакати, / Як ніхто не бачить.

274А 0215 А то б утопилась, / Було б легше. От, набачив, / Та й бере в покої,

050В 0060 Діли з убогим заробіток, / То легше буде й зароблять. / -----

050В 0210 Чого ж він приплентав? – А хто його зна! / Чи чув ти, що кажуть: легше умирати / Хоть на пожарині в своїй стороні,

136В 0015 Бодай була не кохалась. / Легше було б самій жити, / Як з тобою в світі битись.

194В 0062 Може, мені на чужині / Лежать легше буде, / Як іноді в Україні

ЛЕДАЧА 2

030А 0464 А люде хоч бачать, та людям не жаль: / «Нехай, – кажуть, – гине ледача дитина, / Коли не зуміла себе шанувати».

298В 0009 І правди на землі нема! / Ледача воля одурила / Маленьку душу. Сонце йде

ЛЕДАЧЕ 1

256А 0056 Та ще й Гонту зневажає, / Ледаче ледащо! / «Гайдамаки не воїни –

ЛЕДАЧИЙ 4

150А 0071 Босфор схаменувся. Туркенья дрімала. / Дрімав у харемі ледачий султан. / Тільки у Скутарі, в склепу, не дрімають

154А 0072 Босфор схаменувся. Туркенья дрімала, / Дрімав у гаремі ледачий султан. / Тільки у Скутарі, в тюрмі, не дрімають

095В 0053 Ніхто й не бачив, як проїхав / Той управитель, лях ледачий. / А він так добре бачив,

218В 0517 Та тебе ще зневажаєм, / Праотче ледачий! / -----

ЛЕДАЧИХ 1

095В 0118 Так я про сльози, та печаль, / Та про байстрят отих ледачих, / Хоть і нікому їх не жаль,

ЛЕДАЧОМУ 1

297B 0003 То і полежать не дають / Ледачому. Тебе ж, о суко! / І ми самі, і наші внуки,

ЛЕДАЩИЦІ-ЖИВИЦІ 1

061A 1020 поки не охрип, співатиму; а охрипну – чарочку-другу тії / ледащиці-живиці, як то кажуть, та й знову. Слухайте ж, / панове громадо!

ЛЕДАЩИЦЯ 1

018A 0011 Колоски збирає, / А моя десь, ледащиця, / За морем блукає.

ЛЕДАЩО 7

030A 0016 Люде серця не побачать, / А скажуть – ледащо! / Кохайтеся ж, чорнобриві,
061A 0254 Заховали б та й сказали: / «Так... якесь ледащо...» / Тяжко, важко нудить світом,
123A 0083 Ваші літа молодії, / Та й скажуть – ледащо! / Тяжко плакала Ганнуса,
256A 0056 Та ще й Гонту зневажає, / Ледаче ледащо! / «Гайдамаки не воїни –
050B 0030 Таки ж у тім селі, трудящий! / (Бо всюди сироти – ледащо) / У наймах виріс сирота,
057B 0074 Росла собі. І роботящий / (Бо всюди сироти – ледащо) / У наймах виріс сирота,
091B 0012 Оцей годований кабан! / Оце ледащо. Щирий пан, / Потомок гетьмана дурного,

ЛЕДВЕ 14

030A 0232 ----- / Ледве встала, поклонилась, / Вийшла мовчки з хати;
030A 0582 Через пеньки, заметами, / Летить, ледве дише. / Боса стала серед шляху,
061A 1265 Іде смутний, невеселий, / Ледве несуть ноги. / Може, дівчина не любить,
061A 1389 «Оксано, Оксано!» – / Ледве вимовив Ярема / Та й упав додолу.
207A 0398 На світ божий глянуть, / Ледве вийшла; усміхнеться, / То піде, то стане,
221A 0110 Тяжко согрішила! / Ледве я дійшла до хати, / На порозі впала.
234A 0305 Знай, бігає, а самого / Ледве ноги носять. / Скрізь гармидер та реготня,
234A 0405 «В дорозі ще й досі». / «А я ледве додирала / До вашої хати,
234A 0471 Що день, що година, / Ледве чути, питається: / «Доню Катерино!
274A 0251 Мій батечко одинокий. / Я ледве ступаю, / Вхожу в хату. Аж щось стогне,
274A 0264 Вбігаю у хату, / А він уже ледве дише... / Я до його: «Тату!
083B 0172 Не води напиться, / Ледве ходить титарівна / Трохи пожуриться,
120B 0015 А із Криму чоловік / Ледве ноги доволік. / Воли поздыхали,
189B 0012 Носило всюди. Принесло / На старість ледве і додому. / Веселее колись село

ЛЕДВЕ-ЛЕДВЕ 9

030A 0082 Нездужає Катерина, / Ледве-ледве дише... / Вичуняла, та в запечку
030A 0173 Сидить на ослоні, / За сльозами ледве-ледве / Вимовляє доні:
030A 0216 Іди од нас...» / Ледве-ледве / Поблагословила:
061A 0617 А Ярема по долині / Ледве-ледве ходить, / Не дивиться, не слухає...
180A 0540 Неначе з берлоги / Медвідь виліз, ледве-ледве / Переносить ноги.
234A 0252 Бабусю Настю поховали / І ледве-ледве одволали / Трохима-діда. Прогуло
234A 0449 З старих очей замучених. / Ледве-ледве встала / Із-за стола.
014B 0056 Неначе згага запекла. / Я ледве-ледве вийшов з хати, / Ще не світало. Я в палати
095B 0141 Тільки Мариночки нема. / І ледве-ледве вийшла з хати, / Пішла на гору, на прокляті

ЛЕДВИ 2

114A 0281 А Мар'яна за сльозами / Ледви вийшла з хати. / -----
221A 0060 Москві присягати!.. / І вже ледви я, наледви / Донесла до хати

ЛЕДВИ-ЛЕДВИ 1

114A 0047 Сердешна дитина! / Обідране; ледви-ледви / Несе ноженята...

ЛЕЖА 2

057B 0322 Було скаже по-московськи, – / А то, лежа в хаті, / Ще опухнеш. – Та взяв якось

308В 0043 Поки б химерив мудрий дід, / Творили б, лежа, епопею, / Парили б скрізь понад землею,

ЛЕЖАЛА 2

016В 0434 На сонці дуже запеклась, / Та й занедужала. Лежала / Недовго щось, седмиці з три,
074В 0001 ----- / У Бога за дверми лежала сокира. / (А Бог тойді з Петром ходив

ЛЕЖАЛИ 4

020А 0108 Зійшло сонце – ляшки-панки / Покотом лежали. / -----
024А 0080 Встало сонце – ляшки-панки / Покотом лежали. / -----
221А 0087 Зарізані, обнявшись, / Зо мною лежали; / І насилу-то, насилу
221А 0458 Та й перелякались! / Костяки в льоху лежали / І мов усміхались,

ЛЕЖАЛО 1

016В 0344 ----- / В гаю все покотом лежало – / Пляшки і гості, де що впало,

ЛЕЖАТИ 1

016А 0034 Буде легше в чужім полі / Сироті лежати, / Буде над ним його мила

ЛЕЖАТЬ 6

047А 0104 А дружки заплачуть, / Легше, мамо, в труні лежать, / Ніж його побачить».
061А 1222 Степи зеленіють; / Діди лежать, а над ними / Могили синіють.
061А 1579 Що його спалили / Оті ляхи, що там лежать, / І Оксану вкрали.
189В 0031 Садочок темний, а в садочку / Лежать собі у холодочку, / Мов у раю, мої старі.
194В 0062 Може, мені на чужині / Лежать легше буде, / Як іноді в Україні
209В 0023 А хто по коліна неначе одтятий, – / Лежать собі хлопці, мов у теплій хаті. / – Дивися, дитино, оце козаки

ЛЕЖАЧОГО 1

297В 0001 ----- / Хоча лежачого й не б'ють, / То і полежать не дають

ЛЕЖИТЬ 14

010А 0197 А біла його молоденький / Козак та дівчина лежить. / Цікаві (нігде правди діти)
061А 0435 Чортова кишеня. / Стара Хайка лежить долі, / В перинах поганих.
061А 1138 Згадайте праведних гетьманів: / Де їх могили? Де лежить / Останок славного Богдана?
123А 0156 Не чує, не чує!» / Лежить собі на пісочку, / Білі рученята
199А 0007 По вітру розвіять. / Лежить попіл на розпутті, / А в попелі тліє
274А 0085 Цить, лишень, цить. / Он, бач, зо мною пан лежить. / Огонь погас, а місяць сходить,
076В 0104 Вродливий первенець його! / Лежить, нездужає чогось? / Давид стенає та ридас,
076В 0117 У храміні своїй кедровій / Лежить, аж стогне, та лежить, / Кепкує з дурня. Аж голосить,
076В 0117 У храміні своїй кедровій / Лежить, аж стогне, та лежить, / Кепкує з дурня. Аж голосить,
095В 0240 Чи бачиш, он огонь горить, / А пан лежить собі, читає / І просить пити... А ти знаєш,
104В 0144 В коморі поклала!.. / Лежить собі неборака, / Думає, гадає,
127В 0008 Упав чумак коло воза, / Упав та й лежить. / Із Одеси преславної
209В 0031 Лягла вона славно, лягла вона вкупі / З нами, козаками! Бачиш, як лежить – / Неначе сповита!.. Тут пана немає,
218В 0029 Златомальований стоїть. / Не вбогий, мабуть, хтось лежить? / І намальовано: розп'ятий

ЛЕЖУ 1

209В 0039 За що Україна наша стала гинуть, / За що й я меж ними в могилі лежу. / Ти ж людям розкажеш, як виростеш, сину.

ЛЕЙБА 2

- 061A 0574 «Аби гроші, однаково! / Правду Лейба каже; / А щоб певна була правда,
061A 1944 Годі, погасає. / Світла, діти!.. А де Лейба? / Ще його немає?

ЛЕЙБИ 1

- 061A 1599 Корчма тліє з стодолюю, / А Лейби немає, / Усміхнувся мій Ярема,

ЛЕЙБОЮ 1

- 061A 1984 Поки хлоп'ята танцювали, / Ярема з Лейбою прокralись / Аж у будинок, в самий
льох;

ЛЕЙБУ 1

- 061A 0543 Засвистіли, / Хрестять Лейбу знову. / Перічили, перічили,

ЛЕЙСТРОВОГО 1

- 207A 0507 Тойді сироту Степана, / Козака лейстрового, / Отамана молодого,

ЛЕЛЬ 1

- 076B 0181 ----- / Перед богами Лель і Ладю / Огонь Рогніда розвела;

ЛЕМЕША 1

- 061A 0913 Гомонять, поки ляхи почують. Ох, старі голови та / розумні; химерять, химерять, та
й зроблять з лемеша / швайку. Де можна лантух, там торби не треба. Купили

ЛЕМІШ 1

- 171A 0057 До старого плуга / Новий леміш і чересло. / І в тяжкі упруги...

ЛЕОПАРД 1

- 218B 0468 І п'яний кесар, мов скажений, / Зареготавсь. І леопард / Із льоху вискочив на сцену,

ЛЕПСЬКА 1

- 234A 0398 Чи, може, ще й не напекла? / Е, сором, сором, лепська мати!» / Аж зирк – і
наймичка ввійшла

ЛЕПТА 1

- 196A 0024 Москалеві. Це б то, бачиш, / Лепта удовиці / Престолові-отечеству

ЛЕПТУ 2

- 205B 0050 Спасибі, друже мій убогий! / Ти, знаю, лепту розділив / Свою єдину... Перед Богом
250B 0025 Душі убогої – убогий / Остатню лепту подаю. / -----

ЛЕПТУ-ДУМУ 1

- 199A 0074 І мою убогу / Лепту-думу немудрую / Про чеха святого,

ЛЕТИ 2

- 180A 0163 Катам панувати. / Лети ж, моя думо, моя люта муко, / Забери з собою всі лиха, всі
зла,
180A 0167 Ти з ними кохалась, їх тяжкії руки / Тебе повивали. Бери ж їх, лети / Та по всьому
небу орду розпусти.

ЛЕТИМ 1

- 180A 0095 ----- / Летим. Дивлюся, аж світас, / Край неба палає,

ЛЕТИТЬ 4

- 030A 0582 Через пеньки, заметами, / Летить, ледве дише. / Боса стала серед шляху,

180A 0069 Дивлюся: так буцім сова / Летить лугами, берегами, та нетрями, / Та глибокими ярами,

180A 0399 От я повертаюсь – / Аж кінь летить, копитами / Сकेлю розбиває!

281B 0003 А з вечора до досвіта / Летить стріла каленая, / Бряжчить шабля о шеломи,

ЛЕТИШ 1

060A 0005 Є коли літати. / Тепер летиш в Україну, / Тебе виглядають.

ЛЕТІЛИ 4

020A 0111 Несе Альта вісті, / Щоб летіли круки з поля / Ляшків-панків їсти.

024A 0083 Несе Альта вісті, / Щоб летіли круки з поля / Та ляшеньків їсти.

221A 0001 ----- / Як сніг, три пташечки летіли / Через Суботове і сіли

221A 0186 ----- / Отак кричали і летіли / Ворони з трьох сторон, і сіли

ЛЕТІЛО 1

061A 0545 Перішили, перішили, / Аж пір'я летіло... / «Сї ж богу, ні шеляга!

ЛЕТІТЬ 1

061A 0046 Сини мої! орли мої! / Летіть в Україну – / Хоч і лихо зострінеться,

ЛЕТОЮ 1

308B 0033 В далеку дорогу – / Над Летою бездонною / Та каламутною.

ЛЕТУ 2

218B 0011 Сірая, з тобою / Перепливе вона Лету, / І огнем-сльозою

308B 0053 Ходімо лучче до Харона – / Через Лету бездонною / Та каламутною

ЛЕТУЧІ 1

218B 0065 Не дай в неволі пропадати, / Летучі літа марне тратить. / Скорбящих радосте!
Пошли,

ЛЕТЮЧИ 1

010A 0143 Защебетав жайворонок, / Угору летючи; / Закувала зозуленька,

ЛЕТЯТЬ 8

010A 0121 Орда мов ріже. Мов скажені, / Летять до дуба... Нічичирк... / Схаменулись нехрещені,

015A 0021 Спіткалося горе. / А журавлі летять собі / Додому ключами.

171A 0007 В хмарі пропадає, / Над землею летять літа, / Дніпро висихає,

199A 0214 Загелкали гуси / Та з орлами летять битися... / Конглав схаменувся,

113B 0021 В далекому краю. / Нехай летять додомоньку / Легенькі діти.

127B 0016 А із степу гайворони / До його летять. / – Ой не клюйте, гайворони,

161B 0108 Воно б то так! Та от що, брате: / Літа не ждуть! літа летять, / А думка проклята
марою

212B 0026 Твоє голоднєс дитя... / І в'янеш ти, а дні летять, / Несуть все добре за собою,

ЛЕТЯЧИ 3

221A 0360 Полетімо!..– Полетіли / Й, летячи, співали: / -----

095B 0115 . . . . . / Неначе ворон той летячи / Про непогоду людям криче,

215B 0002 Чи то недоля та неволя, / Чи то літа ті, летячи, / Розбили душу? Чи ніколи

ЛЕЧУ 5

180A 0074 А я за нею та за нею, / Лечу й прощаюся з землею: / -----

180A 0177 ----- / І знов лечу понад землею, / І знов прощаюся я з нею.

180A 0183 На сльози та лати. / Лечу, лечу, а вітер віє, / Передо мною сніг біліє,

180A 0183 На сльози та лати. / Лечу, лечу, а вітер віє, / Передо мною сніг біліє,

180A 0257 ----- / І знов лечу. Земля чорніє, / Дрімає розум, серце мліє.

ЛЖЕШ 2

- 061A 0464 «Умерла, панове». / «Лжеш, Іудо! Нагаями!» / Посипались знову.
061A 0539 Ласкою багатий». / «Лжеш, собако! Признавайся! / Ануте, панове,

ЛИБОНЬ 5

- 030A 0479 Дивиться – щось мріє... / Либонь, ідуть москалики... / Лихо!.. Серце мліє...
030A 0516 А під лісом, край дороги, / Либонь, курінь мріє. / «Ходім, сину, смеркається,
057B 0095 ----- / Уже, либонь, після покрови / Вертався з Дону я та знову
185B 0010 Бо вже б, здавалося, пора: / Либонь, уже десяте літо, / Як людям дав я «Кобзаря»,
218B 0093 Се беззаконіє творилось. / Либонь, за Декія-царя? / Чи за Нерона-сподаря?

ЛИВАНСЬКОГО 1

- 199A 0268 Мов кедр серед поля / Ливанського, у кайданах / Став Гус перед ними!

ЛИЗАВ 1

- 249B 0010 Самодержавний государ! / Лизав у ліктора халяву, / Щоб той йому на те, на се...

ЛИЗАЛИ 1

- 207A 0655 І в цариці, мов собаки, / Патинки лизали. / Отак, тату! Я щасливий,

ЛИЙ 2

- 061A 0147 Як бенкетовали. / «Грай, кобзарю, лий, шинкарю!» – / Козаки гукали.
061A 0159 Гуляй, вітре, полем, / Грай, кобзарю, лий, шинкарю, / Поки встане доля».

ЛИЙТЕ 1

- 061A 1726 І падають з ними. / «Пийте, діти! пийте, лийте! / З панами такими,

ЛИКУЄ 2

- 218B 0437 Завдав Зевесу юбілей. / Ликую Рим. Перед кумира / Везуть возами ладан, миро,
218B 0441 У Колізей. Мов у різниці, / Кров потекла. Ликую Рим! / І гладіатор і патрицій –

ЛИКУЙ 1

- 061A 2103 У церкві співали: / Ісаїя, ликуй! Вранці / Ярему вінчали;

ЛИЛА 2

- 200B 0112 Ридала, билася... нечистую / Огненную сльозу лила. / Вона благала пресвятую,
218B 0073 Як тая мати ріки, море / Сльози кровавої лила, / Так, як і ти. І прийняла

ЛИЛАСЯ 1

- 218B 0305 І всі патриції, і вчора / Лилася божа благодать. / Кому чи чином, чи грошима,

ЛИЛАСЬ 2

- 024A 0099 Могила чорніє; / Де кров лилась козацькая, / Трава зеленіє.
068B 0141 І вже до сотні доростала. / Мов поросляча, кров лилась. / Я різав все, що паном
звалось,

ЛИЛИ 3

- 250A 0190 ----- / Так от як кров свою лили / Батьки за Москву і Варшаву,
102B 0012 Того пророка, скрізь ходили / За ним і сльози, знай, лили / Навчені люди. І лукаві!
205B 0019 І що ж ви скажете: за славу / Лили вони моря кроваві / Або за себе? Ні, за нас!

ЛИЛИСЯ 3

- 150A 0019 Співали, сердеги, а сльози лились, / Лилися козацькі, тугу домовляли. / Босфор аж
затрясся, бо зроду не чув
154A 0019 Співали, сердеги, а сльози лились, / Лилися козацькі, тугу домовляли. / Босфор аж
затрясся, бо зроду не чув

266A 0023 Тії добрі сльози, / Що лилися з Катрусею / В московській дорозі,

ЛИЛИСЬ 3

- 150A 0018 Отак у Скутарі козаки співали, / Співали, сердеги, а сльози лились, / Лилися козацькі, тугу домовляли.
154A 0018 Отак у Скутарі козаки співали, / Співали, сердеги, а сльози лились, / Лилися козацькі, тугу домовляли.
102B 0007 Неначе наш Дніпро широкий, / Слова його лились, текли / І в серце падали глибоко!

ЛИЛОСЬ 1

- 061A 2458 Столітні очі, як зорі, сіяли. / А слово за словом сміялось, лилось: / Як ляхи конали, як Сміла горіла.

ЛИМАН 6

- 055A 0038 Висипали запорожці – / Лиман човни вкрили. / «Грай же, море!» – заспівали,
150A 0026 І море ревнуло Босфорову мову, / У Лиман погнало, а Лиман Дніпрові / Тую журбу-мову на хвилі подав.
150A 0026 І море ревнуло Босфорову мову, / У Лиман погнало, а Лиман Дніпрові / Тую журбу-мову на хвилі подав.
154A 0026 І море ревнуло Босфорову мову, / У Лиман погнало, а Лиман Дніпрові / Тую тугу-мову на хвилі подав.
154A 0026 І море ревнуло Босфорову мову, / У Лиман погнало, а Лиман Дніпрові / Тую тугу-мову на хвилі подав.
221A 0362 Попливе наш Іван / По Дніпру у Лиман / З кумою.

ЛИМАНА 2

- 020A 0075 Б'ється пан Трясило. / Од Лимана до Трубайла / Трупом поле крилось.
024A 0047 Б'ється наш Трясило. / Од Лимана до Трубайла / Трупом поле крилось.

ЛИМАНУ 6

- 020A 0017 ----- / Встає хмара з-за Лиману, / А другая з поля,
024A 0017 ----- / Встала хмара з-за Лиману, / А другая з поля,
055A 0029 ----- / Чорна хмара з-за Лиману / Небо, сонце криє.
061A 1497 Не почувем...» Віє, / Віє вітер з-за Лиману, / Гне тополю в полі –
192A 0023 Чи не йде чумак з дороги. / Іде чумак з-за Лиману / З чужим добрим, безталанний,
156B 0003 Та білу хмару. / Виступили з-за лиману / З турками татари.

ЛИМАР 1

- 139B 0012 Молоденька. / Лимар кичку зашиває, / Мене горне, обнімає,

ЛИМАРЕНКА 1

- 139B 0010 По опеньки, / Лимаренка полюбила, / Молоденька.

ЛИНЕ 1

- 171A 0004 І святая твоя слава, / Як пилина, лине / За вітрами холодними,

ЛИНИ 1

- 061A 1071 І по сінях ти-ни-ни, / Вари, жінко, лини, / Ти-ни-ни, ти-ни-ни!»

ЛИНУ 3

- 025B 0004 Радіють люде, що одпочинуть, / А я дивлюся... і серцем лину / В темний садочок на Україну.
025B 0006 В темний садочок на Україну. / Лину я, лину, думу гадаю, / І ніби серце одпочиває.
025B 0006 В темний садочок на Україну. / Лину я, лину, думу гадаю, / І ніби серце одпочиває.

ЛИНУТЬ 1

044В 0046 Мина літо, мина й друге, / А на третє линуть / Преславнії компанійці

ЛИНЯЮТЬ 1

019А 0008 Очі плачуть, чорні брови / Од вітру линияють; / Серце в'яне, співаючи,

ЛИСТ 4

018А 0032 Найду кращу або згину, / Як той лист на сонці. / -----

047А 0005 До самого долу. / Стан високий, лист широкий / Марне зеленіє.

173А 0152 Копу назбирала. / Та до сина лист писала, / У військо послала –

192А 0073 Й розійшлися... Як билина, / Як лист за водою, / Пішов козак з сього світа,

ЛИСТИ 2

149В 0025 Щоб не бачить, як читають / Листи тії, погуляю, / Погуляю понад морем

194В 0092 А я таки мережать буду / Тихенько білії листи. / -----

ЛИСТОМ 1

180А 0403 У свиті – не свиті, / І без шапки. Якимсь листом / Голова повита.

ЛИСТОЧКИ 1

046В 0009 І везерунками з квітками / Кругом листочки обведу. / Та й списую Сковороду

ЛИСТЯ 7

061А 0006 А друге зав'яло, навіки зав'яло... / І листя пожовкле вітри рознесли. / А сонечко
встане, як перше вставало,

061А 2125 Батьків немає. Шелестить / Пожовкле листя по діброві; / Гуляють хмари; сонце
спить;

061А 2321 В намисті, / А на лиштві листя / та листя,

061А 2322 А на лиштві листя / та листя, / І чоботи і підкови.

207А 0370 Настала осень, шелестить / Пожовкле листя, мов убитий / Старий під хатою сидить,

265А 0003 Минає літо, шелестить / Пожовкле листя, гаснуть очі, / Заснули думи, серце спить,

147В 0045 Тільки вітер віє / Та розносить жовте листя / По жовтому полю.

ЛИСЯНКИ 1

061А 1664 ----- / Смеркалося. Із Лисянки / Кругом засвітило:

ЛИСЯНКУ 3

061А 1401 На святе діло. / Ходім з нами у Лисянку / Ножі гартувати!»

061А 1663 Карати мерзенних / У Лисянку. / -----

061А 1815 В вікно поглядає / На Лисянку засвічену. / «Де то мій Ярема?» –

ЛИСЯНЦІ 1

061А 1819 Що він коло неї, / У Лисянці, не в свитині – / В червонім жупані,

ЛИТВИ 3

076В 0179 У князя свято, виглядає / Із Литви князя-жениха / За рушниками до Рогніди.

076В 0195 І отроки, й старі бояра / Із Литви князя зустрічать. / Сама Рогніда з Рогволодом

076В 0198 Пішла з дівчатами, з народом. / Не із Литви йде князь сподіваний, / Ще не знаємий,
давно жаданий;

ЛИТВІ 1

061А 0312 По Польщі, Волині, / По Литві, по Молдаванах / І по Україні;

ЛИТИ 1

104В 0103 А довелось на чужині / Тільки сльози лити! / Більш нічого. Нудно йому

ЛИТИЙ 1

044В 0063 Козацькую зброю: / Литий панцер порубаний, / Шаблю золотую,

ЛИТОВСЬКОЇ 1

153В 0013 Того студента, що ж нам діять? / То синок був литовської / Гордої графині.

ЛИТУ 1

205В 0041 Або про Бога, та про море, / Або про марне литу кров / З людей великими катами.

ЛИТУЮ 1

218В 0260 Іде сам кесар. Перед ним / Із бронзи литую статую / Самого кесаря несуть.

ЛИХА 20

061А 0564 «Та ні, не те... вибачайте... / Щоб лиха не знали, / Щоб вам гроші приснились...

061А 1885 Та рудого, та старого – / Лиха доля така, / Іди ж, доле, за журбою,

061А 2267 Нігде не осталося, / Всі полягли. Того лиха / Не було ніколи,

114А 0276 Нащо доглядала? / Поки лиха я не знала, / Чом не заховала?»

180А 0164 Лети ж, моя думо, моя люта муко, / Забери з собою всі лиха, всі зла, / Своє товариство – ти з ними росла,

207А 0097 ----- / «Якби мені лиха та лиха, / Якби мені свекрівонька тиха,

207А 0097 ----- / «Якби мені лиха та лиха, / Якби мені свекрівонька тиха,

266А 0016 А багато в моїй хаті / Лиха наробили. / Опустошили убоге

029В 0089 Ще не християни?.. / Наробив ти, Христе, лиха! / А переіначив?!

038В 0044 Посіяти мак, мак. / Дам лиха закаблукам, / Дам лиха закаблам,

038В 0045 Дам лиха закаблукам, / Дам лиха закаблам, / Останеться й передам.

038В 0048 А вже ж тії закаблуки / Набралися лиха й муки! / Дам лиха закаблукам,

038В 0049 Набралися лиха й муки! / Дам лиха закаблукам, / Дам лиха закаблам,

038В 0050 Дам лиха закаблукам, / Дам лиха закаблам, / Останеться й передам!

111В 0049 ----- / А як не бачиш того лиха, / То скрізь здається любо, тихо,

161В 0102 Піди лиш скрипку принеси / Та з лиха гарно потанцюєш, / А я заграю...

187В 0031 Або ножа, а то б зарані / Гарненко з лиха б напились, / А потім з жалю заридали

234В 0010 Горнисть лишень ти до мене, / Та витнемо з лиха, / Гарнесенко обіймемось,

290В 0014 Райочок мій спідтиха-тиха / Підкрадешся, наробиш лиха... / Запалиш рай мій самотний.

297В 0014 Не зацькують. А люде тихо / Без всякого лихого лиха / Царя до ката поведуть.

ЛИХАЯ 5

030А 0658 Бодай його не кидала / Лихая година! / Гріхом тебе на світ божий

061А 2068 Бабусенько, минулася / Лихая година! / Той Галайда – мій Ярема!..

016В 0381 Тебе тільки не покине / Лихая година, / Княжно моя безталанна,

068В 0042 Та на погибель виріс я,– / Лихая доленька моя!.. / У нашої старої пані

076В 0035 Засіла на стогнах. Ні, чуми нема; / А гірша лихая та люта година / Покрила Ізраїль – царева война!

ЛИХЕ 2

050В 0245 Та перед людьми не брешти. / Хоч би тобі лихе слово / Почув хто од його.

287В 0020 Поможе й лихо донести / І поховать лихе дебеле / В хатині тихій і веселій.

ЛИХЕС 1

094В 0012 Веселеє та молодее / Колишне лишенько лихес. / Я заридав би, заридав!

ЛИХИЙ 6

030А 0389 Щоб бридке приснилось! / Нехай його лихий візьме! / Лучче ж поміркую,

221А 0306 Все забрали любісінько. / Та лихий їх знає, / Чого вони з тим поганим

088В 0023 Щоб капітан не чув, бо злиха / Якийсь лихий, хоч і земляк. / Співа матрос, як той козак,

- 212В 0013 І хто заступить? Хто укріє / Од зла людського в час лихий? / Хто серце чистес
нагріє
250В 0555 Той хрестик-шибеничку.– Злий! / Недобрий чоловік, лихий! / Навчив тебе, моя
дитино,
292В 0010 Свою худобу та співає... / Аж ось лихий царя несе / З законами, з мечем, з катами,

ЛИХИМ 3

- 066В 0017 І милосердому молюсь, / Щоб ви лихим чим не згадали. / Хоч я вам кривди не робив,
095В 0103 Сам пан круг тебе похожає, / Уже чи добрим, чи лихим, / А будеш панською ріднею,
230В 0010 З своїм єфрейтором малим, / Та жвавим, на лихо лихим, / До того люд
домуштровали,

ЛИХИМИ 1

- 256А 0035 З добрими панами, / Людоїдами лихими, / З новими ляхами.

ЛИХИХ 2

- 258А 0149 ----- / Господь Бог лихих карає – / Душа моя знає.
266В 0006 Зо львами кліщилась, щенята? / І добувала вас, лихих? / І множила ваш род
проклятий?

ЛИХІ 1

- 268В 0032 Прорци своїм лукавим чадам, / Що пропадуть вони, лихі, / Що їх безчестіє, і зрада,

ЛИХІЇ 1

- 028В 0009 Та люте панство проклинав. / І згадував літа лихії, / Погані, давнії літа,

ЛИХІЙ 2

- 061А 0250 Якби не він спіткав мене / При лихій годині, / Давно б досі заховали
110В 0004 Не кидайте хоч ви мене / При лихій годині. / Прилітайте, сизокрилі

ЛИХО 104

- 020А 0014 Грає кобзар, виспіває, / Аж лихо сміється... / -----
024А 0014 Грає кобзар, приспіває – / Аж лихо сміється. / «Була колись гетьманщина,
027А 0009 Не питай, не знає. / Згадай лихо, та й байдуже... / Минулось... Пропало...
030А 0004 Бо москалі – чужі люде, / Роблять лихо з вами. / Москаль любить жартуючи,
030А 0085 Дитину колише. / А жіночки лихо дзвонять, / Матері глузують,
030А 0254 Що я його мати! / Боже ти мій!.. Лихо моє! / Де мені сховатись?
030А 0320 А я візьму сльози – / Лихо вилити; / Затоплю недолю
030А 0347 Нікому не мати, / Коли за вас таке лихо / Треба одбувати!
030А 0350 А що дальше спіткається? / Буде лихо, буде! / Зострінуться жовті піски
030А 0371 Щоб його не мірять!.. / Розказав би про те лихо, / Та чи то ж повірять!
030А 0387 Дома не журились. / А то лихо розказувать, / Щоб бридке приснилось!
030А 0460 Поки сльози ллються. / Отаке-то лихо, бачите, дівчата. / Жартуючи кинув Катрусю
москаль.
030А 0475 Іде Катерина / У личаках – лихо тяжке! – / І в одній свитині.
030А 0480 Либонь, ідуть москалики... / Лихо!.. Серце мліє... / Полетіла, зострілася,
030А 0491 «І ви, бачу, люде! / Не плач, сину, моє лихо! / Що буде, то й буде.
030А 0561 Щоб ліс оглядіти, / Та де тобі! Таке лихо, / Що не видно й світа.
030А 0587 Як один верхами. / «Лихо моє! Доле моя!» / До їх... Коли гляне –
030А 0669 Байдуже; минули. / Воно й добре; та на лихо / Лісничі почули.
030А 0689 Що дуба ламас, / То не лихо, то не тяжке, / Що мати вмирас;
047А 0034 ----- / І то лихо – / Попереду знати,
047А 0139 Сама колись дівувала – / Теє лихо знаю; / Минулося – навчилася:
047А 0153 Випий трошки сього зілля – / Все лихо загоїть. / Вип'єш – біжи, якомога;
052А 0073 Та позички з'їли. / Отаке-то лихо тяжке, / Батьку ти мій, друже!
055А 0022 Було колись – в Україні / Лихо танцювало, / Журба в шинку мед-горілку

- 057A 0002 Думи мої, думи мої, / Лихо мені з вами! / Нащо стали на папері
057A 0007 В степу, як пилину? / Чом вас лихо не приспало, / Як свою дитину?..
057A 0009 Як свою дитину?.. / Бо вас лихо на світ на сміх породило, / Поливали сльози... Чом не
затопили,
057A 0027 Думи мої, думи мої! / Лихо мені з вами! / -----
057A 0070 А слова – немає... / А за лихо... Та цур йому! / Хто його не знає!..
057A 0084 Щоб вороги не бачили, / Як лихо сміється... / Нехай думка, як той ворон,
061A 0047 Летить в Україну – / Хоч і лихо зостріється, / Так не на чужині.
061A 0215 Піде перед вами? / Хто проведе? Лихо, діти, / Лихо мені з вами!
061A 0216 Хто проведе? Лихо, діти, / Лихо мені з вами! / Викохав вас, вигодував,
061A 0394 А може... й не знаю. / Лихо, люди, всюди лихо. / Нігде пригорнуться:
061A 0394 А може... й не знаю. / Лихо, люди, всюди лихо. / Нігде пригорнуться:
061A 0840 Степами, ярами; / Лихо мліє перед ними... / А за козаками..
061A 0988 Заспіває – заспівають, / Аж лихо сміється. / Горілку, мед не чаркою–
061A 1087 Ходім погуляймо; / Нехай людям лихо сниться, / А ми заспіваймо.
061A 1210 Не ту заспіваю, іншої заграю; / Лихо – не дівчата – буде танцювать. / Недолю співаю
козацького краю:
061A 1277 Чує серце, та не скаже, / Яке лихо буде. / Мине лихо... Кругом його
061A 1278 Яке лихо буде. / Мине лихо... Кругом його / Мов вимерли люде.
061A 1539 ----- / Отаке-то було лихо / По всій Україні!
061A 1605 А сьогодні... Та й жаль стало, / Що лихо минуло. / Гайдамаки понад яром
061A 1742 Й ми ляхів караєм; / Не про лихо, бо ми його / Не знали й не знаєм.
061A 2446 Щоб добру навчили. Я тепер згадав, / Згадав, та й жаль стало, що лихо минуло. /
Молодєє лихо! Якби ти вернулось,
061A 2447 Згадав, та й жаль стало, що лихо минуло. / Молодєє лихо! Якби ти вернулось, /
Проміняв би долю, що маю тепер.
061A 2449 Проміняв би долю, що маю тепер. / Згадаю те лихо, степи ті безкраї, / І батька, і діда
старого згадаю..
114A 0169 Лякають, дівчата, правдою лякають! / І я вас лякаю, бо те лихо знаю, / Бодай його в
світі нікому не знать –
114A 0317 І тяжко-тяжко заридала. / Таке-то лихо, і за те, / Що щиро любить. Тяжко, діти,
114A 0380 А сльози дівочі / І серед дня лихо роблять. / А що ж серед ночі?
123A 0043 Пила та гуляла, / Поки лихо не спіткало, / Поки не та стала;
123A 0047 Літа молодії... / Лихо, лихо! Мати в'яне, / Дочка червоніє,
123A 0047 Літа молодії... / Лихо, лихо! Мати в'яне, / Дочка червоніє,
123A 0074 Де ж серце жіноче? / Серце матері?.. Ох, лихо, / Лишенько, дівчата!
180A 0317 Тонка, довгонога, / Та ще, на лихо, сердешне / Хита головою.
197A 0016 Як у раї, – а дивися: / Ворушиться лихо. / Не завидуй же нікому,
207A 0403 Ніби вчора народилась... / А лютєє лихо / В самім серці ворухнулось
221A 0047 От-от була б подавала, / Та лихо зостріло! / Вранці-рано, в пилипівку,
221A 0346 Треба його поховати, / А то лихо буде! / Он, бачите, над Києвом
234A 0092 Та любо, як у раї. / Сховалося у серці лихо, / Як звір у темнім гаї.
234A 0096 Старим сумувати? / Чи то давнє яке лихо / Прокинулось в хаті?
234A 0249 Води чимало утекло; / І в хутір лихо завернуло, / І сліз чимало принесло.
234A 0254 Трохима-діда. Прогуло / Прокляте лихо та й заснуло. / На хутір знову благодать
250A 0015 Людей запрягають / В тяжкі ярма. Орють лихо, / Лихом засівають,
250A 0064 Схаменіться! будьте люди, / Бо лихо вам буде. / Розкуються незабаром
256A 0001 ----- / У всякого своє лихо, / І в мене не тихо,
256A 0004 Хоч не своє, позичене, / А все-таки лихо. / Нащо б, бачся, те згадувать,
256A 0076 Торгуєте? Стережіться ж, / Бо лихо вам буде, / Тяжке лихо!.. Дурить дітей
256A 0077 Бо лихо вам буде, / Тяжке лихо!.. Дурить дітей / І брата сліпого,
266A 0020 Погасили усе добре, / Запалили лихо, / Висушили чадом-димом
266A 0041 В нетопленій хаті, / Тяжке лихо, та не таке, / Як тому дурному,
266A 0047 Та з його й сміється. / От де лихо! От де серце / Разом розірветься!
266A 0049 Разом розірветься! / Отаке-то злєє лихо / Й зо мною спіткалось:
270A 0033 Мій брате єдиний! / Хто їй лихо заподіяв? / Я була дитина,

- 274A 0324 Я до його кинулася, / Забудучи лихо. / Привітав мене, лущипер,
 006B 0002 Згадайте, братія моя... / Бодай те лихо не верталось, / Як ви гарнесенько і я
 016B 0338 Та й плакати стала. / Може, серце яке лихо / Тихо прошептало?
 016B 0375 Прокинулись вранці гості. / Аж бачать, що лихо, / Покинули свого князя
 029B 0083 Носив і свиту і жупан... / Нащо вже лихо за Уралом / Отим киргизам, отже, й там,
 033B 0046 Полупанком нашим можна здивувать. / І все то те лихо, все, кажуть, од Бога! / Чи
 вже ж йому любо людей мордувать?
 044B 0052 Не дивися, безталанна, – / Везуть тобі лихо. / Везуть труну мальовану,
 046B 0126 В неволі знову за своє, / Зо мною знову лихо діє / І серцю жалю завдає.
 046B 0129 А може, ще добро побачу? / А може, лихо переплачу? / Води Дніпрової нап'юсь,
 050B 0195 Удовівну полюбив...» / Соромітна, нехай їй лихо! / Минали літа тихо, тихо, –
 057B 0094 Отут-то, голубе мій сизий, / Отут-то й лихо почалось! / -----
 057B 0107 А на кобилі. На віку / Всі люде бачать лихо, сину. / Але такого, мій єдиний,
 057B 0131 Не знаю, мій друже, / Чи сатана лихо коїв? / Чи я занедужав?
 068B 0081 Судить, о Боже наш великий! / Отож вона мені на лихо / Та на погибель підросла.
 074B 0005 А кайзак на хирю / Та на тяжке лихо / Любенько та тихо
 076B 0162 До Самантянини, / Бо була собі на лихо / Найкраща меж ними,
 092B 0058 Може, яка і про мене / Скаже яке лихо. / Усміхнися, моє серце,
 153B 0020 В Острій брамі. Добре було, / Та лихо спіткало! / Улюбилось, сердешне,
 158B 0037 Свято зустрічати! / Що ж діяти? На те й лихо, / Щоб з тим лихом битись.
 187B 0019 Орли, орли ви сизокрили, / Поки вам лихо не приснилось, / Хоч невеличке, хоч на
 час!
 194B 0008 Забирають за собою / І добро і лихо! / Забирають, не вертають
 196B 0008 Забирають за собою / І добро і лихо. / Забирають, не вертають
 200B 0041 Тихо, тихо / Зима минала, кралось лихо / Та в самім серці й уляглось
 200B 0127 Вони ж не вернуться! Як хоч, / А лихо, кажуть, перескоч, / А то задавить.
 Генеральша
 209B 0056 Не роз'єднали нас... Отак / Те лихо діялося з нами! / -----
 217B 0015 І усміхається, і стиха / Промовить нишком: – Де ж те лихо? / Печалі тії, вороги?
 230B 0010 З своїм сфрейтором малим, / Та жвавим, на лихо лихим, / До того люд
 домуштровали,
 242B 0001 ----- / Мій Боже милий, знову лихо!.. / Було так любо, було тихо;
 287B 0019 І він поможе нам калюжу, / Поможє й лихо донести / І поховать лихе дебеле
 292B 0103 Трохи не вбив. Якби він знав, / Яке-то лихо з його вийде, / З того лукавого Давида,

ЛИХОГО 1

- 297B 0014 Не зацькують. А люде тихо / Без всякого лихого лиха / Царя до ката поведуть.

ЛИХО-ЗЛИДНІ 1

- 061A 0388 Може, не до ладу, / Та прокляте лихо-злідні / Кому не завадить?

ЛИХОЇ 5

- 061A 1695 Не остались – не вблагали / Лихої години. / Всі полягли, всі покотом;
 173A 0082 Пішла в найми... Не минула / Лихої пригоди. / І день, і ніч працювала,
 199A 0148 І вольний розум окував / Кайданами лихої ночі!.. / Прозріте, люди, день настав!
 207B 0030 (А ми малі були і голі), / Не витерпів лихої долі, / Умер на панщині!.. А ми
 236B 0006 Мов негодована дитина. / Лихої, тяжкої години, / Мабуть, ти ждеш? Добра не жди,

ЛИХОЛІТТЯ 1

- 033B 0053 Про війни і чвари, / Про тяжкеє лихоліття... / Про лютії кари,

ЛИХОМ 5

- 207A 0181 Ну думай, коли хочеш знать, / Де лучше лихом торгувать, / Иди ти в Січ. Як Бог
 поможе,
 221A 0506 Там-то він молився, / Щоб москаль добром і лихом / З козаком ділився.
 250A 0016 В тяжкі ярма. Орють лихо, / Лихом засівають, / А що вродить? побачите,

038В 0067 Семен Палій, запорожець, / Лихом не добитий. / -----

158В 0038 Що ж діяти? На те й лихо, / Щоб з тим лихом битись. / А ти, друже мій єдиний,

ЛИХОЮ 1

029В 0039 Нечепурні свої хатки / Розкидав з долею лихою, / Мов п'яний старець торбинки,

ЛИХУ 3

045А 0031 (Де свекруха злая) – / Про тополю, лиху долю, / А потім – У гаю;

234А 0027 Не я тебе хреститиму / На лиху годину. / Чужі люде хреститимуть,

111В 0008 Аж бачу, там тільки добро, / Де нас нема. В лиху годину / Якось недавно довелось

ЛИХУЮ 1

095В 0057 За що пак милує Господь / Лихую твар такую, / Як цей правитель?.. Другий год,

ЛИЦАРІ 2

246А 0059 Кригою окуті. / І вам, лицарі великі, / Богом не забуті.

218В 0431 Хвала вам, душі молодіє! / Хвала вам, лицарі святіє! / Вовіки-віки похвала!

ЛИЦАРСЬКАЯ 1

024А 0025 Козачество гине, / Гине слава лицарська, / Немає де дітись.

ЛИЦАРСЬКІ 1

111В 0040 Пани лукаві... Гинуть! Гинуть! / У ярмах лицарські сини, / А препоганії пани

ЛИЦАРЯ 3

137В 0040 Преславного Лободу Івана, / Лицаря старого, / Брата військового.

198В 0028 Ту думу сумную, днедавну, / Про лицаря того гетьмана, / Що на огні ляхи спекли.

230В 0052 Ви огласили юродивим / Святого лицаря. А бивий / Фельдфебель ваш, Сарданапал,

ЛИЦЕ 2

258А 0023 Навік забуваєш, / Одвертаєш лице своє, / Мене покидаєш?

274А 0071 «Як була я молодиця, / Цілували мене в лице, / А як стала стара баба,

ЛИЦЕМІРИ 1

246А 0118 Ви любите брата! / Суєслови, лицеміри, / Господом прокляті.

ЛИЦЮВАТЬ 1

067В 0004 Поки новинка на основі. / Старинку божу лицювать. / А сиріч... як би вам сказати,

ЛИЦЯВСЯ 1

114В 0013 Обох їх не ганив, / А лицявся то з тією, / То з другою любо...

ЛИЦЯЙТЕСЯ 1

043В 0009 ----- / Ой дивуйтесь, лицяйтеся, / А з іншими вінчайтеся.

ЛИЦЯЛИСЯ 1

173А 0108 Вдова панувала, / А дівчата лицялися / І рушники дбали.

ЛИЦЯЛИСЬ 1

095В 0228 В новому жупані, / Паничі лицялись, / Руку цілували!..»

ЛИЦЯТИСЯ 1

136В 0009 Прийди, серце, пригорнися. / Нумо, серце, лицятися / Та поїдем вінчатися,

ЛИЦЯЮТЬСЯ 2

145В 0006 А дівчата з парубками / Лицяються. Мамо! Мамо! / Безталанна я!

218В 0121 В Алкіда син її росте, / Росте, лицяються гетери / І перед образом Венери

ЛИЧАКАХ 1

030А 0475 Іде Катерина / У личаках – лихо тяжке! – / І в одній свитині.

ЛИЧЕНЬКА 1

270А 0018 До білого пониклого / Личенька Лілеї. / І заплакала Лілея

ЛИЧЕНЬКО 1

270А 0090 На білес пониклеє / Личенько Лілеї. / -----

ЛИЧИНА 1

161В 0224 Великий світ наш, не загинеш! / Дивися, пся його личина! / Оце-то так, що богослов!

ЛИЧКО 6

010А 0035 Козацькїї очі, / Не вимили біле личко / Слізюньки дівочі:

030А 0159 Щастя-долі дати. / А без долі біле личко – / Як квітка на полі:

030А 0163 Рве всякий по волі. / Умивай же біле личко / Дрібними сльозами,

030А 0452 Терпи до загину! / А щоб личко не марніло / З чорними бровами,

030А 0707 Шляхи, піски, горе... / Панське личко, чорні брови... / Нашо? Щоб пізнали!

047А 0044 Карі оченята. / Біле личко червоніє – / Не довго, дівчата!

ЛИШ 16

020А 0071 «А годі журиться! / А ходім лиш, пани-брати, / З поляками биться!»

030А 0384 Цур же йому!.. А тим часом / Кете лиш кресало / Та тютюну, щоб, знаєте,

061А 1046 І гич не до речі. / «Ну лиш іншу, старче божий!» – / З возами на плечах

061А 1738 Укупочці, в парі. / А де ж Волох? Заспівай лиш / Нам, старий кобзарю!

061А 1786 «Ану ти, Максиме!» / «Постривай лиш!» / «Отак чини, як я чиню:

234А 0118 За ворітьми... мов дитина! / Побіжім лиш!.. Бачиш? / Я вгадував, що щось буде!»

274А 0174 Що, добре наші завдають? / Сідай лиш ближенько, отут. / Ото-то й то! А ти не знаєш...

057В 0269 Моя ти дитино! / Я вбив його! Постривай лиш, / Трохи одпочину.

076В 0190 Новії покої / Нумо лиш квітчати, / Гостей сподіватись».

095В 0094 Та жаль святого сіряка, / А глянь лиш гарно кругом себе – / І раю кращого не треба,

104В 0020 У Бога не просить. / Постривай лиш: може, брате, / На чужому полі

161В 0003 Кому цей Оглав білохатий? / Троха лиш! Треба розказати, / Щоб з жалю не зробить сміху.

161В 0101 Хіба не бачиш, я жартую. / Піди лиш скрипку принеси / Та з лиха гарно потанцюєш,

161В 0146 І там не згине вражий хлопець. / Іти лиш в хату... От ще річ: / Заставить треба богослова,

161В 0311 Оце нагадала яку! Цур їй, яка погана! Побіжу / лиш швидше. Оставляйтеся здорові, мої високії / тополі і хрещатий мій барвіночку.

218В 0341 Свого сина. Та не дуже / Радій лиш, небого. / Ще не знаєш ти нового

ЛИШЕНЬ 22

030А 0569 Мов справді за ділом. / Ничипоре! Дивись лишень, / Які побілілі!»

061А 0910 ----- / Цитьте лишень, здається, дзвонять! / -----

061А 0960 ----- / Ну, та дарма; утни ще яку-небудь. Ану лишень про / батька Максима ушквар.

061А 1030 ----- / Цить лишень! Здається, дзвонять. Чуєш?.. Ше / раз... о!..

061А 1424 «І це не так». / «Стривай лишень, / Пиши Галайдою».

061А 1612 На плечах торбина, / «Гей, старченя! Стривай лишень!» / «Я не старець, пане!

180А 0530 ----- / Піти лишень подивиться / До царя в палати,

207А 0090 «А я й не бачу! А ідіть / Лишень сюда, та йдіть обоє... / Ануте, діти, отакої!»

207А 0130 Ні, вже не до ладу... / Минулося. Іди лишень / Полудновать лагодь.

207А 0136 Послухаєш вісти. / Сідай лишень. Як убили / Твого батька Йвана

207А 0142 Я чужий вам, тату?» / «Та не чужий, стривай лишень. / От умерла й мати,

- 207A 0201 Та й гайда в дорогу! / Ходім лишень полудновать. / Чи ти вже, Ярино,
 234A 0115 Добра цього?..» / «Стривай лишень! / Чи чуєш? щось плаче
 234A 0142 І не самотній! / Бери ж лишень та сповивай... / Ач яке, нівроку!
 234A 0518 А дуже нездужа. / Ходім лишень в малу хату, / Поки випрягає
 250A 0149 Окрадених трупам! / Подивіться лишень добре, / Прочитайте знову
 274A 0084 ----- / Цить, лишень, цить. / Он, бач, зо мною пан лежить.
 274A 0199 Аж уже немає. / Слухай лишень, скажу тобі, / Кого я шукаю.
 050B 0004 – Ото ж то, бачиш, не бреші! / А сядь лишень та напиши / Оцю бувальщину... То,
 може,
 104B 0047 ..... / Троха лишень, чи так? / Ще змалку з матір'ю старою
 161B 0067 Та одчепись, божевільна. / Дивись лишень, коси / Мов русалка розтріпала...
 234B 0009 З нудьги та з похмілля. / Горнись лишень ти до мене, / Та витнемо з лиха,

ЛИШЕНЬКО 8

- 030A 0100 Катерино, серце моє! / Лишенько з тобою! / Де ти в світі подінешся
 030A 0193 Кохала, ростила / На лишенько... Доню моя, / Що ти наробила?..
 123A 0075 Серце матері?.. Ох, лихо, / Лишенько, дівчата! / Мати стан гнучкий, високий,
 180A 0156 Душе моя убогая! / Лишенько з тобою. / Уп'ємося отрутою,
 180A 0320 Так оце-то та богиня! / Лишенько з тобою. / А я, дурний, не бачивши
 016B 0190 Уже розплітала / І, лишенько, свого князя / П'яного згадала –
 094B 0012 Веселєє та молодєє / Колишнє лишенько лихєє. / Я заривав би, заривав!
 142B 0015 На дуду, / Нехай своє лишенько / Забуду.

ЛИШТВІ 1

- 061A 2321 В намисті, / А на лиштві листя / та листя,

ЛИШТВОЮ 1

- 182B 0006 Обновами. Тому к святкам / З лиштвою пошили / Сорочечку. А тій стьожку,

ЛИШТВУ 1

- 182B 0018 – А мені хрещена мати / Лиштву вишивала. / – А я в попа обідала,–

ЛІВАНОВА 1

- 239B 0009 І честь Кармілова і слава / Ліванова, а не лукава, / Тебе укріє дорогим,

ЛІВРЕЇ 2

- 076B 0229 Пострижемося ж у лакеї / Та ревностно в новій лівреї / Заходимось царів любить.
 230B 0021 Капрала п'яного! Не вам, / Не вам, в мережаній лівреї, / Доношкики і фарисеї,

ЛІВУ 1

- 057B 0219 Бачиш, праву ногу / Чи то ліву підстрелено... / Мені не до того

ЛІГ 5

- 010A 0082 Розбивши вітер чорні хмари / Ліг біля моря одпочить. / А з неба місяць так і сяє;
 180A 0058 І в серці, і в хаті. / Отож я ліг спати. / А вже підпилий як засне,
 274A 0249 В хаті темно, нема дома / Або вже ліг спати / Мій батечко самотній.
 274A 0314 Нагадала! Нагадала! / З дочкою ліг спати... / Завдав сина у лакеї...
 161B 0320 А ми!..– Насилу вліз у хату / Та й ліг собі тихенько спати. / Щоб Настю, бачте, не
 збудить,

ЛІДІЙСЬКИЙ 1

- 218B 0456 Реве арена. На арені / Лідійський золотий пісок / Покрився пурпуром червоним,

ЛІЖКА 1

- 061A 0420 Над каганцем: лічить гроші / Коло ліжка, клятий. / А на ліжку... ох, аж душно!..

ЛІЖКО 2

- 010A 0047 Хустку не зав'яже, / Не на ліжко, в домовину / Сиротою ляже!
076B 0131 У темну храмину, кладе / Сестру на ліжко. Ламле руки, / Сестра ридає. І, рвучись,

ЛІЖКУ 1

- 061A 0421 Коло ліжка, клятий. / А на ліжку... ох, аж душно!.. / Білі рученята

ЛІЗЕ 7

- 010A 0124 Дивляться – мелькає, / Щось лізе вверх по стовбуру / До самого краю.
010A 0133 Подивилась на всі боки / Та й лізе додолу. / Кругом дуба русалоньки
016B 0353 Прийшов, і двері одмикає, / І лізе до дочки. Прокиньсь! / Прокинься, чистая!
Схопись,
095B 0265 До церкви підемо; поганий, / Дивися, лізе цілувать. / Ось тобі, на!..
095B 0291 Дивися, чорная змія / По снігу лізе... Утечу, / У ірій знову полечу,
156B 0005 З турками татари. / Із Полісся шляхта лізе, / А гетьман-попович
179B 0025 У Бога благаєм? / Рай у серце лізе, / А ми в церкву лізем,

ЛІЗЕМ 1

- 179B 0026 Рай у серце лізе, / А ми в церкву лізем, / Заплющивши очі,–

ЛІЗЕШ 1

- 016B 0350 Іде в покої... Скверний гаде! / Куди ти лізеш? Схаменись! / Не схаменувся, ключ
виймас,

ЛІЗТИ 1

- 050B 0009 Село. / Та щоб не лізти на чужину, / Пиши: у нас на Україні.

ЛІЙ 1

- 250A 0169 Не чваньтесь, з вас деруть ремінь, / А з їх, бувало, й лій топили. / Може, чванитесь,
що братство

ЛІК 2

- 194B 0002 Лічу в неволі дні і ночі / І лік забуваю. / О Господи, як-то тяжко
196B 0002 Лічу в неволі дні і ночі / І лік забуваю: / О Господи, як-то тяжко

ЛІКАРУВАТИ 1

- 274A 0428 Потім її стала вчити / І лікарувати, / Які трави, що од чого,

ЛІКТОРА 1

- 249B 0010 Самодержавний государ! / Лизав у ліктора халяву, / Щоб той йому на те, на се...

ЛІКТОРАМИ 1

- 218B 0494 У терми сховався / Святий кесар з лікторами. / Колізей остався

ЛІКТОРИ 3

- 218B 0255 Преторіане і сенат, / Жерці і ліктори стоять / Круг Капітолія. І хором
218B 0478 Кругом в три лави оступили / Зевеса ліктори. За ним, / Твоїм Юпітером святим,
249B 0008 І у порогу й за порогом / Стояли ліктори, а цар... / Самодержавний государ!

ЛІЛЕЄЮ-СНІГОЦВІТОМ 1

- 270A 0073 І почали звати / Лілеєю-снігоцвітом; / І я процвітати

ЛІЛЕЇ 2

- 270A 0018 До білого пониклого / Личенька Лілеї. / І заплакала Лілея
270A 0090 На білес пониклес / Личенько Лілеї. / -----

ЛІЛЕЯ 3

- 270A 0019 Личенька Лілеї. / І заплакала Лілея / Росою-сльозою...
270A 0085 Святий Боже милий!» / І заплакала Лілея, / А Цвіт Королевий
241B 0001 ----- / Така, як ти, колись лілея / На Іордані процвіла,

ЛІЛЕЯМИ 1

- 250B 0115 Заквітчай голову дівочу / Лілеями та тим рясним / Червоним маком. Та й засни

ЛІЛІ 1

- 037B 0007 В садах кохалися, цвіли, / Неначе лілії, дівчата. / Пишалася синами мати,

ЛІЛЯ 1

- 218B 0102 Святою, чистою красою, / Як тая лілія, цвіло. / Дивилася на неї мати

ЛІНІЮ 2

- 180A 0432 Полки виступали / З заступами на лінію, / А мене послали
033B 0072 Як діточки на Орелі / Лінію копали / І як у тій Фінляндії

ЛІРИ 1

- 083B 0017 Ануте іншу! – Та й це добра! – / І знову ліри заревли, / І знов дівчата, мов сороки,

ЛІРНИКИ 2

- 083B 0011 У оранді на столі / Сиділи лірники та грали / По шелягу за танець.
083B 0105 На широкому столі / Сліпі лірники сиділи; / По шелягу брали

ЛІС 10

- 030A 0514 Кругом мовчки подивилась; / Бачить – ліс чорніє; / А під лісом, край дороги,
030A 0560 Вийшов з хати карбівничий, / Щоб ліс оглядіти, / Та де тобі! Таке лихо,
030A 0665 А я вже шукала». / Та в ліс з шляху, як навісна! / А дитя осталося,
061A 1519 Каже опинитись: / «У ліс, хлопці! вже світає, / І коні пристали:
061A 1641 В оцім яру є озеро / Й ліс попід горою, / А в лісі скарб. Як приїдем,
221A 0172 Схопилися, білесенькі, / І в ліс полетіли, / І в купочці на дубочку
016B 0041 Широколистії тополі, / А там і ліс, і ліс, і поле, / І сині гори за Дніпром.
016B 0041 Широколистії тополі, / А там і ліс, і ліс, і поле, / І сині гори за Дніпром.
074B 0026 В снігах ховаються. Сім літ / Сокира божа ліс стинала / І пожарище не вгасало.
095B 0183 Марина дивилась / На ліс чорний, а з-за лісу / Червоний діжою

ЛІСА 1

- 061A 1648 Приїхали, / Стали кругом ліса; / Дивляться – нема нікого...

ЛІСАМИ 1

- 061A 1564 Мандрували гайдамаки / Лісами, ярами, / А за ними і Галайда

ЛІСИ 2

- 171A 0041 Мій друже єдиний, / Проспав єси степи, ліси / І всю Україну.
006B 0012 Розійдемося, рознесемо / В степи, в ліси свою недолю, / Повіруєм ще трохи в волю,

ЛІСІ 7

- 030A 0340 Де ж Катрусю пригорнула: / Чи в лісі, чи в хаті? / Чи на полі під копою
030A 0454 З чорними бровами, / До схід сонця в темнім лісі / Умийся сльозами.
057A 0040 Співать на чужині... / Не хотілось в снігу, в лісі, / Козацьку громаду
061A 1522 Попасемо». І тихенько / У лісі сховались. / -----
061A 1642 Й ліс попід горою, / А в лісі скарб. Як приїдем, / То щоб кругом стали,
234A 0395 «А де ж ти діла паляницю? / Чи, може, в лісі хто одняв? / Чи попросту забула
взяти?..
016B 0019 Вовкулак ночує, / А сич в лісі та на стрісі / Недолю віщує.

ЛІСНИЧІ 1

030A 0670 Воно й добре; та на лихо / Лісничі почули. / -----

ЛІСОМ 5

030A 0515 Бачить – ліс чорніє; / А під лісом, край дороги, / Либонь, курінь мріє.
 030A 0554 Нема нічого: скрізь біліє... / Та тільки лісом загуло. / Реве, свище заверюха.
 030A 0564 «Еге, бачу, яка fuga! / Цур же йому з лісом! / Піти в хату... Що там таке?
 030A 0671 ----- / Біга Катря боса лісом, / Біга та голосить;
 256A 0029 Протоптаний шляху? / Чи сам заріс темним лісом, / Чи то засадили

ЛІСУ 8

030A 0556 Реве, свище заверюха. / По лісу завило; / Як те море, біле поле
 061A 0850 ----- / Із-за лісу, з-за туману, / Місяць випливає,
 221A 0189 На маяку, що на горі / Посеред лісу, усі три. / Мов на мороз, понадувались,
 046B 0105 Нікого в світі, нікому в світі. / Неначе по лісу ходив! / А малась воля, малась сила,
 068B 0166 Вийшов я з ножем в халяві / З Броварського лісу, / Щоб зарізатись. Дивлюся,
 074B 0012 Як вирветься сокира з рук – / Пішла по лісу косовиця. / Аж страх, аж жаль було
 дивиться.
 095B 0183 Марина дивилась / На ліс чорний, а з-за лісу / Червоний діжою
 131B 0010 Не виходить зрадливая... / А з яру та з лісу / З собаками та псарями

ЛІТ 4

173A 0021 Правдоньку казала. / Буду сто літ жити, / Тебе годувати,
 173A 0056 Нащо ти їй довгі літа, / Сто літ накувала? / Чи є ж таки на сім світі
 234A 0247 ----- / Чимало літ перевернулось, / Води чимало утекло;
 074B 0025 І за Тоболом у Сибірі / В снігах ховаються. Сім літ / Сокира божа ліс стинала

ЛІТА 61

019A 0003 Нащо карі очі, / Нащо літа молодії, / Веселі, дівочі?
 019A 0005 Веселі, дівочі? / Літа мої молодії / Марно пропадають,
 019A 0028 Нехай плаче сиротина, / Нехай літа тратить... / Плач же, серце, плачте, очі,
 047A 0200 Співає, гуляє, / А я плачу, літа трачу, / Його виглядаю.
 061A 0621 Коли нема долі, нема талану! / Літа молодії марно пропадуть. / Один я на світі без
 роду, і доля –
 061A 0973 ----- / Літа орел, літа сизий / Попід небесами;
 061A 0973 ----- / Літа орел, літа сизий / Попід небесами;
 061A 1689 Як смерть люта, не вважають / На літа, на вроду / Шляхтяночки й жидівочки.
 123A 0046 Незчулася, як минули / Літа молодії... / Лихо, лихо! Мати в'яне,
 123A 0082 Сміючись згадають / Ваші літа молодії, / Та й скажуть – ледащо!
 171A 0007 В хмарі пропадає, / Над землею летять літа, / Дніпро висихає,
 173A 0055 Нащо ти кувала, / Нащо ти їй довгі літа, / Сто літ накувала?
 207A 0128 Так розворушили. / О бодай вас! Що то літа? / Ні, вже не до ладу...
 207A 0310 Збросе золотая!.. / Літа мої молодії, / Сило молодая!
 207A 0377 Згадав Степана молодого, / Згадав свої благі літа, / Згадав та й заплакав
 207A 0585 За що ж свої молодії / Ти літа погубиш / За калікою?.. Ярино!
 258A 0045 Про давні кроваві / Тії літа: як рукою / Твердою своєю
 264A 0009 Засушать та й кинуть. / Ані літа молодії, / Повиті красою,
 266A 0002 І день не день, і йде не йде, / А літа стрілою / Пролітають, забирають
 266A 0013 Сліпого каліку. / Невеликі три літа / Марно пролетіли...
 266A 0031 Поки не підкralись / Злії літа; та все теє / Заразом украли.
 266A 0055 Гralись, хвалили... / А літа тихенько кralись / І сльози сушили,
 266A 0075 Не вернуться знову / Літа мої молодії, / Веселее слово.
 266A 0085 Буду сповідати? / Думи мої! літа мої, / Тяжкі три літа,
 266A 0086 Думи мої! літа мої, / Тяжкі три літа, / До кого ви прихилитесь,
 006B 0164 Віти розпустила. / І три літа на могилу / Дівчина ходила.
 006B 0285 ----- / Минули літа, а село / Не перемінилось.

- 016В 0256 Або вже аж надто долготерпеливий... / Минають літа; люде гинуть, / Лютує голод в Україні,
028В 0009 Та люте панство проклинав. / І згадував літа лихії, / Погані, давнії літа,
028В 0010 І згадував літа лихії, / Погані, давнії літа, / Тойді повісили Христа,
029В 0141 Хоч не молодії... / І згадував літа свої / Давнії, благії...
037В 0011 Росли сини і веселили / Старії скорбнії літа... / Аж поки іменем Христа
038В 0035 Матнею улицю мете. / Іде козак.– Ох, літа! літа! / Що ви творите? – На тоте ж
038В 0035 Матнею улицю мете. / Іде козак.– Ох, літа! літа! / Що ви творите? – На тоте ж
038В 0082 Меж стіни німії / Та згадує літа свої, / Літа молодії.
038В 0083 Та згадує літа свої, / Літа молодії. / Бере письмо святе в руки,
046В 0101 ----- / Перелічу і дні і літа. / Кого я, де, коли любив?
046В 0123 ----- / Минають літа молодії, / Минула доля, а надія
050В 0196 Соромітна, нехай їй лихо! / Минали літа тихо, тихо,– / Отак пиши, – і за гріхи
057В 0057 Ні муки, кайдани, / Ніже літа, сину, / Тії сили не втомили...
068В 0071 Година тяжкая настала! / Настали тяжкії літа! / Отож працюю я за ралом.
073В 0004 У неволі пропадати, / Марне літа коротати. / -----
076В 0145 І поживе Давид на світі / Немалі літа, / Одрях старий, і покривали
092В 0019 Ведеш за собою / Літа мої молодії, / І передо мною
124В 0006 А дівочі молодії / Веселії літа, / Як квіточка за водою,
143В 0009 А тим часом дорогії / Літа тії молодії / Марне пронеслись.
146В 0025 І немає вісти.– / Не через два, не три літа, / Не через чотири
146В 0038 Минулися молодії / Веселії літа, / Немає з ким ости[г]лого
161В 0108 Воно б то так! Та от що, брате: / Літа не ждуть! літа летять, / А думка проклята марою
161В 0108 Воно б то так! Та от що, брате: / Літа не ждуть! літа летять, / А думка проклята марою
180В 0034 Щасливая!.. / Літа минають. / Потроху діти виростають,
188В 0017 Даремне, марне пролетять / Його найкращії літа, / Що він не знатиме, де дітись
191В 0007 Нудьгу заклятую мою / Ти розважав-таки два літа. / Спасибі, друже; похвались,
194В 0005 Тії дні минають. / А літа пливуть меж ними, / Пливуть собі стиха,
196В 0005 Тії дні минають. / А літа пливуть за ними, / Пливуть собі стиха,
196В 0021 Моє не злато-серебро – / Мої літа, моє добро, / Мою нудьгу, мої печалі,
196В 0027 Течуть собі меж бур'янами / Літа невольничі. А я! / Така заповідь моя!
200В 0125 Та й як його одній святії / Прожити літа молодії? / Вони ж не вернуться! Як хоч,
215В 0002 Чи то недоля та неволя, / Чи то літа ті, летячи, / Розбили душу? Чи ніколи
218В 0065 Не дай в неволі пропадати, / Летучі літа марне тратить. / Скорбящих радосте!
Пошли,
295В 0001 ----- / Минули літа молодії, / Холодним вітром од надії

ЛІТАЄ 11

- 010А 0060 Сумує, воркує, білим світом нудить, / Літає, шукає, дума – заблудив. / Щаслива голубка: високо літає,
010А 0061 Літає, шукає, дума – заблудив. / Щаслива голубка: високо літає, / Полине до Бога – милого питать.
045А 0062 А думка край світа на хмарі гуля. / Орлом сизокрилим літає, ширяє, / Аж небо блакитне широкими б'є;
055А 0046 Пливуть собі та співають; / Рибалка літає... / А попереду отаман
057А 0061 А над нею орел чорний / Сторожем літає, / І про неї добрим людям
057А 0086 Нехай думка, як той ворон, / Літає та кряче, / А серденько соловейком
061А 0977 Степами-лісами. / Ой літає орел сизий, / А за ним орлята;
150А 0130 Неначе птахи чорні в гаї, / Козацтво сміливе літає. / Ніхто на світі не втече!
154А 0130 Неначе птахи чорні в гаї, / Козацтво сміливе літає, / Ніхто на світі не втече;
038В 0087 А думкою чернець старий / Далеко літає. / -----
161В 0045 А Настуся по садочку / Пташкою літає. / То посидить коло його,

ЛІТАЙ 1

246A 0163 Живою душею в Україні витай, / Літай з козаками понад берегами, / Розриті могили
в степу назирай.

ЛІТАЛА 1

221A 0196 Оце тобі, а це тобі. / Я оце літала / Аж у Сибір та в одного

ЛІТАМИ 2

046B 0097 І все на світі проженуть. / І спинять ніч. Часи літами, / Віками глухо потечуть.
194B 0077 ----- / А може, тихо за літами / Мої мережані сльозами

ЛІТАНЮ 1

061A 0476 «Ха-ха-ха-ха!.. Чорт, панове, / Літаню співає. / Перехрестись!»

ЛІТАТИ 2

060A 0004 Маєш крила, маєш силу, / Є коли літати. / Тепер летиш в Україну,
006B 0161 Будем вкупочці уранці / На той світ літати. / -----

ЛІТАТИМУ 1

180A 0081 Безталанна вдова, / Я до тебе літатиму / З хмари на розмову.

ЛІТАТЬ 1

095B 0282 І пташкам воля, в чистім полі / І пташкам весело літять. / А я зов'янула в неволі.

ЛІТАЮ 3

221A 0053 Замуліла і висохла! / А я все літаю!.. / Дивлюсь – гетьман з старшиною.
221A 0127 І степами козацькими / І досі літаю! / І за що мене карають,
274A 0361 В Волощину. Та й шукаю, / Совою літаю. / Над байраками. Та діток,

ЛІТАЮТЬ 1

010A 0110 Щоб нагулялись доволі. / Поки відьми ще літають, / Поки півні не співають,

ЛІТАЮЧИ 1

052A 0009 Де вони гуляють?» / Чайка скиглить літаючи, / Мов за дітьми плаче;

ЛІТЕЧКО 2

207A 0466 Падає, благає / Старий батько, хоч літечко, / Хоч Петра діждати,
150B 0009 Та безталання; та ще й те, / Що літечко моє святе / Минуло хмарно, що немає

ЛІТІ 1

207A 0154 А тепер осталося / Ось що робить. Ти на літі, / І Ярина зріє.

ЛІТО 14

061A 2121 ----- / Минають дні, минає літо, / А Україна, знай, горить;
173A 0166 День і ніч сиділа / Коло коворот. А літо / За літом минає.
207A 0368 ----- / Минають дні, минає літо, / Настала осень, шелестить
265A 0002 Минають дні, минають ночі, / Минає літо, шелестить / Пожовкле листя, гаснуть очі,
274A 0435 Та Богу молилась. / Минуло літо, уже й друге, / І третє настало;
044B 0045 ----- / Мина літо, мина й друге, / А на третє линуть
050B 0273 Криницю копає! / Та й викопав. На те літо / Криницю святили,
050B 0278 На прикмету проїзжачим. / А на друге літо / Москаля вже неживого
068B 0105 Минув і другий. Паничі / На третє літо поз'їзжались, / Уже засватані. Жили
074B 0030 . . . . . / На восьме літо у неділю, / Неначе ляля в льолі білій,
083B 0163 Місяці минають, / Мина літо, мина осень, / Мина сьомий місяць, осьмий,
095B 0171 У білих палатах. / Уже й літо минулося, / Зима вже надворі,
161B 0392 П'яний сотник. Ще минуло / Літо коло світа, / А восени на улиці

185В 0010 Бо вже б, здавалося, пора: / Либонь, уже десяте літо, / Як людям дав я «Кобзаря»,

ЛІТОМ 4

173А 0167 Коло коворот. А літо / За літом минає. / Помарніла, скалічила,
234А 0128 Бо то мати сповивала – / І літом укрила / Останньою свитиною!..
016В 0063 Колись там весело було. / Бувало, літом і зимою / Музика тне, вино рікою
161В 0015 І з оболонками вікно / В садочок літом одчинялось. / І хата, бачите, була

ЛІХТАРЯ 1

303В 0019 Очима лупа кошеня. / А то два ліхтаря горять / Коло апостольської брами.

ЛІЧАТЬ 2

061А 1193 Ляхи заснули, а Іуди / Ще лічать гроші уночі, / Без світла лічать бариші,
061А 1194 Ще лічать гроші уночі, / Без світла лічать бариші, / Щоб не побачили, бач, люде.

ЛІЧИЛА 1

274А 0478 Отак вона научала, / Болящих лічила. / А з убогим остатньою

ЛІЧИЛИ 2

016В 0217 Наїхали... Заходились. / Лічили, лічили... / Поки її, безталанну,
016В 0217 Наїхали... Заходились. / Лічили, лічили... / Поки її, безталанну,

ЛІЧИМ 1

246А 0108 У нас! чого то ми не вмієм? / І зорі лічим, гречку сієм, / Французів лаєм. Продаєм

ЛІЧИТЬ 11

010А 0160 Як кує зозуля, / Що не лічить, чи довго жить... / Знать, добре заснула.
061А 0419 Дрижить, зігнувшись / Над каганцем: лічить гроші / Коло ліжка, клятий.
154А 0044 Не кишені трусить, / Не дукати лічить – / Будемо гуляти,
207А 0446 Злякав та й сховався / За могилу, лічить гроші, / А он знову шляхом
221А 0380 Певне, не посадять / Лічить зорі... / -----
234А 0188 «Е, ні! треба знати, / Треба, дочко, лічить плату, / Зароблену плату,
234А 0190 Зароблену плату, / Бо сказано: хто не лічить, / То той і не має.
246А 0091 Одна Сибір неісходима, / А тюрм! а люду!.. Що й лічить! / Од молдованина до фінна
274А 0463 Та пішла в палати / Лічить його, помагати, / А не проклинати.
249В 0014 А той кишенею трясє, / Виймає гроші і не лічить, / Неначе старцеві дас.
292В 0070 Сердешний одурів. Панове! / Чи нам його тепер лічить? / Чи заходиться та зробить

ЛІЧУ 2

194В 0001 ----- / Лічу в неволі дні і ночі / І лік забуваю.
196В 0001 ----- / Лічу в неволі дні і ночі / І лік забуваю:

ЛЛЮТЬСЯ 2

030А 0459 А серденько одпочине, / Поки сльози ллються. / Отаке-то лихо, бачите, дівчата.
057А 0092 Не втирайте ж мої сльози, / Нехай собі ллються, / Чуже поле поливають

ЛОБА 2

123А 0160 Стара люта мати: / Очі вивело із лоба / Од страшної муки,
180А 0548 В землю провалились! / Він вилупив баньки з лоба – / І все затрусилось,

ЛОБИ 3

050В 0143 Од цариці / Прийшов указ лоби голить. / «Не дав вдовиці утопиться,
057В 0179 Таки із самої столиці, / Прийшов указ лоби голить. / Се в перший раз такий указ
207В 0036 Брати на панщину ходили, / Поки лоби ім поголили! / А сестри! сестри! Горе вам,

ЛОБИ 1

249В 0042 Ми серцем голі догола! / Раби з кокардою на лобі! / Лакеї в золотій оздобі...

ЛОБОДУ 1

137В 0039 Громада вибрала гетьмана – / Преславного Лободу Івана, / Лицаря старого,

ЛОБОМ 1

292В 0062 Ходив по храміні, ходив, / Аж поки, лобом неширокий, / В своїм гаремі одинокий,

ЛОБУРЯ 1

030А 0541 Хто голий, голодний під тинном сидить? / Хто лобуря водить? Чорняві байстрята... /
Одна його доля – чорні бровенята.

ЛОВИ 1

161В 0260 За царину?.. Буду! / Ранше буду! Ось на, лови! / -----

ЛОВИЛИ 1

207А 0509 Отамана молодого, / Турки-яничари ловили, / З гармати гримали,

ЛОВИТЬ 1

302В 0015 З качуром за ними, / Ловить ряску, розмовляє / З дітками своїми.

ЛОЖАХ 3

258А 0268 Преподобнії во славі / І на тихих ложах / Радуються, славословлять,

218В 0173 Веселий пир. І полягли / На ложах гості. Регот! Гомін! / Гетери гостя привели

218В 0384 Преподобнії во славі / І на тихих ложах / Радуються, славословлять,

ЛОЗА 1

266В 0037 А лъвичища того не знають, / Ростуть собі, як та лоза / У темнім лузі. Уповають

ЛОЗАМИ 1

140В 0012 Ой зострілась я / За тими лозами / Та з чумацькими возами.

ЛОЗАХ 1

016В 0424 Що за пісками на болоті / У лозах самотний стоїть. / Отам мені і розказала

ЛОЗИ 9

010А 0155 Пішов шелест по діброві; / Шепчуть густі лози. / А дівчина спить під дубом

027А 0034 Піде на шлях подивитись, / Поплакати в лози, / Защебече соловейко –

030А 0436 То й вони карають... / Люде гнутьяся, як ті лози, / Куди вітер віє.

061А 1309 Реве, стогне, завивас, / Лози нагинає; / Грім гогоче, а блискавка

173А 0187 Понад ставом вітер віє, / Лози нагинає. / Плаче мати одна в хаті,

192В 0021 Гаєм по долині, / Гай шепоче, гнутьяся лози / В яру при дорозі,

250В 0426 Дитяточко. А меж лозою / З лози колисочку плете / Та плаче праведная мати,

276В 0009 Кайдани на римлян. І, взявши / Гнучкий одноліток лози, / Каблучку заходивсь
плести,

302В 0008 А кругом їх верболози / Й лози зеленіють. / -----

ЛОЗИНА 1

272А 0039 В Дніпро поринула, / Мов пліточка. А лозина / Тихо похитнулась.

ЛОЗИНОЮ 1

284В 0018 А калина з ялиною / Та гнучкою лозиною, / Мов дівчаточка із гаю

ЛОЗОЮ 3

250В 0425 В пелюшках долі, під вербою, / Дитяточко. А меж лозою / З лози колисочку плете

284В 0002 Над Дніпровою сагою / Стоїть явор меж лозою, / Меж лозою з ялиною,
284В 0003 Стоїть явор меж лозою, / Меж лозою з ялиною, / З червоною калиною.

ЛОЗУ 1

114А 0002 Вітер в гаї нагинає / Лозу і тополю, / Лама дуба, котить полем

ЛОМИЛАСЬ 1

061А 1745 Веселої утни, старче, / Щоб земля ломилась,– / Про вдовицю-молодицю,

ЛОНА 2

234А 0006 Молодиця молодая. / Щось до лона пригортає / Та з туманом розмовляє:
250В 0144 Хитала, бавила, гойдала, / До лона тихо пригортала / І цілувала. Козеня,

ЛОНІ 2

218В 0508 І мир перевозданний / Одпочив на лоні ночі. / Тільки ми, Адаме,
250В 0148 І не пручалось, не кричало, / На лоні пестилося, гралось. / Миль зо дві любо з
козеням

ЛОНО 2

076В 0061 Купалася собі з Богом, / Лоно біле мила, / І царя свого святого
250В 0562 Ще в перший раз младенчі сльози / На лоно матерне. Небозі / Ніби полегшало. Взяла

ЛОПАТОЮ 1

147В 0001 ----- / Чума з лопатою ходила, / Та гробовища рила, рила,

ЛОПАТУ 2

050В 0267 Не спочине в школі, / Бере заступ і лопату, / Шкандибає в поле...
057В 0324 Ще опухнеш.– Та взяв якомсь / Заступ і лопату / Та й пішов собі у поле

ЛОПУХ 2

250В 0086 Ходою тихою пішла. / Лопух край берега найшла, / Лопух зорвала і накрила,
250В 0087 Лопух край берега найшла, / Лопух зорвала і накрила, / Неначе бриликом, своєю,

ЛОПУЦЬКИ 1

016В 0228 Спеклося, бідне, на жару. / Лопуцьки їсть, ставочки гатить / В калюжах з дітьми у
яру.

ЛОСКОТАЛИ 1

272А 0058 Радісінькі, що піймали, / Грались, лоскотали, / Поки в вершу не запхали...

ЛУГ 1

033В 0023 Як покидали запорожці / Великий Луг і матір Січ, / Взяли з собою Матер Божу,

ЛУГАМИ 6

180А 0069 Дивлюся: так буцім сова / Летить лугами, берегами, та нетрями, / Та глибокими
ярами,
029В 0018 А долі сивий наш козак / Дніпро з лугами виграває. / А онде, онде за Дніпром,
046В 0068 Високими могилами, / Темними лугами. / -----
121В 0005 І тієї слави. / Ой піду я не лугами / І не берегами,
147В 0012 Цвіте, красується цвітами, / Садами темними, лугами. / А люди біднії в селі,
194В 0044 З дібровами зеленими! / З темними лугами! / Бо немає в мене роду

ЛУГАХ 1

068В 0133 Зелену хату і кімнату / У гаї темному. В лугах, / В степах широких, в байраках

ЛУГИ 2

- 239В 0007 Мов Іорданові святис / Луги зелені, береги! / І честь Кармілова і слава
278В 0049 Святий, огнений господине! / Спалив еси луги, степи, / Спалив і князя і дружину,

ЛУГОМ 3

- 150А 0033 Загула / Хортиця з Лугом: «Чую! чую!» / І Дніпр укрили байдаки,
154А 0032 Хортице-сестро?» Загула / Хортиця з Лугом: «Чую, чую». / І Дніпр укрили байдаки,
146В 0012 З славним батьком запорозьким / Та з Великим Лугом. / На Хортиці у матері

ЛУГУ 6

- 150А 0006 Ой повій, повій, вітре, через море / Та з Великого Лугу, / Суши наші сльози, заглуши
кайдани,
154А 0006 Ой повій, повій, вітре, через море / Та з Великого Лугу, / Суши наші сльози, заглуши
кайдани
029В 0024 Давно стоїть, виглядає / Запорожця з лугу... / З Дніпром своїм розмовляє,
038В 0059 Привітайте, святі ченці, / Товариша з Лугу!» / Свята брама одчинилась,
131В 0008 Не виходить чорнобрива / Із темного лугу, / Не виходить зрадливая...
137В 0025 З знаменами, з бунчугами / З лугу виступало / Та на трубах вигравало.

ЛУДА 1

- 250А 0213 Материна добра плата. / Розпадеться луда / На очах ваших неситих,

ЛУДУ 1

- 199А 0150 Прозріте, люди, день настав! / Розправте руки, змийте луду. / Прокиньтесь, чехи,
будьте люди,

ЛУЖЕ 4

- 045А 0016 Сяде собі, заспіває: / «Ой не шуми, луже!» / Заспіває та й згадає,
052А 0076 Блужу в снігах та сам собі: / «Ой не шуми, луже!» / Не втну більше. А ти, батьку,
150А 0030 Аж піна з уса потекла. / «Чи спиш, чи чуєш, брате Луже? / Хортице-сестро?»
154А 0030 Аж піна з уса потекла. / «Чи спиш, чи чуєш, брате Луже, / Хортице-сестро?» Загула

ЛУЗІ 4

- 047А 0051 Защебече соловейко / В лузі на калині, / Заспіває козаченько,
047А 0075 Не щебече соловейко / В лузі над водою, / Не співає чорнобрива,
114А 0106 А з Петрусем / В гаю, в лузі / Щовечора святого
266В 0038 Ростуть собі, як та лоза / У темнім лузі. Уповають / На корень свій, уже гнилий,

ЛУКАВА 1

- 239В 0009 І честь Кармілова і слава / Ліванова, а не лукава, / Тебе укрис дорогим,

ЛУКАВАЯ 2

- 016В 0387 Гріхи батькові. О доле! / Лукавая доле! / Покинь її хоть на старість,
067В 0023 Як же тебе не проклинать, / Лукавая доле? / Не проклену ж тебе, доле,

ЛУКАВИЙ 7

- 178А 0022 Одинокому. З ким жити, / З ким, світе лукавий, / Скажи мені... Нашо мені
180А 0438 О царю поганій. / Царю проклятий, лукавий, / Аспиде неситий!
258А 0244 І язик мій оніміє, / Висохне, лукавий, / Як забуду пом'янути
057В 0111 Ніхто і здалека не бачив, / Як я, лукавий. А тим часом / Просохли очі у вдови.
076В 0134 Кричить до брата: – Схаменись, / Амоне, брате мій лукавий! / Єдиний брате мій! Я!
Я!
175В 0036 Мов і не бачить. Не новий / Оцей лукавий лановий. / Стара собака, та ще й бита.
250В 0259 Де ж подівсь / Дивочний гость отой лукавий? / Хоч би прийшов та подививсь

ЛУКАВИЛА 1

232В 0001 ----- / Ти не лукавила зо мною, / Ти другом, братом і сестрою

ЛУКАВИЛИ 1

232В 0012 Які з нас люде? Та дарма! / Ми не лукавили з тобою, / Ми просто йшли; у нас нема

ЛУКАВИМ 7

199А 0181 Та язви мира ізціли. / Не дай згнушатися лукавим / І над твоєю вічно-славою,
258А 0132 Людей убогих? а багатим / Судом лукавим помагать? / Вдові убогій допоможіте,
029В 0034 Твої люде окрадені, / А панам лукавим... / Нащо здалась козацькая
094В 0015 І помоливсь, що не правдивим, / А сном лукавим розійшлоь, / Слізьми-водою
розлилось
250В 0702 В Єрусалим на слово нове, / Поніс лукавим правди слово! / Не вняли слову! Розп'яли!
268В 0031 Спочивши, скорбная, скажи, / Прорци своїм лукавим чадам, / Що пропадуть вони,
лихі,
305В 0027 Та Матер Божію гнівиш / Своім смиренієм лукавим. / Прокинься, кумо, пробудись

ЛУКАВИХ 6

250А 0217 Живу славу дідів своїх / І батьків лукавих. / Не дуріте самі себе,
258А 0013 В добрі своїм спіє, / А лукавих, нечестивих / І слід пропадає,
258А 0146 Встань же, Боже, суди землю / І судей лукавих. / На всім світі твоя правда.
258А 0181 Перед ними стане. / Хто б спас мене од лукавих / І діющих злая?
066В 0013 Що я Україну забуваю, / Або лукавих проклинаю / За те, що я тепер терплю,—
250В 0358 І пресвятая, неповинна, / За нас, лукавих, розп'ялась! / А недалеко край дороги

ЛУКАВІ 6

258А 0157 Сліпе горде око. / Доки, Господи, лукаві / Хваляться, доколи
258А 0170 Той і серце ваше знає / І думи лукаві. / Дивітеся ділам його,
258А 0198 І воздасть їм за діла їх / Кроваві, лукаві, / Погубить їх, і їх слава
006В 0095 Як Україну злії люде / Присплять, лукаві, і в огні / Її, окраденую, збудять...
102В 0013 За ним і сльози, знай, лили / Навчені люди. І лукаві! / Господнюю святую славу
111В 0039 Людей у ярма запрягли / Пани лукаві... Гинуть! Гинуть! / У ярмах лицарські сини,

ЛУКАВІЇ 3

258А 0100 Так самі себе бояться / Лукавії люде. / Хто ж пошле нам спасеніє,
274А 0257 Ні рук скласти. О прокляті, / Лукавії діти, / Що ви дієте на світі!..
237В 0010 А ти, о Господи єдиний, / Скуєш лукавії уста, / Язык отой велеречивий,

ЛУКАВОГО 4

256А 0025 Одностаїне стати / На ворога лукавого, / На лютого ляха.
256А 0066 Народ темний, не заріже / Лукавого сина, / Не розіб'є живе серце
180В 0073 Дитині правдиво / Про панича лукавого, / І будеш щаслива.
292В 0104 Яке-то лихо з його вийде, / З того лукавого Давида, / То, мов гадюку б, розтоптав

ЛУКАВОЮ 1

006В 0176 Тебе полили, / Їх славою лукавою / Люде понесли.

ЛУКАВУ 2

061А 0184 А за раду спасибі вам, / За раду лукаву. / Буде з мене, поки живу,
258А 0001 ----- / Блаженний муж на лукаву / Не вступає раду,

ЛУНА 5

010А 0147 Зашебетав соловейко – / Пішла луна гаєм; / Червоніє за горою;
061А 1033 «Задзвонили, задзвонили!» – / Пішла луна гаєм. / «Ідіть же ви та молітесь.
199А 0194 Аж до всевітньої столиці / Луна, гогочучи, неслась. / Ченці ховаються... Мов кара,
199А 0196 Ченці ховаються... Мов кара, / Луна в конгаві оддалась – / І похилилася тіара!

095B 0209 Мороз лютує, аж скрипить, / Луна червона побіліла, / І сторож боязно кричить,

ЛУПА 2

274A 0160 А он, чи бачиш, на могилі / Очима лупа кошеня? / Іди до мене. Кицю, кицю...

303B 0018 Що з того боку, мов із ями, / Очима лупа кошеня. / А то два ліхтаря горять

ЛУПИЛИСЯ 1

292B 0023 За днями дні. Раби мовчали, / Царі лупилися, росли / І Вавілоні муровали.

ЛУПИТЕ 1

246A 0122 Шкуру, а не душу! / Та й лупите по закону / Дочці на кожушок,

ЛУЦИПЕР 2

274A 0229 На дітей своїх не глянув, / Луципер проклятий! / Пішов собі з москалями,

274A 0325 Забудучи лихо. / Привітав мене, луципер, / Бла[го]словив діток,

ЛУЦІ 1

175B 0023 ----- / Дівчата на луці гребли, / А парубки копиці клали,

ЛУЧАМИ 1

234B 0004 Де ти в ката забарилась / З своїми лучами? / У Версалі над злодієм

ЛУЧЧЕ 2

030A 0390 Нехай його лихий візьме! / Лучче ж поміркую, / Де-то моя Катерина

308B 0052 Поки огонь не захолюнув, / Ходімо лучче до Харона – / Через Лету бездонною

ЛУЧШЕ 10

207A 0181 Ну думай, коли хочеш знати, / Де лучше лихом торгувати, / Іди ти в Січ. Як Бог
поможе,

221A 0435 Та цур йому! / Лучше полягаєм / Та виспимось. День великий.

250A 0167 Що добре ходите в ярмі, / Ще лучше, як батьки ходили. / Не чваньтесь, з вас деруть
ремін,

258A 0201 ----- / Чи є що краще, лучше в світі, / Як укупі жити,

029B 0085 Отим киргизам, отже, й там, / Єй же богу, лучше жити, / Ніж нам на Україні.

095B 0099 Не треба, кажеш, дайте хату! / Цього вже лучше й не благай, / Бо це... сама здорова
знаєш...

128B 0016 Бо як мені у матері... / То лучше топиться. / -----

136B 0003 Добре жити з родиною. / А ще лучше за горою / З дружиною молодою.

198B 0009 Та не виліз в люде. / Лучше було б не родити / Або утопити,

291B 0028 Своім химерним добрим словом? / Дурю! Бо лучше одурить / Себе-таки, себе самого,

ЛУЧШЕЄ 1

076B 0087 Не золото, не сребро, / А лучшеє його добро, / Його Версавію укрив.

ЛЮБА 1

030A 0601 Подивись на мене – / Я Катруся твоя люба. / Нащо рвеш стремена?»

ЛЮБЕ 3

030A 0214 Доню моя, доню моя, / Дитя моє любе! / Іди од нас...»

161B 0257 У торбину і бриль бере, / Прошай, моє любе, / Моє серце!.. Увечері?..

270B 0001 ----- / Дівча любе, чорнобриве / Несло з льоху пиво.

ЛЮБЕНЬКО 5

074B 0006 Та на тяжке лихо / Любенько та тихо / І вкрав ту сокиру.

153B 0087 Що батька убила. / А вона вночі любенько / В Вілії втопилась,

161B 0007 А буде так, як Борисполь. / І досі ще стоїть любенько / Рядок на вигоні тополь,

- 234В 0027 Дай і пригорнутись, / Під крилом твоїм любенько / В холодку заснути.
276В 0005 Втопившись, пишучи закони, / Пішов любенько погулять / І одпочить. Та,
спочивавши,

ЛЮБИ 6

- 018А 0025 Чи з тебе сміявся? / Люби ж собі, моє серце, / Люби, кого знаєш,
018А 0026 Люби ж собі, моє серце, / Люби, кого знаєш, / Та не смійся надо мною,
061А 1788 «Отак чини, як я чиню: / Люби дочку абичию – / Хоч попову, хоч дякову,
114А 0384 І сила, і воля, / Люби мене, моє серце, / Найдю свою долю.
050В 0054 Хоть кажуть от ще що, небоже: / Себе люби, то й Бог допоможе. / А доведеться
умирать?
050В 0058 Любов – господня благодать! / Люби ж, мій друже, жінку, діток; / Діли з убогим
заробіток,

ЛЮБИВ 5

- 207А 0100 Якби мені чоловік молодий, / До другої не ходив, не любив.» / «Ой гоп, чики-чики,
028В 0005 Й на нашій славній Україні. / Ніхто любив мене, вітав, / І я хилився ні до кого,
038В 0113 – Для чого я на світ родився, / Свою Україну любив? – / До утрени завив з дзвіниці
046В 0102 Перелічу і дні і літа. / Кого я, де, коли любив? / Кому яке добро зробив?
104В 0069 ..... / А жіночку свою любив, / І Господи єдиний!

ЛЮБИЙ 3

- 030А 0590 Попереду старший їде. / «Любий мій Іване! / Серце моє коханєє!
205В 0037 Виташ ангелом святим. / Ти, любий друже, заговориш / Тихенько-тихо... про любов
268В 0005 В добрі і розкоші! Вкраїно! / Мій любий краю неповинний! / За що тебе Господь кара,

ЛЮБИЛА 19

- 010А 0071 За синім би морем милого знайшла; / Живого б любила, другу б задушила, / А до
неживого у яму б лягла.
047А 0026 Якби знала, що покине – / Було б не любила; / Якби знала, що загине –
061А 0033 Згадайте, дівчата, – вам треба згадать! / Вона вас любила, рожеві квіти, / І про вашу
долю любила співать.
061А 0034 Вона вас любила, рожеві квіти, / І про вашу долю любила співать. / Поки сонце
встане, спочивайте, діти,
114А 0022 З ким ти усміхалась, плакала, журилась, / Кому ти любила Петруся співать. / І ти не
згадаєш. Оксано! Оксано!
114А 0140 Люблю тебе й на сім світі, / Як на тім любила». / Отак, серце, обнімемось,
207А 0033 Тихими речами / Проговориш: «Я любила / Його на сім світі
207А 0105 Од віку до віку / Я любила б чоловіка! / Ой гоп, заходивсь,
207А 0274 Чому я не знала? / Була б тебе не любила / І не цілувала...
016В 0134 Вона вже матір'ю ходила, / Уже пишалась і любила / Своє дитя. І дав дожить
111В 0017 Пречистій ставила, молила, / Щоб доля добрая любила / Її дитину... Добре, мамо,
134В 0015 То й пригорнись, / Бо я любила, моя дитино, / Її колись.
140В 0026 Ой Боже милий! милий, милосердий, / А я так його любила. / -----
153В 0033 Заплакані очі, / Бо й вона таки любила – / І страх як любила!
153В 0034 Бо й вона таки любила – / І страх як любила! / Та на бульвар виходила
180В 0084 І за те ще, що так тяжко / Дитину любила. / І любитимеш, небого,
183В 0014 А якби було сказало, / То я б не любила, / Може, була б до криниці
183В 0032 І за що його так довго, / Так тяжко любила! / -----
250В 0051 І попасти і напоїть, / Хоч і далеко. Так любила ж / Вона той тихий божий став,

ЛЮБИЛАСЯ 1

- 047А 0066 Сама собі знає... / Любилася, кохалася, / А серденько мліло –

ЛЮБИЛИ 3

- 221А 0037 Як квіточка; і всі мене / Любили й вітали. / І нікому я нічого,

ЛЮБЛЯТЬ 3

- 197A 0009 Славний добре знає, / Що не його люди люблять, / А ту тяжку славу,
234A 0363 ----- / «За що вони мене люблять? / За що поважають?
016B 0095 Не знатимеш, як хвалять Бога, / Як люде люблять, живучи. / А жить так, Господи,
хотілось!

ЛЮБО 37

- 027A 0026 Розпитують, розмовляють,- / Серце б'ється, любо... / І світ божий як великдень,
030A 0034 Не дві ночі карі очі / Любо цілувала, / Поки слава на все село
030A 0048 За милого, як співати, / Любо й потужити. / Обіцявся чорнобривий,
197A 0014 А молоді як зйдуться, / Та любо та тихо, / Як у раї,- а дивишся:
207A 0401 Розглядає, дивується, / Та любо, та тихо, / Ніби вчора народилась...
234A 0091 Ані хмариночки, та тихо, / Та любо, як у раї. / Сховалося у серці лихо,
016B 0377 Покинули свого князя / Та любо та тихо. / Так і ми його покинем,
026B 0005 Чи так мені чого було? / Мені так любо, любо стало, / Неначе в Бога .....
026B 0005 Чи так мені чого було? / Мені так любо, любо стало, / Неначе в Бога .....
033B 0047 І все то те лихо, все, кажуть, од Бога! / Чи вже ж йому любо людей мордувать? / А
надто сердешну мою Україну.
050B 0296 В холодочку посідають / Та тихо та любо, / П'ючи воду погожую,
066B 0010 І, мов добро кому зроблю, / Так любо серце одпочине. / Якби сказати, що не люблю,
068B 0179 До полудня плакав. / Та так мені любо стало: / І малого знаку
103B 0019 Таки голісінський мужик / Поставив любо. Та й пішов / В копиці спати собі, а рано,
104B 0151 Розказала – отак і так. / Любо та кохано / Прийшли, взяли сіромаху
108B 0007 Мов мати дитину. / Очам любо. Годиночку, / Малую годину
111B 0050 А як не бачиш того лиха, / То скрізь здається любо, тихо, / І на Україні добро.
113B 0013 Одинокую душу / Убогую. Любо мені. / Любо мені з ними.
113B 0014 Убогую. Любо мені. / Любо мені з ними. / Мов батькові багатому
114B 0014 А лицявся то з тією, / То з другою любо... / Поки в яру увечері
153B 0064 А вони – звичайне, діти – / Любо ціловатись / Коло воріт заходились.
179B 0005 Дівчина-дитина. / Любо, любо стало, / Пташечка зраділа
179B 0005 Дівчина-дитина. / Любо, любо стало, / Пташечка зраділа
180B 0013 ----- / Тепер їй любо, любо жити. / Вона серед ночі встає,
180B 0013 ----- / Тепер їй любо, любо жити. / Вона серед ночі встає,
184B 0016 Добро навчилася любить! / Не раз такому любо стане, / Не раз барвінком зацвіте.
200B 0075 А потім в школу оддала. / І любо їй. Нехай радіє. / Поки надія серце гріє,
214B 0006 Витає радість і надія / В очах веселих, любо їм, / Очам негрішним, молодим.
234B 0012 Гарнесенько обіймемось, / Та любо та тихо / Пожартуєм, чмокнемося,
242B 0002 Мій Боже милий, знову лихо!.. / Було так любо, було тихо; / Ми заходились
розкувати
250B 0149 На лоні пестилося, гралось. / Миль зо дві любо з козеням / Трохи, трохи не
танцювала
250B 0544 І веселенькі, і здорові, / Аж любо гля[ну]ть, як ідуть! / Отож воно, мале, взяло
277B 0023 І всі добра землі, / Моя любо!.. а нам – / Нам любов меж людьми.
287B 0001 ----- / Моя ти любо! мій ти друже! / Не ймуть нам віри без хреста,
287B 0007 В своїй неволі! Мій ти друже, / Моя ти любо! Не хрестись, / І не кленись, і не молись
287B 0014 Ми не раби його – ми люде! / Моя ти любо! усміхнись / І вольную святую душу
304B 0007 Ж[е]руть і тлять старого діда... / А од коріння тихо, любо / Зелен [і парості] ростуть.

ЛЮБОВ 13

- 274A 0018 І примиренному присняться / І люде добрі, і любов, / І все добро. І встане вранці
274A 0023 Познає рай, познає волю / І всетворящую любов. / -----
050B 0057 Здыхать над грішми? Ні, небоже! / Любов – господня благодать! / Люби ж, мій
друже, жінку, діток;
050B 0157 Як ви сказали, благодать, / Любов?.. / -----
102B 0004 Послав на землю їм пророка; / Свою любов благовістить! / Святую правду возвістить!
200B 0167 В малій хатині буде жить / Любов та чистая. І буде / Святий покой ваш стерегти

270A 0002 «За що мене, як росла я, / Люде не любили? / За що мене, як виросла,
250B 0689 Аж ось і дівтора біжить / Із города. Його любили / Святис діточки. Слідком

ЛЮБИЛИСЯ 3

114A 0147 Обнялись, зомліли... / Отак вони любилися! / На той світ хотіли
161B 0307 Здоров, здоров, несужений друже! / Любилися ми з тобою дуже. / Любилися, та не
побралися,
161B 0308 Любилися ми з тобою дуже. / Любилися, та не побралися, / Тільки жалю серцю
набралися».

ЛЮБИЛИСЬ 2

189B 0003 Ми вкупочці колись росли, / Маленькими собі любились. / А матері на нас дивились
283B 0006 ----- / Якби не ти, ми б любились, / Кохалися б та дружились,

ЛЮБИЛО 2

150A 0069 Так море спиняло / (Любило завзятих чубатих слав'ян). / Босфор схаменувся.
Туркенья дрімала.
154A 0070 Гостей до султана?...» Так море спиняло / (Любило* завзятих усатих слав'ян). /
Босфор схаменувся. Туркенья дрімала,

ЛЮБИМО 1

269A 0001 ----- / За що ми любимо Богдана? / За те, що москалі його забули,

ЛЮБИТЕ 2

246A 0117 По закону апостола / Ви любите брата! / Суєслови, лицеміри,
246A 0120 Господом прокляті. / Ви любите на братові / Шкуру, а не душу!

ЛЮБИТЕЛЬ 1

282B 0006 І Хомяков, Русі ревнитель, / Москви, оте[че]ства любитель, / О юпкоборцеві восплач.

ЛЮБИТИ 6

010A 0053 Козацькі очі?.. Прости сироту! / Кого ж їй любити? Ні батька, ні неньки, / Одна, як
та пташка в далекім краю.
030A 0303 Що серце збиралось / З ними жити, їх любити? / Пропали, пропали!
265A 0018 А дай жити, серцем жити / І людей любити, / А коли ні... то проклинать
016B 0097 А жить так, Господи, хотілось! / Хотілось любити, / Хоть годочок, хоть часочок
192B 0029 Як хочеться жити, / І любити твою правду, / І весь світ обняти!
274B 0011 Мені ж, о Господи, подай / Любити правду на землі / І друга щирого пошли!

ЛЮБИТИМЕШ 1

180B 0085 Дитину любила. / І любитимеш, небого, / Поки не загинеш

ЛЮБИТИМУ 1

207A 0035 Його на сім світі / Й на тім світі любитиму...» / О мій тихий світе,

ЛЮБИТИСЯ 1

006B 0301 Шовком вишивалась. / Думає жити, любитися, / Та Бога хвалити!

ЛЮБИТЬ 39

010A 0057 Бо люде чужії її засміють. / Чи винна ж голубка, що голуба любить? / Чи винен той
голуб, що сокіл убив?
010A 0073 А до неживого у яму б лягла. / Не так серце любить, щоб з ким поділитися, / Не так
воно хоче, як Бог нам дає:

---

* Любимо

- 030A 0005 Роблять лихо з вами. / Москаль любить жартуючи. / Жартуючи кине;
030A 0039 Що хочать говорять: / Вона любить, то й не чує, / Що вкралось горе.
047A 0040 Само серце знає, / Кого любить. Нехай в'яне, / Поки закопають,
047A 0118 Де милий-серденько? / Чи жив-здоров, чи він любить? / Чи забув-покинув?
047A 0126 За старого заміж. / Любить того, моя сиза, / Серце не навчити!
061A 0245 Співає під тинном. / Любить її, думу правди, / Козацькую славу,
061A 0247 Козацькую славу, / Любить її – ходім, сини, / На раду ласкаву.
061A 1266 Ледве несуть ноги. / Може, дівчина не любить, / За те, що убогий?
061A 1268 За те, що убогий? / І дівчина його любить, / Хоч лата на латі,
061A 1881 Буду, серце, ходить, / Буду, серце, любить. / -----
061A 2038 І він один на всім світі, / Один мене любить; / А почує, що я вбилась,
114A 0119 Ні, моя рибчино, / Буду ходить, буду любить, / Поки не загину!..»
114A 0164 Думала – ні люди, ані домовина / З Петром не розрізнять... Уміла любить. / Думала,
що тільки кобзарі співають,
114A 0220 Гроші заробляє, / А молодий мене любить, / Долі не шукає.
114A 0318 Таке-то лихо, і за те, / Що щиро любить. Тяжко, діти, / Вік одинокому прожити,
114A 0332 Укороти, Боже, молодого віку / Тому, хто не має талану любить. / Легше, мої любі,
покриться землею,
114A 0367 Сама свого серця; дала б йому волю / Любить, кого знає. Я б тебе сховав / Далеко!
далеко! щоб ніхто не знав,
178A 0025 Тая слава... слава? / Я любить, я жити хочу / Серцем, не красою!
180A 0023 Все храми мурує; / Та отечество так любить, / Так за ним бідкує,
258A 0177 Ізриється яма. / Господь любить свої люди, / Любить, не оставить,
258A 0178 Господь любить свої люди, / Любить, не оставить, / Дожидає, поки правда
006B 0322 Що не в Україні буду жить, / Людей і Господа любить. / -----
016B 0125 Невесело на світі жить, / Коли нема кого любить. / Отак і їй, одній-єдиній,
016B 0132 І жить у Господа просилась, / Бо буде вже кого любить. / Вона вже матір'ю ходила,
016B 0414 ----- / Родилась на світ жить, любить, / Сіять господньою красою,
050B 0052 І буде варт на світі жить, / Як матимеш кого любить. / Хоть кажуть от ще що,
небоже:
076B 0230 Та ревносно в новій лівреї / Заходимось царів любить. / Шкода і оливо тупить.
076B 0237 А там, де люде, добре буде. / Там будем жить, людей любить, / Святого Господа
хвалить.
095B 0130 Путями добрими ходить, / Святого Господа любить / І брата миловать...
117B 0006 Тяжко, тяжко в світі жить / І нікого не любить, / Аksamитові жупани
132B 0011 Та все й розказала, / Що як мене любить, / Женитися буде,
184B 0015 Тому, чия душа і дума / Добро навчилася любить! / Не раз такому любо стане,
200B 0163 Любітьесь, діточки, весною. / На світі є кого любить / І без користі. Молодою,
200B 0199 Та й буду жить собі та жить, / Петруся-серденько любить»,– / Подумала чи то
сказала.
230B 0025 І за свободу! Розпинать, / А не любить ви вчилися брата! / О роде суетний,
проклятий,
236B 0019 Храми, палати муровать, / Любить царя свого п'яного, / Та візантійство прославлять,
250B 0627 І наущас, неповинне, / Як в світі жить, людей любить, / За правду стать! за правду
згинуть!

ЛЮБІ 12

- 030A 0466 Коли не зуміла себе шанувать». / Шануйтеся ж, любі, в недобру годину / Щоб не
довелося москаля шукать.
061A 0733 Або батько як побачать, / Що ви, мої любі, / Таке диво читаєте,–
061A 2289 Тяжко мені плакати! ні з ким говорить! / Сини мої любі, мої чорноброві! / Де ви
поховались? Крові мені, крові!
114A 0062 Заграй же нам яку-небудь». / «Чую любі, чую... / Спасибі вам, мої квіти,
114A 0075 Та ба, вже не грати... / Постривайте, мої любі, / Трошки одпочину.
114A 0175 Буду вам співати, поки не засну. / Тойді ж, мої любі, як мене не стане, / Згадайте про
мене, про мою Мар'яну;

- 114A 0177 Згадайте про мене, про мою Мар'яну; / Я вам з того світа, любі, усміхнусь. /
Усміхнуся...» Та й заплакав.
114A 0186 Утер сліпі очі.— / Вибачайте, мої любі, / Нехотя журюся.
114A 0333 Тому, хто не має талану любити. / Легше, мої любі, покритися землею, / Ніж ба[
чить], як другий, багатий, старий,
180A 0575 Та п'яницям. Не здивуйте, / Брати любі, милі, / Що не своє розказав вам,
207A 0686 Скоїлось на світі, / Мої любі дівчаточка, / Рожеві квіти.
110B 0013 Ще моляться Богу. / Прилітайте ж, мої любі, / Тихими речами

ЛЮБІЇ 1

- 278B 0018 Нашо на дужому крилі / На вої любії мої, / На князя, ладо моє миле,

ЛЮБІМ 1

- 280B 0009 Засохлу кров його... Отру / Глибокі на любім ладо рани.— / -----

ЛЮБІСІНЬКО 1

- 221A 0305 Уже в хаті взяти; / Все забрали любісінько. / Та лихий їх знає,

ЛЮБІТЕ 1

- 006B 0018 Любітеся, брати мої, / Україну любіте, / І за неї, безталанну,

ЛЮБІТЕСЯ 3

- 047A 0048 Брови полиняють. / Кохайтеся ж, любітеся, / Як серденько знає.
207A 0162 А воно не теє, / Воно просто, любітеся, / Та й з Богом до шлюби.
006B 0017 А поки те буде, / Любітеся, брати мої, / Україну любіте,

ЛЮБІТЕСЬ 1

- 200B 0162 І вас отак не продала. / Любітеся, діточки, весною. / На світі є кого любить

ЛЮБІТЬ 2

- 006B 0357 І згадуйте один другого. / Свою Україну любіть, / Любіть її... Во время люте,
006B 0358 Свою Україну любіть, / Любіть її... Во время люте, / В остатню тяжкую минуту

ЛЮБКО 1

- 161B 0292 Правда, правда, моя квіточко! Побіжу ж я швиденько, / а ти тут, моя любко, погуляй
собі тихенько / та завітчайся. Та не жди мене, бо бути має,

ЛЮБЛЮ 11

- 018A 0023 Чи не в тебе вдався, / Чи не люблю тебе щиро, / Чи з тебе сміявся?
061A 0015 І над тим, що буде з нашими синами; / Ти вічний без краю!.. Люблю розмовлять, / Як
з братом, з сестрою, розмовлять з тобою,
061A 1876 Чи я ж тобі не козак, не козак? / Чи я ж тебе не люблю, не люблю? / Чи я ж тобі
черевичків не куплю?
061A 1876 Чи я ж тобі не козак, не козак? / Чи я ж тебе не люблю, не люблю? / Чи я ж тобі
черевичків не куплю?
114A 0139 «Орле сизокрилий, / Люблю тебе й на сім світі, / Як на тім любила».
114A 0173 Серце не заснуло, я вас не забув. / Люблю вас і досі, як діточок мати, / Буду вам
співати, поки не засну.
029B 0057 Простіть!.. Я Богу помолюсь... / Я так її, я так люблю / Мою Україну убогу,
036B 0004 Караюсь, мучуся... але не каюсь!.. / Люблю, як щиро, вірну дружину, / Як
безталанну свою Вкраїну!
066B 0011 Так люблю серце одпочине. / Якби сказати, що не люблю, / Що я Україну забуваю,
185B 0025 Для кого я пишу? для чого? / За що я Вкраїну люблю? / Чи варт вона огня святого?..
185B 0047 А за що, ей-Богу, не знаю! / А все-таки її люблю, / Мою Україну широко,

ЛЮБЛЯТЬ 3

- 197A 0009 Славний добре знає, / Що не його люди люблять, / А ту тяжку славу,
234A 0363 ----- / «За що вони мене люблять? / За що поважають?
016B 0095 Не знатимеш, як хвалять Бога, / Як люде люблять, живучи. / А жить так, Господи,
хотілось!

ЛЮБО 37

- 027A 0026 Розпитують, розмовляють,- / Серце б'ється, любо... / І світ божий як великдень,
030A 0034 Не дві ночі карі очі / Любо цілувала, / Поки слава на все село
030A 0048 За милого, як співати, / Любо й потужити. / Обіцявся чорнобривий,
197A 0014 А молоді як зйдуться, / Та любо та тихо, / Як у раї,- а дивишся:
207A 0401 Розглядає, дивується, / Та любо, та тихо, / Ніби вчора народилась...
234A 0091 Ані хмариночки, та тихо, / Та любо, як у раї. / Сховалося у серці лихо,
016B 0377 Покинули свого князя / Та любо та тихо. / Так і ми його покинем,
026B 0005 Чи так мені чого було? / Мені так любо, любо стало, / Неначе в Бога .....
026B 0005 Чи так мені чого було? / Мені так любо, любо стало, / Неначе в Бога .....
033B 0047 І все то те лихо, все, кажуть, од Бога! / Чи вже ж йому любо людей мордувать? / А
надто сердешну мою Україну.
050B 0296 В холодочку посідають / Та тихо та любо, / П'ючи воду погожую,
066B 0010 І, мов добро кому зроблю, / Так любо серце одпочине. / Якби сказати, що не люблю,
068B 0179 До полудня плакав. / Та так мені любо стало: / І малого знаку
103B 0019 Таки голісінський мужик / Поставив любо. Та й пішов / В копиці спати собі, а рано,
104B 0151 Розказала – отак і так. / Любо та кохано / Прийшли, взяли сіромаху
108B 0007 Мов мати дитину. / Очам любо. Годиночку, / Малую годину
111B 0050 А як не бачиш того лиха, / То скрізь здається любо, тихо, / І на Україні добро.
113B 0013 Одинокую душу / Убогую. Любо мені. / Любо мені з ними.
113B 0014 Убогую. Любо мені. / Любо мені з ними. / Мов батькові багатому
114B 0014 А лицявся то з тією, / То з другою любо... / Поки в яру увечері
153B 0064 А вони – звичайне, діти – / Любо ціловатись / Коло воріт заходились.
179B 0005 Дівчина-дитина. / Любо, любо стало, / Пташечка зраділа
179B 0005 Дівчина-дитина. / Любо, любо стало, / Пташечка зраділа
180B 0013 ----- / Тепер їй любо, любо жити. / Вона серед ночі встає,
180B 0013 ----- / Тепер їй любо, любо жити. / Вона серед ночі встає,
184B 0016 Добро навчилася любить! / Не раз такому любо стане, / Не раз барвінком зацвіте.
200B 0075 А потім в школу оддала. / І любо їй. Нехай радіє. / Поки надія серце гріє,
214B 0006 Витає радість і надія / В очах веселих, любо їм, / Очам негрішним, молодим.
234B 0012 Гарнесенько обіймемось, / Та любо та тихо / Пожартуєм, чмокнемося,
242B 0002 Мій Боже милий, знову лихо!.. / Було так любо, було тихо; / Ми заходились
розкувать
250B 0149 На лоні пестилося, гралось. / Миль зо дві любо з козеням / Трохи, трохи не
танцювала
250B 0544 І веселенькі, і здорові, / Аж любо гля[ну]ть, як ідуть! / Отож воно, мале, взяло
277B 0023 І всі добра землі, / Моя любо!.. а нам – / Нам любов меж людьми.
287B 0001 ----- / Моя ти любо! мій ти друже! / Не ймуть нам віри без хреста,
287B 0007 В своїй неволі! Мій ти друже, / Моя ти любо! Не хрестись, / І не кленись, і не молись
287B 0014 Ми не раби його – ми люде! / Моя ти любо! усміхнись / І вольную святую душу
304B 0007 Ж[е]руть і тлять старого діда... / А од коріння тихо, любо / Зелен [і парості] ростуть.

ЛЮБОВ 13

- 274A 0018 І примиренному присняться / І люде добрі, і любов, / І все добро. І встане вранці
274A 0023 Познає рай, познає волю / І всетворящую любов. / -----
050B 0057 Здыхать над грішми? Ні, небоже! / Любов – господня благодать! / Люби ж, мій
друже, жінку, діток;
050B 0157 Як ви сказали, благодать, / Любов?.. / -----
102B 0004 Послав на землю їм пророка; / Свою любов благовістить! / Святую правду возвістить!
200B 0167 В малій хатині буде жить / Любов та чистая. І буде / Святий покой ваш стерегти

- 205B 0038 Ти, любий друже, заговориш / Тихенько-тихо... про любов / Про безталанну, про горе,
 218B 0157 Благівістив їм слово нове, / Любов, і правду, і добро, / Добро найкраще на світі,
 218B 0206 Єдина твоє родина, / Любов єдина твоє, / Гниє в неволі, в кайданах.
 250B 0743 Твоєї скорбної дитини, / Любов і правду рознесли / По всьому світу. Ти ж під тинном,
 273B 0008 Мені ж, мій Боже, на землі / Подай любов, сердечний рай! / І більш нічого не давай!
 277B 0024 Моя люблю!.. а нам – / Нам любов меж людьми. / -----
 285B 0015 Не плач, не вопль, не скрежет зуба – / Любов безвічну, сугубу / На той світ тихий принести.

ЛЮБОВІ 7

- 197A 0003 Багатий не знає / Ні приятні, ні любові – / Він все те наймає.
 199A 0052 І проговорили / Слово тихої любові / Навіки і віки!
 266A 0057 І сльози сушили, / Сльози щирої любові; / І я прозрівати
 006B 0350 Чи вже навіки розійшлись? / І слово правди і любові / В степи і дебри рознесли!
 116B 0016 Я світом нужу. / Без розкоші, без любові / Зношу мої чорні брови,
 212B 0015 Хто серце чистеє нагріє / Огнем любові, хто такий? / Ти сирота, нема нікого,
 218B 0126 Над Віфлеємом. Правди слово, / Святої правди і любові / Зоря всесвітня зійшла!

ЛЮБОМУДРЕ 2

- 199A 0038 Смілим орлім оком! / І засвітив, любомудре, / Світоч правди, волі...
 199A 0056 ----- / Слава тобі, любомудре, / Чеху-слав'янине!

ЛЮБСЬКА 1

- 153B 0039 Було ради дати. / І банкір якийсь із Любська / Жидівочку сватав.

ЛЮБУ 1

- 271B 0010 Надивившись на доньку / Любу, молодую, / Возьме її та й огорне

ЛЮБУВАЛАСЬ 1

- 016B 0184 Витала, не спала. / Надивлялась, любувалась / Княжною своєю...

ЛЮБУЄТЬСЯ 1

- 111B 0054 Неначе в молоці дитина, / Красується, любується / На всю Україну.

ЛЮБУЮ 1

- 284B 0016 Козак каже: – Погуляю / Та люблю пошукаю.– / -----

ЛЮБЯ 1

- 102B 0002 Неначе праведних дітей, / Господь, любя тих людей, / Послав на землю їм пророка;

ЛЮД 9

- 194A 0007 Засни, моє серце, навіки засни, / Невкриті, розбите – а люд нависний / Нехай скаженіє... Закрий, серце, очі.
 199A 0185 І плакав Гус, молитву дія, / І тяжко плакав. Люд мовчав / І дивувався: що він діє,
 207A 0651 І панам на Україні / Люд закріпостили. / Як Кирило з старшинами
 250A 0003 День божий минає, / І знову люд потомлений, / І все спочиває.
 230B 0011 Та жвавим, на лихо лихим, / До того люд домуштровали, / Що сам фельдфебель дивувались
 250B 0368 У Віфліємі на майдані / Зійшовся люд і шепотить, / Що щось непевне з людьми буде
 250B 0371 Во Іудеї. Гомонить / І тихне люд.– О люди! люди! – / Чабан якийсь біжить, кричить.
 250B 0379 – Месія! Іісус! Осанна! – / І люд розходивсь. / Через час
 268B 0069 Меж людьми криком пронесе / І люд окрадений спасе / Од ласки царської...

ЛЮДЕ 196

- 010A 0056 Пошли ж ти їй долю – вона молоденька, / Бо люде чужії її засміють. / Чи винна ж голубка, що голуба любить?
- 015A 0013 Молоду дівчину? / На чужині не ті люде – / Тяжко з ними жити!
- 016A 0040 Щоб не пекло чуже сонце, / Не топтали люде. / Я ввечері посумую,
- 019A 0015 На сім світі жити; / Свої люде – мов чужії, / Ні з ким говорити;
- 019A 0025 Не знає, не чує. / Чужі люде не питають – / Та й нащо питати?
- 027A 0103 Злая доля, може, по тім боці плаче, / Сироту усюди люде осміють. / Нехай би сміялись, та там море грає,
- 030A 0003 Та не з москалями, / Бо москалі – чужі люде, / Роблять лихо з вами.
- 030A 0015 Коли знає, за що; / Люде серця не побачать, / А скажуть – ледащо!
- 030A 0019 Та не з москалями, / Бо москалі – чужі люде, / Згнущаються вами.
- 030A 0037 Недобрая стала. / Нехай собі тії люде / Що хотять говорять:
- 030A 0055 Забудеться горе; / А поки що, нехай люде / Що хотять говорять.
- 030A 0105 Без милого в світі? / Батько, мати – чужі люде, / Тяжко з ними жити!
- 030A 0114 Пішла б в садок поплакати, / Так дивляться люде. / Зайде сонце – Катерина
- 030A 0229 «Нехай тебе Бог прощає / Та добрії люде; / Молись Богу та йди собі –
- 030A 0242 В далекому краю / В чужу землю чужі люде / Мене захищать;
- 030A 0251 Щоб грішної на сім світі / Люде не займали. / Ти не скажеш... Ось хто скаже,
- 030A 0290 Отаке-то на сім світі / Роблять людям люде! / Того в'яжуть, того ріжуть
- 030A 0301 Те, де захищать. / Де ж ті люде, де ж ті добрі, / Що серце збиралось
- 030A 0309 А хто її має? / Єсть люде на світі – / Сріблом-золотом сяють,
- 030A 0333 Ховрашки гуляють. / Спочивають добрі люде, / Що кого втомило:
- 030A 0352 Зострінуться жовті піски / І чужії люде; / Зострінеться зима люта...
- 030A 0377 Та людей морочить». / Правда ваша, правда, люде! / Та й нащо те знати,
- 030A 0407 Закрила дитину, / Питається: « Люде добрі, / Де шлях в Московщину?»
- 030A 0430 Щоб не довелося, як Катря шукає... / Тоді не питаєте, за що люде лають, / За що не пускають в хату ночувати.
- 030A 0433 Не питаєте, чорнобриві, / Бо люде не знають; / Кого Бог кара на світі,
- 030A 0436 То й вони карають... / Люде гнутья, як ті лози, / Куди вітер віє.
- 030A 0440 (Світить, та не гріє) – / Люде б сонце заступили, / Якби мали силу,
- 030A 0447 Що зробила вона людям, / Чого хотять люде? / Щоб плакала!.. Серце моє!
- 030A 0463 Недоля не бачить, з ким їй жартувати, / А люде хоч бачать, та людям не жаль: / «Нехай, – кажуть, – гине ледача дитина,
- 030A 0490 Подивилась Катерина: / «І ви, бачу, люде! / Не плач, сину, моє лихо!
- 030A 0543 Одна його доля – чорні бровенята. / Та й тих люде заздрі не дають носити. / -----
- 030A 0695 Могила зосталась. / Засміються злі люде / Малій сиротині;
- 045A 0006 А хто грає, того знають / І дякують люде; / Він їм тугу розганяє,
- 045A 0058 Щоб вітер по полю слова розмахав, / Щоб люде не чули, бо то Боже слово, / То серце по волі з Богом розмовля,
- 045A 0074 Один він між ними, як сонце високе, / Його знають люде, бо носить земля; / А якби почували, що він, одинокий,
- 045A 0087 Твоє серце, та виспівуй, / Щоб люде не чули. / А щоб тебе не цурались,
- 052A 0051 Не вмре, не загине... / От де, люде, наша слава, / Слава України!
- 052A 0062 А до того – Московщина, / Кругом чужі люде... / «Не потурай», – може, скажеш,
- 052A 0079 Як сам, здоров, знаєш, / Тебе люде поважають, / Добрий голос маєш;
- 061A 0625 Стеблину-билину вітри рознесуть: / Так і мене люде не знають, де діти. / За що ж одцурались? Що я сирота.
- 061A 0771 Гляньте, подивіться: то конфедерати, / Люде, що зібрались волю боронити. / Боронять, прокляті... Будь проклята мати,
- 061A 0823 Загавкають та й замовчать. / Біліє місяць; люде сплять, / І титар спить... Не рано встане:
- 061A 0868 Сова завиває. / А де ж люде?.. Над Тясмином, / У темному гаю,
- 061A 0911 ----- / Та ні, то люде гомонять. / -----
- 061A 0959 Та я й не волох; так тільки – був колись у Волощині, / а люде й зовуть Волохом, сам не знаю за що. / -----

- 061A 1122 Од Конашевича і досі / Пожар не гасне, люде мруть, / Конають в тюрмах, голі, босі...
 061A 1195 Без світла лічать бариші, / Щоб не побачили, бач, люде. / І ті на золото лягли
 061A 1201 І небо, і зорі, і землю, і море, / Та глянуть на люде, що вони моторять, / Щоб Богів
 вранці про те розказать.
 061A 1279 Мине лихо... Кругом його / Мов вимерли люде. / Ані півня, ні собаки:
 061A 1463 І високі гори, / Небо, зорі, добро, люде / І лютеє горе –
 061A 1542 Гірше пекла... А за віщо, / За що люде гинуть? / Того ж батька, такі ж діти –
 061A 2146 Рай, та й годі! А для кого? / Для людей. А люде? / Не хочять на його й глянуть,
 061A 2153 І багато хмари. / Пекла мало!.. Люде, люде! / Коли то з вас буде
 061A 2153 І багато хмари. / Пекла мало!.. Люде, люде! / Коли то з вас буде
 061A 2156 Того добра, що маєте? / Чудні, чудні люде! / -----
 061A 2467 ----- / Вибачайте, люде добрі, / Що козацьку славу
 061A 2474 А я за ним. Не знав старий, / Що письменні люде / Тії речі прочитають.
 061A 2552 Ревуть собі й ревітимуть. / Їх люде минули; / А Україна навіки,
 123A 0038 Постривайте, що ще буде! / Годували люде / Малу дочку, а вдовиця
 123A 0080 Брови полиняють, / І незчується; а люде / Сміючись згадають
 180A 0202 Під землею... Подивлюся... / О люде поганий! / Де ти взявся? Що ти робиш?
 199A 0105 За євангеліє правди, / За темні люде! / Нема кому! Боже! Боже!
 199A 0188 На кого руку підійма! / «Дивіться, люде: осьде булла, / Що я читав...» – і показав
 199A 0347 Червоного змія / Прості люде. Пішли ченці / Й Те Deum співали,
 207A 0165 А поки що, треба буде / І на чужі люде / Подивитись, як там живуть,
 207A 0173 Все треба знать. / Так от як, друже, треба в люде / На рік, на два піти
 207A 0413 Одужала Яриночка, / Ідуть люде в Київ / Та в Почаїв помолитись,
 207A 0587 За калікою?.. Ярино! / Насміються люде / І Бог святий покарає,
 207A 0675 Святий знає: почуємо, / Що розкажуть люде». / -----
 221A 0344 Ні, сестриці. Не так треба. / Поки сліпі люде, / Треба його поховати,
 221A 0540 Сторонні люди! / Не смійтеся, чужі люде! / Церков-домовина
 234A 0028 На лиху годину. / Чужі люде хреститимуть, / Я не буду знати,
 234A 0273 Пішов Марко. Вернулися / Люде з рушниками, / З святим хлібом обміненим.
 234A 0319 Мені матір'ю сидіти: / То багаті люде, / А я наймичка... ще й з тебе
 250A 0066 Розкуються незабаром / Заковані люде, / Настане суд, заговорять
 250A 0131 Учитель великий, / А не те, щоб прості люде. / А гвалту! а крику!
 258A 0051 Твою восхвалили / Твої люде і в покої, / В добрі одпочили,
 258A 0100 Так самі себе бояться / Лукаві люде. / Хто ж пошле нам спасеніє,
 270A 0002 «За що мене, як росла я, / Люде не любили? / За що мене, як виросла,
 270A 0047 А мене покинув. / І прокляли його люде, / Будинок спалили...
 270A 0061 Не дали дожити / Люде віку. Я умерла / Зимою під тинном,
 270A 0067 Аж гай звеселила. / Зимою люде... Боже мій! / В хату не пустили.
 274A 0018 І примиренному присняться / І люде добрі, і любов, / І все добро. І встане вранці
 274A 0047 Цигане слухають, сміються. / «І де ті люде тут возьмуться? / Оце, мабуть, із-за
 Дністра,
 274A 0237 Шлях у Київ. І що з мене / Люде насміялись... / Трохи була не втопилась,
 274A 0245 Та й у село. Хотілось, бач, / Щоб люде не знали. / От я крадусь попідтинню
 274A 0292 Прибралась, ходила, / Поки люде домовину / Надворі робили.
 274A 0379 Лазитиме попідтинню, / Поки найдуть люде / Неживою. Чи ти бачив?
 274A 0405 ----- / «Кажуть люде, що суд буде, / А суду не буде.
 274A 0408 Бо мене вже осудили / На сім світі люде». / -----
 274A 0458 До людей хились, небого, / Люде привітають. / -----
 274A 0474 «А то Бог вас покарає, / А ще гірше люде; / Люде горді, неправедні,
 274A 0475 А ще гірше люде; / Люде горді, неправедні, / Своім судом судять».
 274A 0481 Крихтою ділилась. / Люде добрі і розумні / Добре її знали.
 006B 0015 А потім жити почнемо / Меж людьми, як люде. / А поки те буде,
 006B 0038 Де ж дружина моя, / Де ви, добрі люде? / Їх нема, я сама.
 006B 0094 Та неонаково мені, / Як Україну злі люде / Присплять, лукаві, і в огні
 006B 0177 Їх славою лукавою / Люде понесли. / Зневажають подруженьки
 006B 0186 Од сонця закрий. / Вранці найдуть мене люде, / Мене осміють,

- 006B 0197 Вставало сонце з-за могили, / Раділи люде, встаючи, / А мати й спати не лягала,
016B 0095 Не знатимеш, як хвалять Бога, / Як люде люблять, живучи. / А жить так, Господи,
хотілось!
- 016B 0209 А за віщо? Чудно людям, / Бо люде не знають, / Чому добре умирає,
016B 0238 За долю добрую твою. / Умилася. А добрі люде / Прибрали, в Київ одвезли
016B 0247 Кара Господева. Тисячами гинуть / Голодні люде. А скирти гниють. / А пани й
полову жидам продають.
- 016B 0256 Або вже аж надто долготерпеливий... / Минають літа; люде гинуть, / Лютує голод в
Україні,
016B 0263 Нема жидка... Хліби зійшли, / Радіють люде, Бога просять... / Аж ось із Києва
привозять
016B 0372 Пани в гаю не ворушились, / А люде збіглись та дивились, / Як дим до неба
підіймався.
- 016B 0406 В будинки погані. / Люде трохи очуняли, / Господа благають,
025B 0003 Пташечка тихне, поле німіє, / Радіють люде, що одпочинуть, / А я дивлюся... і серцем
лину
- 028B 0015 Та, мабуть, весело й не буде / І на Украй[ні], добрі люде, / Отже таки й на чужині.
028B 0023 Святії вітри принесли, / Та й більш нічого. Так-то, люде, / Хотілося б. Та що й
гадять...
- 029B 0033 Не жди тії слави! / Твої люде окрадені, / А панам лукавим...
036B 0025 А теє диво, всіми кохане: / У шинку покритка, а люде п'яні! / -----
038B 0032 Кого ж то там з музикою / Люде обступили? / -----
046B 0072 О давнім давні говорила. / Неначе люде не жили. / Од споконвіку і донині
046B 0112 Не допоможе милий Боже, / Як то кажуть люде. / Буде каяння на світі,
050B 0062 Одружились небожата. / Дивувались люде, / Як то вони, ті сироти,
050B 0120 Будем знов чумакувати, / Поки вийдем в люде, / А там знову...» Подякував
050B 0183 Потім утопилася. / Та все то те, – знаєш, люде / Втоплять і задушать!
057B 0107 А на кобилі. На віку / Всі люде бачать лихо, сину. / Але такого, мій єдиний,
057B 0143 Вмер батько і мати, / Чужі люде поховали... / А я, мов проклятий
057B 0209 Розбрелось товариство. / А що то за люде / Були тії запорожці –
057B 0280 А не розказали / Тобі люде там нічого?.. / Вже повимирали
057B 0282 Вже повимирали / Тії люде, мої свідки, / Праведнії люде!
057B 0283 Тії люде, мої свідки, / Праведнії люде! / А я й досі караюся
057B 0327 Криницю копати. / – Нехай, – каже. – Колись люде / Будуть воду пити
057B 0337 Йому помагати / Й добрі люде приходили / Криницю копати.)
057B 0348 Щоб заходили з криниці / Люде воду пити / Та за того, що викопав,
076B 0139 І гріх, і стид? Тебе самого / І Бог і люде прокленуть!.. – / Не помогло-таки нічого.
076B 0235 Нащо ж себе таки дурить? / Ходімо в селища, там люде, / А там, де люде, добре
буде.
076B 0236 Ходімо в селища, там люде, / А там, де люде, добре буде. / Там будем жить, людей
любить,
- 083B 0212 Стовп високий муровали, / Щоб про неї люде знали, / Дітей своїх научали,
083B 0217 Борця того в селі не стало; / А люде в Польщі зустрічали / Якогось панича; питав,
088B 0034 На тин похилився, / Люде кажуть і говорять: / Мабуть, він упився.
091B 0028 Чому на його не плюють? / Чому не топчуть!! Люде, люде! / За шмат гнилої ковбаси
091B 0028 Чому на його не плюють? / Чому не топчуть!! Люде, люде! / За шмат гнилої ковбаси
092B 0024 З вишневыми садочками / І люде веселі. / І ті люде, і село те,
092B 0025 І люде веселі. / І ті люде, і село те, / Де колись, мов брата,
095B 0085 Розсипалось та розлилось, / І знову в люде довелось / Проситись в найми? Ні, не
знову:
095B 0214 Пожар! пожар! І де взялися / Ті люде в Бога? Мов з землі / Родилися і тут росли,
095B 0268 ----- / Хрещені люде, допоможіте! / -----
095B 0306 З байстрам розхристана бреду, / Сміються люде надо мною, / Зовуть покриткою,
дурною,
095B 0320 Згоріли білії палати, / А люде тихо розійшлись. / Марини й матері не стало.

- 104В 0056 (І неталан наш і талан, / Як кажуть люде, все од Бога) / Наглядів, клятий! Панські очі!
- 104В 0161 Уже матір поховали / Громадою люде, / І пан умер, а жіночка
- 104В 0172 ----- / Отак, люде, научайтесь / Ворогам прощати,
- 111В 0030 Село неначе погоріло, / Неначе люде подуріли, / Німі на панщину ідуть
- 111В 0059 А у селах у веселих / І люде веселі. / Воно б, може, так і сталось,
- 118В 0005 ----- / Люде гордії, злі / Розрізнили, взяли
- 133В 0013 Як-небудь прожити. / А ці добрі люде / Найдуть тебе всюди,
- 134В 0009 Мене клени. / Мене не стане, не йди меж люде, / Іди ти в гай,
- 145В 0012 Та найму я троїсті музики. / Нехай люде не здивують, / Як я, мамо, потанцюю.
- 149В 0030 Та пісеньку заспіваю. / Люде скажуть, люде зрадять, / А вона мене порадить,
- 149В 0030 Та пісеньку заспіваю. / Люде скажуть, люде зрадять, / А вона мене порадить,
- 151В 0007 Сироті, робити? / Чи йти в люде жити, / Чи дома журитись?
- 152В 0010 А марніє моя врода, / Люде не беруть. / А на улиці дівчата
- 158В 0029 До церкви молитись / Підуть люде... Завтра ж рано / Завіє голодний
- 161В 0227 У батька краде! Добре, свату! / Які-то стали люде злі!.. / А що-то діється у хаті?
- 161В 0316 Собі веселий розмовляє: / – Нехай і наших люде знають! / Нехай і сивий і горбатий,
- 161В 0324 Уже й «Достойно» одзвонили, / Уже додому люде йдуть – / Не йде Настусенька, не чуть!
- 172В 0011 Доля заховалась; / А воленьку люде добрі / І не торговали,
- 173В 0010 Воно й правда. Що ж діяти? / Навчіть мене, люде, / Іти хіба до вас в найми?
- 180В 0057 Краса твоя тая, / Що всі люде дивувались? / Пропала, немає!
- 191В 0009 Спасибі, друже; похвались, / Що люде і тебе знайшли / І знали, що з тебе зробити.
- 194В 0047 На всій Україні, / Та все-таки не ті люде, / Що на цій чужині!
- 198В 0008 І виріс я, хвалить Бога, / Та не виліз в люде. / Лучше було б не родити
- 198В 0025 Коли-то їх понасипали? / Кого там люде поховали? / І вдвох тихенько заспівать
- 200В 0208 До генерала ідучи / Прощатись, люде. Аж гуде, / З усіх усюд народу йде,
- 205В 0002 Мені здається, я не знаю, / А люде справді не вмирають, / А перелізе ще живе
- 205В 0016 Ріками сльози розлили, / А кров морями. Люде знають, / Кого годують, доглядають.
- 207В 0002 Якби ви знали, паничі, / Де люде плачуть живучи, / То ви б елегій не творили
- 209В 0078 За мене піде, за наш край, / За церков божію, за люде, / А я молитись в хаті буду.–
- 215В 0006 З людьми в паскуді, опаскудив / І душу чистую?.. А люде! / (Звичайне, люде, сміючись)
- 215В 0007 І душу чистую?.. А люде! / (Звичайне, люде, сміючись) / Зовуть її і молодую,
- 218В 0025 І Богу моляться, і мруть / Хрещені люде. / Хрест високий
- 218В 0279 Що бронзовий той кесар буде / І милувать. Сердешні люде, / Неначе в ірій, потягли
- 232В 0008 – Учися, серденько, колись / З нас будуть люде,– ти сказала. / А я й послухав, і учивсь,
- 232В 0011 І вивчився. А ти збрехала. / Які з нас люде? Та дарма! / Ми не лукавили з тобою,
- 239В 0014 Святим омофором своїм. / І люде темні, незрячі, / Дива господнії побачать.
- 250В 0264 Не чуть ані його, ані Месії, / А люде ждуть чогось і ждуть, / Чогось непевного. Маріє!
- 250В 0278 В Єрусалимі говорили / Тихенько люде, що стяли / У городі Тіверіаді
- 250В 0719 В чужій позиченій труні / Чужії люде. А Івана / Її зарізали в тюрмі.
- 266В 0013 Хватає в бур'яні курча, / Ключе і рве його. А люде... / Хоч бачать люде, та мовчать.
- 266В 0014 Ключе і рве його. А люде... / Хоч бачать люде, та мовчать. / Отож львєня те дике! люте!
- 266В 0018 Та, закувавши добре в пута, / В Єгипет люде одвели – / На каторгу. А люта мати!
- 266В 0026 Од реву львичища твого. / Окули люде і цього. / Заперли в щелепи удила
- 266В 0047 Вомєсто львичищого рика / Почують люде. І той плач, / Нікчемний, довгий і поганій,
- 268В 0044 І не сховається; всюди / Вас найде правда-мста; а люде / Підстережуть вас на тоте ж,
- 287В 0009 І не кленись, і не молись / Нікому в світі! Збрешуть люде, / І візантійський Саваоф
- 287В 0013 Карать і миловать не буде: / Ми не раби його – ми люде! / Моя ти любо! усміхнись
- 289В 0009 Царями сіяєє жито! / А люде виростуть. Умруть / Ще незачатиє царята...
- 289В 0014 А буде син, і буде мати, / І будуть люде на землі. / -----

291B 0022 А розумом, ниво! / Вийдуть люде жито жати... / Веселі жнива!..
 292B 0111 Колючим терном. Горе! Горе! / Дрібніють люде на землі, / Ростуть і висяться царі!
 297B 0013 Тебе, о люту, зацькують! / Не зацькують. А люде тихо / Без всякого лихого лиха
 300B 0015 На добрім сіялись лану, / А люде так собі пожнуть / І скажуть: – Десь його убито,

ЛЮДЕЙ 59

030A 0376 «А так тільки псує мову / Та людей морочить». / Правда ваша, правда, люде!
 057A 0073 А надто той, що дивиться / На людей душою – / Пекло йому на сім світі,
 061A 0349 Попихач жидівський, виріс у порогу; / А не клене долі, людей не займа. / Та й за що
 їх лаять? Хіба вона знають,
 061A 0769 Бодай не дивитись, бодай не казати! / Бо за людей сором, бо серце болить. / Гляньте,
 подивіться: то конфедерати,
 061A 0864 Як ножі святили.) / Людей не чуть; через базар / Кажан костокрилий
 061A 2146 Рай, та й годі! А для кого? / Для людей. А люде? / Не хочать на його й глянуть,
 061A 2444 Де йшли гайдамаки, малими ногами / Ходив я, та плакав, та людей шукав, / Щоб
 добру навчили. Я тепер згадав,
 180A 0187 Туман, туман і пустота. / Людей не чуть, не знать і сліду / Людської страшної ноги.
 199A 0142 Великая сило! / Великая славо! зглянься на людей, / Одпочинь од кари у світлому
 раї.
 207A 0156 І Ярина зріє. / Треба буде людей шукать / Та що-небудь діять.
 246A 0044 Та й цькуємо. Лягло костьми / Людей муштрованих чимало. / А сльоз, а крові?
 Напоїть
 246A 0111 Або у карти програєм / Людей... не негрів... а таких / Таки хрещених... но простих.
 250A 0014 І Господа зневажають, / Людей запрягають / В тяжкі ярма. Орють лихо,
 256A 0079 І брата сліпого, / Дурить себе, чужих людей, / Та не дурить Бога.
 258A 0131 І кров невинну розливать / Людей убогих? а багатим / Судом лукавим помагать?
 265A 0018 А дай жити, серцем жити / І людей любити, / А коли ні... то проклинать
 270A 0081 Цвітом на сім світі? / Щоб людей я веселила, / Тих самих, що вбили
 274A 0191 Бо я вже й Бога не боюся / І не соромлюся людей. / Коли б мені отих дітей
 274A 0457 Нікого немає!.. / До людей хились, небого, / Люде привітають.
 274A 0472 Щоб з панами не кохались, / Людей не цурались. / «А то Бог вас покарає,
 006B 0322 Що не в Україні буду жить, / Людей і Господа любить. / -----
 016B 0023 Вночі розцвітає... / А про людей... Та нехай ім. / Я їх, добрих, знаю.
 016B 0111 Та божою красою / Людей веселити. / Так же ні. А молодії
 016B 0302 І молотить виганяє / Людей недобитих. / Змолотили, нівроку ім,
 026B 0050 Не був би в світі юродивим. / Людей і [бога] не прокляв! / -----
 029B 0091 А переіначив?! / Людей божих?! Котилися / І наші козачі
 029B 0100 Без ножа і автодафе / Людей закували / Та й мордують... Ой, ой, пани,
 033B 0047 І все то те лихо, все, кажуть, од Бога! / Чи вже ж йому любо людей мордувать? / А
 надто сердешну мою Україну.
 038B 0026 А музика реве, грає, / Людей звеселяє. / А із Братства те бурсацтво
 042B 0003 Що діяти і що почать? / Людей і долю проклинать / Не варт, ей-Богу. Як же жити
 046B 0074 Од споконвіку і донині / Ховалась од людей пустиня, / А ми таки її найшли.
 050B 0094 Отак лютує. Тяжко, брате, / Людей на старість розпізнати. / А ще гірше ззамо[ло]ду
 057B 0195 На сім світі! Яка правда / У людей, мій сину. / Така й досі, я думаю,
 057B 0212 Не було й не буде / Таких людей. / Під Очаков
 067B 0007 Щоб не збрехавши. Нумо знову / Людей і долю проклинать. / Людей за те, щоб нас
 знали
 067B 0008 Людей і долю проклинать. / Людей за те, щоб нас знали / Та нас шанували.
 068B 0086 І веселитися, і жить, / Людей і Господа хвалить... / А довелося..
 068B 0188 Та суда, суда людського / У людей просити. / -----
 076B 0237 А там, де люде, добре буде. / Там будем жить, людей любить, / Святого Господа
 хвалить.
 091B 0033 На п'яного Петра кривого. / А жаль великий на людей, / На тих юродивих дітей!
 102B 0002 Неначе праведних дітей, / Господь, любя отих людей, / Послав на землю ім пророка;
 111B 0038 А скрізь на славній Україні / Людей у ярма запрягли / Пани лукаві... Гинуть! Гинуть!

- 113B 0001 ----- / Не для людей, тієї слави, / Мережані та кучеряві
 121B 0016 А святе письмо читає, / Людей поучає, / Щоб брат брата не різали
 149B 0018 І довелось знов мені / Людей на старості... Ні, ні, / Вони з холери повмирили,
 205B 0042 Або про марне литу кров / З людей великими катами. / Заплачеш тяжко перед нами,
 212B 0035 Оперилось, і ти осталась / Стара і немощна. Людей, / Людей неприязних благаєш
 212B 0036 Стара і немощна. Людей, / Людей неприязних благаєш / І Христа ради простягаєш
 218B 0105 І молоділа. І дівчати / Людей шукала. І найшла. / Та, помолившись Гіменею
 237B 0002 Мій Боже милий, як-то мало / Святих людей на світі стало. / Один на другого кують
 237B 0019 Воскресну нині! Ради їх, / Людей закованих моїх, / Убогих, нищих... Возвеличу
 238B 0008 І обличителя жестоких / Людей неситих. Світе мій! / Моя ти зоренько святая!
 246B 0004 Як доведеться в світі жити? / Людей і Господа хвалить? / В багні колодою гнилою
 248B 0004 Та сам собі дивується, / Що людей немає. / -----
 248B 0008 Та не вмієш так, як треба, / Людей научати. / -----
 250B 0268 І ждеш і ждатимеш од Бога / І од людей його? Нічого, / Ніже апостола того,
 250B 0627 І навчає, неповинне, / Як в світі жити, людей любить, / За правду стать! за правду
 згинуть!
 266B 0009 А потім з вас, щенят зубатих, / Зробились львичища! Людей! / Незлобних, праведних
 дітей,
 300B 0006 Та ба! Нема з ким. Світ широкий, / Людей чимало на землі... / А доведеться
 одиноким

ЛЮДИ 75

- 018A 0014 Добре тому багатому, / Його люди знають, / А зо мною зострінуться –
 027A 0028 І світ божий як великдень, / І люди як люди! / Чи дівчина, що милого
 027A 0028 І світ божий як великдень, / І люди як люди! / Чи дівчина, що милого
 027A 0082 Будеш, батьку, панувати, / Поки живуть люди; / Поки сонце з неба сяє,
 047A 0081 Без милого батько, мати – / Як чужії люди, / Без милого сонце світить –
 047A 0203 Скажи йому, моє серце! / Що сміються люди, / Скажи йому, що загину,
 057A 0012 Не винесли в море, не розмили в полі? / Не питали б люди, що в мене болить, / Не
 питали б, за що проклинаю долю,
 057A 0089 Щебече та плаче / Нишком – люди не побачуть, / То й не засміються...
 061A 0054 То, зострівши, насміються – / Такі, бачте, люди: / Все письмени, дрюковані,
 061A 0104 Та й до себе не покличу: / Ви розумні люди – / А я дурень; один собі
 061A 0219 Виросли чималі, / Йдете в люди, а там тепер / Все письменне стало.
 061A 0378 Легше було б сльози, журбу вилити. / Люди одібрали, бо їм було мало. / «Нашо
 йому доля? треба закопати:
 061A 0386 ----- / Вибачайте, люди добрі: / Може, не до ладу,
 061A 0394 А може... й не знаю. / Лихо, люди, всюди лихо. / Нігде пригорнуться:
 061A 0399 Гнуться мовчки, усміхаться, / Щоб люди не знали, / Що на серці заховано,
 113A 0017 А там і до горя. / Пограються добрі люди, / Як холодні хвилі,
 114A 0163 Не знає, як треба на сім світі жити. / Думала – ні люди, ані домовина / З Петром не
 розрізнять... Уміла любить.
 114A 0246 Будеш діток годовати». / «Піду в найми, піду в люди, / А за сотником не буду».
 114A 0329 Під тином ночую, з вітром розмовляю, / Соромляться люди у хату пустить / І
 привітатъ словом старого каліку.
 114A 0396 Обнімемось, поцілую, / Дивуйтесь, люди! / А ти стоїш, червонієш...»
 173A 0050 Нема кращого й не буде. / Дивуйтесь, люди! / Нема кращого!.. А долю...
 173A 0066 І на шляху і без шляху, / Усюди, де люди. / -----
 173A 0240 То страшно голосить. / Люди лаяли... Бо, бачте, / Спать їм не давала
 178A 0029 Гордою і злюю / Злії люди нарікають. / А того й не знають,
 180A 0042 І той... і той... А що ж то я? / Ось що, добрі люди: / Я гуляю, бенкетую
 180A 0226 Не суда просити! / Ні, то люди, живі люди, / В кайдани залиті.
 180A 0226 Не суда просити! / Ні, то люди, живі люди, / В кайдани залиті.
 180A 0253 О, не ховай, брате! Розсип їх, розкидай! / Зійдуть, і ростимуть, і у люди вийдуть!
 / -----
 180A 0505 Як то тяжко той насущний / Люди заробляють. / От і братія сипнула

- 192A 0011 Мальованая. / Здивуються вранці люди, / Що в сироти хустка буде
 192A 0062 Його з ніг звалила. / Чи то люди поробили / Йому, молодому,
 197A 0009 Славний добре знає, / Що не його люди люблять, / А ту тяжку славу,
 199A 0149 Кайданами лихої ночі!.. / Прозріте, люди, день настав! / Розправте руки, змийте луду.
 199A 0151 Розправте руки, змийте луду. / Прокиньтесь, чехи, будьте люди, / А не посмішище
 ченцям!
 199A 0316 За що мене розпинають? / Люди! добрі люди! / Моліться!.. неповинні –
 199A 0316 За що мене розпинають? / Люди! добрі люди! / Моліться!.. неповинні –
 221A 0005 На старій церкві. «Бог простить: / Ми тепер душі, а не люди, / А відціля видніше
 буде,
 221A 0404 ----- / Розумні ви люди, / А нічого не знаєте!
 221A 0408 Ті фігури он для чого: / Щоб люди не крали / Води з річки та щоб нишком
 221A 0539 Так сміються ж з України / Сторонні люди! / Не смійтеся, чужі люде!
 250A 0061 На чистій, широкій, на вольній землі. / І люди б не знали, що ви за орли, / І не
 покивали б на вас головою.
 250A 0063 І не покивали б на вас головою. / Схаменіться! будьте люди, / Бо лихо вам буде.
 250A 0226 В хату не пускають. / Чужі люди проганяють, / І немає злomu
 256A 0032 Нові кати? Щоб до тебе / Люди не ходили / На пораду, що їм діять
 258A 0055 Покрив еси знову / Срамотою свої люди, / І вороги нові
 258A 0095 Гріхами, дознають? / Їдять люди замість хліба, / Бога не згадають,
 258A 0159 Хваляться, доколи / Неправдою? Твої люди / Во тьмі і неволі
 258A 0177 Ізриється яма. / Господь любить свої люди, / Любить, не оставить,
 264A 0005 Серце не розбите, / Поки люди не дознали / Тихої долини,
 266A 0051 Й зо мною спіткалось: / Серце люди поллюбило / І в людях кохалось,
 266A 0062 Кругом мене, де не гляну, / Не люди, а змії... / І засохли мої сльози,
 016B 0047 Бодай ви терном поросли! / Щоб люди й сліду не найшли. / Щоб і не знали, де й
 шукати.
 057B 0387 На всім світі, брате! / Всюди люди, а я один / Диявол проклятий!
 072B 0015 Жити без надії? / Навчіть мене, люди добрі, / А то одурюю..
 074B 0023 Палають села, города, / Ридають люди, виють звірі / І за Тоболом у Сибірі
 088B 0006 І голос той і ті слова / Ідуть меж люди! . . . . . / Похилившись,
 102B 0013 За ним і сльози, знай, лили / Навчені люди. І лукаві! / Господню святу славу
 111B 0025 Чорніше чорної землі / Блукають люди, повсихали / Сади зелені, погнили
 133B 0002 Не так тії вороги, / Як добрії люди – / І окрадуть, жалкуючи,
 147B 0013 Садами темними, лугами. / А люди бідні в селі, / Неначе злякані ягнята,
 147B 0020 Ніхто загнать, нагодувать, / Неначе люди тії сплять. / Заснули, добре, знать, заснули,
 147B 0048 Довго воно зеленіло, / Поки люди з поля / Пожарище не пустили
 153B 0083 У тій Вільні сталось. / Дивувались довго люди, / Де вона сховалась,
 153B 0098 Може, й брешуть, бо, звичайне, / На те вони люди, / І вдовицю не забудуть,
 161B 0399 Забрали й онучі / Добрі люди, а самого / Гарно поховали
 187B 0001 ----- / Дурні та горді ми люди / На всіх шляхах, по всій усюді,
 207B 0077 Мені здається, що й самого / Тебе вже люди прокляли! / -----
 250B 0371 Во Іудеї. Гомонить / І тихне люд.– О люди! люди! – / Чабан якийсь біжить, кричить.
 250B 0371 Во Іудеї. Гомонить / І тихне люд.– О люди! люди! – / Чабан якийсь біжить, кричить.
 250B 0609 Який-то з його майстер буде! / Які-то люди з його будуть! / Та взявши відер,
 кандійок,
 250B 0653 Іван пішов собі в пустиню, / А твій меж люди. А за ним, / За сином праведним своїм,
 297B 0005 І ми самі, і наші внуки, / І миром люди прокленуть! / Не прокленуть, а тільки
 плюнуть
 299B 0001 ----- / О люди! люди небораки! / Нащо здалися вам царі?
 299B 0001 ----- / О люди! люди небораки! / Нащо здалися вам царі?
 299B 0004 Нащо здалися вам псарі? / Ви ж таки люди, не собаки! / -----

ЛЮДИНА 1

- 274A 0054 В свитині латаній дрожала / Якась людина. На ногах / І на руках повиступала

ЛЮДИНОЮ 2

- 221A 0014 ----- / Як була я людиною, / То Прісею звалась;
270A 0025 А я й не сказала, / Як була я людиною, / Як я мордувалась.

ЛЮДОЇД 1

- 218B 0230 Вони брати і християни, / А ти собака! Людоїд! / Деспот скажений!

ЛЮДОЇДАМИ 1

- 256A 0035 З добрими панами, / Людоїдами лихими, / З новими ляхами.

ЛЮДОЇДЕ 1

- 180A 0473 «І ми сковані з тобою, / Людоїде, змію! / На страшному на судищі

ЛЮДОЇДИ 3

- 061A 2286 Душі не осталося. А Гонта кричить: / «Де ви, людоїди? Де ви поховались? / З'їли моїх діток – тяжко мені жить!
180A 0419 Вдову сиротину. / Кати! кати! людоїди! / Наїлись обоє,
199A 0096 І всеу царствіє твоє. / Розбойники, людоїди / Правду поборолі,

ЛЮДОМ 1

- 256A 0074 І землею, всім даною, / І сердешним людом / Торгуєте? Стережіться ж,

ЛЮДОМОРЕ 1

- 256A 0060 Пятно в нашій історії...» / Брешеш, людоморе! / За святую правду-волю

ЛЮДСЬКЕЄ 1

- 095B 0123 Даруй словам святую силу – / Людськеє серце пробивать, / Людській сльози проливать,

ЛЮДСЬКИМИ 1

- 029B 0136 І поховать побитеє / Гріхами людськими / На горах оцих високих

ЛЮДСЬКИХ 2

- 076B 0217 Бодай кати їх постинали, / Отих царів, катів людських. / Морока з ними, щоб ви знали,
268B 0036 Кровавим, пламенним мечем / Нарізани на людських душах, / Що крикне кара невсипуща,

ЛЮДСЬКІ 2

- 076B 0143 Пустуючи, на світі, / Дивіться, людські діти. / -----
092B 0047 І досі чаруєш / Людські душі? Чи ще й досі / Дивуються всеу

ЛЮДСЬКІЇ 2

- 095B 0124 Людськеє серце пробивать, / Людській сльози проливать, / Щоб милость душу осінила,
304B 0014 Роздавить вашого кумира, / Людській шашелі. Няньки, / Дядьки отечества чужого!

ЛЮДСЬКОГО 4

- 180A 0122 Чого тобі шкода? Хіба ти не бачиш, / Хіба ти не чуєш людського плачу? / То глянь, подивися; а я полечу
180A 0126 Немає там власті, немає там кари, / Там сміху людського і плачу не чуть. / Он глянь, у тім раї, що ти покидаєш,
068B 0187 Святим помолитись, / Та суда, суда людського / У людей просити.
212B 0013 І хто заступить? Хто укрис / Од зла людського в час лихий? / Хто серце чистее нагріє

ЛЮДСЬКОЇ 5

- 061A 2127 Гуляють хмари; сонце спить; / Нігде не чуть людської мови; / Тільки звір виє по селу,
 061A 2158 Не спинала весна крові, / Ні злості людської. / Тяжко глянуть; а згадаєм –
 180A 0188 Людей не чуть, не знать і сліду / Людської страшної ноги. / І вороги, й невороги,
 180A 0392 Таке диво?.. Отут крові / Пролито людської – / І без ножа. По тім боці
 199A 0172 Чи напилися ви, чи ні / Людської крові?.. Не мені, / Великий Господи, простому,

ЛЮДСЬКОЮ 3

- 180A 0154 Предковічні, що політі / Кровію людською!.. / Душе моя убогая!
 199A 0092 Чернець годований сидить. / Людською кровію шинкує / І рай у найми оддає!
 274A 0007 Німії, зо мною / Над неправдою людською, / Над долею злою.

ЛЮДСЬКУЮ 1

- 180A 0048 І не кричіть! Я свою п'ю, / А не кров людською! / -----

ЛЮДУ 4

- 221A 0429 Бо там коло льоху / Базар люду насходилося, / Та й панства не трохи.
 246A 0091 Одна Сибір неісходима, / А тюрм! а люду!.. Що й лічить! / Од молдованина до фінна
 250A 0118 Так і претесь... І всі мови / Слав'янського люду – / Всі знаєте. А свої
 230B 0006 Таки чимало натворили, / Чимало люду оголили / Оці сатрапи-ундіра.

ЛЮДЯМ 42

- 030A 0181 Іди ж їх шукати, / Та не кажи добрим людям, / Що є в тебе мати.
 030A 0247 Та про долю, моє горе, / Чужим людям скаже... / Не розкажуй, голубонько!
 030A 0290 Отаке-то на сім світі / Роблять людям люде! / Того в'яжуть, того ріжуть
 030A 0446 За що світом нудить? / Що зробила вона людям, / Чого хотять люде?
 030A 0450 Не плач, Катерино, / Не показуй людям сльози, / Терпи до загину!
 030A 0463 Недоля не бачить, з ким їй жартувати, / А люде хоч бачать, та людям не жаль: /
 «Нехай,– кажуть,– гине ледача дитина,
 030A 0661 Мати породила; / Виростай же на сміх людям!» / На шлях положила.
 047A 0141 Минулося – навчилася: / Людям помагаю. / Твою долю, моя доню!
 057A 0062 Сторожем літає, / І про неї добрим людям / Кобзарі співають,
 061A 0855 Неначе зна, що не треба / Людям його світу, / Що пожари Україну
 061A 1087 Ходім погуляймо; / Нехай людям лихо сниться, / А ми заспіваймо.
 123A 0034 Породила, та й байдуже; / Людям годувати / В чужім селі покинула:
 199A 0313 Що я заподіяв / Оцим людям? твоім людям! / За що мене судять!
 199A 0313 Що я заподіяв / Оцим людям? твоім людям! / За що мене судять!
 234A 0084 Добро покидати / Чужим людям, чужим дітям / На сміх, на розтрату!
 258A 0061 Ворогам проклятим; / Покинув нас на сміх людям. / В наругу сусідам,
 258A 0064 Покинув нас, яко в притчу / Нерозумним людям. / І кивають, сміючися,
 258A 0216 Добро тварям земнородним, / І землі, і людям,– / Отак братів благих своїх
 258A 0274 На отмщеніє язикам / І в науку людям. / Окують царей неситих
 016B 0208 Княгиню на світі... / А за віщо? Чудно людям, / Бо люде не знають,
 050B 0040 Подякував за хліб, за сіль / І за науку добрим людям / Та до вдовівни навпростець
 057B 0084 Подякував за хліб і сіль / І за науку добрим людям, / Та до вдовівни навпростець
 057B 0090 Не торгувавсь і панотець / (На диво людям та на чудо), / За три копи звінчав у будень,
 076B 0029 Покажем спереду і ззаду / Незрячим людям. В добрий час / Заходимось, моя порадо.
 095B 0116 Неначе ворон той летячи / Про непогоду людям криче, / Так я про сльози, та печаль,
 114B 0037 Тим зіллям поганим. / А Бог людям на науку / Поставив їх в полі
 147B 0055 І сліду не стало. / Отаке-то людям горе / Чума виробляла.
 161B 0353 І притчею стати / Добрим людям, і охати / У холодній хаті
 172B 0002 Як маю я журитися, / Докучати людям, / Піду собі світ-за-очі –
 175B 0009 Та й думає: – Ми то! / Ми то людям покажемо / Оцих безталанних
 179B 0032 Самому завадить, / А попам та людям / Однаково буде.

- 180В 0023 Гордіше самої цариці. / Щоб людям, бачте, показати / Своє добро.– А подивіться!
 185В 0011 Либонь, уже десяте літо, / Як людям дав я «Кобзаря», / А їм неначе рот зашито,
 209В 0040 За що й я меж ними в могилі лежу. / Ти ж людям розкажеш, як виростеш, сину. /
 Слухай же, дитино.– А потім ягнята
 218В 0071 І оживи, і просвіти! / І розкажу я людям горе, / Як тая мати ріки, море
 218В 0084 Щоб слово пламенем взялось, / Щоб людям серце розтопило. / І на Україні
 понеслось,
 218В 0129 І мир і радість принесла / На землю людям. Фарисеї, / І вся мерзенна Іудея
 218В 0390 На отмищеніє язикам / І в науку людям. / Окують царей неситих
 230В 0091 Із тьми, із смрада, із неволі / Царям і людям на показ / На світ вас виведу надалі
 250В 0396 З своїм младенцем. Слава вам, / Убогим людям, чабанам, / Що привітали, заховали
 274В 0004 ----- / Трудящим людям, всеблагий, / На їх окраденій землі
 278В 0046 На земло радість принесло / І людям і землі, моєї / Туги-нудьги не розвело.

ЛЮДЯХ 6

- 030А 0201 Найди, привітайся, / Будь щаслива в чужих людях, / До нас не вертайся!
 030А 0259 А ти гріх мій спокутуєш / В людях сиротою, / Безбатченком!..»
 266А 0052 Серце люди полюбило / І в людях кохалось, / І вони його вітали,
 057В 0199 Та другої і не буде / В невольниках людях. / -----
 083В 0046 З бідного Микити. / Насміялася при людях, / Що він в сірій світі!
 209В 0094 Ксьондзи по селах, а возили / На людях їх з села в село, / Такеє-то у нас було!

ЛЮДЬМИ 17

- 060А 0032 Та ба, доля приборкала / Меж людьми чужими. / -----
 199А 0183 І над твоєю вічно-славою, / Й над нами, простими людьми!..» / -----
 274А 0014 Поєднає з недолею / Із людьми, і скаже / Спасибі нам. Помолиться
 006В 0015 А потім жити почнемо / Меж людьми, як люде. / А поки те буде,
 050В 0244 Нічого, знай, своє пиши / Та перед людьми не брешти. / Хоч би тобі лихе слово
 057В 0146 Той Іуда, одринутий / І людьми і Богом, / Тиняюся, ховаюся,
 068В 0102 То сьак, то так минає год. / Пишу собі, з людьми братаюсь / Та добрих хлопців
 добираю.
 207В 0032 Умер на панщині!.. А ми / Розлізлися меж людьми. / Мов мишенята. Я до школи –
 209В 0134 Правдива дума невесела / Меж людьми ходить... / -----
 215В 0005 Й не жив я з нею, живучи / З людьми в паскуді, опаскудив / І душу чистую?.. А
 люде!
 250В 0369 Зійшовся люд і шепотить, / Що щось непевне з людьми буде / Во Іудеї. Гомонить
 266В 0049 Нікчемний, довгий і поганий, / Межи людьми во притчу стане, / Самодержавний
 отой плач!
 268В 0068 Розтленнос, а слово нове / Меж людьми криком пронесе / І люд окрадений спасе
 277В 0024 Моя любо!.. а нам – / Нам любов меж людьми. / -----
 285В 0008 Аж до самої домовини. / А меж людьми ж вони жили! / -----
 296В 0006 Титарівна-Немирівна / Людьми гордувала... / А москаля-пройдисвіта
 299В 0024 Царям, царятам на землі? / Чи буде правда меж людьми? / Повинна быть, бо сонце
 стане

ЛЮЛІ 2

- 134В 0001 ----- / Ой люлі, люлі, моя дитино, / Вдень і вночі.
 134В 0001 ----- / Ой люлі, люлі, моя дитино, / Вдень і вночі.

ЛЮ-ЛІ 1

- 173А 0017 ----- / «Е... е... лю-лі, / Питала зозулі,

ЛЮЛЬКА 1

- 055А 0050 Похожає вздовж байдака, / Гасне люлька в роті; / Поглядає сюди-туди –

ЛЮЛЬКИ 5

- 061A 0143 Грілися в Скутарі / Та як, люльки закуривши / В Польщі на пожарі,
 061A 1667 Ото Гонта з Залізником / Люльки закурили. / Страшно, страшно закурили!
 150A 0138 І хлопці сходяться, зійшлись, / Люльки з пожару закурили, / На байдаки – та й
 потягли,
 154A 0138 І хлопці сходяться, зійшлись, / Люльки з пожару закурили, / На байдаки – та й
 поплили,
 286B 0013 З багрянниць онучі драти, / Люльки з кадил закуряти, / Явленними піч топити,

ЛЮЛЬКОЮ 1

- 274A 0137 Коло огню старий циган / З люлькою куняє. / Позирає на прибуду

ЛЮЛЬКУ 1

- 061A 1457 Нашорошив уха; / Іде собі, люльку курить, / Нікому ні слова.

ЛЮТА 12

- 030A 0353 І чужії люде; / Зострінеться зима люта... / А той чи зостріне,
 061A 1469 Тяжко, а не плаче. / Ні, не плаче: змія люта, / Жадна випиває
 061A 1688 Карають, завзяті. / Як смерть люта, не вважають / На літа, на вроду
 123A 0062 Побачила стара мати, / Сказилася люта: / «Чи бач, погань розхристана,
 123A 0099 «Заворожена!.. Стривай же! – / Шепче люта мати. – / Треба трути роздобути,
 123A 0159 Розкидала; а за нею / Стара люта мати: / Очі вивело із лоба
 180A 0163 Катам панувати. / Лети ж, моя думо, моя люта муко, / Забери з собою всі лиха, всі
 зла,
 199A 0175 Судить великіє діла / Твоєї волі. Люта зла / Не дієш без вини нікому.
 221A 0293 Добре вміє гріти руки! / І я люта, а все-таки / Того не зумію,
 057B 0221 Мені не до того / Було тойді. Знову люта / Гади́на впи́лася
 076B 0035 Засіла на стогнах. Ні, чуми нема; / А гірша лихая та люта година / Покрила Ізраїль –
 царева война!
 266B 0019 В Єгипет люде одвели – / На каторгу. А люта мати! / Спустила друге бісновате

ЛЮТАЯ 1

- 185B 0041 Як понесла мене? Що я – / Неначе лютая змія / Розтоптана в степу здихає,

ЛЮТЕ 6

- 061A 1477 І синього моря, / І Дніпра, щоб вилить люте, / І Дніпра не стане.
 246A 0168 А поки що мої думи, / Моє люте горе / Сіятиму – нехай ростуть
 006B 0358 Свою Україну любіть, / Любіть її... Во время люте, / В остатню тяжкую минуту
 028B 0008 Блукав собі, молився Богу / Та люте панство проклинав. / І згадував літа лихії,
 207B 0011 Найперші сльози; я не знаю, / Чи єсть у Бога люте зло! / Що б у тій хаті не жило?
 266B 0015 Хоч бачать люде, та мовчать. / Отож лівеня те дике! люте! / Підстерегли його,
 взяли.

ЛЮТЕЄ 4

- 019A 0036 Чорнявому зрадливому / На лютеє горе. / -----
 061A 1464 Небо, зорі, добро, люде / І лютеє горе – / Все пропало, все! Нічого
 207A 0403 Ніби вчора народилась... / А лютеє лихо / В самім серці ворухнулось
 218B 0484 І що ти зможеш? – Горе! Горе! / О горе лютеє моє! / Моя ти доленько! Без його

ЛЮТИЙ 9

- 027A 0059 Верба сміється, свято скрізь! / Заплаче злодій, лютий злодій. / Було так перш – тепер
 дивись:
 052A 0042 Тільки ворог, що сміється... / Смійся, лютий враже! / Та не дуже, бо все гине –
 180A 0486 Церкви та палати! / Веселися, лютий кате, / Проклятий! проклятий!»
 221A 0164 Що тая цариця – / Лютий ворог України, / Голодна вовчиця!..
 258A 0027 І серцем боліти? / Доки буде ворог лютий / На мене дивитись

- 090B 0012 Не перлася, як той москаль, / В самотню душу. Лютий злодій / Впирається-таки, та й годі.
 102B 0023 Глибокі тюрми покопать. / І, роде лютий і жестокий! / Вомісто кроткого пророка...
 218B 0221 Не муштровались! О Нероне! / Нероне лютий! Божий суд, / Правдивий, наглий, серед шляху
 250B 0107 До крові дійде, до кості / Огонь той лютий, негасимий, / І, недобитая, за сином

ЛЮТИМ 1

- 258A 0004 І не стане на путь злого, / І з лютим не сяде. / А в законі господньому

ЛЮТИМИ 1

- 205B 0030 Такими ж самими, як ви. / Жили ви лютими звірми, / А в свині перейшли!..

ЛЮТИХ 1

- 102B 0020 І праведно Господь великий, / Мов на звірей тих лютих, диких, / Кайдани повелів кувать,

ЛЮТІ 4

- 180A 0077 Неприязний краю, / Мої муки, мої люті / В хмарі заховаю.
 199A 0319 І з вами те буде! / Моліться! люті звірі / Прийшли в овніх шкурах
 215B 0011 І ще якоюсь... Вороги!! / І люті! люті! Ви ж украли, / В багно погане заховали
 215B 0011 І ще якоюсь... Вороги!! / І люті! люті! Ви ж украли, / В багно погане заховали

ЛЮТІЇ 2

- 199A 0328 Онде вони! в ясних ризах. / Їх лютіі очі... / Уже крові...» – «Пали! пали!»
 033B 0054 Про тяжкеє лихоліття... / Про лютіі кари, / Що ляхи нам завдавали –

ЛЮТІЙ 1

- 006B 0023 І не проклинайте. / І мене в неволі лютій / Інколи згадайте.

ЛЮТІШУ 1

- 258A 0077 Побори ж і другу, / Ще лютішу!.. Встань же, Боже, / Вскую будеш спати,

ЛЮТОГО 5

- 256A 0026 На ворога лукавого, / На лютого ляха. / Де ж ти дівся, в яр глибокий
 256A 0044 Не зовіте преподобним / Лютого Нерона. / Не славтеся царевою
 036B 0011 Ти привітала / Нерона лютого, Сарданапала, / Ірода, Каїна, Христа, Сократа,
 057B 0109 Але такого, мій єдиний, / Такого лютого ніхто, / Ніхто і здалека не бачив,
 218B 0409 – Моліться, братія! Моліться / За ката лютого. Його / В своїх молитвах пом'яніте.

ЛЮТОЇ 2

- 258A 0036 В руки вражі, спаси мене / Од лютої муки. / Спаси мене, помолюся
 129B 0046 Славний вдовиченко, / З лютої неволі / Із Бакчисараю

ЛЮТОМУ 1

- 207A 0515 Чудотворний Спасе, / І лютому ворогові / Не допусти впасти

ЛЮТУ 3

- 057A 0081 Я їх заховаю, / Заховаю змію люту / Коло свого серця,
 200B 0185 Та й занехаяла. Везла / Назад гадюку в серці люту / Та трошки в пляшечці отрути.
 297B 0012 Царі з міністрами-рабами / Тебе, о люту, зацькують! / Не зацькують. А люде тихо

ЛЮТУЄ 11

- 027A 0047 Тільки стратить голос, добру не навчить. / Нехай же лютує, поки сам загине, / Поки безголов'я ворон прокричить.
 061A 2171 Максим ріже, а Ярема / Не ріже – лютує: / З ножем в руках, на пожарах

- 061A 2274 «Ти поїла моїх діток!– / Гукає, лютує,– / Ти поїла невеликих,
 150A 0122 ----- / Реве, лютує Візантія, / Руками берег достає;
 154A 0122 ----- / Реве, лютує Візантія, / Руками берег достає,
 016B 0257 Минають літа; люде гинуть, / Лютує голод в Україні, / Лютує в княжому селі.
 016B 0258 Лютує голод в Україні, / Лютує в княжому селі. / Скирти вже княжі погнили.
 037B 0022 За головою голова / Додолу пада. Кат лютує, / А ксьондз скаженим язиком
 050B 0093 А то сірісінський сіряк / Отак лютує. Тяжко, брате, / Людей на старість розпізнати.
 095B 0208 Стара неначе одуріла. / Мороз лютує, аж скрипить, / Луна червона побіліла,
 218B 0414 Молитва Богові. А він / Нехай лютує на землі, / Нехай пророка побиває,

ЛЮТУЙ 2

- 218B 0446 Рим пропиває. Тризну править / По Сціпіонах. Лютуй! Лютуй, / Мерзенний старче.
 Розкошуй
 218B 0446 Рим пропиває. Тризну править / По Сціпіонах. Лютуй! Лютуй, / Мерзенний старче.
 Розкошуй

ЛЮТУЮ 1

- 199A 0021 І тихо, тихо упустила / Усобищ лютую змію. / -----

ЛЮТУЮТЬ 2

- 150A 0093 Реве гарматами Скутара, / Ревуть, лютують вороги, / Козацтво преться без ваги –
 154A 0093 Реве гарматами Скутара, / Ревуть, лютують вороги. / Козацтво преться без ваги –

ЛЯГАЄ 1

- 030A 0732 Опинився против старців – / Курява лягас. / Побіг Івась, бо з вікнця

ЛЯГАЙ 2

- 114A 0401 Молись тільки Богу. / Иди в хату, лягай спати. / А я край дороги
 221A 0281 У німецькі кайдани – / Хоч лягай та й засни. / А в мене ще враг їх знає,

ЛЯГАЛА 1

- 006B 0198 Раділи люде, встаючи, / А мати й спати не лягала, / Дочку вечерять дожидала

ЛЯГАТЬ 1

- 008B 0014 Червонолиця Діана... / А я вже думав спать лягать / Та й став, щоб трохи подивиться

ЛЯГАЮЧИ 2

- 274A 0102 Кого колишете вночі? / Лягаючи і встаючи, / За кого молитесь? Ох, діти!
 158B 0003 З куминої хати / І не спати лягаючи, / Згадай мене, брате.

ЛЯГЛА 12

- 010A 0072 Живого б любила, другу б задушила, / А до неживого у яму б лягла. / Не так серце
 любить, щоб з ким поділиться,
 057A 0058 Поки не остило... / Лягла спочить... А тим часом / Виросла могила,
 114A 0279 Не слухала стара мати, / Лягла спочивати. / А Мар'яна за сльозами
 114A 0288 До обіда / В льоху спати лягла. / -----
 016B 0342 Трошки, усміхнулась, / Помолилась та й спать лягла. / І тихо заснула.
 083B 0058 Додому плачучи прийшла, / І спати плачучи лягла, / І не вечеряла!... Не спала,
 083B 0060 І не вечеряла!... Не спала, / Яка лягла, така і встала, / Мов одуріла! Що робить?
 111B 0019 Її дитину... Добре, мамо, / Що ти зарані спать лягла, / А то б ти Бога прокляла
 200B 0195 І генерала напоїла / Та й спать, упоравшись, лягла. / «Тепер старого поховаю,
 209B 0030 Начинені туго. Оце воля спить! / Лягла вона славно, лягла вона вкупі / З нами,
 козаками! Бачиш, як лежить –
 209B 0030 Начинені туго. Оце воля спить! / Лягла вона славно, лягла вона вкупі / З нами,
 козаками! Бачиш, як лежить –
 298B 0003 Душа убога встала рано, / Напряла мало та й лягла / Одпочивать собі, небога.

ЛЯГЛИ 8

- 061A 0878 Куди-то поїдуть? кого повезуть? / Он кого, дивіться. Лягли по долині, / Неначе побиті, ні слова не чуть.
- 061A 1190 Поки поганці ляжуть спать. / Лягли, і в голови не клали, / Що вже їм завтра не вставать.
- 061A 1196 Щоб не побачили, бач, люде. / І ті на золото лягли / І сном нечистим задрімали.
- 061A 2186 Од Києва до Умані / Лягли ляхи трупом. / -----
- 082B 0017 І всі тихенько зачитали. / А ми з колегою лягли / Та щось такеє розмовляли.
- 147B 0037 Гробокопателі ходили, / Та й ті під хатами лягли. / Ніхто не вийшов вранці з хати,
- 174B 0012 І в кімнаті на кроваті / Спочити лягли.- / Не минула слава тая,
- 209B 0034 Усі ми однако на волі жили! / Усі ми однако за волю лягли, / Усі ми і встанем, та Бог його знає,

ЛЯГЛО 6

- 020A 0097 ----- / Лягло сонце за горою, / Зірки засіяли,
- 024A 0069 ----- / Лягло сонце за горою, / Зорі засіяли,
- 055A 0010 Високії ті могили, / Де лягло спочити / Козацькеє біле тіло,
- 246A 0043 Застукали сердешну волю / Та й цькуємо. Лягло костями / Людей муштрованих чимало.
- 006B 0052 Нас тут триста як скло! / Товариства лягло! / І земля не приймає.
- 250B 0569 Попестилось собі, погралось / Та й спатоньки, мале, лягло / Таки ж у неї на колінах.

ЛЯЖЕ 5

- 010A 0048 Не на ліжку, в домовину / Сиротою ляже! / -----
- 030A 0245 А свої ся крихотка / Надо мною ляже, / Та про долю, моє горе,
- 052A 0103 Серце на чужині, / Поки ляже в чужу землю / В чужій домовині.
- 274A 0016 Спасибі нам. Помолиться / Й тихо спати ляже. / І примиренному присняться
- 271B 0015 Білою габою – / Та й спать ляже, втомившись / Турбою такою.

ЛЯЖЕМ 2

- 114A 0301 Хомо, в хаті / Ляжем спати. / Хоми дома нема.
- 180A 0158 Уп'ємося отрутою, / В кризі ляжем спати, / Пошлем думу аж до Бога,

ЛЯЖЕШ 3

- 207A 0219 До вечерні, може, ще пошкандибаю. / А ти, Степане, ляжеш спать, / Бо завтра рано треба встать
- 246A 0028 Коли одпочити / Ляжеш, Боже, утомлений? / І нам даси жити!
- 274A 0140 ----- / Чому не ляжеш, не спочинеш? / Зірниця сходить, подивись.

ЛЯЖТЕ 1

- 266A 0090 Не хилітесь ні до кого, / Ляжте дома спати... / А я піду четвертий год

ЛЯЖУ 3

- 061A 0634 Найду або долю, або за Дніпром / Ляжу головою... А ти не заплачеш, / А ти не побачиш, як ворон клює
- 114A 0304 Тряси ж тебе тряся, Хомо! / Я не ляжу спати дома, / А до кума
- 016B 0030 А я знаю. І розкажу / Тобі; й спать не ляжу. / А ти завтра тихесенько

ЛЯЖУТЬ 1

- 061A 1189 А гайдамаки мовчки ждали, / Поки поганці ляжуть спать. / Лягли, і в голови не клали,

ЛЯКАЙСЯ 3

- 150A 0108 Козацької плати. / Не лякайся, подивися / На бенкет козачий.
- 154A 0108 Козацької плати. / Не лякайся, подивися / На бенкет козачий.
- 234A 0526 «Слава... слава Богу! / Ходи сюди, не лякайся... / Вийди, Катре, з хати:

ЛЯКАЙТЕСЬ 1

239В 0021 Радуйтеся, вбогодухі, / Не лякайтесь дива, – / Се Бог судить, визволяє

ЛЯКАЛИСЬ 1

137В 0075 Козакам на славу. / Щоб лякались вражі ляхи / У своїй Варшаві. –

ЛЯКАЮ 1

114А 0169 Лякають, дівчата, правдою лякають! / І я вас лякаю, бо те лихо знаю, / Бодай його в світі нікому не знать –

ЛЯКАЮТЬ 3

114А 0167 Бо, сліпі, не бачать карих оченят; / Що тільки лякають молодих дівчат... / Лякають, дівчата, правдою лякають!

114А 0168 Що тільки лякають молодих дівчат... / Лякають, дівчата, правдою лякають! / І я вас лякаю, бо те лихо знаю,

114А 0168 Що тільки лякають молодих дівчат... / Лякають, дівчата, правдою лякають! / І я вас лякаю, бо те лихо знаю,

ЛЯКАЮТЬСЯ 1

258А 0097 Бога не згадають, / Там бояться, лякаються, / Де страху й не буде.

ЛЯЛЯ 1

074В 0031 На восьме літо у неділю, / Неначе ляля в льолі білій, / Святес сонечко зійшло.

ЛЯХ 6

061А 0481 «Отак, дивись...» / Лях хреститься, / А за ним Іуда.

061А 1147 Богун не встане загатить / Шляхетським трупом. Лях гуляє! / Нема Богдана червонить

061А 1184 Велике свято в Україні. / Минув – і лях, і жидовин / Горілки, крові упивались,

061А 1504 У жупані сама пані, / А лях... Боже, Боже! / Карай пеклом мою душу,

095В 0053 Ніхто й не бачив, як проїхав / Той управитель, лях ледачий. / А він так добре бачив,

095В 0167 І їсти не хоче. / Мордується лях поганий, / Не зна, що й почати.

ЛЯХА 15

020А 0096 А ніч-мати дасть пораду – / Козак ляха знайде». / -----

024А 0068 А ніч-мати дасть пораду – / Козак ляха знайде». / -----

052А 0023 Де тирса шуміла, / Де кров ляха, татарина / Морем червоніла...

061А 1127 Землі козацької краса / У ляха в'яне, як перш мати, / І непокрита коса

061А 1133 Сам не соромиться конать / В ярмі у ляха... Горе, горе! / Моліться, діти! Страшний суд

061А 1302 Прокинеться доля; козак заспіва: / «Ні жида, ні ляха», а в степах України – / О Боже мій милий – блисне булава!»

061А 1706 Мертвих віша, палить. / «Дайте ляха, дайте жида! / Мало мені, мало!

061А 1708 Мало мені, мало! / Дайте ляха, дайте крові / Наточить з поганих!

061А 2192 Затопили, закричали: / «Карай ляха знову!» / Покотились по базару

061А 2229 Чом ви не великі? / Чом ви ляха не ріжете?..» / «Будем різать, тату!»

221А 0525 На тій самій, що з тобою / Ляха задавила! / Байстриюки Єскатерини

250А 0196 До самого краю. / Гірше ляха свої діти / Її розпинають.

256А 0026 На ворога лукавого, / На лютого ляха. / Де ж ти дівся, в яр глибокий

137В 0066 По-батьківській научати, / Як на ляха стати. / Тепер прелютая година

137В 0070 Не мені вас, братця, / На ляха водити. / Не мені тепер, старому,

ЛЯХАМ 13

020А 0068 Обізвався, орел сизий, / Та й дав ляхам знати! / Обізвався пан Трясило:

024А 0044 Обізвався, орел сизий, / Та й дав ляхам знати! / -----

061А 0882 Орли налетіли; вони рознесуть / Ляхам, жидам кару; / За кров і пожари

- 061A 0884 За кров і пожари / Пеклом гайдамаки ляхам оддадуть. / -----
 061A 1396 Дайте ножа, дайте силу, / Муки ляхам, муки! / Муки страшної, щоб пекло
 061A 1679 Стоїть Гонта з Залізняком, / Кричать: «Ляхам кари! / Кари ляхам, щоб каялись!»
 061A 1680 Кричать: «Ляхам кари! / Кари ляхам, щоб каялись!» / І діти карають.
 061A 1703 А Галайда, знай, гукає: / «Кари ляхам, кари!» / Мов скажений, мертвих ріже,
 061A 1854 Гроші мур ламають. / Скажу ляхам – замість Паца...» / «Добре, добре! Знаю.
 061A 2176 Нігде ні одного; / За титаря ляхам платить, / За батька святого;
 061A 2262 І обидва закричали: / «Кари ляхам, кари!» / І карали: страшно, страшно
 125B 0007 А я буду пить. / Не дам же я вражим ляхам / В Україні жить.
 125B 0011 У Фастов в неділю / Та надінем вражим ляхам / Кошуленьку білу.

ЛЯХАМИ 10

- 020A 0044 «Бідна моя Україно, / Стоптана ляхами! / Україно, Україно!
 061A 0295 Поки не в Варшаві / Запановав над ляхами / Понятовський жвавий.
 061A 1807 В будинку з панами, / З тими самими ляхами, / Що замордували
 061A 1972 Гукни, щоб палили. / Преподобитсья з ляхами... / А ти, сизокрилий,
 061A 1978 Ревуть гори – і будинок / З ляхами гуляє / Коло хмари. Що осталося,
 061A 2130 Гризучи трупи. Не ховали, / Вовків ляхами годували, / Аж поки снігом занесло
 171A 0017 ----- / За що ж боролись ми з ляхами? / За що ж ми різались з ордами?
 256A 0036 Людоїдами лихими, / З новими ляхами. / Не сховаєте! над яром
 037B 0004 Отам-то весело жилося! / Братались з вольними ляхами, / Пишались вольними
 степами,
 209B 0052 З своїми вольними братами. / А ми браталися з ляхами! / Аж поки третій Сигизмонд

ЛЯХИ 42

- 010A 0151 Чорніє гай над водою, / Де ляхи ходили; / Засиніли понад Дніпром
 020A 0007 Вимовля словами, / Як москалі, орда, ляхи / Бились з козаками,
 020A 0034 Як та галич поле криє, / Ляхи, уніяти / Налітають – нема кому
 020A 0089 Що будем робити? / Бенкетують вражі ляхи / Наше безголов'я.
 024A 0007 Вимовля словами, / Як москалі, орда, ляхи / Бились з козаками,
 024A 0034 Як та галич поле криє, / Ляхи, уніяти / Налітають – нема кому
 024A 0061 Що мені робити? / Бенкетують вражі ляхи / Наше безголов'я.
 061A 0490 Ревуть, мов скажені, / Ревуть ляхи, а поставець / По столу гуляє.
 061A 0579 Поїхали / Ляхи у Вільшану. / Один тільки під лавою
 061A 0799 «Оксано, дочко!» – та й умер. / Ляхи задумалися, стоя, / Хоч і запеклі.
 061A 0808 Надворі голос що є сили. / Ляхи зомліли. «Хто такий?» / Оксана в двері: «Вбили!
 вбили!»
 061A 0819 Як Наливайко з ляхом бився. / Ляхи пропали; нежива / Пропала з ними і Оксана.
 061A 0912 ----- / Гомонять, поки ляхи почують. Ох, старі голови та / розумні; химерять,
 химерять, та й зроблять з лемеша
 061A 0917 що купували – грошам не пропадуть! А то думають, / думають, ні вголос, ні мовчки;
 а ляхи догадаються – от / тобі й пшик! Що там за рада? Чом вони не дзвонять? Чим
 061A 1001 Скрізь золото, слава. / Шануйтесь ж, вражі ляхи, / Скажені собаки:
 061A 1010 Який-бо ти бевзь і справді! Бачиш, ось що він співав: / щоб ляхи погані, скажені
 собаки, каялись, бо йде Залізник / Чорним шляхом з гайдамаками, щоб ляхів, бачиш,
 061A 1076 «Ой гоп, того дива! / Наварили ляхи пива, / А ми будем шинкувать,
 061A 1135 Молітьесь, діти! Страшний суд / Ляхи в Україну несуть – / І зарідають чорні гори.
 061A 1179 Ще день Україну катували / Ляхи скажені; ще один, / Один останній сумували
 061A 1192 Що вже їм завтра не вставать. / Ляхи заснули, а Іуди / Ще лічать гроші уночі,
 061A 1495 Навіки зомлієм. / Нехай ляхи згнушаються, – / Не почувем...» Віє,
 061A 1579 Що його спалили / Оті ляхи, що там лежать, / І Оксану вкрали.
 061A 1627 Вінки не святяли: / Не дали ляхи прокляті. / Зате ж їх і били,
 061A 1991 Сирота, бабусю. / Батька ляхи замучили, / А мене... боюся,
 061A 2073 Як села горіли; / Я бачила – кати ляхи / Трусилися, мліли,
 061A 2135 Пекельної кари: / Ляхи мерзли, а козаки / Грілись на пожарі.
 061A 2186 Од Києва до Умані / Лягли ляхи трупом. / -----

- 061A 2247 «Тату! – белькотали.– / Тату, тату... ми не ляхи! / Ми...» – та й замовчали.
 061A 2381 Й не дивиться, ніби чує: / «Ми не ляхи, тату!» / Поклав обох; із кишені
 061A 2459 А слово за словом сміялось, лилось: / Як ляхи конали, як Сміла горіла. / Сусіди од
 страху, од жалю німіли.
 114A 0413 Ніхто не воює». / «А я чула, що ляхи йдуть». / «То вони жартують.
 207A 0450 То, бач, ради страху, / Щоб ляхи або татаре / Часом не спіткали».
 207A 0660 Не бачу й не знаю... / Ляхи були, усе взяли, / Кров повипивали!..
 029B 0052 Не ви прокляті... а гетьмани, / Усобники, ляхи погані!.. / Простіть, високії, мені!
 033B 0055 Про лютії кари, / Що ляхи нам завдавали – / Про все розказали.
 050B 0198 Отак люти, – і за гріхи / Карались Господом ляхи, / І пугав Пугач над Уралом.
 068B 0116 Таки в домашньому костьолі. / Вони ляхи були. Ніколи / Нічого кращого сам Бог
 137B 0075 Козакам на славу. / Щоб лякались вражі ляхи / У своїй Варшаві. –
 156B 0057 З турками татаре. / А ляхи з своїм Чарнецьким, / З поганим Степаном,
 198B 0029 Про лицаря того гетьмана, / Що на огні ляхи спекли. / А потім би з гори зійшли;
 209B 0050 ----- / – Не знаю, як тепер ляхи живуть / З своїми вольними братами.
 209B 0059 І матері його святої! / Ляхи прийшли на нас войною! / Святиє божії міста!

ЛЯХІВ 18

- 020A 0100 А козаки, як та хмара, / Ляхів обступали. / Як став місяць серед неба,
 020A 0124 Тарасові, козачеству, / Ляхів що приспала. / -----
 024A 0072 А козаки, як та хмара, / Ляхів обступали. / Як став місяць серед неба,
 024A 0096 Тарасові, козачеству, / Ляхів що приспала. / -----
 061A 0724 Як виріжуть гайдамаки / Ляхів в Україні, / Як він буде панувати,
 061A 0950 Сю ніч погуляєм, / Ляхів погойдаєм, / Та так погуляєм,
 061A 1011 щоб ляхи погані, скажені собаки, калялись, бо йде Залізняк / Чорним шляхом з
 гайдамаками, щоб ляхів, бачиш, / різати...
 061A 1287 Не в Вільшану на досвітки – / До ляхів поганих / У Черкаси. А там третій
 061A 1589 З домовини встану / Ляхів мучить. Серце моє! / Оксано! Оксано!
 061A 1623 Втрапите до його». / «Що, сьогодні ляхів бачив?» / «Нігде ні одного;
 061A 1660 Найшли льохи, скарб забрали, / У ляхів кишені / Потрусилі, та й потягли
 061A 1741 Не про дідів, бо незгірше / Й ми ляхів караєм; / Не про лихо, бо ми його
 061A 2109 Покинув Оксану; / Ляхів кінча; з Залізняком / Весілля справляє
 061A 2284 Живих поховали. / До самої ночі ляхів мордували; / Душі не осталося. А Гонта
 кричить:
 061A 2294 Хочеться напитись... Чом вітер не віє, / Ляхів не навіє?.. Тяжко мені жить! / Тяжко
 мені плакати! Праведній зорі!
 061A 2344 Став; розрива купу / Ляхів мертвих: шука когось. / Нагнувся, два трупи
 061A 2456 Про Колівщину, як колісь бувало. / Як Залізняк, Гонта ляхів покарав. / Столітній
 очі, як зорі, сіяли.
 125B 0031 У славному місті. / Покотилось ляхів, жидів / Не сто, і не двісті.

ЛЯХОМ 1

- 061A 0818 А він, мандруючи, співа, / Як Наливайко з ляхом бився. / Ляхи пропали; нежива

ЛЯШЕ 1

- 037B 0025 ----- / Отак-то, ляше, друже, брате! / Неситії ксьондзи, магнати

ЛЯШЕНЬКІВ 1

- 024A 0084 Щоб летіли круки з поля / Та ляшеньків їсти. / Налетіли гайворони

ЛЯШКИ-ПАНКИ 7

- 020A 0103 Ревнула гармата, / Прокинулись ляшки-панки – / Нікуди втікати!
 020A 0105 Нікуди втікати! / Прокинулись ляшки-панки / Та й не повставали.
 020A 0107 Та й не повставали. / Зійшло сонце – ляшки-панки / Покотом лежали.
 024A 0075 Ревнула гармата, / Прокинулись ляшки-панки – / Нікуди втікати!
 024A 0077 Нікуди втікати! / Прокинулись ляшки-панки / Та не поставали.

024A 0079 Та не поставали. / Встало сонце – ляшки-панки / Покотом лежали.
061A 1026 Сідлані, готові, / Ночували ляшки-панки / В будинках з жидами,

ЛЯШКІВ-ПАНКІВ 3

020A 0112 Щоб летіли круки з поля / Ляшків-панків їсти. / Налетіли чорні круки
061A 1078 А ми будем шинкувать, / Ляшків-панків частувать. / Ляшків-панків почаствуем,
061A 1079 Ляшків-панків частувать. / Ляшків-панків почаствуем, / З панянками пожартуем.

ЛЯЩИТЬ 1

016B 0312 Гармидер, галас, гам у гаї, / Срамотні співи. Аж лящить / Жіночий регот. Завивас,

ЛЬВАМИ 1

266B 0005 Нащо та сука, ваша мати, / Зо львами кліщилась, щенята? / І добувала вас, лихих?

ЛЬВЕНЯ 1

266B 0015 Хоч бачать люде, та мовчать. / Отож львеня те дике! люте! / Підстерегли його, взяли.

ЛЬВИЧИЩА 3

266B 0009 А потім з вас, щенят зубатих, / Зробились львичища! Людей! / Незлобних, праведних дітей,
266B 0025 Земля тряслася, трепетала / Од реву львичища твого. / Окули люде і цього.
266B 0036 Дні беззаконія і зла. / А львичища того не знають, / Ростуть собі, як та лоза

ЛЬВИЧИЩОГО 1

266B 0046 В своїй крові. Плач великий / Воєсто львичищого рика / Почують люде. І той плач,

ЛЬОДОМ 1

030A 0681 А ти – моє тіло!» / Шубовість в воду!.. Попід льодом / Геть загуркотіло.

ЛЬОЛІ 1

074B 0031 На восьме літо у неділю, / Неначе ляля в льолі білій, / Святеє сонечко зійшло.

ЛЬОНУ 1

114A 0260 Вранці до криниці, / Ні жита жать, ні льону брать, / Ні на вечірниці,

ЛЬОХ 8

061A 1985 Ярема з Лейбою прокрались / Аж у будинок, в самий льох; / Оксану вихопив чуть живу
114A 0289 ----- / Із льоху та в льох / Завертали в горох,
221A 0007 А відціля видніше буде, / Як той розкопуватимуть льох. / Коли б вже швидче розкопали,
221A 0013 Як все москаль позабирає, / Як розкопа великий льохь”». / -----
221A 0314 Чого ж ти нас закликала? / Щоб на льох дивиться? / -----
221A 0315 ----- / Таки й на льох. Та ще буде / Два дива твориться.
221A 0496 Стали їм в пригоді!! / Так малий льох в Суботіві / Москва розкопала!
131B 0017 Смертельніє муки; / У льох його, молодого, / Той пан замикає...

ЛЬОХАХ 2

061A 1361 По горищах, по коморах, / По льохах, усюди; / Всіх уклали, все забрали.
218B 0234 Невольника у Сіракузах / В льохах і тюрмах. А Медуза / В шинку з старцями п'яна спить.

ЛЬОХИ 4

061A 1644 То щоб кругом стали, / Скажи хлопцям. Може, льохи / Стерегти осталась
061A 1659 Козакам нівроку, / Найшли льохи, скарб забрали, / У ляхів кишені

221A 0514 Та грошей шукають, / Льохи твої розкопують / Та тебе ж і лають.
038B 0021 Вино розливають. / Льохи, шинки з шинкарками, / З винами, медами

ЛЬОХОМ 1

221A 0308 Чого вони з тим поганим / Льохом поспішають. / Трошки, трошки б подождали,

ЛЬОХУ 11

061A 0328 Посип індикам, гусям дай, / Піди до льоху, до корови, / Та швидче, хаме!.. Постривай!
061A 0496 Охрещений / Із льоху та в хату, / Знай, шмигляє, наливає,
061A 1987 Оксану вихопив чуть живу / Ярема з льоху та й полинув / У Лебедин..
114A 0288 До обіда / В льоху спати лягла. / -----
114A 0289 ----- / Із льоху та в льох / Завертали в горох,
221A 0428 Нам сьогодні вони стануть! / Бо там коло льоху / Базар люду насходилось,
221A 0442 Ще сонце спить, пташки мовчать, / А коло льоху вже проснулись / І заходилися
копати.
221A 0458 Та й перелякались! / Костяки в льоху лежали / І мов усміхались,
221A 0498 Москва розкопала! / Великого ж того льоху / Ще й не дошукалась.
218B 0469 Зареготавсь. І леопард / Із льоху вискочив на сцену, / Ступив, зирнув... І полилась
270B 0002 Дівча любе, чорнобриве / Несло з льоху пиво. / А я глянув, подивився –

МАБУТЬ 25

- 010A 0032 Обіщався вернутися, / Та, мабуть, і згинув! / Не китайкою покрилися
030A 0094 Чорнобривого придбала... / Мабуть, сама вчила...» / Бодай же вас, цокотухи,
030A 0577 І не одяглася. / «Мабуть, добре Московщина / В тямку їй далася!
061A 0427 Пазухи немає – / Розірвана... Мабуть, душно / На перині спати
061A 0924 ----- / Ото, мабуть, Волох! Не втерпів-таки старий дурень: / треба, та й годі.
061A 2338 Нема його; тепер йому, / Мабуть, не до неї, / Не до співи.
180A 0205 Чого ти шукаєш / Під землею? Ні, вже, мабуть, / Я не заховаюсь
221A 0130 Я й сама не знаю! / Мабуть, за те, що всякому / Служила, годила...
274A 0048 «І де ті люде тут возьмуться? / Оце, мабуть, із-за Дністра, / Бо тут все степ... Мара!
Мара!»
028B 0014 Нігде невесело мені, / Та, мабуть, весело й не буде / І на Украй[ні], добрі люде,
029B 0077 Чоло похмаріло... / Мабуть, щось тяжке, тяжке / Вимовить хотілось
050B 0017 А вдові убогій, / Мабуть, не до його, / Бо залили за шкуру сала,
088B 0035 Люде кажуть і говорять: / Мабуть, він упився. / І я заплакав, жаль малому
095B 0081 Не думавши, кончають! / А молода? Мабуть, без пари / Судилось Господом зносить
095B 0295 Чи він у гості не приходив? / Убили, мабуть, на війні? / А знаєш, снилося мені:
149B 0003 Нічого почта з України... / За грішні, мабуть, діла / Караюсь я в оцій пустині
178B 0003 На тую країну, / Мабуть, я її навіки, / Навіки покинув.
178B 0005 Навіки покинув. / Мабуть, мені не вернутись / Ніколи додому?
178B 0007 Ніколи додому? / Мабуть, мені доведеться / Читати самому
185B 0018 А ради жду собі, поради! / Та, мабуть, в яму перейду / Із москалів, а не діждусь!
209B 0088 Мов та черешенька!.. За гріх, / За тяжкий, мабуть, гріх великий / Не дав мені святий
владика
214B 0012 І нишком плачу, плачу я. / Чого ж я плачу? Мабуть, шкода, / Що без пригоди, мов
негода,
218B 0029 Златомальований стоїть. / Не вбогий, мабуть, хтось лежить? / І намальовано:
розп'ятий
236B 0007 Лихої, тяжкої години, / Мабуть, ти ждеш? Добра не жди, / Не жди сподіваної волі –
250B 0421 Хотів у Йосипа купити, / Та здохла ти. Мабуть, дорога / Таки завадила тобі?

МАВ 3

- 061A 0472 «Не Бог, а ми. Признавайся!» / «Нащо б мав ховати, / Якби жива? Нехай, Боже,
114A 0326 Що колись... колись-то... Думи та печаль, / А більше нічого не мав я й не маю, / А з
грішми такими тяжко в світі жить.
198B 0011 Або утопити, / Як мав би я у неволі / Господа гнівити.

МАВШИ 1

- 050B 0014 І син-семіліток. / Добро, мавши діток / У розкоші, хвалиш Бога...

МАГИ 1

- 292B 0025 І Вавілоні муровали. / А маги, бонзи і жерці / (Неначе наші панотці)

МАГНАТА 1

- 033B 0042 Хто тебе не мучив? Якби розказать / Про якого-небудь одного магната /
Історію-правду, то перелякать

МАГНАТИ 2

- 061A 0291 Шляхта репетує, / А магнати палять хати, / Шабельки гартують.
037B 0026 Отак-то, ляше, друже, брате! / Неситіі ксьондзи, магнати / Нас порізнили, розвели,

МАЄ 17

- 030A 0074 Не журиться Катерина / І гадки не має – / У новенькій хустиночці

- 030A 0136 Кують речі недобрії. / Що має робити? / Якби милий чорнобривий,
 030A 0308 Єсть на світі воля, / А хто її має? / Єсть люде на світі –
 030A 0533 ----- / Сирота-собака має свою долю, / Має добре слово в світі сирота;
 030A 0534 Сирота-собака має свою долю, / Має добре слово в світі сирота; / Його б'ють і лають,
 закують в неволю,
 061A 0964 А що нам ваша старшина? Почує, так послуха, коли / має чим слухати, та й годі. У
 нас один старший – батько / Максим; а він як почує, то ще карбованця дасть. Співай,
 114A 0228 Цвіте, розцвітає, / Має поле, має волю, / Та долі не має.
 114A 0228 Цвіте, розцвітає, / Має поле, має волю, / Та долі не має.
 114A 0229 Має поле, має волю, / Та долі не має. / Його щастя, його доля –
 114A 0332 Укороти, Боже, молодого віку / Тому, хто не має талану любити. / Легше, мої любі,
 покритись землею,
 234A 0191 Бо сказано: хто не лічить, / То той і не має. / Так отак хіба, небого?
 057B 0230 Шкандибас на милиці / І гадки не має. / А в неділеньку святую
 095B 0064 Отже й нічого! А жонатий / І має двоє діточок, / Як ангеляточок.
 125B 0044 Коня свого вороного; / Має погуляти / У Бихові, славнім місті,
 161B 0293 а ти тут, моя любко, погуляй собі тихенько / та завітчайся. Та не жди мене, бо бути
 має, / що я остануся і на вечерню.
 250B 0450 Той бондар праведний, святий, / І гадки, праведний, не має, / Барило й бочку набиває
 292B 0007 Чабан, було, в своєму раї. / І гадки-гадоньки не має, / Пасе, і доїть, і стриже

МАЄМ 3

- 061A 0208 «Благослови, – кажуть, – батьку, / Поки маєм силу; / Благослови шукать долю
 150A 0049 Гой-ги, вороги! / Ми не маєм ваги! / Наша воля й слава!»
 154A 0050 Гой-ги, вороги! / Ми не маєм ваги! / Наш бенкет кровавий.

МАЄТЕ 1

- 061A 2155 Коли то з вас буде / Того добра, що маєте? / Чудні, чудні люде!

МАЄШ 6

- 052A 0080 Тебе люде поважають, / Добрий голос маєш; / Співай же їм, мій голубе,
 060A 0003 Добре тобі, брате, / Маєш крила, маєш силу, / Є коли літати.
 060A 0003 Добре тобі, брате, / Маєш крила, маєш силу, / Є коли літати.
 061A 0060 Отак, – каже, – було б треба...» / Що маєш робити? / Треба слухать, може, й справді
 158B 0040 А ти, друже мій єдиний, / Як маєш журитись, / Прочитай оцю цидулу
 271B 0004 Тричі на рік... Багатого / Собі батька маєш. / Раз укріє тебе рясно

МАЖІ 1

- 104B 0027 – Ой із-під гори та із-під кручі / Ішли мажі риплючі. / А за ними йде та чорнявая

МАЗАНІ 1

- 161B 0381 І стоги не вкриті, / І покої не мазані, / І сволок не митий,

МАЗЕПИН 1

- 029B 0107 Дніпро і поле золотом крило, / Собор Мазепин сяє, біліє, / Батька Богдана могила
 мріє,

МАЗЕПИНІХ 1

- 221A 0084 У самих палатах / Мазепиних... Коло мене / І сестра, і мати

МАЗЕПОЮ 1

- 033B 0003 Великої слави, / Утікали з Мазепою / В Бендери з Полтави.

МАЗУРА 1

- 061A 0504 Краков'яка оддирають, / Вальса та мазура. / І жид гляне, та нищечком:

МАЙДАНИ 1

125В 0033 Не сто, і не двісті. / А тисячі. А майдани / Кров почервонила.

МАЙДАНИ 2

250В 0367 До сходу сонця, рано-рано! / У Віфліємі на майдані / Зійшовся люд і шепотить,
250В 0377 Родився вчора! – Загуло / У Віфліємі на майдані: / – Месія! Ісус! Осанна! –

МАЙДАНІВКА 1

061А 2056 Пожар над водою... / Жид, будинок, Майданівка... / Зовуть Галайдою...»

МАЙНУВАЛИ 1

272В 0016 – До якоїсь чорнобривки / Всю ніч майнували. / – Чи ти ж, коню, будеш пити

МАЙНУЛИ 1

061А 1359 Гуляй, сину! нуте, діти!» / І діти майнули / По горищах, по коморах,

МАЙСТЕР 1

250В 0608 Старий на сина дивувався, / Який-то з його майстер буде! / Які-то люди з його будуть!

МАЙСТРОВІ 1

218В 0275 Що кесар Бог. Що більш од Бога! / І майстрові дали кувать / Із бронзи кесаря. До того

МАЙСТРУВАВ 1

250В 0605 Якось по сьомому годочку – / Малий вже добре майстрував – / Одпочиваючи в куточку,

МАЙСТРУВАТИ 1

250В 0550 Додому, бачте, показати, / Що й він уміє майструвати. / Марія ще за ворітьми

МАЙСТРУЄ 1

250В 0292 Тесляр колісочку дебелу / Майструє в сінях. А вона, / Пренепорочная Марія,

МАК 4

020А 0004 Кругом хлопці та дівчата, / Як мак процвітає. / Грає кобзар, виспіває,
024А 0004 Кругом хлопці та дівчата – / Як мак процвітає. / Грає кобзар, приспіває,
038В 0043 Якби таки молодиці / Посіяти мак, мак. / Дам лиха закаблукам,
038В 0043 Якби таки молодиці / Посіяти мак, мак. / Дам лиха закаблукам,

МАКІВКА 2

114А 0226 А між парубками, / Як маківка меж квітками, / Цвіте, розцвітає,
123А 0092 Та не помагало: / Як маківка на городі, / Ганна розцвітала;

МАКОВИЙ 1

264А 0002 Рости, рости, моя пташко, / Мій маковий цвіте, / Розвивайся, поки твоє

МАКОВІЯ 4

061А 0862 По всій Україні / Протині ночі Маковія, / Як ножі святили.)
061А 1182 І Україна, і Чигрин. / І той минув – день маковія, / Велике свято в Україні.
050В 0275 Криницю святили, / На самого маковія, / І дуб посадили
050В 0290 Москалевою. На спаса / Або маковія / І досі там воду святять.

МАКОМ 1

250В 0116 Лілеями та тим рясним / Червоним маком. Та й засни / Під явором у холодочку,

МАКСИМ 15

- 061A 0965 має чим слухати, та й годі. У нас один старший – батько / Максим; а він як почує, то ще карбованця дасть. Співай, / старче божий, не слухай його.
- 061A 0975 Попід небесами; / Гуля Максим, гуля батько / Степами-лісами.
- 061A 0979 А за ним орлята; / Гуля Максим, гуля батько, / А за ним хлоп'ята.
- 061A 1981 Пеклом запалало... / «Де Галайда?» – Максим кличе. / І сліду не стало...
- 061A 2166 Кров'ю підпливає. / Придбав Максим собі сина / На всю Україну.
- 061A 2170 А щира дитина. / Максим ріже, а Ярема / Не ріже – лютує:
- 050B 0122 А там знову...» Подякував / Максим за пораду. / «Побачу ще, як там буде;
- 050B 0138 Тепер отак пиши, небоже. / Максим подумав, пожурився; / А потім Богу помолився,
- 050B 0146 Не дам же й з торбою ходити!» – / Сказав Максим, і ґрунт покинув. / Бо вдовиного, бачиш, сина
- 050B 0204 Після великої зими / Вернувся і Максим безногий. / В поході, каже, загубив.
- 050B 0235 Бог їх зна, для чого! / Максим таки як письменний, / Було, помагає
- 057B 0164 Вмерла Катерина. / А Максим на пожарище / Та на попелище
- 057B 0244 Отож, було, мов генерал, / Максим сановито / Прибереться у неділю
- 057B 0254 У москалях. Непевний був / Максим отой, брате. / А трудящий, роботящий,
- 057B 0266 Преблагий був муж на світі / Максим отой, сину. / А я! а я!... Не вимовлю.

МАКСИМА 9

- 061A 0961 Ну, та дарма; утни ще яку-небудь. Ану лишень про / батька Максима ушквар. / -----
- 061A 2259 Ходім, брате!» / Взяв Максима / Пішли вздовж базару,
- 050B 0252 І собаки не кусали / Москаля Максима. / А в неділю або в свято
- 050B 0298 П'ючи воду погожую, / Згадують Максима... / -----
- 057B 0214 Під Очаков / Погнали й Максима. / Там-то його й скалічено,
- 057B 0295 Ось слухай же, сину, / Про Максима праведного... / Було, не спочине
- 057B 0354 Що я стратить наміряюсь / Максима святого. / Отаке-то! А за віщо?
- 057B 0380 Вхопив його, та й укинув / Максима святого / У криницю... Такеє-то
- 057B 0390 Через тиждень вже витягли / Максима з криниці / Та у балці й поховали.

МАКСИМЕ 3

- 061A 1777 Земля гнеться. «Нумо, Гонто!» / «Нум, брате Максиме! / Ушкваримо, мій голубе,
- 061A 1785 «Добре, брате, ей же богу!» / «Ану ти, Максиме!» / «Постривай лиш!»
- 050B 0114 То все б таки не так воно... / А що пак, Максиме! / (Бо його Максимом звали.)

МАКСИМОВІ 1

- 057B 0227 Не дам собі ради. / А Максимові кривому / Нічого не вадить;

МАКСИМОВУ 1

- 057B 0150 Що я, вночі підкравшися, / Максимову хату / (Бо його Максимом звали,

МАКСИМОМ 4

- 061A 0948 З ножами святими, / Та з батьком Максимом / Сю ніч погуляєм,
- 061A 2200 Кривавого, стоїть Гонта / З Максимом завзятим. / Кричать удвох: «Добре, діти!
- 050B 0115 А що пак, Максиме! / (Бо його Максимом звали.) / Попродай скотину
- 057B 0151 Максимову хату / (Бо його Максимом звали, / Вдовиного зятя)

МАЛА 9

- 020A 0022 Зажурилась, заплакала, / Як мала дитина. / Ніхто її не рятує...
- 024A 0022 Зажурилась, заплакала, / Як мала дитина. / Ніхто її не рятує...
- 030A 0629 Що колись кохалась, / Що од тебе сина мала, / Покриткою стала...
- 061A 0108 Заспіваю, заридаю, / Як мала дитина. / Заспіваю – море грає,
- 061A 1693 Ні каліка, ані старий, / Ні мала дитина / Не остались – не вблагали
- 061A 2438 ----- / Давно те минуло, як, мала дитина, / Сирота в рядніні, я колись блукав,
- 061A 2463 За титаря плакати. І ніхто не бачив, / Що мала дитина у куточку плаче. / Спасибі, дідуся, що ти заховав

274A 0208 Як була я молодою, / І гадки не мала, / По садочку похожала,
014B 0022 Так пан заклятий не дає. / Мала, каже; – нехай, дождуся. / І, знай, вчашаю до
Ганнусі.

МАЛАСЬ 2

046B 0106 Неначе по лісу ходив! / А малась воля, малась сила, / Та силу позички зносили,
046B 0106 Неначе по лісу ходив! / А малась воля, малась сила, / Та силу позички зносили,

МАЛЕ 9

030A 0715 Його повожатий, / Male дитя, коло його / На сонці куняє,
061A 2354 Землею накрити, / Щоб козацьке мале тіло / Собаки не їли.
114A 0155 І з ким розмовляє? / «Воно мале ще, дитина, / Нічого не знає».
200B 0016 Було на хуторі погане / Male байстря, свиней пасло, / Петрусем звалось; на придане
200B 0053 Та й бачить, що пасе ягнята / Male хлоп'яточко в стерні. / «О горе, горенько мені!
209B 0016 Та і йде до мене... Я собі звернулось, / Щеня мов під тином, – звичайне, мале, / То й
перелякалось. От мене бере
218B 0100 Як у Італії росло / Male дівча. І красотою, / Святою, чистою красою,
250B 0545 Аж любо гля[ну]ть, як ідуть! / Отож воно, мале, взяло / Другую паличку у Йвася –
250B 0569 Попестилось собі, погралось / Та й спатоньки, мале, лягло / Таки ж у неї на колінах.

МАЛЕС 1

215B 0025 О його... Бога боячись! / Моє малес, та убоге / Та серце праведне колись!

МАЛЕНЬКА 1

189B 0041 У брата тихо я.– Яка? / – Ота маленька, кучерява, / Що з нами гралася колись.

МАЛЕНЬКЕ 1

180B 0065 Мов тії прокази. / А воно таке маленьке, / Воно ще й не лазить.

МАЛЕНЬКЕС 1

217B 0007 Хорошее та кучеряве / Своє маленькеє внуча. / І досі сниться, вийшла з хати

МАЛЕНЬКИЙ 4

207A 0610 І Степан остався. / Зрадів старий, мов маленький, / Аж за кобзу взявся,
250B 0478 Ходімо,– каже,– у свій гай, / У свій маленький тихий рай! / Ходім додомоньку,
дитино.
250B 0558 Зробіть оце! Покинь! Покинь! – / А він, маленький, неповинний, / Святуо
шибеничку кинув
250B 0698 І цілував, благословляя, / Погрався з ними, мов маленький, / Надів бурнус. І
веселенький

МАЛЕНЬКИМ 2

207A 0139 В Шляхетчині, то ти ще був / Маленьким, Степане. / Ще й не лазив» – «То я не син?
046B 0025 А все за того п'ятака, / Що вкрав маленьким у дяка, / Отак Господь мене карає.

МАЛЕНЬКИМИ 3

030A 0279 Нічого не знає, / Маленькими ручицями / Пазухи шукає.
095B 0068 Мов краля, пані молодая / З двома маленькими дітьми. / Із коча пан мій вилізає
189B 0003 Ми вкупочці колись росли, / Маленькими собі любились. / А матері на нас дивились

МАЛЕНЬКИХ 5

006B 0271 Поклала мати коло хати / Маленьких діточок своїх, / Сама заснула коло їх.
050B 0022 Або йти топиться, / Так жаль маленьких діток стало! / Звичайне, мати, що й казати!
057B 0038 Або вбитись, утопитись, / Так жаль маленьких діток стало. / Звичайне, мати, що й
казати,
076B 0042 У полі бились, сиротили / Маленьких діточок своїх. / А в городі младиї вдови

250B 0388 Намарне гріли: не купали / Маленьких діточок своїх! / Ножі солдати сполоскали

МАЛЕНЬКІ 1

016B 0150 Сорочечки шила. / І маленькі рукавчата / Шовком вишивала,

МАЛЕНЬКІЙ 3

016B 0148 Гралась, веселилась... / І княжні своїй маленькій / Сорочечки шила.

029B 0171 На тих горах окрадених / У маленькій хаті. / Хоча серце замучене,

290B 0004 Посижу я і похожу / В своїй маленькій благодаті. / Та в одині-самотині

МАЛЕНЬКОГО 2

234A 0225 Не знає й не бачить, / Опріч Марка маленького. / Так воно не знає,

232B 0004 Сіромі стала. Ти взяла / Мене, маленького, за руку / І в школу хлопця одвела

МАЛЕНЬКОЇ 1

221A 0144 Чи їсти хотілось, / Чи, може, що в маленької / На той час боліло.

МАЛЕНЬКОМУ 1

026B 0010 Молюся Богу... І не знаю, / Чого маленькому мені / Тойді так приязно молилось,

МАЛЕНЬКУ 3

180A 0337 Або дулю дати / Благоволять; хоч маленьку, / Хоч півдулі, аби тільки

046B 0007 Паперу аркуш. І зроблю / Маленьку книжечку. Хрестами / І везерунками з квітками

298B 0010 Ледача воля одурила / Маленьку душу. Сонце йде / І за собою день веде.

МАЛЕСЕНЬКЕ 1

250B 0296 І в поле дивиться, і шиє / Малесеньке сороченя – / Комусь то ще?

МАЛЕСЕНЬКІЙ 1

198B 0050 Щоб хоч умерти на Дніпрі, / Хоч на малесенькій горі. / -----

МАЛИ 1

030A 0441 Люде б сонце заступили, / Якби мали силу, / Щоб сироті не світило,

МАЛИЄ 1

250B 0251 Не вас мені, сердешних, жаль, / Сліпі і малиє душою, / А тих, що бачать над собою

МАЛИЙ 6

061A 0870 У темному гаю, / Зібралися; старий, малий, / Убогий, багатий

221A 0496 Стали їм в пригоді!! / Так малий льох в Суботіві / Москва розкопала!

209B 0011 І сон приверзеться... Ніби край могили / Пасу я ягнята, а я ще малий; / Дивлюся,
могила ніби розвернулась,

250B 0605 Якось по сьомому годочку – / Малий вже добре майстрував – / Одпочиваючи в
куточку,

266B 0040 На корень свій, уже гнилий, / Уже червивий, і малий, / І худосильний. Вітер з поля

290B 0012 Ні, я не буду спочивати, / Бо й ти приснишся. І [в] малий / Райочок мій
спідтиха-тиха

МАЛИМ 8

030A 0102 Де ти в світі подінешся / З малим сиротою? / Хто питає, привітає

061A 0240 Як малою повивала, / З малим розмовляла; / Не одцуравсь того слова,

246A 0086 Ми настоящі християне, / Ми малим ситі!.. А зате! / Якби ви з нами подружили,

180B 0004 Як тая мати молодая / З своїм дитяточком малим. / Буває, іноді дивлюся,

230B 0009 А надто стрижений Гаврилич / З своїм єфрейтором малим, / Та жвавим, на лихо
лихим,

249B 0020 Марія сина привела, / І в Віфлієм з малим пішла... / Біжить почтар із Віфлієма

- 250B 0404 Ослицю дійну. І небогу / З її дитяточком малим / І посадили й провели
250B 0527 Стара вдова, у Назареті / З малим синком своїм жила, / Таки з Івасем. Та й була

МАЛИМИ 6

- 061A 2443 Давно те минуло, як тими шляхами, / Де йшли гайдамаки, малими ногами / Ходив я,
та плакав, та людей шукав,
061A 2486 На ті шляхи, що я міряв / Малими ногами. / -----
113B 0016 Мов батькові багатому / З дітками малими. / І радий я і веселий,
189B 0008 Старі заранне повмирили, / А ми малими розійшлись / Та вже й не сходились ніколи.
250B 0706 Ти на розпутті стояла / З малими дітьми. Мужики, / Його брати, ученики,
265B 0008 Сяде собі в холодочку / З дітками малими. / -----

МАЛИХ 8

- 169A 0011 День і ніч не спала, / Малих діток доглядала, / Звичаю навчала.
266A 0039 Тяжко годувати / Малих діток неумитих / В нетопленій хаті,
046B 0032 Слухай, брате, та научай / Своїх малих діток, / Научай їх, щоб не вчились
076B 0045 В своїх світлицях, чорноброві. / Запершись, плачуть, на малих / Дітей взираючи.
Пророка,
237B 0021 Убогих, нищих... Возвеличу / Малих отих рабов німих! / Я на сторожі коло їх
249B 0029 По всьому царству постинать / Малих дітей; а то, погані, / Нам не дадуть
доцарювать. –
249B 0034 Щоб тільки в Віфліємі били / Малих дітей. / Спаси ти нас,
292B 0016 І шатра їх, убогі куці, / І все добро, дітей малих, / Сестру, жену і все взяли,

МАЛІ 10

- 030A 0691 Що мати вмирає; / Не сироти малі діти, / Що нььку сховали –
061A 0212 «Постривайте... світ – не хата, / А ви малі діти, / Нерозумні. Хто ватажком
061A 2195 Кінні пагодowi; / Покотились малі діти / І каліки хворі.
173A 0128 Чуприни голити. / Усе дрібні, усе малі, / Все багатих діти.
180A 0089 Поки сонце встане; / Поки твої малі діти / На ворога стануть.
068B 0050 Як ті щенята. Покусали / Не одного мене малі. / Отож і вчити почали
161B 0229 А що-то діється у хаті? / Там знову, знать, мої малі / Читають... Треба розігнати.
207B 0029 Там батько, плачучи з дітьми / (А ми малі були і голі), / Не витерпів лихої долі,
237B 0033 Твоїм увірюють на світі / Твої малі убогі діти! / -----
250B 0486 На призьбі сидя, поки мати / На річці прала ті малі / Сорочечки. А потім в хаті

МАЛІЇ 3

- 010A 0087 Аж гульк – з Дніпра повиринали / Малії діти, сміючись. / «Ходімо гріться! –
закричали. –
068B 0044 У нашої старої пані / Малії паничі були; / Таки однолітки зо мною.
250B 0693 А іноді й на Єлеон / До його бігали малії. / Отож прибігли.– О святії!

МАЛІЙ 4

- 030A 0696 Засміються злії люде / Малій сиротині; / Вилле сльози на могилу –
200B 0166 Пренепорочною, святою / В малій хатині буде жить / Любов та чистая. І буде
250B 0446 Щоб хоч козу ту заробить / На молоко малій дитині. / Минає рік, коло хатини
250B 0448 Минає рік, коло хатини / В повіточці своїй малій / Той бондар праведний, святий,

МАЛО 14

- 061A 0378 Легше було б сльози, журбу вилить. / Люди одібрали, бо їм було мало. / «Нашо
йому доля? треба закопать:
061A 0787 Нема ні слова. / «Мало муки! / Давайте приску! Де смола?
061A 1367 Крились трупом, плили кров'ю. / «Мало клятним кари! / Ще раз треба перемучить,
061A 1707 «Дайте ляха, дайте жида! / Мало мені, мало! / Дайте ляха, дайте крові
061A 1707 «Дайте ляха, дайте жида! / Мало мені, мало! / Дайте ляха, дайте крові
061A 1710 Наточить з поганих! / Крові море... мало моря... / Оксано! Оксано!

- 061A 2151 Освітить пожаром: / Сонця мало, рясту мало / І багато хмари.
 061A 2151 Освітить пожаром: / Сонця мало, рясту мало / І багато хмари.
 061A 2153 І багато хмари. / Пекла мало!.. Люде, люде! / Коли то з вас буде
 072B 0009 Зраділи б старому; / Там би я спочив хоч мало, / Молившися Богу,
 198B 0013 ----- / А я так мало, небагато / Благав у Бога, тільки хату,
 205B 0057 Спасибі, друже! Прочитаю / Собі хоть мало... оживу... / Надію в серці привітаю,
 237B 0001 ----- / Мій Боже милий, як-то мало / Святих людей на світі стало.
 298B 0003 Душа убога встала рано, / Напряла мало та й лягла / Одпочивать собі, небога.

МАЛОГО 11

- 061A 0239 Що мати співала, / Як малого повивала, / З малим розмовляла;
 180A 0363 Межи плечі; той меншого, / А менший малого, / А той дрібних, а дрібнота
 221A 0080 Чечеля убила, / І малого, і старого / В Сейму потопила.
 006B 0084 І все з собою беру, / Малого сліду не покину / На нашій славній Україні,
 026B 0046 Чому Господь не дав дожить / Малого віку у тім раю. / Умер би, орючи на ниві,
 067B 0013 А то бач, що наробила: / Кинула малого / На розпутті, та й байдуже,
 068B 0180 Та так мені любо стало: / І малого знаку / Нудьги тії не осталося,
 111B 0013 У те, де мати повивала / Мене малого і вночі / На свічку Богу заробляла;
 174B 0017 Сина привела. / Вигодувала малого, / До школи дала.
 188B 0007 А ще до того, як побачу / Малого хлопчика в селі. / Мов одірвалось од гіллі,
 250B 0584 Не довелось одурить / Малого сина. Подивилось / І заридало.

МАЛОЇ 3

- 256A 0010 Хоч і яр той, вже до його / І стежки малої / Не осталося; і здається,
 192B 0018 І жаль тобі її стане, / Малої билини. / Підеш собі зажурившись
 198B 0046 І нам дивитись не дають / З убогої малої хати. / -----

МАЛОЛІТОК 1

- 057B 0029 А у вдови дочка росла / І син малоліток. / Добре мати діток

МАЛОМУ 3

- 061A 2461 Сусіди од страху, од жалю німіли. / І мені, малому, не раз довелось / За титара
 плакати. І ніхто не бачив,
 088B 0030 Тихенько дівчина співала, / І жаль мені, малому, стало / Того сірому-сироту,
 088B 0036 Мабуть, він упився. / І я заплакав, жаль малому / Було сіроми-сироти.

МАЛОСИЛИЙ 1

- 171A 0012 Твоя слава... і про тебе, / Старче малосилий, / Ніхто й слова не промовить,

МАЛОСЬ 1

- 052A 0070 Поборовся б і я, може, / Якби малось сили; / Заспівав би – був голосок,

МАЛОЮ 3

- 114A 0092 І з возами, / Й малою дочкою. / Росла дочка Мар'яна,
 199A 0352 І день і ніч, аж попухли. / Малою сім'єю / Зійшлись чехи, взяли землі
 272A 0006 Купаючи, розмовляла / Зо мною, малою: / «Пливи, пливи, моя доню,

МАЛУ 3

- 123A 0039 Годували люде / Малу дочку, а вдовиця / В неділю і в будень
 234A 0518 А дуже нездужа. / Ходім лишень в малу хату, / Поки випрягає
 234A 0522 ----- / Ввійшов Марко в малу хату / І став у порогу...

МАЛЮЮ 2

- 108B 0008 Очам любо. Годиночку, / Малюю годину / Ніби серце одпочине,
 296B 0004 Та колише московщени, / Малюю дитину. / -----

МАЛЮЄ 1

061A 0453 Упали двері... А нагай / Малює вздовж жидівську спину. / «Здоров, свине, здоров, жиде,

МАЛЬОВАНА 2

192A 0076 Все забрав з собою. / А де ж тая мальована, / Шитая хустина,
234В 0015 Та й поберемося, / Моя крале мальована. / Бо я таки й досі

МАЛЬОВАНАЯ 2

192A 0010 Хустино моя / Мальованая. / Здивуються вранці люди,
192A 0014 Мережена, / Мальованая. / А я косу розплітаю,

МАЛЬОВАНУ 1

044В 0053 Везуть тобі лихо. / Везуть труну мальовану, / Китайкою криту.

МАМАЛИГИ 1

274A 0311 Що даси? / Навариш завтра мамалиги? / Я кукурузи принесу.

МАМО 30

047A 0099 «Не хочу я панувати, / Не піду я, мамо! / Рушниками, що придбала,
047A 0104 А дружки заплачуть, / Легше, мамо, в труні лежать, / Ніж його побачить».
047A 0212 На старість поможе? / Мамо моя!.. Доле моя!.. / Боже милий, Боже!..
061A 2088 Ох, як довго!.. / Загібай, мамо, жар, жар, / Буде тобі дочки жаль, жаль..
114A 0211 «Що вже й заміж, коли теє...» / «А за кого, мамо!?» / «Хто вподоба, тому й оддам».
114A 0214 ----- / «Оддай мене, моя мамо, / Та не за старого,
114A 0234 Ласкавее слово. / Оддай мене, моя мамо, / Та не за старого,
114A 0256 А потім сказала: / «Я ще, мамо не виросла, / Ще не дівувала.
114A 0268 Шляхетського роду». / Тяжко мені. Тяжко, мамо! / Нащо дала вроду?
123A 0113 До ставка купатись». / «Ходім, мамо». / На березі
123A 0134 І в коси впилася. / «Мамо! мамо! Що ти робиш?» / Хвиля роздалася,
123A 0134 І в коси впилася. / «Мамо! мамо! Що ти робиш?» / Хвиля роздалася,
169A 0004 За що тебе сплюндровано, / За що, мамо, гинеш? / Чи ти рано до схід сонця
006В 0140 Моя голубко сизокрила? – / – Так, мамо, так.– І знов ходила, / А мати плакала,
ждучи.
016В 0170 І вчила княгиня / Тільки «мамо» вимовляти, / А «тато» не вчила..
016В 0196 Мов вимовить хоче: / – Не плач, мамо, не розплітай / Мої довгі коси –
095В 0287 Тепер і шкода... хоч топись! / Чого ж ти, мамо моя, плачеш? / Не плач, голубочко,
дивись,
111В 0018 Щоб доля добрая любила / Її дитину... Добре, мамо, / Що ти зарані спать лягла,
139В 0026 Зятем звати, – / Усіх, усіх, моя мамо, / У неділеньку зятями
141В 0013 Я й досі не знаю. / І не знатиму. Ой, мамо, / Страшно дівувати,
145В 0001 ----- / Якби мені, мамо, намісто, / То пішла б [я] завтра на місто,
145В 0003 То пішла б [я] завтра на місто, / А на місті, мамо, на місті / Грає, мамо, музика
троїста.
145В 0004 А на місті, мамо, на місті / Грає, мамо, музика троїста. / А дівчата з парубками
145В 0006 А дівчата з парубками / Лицяються. Мамо! Мамо! / Безталанна я!
145В 0006 А дівчата з парубками / Лицяються. Мамо! Мамо! / Безталанна я!
145В 0010 Та піду я у найми наймуся, / Та куплю я, мамо, черевики, / Та найму я троїсті
музики.
145В 0013 Нехай люде не здивують, / Як я, мамо, потанцюю. / Доленько моя!
180В 0069 Гратись і промовить / Слово мамо. Великеє, / Найкращее слово!
233В 0037 А як умру, моя святая! / Моя ти мамо! Положи / Свого ти сина в домовину,
268В 0026 Що я держитель і все бачу. / Воскресни, мамо! І вернися / В світлицю-хату; опочий,

МАМОЮ 1

234A 0243 Ручки простягає / І мамою невсипушу / Ганну величає...

МАМУНЮ 1

200B 0032 У городі тепер армяни, / Купи собі, мамуню, шаль». / «Мені не треба тії шалі».

МАНАСТИРЯ 1

256A 0015 То була й дорога / З монастиря Мотриного / До яру страшного.

МАНДРУВАЛИ 2

061A 1563 ----- / Мандрували гайдамаки / Лісами, ярами,

033B 0021 В Криму за Україну. / Як мандрували день і ніч, / Як покидали запорожці

МАНДРУВАТИ 1

104B 0146 Думає, гадає, / Як то будем мандрувати. / І тихо дримає...

МАНДРУЄ 1

030A 0392 Де-то моя Катерина / З Івасем мандрує. / -----

МАНДРУЮ 1

061A 0598 Бо я далеко / Сю ніч мандрую. / Виглянь же, пташко,

МАНДРУЮЧИ 1

061A 0817 Яремо, де ти? подивися! / А він, мандруючи, співа, / Як Наливайко з ляхом бився.

МАНІВЦЯМИ 1

250B 0406 І посадили й провели / Вночі тайними манівцями / На шлях мемфійський. А мітла,

МАНІЮ 1

307B 0010 Скромненько длань свою простер, / І хор по манію лакея, / Чи то жерця: «Во Іудеї

МАНЮ 1

200B 0030 «Ти, душко, плачеш?» – «Хто се, я? / Ні, я не плачу...» – «Знаєш, Маню, / У городі тепер армяни,

МАНЮСІНЬКІ 1

234A 0135 Й до їх простягає / Манюсінки... і замовкло, / Неначе не плаче,

МАРА 5

274A 0049 Оце, мабуть, із-за Дністра, / Бо тут все степ... Мара! Мара!» / Цигане крикнули, схопились.

274A 0049 Оце, мабуть, із-за Дністра, / Бо тут все степ... Мара! Мара!» / Цигане крикнули, схопились.

274A 0065 І тяжко, страшно усміхалась. / Що ж се таке? Се не мара. / Моя се мати і сестра.

083B 0065 Перед очима все стоїть! / Мара, та й годі! Титарівно! / В недобрий час з того нерівні

209B 0048 Чи то було справді, чи то було так, / Мара яка-небудь. Мені той козак / Розказував ось що...

МАРИНА 9

207A 0149 Тебе б то це. «Добре, – каже / Покойна Марина, – / Чому не взять?» – «Взяли тебе

095B 0138 Неначе добрая картина, / Понамальовані... Марина! / І все Марина, все сама!

095B 0139 Понамальовані... Марина! / І все Марина, все сама! / Тільки Мариночки нема.

095B 0155 ----- / А Марина в сукні білій, / Неначе білиця,

095B 0169 Не зна, що й почати. / А Марина в'яне, сохне / У білих палатах.

095B 0173 Зима вже надворі, / А Марина сидить собі, / Уже й не говорить

095B 0182 Раз увечері зимою / Марина дивилась / На ліс чорний, а з-за лісу

095B 0219 Та й диво там таки було! / Марина гола-наголо / Перед будинком танцювала

095B 0272 А ти чи підеш подивиться, / Якою панною Марина / У пана взаперті сидить?

МАРИНИ 2

- 095В 0202 А пан червоний, аж горить, / Іде в світлицю до Марини, / Як Кирик п'яний...
095В 0321 А люде тихо розійшлись. / Марини й матері не стало. / Уже весною, як орали,

МАРИНІ 1

- 207А 0145 Таки твоя, а я й кажу / Покойній Марині, / Моїй жінці: «А що,— кажу,—

МАРИНОЧКА 2

- 095В 0276 Твоя єдина дитина, / Твоя Мариночка . . . / -----
095В 0289 Не плач, голубочко, дивись, / Це я, Мариночка твоя! / Дивися, чорная змія

МАРИНОЧКИ 1

- 095В 0140 І все Марина, все сама! / Тільки Мариночки нема. / І ледве-ледве вийшла з хати,

МАРИНОЧКО 1

- 095В 0262 ----- / Мариночко, ходімо спати! / -----

МАРИНОЮ 1

- 095В 0089 Уже Марисею зовуть, / А не Мариною! Найпаче / Сердешній плакати не дають,

МАРИНУ 3

- 095В 0002 Неначе цвяшок, в серце вбитий, / Оцю Марину я ношу. / Давно б списати несамовиту,
095В 0035 Та розкажи, моя зоре, / Про тую Марину, / Як вона у пана злого
095В 0316 Пошкандибала стара мати / Свою Марину доганяти. / Пани до одного спеклись,

МАРИСЕЮ 1

- 095В 0088 Вона вже панна покойова, / Уже Марисею зовуть, / А не Мариною! Найпаче

МАРІЄ 6

- 250В 0226 Марніють зримо.— Ти не та, / Не та тепер, Маріє, стала! / Цвіт зельний, наша краса! —
250В 0230 З тобою, доненько моя! / Ходім, Маріє, повинчаймось, / А то.. Й не вимовив: уб'ють
250В 0265 А люде ждуть чогось і ждуть, / Чогось непевного. Маріє! / Ти, безталанная, чого
250В 0331 Поки Месію не узрю! — / Чи чуєш ти, моя Маріє? / Месія прийде! — Вже прийшов,
250В 0508 Коло криниці поросли. / Маріє! Горенько з тобою! / Молися, серденько, молись!
250В 0738 В їх душі вбогії! Хвала! / І похвала тобі, Маріє! / Мужі воспрянули святіє.

МАРІЇ 5

- 028В 0012 Тойді повісили Христа, / Й тепер не втік би син Марії! / Нігде невесело мені,
218В 0047 Той назорей, той син єдиний / Богом ізбранної Марії, / Що він зробив ім? І за що
218В 0564 За нас розп'ятому. І спас / Тебе розп'ятий син Марії. / І ти слова його живії
250В 0194 І словеса його святіє / На серце падали Марії, / І серце мерзло і пеклось!
250В 0633 І книжники його речам. / А радість матері Марії / Неізреченная. Месію,

МАРІУЛА 2

- 274А 0424 Щось таке їй поробила / Стара Маріула. / Якимсь зіллям напувала,
274А 0433 Всьому, всьому вчила / Маріула. А та вчилась / Та Богу молилась.

МАРІУЛІ 1

- 274А 0439 Жаль їй чогось стало. / Поклонилась Маріулі / За науку в ноги,

МАРІЮ 3

- 250В 0175 І, уклонившись, вітав / Марію тихо. Їй, небозі, / Аж дивно, чудно. Гість стояв
250В 0215 І гість за нею, і в ярочку / Догнав Марію... / Холодочком
250В 0411 На ту ослицю, що несла / В Єгипет кроткую Марію / І народженого Месію.

МАРІЯ 21

- 249B 0019 А у якомусь у вертепі / Марія сина привела, / І в Віфлієм з малим пішла...
- 250B 0028 Чи бондаря того святого, / Марія в наймичках росла. / Рідня була. Отож небога
- 250B 0032 Росла собі та виростала / І на порі Марія стала... / Рожевим квітом розцвіла
- 250B 0120 Увечері, мов зоря тая, / Марія з гаю вихожає / Заквітчана. Фавор-гора,
- 250B 0126 На той Фавор свої святіє / Очиці кроткіє Марія / Та й усміхнулась. Зайняла
- 250B 0178 І ніби справді засіяв. / Марія на його зирнула / І стрепенулась. Пригорнулась
- 250B 0205 Іду народу возвістить! – / І помолилася Марія / Перед апостолом.
- 250B 0212 На небі ясно зайнялась. / Марія встала та й пішла / З глеком по воду до криниці.
- 250B 0222 Додому. / Жде його Марія, / І ждучи плаче, молодіі
- 250B 0234 В своїм оазисі.– І в путь / Марія нашвидку збиралась / Та тяжко плакала, ридала.
- 250B 0282 Провозвістителя Месії. / – Його! – промовила Марія, / І веселесенька пішла
- 250B 0293 Майструє в сінях. А вона, / Пренепорочная Марія, / Сидить собі коло вікна
- 250B 0306 Тільки руна в яру гула. / Марія зараз заходила / Пекти опрісноки. Спекла,
- 250B 0334 І ми вже бачили Месію! – / Марія мовила. / Найшов
- 250B 0353 І степ і гори осіяла. / Марія з шляху не вставала, / Марія сина привела.
- 250B 0354 Марія з шляху не вставала, / Марія сина привела. / Єдиную тую дитину,
- 250B 0394 ----- / Марія навіть не ховалась / З своїм младенцем. Слава вам,
- 250B 0442 ----- / Марія найнялася прясти / У копта вовну. А святий
- 250B 0502 Їм довелося ночувать. / В ярк Марія до криниці / Швиденько кинулася. Там
- 250B 0551 Що й він уміє майструвати. / Марія ще за ворітьми / Дітей зостріла, і зомліла,
- 250B 0581 Прокинулось. Швиденько сльози / Марія втерла, сміючись, / Щоб він не бачив. І небозі

МАРКА 6

- 234A 0225 Не знає й не бачить, / Опріч Марка маленького. / Так воно не знає,
- 234A 0266 До царівни б рада / Слать старости: «Треба Марка / Самого спитати».
- 234A 0331 Поблагословила / Свого Марка... заплакала / Й пішла за ворота.
- 234A 0350 Щоб голова не боліла / В Марка молодого; / І перстенок у Варвари
- 234A 0409 Одній умирати! / Коли б Марка діждатися... / Так щось тяжко стало!»
- 234A 0512 Мережані, а Катруся / Марка оглядає. / «А де ж Ганна, Катерино?

МАРКІЗОМ 1

- 153B 0095 Та десь опинилась, / Та з маркізом якимсь голим, / Кажуть, одружилась.

МАРКО 20

- 234A 0161 І Марком назвали. / Росте Марко. Старі мої / Не знають, де діти,
- 234A 0165 І що з ним робити. / Минає рік. Росте Марко – / І дійна корова
- 234A 0229 Його умиває. / Не зна Марко, чого вона / Так його цілує –
- 234A 0233 Його нагодує. / Не зна Марко, як в колісці / Часом серед ночі
- 234A 0241 Як дитина дише. / Вранці Марко до наймички / Ручки простягає
- 234A 0245 Ганну величає... / Не зна Марко, росте собі, / Росте, виростає.
- 234A 0258 ----- / Уже Марко чумакує / І восени не ночує
- 234A 0272 Та й за старостами / Пішов Марко. Вернулися / Люде з рушниками,
- 234A 0315 Пішла Ганна. Благов старий, / А Марко аж плакав, / Щоб була вона за матір.
- 234A 0356 Вернулася. Катерина / І Марко зостріли / За ворітьми, ввели в хату
- 234A 0402 З онуками свою Ганну. / «А Марко в дорозі?» – / Ганна діда питалася.
- 234A 0444 Й на часточку дати; / Бо щось Марко забарився... / Може, де в дорозі
- 234A 0473 «Доню Катерино! / Чи ще Марко не приїхав? / Ох, якби я знала,
- 234A 0477 ----- / Іде Марко з чумаками. / Ідучи, співає,
- 234A 0481 Воли попасає. / Везе Марко Катерині / Сукна дорогого,
- 234A 0497 ----- / Іде Марко, не журиться. / Прийшов – слава Богу!
- 234A 0522 ----- / Ввійшов Марко в малу хату / І став у порогу...
- 234A 0531 Вийшла з хати Катерина, / А Марко схилився / До наймички у голови.
- 234A 0539 Та й оніміла. / Марко плакав, дивувався. / Знов очі відкрила,
- 234A 0548 Та й замовкла... / Зомлів Марко, / Й земля задрижала.

МАРКОВІ 2

- 234A 0346 Кіп із вісім заробила / Й Маркові купила / Святу шапочку в печерах
234A 0423 Із воску святого / Три свічечки; а Маркові / І собі нічого

МАРКОМ 1

- 234A 0160 Та ввечері й охрестили / І Марком назвали. / Росте Марко. Старі мої

МАРКУ 3

- 234A 0317 Щоб була вона за матір. / «Ні, Марку, ніяко / Мені матір'ю сидіти:
234A 0521 Воли батько: вона тебе, / Марку, дожидає». / -----
234A 0533 До наймички у голови. / «Марку! подивися, / Подивися ти на мене:

МАРНЕ 15

- 047A 0006 Стан високий, лист широкий / Марне зеленіє. / Кругом поле, як те море
180A 0120 Душе моя убогая, / Чого марне плачеш, / Чого тобі шкода? Хіба ти не бачиш,
274A 0347 І молилась... Ні, цигане, / Я марне молилась. / Чи в вас єсть Бог який-небудь?
006B 0246 А їх чимало розлилось / На марне поле. Хоч би рута, / А то нічого не зійшло!
006B 0293 В пустку заглядає. / Марне, брате, не вигляне / Чорнобрива з хати.
016B 0129 Красу і серце засушить / І марне згинуть в самотині. / Аж страшно!.. А вона
молилась
068B 0017 Дурний не вдіє чоловік! / Я сам, як бачиш, марне, всус, / Я сам занівечив свій вік.
073B 0004 У неволі пропадати, / Марне літа коротати. / -----
143B 0010 Літа тії молодії / Марне пронеслись. / -----
174B 0014 Не минула слава тая, / Не марне пішла. / Удовиця у м'ясниці
188B 0016 Святої воленьки. Що так / Даремне, марне пролетять / Його найкращії літа,
200B 0027 «Занапастила мене мати. / Зов'яне марне у палатах / Краса і молодість моя».
205B 0041 Або про Бога, та про море, / Або про марне литу кров / З людей великими катами.
207B 0004 То ви б елегій не творили / Та марне Бога б не хвалили, / На наші сльози сміючись.
218B 0065 Не дай в неволі пропадати, / Летучі літа марне тратить. / Скорблящих радосте!
Пошли,

МАРНІЄ 2

- 151B 0020 А дівчина-сиротина / У наймах марніє. / -----
152B 0009 Ні, не того мені шкода; / А марніє моя врода, / Люде не беруть.

МАРНІЛИ 1

- 016B 0114 Та карії очі / Щоб марніли в самотині... / Може, Бог так хоче?

МАРНІЛО 1

- 030A 0452 Терпи до загину! / А щоб личко не марніло / З чорними бровами,

МАРНІЮТЬ 1

- 250B 0225 Ланіти, очі і уста / Марніють зримо.– Ти не та, / Не та тепер, Маріє, стала!

МАРНО 5

- 019A 0006 Літа мої молодії / Марно пропадають, / Очі плачуть, чорні брови
061A 0621 Коли нема долі, нема талану! / Літа молодії марно пропадуть. / Один я на світі без
роду, і доля –
171A 0027 А я, юродивий, на твоїх руїнах / Марно сльози трачу: заснула Україна, / Бур'яном
укрилась, цвіллю зацвіла,
266A 0014 Невеликії три літа / Марно пролетіли... / А багато в моїй хаті
036B 0002 О думи мої! О славо злая! / За тебе марно я в чужому краю / Караюсь, мучуся... але
не каюсь!..

МАРОЮ 3

- 274A 0413 В городи ходили, / І марою за собою / Приблуду водили.

161В 0109 Літа не ждуть! літа летять, / А думка проклята марою / До серця так і приросла...
218В 0545 І тихо, мовчки за возами / Марою чорною пішла / На Тібр. А скіфи сіроокі,

МАРШИРОВОЮ 1

230В 0013 Що сам фельдфебель дивувались / І маршировою, і всім... / І «благосклонні
пробивали

МАР'ЯНА 11

114А 0093 Й малою дочкою. / Росла дочка Мар'яна, / А виросла, як панна,–
114А 0100 Та за пана єднати. / А Мар'яна / Не до пана
114А 0153 І мати не знала, / Де Мар'яна до півночі / І з ким розмовляє?
114А 0161 Сама дівувала. / Угадала мати: Мар'яна – дитина, / Не знає, як треба на сім світі
жити.
114А 0188 Нехотя журюся. / Так от, бачите, Мар'яна / З убогим Петрусем
114А 0213 «Хто вподоба, тому й оддам». / Співає Мар'яна: / -----
114А 0251 Заплакала, заридала / Сердешна Мар'яна. / «За старого... багатого...
114А 0280 Лягла спочивати. / А Мар'яна за сльозами / Ледви вийшла з хати.
114А 0313 Отак ордою йшли придани, / Співали п'яні; а Мар'яна / Крізь тин дивилася на те,
114А 0352 Три перебирає. / «Аж до вечора Мар'яна / У темному гаю
114А 0374 Чом я не в жупані?» / А Мар'яна, як дитина / Без матері, плаче.

МАР'ЯНИНІ 1

114А 0378 Нічого не бачить – / Тільки сльози Мар'янині; / А сльози дівочі

МАР'ЯНО 6

114А 0203 Потім бачить, що не жарти. / Та й каже: «Мар'яно! / Треба буде старостів ждять,
114А 0238 ----- / «Дочко моя, Мар'яно, / Оддам тебе за пана,
114А 0248 А за сотником не буду». / «Будеш, дочко Мар'яно, / За сотником Іваном».
114А 0361 Йшли по улиці, співали. / «Мар'яно! Мар'яно! / Чом ти не убога! Чом я не багатий!
114А 0361 Йшли по улиці, співали. / «Мар'яно! Мар'яно! / Чом ти не убога! Чом я не багатий!
114А 0371 Моя доля, моє щастя, / Ти, моя Мар'яно. / Чом не ти в сірій свитині,

МАР'ЯНУ 5

114А 0025 А я й досі плачу, і досі журюсь, / Виливаю сльози на мою Мар'яну, / На тебе
дивлюся, за тебе молюсь.
114А 0028 Згадай же, Оксано, чужа чорнобрива, / І сестру Мар'яну рястом уквітчай, / Часом на
Петруся усміхнись, щаслива,
114А 0082 «Що б вам заграць? Постривайте... / Черницю Мар'яну / Чи чували?» – «Ні, не
чули».
114А 0176 Тойді ж, мої любі, як мене не стане, / Згадайте про мене, про мою Мар'яну; / Я вам з
того світа, любі, усміхнусь.
114А 0193 Дивувалась, що се таке / Мар'яну спіткало, / Чи не пристріт? Сяде шити –

МАСЛАК 2

218В 0515 Гриземося, мов собаки / За маслак смердячий, / Та тебе ще зневажаєм,
242В 0007 Мужичька кров! Кати вінчані, / Мов пси голодні за маслак, / Гризуться знову.

МАСЛОСВЯТІЄ 1

234А 0459 Уже й причащали, / Й маслосвятіє служили – / Ні, не помагало.

МАТЕР 8

173А 0009 Талан-долю слали. / «Пошли тобі Матер Божа / Тії благодати,
221А 0271 Аж пекло злякалось. / Матер Божа у Ржавиці / Вночі заридала.
033В 0019 Полковник поганий... / Не плакала б Матер Божа / В Криму за Україну.
033В 0024 Великий Луг і матір Січ, / Взяли з собою Матер Божу, / А більш нічого не взяли,
033В 0085 Плакали, і з ними / Заплакала Матер Божа / Сльозами святими,

200В 0138 Рятуй мене, рятуй! рятуй! / О Матер Божая! розкуй / Мою ти душу!» – І ридала,
 218В 0077 Твого розп'ятого сина!.. / Ти Матер Бога на землі! / Ти сльози матері до краю,
 305В 0026 Дівуєш, молишся, та спиш, / Та Матер Божію гнівиш / Своім смиренієм лукавим.

МАТЕРИНА 1

250А 0212 Не турбуйтеся, буде / Материна добра плата. / Розпадеться луда

МАТЕРИНІ 1

250А 0201 Просвітити, кажуть, хочуть / Материні очі / Современними огнями.

МАТЕРІ 37

010А 0018 Може, вийшла русалонька / Матері шукати, / А може, жде козаченька,
 030А 0086 А жіночки лихо дзвонять, / Матері глузують, / Що москалі вертаються,
 061А 0043 Нерозумні діти, / Хто вас щиро без матері / Привітає в світі?
 061А 1119 А ви Україну ховайте: / Не дайте матері, не дайте / В руках у ката пропадать.
 061А 1355 Так і кладе. «Добре, сину, / Матері їх хиря! / Мордуй, мордуй: в раю будеш
 061А 2035 І серце сміялось: / «Я сирота: без матері, / Без батька осталась,
 114А 0356 Вона розказала / Все, що чула од матері / І що сама знала.
 114А 0375 А Мар'яна, як дитина / Без матері, плаче. / Петро стоїть коло неї,
 123А 0074 Де ж серце жіноче? / Серце матері?.. Ох, лихо, / Лишенько, дівчата!
 123А 0146 На берег виносить, / Із рук матері закладих / Вириває коси.
 169А 0043 Господарювати, / Та з матері полатану / Сорочку знімати.
 173А 0197 Ох, тяжкі ви, безталанні / У матері діти! / Скалічені старі руки
 221А 0090 Мене одірвали / Од матері неживої. / Що вже я просила
 234А 0550 Й земля задрижала. / Прокинувся... до матері – / А мати вже спала!
 006В 0098 ----- / Не кидай матері, казали, / А ти покинула, втекла,
 006В 0134 Щоб Бога ти не осудила / І матері не прокляла. / -----
 006В 0264 Співають, ідучи, дівчата, / А матері вечерять ждуть. / -----
 016В 0200 Радості приносить / Своїй матері щасливій / Дочка уродлива.
 050В 0177 Чи вона верталась, / Катерина, до матері, / Чи так і пропала?
 083В 0117 «Та спасибі батькові, / Та спасибі матері, / Що нас добули!
 095В 0321 А люде тихо розійшлись. / Марини й матері не стало. / Уже весною, як орали,
 108В 0020 І ждеш його, того світу, / Мов матері діти. / -----
 128В 0015 Або одчепися!.. / Бо як мені у матері... / То лучше топиться.
 146В 0013 Та з Великим Лугом. / На Хортиці у матері / Буду добре жити,
 180В 0011 Мов перед образом святим / Тієї матері святої, / Що в мир наш Бога принесла...
 183В 0022 Дівувати; тяжко мені / У матері в хаті / Старітися. А свої
 189В 0004 Маленькими собі любились. / А матері на нас дивились / Та говорили, що колись
 200В 0086 Не оддала б... А втім, не знаю... / Бо всякі матері бувають. / -----
 209В 0058 Во ім'я Господа Христа / І матері його святої! / Ляхи прийшли на нас войною!
 218В 0078 Ти Матер Бога на землі! / Ти сльози матері до краю, / До каплі вилила! Ридаю,
 250В 0319 В дорозі; от і молоко / Сердешній матері. Скотина / Іде, пасучися, рядком
 250В 0386 Ще діточки сповиті спали, / Ще купіль гріли матері, / Намарне гріли: не купали
 250В 0392 Такеє-то на світі сталось! / Дивітеся ж, о! матері! / Що роблять іроди царі!
 250В 0517 Дитина б тая виростала / Без матері, і ми б не знали / І досі правди на землі!
 250В 0633 І книжники його речам. / А радість матері Марії / Неізреченная. Месію,
 250В 0645 Святіє діточки. Пишались / Святіє тії матері / Своїми дітками. Із школи
 299В 0020 Женуть (последний долг отдать), / Женуть до матері байстрят / Дівчаточок, як ту отару.

МАТЕРНС 1

250В 0562 Ще в перший раз младенчі сльози / На лоно матерне. Небозі / Ніби polegшало. Взяла

МАТЕРНИХ 1

246А 0050 Пролитих тайно серед ночі! / А матерних гарячих сльоз! / А батькових старих,
 кровавих,

МАТЕРНЬОГО 1

268В 0022 Мов недолежані курчата!.. / І плача, матернього плача / Ісполню гради і поля,

МАТЕРЯМ 1

250В 0541 Дві палички, та й понесли / Додому матерям на дрова. / Звичайні діточки! Ідуть

МАТЕРЯМИ 3

173А 0120 Битими шляхами. / Пішла й вдова з матерями / З дрібними сльозами.

218В 0344 Ласкавого Бога. / А поки що з матерями / Алкідова мати

218В 0403 А алілуя подала / За матерями християнам. / Мов дзвони, загули кайдани

МАТИ 209

010А 0092 ----- / «Чи всі ви тут? – кличе мати.– / Ходім шукати вечерять.

010А 0098 Солом'яний дух, дух! / Мене мати породила, / Нехрещену положила.

010А 0116 Солом'яний дух, дух! / Мене мати породила, / Нехрещену положила».

010А 0192 Та, знай, співають ідучи, / Як провожала сина мати, / Як бивсь татарин уночі.

027А 0018 Чи багатий, кого доля, / Як мати дитину, / Убирає, доглядає,

027А 0024 Опиниться, послухає, / Мов батько та мати / Розпитують, розмовляють,–

030А 0010 Якби сама, ще б нічого, / А то й стара мати, / Що привела на світ божий,

030А 0029 Там занастила. / Кличе мати вечеряти, / А донька не чує;

030А 0105 Без милого в світі? / Батько, мати – чужі люде, / Тяжко з ними жити!

030А 0155 Та здалась на горе!.. / Вміла мати брови дати, / Карі оченята,

030А 0171 Тяжко зажурився. / Коло його стара мати / Сидить на ослоні,

030А 0182 Та не кажи добрим людям, / Що є в тебе мати. / Проклятий час-годинючка

030А 0235 Осталися сиротами / Старий батько й мати. / Пішла в садок у вишневий,

030А 0253 Ти не скажеш... Ось хто скаже, / Що я його мати! / Боже ти мій!.. Лихо моє!

030А 0288 Та не чули вже тих річей / Ні батько, ні мати... / -----

030А 0338 Всіх покрила темнісінька, / Як діточок мати; / Де ж Катрусю пригорнула:

030А 0346 Бодай же вас, чорні брови, / Нікому не мати, / Коли за вас таке лихо

030А 0359 Шляхи, піски, горе; / Він, як мати, привітає, / Як брат, заговорить...

030А 0416 Та й навіщо?.. А дитина? / Вона ж його мати! / Заплакала, пішла шляхом,

030А 0660 Гріхом тебе на світ божий / Мати породила; / Виростай же на сміх людям!»

030А 0690 То не лихо, то не тяжке, / Що мати вмирає; / Не сироти малі діти,

030А 0702 Кого батько і не бачив, / Мати одцуралась? / Що зосталось байстрюкові?

047А 0057 А він її запитає, / Чи не била мати. / Стануть собі обіймуться –

047А 0080 Білим світом нудить: / Без милого батько, мати – / Як чужії люди,

047А 0089 Сохне вона, як квіточка; / Мати не питає: / «Чого в'янеш, моя доню?»

047А 0094 Тихенько еднала. / «Иди, доню,–каже мати,– / Не вік дівувати!

047А 0106 ----- / Не слухала стара мати, / Робила, що знала –

047А 0124 Скажи, бо [ти] знаєш... / Мене мати хоче дати / За старого заміж.

047А 0206 Коли не прибуде! / Сама хоче мене мати / В землю заховати...

061А 0238 Не одцуравсь того слова, / Що мати співала, / Як малого повивала,

061А 0299 Приборкать трошки... Не зумів! / Добра хотів, як дітям мати, / А може, й ще чого хотів.

061А 0358 Та й знову за працю. Отак треба жить! / Нащо батько, мати, високі палати, / Коли нема серця з серцем розмовлять?

061А 0731 Обридло!» / А мати / Або батько як побачать,

061А 0772 Люде, що зібрались волю боронить. / Боронять, прокляті... Будь проклята мати, / І день і година, коли понесла,

061А 1127 Землі козацької краса / У ляха в'яне, як перш мати, / І непокрита коса

061А 1630 І я й батько святим ножем; / А мати нездужа, / А то й вона б».

061А 1767 Не журіться, подивіться, / Як танцює мати. / Сама в найми піду,

061А 1922 Загнув батько дугу, / Тягне мати супоню; / «А ти зав'яжи, доню».

061А 2217 Що, ви католики?» / «Католики... бо нас мати...» / «Боже мій великий!

061А 2232 «Не будете! не будете! / Будь проклята мати, / Та проклята католичка,

061А 2313 Чоботар; / Моя мати пряха / Та сваха;

- 061A 2408 В глибокій оселі! / Сука мати не придбала / Нової постелі.
114A 0036 Про досвітки-вечірниці / Та як була мати, / Щоб з козаком не стояла.
114A 0086 Та кайтеся... Давно колись / Була собі мати, / Був і батько, та не стало;
114A 0098 Хоч за пана гетьмана. / Стала мати гадати / Та за пана єднати.
114A 0152 Щовечора сходилися, / І мати не знала, / Де Мар'яна до півночі
114A 0157 Нічого не знає». / Угадала стара мати, / Та не все вгадала,
114A 0161 Сама дівувала. / Угадала мати: Мар'яна – дитина, / Не знає, як треба на сім світі
жити.
114A 0173 Серце не заснуло, я вас не забув. / Люблю вас і досі, як діточок мати, / Буду вам
співати, поки не засну.
114A 0191 Щовечора розмовляла, / І мати не знала, / Дивувалась, що се таке
114A 0200 Подушку цілує... / Мати спершу сміялася. / Думала – жартує,
114A 0278 Чом не заховала?» / Не слухала стара мати, / Лягла спочивати.
114A 0364 Чом у мене коней вороних нема? / Не питала б мати, де ходиш гуляти, / З ким коли
стояла. Питала б сама,
123A 0016 Ото дочка по сім боці, / По тім боці – мати. / -----
123A 0036 В чужім селі покинула: / Отака-то мати!.. / Постривайте, що ще буде!
123A 0047 Літа молодії... / Лихо, лихо! Мати в'яне, / Дочка червоніє,
123A 0061 Ганнусю чорняву. / Побачила стара мати, / Сказилася люта:
123A 0072 Зубами скрегоче. / Отака-то бува мати!.. / Де ж серце жіноче?
123A 0076 Лишенько, дівчата! / Мати стан гнучкий, високий, / А серця не мати.
123A 0077 Мати стан гнучкий, високий, / А серця не мати. / Ізогнеться стан високий,
123A 0086 І не знала, за що, / За що мати згнушається, / Лас, проклінає,
123A 0099 «Заворожена!.. Стривай же! – / Шепче люта мати. – / Треба трути роздобути,
123A 0107 Дочку наповала. / Не допомгло... Кляне мати / Той час і годину,
123A 0126 На сонечку гріє. / Мати дивиться на неї, / Од злості німіє;
123A 0159 Розкидала; а за нею / Стара люта мати: / Очі вивело із лоба
123A 0180 А вночі, дівчата, / Впливає з води мати, / Сяде по тім боці;
150A 0106 І ніч стрепенулась: / Не бачила стара мати / Козацької плати.
154A 0106 І ніч стрепенулась. / Не бачила стара мати / Козацької плати.
169A 0053 Якби-то найшли те, що там схоронили, / Не плакали б діти, мати не журилась. / -----
173A 0001 ----- / Породила мати сина / В зеленій діброві,
173A 0011 Тії благодати, / Всього того, чого мати / Не зуміє дати».
173A 0059 Слухняная доля? / Ох, якби то... Вміла б мати / З німецького поля
173A 0067 ----- / Кохалася мати сином, / Як квіткою в гаї,
173A 0135 Усі невлад, усіх назад, / В усіх доля мати. / А у вдови один син,
173A 0180 Хитається очерет. / Дожидає сина мати / До досвіта вечерять.
173A 0188 Лози нагинає. / Плаче мати одна в хаті, / А дівчина в гаї.
173A 0192 Та й стала співати. / Поплакала стара мати / Та й стала ридати.
180A 0136 Опухла дитина, голоднее мре, / А мати пшеницю на панщині жне. / А он бачиш? Очі!
Очі!
180A 0143 З байстрам шкандибає, / Батько й мати одцурались / Й чужі не приймають!
180A 0499 Та не з дому, а додому! / Посилала мати / На цілу ніч працювати,
199A 0101 Земля плаче у кайданах, / Як за дітьми мати. / Нема кому розкувати,
207A 0143 «Та не чужий, стривай лишень. / От умерла й мати, / Таки твоя, а я й кажу
221A 0085 Мазепиних... Коло мене / І сестра, і мати / Зарізані, обнявшись,
221A 0136 Ще й не говорила, / Мене мати ще сповиту / На руках носила,
221A 0146 На той час боліло. / Мене мати забавляла, / На Дніпр поглядала;
221A 0156 Та й духу не стало! / Й мати вмерла, в одній ямі / Обох поховали!
221A 0356 То близнята народились, / А навісна мати / Регочеться, що йванами
234A 0021 Я не одна, єсть у мене / І батько, і мати... / Єсть у мене... туманочку,
234A 0127 Свитиною вкрита; / Бо то мати сповивала – / І літом укрила
234A 0209 А коло дитини / Так і пада, ніби мати; / В будень і в неділю
234A 0285 Та й весілля. Та ще ось що: / Хто в нас буде мати? / Не дожила моя Настя!..»
234A 0293 Тільки наймичка шептала: / «Мати... мати... мати!» / -----
234A 0293 Тільки наймичка шептала: / «Мати... мати... мати!» / -----

- 234A 0293 Тільки наймичка шептала: / «Мати... мати... мати!» / -----
 234A 0382 Бо без неї в хаті / Якось сумно, ніби мати / Покинула хату.
 234A 0398 Чи, може, ще й не напекла? / Е, сором, сором, лепська мати!» / Аж зирк – і
 наймичка ввійшла
 234A 0546 Прости мене, мій синочку! / Я... я твоя мати». / Та й замовкла...
 234A 0551 Прокинувся... до матері – / А мати вже спала! / -----
 250A 0057 Щоб там і здихали, де ви поросли! / Не плакали б діти, мати б не ридала, / Не чули б
 у Бога вашої хули.
 250A 0074 Одцурається брат брата / І дитини мати. / І дим хмарою заступить
 250A 0207 Добре, ведіть, показуйте, / Нехай стара мати / Навчається, як дітей тих
 250A 0248 Найменшого брата – / Нехай мати усміхнеться, / Заплакана мати.
 250A 0249 Нехай мати усміхнеться, / Заплакана мати. / Благословить дітей своїх
 270A 0027 ----- / Моя мати... чого вона, / Вона все журилась
 272A 0001 ----- / «Породила мене мати / В високих палатах
 272A 0036 Може, знову розкошує / Моя грішна мати?» / Та й замовкла русалочка,
 272A 0041 Тихо похитнулась. / Вийшла мати погуляти, / Не спиться в палатах.
 274A 0042 Молодій приснилось, / Що мати сказала, / Свекор оженився,
 274A 0066 Що ж се таке? Се не мара. / Моя се мати і сестра. / Моя се відьма, щоб ви знали.
 006B 0100 А ти покинула, втекла, / Шукала мати – не найшла, / Та вже й шукати перестала,
 006B 0136 – Чого ти ходиш на могилу? – / Насилу мати говорила.– / Чого ти плачеш, ідучи,
 006B 0141 – Так, мамо, так.– І знов ходила, / А мати плакала, ждучи. / Не сон-трава на могилі
 006B 0198 Раділи люде, встаючи, / А мати й спати не лягала, / Дочку вечерять дожидала
 006B 0209 Молоду дівчину. / Посадила стара мати / Три ясени в полі.
 006B 0222 Не вертаються три брати. / Плаче стара мати, / Плаче жінка з діточками
 006B 0250 Кого я там коли покинув? / І батько й мати в домовині... / І жалем серце запеклось,
 006B 0253 Що нікому мене згадати! / Дивлюсь – твоя, мій брате, мати, / Чорніше чорної землі,
 006B 0268 Дочка вечерять подає, / А мати хоче научати, / Так соловейко не дає.
 006B 0270 ----- / Поклала мати коло хати / Маленьких діточок своїх,
 006B 0279 І дівча одно пішло. / Подибала стара мати / Доню в полі доганяти...
 006B 0295 Чорнобрива з хати. / Не покличе стара мати / Вечеряти в хату.
 006B 0352 В степи і дебри рознесли! / Нехай і так. Не наша мати, / А довелося поважати.
 014B 0039 В село до дівчини вночі – / Аж тільки мати на печі, / Та й та, сердешна, умирає,
 014B 0061 У школу в Київ. От як, брате! / Осталися і батько й мати, / А я пішов у москалі.
 016B 0087 Сама втекла і повинчалась, / І батько й мати не пускали, / Казали: вгору не залазь.
 016B 0102 Всього понадбала / Стара мати. Саму тебе / Мов намалювала,
 016B 0230 В калюжах з дітьми у яру. / Умийся, серденько! Бо мати / Он дивиться й не пізнає
 016B 0268 Чорнобрива, кароока, / Вилитая мати. / Тільки смутна, невесела...
 033B 0006 А за ними й Гордієнко... / Нарядила мати, / Як пшениченьку пожати,
 033B 0070 Як плакала за дітками / Старенькая мати. / Як діточки на Орелі
 037B 0008 Неначе лілії, дівчата. / Пишалася синами мати, / Синами вольними... росли,
 041B 0002 Один у другого питаєм, / Нащо нас мати привела? / Чи для добра? Чи то для зла?
 050B 0023 Так жаль маленьких діток стало! / Звичайне, мати, що й казати! / Та, може,
 снівся-таки й зять,
 057B 0030 І син малоліток. / Добре мати діток / Багатому, хвалить Бога
 057B 0039 Так жаль маленьких діток стало. / Звичайне, мати, що й казати, / Та, може,
 ждався-таки й зять,
 057B 0142 Отаке-то сподіялось. / Вмер батько і мати, / Чужі люде поховали...
 082B 0003 А в тій господі є сестра / Чи мати добрая. Добра, / Добра такого таки зроду
 082B 0022 – А в тебе єсть? – Жена і діти, / І дом, і мати, і сестра! / А письма нема...
 083B 0089 Як та билина засихала, / А батько, мати турбувались, / На прощу в Київ повезли.
 083B 0215 Щоб навчалися дівчата, / Коли не вчить батько, мати. / -----
 092B 0027 Де колись, мов брата, / Привітали мене. Мати! / Старесенька мати!
 092B 0028 Привітали мене. Мати! / Старесенька мати! / Чи збираються ще й досі
 095B 0106 Хіба повісились!.. За нею / Приходила мати / У пана просити.
 095B 0148 Ватажники ватагу гнали, / А мати плакала, ридала. / Уже і сонечко зійшло,
 095B 0205 Ніби в хаті, / На холоді сердешна мати / Під тинном знай собі сидить.

- 095В 0246 Чого ти дивишся на неї? / Це мати! мати! Не дивись! / А то з'їси. Ось на, давись!
095В 0246 Чого ти дивишся на неї? / Це мати! мати! Не дивись! / А то з'їси. Ось на, давись!
095В 0315 У поле, виючи мов звір. / Пошкандибала стара мати / Свою Марину доганяти.
104В 0095 Та хоч жінку взяти... / Стара мати і тут буде / Віку доживати
104В 0127 Прийшов додому уночі. / Стогнала мати на печі, / А жінка у коморі спала
108В 0006 Рожевою пеленою, / Мов мати дитину. / Очам любо. Годиночку,
111В 0012 У те найкраще село... / У те, де мати повивала / Мене малого і вночі
113В 0029 Батько покиває. / Мати скаже: бодай тії / Діти не родились.
117В 0013 Та не воля моя! / Батько, мати не сплять, / На сторожі стоять,
119В 0001 ----- / Породила мене мати / У високих у палатах,
119В 0011 Убогого полюбила, / Мати заміж не пустила, / Осталася я
119В 0022 ----- / Прости мене, моя мати! / Буду тебе проклинати,
120В 0024 Голодні і голі. / – А де ваша, діти, мати? – / Сердешний питає.
120В 0026 Сердешний питає. / – Тату! тату! наша мати / У шинку гуляє.
128В 0004 А до вдови на досвітки / Мати не пускає. / Що ж мені робити,
134В 0007 Не пом'яни. / Мене, прокляту, я твоя мати, / Мене клени.
136В 0011 Та поїдем вінчатися, / Щоб не знали батько й мати, / Де ми будем ночувати.
139В 0023 Коли хочеш добре знати, / Моя мати, / Кого будеш попереду
140В 0007 Я виходила за гай на долину, / Щоб не бачила мати, / Мого молодого
146В 0005 Дітей годувати. / Не хочу я, моя мати, / За плугом ходити,
146В 0020 Осталася сиротою / Старенькая мати. / Ой згадала в неділеньку,
146В 0032 Оце тобі Запорожжя / І сердешна мати. / Нема кому привітати,
151В 0002 – Ой умер старий батько / І старенькая мати, / Та нема кому широї
153В 0025 Та й думало з нею, / Щоб цього не знала мати, / Звичайне побратись,
153В 0069 З сокирою! Горі! / Горі тобі, стара мати, / Нема твого сина,
153В 0074 Убитая жидовином, / Горі тобі, мати. / Жидівочка... де та сила
173В 0035 В новій хаті спати, / Заголосить, як та мати, / Голосна гармата.
180В 0003 Нічого кращого немає, / Як тая мати молодая / З своїм дитяточком малим.
182В 0015 Сховавши в рукава. / – Мені мати купувала. / – Мені батько справив.
182В 0017 – Мені батько справив. / – А мені хрещена мати / Лиштву вишивала.
183В 0024 Старітись. А своєї / Вже хати не мати! / А ще й досі, чи роблю що,
185В 0039 Чи доля так оце зробила? / Чи мати Богу не молилась, / Як понесла мене? Що я –
198В 0003 Поклони не клала / Моя мати; а так собі / Мене повивала,
200В 0026 Тихенько плакати собі стала. / «Занапастила мене мати. / Зов'яне марне у палатах
200В 0158 Моліте Господа, дівчата, / Моліте Господа, щоб мати / І вас отак не завдала
207В 0017 Над чистим ставом край села. / Мене там мати повила / І, повиваючи, співала,
212В 0023 Уже й на тебе не дивлюсь. / Мені приснилось: ти вже мати, / Не в аксамиті, не в палатах
217В 0009 І досі сниться, вийшла з хати / Веселая, сміючись, мати, / Цілує діда і дитя
218В 0062 Благословенная в женах, / Святая праведная мати / Святого сина на землі.
218В 0072 І розкажу я людям горе, / Як тая мати ріки, море / Сльози кровавої лила,
218В 0103 Як тая лілія, цвіло. / Дивилася на неї мати / І молоділа. І дівчаті
218В 0109 В чужий веселий одвела. / Незабаром зробилась мати / Із доброї тії дівчати:
218В 0119 І день і ніч перед Пенатом / Святий огонь. Радіє мати: / В Алкіда син її росте,
218В 0212 Чи теє, в Скіфію... І ти... / І чи одна ти? Божа Мати! / І заступи вас і укрий!
218В 0240 Скрізь шукала / Дитину мати. Не найшла / І в Сіракузи поплила.
218В 0345 А поки що з матерями / Алкідова мати / Пішла його зострінати,
218В 0519 Трохи одпочила / Стара мати недобита. / Живущою силу
218В 0541 Для царського-таки стола / У Тібрі рибу. Встала мати, / Кругом оглянулась, взялась
249В 0039 Од гіршого ж тебе спасла / Твоя преправедная мати. / Та де ж нам тую матір взяти?
250В 0005 Все упованіє моє / На тебе, мати, возлагаю. / Святая сило всіх святих,
250В 0321 Іде, пасучися, рядком / Ідуть за нею батько й мати, / І починають розмовляти
250В 0427 З лози колисочку плете / Та плаче праведная мати, / Колиску тую плетучи.
250В 0462 І невеличке козеня / У сінях граються. А мати / Сидить на призьбі коло хати
250В 0485 А Йосип сина забавляв, / На призьбі сидя, поки мати / На річці прала ті малі
250В 0574 І на єдиную свою / Та мати дивиться і плаче / Тихенько-тихо. Ангел спить,

- 250B 0611 Та взявши відер, кандійок, / І батько, й мати, і воно / Пішли на ярмарок у самий
 250B 0616 Дорогше можна. От прийшли, / Розташувались. Батько й мати / Сидять собі та
 продають
 250B 0620 Побігло десь. Шукає сина / Та плаче мати. І не чуть, / Де ділося. У синагогу
 250B 0662 Бо за сином / Святая мати всюди йшла, / Його слова, його діла –
 266B 0004 І о царях отих. І рци: / Нащо та сука, ваша мати, / Зо львами кліщилась, щенята?
 266B 0019 В Єгипет люде одвели – / На каторгу. А люта мати! / Спустила друге біснIVATE
 289B 0013 Врага не буде, супостата, / А буде син, і буде мати, / І будуть люде на землі.
 290B 0008 Присняться діточки мені, / Веселая присниться мати, / Давне-колишній та ясний
 302B 0021 Брало, заспівало. / Вийшли з хати батько й мати / В садок погуляти,

МАТИМЕШ 1

- 050B 0052 І буде варт на світі жить, / Як матимеш кого любить. / Хоть кажуть от ще що,
 небоже:

МАТІНКО 4

- 192A 0018 Доленько моя, / Матінко моя». / -----
 244B 0002 Ой маю, маю я оченята, / Нікого, матінко, та оглядати, / Нікого, серденько, та
 оглядати!
 244B 0005 Ой маю, маю і рученята... / Ніко[го], матінко, та обнімати, / Нікого, серденько, та
 обнімати!
 244B 0008 Ой маю, маю і ноженята, / Та ні з ким, матінко, потанцювати, / Та ні з ким,
 серденько, потанцювати!

МАТІР 30

- 030A 0097 Та злидні побили, / Як ту матір, що вам на сміх / Сина породила.
 030A 0536 Його б'ють і лають, закують в неволю, / Та ніхто про матір на сміх не спита; / А
 йвася питають, заранне питають,
 061A 2255 Чом ворога не різали? / Чом матір не вбили, / Ту прокляту католичку,
 169A 0019 Нерозумний сину! / Подивись тепер на матір, / На свою Україну,
 169A 0046 Помагайте, недолюдки, / Матір катувати». / -----
 180A 0179 І знов прощаюся я з нею. / Тяжко матір покидати / У безверхій хаті,
 221A 0064 Відер не побила! / Батька, матір, себе, брата, / Собак отруїла
 234A 0316 А Марко аж плакав, / Щоб була вона за матір. / «Ні, Марку, ніяко
 234A 0376 Катря провожала, / Так, як матір; і в четвертий / Провела небогу
 250A 0222 Й свого не цурайтесь. / Бо хто матір забуває, / Того Бог карає,
 266A 0033 Заразом украла. / Жаль і батька, жаль і матір, / І вірну дружину,
 270A 0083 Тих самих, що вбили / Мене й матір?.. Милосердий, / Святий Боже милий!»
 274A 0158 Дарма, аби собі ходило / Та вміло матір проклинать. / А он, чи бачиш, на могилі
 006B 0205 Брати розійшлися. / Покинули стару матір. / Той жінку покинув,
 014B 0020 Назнав я дівчину... Вчашаю / І матір удову еднаю. / Так пан заклятий не дає.
 016B 0206 Буде веселити / Свою матір. Бог карає / Княгиню на світі...
 033B 0023 Як покидали запорожці / Великий Луг і матір Січ, / Взяли з собою Матер Божу,
 082B 0020 Я думав, де б того добра, / Письмо чи матір, взять на світі. / – А в тебе єсть? – Жена
 і діти,
 083B 0206 Сповідали, причащали, / Батька, матір нарікали, / Громадою осудили
 091B 0030 За шмат гнилої ковбаси / У вас хоч матір попроси, / То оддасте, Не жаль на його,
 104B 0038 Нумо знов. / Покинув матір і господу, / Покинув жінку, жаль, та й годі.
 104B 0160 І служить покинув. / Уже матір поховали / Громадою люде,
 119B 0021 Ні до кого не горнуса... / А матір стару... / -----
 134B 0019 То не журись. / А як побачиш з дітками матір, / То не дивись.
 187B 0033 А потім з жалю заридали / Та батька, матір прокляли / І тих, що до хреста держали.
 200B 0140 Мою ти душу!» – І ридала, / І батька й матір проклинала, / І все на світі. А Петрусь,
 207B 0025 І помолитись не дають. / Там матір добрую мою, / Ще молодую, у могилу
 249B 0040 Твоя преправедная мати. / Та де ж нам тую матір взяти? / Ми серцем голі догола!
 250B 0674 І час і два мине, не встане, / На матір навіть не погляне / Та аж заплаче, дивлячись

292В 0098 Саул прочумався, та й ну, / Як той москаль, у батька, в матір / Свою рідоньку
волохату

МАТРІ'Ю 7

221А 0140 В Канів по Дніпрові. / А ми з матір'ю сиділи / На горі в діброві.
234А 0318 «Ні, Марку, ніяко / Мені матір'ю сидіти: / То багаті люде,
014В 0025 На той рік знову за своє; / Пішов я з матір'ю просити. / «Шкода,– каже,– і не проси.
016В 0133 Бо буде вже кого любить. / Вона вже матір'ю ходила, / Уже пишалась і любила
016В 0293 До неї в покої / Приходили. І матір'ю / Своєю святою
095В 0221 Перед будинком танцювала / У парі з матір'ю! – і страх – / З ножем окровленим в
руках
104В 0048 Троха лишень, чи так? / Ще змалку з матір'ю старою / Ходив з торбами цей козак,

МАТНЕЮ 1

038В 0034 В червоних штанях аксамитних / Матнею улицю мете. / Іде козак.– Ох, літа! літа!

МАТРОС 2

088В 0017 На круглолицю молодицю, / Чи тее... дівчину!.. Матрос, / Таки земляк наш з
Островної,
088В 0024 Якийсь лихий, хоч і земляк. / Співа матрос, як той козак, / Що в наймах виріс
сиротою,

МАТРЬОШУ 1

061А 0088 Та ще й слави, того дива, / Співай про Матрьошу, / Про Парашу, радість нашу,

МАТУСЯ 2

123А 0054 «Я Ганнусі не боюся!» – / Співає матуся; / А козаки, як хміль отой,
200В 0082 Та нам не скаже. Якби знала / Матуся горенько твоє, / Чи оддала б за генерала

МАТУШКИ-ЦАРИЦІ 1

057В 0177 Його збиралась восени. / Аж гульк! Од матушки-цариці, / Таки із самої столиці,

МАХАЄ 4

030А 0734 Побіг Івась, бо з віконця / Рукою махає. / Дає гроші Івасеві,
207А 0495 Другий виринає, / Козацтву-товариству із синьої хвилі рукою махає / І зично гукає:
221А 0105 До хатини... А він мені / Махає рукою. / Каже коня напоїти,
189В 0026 Ставок, гребелька, і вітряк / З-за гаю крилами махає. / І дуб зелений, мов козак

МАХНУВ 3

061А 0811 Та й пада крижем. А старший / Махнув рукою на громаду. / Понура шляхта, мов
хорти,
061А 2243 Бо не я вбиваю, / А присяга». Махнув ножем – / І дітей немає!
199А 0374 Старий Жижка з Таборова / Махнув булавою. / -----

МАШОЮ 1

152В 0007 Що гусарин чорноусий, / Що Машою звав? / Ні, не того мені шкода;

МАЮ 22

052А 0060 Ех, якби-то!.. Та що й казати? / Кебети не маю. / А до того – Московщина,
057А 0078 Не накличу собі долі, / Коли так не маю. / Нехай злидні живуть три дні –
061А 1751 Курку, яйця продала – / Маю черевики. / Од села до села
061А 2448 Молодесє лихо! Якби ти вернулось, / Проміняв би долю, що маю тепер. / Згадаю те
лихо, степи ті безкраї,
114А 0326 Що колись... колись-то... Думи та печаль, / А більше нічого не мав я й не маю, / А з
грішми такими тяжко в світі жить.
192А 0031 Чи я п'ю, гуляю, / Чи сили не маю, / Чи до тебе доріженьки

- 207A 0657 Отак, тату! Я щасливий, / Що очей не маю, / Що нічого того в світі
 207A 0691 Може, воно й не до ладу, / Та що маю діять, / Коли таке сподіялось?
 234A 0327 В вашу хату, як приймете. / Поки маю сили, / Трудитимусь...»
 234A 0528 Вийди, Катре, з хати: / Я щось маю розпитати, / Дещо розказати».
 117B 0003 І вродлива я, / Та не маю собі пари, / Безталанна я.
 158B 0046 Та й там живуть, хоч погано, / Що ж діяти маю? / Треба б вмерти. Так надія,
 172B 0001 ----- / Як маю я журитися, / Докучати людям,
 178B 0011 Тяжко мені жити! / Маю серце широкее – / Ні з ким поділити!
 178B 0025 З ким серцем ділитись, / А тепер не маю навіть / З ким поговорити!..
 185B 0008 Святої правди ні од кого. / Та й ждять не маю од кого. / Бо вже б, здавалося, пора:
 244B 0001 ----- / Ой маю, маю я оченята, / Нікого, матінко, та оглядати,
 244B 0001 ----- / Ой маю, маю я оченята, / Нікого, матінко, та оглядати,
 244B 0004 ----- / Ой маю, маю і рученята... / Ніко[го], матінко, та обнімати,
 244B 0004 ----- / Ой маю, маю і рученята... / Ніко[го], матінко, та обнімати,
 244B 0007 ----- / Ой маю, маю і ноженята, / Та ні з ким, матінко, потанцювати,
 244B 0007 ----- / Ой маю, маю і ноженята, / Та ні з ким, матінко, потанцювати,

МАЮТЬ 4

- 199A 0368 Розвернулись у будинках / І гадки не мають – / Бенкетують та інколи
 274A 0133 І обидва спочивають, / І гадки не мають. / Убогого не згадують,
 161B 0239 Сиротам щасливим, / Що не мають отих батьків, / То й не согрішають.
 284B 0023 Та з таланом заручені, / Думки-гадоньки не мають, / В'ються-гнується та співають.

МАЯК 2

- 187B 0011 По волі розуму горить, / Як той маяк у син[ім] морі / Чи те... в житейськiм. Само так
 187B 0014 У нас у костяній коморі / Горить розумний той маяк, / А ми оливи наливаєм

МАЯКУ 1

- 221A 0188 Ворони з трьох сторoн, і сіли / На маяку, що на горі / Посеред лісу, усі три.

МЕД 1

- 061A 0989 Аж лихо сміється. / Горілку, мед не чаркою– / Поставцем черкає,

МЕДАЛЬ 1

- 057B 0233 Мундир надіває, / І медаль і хрест причепить, / І заплете косу,

МЕДАМИ 1

- 038B 0022 Лъохи, шинки з шинкарками, / З винами, медами / Закупили запорожці

МЕДВЕДЕМ 1

- 274A 0076 Якби собі таку достать, / Та ще й з медведем... / -----

МЕДВЕДИК 1

- 180A 0562 Що буде робити / Мій медведик! Стоїть собі, / Голову понурив,

МЕДВЕДІВКА 1

- 061A 1332 Хмара червоніє. / А найперша Медведівка / Небо нагріває.

МЕДВЕДЯ 1

- 274A 0368 І мене, цигане, / Я медведя водитиму, / А як найду ката,

МЕДВЕЖА 1

- 180A 0565 Сіромаха. Де ж ділася / Медвежа натура? / Мов кошеня, такий чудний.

МЕД-ВИНО 1

- 174B 0010 – Вечеряли у світлиці, / Мед-вино пили; / І в кімнаті на кровати

МЕДВІДЬ 1

180A 0540 Неначе з берлоги / Медвідь виліз, ледве-ледве / Переносить ноги.

МЕД-ГОРІЛКУ 1

055A 0023 Лихо танцювало, / Журба в шинку мед-горілку / Поставцем кружала.

МЕДИ 2

057B 0139 Бо вже ані вина, / Ні меди, ні оковита / Не пилися, сину.

125B 0002 «Ой не п'ється горілочка, / Не п'ються й меди. / Не будете шинкувати,

МЕДИ-ВИНА 1

146B 0016 У аксамиті ходити, / Меди-вина пити.– / Пішов козак нерозумний

МЕДОТОЧИВИМИ 1

237B 0005 Кайдани в серці. А словами, / Медоточивими устами / Цілюються і часу ждуть,

МЕДУ 2

061A 0499 А конфедерати, / Знай, гукають: «Жиде, меду!» / Жид не схаменеться.

083B 0122 ----- / «Горілки! Меду! Де отаман? / Громада? Соцький? Препогане,

МЕДУЗА 1

218B 0234 Невольника у Сіракузах / В льохах і тюрмах. А Медуза / В шинку з старцями п'яна спить.

МЕДЯНИК 1

030A 0420 Та синові за гіркого / Медяник купила. / Довго, довго, сердешная,

МЕДЯНИЧОК 1

250B 0468 Носив у город шапличок / Продать. Йому медяничок, / А їй немудрую хустину,

МЕЖ 53

060A 0032 Та ба, доля приборкала / Меж людьми чужими. / -----

061A 0120 Вигравають... А пороги / Меж очеретами / Ревуть, стогнуть, розсердились,

061A 0714 Довго вони, як бачите, / Меж мови-розмови / Цілувались, обнімались

114A 0226 А між парубками, / Як маківка меж квітками, / Цвіте, розцвітає,

171A 0071 ----- / Може... може... а меж тими / Меж ножами рута

171A 0072 Може... може... а меж тими / Меж ножами рута / І барвінок розів'ється –

180A 0101 Степи, лани мріють, / Меж ярами над ставами / Верби зеленіють.

180A 0240 Зарізати хоче! / А меж ними, запеклими, / В кайдани убраний,

180A 0344 А диво-цариця, / Мов та чапля меж птахами, / Скаче, бадьориться.

180A 0510 І з батька і брата. / А меж ними і землячки / Де-де проглядають.

221A 0082 В Сейму потопила. / Я меж трупами валялась / У самих палатах

221A 0152 Князі, і всі сили, / Воєводи... і меж ними / Цариця сиділа.

258A 0125 ----- / Меж царями-судіями / На раді великій

258A 0174 Благо тому, кого Господь / Карає меж нами, / Не допуска, поки злому

006B 0015 А потім жити почнемо / Меж людьми, як люде. / А поки те буде,

006B 0035 Ні сестрички не знала, / Меж чужими зросла, / І зросла – не кохалась!

006B 0080 Однаковінько мені. / В неволі виріс меж чужими / І, неоплаканий своїми,

029B 0111 Трибратні давні могили вкрили. / З Трубайлом Альта меж осокою / Зійшлись, з'єднались, мов брат з сестрою.

038B 0081 Іде чернець у келію / Меж стіни німії / Та згадує літа свої,

050B 0044 Не торгувались з старостами / (Як те буває меж панамі), / Не торгувавсь і панотець

066B 0019 Хоч я вам кривди не робив, / Та все-таки меж вами жив, / То, може, дещо і осталося.

076B 0163 Бо була собі на лихо / Найкраща меж ними, / Меж дівчатами; мов крин той

076B 0164 Найкраща меж ними, / Меж дівчатами; мов крин той / Сельний при долині –

076B 0166 Сельний при долині – / Меж цвітами. Отож вона / І гріла собою

- 076В 0169 Царя свого, а дівчата / Грались меж собою / Голісінькі. Як там вона
 088В 0006 І голос той і ті слова / Ідуть меж люди! . . . . . / Похилившись,
 091В 0017 У Київ їздить всякий год, / У світі ходить меж панами, / І п'є горілку з мужиками,
 092В 0042 Моє свято чорнобриве, / І досі меж ними / Тихо, пишно похожасш?
 104В 0001 ----- / Меж скалами, неначе злодій, / Понад Дністром іде вночі
 104В 0133 Дрібними, як горох, сльозами. / І це трапляється меж нами, / Що ніж на серце
 наставля,
 111В 0052 І на Україні добро. / Меж горами старий Дніпро, / Неначе в молоці дитина,
 134В 0009 Мене клени. / Мене не стане, не йди меж люде, / Іди ти в гай,
 156В 0037 З москалями стали / Аж на мило – меж лавами / Понесли клейноди..
 175В 0082 Боже! милий Боже! / Меж невольниками в путах / Той самий єдиний
 194В 0005 Тії дні минають. / А літа пливають меж ними, / Пливають собі стиха,
 196В 0014 Каламутними болотами, / Меж бур'янами, за годами / Три года сумно протекли.
 196В 0026 Нехай гнилыми болотами / Течуть собі меж бур'янами / Літа невольничі. А я!
 205В 0034 Великомучениче святий? / Пророче божий? Ти меж нами, / Ти, присносуший, всюди
 з нами
 209В 0039 За що Україна наша стала гинуть, / За що й я меж ними в могилі лежу. / Ти ж
 людям розкажеш, як виростеш, сину.
 209В 0134 Правда дума невесела / Меж людьми ходить... / -----
 215В 0016 Та й смієтесь. Нехристияне! / Чи не меж вами ж я, погані, / Так опоганився, що й не
 знать,
 215В 0020 Бо ви мене з святого неба / Взяли меж себе – і писать / Погані вірші научили.
 217В 0002 І досі сниться: під горою / Меж вербами та над водою / Біленька хаточка. Сидить
 218В 0055 На Голгофу-гору; / І повісили меж ними – / За що? Не говорить
 230В 0038 У наймички сатрап-капрал. / Вам і байдуже. А меж вами / Найшовсь-таки якийсь
 проява,
 250В 0425 В пелюшках долі, під вербою, / Дитяточко. А меж лозою / З лози колисочку плете
 250В 0653 Іван пішов собі в пустиню, / А твій меж люди. А за ним, / За сином праведним своїм,
 268В 0068 Розтленносє, а слово нове / Меж людьми криком пронесе / І люд окрадений спасе
 277В 0024 Моя любо!.. а нам – / Нам любов меж людьми. / -----
 284В 0002 Над Дніпровою сагою / Стоїть явор меж лозою, / Меж лозою з ялиною,
 284В 0003 Стоїть явор меж лозою, / Меж лозою з ялиною, / З червоною калиною.
 285В 0008 Аж до самої домовини. / А меж людьми ж вони жили! / -----
 299В 0024 Царям, царятам на землі? / Чи буде правда меж людьми? / Повинна бути, бо сонце
 стане

МЕЖИ 8

- 180А 0362 Ще меншого туза / Межи плечі; той меншого, / А менший малого,
 016В 0232 Он дивиться й не пізнає / Межи дітьми дитя своє. / І думає: тебе не стало..
 057В 0024 Пишіть, давно колись було / Межи садами, при долині, / Таки у нас на Україні
 180В 0087 Поки не загинеш / Межи псами, на морозі / Де-небудь під тинном.
 207В 0032 Умер на панщині!.. А ми / Розлізлися меж людьми, / Мов мишенята. Я до школи –
 218В 0135 На тій Голгофі розп'яла / Межи злодіями. І спали, / Упившись кровію, кати,
 250В 0624 Щоб син її найшовсь. Аж глядь, / Межи раввінами дитина, / Її хлоп'яточко, сидить
 266В 0049 Нікчемний, довгий і поганий, / Межи людьми во притчу стане, / Самодержавний
 отой плач!

МЕЖИГОР 1

- 156В 0032 Та піду поклони бити / В Межигор до Спаса.– / Задзвонили в усі дзвони,

МЕЖИГОРСЬКИЙ 1

- 207А 0513 В тяжкую неволю завдавали. / Ой Спасе наш Межигорський, / Чудотворний Спасе,

МЕЖИГОРСЬКОГО 3

- 207А 0418 Всіх святих благала; / У Межигорського Спаса / Тричі причащалась;
 207А 0642 З Нечосом ходила... / І Межигорського Спаса / Вночі запалила.

038В 0052 ----- / Аж до Межигорського Спаса / Потанцював сивий.

МЕЖИГОР'Я 2

125В 0025 Хлоп'ята гуляли. / Прийди з того Межигор'я, / Наш славний Палію,

156В 0043 Попенкові в ноги. / Іди, Петре, в Межигор'я / Молитися Богу.

МЕЛЕ 1

139В 0005 Для потіхи. / Мельник меле, шеретує, / Обернеться, поцілує

МЕЛЮТЬ 1

207А 0171 І немолоченеє віють, / Та як і мелють і їдять – / Все треба знать.

МЕЛЬКАЄ 1

010А 0123 Схаменулись нехрещені, / Дивляться – мелькає, / Щось лізе вверх по стовбуру

МЕЛЬНИК 1

139В 0005 Для потіхи. / Мельник меле, шеретує, / Обернеться, поцілує

МЕМФІСЬКИЙ 1

250В 0407 Вночі тайними манівцями / На шлях мемфійський. А мітла, / Мітла огненна світила,

МЕНЕ 246

010А 0098 Солом'яний дух, дух! / Мене мати породила, / Нехрещену положила.

010А 0116 Солом'яний дух, дух! / Мене мати породила, / Нехрещену положила».

010А 0187 «За що ж вони розлучили / Мене із тобою?» / Зареготавсь, розігнався –

027А 0088 Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини до мене хоть на одно слово / Та про Україну мені заспівай.

027А 0111 Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини до мене хоч на одно слово / Та про Україну мені заспівай.

030А 0243 В чужу землю чужі люде / Мене захиляють; / А свої ся крихотка

030А 0524 Де ж ти будеш ночувати, / Як мене не стане? / З собаками, мій синочку,

030А 0600 Подивися, мій голубе, / Подивись на мене – / Я Катруся твоя люба.

030А 0607 Дивись – я не плачу. / Ти не пізнав мене, Іване? / Серце, подивися,

030А 0613 «Боже мій! Іване! / І ти мене покидаєш? / А ти ж присягався!»

030А 0616 «Возьміте прочь! Что ж вы стали?» / «Кого? Мене взяти? / За що ж, скажи, мій голубе?

030А 0633 І за що я гину! / Покинь мене, забудь мене, / Та не кидай сина.

030А 0633 І за що я гину! / Покинь мене, забудь мене, / Та не кидай сина.

030А 0636 Не покинеш?.. Серце моє, / Не втікай од мене... / Я винесу тобі сина».

047А 0101 Рушниками, що придбала, / Спусти мене в яму. / Нехай попи заспівують,

047А 0124 Скажи, бо [ти] знаєш... / Мене мати хоче дати / За старого заміж.

047А 0206 Коли не прибуде! / Сама хоче мене мати / В землю заховати...

057А 0012 Не винесли в море, не розмили в полі? / Не питали б люди, що в мене болить, / Не питали б, за що проклинаю долю,

061А 0020 Я не самотній, я не сирота – / Єсть у мене діти, та де їх подіти? / Заховать з собою? Гріх, душа жива!

061А 0098 Теплий кожух, тільки шкода – / Не на мене шитий, / А розумне ваше слово

061А 0135 У мою хатину / Прийшли, сіли коло мене / І про Україну

061А 0185 За раду лукаву. / Буде з мене, поки живу, / І мертвого слова,

061А 0195 Старими сльозами. / Буде з мене. Скажу ще раз: / Пан я над панями.

061А 0204 Помолились, одяглися, / Кругом мене стали. / Сумно, сумно, як сироти,

061А 0222 Вибачайте, що не вивчив, / Бо й мене хоч били, / Добре били, а багато

061А 0229 Ходімо, попросим. / Єсть у мене щирий батько / (Рідного немає) –

061А 0249 На раду ласкаву. / Якби не він спіткав мене / При лихій годині,

061А 0384 Доле моя, доле! Де тебе шукать? / Вернися до мене, до моєї хати, / Або хоч приснився... Не хочеться спать.

- 061A 0625 Стеблину-билину вітри рознесуть: / Так і мене люде не знають, де діти. / За що ж одцурались? Що я сирота.
- 061A 0643 Вітай, кого знаєш... Така моя доля. / Забудь мене, пташко, забудь, не журись. / А коли почувеш, що на чужім полі
- 061A 0667 Усміхнулась, сіла. / «Сідай же й ти коло мене». / Сів, та й обнялися.
- 061A 0674 Коло його все поралась...» / «А мене й байдуже?» / «Який-бо ти, ей же богу!»
- 061A 0684 А ти й справді плачеш. / Ну, не плач же, глянь на мене: / Завтра не побачиш.
- 061A 1992 Батька ляхи замучили, / А мене... боюся, / Боюсь згадать, моя сиза...
- 061A 2025 «О Боже мій милий! / Він сирота – хто без мене / Його привітає?
- 061A 2038 І він один на всім світі, / Один мене любить; / А почув, що я вбилась,
- 061A 2079 І кого шукає!.. / Мене шукав, мене найшов, / Орел сизокрилий!
- 061A 2079 І кого шукає!.. / Мене шукав, мене найшов, / Орел сизокрилий!
- 061A 2241 Горе мені з вами! / Поцілуйте мене, діти, / Бо не я вбиваю,
- 061A 2332 А ти, стара, не журись / Та до мене пригорнись! / -----
- 061A 2394 Й я за неї гину. / А хто мене поховає? / На чужому полі
- 061A 2401 Нащо мені дітей дала? / Чом мене не вбила? / Нехай вони б поховали,
- 061A 2414 Нехай на сім світі / Мене за вас покарає, / За гріх сей великий.
- 061A 2426 І мені те буде. / І мене вб'ють... коли б швидче! / Та хто поховає?
- 114A 0007 Того нагинає; / Мене котить, а де спинить, / І сама не знає –
- 114A 0009 І сама не знає – / У якому краю мене захилюють, / Де я прихилюся, навіки засну.
- 114A 0175 Буду вам співати, поки не засну. / Тойді ж, мої любі, як мене не стане, / Згадайте про мене, про мою Мар'яну;
- 114A 0176 Тойді ж, мої любі, як мене не стане, / Згадайте про мене, про мою Мар'яну; / Я вам з того світа, любі, усміхнусь.
- 114A 0214 ----- / «Оддай мене, моя мамо, / Та не за старого,
- 114A 0216 Та не за старого, / Оддай мене, моє серце, / Та за молодого.
- 114A 0220 Гроші заробляє, / А молодий мене любить, / Долі не шукає.
- 114A 0234 Ласкавеє слово. / Оддай мене, моя мамо, / Та не за старого,
- 114A 0236 Та не за старого, / Оддай мене, моє серце, / Та за молодого».
- 114A 0258 Ще не дівувала. / Бо ти мене не пускала / Вранці до криниці,
- 114A 0264 Жартують, співають / Та про мене, чорнобриву, / Нишком розмовляють:
- 114A 0274 Долі дати не хочеш! / Нащо ж мене годувала? / Нащо доглядала?
- 114A 0322 Нерівню в світі полюбить. / Дивіться на мене: я виплакав очі. / Мені їх не шкода, мені їх не жаль.
- 114A 0363 Чом ти не убога! Чом я не багатий! / Чом у мене коней вороних нема? / Не питала б мати, де ходиш гуляти,
- 114A 0382 А що ж серед ночі? / «Не плач, серце, єсть у мене / І сила, і воля,
- 114A 0384 І сила, і воля, / Люби мене, моє серце, / Найду свою долю.
- 114A 0405 Зорям яснооким, / Щоб без мене доглядали / Тебе, одиноку.
- 123A 0068 Постривай же, ось я тобі!.. / Мене зневажаш? / Ні, голубко!»
- 123A 0165 Довго плакав рибалонька: / «Нема в мене роду, / Нема долі на сім світі –
- 169A 0034 Дніпро, брат мій, висихає, / Мене покидає, / І могили мої милі
- 171A 0080 Стрепенеться, як рибонька, / І мене згадає... / Слово моє, сльози мої,
- 180A 0053 Поки доплентавсь до хатини. / А в мене діти не кричать / І жінка не лас,
- 180A 0374 Зареготався я, та й годі; / А й мене давнули / Таки добре. Перед світом
- 180A 0433 З заступами на лінію, / А мене послали / На столицю з козаками
- 180A 0446 І в темній темниці / Мене, вольного гетьмана, / Голодом замучив
- 192A 0008 Вигаптую, подарую, / А він мене поцілує, / Хустино моя
- 192A 0036 Я не посилаю? / Є у мене дари – / Очі мої карі.
- 192A 0040 Багаті купили, / Може, й дівчину без мене / З іншим заручили...
- 192A 0042 З іншим заручили... / Навчи ж мене, моя доле, / Гуляти навчи».
- 199A 0121 Очам незрячим. «Поборюсь... / За мене Бог!.. да совершиться!» / І в віфліємську каплицю
- 199A 0274 Мовчки озирали / Мученика. «Чого мене – / Чи на прю позвали?
- 199A 0314 Оцим людям? твоїм людям! / За що мене судять! / За що мене розпинають?
- 199A 0315 За що мене судять! / За що мене розпинають? / Люди! добрі люди!

- 207A 0003 Понурії діти, / І ви мене покинули!.. / Пустку натопити
207A 0242 Де-небудь загину, / А ти мене й не згадаєш, / Забудеш, Ярино,
207A 0255 Що без тебе і таточка, / І мене не стане?» / «Ні, Ярино, я не кину,
207A 0268 Ти завтра покинеш / Мене й батька? Не жартуєш? / Скажи-бо, Степане,
207A 0276 І не цілувала... / Ой, ой! сором! Геть од мене! / Пусти мене! Бачиш,
207A 0277 Ой, ой! сором! Геть од мене! / Пусти мене! Бачиш, / Який добрий! Та пусти-бо!
207A 0620 В турецькій неволі». / «Отож мене, вже сліпого, / На світ випускали
207A 0624 На Січ прямувало / І мене взяло з собою; / І через Балкани
221A 0036 Росла, виростала! / Як квіточка; і всі мене / Любили й вітали.
221A 0042 Та ще й чорноброва. / Всі на мене залицялись / І сватати стали,
221A 0044 І сватати стали, / А у мене, як на теє, / Й рушники вже ткались.
221A 0068 От за що караюсь, / От за що мене, сестрички, / І в рай не пускають.
221A 0070 ----- / А мене, мої сестрички, / За те не впустили,
221A 0084 У самих палатах / Мазепиних... Коло мене / І сестра, і мати
221A 0089 І насилу-то, насилу / Мене одірвали / Од матері неживої.
221A 0093 Московського копитана, / Щоб і мене вбили. / Ні, не вбили, а пустили
221A 0113 А назавтра, як цар вийшов, / Мене поховали / Та бабуся, що осталась
221A 0116 На тій пожарині, / Та ще й мене привітала / В безверхій хатині.
221A 0128 І досі літаю! / І за що мене карають, / Я й сама не знаю!
221A 0136 Ще й не говорила, / Мене мати ще сповиту / На руках носила,
221A 0146 На той час боліло. / Мене мати забавляла, / На Дніпр поглядала;
221A 0160 Я тепер караюсь, / За що мене на митарство / Й досі не пускають.
221A 0225 ----- / А дзуськи вам питать мене! / Ви ще й не родились,
221A 0239 ----- / Упилася б ти без мене / З своїми ксьондзами?
221A 0282 Хоч лягай та й засни. / А в мене ще враг їх знає, / Кого вони виглядають.
221A 0417 Та трохи спочинем! / Та в мене ще шматків зо два / Є хліба в торбині,
234A 0010 Мій латаний талане! / Чому мене не сховаєш / Отут серед лану?
234A 0012 Отут серед лану? / Чому мене не задавиш, / У землю не вдавиш?
234A 0020 Моєї недолі!.. / Я не одна, єсть у мене / І батько, і мати...
234A 0022 І батько, і мати... / Єсть у мене... туманочку, / Туманочку, брате!..
234A 0032 Я була багата... / Не лай мене; молитимусь, / Із самого неба
234A 0363 ----- / «За що вони мене люблять? / За що поважають?
234A 0534 «Марку! подивися, / Подивися ти на мене: / Бач, як я змарніла?
234A 0543 Сльози покотились. / «Прости мене! Я каралась / Весь вік в чужій хаті...
234A 0545 Весь вік в чужій хаті... / Прости мене, мій синочку! / Я... я твоя мати».
246A 0166 Заплач з козаками дрібними сльозами / І мене з неволі в степу виглядай. / А поки що
мої думи,
246A 0178 І могили, степи, море, / І мене згадаєш. / -----
256A 0002 У всякого своє лихо, / І в мене не тихо, / Хоч не своє, позичене,
258A 0021 ----- / Чи ти мене, Боже милий, / Навік забуваєш,
258A 0024 Одвертаєш лице своє, / Мене покидаєш? / Доки буду мучить душу
258A 0028 Доки буде ворог лютий / На мене дивитись / І сміятись!.. Спаси мене,
258A 0029 На мене дивитись / І сміятись!.. Спаси мене, / Спаси мою душу,
258A 0035 Як упаду в руки, / В руки вражі, спаси мене / Од лютої муки.
258A 0037 Од лютої муки. / Спаси мене, помолюся / І воспою знову
258A 0109 ----- / Боже, спаси, суди мене / Ти по своїй волі.
258A 0118 А Бог мені помагає, / Мене заступає / І ім правдою своєю
258A 0181 Перед ними стане. / Хто б спас мене од лукавих / І діющих злая?
266A 0061 Бодай не казати, / Кругом мене, де не гляну, / Не люди, а змії...
268A 0002 Як умру, то поховайте / Мене на могилі / Серед степу широкого
268A 0021 Волю окропіте. / І мене в сем'ї великій, / В сем'ї вольній, новій,
270A 0001 ----- / «За що мене, як росла я, / Люде не любили?
270A 0003 Люде не любили? / За що мене, як виростала, / Молодую вбили?
270A 0005 Молодую вбили? / За що вони тепер мене / В палатах вітають,
270A 0029 Вона все журилась / І на мене, на дитину, / Дивилась, дивилась
270A 0039 Кляла-проклинала. / Та й умерла... А мене пан / Взяв догодувати.

- 270A 0046 Пан поїхав десь далеко, / А мене покинув. / І прокляли його люде,
 270A 0049 Будинок спалили... / А мене, не знаю за що, / Убити не вбили,
 270A 0056 Жиди навіть нечистії / На мене плювали. / Отаке-то, мій братику,
 270A 0070 А весною, мов на диво, / На мене дивились. / А дівчата завітчались
 270A 0079 Королевий Цвіте, / Нашо мене Бог поставив / Цвітом на сім світі?
 270A 0083 Тих самих, що вбили / Мене й матір?.. Милосердий, / Святий Боже милий!»
 272A 0001 ----- / «Породила мене мати / В високих палатах
 274A 0071 «Як була я молодиця, / Цілували мене в лице, / А як стала стара баба,
 274A 0093 Ще треба другу одружить. / Піду, без мене не зуміють / І в домовину положить...
 274A 0107 Де не піду, й вони за мною, / Вони з'їдять мене колись... / -----
 274A 0161 Очима лупа кошеня? / Іди до мене. Кицю, кицю... / Не йде прокляте бісеня!
 274A 0211 Квітчалась, пишалась. / А він мене і набачив, / Ірод!.. І не снилось,
 274A 0219 І в поход з собою / Бере мене. У Бендери / Прийшли ми. Стояли
 274A 0226 Якраз проти спаса. / А він мене і покинув, / Не вступив і в хату,
 274A 0236 У селах питала / Шлях у Київ. І що з мене / Люде насміялись...
 274A 0325 Забудучи лихо. / Привітав мене, луципер, / Бла[го]словив діток,
 274A 0344 Посилає в Київ / Мене, бачиш, молитися. / Я, дурна, й ходила,
 274A 0367 Розірву!.. Возьміть до себе / І мене, цигане, / Я медведя водитиму,
 274A 0407 А суду не буде. / Бо мене вже осудили / На сім світі люде».
 006B 0023 І не проклинайте. / І мене в неволі лютії / Інколи згадайте.
 006B 0078 Чи хто згадає, чи забуде / Мене в снігу на чужині – / Однаковісінько мені.
 006B 0186 Од сонця закрий. / Вранці найдуть мене люде, / Мене осміють,
 006B 0187 Вранці найдуть мене люде, / Мене осміють, / Широкої твої віти
 006B 0252 І жалем серце запеклось, / Що нікому мене згадати! / Дивлюсь – твоя, мій брате,
 мати,
 006B 0343 ----- / І мене не мине, / На чужині зотне,
 014B 0044 Од неї пахне вже землею, / Уже й мене не пізнає! / Я до попа та до сусіди,
 016B 0159 А потім оха: – Забуває / Мене мій Поль або Філат! – / За що ж воно тебе згадає?
 026B 0027 Обернувся я на хати – / Нема в мене хати! / Не дав мені Бог нічого!..
 026B 0032 При самій дорозі / Недалеко коло мене / Плоскінь вибирала,
 028B 0005 Й на нашій славній Україні. / Ніхто любив мене, вітав, / І я хилився ні до кого,
 029B 0129 Пересилить горе / І привів мене, старого, / На сі святі гори
 041B 0007 ----- / Які ж мене, мій Боже милий, / Діла осудять на землі?
 046B 0020 І тяжко плакати. І не знаю, / За що мене Господь карає? / У школі мучилось, росло,
 046B 0026 Що вкрав маленьким у дядя, / Отак Господь мене карає. / -----
 050B 0117 Попродай скотину / Та ходи до мене в найми, / Що буде, те й буде.
 050B 0129 Моя чорноброва!.. / Вона мене все радила, / І тепер порадить!..»
 057B 0133 Чи я занедужав? / Чи то мене злая доля / Привела до того,
 057B 0404 Мов той Іуда! Помолись / За мене Богу, мій ти сину, / На тій преславній Україні,
 068B 0046 Таки однолітки зо мною. / Вона й бере мене в покої / Синкам на виграшку. Росли,
 068B 0050 Як ті шенята. Покусали / Не одного мене малі. / Отож і вчити почали
 068B 0138 І одпочити де було. / Мене господарем обрали. / Сем'я моя щодень росла
 072B 0007 Пішов би додому, / Там би мене привітали, / Зраділи б старому;
 072B 0015 Жити без надії? / Навчіть мене, люди добрі, / А то одурію..
 082B 0005 Добра такого таки зроду / У мене, правда, не було, / А так собі якось жилось.
 090B 0002 Мов за подушне, оступили / Оце мене на чужині / Нудьга і осінь. Боже милий,
 092B 0011 Моя ти співана воле! / Хоч глянь на мене з-за Дніпра, / Хоч усміхнися з-за . . . . .
 092B 0027 Де колись, мов брата, / Привітали мене. Мати! / Старесенька мати!
 092B 0055 Доброму звичаю, / Може, й мене ненароком / Діточки згадають.
 092B 0057 Діточки згадають. / Може, яка і про мене / Скаже яке лихо.
 095B 0230 ----- / А ви до мене на весілля / З того світу прийшли?
 095B 0269 ----- / Беріть мене! Беріть, в'яжіте, / Ведіть до пана у світлицю!
 104B 0032 Хоч і не лайте й не читайте, / Про мене.... Я і не прошу, / Для себе, братику, сплещу,
 104B 0036 А може, дасть Бог, і заплачу, / То й буде з мене . . . . . / Нумо знов.
 110B 0003 Ви мої єдині, / Не кидайте хоч ви мене / При лихій годині.
 111B 0013 У те, де мати повивала / Мене малого і вночі / На свічку Богу заробляла;

- 116В 0010 Доленько моя! / Глянь на мене, чорнобриву, / Моя доле неправдива...
- 117В 0015 На сторожі стоять, / Не пускають саму мене / У садочок гулять.
- 119В 0001 ----- / Породила мене мати / У високих у палатах,
- 119В 0022 ----- / Прости мене, моя мати! / Буду тебе проклинати,
- 123В 0012 У свекрухи десь воркує, / Мене виглядає. / -----
- 125В 0020 Ходім, брати: не згинете, / Хлопці, коло мене». / -----
- 127В 0020 Наклювавшись, подохнете / Коло мене вкупі. / Ой полетить, гайворони
- 128В 0013 В неділю на місто. / Скажу йому: сватай мене / Або одчепися!..
- 129В 0030 І третьому каже: / «Єсть у мене брат єдиний / У неволі вражий!
- 132В 0011 Та все й розказала, / Що як мене любить, / Женитися буде,
- 134В 0007 Не пом'яни. / Мене, прокляту, я твоя мати, / Мене клени.
- 134В 0008 Мене, прокляту, я твоя мати, / Мене клени. / Мене не стане, не йди меж люде,
- 134В 0009 Мене клени. / Мене не стане, не йди меж люде, / Иди ти в гай,
- 135В 0007 На чотири милі / Мене славні запорожці / Своім трупом вкрили.
- 135В 0009 Своім трупом вкрили. / Та ще мене гайворони / Укрили з півночі...
- 135В 0019 Будете орати / Мене стиха та орючи / Долю проклинати.
- 139В 0013 Лимар кичку зашиває, / Мене горне, обнімає, / Молоденьку.
- 139В 0020 Бондар відра набиває, / Мене горне, пригортає, / Чорноброву.
- 142В 0019 Така я! / Сватай мене, серденько, / Вийду я.
- 149В 0031 Люде скажуть, люде зрадять, / А вона мене порадить, / І порадить, і розважить,
- 150В 0007 Таке, що цур йому й казати. / От що зробили з мене годи / Та безталання; та ще й те,
- 158В 0004 І не спати лягаючи, / Згадай мене, брате. / А як прийде нудьга в гості
- 158В 0007 Та й на ніч засяде, / Отойді мене, мій друже, / Зови на пораду.
- 160В 0003 Уосени верству проходять, / Так і мене минають годи, / А я й байдуже. Книжечки
- 161В 0293 а ти тут, моя любко, погуляй собі тихенько / та заквітчайся. Та не жди мене, бо бути має, / що я остануся і на вечерню.
- 173В 0003 Нащо мені братись? / Будуть з мене, молодого, / Козаки сміятись.
- 173В 0010 Воно й правда. Що ж діяти? / Навчіть мене, люде, / Іти хіба до вас в найми?
- 183В 0009 І не сподівалась, / Що він мене, дурну, дурить. / А серце боліло,
- 185В 0014 Ніхто й не гавкне, не лайне, / Неначе й не було мене. / Не похвали собі, громадо!
- 185В 0040 Чи мати Богу не молилась, / Як понесла мене? Що я – / Неначе лютає змія
- 189В 0010 Та вже й не сходились ніколи. / Мене по волі і неволі / Носило всюди. Принесло
- 194В 0045 З темними лугами! / Бо немає в мене роду / На всій Україні,
- 194В 0072 Як подумаю, що, може, / Мене похоронять / На чужині, – і ці думи
- 194В 0075 Зо мною сховають!.. / І мене на Україні / Ніхто не згадає!
- 194В 0086 І буде плакати зо мною, / І може, Господи, мене / В своїй молитві пом'яне!
- 198В 0001 ----- / Не молилася за мене, / Поклони не клала
- 198В 0004 Моя мати; а так собі / Мене повивала, / Співаючи. – Нехай росте
- 200В 0026 Тихенько плакати собі стала. / «Занапастила мене мати. / Зов'яне марне у палатах
- 200В 0057 Се ти, Петрусю?» – «Ажеж я». / «Ходім до мене, будем жити, / Як там на хуторі колись
- 200В 0137 Моє ти серце! мій ти сину! / Рятуй мене, рятуй! рятуй! / О Матер Божая! розкуй
- 200В 0155 Диявола... О! мій Петрусю! / Молитва не спасе мене, / Я у Дніпрові утоплюся!»
- 207В 0017 Над чистим ставом край села. / Мене там мати повила / І, повиваючи, співала,
- 209В 0015 Уже й сивоусий собі неборак, / Та і йде до мене... Я собі звернулось, / Щеня мов під тином, – звичайне, мале,
- 209В 0017 Щеня мов під тином, – звичайне, мале, / То й перелякалось. От мене бере / Неначе на руки та несе в могилу,
- 209В 0043 Приснились у житі, лановий біжить, / Та б'є мене добре, і ніби проклятий / Свитину здирає. І досі болить,
- 209В 0077 Нехай хоч часточка убога / За мене піде, за наш край, / За церков божію, за люде,
- 209В 0096 Таке-то у нас було! / Якось їх, клятих, і до мене / Вночі на хутір занесло.
- 215В 0019 Чи й був я чистим коли-небудь, / Бо ви мене з святого неба / Взяли меж себе – і писать
- 230В 0063 О зоре ясная моя! / Ведеш мене з тюрми, з неволі, / Якраз на смітничок Миколи,
- 232В 0004 Сіромі стала. Ти взяла / Мене, маленького, за руку / І в школу хлопця одвела

- 233В 0003 Ти, сестро Феба молодая! / Мене ти в пелену взяла / І геть у поле однесла.
 233В 0012 Мені ти всюди помагала. / Мене ти всюди доглядала. / В степу, безлюдному степу
 233В 0030 Моя ти доле молодая! / Не покидай мене. Вночі, / І вдень, і ввечері, і рано
 234В 0009 З нудьги та з похмілля. / Горнись лишень ти до мене, / Та витнемо з лиха,
 238В 0011 Моя ти сило молодая! / Світи на мене, і огрій, / І оживи моє побите
 245В 0017 Та з-за широкого Дніпра / Мене, небога, виглядає. / І їй здається, виринає
 250В 0311 У Віфлієм.– Свята сила! / Спаси мене, мій Боже милий! – / Тільки й промовила.
 Ідуть,
 278В 0051 Спалив і князя і дружину, / Спали мене насамоті! / Або не грій і не світи...
 308В 0035 Та каламутною. / Благослови мене, друже, / Славою святою.

МЕНИ 216

- 010А 0171 А може, вже одчинила – / Не мені, другому... / Швидче, коню, швидче, коню,
 019А 0001 ----- / Нащо мені чорні брови, / Нащо карі очі,
 019А 0011 Мов пташка без волі... / Нащо ж мені краса моя, / Коли нема долі?..
 019А 0013 Коли нема долі?.. / Тяжко мені сиротою / На сім світі жити;
 020А 0087 Брати мої, діти! / Дайте мені порадоньку, / Що будем робити?
 024А 0059 Брати мої, діти! / Дайте мені порадоньку, / Що мені робити?
 024А 0060 Дайте мені порадоньку, / Що мені робити? / Бенкетують вражі ляхи
 027А 0089 Прилини до мене хоть на одно слово / Та про Україну мені заспівай. / Нехай
 усміхнеться серце на чужині,
 027А 0112 Прилини до мене хоч на одно слово / Та про Україну мені заспівай. / -----
 030А 0224 Та бух йому в ноги: / «Прости мені, мій батечку, / Що я наробила!
 030А 0226 Що я наробила! / Прости мені, мій голубе, / Мій соколе милий!»
 030А 0231 Молись Богу та йди собі – / Мені легше буде». / -----
 030А 0255 Боже ти мій!.. Лихо моє! / Де мені схватись? / Заховаюсь, дитя моє,
 030А 0532 Бідна моя головонько! / Що мені робити? / -----
 047А 0116 Серце моє, ненько, / Скажи мені щирю правду, / Де милий-серденько?
 047А 0120 Чи забув-покинув? / Скажи ж мені, де мій милий? / Край світа полину!
 047А 0133 Щоб додому не вернулась... / Тяжко мені, тяжко! / Там старий жде з старостами..
 057А 0002 Думи мої, думи мої, / Лихо мені з вами! / Нащо стали на папері
 057А 0027 Думи мої, думи мої! / Лихо мені з вами! / -----
 057А 0104 Виростав вас, доглядав вас – / Де ж мені вас діти?... / В Україну ідіть, діти!
 061А 0018 Співать тобі думу, що ти ж нашептав. / Порай мені ще раз, де дітись з журбою? / Я
 не одинокий, я не сирота –
 061А 0216 Хто проведе? Лихо, діти, / Лихо мені з вами! / Викохав вас, вигодував,
 061А 0231 (Рідного немає) – / Дасть він мені раду з вами, / Бо сам, здоров, знає,
 061А 0259 Ходімо, хлоп'ята, / Коли мені на чужині / Не дав погібати,
 061А 0325 Подай патинки господині / Та принеси мені води, / Вимети хату, внеси дрова,
 061А 0536 Не жартуєм. Давай гроші!» / «Де мені їх взяти? / Ні шеляга; я панською
 061А 0619 Не дивиться, не слухає... / «Нащо мені врода, / Коли нема долі, нема талану!
 061А 0690 Свячений достану. / Дасть він мені срібло-злото, / Дасть він мені славу;
 061А 0691 Дасть він мені срібло-злото, / Дасть він мені славу; / Одягну тебе, обую,
 061А 1098 Хоч по хаті б поводив, поводив. / Страх мені не хочеться / З старим дідом
 морочиться.
 061А 1707 «Дайте ляха, дайте жида! / Мало мені, мало! / Дайте ляха, дайте крові
 061А 2049 «Бабусенько! / Скажи мені, де я?» / «В Лебедині, моя пташко,
 061А 2119 Та Богу молися. / А мені тепер на Умань / Треба подивитись.
 061А 2240 А сьогодні, сини мої, / Горе мені з вами! / Поцілуйте мене, діти,
 061А 2287 «Де ви, людоїди? Де ви поховались? / З'їли моїх діток – тяжко мені жить! / Тяжко
 мені плакати! ні з ким говорить!
 061А 2288 З'їли моїх діток – тяжко мені жить! / Тяжко мені плакати! ні з ким говорить! /
 Сини мої любі, мої чорноброві!
 061А 2290 Сини мої любі, мої чорноброві! / Де ви поховались? Крові мені, крові! / Шляхетської
 крові, бо хочеться пити,

- 061A 2294 Хочеться напитись... Чом вітер не віє, / Ляхів не навіє?.. Тяжко мені жить! / Тяжко мені плакати! Праведні зорі!
- 061A 2295 Ляхів не навіє?.. Тяжко мені жить! / Тяжко мені плакати! Праведні зорі! / Сховайтесь за хмару; я вас не займав,
- 061A 2297 Сховайтесь за хмару; я вас не займав, / Я дітей зарізав!.. Горе мені, горе! / Де я прихилюся?»
- 061A 2400 Що ти нарбила? / Нащо мені дітей дала? / Чом мене не вбила?
- 061A 2425 Укоротив я вам віку, / І мені те буде. / І мене вб'ють... коли б швидче!
- 061A 2461 Сусіди од страху, од жалю німіли. / І мені, малому, не раз довелось / За титаря плакати. І ніхто не бачив,
- 114A 0268 Шляхетського роду». / Тяжко мені. Тяжко, мамо! / Нащо дала вроду?
- 114A 0323 Дивіться на мене: я виплавав очі. / Мені їх не шкода, мені їх не жаль. / Ні на що дивиться: ті очі дівочі...
- 114A 0323 Дивіться на мене: я виплавав очі. / Мені їх не шкода, мені їх не жаль. / Ні на що дивиться: ті очі дівочі...
- 123A 0111 Нелюбу дитину. / «Душно мені; ходім дочко, / До ставка купатись».
- 178A 0013 ----- / «Нащо мені коса-краса, / Очі голубині,
- 178A 0023 З ким, світе лукавий, / Скажи мені... Нащо мені / Тая слава... слава?
- 178A 0023 З ким, світе лукавий, / Скажи мені... Нащо мені / Тая слава... слава?
- 178A 0027 Серцем, не красою! / А мені ще й завидують, / Гордою і злою
- 178A 0036 Укоротить свої темні, / Тяжкі мені ночі!.. / Бо я вдень не одинока –
- 180A 0063 Та й сон же, сон, напричуд дивний, / Мені приснився – / Найтверезіший би упився,
- 180A 0208 І на небі!.. За що ж кара, / За що мені муки? / Кому я що заподівав?
- 180A 0423 На той світ з собою? / Тяжко-тяжко мені стало, / Так, мов я читаю
- 180A 0452 Скований зо мною / Навік-віки. Тяжко мені / Витать над Невою.
- 194A 0001 ----- / Чого мені тяжко, чого мені нудно, / Чого серце плаче, ридас, кричить,
- 194A 0001 ----- / Чого мені тяжко, чого мені нудно, / Чого серце плаче, ридас, кричить,
- 195A 0001 ----- / Заворожи мені, волхве, / Друже сивоусий,
- 199A 0172 Чи напилися ви, чи ні / Людської крові?.. Не мені, / Великий Господи, простому,
- 207A 0097 ----- / «Якби мені лиха та лиха, / Якби мені свекрівонька тиха,
- 207A 0098 «Якби мені лиха та лиха, / Якби мені свекрівонька тиха, / Якби мені чоловік молодий,
- 207A 0099 Якби мені свекрівонька тиха, / Якби мені чоловік молодий, / До другої не ходив, не любив.»
- 207A 0315 Послужи йому так широ, / Як мені служила!» / -----
- 221A 0024 Та й кликне в будинок, / Онде клуня. А там мені / І фіг і родзинок –
- 221A 0026 І фіг і родзинок – / Всього мені понадає / І на руках носить...
- 221A 0104 А я йшла з водою / До хатини... А він мені / Махає рукою.
- 221A 0149 І галерею золотую / Мені показала, / Мов будинок. А в галері
- 234A 0014 У землю не вдавись? / Чому мені злої долі, / Чом віку не збавиш?
- 234A 0318 «Ні, Марку, ніяко / Мені матір'ю сидіти: / То багаті люде,
- 258A 0117 Не знають, що діють. / А Бог мені помагає, / Мене заступає
- 258A 0183 І діющих злая? / Якби не Бог поміг мені, / То душа б живая
- 258A 0195 Кров добру осудять. / Мені Господь пристанище, / Заступником буде,
- 270A 0011 Не знають, де діти! / Скажи мені, мій братику, / Королевий Цвіте!»
- 270A 0058 Отаке-то, мій братику, / Було мені в світі. / Молодого, короткого
- 270A 0077 І в білих палатах. / Скажи ж мені, мій братику, / Королевий Цвіте,
- 274A 0192 І не соромлюся людей. / Коли б мені отих дітей / Найти де-небудь! Ти не знаєш,
- 274A 0224 Турка воювали. / Тут дав Бог мені близнята, / Якраз проти спаса.
- 274A 0268 За руки хватаю. / «Це я»,– кажу. А він мені / Шепче: «Я прощаю.
- 274A 0383 Мій син Іван... Ух, холодно! / Позич мені грошей, / Намиста доброго куплю
- 006B 0027 Як билиночка в полі, / Та не дав мені Бог / Ані щастя, ні долі.
- 006B 0029 Ані щастя, ні долі. / Тільки дав мені Бог / Красу – карії очі,
- 006B 0075 ----- / Мені однаково, чи буду / Я жить в Україні, чи ні.
- 006B 0079 Мене в снігу на чужині – / Однаковінько мені. / В неволі виріс меж чужими
- 006B 0091 Його замучили колись.– / Мені однаково, чи буде / Той син молитися, чи ні...

- 006B 0093 Той син молитися, чи ні... / Та неоднаково мені, / Як Україну злії люде
006B 0097 Її, окраденую, збудять... / Ох, не однаково мені. / -----
006B 0241 І до решотки на вікні / Привик я трохи, і мені / Не жаль було давно одбутих,
014B 0075 Я став перед світом дрімать, / І паничі мені приснились / І не дали, погані, спать.
016B 0425 У лозах самотний стоїть. / Отам мені і розказала / Стара черниця новину.
016B 0437 І все до крихти розказала... / Мені і Ксенії-сестрі. / І вмерла в нас. І де ходила,
026B 0001 ----- / Мені тринадцятий мишло. / Я пас ягнята за селом.
026B 0004 Чи то так сонечко сяло, / Чи так мені чого було? / Мені так любо, любо стало,
026B 0005 Чи так мені чого було? / Мені так любо, любо стало, / Неначе в Бога .....
026B 0010 Молюся Богу... І не знаю, / Чого маленькому мені / Тойді так приязно молилось,
026B 0028 Нема в мене хати! / Не дав мені Бог нічого!.. / І хлинули сльози,
028B 0003 А дома надто вже пекло. / Мені невесело було / Їй на нашій славній Україні.
028B 0013 Їй тепер не втік би син Марії! / Нігде невесело мені, / Та, мабуть, весело й не буде
029B 0053 Усобники, ляхи погані!!.. / Простіть, високії, мені! / Високії! і голубії!
029B 0125 Господи великий! / Що не дав мені загинуть, / Небесний владико.
029B 0127 Небесний владико. / Що дав мені добру силу / Пересилить горе
029B 0165 Отакий-то на чужині / Сон мені приснився! / Ніби знову я на волю,
046B 0015 Виспівую та плачу. / І довелося знов мені / На старість з віршами ховатись,
046B 0146 І надія, брате, / Не даєте мені Бога / О смерті благати.
050B 0214 Ей, дядечку, швидче будемо писати, / Бо хочеться спати і вам і мені. / -----
057B 0004 Старий недобиток варнак / Мені розказував отак / Про сю криницю москалеву,
057B 0220 Чи то ліву підстрелено... / Мені не до того / Було тойді. Знову люта
057B 0407 На тій веселій стороні, / Чи не полегшає мені? / -----
068B 0081 Судить, о Боже наш великий! / Отож вона мені на лихо / Та на погибель підросла.
068B 0145 А різав так. І сам не знаю, / Чого хотілося мені? / Ходив три года я з ножами,
068B 0156 Всього, всього тойді бувало, / І все докучило мені... / Одурів я, тяжко стало
068B 0179 До полудня плакав. / Та так мені любо стало: / І малого знаку
073B 0002 Та не дай, Господи, нікому, / Як мені тепер, старому, / У неволі пропадати,
076B 0010 Бо як по правді вам сказать, / То дуже вже й мені самому / Обридли тії мужики,
076B 0123 Вели сестрі моїй Фамарі, / Щоб коржика мені спекла / Та щоб сама і принесла,
076B 0221 Не знаєш, на яку й ступити. / Так що ж мені тепер робити / З цими поганцями?
Скажи,
082B 0008 . . . . . / І довелося колись мені / В чужій далекій стороні
088B 0030 Тихенько дівчина співала, / І жаль мені, малому, стало / Того сірому-сироту,
090B 0004 Нудьга і осінь. Боже милий, / Де ж заховатися мені? / Що діяти? Уже й гуляю
092B 0005 Оце нагадує. Ніколи / Ти не здавалася мені / Такою гарно-молодою
094B 0004 Якєє тихєє ти слово / Тойді б промовила мені? / Ніякого. І не пізнала б.
095B 0012 Неправда! Єй-Богу, не лаю. / Мені не жаль, що я не пан, / А жаль мені, і жаль
великий,
095B 0013 Мені не жаль, що я не пан, / А жаль мені, і жаль великий, / На просвіщених
християн.
095B 0121 Розказую та плачу. / Мені їх жаль!.. Мій Боже милий, / Даруй словам святую силу –
095B 0232 З того світу прийшли? / Мені вже й косу розплели, / Та пан приїхав... Гиля! Гиля!
095B 0296 Убили, мабуть, на війні? / А знаєш, снилося мені: / Удень неначе місяць сходив,
109B 0005 Без вітру гнеться. Боже милий! / Чи довго буде ще мені / В оцій незамкнутій тюрмі,
111B 0003 І сивію в чужому краї: / То одинокому мені / Здається – кращого немає
111B 0010 Якось недавно довелося / Мені заїхати в Україну, / У те найкращє село...
113B 0005 ----- / Мені легшає в неволі, / Як я їх складаю,
113B 0013 Одиноку душу / Убогую. Любо мені. / Любо мені з ними.
113B 0014 Убогую. Любо мені. / Любо мені з ними. / Мов батькові багатому
116B 0001 ----- / Якби мені черевики, / То пішла б я на музики...
128B 0005 Мати не пускає. / Що ж мені робити, / Де мені подітись?
128B 0006 Що ж мені робити, / Де мені подітись? / Чи то з іншим полюбитись,
128B 0015 Або одчепися!.. / Бо як мені у матері... / То лучше топиться.
129B 0025 Нема того в світі, / Чого б мені не зробити / Для цієї Катерини
129B 0034 Хто його доставе, / То той мені, запорожці, / Дружиною стане».

- 137В 0056 За честь, за славу, за повагу, / Що ви мені учинили, / А ще б краще ви зробили,
137В 0069 На нашій славній Україні. / Не мені вас, братця, / На ляха водити.
137В 0071 На ляха водити. / Не мені тепер, старому, / Булаву носити.
141В 0007 У морі втопитись, / Що не даєш мені й досі / Ні з ким полюбитись.
142В 0013 Найняла. / Заграй мені, дуднику, / На дуду,
145В 0001 ----- / Якби мені, мамо, намисто, / То пішла б [я] завтра на місто,
145В 0015 ----- / Не дай мені вік дівувати, / Коси мої плести-заплітати,
149В 0001 ----- / І знов мені не привезла / Нічого почта з України...
149В 0005 Караюсь я в оцій пустині / Сердитим Богом. Не мені / Про тее знать, за що караюсь,
149В 0007 Про тее знать, за що караюсь, / Та й знать не хочеться мені. / А серце плаче, як згадаю
149В 0017 Без сльоз, роси тії святої. / І довелось знов мені / Людей на старості... Ні, ні,
149В 0033 І порадить, і розважить, / І правдоньку мені скаже. / -----
151В 0005 Тії радоньки дати. / Що мені на світі, / Сироті, робити?
152В 0003 Гусарин-москаль. / Чого ж мені його шкода, / Чого його жаль?
152В 0008 Що Машою звав? / Ні, не того мені шкода; / А марніє моя врода,
158В 0035 Курінь – мою хату. / Отак мені доведеться / Свято зустрічати!
161В 0087 Ба ні, / А снилось восени мені, / Тойді, як щепи ми щепили...
161В 0089 Тойді, як щепи ми щепили... / Як приймуться... мені приснилось, / Як приймуться, то восени
161В 0119 ----- / «Якби мені крила, крила / Соколинї,
161В 0139 ----- / І даровав же мені Бог / Таке дитя, такого сина!
161В 0244 А Боже мій милостивий, / Що мені робити? / Помандрую! (Дивиться в хату.)
Замірився!
161В 0270 ----- / Мені байдуже. / -----
161В 0271 ----- / А мені / Ще байдужіше, він не мій.
173В 0001 ----- / Нащо мені женитися? / Нащо мені братись?
173В 0002 Нащо мені женитися? / Нащо мені братись? / Будуть з мене, молодого,
178В 0005 Навіки покинув. / Мабуть, мені не вернуться / Ніколи додому?
178В 0007 Ніколи додому? / Мабуть, мені доведеться / Читати самому
178В 0010 Оці думи? Боже милий! / Тяжко мені жити! / Маю серце широкее –
178В 0013 Ні з ким поділити! / Не дав еси мені долі, / Молодої долі!
178В 0027 З ким поговорити!.. / Тяжко мені, Боже милий, / Носити самому
178В 0036 І умерти!.. О Господи! / Дай мені хоч глянуть / На народ отой убитий,
180В 0008 Охватить душу; стане жаль / Мені її, і зажурюся, / І перед нею помолюся,
182В 0015 Сховавши в рукава. / – Мені мати куповала. / – Мені батько справив.
182В 0016 – Мені мати куповала. / – Мені батько справив. / – А мені хрещена мати
182В 0017 – Мені батько справив. / – А мені хрещена мати / Лиштву вишивала.
183В 0021 Навіки осталась / Дівувати; тяжко мені / У матері в хаті
185В 0020 Із москалів, а не діждусь! / Мені, було, аж серце мліло, / Мій Боже милий! як хотілось,
185В 0022 Мій Боже милий! як хотілось, / Щоб хто-небудь мені сказав / Хоч слово мудре; щоб я знав,
185В 0033 Верзеться грішному, усатий, / З своєю волею мені / На чорнім вороні-коні!
188В 0002 І золотої й дорогої / Мені, щоб знали ви, не жаль / Моєї долі молодой;
188В 0011 Сидить собі в старій ряднині. / Мені здається, що се я, / Що це ж та молодість моя.
188В 0013 Що це ж та молодість моя. / Мені здається, що ніколи / Воно не бачитиме волі,
189В 0014 Веселее колись село / Чомусь тепер мені, старому, / Здавалось темним і німим,
189В 0018 І бачиться, в селі убогім, / Мені так бачиться, нічого / Не виросло і не згнило,
194В 0061 Я за неї гину! / Може, мені на чужині / Лежать легше буде,
200В 0033 Купи собі, мамуню, шаль». / «Мені не треба тії шалі». / «Не завдавай же серцю жалю!
200В 0054 Мале хлоп'ятчко в стерні. / «О горе, горенько мені! / Що я робитиму на світі?
205В 0001 ----- / Мені здається, я не знаю, / А люде справді не вмирають,
205В 0007 Мов перш купалося в гріхах. / І справді так. Мені байдуже / За простих сірих сіромах,

- 205В 0010 Вони і Господом забуті. / Так що ж мені тут гріти-дути! / А де оті??. Невже в сажках
 205В 0053 Багато, брате, заробив! / Та переслав мені в неволю / Поета нашого... На волю
 205В 0055 Поета нашого... На волю / Мені ти двері одчинив! / Спасибі, друже! Прочитаю
 207В 0043 ----- / Мені аж страшно, як згадаю / Оту хатину край села!
 207В 0076 Нема святого на землі... / Мені здається, що й самого / Тебе вже люди прокляли!
 209В 0008 На таке погане, що так і заснув, / Богу не молившись!.. От мені приснилось... /
 Свиною заснувши, звичайне, такий
 209В 0025 – Дивися, дитино, оце козаки / (Ніби мені каже),– на всій Україні / Високі могили,
 дивися, дитино,
 209В 0048 Чи то було справді, чи то було так, / Мара яка-небудь. Мені той козак / Росказував
 ось що...
 209В 0089 За тяжкий, мабуть, гріх великий / Не дав мені святий владики / Очей нарадувать
 старих
 209В 0099 А з ними челядь їх скажена, / Та ще драгуни... Дай мені! / Хоч коли-небудь, Боже
 милий!
 212В 0007 Перед тобою помолюсь. / І жаль мені, старому, стане / Твоєї божої краси.
 212В 0020 І я з тобою. Щось пророче / Мені вже зазирає в очі, / І я вже Богу не молюсь,
 212В 0023 Уже й на тебе не дивлюсь. / Мені приснилось: ти вже мати, / Не в аксамиті, не в
 палатах
 218В 0067 Скорбящих радосте! Пошли, / Пошли мені святее слово, / Святої правди голос новий!
 233В 0011 О чарівниченько моя! / Мені ти всюди помагала. / Мене ти всюди доглядала.
 234В 0023 У Севастополі,– / Та мені про те байдуже. / Мені, моя доле,
 234В 0024 Та мені про те байдуже. / Мені, моя доле, / Дай на себе подивитись,
 245В 0005 І де подінуся на світі? / І снитися сон мені: дивлюсь, / В садочку, квітами повита,
 246В 0009 На обікраденій землі... / О горе! горенько мені! / І де я в світі заховаюсь?
 250В 0067 Широкий царю озерам! / Скажи мені, моя порадо! / Якая доля вийде нам
 250В 0250 О тяжкая душі печаль! / Не вас мені, сердешних, жаль, / Сліпі і маліє душою,
 250В 0326 Такеє-то пророче слово / Сказав мені.– Святий закон! / І Авраама і Мойсея!
 250В 0476 Та так наївся, що й опрігсь, / Такеє-то мені сказали. / Ходімо,– каже,– у свій гай,
 273В 0007 ----- / Мені ж, мій Боже, на землі / Подай любов, сердечний рай!
 274В 0010 ----- / Мені ж, о Господи, подай / Любити правду на землі
 287В 0017 І руку вольную, мій друже, / Подай мені. То перейти / І він pomoже нам калюжу,
 290В 0007 В садочку буду спочивати, / Присняться діточки мені, / Веселая присняться мати,
 290В 0010 Давне-колишній та ясний / Присняться сон мені!.. і ти!.. / Ні, я не буду спочивати,
 300В 0018 Сердешного, на чужині...– / О горе, горенько мені! / -----

МЕНШЕ 3

- 010А 0026 Так ворожка поробила, / Щоб менше скучала, / Щоб, бач, ходя опівночі,
 061А 2237 Була не втопила? / Менше б гріха: ви б умерли / Не католиками;
 061А 2357 І темними улицями, / Де менше горіло, / Поніс Гонта дітей своїх,

МЕНШИЙ 1

- 180А 0363 Межи плечі; той меншого, / А менший малого, / А той дрібних, а дрібнота

МЕНШИХ 1

- 180А 0551 Що осталося; мов скажений, / На менших гукає – / І ті в землю; він до дрібних –

МЕНШОГО 3

- 180А 0359 Облизався неборака; / Та меншого в пузо – / Аж загуло!.. А той собі
 180А 0361 Аж загуло!.. А той собі / Ще меншого туза / Межи плечі; той меншого,
 180А 0362 Ще меншого туза / Межи плечі; той меншого, / А менший малого,

МЕНЯ-ТО 1

- 014В 0013 А барин бедненької такої. / Меня-то, слышь, и подсмотрили, / Свезли в Калугу и
 забрали.

МЕНЬШЕ 1

014В 0011 Така ухабиста собой, / И меньше белой не дарила. / А барин бедненькой такой.

МЕРЕЖАЛАСЬ 1

006В 0299 Рушники вже ткались, / І хустина мережалась, / Шовком вишивалась.

МЕРЕЖАНА 1

044В 0036 Ой хустино, хустиночко! / Мережана, шита. / Тільки й слави козацької –

МЕРЕЖАНЕ 1

272В 0011 Розкуті, розбиті, / Сіделечко мережане / Зопсуге, некрите.

МЕРЕЖАНІ 4

234А 0511 Занози ховас / Мережані, а Катруся / Марка оглядас.

046В 0065 А там голубії, / Зеленії, мережані / Нивами, ланами,

113В 0002 Не для людей, тієї слави, / Мережані та кучеряві / Оці вірші віршую я.

194В 0078 А може, тихо за літами / Мої мережані сльозами / І долетять коли-небудь

МЕРЕЖАНІЙ 1

230В 0021 Капрала п'яного! Не вам, / Не вам, в мережаній лівреї, / Донощики і фарисеї,

МЕРЕЖАТИ 1

194В 0017 Книжечку в неволі / Мережати,– змережаю / Кров'ю та сльозами

МЕРЕЖАТЬ 3

046В 0017 На старість з віршами ховатись, / Мережать книжечки, співати / І плакати у бур'яні.

194В 0091 Хоч доведеться розп'ястись! / А я таки мережать буду / Тихенько білії листи.

196В 0032 Згадаю дещо, заспіваю, / Та й знов мережать захожусь / Дрібненько книжечку.
Рушаю.

МЕРЕЖАЮ 3

043В 0002 Ой стрічечка до стрічечки / Мережаю три ніченьки, / Мережаю, вишиваю,

043В 0003 Мережаю три ніченьки, / Мережаю, вишиваю, / У неділю погуляю.

160В 0005 А я й байдуже. Книжечки / Мережаю та начиняю / Таки віршами. Розважаю

МЕРЕЖЕНА 1

192А 0005 ----- / «Хустиночко мережена, / Вишиваная,

МЕРЕЖЕНАЯ 1

192А 0013 Що в сироти хустка буде / Мережена, / Мальованая.

МЕРЗЕННА 1

218В 0130 На землю людям. Фарисеї, / І вся мерзенна Іудея / Заворушилась, заревла,

МЕРЗЕННЕ 1

083В 0124 Громада? Соцький? Препогане, / Мерзенне, мерзле парубоцтво, / Ходіте битися! Чи борються,

МЕРЗЕННИЙ 2

180А 0304 Не поспупись полтинкою...» / Цур тобі, мерзенний / Каламарю... І зробився

218В 0447 По Сціпіонах. Лютуй! Лютуй, / Мерзенний старче. Розкошуй / В своїх гаремах. Із-за моря

МЕРЗЕННИХ 1

061А 1662 Потрусили, та й потягли / Карати мерзенних / У Лисянку.

МЕРЗІЄ 1

258A 0087 Що Бога немає, / В беззаконії мерзіє, / Не творить благая.

МЕРЗЛЕ 1

083B 0124 Громада? Соцький? Препогане, / Мерзенне, мерзле парубоцтво, / Ходіте битися! Чи борються,

МЕРЗЛИ 1

061A 2135 Пекельної кари: / Ляхи мерзли, а козаки / Грілись на пожарі.

МЕРЗЛО 1

250B 0195 На серце падали Марії, / І серце мерзло і пеклось! / -----

МЕРК 1

074B 0028 І пожарище не вгасало. / І мер[к] за димом божий світ / .....

МЕРЛА 1

061A 1999 Серце розривалось, / Сльози сохли, душа мерла... / Ох, якби я знала,

МЕРЛИ 1

250B 0248 Рабами б бідніє раби / І досі мерли би. О муко! / О тяжкая душі печаль!

МЕРТВА 1

030A 0218 Поблагословила: / «Бог з тобою!» – та, як мертва, / На діл повалилась...

МЕРТВЕЦЬ 1

029B 0028 Оболонками старими, / Мов мертвець очима / Зеленими, позирає

МЕРТВІЙ 1

061A 0827 Горіло світло, погасало. / Погасло... Мертвий мов здригнув. / І сумно-сумно в хаті стало.

МЕРТВИМИ 2

061A 0074 А то дурень розказує / Мертвими словами / Та якогось-то Ярему

250B 0433 З-за Нілу сфінкси, мов сичі, / Страшними мертвими очима / На тее дивляться. За ними

МЕРТВІХ 5

061A 1704 «Кари ляхам, кари!» / Мов скажений, мертвих ріже, / Мертвих віша, палить.

061A 1705 Мов скажений, мертвих ріже, / Мертвих віша, палить. / «Дайте ляха, дайте жида!

061A 2344 Став; розрива купу / Ляхів мертвих: шука когось. / Нагнувся, два трупи

061A 2348 І, позад базару, / Через мертвих переступа, / Криється в пожарі

061A 2384 Китайку виймас; / Поцілував мертвих в очі, / Хрестить, накриває

МЕРТВІ 1

123A 0154 Розкрива, цілує / Мертві очі. «Подивися!.. / Не чує, не чує!»

МЕРТВОГО 2

061A 0186 Буде з мене, поки живу, / І мертвого слова, / Щоб виливать журбу, сльози.

061A 1143 Де Наливайкова? Нема! / Живого й мертвого спалили. / Де той Богун, де та зима?

МЕРТВІЦІ 1

180A 0223 На той остатній страшний суд / Мертвіці за правдою встають. / То не вмерлі, не убиті,

МЕРЩІЙ 1

061A 0790 Кропи його! Отак! Холоне? / Мерщій же приском посипай! / Що? скажеш, шельмо?..
І не стогне!

МЕСІЇ 2

250B 0263 На брак окрадений! Не чуть, / Не чуть ані його, ані Месії, / А люде ждуть чогось і ждуть,
250B 0281 Чи то якогось розп'яли / Провозвістителя Месії. / – Його! – промовила Марія,

МЕСІЮ 5

250B 0203 І в житницю соберемо / Зёрно святе. Я Месію / Іду народу возвістить! –
250B 0330 І каже, поти не умру, / Поки Месію не узрю! – / Чи чуєш ти, моя Маріє?
250B 0333 Месія прийде! – Вже прийшов, / І ми вже бачили Месію! – / Марія мовила.
250B 0412 В Єгипет кроткую Марію / І народженого Месію. / -----
250B 0634 А радість матері Марії / Неізреченная. Месію, / Самого Бога на землі

МЕСІЯ 3

250B 0332 Чи чуєш ти, моя Маріє? / Месія прийде! – Вже прийшов, / І ми вже бачили Месію! –
250B 0375 Ісаія збулось! збулось! / У нас, у пастирей, Месія / Родився вчора! – Загуло
250B 0378 У Віфліємі на майдані: / – Месія! Ісус! Осанна! – / І люд розходивсь.

МЕСНИК 2

199A 0011 Тліє, не вгасає, / Жде підпалу, як той месник, / Часу дожидає,
175B 0084 Той самий єдиний / Її месник безталанний – / Несе з України

МЕСНИКА 1

175B 0092 Не почастувала / Свого месника святого / І не привітала,

МЕСНИКИ 1

218B 0419 І виростуть вони колись. / Не месники внучата тії, / Христові воїни святис!

МЕСТИ 1

218B 0250 Його в кайданах поженуть / Бульвар мести. / -----

МЕСТЬ 1

199A 0113 Розпадуться! Благослови / На месть і на муки, / Благослови мої, Боже,

МЕТАЄШ 1

278B 0020 На князя, ладо моє миле, / Ти ханові метаєш стріли? / Немало неба, і землі,

МЕТЕ 2

038B 0034 В червоних штанях аксамитних / Матнею улицю мете. / Іде козак.– Ох, літа! літа!
147B 0006 Чи городом, чи то селом / Мете собі, як помелом. / Весна, садочки зацвіли;

МЕТЕЛИЦІ 1

061A 0153 Аж Хортиця гнеться – / Метелиці та гопака / Гуртом оддирають;

МЕТЕЛИЦЮ 1

207A 0612 Аж за кобзу взявся, / Хотів вшкварить метелицю / З усієї сили

МЕТНУВСЯ 1

016B 0215 За бабами-знахурками / По селах метнувся. / Наїхали... Заходились.

МЕЧАМИ 1

218B 0462 На третій день і їх в кайданах / Сторожа з голими мечами / Гуртом в різницю привела.

МЕЧЕМ 2

268B 0035 І криводушіє огнем, / Кроставим, пламенним мечем / Нарізани на людських душах,
292B 0011 Аж ось лихий царя несе / З законами, з мечем, з катями, / З князями, темними рабами.

МЕЧІ 2

258A 0271 Хвалять ім'я боже, / І мечі в руках їх добрі, / Острі обоюду,
218B 0387 Хвалять ім'я боже. / І мечі в руках їх добрі, / Острі обоюду,

МЕЧІ-ШАБЛІ 1

044B 0015 Щоб сідлали хлопці коні, / Щоб мечі-шаблі гострили / Та збирались на веселля,

МИ 145

052A 0048 Чия правда, чия кривда / І чий ми діти. / Наша дума, наша пісня
061A 0471 Нехай Бог карає!» / «Не Бог, а ми. Признавайся!» / «Нащо б мав ховати,
061A 0549 Ні шеляга! Гвалт! Рятуйте!» / «Ось ми порятуєм». / «Постривайте, я щось скажу».
061A 0561 Живуть в одній хаті». / «Ми це знаєм, бо ми самі / Їх так очухрали».
061A 0561 Живуть в одній хаті». / «Ми це знаєм, бо ми самі / Їх так очухрали».
061A 0946 Будете панами, / Та, як ми, з ножами, / З ножами святими,
061A 1077 Наварили ляхи пива, / А ми будем шинкувать, / Ляшків-панків частувать.
061A 1088 Нехай людям лихо сниться, / А ми заспіваймо. / А ми заспіваймо,
061A 1089 А ми заспіваймо. / А ми заспіваймо, / А ми посідаймо,
061A 1090 А ми заспіваймо, / А ми посідаймо, / Панно, пташко моя,
061A 1741 Не про дідів, бо незгірше / Й ми ляхів караєм; / Не про лихо, бо ми його
061A 1742 Й ми ляхів караєм; / Не про лихо, бо ми його / Не знали й не знаєм.
061A 2247 «Тату! – белькотали.– / Тату, тату... ми не ляхи! / Ми...» – та й замовчали.
061A 2248 Тату, тату... ми не ляхи! / Ми...» – та й замовчали. / «Поховать хіба?»
061A 2381 Й не дивиться, ніби чує: / «Ми не ляхи, тату!» / Поклав обох; із кишені
114A 0060 Всього дамо... Одпочинеш, / А ми потанцюєм... / Заграй же нам яку-небудь».
150A 0049 Гой-ги, вороги! / Ми не маєм ваги! / Наша воля й слава!»
154A 0050 Гой-ги, вороги! / Ми не маєм ваги! / Наш бенкет кровавий.
171A 0017 ----- / За що ж боролись ми з ляхами? / За що ж ми різались з ордами?
171A 0018 За що ж боролись ми з ляхами? / За що ж ми різались з ордами? / За що скородили списами
180A 0472 І заголосила: / «І ми сковані з тобою, / Людоїде, змію!
180A 0475 На страшному на судищі / Ми Бога закриєм / Од очей твоїх неситих.
196A 0027 Та німоті плата. / Нехай, брате. А ми будем / Сміяться та плакать.
199A 0128 Петра і Павла особливе, / Ми розрїшаємо гріхи / Святою буллою сією
207A 0151 Чому не взять?» – «Взяли тебе / Ми та й спарували / З Яриночкою докупи...
207A 0626 І через Балкани / Простали ми в Україну / Вольними ногами;
221A 0005 На старій церкві. «Бог простить: / Ми тепер душі, а не люди, / А відціля видніше буде,
221A 0140 В Канів по Дніпрові. / А ми з матір'ю сиділи / На горі в діброві.
221A 0231 Бачиш, прочитали! / Та й думають, що ось-то ми! / А дзусь, недоріки!
221A 0483 «Вы што делаете, плуты!!» / «Та ми, бачте, пане, / Співасмо про Богдана...»
234A 0175 «Возьмімо, Трохиме, / Бо ми старі, нездужаєм, / Та таки й дитина,
234A 0194 Ні ти нас не знаєш, / Ні ми тебе. А поживеш, / Роздивишся в хаті,
234A 0196 Роздивишся в хаті, / Та й ми тебе побачимо – / Отоді й за плату,
246A 0030 І нам даси жити! / Ми віруєм твоїй силі / І духу живому.
246A 0040 Засіяні горем, кровію политі. / Отам-то милостивії ми / Ненагодовану і голу
246A 0069 Не поведе тебе в кайданах. / А в нас!.. На те письменні ми, / Читаєм божії глаголи!..
246A 0073 Та до високого престола – / Усі ми в золоті і голі. / До нас в науку! ми навчим,
246A 0074 Усі ми в золоті і голі. / До нас в науку! ми навчим, / Почому хліб і сіль почім!
246A 0076 Почому хліб і сіль почім! / Ми християне; храми, школи, / Усе добро, сам Бог у нас!
246A 0080 Чого вона стоїть у вас, / Не нами дана; чом ми вам / Чурек же ваш та вам не кинем,
246A 0084 Платить за сонце не повинні! / Та й тільки ж то! Ми не погане, / Ми настоящі християне,

- 246A 0085 Та й тільки ж то! Ми не погане, / Ми настоящі християне, / Ми малим ситі!.. А зате!
246A 0086 Ми настоящі християне, / Ми малим ситі!.. А зате! / Якби ви з нами подружили,
246A 0107 Хоч і рідню всю забери! / У нас! чого то ми не вмієм? / І зорі лічим, гречку сієм,
246A 0113 Таки хрещених... но простих. / Ми не гішпани; крий нас, Боже, / Щоб крадене
перекупать,
246A 0115 Щоб крадене перекупать, / Як ті жиди. Ми по закону!.. / По закону апостола
246A 0132 Істини... чи, може, / Щоб ми з тебе насміялись? / Воно ж так і сталось.
250A 0094 А то залізете на небо: / «І ми не ми, і я не я, / І все те бачив, і все знаю.
250A 0094 А то залізете на небо: / «І ми не ми, і я не я, / І все те бачив, і все знаю.
250A 0102 «Нехай скаже / Німець. Ми не знаєм». / Отак-то ви навчаєтесь
250A 0125 Нашу нам розкаже,— / Отойді ми заходимось!.. / Добре заходились
250A 0156 Все розберіть... та й спитайте / Тойді себе: що ми?.. / Чиї сини? яких батьків?
250A 0186 Була для городу! / А чванитесь, що ми Польщу / Колись завалили!..
258A 0225 Під вербами в полі, / Сиділи ми і плакали ми / В далекій неволі
258A 0232 «Розкажіть нам пісню вашу, / Може, й ми заплачем. / Або нашу заспівайте,
258A 0235 Невольники наші». / Якої ж ми заспіваєм?.. / На чужому полі
269A 0001 ----- / За що ми любимо Богдана? / За те, що москалі його забули,
270A 0023 «Брате мій, з тобою / Ми давно вже кохаємось, / А я й не сказала,
274A 0143 ----- / Ми рано рушимо, покинем, / Як не проспийся.
274A 0220 Бере мене. У Бендери / Прийшли ми. Стояли / З москалями на квартирах,
006B 0007 На раду тиху, на розмову, / Коли ми зійдемося знову / На сій зубоженій землі?
006B 0348 ----- / Чи ми ще зійдемося знову? / Чи вже навіки розійшлись?
016B 0378 Та любо та тихо. / Так і ми його покинем, / Так і Бог покине.
026B 0041 Моє... лани, гаї, сади!.. / І ми, жартуючи, погнали / Чужі ягнята до води.
037B 0001 ----- / Ще як були ми козаками, / А унії не чуть було,
037B 0028 Нас порізнили, розвели, / А ми б і досі так жили. / Подай же руку козакові
037B 0032 І знову іменем Христовим / Ми оновим наш тихий рай. / -----
046B 0075 Ховалась од людей пустиня, / А ми таки її найшли. / Уже й твердині поробили,
050B 0169 Отже, як будем так писать, / То ми й до вечора не кончим. / Ну, де той безталанный
зять?
050B 0201 Пііти в одах вихваляли / Войну й царицю. Тільки ми / Сиділи нишком, слава Богу.
057B 0015 Москаль ту викопав криницю; / А як він викопав, то ми / Оце й розкажемо в пригоді,
068B 0006 Старий той був. Та у неділю / Якось у полі ми зустрілись / Та й забалакались. Старий
068B 0010 І волю-долю молодую, / Свою бувальщину. І ми / В траві за валом посідали,
068B 0112 Звичайне, паничі. Ждемо, / І ми ждемо того весілля. / Отож у клечальну неділю
068B 0123 В возобновленні покої, / А ми й зустріли їх і всіх – / Княжат, панят і молодих –
068B 0129 Всі полягли, мов поросята / В багні смердячому. А ми, / Упоравшись, пішли шукати
076B 0019 Скубуть і патрають, то, може, / І ми б подержали в руках / Святопомазану чуприну.
076B 0068 Давид похожає і, о цар неситий, / Сам собі говорить: «Я... Ми повелим! / Я цар над
божіім народом!
082B 0013 ..... / Ми довго в морі пропадали, / Прийшли в Дар'ю, на якор стали.
082B 0017 І всі тихенько зачитали. / А ми з колегою лягли / Та щось такеє розмовляли.
094B 0001 ----- / Якби зустрілися ми знову, / Чи ти злякалася б, чи ні?
095B 0298 Удень неначе місяць сховався, / А ми гуляєм понад морем / Удвох собі; дивлюся, зорі
129B 0009 Іван Ярошенко. / «З'їздили ми Польщу / І всю Україну,
136B 0012 Щоб не знали батько й мати, / Де ми будем ночувати. / Одружилась, заховалась,
143B 0011 ----- / Помарніли ми обоє – / Я в неволі, ти вдовою,
161B 0088 А снилось восени мені, / Тойді, як щепи ми щепили... / Як приймуться... мені
приснилось,
161B 0112 А ти вже й скрипку принесла? / Яку ж ми вчистимо з тобою? / -----
161B 0279 ----- / Авжеж! Так ми ще не говіли; / Як одговіємось – тойді.
161B 0307 Здоров, здоров, несужений друже! / Любилися ми з тобою дуже. / Любилися, та не
побралися,
161B 0318 Нехай і сивий і горбатий, / А ми!.. хе! хе! а ми жонаті! / А ми!..– Насилу вліз у хату
161B 0318 Нехай і сивий і горбатий, / А ми!.. хе! хе! а ми жонаті! / А ми!..– Насилу вліз у хату

- 161В 0319 А ми!.. хе! хе! а ми жонаті! / А ми!..– Насилу вліз у хату / Та й ліг собі тихенько спати,
- 175В 0008 А то верзе біси зна що / Та й думає: – Ми то! / Ми то людям покажемо
- 175В 0009 Та й думає: – Ми то! / Ми то людям покажемо / Оцих безталанних
- 179В 0023 ----- / Якого ж ми раю / У Бога благаєм?
- 179В 0026 Рай у серце лізе, / А ми в церкву лізем, / Заплющивши очі,–
- 187В 0001 ----- / Дурні та горді ми люди / На всіх шляхах, по всій усюді,
- 187В 0003 На всіх шляхах, по всій усюді, / А хвалимось, що ось-то ми / І над землею і водою,
- 187В 0015 Горить розумний той маяк, / А ми оливи наливаєм / Та байдуже собі співаєм –
- 189В 0002 . . . . . / Ми вкупці колись росли, / Маленькими собі любились.
- 189В 0008 Старі заранне повмирали, / А ми малими розійшлись / Та вже й не сходились ніколи.
- 192В 0001 ----- / Ми восени таки похожі / Хоч капельку на образ божий,
- 197В 0001 ----- / Ми заспівали, розійшлись / Без сльоз і без розмови.
- 198В 0037 Туман на лан не прожене. / Ми б подивились, помолились / І розмовляючи пішли б
- 200В 0079 Або кукіль, або пшениця. / Бо ми не знаєм, що твориться / У його там. А він хоч зна,
- 200В 0106 А генеральші чорнобровій / Що тепер снилося? то ми / Оце й розкажемо.
- 205В 0044 Заплачеш тяжко перед нами, / І ми заплачемо... Жива / Душа поетова святая,
- 205В 0047 Жива в святих своїх речах, / І ми, читая, оживаєм, / І чуєм Бога в небесах.
- 207В 0029 Там батько, плачучи з дітьми / (А ми малі були і голі), / Не витерпів лихої долі,
- 207В 0031 Не витерпів лихої долі, / Умер на панщині!.. А ми / Розлізлися межі людьми,
- 207В 0046 Такії, Боже наш, діла / Ми творимо у нашім раї / На праведній твоїй землі!
- 207В 0048 На праведній твоїй землі! / Ми в раї пекло розвели, / А в тебе другого благаєм,
- 207В 0056 (Бо без твоєї, Боже, волі / Ми б не нудились в раї голі). / А може, й сам на небесі
- 209В 0033 Неначе сповита!.. Тут пана немає, / Усі ми однако на волі жили! / Усі ми однако за волю лягли,
- 209В 0034 Усі ми однако на волі жили! / Усі ми однако за волю лягли, / Усі ми і встанем, та Бог його знає,
- 209В 0035 Усі ми однако за волю лягли, / Усі ми і встанем, та Бог його знає, / Коли-то те буде. Дивися ж, дитино!
- 209В 0052 З своїми вольними братами. / А ми браталися з ляхами! / Аж поки третій Сигизмонд
- 209В 0109 У клуні на соломі спать, / Драгуни теж. А ми з Данилом / Соломи в сіни наносили,
- 209В 0125 . . . . . / А як ми бились, умирали, / За що ми голови складали
- 209В 0126 А як ми бились, умирали, / За що ми голови складали / В оці могили? Будеш жить,
- 218В 0315 У свій гарем. І се нічого. / На те він Бог, а ми під Бога / Себе повинні підкладать,
- 218В 0321 Щоб все, що хочуть, те й робили, / А ми помилуємо вас. / І ви, плебеї-гречкосії,
- 218В 0509 Одпочив на лоні ночі. / Тільки ми, Адаме, / Твої чада преступніє,
- 230В 0016 Всегда к ефрейторам своїм». / А ми дивились та мовчали, / Та мовчки чухали чуби.
- 230В 0028 Коли ти виходнеш? Коли / Ми діждемося Вашінгтона / З новим і праведним законом?
- 232В 0012 Які з нас люде? Та дарма! / Ми не лукавили з тобою, / Ми просто йшли; у нас нема
- 232В 0013 Ми не лукавили з тобою, / Ми просто йшли; у нас нема / Зерна неправди за собою.
- 237В 0012 Язык отой велеречивий, / Мовлявший: ми не суєта! / І возвеличимо надиво
- 242В 0003 Було так любо, було тихо; / Ми заходились розкувать / Своім невольникам кайдани.
- 245В 0022 – Мій братику! Моя ти доле! – / І ми прокинулися. Ти... / На панщині, а я в неволі!..
- 249В 0041 Та де ж нам тую матір взяти? / Ми серцем голі догола! / Раби з кокардою на лобі!
- 250В 0333 Месія прийде! – Вже прийшов, / І ми вже бачили Месію! – / Марія мовила.
- 250В 0517 Дитина б тая виростала / Без матері, і ми б не знали / І досі правди на землі!
- 283В 0002 Удар, громе, над тим домом, / Над тим божим, де мремо ми, / Тебе ж, Боже, зневажаєм,
- 283В 0006 ----- / Якби не ти, ми б любились, / Кохалися б та дружились,
- 283В 0012 Одурих ти нас, убогих. / Ми ж, окрадені небоги, / Самі тебе одурили
- 283В 0017 Ти постриг нас у черниці, / А ми собі молодіці... / Та танцюєм, та співаєм,
- 287В 0013 Карать і миловать не буде: / Ми не раби його – ми люде! / Моя ти любо! усміхнись
- 287В 0013 Карать і миловать не буде: / Ми не раби його – ми люде! / Моя ти любо! усміхнись
- 292В 0052 Таки не дурні. Ач якого / Собі ми виблагали в Бога / Самодержавця. А Саул
- 297В 0004 Ледачому. Тебе ж, о суко! / І ми самі, і наші внуки, / І миром люди прокленуть!

- 303В 0012 Псарі з псарятами царять, / А ми, дотепні доїзжачі, / Хортів годуємо та плачем.
304В 0023 Потроху вітер рознесе, / А [ми] помолимося Богу / І небагатії, небогі.
306В 0009 А хлопців в москалі забрали, / А ми неначе розійшлись, / Неначе брались – не
єднались.
307В 0003 В Петропольськiм лабіринті / Блукали ми – і тьма, і тьма... / «Ходімо, куме, в
піраміду,

МИГНЕ 1

- 250В 0040 Та й дивиться; і час мине, / А він і оком не мигне / І думас: – Ані родини!

МИЄ 1

- 284В 0006 Дніпро берег риє-риє, / Яворові корінь миє. / Стоїть старий, похилився,

МИЗКАЄШСЯ 1

- 234В 0007 Набор розпустила? / Чи з ким іншим мизкаєшся / З нудьги та з похмілля.

МИКИТА 6

- 083В 0022 ..... / Найкращий парубок Микита / Стоїть на лаві в сірій свиті.
083В 0034 Неначе глянула!.. Горить! / Горить Микита в сірій свиті! / Шеляга виймас
083В 0051 За ті сміхи!.. / Де ж Микита? / В далеку дорогу
083В 0062 Мов одуріла! Що робить? / Сама не знає! А Микита, / Неначе сич, у сірій свиті
083В 0146 Приспівує, примовляє: / «Чи не той це Микита, / Що з вильотами свита?»
083В 0189 Титарівна сина / Та й побігла... А Микита / Виліз із калини

МИКИТИ 2

- 083В 0045 Насміялась титарівна / З бідного Микити. / Насміялася при людях,
083В 0082 Титарівна... Хоч у воду, / Аби до Микити... / .....

МИКИТІ 1

- 083В 0157 Не день, не два, як панові, / Микиті годила! / Догодилась титарівна

МИКИТУ 2

- 083В 0032 Мов намальована, стоїть / Сама собі, і на Микиту / Неначе глянула!.. Горить!
083В 0072 Того, що тяжко полюбила / Микиту бідного того! / -----

МИКОЛА 1

- 236В 0009 Не жди сподіваної волі – / Вона заснула: цар Микола / Її приспав. А щоб збудить

МИКОЛАЄВІ 1

- 234А 0442 Акафіст наняти / Миколаєві святому / Ї на часточку дати;

МИКОЛИ 3

- 274А 0024 ----- / Коло осеннього Миколи, / Обідрані, трохи не голі,
046В 0109 А воля в гостях упилась / Та до Миколи заблудила... / Та й упиваться зареклась.
230В 0064 Ведеш мене з тюрми, з неволі, / Якраз на смітничок Миколи, / І світиш, і гориш над
ним

МИКОЛО 2

- 061А 1392 «Еге! ось що... Шкода хлопця, / Провітри, Миколо!» / Провітрився. «Батьку! брате!
061А 1417 «Хіба байстрюк? Без прізвища... / Запиши, Миколо, / У реєстер. Нехай буде...

МИКОЛОЮ 1

- 234В 0021 По шинках хилялась, / А надто з тим Миколою / У Севастополі,–

МИЛА 2

- 016А 0035 Сироті лежати, / Буде над ним його мила / Квіткою стояти.

076B 0061 Купалася собі з Богом, / Лоно біле мила, / І царя свого святого

МИЛАСЯ 1

123A 0097 Так Ганнуса червоніла, / Милася сльозою. / «Заворожена!.. Стривай же! –

МИЛЕ 3

150A 0184 Сонце хвилю червонить, / Перед ними море миле / Гомонить і клекотить.

154A 0175 Сонце хвилю червонить; / Перед ними море миле / Гомонить та клекотить.

278B 0019 На вої любії мої, / На князя, ладо моє миле, / Ти ханові метаєш стріли?

МИЛЕНЬКОГО 1

016A 0011 Розбий сине море; / Піду шукать миленького, / Втоплю своє горе,

МИЛИЙ 56

010A 0049 ----- / Така її доля... О Боже мій милий! / За що ж ти караєш її, молоду?

010A 0065 І хто їй розкаже, і хто теє знає, / Де милий ночує: чи в темному гаю, / Чи в бистрім Дунаю коня напова,

010A 0077 «Журись», – каже думка, жалю завдає. / О Боже мій милий! така твоя воля, / Таке її щастя, така її доля!

010A 0179 «Ось і дуб той кучерявий... / Вона! Боже милий! / Бач, заснула, виглядавши,

016A 0005 Спитай сине море. / Воно знає, де мій милий, / Бо його носило,

016A 0021 Куди вітер віє! / Коли ж милий на тім боці, / Буйнесенький, знаєш,

016A 0030 Тогді неси мою душу / Туди, де мій милий, / Червоною калиною

030A 0137 Що має робити? / Якби милий чорнобривий, / Умів би спинити...

030A 0227 Прости мені, мій голубе, / Мій соколе милий!» / «Нехай тебе Бог прощає

030A 0444 Сльози не сушило. / А за віщо, Боже милий! / За що світом нудить?

047A 0120 Чи забув-покинув? / Скажи ж мені, де мій милий? / Край світа полину!

047A 0198 По сім боці – горе. / Там десь милий, чорнобривий / Співає, гуляє,

047A 0213 Мамо моя!.. Доле моя!.. / Боже милий, Боже!.. / Подивися, тополенько!

061A 0339 ----- / О Боже мій милий! / Тяжко жить на світі, а хочеться жить:

061A 0345 Або чорнобрива в гаю заспіває... / О Боже мій милий, як весело жить! / -----

061A 0747 «Серце моє, доле моя! / Соколе мій милий! / Мій!..» Аж верби нагинались

061A 1303 «Ні жида, ні ляха», а в степах України – / О Боже мій милий – блисне булава!» / ----

--

061A 1322 Півень – кукуріку! / «А, Черкаси!.. Боже милий! / Не вкороти віку!».

061A 2024 Тяжко було! Я думала: / «О Боже мій милий! / Він сирота – хто без мене

150A 0076 ----- / «О милий Боже України! / Не дай пропасти на чужині,

154A 0077 ----- / «О милий Боже з України! / Не дай пропасти на чужині,

169A 0001 ----- / Світе тихий, краю милий, / Моя Україно,

178A 0033 Нехай нарікають, / Гріх їм буде... Боже милий, / Чому ти не хочеш

180A 0462 Високі могили – / Нашу славу. Боже милий, / Зжалься, Боже милий».

180A 0463 Нашу славу. Боже милий, / Зжалься, Боже милий». / Та й замовкло; дивлюся я:

258A 0021 ----- / Чи ти мене, Боже милий, / Навік забуваєш,

270A 0084 Мене й матір?.. Милосердий, / Святий Боже милий!» / І заплакала Лілея,

006B 0153 – Може, пташкою прилине / Милий з того світа. / Зов'ю йому кубелечко,

029B 0123 Сльози покотились... / «Молюсь тобі, Боже милий, / Господи великий!

041B 0007 ----- / Які ж мене, мій Боже милий, / Діла осудять на землі?

046B 0111 ----- / Не допоможе милий Боже, / Як то кажуть люде.

057B 0047 А красота-то красота! / Мій Боже милий! А трудяще, / А чепурне, та роботяще,

057B 0124 Тіло катові, а душу!.. / О Боже мій милий! / Хотілося б жить на світі,

068B 0176 У Києві, мов на небі... / О Боже мій милий! / Який дивний ти. Я плакав,

090B 0003 Оце мене на чужині / Нудьга і осінь. Боже милий, / Де ж заховатися мені?

095B 0121 Розказую та плачу. / Мені їх жаль!.. Мій Боже милий, / Даруй словам святую силу –

104B 0109 Талану того святого... / Світ божий не милий. / Нудно йому на чужині,

104B 0113 Хочеться хоч подивитися / На свій край на милий! / На високії могили!

109B 0004 Неначе п'яний, очерет / Без вітру гнеться. Боже милий! / Чи довго буде ще мені

- 129B 0055 Та й заголосила: / «Це не брат мій, це мій милий, / Я тебе дурила...»
 132B 0002 Ой пішла я у яр за водою, / Аж там милий гуляє з другою. / А другая тая,
 140B 0025 На високій могилі. / Ой Боже милий! милий, милосердий, / А я так його любила.
 140B 0025 На високій могилі. / Ой Боже милий! милий, милосердий, / А я так його любила.
 151B 0013 Остануся тут, / Прийде милий в мою хату / Хазяїнувати.
 175B 0081 Коли дивиться, погляне... / Боже! милий Боже! / Меж невольниками в путах
 178B 0009 Читати самому / Оці думи? Боже милий! / Тяжко мені жити!
 178B 0027 З ким поговорити!.. / Тяжко мені, Боже милий, / Носити самому
 185B 0021 Мені, було, аж серце мліло, / Мій Боже милий! як хотілось, / Щоб хто-небудь мені сказав
 192B 0027 Серце розповіти, / І хочеться... Боже милий! / Як хочеться жити,
 194B 0054 Дай дожити, подивитись, / О Боже мій милий! / На лани тії зелені
 194B 0065 Згадувати будуть! / Донеси ж, мій Боже милий! / Або хоч надію
 209B 0100 Та ще драгуни... Дай мені! / Хоч коли-небудь, Боже милий! / На світ твій виглянуть з могили –
 237B 0001 ----- / Мій Боже милий, як-то мало / Святих людей на світі стало.
 242B 0001 ----- / Мій Боже милий, знову лихо!.. / Було так любо, було тихо;
 250B 0133 Чи я, молодая, / Милий Боже, в твоїм раї / Чи я погуляю,
 250B 0311 У Віфлієм.– Свята сила! / Спаси мене, мій Боже милий! – / Тільки й промовила. Ідуть,

МИЛИЙ-СЕРДЕНЬКО 1

- 047A 0117 Скажи мені ширу правду, / Де милий-серденько? / Чи жив-здоров, чи він любить?

МИЛИМ 5

- 016A 0019 На серці зомлію. / Тоді, хвиле, неси з милим, / Куди вітер віє!
 027A 0039 Піде темним гаєм... / Ніби з милим розмовляла... / А він, знай, співає,
 047A 0032 Не стояла б до півночі / З милим під вербою. / Якби знала!..
 006B 0157 І будемо щебетати / З милим на калині. / Будем плакати, щебетати,
 161B 0121 Соколинні, / Полетіла б я за милим, / За дружиною.

МИЛИЦІ 2

- 006B 0289 Набик похилилась. / Коло пустки на милиці / Москаль шкандибає.
 005B 0229 Нічого не вадить; / Шкандибає на милиці / І гадки не має.

МИЛІ 4

- 169A 0035 Мене покидає, / І могили мої милі / Москаль розриває...
 180A 0575 Та п'яницям. Не здивуйте, / Брати любі, милі, / Що не своє розказав вам,
 044B 0031 І рушницю-гаківницю. / Випровожала три поля, три милі, / Прощалася при долині.
 135B 0006 Круг містечка Берестечка / На чотири милі / Мене славні запорожці

МИЛІЙ 1

- 268A 0004 Серед степу широкого / На Україні милій, / Щоб лани широкополі,

МИЛИМ 1

- 218B 0089 ----- / Не в нашім краю, Богу милім, / Не за гетьманів і царів,

МИЛОВАТЬ 2

- 095B 0131 Святого Господа любить / І брата миловать... / Насилу
 287B 0012 Одуриць! Не одуриць Бог, / Карать і миловать не буде: / Ми не раби його – ми люде!

МИЛОГО 10

- 010A 0062 Щаслива голубка: високо літає, / Полине до Бога – милого питає. / Кого ж сиротина, кого запитає,
 010A 0070 Якби-то далися орлині крила, / За синім би морем милого знайшла; / Живого б любила, другу б задушила,

016A 0009 Де його поділо. / Коли милого втопило, / Розбий синє море;
 027A 0029 І люди як люди! / Чи дівчина, що милого / Що день виглядає,
 030A 0047 Що коса покрита: / За милого, як співати, / Любо й потужити.
 030A 0104 Хто питає, привітає / Без милого в світі? / Батько, мати – чужі люде,
 047A 0080 Білим світом нудить: / Без милого батько, мати – / Як чужії люди,
 047A 0082 Як чужії люди, / Без милого сонце світить – / Як ворог сміється,
 047A 0084 Як ворог сміється, / Без милого скрізь могила... / А серденько б'ється.
 061A 2016 Ні, бабусю, а за його, / За милого долю. / Карай, Боже! Твою правду

МИЛОСЕРДА 1

033B 0087 Сльозами святими, / Заплакала милосерда, / Неначе за сином.

МИЛОСЕРДИЙ 6

180A 0436 Наказним гетьманом! / О Боже наш милосердий! / О царю поганий.
 199A 0311 І молитву діє: / «О Господи милосердий, / Що я заподіяв
 270A 0083 Тих самих, що вбили / Мене й матір?.. Милосердий, / Святий Боже милий!»
 072B 0003 На той степ, на поле; / Чи не дасть Бог милосердий / Хоч на старість волі.
 140B 0025 На високій могилі. / Ой Боже милий! милий, милосердий, / А я так його любила.
 218B 0329 І ти приходила, молилась, / І милосердий істукан / Звелів везти із Сіракузи

МИЛОСЕРДІЄ 1

250B 0003 На тебе, мій пресвітлий раю, / На милосердіє твоє, / Все упованіє моє

МИЛОСЕРДІЯ 1

068B 0143 Я різав все, що паном звалось, / Без милосердія і зла, / А різав так. І сам не знаю,

МИЛОСЕРДНИЙ 1

234A 0365 За що поважають? / О Боже мій милосердний! / Може, вони знають...

МИЛОСЕРДОМУ 1

066B 0016 Єй-Богу, братія, прощаю / І милосердому молюсь, / Щоб ви лихим чим не згадали.

МИЛОСТИВИЙ 1

161B 0243 В Київ проганяє. / А Боже мій милостивий, / Що мені робити?

МИЛОСТИВІЙ 1

246A 0040 Засіяні горем, кровію політі. / Отам-то милостивії ми / Ненагодовану і голу

МИЛОСТІ 1

221A 0298 Ото указ надрюкують: / «По милості божій, / І ви наші, і все наше,

МИЛОСТЬ 1

095B 0125 Людській сльози проливають, / Щоб милость душу осінила, / Щоб спала тихая печаль

МИЛУВАТЬ 1

218B 0279 Що бронзовий той кесар буде / І милувать. Сердешні люде, / Неначе в ірій, потягли

МИЛУЄ 3

061A 2174 І днює, й ночус. / Не милує, не минає / Нігде ні одного;
 095B 0056 А надто молодую. / За що пак милує Господь / Лихую твар такую,
 218B 0324 І ви молилися, та вас / Ніхто не милує. Не вміють / Вас і помиловать гаразд!

МИЛУЮТЬ 1

061A 1686 Гріхи перед братом, / Уже вбитим. Не милують, / Карають, завзяті.

МИЛЫЙ 1

030A 0744 Пита пані, як зветься? / «Івась».– «Какой милый!» / Берлин рушив, а Івася

МИЛЮ 1

156B 0037 З москалями стали / Аж на милю – меж лавами / Понесли клейноди...

МИЛЬ 1

250B 0149 На лоні пестилося, гралось. / Миль зо дві любо з козеням / Трохи, трохи не танцювала

МИНА 6

006B 0342 Кладе горами покоси, / Не мина й царя. / -----

044B 0045 ----- / Мина літо, мина й друге, / А на третє линуть

044B 0045 ----- / Мина літо, мина й друге, / А на третє линуть

083B 0163 Місяці минають, / Мина літо, мина осєнь, / Мина сьомий місяць, осьмий,

083B 0163 Місяці минають, / Мина літо, мина осєнь, / Мина сьомий місяць, осьмий,

083B 0164 Мина літо, мина осєнь, / Мина сьомий місяць, осьмий, / Ужє й дев'ятий настає.

МИНАЄ 25

027A 0016 Зашебече на калині – / Ніхто не минає. / Чи багатий, кого доля,

030A 0719 Ісуса співає. / Хто йде, їде – не минає: / Хто бублик, хто гроші;

061A 0001 ----- / Все йде, все минає – і краю немає, / Куди ж воно ділось? Відкіля взялось?

061A 0274 З німотою... Було колись... / Та що не минає? / Було, шляхта, знай, чваниться,

061A 0992 А ворога, заплющившись, / Ката, не минає. / Отакий-то наш отаман,

061A 2121 ----- / Минають дні, минає літо, / А Україна, знай, горить;

061A 2174 І днює, й ночує. / Не милує, не минає / Нігде ні одного;

173A 0154 У військо послала – / Полегшало. Минає рік, / І другий минає,

173A 0155 Полегшало. Минає рік, / І другий минає, / І четвертий, і десятий,

173A 0167 Коло коворот. А літо / За літом минає. / Помарніла, скалічила,

207A 0022 Спасибі, зіронько!.. / Минає / Неясний день мій; вже смеркає;

207A 0028 А там – і слід мій занесе / Холодний вітер... Все минає!.. / Згадаєш, може, молодая,

207A 0368 ----- / Минають дні, минає літо, / Настала осєнь, шелестить

207A 0455 Ужє третій, і четвертий, / І п'ятий минає / Немалий рік, а Степана

207A 0693 Коли таке сподіялось? / Рік ужє минає, / Ужє й другий. З дружиною

234A 0165 І що з ним робити. / Минає рік. Ростає Марко – / І дійна корова

250A 0002 І смеркає, і світає, / День божий минає, / І знову люд потомлений,

265A 0002 Минають дні, минають ночі, / Минає літо, шелестить / Пожовкле листя, гаснуть очі,

016B 0073 І знову п'є, і знов гуляє, / І так за днями день минає, / Мужичькі душі аж пишать.

016B 0363 Гріхам великим потурає. / Не чуть нічого. Час минає. / А потім крик, а потім гвалт,

050B 0065 Жить на світі будуть? / Минає рік, минув другий, / Знову дивувались,

068B 0101 Пішов я в писарі в громаду. / То с'як, то так минає год. / Пишу собі, з людьми братаюсь

194B 0013 ----- / І четвертий рік минає / Тихенько, поволі,

218B 0434 І в Рим галера приплила. / Минає тиждень. П'яний кесар, / Постригши сам себе в Зевеса,

250B 0447 На молоко малій дитині. / Минає рік, коло хатини / В повіточці своїй малій

МИНАЄШ 1

180B 0049 Великомученице! Села / Минаєш, плачучи, вночі. / І полем-степом ідучи,

МИНАЙТЕ 1

250A 0153 Од слова до слова, / Не минайте ані титли, / Ніже тії коми,

МИНАЛА 1

200B 0041 Тихо, тихо / Зима минала, кралось лихо / Та в самім серці й уляглось

МИНАЛИ 5

- 061A 0140 Як козаки на байдаках / Пороги минали, / Як гуляли по синьому,
 274A 0411 ----- / За селом село минали, / В городи ходили,
 050B 0077 То й так не минають. / Не минали, себелюби, / Та все жалкували,
 050B 0196 Соромітна, нехай їй лихо! / Минали літа тихо, тихо, – / Отак пиши, – і за гріхи
 292B 0021 Убогих серцем, завдали / В роботу-каторгу. Минали / За днями дні. Раби мовчали,

МИНАЛО 1

- 026B 0001 ----- / Мені тринадцятий минало. / Я пас ягнята за селом.

МИНАЮТЬ 20

- 061A 1574 А тим часом гайдамаки / Й Вільшану минають. / Питається у хлопчика:
 061A 1597 Догнав своїх. Боровиків / Вже хутір минають. / Корчма тліє з стодолюю,
 061A 2121 ----- / Минають дні, минає літо, / А Україна, знай, горить;
 207A 0368 ----- / Минають дні, минає літо, / Настала осень, шелестить
 265A 0001 ----- / Минають дні, минають ночі, / Минає літо, шелестить
 265A 0001 ----- / Минають дні, минають ночі, / Минає літо, шелестить
 016B 0256 Або вже аж надто долготерпеливий... / Минають літа; люде гинуть, / Лютує голод в
 Україні,
 046B 0123 ----- / Минають літа молодії, / Минула доля, а надія
 050B 0076 На обіди, а багаті – / То й так не минають. / Не минали, себелюби,
 050B 0293 І дуб зеленіє. / Хто йде, іде – не минають / Зеленого дуба,
 074B 0064 О давній годині. / І кайзаки не минають / Деревя святого.
 083B 0162 Дні минули, / Місяці минають, / Мина літо, мина осень,
 147B 0032 За царину – і засипають / Без домовини; дні минають, / Минають місяці – село
 147B 0033 Без домовини; дні минають, / Минають місяці – село / Навік замовкло, оніміло
 160B 0003 Уосени верству проходять, / Так і мене минають годи, / А я й байдуже. Книжечки
 180B 0034 Щаслива!.. / Літа минають. / Потроху діти виростають,
 194B 0004 О Господи, як-то тяжко / Тії дні минають. / А літа пливуть меж ними,
 196B 0004 О Господи, як-то тяжко / Тії дні минають. / А літа пливуть за ними,
 200B 0087 ----- / Минають дні собі поволі, / Петрусь до школи та із школи
 266B 0034 Минуть, / Уже потроху і минають / Дні беззаконія і зла.

МИНАЮЧИ 1

- 245B 0001 ----- / Минаючи убогі села, / Понадніпряньські невеселі,

МИНЕ 6

- 027A 0020 Убирає, доглядає, / Не мине калину. / Чи сирота, що до світа
 061A 1278 Яке лихо буде. / Мине лихо... Кругом його / Мов вимерли люде.
 061A 1908 Повісила хвартушину над віконницею; / Хто йде – не мине, / То кивне, то моргне.
 006B 0343 ----- / І мене не мине, / На чужині зотне,
 250B 0039 Теслу, було, і струг покине / Та й дивиться; і час мине, / А він і оком не мигне
 250B 0673 Романський золотий плебей! / І час і два мине, не встане, / На матір навіть не
 погляне

МИНЕШ 1

- 297B 0010 О скорбь моя, моя печаль! / Чи ти минеш коли? Чи псами / Царі з
 міністрами-рабами

МИНУВ 7

- 047A 0086 ----- / Минув і рік, минув другий – / Козака немає;
 047A 0086 ----- / Минув і рік, минув другий – / Козака немає;
 061A 1182 І Україна, і Чигрин. / І той минув – день маковія, / Велике свято в Україні.
 061A 1184 Велике свято в Україні. / Минув – і лях, і жидовин / Горілки, крові упивались,
 050B 0065 Жить на світі будуть? / Минає рік, минув другий, / Знову дивувались,
 068B 0104 Та добрих хлопців добираю. / Минув і другий. Паничі / На третє літо поз'їзжались,

250B 0459 ----- / Ще рік минув. Коло хатини / Коза пасеться; а дитина

МИНУЛА 4

173A 0081 Кинула господу, / Пішла в найми... Не минула / Лихої пригоди.
046B 0124 Минають літа молодії, / Минула доля, а надія / В неволі знову за своє,
174B 0013 Спочити лягли.– / Не минула слава тая, / Не марне пішла.
214B 0014 Що без пригоди, мов негода, / Минула молодість моя. / -----

МИНУЛАСЯ 1

061A 2067 Раю мій, покою! / Бабусенько, минулася / Лихая година!

МИНУЛАСЬ 1

057A 0048 Од краю до краю... / Як та воля, що минулась, / Дніпр широкий – море,

МИНУЛИ 9

030A 0668 Плаче, бідне... А москалям / Байдуже; минули. / Воно й добре; та на лихо
061A 1567 З дрібними сльозами. / Вже минули Воронівку, / Вербівку; в Вільшану
061A 2552 Ревуть собі й ревітимуть. / Їх люде минули; / А Україна навіки,
123A 0045 Поки не та стала; / Незчулася, як минули / Літа молодії...
006B 0285 ----- / Минули літа, а село / Не перемінилось.
083B 0101 Чи й був коли? Год за годом / Три годи минули. / -----
083B 0161 І незчулась! / Дні минули, / Місяці минають,
178B 0022 Без радості, молодії! / Так собі минули / На чужині. Не найшлося
295B 0001 ----- / Минули літа молодії, / Холодним вітром од надії

МИНУЛИСЯ 2

146B 0037 Треба б одружитись. / Минулися молодії / Веселії літа,
178B 0019 З тим серцем дівочим / Поєднати! – Минулися / Мої дні і ночі

МИНУЛО 16

030A 0078 Виглядає Катерина... / Минуло півроку; / Занудило коло серця
052A 0086 Про старину, про те диво, / Що було, минуло... / Утни, батьку, щоб нехотя
061A 0371 Таким і я колись-то був. / Минуло, дівчата... / Минулося, розійшлося,
061A 0843 Та що й казати? Минулося; / А те, що минуло, / Не згадуйте, пани-брати,
061A 1605 А сьогодні... Та й жаль стало, / Що лихо минуло. / Гайдамаки понад ярмом
061A 2438 ----- / Давно те минуло, як, мала дитина, / Сирота в ряднині, я колись блукав,
061A 2442 Де Залізник, Гонта з свяченим гуляв. / Давно те минуло, як тими шляхами, / Де
йшли гайдамаки, малими ногами
061A 2446 Щоб добру навчили. Я тепер згадав, / Згадав, та й жаль стало, що лихо минуло. /
Молодее лихо! Якби ти вернулось,
114A 0171 Бодай його в світі нікому не знати – / Того, що я знаю... Минуло, дівчата! / Серце не
заснуло, я вас не забув.
256A 0006 Нащо б, бачся, те згадувати, / Що давно минуло, / Будить бознає колишне –
274A 0435 Та Богу молилась. / Минуло літо, уже й друге, / І третє настало;
068B 0094 Пустив покриткою... Дарма, / Минуло, годі... Неодоладу / Тепер і згадувати. Нема,
150B 0010 Що літечко моє святе / Минуло хмарно, що немає / Ніже єдиного случаю,
161B 0368 Із сотником оце сталось. / Не минуло году, / Як Настусеньки не стало,
161B 0391 На свій заробіток / П'яний сотник. Ще минуло / Літо коло світа,
304B 0004 Було добра того чимало. / Минуло все, та не пропало. / Остались шашелі: гризуть,

МИНУЛОСЯ 10

047A 0140 Теє лихо знаю; / Минулося – навчилася: / Людям помагаю.
055A 0007 І славу, і волю; / Минулося – осталися / Могили на полі.
060A 0027 Отака їх мова: / «Було колись – минулося, / Не вернеться знову».
061A 0257 Не знаючи за що. / Минулося, щоб не снилось!.. / Ходімо, хлоп'ята,
061A 0372 Минуло, дівчата... / Минулося, розійшлося, / І сліду не стало.

061A 0842 А за козаками... / Та що й казать? Минулося; / А те, що минуло,
 114A 0182 Та й нащо питати? / Минулося. Помагало / Ласкаве дівоче
 207A 0130 Ні, вже не до ладу... / Минулося. Иди лишень / Полудновать лагодь.
 068B 0096 Тепер і згадувать. Нема, / Нема, минулося, пропало... / Покинув ниву я і рало,
 095B 0171 У білих палатах. / Уже й літо минулося, / Зима вже надворі,

МИНУЛОСЬ 2

027A 0010 Згадай лихо, та й байдуже... / Минулось... Пропало... / Згадай добре – серце в'яне,
 274A 0426 Якимсь зіллям напувала, / То воно й минулось. / Потім її стала вчити

МИНУТУ 2

006B 0359 Любіть її... Во время люте, / В остатню тяжкую минуту / За неї Господа молить.
 200B 0212 І судових неначе ждуть, / І разом стихли на минуту. / Приїхали: ножі беруть,

МИНУТЬ 1

266B 0033 ----- / Минуть, / Уже потроху і минають

МИР 8

199A 0086 Єретик великий! / Мир мирові подарують / І славу вовіки!
 221A 0508 З козаком ділився. / Мир душі твоїй, Богдане! / Не так воно стало;
 180B 0012 Тієї матері святої, / Що в мир наш Бога принесла... / -----
 198B 0033 Гуляли б, поки не смеркає, / Поки мир божий не засне, / Поки з вечернею зорьєю
 205B 0021 Або за себе? Ні, за нас! / За нас, сердешних, мир палили! / Поки їх в саж не засадили.
 216B 0004 А іноді то ще й заплачу, / Таки аж надто. Не на мир / І на діла його дивившись,
 218B 0128 Зоря всесвітня зійшла! / І мир і радість принесла / На землю людям. Фарисеї,
 218B 0507 Пливе місяць круглолиций. / І мир первозданий / Одпочив на лоні ночі.

МИРА 1

199A 0180 Язви язик мій за хули / Та язви мира ізціли. / Не дай згнуцятися лукавим

МИРО 3

258A 0205 Пожить, не ділити? / Яко миро добровонне / З голови честної
 218B 0438 Ликує Рим. Перед кумира / Везуть возами ладан, миро, / Женуть гуртами християн
 307B 0006 Засвітим світоч». І зайшли, / Єлей і миро принесли. / І чепуренький жрець Ізиди,

МИРОВІ 1

199A 0086 Єретик великий! / Мир мирові подарують / І славу вовіки!

МИРОМ 3

207B 0060 Та, може, радишся з панами, / Як править миром! Бо дивись, / Он гай зелений
 похилився,
 236B 0011 Її приспав. А щоб збудить / Хиренну волю, треба миром, / Громадою обух сталить,
 297B 0005 І ми самі, і наші внуки, / І миром люди прокленуть! / Не прокленуть, а тільки
 плюнуть

МИРЯНАМ 1

221A 0373 Йшли в Суботов про Богдана / Мирянам співати. / -----

МИСЛІТЕ 1

207A 0192 Не такого, як у бурсі, / А живі мисліте / З товариством прочитаєш,

МИТАРСТВО 2

180A 0254 ----- / Чи ще митарство? чи вже буде? / Буде, буде, бо холодно,
 221A 0160 Я тепер караюсь, / За що мене на митарство / Й досі не пускають.

МИТИЙ 1

161В 0382 І покої не мазані, / І сволок не митий, / І челяді нема дома,

МИХАЙЛА 1

061А 1157 І душі праведних, і сила / Архістратиґа Михаїла. / Не за горами кари час.

МИША 2

274А 0387 А сама піду додому... / Дивись, миша, миша / Несе у Київ мишенят.

274А 0387 А сама піду додому... / Дивись, миша, миша / Несе у Київ мишенят.

МИШАМ 1

308В 0047 Та на горище б однесли / Мишам на снідання. А потім / Співали б прозу, та по нотах,

МИШЕНЯ 1

199А 0208 Мов коти, гризуться / За мишеня... Та й як паки? / Однісі шкури

МИШЕНЯТ 1

274А 0388 Дивись, миша, миша / Несе у Київ мишенят. / Не донесеш, утопиш десь,

МИШЕНЯТА 1

207В 0033 Розлізлися межі людьми, / Мов мишенята. Я до школи – / Носити воду школярам.

МИЮТЬ 2

234А 0311 Скрізь порання: печуть, варять, / Вимітають, миють... / Та все чужі. Де ж наймичка?

234А 0336 І підковам. Вареною / Столи й лави миють. / А наймичка шкандибає,

МІЖ 4

045А 0073 Його на сім світі ніхто не прийма; / Один він між ними, як сонце високе, / Його
знають люде, бо носить земля;

114А 0225 Свої воли, свої вози, / А між парубками, / Як маківка меж квітками,

234А 0148 Чудно якось / Діється між нами! / Один сина проклинає,

234А 0156 Нема дітей!.. Чудно якось / Діється між нами! / -----

МІЗЕРІЮ 2

250А 0051 Претеса знову!.. Якби взять / І всю мізерію з собою, / Дідами крадене добро,

209В 0072 Пшона, пшениці, що придбав, / Я всю мізерію оддав / Моїй Україні-небозі!..

МІЙ 190

010А 0049 ----- / Така її доля... О Боже мій милий! / За що ж ти караєш її, молоду?

010А 0077 «Журись», – каже думка, жалю завдає. / О Боже мій милий! така твоя воля, / Таке
її щастя, така її доля!

010А 0183 Кинув коня та до неї: / «Боже ти мій, Боже!» / Кличе її та цілує...

016А 0005 Спитай сине море. / Воно знає, де мій милий, / Бо його носило,

016А 0030 Тогді неси мою душу / Туди, де мій милий, / Червоною калиною

030А 0190 Доню моя, доню моя, / Цвіте мій рожевий! / Як ягодку, як пташечку,

030А 0224 Та бух йому в ноги: / «Прости мені, мій батечку, / Що я наробила!»

030А 0226 Що я наробила! / Прости мені, мій голубе, / Мій соколе милий!»

030А 0227 Прости мені, мій голубе, / Мій соколе милий!» / «Нехай тебе Бог прощає

030А 0254 Що я його мати! / Боже ти мій!.. Лихо моє! / Де мені схватись?

030А 0258 Сама під водою, / А ти гріх мій спокутуєш / В людях сиротою,

030А 0495 А може, й зостріну; / Оддам тебе, мій голубе, / А сама загину».

030А 0522 Під хатою заночуєм, / Сину мій Іване! / Де ж ти будеш ночувати,

030А 0525 Як мене не стане? / З собаками, мій синочку, / Кохайся надворі!

030А 0590 Попереду старший іде. / «Любий мій Іване! / Серце моє кохане!»

030А 0599 Хіба не пізнаєш? / Подивися, мій голубе, / Подивися на мене –

030А 0605 Нібито й не бачить. / «Постривай же, мій голубе! / Дивись – я не плачу.

- 030A 0612 Возьмите прочь безумную!» / «Боже мій! Іване! / І ти мене покидаєш?
030A 0617 «Кого? Мене взяти? / За що ж, скажи, мій голубе? / Кому хоч оддати
030A 0623 Сина породила? / Мій батечку, мій братику! / Хоч ти не цурайся!
030A 0623 Сина породила? / Мій батечку, мій братику! / Хоч ти не цурайся!
030A 0647 Батько одцурався! / Боже ти мій!.. Дитя моє! / Де дінусь з тобою?
045A 0080 ----- / Добре еси, мій кобзарю, / Добре, батьку, робиш,
045A 0084 На могилу ходиш! / Ходи собі, мій голубе, / Поки не заснуло
047A 0120 Чи забув-покинув? / Скажи ж мені, де мій милий? / Край світа полину!
052A 0074 Отаке-то лихо тяжке, / Батьку ти мій, друже! / Блужу в снігах та сам собі:
052A 0081 Добрий голос маєш; / Співай же їм, мій голубе, / Про Січ, про могили,
060A 0011 І на Україні / Я сирота, мій голубе, / Як і на чужині.
061A 0339 ----- / О Боже мій милий! / Тяжко жить на світі, а хочеться жить:
061A 0345 Або чорнобрива в гаю заспіває... / О Боже мій милий, як весело жить! / -----
061A 0368 Понад ним витає. / Отакий-то мій Ярема, / Сирота багатий.
061A 0747 «Серце моє, доле моя! / Соколе мій милий! / Мій!..» Аж верби нагинались
061A 0748 Соколе мій милий! / Мій!..» Аж верби нагинались / Слухать твою мову.
061A 1252 ----- / Місяцю мій ясний! З високого неба / Сховайся за гору, бо світу не треба;
061A 1258 А тепер що буде! Сховайся ж за гору; / Сховайся, мій друже, щоб не довелось / На старість заплакати...
- 061A 1292 ----- / «Ой Дніпре мій, Дніпре, широкий та дужий! / Багато ти, батьку, у море носив
061A 1303 «Ні жида, ні ляха», а в степах України – / О Боже мій милий – блисне булава!» / ----
--
- 061A 1404 «Ходім, ходім, отамане, / Батьку ти мій, брате, / Мій єдиний! На край світу
061A 1405 Батьку ти мій, брате, / Мій єдиний! На край світу / Полечу, достану,
061A 1493 Обніми Оксану! / Обнімемось, мій соколе! / Навіки зомлієм.
061A 1600 А Лейби немає, / Усміхнувся мій Ярема, / Тяжко усміхнувся.
061A 1778 «Нум, брате Максиме! / Ушкваримо, мій голубе, / Поки не загинем!»
061A 1782 Що я обідрався; / Бо мій батько робив гладко, / То й я в його вдався».
061A 1816 На Лисянку засвічену. / «Де то мій Ярема?» – / Сама думає. Не знає,
061A 2024 Тяжко було! Я думала: / «О Боже мій милий! / Він сирота – хто без мене
061A 2066 «Через тиждень! через тиждень! / Раю мій, покою! / Бабусенько, минулася
061A 2069 Лихая година! / Той Галайда – мій Ярема!.. / По всій Україні
061A 2081 Орел сизокрилий! / Прилітай же, мій соколе, / Мій голубе сизий!
061A 2082 Прилітай же, мій соколе, / Мій голубе сизий! / Ох, як весело на світі,
061A 2105 Ярему вінчали; / А ввечері мій Ярема / (От хлопець звичайний!),
061A 2218 «Католики... бо нас мати...» / «Боже мій великий! / Мовчїть, мовчїть! Знаю, знаю!»
061A 2311 ----- / «А мій батько орандар, / Чоботар;
061A 2517 ----- / Один тільки мій Ярема / На кий похилився,
114A 0125 Й живими остались? / Ні, не було, мій голубе. / Ти чув, що співають...
114A 0336 Цілує за гроші, вінчається з нею... / О Боже! мій Боже! Волею своєю / Розбий моє тіло і душу розбий».
- 169A 0033 На чужій роботі. / Дніпро, брат мій, висихає, / Мене покидає,
171A 0040 Чигрине, Чигрине, / Мій друже єдиний, / Проспав еси степи, ліси
171A 0082 Слово моє, сльози мої, / Раю ти мій, раю! / -----
173A 0045 ----- / Ой сину мій, сину, / Моя ти дитино,
178A 0015 Очі голубині, / Стан мій гнучий... коли нема / Вірної дружини?
180A 0308 Та й пропхався у палати. / Боже мій єдиний!! / Так от де рай! Уже нащо
180A 0562 Що буде робити / Мій медведик! Стоїть собі, / Голову понувив,
195A 0007 Пустку руйновати, / Боюся ще, мій голубе, / Серце поховати.
196A 0012 Ти смієшся, а я плачу, / Великий мій друже. / А що вродить з того плачу?
199A 0179 Спаси ти нас, святая сило, / Язви язик мій за хули / Та язви мира ізціли.
207A 0008 А з тобою, молодою, / Раю мій, покою, / Моя зоре досвітня,
207A 0023 Минає / Неясний день мій; вже смеркає; / Над головою вже несе
207A 0027 Косар непевний... Мовчки скосить, / А там – і слід мій занесе / Холодний вітер... Все минає!..
207A 0036 Й на тім світі любитиму...» / О мій тихий світе, / Моя зоре вечірня!

- 207A 0237 «Ні, Ярино, моє серце, / Мій рожевий квіте! / Я не брат тобі, Ярино,
207A 0247 Я не сестра? Хто ж оце я? / О Боже мій, світе! / Що тут діять? Батька нема,
207A 0250 А він занедужав, / Та ще й умре. О Боже мій! / А йому байдуже,
207A 0272 «Ні, моє кохання, / Моє серце!» – «Боже ж ти мій! / Чому я не знала?
207A 0346 Шляхом піднялася. / «Не барися, мій синочку, / Швидше повертайся!»—
207A 0556 Зробили кайдани. / «Сину ти мій безталанний! / Моя ти дитино!
207A 0559 Де ти в світі погибаєш, / Сину мій єдиний?» / -----
207A 0580 І Ярина в хаті. / «Ні, не треба, мій таточку, / Не треба, Ярино, –
234A 0009 «Ой тумане, тумане – / Мій латаний талане! / Чому мене не сховаєш
234A 0024 Туманочку, брате!.. / Дитя моє! мій синочку, / Нехрещений сину!
234A 0365 За що поважають? / О Боже мій милосердний! / Може, вони знають...
234A 0545 Весь вік в чужій хаті... / Прости мене, мій синочку! / Я... я твоя мати».
246A 0156 ----- / І тебе загнали, мій друже єдиний, / Мій Якове добрий! Не за Україну,
246A 0157 І тебе загнали, мій друже єдиний, / Мій Якове добрий! Не за Україну, / А за її ката
довелось пролить
246A 0161 З московської чаші московську отруту! / О друже мій добрий! друже незабутий! /
Живою душею в Україні витай,
258A 0243 Рабом на чужині. / І язик мій оніміє, / Висохне, лукавий,
264A 0002 Рости, рости, моя пташко, / Мій маковий цвіте, / Розвивайся, поки твое
264A 0021 І прокленеш Бога. / Не цвіти ж, мій цвіте новий, / Нерозвитий цвіте,
270A 0011 Не знають, де діти! / Скажи мені, мій братику, / Королевий Цвіте!»
270A 0022 Заплакала, і сказала: / «Брате мій, з тобою / Ми давно вже кохаємось,
270A 0032 І плакала? Я не знаю, / Мій брате єдиний! / Хто їй лихо заподіяв?
270A 0057 На мене плювали. / Отаке-то, мій братику, / Було мені в світі.
270A 0067 Аж гай звеселила. / Зимою люде... Боже мій! / В хату не пустили.
270A 0077 І в білих палатах. / Скажи ж мені, мій братику, / Королевий Цвіте,
274A 0250 Або вже ліг спати / Мій батечко одинокий. / Я ледве ступаю,
274A 0254 Ніби умирає, – / То мій батько. І нікому / Ні перехрестити,
274A 0266 Я до його: «Тату! / Мій таточку! це я прийшла». / За руки хватаю.
274A 0382 Там такий хороший / Мій син Іван... Ух, холодно! / Позич мені грошей,
006В 0253 Що нікому мене згадати! / Дивлюсь – твоя, мій брате, мати, / Чорніше чорної землі,
016В 0026 Добре знаю. Зоре моя! / Мій друже єдиний! / І хто знає, що діється
016В 0159 А потім оха: – Забуває / Мене мій Поль або Філат! – / За що ж воно тебе згадає?
029В 0103 Пани-християне!..» / Затих мій сивий, битий тугою, / Поник старою буй-головою.
029В 0121 Хмари звеселіли... / А старий мій подивився, / Сльози покотились...
029В 0159 В хатині віку доживати!.. / Старий мій знову зажурився, / Ходив довгенько коло хати,
033В 0039 ----- / Боже мій з тобою! / Мій краю прекрасний, розкошний, багатий!
033В 0040 Боже мій з тобою! / Мій краю прекрасний, розкошний, багатий! / Хто тебе не мучив?
Якби розказать
038В 0115 До утрени завив з дзвіниці / Великий дзвін. Чернець мій встав, / Надів клобук, взяв
патерицю,
041В 0007 ----- / Які ж мене, мій Боже милий, / Діла осудять на землі?
046В 0027 ----- / Ось слухай же, мій голубе, / Мій орле-козаче!
046В 0028 Ось слухай же, мій голубе, / Мій орле-козаче! / Як канаю я в неволі,
046В 0089 ----- / Отак я, друже мій, святкую / Отут неділеньку святую.
046В 0134 Я буду знову розмовляти / З тобою, друже мій. Боюсь! / Боюся сам себе спитати,
050В 0049 Просохли очі у вдови. / Отак-то, друже мій, живи, / То й весело на світі буде.
050В 0058 Любов – господня благодать! / Люби ж, мій друже, жінку, діток; / Діли з убогим
заробіток,
057В 0011 Тобі поему на спомини, / Мій друже ширий, мій єдиний! / -----
057В 0011 Тобі поему на спомини, / Мій друже ширий, мій єдиний! / -----
057В 0047 А краса-то краса! / Мій Боже милий! А трудяще, / А чепурне, та роботяще,
057В 0065 Катерину. Слухай, сину, / Мій друже єдиний! / Слухай добре, та записуй,
057В 0093 Без пихи, так, як довелось. / Отут-то, голубе мій сизий, / Отут-то й лихо почалось!
057В 0108 Всі люде бачать лихо, сину. / Але такого, мій єдиний, / Такого лютого ніхто,
057В 0124 Тіло катові, а душу!.. / О Боже мій милий! / Хотілося б жити на світі,

- 057B 0130 А то битимуть, та й дуже!.. / Не знаю, мій друже, / Чи сатана лихо коїв?
 057B 0156 Не згоріла. Моя душа! / Мій друже, мій брате! / Не згоріла, а осталась,
 057B 0156 Не згоріла. Моя душа! / Мій друже, мій брате! / Не згоріла, а осталась,
 057B 0195 На сім світі! Яка правда / У людей, мій сину. / Така й досі, я думаю,
 057B 0404 Мов той Іуда! Помолись / За мене Богу, мій ти сину, / На тій преславній Україні,
 068B 0022 Нічого не прошу. Отак, / Мій сину, друже мій єдиний, / Так і загину на чужині
 068B 0022 Нічого не прошу. Отак, / Мій сину, друже мій єдиний, / Так і загину на чужині
 068B 0077 О доле! Доленько моя! / О Боже мій! О мій єдиний! / Воно тойді було дитина,
 068B 0077 О доле! Доленько моя! / О Боже мій! О мій єдиний! / Воно тойді було дитина,
 068B 0176 У Києві, мов на небі... / О Боже мій милий! / Який дивний ти. Я плакав,
 076B 0109 – Без тебе я не поживу / І дня єдиного, мій сину, / Моя найкращая дитино!
 076B 0121 Щоб та Фамар, сестра, прийшла, / – Драгий мій отче і мій царю! / Вели сестрі моїй
 Фамарі,
 076B 0121 Щоб та Фамар, сестра, прийшла, / – Драгий мій отче і мій царю! / Вели сестрі моїй
 Фамарі,
 076B 0134 Кричить до брата: – Схаменись, / Амоне, брате мій лукавий! / Єдиний брате мій! Я! Я!
 076B 0135 Амоне, брате мій лукавий! / Єдиний брате мій! Я! Я! / Сестра єдина твоя!
 092B 0040 Танцюєте? А ти, доле! / А ти, мій покою! / Моє свято чорнобриве,
 095B 0031 Прилітай же з України, / Єдиний мій друже, / Моя думо пречистая,
 095B 0069 З двома маленькими дітьми. / Із коча пан мій вилізає / І посила за молодим.
 095B 0121 Розказую та плачу. / Мені їх жаль!.. Мій Боже милий, / Даруй словам святу силу –
 104B 0065 Трохи не сталося отак. / До нитки звівся мій козак, / Усе на панщині проклятій,
 104B 0120 Покинувши волю. / Бродягою... О Боже мій! / Якєє ти, поле!
 111B 0021 А то б ти Бога прокляла / За мій талан. / Аж страх погано
 129B 0055 Та й заголосила: / «Це не брат мій, це мій милий, / Я тебе дурила...»
 129B 0055 Та й заголосила: / «Це не брат мій, це мій милий, / Я тебе дурила...»
 132B 0015 Просила в придане, / Йване мій, Іване, / Друже мій коханий,
 132B 0016 Йване мій, Іване, / Друже мій коханий, / Побий тебе сила божа
 134B 0003 Вдень і вночі. / Підеш, мій сину, по Україні, / Нас кленучи.
 134B 0005 Нас кленучи. / Сину мій, сину, не клени тата, / Не пом'яни.
 158B 0007 Та й на ніч засяде, / Отойді мене, мій друже, / Зови на пораду.
 158B 0018 Та згадає Україну / І тебе, мій друже, / Та іноді й пожуриться –
 158B 0039 Щоб з тим лихом битись. / А ти, друже мій єдиний, / Як маєш журитись,
 161B 0176 Думаєш убити! / Ні, старий мій чепуриться, / Аж бридко дивиться!
 161B 0243 В Київ проганяє. / А Боже мій милостивий, / Що мені робити?
 161B 0272 А мені / Ще байдужіше, він не мій. / А я вже заповіді знаю
 161B 0312 лиш швидше. Оставайтесь здорові, мої високії / тополі і хрещатий мій барвіночку.
 / -----
 161B 0333 Його Настуся молода! / Вернувся сотник мій додому, / Три дні, три ночі не вставав,
 180B 0027 І ненароком інший гляне. / Весела, рада, Боже мій! / Несе додому свого Йвана.
 185B 0021 Мені, було, аж серце мліло, / Мій Боже милий! як хотілось, / Щоб хто-небудь мені
 сказав
 192B 0040 ----- / А тобі, мій одинокий, / Мій друже єдиний,
 192B 0041 А тобі, мій одинокий, / Мій друже єдиний, / Горє тобі на чужині
 194B 0054 Дай дожити, подивитись, / О Боже мій милий! / На лани тії зелені
 194B 0065 Згадувати будуть! / Донеси ж, мій Боже милий! / Або хоч надію
 200B 0135 ----- / «Петруско! Друже мій єдиний! / Моє ти серце! мій ти сину!
 200B 0136 «Петруско! Друже мій єдиний! / Моє ти серце! мій ти сину! / Рятуй мене, рятуй!
 рятуй!
 200B 0154 Молитва, може, прожене / Диявола... О! мій Петрусю! / Молитва не спасе мене,
 205B 0049 ----- / Спасибі, друже мій убогий! / Ти, знаю, лепту розділив
 209B 0083 Зо мною, слухай же, остались / Данило, чура мій, та я, / Та Пріся, дочечка моя!
 215B 0013 В багно погане заховали / Алмаз мій чистий, дорогий, / Мою колись святу душу!
 218B 0008 Наш великий чудотворче, / Мій друже єдиний! / Привітаєш; убогая,
 218B 0284 Благати кесаря і Бога. / І чи одна вона? Мій Боже! / Прийшло їх тисячі в сльозах,

- 232В 0016 Ходімо ж, доленько моя! / Мій друже вбогий, нелукавий! / Ходімо даліше, даліше слава,
 237В 0001 ----- / Мій Боже милий, як-то мало / Святих людей на світі стало.
 238В 0008 І обличителя жестоких / Людей неситих. Світе мій! / Моя ти зоренько святая!
 241В 0008 В Сибір в кайданах поведуть. / І ти, мій цвіте неукритий... / Не вимовлю..
 242В 0001 ----- / Мій Боже милий, знову лихо!.. / Було так любо, було тихо;
 245В 0021 І в хвилі човен порина. / – Мій братику! Моя ти доле! – / І ми прокинулися. Ти..
 250В 0002 Все упованіє моє / На тебе, мій пресвітлий раю, / На милосердіє твоє,
 250В 0311 У Віфлієм.– Святая сило! / Спаси мене, мій Боже милий! – / Тільки й промовила.
 Ідуть,
 268В 0005 В добрі і розкоші! Україно! / Мій любий краю неповинний! / За що тебе Господь кара,
 273В 0007 ----- / Мені ж, мій Боже, на землі / Подай любов, сердечний рай!
 278В 0015 В Путивлі рано на валу: / – Вітрило-вітре мій єдиний, / Легкий, крилатий господине!
 278В 0036 Дружину тую Святославлі!.. / О мій Словутицю преславний! / Моє ти ладо принеси,
 287В 0001 ----- / Моя ти любо! мій ти друже! / Не ймуть нам віри без хреста,
 287В 0006 Заснули, мов свиня в калюжі, / В своїй неволі! Мій ти друже, / Моя ти любо! Не хрестись,
 287В 0016 І вольную святую душу / І руку вольную, мій друже, / Подай мені. То перейти
 290В 0013 Бо й ти приснився. І [в] малий / Райочок мій спідтиха-тиха / Підкрадешся, наробиш лиха..
 290В 0015 Підкрадешся, наробиш лиха... / Запалиш рай мій самотний. / -----
 308В 0006 Вози в далекую дорогу, / На той світ, друже мій, до Бога, / Почимчикуєм спочивать.
 308В 0049 Співали б прозу, та по нотах, / А не як-небудь... Друже мій, / О мій супутниче святий!
 308В 0050 А не як-небудь... Друже мій, / О мій супутниче святий! / Поки огонь не захолюнув,

МІЛІОНА 1

- 230В 0046 Найшовсь-таки один козак / Із міліона свинопасів, / Що царство все оголосив –

МІЛІОНИ 1

- 230В 0031 ----- / Не сотні вас, а міліони / Полян, дулебів і дrevлян

МІНЕЮ 1

- 061А 2452 Дідусь ще гуляє, а батько вже вмер. / Бувало, в неділю, закривши мінею, / По чарці з сусідом випивши тієї,

МІНІСТРАМИ-РАБАМИ 1

- 297В 0011 Чи ти минеш коли? Чи псами / Царі з міністрами-рабами / Тебе, о люту, зацькують!

МІНЯТИ 1

- 185В 0029 А ще не знаю, що роблю. / Пишу собі, щоб не міняти / Часа святого так на так,

МІНЯЮТЬСЯ 1

- 250А 0011 Оглухли, не чують; / Кайданами міняються, / Правдою торгують.

МІРКУВАВ 2

- 180А 0051 З бенкету п'яний уночі, / Я міркував собі йдучи, / Поки доплентавсь до хатини.
 057В 0099 До дівчини за рушниками) / Послать і втретє міркував. / Та з чумаками та з волами

МІРКУВАЛА 1

- 234А 0110 «Сама не знаю! / Я все оце міркувала, / Та аж сумно стало:

МІРКУЄ 2

- 207А 0081 «І так і сяк! – / Старий міркує, розмовляє.– / І треба б,– каже,– й трохи шкода.
 104В 0082 Як та краля! – Що тут робить? / Сердега міркує.– / Покину їх та утечу.

МІРКУЙ 1

185В 0058 А втім, як знаєш, пане-брате, / Не дурень, сам собі міркуй. / -----

МІРКУЮ 2

061А 0198 Отак, сидя в кінці стола, / Міркую, гадаю: / Кого просить? хто поведе?
303В 0003 Понад Невою... та йдучи / Міркую сам-таки з собою: / – Якби то,– думаю,– якби

МІРОШНИКА 1

139В 0003 По оріхи, / Мірошника полюбила / Для потіхи.

МІРРИ 1

246А 0135 Храми, каплиці, і ікони, / І ставники, і мірри дим, / І перед обра[зо]м твоїм

МІРЯВ 1

061А 2485 З святими ножами, / На ті шляхи, що я міряв / Малими ногами.

МІРЯЛАСЯ 1

061А 0271 Вельможная пані; / Мірялася з москалями, / З ордою, з султаном,

МІРЯТЬ 1

030А 0370 Попоміряв і я колись – / Щоб його не мірять!.. / Розказав би про те лихо,

МІСИЛИ 1

234А 0295 Через тиждень молодиці / Коровай місили / На хуторі. Старий батько

МІСИТИ 1

180А 0367 Як кинеться по улицах, / Та й давай місити / Недобитків православних,

МІСТА 2

095В 0254 Дукачів, / А поповичі з міста / Навезли намиста!..
209В 0060 Ляхи прийшли на нас войною! / Святіє боїї міста! / Ксьондзи скажені осквернили!

МІСТАХ 1

016В 0439 І вмерла в нас. І де ходила, / В яких-то праведних містах! / А в нас, сердешна, опочила.

МІСТЕЧКА 1

135В 0005 За вольную волю. / Круг містечка Берестечка / На чотири милі

МІСТЕЧКО 1

221А 0425 І про Жовті Води, / І містечко Берестечко. / -----

МІСТІ 6

125В 0030 Добре діє! У Фастові, / У славному місті. / Покотилось ляхів, жидів
125В 0045 Має погуляти / У Бихові, славнім місті, / З Левченком укупі,
137В 0004 У славному-преславному / Місті в Чигирині / Задзвонили в усі дзвони,
145В 0003 То пішла б [я] завтра на місто, / А на місті, мамо, на місті / Грає, мамо, музика троїста.
145В 0003 То пішла б [я] завтра на місто, / А на місті, мамо, на місті / Грає, мамо, музика троїста.
153В 0081 Отаке-то чудо / У тім місті преславному, / У тій Вільні сталось.

МІСТО 2

128В 0012 Та піду я на ярмарок / В неділю на місто. / Скажу йому: сватай мене
145В 0002 Якби мені, мамо, намисто, / То пішла б [я] завтра на місто, / А на місті, мамо, на місті

МІСЦЯ 2

- 061A 2521 На чужому полі, / Бо на своїм нема місця, / Нема місця волі...
061A 2522 Бо на своїм нема місця, / Нема місця волі... / Спи, козаче, душа щира!

МІСЯЦІ 2

- 083B 0162 Дні минули, / Місяці минають, / Мина літо, мина осень,
147B 0033 Без домовини; дні минають, / Минають місяці – село / Навік замовкло, оніміло

МІСЯЦЮ 1

- 061A 1252 ----- / Місяцю мій ясний! З високого неба / Сховайся за гору, бо світу не треба;

МІСЯЦЬ 25

- 010A 0005 Горами хвилю підійма. / І блідний місяць на ту пору / Із хмари де-де виглядав,
010A 0083 Ліг біля моря одпочить. / А з неба місяць так і сяє; / І над водою, і над гаєм,
010A 0223 Виспівує та щебече, / Поки місяць зійде, / Поки тії русалоньки
020A 0101 Ляхів обступали. / Як став місяць серед неба, / Ревнула гармата,
024A 0073 Ляхів обступали. / Як став місяць серед неба, / Ревнула гармата,
027A 0105 Нехай би сміялись, та там море грає, / Там сонце, там місяць ясніше сія, / Там з вітром могила в степу розмовляє,
047A 0159 Одпочинеш; а як стане / Місяць серед неба, / Випий ще раз; не приїде –
052A 0001 ----- / Б'ють пороги; місяць сходить, / Як і перше сходив...
061A 0201 Надворі світає; / Погас місяць, горить сонце. / Гайдамаки встали,
061A 0588 Вітру немає; / Місяць високо, / Зірньки сяють.
061A 0823 Загавкають та й замовчать. / Біліє місяць; люде сплять, / І титар спить... Не рано встане:
061A 0851 Із-за лісу, з-за туману, / Місяць випливає, / Червоніє, круглолиций,
061A 1199 Дрімають... навіки бодай задрімали! / А тим часом місяць пливе оглядять / І небо, і зорі, і землю, і море,
274A 0086 Он, бач, зо мною пан лежить. / Огонь погас, а місяць сходить, / В яру пасеться вовкулак...
274A 0117 В гарячий попіл. Виступав / Щербатий місяць з-за могили, / І на шатро мов позирав,
016B 0319 І дивиться, як над горою / Червоний місяць аж горить, / З-за хмари тихо виступає.
016B 0329 Як зорі божії встають, / Як сходить місяць, червоніє... / Дивіться, поки вас гріє,
029B 0117 З чорною землею, / Виступає круглий місяць / З сестрою зорею,
029B 0148 І чорнобривка молоденька, / І місяць з зорями сіяв, / І соловейко на калині
029B 0163 Пішов у хату ночувати. / А місяць хмарою повивсь. / -----
083B 0164 Мина літо, мина осень, / Мина сьомий місяць, осьмий, / Уже й дев'ятий настає.
095B 0185 Червоний діжою / Місяць сходив...– І я колись / Була молодою...–
095B 0297 А знаєш, снилося мені: / Удень неначе місяць сходив, / А ми гуляєм понад морем
198B 0035 Поки з вечернею зорьєю / Не зійде місяць над горою, / Туман на лан не прожене.
218B 0506 Ніби із-за диму, / Пливе місяць круглолиций. / І мир первозданний

МІСЯЧЕНЬКУ 1

- 010A 0100 Нехрещену положила. / Місяченьку! / Наш голубоньку!

МІТЛА 5

- 221A 0348 Он, бачите, над Києвом / Мітла простяглася, / І над Дніпром і Тясмином
250B 0349 Такого дива. Аж здрогнув / Святий тесляр. Мітла з востоку / Над самим Віфліємом, боком,
250B 0351 Над самим Віфліємом, боком, / Мітла огненна зійшла. / І степ і гори осіяла.
250B 0407 Вночі тайними манівцями / На шлях мемфійський. А мітла, / Мітла огненна світила,
250B 0408 На шлях мемфійський. А мітла, / Мітла огненна світила, / Неначе сонце, і дивилась

МІХОНОШІ 1

- 030A 0722 Хто старому, а дівчата / Шажок міхоноші. / Задивляється чорноброві –

МІЩАНКИ 1

234A 0340 Прийшла в Київ – не спочила, / У міщанки стала, / Найнялася носить воду,

МЛАДЕНЦЕМ 1

250B 0395 Марія навіть не ховалась / З своїм младенцем. Слава вам, / Убогим людям, чабанам,

МЛАДЕНЧЕ 1

249B 0036 Спаси ти нас, / Младенче праведний, великий, / Од п'яного царя-владики!

МЛАДЕНЧЕСКИЕ 1

014B 0005 Не заговориш ні про горе, / Ні про младенческие сны. / Верчуся, світу дожидаю,

МЛАДЕНЧІ 1

250B 0561 І заривав, і пролились / Ще в перший раз младенчі сльози / На лоно матерне. Небозі

МЛАДІЇ 1

076B 0043 Маленьких діточок своїх. / А в городі младиї вдови / В своїх світлицях, чорноброві.

МЛИН 1

234A 0064 Худоби діждалися, / Придбали хутір, став і млин, / Садок у гаї розвели

МЛІЄ 12

030A 0265 На руках дитина. / Вийшла з села – серце мліє; / Назад подивилась,
 030A 0480 Либонь, ідуть москалики... / Лихо!.. Серце мліє... / Полетіла, зострілася,
 055A 0043 Ні землі, ні неба. / Серце мліє, а козакам / Того тільки й треба.
 061A 0374 І сліду не стало. / Серце мліє, як згадаю... / Чому не осталося?
 061A 0840 Степами, ярами; / Лихо мліє перед ними... / А за козаками...
 123A 0059 Жвавий, кучерявий, / Мліє, в'яне, як зостріне / Ганнусю чорняву.
 123A 0119 Рибалонька кучерявий / Мліє на тім боці... / І я колись... Та цур йому!
 150A 0055 Байдаком керує. / Гамалію, серце мліє: / Сказилося море,
 150A 0088 Кричать за муром. Хто такий? / Гамалію, серце мліє: / Скутар скаженіє!
 154A 0057 Байдаком гирує. / Гамалію, серце мліє, / Сказилося море.
 154A 0088 Кричать за муром. Хто такий? / Гамалію, серце мліє, / Скутар скаженіє!
 180A 0258 І знов лечу. Земля чорніє, / Дрімає розум, серце мліє. / Дивлюся: хати над шляхами

МЛІЛА 3

061A 1526 А де шляхта, запершися, / У будинках мліла. / Скрізь по селах шибениці;
 114A 0110 Жартувала, / Обнімала, мліла... / А іноді усміхалась,
 250B 0664 Його слова, його діла – / Все чула, й бачила, і мліла, / І мовчки трепетно раділа,

МЛІЛИ 1

061A 2074 Я бачила – кати ляхи / Трусилися, мліли, / Як хто скаже про Галайду.

МЛІЛО 4

047A 0067 Любилася, кохалася, / А серденько мліло – / Чуло серце недоленку,
 057A 0038 Що на Україні, / Серце мліло, не хотіло / Співать на чужині...
 061A 1398 Муки страшної, щоб пекло / Тряслося та мліло!» / «Добре, сину, ножі будуть
 185B 0020 Із москалів, а не діждусь! / Мені, було, аж серце мліло, / Мій Боже милий! як хотілось,

МЛІЮ 1

068B 0173 Богом розмовляють, / Дивлюся я, а сам млію. / Тихо задзвонили

МЛІЮТЬ-ОБНІМАЮТЬ 1

061A 0363 Єсть карії очі – як зіроньки сяють, / Білі рученята – мліють-обнімають, / Єсть серце єдине, серденько дівоче,

МНА 1

061A 0225 Дечому навчили! / Тма, мна знаю, а оксію / Не втну таки й досі.

МНОГИМИ 1

076B 0147 Одрях старий, і покривали / Многими ризами його, / А все-таки не нагрівали

МНОГО 1

221A 0204 ----- / Э... сестрица, много: / Три указа накаркала

МНОГОСТРАДАЛИЦЯ 1

245B 0014 Моя єдина сестра! / Многострадалиця святая! / Неначе в раї спочиває

МНОЖИЛА 1

266B 0007 І добувала вас, лихих? / І множила ваш род проклятий? / А потім з вас, щенят зубатих,

МНОЮ 42

- 018A 0015 Його люди знають, / А зо мною зострінуться – / Мов недобачають.
 018A 0019 Дівчина шанує, / Надо мною, сиротою, / Сміється, кепкує.
 018A 0027 Люби, кого знаєш, / Та не смійся надо мною, / Як коли згадаєш.
 030A 0207 Без тебе сховає? / Хто заплаче надо мною, / Як рідна дитина?
 030A 0245 А своєї ся крихотка / Надо мною ляже, / Та про долю, моє горе,
 061A 1507 Вилий муки море, / Розбий кару надо мною, / Та не таким горем
 061A 1639 Та чуєте? Без гомону. / Галайдо, за мною! / В оцім яру є озеро
 061A 1996 Не розпитуй, бабусенько, / Що було зо мною. / Я молилась, я плакала,
 061A 2396 На чужому полі / Хто заплаче надо мною? / Доле моя, доле!
 180A 0184 Лечу, лечу, а вітер віє, / Передо мною сніг біліє, / Кругом бори та болота,
 180A 0451 Нас з тобою. Кайданами / Скований зо мною / Навік-віки. Тяжко мені
 207A 0015 Так ти, моя зоре, / Просієш надо мною, / Ніби заговориш,
 207A 0228 Бог знає на кого / Та й зо мною не говорить. / Утечу, ей-Богу,
 221A 0030 Із Чигрина гості, / То це й шлють, було, за мною. / Одягнуть, обують,
 221A 0087 Зарізані, обнявшись, / Зо мною лежали; / І насилу-то, насилу
 221A 0366 В ірій їсти гадюк / Зо мною. / -----
 266A 0050 Отаке-то злеє лихо / Й зо мною спіткалось: / Серце люди полюбило
 272A 0006 Купаючи, розмовляла / Зо мною, малою: / «Пливи, пливи, моя доню,
 272A 0015 Нехай не сміється / Надо мною, молодою, / Нехай п'є-уп'ється
 274A 0006 Озовітєся ж, заплачте, / Німії, зо мною / Над неправдою людською,
 274A 0085 Цить, лишень, цить. / Он, бач, зо мною пан лежить. / Огонь погас, а місяць сходить,
 274A 0106 Не знаю, де од їх подітись. / Де не піду, й вони за мною, / Вони з'їдять мене колись...
 029B 0010 Іду я тихою ходою, / Дивлюсь – аж он передо мною / Неначе дива виринають,
 036B 0006 Як безталанну свою Україну! / Роби, що хочеш, з темним зо мною, / Тільки не
 кидай, в пекло з тобою
 046B 0085 – Айда в казарми! Айда в неволю! – / Неначе крикне хто надо мною. / І я прокинусь.
 Поза горою
 046B 0126 В неволі знову за своє, / Зо мною знову лихо діє / І серцю жалю завдає.
 068B 0045 Малії паничі були; / Таки однолітки зо мною. / Вона й бере мене в покої
 068B 0163 Диво дивне сталось / Надо мною недолюдом... / Вже на світ займалось,
 092B 0020 Літа мої молодії, / І передо мною / Ніби море заступають
 095B 0306 З байстрам розхристана бреду, / Сміються люде надо мною, / Зовуть покриткою,
 дурною,
 149B 0011 І невеселії ті дні, / Що пронеслися надо мною / В моїй Україні колись...
 149B 0014 Колись божились та клялись, / Братались, сестрились зо мною, / Поки, мов хмара,
 розійшлись
 161B 0202 ----- / А зо мною? / -----
 194B 0074 На чужині, – і ці думи / Зо мною сховають!.. / І мене на Україні
 194B 0085 І покиває головою, / І буде плакати зо мною, / І може, Господи, мене

- 209B 0082 ----- / Зо мною, слухай же, остались / Данило, чура мій, та я,
 230B 0068 Животворящим, а із гною / Встають стовпом передо мною / Його безбожнії діла...
 232B 0001 ----- / Ти не лукавила зо мною, / Ти другом, братом і сестрою
 233B 0020 Пташечкою вилетіла / І понадо мною / Полинула, заспівала
 233B 0025 Душу окропила. / І я живу, і надо мною / З своєю божою красою
 233B 0032 І вдень, і ввечері, і рано / Витай зо мною і учи, / Учи неложними устами
 246B 0002 Колись, дурною головою, / Я думав,– горенько зо мною! / Як доведеться в світі
 жить?

МОВ 228

- 010A 0120 Гай обіззався; галас, зик. / Орда мов ріже. Мов скажені, / Летять до дуба...
 Нічичирк...
 010A 0120 Гай обіззався; галас, зик. / Орда мов ріже. Мов скажені, / Летять до дуба...
 Нічичирк...
 018A 0016 А зо мною зострінуться – / Мов недобачають. / Багатого губатого
 019A 0010 Серце в'яне, співаючи, / Мов пташка без волі... / Нащо ж мені краса моя,
 019A 0015 На сім світі жити; / Свої люде – мов чужії, / Ні з ким говорити;
 019A 0021 Чого серце хоче, / Чого серце, мов голубка, / День і ніч воркує;
 027A 0024 Опиниться, послухає, / Мов батько та мати / Розпитують, розмовляють,–
 030A 0545 Попід горою, ярмом, долом, / Мов ті діди високочолі, / Дуби з гетьманщини стоять.
 030A 0550 І ополонка – воду брать... / Мов покотьюло червоніє, / Кризь хмару сонце зайнялось.
 030A 0568 Недобра їх розносила, / Мов справді за ділом. / Ничипоре! Дивись лишень,
 047A 0146 Для того придбала». / Пішла стара, мов каламар, / Достала з полиці.
 047A 0182 І не оглянулася. / Полетіла, мов на крилах, / Серед степу пала,
 052A 0010 Чайка скиглить літаючи, / Мов за дітьми плаче; / Сонце гріє, вітер віє
 061A 0489 «Зараз, зараз!» / Ревуть, мов скажені, / Ревуть ляхи, а поставець
 061A 0652 Шелест!... Коли гляне: / Попід гаєм, мов ласочка, / Крадеться Оксана.
 061A 0729 Далєбі, дівчата! / «Ото який! Мов і справді / Обридло!»
 061A 0812 Махнув рукою на громаду. / Понура шляхта, мов хорти, / За двері вийшли. Сам
 позаду
 061A 0827 Горіло світло, погасало. / Погасло... Мертвий мов здригнув. / І сумно-сумно в хаті
 стало.
 061A 1279 Мине лихо... Кругом його / Мов вимерли люде. / Ані півня, ні собаки:
 061A 1306 Сердега Ярема з свяченим в руках. / А Дніпр мов підслухав: широкий та синій, /
 Підняв гори-хвилі; а в очеретах
 061A 1377 «Не боюся!» Знявши шапку, / Став, мов перед паном. / «Відкіля ти? Хто ти такий?»
 061A 1675 І хатина, і будинок; / Мов доля карає / Вельможного й неможного.
 061A 1704 «Кари лихам, кари!» / Мов скажений, мертвих ріже, / Мертвих віша, палить.
 061A 2375 Товариші гайдамаки: / Гонта мов не чує, / Синам хату серед степу
 123A 0130 Розхристана, боса, / З роту піна; мов скажена, / Рве на собі коси.
 150A 0126 І на ножах в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає, / Через базари кров тече,
 150A 0175 Позад завзятий Гамалія: / Орел орлят мов стереже, / Із Дарданеллів вітер віє,
 154A 0110 На бенкет козачий. / Темно всюди, мов у будень, / А свято чимале.
 154A 0126 І на списах в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає, / Через базари кров тече,
 180A 0105 Тополі по волі / Стоять собі, мов сторожа, / Розмовляють з полем.
 180A 0221 Заворушилася пустиня. / Мов із тісної домовини / На той остатній страшний суд
 180A 0261 Та городи з стома церквами, / А в городах, мов журавлі, / Замоштрували москалі;
 180A 0266 Моштруються... Далі гляну: / У долині, мов у ямі, / На багнищі город мріє;
 180A 0315 Цариця-небога, / Мов опеньок засушений, / Тонка, довгонога,
 180A 0331 В сребрі та златі, / Мов кабани годовані, / Пикаті, пузаті!..
 180A 0344 А диво-цариця, / Мов та чапля меж птахами, / Скаче, бадьориться.
 180A 0347 Довгенько вдвох похажали, / Мов сичі надуті. / Та щось нишком розмовляли –
 180A 0388 Увесь каменем. Дивуюсь, / Мов несамовитий! / Як-то воно зробилось
 180A 0395 Твердиня й дзвіниця, / Мов та швайка загострена, / Аж чудно дивиться.
 180A 0408 А він руку простягає, / Мов світ увесь хоче / Загарбати. Хто ж це такий?
 180A 0424 Тяжко-тяжко мені стало, / Так, мов я читаю / Історію України.

- 180A 0467 Сіре небо. А в тій хмарі / Мов звір в гаї вис. / То не хмара – біла пташка
180A 0550 І все затрусилось, / Що осталось; мов скажений, / На менших гукає –
180A 0566 Медвежа натура? / Мов кошеня, такий чудний. / Я аж засміявся.
194A 0003 Чого серце плаче, ридас, кричить, / Мов дитя голодне? Серце моє трудне, / Чого ти
бажаєш, що в тебе болить?
198A 0014 Удвох, кажуть, і плакати / Мов легше неначе; / Не потурай: легше плакати,
199A 0155 Все потопили, все взяли, / Мов у Московії татаре, / І нам, сліпим, передали
199A 0195 Луна, гогочучи, неслась. / Ченці ховаються... Мов кара, / Луна в конглові оддалась –
199A 0198 ----- / Зашипіли, мов гадюки, / Ченці в Ватікані,
199A 0207 Круг тіари. Та нищечком, / Мов коти, гризуться / За мишеня... Та й як паки?
199A 0227 До Констанця; степи, шляхи, / Мов сарана, вкрили / Барони, герцоги і дюки,
199A 0231 І трубадури (кобзарі), / І шляхом військо, мов гадюки. / За герцогинями німота;
199A 0236 Так аж кишить! Все на охоту, / Мов гад у ірій, поспіша! / О чеху! Де твоя душа??
199A 0239 Дивись, що сили повалило – / Мов сарацина воювать / Або великого Аттілу!
199A 0251 І чехи Гуса провозжали, / Мов діти батька... / Задзвонили у Констанці
199A 0256 Гладкі та червоні, / Мов бугаї в загороду, / І прелатів лава.
199A 0260 І вінчані глави; / Зібралися, мов Іуди / На суд нечестивий
199A 0267 ----- / Мов кедр серед поля / Ливанського, у кайданах
199A 0293 «Побороли! побороли!..» – / Мов обеленіли. / «Автодафе! автодафе!..» –
199A 0337 Та й не чути стало! / Мов собаки, коло огню / Кругом ченці стали.
199A 0364 Байдуже їм, розлетілись, / Мов тії ворони, / З кровавого того свята.
207A 0045 Немає, немає... / Мов умерла; а той рветься / З усієї сили
207A 0053 Виглядає доля, / Мов дитинка; а він її / Лає, проклинає!
207A 0064 Сидить собі сіромаха, / Мов у своїй хаті. / Така-то доля тая,
207A 0252 А йому байдуже, / Мов сміється. Степаночку, / Хіба ти не знаєш,
207A 0288 В серці запеклися, / Мов у пеклі. А Ярина / То клене, то просить,
207A 0324 Та плачуть обоє. / І шаблюка, мов гадюка, / Й ратище-дрючина,
207A 0349 Сказав старий. А Ярина, / Мов тая ялина / При долині, похилилась...
207A 0370 Настала осень, шелестить / Пожовкле листя, мов убитий / Старий під хатою сидить,
207A 0390 І рястом квітчає / Весна землю, мов дівчину / В зеленому гаї;
207A 0394 Опинилось-стало, / Мов жених той молодую, / Землю оглядало,
207A 0472 І в сорочках білих, / Невеселі, мов сироти, / Під хатою сіли.
207A 0476 Слухають... щось грас, / Мов на кобзі, на улиці / І ніби співає.
207A 0563 Невидющими очима, / Мов сонце побачив. / І беруть його під руки,
207A 0567 І вітає Яриночка, / Мов рідного брата. / І голову йому змила,
207A 0610 І Степан остався. / Зрадів старий, мов маленький, / Аж за кобзу взявся,
207A 0654 Пудром осипались / І в цариці, мов собаки, / Патинки лизали.
221A 0150 Мені показала, / Мов будинок. А в галері / Князі, і всі сили,
221A 0190 Посеред лісу, усі три. / Мов на мороз, понадувались, / Одна на другу позирали,
221A 0376 Уже й помостили, / Мов для їх те сідало / Москалі зробили.
221A 0459 Костяки в льоху лежали / І мов усміхались, / Що сонечко побачили.
221A 0477 Правительство!! Кричить, біга, / Мов несамовитий. / Яременка в пику пише,
234A 0117 Чи чуєш? щось плаче / За ворітьми... мов дитина! / Побіжім лиш!.. Бачиш?
234A 0462 Старий Трохим по надвір'ю, / Мов убитий, ходить. / Катерина ж з болящої
234A 0508 І Отче наш тихо-тихо, / Мов крізь сон, читала. / -----
250A 0005 І все спочиває. / Тільки я, мов окаяний, / І день і ніч плачу
256A 0022 У яр тойді сходилися, / Мов із хреста зняті, / Батько з сином і брат з братом –
270A 0069 В хату не пустили. / А весною, мов на диво, / На мене дивились.
272A 0039 В Дніпро поринула, / Мов пліточка. А лозина / Тихо похитнулась.
274A 0118 Щербатий місяць з-за могили, / І на шатро мов позирав, / Аж поки хмари заступили.
274A 0393 ----- / Та й замовкла, мов заснула. / Цигане вставали,
006B 0336 Чи то пригород, чи город, / Мов бритвою, старий голить / Усе, що даси.
016B 0092 Загинеш, серденько, загинеш, / Мов ряст весною уночі. / Засхнеш, не знатимеш
нічого,
016B 0103 Стара мати. Саму тебе / Мов намалювала, / Хоч молись перед тобою,
016B 0105 Хоч молись перед тобою, / Мов перед святою... / Красо моя молодая,

- 016В 0166 І не допускала. / Мов яблучко у садочку, / Кохалась дитина.
 016В 0195 А дитині ніби сниться, / Мов вимовить хоче: / – Не плач, мамо, не розплітай
 016В 0202 Дочка уродлива. / Мов тополя, виростає / Світові на диво.
 016В 0224 Її єдина дитина! / Мов одірвалось од гиллі, / Ненагодоване і босе,
 016В 0265 Аж ось із Києва привозять / Княжну. Мов сонечко зійшло / Над обікраденим селом.
 016В 0277 Весела гуляла, / Мов ласочка з кубелечка, / На світ виглядала
 016В 0283 ----- / Мов сизая голубонька, / Село облетіла.
 016В 0322 І ніби гори оживають. / Дуби з діброви, мов дива, / У поле тихо одхожають.
 026В 0020 І рай запалило. / Мов прокинувся, дивлюся: / Село почорніло,
 029В 0007 З Виблої могили, / Ще старішої... мов ті хмари, / Що за Дніпром сіли,
 029В 0015 Хатки біленькі виглядають, / Мов діти в білих сорочках / У піжмурки в яру
 гуляють,
 029В 0028 Оболонками старими, / Мов мертвець очима / Зеленими, позирає
 029В 0040 Розкидав з долею лихою, / Мов п'яний старець торбинки, / А он старе Монастирище,
 029В 0112 З Трубайлом Альта меж осокою / Зійшлись, з'єднались, мов брат з сестрою. / І все
 те, все те радує очі,
 036В 0022 Що часто котяться голови буї / За теє диво! Мов пси, гризуться / Брати з братами, й
 не схаменуться.
 038В 0091 Братерство славне ожива. / А сивий гетьман, мов сова, / Ченцеві зазирає в вічі.
 046В 0048 Талами вийду понад Уралом / На степ широкий, мов на волю. / І болящєє, побите
 046В 0051 Серце стрепенеться, / Мов рибонька над водою, / Тихо усміхнеться
 046В 0116 Благаю Бога, щоб світало, / Мов волі, світу сонця жду. / Цвіркун замовкне, зорю
 б'ють.
 050В 0254 А в неділю або в свято / Мов причепуриться, / Шкандибає на вдовину
 057В 0062 Смерті сподіваюсь, / А ридаю, мов дитина, / Як я нагадаю
 057В 0144 Чужі люде поховали... / А я, мов проклятий / Той Іуда, одринутий
 057В 0239 Коси заплітали, / Мов дівчата, та святєє / Борошно псували?
 057В 0243 Так собі, аби-то! / Отож, було, мов генерал, / Максим сановито
 057В 0402 (Бо тут Сибір була колись.) / І пропадаю, мов собака, / Мов той Іуда! Помолись
 057В 0403 І пропадаю, мов собака, / Мов той Іуда! Помолись / За мене Богу, мій ти сину,
 066В 0009 На неї гляну, подивлюсь, / І, мов добро кому зроблю, / Так любо серце одпочине.
 068В 0110 Та молодих дівчат в селі, / Мов бугаї, перебирали. / Звичайне, паничі. Ждемо,
 068В 0128 Ніже єдиний католик, / Всі полягли, мов поросята / В багні смердячому. А ми,
 068В 0141 І вже до сотні dorostala. / Мов поросяча, кров лилась. / Я різав все, що паном
 звалось,
 068В 0150 До всього, всього я привик. / Було, мов жабу ту, на списі / Спряжеш дитину на огні
 068В 0168 Щоб зарізати. Дивлюся, / Мов на небі висить / Святий Київ наш великий.
 068В 0175 Тихо задзвонили / У Києві, мов на небі... / О Боже мій милий!
 068В 0182 Нудьги тії не осталося, / Мов переродився... / Подивився кругом себе
 074В 0015 Дуби і всякі дерева / Великолітні, мов трава / В покоси стелеться, а з яру
 074В 0049 Непевне діється тойді. / Мов степ до Бога заговорить. / Верблюди заплаче, і кайзак
 076В 0052 В червленій ризі похожає / Та, мов котюга, позирає / На сало, на зелений сад
 076В 0057 Версавія купалася, / Мов у раї Єва, / Подружіє Гурієво,
 076В 0066 Дрімас, сумує Іерусалим. / В кедрових палатах, мов несамовитий, / Давид похожає і,
 о цар неситий,
 076В 0164 Найкраща меж ними, / Меж дівчатами; мов крин той / Сельний при долині –
 076В 0185 І сипала в огнище ладан, / Мов ті валькірії, круг неї / Танцюють, граються дівчата
 076В 0219 Морока з ними, щоб ви знали, / Мов дурень, ходиш кругом їх, / Не знаєш, на яку й
 ступити.
 083В 0018 І знову ліри заревли, / І знов дівчата, мов сороки, / А парубки, узявшись в боки,
 083В 0031 На титарівну... А та в квітах, / Мов намальована, стоїть / Сама собі, і на Микиту
 083В 0061 Яка лягла, така і встала, / Мов одуріла! Що робить? / Сама не знає! А Микита,
 083В 0185 То знов одступає. / А з калини, мов гадина, / Байстрюк виглядає!
 088В 0011 І сторч на море поглядав, / Мов на Іуду... Із туману, / Як кажуть, стала виглядати
 090В 0001 ----- / Мов за подушне, оступили / Оце мене на чужині
 092В 0026 І ті люде, і село те, / Де колись, мов брата, / Привітали мене. Мати!

- 095В 0067 Дивітесь, вийшла погуляти, / Мов краля, пані молодая / З двома маленькими дітьми.
095В 0083 Судилось Господом зносить / Красу і молодість... Мов чари, / Розсипалось та
розлилось,
095В 0214 Пожар! пожар! І де взялися / Ті люде в Бога? Мов з землі / Родилися і тут росли,
095В 0314 І пострибала через двір / У поле, виючи мов звір. / Пошкандибала стара мати
102В 0020 І праведно Господь великий, / Мов на звірей тих лютих, диких, / Кайдани повелів
кувать,
104В 0078 Допік добре. А жіночка / Мов цього й не знає, / У доброму намистечку
104В 0131 Неначе п'явка та, впилась / І, мов водою, залилась / Дрібними, як горох, сльозами.
108В 0006 Рожевою пеленою, / Мов мати дитину. / Очам любо. Годиночку,
108В 0020 І ждеш його, того світу, / Мов матері діти. / -----
109В 0009 Нудити світом? Не говорить, / Мовчить і гнеться, мов жива, / В степу пожовклая
трава;
113В 0007 Як я їх складаю, / З-за Дніпра мов далекого / Слова прилітають.
113В 0011 Плачучи, сміючись, / Мов ті діти. І радують / Одинокую душу
113В 0015 Любо мені з ними. / Мов батькові багатому / З дітками малими.
114В 0006 І без вітру гойдаються, / Мов борються в полі. / Ото сестри-чарівниці –
119В 0005 У золоті, в аksamиті, / Мов та квіточка укрита, / Росла я, росла.
125В 0036 А оранди з костьолами, / Мов свічки, згоріли. / В самім замку невеличку
137В 0013 З усіх церков на гору йде, / Мов та божа пчола, гуде. / З монастиря святого
137В 0051 Великий громаді. / І, мов дзвоном дзвонить, / Говорить:
143В 0007 Та що з того? Не побрались, / Розійшлися, мов не знали. / А тим часом дорогії
147В 0041 Під хатами і погнили. / Мов оазис, в чистім полі / Село зеленіє.
149В 0015 Братались, сестрилися зо мною, / Поки, мов хмара, розійшлися / Без сльоз, роси тії
святої.
150В 0016 Хоч слова тихого; не чуть, / І мов у полі сніг заносить / Неохолонувший ще труп.
153В 0029 Що то за проклята! / Мов змальована сиділа / До самої ночі
153В 0067 А жид ізнадвору, / Мов скажений, вибігає / З сокирою! Горе!
156В 0009 Дурний Самойлович. / З Ромоданом. Мов та галич, / Вкрили Україну,
156В 0064 Та й пішли собі у Польщу, / Мов добре зробили. / А москалі з Ромоданом
156В 0069 ----- / Мов орел той приборканий, / Без крил та без волі,
161В 0058 Настусині коси, / Мов дві гадини великі, / Докупи сплітає,
161В 0064 Нічого не знає. / Мов кошеня на припічку / З старим котом грає...
161В 0068 Дивись лишень, коси / Мов русалка розтріпала... / А чому ти й досі
161В 0183 Удвох собі похожають, / Мов ті голуб'ята. / А старого нема дома,
161В 0264 ----- / А їй байдуже! мов не знає! / Неначе та сорока, скаче.
161В 0412 Що тополі на вигоні / Стоять, мов дівчата / Вийшли з Оглава ватагу
175В 0028 Звичайне, хлопці. А дівчата, / Мов ті сороки, цокотали / Та до криниці учащали
175В 0035 А лановий і не шукає, / Мов і не бачить. Не новий / Оцей лукавий лановий.
175В 0048 Та лановий пана / І просадив, мов ту жабу. / Застогнав поганець
180В 0010 І перед нею помолюся, / Мов перед образом святим / Тієї матері святої,
180В 0064 Старці тебе цураються, / Мов тії прокази. / А воно таке маленьке,
187В 0026 Полізли свині ізнадвору, / Мов у калюжу, та й сопуть. / І добре роблять, що кують
188В 0008 Малого хлопчика в селі. / Мов одірвалось од гіллі, / Одно-однісіньке під тином
189В 0027 З-за гаю крилами махає. / І дуб зелений, мов козак / Із гаю вийшов та й гуляє
189В 0032 Лежать собі у холодочку, / Мов у раю, мої старі. / Хрести дубові посхилялись,
189В 0050 Острижена. Було, вночі / Сидить під тином, мов зузуля, / Та кукає, або кричить,
200В 0220 Хто отруїв його?» Гудуть, / Мов стиха дзвони. «Пані! Пані!» – / Громада зично
загула.
205В 0006 Купається собі в калюжі, / Мов перш купалося в гріхах. / І справді так. Мені
байдуже
207В 0033 Розлізлися межі людьми, / Мов мишенята. Я до школи – / Носити воду школярам.
209В 0016 Та і йде до мене... Я собі звернулось, / Щеня мов під тином, – звичайне, мале, / То й
перелякалось. От мене бере
209В 0023 А хто по коліна неначе одтятій, – / Лежать собі хлопці, мов у теплій хаті. / – Дивися,
дитино, оце козаки

- 209B 0087 Ще тільки-тільки наливалось, / Мов та черешенька!.. За гріх, / За тяжкий, мабуть, гріх великий
- 212B 0005 Дивлюся іноді, дивлюсь, / І чудно, мов перед святою, / Перед тобою помолюсь.
- 214B 0013 Чого ж я плачу? Мабуть, шкода, / Що без пригоди, мов негода, / Минула молодість моя.
- 216B 0006 І на діла його дивившись, / А так, мов іноді упившись / Дідусь сивесенький, рида –
- 218B 0039 І горе, горенько моє, / Мов нагодована дитина, / Затихне трохи. І тюрма
- 218B 0198 Умреш єси на самоті, / Мов прокаженна! / -----
- 218B 0404 За матерями християнам. / Мов дзвони, загули кайдани / На неофітах. А твій син,
- 218B 0440 Женуть гуртами християн / У Колізей. Мов у різниці, / Кров потекла. Ликую Рим!
- 218B 0452 Тебе уб'ють. Ножем тупим / Тебе заріжуть, мов собаку, / Уб'ють обухом.
- 218B 0467 Псалом співаючи, ступив. / І п'яний кесар, мов скажений, / Зареготавсь. І леопард
- 218B 0498 І ніби заплакав / Одинокий. Мов гора та / На полі, чорніє
- 218B 0514 У проспаним раї. / Гриземося, мов собаки / За маслак смердячий,
- 233B 0023 Ти, золотокрила... / Мов живущою водою / Душу окропила.
- 236B 0005 Болить, і плаче, і не спить, / Мов негодована дитина. / Лихої, тяжкої години,
- 239B 0006 І процвітеш, позеленієш, / Мов Йорданові святіє / Луги зелені, береги!
- 239B 0030 Незрячі прозрять, а кривис, / Мов сарна з гаю, помайнують. / Німим отверзуться уста;
- 242B 0007 Мужичька кров! Кати вінчані, / Мов пси голодні за маслак, / Гризуться знову.
- 250B 0070 З старим Іосифом? О доле! – / І похилилась, мов тополя / Од вітру хилиться в яру.
- 250B 0119 ----- / Увечері, мов зоря тая, / Марія з гаю вихожає
- 250B 0172 В одному білому хітоні, / Мов намальований сів, / І став велично на порозі,
- 250B 0432 Щоб хоч укритися вночі. / З-за Нілу сфінкси, мов сичі, / Страшними мертвими очима
- 250B 0437 По шнуру піраміди вряд, / Мов фараонова сторожа, / І ніби фараонам знать
- 250B 0572 Отож і спить собі дитина, / Мов янгеляточко в раю. / І на єдиную свою
- 250B 0698 І цілував, благословляя, / Погрався з ними, мов маленький, / Надів бурнус. І веселенький
- 250B 0734 І їх уніє і страх / Розвіяла, мов ту полову, / Своім святим огненным словом!
- 266B 0011 Незлобних, праведних дітей, / Жрете, скажені!.. Мов шуліка / Хватає в бур'яні курча,
- 268B 0021 Во чреві згинуть, пропадуть, / Мов недолежані курчата!.. / І плача, матернього плача
- 284B 0008 Стоїть старий, похилився, / Мов козак той зажурився. / -----
- 284B 0019 Та гнучкою лозиною, / Мов дівчаточка із гаю / Вихожаючи, співають;
- 287B 0005 Раби, невольники недужі! / Заснули, мов свиня в калюжі, / В своїй неволі! Мій ти друже,
- 292B 0028 В храмах, в пагодах годувались, / Мов кабани царям на сало / Та на ковбаси. І царі
- 292B 0085 То возьме скіпетр і заграє, / Мов на сопілці. / Чабани,
- 292B 0105 З того лукавого Давида, / То, мов гадюку б, розтоптав / І ядовитую б розтер
- 299B 0015 За ними гнеться, шкандибас, / Мов у кошару заганяє / Чужу худобу. Де ж той світ!?
- 303B 0017 Гарненько думав. І не бачу, / Що з того боку, мов із ями, / Очима лупа кошеня.
- 308B 0068 Прилинеш ти у холодочок, / Тебе, мов кралю, посажу. / Дніпро, Україну згадаєм,

МОВА 3

- 027A 0053 Пішла дібровою руна, / Руна гуляє, божа мова. / Встануть сердеги працювать,
- 060A 0026 Розмовляють, сумуючи, / Отака їх мова: / «Було колись – минулося,
- 061A 0750 Слухатъ тую мову. / Ото мова! Не розкажу, / Мої чорноброві,

МОВИ 8

- 030A 0538 А йвася питають, заранне питають, / Не дадуть до мови дитині дожить. / На кого собаки на улиці лають?
- 052A 0054 Без золота, без каменю, / Без хитрої мови, / А голосна та правдива,
- 061A 2127 Гуляють хмари; сонце спить; / Нігде не чутъ людської мови; / Тільки звір виє по селу,

- 114A 0019 Як побачить диво – твою красоту. / Кого ти без мови, без слова навчила / Очима, душою, серцем розмовлять.
 150A 0104 Бо давно не чули / Хрещеної тії мови. / І ніч стрепенулась:
 154A 0104 Бо давно не чули / Хрещеної тії мови. / І ніч стрепенулась.
 180A 0521 Жидам продав, поки вивчив / Московської мови. / Україно! Україно!
 250A 0117 І в слав'янофіли / Так і претесь... І всі мови / Слав'янського люду –

МОВИВ 2

- 250B 0155 Зострів її і привітав / І тихо мовив: – Де ти в Бога / Загаялась, моя небого?
 250B 0324 Поволі, тихо.– Семіон / Протопресвітер,– Йосип мовив,– / Такеє-то пророче слово

МОВИЛА 2

- 250B 0065 На той широкий божий став, / І мовила: – Тівєріадо! / Широкий царю озерам!
 250B 0334 І ми вже бачили Месію! – / Марія мовила. / Найшов

МОВИ-РОЗМОВИ 1

- 061A 0714 Довго вони, як бачите, / Меж мови-розмови / Цілувались, обнімались

МОВІ 1

- 292B 0072 Чи заходиться та зробить / Царя здорового? – По мові, / По мудрій раді розійшлись

МОВЛЯВШИЙ 1

- 237B 0012 Язык отой велеречивий, / Мовлявший: ми не суєта! / І возвеличимо надиво

МОВУ 9

- 027A 0085 Тебе не забудуть! / Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та ширу, прийми, привітай.
 027A 0108 Там не одинокий був би з нею й я. / Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та ширу, прийми, привітай.
 030A 0375 (Звичайно, не в очі.) / «А так тільки псує мову / Та людей морочить».
 057A 0031 Серце рвалося, сміялось, / Виливало мову, / Виливало, як уміло,
 061A 0749 Мій!..» Аж верби нагинались / Слухать тую мову. / Ото мова! Не розкажу,
 114A 0135 Козацька чуприна... / Що на мову на Петрову / В глухій домовині
 150A 0025 У синєє море на ребрах послав. / І море ревнуло Босфорову мову, / У Лиман погнало, а Лиман Дніпріві
 154A 0025 У синєє море на ребрах послав. / І море ревнуло Босфорову мову, / У Лиман погнало, а Лиман Дніпріві
 196A 0006 Кому ж її покажу я, / І хто тую мову / Привітає, угадає

МОВЧАВ 2

- 199A 0185 І плакав Гус, молитву дія, / І тяжко плакав. Люд мовчав / І дивувався: що він діє,
 250B 0055 І рада, аж сміється, рада / Що Йосип, сидячи, мовчав, / Не боронив їй, не спиняв

МОВЧАЛА 2

- 047A 0109 Дивилася чорнобрива, / Сохла і мовчала. / Пішла вночі до ворожки,
 207A 0351 При долині, похилилась... / Мовчала Ярина. / Тільки сльози утирає,

МОВЧАЛИ 4

- 061A 0284 Сейми, сеймики ревіли, / Сусіди мовчали, / Дивилися, як королі
 033B 0080 Чули, чули небожата, / Чули, та мовчали. / Бо й їм добре на чужині
 230B 0016 Всегда к ефрейторам своїм». / А ми дивились та мовчали, / Та мовчки чухали чуби.
 292B 0022 В роботу-каторгу. Минали / За днями дні. Раби мовчали, / Царі лупилися, росли

МОВЧАТЬ 6

- 020A 0057 Високі могили?.. / Мовчать гори, грає море, / Могили сумують,
 061A 0407 Тяжко, нудно розказувать, / А мовчать не вмію. / Виливайся ж, слово-сльози:

- 221A 0441 Старці під берестом заснули; / Ще сонце спить, пташки мовчать, / А коло льоху вже проснулись
 033B 0050 Що вона зробила? За що вона гине? / За що її діти в кайданах мовчать? / Розказали кобзарі нам
 111B 0048 А ще поганше на Україні / Дивитись, плакати – і мовчати! / -----
 266B 0014 Ключе і рве його. А люде... / Хоч бачать люде, та мовчать. / Отож львєня те дике! люте!

МОВЧИ 3

- 061A 1905 Та в запічку колиши, / Та мовчи, не диши». / -----
 199A 0277 Чи дивиться на кайдани??» / «Мовчи, чеше смілий...» – / Гадюкою зашипіли,
 274A 0284 ----- / Та мовчи вже, бо забуду. / Потім не згадаю.

МОВЧИТЬ 9

- 010A 0085 І над водою, і над гаєм, / Кругом, як в усі, все мовчить. / Аж гульк – з Дніпра повиринали
 061A 0783 Скажи, де гроші?» / Той мовчить. / Налигачем скрутили руки,
 061A 2561 А тирсу на полі. / Все замовкло. Нехай мовчить; / Така божа воля.
 180A 0027 Кров, як воду, точить!.. / А братія мовчить собі, / Витріщивши очі!
 199A 0089 «Кругом неправда і неволя, / Народ замучений мовчить, / І на апостольським престолі
 246A 0093 Од молдованина до фінна / На всіх язиках все мовчить, / Бо благоденствує! У нас
 016B 0082 У мужика... І Бог не знає, / А може, й знає, та мовчить. / -----
 016B 0361 Ні, не прокинулася, спить, / А Бог хоч бачить, та мовчить, / Гріхам великим потурає.
 109B 0009 Нудити світом? Не говорить, / Мовчить і гнеться, мов жива, / В степу пожовкля трава;

МОВЧИТЬ 3

- 020A 0061 Поляки панують. / Грай же, море, мовчить, гори, / Гуляй, буйний, полем –
 061A 2219 «Боже мій великий! / Мовчить, мовчить! Знаю, знаю!» / Зібралась громада.
 061A 2219 «Боже мій великий! / Мовчить, мовчить! Знаю, знаю!» / Зібралась громада.

МОВЧКИ 29

- 010A 0135 Кругом дуба русалоньки / Мовчки дожидали; / Взяли її, сердешную,
 030A 0233 Ледве встала, поклонилась, / Вийшла мовчки з хати; / Осталися сиротами
 030A 0513 Чорна повернулася. / Кругом мовчки подивилась; / Бачить – ліс чорніє;
 030A 0678 Та в яр... біжить... Серед ставу / Мовчки опинилась. / «Прийми, Боже, мою душу,
 055A 0069 Пан отаман та на хвилю / Мовчки поглядає. / -----
 061A 0206 Сумно, сумно, як сироти, / Мовчки похилились. / «Благослови, – кажуть, – батьку,
 061A 0282 А іншими. Небораки / Мовчки панували. / Сейми, сеймики ревіли,
 061A 0398 Туди й треба гнуться – / Гнуться мовчки, усміхаться, / Щоб люди не знали,
 061A 0917 що купували – грошам не пропадать! А то думають, / думають, ні вголос, ні мовчки;
 а ляхи догадуються – от / тобі й пшик! Що там за рада? Чом вони не дзвонять? Чим
 061A 1188 Кляли, що нічого вже взять. / А гайдамаки мовчки ждали, / Поки поганці ляжуть спати.
 123A 0184 І в мокрій сорочці, / Мовчки дивиться на сей бік, / Рве на собі коси...
 150A 0113 Не злодії з Гамалієм / Їдять мовчки сало / Без шашлика. «Засвіtimo!»
 173A 0203 То од жалю одходила / І мовчки журилась / Та на шлях той, на далекий,
 180A 0354 А потім цариця / Сіла мовчки на дзиглику. / Дивлюсь, цар підходить
 199A 0273 Затрусилась, побіліли, / Мовчки озирали / Мученика. «Чого мене –
 207A 0026 Свою неклепаную косу / Косар непевний... Мовчки скосить, / А там – і слід мій занесе
 234A 0122 Та до воріт... Прибігають – / Мовчки зупинились. / Перед самим перелазом
 274A 0112 І відьма тяжко заридала. / Цигане мовчки дивувались, / Поки послули, де хто впав.
 274A 0399 І вона, небога / Безталанна, встала мовчки / І нібито Богу
 038B 0028 А із Братства те бурсацтво / Мовчки виглядає. / Нема голій школі волі,

175В 0114 У комору, а молода / Вийшла мовчки з хати / Та й пропала. Скрізь шукали,
 218В 0544 За бити голову руками / І тихо, мовчки за возами / Марою чорною пішла
 230В 0017 А ми дивились та мовчали, / Та мовчки чухали чуби. / Німії, подлії раби!
 250В 0189 Сама ж не їла й не пила. / В куточку мовчки прихилилась / Та дивувалася, дивилась,
 250В 0308 Пекти опрісноки. Спекла, / В торбину мовчки положила / І мовчки за старим пішла
 250В 0309 В торбину мовчки положила / І мовчки за старим пішла / У Віфлієм.– Свята сила!
 250В 0665 Все чула, й бачила, і мліла, / І мовчки трепетно раділа, / На сина дивлячись. А він
 268В 0013 Бо довго довготерпеливий / Дивився мовчки на твою, / Гріховну твою утробу
 292В 0078 Не їсть, не п'є, не гомонить. / А мовчки долі, всемогучий, / Деро порфіру на онучі

МОГА 1

156В 0011 Вкрили Україну, / Та й клюють елико мога... / А ти, Чигирине!

МОГИЛА 23

020А 0126 Над річкою, в чистім полі, / Могила чорніє, / Де кров текла козацькая,
 024А 0098 Над річкою, в чистім полі, / Могила чорніє; / Де кров лилась козацькая,
 027А 0106 Там сонце, там місяць ясніше сія, / Там з вітром могила в степу розмовляє, / Там не
 одинокий був би з нею й я.
 030А 0694 Їм зосталась добра слава, / Могила зосталась. / Засміються злії люде
 045А 0047 Широке, синіє: / За могилою могила, / А там – тільки мріє.
 047А 0084 Як ворог сміється, / Без милого скрізь могила... / А серденько б'ється.
 057А 0059 Лягла спочить... А тим часом / Виросла могила, / А над нею орел чорний
 061А 0111 Вітер повіває, / Степ чорніє, і могила / З вітром розмовляє.
 061А 0114 Заспіваю – розвернулась / Висока могила, / Аж до моря запорожці
 061А 0178 У мойй хатині синє море грає, / Могила сумує, тополя шумить, / Тихесенько Гриця
 дівчина співає –
 061А 1141 Де Остряницина стоїть / Хоч би убогая могила? / Де Наливайкова? Нема!
 061А 1237 Багато їх, а хто скаже, / Де Гонти могила, / Мученика праведного
 061А 2530 Одна чорна серед степу / Могила осталась. / -----
 169А 0048 Начетверо розкопана, / Розрита могила. / Чого вони там шукали?
 234А 0042 ----- / «Ой у полі могила; / Там удова ходила,
 006В 0042 За байраком байрак, / А там степ та могила. / Із могили козак
 006В 0074 Стрепенувся байрак, / А могила застогнала. / -----
 016В 0441 А в нас, сердешна, опочила. / Оце її свята могила... / Ще не поставили хреста».
 029В 0108 Собор Мазепин сяє, біліє, / Батька Богдана могила мріє, / Київським шляхом верби
 похили
 046В 0070 А тут бур'ян, піски, тали... / І хоч би на сміх де могила / О давнім давні говорила.
 209В 0012 Пасу я ягнята, а я ще малий; / Дивлюся, могила ніби розвернулась, / А з неї
 виходить неначе козак,
 209В 0019 Неначе на руки та несе в могилу, / А чорна могила ще гірше розкрилась. / Дивлюся,
 в могилі усе козаки:
 209В 0064 І кров'ю, сину, полилась, / І за могилою могила, / Неначе гори, поросли

МОГИЛАМИ 1

046В 0067 Нивами, ланами, / Високими могилами, / Темними лугами.

МОГИЛАХ 1

221А 0303 Древности шукати / У могилах... бо нічого / Уже в хаті взяти;

МОГИЛИ 41

010А 0153 Засиніли понад Дніпром / Високі могили; / Пішов шелест по діброві;
 010А 0211 Насипали край дороги / Дві могили в житі. / Нема кому запитати,
 020А 0056 Синє море твої гори, / Високі могили?.. / Мовчать гори, грає море,
 020А 0058 Мовчать гори, грає море, / Могили сумують, / А над дітьми козацькими
 052А 0013 На степу козачім. / На тім степу скрізь могили / Стоять та сумують;
 052А 0082 Співай же їм, мій голубе, / Про Січ, про могили, / Коли яку насипали,

- 055A 0008 Минулося – осталися / Могили на полі. / Високі ті могили,
 055A 0009 Могили на полі. / Високі ті могили, / Де лягло спочити
 055A 0013 В китайку повите. / Високі ті могили / Чорніють, як гори,
 057A 0036 За ласки дівочі... / За степи та за могили, / Що на Україні,
 057A 0051 Степ і степ, ревуть пороги, / І могили – гори. / Там родилась, гарцювала
 060A 0023 Тугу розганяє, / Там могили з буйним вітром / В степу розмовляють,
 061A 0080 Од козацтва, од гетьманства / Високі могили – / Більш нічого не осталося,
 061A 1138 Згадайте праведних гетьманів: / Де їх могили? Де лежить / Останок славного
 Богдана?
 061A 1223 Діди лежать, а над ними / Могили синіють. / Та що з того, що високі?
 061A 2494 Нема Гонти; нема йому / Хреста, ні могили. / Буйні вітри розмахали
 169A 0035 Мене покидає, / І могили мої милі / Москаль розриває...
 171A 0009 Дніпро висихає, / Розсипаються могили, / Високі могили –
 171A 0010 Розсипаються могили, / Високі могили – / Твоя слава... і про тебе,
 180A 0461 В синє море, розкопала / Високі могили – / Нашу славу. Боже милий,
 221A 0512 То все очухрала. / Могили вже розривають / Та грошей шукають,
 234A 0378 Провела небогу / Аж у поле, до могили, / І молила Бога,
 246A 0164 Літай з козаками понад берегами, / Розриті могили в степу назирай. / Заплач з
 козаками дрібними сльозами
 246A 0177 Тихо прочитаєш... / І могили, степи, море, / І мене згадаєш.
 250A 0241 Всі неправди, щоб розкрились / Високі могили / Перед вашими очима,
 274A 0117 В гарячий попіл. Виступав / Шербатий місяць з-за могили, / І на шатро мов позирав,
 006B 0043 А там степ та могила. / Із могили козак / Встає сивий, похилий.
 006B 0196 Навіки спочило... / Вставало сонце з-за могили, / Раділи люде, встаючи,
 029B 0006 З Переяслава старого, / З Виблої могили, / Ще старішої... мов ті хмари,
 029B 0110 Київським шляхом верби похилі / Трибратні давні могили вкрили. / З Трубайлом
 Альта меж осокою
 046B 0077 Уже й твердині поробили, / Затого будуть і могили, / Всього наробимо колись!
 104B 0114 На свій край на милий! / На високі могили! / На степи широкі!
 147B 0026 А за городами, за тином / Могили чорнії ростуть. / Під хатами поміж садами,
 194B 0056 На лани тії зелені / І тії могили! / А не даси, то донеси
 198B 0022 Та на лани золотополі, / Та на високі могили; / Дивитись, думати, гадать,
 209B 0010 Свиною заснувши, звичайне, такий / І сон приверзеться... Ніби край могили / Пасу я
 ягнята, а я ще малий;
 209B 0026 (Ніби мені каже),– на всій Україні / Високі могили, дивися, дитино, / Усі ті могили,
 усі отакі.
 209B 0027 Високі могили, дивися, дитино, / Усі ті могили, усі отакі. / Начинені нашим
 благородним трупом,
 209B 0101 Хоч коли-небудь, Боже милий! / На світ твій виглянуть з могили – / Спряжу всю
 шляхту на огні!
 209B 0127 За що ми голови складали / В оці могили? Будеш жить, / То, може, й знатимеш,
 небоже,
 209B 0131 За наші голови... А може, / І про могили, і про нас / З старцями божими по селах

МОГИЛИ-ГОРИ 1

- 308B 0071 Веселі селища в гаях, / Могили-гори на степах – / І веселенько заспіваєм...

МОГИЛІ 28

- 016A 0032 Червоною калиною / Постав на могилі. / Буде легше в чужім полі
 020A 0129 Трава зеленіє. / Сидить ворон на могилі / Та з голоду криче...
 024A 0101 Трава зеленіє. / Сидить крячок на могилі / Та з голоду криче...
 030A 0209 Як рідна дитина? / Хто посадить на могилі / Червону калину?
 045A 0043 По полю гуляє. / На могилі кобзар сидить / Та на кобзі грає.
 045A 0056 Старий заховавсь / В степу на могилі, щоб ніхто не бачив, / Щоб вітер по полю слова
 розмавав,

- 045A 0076 А якби почули, що він, одинокий, / Співа на могилі, з морем розмовля, – / На божеє слово вони б насміялись,
 047A 0012 Чабан вранці з сопілкою / Сяде на могилі, / Подивиться – серце нисе:
 173A 0227 Полетіли – гел-гел! / На могилі орел, / На могилі серед ночі
 173A 0228 На могилі орел, / На могилі серед ночі / У козака вийма очі,
 192A 0047 Ой застогнав сивий пугач / В степу на могилі, / Зажурились чумаченьки,
 234A 0003 Поле крилося туманом; / У тумані, на могилі, / Як тополя, похилилась
 268A 0002 Як умру, то поховайте / Мене на могилі / Серед степу широкого
 274A 0159 Та вміло матір проклинать. / А он, чи бачиш, на могилі / Очима лупа кошеня?
 006B 0062 І отут полягли / У могилі залятій.– / Та й замовк, зажурився
 006B 0065 І на спис похилився. / Став на самій могилі, / На Дніпро позирав,
 006B 0142 А мати плакала, ждучи. / Не сон-трава на могилі / Вночі процвітає.
 016B 0017 Нехрещені діти. / Як у полі на могилі / Вовкулак ночує,
 095B 0324 Два трупи на полі найшли / І на могилі поховали. / -----
 114B 0002 Коло гаю в чистім полі, / На самій могилі, / Дві тополі високії
 114B 0030 Й поховали коло гаю / В полі на могилі. / І байдуже? Ні, не дуже.
 114B 0039 Поставив їх в полі / На могилі тополями. / І тії тополі
 114B 0041 І тії тополі / Над Іваном на могилі, / Коло того гаю,
 140B 0024 У ту яму глибою / На високій могилі. / Ой Боже милий! милий, милосердий,
 209B 0020 А чорна могила ще гірше розкрилась. / Дивлюся, в могилі усе козаки: / Який безголовий, який без руки,
 209B 0039 За що Україна наша стала гинуть, / За що й я меж ними в могилі лежу. / Ти ж людям розкажеш, як виростеш, сину.
 209B 0046 Як сон той згадаю. А як нагадаю / Козака в могилі, то й досі не знаю, / Чи то було справді, чи то було так,
 233B 0005 І геть у поле однесла. / І на могилі серед поля, / Як тую волю на роздоллі,

МОГИЛОНЬКУ 1

- 173B 0023 В степу при долині – / Високою могилоньку / На тій Україні.

МОГИЛОЮ 2

- 045A 0047 Широке, синіє: / За могилою могила, / А там – тільки мріє.
 209B 0064 І кров'ю, сину, полилась, / І за могилою могила, / Неначе гори, поросли

МОГИЛУ 12

- 030A 0697 Малій сиротині; / Вилле сльози на могилу – / Серденько спочине.
 045A 0083 Що співати, розмовляти / На могилу ходиш! / Ходи собі, мій голубе,
 061A 2514 Поховали, насипали / Високу могилу; / Заплакали, розійшлися,
 207A 0048 За долею... от-от догнав – / І бебех в могилу! / А в іншого сіромахи
 207A 0446 Злякав та й сховався / За могилу, лічить гроші, / А он знову шляхом
 006B 0135 ----- / – Чого ти ходиш на могилу? – / Насилу мати говорила.–
 006B 0164 Віти розпустила. / І три літа на могилу / Дівчина ходила.
 044B 0044 А в неділеньку ходила / Виглядати на могилу. / -----
 083B 0093 І все-таки не помогли! / Втоптала стежку на могилу, / Все виглядять його ходила.
 143B 0002 І широкою долину, / І високою могилу, / І вечерною годину,
 207B 0026 Там матір добрую мою, / Ще молодую, у могилу / Нужда та праця положила.
 209B 0018 То й перелякалось. От мене бере / Неначе на руки та несе в могилу, / А чорна могила ще гірше розкрилась.

МОГО 9

- 030A 0483 Питає: «Чи немає / Мого Йвана чорнявого?» / А ті: «Мы не знаєм».
 173A 0210 Москаля-салдата, / Мого сина?...» Ніхто не чув, / Ніхто і не бачив.
 270A 0009 Очей не спускають / З мого цвіту? Дивуються, / Не знають, де діти!
 274A 0336 Бо щоб не почули / Мого слова. Страшно буде. / І ти, старий друже,
 028B 0021 Або хоч крихотку землі / Із-за Дніпра мого святого / Святії вітри принесли,
 140B 0008 Щоб не бачила мати, / Мого молодого / Чумака з дороги

- 140В 0017 Ідуть, ремигають, / А чумаченька мого молодого / Коло воликів немає.
 146В 0023 Сідаючи їсти: / – Нема мого сина Йвана / І немає вісти.–
 200В 0036 Купи, голубко! Не печаль / Мого ти серця! А весною / В Париж поїдемо з тобою,

МОГОЛИ 3

- 250А 0105 У чужому краю! / Німець скаже: «Ви моголи». / «Моголи! моголи!»
 250А 0106 Німець скаже: «Ви моголи». / «Моголи! моголи!» / Золотого Тамерлана
 250А 0106 Німець скаже: «Ви моголи». / «Моголи! моголи!» / Золотого Тамерлана

МОГОРИЧ 1

- 016В 0307 Князь і не спочинув, / На могорич закликає, / Та п'є, та гуляє

МОГОРИЧУ 2

- 061А 0485 Ну, за таке чудо / Могоричу, мості-пане! / Чуєш, охрещений?
 061А 0487 Чуєш, охрещений? / Могоричу?» / «Зараз, зараз!»

МОГУЧОМУ 1

- 197А 0005 Він все те наймас. / Не завидуй могочому, / Бо той заставляє.

МОЄ 78

- 018А 0025 Чи з тебе сміявся? / Люби ж собі, моє серце, / Люби, кого знаєш,
 030А 0099 ----- / Катерино, серце моє! / Лишенько з тобою!
 030А 0203 До нас не вертайся! / Не вертайся, дитя моє, / З далекого краю...
 030А 0214 Доню моя, доню моя, / Дитя моє любе! / Іди од нас...»
 030А 0246 Надо мною ляже, / Та про долю, моє горе, / Чужим людям скаже...
 030А 0254 Що я його мати! / Боже ти мій!.. Лихо моє! / Де мені схватись?
 030А 0256 Де мені схватись? / Заховаюсь, дитя моє, / Сама під водою,
 030А 0448 Чого хотять люде? / Щоб плакала!.. Серце моє! / Не плач, Катерино,
 030А 0491 «І ви, бачу, люде! / Не плач, сину, моє лихо! / Що буде, то й буде.
 030А 0587 Як один верхами. / «Лихо моє! Доле моя!» / До їх... Коли гляне –
 030А 0591 «Любий мій Іване! / Серце моє кохане! / Де ти так барився?»
 030А 0635 Та не кидай сина. / Не покинеш?.. Серце моє, / Не втікай од мене...
 030А 0647 Батько одцурався! / Боже ти мій!.. Дитя моє! / Де дінусь з тобою?
 030А 0680 «Прийми, Боже, мою душу, / А ти – моє тіло!» / Шубовсть в воду!.. Попід льодом
 047А 0115 «Бабусенько, голубонько, / Серце моє, ненько, / Скажи мені щирю правду,
 047А 0202 Його виглядаю. / Скажи йому, моє серце! / Що сміються люди,
 061А 0181 Я не одинокий, є з ким вік дожить. / От де моє добро, гроші, / От де моя слава,
 061А 0547 «Єй же богу, ні шеляга! / Іжте моє тіло! / Ні шеляга! Гвалт! Рятуйте!»
 061А 0600 Виглянь же, пташко, / Моє серденько, / Поки близенько,
 061А 0637 Ті карії очі, ті очі козачі, / Що ти цілувала, серденько моє! / Забудь мої сльози,
 забудь сиротину,
 061А 0669 Сів, та й обнялися. / «Серце моє, зоре моя, / Де це ти зоріла?»
 061А 0704 «Може, й є – не знаю». / «Гнівиш Бога, моє серце: / Кращої немає
 061А 0746 Головоньку схилить: / «Серце моє, доле моя! / Соколе мій милий!
 061А 1491 Згадує Вільшану. / Кличе його: «Серце моє, / Обніми Оксану!
 061А 1511 Хоч би було камень. / Доле моя! серце моє! / Оксано, Оксано!
 061А 1589 З домовини встану / Ляхів мучить. Серце моє! / Оксано! Оксано!
 114А 0113 Плакала, німіла... / «Чого ж плачеш, моє серце?» – / Петро запитає,
 114А 0216 Та не за старого, / Оддай мене, моє серце, / Та за молодого.
 114А 0236 Та не за старого, / Оддай мене, моє серце, / Та за молодого».
 114А 0337 О Боже! мій Боже! Волею своєю / Розбий моє тіло і душу розбий». / Заридав кобзар,
 заплакав
 114А 0370 Щоб ніхто не бачив, де витає доля, / Моя доля, моє щастя, / Ти, моя Мар'яно.
 114А 0384 І сила, і воля, / Люби мене, моє серце, / Найду свою долю.
 114А 0415 «То вони жартують. / Розійдемось, моє серце, / Поки не світає.
 123А 0148 Вириває коси. / «Серце моє! доле моя! / Розкрий карі очі!

- 171A 0054 Мою правду безталанну, / Моє тихе слово. / Може, викую я з його
 171A 0075 І слово забуде, / Моє слово тихо-сумне, / Богобоязливе,
 171A 0081 І мене згадає... / Слово моє, сльози мої, / Раю ти мій, раю!
 178A 0019 Серцем поділитись... / Серце моє! Серце моє! / Тяжко тобі битись
 178A 0019 Серцем поділитись... / Серце моє! Серце моє! / Тяжко тобі битись
 194A 0003 Чого серце плаче, ридас, кричить, / Мов дитя голодне? Серце моє трудне, / Чого ти
 бажасш, що в тебе болить?
 194A 0006 Чи пити, чи їсти, чи спатоньки хочеш? / Засни, моє серце, навіки засни, / Невкрите,
 розбите – а люд нависний
 207A 0188 А коли згубиш, поживеш / Моє добро! То хоч звичаю / Козацького наберешся,
 207A 0236 Може, це з пристриту?» / «Ні, Ярино, моє серце, / Мій рожевий квіте!
 207A 0271 Хіба й справді не сестра я?» / «Ні, моє кохання, / Моє серце!» – «Боже ж ти мій!
 207A 0272 «Ні, моє кохання, / Моє серце!» – «Боже ж ти мій! / Чому я не знала?
 207A 0548 Кричала, ридала.– / Степаночку, моє серце! / Де ж це ти барився?
 234A 0024 Туманочку, брате!.. / Дитя моє! мій синочку, / Нехрещений сину!
 234A 0030 Я не буду знати, / Як і зовуть... Дитя моє! / Я була багата...
 246A 0168 А поки що мої думи, / Моє люте горе / Сіятиму – нехай ростуть
 266A 0018 Опустошили убоге / Моє серце тихе, / Погасили усе добре,
 272A 0013 А ти й залоскочеш. / Залоскочи, моє серце, / Нехай не сміється
 274A 0374 Загризу... Чи чуєш? / Одружимося, моє серце, / Я й досі діваю.
 026B 0040 Неначе все на світі стало / Моє... лани, гаї, сади!.. / І ми, жартуючи, погнали
 092B 0041 А ти, мій покою! / Моє свято чорнобриве, / І досі меж ними
 092B 0049 Дивуються всує / На стан гнучий? Свято моє! / Єдинеє свято!
 092B 0059 Скаже яке лихо. / Усміхнися, моє серце, / Тихесенько-тихо,
 094B 0008 Сказавши: снилося дурній. / А я зрадів би, моє диво! / Моя ти доле чорнобрива!
 104B 0090 Як же його? Що діяти? / Горе моє! Горе! – / Та й пішов, торбину взявши,
 116B 0003 То пішла б я на музики... / Горенько моє! / Черевиків немає,
 150B 0009 Та безталання; та ще й те, / Що літечко моє святе / Минуло хмарно, що немає
 161B 0257 У торбину і бриль бере, / Прощай, моє любе, / Моє серце!.. Увечері?..
 161B 0258 Прощай, моє любе, / Моє серце!.. Увечері?.. / За царину?.. Буду!
 180B 0018 Щоб знов на його надивитись, / Наговоритись.– Це моє! / Моє! – І дивиться на його,
 180B 0019 Наговоритись.– Це моє! / Моє! – І дивиться на його, / І молиться за його Богу,
 180B 0025 Своє добро.– А подивиться! / Моє найкраще над всіми! – / І ненароком інший гляне.
 194B 0019 Кров'ю та сльозами / Моє горе на чужині, / Бо горе словами
 196B 0020 І нишком проковтнуло море / Моє не злато-серебро – / Мої літа, моє добро,
 196B 0021 Моє не злато-серебро – / Мої літа, моє добро, / Мою нудьгу, мої печалі,
 200B 0136 «Петрусю! Друже мій єдиний! / Моє ти серце! мій ти сину! / Рятуй мене, рятуй!
 рятуй!
 215B 0025 О його... Бога боячись! / Моє малес, та убоге / Та серце праведне колись!
 218B 0038 Дивлюсь, дивлюся, помолюся: / І горе, горенько моє, / Мов нагодована дитина,
 218B 0484 І що ти зможеш? – Горе! Горе! / О горе лютеє моє! / Моя ти доленько! Без його
 238B 0012 Світи на мене, і огрій, / І оживи моє побите / Убоге серце, неукрите,
 250B 0001 ----- / Все упованіє моє / На тебе, мій пресвітлий раю,
 250B 0004 На милосердіє твоє, / Все упованіє моє / На тебе, мати, возлагаю.
 278B 0019 На вої любії мої, / На князя, ладо моє миле, / Ти ханові метаєш стріли?
 278B 0025 А ти, прелютій... Горе! Горе! / Моє веселіє украв, / В степу на тирсі розібгав.
 278B 0037 О мій Словутицю преславний! / Моє ти ладо принеси, / Щоб я постіль весела слала,

МОЄЇ 9

- 061A 0384 Доле моя, доле! Де тебе шукать? / Вернися до мене, до моєї хати, / Або хоч
 приснився... Не хочеться спати.
 234A 0019 Щоб ніхто не знав, не бачив / Моєї недолі!.. / Я не одна, єсть у мене
 274A 0164 А то дала б тобі напитись / З моєї чистої криниці... / -----
 014B 0048 Вона вже вмерла. Нема й сліду / Моєї Ганни. Я спитав / Таки сусіду про Ганнусю.
 123B 0005 Без своєї Ганни, / Без моєї Ганнусеньки / У хрещика грають.
 123B 0009 І не так співають / Дівчаточка. А моєї / Голубки немає.

- 188B 0003 Мені, щоб знали ви, не жаль / Моєї долі молодой; / А іноді така печаль
 196B 0017 Багато дечого взяли / З моєї темної комори / І в море нишком однесли.
 278B 0046 На земло радість принесло / І людям і землі, моєї / Туги-нудьги не розвело.

МОЖЕ 139

- 010A 0017 Щось біле блукає. / Може, вийшла русалонька / Матері шукати,
 010A 0019 Матері шукати, / А може, жде козаченька, / Щоб залоскотати.
 010A 0067 Чи в бистрім Дунаю коня напова, / Чи, може, з другою, другу кохає, / Її,
 чорнобриву, уже забува?
 010A 0170 Ворота одчинить. / А може, вже одчинила – / Не мені, другому...
 027A 0101 А хвилі на той бік ідуть та ревуть. / А може, я й темний, нічого не бачу, / Злая доля,
 може, по тім боці плаче,
 027A 0102 А може, я й темний, нічого не бачу, / Злая доля, може, по тім боці плаче, / Сироту
 усюди люде осміють.
 030A 0143 Як Катруся плаче. / Може, вбитий чорнобривий / За тихим Дунаєм;
 030A 0145 За тихим Дунаєм; / А може, вже в Московщині / Другую кохає!
 030A 0494 Піду далі – більш ходила... / А може, й зостріну; / Оддам тебе, мій голубе,
 052A 0063 Кругом чужі люде... / «Не потурай», – може, скажеш, / Та що з того буде?
 052A 0069 Жити з ворогами! / Поборовся б і я, може, / Якби малось сили;
 055A 0027 На тій Україні... / А згадаймо! Може, серце / Хоч трохи спочине.
 057A 0019 Чи заплаче серце одно на всім світі, / Як я з вами плакав?.. Може, і вгадав... / Може,
 найдеться дівоче
 057A 0020 Як я з вами плакав?.. Може, і вгадав... / Може, найдеться дівоче / Серце, карі очі,
 057A 0112 Там найдете щирю правду, / А ще, може, й славу... / -----
 061A 0022 Заховать з собою? Гріх, душа жива! / А може, їй легше буде на тім світі, / Як хто
 прочитає ті сльози-слова,
 061A 0061 Що маєш робити? / Треба слухать, може, й справді / Не так сонце сходить,
 061A 0191 В далеку дорогу. / Нехай ідуть – може, найдуть / Козака старого,
 061A 0300 Добра хотів, як дітям мати, / А може, й ще чого хотів. / Єдине слово «nie pozwalam»
 061A 0387 Вибачайте, люди добрі: / Може, не до ладу, / Та прокляте лихо-злидні
 061A 0390 Кому не завадить? / Може, ще раз зустрінемось, / Поки шкандибаю
 061A 0393 За Яремою по світу, / А може... й не знаю. / Лихо, люди, всюди лихо.
 061A 0697 Поки не вмру, дивитимусь». / «А може, й забудеш? / Розбагатієш, у Київ
 061A 0703 «Хіба краща є за тебе?» / «Може, й є – не знаю». / «Гнівиш Бога, моє серце:
 061A 0760 Ні щирі козачі. / Нехай собі... Може, ще раз / Вони на сім світі
 061A 0906 таке розкаже про його, що цур йому! «Кошовим, – каже, / – буде, та й годі; а може,
 ще і гетьманом, коли / теє...»
 061A 1263 Понад Дніпром козак іде, / Може, з вечорниці. / Іде смутний, невеселий,
 061A 1266 Ледве несуть ноги. / Може, дівчина не любить, / За те, що убогий?
 061A 1319 А тут... а тут... що ще буде? / Може, ще загину». / А тим часом із байрака
 061A 1411 Не найду Оксани!» / «Може, й найдеш. А як тебе / Зовуть? Я не знаю».
 061A 1484 Подивися на Ярему. / Де ти? Може, гине, / Може, тяжко клене долю
 061A 1485 Де ти? Може, гине, / Може, тяжко клене долю / Клене, умирає,
 061A 1489 У склепу конає. / Може, згадує Ярему, / Згадує Вільшану.
 061A 1502 Посумує, пожуриться. / Забуде... і може... / У жупані сама пані,
 061A 1644 То щоб кругом стали, / Скажи хлопцям. Може, льохи / Стерегти осталась
 061A 1728 З панами такими, / Може, ще раз зустрінемось, / Ще раз погуляєм».
 061A 2006 Вибачай, моя голубко! / Може, я грішила, / Може, Бог за те й карає,
 061A 2007 Може, я грішила, / Може, Бог за те й карає, / Що я полюбила –
 061A 2021 Занапастить душу. / Якби не він, може б... може, / І занапастила.
 061A 2021 Занапастить душу. / Якби не він, може б... може, / І занапастила.
 114A 0117 «І сама не знаю...» / «Може, думаєш, покину? / Ні, моя рибчино,
 114A 0205 Треба буде старостів ждять, / Та, може, й од пана! / Ти вже виросла, нівроку,
 171A 0052 Не рвіть, думи, не паліте, / Може, верну знову / Мою правду безталанну,
 171A 0055 Моє тихе слово. / Може, викую я з його / До старого плуга
 171A 0059 І в тяжкі упруги... / Може, зорю переліг той, / А на перелозі...

- 171A 0063 Мої щирі сльози. / Може, зйдуть, і виростуть / Ножі обоюдні,
171A 0071 ----- / Може... може... а меж тими / Меж ножами рута
171A 0071 ----- / Може... може... а меж тими / Меж ножами рута
180A 0030 Як ягнята; нехай, каже, / Може, так і треба. / Так і треба! бо немає
180A 0151 Наші сльози, горе? / Може, й бачить, та помага, / Як і оті гори
180A 0232 А за що? Те знає... / Вседержитель... А може, ще / Й він не добачає.
180A 0251 Кому ти їх, друже, кому передав? / Чи, може, навіки в серці поховав? / О, не ховай,
brate! Розсип їх, розкидай!
180A 0273 Чи то німецький, / А може, те, що й московський. / Церкви, та палати,
180A 0335 Щоб то ближче стати / Коло самих: може, вдарять / Або дулю дати
180A 0455 України далекої / Може, вже немає. / Полетів би, подивився,
180A 0458 Так Бог не пускає. / Може, Москва випалила / І Дніпро спустила
180A 0518 І кисни в чорнилах! / П'явки! п'явки! Може, батько / Остатню корову
192A 0040 Багаті купили, / Може, й дівчину без мене / З іншим заручили...
195A 0009 Серце поховати. / Може, вернеться надія / З тією водою
195A 0013 Дрібною сльозою – / Може, вернеться з-за світа / В пустку зимовати,
195A 0019 І світло засвітить... / Може, ще раз прокинуться / Мої думи-діти.
195A 0021 Мої думи-діти. / Може, ще раз помолюся, / З дітками заплачу.
195A 0023 З дітками заплачу. / Може, ще раз сонце правди / Хоч крізь сон побачу...
196A 0004 А третя тихо, тихесенько плаче / У самому серці, може, й Бог не бачить. / Кому ж
її покажу я,
207A 0029 Холодний вітер... Все минає!.. / Згадаєш, може, молодая, / Вилиту сльозами
207A 0218 Нібито до себе.– Анумо вставать, / До вечерні, може, ще пошкандибаю. / А ти,
Степане, ляжеш спать,
207A 0232 Скажи-бо, Степане, / Може, й справді нездужаєш? / Я зілля достану,
207A 0235 Я побіжу за бабою.... / Може, це з пристріту?» / «Ні, Ярино, моє серце,
207A 0690 Мої молодії. / Може, воно й не до ладу, / Та що маю діять,
221A 0144 Чи їсти хотілось, / Чи, може, що в маленької / На той час боліло.
221A 0382 Ти то кажеш. / А може, й посадять, / Москалика або німця.
221A 0390 Нехай Бог боронить! / Може, ще нестись заставлять, / Москаля плодити.
221A 0394 ----- / А може, й так! Так на чорта ж / Їх на горах ставить?
221A 0536 Татарам на пашу / Та полякам... Може, й справді! / Нехай і так буде!
234A 0103 Не знаю, що і після чого / Старі сумують. Може, вже / Оце збираються до Бога,
234A 0366 О Боже мій милосердний! / Може, вони знають... / Може, вони догадались...
234A 0367 Може, вони знають... / Може, вони догадались... / Ні, не догадались;
234A 0395 «А де ж ти діла паляницю? / Чи, може, в лісі хто одняв? / Чи попросту забула
взяти?..
234A 0397 Чи попросту забула взяти?.. / Чи, може, ще й не напекла? / Е, сором, сором, лепська
мати!»
234A 0445 Бо щось Марко забарився... / Може, де в дорозі / Занедужав, сохрани Боже!»
246A 0131 За нас, добрих, чи за слово / Істини... чи, може, / Щоб ми з тебе насміялись?
250A 0170 А з їх, бувало, й лій топили. / Може, чванитесь, що братство / Віру заступило.
258A 0232 «Розкажіть нам пісню вашу, / Може, й ми заплачем. / Або нашу заспівайте,
272A 0033 Батька виглядаю. / А може, вже поєдналась / З паном у палатах?
272A 0035 З паном у палатах? / Може, знову розкошує / Моя грішна мати?»
274A 0010 Озовіться! А за вами, / Може, озоветься / Безталання невсипуще
274A 0155 Трохи одпочину... / Та, може, ще хоч каліку / Приведу дитину...
006B 0152 Розпустила віти. / – Може, пташкою прилине / Милий з того світа.
016B 0082 У мужика... І Бог не знає, / А може, й знає, та мовчить. / -----
016B 0115 Щоб марніли в самотині... / Може, Бог так хоче? / Боже! Боже! Даєш волю
016B 0271 Чого б сумувати? / Або, може, вже такою / Воно й уродилось?
016B 0273 Воно й уродилось? / Або, може, молодее / Чи не полюбило
016B 0338 Та й плакати стала. / Може, серце яке лихо / Тихо прошептало?
029B 0031 На світ з домовини. / Може, чаєш оновлення? / Не жди тії слави!
029B 0087 Ніж нам на Україні. / А може, тим, що киргизи / Ще не християни?..
029B 0154 І усміхнувся сивий дід... / Бо, може, нігде правди діть, / Було таке, що й женихались,

- 046В 0081 Коли я вирвусь з цієї пустині? / Чи, може, крий Боже, / Тут і загину.
 046В 0128 І серцю жалю завдає. / А може, ще добро побачу? / А може, лихо переплачу?
 046В 0129 А може, ще добро побачу? / А може, лихо переплачу? / Води Дніпрові нап'юсь,
 046В 0132 На тебе, друже, подивлюсь. / І може, в тихій твоїй хаті / Я буду знову розмовляти
 046В 0137 Чи се коли сподіється? / Чи, може, вже з неба / Подивлюсь на Україну,
 050В 0005 А сядь лишень та напиши / Оцю бувальщину... То, може, / Інакше скажете, небоже.
 050В 0024 Звичайне, мати, що й казати! / Та, може, снівся-таки й зять, / Бо вже Катруся
 піростала.
 050В 0185 Втоплять і задуть! / А може, то така правда, / Як на вербі груші.
 057В 0040 Звичайне, мати, що й казати, / Та, може, ждавсь-таки й зять, / Бо вже Катруся
 піростала
 066В 0020 Та все-таки меж вами жив, / То, може, дещо і осталося. / -----
 076В 0018 Та як покажеш, як тих птах / Скубуть і патрають, то, може, / І ми б подержали в
 руках
 092В 0055 Доброму звичаю, / Може, й мене ненароком / Діточки згадають.
 092В 0057 Діточки згадають. / Може, яка і про мене / Скаже яке лихо.
 094В 0006 Ніякого. І не пізнала б. / А може б, потім нагадала, / Сказавши: снилося дурній.
 104В 0020 У Бога не просить. / Постривай лиш: може, брате, / На чужому полі
 104В 0035 Ще раз те оливо потрачу. / А може, дасть Бог, і заплачу, / То й буде з мене . . . . .
 111В 0060 І люде веселі. / Воно б, може, так і сталося, / Якби не осталося
 153В 0057 І Рухля не знала. / Може, сама догадалась. / Тільки заходилась
 153В 0097 Кажуть, одружилась. / Може, й брешуть, бо, звичайне, / На те вони люди,
 161В 0021 На божій харчі за дитину / Чись байстря. А може, й так / Узав собі старий козак
 161В 0137 моя дитино! Настусю! Поведи його в покої / та нагодуй, бо він ще, може, й не обідав.
 / -----
 161В 0302 та й підем удвох собі аж у Київ. Треба / заквітчатися, – може, в останній раз, бо він
 казав, / що у Броварях і повинчаємося.
 161В 0395 Сотника убито! / А може, вмер неборака, / Од шинкарки йдучи?
 183В 0015 То я б не любила, / Може, була б до криниці / У гай не ходила,
 185В 0016 Не похвали собі, громадо! / Без неї, може, обійдусь, / А ради жду собі, поради!
 189В 0060 Та талану Господь не дав...– / А може, й дав, та хтось украв, / І одурив святого Бога.
 191В 0014 Твоїй пустині; в іншій кр[аю],./ Не знаю, може, й нагадаю / Нудьгу колишню
 колись!
 194В 0039 В неволі кайдани! / Може, ще я подивлюся / На мою Україну...
 194В 0041 На мою Україну... / Може, ще я поділюся / Словами-сльозами
 194В 0061 Я за неї гину! / Може, мені на чужині / Лежать легше буде,
 194В 0071 Бо серце холодне, / Як подумаю, що, може, / Мене похоронять
 194В 0077 ----- / А може, тихо за літами / Мої мережані сльозами
 194В 0086 І буде плакати зо мною, / І може, Господи, мене / В своїй молитві пом'яне!
 197В 0005 Чи заспіваємо коли? / А може, й те... Та де? Якими? / І заспіваємо яку?
 200В 0153 «Поїду в Київ, помолюся. / Молитва, може, прожене / Диявола... О! мій Петрусью!
 205В 0013 Годує хам собі на сало? / А може, й так? Добра чимало / Вони творили на землі,
 207В 0053 І їх сльозами поливаєм. / А може, й те ще... Ні, не знаю, / А так здається... сам еси...
 207В 0057 Ми б не нудились в раї голі). / А може, й сам на небесі / Смієшся, батечку, над нами
 207В 0059 Смієшся, батечку, над нами / Та, може, радишся з панами, / Як править миром! Бо
 дивись,
 209В 0128 В оці могили? Будеш жить, / То, може, й знатимеш, небоже, / Бо слава здорово
 кричить
 209В 0130 Бо слава здорово кричить / За наші голови... А може, / І про могили, і про нас
 218В 0527 Нишком проклинала? / А може, й так. Тихесенько / До брами підкралась,
 250В 0317 Бо дома ні на кого кинуть. / А може, Бог пошле дитину / В дорозі; от і молоко

МОЖНА 8

- 061А 0914 розумні; химерять, химерять, та й зроблять з лемеша / швайку. Де можна лантух,
 там торби не треба. Купили / хрину, треба з'їсти; плачте, очі, хоч повилазьте; бачили,

- 033В 0044 Історію-правду, то перелякать / Саме б пекло можна. А Данта старого / Полупанком нашим можна здивувать.
- 033В 0045 Саме б пекло можна. А Данта старого / Полупанком нашим можна здивувать. / І все то те лихо, все, кажуть, од Бога!
- 104В 0063 Укоротивши йому віка... / А жінку можна привітать. / Трохи не сталося отак.
- 133В 0011 Щоб тебе добити... / Без ворогів можна в світі / Як-небудь прожити.
- 153В 0027 Звичайне побратись, / Бо не можна ради дати, / Що то за проклята!
- 153В 0037 І в школу ходила, / Усе з батьком, то й не можна / Було ради дати.
- 250В 0615 Хоч і далеко, так спродати / Дорогше можна. От прийшли, / Розташувались. Батько й мати

МОЇ 113

- 019А 0005 Веселі, дівочі? / Літа мої молодії / Марно пропадають,
- 020А 0086 «Отамани товариші, / Брати мої, діти! / Дайте мені порадоньку,
- 024А 0058 «Отамани товариші, / Брати мої, діти! / Дайте мені порадоньку,
- 057А 0001 ----- / Думи мої, думи мої, / Лихо мені з вами!
- 057А 0001 ----- / Думи мої, думи мої, / Лихо мені з вами!
- 057А 0016 ----- / Квіти мої, діти! / Нащо вас кохав я, нащо доглядав?
- 057А 0026 І... пан над панами!.. / Думи мої, думи мої! / Лихо мені з вами!
- 057А 0026 І... пан над панами!.. / Думи мої, думи мої! / Лихо мені з вами!
- 057А 0091 То й не засміються... / Не втирайте ж мої сльози, / Нехай собі ллються,
- 057А 0101 ----- / Думи мої, думи мої, / Квіти мої, діти!
- 057А 0101 ----- / Думи мої, думи мої, / Квіти мої, діти!
- 057А 0102 Думи мої, думи мої, / Квіти мої, діти! / Виростав вас, доглядав вас –
- 061А 0037 ----- / Сини мої, гайдамаки! / Світ широкий, воля –
- 061А 0041 Пошукайте долі. / Сини мої невеликі, / Нерозумні діти,
- 061А 0045 Привітає в світі? / Сини мої! орли мої! / Летить в Україну –
- 061А 0045 Привітає в світі? / Сини мої! орли мої! / Летить в Україну –
- 061А 0556 «Твої гроші?» / «Мої!.. ховай Боже! / Ні, я кажу, що в Вільшаній...
- 061А 0638 Що ти цілувала, серденько моє! / Забудь мої сльози, забудь сиротину, / Забудь, що клялася; другого шукай;
- 061А 0733 Або батько як побачать, / Що ви, мої любі, / Таке диво читаєте,–
- 061А 0751 Ото мова! Не розкажу, / Мої чорноброві, / Не розкажу против ночі,
- 061А 1764 Таки з паробками. / Ох ви, дітки мої, / Мої голуб'ята,
- 061А 1765 Ох ви, дітки мої, / Мої голуб'ята, / Не журіться, подивіться,
- 061А 1968 Там моя Оксана. / Годиночку, батьки мої! / Я її достану!»
- 061А 2221 Зібралась громада. / «Мої діти – католики... / Щоб не було зради,
- 061А 2227 Різати католика. / Сини мої, сини мої! / Чом ви не великі?
- 061А 2227 Різати католика. / Сини мої, сини мої! / Чом ви не великі?
- 061А 2239 Не католиками; / А сьогодні, сини мої, / Горі мені з вами!
- 061А 2252 Вони католики. / Сини мої, сини мої! / Чом ви не великі?
- 061А 2252 Вони католики. / Сини мої, сини мої! / Чом ви не великі?
- 061А 2289 Тяжко мені плакати! ні з ким говорить! / Сини мої любі, мої чорноброві! / Де ви поховались? Крові мені, крові!
- 061А 2289 Тяжко мені плакати! ні з ким говорить! / Сини мої любі, мої чорноброві! / Де ви поховались? Крові мені, крові!
- 061А 2309 Ушквар нам що-небудь, нехай земля гнеться, / Нехай погуляють мої козаки!» / І кобзар ушкварив:
- 061А 2315 Та сваха; / Брати мої, соколи, / Привели
- 061А 2390 Тяжко-важко плаче: / «Сини мої, сини мої! / На ту Україну
- 061А 2390 Тяжко-важко плаче: / «Сини мої, сини мої! / На ту Україну
- 061А 2406 Покрив, засипає: / «Спочивайте, сини мої, / В глибокій оселі!
- 114А 0063 «Чую любі, чую... / Спасибі вам, мої квіти, / За слово ласкаве.
- 114А 0075 Та ба, вже не грати... / Постривайте, мої любі, / Трошки одпочину.
- 114А 0175 Буду вам співати, поки не засну. / Тойді ж, мої любі, як мене не стане, / Згадайте про мене, про мою Мар'яну;

- 114A 0186 Утер сліпі очі.– / Вибачайте, мої любі, / Нехотя журюся.
 114A 0231 Його щастя, його доля – / Мої чорні брови, / Довгі віи, карі очі,
 114A 0320 Вік самотньому прожити, / А ще гірше, мої квіти, / Нерівню в світі полюбити.
 114A 0333 Тому, хто не має талану любити. / Легше, мої любі, покритися землею, / Ніж ба[
 чить], як другий, багатий, старий,
 169A 0013 Звичаю навчала. / Виросли мої квіти, / Мої добрі діти,
 169A 0014 Виросли мої квіти, / Мої добрі діти, / Панувала і я колись
 169A 0029 Під серцем приспала. / Степи мої запродані / Жидові, німоті,
 169A 0031 Жидові, німоті, / Сини мої на чужині, / На чужій роботі.
 169A 0035 Мене покидає, / І могили мої милі / Москаль розриває...
 171A 0061 А на перелозі... / Я посию мої сльози, / Мої ширі сльози.
 171A 0062 Я посию мої сльози, / Мої ширі сльози. / Може, зйдуть, і виростуть
 171A 0081 І мене згадає... / Слово моє, сльози мої, / Раю ти мій, раю!
 180A 0077 Неприязний краю, / Мої муки, мої люті / В хмарі заховаю.
 180A 0077 Неприязний краю, / Мої муки, мої люті / В хмарі заховаю.
 192A 0037 Є у мене дари – / Очі мої карі. / Молодую мою силу
 195A 0020 Може, ще раз прокинуться / Мої думи-діти. / Може, ще раз помолюся,
 199A 0114 На месть і на муки, / Благослови мої, Боже, / Нетверді руки!»
 207A 0001 ----- / Думи мої молодії – / Понурії діти,
 207A 0310 Зброе золота!.. / Літа мої молодії, / Сило молодая!
 207A 0686 Скоїлось на світі, / Мої любі дівчаточка, / Рожеві квіти.
 207A 0689 Таке-то. Одружились / Мої молодії. / Може, воно й не до ладу,
 221A 0070 ----- / А мене, мої сестрички, / За те не впустили,
 221A 0158 Обох поховали! / От за що, мої сестриці, / Я тепер караюсь,
 234A 0131 Дивились, молились / Старі мої. А сердешне / Неначе благає:
 234A 0161 І Марком назвали. / Росте Марко. Старі мої / Не знають, де діти,
 234A 0217 То й з рук не спускає. / Дивуються старі мої / Та моляться Богу.
 246A 0167 І мене з неволі в степу виглядай. / А поки що мої думи, / Моє люте горе
 246A 0173 Понесе з росю / Мої думи аж до тебе!.. / Братньою сльозю
 250A 0246 За що розпинали! / Обніміть ж, брати мої, / Найменшого брата –
 250A 0260 Тихо засіє... / Обніміть ж, брати мої. / Молю вас, благаю!
 266A 0037 Класти в домовину, / Жаль великий, брати мої; / Тяжко годувати
 266A 0063 Не люди, а змії... / І засохли мої сльози, / Сльози молодії.
 266A 0073 Чи нишком хваліте / Мої думи; однаково / Не вернуться знову
 266A 0075 Не вернуться знову / Літа мої молодії, / Веселеє слово.
 266A 0083 Кого розважати, / І перед ким мої думи / Буду сповідати?
 266A 0085 Буду сповідати? / Думи мої! літа мої, / Тяжкі три літа,
 266A 0085 Буду сповідати? / Думи мої! літа мої, / Тяжкі три літа,
 266A 0088 До кого ви прихилитесь, / Мої злії діти? / Не хиліть ні до кого,
 270A 0051 Убити не вбили, / Тільки мої довгі коси / Остригли, накрили
 272A 0022 Пливи ж, моя єдина. / Хвилі! мої хвилі! / Привітайте русалоньку...» –
 274A 0328 Та й забрав їх у покої... / Ростуть мої квіти! / Та й вирости. Сина Йвана
 006B 0017 А поки те буде, / Любіться, брати мої, / Україну любіте,
 006B 0259 Що я ні з ким не поділю / Мою тюрму, мої кайдани! / -----
 016B 0197 – Не плач, мамо, не розплітай / Мої довгі коси – / Посічуться...– Що день божий
 026B 0025 Поглянув я на ягнята – / Не мої ягнята! / Обернувся я на хати –
 026B 0036 Прийшла, привітала, / Утирала мої сльози / І поцілувала...
 029B 0001 ----- / Гори мої високі, / Не так і високі,
 036B 0001 ----- / О думи мої! О славо злая! / За тебе марно я в чужому краю
 057B 0282 Вже повимирали / Тії люде, мої свідки, / Праведні люде!
 092B 0019 Ведеш за собою / Літа мої молодії, / І передо мною
 092B 0035 Од світу до світу? / А ви, мої молодії / Чорняві діти,
 110B 0001 ----- / Думи мої, думи мої, / Ви мої єдині,
 110B 0001 ----- / Думи мої, думи мої, / Ви мої єдині,
 110B 0002 Думи мої, думи мої, / Ви мої єдині, / Не кидайте хоч ви мене
 110B 0006 Прилітайте, сизокрили / Мої голуб'ята, / Із-за Дніпра широкого

- 110B 0013 Ше моляться Богу. / Прилітайте ж, мої любі, / Тихими речами
116B 0017 Без розкоші, без любові / Зношу мої чорні брови, / У наймах зношу!
127B 0022 Ой полетіть, гайворони / Мої сизокрилі, / До батечка та скажіте,
145B 0016 Не дай мені вік дівувати, / Коси мої плести-заплітати, / Бровенята дома зносити,
156B 0023 Не встану я знову!.. / Возьміть мої гетьманські / Клейноди, панове,
161B 0229 А що-то діється у хаті? / Там знову, знать, мої малі / Читають... Треба розігнати.
161B 0311 Оце нагадала яку! Цур їй, яка погана! Побіжу / лиш швидше. Оставайтеся здорові,
мої високії / тополі і хрещатий мій барвіночку.
178B 0020 Поєднати! – Минулися / Мої дні і ночі / Без радості, молодії!
189B 0032 Лежать собі у холодочку, / Мов у раю, мої старі. / Хрести дубові посхилялись,
189B 0038 Нехай з святими спочивають / Мої старії...– Чи жива / Ота Оксаночка? – питаю
194B 0059 На мою країну / Мої сльози; бо я, Боже! / Я за неї гину!
194B 0078 А може, тихо за літами / Мої мережані сльозами / І долетять коли-небудь
196B 0021 Моє не злато-серебро – / Мої літа, моє добро, / Мою нудьгу, мої печалі,
196B 0022 Мої літа, моє добро, / Мою нудьгу, мої печалі, / Тії незримії скрижалі,
200B 0070 «А хто ж тут буде доглядать / Хто попасе мої ягнята?» / «Нехай хто хоче!» – Й
повела
207B 0009 Я в хаті мучився колись, / Мої там сльози пролились, / Найперші сльози; я не знаю,
207B 0038 А сестри! сестри! Горе вам, / Мої голубки молодії, / Для кого в світі живе?
218B 0412 Перед гординою його, / Брати мої, не поклоніться. / Молитва Богові. А він
278B 0018 Нащо на дужому крилі / На вої любії мої, / На князя, ладо моє миле,

МОЇЙ 10

- 061A 0106 А я дурень; один собі / У моїй хатині / Заспіваю, заридаю,
061A 0175 Я не одинокий, є з ким в світі жить; / У моїй хатині, як в степу безкраїм, / Козацтво
гуляє, байрак гомонить,
061A 0177 Козацтво гуляє, байрак гомонить, / У моїй хатині синє море грає, / Могила сумує,
тополя шумить,
207A 0146 Покойній Марині, / Моїй жінці: «А що,– кажу,– / Возьмем за дитину?»
266A 0015 Марно пролетіли... / А багато в моїй хаті / Лиха нарobili.
016B 0127 Отак і їй, одній-єдиній, / Ще молодій моїй княгині, / Красу і серце засушить
076B 0070 Я цар над божієм народом! / І сам я Бог в моїй землі! / Я все!..» – А трохи згодом
076B 0122 – Драгий мій отче і мій царю! / Вели сестрі моїй Фамарі, / Щоб коржика мені спекла
149B 0012 Що пронеслися надо мною / В моїй Україні колись... / Колись божились та клялись,
209B 0073 Я всю мізерію оддав / Моїй Україні-небозі... / І трьох синів своїх.– Нехай,–

МОЇМ 6

- 258A 0124 І на злих моїх погляну / Незлим моїм оком. / -----
117B 0019 З препоганим старим, / З моїм нелюбом багатим, / З моїм ворогом злим!
117B 0020 З моїм нелюбом багатим, / З моїм ворогом злим! / -----
146B 0010 А піду я, одружуся / З моїм вірним другом, / З славним батьком запорозьким
161B 0344 Отак тепер і з сотником / З дурним моїм сталось, / Розігнав дітей по світу,
209B 0091 Очей нарадувать старих / Моїм дитятком!.. / -----

МОЇМИ 3

- 061A 0411 Не висушить. Поділюся / Моїми сльозами... / Та не з братом, не з сестрою –
272A 0017 Нехай п'є-уп'ється / Не моїми кров-сльозами – / Синьою водою
250B 0073 – Йому я стану за дитину. / Плечми моїми молодими / Його старії підопру! –

МОЇХ 18

- 030A 0197 У Москві свекрухи. / Не слухала моїх річей, / То її послухай.
057A 0115 Моя Україно! / Моїх діток нерозумних, / Як свою дитину.
061A 0193 Козака старого, / Що привіта моїх діток / Старими сльозами.
061A 0267 На твоїм порозу, / Благослови моїх діток / В далеку дорогу.
061A 2273 Сам Гонта руйнує: / «Ти поїла моїх діток!» – / Гукає, лютує,–

- 061A 2287 «Де ви, людоїди? Де ви поховались? / З'їли моїх діток – тяжко мені жить! / Тяжко мені плакати! ні з ким говорити!»
- 221A 0481 Увесь народ. І на старців / Моїх налітає. / «Вы што делаете, плуты!!»
- 234A 0051 «Тихий, тихий Дунай! / Моїх діток забавляй. / Ти, жовтенький пісок,
- 234A 0053 Ти, жовтенький пісок, / Нагодуй моїх діток; / І скупай, і сповий,
- 258A 0112 Молюсь, Господи, внуши їм / Уст моїх глаголи. / Бо на душу мою встали
- 258A 0123 Серцем одиноким / І на злих моїх погляну / Незлим моїм оком.
- 274A 0391 Або пан одніме. / Чи я найду моїх діток, / Чи так і загину?
- 006B 0244 Давно похованих, забутих, / Моїх кровавих тяжких сльоз. / А їх чимало розлилось
- 095B 0128 На очі їх, щоб стало жаль / Моїх дівчаток, щоб навчились / Путиами добрими ходять,
- 113B 0019 І Бога благаю, / Щоб не приспав моїх діток / В далекому краю.
- 209B 0121 На коней сівши, до обозу, / Синів всіх трьох моїх найшли, / Та в добрий час і полягли
- 230B 0034 Гаврилич гнув во время оно. / А вас, моїх святих киян, / І ваших чепурних киянок
- 237B 0019 Воскресну нині! Ради їх, / Людей закованих моїх, / Убогих, нищих... Возвеличу

МОЙСЕЯ 1

- 250B 0327 Сказав мені.– Святий закон! / І Авраама і Мойсея! / Возобновлять мужі есеї.

МОКРІЙ 1

- 123A 0183 Страшна, синя, розхристана / І в мокрій сорочці, / Мовчки дивиться на сей бік,

МОЛДАВАНАХ 1

- 061A 0312 По Польщі, Волині, / По Литві, по Молдаванах / І по Україні;

МОЛДАВАНИ 1

- 061A 0933 Вас осталося трохи; / І ви, молдавани, / Тепер ви не пани;

МОЛДОВАНИНА 1

- 246A 0092 А тюрм! а люду!.. Що й лічить! / Од молдованина до фінна / На всіх язиках все мовчить,

МОЛЕБСТВІЄ 2

- 234A 0343 Бо грошей не стало / На молебствіє Варварі. / Носила-носила,
- 137B 0032 Земніє поклони. / Молебствіє архімандрит / Сам на горі править,

МОЛИВСЯ 2

- 221A 0505 Ото церков Богданова. / Там-то він молився, / Щоб москаль добром і лихом
- 028B 0007 І я хилився ні до кого, / Блукав собі, молився Богу / Та люте панство проклінав.

МОЛИВШИСЯ 1

- 072B 0010 Там би я спочив хоч мало, / Молившиися Богу, / Там би я... Та шкода й гадки,

МОЛИВШИСЬ 1

- 209B 0008 На таке погане, що так і заснув, / Богу не молившиися!.. От мені приснилось... / Свинєю заснувши, звичайне, такий

МОЛИЛА 2

- 234A 0379 Аж у поле, до могили, / І молила Бога, / Щоб швиденько верталася,
- 111B 0016 Поклони тяжкії б'ючи, / Пречистій ставила, молила, / Щоб доля добрая любила

МОЛИЛАСЯ 4

- 061A 0514 Божилася, / Молилася. / Що боліли ноги;
- 169A 0009 Звичаю не вчила? / «Молилася, турбувалася, / День і ніч не спала,
- 198B 0001 ----- / Не молилася за мене, / Поклони не клала
- 218B 0112 Дитину-сина привела. / Молилася своїм Пенатам / І в Капітолій принесла

МОЛИЛАСЬ 13

- 061A 1997 Що було зо мною. / Я молилась, я плакала, / Серце розривалось,
 061A 2014 Не за себе, не за батька / Молилась в неволі – / Ні, бабусю, а за його,
 061A 2041 То й себе погубить». / Так я думала, молилась, / Ждала, виглядала:
 169A 0006 Чи ти рано до схід сонця / Богу не молилась, / Чи ти діточок непевних
 173A 0194 Та й стала ридати. / І молилась, і ридала, / Кляла все на світі.
 274A 0346 Я, дурна, й ходила, / І молилась... Ні, цигане, / Я марне молилась.
 274A 0347 І молилась... Ні, цигане, / Я марне молилась. / Чи в вас єсть Бог який-небудь?
 274A 0434 Маріула. А та вчилась / Та Богу молилась. / Минуло літо, уже й друге,
 016B 0130 І марне згинуть в самотині. / Аж страшно!.. А вона молилась / І жить у Господа
 просилась,
 185B 0039 Чи доля так оце зробила? / Чи мати Богу не молилась, / Як понесла мене? Що я –
 200B 0179 ----- / У Київ їздила, молилась, / Аж у Почаєві була.
 200B 0183 Не допомгла святая сила. / А ти аж плакала, молилась – / Та й занехаяла. Везла
 218B 0328 Молитися за християн. / І ти приходила, молилась, / І милосердий їстукан

МОЛИЛИСЯ 3

- 033B 0038 Образ пресвятої / І крадькома молилися... / -----
 218B 0323 І ви, плебеї-гречкосії, / І ви молилися, та вас / Ніхто не милує. Не вміють
 218B 0427 Молилися, / Молилися перед хрестом / Закуті в пута неофіти,

МОЛИЛИСЬ 7

- 061A 1160 Моліться, братія!» / Молилися, / Молилися широко козаки,
 061A 1161 Молилися, / Молилися широко козаки, / Як діти, широко; не журились,
 234A 0130 Останньою свитиною!.. / Дивилися, молилися / Старі мої. А сердешне
 266A 0025 В московській дорозі, / Що молилися з козаками / В турецькій неволі,
 218B 0303 Перед Юпітером новим, / Молилися вчора сенатори / І всі патриції, і вчора
 218B 0426 Моліться, братія. / Молилися, / Молилися перед хрестом
 218B 0429 Закуті в пута неофіти, / Молилися радісно. Хвала! / Хвала вам, душі молодіє!

МОЛИЛОСЬ 3

- 016B 0296 Її звали. І все село / За неї молилось... / А тим часом жиди в селі
 026B 0011 Чого маленькому мені / Тойді так приязно молилось, / Чого так весело було.
 026B 0017 Та недовго сонце гріло, / Недовго молилось... / Запекло, почервоніло

МОЛИМОСЬ 1

- 258A 0071 В путах умираєм, / Не молимося чужим богам, / А тебе благаєм:

МОЛИСЯ 7

- 061A 2118 Не журися, сподівайся / Та Богу молися. / А мені тепер на Умань
 006B 0089 Не скаже синові: – Молись, / Молися, сину, за Україну / Його замучили колись.–
 212B 0018 Опріче праведного Бога. / Молися ж, серце, помолюся / І я з тобою. Щось пророче
 212B 0046 Тихенько Богу помолюся. / Молися й ти, з святого неба / На тебе, серце, не зійшла
 245B 0026 Ще змалечку колючу ниву! / Молися, сестро! Будем живі, / То Бог pomoже перейти.
 250B 0273 В свою убогую хатину. / Молися й дякуй, що не кинув, / Що на розпуття не прогнав.
 250B 0509 Маріє! Горенько з тобою! / Молися, серденько, молись! / Окуй свою святую силу...

МОЛИСЬ 6

- 030A 0230 Та добрії люде; / Молись Богу та йди собі – / Мені легше буде».
 114A 0400 «Швидко, швидко, моя рибко, / Молись тільки Богу. / Іди в хату, лягай спати.
 006B 0088 І не пом'яне батько з сином, / Не скаже синові: – Молись, / Молися, сину, за Україну
 016B 0104 Мов намалювала, / Хоч молись перед тобою, / Мов перед святою...
 250B 0509 Маріє! Горенько з тобою! / Молися, серденько, молись! / Окуй свою святую силу...
 287B 0008 Моя ти любо! Не хрестись, / І не кленись, і не молись / Нікому в світі! Збрешуть
 люде,

МОЛИТВА 6

- 194В 0012 І не благай, бо пропаде / Молитва за Богом. / -----
 196В 0012 І не благай, бо пропаде / Молитва за Богом. / -----
 200В 0117 Пренепорочная! І все. / Молитва їй не допомогла: / Вона, сердешна, одуріла,
 200В 0153 «Поїду в Київ, помолюся. / Молитва, може, прожене / Диявола... О! мій Петрусю!
 200В 0155 Диявола... О! мій Петрусю! / Молитва не спасе мене, / Я у Дніпрі утоплюся!»
 218В 0413 Брати мої, не поклоніться. / Молитва Богові. А він / Нехай лютує на землі,

МОЛИТВАХ 1

- 218В 0410 За ката лютого. Його / В своїх молитвах пом'яніте. / Перед гординою його,

МОЛИТВІ 1

- 194В 0087 І може, Господи, мене / В своїй молитві пом'яне! / -----

МОЛИТВУ 3

- 199А 0184 ----- / І плакав Гус, молитву дія, / І тяжко плакав. Люд мовчав
 199А 0310 Перед огнем; став на йому / І молитву діє: / «О Господи милосердий,
 233В 0035 Сказати правду. Поможи / Молитву діяти до краю. / А як умру, моя святая!

МОЛИТЕСЬ 1

- 274А 0103 Лягаючи і встаючи, / За кого молитесь? Ох, діти! / І все діти! і все діти!

МОЛИТИ 1

- 057В 0330 Та за мою грішну душу / Господа молити.- / Вийшов в поле геть од шляху,

МОЛИТИМУСЬ 1

- 234А 0032 Я була багата... / Не лай мене; молитимусь, / Із самого неба

МОЛИТИСЯ 6

- 207А 0195 Та по-молодечи / Будеш Богу молитися, / А не по-чернечи
 268А 0015 До самого Бога / Молитися... а до того / Я не знаю Бога.
 274А 0344 Посилає в Київ / Мене, бачиш, молитися. / Я, дурна, й ходила,
 006В 0092 Мені однаково, чи буде / Той син молитися, чи ні... / Та неоднаково мені,
 156В 0044 Іди, Петре, в Межигор'я / Молитися Богу. / Не пустили Дорошенка,
 218В 0327 На третій день уже пустили / Молитися за християн. / І ти приходила, молилась,

МОЛИТИСЬ 8

- 195А 0027 Скажи, що робити: / Чи молитись, чи журитись, / Чи тім'я розбити?!
 274А 0422 І ховатись за шатрами, / І Богу молитись. / Щось таке їй поробила
 016В 0175 Забавляла, розмовляла, / І Богу молитись / І азбуку по кунштिकाх
 038В 0118 Перехрестився, чотки взяв... / І за Україну молитись / Старий чернець пошкандибав.
 068В 0057 Письму учить?! / Молитись Богу / Та за ралом спотикатись,
 156В 0082 Над гетьманом змуровати / І Богу молитись / За гетьмана, панахиду
 158В 0028 В Україні; завтра рано / До церкви молитись / Підуть люде... Завтра ж рано
 209В 0079 За церков божію, за люде, / А я молитись в хаті буду.- / Бо вже нездужав, сину,
 встать,

МОЛИТЬСЯ 8

- 061А 1103 Бач, розходилися! А ти, / Стара собако, де б молитесь, / Верзеш тут погань. От
 чорти!» –
 061А 1684 Другий проклінає; / Той молитесь, сповідає / Гріхи перед братом,
 199А 0123 І в віфліємськую каплицю / Пішов молитесь добрий Гус. / -----
 199А 0300 Аж поки дзвони загули. / І світ настав... Ідуть молитесь / Ченці за Гуса. З-за гори
 234А 0500 І ворота одчиняє, / І молитесь Богу. / «Чи чуєш ти, Катерино?
 095В 0157 Неначе білиця, / Богу молитесь та плаче, / Замкнута в світлиці.
 158В 0016 Заховавши, ходить собі, / Та молитесь Богу, / Та згадує Україну

180В 0020 Моє! – І дивиться на його, / І молиться за його Богу, / І йде на улицу гулять

МОЛИШСЯ 2

180В 0045 Щоб хоч огонь той розвести. / В холодній молишся оселі / За їх, за діточок.

305В 0025 А ти ніби не добачаєш: / Дівуєш, молишся, та спиш, / Та Матер Божію гнівиш

МОЛІТЕ 3

006В 0020 І за неї, безталанну, / Господа моліте. / І його забудьте, други,

200В 0157 ----- / Моліте Господа, дівчата, / Моліте Господа, щоб мати

200В 0158 Моліте Господа, дівчата, / Моліте Господа, щоб мати / І вас отак не завдала

МОЛІТЕСЯ 4

199А 0317 Люди! добрі люди! / Молітеся!.. неповинні – / І з вами те буде!

199А 0319 І з вами те буде! / Молітеся! люті звірі / Прийшли в овніх шкурах

199А 0333 Праведного вкрило. / «Молітеся! молітеся! / Господи, помилуй,

199А 0333 Праведного вкрило. / «Молітеся! молітеся! / Господи, помилуй,

МОЛІТЕСЬ 11

061А 1034 Пішла луна гаєм. / «Ідіть же ви та молітеся. / А я доспіваю».

061А 1113 Як на великдень над пасками. / «Молітеся, братія, молітеся! – / Так благочинний
начина –

061А 1113 Як на великдень над пасками. / «Молітеся, братія, молітеся! – / Так благочинний
начина –

061А 1134 В ярмі у ляха... Горе, горе! / Молітеся, діти! Страшний суд / Ляхи в Україну несуть –

061А 1159 Не за горами кари час. / Молітеся, братія!» / Молились,

006В 0355 То воля Господа. Годіть! / Смирітеся, молітеся Богу / І згадуйте один другого.

218В 0296 Чи ж кат помилує кого? / Молітеся Богові одному, / Молітеся правді на землі,

218В 0297 Молітеся Богові одному, / Молітеся правді на землі, / А більше на землі нікому

218В 0408 Перехрестившись, возгласив: / – Молітеся, братія! Молітеся / За ката лютого. Його

218В 0408 Перехрестившись, возгласив: / – Молітеся, братія! Молітеся / За ката лютого. Його

218В 0425 Перед святими побіжать. / Молітеся, братія. / Молились,

МОЛІТЬ 1

006В 0360 В остатню тяжкую минуту / За неї Господа моліть. / -----

МОЛОДА 6

123А 0025 І спереду, й збоку. / І молода, нівроку їй, / А за молодою,

234А 0169 Аж ось чорноброва / Та молода, білолиця / Прийшла молодиця

274А 0089 Я в приданках була, впилася, / І молода не придалася... / А все то прокляті пани

095В 0081 Не думавши, кончають! / А молода? Мабуть, без пари / Судилось Господом зносить

161В 0332 Уже повінчана гуляє / Його Настуся молода! / Вернувся сотник мій додому,

175В 0113 Постіль пішли слати / У комору, а молода / Вийшла мовчки з хати

МОЛОДАЯ 15

207А 0029 Холодний вітер... Все минає!.. / Згадаєш, може, молодая, / Вилиту сльозами

207А 0311 Літа мої молодії, / Сило молодая! / Послужи, моя ти зброе,

234А 0005 Як тополя, похилилась / Молодиця молодая. / Щось до лона пригортає

016В 0106 Мов перед святою... / Красо моя молодая, / Горенько з тобою!

095В 0067 Дивітеся, вийшла погуляти, / Мов краля, пані молодая / З двома маленькими дітьми.

104В 0087 Нездужає встати, / А другая – молодая, / Дума погуляти!

104В 0148 І тихо дримає... / А жіночка молодая / Кинулась до пана,

132В 0006 Багатая сусідонька, / Вдова молодая. / А я вчора з нею,

175В 0075 Співаючи. Отож стали, / Молодая встала, / Взяла квартиру оковити

180В 0003 Нічого кращого немає, / Як тая мати молодая / З своїм дитятчком малим.

183В 0005 І чогось боюся. / Дурна була, молодая, – / Я все виглядала,

233В 0002 А ти, пречистая, святая, / Ти, сестро Феба молодая! / Мене ти в пелену взяла

- 233В 0029 Моя порадоньо святая! / Моя ти доле молодая! / Не покидай мене. Вночі,
 238В 0010 Моя ти зоренько святая! / Моя ти сило молодая! / Світи на мене, і огрій,
 250В 0132 Темний гаю! / Чи я, молодая, / Милий Боже, в твоім раї

МОЛОДЕЄ 8

- 061А 2447 Згадав, та й жаль стало, що лихо минуло. / Молодеє лихо! Якби ти вернулось, /
 Проміняв би долю, що маю тепер.
 006В 0194 Спала, не вставала. / Утомилось молодеє, / Навіки спочило...
 016В 0273 Воно й уродилось? / Або, може, молодеє / Чи не полюбило
 067В 0016 А воно, убоге, / Молодеє, сивоусе,– / Звичайне, дитина,–
 094В 0011 Якби побачив, нагадав / Веселеє та молодеє / Колишне лишенько лихес.
 153В 0022 Улюбилося, сердешне, / Було молодеє, / У жидівку молодую
 194В 0082 Неначе роси над землею, / На щире серце молодеє / Сльозами тихо упадуть!
 197В 0015 І Дніпр той дужий, крутогорий, / І молодеє тее горе! / І молодий той грішний рай!

МОЛОДЕНЬКА 4

- 010А 0055 Одна, як та пташка в далекім краю. / Пошли ж ти їй долю – вона молоденька, / Бо
 люде чужії її засміють.
 029В 0147 І темний гайок зелененький, / І чорнобривка молоденька, / І місяць з зорями сіяв,
 139В 0011 Лимаренка полюбила, / Молоденька. / Лимар кичку зашивас,
 140В 0003 Ще сонечко не зіходило, / А я, молоденька, / На шлях, на дорогу

МОЛОДЕНЬКИЙ 4

- 010А 0106 Срібний перстень на руці; / Молоденький, чорнобровий, / Знайшли вчора у діброві.
 010А 0196 Кінь замордований стоїть, / А біля його молоденький / Козак та дівчина лежить.
 018А 0005 Хоч з гори та в воду. / Утопився б молоденький, / Щоб не нудить світом,
 179В 0015 З зеленого гаю / Козак молоденький; / Цілує, вітає,

МОЛОДЕНЬКІ 1

- 161В 0174 І діти, як квіти, / За що ж ти їх, молоденькі, / Думаєш убити!

МОЛОДЕНЬКІЙ 2

- 061А 0429 На перині спати / Одинокій, молоденькій; / Ні з ким розмовляти,–
 127В 0027 Псалтир прочитали, / А дівчині молоденькій / Скажіть, щоб не ждала.

МОЛОДЕНЬКУ 1

- 139В 0014 Мене горне, обнімас, / Молоденьку. / -----

МОЛОДЕЦЬ 1

- 061А 1895 Викрутасом-вихилясом... / Молодець горбець! / Старий рудий бабу кличе,

МОЛОДИЄ 1

- 218В 0430 Молились радостно. Хвала! / Хвала вам, душі молодіє! / Хвала вам, лицарі святіє!

МОЛОДИЙ 8

- 061А 1096 Якби таки запорозький козак, / Якби таки молодий, молодий, / Хоч по хаті б
 поводив, поводив.
 061А 1096 Якби таки запорозький козак, / Якби таки молодий, молодий, / Хоч по хаті б
 поводив, поводив.
 114А 0220 Гроші заробляє, / А молодий мене любить, / Долі не шукає.
 207А 0099 Якби мені свекрівонька тиха, / Якби мені чоловік молодий, / До другої не ходив, не
 любив.»
 207А 0542 Отак на улиці під тинном / Ще молодий кобзар стояв / І про невольника співав.
 184В 0003 Не знає сам, чоґо зрадіє, / Неначе стане молодий, / І заспіває... як уміє.
 197В 0016 І молодеє тее горе! / І молодий той грішний рай! / -----
 250В 0191 Та дивувалася, дивилась, / І слухала, як молодий / Дивочний гость той говорив.

МОЛОДИК 1

272В 0002 Наїхали старости / Й молодик за ними: / Вони собі пішли в хату

МОЛОДИМ 3

095В 0070 Із коча пан мій вилізає / І посила за молодим. / А потім діточок вітає
214В 0007 В очах веселих, любо їм, / Очам негрішним, молодим. / І всі регочуться, сміються,
250В 0159 Та повечеряємо вкупі / З веселим гостем молодим; / Ходімо, доненько.– Який?

МОЛОДИМИ 2

006В 0277 Виходили за село, / А за ними, молодими, / І дівча одно пішло.
250В 0073 – Йому я стану за дитину. / Плечми моїми молодими / Його старії підпру! –

МОЛОДИХ 4

114А 0167 Бо, сліпі, не бачать карих оченят; / Що тільки лякають молодих дівчат... / Лякають,
дівчата, правдою лякають!
068В 0109 Свого весілля дожидали / Та молодих дівчат в селі, / Мов бугаї, перебирали.
068В 0124 А ми й зостріли їх і всіх – / Княжат, панят і молодих – / Всіх перерізали. Рудою
250В 0077 Аж іскри сипнули з очей. / А з добрих молодих плечей / Хітон полатаний додолу

МОЛОДИЦЕ 1

274А 0068 ----- / А відкіля ти, молодице? / -----

МОЛОДИЦІ 3

234А 0294 ----- / Через тиждень молодиці / Коровай місили
038В 0042 Нехай буде так, так. / Якби таки молодиці / Посіяти мак, мак.
283В 0017 Ти постриг нас у черниці, / А ми собі молодиці... / Та танцюєм, та співаєм,

МОЛОДИЦЮ 2

234А 0393 Старий і внучку привітав, / Неначе справді молодицю: / «А де ж ти діла паляницю?
088В 0016 Та й став, щоб трохи подивиться / На круглолицю молодицю, / Чи тее... дівчину!..
Матрос,

МОЛОДИЦЯ 8

030А 0397 Пугача співають. / Іде шляхом молодиця, / Мусить бути, з прощі.
234А 0005 Як тополя, похилилась / Молодиця молодая. / Щось до лона пригортає
234А 0170 Та молода, білолиця / Прийшла молодиця / На той хутір благодатний
234А 0201 ----- / Поєднались. Молодиця / Рада та весела,
274А 0038 Неначе п'яна, з приданок / Додому йдучи, молодиця: / «Ой у новій хаті
274А 0070 ----- / «Як була я молодиця, / Цілували мене в лице,
104В 0136 А сам цілує!.. Ожила / Моя сердешна молодиця! / І де ті в Господа взялися
272В 0020 Чи буде та чорнобривка / Сей рік молодиця? / -----

МОЛОДИЦЯМИ 1

234А 0298 З усієї сили / З молодицями танцює / Та двір вимітає;

МОЛОДІ 2

197А 0013 Вилив на забаву. / А молоді як зйдуться, / Та любо та тихо,
016В 0053 Приблуда князь. Була й княгиня. / Ще молоді собі були, / Жили самі. Були багаті,

МОЛОДІЄ 3

207А 0307 Приміряє, ніби знову / Старий молодіє. / Та й заплакав. «Зброе моя,
200В 0090 З книжками ходить та росте. / Сама аж ніби мо[ло]діє, / І генерал собі радіє,
302В 0006 Пишається калинонька, / Явор молодіє, / А кругом їх верболози

МОЛОДІЇ 32

019А 0003 Нащо карі очі, / Нащо літа молодії, / Веселі, дівочі?

- 019A 0005 Веселі, дівочі? / Літа мої молодії / Марно пропадають,
 061A 0621 Коли нема долі, нема талану! / Літа молодії марно пропадуть. / Один я на світі без
 роду, і доля –
 123A 0046 Незчулася, як минули / Літа молодії... / Лихо, лихо! Мати в'яне,
 123A 0082 Сміючись згадають / Ваші літа молодії, / Та й скажуть – ледащо!
 180A 0524 Оце твої діти, / Твої квіти молодії, / Чорнилом політі.
 207A 0001 ----- / Думи мої молодії – / Понурії діти,
 207A 0310 Зброе золотаая!.. / Літа мої молодії, / Сило молодая!
 207A 0584 Навіки загинув! / За що ж свої молодії / Ти літа погубиш
 207A 0689 Такеє-то. Одружились / Мої молодії. / Може, воно й не до ладу,
 264A 0009 Засушать та й кинуть. / Ані літа молодії, / Повиті красою,
 266A 0064 І засохли мої сльози, / Сльози молодії. / І тепер я розбите
 266A 0075 Не вернуться знову / Літа мої молодії, / Веселеє слово.
 016B 0112 Людей веселити. / Так же ні. А молодії / Та карії очі
 016B 0327 А жаби крякають, гудуть. / Дивітесь, очі молодії, / Як зорі божії встають,
 029B 0140 Утер сльози нехолодні, / Хоч не молодії... / І згадував літа свої
 038B 0083 Та згадує літа свої, / Літа молодії. / Бере письмо святе в руки,
 046B 0123 ----- / Минають літа молодії, / Минула доля, а надія
 068B 0031 І потечуть з очей старих / Сльози молодії, / І умитеє сльозами
 068B 0119 Не бачив на землі великій, / Як молодії ті були... / Заграла весело музика...
 092B 0019 Ведеш за собою / Літа мої молодії, / І передо мною
 092B 0035 Од світу до світу? / А ви, мої молодії / Чорняві діти,
 124B 0005 Дружини немає. / А дівочі молодії / Веселії літа,
 143B 0009 А тим часом дорогії / Літа тії молодії / Марне пронеслись.
 146B 0037 Треба б одружитись. / Минулися молодії / Веселії літа,
 178B 0021 Мої дні і ночі / Без радості, молодії! / Так собі минули
 200B 0125 Та й як його одній святії / Прожити літа молодії? / Вони ж не вернуться! Як хоч,
 207B 0038 А сестри! сестри! Горе вам, / Мої голубки молодії, / Для кого в світі живе?
 214B 0004 Алмазом добрим, дорогим / Сіяють очі молодії; / Витає радість і надія
 218B 0143 Тойді ж ото її Алкід, / Та ще гетери молодії, / Та козлоногий п'яний дід
 250B 0223 Жде його Марія, / І ждучи плаче, молодії / Ланіти, очі і уста
 295B 0001 ----- / Минули літа молодії, / Холодним вітром од надії

МОЛОДІЙ 6

- 207A 0313 Послужи, моя ти зброе, / Молодій* ще силі, / Послужи йому так щиро,
 274A 0041 Полягали спати, / Молодій приснилось, / Що мати сказалась,
 016B 0127 Отак і їй, одній-єдиній, / Ще молодій моїй княгині, / Красу і серце засушить
 200B 0121 Свого Петруся. Тяжко їй! / Душі негрішній, молодій! / Та що ж робить? Нестало
 сили,
 200B 0130 Не перескочила, бо їй / Хотілось жити, молодій! / Хотілося б... Густенька каша,
 250B 0239 Нову коновочку старий. / Спродать би то та молодій / Купить хустиночку до речі,

МОЛОДІЛА 1

- 218B 0104 Дивилася на неї мати / І молоділа. І дівчаті / Людей шукала. І найшла.

МОЛОДОГО 24

- 010A 0029 Спала й виглядала / Козаченька молодого, / Що торік покинув.
 030A 0025 Як знало серденько, / Полюбила молодого, / В садочок ходила,
 030A 0129 Як перше співала, / Як москаля молодого / В вишник дожидала.
 114A 0217 Оддай мене, моє серце, / Та за молодого. / Нехай старий бурлакує,
 114A 0237 Оддай мене, моє серце, / Та за молодого». / -----
 114A 0331 І привітать словом старого каліку. / Укороти, Боже, молодого віку / Тому, хто не має
 талану любить.

* Мелодій

207A 0376 Добити віку вікового? / Згадав Степана молодого, / Згадав свої благі літа,
 207A 0502 Отамана курінного, / Сироти Степана молодого, / Синє море не втопило,
 207A 0508 Козака лейстрового, / Отамана молодого, / Турки-яничари ловили,
 234A 0350 Щоб голова не боліла / В Марка молодого; / І перстєнек у Варвари
 270A 0059 Було мені в світі. / Молодого, короткого / Не дали дожити
 274A 0451 За Дністром шукала. / Сина Йвана молодого / Оддали в солдати
 095B 0076 Собі в покої... Незабаром / І молодого привели. / Назавтра в город одвезли
 131B 0017 Смертельніє муки; / У льох його, молодого, / Той пан замикає...
 137B 0059 Якби замість старого / Та обрали молодого / Завзятого молодця,
 140B 0008 Щоб не бачила мати, / Мого молодого / Чумака з дороги
 140B 0017 Ідуть, ремигають, / А чумаченька мого молодого / Коло воликів немає.
 173B 0003 Нащо мені братись? / Будуть з мене, молодого, / Козаки сміятись.
 175B 0055 Судовики. Закували / Хлопця молодого, / Та в тюрму захвасували...
 178B 0017 Ніколи! ніколи! / Не дав серця молодого / З тим серцем дівочим
 200B 0197 «Тепер старого поховаю, / А молодого привітаю, / Та й буду жити собі та жити,
 200B 0227 А ви не знаєте нічого!»-- / Взяли Петруся молодого / Та в город в путах одвезли.
 250B 0182 До Йосипа свого старого, / А потім гостя молодого / Просила, ніби повела
 272B 0005 З батьком розмовляти; / А я в його, молодого, / В того чорнобривця,

МОЛОДОЇ 3

178B 0014 Не дав еси мені долі, / Молодої долі! / Не давав еси ніколи,
 188B 0003 Мені, щоб знали ви, не жаль / Моєї долі молодой; / А іноді така печаль
 200B 0043 Та в самім серці й уляглось / У генеральші молодой. / Поїхали в село весною,

МОЛОДОМУ 2

192A 0063 Чи то люди поробили / Йому, молодому, / Що привезли його з Дону
 146B 0035 Ні з ким пожуритись. / Треба було б молодому, / Треба б одружитись.

МОЛОДОСТЬ 5

095B 0083 Судилось Господом зносить / Красу і молодість... Мов чари, / Розсипалось та
 розлилось,
 184B 0007 Надія ангелом святим, / І зоря, молодість його, / Витає весело над ним.
 188B 0012 Мені здається, що се я, / Що це ж та молодість моя. / Мені здається, що ніколи
 200B 0028 Зов'яне марне у палатах / Краса і молодість моя». / «Ти, душко, плачеш?» – «Хто се,
 я?»
 214B 0014 Що без пригоди, мов негода, / Минула молодість моя. / -----

МОЛОДОЮ 16

061A 1906 ----- / Як була я молодую преподобницею, / Повісила хвартушину над віконницею;
 114A 0089 Осталась вдовою, / Та й не молодую, / І з волами,
 123A 0026 І молода, нівроку їй, / А за молодую, / А надто ще за вдовою,
 173A 0072 Осталася удовою, / Хоч і молодую / І не одна... Та все ж тяжко...
 207A 0007 Та не сиротою, / А з тобою, молодую, / Раю мій, покою,
 272A 0015 Нехай не сміється / Надо мною, молодую, / Нехай п'є-уп'ється
 274A 0207 Стривай, нагадала. / Як була я молодую, / І гадки не мала,
 016B 0332 А зорі спати не дають. / Головою молодую / На руку схилилась,
 016B 0431 Та й Богу душу оддала... / «Вона була ще молодую / І прехорошая собою.
 076B 0155 Дівчат старому навели. / Да гріють кров'ю молодую / Свого царя. І розійшлись,
 095B 0186 Місяць сходив...– І я колись / Була молодую...– / Прошептала, задумалась,
 136B 0004 А ще лучше за горою / З дружиною молодую. / Ой піду я темним гаєм,
 144B 0015 Як рибонька б'ється... / А над нею, молодую, / Поганець сміється.
 200B 0164 На світі є кого любить / І без користі. Молодою, / Пренепорочною, святою
 212B 0041 Отак я іноді тобою, / Тобою, серце, молодую, / Старії очі веселю.
 215B 0008 (Звичайне, люде, сміючись) / Зовуть її і молодую, / І непорочною, святою,

МОЛОДУ 3

- 010A 0050 Така її доля... О Боже мій милий! / За що ж ти караєш її, молоду? / За те, що так щиро вона полюбила
 015A 0012 Батька, ньеньку старенькую, / Молоду дівчину? / На чужині не ті люде –
 006B 0208 А той сестру. А найменший – / Молоду дівчину. / Посадила стара мати

МОЛОДУЮ 14

- 192A 0038 Очі мої карі. / Молодую мою силу / Багаті купили,
 192A 0059 Чи то праця задавила / Молодую силу, / Чи то нудьга невсипуща
 207A 0394 Опинилось-стало, / Мов жених той молодую, / Землю оглядало,
 266A 0035 І вірну дружину, / Молодую, веселую, / Класти в домовину,
 270A 0004 За що мене, як виросла, / Молодую вбили? / За що вони тепер мене
 068B 0009 Згадав свою Волинь святую / І волю-долю молодую, / Свою бувальщину. І ми
 076B 0210 Отиде з шумом. І растлі ю, / Тую Рогніду молодую, / І прожене ю, і княжна
 095B 0055 А він так добре бачив, / А надто молодую. / За що пак милує Господь
 095B 0072 А потім діточок вітає / І жінку, кралою молодую, / Аж тричі, бідную, цілує.
 153B 0023 Було молодеє, / У жидівку молодую / Та й думало з нею,
 173B 0008 Занапастив, нерозумний, / Молодую волю. / Воно й правда. Що ж діяти?
 207B 0026 Там матір добрую мою, / Ще молодую, у могилу / Нужда та праця положила.
 271B 0010 Надивившись на доненьку / Любу, молодую, / Возьме її та й огорне
 308B 0057 І славу святую – / Молодую безвічну. / Або цур їй, друже,

МОЛОДЦІ 1

- 055A 0058 Не в Синопу, отамани, / Панове молодці, / А у Царград, до султана,

МОЛОДЦЯ 1

- 137B 0060 Та обрали молодого / Завзятого молодця, / Преславного запорожця

МОЛОКО 3

- 250B 0186 Води погожої з криниці, / І молоко і сир козлиці / Їм на вечерю подала.
 250B 0318 А може, Бог пошле дитину / В дорозі; от і молоко / Сердешній матері. Скотина
 250B 0446 Щоб хоч козу ту заробить / На молоко малій дитині. / Минає рік, коло хатини

МОЛОТ 1

- 250B 0253 А тих, що бачать над собою / Сокиру, молот і кують / Кайдани новіє. Уб'ють,

МОЛОТИТЬ 1

- 016B 0301 З половою жито. / І молотить виганяє / Людей недобитих.

МОЛОЦІ 1

- 111B 0053 Меж горами старий Дніпро, / Неначе в молоці дитина, / Красується, любується

МОЛЮ 2

- 250A 0261 Обніміться ж, брати мої. / Молю вас, благаю! / -----
 218B 0080 До каплі вилила! Ридаю, / Молю ридаючи, пошли, / Подай душі убогій силу,

МОЛЮСЯ 6

- 199A 0177 Не дієш без вини нікому. / Молюся, Господи, помилуй, / Спаси ти нас, святая сило,
 274A 0001 ----- / Молюся, знову уповаю, / І знову сльози виливаю,
 006B 0256 Іде, з хреста неначе знята... / Молюся! Господи, молюсь! / Хвалить тебе не перестану!
 026B 0009 А я собі у бур'яні / Молюся Богу... І не знаю, / Чого маленькому мені
 183B 0002 Було, роблю що, чи гуляю, / Чи Богу молюся, / Усе думаю про його
 250B 0008 Пренепорочная, благая! / Молюся, плачу і ридаю: / Воззри, пречистая, на їх,

МОЛЮСЬ 6

- 114A 0026 Виливаю сльози на мою Мар'яну, / На тебе дивлюся, за тебе молюся. / Згадай же,
Оксано, чужа чорнобрива,
258A 0111 Ти по своїй волі. / Молюся, Господи, внуши їм / Уст моїх глаголи.
006B 0256 Іде, з хреста неначе знята... / Молюся! Господи, молюся! / Хвалить тебе не перестану!
029B 0123 Сльози покотились... / «Молюся тобі, Боже милий, / Господи великий!
066B 0016 Єй-Богу, братія, прощаю / І милосердому молюся, / Щоб ви лихим чим не згадали.
212B 0021 Мені вже зазирає в очі, / І я вже Богу не молюся, / Уже й на тебе не дивлюся.

МОЛЯТЬСЯ 4

- 234A 0218 Дивуються старі мої / Та моляться Богу. / А наймичка невсипуща
074B 0068 Дивуються з його / І моляться, і жертвами / Дерево благають,
110B 0012 Уже голі... Та на волі / Ще моляться Богу. / Прилітайте ж, мої любі,
218B 0024 Й за те, що бачу. Ще живуть, / І Богу моляться, і мруть / Хрещені люде.

МОНАСТІР 3

- 016B 0422 Прибивсь якось і в Чигирин, / І в монастир отой дівочий, / Що за пісками на болоті
016B 0427 Стара черниця новину. / Що в монастир до їх зайшла / Княжна якась із-за Дніпра
029B 0046 І Запорожжя, і село... / І монастир святий, скарбниця,– / Все, все неситі рознесли!..

МОНАСТИРИЩЕ 1

- 029B 0041 Мов п'яний старець торбинки, / А он старе Монастирище, / Колись козацьке село,

МОНАСТІРЯ 1

- 137B 0014 Мов та божа пчола, гуде. / З монастиря святого / У золоті, аж сяє,

МОРГНЕ 2

- 061A 1909 Хто йде – не мине, / То кивне, то моргне. / А я шовком вишиваю,
180A 0061 То хоч коті гармати, / І усом не моргне. / Та й сон же, сон, напричуд дивний,

МОРДАТЕ 1

- 221A 0453 По начальству. Приїхало / Начальство мордате, / Подивилось. «Треба,– каже,–

МОРДОВАЛИ 1

- 230B 0077 В Сибір невольників святих, / Як мордовали, розпинали / І вішали?.. А ти не знало?

МОРДУ 2

- 230B 0041 Якийсь дурний оригінал, / Що в морду затопив капрала, / Та ще й у церкві, і пропало,
230B 0048 Що царство все оголосив – / Сатрапа в морду затопив. / А ви – юродиві – тим часом,

МОРДУВАЛА 1

- 123A 0090 Байстрам нарікає. / Катувала, мордувала, / Та не помагало:

МОРДУВАЛАСЬ 1

- 270A 0026 Як була я людиною, / Як я мордувалася. / -----

МОРДУВАЛИ 4

- 061A 0318 Та й ну руйнувати. / Руйнували, мордували, / Церквами топили...
061A 2284 Живих поховали. / До самої ночі ляхів мордували; / Душі не осталося. А Гонта
кричить:
200B 0229 ----- / Його недовго мордували / В тюрмі, в суді, а в добрий час
218B 0049 Що він зробив їм? І за що / Його, святого, мордували, / Во узи кували;

МОРДУВАЛИСЬ 1

- 033B 0083 Мурзи завдавали. / Мордувались сіромахи, / Плакали, і з ними

МОРДУВАТИ 1

061A 1013 ----- / І вішати, і мордувати! Добре їй-Богу, добре! Ну, це / так! Далєбі, дав би карбованця, якби був не пропив учора!

МОРДУВАТЬ 2

033B 0047 І все то те лихо, все, кажуть, од Бога! / Чи вже ж йому любо людей мордувать? / А надто сердешну мою Україну.

209B 0113 Не встануть, прокляті, оп'ять / Дітей козачих мордувать, / Усі до одного згоріли!

МОРДУЄ 1

175B 0042 Недоліток, таке творить, / Сердешну дівчину мордує. / Сердешна дівчина кричить.

МОРДУЄТЬСЯ 1

095B 0167 І їсти не хоче. / Мордується лях поганий, / Не зна, що й почати.

МОРДУЙ 4

061A 1356 Матері їх хиря! / Мордуй, мордуй: в раю будеш / Або есаулом.

061A 1356 Матері їх хиря! / Мордуй, мордуй: в раю будеш / Або есаулом.

150A 0086 «Ріж і бий! / Мордуй невіру-бусурмана!» – / Кричать за муром. Хто такий?

154A 0086 Стать козакові...» – «Ріж та бий! / Мордуй невіру-бусурмана!» – / Кричать за муром. Хто такий?

МОРДУЙТЕ 1

061A 1347 «Отак, отак! Добре, діти, / Мордуйте скажених! / Добре, хлопці!» – на базарі

МОРДУЮТЬ 2

061A 1206 Оксану з Вільшани, мою сироту? / Де її мордують, де вона воркує? / Чи знає Ярема? Чи знає, чи чує?

029B 0101 Людей закували / Та й мордують... Ой, ой, пани, / Пани-християне!..»

МОРЕ 100

015A 0001 ----- / Тече вода в синє море, / Та не витікає,

015A 0006 Пішов козак світ за очі; / Грає синє море, / Грає серце козацькеє,

015A 0018 Сидить козак на тім боці, / Грає синє море. / Думає, доля зустріється –

016A 0004 Збуди його, заграй ти з ним, / Спитай синє море. / Воно знає, де мій милий,

016A 0007 Бо його носило, / Воно скаже, синє море, / Де його поділо.

016A 0010 Коли милого втопило, / Розбий синє море; / Піду шукать миленького,

016A 0048 Збуди його, заграй ти з ним, / Спитай синє море... / -----

019A 0034 Щоб понесли буйнесенькі / За синєє море / Чорнявому зрадливому

020A 0055 А чи затопило / Синє море твої гори, / Високі могили?..

020A 0057 Високі могили?.. / Мовчать гори, грає море, / Могили сумують,

020A 0061 Поляки панують. / Грай же, море, мовчить, гори, / Гуляй, буйний, полем –

027A 0072 Замовк, неборака, сиротами кинув / І гори, і море, де перше витав, / Де ватагу пройдисвіта

027A 0096 Сирота на світі, в чужому краю. / Дивлюся на море широке, глибоке, / Поплив би на той бік – човна не дають.

027A 0104 Сироту усюди люде осміють. / Нехай би сміялись, та там море грає, / Там сонце, там місяць ясніше сія,

030A 0557 По лісу завило; / Як те море, біле поле / Снігом покотилось.

045A 0045 Та на кобзі грає. / Кругом його степ, як море / Широке, синіє:

045A 0071 Тому, хто все знає, тому, хто все чує: / Що море говорить, де сонце ночує – / Його на сім світі ніхто не прийма;

047A 0007 Марне зеленіє. / Кругом поле, як те море / Широке, синіє.

047A 0195 Росли, росли, подивися / За синєє море: / По тім боці – моя доля,

052A 0027 Заграло, сказало / Синє море.– Не вернуться, / Навіки пропали!»

- 052A 0029 Навіки пропали!» / Правда, море, правда, сине! / Такая їх доля:
052A 0098 Нехай ще раз послухаю, / Як те море грає, / Як дівчина під вербою
055A 0031 Небо, сонце криє. / Сине море звірюкою / То стогне, то виє.
055A 0035 «Ануге, хлоп'ята, / На байдаки! Море грає – / Ходім погуляти!»
055A 0039 Лиман човни вкрили. / «Грай же, море!» – заспівали, / Запінились хвилі.
055A 0066 Знову закипіло / Сине море; вздовж байдака / Знову похоче
057A 0011 Поливали сльози... Чом не затопили, / Не винесли в море, не розмили в полі? / Не питали б люди, що в мене болить,
057A 0049 Як та воля, що минулась, / Дніпр широкий – море, / Степ і степ, ревуть пороги,
060A 0020 Там в широкім полі воля, / Там синєє море / Виграває, хвалить Бога,
061A 0012 Вийдеш подивитися в жолобок, криницю / І в море безкрає і будеш сіять, / Як над Вавилоном, над його садами,
061A 0092 От де слава! А то співа: / «Грає сине море», / А сам плаче, за тобою
061A 0109 Як мала дитина. / Заспіваю – море грає, / Вітер повіває,
061A 0177 Козацтво гуляє, байрак гомонить, / У мой хатині сине море грає, / Могила сумує, тополя шумить,
061A 0342 Хочеться дивитись, як сонечко сяє, / Хочеться послухать, як море заграє, / Як пташка щебече, байрак гомонить,
061A 0834 ----- / Базари, де військо, як море червоне / Перед бунчуками, бувало, горить,
061A 0837 А ясновельможний, на воронім коні, / Блисне булавою – море закипить... / Закипить – і розлилося
061A 0999 Ні саду, ні ставу... / Степ і море; скрізь битий шлях, / Скрізь золото, слава.
061A 1200 А тим часом місяць пливе оглядять / І небо, і зорі, і землю, і море, / Та глянуть на люде, що вони моторять,
061A 1256 І Альту, і Сену, і там розлилось, / Не знать за що, крові широкєє море. / А тепер що буде! Сховайся ж за гору;
061A 1293 «Ой Дніпре мій, Дніпре, широкий та дужий! / Багато ти, батьку, у море носив / Козацької крові; ще понесеш, друже!
061A 1506 Карай пеклом мою душу, / Вилий муки море, / Розбий кару надо мною,
061A 1710 Наточить з поганих! / Крові море... мало моря... / Оксано! Оксано!
061A 2568 «А в нашого Галайди хата на помості. / Грай, море! добре, море! / Добре буде, Галайда!»
061A 2568 «А в нашого Галайди хата на помості. / Грай, море! добре, море! / Добре буде, Галайда!»
113A 0009 На світі немає. / Поплив човен в сине море, / А воно заграло,
150A 0005 Не чуємо на чужині. / Ой повій, повій, вітре, через море / Та з Великого Лугу,
150A 0009 Розвій нашу тугу. / Ой заграй, заграй, синєське море, / Та під тими байдаками,
150A 0024 І хвилю, ревучи, далеко-далеко / У синєє море на ребрах послав. / І море ревноло Босфорову мову,
150A 0025 У синєє море на ребрах послав. / І море ревноло Босфорову мову, / У Лиман погнало, а Лиман Дніпрові
150A 0038 Хата на помості. / Гай, гай! Море, грай, / Рєви, скелі ламай!
150A 0052 Пливають собі співаючи, / Море вітер чує. / Попереду Гамалія
150A 0056 Гамалію, серце мліє: / Сказилося море, / Не злякає! І сховались
150A 0065 Твої білі ребра піском занесу, / У мул поховаю! – реве сине море.– / Хіба ти не знаєш, яких я несу
150A 0068 Гостей до султана?» / Так море спиняло / (Любило завзятих чубатих слав'ян).
150A 0181 Або гетьман Іван Підкова / Не кликнув в море на ралець. / Пливають собі, а з-за хвилі
150A 0184 Сонце хвилю червонить, / Перед ними море миле / Гомонить і клекотить.
150A 0187 Гамаліє, вітер віє. / Ось-ось наше море!.. / І сховалися за хвилі –
154A 0005 Не чуємо на чужині. / Ой повій, повій, вітре, через море / Та з Великого Лугу,
154A 0009 Та розвій нашу тугу. / Ой заграй, заграй, синєське море, / Та під тими байдаками,
154A 0024 І хвилю, ревучи, далеко-далеко / У синєє море на ребрах послав. / І море ревноло Босфорову мову,
154A 0025 У синєє море на ребрах послав. / І море ревноло Босфорову мову, / У Лиман погнало, а Лиман Дніпрові

- 154A 0037 Хата на помості. / Гай-гай! море, грай! / Реви, скелі ламай!
 154A 0054 Пливають собі та співають, / Море вітер чує; / Попереду Гамалія
 154A 0058 Гамалію, серце мліє, / Сказилося море. / «Нехай казиться», – і сховались
 154A 0067 Твої білі ребра піском занесу, / У мул поховаю! – реве синє море.– / Хіба ти не бачиш, яких я несу
 154A 0069 Хіба ти не бачиш, яких я несу / Гостей до султана?...» Так море спиняло / (Любило завзятих усатих слав'ян).
 154A 0175 Сонце хвилю червонить; / Перед ними море миле / Гомонить та клетотить.
 154A 0178 «Гамалію, вітер віє, / Ось-ось наше море!...» / І сховалися за хвилі –
 180A 0460 І Дніпро спустила / В синє море, розкопала / Високі могили –
 199A 0054 Навіки і віки! / І потекли в одно море / Слав'янській ріки!
 199A 0060 В німецькій пучині / Нашій правді. Твоє море / Слав'янськеє, нове!
 199A 0070 Вовіки і віки! / Що звів єси в одно море / Слав'янській ріки!
 199A 0324 Не сховають. Розіллється / Червонеє море / Крові! крові з дітей ваших!
 207A 0479 У неділю вранці-рано / Синє море грало, / Товариство кошового
 207A 0503 Сироти Степана молодого, / Синє море не втопило, / А в турецьку землю агарянську
 246A 0052 А батькових старих, кровавих, / Не ріки – море розлилось, / Огненне море! Слава! Слава!
 246A 0053 Не ріки – море розлилось, / Огненне море! Слава! Слава! / Хортам, і гончим, і псарям,
 246A 0155 Остатні... бо вже взяли / І поле і море. / -----
 246A 0177 Тихо прочитаєш... / І могили, степи, море, / І мене згадаєш.
 250A 0070 І потече сторіками / Кров у синє море / Дітей ваших... і не буде
 268A 0010 Як понесе з України / У синєє море / Кров ворожу... отойді я
 006B 0326 Не покоси кладе – гори. / Стогне земля, стогне море, / Стогне та гуде!
 014B 0001 ----- / Не спалося, а ніч, як море, / (Хоч діялось не восени,
 037B 0015 Наш тихий рай. І розлили / Широке море сльоз і крові, / А сирот іменем Христовим
 068B 0038 Сказав старий.– Води чимало. / Із Ікви в [море] утекло... / Над Іквою було село,
 088B 0010 А так на палубі стояв / І сторч на море поглядав, / Мов на Іуду... Із туману,
 092B 0021 І передо мною / Ніби море заступають / Широкої села
 095B 0197 В ірій полетіли, / А сірі на море!...» / .....
 104B 0092 Та й пішов, торбину взявши, / За синєє море! / Шукать долі. Думав прийти
 108B 0004 І сонце спатоньки зове / У синє море: покриває / Рожевою пеленою,
 108B 0012 А туман, неначе ворог, / Закриває море / І хмароньку рожевую,
 137B 0023 Сходилися полковники. / І військо, як море, / З знаменами, з бунчугами
 192B 0014 Та в Дніпр широкий понесла, / А Дніпр у море, на край світа / Билину море покотило
 192B 0015 А Дніпр у море, на край світа / Билину море покотило / Та й кинуло на чужині.
 196B 0018 З моєї темної комори / І в море нишком однесли. / І нишком проковтнуло море
 196B 0019 І в море нишком однесли. / І нишком проковтнуло море / Моє не злато-серебро –
 196B 0030 Посижу трошки, погуляю, / На степ, на море подивлюсь, / Згадаю дещо, заспіваю,
 205B 0040 Про безталанну, про горе, / Або про Бога, та про море, / Або про марне литу кров
 218B 0072 І розкажу я людям горе, / Як тая мати ріки, море / Сльози кровавої лила,
 278B 0039 Щоб я постіль весела слала, / У море сліз не посилала, / Сльозами моря не долить.

МОРЕМ 14

- 010A 0070 Якби-то далися орлині крила, / За синім би морем милого знайшла; / Живого б любила, другу б задушила,
 016A 0002 Вітре буйний, вітре буйний! / Ти з морем говориш, / Збуди його, заграй ти з ним,
 016A 0046 Вітре буйний, вітре буйний! / Ти з морем говориш, / Збуди його, заграй ти з ним,
 018A 0012 А моя десь, ледащиця, / За морем блукає. / Добре тому багатому,
 045A 0076 А якби почули, що він, одинокий, / Співа на могилі, з морем розмовля,– / На божеє слово вони б насміялись,
 045A 0079 Дурним би назвали, од себе б прогнали. / Нехай понад морем, сказали б, гуля! / -----
 052A 0024 Де кров ляха, татарина / Морем червоніла... / Вернітєся!» – «Не вернутєся!» –
 061A 0707 Ні на небі, ні за небом, / Ні за синім морем / Нема кращої за тебе!
 171A 0034 Вітер по полю розвіяв, / Хвиля морем рознесла. / Нехай же вітер все розносить

- 173A 0033 Найду тобі рівню / Хоч за морем синім, / Або крамарівну,
095B 0298 Удень неначе місяць сходить, / А ми гуляєм понад морем / Удвох собі; дивлюся, зорі
109B 0007 В оцій незамкнутій тюрмі, / Понад оцим нікчемним морем / Нудити світом? Не
говорить,
149B 0026 Листи тії, погуляю, / Погуляю понад морем / Та розважу своє горе.
158B 0010 Отойді згадай в пустині, / Далеко над морем, / Свого друга веселого,

МОРІ 7

- 010A 0007 Із хмари де-де виглядав, / Неначе човен в синім морі / То виринав, то потопав.
199A 0066 І з добрим кормилом, / Попливе на вільнім морі, / На широких хвилях.
207A 0490 Серед ночі темної, / На морі синьому / За островом Тендером потопали,
082B 0013 . . . . . / Ми довго в морі пропадали, / Прийшли в Дар'ю, на якор стали.
141B 0006 – Бодай тобі, доле, / У морі втопитись, / Що не даєш мені й досі
187B 0011 По волі розуму горить, / Як той маяк у син[ім] морі / Чи те... в житейськiм. Само так
278B 0022 Немало неба, і землі, / І моря синього. На морі / Гойдай насади-кораблі.

МОРОЗ 3

- 180A 0256 Буде, буде, бо холодно, / Мороз розум будить. / -----
221A 0190 Посеред лісу, усі три. / Мов на мороз, напудувались, / Одна на другу позирали,
095B 0208 Стара неначе одуріла. / Мороз лютує, аж скрипить, / Луна червона побіліла,

МОРОЗИ 1

- 180B 0087 Поки не загинеш / Межи псами, на морозі / Де-небудь під тином.

МОРОЗОМ 1

- 295B 0010 Одурих дурня, осміє... / Морозом очі окує, / А думи горді розвіє,

МОРОЗЯТЬ 1

- 246B 0012 Щодень пілати розпинають, / Морозять, шкварять на огні! / -----

МОРОКА 2

- 076B 0218 Отих царів, катів людських. / Морока з ними, щоб ви знали, / Мов дурень, ходиш
кругом їх,
218B 0548 Погоничі, рабов раби, / Подумали – сестра Морока / Із пекла вийшла провозать

МОРОЧИТЬ 1

- 030A 0376 «А так тільки псує мову / Та людей морочить». / Правда ваша, правда, люде!

МОРОЧИТЬСЯ 1

- 061A 1099 Страх мені не хочеться / З старим дідом морочиться. / Якби таки...»

МОРЩИТЬ 1

- 292B 0080 Дере порфіру на онучі / І ніби морщить постолі, / Плете волоки, озуває,

МОРЮ 6

- 047A 0187 «Плавай, плавай, лебедонько! / По синьому морю – / Рости, рости, тополенько!
047A 0221 Плавай, плавай, лебедонько! / По синьому морю». / -----
150A 0148 Забрав хлопців та й поїхав / По морю гуляти, / По морю гуляти,
150A 0149 По морю гуляти, / По морю гуляти, / Слави добувати,
154A 0148 Забрав хлопців та й поїхав / По морю гуляти, / По морю гуляти,
154A 0149 По морю гуляти, / По морю гуляти, / Слави здобувати,

МОРЯ 19

- 010A 0082 Розбивши вітер чорні хмари / Ліг біля моря одпочить. / А з неба місяць так і сяє;
016A 0016 Пошукаю в чорних [хвилях], / На дно моря кану. / Найду його, пригорнуся,
030A 0152 На край світа, в Московщині, / По тім боці моря, / Нема нігде Катерини;

- 045A 0066 Де воно ночує, як воно встає; / Послухає моря, що воно говорить, / Спита чорну гору:
«Чого ти німа?»
- 061A 0115 Висока могила, / Аж до моря запорожці / Степ широкий вкрили.
- 061A 1476 Змийте його... тяжко! Нудно! / І синього моря, / І Дніпра, щоб вилить люте,
- 061A 1710 Наточить з поганих! / Крові море... мало моря... / Оксано! Оксано!
- 061A 2198 Гвалт і галас. На базарі, / Як посеред моря / Кровавого, стоїть Гонта
- 113A 0014 Недовгий шлях – як човнові / До синього моря – / Сиротині на чужину,
- 173A 0114 Не подарувала. / Крались злидні із-за моря / В удовину хату
- 178A 0004 Розкрилися перси-гори – / Хвилі серед моря, / Засіяли карі очі –
- 246A 0014 І неситий не виоре / На дні моря поле. / Не скує душі живої
- 029B 0145 Було що справді, а що снилось, / Які моря перепливав!.. / І темний гайок
зелененький,
- 092B 0014 І ти, моя єдина, / Встаєш із-за моря, / З-за туману, слухняная
- 104B 0042 Оцей козак; погнало горе / До моря пити; хоч говорять: / Аби файда в руках була,
- 205B 0019 І що ж ви скажете: за славу / Лили вони моря кроваві / Або за себе? Ні, за нас!
- 218B 0448 Мерзенний старче. Розкошуй / В своїх гаремах. Із-за моря / Уже встає святая зоря.
- 278B 0022 Немало неба, і землі, / І моря синього. На морі / Гойдай насади-кораблі.
- 278B 0040 У море сліз не посилала, / Сльозами моря не долить. / -----

МОРЯМИ 2

- 207A 0041 ----- / Той блукає за морями, / Світ переходжає,
- 205B 0016 Ріками сльози розлили, / А кров морями. Люде знають, / Кого годують, доглядають.

МОСКАЛЕВІ 5

- 030A 0188 Здалась тоді б ти гадині, / Тепер – москалеві... / Доню моя, доню моя,
- 169A 0041 Нехай підростають / Та допоможуть москалеві / Господарювати,
- 180A 0327 На квиток повірив / Москалеві; от і читай, / І йми ти їм віри!
- 196A 0023 Та й продасть в різницю / Москалеві. Це б то, бачиш, / Лепта удовиці
- 156B 0025 Клейноди, панове, / Та однесить москалеві, / Нехай Москва знає,

МОСКАЛЕВОЮ 2

- 050B 0289 На пам'ять назвали / Москалевою. На спаса / Або маковія
- 057B 0395 А його криницю / Москалевою назвали. / От тобі й билиця

МОСКАЛЕВУ 3

- 057B 0005 Мені розказував отак / Про сю криницю москалеву, / А я, сумуючи, списав,
- 057B 0274 Що бачив криницю / Москалеву, що ще й досі / Беруть з неї воду,
- 057B 0397 От тобі й билиця / Про ту криницю москалеву. / Нелюдська билиця.

МОСКАЛИКА 2

- 030A 0023 Ні батька, ні неньки, / Полюбила москалика, / Як знало серденько,
- 221A 0383 А може, й посадять, / Москалика або німця. / А москаль та німець

МОСКАЛИКИ 5

- 030A 0165 Дрібними сльозами, / Бо вернулись москалики / Іншими шляхами.
- 030A 0479 Дивиться – щось мріє... / Либонь, ідуть москалики... / Лихо!.. Серце мліє...
- 030A 0649 Де дінусь з тобою? / Москалики! голубчики! / Возьміть за собою;
- 180A 0556 І челядь пропала; / До москалів – москалики, / Тільки застогнало,
- 221A 0510 Не так воно стало; / Москалики, що заздріли, / То все очухрали.

МОСКАЛИКОМ 1

- 030A 0031 А донька не чує; / Де жартує з москаликом, / Там і заночує.

МОСКАЛІ 42

- 020A 0007 Вимовля словами, / Як москалі, орда, ляхи / Бились з козаками,
- 024A 0007 Вимовля словами, / Як москалі, орда, ляхи / Бились з козаками,

- 030A 0003 Та не з москалями, / Бо москалі – чужі люде, / Роблять лихо з вами.
 030A 0019 Та не з москалями, / Бо москалі – чужі люде, / Згнущаються вами.
 030A 0087 Матері глузують, / Що москалі вертаються, / Та в неї ночують;
 030A 0485 А ті: «Мы не знаєм». / І, звичайно, як москалі, / Сміються, жартують;
 030A 0571 Які побілілі!» / «Що, москалі?...» – «Де москалі?» / «Що ти? Схаменися!»
 030A 0571 Які побілілі!» / «Що, москалі?...» – «Де москалі?» / «Що ти? Схаменися!»
 030A 0585 Втерлась рукавами. / А москалі їй назустріч / Як один верхами.
 114A 0411 Тепер Україну / Ні москалі, ні татари – / Ніхто не воює».
 173A 0223 Поморщила постоли, / Полетіли москалі. / Сірі гуси в ірій, ірій
 180A 0262 А в городах, мов журавлі, / Замоштрували москалі; / Нагодовані, обуті
 180A 0494 На труд поспішали, / І москалі на розпуттях / Уже моштрувались.
 207A 0634 Як Січ руйнували, / Як москалі срібло, злото / І свічі забрали
 207A 0662 Кров повипивали!.. / А москалі і світ божий / В путо закували.
 221A 0295 Того не зумію, / Що москалі в Україні / З козаками діють.
 221A 0377 Мов для їх те сідало / Москалі зробили. / -----
 221A 0388 Які там ворони? / Та москалі, та сідала? / Нехай Бог боронить!
 221A 0474 У руки попався, / У москалі заголив би, / Щоб знав, як дурити
 269A 0002 За що ми любимо Богдана? / За те, що москалі його забули, / У дурні німчики обули
 274A 0222 З москалями на квартирах, / А москалі за Дунаєм / Турка воювали.
 014В 0017 А я... аж страшно, як згадаю. / Я сам пішов у москалі; / Таки ж у нашому селі
 014В 0062 Осталися і батько й мати, / А я пішов у москалі. / І досі страшно, як згадаю.
 028В 0018 Хотілося б... Та й то для того, / Щоб не робили москалі / Труни із дерева чужого,
 050В 0172 Вернувся вдовиченко додому, / А зять пішов у москалі. / Не жаль було його нікому,
 050В 0228 Бо таки й письма, спасибі, / Москалі навчили, / І в косі був, бо й москалі
 050В 0229 Москалі навчили, / І в косі був, бо й москалі / Тойді, бач, носили
 057В 0187 Зобралася громада радить, / Кого голить у москалі. / Порадили громадою,
 057В 0206 І Очаков брали / Москалі. А Запорожжя / Перше руйновали.
 057В 0237 Я не знаю й досі, / Нащо воно москалі ті / Коси заплітали,
 068В 0064 Прошу собі волі – / Не дає. І в москалі, / Проклята, не голить.
 088В 0026 Що в наймах виріс сиротою, / Іде служити в москалі! / -----
 095В 0078 Назавтра в город одвезли / Та й заголили в москалі! / Отак по нашому звичаю
 095В 0250 Та ще й зуби вискаля! / Москалі! москалі! / Запасок навезли,
 095В 0250 Та ще й зуби вискаля! / Москалі! москалі! / Запасок навезли,
 118В 0008 Та повезли до прийому – / Оддали в москалі! / -----
 121В 0019 Та не окрадали, / Та в москалі вдовиченка / Щоб не оддавали.
 156В 0065 Мов добре зробили. / А москалі з Ромоданом / В неділеньку рано
 180В 0037 І виресли, і розійшлись / На заробітки, в москалі. / І ти осталася, небого.
 188В 0023 Щоб він де-небудь прихилився, / То оддадуть у москалі. / -----
 306В 0007 Росли собі та виростали... / Дівчаток москалі украли, / А хлопців в москалі забрали,
 306В 0008 Дівчаток москалі украли, / А хлопців в москалі забрали, / А ми неначе розійшлись,

МОСКАЛІВ 2

- 180A 0556 І челядь пропала; / До москалів – москалики, / Тільки застогло,
 185В 0019 Та, мабуть, в яму перейду / Із москалів, а не дїждусь! / Мені, було, аж серце мліло,

МОСКАЛІ-ЛЕБЕДИКИ 1

- 030A 0573 «Що ти? Схаменися!» / «Де москалі-лебедики?» / «Та он, подивися».

МОСКАЛЯ 11

- 030A 0129 Як перше співала, / Як москаля молодого / В вишник дожидала.
 030A 0428 Отож-то дивіться та кайтеся, дівчата, / Щоб не довелося москаля шукать, / Щоб не довелося, як Катря шукає...
 030A 0467 Шануйтеся ж, любі, в недобру годину / Щоб не довелося москаля шукать. / -----
 030A 0580 Бо уночі тільки й знає, / Що москаля кличе». / Через пеньки, заметами,
 061A 0306 «Гонору слово, дарма праця! / Поганець, наймит москаля!» / На гвалт Пулавського і Паца

- 173A 0176 І знову смеркає, / А москаля, її сина, / Немає, немає.
 221A 0391 Може, ще нестись заставлять, / Москаля плодити. / Бо чутка є, що цар хоче
 050B 0252 І собаки не кусали / Москаля Максима. / А в неділю або в свято
 050B 0279 А на друге літо / Москаля вже неживого / Найшли в балці діти
 095B 0248 ----- / «Полюбила москаля, / Та ще й зуби вискаля!
 296B 0012 Виглядає пройдисвіта, / Москаля з походу. / -----

МОСКАЛЯМ 2

- 030A 0667 А дитя осталось, / Плаче, бідне... А москалям / Байдуже; минули.
 221A 0095 Ні, не вбили, а пустили / Москалям на грище! / Насилу я сховалася

МОСКАЛЯМИ 9

- 030A 0002 Кохайтеся, чорнобриві, / Та не з москалями, / Бо москалі – чужі люде,
 030A 0018 Кохайтеся ж, чорнобриві, / Та не з москалями, / Бо москалі – чужі люде,
 061A 0271 Вельможная пані; / Мірялася з москалями, / З ордою, з султаном,
 274A 0221 Прийшли ми. Стояли / З москалями на квартирах, / А москалі за Дунаєм
 274A 0230 Луципер проклятий! / Пішов собі з москалями, / А я з байстрюками
 050B 0135 Разом поздыхали, / А Катруся з москалями / Десь помандрувала!
 156B 0036 У дві лави задніпрянці / З москалями стали / Аж на мило – меж лавами
 175B 0017 Покритки веселі / По шиночках з москалями, / І не турбуйсь, брате.
 189B 0046 Ота Оксаночка в поход / За москалями та й пропала. / Вернулася, правда, через год,

МОСКАЛЯ-ПРОЙДИСВІТА 1

- 296B 0007 Людьми гордувала... / А москаля-пройдисвіта / Нищечком вітала!

МОСКАЛЯ-САЛДАТА 1

- 173A 0209 «Чи не чув хто, чи не бачив / Москаля-салдата, / Мого сина?..» Ніхто не чув,

МОСКАЛЯХ 1

- 057B 0253 Вивчився читати / У москалях. Непевний був / Максим отой, брате.

МОСКАЛЬ 13

- 030A 0005 Роблять лихо з вами. / Москаль любить жартуючи, / Жартуючи кине;
 030A 0043 В поход затрубили. / Пішов москаль в Туреччину; / Катрусю накрили.
 030A 0461 Отаке-то лихо, бачите, дівчата. / Жартуючи кинув Катрусю москаль. / Недоля не бачить, з ким їй жартувати,
 169A 0036 І могили мої милі / Москаль розриває... / Нехай рие, розкопує,
 221A 0012 „Тойді у рай їх повпускаєш, / Як все москаль позабирає, / Як розкопа великий льохь”».
 221A 0291 Жидовою поросла. / Та й москаль незгірша штука: / Добре вміє гріти руки!
 221A 0384 Москалика або німця. / А москаль та німець / І там найдуть хлібець.
 221A 0506 Там-то він молився, / Щоб москаль добром і лихом / З козаком ділився.
 006B 0290 Коло пустки на милиці / Москаль шкандибає. / На садочок позирає,
 057B 0014 За Катерини за цариці, / Москаль ту викопав криницю; / А як він викопав, то ми
 088B 0043 Що світ зав'язаний, закритий! / Що сам еси тепер москаль, / Що серце порване, побите,
 090B 0011 Та списую; щоб та печаль / Не перлася, як той москаль, / В самотню душу. Лютий злодій
 292B 0098 Саул прочумався, та й ну, / Як той москаль, у батька, в матір / Свою рідоньку волохату

МОСКАЛЬ-КАЛІКА 1

- 050B 0215 ----- / Зажурився москаль-каліка, / Де йому подітись?

МОСКВА 5

- 180A 0458 Так Бог не пускає. / Може, Москва випалила / І Дніпро спустила

- 221A 0078 Як Батурин славний / Москва вночі запалила, / Чечеля убила,
221A 0497 Так малий льох в Суботові / Москва розкопала! / Великого ж того льоху
038B 0094 Музика, танці і Бердичів. / Кайдани брязкають... Москва, / Бори, сніги і Єнісей...
156B 0026 Та однесіть москалеві, / Нехай Москва знає, / Що гетьмана Дорошенка

МОСКВИ 2

- 250A 0161 Ваші славні Брути: / Раби, подножки, грязь Москви, / Варшавське сміття – ваші пани
282B 0006 І Хомяков, Русі ревнитель, / Москви, оте[че]ства любитель, / О юпкоборцеві восплач.

МОСКВІ 2

- 030A 0196 Оддячила!.. Иди ж, шукай / У Москві свекрухи. / Не слухала моїх річей,
221A 0059 Що він їхав в Переяслов / Москві присягати!.. / І вже ледви я, наледви

МОСКВУ 3

- 030A 0411 Далеко, небого?» / «В саму Москву. Христа ради, / Дайте на дорогу!»
221A 0075 В Батурині, як він їхав / В Москву із Полтави. / Я була ще недолітком,
250A 0191 Так от як кров свою лили / Батьки за Москву і Варшаву, / І вам, синам, передали

МОСКОВІЇ 1

- 199A 0155 Все потопили, все взяли, / Мов у Московії татаре, / І нам, сліпим, передали

МОСКОВКОЮ 3

- 030A 0053 Тойді Катерина / Буде собі московкою, / Забудеться горе;
104B 0163 І пан умер, а жіночка / Московкою всюди / Хиляється... і по жидах,
118B 0009 ----- / І московкою я, / Одинокою я

МОСКОВСЬКИЙ 1

- 180A 0273 Чи то німецький, / А може, те, що й московський. / Церкви, та палати,

МОСКОВСЬКІ 1

- 171A 0020 За що скородили списками / Московські ребра?? Засівали, / І рудою поливали...

МОСКОВСЬКІЙ 2

- 221A 0492 Взяли й завалили – / Випарили у московській / Бані-прохолоді.
266A 0024 Що лилися з Катрусєю / В московській дорозі, / Що молились з козаками

МОСКОВСЬКОГО 2

- 030A 0092 А муштрус у запечку / Московського сина. / Чорнобривого придбала...
221A 0092 Що вже я просила / Московського копитана, / Щоб і мене вбили.

МОСКОВСЬКОЇ 2

- 180A 0521 Жидам продав, поки вивчив / Московської мови. / Україно! Україно!
246A 0160 Кров добру, не чорну. Довелось запить / З московської чаші московську отруту! / О
друже мій добрий! друже незабутий!

МОСКОВСЬКОМУ 2

- 221A 0072 За те не впустили, / Що цареві московському / Коня напоїла
221A 0132 Служила, годила... / Що цареві московському / Коня напоїла!..

МОСКОВСЬКОЮ 1

- 180A 0526 Чорнилом політі. / Московською блекотою / В німецьких теплицях

МОСКОВСЬКУ 1

- 246A 0160 Кров добру, не чорну. Довелось запить / З московської чаші московську отруту! / О
друже мій добрий! друже незабутий!

МОСКОВЩЕНЯ 1

296B 0003 Гаптує хустину. / Та колише московщєня, / Малую дитину.

МОСКОВЩИНА 2

030A 0577 І не одяглася. / «Мабуть, добре Московщина / В тямку їй далася!

052A 0061 Кебети не маю. / А до того – Московщина, / Кругом чужі люде...

МОСКОВЩИНИ 1

057B 0181 Се в перший раз такий указ / Прийшов з Московщини до нас. / Бо на Вкраїні в нас,
бувало,

МОСКОВЩИНИ 5

030A 0145 За тихим Дунаєм; / А може, вже в Московщині / Другую кохас!

030A 0151 Такі чорні брови? / На край світа, в Московщині, / По тім боці моря,

030A 0179 Старости, бояре? / В Московщині, доню моя! / Иди ж їх шукати,

221A 0201 Й є чим розговіться! / Ну, а в твоїй Московщині / Є чим поживіться?

274A 0449 Покинув Наталю / В Московщині. А ти її / За Дністром шукала.

МОСКОВЩИНУ 5

030A 0007 Жартуючи кине; / Піде в свою Московщину, / А дівчина гине...

030A 0364 Та тим часом розпитаю / Шлях на Московщину. / Далекий шлях, пани-брати,

030A 0408 Питається: « Люде добрі, / Де шлях в Московщину?» / «В Московщину? Оцей самий.

030A 0409 Де шлях в Московщину?» / «В Московщину? Оцей самий. / Далеко, небого?»

030A 0471 Раненько вставала, / Поспішала в Московщину; / Аж гульк – зима впала.

МОСТ 1

221A 0183 ----- / Через мост идет черт, / А коза по воде.

МОСТІ 1

154A 0040 Поїдемо в гості / До вашої мості. / -----

МОСТІ-ПАНЕ 2

061A 0458 А жид зогнув спину: / «Не жартуйте, мості-панє!» / «Добривечір в хату!

061A 0485 Ну, за таке чудо / Могоричу, мості-панє! / Чуєш, охрещений?

МОСТІ-ПАНІ 1

221A 0216 Капусниця! закурена... / А ви, мості-пані? / Бенкетуєте в Парижі,

МОСТОМ 1

299B 0008 Тихесенько кудись несла / Тоненьку кригу попід мостом. / А я, отож таки вночі,

МОТОРЯТЬ 1

061A 1201 І небо, і зорі, і землю, і море, / Та глянуть на люде, що вони моторять, / Щоб Богові
вранці про те розказать.

МОТРИНОГО 1

256A 0015 То була й дорога / З монастиря Мотринога / До яру страшного.

МОХОМ 1

221A 0194 Що дівували, дівували, / Аж поки мохом поросли. / -----

МОШЕННИКА 1

221A 0488 И песню сложили / Про тако[го] ж мошенника...» / «Нас, пане, навчили...»

МОШЕННИКИ 1

221A 0486 «Я вам дам Богдана, / Мошенники, дармоеды! / И песню сложили

МОШЕЧКОЮ 1

207A 0358 Котиться, чорніє, / Пропадає, мошечкою / Тільки-тільки мріє,

МОШТРУВАЛИСЬ 1

180A 0495 І москалі на розпуттях / Уже моштрувались. / Покрай улиць поспішали

МОШТРУЮТЬСЯ 1

180A 0265 І кайданами окуті, / Моштруються... Далі гляну: / У долині, мов у ямі,

МОЮ 46

- 016A 0029 То й я погибаю. / Тоді неси мою душу / Туди, де мій милий,
027A 0085 Тебе не забудуть! / Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щиру, прийми, привітай.
027A 0108 Там не одинокий був би з нею й я. / Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щиру, прийми, привітай.
030A 0205 З далекого краю... / А хто ж мою головоньку / Без тебе сховає?
030A 0679 Мовчки опинилась. / «Прийми, Боже, мою душу, / А ти – моє тіло!»
047A 0135 Там старий жде з старостами... / Скажи ж мою долю». / «Добре, доню! Спочинь трошки.
047A 0137 «Добре, доню! Спочинь трошки. / Чини ж мою волю. / Сама колись дівувала –
061A 0134 І гетьмани – всі в золоті, / У мою хатину / Прийшли, сіли коло мене
061A 1204 Світить білолиций на всю Україну, / Світить... а чи бачить мою сиротину, / Оксану з Вільшани, мою сироту?
061A 1205 Світить... а чи бачить мою сиротину, / Оксану з Вільшани, мою сироту? / Де її мордують, де вона воркує?
061A 1505 А лях... Боже, Боже! / Карай пеклом мою душу, / Вилий муки море,
114A 0025 А я й досі плачу, і досі журюсь, / Виливаю сльози на мою Мар'яну, / На тебе дивлюся, за тебе молюсь.
114A 0176 Тойді ж, мої любі, як мене не стане, / Згадайте про мене, про мою Мар'яну; / Я вам з того світа, любі, усміхнусь.
171A 0053 Може, верну знову / Мою правду безталанну, / Моє тихе слово.
192A 0038 Очі мої карі. / Молодую мою силу / Багаті купили,
199A 0073 Привітай же в своїй славі / І мою убогу / Лепту-думу немудрую
207A 0031 Вилиту сльозами / Мою думу і тихими, / Тихими речами
258A 0030 І сміятись!.. Спаси мене, / Спаси мою душу, / Да не скаже хитрий ворог:
258A 0113 Уст моїх глаголи. / Бо на душу мою встали / Сильнії чужії,
258A 0189 По землі ходити. / Ти радуєш мою душу / І серце врачуєш,
266A 0027 В турецькій неволі, / І Оксану, мою зорю, / Мою добру долю,
266A 0028 І Оксану, мою зорю, / Мою добру долю, / Що день божий умивали...
274A 0003 І знову сльози виливаю, / І думу тяжкую мою / Німим стінам передаю.
006B 0181 Зневажають червону / Калину мою. / Повий мою головоньку,
006B 0182 Калину мою. / Повий мою головоньку, / Росою умий.
006B 0259 Що я ні з ким не поділю / Мою тюрму, мої кайдани! / -----
025B 0015 Коли забули, бодай заснули, / Про мою доленьку щоб і не чули. / -----
029B 0058 Я так її, я так люблю / Мою Україну убогу, / Що проклену святого Бога,
033B 0048 Чи вже ж йому любо людей мордувать? / А надто сердешну мою Україну. / Що вона зробила? За що вона гине?
057B 0329 Будуть воду пити / Та за мою грішну душу / Господа молити.–
127B 0025 Щоб службу служили / Та за мою грішну душу / Псалтир прочитали,
151B 0013 Остануся тут, / Прийде милий в мою хату / Хазяїнувати.
158B 0034 І занесе піском, снігом / Курінь – мою хату. / Отак мені доведеться
185B 0048 А все-таки її люблю, / Мою Україну широку, / Хоч я по їй і одинокий
191B 0006 Прощай, убогий Кос-Арале. / Нудьгу заклітую мою / Ти розважав-таки два літа.
194B 0040 Може, ще я подивлюся / На мою Україну... / Може, ще я поділюся
194B 0058 А не даси, то донеси / На мою країну / Мої сльози; бо я, Боже!
196B 0022 Мої літа, моє добро, / Мою нудьгу, мої печалі, / Тії незриміі скрижали,

- 198В 0017 Та дві тополі коло неї, / Та безталанну мою, / Мою Оксаночку; щоб з нею
 198В 0018 Та безталанну мою, / Мою Оксаночку; щоб з нею / Удвох дивитися з гори
 200В 0139 О Матер Божая! розкуй / Мою ти душу!» – І ридала, / І батька й матір проклинала,
 207В 0025 І помолитись не дають. / Там матір добрую мою, / Ще молодую, у могилу
 209В 0104 Вони, вони – не бійся, сину! – / Вони, ксьондзи, мою дитину / З собою в хату завели,
 215В 0014 Алмаз мій чистий, дорогий, / Мою колись святую душу! / Та й смієтесь.
 Нехристияне!
 218В 0003 Ждучи тебе, я тихо плачу / І думу скорбную мою / Твоїй душі передаю.
 218В 0006 Привітай же благодуже / Мою сиротину, / Наш великий чудотворче,

МОЯ 188

- 010А 0181 Бач, заснула, виглядавши, / Моя сизокрила!» / Кинув коня та до неї:
 018А 0011 Колоски збирає, / А моя десь, ледащиця, / За морем блукає.
 019А 0011 Мов пташка без волі... / Нащо ж мені краса моя, / Коли нема долі?..
 020А 0043 Гіркими сльозами: / «Бідна моя Україно, / Стоптана ляхами!
 020А 0046 Україно, Україно! / Ненько моя, ненько! / Як згадаю тебе, краю,
 030А 0175 Вимовляє доні: / «Що весілля, доню моя? / А де ж твоя пара?
 030А 0179 Старости, бояре? / В Московщині, доню моя! / Іди ж їх шукати,
 030А 0189 Тепер – москалеві... / Доню моя, доню моя, / Цвіте мій рожевий!
 030А 0189 Тепер – москалеві... / Доню моя, доню моя, / Цвіте мій рожевий!
 030А 0193 Кохала, ростила / На лишенько... Доню моя, / Що ти наробила?..
 030А 0213 Поминати буде? / Доню моя, доню моя, / Дитя моє любе!
 030А 0213 Поминати буде? / Доню моя, доню моя, / Дитя моє любе!
 030А 0391 Лучче ж поміркую, / Де-то моя Катерина / З Івасем мандрує.
 030А 0531 З псами їсти й пити... / Бідна моя головонько! / Що мені робити?
 030А 0587 Як один верхами. / «Лихо моє! Доле моя!» / До їх... Коли гляне –
 047А 0090 Мати не питає: / «Чого в'янеш, моя доню?» / Стара не спитала,
 047А 0126 За старого заміж. / Любить того, моя сиза, / Серце не навчити!
 047А 0131 Коли не жив чорнобривий, / Зроби, моя пташко! / Щоб додому не вернулась...
 047А 0142 Людям помагаю. / Твою долю, моя доню! / Позаторік знала,
 047А 0168 То зараз прибуде... / А за третій, моя доню! / Не питай, що буде...
 047А 0196 За синєє море: / По тім боці – моя доля, / По сім боці – горе.
 047А 0212 На старість поможе? / Мамо моя!.. Доле моя!.. / Боже милий, Боже!..
 047А 0212 На старість поможе? / Мамо моя!.. Доле моя!.. / Боже милий, Боже!..
 057А 0113 ----- / Привітай же, моя ненько! / Моя Україно!
 057А 0114 Привітай же, моя ненько! / Моя Україно! / Моїх діток нерозумних,
 061А 0182 От де моє добро, гроші, / От де моя слава, / А за раду спасибі вам,
 061А 0383 Та на дрібні сльози – бодай не втирать! / Доле моя, доле! Де тебе шукать? / Вернися
 до мене, до моєї хати,
 061А 0593 Хоч на годину, / Моя рибчино! / Виглянь, голубко,
 061А 0642 А ти титарівна. Кращого вітай, / Вітай, кого знаєш... Така моя доля. / Забудь мене,
 пташко, забудь, не журись.
 061А 0663 Ох, як я втомилась!» / «Одпочинь, моя ти зоре! / Ти з неба злетіла!»
 061А 0669 Сів, та й обнялися. / «Серце моє, зоре моя, / Де це ти зоріла?»
 061А 0746 Головоньку схилить: / «Серце моє, доле моя! / Соколе мій милий!
 061А 1083 Кличе панну козак: / «Панно, пташко моя! / Панно, доле моя!
 061А 1084 «Панно, пташко моя! / Панно, доле моя! / Не соромся, дай рученьку,
 061А 1091 А ми посідаймо, / Панно, пташко моя, / Панно, доле моя!»
 061А 1092 Панно, пташко моя, / Панно, доле моя!» / -----
 061А 1482 Де ти, де ти? Подивися, / Моя ти єдина, / Подивися на Ярему.
 061А 1511 Хоч би було камень. / Доле моя! серце моє! / Оксано, Оксано!
 061А 1822 Сидить один та думає: / «Де моя Оксана? / Де вона, моя голубка
 061А 1823 «Де моя Оксана? / Де вона, моя голубка / Приборкана, плаче?»
 061А 1843 «Признавайсь, проклятий жиде, / Де моя Оксана?» / Та й замахнувся.
 061А 1967 Постривайте, не вбивайте: / Там моя Оксана. / Годиночку, батьки мої!
 061А 1993 А мене... боюся, / Боюсь згадать, моя сиза... / Узяли з собою,

- 061A 2005 За єдине слово! / Вибачай, моя голубко! / Може, я грішила,
061A 2050 Скажи мені, де я ?» / «В Лебедині, моя пташко, / Не вставай: ти хвора».
061A 2313 Чоботар; / Моя мати пряха / Та сваха;
061A 2397 Хто заплаче надо мною? / Доле моя, доле! / Доле моя нещаслива!
061A 2398 Доле моя, доле! / Доле моя нещаслива! / Що ти наробила?
114A 0118 «Може, думаєш, покину? / Ні, моя рибчино, / Буду ходити, буду любити,
114A 0214 ----- / «Оддай мене, моя мамо, / Та не за старого,
114A 0234 Ласкавее слово. / Оддай мене, моя мамо, / Та не за старого,
114A 0238 ----- / «Дочко моя, Мар'яно, / Оддам тебе за пана,
114A 0370 Щоб ніхто не бачив, де витає доля, / Моя доля, моє щастя, / Ти, моя Мар'яно.
114A 0371 Моя доля, моє щастя, / Ти, моя Мар'яно. / Чом не ти в сірій свитині,
114A 0399 «Коли то те буде?» / «Швидко, швидко, моя рибко, / Молись тільки Богу.
123A 0148 Виринає коси. / «Серце моє! доле моя! / Розкрий карі очі!
169A 0002 Світе тихий, краю милий, / Моя Україно, / За що тебе сплюндровано,
173A 0046 Ой сину мій, сину, / Моя ти дитино, / Чи є кращий на всім світі,
180A 0079 В хмарі заховаю. / А ти, моя Україно, / Безталанна вдово,
180A 0091 На ворога стануть. / Прощай же ти, моя нене, / Удово-небого,
180A 0117 І не розруйнує... / І все-то те... Душе моя, / Чого ти сумуєш?
180A 0119 Чого ти сумуєш? / Душе моя убогая, / Чого марне плачеш,
180A 0155 Кровію людською!.. / Душе моя убогая! / Лишенько з тобою.
180A 0163 Катам панувати. / Лети ж, моя думо, моя люта муко, / Забери з собою всі лиха, всі
зла,
180A 0163 Катам панувати. / Лети ж, моя думо, моя люта муко, / Забери з собою всі лиха, всі
зла,
192A 0009 А він мене поцілує, / Хустино моя / Мальованая.
192A 0017 З дружиною похожаю. / Доленько моя, / Матінко моя».
192A 0018 Доленько моя, / Матінко моя». / -----
192A 0027 Поганяючи, співає: / «Доле моя, доле, / Чом ти не така,
192A 0042 З іншим заручили... / Навчи ж мене, моя доле, / Гуляти навчи».
199A 0246 Пускати в Констанц Івана Гуса! / «Жив Бог! жива душа моя! / Брати, я смерті не
боюся!
207A 0009 Раю мій, покою, / Моя зоре досвітня, / Єдина думо
207A 0014 Тая німфа Егерія, / Так ти, моя зоре, / Просієш надо мною,
207A 0037 О мій тихий світе, / Моя зоре вечірня! / Я буду витати
207A 0125 «Ні, не така вже, підтопталась / Стара моя сила, / Утомився... А все це ви
207A 0308 Старий молодіє. / Та й заплакав. «Зброе моя, / Зброе золотая!..
207A 0312 Сило молодая! / Послужи, моя ти зброе, / Молодій ще силі,
207A 0383 Нехай буде так, як хочеш, / Така моя доля», – / Старий вимовив і нишком
207A 0557 «Сину ти мій безталанний! / Моя ти дитино! / Де ти в світі погібасш,
207A 0597 Нагодують».– «Ні, Степане, / Моя ти дитино! / І Господь тебе покине,
234A 0286 Хто в нас буде мати? / Не дожила моя Настя!..» / Та й заливсь сльозами.
258A 0150 Господь Бог лихих карає – / Душа моя знає. / Встань же, Боже, твою славу
264A 0001 ----- / Рости, рости, моя пташко, / Мій маковий цвіте,
270A 0013 Королевий Цвіте!» / «Я не знаю, моя сестро». / І Цвіт Королевий
270A 0027 ----- / Моя мати... чого вона, / Вона все журилась
272A 0007 Зо мною, малою: / «Пливи, пливи, моя доню, / Дніпром за водою.
272A 0021 Гуляє з дочкою. / Пливи ж, моя єдина. / Хвилі! мої хвилі!
272A 0036 Може, знову розкошує / Моя грішна мати?» / Та й замовкла русалочка,
274A 0066 Що ж се таке? Се не мара. / Моя се мати і сестра. / Моя се відьма, щоб ви знали.
274A 0067 Моя се мати і сестра. / Моя се відьма, щоб ви знали. / -----
006B 0001 ----- / Згадайте, братія моя... / Бодай те лихо не верталось,
006B 0037 І зросла – не кохалась! / Де ж дружина моя, / Де ви, добрі люди?
006B 0139 Чому не спиш ти уночі, / Моя голубко сизокрила? – / – Так, мамо, так.– І знов
ходила,
006B 0171 – Широкая, високая / Калино моя, / Не водою до схід-сонця
016B 0001 ----- / Зоре моя вечірня, / Зійди над горою,

- 016В 0025 Я їх, добрих, знаю. / Добре знаю. Зоре моя! / Мій друже єдиний!
- 016В 0106 Мов перед святою... / Красо моя молода, / Горенько з тобою!
- 016В 0162 За те, хіба, що привела? / А моя свою дитину / Сама доглядала.
- 016В 0336 На зорі дивилась / Княжна моя. Дивилася... / Та й плакати стала.
- 016В 0382 Лихая година, / Княжно моя безталанна, / Знівечений цвіте.
- 046В 0079 Всього наробимо колись! / О доле моя! Моя країно! / Коли я вирвусь з цієї пустині?
- 046В 0079 Всього наробимо колись! / О доле моя! Моя країно! / Коли я вирвусь з цієї пустині?
- 050В 0127 Іти в найми знову... / Де-то моя Катерина, / Моя чорноброва!..
- 050В 0128 Де-то моя Катерина, / Моя чорноброва!.. / Вона мене все радила,
- 057В 0155 А душа проклята / Не згоріла. Моя душа! / Мій друже, мій брате!
- 057В 0268 А я! а я!... Не вимовлю. / Моя ти дитино! / Я вбив його! Постривай лиш,
- 067В 0031 Із-за Дніпра широкого / Тебе, моя доле! / -----
- 068В 0042 Та на погибель виріс я, – / Лихая доленька моя!.. / У нашої старої пані
- 068В 0076 У наймах дівчина. І я... / О доле! Доленько моя! / О Боже мій! О мій єдиний!
- 068В 0139 Мене господарем обрали. / Сем'я моя щодень росла / І вже до сотні доростала.
- 076В 0030 Незрячим людям. В добрий час / Заходимось, моя порадо. / -----
- 076В 0110 І дня єдиного, мій сину, / Моя найкраща дитино! / Без тебе сонця не узрю,
- 092В 0003 Про волю згадувать. А я / Про тебе, воленько моя, / Оце нагадю. Ніколи
- 092В 0010 Та ще й в неволі. Доле! Доле! / Моя ти співана воле! / Хоч глянь на мене з-за Дніпра,
- 092В 0013 ----- / І ти, моя єдина, / Встаєш із-за моря,
- 092В 0017 Рожевая зоре! / І ти, моя єдина, / Ведеш за собою
- 094В 0009 А я зрадив би, моє диво! / Моя ти доле чорнобрива! / Якби побачив, нагадав
- 095В 0032 Єдиний мій друже, / Моя думо пречистая, / Вірна дружино,
- 095В 0034 Вірна дружино, / Та розкажи, моя зоре, / Про тую Марину,
- 095В 0287 Тепер і шкода... хоч топись! / Чого ж ти, мамо моя, плачеш? / Не плач, голубчко, дивись,
- 104В 0136 А сам цілує!.. Ожила / Моя сердешна молодиця! / І де ти в Господа взялися
- 113В 0004 Оці вірші віршую я. / Для себе, братія моя! / -----
- 116В 0009 Пошукаю свою долю... / Доленько моя! / Глянь на мене, чорнобриву,
- 116В 0011 Глянь на мене, чорнобриву, / Моя доле неправдива... / Безталанна я!
- 117В 0012 З чорнобривим сиротою, / Та не воля моя! / Батько, мати не сплять,
- 118В 0004 З безталанним сиротою – / Така доля моя! / -----
- 118В 0012 Старіюся в чужій хаті – / Така доля моя! / -----
- 119В 0015 Увесь вік свій дівувати, / Недоля моя. / -----
- 119В 0022 ----- / Прости мене, моя мати! / Буду тебе проклинати,
- 134В 0001 ----- / Ой люлі, люлі, моя дитино, / Вдень і вночі.
- 134В 0015 То й пригорнись, / Бо я любила, моя дитино, / Її колись.
- 139В 0023 Коли хочеш добре знати, / Моя мати, / Кого будеш попереду
- 139В 0026 Зятем звати, – / Усіх, усіх, моя мамо, / У неділеньку зятями
- 145В 0014 Як я, мамо, потанцюю. / Доленько моя! / -----
- 146В 0005 Дітей годувати. / Не хочу я, моя мати, / За плугом ходити,
- 151В 0011 Посажу я руту. / Якщо зійде моя рута, / Остануся тут,
- 152В 0009 Ні, не того мені шкода; / А марніє моя врода, / Люде не беруть.
- 161В 0062 Тричі обмотає!.. / А вона, моя голубка, / Нічого не знає.
- 161В 0136 хрестить його і цілує.) Боже тебе благослови, / моя дитино! Настусю! Поведи його в покої / та нагодуй, бо він ще, може, й не обідав.
- 161В 0281 ----- / Моя голубко сизокрила! / Моя ти ягідко!..
- 161В 0282 Моя голубко сизокрила! / Моя ти ягідко!.. / -----
- 161В 0291 ----- / Правда, правда, моя квіточко! Побіжу ж я швиденько, / а ти тут, моя любко, погуляй собі тихенько
- 161В 0292 Правда, правда, моя квіточко! Побіжу ж я швиденько, / а ти тут, моя любко, погуляй собі тихенько / та заквітчайся. Та не жди мене, бо бути має,
- 188В 0012 Мені здається, що се я, / Що це ж та молодість моя. / Мені здається, що ніколи
- 196В 0028 Літа невольничі. А я! / Така ж заповідь моя! / Посижу трошки, погуляю,
- 198В 0003 Поклони не клала / Моя мати; а так собі / Мене повивала,

- 200В 0028 Зов'яне марне у палатах / Краса і молодість моя». / «Ти, душко, плачеш?» – «Хто се, я?
 209В 0084 Данило, чура мій, та я, / Та Прися, дочечка моя! / Воно ще тільки вир[ос]тало,
 209В 0115 Усі до одного згоріли! / І Прися бідная моя / Згоріла з клятими! А я...
 214В 0014 Що без пригоди, мов негода, / Минула молодість моя. / -----
 218В 0034 Що хрест поставили. А я... / Така доленька моя! / Сижу собі та все дивлюся
 218В 0485 О горе лютее моє! / Моя ти доленько! Без його / Що я робитиму? До кого
 230В 0062 На смітник винесли, а я... / О зоре ясная моя! / Ведеш мене з тюрми, з неволі,
 232В 0015 Зерна неправди за собою. / Ходімо ж, доленько моя! / Мій друже вбогий, нелукавий!
 232В 0018 Ходімо даліше, даліше слава, / А слава – заповідь моя. / -----
 233В 0010 І чари діяла... І я... / О чарівниченько моя! / Мені ти всюди помагала.
 233В 0027 З своєю божою красою / Гориш ти, зоренько моя. / Моя порадонько святая!
 233В 0028 Гориш ти, зоренько моя. / Моя порадонько святая! / Моя ти доле молодая!
 233В 0029 Моя порадонько святая! / Моя ти доле молодая! / Не покидай мене. Вночі,
 233В 0036 Молитву діяти до краю. / А як умру, моя святая! / Моя ти мамо! Положи
 233В 0037 А як умру, моя святая! / Моя ти мамо! Положи / Свого ти сина в домовину,
 234В 0015 Та й поберемося, / Моя крале мальована. / Бо я таки й досі
 234В 0024 Та мені про те байдуже. / Мені, моя доле, / Дай на себе подивитись,
 238В 0009 Людей неситих. Світе мій! / Моя ти зоренько святая! / Моя ти сило молодая!
 238В 0010 Моя ти зоренько святая! / Моя ти сило молодая! / Світи на мене, і огрій,
 238В 0018 І думу вольную... О доле! / Пророче наш! Моя ти доне! / Твоєю думу назову.
 245В 0013 Під вишнею у холодочку, / Моя єдина сестра! / Многострадалиця святая!
 245В 0021 І в хвилі човен порина. / – Мій братику! Моя ти доле! – / І ми прокинулися. Ти...
 250В 0044 Одна-однісінька!.. Хіба... / Ще ж смерть моя не за плечима?... – / А та стоїть собі під
 тинном
 250В 0067 Широкий царю озерам! / Скажи мені, моя порадо! / Якая доля вийде нам
 250В 0156 І тихо мовив: – Де ти в Бога / Загаялась, моя небого? / Ходімо в кушу, опочий,
 250В 0229 Промовив Йосип.– Диво сталося / З тобою, доненько моя! / Ходім, Маріє,
 повінчаймось,
 250В 0331 Поки Месію не узрю! – / Чи чуєш ти, моя Маріє? / Месія прийде! – Вже прийшов,
 250В 0337 Опріснок Йосип у торбині, / Дає та й каже: – На, моя дитино, / Поки що, буде,
 укріпись,
 250В 0556 Недобрий чоловік, лихий! / Навчив тебе, моя дитино, / Зробить оце! Покинь! Покинь! –
 277В 0023 І всі добра землі, / Моя любо!.. а нам – / Нам любов меж людьми.
 287В 0001 ----- / Моя ти любо! мій ти друже! / Не ймуть нам віри без хреста,
 287В 0007 В своїй неволі! Мій ти друже, / Моя ти любо! Не хрестись, / І не кленись, і не
 молись
 287В 0014 Ми не раби його – ми люде! / Моя ти любо! усміхнись / І вольную святую душу
 291В 0010 ----- / Оріся ж ти, моя ниво, / Долонь та горою!
 297В 0009 Що ти щенила. Муко! Муко! / О скорбь моя, моя печаль! / Чи ти минеш коли? Чи
 псами
 297В 0009 Що ти щенила. Муко! Муко! / О скорбь моя, моя печаль! / Чи ти минеш коли? Чи
 псами
 307В 0001 ----- / Кума моя і я / В Петропольськiм лабіринті
 307В 0014 Ревнув з Бортнянського : «О скорбь, / О скорбь моя! О скорбь велика!» / -----
 308В 0002 Чи не покинуть нам, небого, / Моя сусідонько убога, / Вірші нікчемні віршувать,
 308В 0017 На сей світ поглянем... / Поглянемо, моя доле.. / Бач, який широкий,
 308В 0021 Ясний та глибокий... / Походимо ж, моя зоре... / Зійдемо на гору,
 308В 0027 Попливуть, засяють. / Підождемо ж, моя сестро, / Дружино святая!

МРЕ 2

- 061А 0365 Єсть серце єдине, серденько дівоче, / Що плаче, сміється, і мре, й оживає, / Святим
 духом серед ночі
 180А 0135 Бо його, бач, трохи! А онде під тинном / Опухла дитина, голоднее мре, / А мати
 пшеницю на панщині жне.

МРЕМО 1

283B 0002 Удар, гоме, над тим домом, / Над тим божим, де мремо ми, / Тебе ж, Боже,
зневажаєм,

МРІЄ 8

030A 0284 Утерлася, повернулася, / Пішла... Тільки мріє. / В селі довго говорили
030A 0478 Іде Катря, шкандибає; / Дивиться – щось мріє... / Либонь, ідуть москалики...
030A 0516 А під лісом, край дороги, / Либонь, курінь мріє. / «Ходім, сину, смеркається,
045A 0048 За могилою могила, / А там – тільки мріє. / Сивий ус, стару чуприну
061A 2436 На степ оглядався. / Утер очі... Тільки мріє / В диму, та й сховався.
180A 0267 У долині, мов у ямі, / На багнищі город мріє; / Над ним хмарою чорніє
207A 0359 Пропадає, мошечкою / Тільки-тільки мріє. / Та й пропало. Довго-довго
029B 0108 Собор Мазепин сєє, біліє, / Батька Богдана могила мріє, / Київським шляхом верби
похилі

МРІЮТЬ 3

150A 0011 Та під тими байдаками, / Що пливуть козаки, тільки мріють шапки, / Та на сей бік за
нами.
154A 0011 Та під тими байдаками, / Що пливуть козаки, тільки мріють шапки / Та на сей бік за
нами.
180A 0100 Тихесенько вітер віє, / Степи, лани мріють, / Меж ярами над ставами

МРУТЬ 3

061A 1122 Од Конашевича і досі / Пожар не гасне, люде мруть, / Конають в тюрмах, голі, босі...
147B 0016 Позамикалися у хатах / Та й мруть. По улицях воли / Ревуть голодні, на городі
218B 0024 Й за те, що бачу. Ще живуть, / І Богу моляться, і мруть / Хрещені люде.

МРЯКА 1

299B 0005 ----- / Вночі і ожеледь, і мряка, / І сніг, і холод. І Нева

МУГИКАВ 1

200B 0145 В саду та арію якусь / Мугикав стиха. Більш нічого / Петрусь не бачив. А небога

МУДРА 1

061A 0901 ----- / Мудра голова, сидить собі в хуторі, ніби не знає нічого, / а дивишся – скрізь
Головатий. «Коли сам, – каже, – не

МУДРАЯ 1

161B 0142 І богослов уже. Причина, / Причина мудрая. (Задумується.) Чого? / Чого я думаю? У
попи,

МУДРЕ 1

185B 0023 Щоб хто-небудь мені сказав / Хоч слово мудре; щоб я знав, / Для кого я пишу? для
чого?

МУДРИЙ 7

061A 0003 Куди ж воно ділось? Відкіля взялось? / І дурень, і мудрий нічого не знає. / Живе...
умирає... Одно зацвіло,
250A 0176 А вам тепер вадить. / І на Січі мудрий німець / Картопельку садить,
161B 0237 Бо то батько сивий! / Батько мудрий! Добре отим / Сиротам щасливим,
218B 0264 Патриції-аристократи / І мудрий кесарів сенат. / Вони, бач, кесаря хвалили
276B 0019 Кленучи доленьку свою, / Повісилась. А мудрий Нума / І на дівча і на цвіти
292B 0067 – Панове чесная громадо! / Що нам робить? Наш мудрий цар, /
Самодержавець-господар,
308B 0042 І Парку-пряху?.. І тойді, / Поки б химерив мудрий дід, / Творили б, лежа, епопею,

МУДРІ 1

061A 0095 І твоя громада / У сіряках!...» Правда, мудрі! / Спасибі за раду.

МУДРІЙ 1

292B 0073 Царя здоровшого? – По мові, / По мудрій раді розійшлись / Смутні пастирі.

МУДРО 1

061A 0926 ----- / А мудро співає! Коли не послухаєш, усе іншу. / Підкрадьмось, братці, та послушаємо, а тим часом

МУДРОСТІ 1

137B 0035 Святого Бога просить, хвалить, / Щоб дав їм мудрості дознати, / Гетьмана доброго обрати.

МУДРОСТЬ 1

250A 0092 Якби ви вчилися так, як треба, / То й мудрость би була своя. / А то залізете на небо:

МУДРУ 2

027A 0086 Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви,

027A 0109 Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви,

МУЖ 5

258A 0001 ----- / Блаженний муж на лукаву / Не вступає раду,

258A 0011 Древо зеленіє, / Плодом вкрите. Так і муж той / В добрі своїм спіє,

057B 0265 А більш ні од кого.– / Преблагий був муж на світі / Максим отой, сину.

057B 0315 Треба вік дожити.– / Отакій-то муж праведний / Був він на сім світі.

282B 0001 ----- / Умре муж велій в власняниці. / Не плачте, сироти, вдовиці,

МУЖА 2

102B 0017 Пожерли жертву! Омерзались! / І мужа свята.... горе вам! / На стогнах каменем побили.

250B 0287 В утробі праведную душу / За волю розп'ятого мужа. / -----

МУЖЕ 1

247B 0010 ----- / Амінь тобі, великий муже! / Великий, славний! та не дуже...

МУЖИК 2

091B 0008 Село обідране кругом; / І шапочку мужик знімає, / Як флаг побачить. Значить, пан

103B 0018 Сильце поставив, а то зирк! / Таки голісінський мужик / Поставив любо. Та й пішов

МУЖИКА 3

006B 0338 ----- / Мужика, й шинкаря, / Й сироту-кобзаря.

016B 0081 Дочку й теличку однімає / У мужика... І Бог не знає, / А може, й знає, та мовчить.

095B 0092 Вона ж сховається та й плаче. / Дурна, їй шкода мужика / Та жаль святого сіряка,

МУЖИКАМИ 1

091B 0018 У світі ходить меж панамі, / І п'є горілку з мужиками, / І вольнодумствує в шинку.

МУЖИКИ 3

221A 0403 Та дивиться будуть, / Як мужики тонутимуть. / -----

076B 0011 То дуже вже й мені самому / Обридли тії мужики, / Та паничі, та покритки.

250B 0706 Ти на розпутті стояла / З малими дітьми. Мужики, / Його брати, ученики,

МУЖИКОВУ 1

061A 1790 Хоч попову, хоч дякову, / Хоч хорошу мужикову». / -----

МУЖИЦЬКА 1

242B 0006 Аж гульк!.. Ізнову потекла / Мужицька кров! Кати вінчані, / Мов пси голодні за маслак,

МУЖИЦЬКІ 1

016B 0074 І так за днями день минає, / Мужицькі душі аж пищать. / Судовики благають Бога...

МУЖІ 2

250B 0328 І Авраама і Мойсея! / Возобновлять мужі есеї. / І каже, поти не умру,
250B 0739 І похвала тобі, Маріє! / Мужі воспрянули святис. / По всьому світу розійшлись,

МУЗ 1

218B 0001 ----- / Возлюбленику муз і грацій, / Ждучи тебе, я тихо плачу

МУЗИКА 9

250A 0134 «І гармонія, і сила, / Музика та й годі. / А історія!.. поема

016B 0064 Бувало, літом і зимою / Музика тне, вино рікою / Гостей неситих налива...
038B 0025 Та й тнуть коряками. / А музика реве, грає, / Людей звеселяє.
038B 0093 Ченцеві зазирає в вічі. / Музика, танці і Бердичів. / Кайдани брязкають... Москва,
068B 0120 Як молодії ті були... / Заграла весело музика... / Їх із костьола повели
116B 0005 Черевиків немає, / А музика грає! грає! / Жалю завдає!
145B 0004 А на місті, мамо, на місті / Грає, мамо, музика троїста. / А дівчата з парубками
214B 0001 ----- / Огні горять, музика грає, / Музика плаче, завиває;
214B 0002 Огні горять, музика грає, / Музика плаче, завиває; / Алмазом добрим, дорогим

МУЗИКАМ 1

234A 0334 Розвернулося весілля. / Музикам робота / І підковам. Вареною

МУЗИКАХ 1

116B 0013 Безталанна я! / Дівчаточка на музиках / У червоних черевиках...

МУЗИКИ 6

061A 1749 Од села до села / Танці та музики: / Курку, яйця продала –
207A 0103 Та червоні черевики, / Та троїсті музики, / Од віку до віку
116B 0002 Якби мені черевики, / То пішла б я на музики... / Горенько мое!
145B 0011 Та куплю я, мамо, черевики, / Та найму я троїсті музики. / Нехай люде не здивують,
161B 0072 ----- / Якби пустили на музики, / То я б кісники заплела,
175B 0110 Не тільки день. На хуторі / Танці та музики – / Аж до півночі. Придане

МУЗИКОЮ 1

038B 0031 А то б догодила... / Кого ж то там з музикою / Люде обступили?

МУЗИКУ 1

083B 0037 І за того остатнього / Музику наймає, / І нерівню титарівну

МУК 1

199A 0159 Всі зла на світі, війни, чвари, / Пекельних мук безкрай ряд... / І повен Рим байстрят!

МУКИ 16

061A 0787 Нема ні слова. / «Мало муки! / Давайте приску! Де смола?
061A 1396 Дайте ножа, дайте силу, / Муки ляхам, муки! / Муки страшної, щоб пекло
061A 1396 Дайте ножа, дайте силу, / Муки ляхам, муки! / Муки страшної, щоб пекло

061A 1397 Муки ляхам, муки! / Муки страшної, щоб пекло / Тряслося та мліло!»
 061A 1506 Карай пеклом мою душу, / Вилий муки море, / Розбий кару надо мною,
 061A 1558 Розв'язались – і кров за кров, / І муки за муки! / Болить серце, як згадаєш:
 061A 1558 Розв'язались – і кров за кров, / І муки за муки! / Болить серце, як згадаєш:
 123A 0161 Очі вивело із лоба / Од страшної муки, / Втербила в пісок жовтий
 180A 0077 Неприязний краю, / Мої муки, мої люті / В хмарі заховаю.
 180A 0208 І на небі!.. За що ж кара, / За що мені муки? / Кому я що заподіяв?
 199A 0113 Розпадуться! Благослови / На месть і на муки, / Благослови мої, Боже,
 221A 0342 А я зберу з всього світа / Всі зла і всі муки!.. / -----
 258A 0036 В руки вражі, спаси мене / Од лютої муки. / Спаси мене, помолюся
 038В 0048 А вже ж тії закаблуки / Набралися лиха й муки! / Дам лиха закаблукам,
 057В 0056 Стою, бувало. Ані кара, / Ні муки, кайдани, / Ніже літа, сину,
 131В 0016 І завдають козакові / Смертельніє муки; / У льох його, молодого,

МУКО 4

180A 0163 Катам панувати. / Лети ж, моя думо, моя люта муко, / Забери з собою всі лиха, всі
 зла,
 250В 0248 Рабами б бідніє раби / І досі мерли би. О муко! / О тяжкая душі печаль!
 297В 0008 На тих оддоєних щенят, / Що ти щенила. Муко! Муко! / О скорбь моя, моя печаль!
 297В 0008 На тих оддоєних щенят, / Що ти щенила. Муко! Муко! / О скорбь моя, моя печаль!

МУКУ 1

250В 0727 Нетвердії, душеубогі, / Катам на муку не дались, / Сховались, потім розійшлись,

МУЛ 2

150A 0065 Твої білі ребра піском занесу, / У мул поховаю! – реве синє море.– / Хіба ти не знаєш,
 яких я несу
 154A 0067 Твої білі ребра піском занесу, / У мул поховаю! – реве синє море.– / Хіба ти не
 бачиш, яких я несу

МУНДИР 1

057В 0232 А в неділеньку святую / Мундир надіває, / І медаль і хрест причепить,

МУНДИРАХ 1

221A 0286 І дворянства страшну силу / У мундирах розплодила, / Як тих вошей розвела;

МУНДИРІ 1

016В 0192 П'яного згадала – / У мундирі. Та й закрила / Заплакані очі.

МУР 3

061A 1853 Іду зараз і виручу: / Гроші мур ламають. / Скажу ляхам – замість Паца...»
 218В 0488 Я прихилюся?... – І небога / Кругом зирнула, і о мур, / Об мур старою головою
 218В 0489 Кругом зирнула, і о мур, / Об мур старою головою / Ударилась, і трупом пала

МУРАМИ 1

061A 1811 Тепер заховались / За мурами та дивитесь, / Як жиди конають,

МУРЗИ 1

033В 0082 Бо й їм добре на чужині / Мурзи завдавали. / Мордувались сіромахи,

МУРИ 4

150A 0133 Огонь запеклих не пече. / Руйнують мури, срібло-злото / Несуть шапками козаки
 154A 0133 Огонь запеклих не пече. / Руйнують мури, срібло, золото / Несуть шапками козаки
 199A 0211 Така сила... а м'ясива! / Аж здригнули мури, / Як згадали, що у Празі
 199A 0322 І пазурі розпустили... / Ні гори, ні мури / Не сховають. Розіллється

МУРОВАЛИ 2

083В 0211 Та й засипали землею! / Стоп високий муровали, / Щоб про неї люде знали,
292В 0024 Царі лупилися, росли / І Вавілони муровали. / А маги, бонзи і жерці

МУРОВАНІМ 1

033В 0098 Поставили в Іржавиці / В мурованім храмі. / Отам вона й досі плаче

МУРОВАТИ 1

246А 0148 Себе в руки взяти, / Як і тюрми муровати. / Кайдани кувати,

МУРОВАТЬ 1

236В 0018 А панство буде колихать, / Храми, палати муровать, / Любить царя свого п'яного,

МУРОМ 2

150А 0087 Мордуй невіру-бусурмана!» – / Кричать за муром. Хто такий? / Гамалію, серце мліє:
154А 0087 Мордуй невіру-бусурмана!» – / Кричать за муром. Хто такий? / Гамалію, серце мліє,

МУРУ 1

221А 0446 На третій насилу / Докопалися до муру / Та трохи спочили.

МУРУЄ 2

180А 0003 І свій шлях широкий, / Той мурує, той руйнує, / Той неситим оком –
180А 0022 А той, щедрий та розкошний, / Все храми мурує; / Та отечество так любить,

МУРУЙ 1

275В 0003 У пута кутії не куй, / В склепи глибокі не муруй. / -----

МУСИЛА 2

218В 0245 Не допустили й подивитись, / І мусила вона сидить / Коло острога. Ждать, і ждать,
250В 0729 Сховались, потім розійшлись, / І ти їх мусила збирати... / Отож вони якось зійшлись

МУСИМ 1

061А 2534 Та не вони його жали. / Що мусим робити? / Нема правди, не виросла;

МУСИТЬ 3

030А 0012 Що привела на світ божий, / Мусить погибати. / Серце в'яне співаючи,
030А 0398 Іде шляхом молодиця, / Мусить бути, з прощі. / Чого ж смутна, невесела,
061А 1802 Один, один сиротою / Мусить пропадати. / А того, того й не знає,

МУСИШ 1

194В 0032 Жить не хочеться на світі, / А сам мусиш жити. / Мушу, мушу, а для чого?

МУСЯНДЖОВИМ 1

180А 0470 Хмарою спустилась / Над царем тим мусянджовим / І заголосила:

МУЦІ 1

180А 0244 Штепом увінчаний! / В муці, в катарзі не просить, / Не плаче, не стогне!

МУЧЕНИК 1

218В 0374 У путах співає / Твій мученик. / -----

МУЧЕНИКА 4

061А 1238 Де Гонти могила, / Мученика праведного / Де похоронили?
199А 0076 Про чеха святого, / Великого мученика, / Про славного Гуса.
199А 0274 Мовчки озирали / Мученика. «Чого мене – / Чи на прю позвали?
250В 0012 Невольників. Подай ім силу / Твого мученика сина, / Щоб хрест-кайдани донесли

МУЧЕНИКИ 1

218В 0225 І прилетять зо всього світа / Святіє мученики. Діти / Святої волі. Круг одра,

МУЧЕНИКІВ 1

250А 0244 Щоб ви розпитали / Мучеників, кого, коли, / За що розпинали!

МУЧИВ 1

033В 0041 Мій краю прекрасний, розкошний, багатий! / Хто тебе не мучив? Якби розказать / Про якого-небудь одного магната

МУЧИВСЯ 1

207В 0008 Хатину в гаї тихим раєм. / Я в хаті мучився колись, / Мої там сльози пролились,

МУЧИЛО 1

180А 0544 Похмілля прокляте / Його мучило. Як крикне / На самих пузатих –

МУЧИЛОСЬ 1

046В 0021 За що мене Господь карає? / У школі мучилось, росло, / У школі й сивіть довелось,

МУЧИТЕЛЕМ 1

221А 0275 С татарами помутила, / С мучителем покутила, / С Петрухою попила

МУЧИТЬ 2

061А 1589 З домовини встану / Ляхів мучить. Серце моє! / Оксано! Оксано!

258А 0025 Мене покидаєш? / Доки буду мучить душу / І серцем боліти?

МУЧУСЯ 1

036В 0003 За тебе марно я в чужому краю / Караюсь, мучуся... але не каюсь!.. / Люблю, як ширу, вірну дружину,

МУШТРАХ 1

180А 0352 Та нових петлицях, / Та о муштрах ще новіших!.. / А потім цариця

МУШТРИ 1

030А 0119 Очиці поводить: / «Отут з муштри виглядала, / Отут розмовляла,

МУШТРОВАЛИСЬ 1

218В 0220 В британських, галльських легіонах / Не муштровались! О Нероне! / Нероне лютий! Божий суд,

МУШТРОВАНИХ 1

246А 0044 Та й цькуємо. Лягло костьми / Людей муштрованих чимало. / А сльоз, а крові? Напоїть

МУШТРОВАТИ 1

046В 0120 Бо на позорище ведуть / Старого дурня муштровати. / Щоб знав, як волю шанувати,

МУШТРУЄ 2

030А 0091 Та ще й не єдина, / А муштрує у запечку / Московського сина.

173А 0215 Одурила!.. І цеглину / Муштрує, то лає, / То годує, як дитину,

МУШУ 4

061А 2018 Карай, Боже! Твою правду / Я витерпів мушу. / Страшно сказать: я думала

194В 0033 А сам мусиш жити. / Мушу, мушу, а для чого? / Щоб не губить душу?

194В 0033 А сам мусиш жити. / Мушу, мушу, а для чого? / Щоб не губить душу?

194В 0036 Не варт вона того жалю. / Ось для чого мушу / Жить на світі, волочити

МЫ 2

030А 0484 Мого Йвана чорнявого?» / А ті: «Мы не знаем». / І, звичайно, як москалі,
180А 0302 Ввєсты тебе. Только, знаєш, / Мы, брат, просвищенны,– / Не поскупись полтинкою...»

М'ЯСА 1

061А 1015 так! Далєбі, дав би карбованця, якби був не пропив учора! / Шкода! Ну, нехай стара
в'язне, бїльше м'яса буде. / Поборгуй, будь ласкав, завтра оддам. Утни ще що-небудь

М'ЯСИВА 1

199А 0210 Однієї шкури / Така сила... а м'ясива! / Аж здригнули мури,

М'ЯСНИЦІ 1

174В 0015 Не марне пішла. / Удовиця у м'ясниці / Сина привела.

НА 1462

- 010A 0005 Горами хвилю підійма. / І блідний місяць на ту пору / Із хмари де-де виглядав,
010A 0038 Орел вийняв карі очі / На чужому полі, / Біле тіло вовки з'їли –
010A 0047 Хустку не зав'яже, / Не на ліжко, в домовину / Сиротою ляже!
010A 0105 В очереті, в осоці, / Срібний перстень на руці; / Молоденький, чорнобровий,
010A 0130 Ворожка зробила! / На самий верх на гіллячці / Стала... В серце коле!
010A 0130 Ворожка зробила! / На самий верх на гіллячці / Стала... В серце коле!
010A 0132 Стала... В серце коле! / Подивилась на всі боки / Та й лізе додолу.
010A 0139 Довго, довго дивовались / На її уроду... / Треті півні: кукуріку! –
010A 0145 Закувала зозуленька, / На дубу сидячи; / Зашебетав соловейко –
015A 0010 «Куди ти йдеш, не спитавшись? / На кого покинув / Батька, неньку старенькую,
015A 0013 Молоду дівчину? / На чужині не ті люде – / Тяжко з ними жити!
015A 0017 ----- / Сидить козак на тім боці, / Грає синє море.
016A 0016 Пошукаю в чорних [хвилях], / На дно моря кану. / Найду його, пригорнуся,
016A 0018 Найду його, пригорнуся, / На серці зомлію. / Тоді, хвиле, неси з милим,
016A 0021 Куди вітер віє! / Коли ж милий на тім боці, / Буйнесенький, знаєш,
016A 0032 Червоною калиною / Постав на могилі. / Буде легше в чужім полі
018A 0029 Як коли згадаєш. / А я піду на край світа, / На чужій сторонці
018A 0030 А я піду на край світа, / На чужій сторонці / Найду кращу або згину,
018A 0032 Найду кращу або згину, / Як той лист на сонці. / -----
019A 0014 Тяжко мені сиротою / На сім світі жити; / Свої люде – мов чужії,
019A 0036 Чорнявому зрадливому / На лютеє горе. / -----
020A 0001 ----- / На розпутті кобзар сидить / Та на кобзі грає,
020A 0002 На розпутті кобзар сидить / Та на кобзі грає, / Кругом хлопці та дівчата,
020A 0092 «Нехай собі бенкетують, / Нехай на здоров'я! / Нехай, кляті, бенкетують,
020A 0129 Трава зеленіє. / Сидить ворон на могилі / Та з голоду криче...
024A 0001 ----- / На розпутті кобзар сидить / Та на кобзі грає,
024A 0002 На розпутті кобзар сидить / Та на кобзі грає, / Кругом хлопці та дівчата –
024A 0064 «Бенкетують, препогані, / Собі на здоров'я! / Нехай, кляті, бенкетують,
024A 0101 Трава зеленіє. / Сидить кричок на могилі / Та з голоду криче...
027A 0002 Сонце гріє, вітер віє / З поля на долину, / Над водою гне з вербою
027A 0005 Червону калину, / На калині одиноке / Гніздечко гойдає.
027A 0015 Було, як смеркає, / Зашебече на калині – / Ніхто не минає.
027A 0033 Де дітись, не знає, / Піде на шлях подивитись, / Поплакати в лози,
027A 0042 Та дрібно, та рівно, як Бога благає, / Поки вийде злодій на шлях погулять / З ножем
у халяві,– піде руна гаєм,
027A 0049 Поки безголов'я ворон прокричить. / Засне долина. На калині / І соловейко задріма.
027A 0062 Сонце гріє, вітер віє / З поля на долину, / Над водою гне з вербою
027A 0065 Червону калину, / На калині одиноке / Гніздечко гойдає.
027A 0088 Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини до мене хоть на одно слово / Та про
Україну мені заспівай.
027A 0090 Та про Україну мені заспівай. / Нехай усміхнеться серце на чужині, / Хоть раз
усміхнеться, дивлючись, як ти
027A 0095 Прилинь, сизий орле, бо я одинокий / Сирота на світі, в чужому краю. / Дивлюся на
море широке, глибоке,
027A 0096 Сирота на світі, в чужому краю. / Дивлюся на море широке, глибоке, / Поплив би на
той бік –човна не дають.
027A 0097 Дивлюся на море широке, глибоке, / Поплив би на той бік – човна не дають. / Згадаю
Енея, згадаю родину,
027A 0100 Згадаю, заплачу, як тая дитина. / А хвилі на той бік ідуть та ревуть. / А може, я й
темний, нічого не бачу,
027A 0111 Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини до мене хоч на одно слово / Та про
Україну мені заспівай.

- 030A 0011 А то й стара мати, / Що привела на світ божий, / Мусить погибати.
 030A 0035 Любо цілувала, / Поки слава на все село / Недобрая стала.
 030A 0059 Слізеньки втирає, / Бо дівчата на улиці / Без неї співають.
 030A 0097 Та злидні побили, / Як ту матір, що вам на сміх / Сина породила.
 030A 0109 Одсуне квартиру, / Поглядає на улицу, / Колише дитинку;
 030A 0117 По садочку ходить, / На рученьках носить сина, / Очиці поводить:
 030A 0151 Такі чорні брови? / На край світа, в Московщині, / По тім боці моря,
 030A 0154 Нема нігде Катерини; / Та здалась на горе!.. / Вміла мати брови дати,
 030A 0157 Карі оченята, / Та не вміла на сім світі / Щастя-долі дати.
 030A 0160 А без долі біле личко – / Як квітка на полі: / Пече сонце, гойда вітер,
 030A 0168 Сидить батько кінець стола, / На руки схилився, / Не дивиться на світ божий:
 030A 0169 На руки схилився, / Не дивиться на світ божий: / Тяжко зажурився.
 030A 0172 Коло його стара мати / Сидить на ослоні, / За сльозами ледве-ледве
 030A 0193 Кохала, ростила / На лишенько... Доню моя, / Що ти наробила?..
 030A 0209 Як рідна дитина? / Хто посадить на могилі / Червону калину?
 030A 0219 «Бог з тобою!» – та, як мертва, / На діл повалилась... / Обіззався старий батько:
 030A 0239 Взяла землі під вишнею, / На хрест почепила, / Промовила: «Не вернуса!
 030A 0250 Де б не заховали, / Щоб грішної на сім світі / Люде не займали.
 030A 0263 Плаче Катерина; / На голові хустиночка, / На руках дитина.
 030A 0264 На голові хустиночка, / На руках дитина. / Вийшла з села – серце мліє;
 030A 0289 ----- / Отаке-то на сім світі / Роблять людям люде!
 030A 0305 ----- / Єсть на світі доля, / А хто її знає?
 030A 0307 А хто її знає? / Єсть на світі воля, / А хто її має?
 030A 0309 А хто її має? / Єсть люде на світі – / Сріблом-злотом сяють,
 030A 0341 Чи в лісі, чи в хаті? / Чи на полі під копою / Сина забавляє,
 030A 0364 Та тим часом розпитаю / Шлях на Московщину. / Далекий шлях, пани-брати,
 030A 0367 Знаю його, знаю! / Аж на серці похолоне, / Як його згадаю.
 030A 0402 У латаній свитиночці, / На плечах торбина, / В руці ціпок, а на другій
 030A 0403 На плечах торбина, / В руці ціпок, а на другій / Заснула дитина.
 030A 0412 «В саму Москву. Христа ради, / Дайте на дорогу!» / Бере шага, аж труситься:
 030A 0425 ----- / Бач, на що здалися карі оченята: / Щоб під чужим тином сльози вилить!
 030A 0434 Бо люде не знають; / Кого Бог кара на світі, / То й вони карають..
 030A 0505 Та сліз більш немає. / Подивилась на дитину – / Умите сльозою,
 030A 0536 Його б'ють і лають, закують в неволю, / Та ніхто про матір на сміх не пита; / А
 йвася питають, заранне питають,
 030A 0539 Не дадуть до мови дитині дожить. / На кого собаки на улиці лають? / Хто голий,
 голодний під тином сидить?
 030A 0539 Не дадуть до мови дитині дожить. / На кого собаки на улиці лають? / Хто голий,
 голодний під тином сидить?
 030A 0600 Подивися, мій голубе, / Подивись на мене – / Я Катруся твоя люба.
 030A 0659 Лихая година! / Гріхом тебе на світ божий / Мати породила;
 030A 0661 Мати породила; / Виростай же на сміх людям!» / На шлях положила.
 030A 0662 Виростай же на сміх людям!» / На шлях положила. / «Оставайся шукать батька,
 030A 0669 Байдуже; минули. / Воно й добре; та на лихо / Лісничі почули.
 030A 0675 То плаче, то просить. / Вибігає на возлісся; / Кругом подивилась,
 030A 0697 Малій сиротині; / Вилле сльози на могилу – / Серденько спочине.
 030A 0699 Серденько спочине. / А тому, тому на світі, / Що йому зосталось,
 030A 0716 Мале дитя, коло його / На сонці куняє, / А тим часом старий кобзар
 030A 0749 Встали сіромахи, / Помолились на схід сонця, / Пішли понад шляхом.
 045A 0004 Він усюди вештається / Та на кобзі грає. / А хто грає, того знають
 045A 0024 Заспіває про Чалого – / На Горлицю зверне; / З дівчатами на вигоні –
 045A 0025 На Горлицю зверне; / З дівчатами на вигоні – / Гриця та веснянку,
 045A 0029 Сербина, Шинкарку; / З жонатими на бенкеті / (Де свекруха злая) –
 045A 0033 А потім – У гаю; / На базарі – про Лазаря, / Або, щоб те знали,
 045A 0040 Заспіває, засміється, / А на сльози зверне. / -----
 045A 0043 По полю гуляє. / На могилі кобзар сидить / Та на кобзі грає.

- 045A 0044 На могилі кобзар сидить / Та на кобзі грає. / Кругом його степ, як море
045A 0056 Старий заховавсь / В степу на могилі, щоб ніхто не бачив, / Щоб вітер по полю слова розмахав,
045A 0061 То серце щебече господню славу, / А думка край світа на хмарі гуля. / Орлом сизокрилим літає, ширяє,
045A 0064 Аж небо блакитне широкими б'є; / Спочине на сонці, його запитає, / Де воно ночує, як воно встає;
045A 0068 Спита чорну гору: «Чого ти німа?» / І знову на небо, бо на землі горе, / Бо на їй, широкій, куточка нема
045A 0068 Спита чорну гору: «Чого ти німа?» / І знову на небо, бо на землі горе, / Бо на їй, широкій, куточка нема
045A 0069 І знову на небо, бо на землі горе, / Бо на їй, широкій, куточка нема / Тому, хто все знає, тому, хто все чує:
045A 0072 Що море говорить, де сонце ночує – / Його на сім світі ніхто не прийма; / Один він між ними, як сонце високе,
045A 0076 А якби почули, що він, одинокий, / Співа на могилі, з морем розмовля,– / На божєє слово вони б насміялись,
045A 0077 Співа на могилі, з морем розмовля,– / На божєє слово вони б насміялись, / Дурним би назвали, од себе б прогнали.
045A 0083 Що співати, розмовляти / На могилу ходиш! / Ходи собі, мій голубе,
045A 0091 Скачи, враже, як пан каже: / На те він багатий. / -----
045A 0095 Заспіває весільної, / А на журбу зверне. / -----
047A 0012 Чабан вранці з сопілкою / Сяде на могилі, / Подивиться – серце нис:
047A 0016 Одна, одна, як сирота / На чужині, гине! / -----
047A 0051 Зашебече соловейко / В лузі на калині, / Заспіває козаченько,
047A 0113 Чи довго їй одинокій / На сім світі жити?.. / «Бабусенько, голубонько,
047A 0148 Достала з полиці. / «Ось на тобі сього дива. / Піди до криниці.
047A 0173 Тепер же йди, подивися / На торішню вроду». / -----
047A 0182 І не оглянулась. / Полетіла, мов на крилах, / Серед степу пала,
047A 0211 Хто догляне, розпитає, / На старість pomoже? / Мамо моя!.. Доле моя!..
047A 0224 Плакала, співала... / І на диво серед поля / Тополею стала.
052A 0012 Сонце гріє, вітер віє / На степу козачім. / На тім степу скрізь могили
052A 0013 На степу козачім. / На тім степу скрізь могили / Стоять та сумують;
052A 0065 Та що з того буде? / Насміються на псалом той, / Що виллю сльозами;
052A 0088 Утни, батьку, щоб нехотя / На весь світ почули, / Що діялось в Україні,
052A 0092 За що слава козацькая / На всім світі стала! / Утни, батьку, орле сизий!
052A 0102 Нехай ще раз усміхнеться / Серце на чужині, / Поки ляже в чужу землю
055A 0008 Минулося – осталися / Могили на полі. / Високії ті могили,
055A 0026 Було колись добре жити / На тій Україні... / А згадаймо! Може, серце
055A 0035 «Ануге, хлоп'ята, / На байдаки! Море грає – / Ходім погуляти!»
055A 0068 Знову похожає / Пан отаман та на хвилю / Мовчки поглядає.
057A 0003 Лихо мені з вами! / Нащо стали на папері / Сумними рядами?..
057A 0009 Як свою дитину?.. / Бо вас лихо на світ на сміх породило, / Поливали сльози... Чом не затопили,
057A 0009 Як свою дитину?.. / Бо вас лихо на світ на сміх породило, / Поливали сльози... Чом не затопили,
057A 0015 Чого нужу світом? «Нічого робить»,– / Не сказали б на сміх... / -----
057A 0018 Нащо вас кохав я, нащо доглядав? / Чи заплаче серце одно на всім світі, / Як я з вами плакав?.. Може, і вгадав...
057A 0022 Серце, карі очі, / Що заплачуть на сі думи – / Я більше не хочу...
057A 0037 За степи та за могили, / Що на Україні, / Серце мліло, не хотіло
057A 0039 Серце мліло, не хотіло / Співать на чужині... / Не хотілось в снігу, в лісі,
057A 0043 З булавами, з бунчугами / Збирать на раду... / Нехай душі козацькі
057A 0073 А надто той, що дивиться / На людей душою – / Пекло йому на сім світі,
057A 0074 На людей душою – / Пекло йому на сім світі, / А на тім...
057A 0075 Пекло йому на сім світі, / А на тім... / -----

- 060A 0010 Я й тут чужий, одинокий, / І на Україні / Я сирота, мій голубе,
 060A 0012 Я сирота, мій голубе, / Як і на чужині. / Чого ж серце б'ється, рветься?
 061A 0022 Заховать з собою? Гріх, душа жива! / А може, їй легше буде на тім світі, / Як хто прочитає ті сльози-слова,
 061A 0030 А де вона буде? Химерні слова! / Згадай же хто-небудь її на сім світі – / Безславному тяжко сей світ покидать.
 061A 0048 Хоч і лихо зострінеться, / Так не на чужині. / Там найдеться душа щира,
 061A 0065 Розумні та й годі! / А що ж на вас вони скажуть? / Знаю вашу славу!
 061A 0098 Теплий кожух, тільки шкода – / Не на мене шитий, / А розумне ваше слово
 061A 0117 Степ широкий вкрили. / Отамани на вороних / Перед бунчуками
 061A 0127 «Невесело, сину! / Дніпро на нас розсердився, / Плаче Україна...»
 061A 0139 Як Січ будували, / Як козаки на байдаках / Пороги минали,
 061A 0144 Та як, люльки закуривши / В Польщі на пожарі, / В Україну верталися,
 061A 0165 Будете панями». / Отамани на бенкеті, / Неначе на раді,
 061A 0166 Отамани на бенкеті, / Неначе на раді, / Похожають, розмовляють;
 061A 0210 Благослови шукать долю / На широком світі». / «Постривайте... світ – не хата,
 061A 0248 Любить її – ходім, сини, / На раду ласкаву. / Якби не він спіткав мене
 061A 0252 Давно б досі заховали / В снігу на чужині; / Заховали б та й сказали:
 061A 0259 Ходімо, хлоп'ята, / Коли мені на чужині / Не дав погибати,
 061A 0266 Добридень же, тату, в хату, / На твоім порогу, / Благослови моїх діток
 061A 0307 Поганець, наймит москаля!» / На гвалт Пулавського і Паца / Встає шляхетська земля,
 061A 0340 О Боже мій милий! / Тяжко жить на світі, а хочеться жить: / Хочеться дивитись, як сонечко сяє,
 061A 0381 Він і так багатий...» / Багатий на лати / Та на дрібні сльози – бодай не втирать!
 061A 0382 Багатий на лати / Та на дрібні сльози – бодай не втирать! / Доле моя, доле! Де тебе шукать?
 061A 0400 Щоб люди не знали, / Що на серці заховано, / Щоб не привітали.
 061A 0414 З німими стінами / На чужині... А поки що– / До корчми вернуся,
 061A 0421 Коло ліжка, клятий. / А на ліжку... ох, аж душно!.. / Білі рученята
 061A 0428 Розірвана... Мабуть, душно / На перині спати / Одинокій, молоденькій;
 061A 0516 Що боліли ноги; / На панщину не ходила, / А за парубками
 061A 0592 Я виглядаю; / Хоч на годину, / Моя рибчино!
 061A 0612 Дивиться в криницю; / На калині, над водою, / Так і виливає,
 061A 0622 Літа молодії марно пропадуть. / Один я на світі без роду, і доля – / Стеблина-билина на чужому полі.
 061A 0623 Один я на світі без роду, і доля – / Стеблина-билина на чужому полі. / Стеблину-билину вітри рознесуть:
 061A 0627 За що ж одцурались? Що я сирота. / Одно було серце, одно на всім світі, / Одна душа щира, та бачу, що й та,
 061A 0644 Забудь мене, пташко, забудь, не журись. / А коли почувеш, що на чужім полі / Поляг головою,– нишком помолись.
 061A 0646 Поляг головою,– нишком помолись. / Одна, серце, на всім світі / Хоч ти помолися!»
 061A 0649 Та й заплакав сіромаха, / На кий похилившись, / Плаче собі тихесенько...
 061A 0684 А ти й справді плачеш. / Ну, не плач же, глянь на мене: / Завтра не побачиш.
 061A 0694 Посажу, як паву, / На дзиглику, як гетьманшу, / Та й дивитись буду;
 061A 0706 Кращої немає / Ні на небі, ні за небом, / Ні за синім морем
 061A 0735 Таке диво читаєте.– / Гріха на всю губу! / Тоді, тоді... Та цур йому,
 061A 0761 Нехай собі... Може, ще раз / Вони на сім світі / Зострінуться... Побачимо...
 061A 0774 І день і година, коли понесла, / Коли породила, на світ привела! / Дивіться, що роблять у титаря в хаті
 061A 0778 У печі пала / Огонь і світить на всю хату, / В кутку собакою дрижить
 061A 0811 Та й пада крижем. А старший / Махнув рукою на громаду. / Понура шляхта, мов хорти,
 061A 0830 Гетьмани, гетьмани, якби то ви встали, / Встали, подивились на той Чигирин, / Що ви будували, де ви панували!

- 061A 0836 Перед бунчуками, бувало, горить, / А ясновельможний, на воронім коні, / Блисне булавою – море закипить...
- 061A 0848 Згадаєш – заплачеш. / Ну, хоч глянем на Чигирин, / Колись-то козачий.
- 061A 0866 Кажан костокрилий / Перелетить; на вигоні / Сова завиває.
- 061A 0875 У темному гаю, в зеленій діброві, / На припоні коні отаву скубуть; / Осідлані коні, вороні готові.
- 061A 0880 Неначе побиті, ні слова не чуть. / Ото гайдамаки. На гвалт України / Орли налетіли; вони рознесуть
- 061A 0895 Просте козацтво, старшина, / На певне діло налетіли. / Козацьке панство похожає
- 061A 0899 Тихенько ходя розмовляє / І поглядає на Чигрин. / -----
- 061A 1024 В зеленій діброві, / На припоні пасли коні, / Сідлані, готові,
- 061A 1038 Аж стогне діброва; / Не повезли, а на плечах / Чумацькі волони
- 061A 1047 «Ну лиш іншу, старче божий!» – / З возами на плечах / Кричать йому гайдамаки.
- 061A 1112 За ними корогви несли, / Як на великдень над пасками. / «Моліться, братія, моліться!» –
- 061A 1196 Щоб не побачили, бач, люде. / І ті на золото лягли / І сном нечистим задрімали.
- 061A 1201 І небо, і зорі, і землю, і море, / Та глянуть на люде, що вони моторять, / Щоб Богові вранці про те розказать.
- 061A 1203 Щоб Богові вранці про те розказать. / Світить білолиций на всю Україну, / Світить... а чи бачить мою сиротину,
- 061A 1259 Сховайся, мій друже, щоб не довелось / На старість заплакати... / -----
- 061A 1269 І дівчина його любить, / Хоч лата на латі, / Чорнобривий, а не згине,
- 061A 1286 Та не до Оксани, / Не в Вільшану на досвітки – / До ляхів поганих
- 061A 1291 А там... а там... Йде Ярема, / На Дніпр поглядає. / -----
- 061A 1348 Мордуйте скажених! / Добре, хлопці!» – на базарі / Залізник гукає.
- 061A 1371 Нехрешені, клятві душі». / На базар збирались / Гайдамаки. Йде Ярема,
- 061A 1400 «Добре, сину, ножі будуть / На святе діло. / Ходім з нами у Лисянку
- 061A 1405 Батьку ти мій, брате, / Мій єдиний! На край світу / Полечу, достану,
- 061A 1408 З пекла вирву, отамане... / На край світу, пане... / На край світу, та не найду,
- 061A 1409 На край світу, пане... / На край світу, та не найду, / Не найду Оксани!»
- 061A 1433 Зайвого з обозу. / Усміхнувся на воронім / Та й знову у сльози.
- 061A 1445 Переваги-ваги / Шкандибає на конику, / Козакам співає:
- 061A 1483 Моя ти єдина, / Подивися на Ярему. / Де ти? Може, гине,
- 061A 1530 Тільки старших, а так шляхта – / Купою на купі. / На улицах, на розпуттях
- 061A 1531 Купою на купі. / На улицах, на розпуттях / Собаки, ворони
- 061A 1531 Купою на купі. / На улицах, на розпуттях / Собаки, ворони
- 061A 1549 Бо задро, що в брата / Є в коморі і на дворі, / І весело в хаті!
- 061A 1553 Козали, і сталось. / Все б, здається; ні, на кару / Сироти остались.
- 061A 1581 І Оксани вкрали. / А титаря на цвинтарі / Вчора поховали».
- 061A 1611 Полатаній, у постолах; / На плечах торбина, / «Гей, старченя! Стривай лишень!»
- 061A 1633 «Добре, хлопче. / Ось на ж тобі, друже, / Цей дукачик, та не згуби».
- 061A 1689 Як смерть люта, не вважають / На літа, на вроду / Шляхтяночки й жидівочки.
- 061A 1689 Як смерть люта, не вважають / На літа, на вроду / Шляхтяночки й жидівочки.
- 061A 1723 У полум'ї, повішані / На кроквах, чорніють / Панські трупи. Горять крокви
- 061A 1815 В вікно поглядає / На Лисянку засвічену. / «Де то мій Ярема?» –
- 061A 1874 ----- / «На городі постернак, постернак; / Чи я ж тобі не козак, не козак?
- 061A 1890 Вип'ю чарку, вип'ю другу, / Вип'ю третю на потугу, / П'яту, шосту, та й кінець.
- 061A 1899 «Оженився, сатано, – / Заробляй же на пшоно; / Треба діток годувать,
- 061A 1952 Погуляймо, батьку! / Дивись – горить; на базарі / І видко, і гладко.
- 061A 2037 Без батька осталась, / І він один на всім світі, / Один мене любить;
- 061A 2083 Мій голубе сизий! / Ох, як весело на світі, / Як весело стало!
- 061A 2090 Буде тобі дочка жаль, жаль... / Ох, як весело на світі! / А тобі, бабусю,
- 061A 2111 Весілля справляє / В Уманщині, на пожарах. / Вона виглядає –
- 061A 2116 Перевезти із келії / В хату на помості. / -----
- 061A 2119 Та Богу молися. / А мені тепер на Умань / Треба подивитись.
- 061A 2136 Ляхи мерзли, а козаки / Грілись на пожарі. / Встала й весна, чорну землю

- 061A 2141 Барвінком укрила; / І на полі жайворонок, / Соловейко в гаї
 061A 2147 Для людей. А люде? / Не хотять на його й глянуть, / А глянуть – огудять.
 061A 2167 Придбав Максим собі сина / На всю Україну. / Хоч не рідний син Ярема,
 061A 2172 Не ріже – лютує: / З ножем в руках, на пожарах / І днює, й ночує.
 061A 2184 Погуляли – / Купою на купі / Од Києва до Умані
 061A 2197 І каліки хворі. / Гвалт і галас. На базарі, / Як посеред моря
 061A 2321 В намисті, / А на лиштві листя / та листя,
 061A 2346 Нагнувся, два трупи / Невеликих взяв на плечі / І, позад базару,
 061A 2367 Світить Гонті до роботи / І на дітей світить. / Неначе сплять одягнені.
 061A 2391 «Сини мої, сини мої! / На ту Україну / Дивіться: ви за неї
 061A 2395 А хто мене поховає? / На чужому полі / Хто заплаче надо мною?
 061A 2413 Та благайте, просіть Бога, / Нехай на сім світі / Мене за вас покарає,
 061A 2435 Страшно, страшно усміхався, / На степ оглядався. / Утер очі... Тільки мріє
 061A 2482 Та хоч крізь сон подивлюся / На ту Україну, / Де ходили гайдамаки
 061A 2485 З святими ножами, / На ті шляхи, що я міряв / Малими ногами.
 061A 2500 Один тільки брат названий / Оставсь на всім світі, / Та й той почув, що так страшно
 061A 2508 Нудьга його задавила / На чужому полі, / В чужу землю положила:
 061A 2518 Один тільки мій Ярема / На кий похилився, / Стояв довго. «Спочинь, батьку,
 061A 2520 Стояв довго. «Спочинь, батьку, / На чужому полі, / Бо на своїм нема місця,
 061A 2521 На чужому полі, / Бо на своїм нема місця, / Нема місця волі...
 061A 2545 Січ розруйновали: / Хто на Кубань, хто за Дунай, / Тільки і остались,
 061A 2560 Нагинає верби в гаї, / А тирсу на полі. / Все замовкло. Нехай мовчить;
 061A 2567 ----- / «А в нашого Галайди хата на помості. / Грай, море! добре, море!
 113A 0008 Кому спинить – рибалоньки / На світі немає. / Поплив човен в синє море,
 113A 0015 До синього моря – / Сиротині на чужину, / А там і до горя.
 114A 0013 Нема кого й кинуть, ніхто не згадає, / Не скаже хоть на сміх: «Нехай спочиває, /
 Тільки його й долі, що рано заснув».
 114A 0025 А я й досі плачу, і досі журюсь, / Виливаю сльози на мою Мар'яну, / На тебе
 дивлюся, за тебе молюсь.
 114A 0026 Виливаю сльози на мою Мар'яну, / На тебе дивлюся, за тебе молюсь. / Згадай же,
 Оксано, чужа чорнобрива,
 114A 0029 І сестру Мар'яну рястом уквітчай, / Часом на Петруся усміхнись, щаслива, / І хоч
 так, як жарти, колишне згадай.
 114A 0031 ----- / У неділю на вигоні / Дівчата гуляли,
 114A 0043 В село шкандибає. / В руках чоботи, на плечах / Латана торбина
 114A 0067 Справи нема... справи. / Учора був на базарі, / Кобза зопсувалась...
 114A 0071 «Тільки три осталося». / «Та хоч на трьох яку-небудь». / «На трьох... Ох, дівчата!
 114A 0072 «Та хоч на трьох яку-небудь». / «На трьох... Ох, дівчата! / І на одній колись-то грав,
 114A 0073 «На трьох... Ох, дівчата! / І на одній колись-то грав, / Та ба, вже не грати...
 114A 0135 Козацька чуприна... / Що на мову на Петрову / В глухій домовині
 114A 0135 Козацька чуприна... / Що на мову на Петрову / В глухій домовині
 114A 0139 «Орле сизокрилий, / Люблю тебе й на сім світі, / Як на тім любила».
 114A 0140 Люблю тебе й на сім світі, / Як на тім любила». / Отак, серце, обнімемось,
 114A 0148 Отак вони любилися! / На той світ хотіли / Обнявшись переступить;
 114A 0162 Угадала мати: Мар'яна – дитина, / Не знає, як треба на сім світі жити. / Думала – ні
 люди, ані домовина
 114A 0261 Ні жита жать, ні льону брать, / Ні на вечірниці, / Де дівчата з парубками
 114A 0283 «Ой гоп, не пила, / На весіллі була, / До господи не втрапила,
 114A 0307 До Наума / Піду в клуню на солому. / Ануте, напилась!
 114A 0314 Співали п'яні; а Мар'яна / Крізь тин дивилася на те, / Не додивилася, упала
 114A 0322 Нерівню в світі полюбить. / Дивіться на мене: я виплакав очі. / Мені їх не шкода,
 мені їх не жаль.
 114A 0324 Мені їх не шкода, мені їх не жаль. / Ні на що дивиться: ті очі дівочі... / Що колись...
 колись-то... Думи та печаль,
 114A 0345 Не дивуйтеся, дівчата, / На старі козачі / Щирі сльози. То не роса
 114A 0348 Вранці при дорозі / На спориші, і не ваші / Дуже дрібні сльози.

- 114A 0388 За широкими степами, / На чужому полі, / По волі-неволі
123A 0008 Хто се, хто се по тім боці / Рве на собі коси?... / Хто се, хто се?» – тихесенько
123A 0018 Давно колись те діялось / У нас на Україні. / Серед села вдова жила
123A 0092 Та не помагало: / Як маківка на городі, / Ганна розцвітала;
123A 0109 Той час і годину, / Коли на світ породила / Нелюбу дитину.
123A 0114 «Ходім, мамо». / На березі / Ганна роздяглася,
123A 0117 Роздяглася, розкинулась / На білій сорочці; / Рибалонька кучерявий
123A 0119 Рибалонька кучерявий / Мліє на тім боці... / І я колись... Та цур йому!
123A 0125 Гне стан гнучкий, розгинає, / На сонечку гріє. / Мати дивиться на неї,
123A 0126 На сонечку гріє. / Мати дивиться на неї, / Од злості німіє;
123A 0131 З роту піна; мов скажена, / Рве на собі коси. / Кинулася до Ганнусі
123A 0145 І утоплену Ганнусю / На берег виносить, / Із рук матері закладих
123A 0156 Не чує, не чує!» / Лежить собі на пісочку, / Білі рученята
123A 0166 «Нема в мене роду, / Нема долі на сім світі – / Ходім жити в воду!»
123A 0184 І в мокрій сорочці, / Мовчки дивиться на сей бік, / Рве на собі коси...
123A 0185 Мовчки дивиться на сей бік, / Рве на собі коси... / А тим часом синя хвиля
123A 0189 Голісінька, стрепенеться, / Сяде на пісочку... / І рибалка впливає,
123A 0191 І рибалка впливає, / Несе на сорочку / Баговиння зеленого;
123A 0195 Та і в воду: соромиться / На гнучкий дівочий / На стан голий подивиться...
123A 0196 На гнучкий дівочий / На стан голий подивиться... / І ніхто не знає
150A 0003 Із нашої України! / Чи там раду радять, як на турка стати, / Не чуємо на чужині.
150A 0004 Чи там раду радять, як на турка стати, / Не чуємо на чужині. / Ой повій, повій, вітре,
через море
150A 0012 Що пливуть козаки, тільки мріють шапки, / Та на сей бік за нами. / Ой Боже наш,
Боже, хоч і не за нами,
150A 0024 І хвилю, ревучи, далеко-далеко / У синєє море на ребрах послав. / І море ревнуло
Босфорову мову,
150A 0027 У Лиман погнало, а Лиман Дніпрові / Тую журбу-мову на хвилі подав. / Зареготався
дід наш дужий,
150A 0037 «У туркені, по тім боці, / Хата на помості. / Гай, гай! Море, грай,
150A 0047 У туркені яничари / І баша на лаві. / Гой-ги, вороги!
150A 0075 По-своєму Бога в кайданах благають, / А хвилі на той бік ідуть та ревуть. / -----
150A 0077 «О милий Боже України! / Не дай пропасти на чужині, / В неволі вольним козакам!
150A 0081 Вставать з чужої домовини, / На суд твій праведний прийти, / В залізах руки
принести,
150A 0090 Скутар скаженіє! / «Ріжте! бийте!» – на фортеці / Кричить Гамалія.
150A 0101 «Вилітайте, сірі птахи, / На базар до паю!» / Стрепенулись соколята,
150A 0109 Не лякайся, подивися / На бенкет козачий. / Темно всюди, як у будень,
150A 0120 Витріщає очі, / Переплива на допомогу, / Зубами скрегоче.
150A 0125 Достала, зикнула, встає – / І на ножах в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає,
150A 0131 Козацтво сміливе літає. / Ніхто на світі не втече! / Огонь запеклих не пече.
150A 0139 Люльки з пожару закурили, / На байдаки – та й потягли, / Рвучи червоні гори-хвилі.
150A 0164 Вилітали запорожці / На лан жито жати, / Жито жали, в копи клали,
150A 0168 «Слава тобі, Гамаліє, / На весь світ великий, / На весь світ великий,
150A 0169 На весь світ великий, / На весь світ великий, / На всю Україну,
150A 0170 На весь світ великий, / На всю Україну, / Що не дав ти товариству
150A 0172 Що не дав ти товариству / Згинуть на чужині!» / -----
150A 0181 Або гетьман Іван Підкова / Не кликнув в море на ралець. / Пливуть собі, а з-за хвилі
154A 0003 Із нашої України; / Чи там раду радять, як на турка стати, / Не чуємо на чужині.
154A 0004 Чи там раду радять, як на турка стати, / Не чуємо на чужині. / Ой повій, повій, вітре,
через море
154A 0012 Що пливуть козаки, тільки мріють шапки / Та на сей бік за нами. / Ой Боже наш,
Боже, хоч і не за нами,
154A 0024 І хвилю, ревучи, далеко-далеко / У синєє море на ребрах послав. / І море ревнуло
Босфорову мову,

- 154A 0027 У Лиман погнало, а Лиман Дніпрові / Тую тугу-мову на хвилі подав. / Зареготався
дід наш дужий,
- 154A 0036 «У туркені по тім боці / Хата на помості. / Гай-гай! море, грай!
- 154A 0048 У туркені яничари / І баша на лаві. / Гой-ги, вороги!
- 154A 0076 По-своєму Бога в кайданах благають, / А хвилі на той бік ідуть та ревуть. / -----
- 154A 0078 «О милий Боже з України! / Не дай пропасти на чужині, / В неволі вольним козакам!
- 154A 0082 Вставать з чужої домовини, / На суд твій праведний прийти, / В залізі руки принести
- 154A 0101 «Вилітайте, сірі птахи, / На базар до паю!» / Стрепенулись соколята,
- 154A 0109 Не лякайся, подивися / На бенкет козачий. / Темно всюди, мов у будень,
- 154A 0120 Витріщила очі, / Переплива на допомогу, / Зубами скрегоче.
- 154A 0125 Достала, зикнула, встає... / І на списках в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає,
- 154A 0131 Козацтво сміливе літає, / Ніхто на світі не втече; / Огонь запеклих не пече.
- 154A 0139 Люльки з пожару закурили, / На байдаки – та й поплили, / Рвучи червоні гори-хвилі.
- 154A 0164 Вилітали небожата / На лан жито жати; / Жито жали, в копи клали,
- 154A 0168 «Слава тобі, Гамалію, / На весь світ великий, / На весь світ великий,
- 154A 0169 На весь світ великий, / На весь світ великий, / На всю Україну,
- 154A 0170 На весь світ великий, / На всю Україну, / Що не дав ти товариству
- 154A 0172 Що не дав ти товариству / Згинуть на чужині». / -----
- 169A 0016 Панувала і я колись / На широкім світі, / Панувала... Ой Богдане!
- 169A 0019 Нерозумний сину! / Подивись тепер на матір, / На свою Україну,
- 169A 0020 Подивись тепер на матір, / На свою Україну, / Що, колишучи, співала
- 169A 0031 Жидові, німоті, / Сини мої на чужині, / На чужій роботі.
- 169A 0032 Сини мої на чужині, / На чужій роботі. / Дніпро, брат мій, висихає,
- 171A 0002 Чигрине, Чигрине, / Все на світі гине, / І святая твоя слава,
- 171A 0016 Де ти стояв. Чого стояв. / І на сміх не скаже!! / -----
- 171A 0023 І шаблями скородили. / Що ж на ниві уродилось??! / Уродила рута... рута...
- 171A 0026 ----- / А я, юродивий, на твоїх руїнах / Марно сльози трачу: заснула Україна,
- 171A 0036 Нехай же вітер все розносить / На неокраєнім крилі, / Нехай же серце плаче, просить
- 171A 0038 Нехай же серце плаче, просить / Святої правди на землі. / Чигрине, Чигрине,
- 171A 0060 Може, зорю переліг той, / А на перелозі... / Я посію мої сльози,
- 171A 0086 Спи, гетьмане, поки встане / Правда на сім світі. / -----
- 173A 0043 В хаті, як у раї!! / А я сижу на покуті, / Тільки поглядаю.
- 173A 0047 Моя ти дитино, / Чи є кращий на всім світі, / На всій Україні!
- 173A 0048 Чи є кращий на всім світі, / На всій Україні! / Нема кращого й не буде.
- 173A 0057 Сто літ накувала? / Чи є ж таки на сім світі / Слухняная доля?
- 173A 0065 Зострінеться всюди, / І на шляху і без шляху, / Усюди, де люди.
- 173A 0094 З бурлаками гуляєш? / Тече вода і на гору / Багатому в хату.
- 173A 0122 З дрібними сльозами. / Де на ніч ставали, / Сторожу давали,
- 173A 0163 Взяла торбу, пішла селом, / На вигоні сіла / І в село вже не верталась,
- 173A 0173 Сидить собі та дивиться / В поле на дорогу. / І світає, і смеркає,
- 173A 0195 І молилась, і ридала, / Кляла все на світі. / Ох, тяжкі ви, безталанні
- 173A 0204 І мовчки журилась / Та на шлях той, на далекий, / Крізь сльози дивилась.
- 173A 0204 І мовчки журилась / Та на шлях той, на далекий, / Крізь сльози дивилась.
- 173A 0227 Полетіли – гел-гел! / На могилі орел, / На могилі серед ночі
- 173A 0228 На могилі орел, / На могилі серед ночі / У козака вийма очі,
- 173A 0232 ----- / Вдень лазила на смітниках, / Черепки збирала,
- 180A 0012 А той нишком у куточку / Гострить ніж на брата. / А той, тихий та тверезий,
- 180A 0032 Так і треба! бо немає / Господа на небі! / А ви в ярмі падаєте
- 180A 0035 Та якогось раю / На тім світі благаєте? / Немає! немає!
- 180A 0038 Шкода й праці. Схаменіться. / Усі на сім світі – / І царята, і старчата –
- 180A 0066 Скупий жидюга дав би гривню, / Щоб позирнуть на ті дива. / Та чорта з два!
- 180A 0082 Я до тебе літатиму / З хмари на розмову. / На розмову тихо-сумну,
- 180A 0083 З хмари на розмову. / На розмову тихо-сумну, / На раду з тобою;
- 180A 0084 На розмову тихо-сумну, / На раду з тобою; / Опівночі падатиму
- 180A 0090 Поки твої малі діти / На ворога стануть. / Прощай же ти, моя нене,

- 180A 0136 Опухла дитина, голоднее мре, / А мати пшеницю на панщині жне. / А он бачиш? Очі!
Очі!
- 180A 0161 Його розпитати, / Чи довго ще на сім світі / Катам панувати.
- 180A 0176 Та тим часом пошукаю / На край світа раю. / -----
- 180A 0182 А ще гірше дивитися / На сльози та лати. / Лечу, лечу, а вітер віє,
- 180A 0207 Я не заховаюсь / І на небі!.. За що ж кара, / За що мені муки?
- 180A 0222 Мов із тісної домовини / На той остатній страшний суд / Мертвці за правдою
встають.
- 180A 0267 У долині, мов у ямі, / На багнищі город мріє; / Над ним хмарою чорніє
- 180A 0317 Тонка, довгонога, / Та ще, на лихо, сердешне / Хита головою.
- 180A 0326 Ото дурний! а ще й битий / На квиток повірив / Москалеві; от і читай,
- 180A 0354 А потім цариця / Сіла мовчки на дзиглику. / Дивлюсь, цар підходить
- 180A 0401 Склею розбиває! / А на коні сидить охляп, / У світі – не світі,
- 180A 0411 От собі й читаю, / Що на скелі наковано: / Первому – вторая
- 180A 0422 Накралися; а що взяли / На той світ з собою? / Тяжко-тяжко мені стало,
- 180A 0432 Полки виступали / З заступами на лінію, / А мене послали
- 180A 0434 А мене послали / На столицю з козаками / Наказним гетьманом!
- 180A 0444 Поставив столицю / На їх трупах катованих! / І в темній темниці
- 180A 0474 Людоїде, змію! / На страшному на судищі / Ми Бога закриєм
- 180A 0474 Людоїде, змію! / На страшному на судищі / Ми Бога закриєм
- 180A 0479 Загнав, голих і голодних, / У сніг на чужину / Та й порізав; а з шкур наших
- 180A 0493 Уже вбогі ворухились, / На труд поспішали, / І москалі на розпуттях
- 180A 0494 На труд поспішали, / І москалі на розпуттях / Уже моштрувались.
- 180A 0500 Посилала мати / На цілу ніч працювати, / На хліб заробляти.
- 180A 0501 На цілу ніч працювати, / На хліб заробляти. / А я стою, похилившись,
- 180A 0536 Та понадувалось, / Як індики, і на двері / Косо поглядало.
- 180A 0545 Його мучило. Як крикне / На самих пузатих – / Всі пузаті до одного
- 180A 0551 Що осталося; мов скажений, / На менших гукає – / І ті в землю; він до дрібних –
- 180A 0559 Пішли в землю; диво дивне / Сталося на світі. / Дивлюся я, що дальш буде,
- 192A 0002 У неділю не гуляла / Та на шовки заробляла, / Та хустину вишивала,
- 192A 0047 Ой застогнав сивий пугач / В степу на могилі, / Зажурились чумаченьки,
- 192A 0065 Що привезли його з Дону / На возі додому. / Благов Бога, щоб дівчину...
- 192A 0080 ----- / На новому хресті хустку / Вітер розвіває,
- 197A 0012 Що він тяжкими сльозами / Вилив на забаву. / А молоді як зійдуться,
- 197A 0019 Дивись кругом себе, / Нема раю на всій землі, / Та нема й на небі.
- 197A 0020 Нема раю на всій землі, / Та нема й на небі. / -----
- 198A 0001 ----- / Не женися на багатій, / Бо вижене з хати,
- 198A 0003 Бо вижене з хати, / Не женися на убогій, / Бо не будеш спати.
- 198A 0005 Бо не будеш спати. / Оженись на вольній волі, / На козацькій долі,
- 198A 0006 Оженись на вольній волі, / На козацькій долі, / Яка буде, така й буде,
- 199A 0007 По вітру розвіять. / Лежить попіл на розпутті, / А в попелі тліє
- 199A 0015 Тліла, дожидала / На розпутті широкому, / Та й гаснути стала.
- 199A 0029 І забули у неволі, / Що вони на світі! / А на давнім пожарищі
- 199A 0030 Що вони на світі! / А на давнім пожарищі / Іскра братства тліла,
- 199A 0045 А не слав'ян. І став єси / На великих купах, / На розпутті всесвітньому
- 199A 0046 На великих купах, / На розпутті всесвітньому / Іезекілем,
- 199A 0066 І з добрим кормилом, / Попливе на вольнім морі, / На широких хвилях.
- 199A 0067 Попливе на вольнім морі, / На широких хвилях. / Слава тобі, Шафарику,
- 199A 0090 Народ замучений мовчить, / І на апостольським престолі / Чернець годований сидить.
- 199A 0111 Розпадуться три корони / На гордій тіарі! / Розпадуться! Благослови
- 199A 0113 Розпадуться! Благослови / На месть і на муки, / Благослови мої, Боже,
- 199A 0113 Розпадуться! Благослови / На месть і на муки, / Благослови мої, Боже,
- 199A 0125 «Во ім'я Господа Христа, / За нас розп'ятого на дереві, / І всіх апостолів святих,
- 199A 0142 Великая сило! / Великая славо! зглянься на людей, / Одпочинь од кари у світлому
раї.

- 199A 0158 Свої догмати!.. кров, пожари, / Всі зла на світі, війни, чвари, / Пекельних мук безкрай ряд...
- 199A 0187 І дивувався: що він діє, / На кого руку підійма! / «Дивіться, люде: осьде булла,
- 199A 0223 Щоб не втекла сіра птаха / На слав'янське поле. / -----
- 199A 0233 За герцогинями німота; / Хто з соколами на руках, / Хто пішки, верхи на ослах –
- 199A 0234 Хто з соколами на руках, / Хто пішки, верхи на ослах – / Так аж кишить! Все на охоту,
- 199A 0235 Хто пішки, верхи на ослах – / Так аж кишить! Все на охоту, / Мов гад у ірій, поспіша!
- 199A 0261 Зібралися, мов Іуди / На суд нечестивий / Против Христа. Свари, гомін,
- 199A 0275 Мученика. «Чого мене – / Чи на прю позвали? / Чи дивиться на кайдани??»
- 199A 0276 Чи на прю позвали? / Чи дивиться на кайдани??» / «Мовчи, чеше смілий...» –
- 199A 0290 «Ти всіми проклятий!..» / Подивився Гус на папи / Та й вийшов з палати!..
- 199A 0307 І повели Гуса / На Голгофу у кайданах. / І не стрепенувся...
- 199A 0309 І не стрепенувся... / Перед огнем; став на йому / І молитву діє:
- 199A 0341 Гадиною з жару / Та не повис на короні / Або на тіарі.
- 199A 0342 Та не повис на короні / Або на тіарі. / Погас огонь, дунув вітер
- 199A 0345 І попіл розвіяв. / І бачили на тіарі / Червоного змія
- 207A 0034 Проговориш: «Я любила / Його на сім світі / Й на тім світі любитиму...»
- 207A 0035 Його на сім світі / Й на тім світі любитиму...» / О мій тихий світе,
- 207A 0060 Та й збирає колосочки / На чужому полі, / А там – снопи, а там – скирти,
- 207A 0069 ----- / Ще на Україні веселі / І вольнії пишались села
- 207A 0076 Так, коло полудня, в неділю, / Та на зелених ще й святках, / Під хатою в сорочці білій
- 207A 0154 А тепер осталось / Ось що робить. Ти на літі, / І Ярина зріє.
- 207A 0165 А поки що, треба буде / І на чужі люде / Подивитись, як там живуть,
- 207A 0168 Чи орють, / Чи не на ораному сіють, / А просто жнуть
- 207A 0174 Так от як, друже, треба в люде / На рік, на два піти / У наймити;
- 207A 0174 Так от як, друже, треба в люде / На рік, на два піти / У наймити;
- 207A 0227 Що й я плачу? Розсердився / Бог знає на кого / Та й зо мною не говорить.
- 207A 0240 Я завтра покину / Тебе й батька, на чужині / Де-небудь загину,
- 207A 0258 А тільки поїду / Недалеко. А на той рік / Я до вас приїду
- 207A 0321 А Ярина дає зброю, / На порозі стоя; / Степан її надіває,
- 207A 0330 І старий заплакав, / Як побачив на коневі / Такого юнака.
- 207A 0353 Тільки сльози утирає, / На шлях поглядає; / Із куряви щось вигляне
- 207A 0380 ----- / «В твоїх руках все на світі, / Твоя всюди воля!
- 207A 0397 І Ярина вийшла з хати / На світ божий глянуть, / Ледве вийшла; усміхнеться,
- 207A 0429 Весна божа. Вийшла з хати / На світ дивуватись / Яриночка, та не Бога
- 207A 0476 Слухають... щось грає, / Мов на кобзі, на улиці / І ніби співає.
- 207A 0476 Слухають... щось грає, / Мов на кобзі, на улиці / І ніби співає.
- 207A 0481 Товариство кошового / На раді прохало: / «Благослови, отамане,
- 207A 0490 Серед ночі темної, / На морі синьому / За островом Тендером потопали,
- 207A 0532 Кайдани ламає, / Утікає на вольную волю... / Уже на третьому полю
- 207A 0533 Утікає на вольную волю... / Уже на третьому полю / Турки-яничари догнали,
- 207A 0541 ----- / Отак на улиці під тином / Ще молодий кобзар стояв
- 207A 0591 З цієї хати веселої / На чужее поле. / Ні, Ярино, Бог не кине
- 207A 0621 «Отож мене, вже сліпого, / На світ випускали / З товариством. Товариство
- 207A 0623 З товариством. Товариство / На Січ прямувало / І мене взяло з собою;
- 207A 0628 Вольними ногами; / А на тихому Дунаю / Нас перебігають
- 207A 0638 Вночі утікали / І на тихому Дунаю / Новим кошом стали;
- 207A 0646 Галері гуляла, / На пожар той поглядала, / Нишком усміхалась.
- 207A 0650 Тоді поділили / І панам на Україні / Люд закріпостили.
- 207A 0670 Останки збирає / Головатий та на Кубань / Хлопців підмовляє.
- 207A 0682 Таки ж ублагала; / На вседній у неділю / Вона спарувалась
- 207A 0685 З сліпим своїм. Такеє-то / Скоїлось на світі, / Мої любі дівчаточка,
- 221A 0003 Через Суботове і сіли / На похиленному хресті / На старій церкві. «Бог простить:

- 221A 0004 На похиленному хресті / На старій церкві. «Бог простить: / Ми тепер душі, а не люди,
- 221A 0018 Тут і виростала, / Отут, було, на цвинтарі / Я з дітьми гуляю
- 221A 0027 Всього мені понадає / І на руках носить... / А з гетьманом як прийдуть
- 221A 0032 Одягнуть, обують, / І гетьман бере на руки, / Носить і цілує.
- 221A 0042 Та ще й чорноброва. / Всі на мене залицялись / І сватати стали,
- 221A 0044 І сватати стали, / А у мене, як на теє, / Й рушники вже ткались.
- 221A 0095 Ні, не вбили, а пустили / Москалям на грище! / Насилу я сховалася
- 221A 0097 Насилу я сховалася / На тім пожарищі. / Одна тільки й осталася
- 221A 0111 Ледве я дійшла до хати, / На порозі впала. / А назавтра, як цар вийшов,
- 221A 0115 Та бабуся, що осталась / На тій пожарині, / Та ще й мене привітала
- 221A 0124 І сволок з словами / На угілля попалили!.. / А я над ярами
- 221A 0137 Мене мати ще сповиту / На руках носила, / Як їхала Катерина
- 221A 0141 А ми з матір'ю сиділи / На горі в діброві. / Я плакала; я не знаю,
- 221A 0145 Чи, може, що в маленької / На той час боліло. / Мене мати забавляла,
- 221A 0147 Мене мати забавляла, / На Дніпр поглядала; / І галеру золотую
- 221A 0160 Я тепер караюсь, / За що мене на митарство / Й досі не пускають.
- 221A 0173 І в ліс полетіли, / І в купочці на дубочку / Ночувати сіли.
- 221A 0188 Ворони з трьох сторон, і сіли / На маяку, що на горі / Посеред лісу, усі три.
- 221A 0188 Ворони з трьох сторон, і сіли / На маяку, що на горі / Посеред лісу, усі три.
- 221A 0190 Посеред лісу, усі три. / Мов на мороз, напудувались, / Одна на другу позирали,
- 221A 0191 Мов на мороз, напудувались, / Одна на другу позирали, / Неначе три сестри старі,
- 221A 0206 Три указа накаркала / На одну дорогу... / -----
- 221A 0207 ----- / На яку це? На ковану? / Ну, вже наробила...
- 221A 0207 ----- / На яку це? На ковану? / Ну, вже наробила...
- 221A 0214 Ще й чваниться, показує / На чужу роботу! / Капусниця! закурена...
- 221A 0263 Насипала бурта / На Орелі... на Ладогу / Так гурти за гуртом
- 221A 0263 Насипала бурта / На Орелі... на Ладогу / Так гурти за гуртом
- 221A 0314 Чого ж ти нас закликала? / Щоб на льох дивиться? / -----
- 221A 0315 ----- / Таки й на льох. Та ще буде / Два дива твориться.
- 221A 0333 Що тут komponують! / На катів та на все добре / Кайдани готують!
- 221A 0333 Що тут komponують! / На катів та на все добре / Кайдани готують!
- 221A 0394 ----- / А може, й так! Так на чорта ж / Їх на горах ставить?
- 221A 0395 А може, й так! Так на чорта ж / Їх на горах ставить? / Та ще такі височенні,
- 221A 0445 Копають день, копають два, / На третій насилу / Докопалися до муру
- 221A 0480 По-московській лає / Увесь народ. І на старців / Моїх налітає.
- 221A 0501 Стоїть в селі Суботові / На горі високій / Домовина України,
- 221A 0523 Нема кому полагодить!! / На тій Україні, / На тій самій, що з тобою
- 221A 0524 На тій Україні, / На тій самій, що з тобою / Ляха задавила!
- 221A 0535 Що вони тільки наймали / Татарам на пашу / Та полякам... Може, й справді!
- 221A 0546 Світ правди засвітить, / І помоляться на волі / Невольничі діти!..
- 234A 0003 Поле крилося туманом; / У тумані, на могилі, / Як тополя, похилилась
- 234A 0027 Не я тебе хреститиму / На лиху годину. / Чужі люде хреститимуть,
- 234A 0049 В китаечку повила / І на Дунай однесла: / «Тихий, тихий Дунай!
- 234A 0058 З давнього давна, у гаї над ставом. / Удвох собі на хуторі жили. / Як діточок двоє,
- 234A 0085 Чужим людям, чужим дітям / На сміх, на розтрату! / -----
- 234A 0085 Чужим людям, чужим дітям / На сміх, на розтрату! / -----
- 234A 0087 І дід, і баба у неділю / На призьбі вдвох собі сиділи / Гарненко, в білих сорочках.
- 234A 0157 ----- / Аж три пари на радощах / Кумів назбирали
- 234A 0171 Прийшла молодиця / На той хутір благодатний / У найми проситься.
- 234A 0255 Прокляте лихо та й заснуло. / На хутір знову благодать / З-за гаю темного вернулась
- 234A 0296 Коровай місили / На хуторі. Старий батько / З усієї сили
- 234A 0303 Та вареною частує, / На весілля просить. / Знай, бігає, а самого
- 234A 0313 Та все чужі. Де ж наймичка? / На прощу у Київ / Пішла Ганна. Благов старий,
- 234A 0343 Бо грошей не стало / На молебствіє Варварі. / Носила-носила,

- 234A 0387 Старий сидів в сорочці білій, / В брилі, на призьбі. Перед ним / З собакою унучок грався,
- 234A 0400 Аж зирк – і наймичка ввійшла / На двір. Побіг стрічати / З онуками свою Ганну.
- 234A 0407 До вашої хати, / Не хотілось на чужині / Одній умирати!
- 234A 0443 Миколаєві святому / Й на часточку дати; / Бо щось Марко забарився...
- 234A 0454 Зледащила, нездужаю / І на ноги встати. / Тяжко, Катре, умирати
- 234A 0469 Недобре віщують / На коморі. Болящя / Що день, що година,
- 234A 0485 Шовку червоного, / А наймичці на очіпок / Парчі золотої
- 234A 0534 «Марку! подивися, / Подивися ти на мене: / Бач, як я змарніла?
- 246A 0014 І неситий не виоре / На дні моря поле. / Не скує душі живої
- 246A 0019 ----- / Не нам на прою з тобою стати! / Не нам діла твої судить!
- 246A 0069 Не поведе тебе в кайданах. / А в нас!.. На те письменні ми, / Читаєм божії глаголи!..
- 246A 0089 Багато б дечому навчилися! / У нас же й світа, як на те – / Одна Сибір неісходима,
- 246A 0093 Од молдованина до фінна / На всіх язиках все мовчить, / Бо благоденствує! У нас
- 246A 0099 Та дружню жінку взяв до себе, / А друга вбив. Тепер на небі. / От бачите, які у нас
- 246A 0101 От бачите, які у нас / Сидять на небі! Ви ще темні, / Святим хрестом не просвіщенні,
- 246A 0120 Господом прокляті. / Ви любите на братові / Шкуру, а не душу!
- 246A 0123 Та й лупите по закону / Дочці на кожушок, / Байстриюкові на придане,
- 246A 0124 Дочці на кожушок, / Байстриюкові на придане, / Жінці на патинки.
- 246A 0125 Байстриюкові на придане, / Жінці на патинки. / Собі ж на те, що не знають
- 246A 0126 Жінці на патинки. / Собі ж на те, що не знають / Ні діти, ні жінка!
- 250A 0007 І день і ніч плачу / На розпутьях велелюдних, / І ніхто не бачить,
- 250A 0021 Діти юродиві! / Подивіться на рай тихий, / На свою країну,
- 250A 0022 Подивіться на рай тихий, / На свою країну, / Полюбіте щирим серцем
- 250A 0029 Того, що немає / І на небі, а не тільки / На чужому полі.
- 250A 0030 І на небі, а не тільки / На чужому полі. / В своїй хаті своя й правда,
- 250A 0033 ----- / Нема на світі України, / Немає другого Дніпра,
- 250A 0035 Немає другого Дніпра, / А ви претесея на чужину / Шукати доброго добра,
- 250A 0043 Та й більш нічого. Кричите, / Що Бог створив вас не на те, / Щоб ви неправді поклонились!..
- 250A 0060 І сонце не гріло б смердячого гною / На чистій, широкій, на вольній землі. / І люди б не знали, що ви за орли,
- 250A 0060 І сонце не гріло б смердячого гною / На чистій, широкій, на вольній землі. / І люди б не знали, що ви за орли,
- 250A 0062 І люди б не знали, що ви за орли, / І не покивали б на вас головою. / Схаменіться! будьте люди,
- 250A 0082 Не дуріте дітей ваших, / Що вони на світі / На те тільки, щоб панувать...
- 250A 0083 Що вони на світі / На те тільки, щоб панувать... / Бо невчене око
- 250A 0088 Дознаються небожата, / Чия на вас шкура, / Та й засядуть, і премудрих
- 250A 0093 То й мудрость би була своя. / А то залізете на небо: / «І ми не ми, і я не я,
- 250A 0146 Кров'ю вона умивалась, / А спала на купах, / На козацьких вольних трупах,
- 250A 0147 А спала на купах, / На козацьких вольних трупах, / Окрадених трупах!
- 250A 0176 А вам тепер вадить. / І на Січі мудрий німець / Картопельку садить,
- 250A 0179 А ви її купуєте / Істе на здоров'я / Та славите Запорожжя.
- 250A 0214 Розпадеться луда / На очах ваших неситих, / Побачите славу,
- 250A 0228 І немає злomu / На всій землі безконечній / Веселого дому.
- 256A 0025 Одностайне стати / На ворога лукавого, / На лютого ляха.
- 256A 0026 На ворога лукавого, / На лютого ляха. / Де ж ти дівся, в яр глибокий
- 256A 0033 Люди не ходили / На пораду, що їм діять / З добрими панами,
- 256A 0039 Залізник витає / І на Умань позирає, / Гонту виглядає.
- 258A 0001 ----- / Блаженний муж на лукаву / Не вступає раду,
- 258A 0003 Не вступає раду, / І не стане на путь злого, / І з лютим не сяде.
- 258A 0008 Навчається, і стане він, / Як на добрім полі / Над водою посажене
- 258A 0028 Доки буде ворог лютий / На мене дивитись / І сміятись!.. Спаси мене,
- 258A 0061 Ворогам проклятим; / Покинув нас на сміх людям. / В наругу сусідям,
- 258A 0066 І кивають, сміючися, / На нас головами, / І всякий день перед нами

- 258A 0084 Встань же, Боже, поможи нам / Встать на ката знову. / -----
258A 0113 Уст моїх глаголи. / Бо на душу мою встали / Сильнії чужії,
258A 0123 Серцем одиноким / І на злих моїх погляну / Незлим моїм оком.
258A 0126 Меж царями-судіями / На раді великій / Став земних владик судити
258A 0136 І виведіть із тісноти / На волю тихих, заступіте / Од рук неситих». Не хотять
258A 0147 І судей лукавих. / На всім світі твоя правда. / І воля, і слава.
258A 0186 Во тьмі ада потонула, / Проклялась на світі. / Ти, Господи, помагаєш
258A 0207 З голови честної / На бороду Аарону / Спадає росою
258A 0209 Спадає росою / І на шитії омети / Ризи дорогої;
258A 0212 Або роси ермонські / На святії гори / Високії сіонські
258A 0223 ----- / На ріках круг Вавілона, / Під вербами в полі,
258A 0227 В далекій неволі / І на вербах повішали / Органи глухії,
258A 0236 Якої ж ми заспіваєм?.. / На чужому полі / Не співають веселої
258A 0242 Забвен буду, покинутий / Рабом на чужині. / І язык мій оніміє,
258A 0268 Преподобнії во славі / І на тихих ложах / Радуються, славословлять,
258A 0273 Острі обоюду, / На отмщеніє язикам / І в науку людям.
265A 0024 А ще гірше – спати, спати / І спати на волі, / І заснути навик-віки,
266A 0011 Однині довика, / І кидають на розпутті / Сліпого каліку.
268A 0002 Як умру, то поховайте / Мене на могилі / Серед степу широкого
268A 0004 Серед степу широкого / На Україні милій, / Щоб лани широкополі,
270A 0029 Вона все журилась / І на мене, на дитину, / Дивилась, дивилась
270A 0029 Вона все журилась / І на мене, на дитину, / Дивилась, дивилась
270A 0056 Жиди навіть нечистії / На мене плювали. / Отаке-то, мій братику,
270A 0069 В хату не пустили. / А весною, мов на диво, / На мене дивились.
270A 0070 А весною, мов на диво, / На мене дивились. / А дівчата заквітчались
270A 0080 Нащо мене Бог поставив / Цвітом на сім світі? / Щоб людей я веселила,
270A 0089 Червоно-рожеву / На білеє пониклеє / Личенько Лілеї.
274A 0054 В свитині латаній дрожала / Якась людина. На ногах / І на руках повиступала
274A 0055 Якась людина. На ногах / І на руках повиступала / Од стужі кров; аж струпом стала.
274A 0061 Коло огню, і руки гріла / На самім полум'ї. «Ну, так! / Оженився неборак!» –
274A 0118 Щербатий місяць з-за могили, / І на шатро мов позирав, / Аж поки хмари заступили.
274A 0127 Другий дума, як би його / На подзвін придбати. / Один старий одпочине
274A 0138 З люлькою куняє. / Позирає на приблуду / Й на подзвін не дбає.
274A 0139 Позирає на приблуду / Й на подзвін не дбає. / -----
274A 0159 Та вміло матір проклинать. / А он, чи бачиш, на могилі / Очима лупа кошеня?
274A 0165 ----- / Стоїть кутя на покуті, / А в запічку діти.
274A 0171 Чи то подушити? / Чи жидові на кров продать, / А гроші пропити?
274A 0221 Прийшли ми. Стояли / З москалями на кватирях, / А москалі за Дунаєм
274A 0228 Не вступив і в хату, / На дітей своїх не глянув, / Луципер проклятий!
274A 0241 Близняточок. То с'як, то так / На свою країну / Придубала. Одпочила,
274A 0258 Лукаві діти, / Що ви дієте на світі!.. / Я перелякалась,
274A 0297 І одна я, як билина / На полі, осталась / На сім світі... Були діти,
274A 0298 На полі, осталась / На сім світі... Були діти, / І тих не осталось.
274A 0370 А як найду ката, / То й спушу його на його. / Отойді, проклятий!..
274A 0408 Бо мене вже осудили / На сім світі люде». / -----
274A 0410 Із-за Дністра пішли цигане / І на Волинь і на Україну. / -----
274A 0410 Із-за Дністра пішли цигане / І на Волинь і на Україну. / -----
274A 0444 Та й пішла собі, небога, / На свою країну. / «Вернись, каже, хоч погляну
274A 0446 «Вернись, каже, хоч погляну / На дочку, на сина». / Не довелось. Пан вернувся,
274A 0446 «Вернись, каже, хоч погляну / На дочку, на сина». / Не довелось. Пан вернувся,
006B 0006 І, певне, думали, коли / На раду тиху, на розмову, / Коли ми зійдемося знову
006B 0006 І, певне, думали, коли / На раду тиху, на розмову, / Коли ми зійдемося знову
006B 0008 Коли ми зійдемося знову / На сій зубоженій землі? / Ніколи, братія, ніколи
006B 0064 Та й замовк, зажуривсь / І на спис похилився. / Став на самій могилі,
006B 0065 І на спис похилився. / Став на самій могилі, / На Дніпро позирав,
006B 0066 Став на самій могилі, / На Дніпро позирав, / Тяжко плакав, ридав,

- 006В 0078 Чи хто згадає, чи забуде / Мене в снігу на чужині – / Однаковісінько мені.
 006В 0085 Малого сліду не покину / На нашій славній Україні, / На нашій – не своїй землі.
 006В 0086 На нашій славній Україні, / На нашій – не своїй землі. / І не пом'яне батько з сином,
 006В 0135 ----- / – Чого ти ходиш на могилу? – / Насилу мати говорила.–
 006В 0142 А мати плакала, ждучи. / Не сон-трава на могилі / Вночі процвітає.
 006В 0157 І будемо щебетати / З милим на калині. / Будем плакати, щебетати,
 006В 0161 Будем вкупочці уранці / На той світ літати. / -----
 006В 0164 Віти розпустила. / І три літа на могилу / Дівчина ходила.
 006В 0166 Дівчина ходила. / На четверте... Не сон-трава / Вночі процвітає,
 006В 0190 Діти обірвуть.– / Вранці-рано на калині / Пташка щебетала,
 006В 0203 Докупи зійшлися. / На чужину з України / Брати розійшлися.
 006В 0226 Сестра плаче, йде шукати / Братів на чужину... / А дівчину заручену
 006В 0239 Синемундирих часових. / І до дверей, на ключ замкнутих, / І до решотки на вікні
 006В 0240 І до дверей, на ключ замкнутих, / І до решотки на вікні / Привик я трохи, і мені
 006В 0246 А їх чимало розлилось / На марне поле. Хоч би рута, / А то нічого не зійшло!
 006В 0287 Не перемінилось. / Тільки пустка на край села / Набик похилилась.
 006В 0289 Набик похилилась. / Коло пустки на милиці / Москаль шкандибає.
 006В 0291 Москаль шкандибає. / На садочок позирає, / В пустку заглядає.
 006В 0312 Та все-таки якось жилосьь. / Хоть на чужому, та на полі... / Тепер же злої тії доли,
 006В 0312 Та все-таки якось жилосьь. / Хоть на чужому, та на полі... / Тепер же злої тії доли,
 006В 0331 Тне косар, не спочиває / Й ні на кого не вважає, / Хоч і не проси.
 006В 0344 І мене не мине, / На чужині зотне, / За решоткою задавить,
 014В 0024 І, знай, вчащаю до Ганнусі. / На той рік знову за своє; / Пішов я з матір'ю просити.
 014В 0039 В село до дівчини вночі – / Аж тільки мати на печі, / Та й та, сердешна, умирає,
 014В 0051 «Хіба ти й досі ще не знаєш? / Ганнуса на Сибір пішла. / До панича, бачиш, ходила,
 016В 0015 Зеленії віти, / А на вітах гойдаються / Нехрещені діти.
 016В 0017 Нехрещені діти. / Як у полі на могилі / Вовкулак ночує,
 016В 0019 Вовкулак ночує, / А сич в лісі та на стрісі / Недолю віщує.
 016В 0028 І хто знає, що діється / В нас на Україні? / А я знаю. І розкажу
 016В 0034 Село! І серце одпочине: / Село на нашій Україні – / Неначе писанка, село.
 016В 0038 Цвітуть сади, біліють хати, / А на горі стоять палати, / Неначе диво. А кругом
 016В 0050 В тому господньому селі, / На нашій славній Україні, / Не знаю, де вони взялись,–
 016В 0055 Жили самі. Були багаті, / Високі на горі палати, / Чималий у яру ставок,
 016В 0059 І верби, і тополі, / І вітряки на полі, / І долом геть собі село
 016В 0070 Гуляє князь, гуляють гості; / І покотились на помості... / А завтра знову ожива,
 016В 0099 Хоть годочок, хоть часочок / На світ подивитись. / Не довелось, а все було,
 016В 0117 Боже! Боже! Даш волю / І розум на світі, / Красу даш, серце чисте...
 016В 0120 Та не даш жити. / Не даш на рай веселий, / На світ твій великий
 016В 0121 Не даш на рай веселий, / На світ твій великий / Надивитись, намолитись
 016В 0124 ----- / Невесело на світі жить, / Коли нема кого любить.
 016В 0136 Своє дитя. І дав дожить / Господь їй радості на світі. / Узріть його, поціловать
 016В 0146 Не тією стала. / Ніби на світ народилась – / Гралась, веселилась...
 016В 0180 Рано спати клала / І пилиночки на неї / Впасти не давала.
 016В 0203 Мов тополя, виростає / Світові на диво. / Виростає... Та недовго
 016В 0207 Свою матір. Бог карає / Княгиню на світі... / А за віщо? Чудно людям,
 016В 0220 ----- / Не стало на селі княгині, / І гусла знову загули.
 016В 0227 Сорочечку до зносу носить. / Спеклося, бідне, на жару. / Лопуцьки їсть, ставочки
 гатить
 016В 0243 Гуляє князь, гуляють гості, / Ревуть палати на помості, / А голод стогне на селі.
 016В 0244 Ревуть палати на помості, / А голод стогне на селі. / І стогне він, стогне по всій
 Україні.
 016В 0278 Мов ласочка з кубелечка, / На світ виглядала / З того Києва. Аж поки
 016В 0307 Князь і не спочинув, / На могорич закликає, / Та п'є, та гуляє
 016В 0333 Головою молодою / На руку схилилась, / До півночі невесела
 016В 0335 До півночі невесела / На зорі дивилась / Княжна моя. Дивилася...
 016В 0385 Ти ще будеш покутовать / Гріхи на сім світі, / Гріхи батькові. О доле!

- 016В 0388 Лукавая доле! / Покинь її хоть на старість, / Хоть на чужім полі
016В 0389 Покинь її хоть на старість, / Хоть на чужім полі / На безлюдді. Не покинеш,
016В 0390 Хоть на чужім полі / На безлюдді. Не покинеш, / Поведеш до краю,
016В 0396 Де вона поділась. / Думали, на пожарищі / Небога згоріла.
016В 0399 Стоїть село. Невесело / На горі палати / Почорніли. Князь хиріє,
016В 0414 ----- / Родилась на світ жить, любить, / Сіять господньою красою,
016В 0423 І в монастир отой дівочий, / Що за пісками на болоті / У лозах самотний стоїть.
016В 0433 І прехорошая собою. / На сонці дуже запеклась, / Та й занедужала. Лежала
025В 0005 А я дивлюся... і серцем лину / В темний садочок на Україну. / Лину я, лину, думу гадаю,
025В 0009 Чорніє поле, і гай, і гори, / На синє небо виходить зоря. / Ой зоре! зоре! – і сльози кануть.
025В 0011 Ой зоре! зоре! – і сльози кануть. / Чи ти зійшла вже і на Україні? / Чи очі карі тебе шукають
025В 0013 Чи очі карі тебе шукають / На небі синім? Чи забувають? / Коли забули, бодай заснули,
026В 0024 І те помарніло. / Поглянув я на ягнята – / Не мої ягнята!
026В 0026 Не мої ягнята! / Обернувся я на хати – / Нема в мене хати!
026В 0039 Неначе сонце засіяло, / Неначе все на світі стало / Моє... лани, гаї, сади!..
026В 0047 Малою віку у тім раю. / Умер би, орючи на ниві, / Нічого б на світі не знав.
026В 0048 Умер би, орючи на ниві, / Нічого б на світі не знав. / Не був би в світі юродивим.
028В 0001 ----- / Не гріє сонце на чужині, / А дома надто вже пекло.
028В 0004 Мені невесело було / Й на нашій славній Україні. / Ніхто любив мене, вітав,
028В 0015 Та, мабуть, весело й не буде / І на Украй[ні], добрі люде, / Отже таки й на чужині.
028В 0016 І на Украй[ні], добрі люде, / Отже таки й на чужині. / Хотілося б... Та й то для того,
029В 0020 А онде, онде за Дніпром, / На пригорі, ніби капличка, / Козацька церква невеличка
029В 0030 Зеленими, позирає / На світ з домовини. / Може, чаєш оновлення?
029В 0044 Чи те воно тойді було?.. / Та все пішло ц[арям] на грище: / І Запорожжя, і село..
029В 0050 Бодай ніколи не дивиться / На вас, проклятіі! Ні, ні... / Не ви прокляті... а гетьмани,
029В 0062 Над Трахтемировим високо / На кручі, ніби сирота / Прийшла топитися... в глибокім,
029В 0086 Єй же богу, лучше жити, / Ніж нам на Україні. / А може, тим, що киргизи
029В 0130 І привів мене, старого, / На сі святі гори / Одинокий вік дожити,
029В 0137 Гріхами людськими / На горах оцих високих / І витать над ними...»
029В 0149 І місяць з зорями сіяв, / І соловейко на калині / То затихав, то щебетав,
029В 0164 ----- / Отакий-то на чужині / Сон мені приснився!
029В 0166 Сон мені приснився! / Ніби знову я на волю, / На світ народився.
029В 0167 Ніби знову я на волю, / На світ народився. / Дай же, Боже, коли-небудь,
029В 0169 Дай же, Боже, коли-небудь, / Хоч на старість, стати / На тих горах окрадених
029В 0170 Хоч на старість, стати / На тих горах окрадених / У маленькій хаті.
029В 0175 Принести і положити / На Дніпрових горах. / -----
033В 0027 І в Крим до хана понесли / На нове горе-Запорожжя. / -----
033В 0032 Поганий татарин. / Хоч позволив хан на пісках / Новим кошем стати,
033В 0067 З гармати ревнули. / Як погнали на болото / Город будувати.
033В 0071 Старенькая мати. / Як діточки на Орелі / Лінію копали
033В 0081 Чули, та мовчали. / Бо й їм добре на чужині / Мурзи завдавали.
033В 0089 Неначе за сином. / І Бог зглянувсь на ті сльози, / Пречистіі сльози!
033В 0092 Побив Петра, побив ката / На наглій дорозі. / Вернувся запорожці,
038В 0001 ----- / У Києві на Подолі / Було колись... І ніколи
038В 0009 ----- / У Києві на Подолі / Братерська наша воля
038В 0017 ----- / У Києві на Подолі / Козаки гуляють.
038В 0036 Іде козак.– Ох, літа! літа! / Що ви творите? – На тоте ж / Старий ударив в закаблуки,
038В 0073 Іде чернець у Вишгород / На Київ дивитись, / Та посидить на пригорі,
038В 0074 На Київ дивитись, / Та посидить на пригорі, / Та хоч пожуритись.
038В 0097 І покотились із очей / На рясу сльози... Бий поклони! / І плоть старечу усмирай.
038В 0112 А потім сів і зажурился: / – Для чого я на світ родився, / Свою Україну любив? –

- 041В 0008 Які ж мене, мій Боже милий, / Діла осудять на землі? / Коли б ті діти не росли,
041В 0012 Що у неволі народились / І стид на тебе понесли. / -----
042В 0005 Не варт, ей-богу. Як же жити / На чужині на самоті? / І що робити взаперті?
042В 0005 Не варт, ей-богу. Як же жити / На чужині на самоті? / І що робити взаперті?
044В 0001 ----- / Чи то на те божа воля? / Чи така її доля?
044В 0016 Щоб мечі-шаблі гострили / Та збирались на веселля, / На веселе погуляння,
044В 0017 Та збирались на веселля, / На веселе погуляння, / На кроваве залицяння.
044В 0018 На веселе погуляння, / На кроваве залицяння. / -----
044В 0034 Дарувала шиту шовками хустину, / Щоб згадував на чужині. / -----
044В 0040 Вернулася, журилася, / На шлях битий дивилася. / Квітчалася, прибиралась,
044В 0044 А в неділеньку ходила / Виглядати на могилу. / -----
044В 0046 Мина літо, мина й друге, / А на третє линуть / Преславнії компанійці
044В 0067 І три самопали... / А на зброї... козацькая / Кров позасихала.
044В 0071 Розбиті копита... / А на йому сіделечко, / Хустиною вкрите.
046В 0016 І довелося знов мені / На старість з віршами ховатись, / Мережать книжечки,
співати
046В 0048 Талами вийду понад Уралом / На степ широкий, мов на волю. / І болящее, побите
046В 0048 Талами вийду понад Уралом / На степ широкий, мов на волю. / І болящее, побите
046В 0056 І я ніби оживаю / На полі, на волі. / І на гору високою
046В 0056 І я ніби оживаю / На полі, на волі. / І на гору високою
046В 0057 На полі, на волі. / І на гору високою / Вихожу, дивлюся,
046В 0070 А тут бур'ян, піски, тали... / І хоч би на сміх де могила / О давнім давні говорила.
046В 0094 Ще прийдуть думи. Розіб'ють / На стократ серце, і надію, / І те, що вимовить не
вмію...
046В 0096 І те, що вимовить не вмію... / І все на світі проженуть. / І спинять ніч. Часи літами,
046В 0113 Як то кажуть люде. / Буде каюння на світі, / Вороття не буде.
046В 0119 Благаю Бога, щоб смеркало, / Бо на позорище ведуть / Старого дурня муштровати.
046В 0131 Води Дніпрової нап'юсь, / На тебе, друже, подивлюсь. / І може, в тихій твоїй хаті
046В 0138 Чи, може, вже з неба / Подивлюсь на Україну, / Подивлюсь на тебе.
046В 0139 Подивлюсь на Україну, / Подивлюсь на тебе. / А іноді так буває,
050В 0001 ----- / – Не варт, ей-богу, жить на світі!.. / – То йди топись! – А жінка! Діти?
050В 0009 Село. / Та щоб не лізти на чужину, / Пиши: у нас на Україні.
050В 0010 Та щоб не лізти на чужину, / Пиши: у нас на Україні. / А в тім селі вдова жила,
050В 0037 Та ні відсіль і ні відтіль / На ту сирітську копійчину / Купив садочок і хатину,
050В 0046 Не торгувавсь і панотець / Усім на диво та на чудо! / За три копи звінчав у будень...
050В 0046 Не торгувавсь і панотець / Усім на диво та на чудо! / За три копи звінчав у будень...
050В 0050 Отак-то, друже мій, живи, / То й весело на світі буде. / І буде варт на світі жить,
050В 0051 То й весело на світі буде. / І буде варт на світі жить, / Як матимеш кого любити.
050В 0064 Як то вони, ті сироти, / Жить на світі будуть? / Минає рік, минав другий,
050В 0070 І в коморі і надворі, / На току й на ниві, / І діточки як квіточки,
050В 0070 І в коморі і надворі, / На току й на ниві, / І діточки як квіточки,
050В 0075 Старців закликають / На обіди, а багаті – / То й так не минають.
050В 0084 Ось слухай же, що то роблять / Заздрощі на світі / І ненатля голодная.
050В 0094 Отак лютує. Тяжко, брате, / Людей на старість розпізнати. / А ще гірше ззамо[ло]ду
050В 0150 Такі-то темні діла / Творяться нишком на сім світі! / А вас, письменних, треба б
бити,
050В 0153 Щоб не кричали: «Ах! аллах! / Не варт, не варт на світі жити!» / А чом пак темні не
кричать?
050В 0161 Або, по-вашому, ростуть, / Як та капуста на городі. / -----
050В 0186 А може, то така правда, / Як на вербі груші. / Знаю тільки, що про неї
050В 0189 І пісню проклали. / Я чув тойді, на досвітках / Дівчата співали:
050В 0211 Чи чув ти, що кажуть: легше умирати / Хоть на пожарині в своїй стороні, / Ніж в
чужій в палатах. Чи чув ти? – Ба ні.
050В 0218 Вдовиченко в пікінерах, / Вдова на тім світі! / До кого ж він прихилиться?
050В 0237 Було, помагає / І на клиросі дякові / І псалтир читає
050В 0255 Мов причепуриться, / Шкандибає на вдовину / Пустку подивиться.

- 050В 0273 Криницю копає! / Та й викопав. На те літо / Криницю святили,
050В 0275 Криницю святили, / На самого маковія, / І дуб посадили
050В 0277 І дуб посадили / На прикмету проїзжачим. / А на друге літо
050В 0278 На прикмету проїзжачим. / А на друге літо / Москаля вже неживого
050В 0284 Останній раз, сіромаха, / На свою криницю. / Громадою при долині
050В 0288 І долину і криницю / На пам'ять назвали / Москалевою. На спаса
050В 0289 На пам'ять назвали / Москалевою. На спаса / Або маковія
057В 0001 ----- / Не на Україні, а далеко, / Аж за Уралом, за Елеком,
057В 0010 (Звичайне, крадене) зобгав / Тобі поему на спомини, / Мій друже щирий, мій єдиний!
057В 0025 Межи садами, при долині, / Таки у нас на Україні / Було те божеє село.
057В 0067 Слухай добре, та записуй, / Та на Україні, / Як Бог тебе допровадить,
057В 0090 Не торгувавсь і панотець / (На диво людям та на чудо), / За три копи звінчав у будень,
057В 0090 Не торгувавсь і панотець / (На диво людям та на чудо), / За три копи звінчав у будень,
057В 0101 Та з чумаками та з волами / Якраз в неділю на весілля / До удовівни причвалав.
057В 0106 Пропав і я, та не в шинку, / А на кобилі. На віку / Всі люде бачать лихо, сину.
057В 0106 Пропав і я, та не в шинку, / А на кобилі. На віку / Всі люде бачать лихо, сину.
057В 0116 Стара собі спочиває, / А на Катерину, / На дитя своє єдине,
057В 0117 А на Катерину, / На дитя своє єдине, / Тільки поглядає.
057В 0125 О Боже мій милий! / Хотілося б жить на світі, / Та ба! Треба вчитись,
057В 0128 Ще змалечку треба вчитись, / Як на світі жити, / А то битимуть, та й дуже!..
057В 0164 Вмерла Катерина. / А Максим на пожарище / Та на попелище
057В 0165 А Максим на пожарище / Та на попелище / Подивився. Нема ради!
057В 0169 У димарі та в комині. / Що на світі діять? / І що тепер йому почати?
057В 0182 Прийшов з Московщини до нас. / Бо на Україні в нас, бувало, / У козаки охочі йшли,
057В 0185 А в пікінери вербовали, / Та теж охочих. На селі / Зобралася громада радить,
057В 0194 Он яке твориться / На сім світі! Яка правда / У людей, мій сину.
057В 0197 Така й досі, я думаю, / В нас на Україні. / Та другої і не буде
057В 0216 Там-то його й скалічено, / Та й на Україну / Повернено з одставкою.
057В 0229 Нічого не вадить; / Шкандибає на милиці / І гадки не має.
057В 0241 Борошно псували? / На іграшку, я думаю, / Так собі, аби-то!
057В 0247 Та й пошкандибає / У храм божий. На крилосі / Стане, та й співає
057В 0265 А більш ні од кого.– / Преблагий був муж на світі / Максим отой, сину.
057В 0278 І досі господній / Стоїть собі на роздоллі. / А не розказали
057В 0286 І каратись буду / Й на тім світі. / Ось послухай,
057В 0316 Отакий-то муж праведний / Був він на сім світі. / А у будень, то він тобі
057В 0364 – Ходім,– кажу,– Уласович, / На твою криницю / Подивитись.– Добре,– каже,–
057В 0384 Такого ще не творилось / В нас на Україні. / Та й ніколи не створиться
057В 0386 Та й ніколи не створиться / На всім світі, брате! / Всюди люди, а я один
057В 0400 А я пішов у гайдамаки / Та на Сибірі опинивсь. / (Бо тут Сибір була колись.)
057В 0405 За мене Богу, мій ти сину, / На тій преславній Україні, / На тій веселій стороні,
057В 0406 На тій преславній Україні, / На тій веселій стороні, / Чи не полегшає мені?
066В 0007 І ніби сам перелечу / Хоч на годину на Україну, / На неї гляну, подивлюсь,
066В 0007 І ніби сам перелечу / Хоч на годину на Україну, / На неї гляну, подивлюсь,
066В 0008 Хоч на годину на Україну, / На неї гляну, подивлюсь, / І, мов добро кому зроблю,
067В 0003 Звичайне, нишком. Нумо знову / Поки новинка на основі. / Старинку божу лицовать.
067В 0014 Кинула малого / На розпутті, та й байдуже, / А воно, убоге,
068В 0001 ----- / Тиняючи на чужині / Понад Елеком, стрів я діда
068В 0019 Я сам занівечив свій вік. / І ні на кого не жалкую, / І ні у кого не прошу я,
068В 0023 Мій сину, друже мій єдиний, / Так і загину на чужині / В неволі.– І старий варнак
068В 0035 І полине із чужини / На свою країну. / -----
068В 0040 Над Іквою було село, / У тім селі на безталання / Та на погибель виріс я,–
068В 0041 У тім селі на безталання / Та на погибель виріс я,– / Лихая доленька моя!..
068В 0047 Вона й бере мене в покої / Синкам на виграшку. Росли, / Росли панята, виростали,
068В 0052 Отож і вчити почали / Письму панят. На безголов'я / І я учуся. Слізьми! Кров'ю!

- 068В 0066 Проклята, не голинь. / Що тут на світі робити? / Пішов я до рала...
- 068В 0081 Судить, о Боже наш великий! / Отож вона мені на лихо / Та на погибель підросла.
- 068В 0082 Отож вона мені на лихо / Та на погибель підросла. / Не довелось і надивитись,
- 068В 0105 Минув і другий. Паничі / На третє літо поз'їзжались, / Уже засватані. Жили
- 068В 0118 Нічого кращого сам Бог / Не бачив на землі великій, / Як молодії ті були...
- 068В 0150 До всього, всього я привик. / Було, мов жабу ту, на списі / Спряжеш дитину на огні
- 068В 0151 Було, мов жабу ту, на списі / Спряжеш дитину на огні / Або панянку білолицю
- 068В 0153 Або панянку білолицю / Розіпнеш голу на коні / Та й пустиш в степ.
- 068В 0164 Надо мною недолюдом... / Вже на світ займалось, / Вийшов я з ножом в халяві
- 068В 0168 Щоб зарізаться. Дивлюся, / Мов на небі висить / Святий Київ наш великий.
- 068В 0175 Тихо задзвонили / У Києві, мов на небі... / О Боже мій милий!
- 072В 0002 Ой гляну я, подивлюся / На той степ, на поле; / Чи не дасть Бог милосердий
- 072В 0002 Ой гляну я, подивлюся / На той степ, на поле; / Чи не дасть Бог милосердий
- 072В 0004 Чи не дасть Бог милосердий / Хоч на старість волі. / Пішо[в] би я в Україну,
- 074В 0004 По світу та дива творив.) / А кайзак на хирю / Та на тяжке лихо
- 074В 0005 А кайзак на хирю / Та на тяжке лихо / Любенько та тихо
- 074В 0030 . . . . . / На восьме літо у неділю, / Неначе ляля в льолі білій,
- 074В 0046 Та дикий інколи кайзак / Тихенько виїде на гору / На тім захилім верблюді.
- 074В 0047 Тихенько виїде на гору / На тім захилім верблюді. / Непевне діється тойді.
- 074В 0052 Понурить голову і гляне / На степ і на Карабутак, / Сингичагач кайзак вспом'яне,
- 074В 0052 Понурить голову і гляне / На степ і на Карабутак, / Сингичагач кайзак вспом'яне,
- 074В 0066 Деревя святого. / На долину заїзжають, / Дивуються з його
- 076В 0002 Старенька сестро Аполлона, / Якби ви часом хоч на час / Придибали-таки до нас,
- 076В 0014 Хотілося б зогнать оскому / На коронованих главах, / На тих помазаниках божих...
- 076В 0015 На коронованих главах, / На тих помазаниках божих... / Так що ж, не втну, а як
поможеш
- 076В 0022 Покиньте ж свій святий Парнас, / Придибайте хоч на годину / Та хоч старенький
божий глас
- 076В 0025 Возвисьте, дядино. Та ладом / Та добрим складом хоть на час, / Хоть на годиночку у
нас
- 076В 0026 Та добрим складом хоть на час, / Хоть на годиночку у нас / Ту вінченосную громаду
- 076В 0032 Не видно нікого в Іерусалимі, / Врата на запорі, неначе чума / В Давидовом граді,
Господом хранимим,
- 076В 0034 В Давидовом граді, Господом хранимим, / Засіла на стогнах. Ні, чуми нема; / А гірша
лихая та люта година
- 076В 0045 В своїх світлицях, чорноброві. / Запершись, плачуть, на малих / Дітей взираючи.
Пророка,
- 076В 0053 Та, мов котюга, позирає / На сало, на зелений сад / Сусіди Гурія. А в саді,
- 076В 0053 Та, мов котюга, позирає / На сало, на зелений сад / Сусіди Гурія. А в саді,
- 076В 0074 І кінву доброго сикеру... / І цар сказав, щоб на вечерю / Раби рабиню привели,
- 076В 0107 Багряню ризу роздирає / І сипле попіл на главу. / – Без тебе я не поживу
- 076В 0131 У темну храмину, кладе / Сестру на ліжко. Ламле руки, / Сестра ридає. І, рвучись,
- 076В 0142 Отак царевичі живуть. / Пустуючи, на світі, / Дивітесь, людські діти.
- 076В 0144 ----- / І поживе Давид на світі / Немалі літа,
- 076В 0162 До Самантянини, / Бо була собі на лихо / Найкраща меж ними,
- 076В 0220 Мов дурень, ходиш кругом їх, / Не знаєш, на яку й ступити. / Так що ж мені тепер
робити
- 082В 0014 Ми довго в морі пропадали, / Прийшли в Дар'ю, на якор стали. / З Ватаги письма
принесли
- 082В 0020 Я думав, де б того добра, / Письмо чи матір, взять на світі. / – А в тебе єсть? – Жена
і діти,
- 083В 0006 Та верховодили в селі, / Як ті гусари на постой. / Ще за гетьманщини святой,
- 083В 0009 ----- / У неділю на селі, / У оранді на столі
- 083В 0010 У неділю на селі, / У оранді на столі / Сиділи лірники та грали
- 083В 0023 Найкращий парубок Микита / Стоїть на лаві в сірій свиті. / Найкращий хлопець, та
байстрюк,

- 083В 0030 Та дивиться і замирає, / На титарівну... А та в квітах, / Мов намальована, стоїть
083В 0032 Мов намальована, стоїть / Сама собі, і на Микиту / Неначе глянула!.. Горить!
083В 0073 ----- / Диво дивнеє на світі / З тим серцем буває!
083В 0078 Та так тяжко забажає, / Що хоч на край світа / Шукать піде... Отак тепер
083В 0090 А батько, мати турбувались, / На прощу в Київ повезли. / Святими травами поїли
083В 0093 І все-таки не допомогли! / Втоптала стежку на могилу, / Все виглядять його ходила.
083В 0102 ----- / На четвертий год, в неділю, / У оранді на селі,
083В 0103 На четвертий год, в неділю, / У оранді на селі, / На широкому столі
083В 0104 У оранді на селі, / На широкому столі / Сліпі лірники сиділи;
083В 0121 Жито розсипали / Вночі на печі...» / -----
083В 0148 Що з вильотами свита?» / Той це, той, що на селі / Ти насміялася колись.
083В 0187 Байстрюк виглядає! / Положила на цямрину / Титарівна сина
088В 0009 Не те щоб дуже зажурившись, / А так на палубі стояв / І сторч на море поглядав,
088В 0010 А так на палубі стояв / І сторч на море поглядав, / Мов на Іуду... Із туману,
088В 0011 І сторч на море поглядав, / Мов на Іуду... Із туману, / Як кажуть, стала виглядять
088В 0016 Та й став, щоб трохи подивиться / На круглолицю молодицю, / Чи тес... дівчину!..
Матрос,
088В 0019 Таки земляк наш з Островної, / На вахті стоя, / Журився сам собі чогось,
088В 0033 Що він утомився, / На тин похилився, / Люде кажуть і говорять:
090В 0002 Мов за подушне, оступили / Оце мене на чужині / Нудьга і осінь. Боже милий,
091В 0001 ----- / Не жаль на злого, коло його / І слава сторожем стоїть.
091В 0003 І слава сторожем стоїть. / А жаль на доброго такого, / Що й славу вміє одурить.
091В 0027 Чому ж його не так зовуть? / Чому на його не плюють? / Чому не топчуть!! Люде,
люде!
091В 0031 У вас хоч матір попроси, / То оддасте, Не жаль на його, / На п'яного Петра кривого.
091В 0032 То оддасте, Не жаль на його, / На п'яного Петра кривого. / А жаль великий на
людей,
091В 0033 На п'яного Петра кривого. / А жаль великий на людей, / На тих юродивих дітей!
091В 0034 А жаль великий на людей, / На тих юродивих дітей! / -----
092В 0008 [І] прехорошою такою, / Так, як тепер на чужині, / Та ще й в неволі. Доле! Доле!
092В 0011 Моя ти співана воле! / Хоч глянь на мене з-за Дніпра, / Хоч усміхнися з-за . . . . .
092В 0049 Дивуються все / На стан гнучий? Свято мое! / Єдинеє свято!
095В 0005 Так що ж? Сказали б, що брешу, / Що на панів, бачиш, сердитий, / То все таке і
пишу
095В 0014 А жаль мені, і жаль великий, / На просвіщенних християн. / . . . . .
095В 0040 Або не дознались. / А то скажуть, що на шляху / Чинимо розбої,
095В 0127 Щоб спала тихая печаль / На очі їх, щоб стало жаль / Моїх дівчаток, щоб навчилися
095В 0135 Цвіти за образом святим, / І на вікні стоять цвіти, / На стінах фарбами хрести,
095В 0136 І на вікні стоять цвіти, / На стінах фарбами хрести, / Неначе добра картина,
095В 0142 І ледве-ледве вийшла з хати, / Пішла на гору, на прокляті / Палати глянуть, та й
пішла
095В 0142 І ледве-ледве вийшла з хати, / Пішла на гору, на прокляті / Палати глянуть, та й
пішла
095В 0163 І просить, благає, / Щоб на його подивилась, / Щоб утерла очі...
095В 0183 Марина дивилась / На ліс чорний, а з-за лісу / Червоний діжою
095В 0189 Потім заспівала: / «Хата на помості, / Наїхали гості,
095В 0197 В ірій полетіли, / А сірі на море!..» / . . . . .
095В 0205 Ніби в хаті, / На холоді сердешна мати / Під тином знай собі сидить.
095В 0217 Неначе хвилі, напливали / Та на пожар той дивувались. / Та й диво там таки було!
095В 0230 ----- / А ви до мене на весілля / З того світу прийшли?
095В 0244 Дивися, онде головою / Стоїть на комині. Чого, / Чого ти дивишся на неї?
095В 0245 Стоїть на комині. Чого, / Чого ти дивишся на неї? / Це мати! мати! Не дивись!
095В 0247 Це мати! мати! Не дивись! / А то з'їси. Ось на, давись! / -----
095В 0259 Нехай хмара / На татари, / А сонечко на христьяне,
095В 0260 На татари, / А сонечко на христьяне, / Бий, дзвоне, бий!»
095В 0266 Дивися, лізе цілувать. / Ось тобі, на!.. / -----

- 095B 0278 «Ой гиля, гиля, сірії гуси, / Гиля на Дунай. / Зав'язала головоньку,
 095B 0295 Чи він у гості не приходив? / Убили, мабуть, на війні? / А знаєш, снилося мені:
 095B 0302 Тільки осталася одна, / Одна-однісенька на небі; / А я, неначе нависна,
 095B 0323 Уже весною, як орали, / Два трупи на полі найшли / І на могилі поховали.
 095B 0324 Два трупи на полі найшли / І на могилі поховали. / -----
 102B 0003 Господь, любя отих людей, / Послав на землю їм пророка; / Свою любов
 благовістить!
 102B 0018 І мужа свята.... горе вам! / На стогнах каменем побили. / І праведно Господь
 великий,
 102B 0020 І праведно Господь великий, / Мов на звірей тих лютих, диких, / Кайдани повелів
 кувать,
 103B 0001 ----- / На ниву в жито уночі, / На полі, на роздоллі,
 103B 0002 На ниву в жито уночі, / На полі, на роздоллі, / Зліталися поволі
 103B 0002 На ниву в жито уночі, / На полі, на роздоллі, / Зліталися поволі
 103B 0010 І геть спалить. / Орла ж повісить на тичині. / І при такій годині
 103B 0016 Воно було б не диво, / Якби хто інший на тій ниві / Сильце поставив, а то зирк!
 104B 0004 Козак. І дивиться, йдучи, / На каламутну темну воду, / Неначе ворогові в очі,
 104B 0008 – Дністре, водо каламутна, / Винеси на волю! / Або втопи принамені,
 104B 0011 Коли така доля.– / Та й роздігся на камені, / У воду кинувся, пливе,
 104B 0014 Аж хвиля синяя реве. / І, ревучи, на той берег / Козака виносить.
 104B 0018 І голий, і босий, / Та на волі, й більш нічого / У Бога не просить.
 104B 0021 Постривай лиш: може, брате, / На чужому полі / Талану того попросиш
 104B 0040 Покинув жінку, жаль, та й годі. / На Бессарабію пішов / Оцей козак; погнало горе
 104B 0066 До нитки звівся мій козак, / Усе на панщині проклятій, / А був хазяїн . . . . .
 104B 0097 Віку доживати / На господі!.. / Так отак-то
 104B 0102 Та Бога хвалити, / А довелось на чужині / Тільки сльози лити!
 104B 0105 Більш нічого. Нудно йому / На чужому полі! / Всього надбав, роботяга,
 104B 0110 Світ божий не милий. / Нудно йому на чужині, / І добро остило!
 104B 0113 Хочеться хоч подивиться / На свій край на милий! / На високії могили!
 104B 0113 Хочеться хоч подивиться / На свій край на милий! / На високії могили!
 104B 0114 На свій край на милий! / На високії могили! / На степи широкі!
 104B 0115 На високії могили! / На степи широкі! / На садочок! На жіночку!
 104B 0116 На степи широкі! / На садочок! На жіночку! / Кралю карооку!
 104B 0116 На степи широкі! / На садочок! На жіночку! / Кралю карооку!
 104B 0118 Кралю карооку! / Та й поплив Дністром на сей бік, / Покинувши волю.
 104B 0127 Прийшов додому уночі. / Стогнала мати на печі, / А жінка у коморі спала
 104B 0134 І це трапляється меж нами, / Що ніж на серце наставля, / А сам цілує!.. Ожила
 104B 0140 Сама ж неначе нежива / На плечі пада... Напоїла, / І нагодувала,
 110B 0011 Вони вже убогі, / Уже голі... Та на волі / Ще моляться Богу.
 111B 0001 ----- / І виріс я на чужині, / І сивію в чужому краї:
 111B 0014 Мене малого і вночі / На свічку Богу заробляла; / Поклони тяжкії б'ючи,
 111B 0031 Неначе люде подуріли, / Німі на панщину ідуть / І діточок своїх ведуть!...
 111B 0035 І я, заплакавши, назад / Поїхав знову на чужину. / -----
 111B 0037 І не в однім отім селі, / А скрізь на славній Україні / Людей у ярма запрягли
 111B 0047 В оцій пустині пропадать. / А ще поганше на Україні / Дивитись, плакати – і
 мовчать!
 111B 0051 То скрізь здається любо, тихо, / І на Україні добро. / Меж горами старий Дніпро,
 111B 0055 Красується, любить / На всю Україну. / А понад ним зеленіють
 113B 0009 Слова прилітають. / І стеляться на папері, / Плачучи, сміючись,
 113B 0024 Та розкажуть, як то тяжко / Було їм на світі. / І в сім'ї веселій тихо
 114B 0002 Коло гаю в чистім полі, / На самій могилі, / Дві тополі високії
 114B 0030 Й поховали коло гаю / В полі на могилі. / І байдуже? Ні, не дуже.
 114B 0037 Тим зіллям поганим. / А Бог людям на науку / Поставив їх в полі
 114B 0039 Поставив їх в полі / На могилі тополями. / І тії тополі
 114B 0041 І тії тополі / Над Іваном на могилі, / Коло того гаю,
 116B 0002 Якби мені черевики, / То пішла б я на музики... / Горенько мое!

- 116В 0010 Доленко моя! / Глянь на мене, чорнобриву, / Моя доле неправдива...
- 116В 0013 Безталанна я! / Дівчаточка на музиках / У червоних черевиках...
- 117В 0014 Батько, мати не сплять, / На сторожі стоять, / Не пускають саму мене
- 119В 0007 ----- / І виросла я на диво / Кароока, чорнобрива,
- 119В 0019 ----- / На світ божий не дивлюся, / Ні до кого не горнуся...
- 122В 0011 А думала жити... / Хоч на старість у невістки / В добрі одпочити.
- 123В 0002 Ой сяду я під хатою, / На улицю гляну, / Як-то тії дівчаточка
- 128В 0001 ----- / На улиці невесело, / В хаті батько лає,
- 128В 0003 В хаті батько лає, / А до вдови на досвітки / Мати не пускає.
- 128В 0011 І добре намисто, / Та піду я на ярмарок / В неділю на місто.
- 128В 0012 Та піду я на ярмарок / В неділю на місто. / Скажу йому: сватай мене
- 129В 0002 У тієї Катерини / Хата на помості, / Із славного Запорожжя
- 129В 0043 Другого в Козлові / На кіл посадили. / Третій, [Іван] Ярошенко,
- 132В 0018 Побий тебе сила божа / На наглій дорозі. / -----
- 133В 0015 Найдуть тебе всюди, / І на тім світі добряги / Тебе не забудуть.
- 135В 0006 Круг містечка Берестечка / На чотири милі / Мене славні запорожці
- 135В 0017 А ви вже ніколи / Не вернетесь на волю, / Будете орати
- 137В 0012 Народ з попами / З усіх церков на гору йде, / Мов та божа пчола, гуде.
- 137В 0021 У раннюю пору / На високу гору / Сходилися полковники.
- 137В 0026 З лугу виступало / Та на трубах вигравало. / І на горі разом стало.
- 137В 0027 Та на трубах вигравало. / І на горі разом стало. / Замовкли гармати,
- 137В 0033 Молебствіє архімандрит / Сам на горі править, / Святого Бога просить, хвалить,
- 137В 0066 По-батьківській научати, / Як на ляха стати. / Тепер прелютая година
- 137В 0068 Тепер прелютая година / На нашій славній Україні. / Не мені вас, братця,
- 137В 0070 Не мені вас, братця, / На ляха водити. / Не мені тепер, старому,
- 137В 0074 Нехай носить Наливайко / Козакам на славу. / Щоб лякались вражі ляхи
- 140В 0004 А я, молоденька, / На шлях, на дорогу / Невеселая виходила.
- 140В 0004 А я, молоденька, / На шлях, на дорогу / Невеселая виходила.
- 140В 0006 Невеселая виходила. / Я виходила за гай на долину, / Щоб не бачила мати,
- 140В 0024 У ту яму глибокою / На високій могилі. / Ой Боже милий! милий, милосердий,
- 142В 0004 Через гору, серденько, / На базар. / Продавала бублики
- 142В 0014 Заграй мені, дуднику, / На дуду, / Нехай своє лишенько
- 144В 0006 Навгороді коло тину / Сохне на тичині / Хміль зелений, не виходить
- 145В 0002 Якби мені, мамо, намисто, / То пішла б [я] завтра на місто, / А на місті, мамо, на місті
- 145В 0003 То пішла б [я] завтра на місто, / А на місті, мамо, на місті / Грає, мамо, музика троїста.
- 145В 0003 То пішла б [я] завтра на місто, / А на місті, мамо, на місті / Грає, мамо, музика троїста.
- 146В 0008 Аксамитові жупани / На ріллі носити. / А піду я, одружуся
- 146В 0013 Та з Великим Лугом. / На Хортиці у матері / Буду добре жити,
- 147В 0017 Та й мруть. По улицях воли / Ревуть голодні, на горді / Пасуться коні, не виходить
- 149В 0018 І довелося знов мені / Людей на старості... Ні, ні, / Вони з холери повмирили,
- 151В 0005 Тії радоньки дати. / Що мені на світі, / Сироті, робити?
- 152В 0005 Чого його жаль? / Що на йому жупан куций, / Що гусарин чорноусий,
- 152В 0011 Люде не беруть. / А на улиці дівчата / Насміхаються, прокляті,
- 153В 0003 Оце случилось недавно, / Ще був тойді... От як на те / Не вбгаю в віршу цього слова...
- 153В 0035 І страх як любила! / Та на бульвар виходила / І в школу ходила,
- 153В 0041 Жидівочку сватав. / Що тут на світі робити? / Хоч іти топиться
- 153В 0053 Рухля не pomoже. / Уже де вона на світі / Роман сей читала
- 153В 0061 І вночі спустилась / До студента на улицю. / І де б утікати,
- 153В 0071 Нема твого сина, / На улиці валяється / Убита дитина,
- 153В 0098 Може, й брешуть, бо, звичайне, / На те вони люди, / І вдовицю не забудуть,
- 156В 0016 Нездужаєш чи боїшся / На ворога стати? / – Не боюсь я, отамани,
- 156В 0028 Що гетьмана Дорошенка / На світі немає. / А я, брати-запорожці,
- 156В 0037 З москалями стали / Аж на мило – меж лавами / Понесли клейноди...

- 158В 0006 А як прийде нудьга в гості / Та й на ніч засяде, / Отойді мене, мій друже,
 158В 0008 Отойді мене, мій друже, / Зови на пораду. / Отойді згадай в пустині,
 158В 0037 Свято зострічати! / Що ж діяти? На те й лихо, / Щоб з тим лихом битись.
 158В 0042 Прочитай оцю цидулу / І знай, що на світі / Тільки й тяжко, що в пустині
 161В 0008 І досі ще стоїть любенько / Рядок на вигоні тополь, / Неначе з Оглава дівчата
 161В 0020 То в його, знаєте, росло / На божій харчі за дитину / Чись байстря. А може, й так
 161В 0042 . . . . . / Сидить сотник на причілку / Та думку гадає,
 161В 0064 Нічого не знає. / Мов кошеня на припічку / З старим котом грає...
 161В 0072 ----- / Якби пустили на музики, / То я б кісники заплела,
 161В 0144 Чого я думаю? У попи, / А як не схоче, то на Січ. / І там не згине вражий хлопець.
 161В 0161 Оженитися старому / На такій дитині! / Схаменися, не женися,
 161В 0189 Стали собі та й дивляться / Одно на другого. / Отак ангели святії
 161В 0191 Отак ангели святії / Дивляться на Бога, / Як вони одно на друге.
 161В 0192 Дивляться на Бога, / Як вони одно на друге. / І Петрусь питає:
 161В 0231 ----- / Отакі батьки на світі, / Нащо вони дітям?
 161В 0233 Нащо вони дітям? / На наругу перед Богом. / А шануйте, чтіте,
 161В 0260 За царину?.. Буду! / Ранше буду! Ось на, лови! / -----
 161В 0294 та завітчайся. Та не жди мене, бо бути має, / що я остануся і на вечерню. / -----
 161В 0341 А того не знає, / Що на старість одуріє / І все занехаїть.
 161В 0351 І добра нікому / Не зробити ні на шеляг, / І притчею стати
 161В 0370 Як Настусеньки не стало, / А вже на городі / Не осталося нічого,
 161В 0390 Сивий дурню! Недовго жив / На свій заробіток / П'яний сотник. Ще минуло
 161В 0393 Літо коло світа, / А восени на улиці / Сотника убито!
 161В 0411 Тільки і остались, / Що тополі на вигоні / Стоять, мов дівчата
 172В 0016 Щоб не росло таке зілля / На нашому полі. / -----
 173В 0019 В голубім жупані / На конику вороному / Перед козаками.
 173В 0024 Високою могилоньку / На тій Україні. / На весілля товариство
 173В 0025 На тій Україні. / На весілля товариство / Вийде погуляти
 174В 0002 Ой крикнули сірії гуси / В яру на ставу; / Стала [слава] на все село
 174В 0003 В яру на ставу; / Стала [слава] на все село / Про тую вдову,
 174В 0008 Що заїздив козак з Січі / До вдови на двір. / – Вечеряли у світлиці,
 174В 0011 Мед-вино пили; / І в кімнаті на кроваті / Спочити лягли.–
 174В 0027 В жупан дорогий. / Посадила на коника... / – Гляньте, вороги!
 174В 0033 В військо оддала... / А сама на прощу в Київ, / В черниці пішла.
 175В 0023 ----- / Дівчата на луці гребли, / А парубки копиці клали,
 175В 0025 А парубки копиці клали, / Та, знай, на сонце позирали, / Та нісенітницю верзли.
 175В 0058 ----- / На верстовім шляху в полі / Корчма під вербою
 175В 0069 А з-за гори поїжане / На шлях виїзжають, / Аж три тройки. І, звичайне,
 175В 0094 І не привітала, / Тільки глянула на його... / Та й більше нічого.
 175В 0109 І вік не великий, / Не тільки день. На хуторі / Танці та музики –
 178В 0002 Заросли шляхи тернами / На тую країну, / Мабуть, я її навіки,
 178В 0023 Так собі минули / На чужині. Не найшлося / З ким серцем ділитись,
 178В 0037 Дай мені хоч глянуть / На народ отой убитий, / Та тую Україну!
 179В 0012 Вийшла погуляти / У гай на долину. / І вийшов до неї
 180В 0001 ----- / У наших раї на землі / Нічого кращого немає,
 180В 0017 І дожидає того світу, / Щоб знов на його надивитись, / Наговоритись.– Це моє!
 180В 0019 Наговоритись.– Це моє! / Моє! – І дивиться на його, / І молиться за його Богу,
 180В 0021 І молиться за його Богу, / І йде на улицу гулять / Гордіше самої цариці.
 180В 0030 І їй здається, все село / Весь день дивилося на його, / Що тільки й дива там було,
 180В 0037 І вирости, і розійшлись / На заробітки, в москалі. / І ти осталася, небого.
 180В 0054 І защебече: – Он байстря / Несе покритка на базар. / -----
 180В 0079 А тебе покине / Калікою на розпутті, / Щоб собак дражнила,
 180В 0082 Та ще й вилас. За те, бач, / Що на світ родила. / І за те ще, що так тяжко
 180В 0087 Поки не загинеш / Межи псами, на морозі / Де-небудь під тином.
 182В 0001 ----- / На великдень на соломі / Против сонця діти
 182В 0001 ----- / На великдень на соломі / Против сонця діти

- 184В 0020 Святее сонечко загляне, / І в темній ямі, як на те, / Зелена травка поросте.
185В 0030 Пишу собі, щоб не міняти / Часа святого так на так, / Та іноді старий козак
185В 0034 З своєю волею мені / На чорнім вороні-коні! / А більш нічого я не знаю,
185В 0055 Гарненько Богу помолися, / А на громаду хоч наплюй! / Вона – капуста головата.
187В 0002 Дурні та гордіі ми люди / На всіх шляхах, по всій усюді, / А хвалимось, що ось-то ми
187В 0008 Аж деспоти – такі царі, / І на престолі і в неволі, / І все-то те по добрій волі,
187В 0020 Поки вам лихо не приснилось, / Хоч невеличке, хоч на час! / А там – під лавою в шиночку
187В 0028 І добре роблять, що кують / На руки добрії кайдани / Та чарки в руки не дають
188В 0019 Що він не знатиме, де дітись / На сім широкім вольнім світі, / І піде в найми, і колись,
189В 0004 Маленькими собі любились. / А матері на нас дивились / Та говорили, що колись
189В 0012 Носило всюди. Принесло / На старість ледве і додому. / Веселеє колись село
192В 0002 Ми восени таки похожі / Хоч капельку на образ божий, / Звичайне, що не всі, а так,
192В 0014 Та в Дніпр широкий понесла, / А Дніпр у море, на край світа / Билину море покотило
192В 0016 Билину море покотило / Та й кинуло на чужині. / -----
192В 0042 Мій друже єдиний, / Горе тобі на чужині / Та на самотині.
192В 0043 Горе тобі на чужині / Та на самотині. / Хто з тобою заговорить,
194В 0019 Кров'ю та сльозами / Моє горе на чужині, / Бо горе словами
194В 0023 Ніколи, ніколи, / Нігде на світі! Нема слов / В далекій неволі!
194В 0029 Великого Бога! / Нема на що подивитись, / З ким поговорити.
194В 0031 З ким поговорити. / Жить не хочеться на світі, / А сам мусиш жити.
194В 0037 Ось для чого мушу / Жить на світі, волочити / В неволі кайдани!
194В 0040 Може, ще я подивлюся / На мою Україну... / Може, ще я поділюся
194В 0046 Бо немає в мене роду / На всій Україні, / Та все-таки не ті люде,
194В 0048 Та все-таки не ті люде, / Що на цій чужині! / Гуляв би я понад Дніпром
194В 0055 О Боже мій милий! / На лани тії зелені / І тії могили!
194В 0058 А не даси, то донеси / На мою країну / Мої сльози; бо я, Боже!
194В 0061 Я за неї гину! / Може, мені на чужині / Лежать легше буде,
194В 0073 Мене похоронять / На чужині, – і ці думи / Зо мною сховають!..
194В 0075 Зо мною сховають!.. / І мене на Україні / Ніхто не згадає!
194В 0080 І долетять коли-небудь / На Україну... і падуть, / Неначе роси над землею,
194В 0082 Неначе роси над землею, / На щире серце молодеє / Сльозами тихо упадуть!
196В 0030 Посижу трошки, погуляю, / На степ, на море подивлюсь, / Згадаю дещо, заспіваю,
196В 0030 Посижу трошки, погуляю, / На степ, на море подивлюсь, / Згадаю дещо, заспіваю,
198В 0020 Удвох дивитися з гори / На Дніпр широкий, на яри, / Та на лани золотополі,
198В 0020 Удвох дивитися з гори / На Дніпр широкий, на яри, / Та на лани золотополі,
198В 0021 На Дніпр широкий, на яри, / Та на лани золотополі, / Та на високії могили;
198В 0022 Та на лани золотополі, / Та на високії могили; / Дивитись, думати, гадати;
198В 0029 Про лицаря того гетьмана, / Що на огні ляхи спекли. / А потім би з гори зійшли;
198В 0036 Не зійде місяць над горою, / Туман на лан не прожене. / Ми б подивились, помолились
198В 0044 Пани ж неситіі, пузаті, / На рай твій, Господи, плюють / І нам дивитись не дають
198В 0049 Благав, і досі ще благаю, / Щоб хоч умерти на Дніпрі, / Хоч на малесенькій горі.
198В 0050 Щоб хоч умерти на Дніпрі, / Хоч на малесенькій горі. / -----
200В 0001 ----- / Були на хуторі пани. / І пан, і пані неба[га]ті.
200В 0009 От і талан Господь послав / На вбогий хутір, ублагали / Царя небесного! Взяли
200В 0015 ----- / Було на хуторі погане / Male байстря, свиней пасло,
200В 0017 Male байстря, свиней пасло, / Петрусем звалось; на придане / Воно за панною пішло
200В 0055 «О горе, горенько мені! / Що я робитиму на світі? / Се ти, Петрусю?» – «Ажеж я».
200В 0058 «Ходім до мене, будем жити, / Як там на хуторі колись / Жили, жили».– Та й похилилась.
200В 0061 Очей не зводячи, дивилась / На Петруся. Одним-одна / І виростала, й дівувала,
200В 0094 ----- / Петра на волю одпустили, / Зимою в Київ одвезли,
200В 0141 І батька й матір проклинала, / І все на світі. А Петрусь, / Ії єдина дитина,
200В 0163 Любітесь, діточки, весною. / На світі є кого любить / І без користі. Молодою,

- 200B 0212 І судових неначе ждуть, / І разом стихли на минуту. / Приїхали: ножі беруть,
200B 0222 ----- / Тойді на ганок вихожає / І до громади промовляє
- 205B 0012 А де оті?? Невже в сажах / Годує хам собі на сало? / А може, й так? Добра чимало
205B 0014 А може, й так? Добра чимало / Вони творили на землі, / Ріками сльози розлили,
205B 0025 Свинар в толоці. Кляті! кляті! / Де ж слава ваша?? На словах! / Де ваше золото,
палати?
- 205B 0054 Та переслав мені в неволю / Поета нашого... На волю / Мені ти двері одчинив!
207B 0005 Та марне Бога б не хвалили, / На наші сльози сміючись. / За що, не знаю, називають
207B 0031 Не витерпів лихої долі, / Умер на панщині!.. А ми / Розлізлися межі людьми,
207B 0035 Носити воду школярам. / Брати на панщину ходили, / Поки лоби їм поголили!
207B 0047 Ми творимо у нашім раї / На праведній твоїй землі! / Ми в раї пекло розвели,
207B 0057 Ми б не нудились в раї голі). / А може, й сам на небесі / Смієшся, батечку, над нами
207B 0075 Хула всьому! Ні, ні, нічого / Нема святого на землі... / Мені здається, що й самого
209B 0007 Згадять хоть що-небудь! Та оце й наткну[в]сь / На таке погане, що так і заснув, /
Богу не молившись!.. От мені приснилось...
- 209B 0018 То й перелякалось. От мене бере / Неначе на руки та несе в могилу, / А чорна
могила ще гірше розкрилась.
- 209B 0025 – Дивися, дитино, оце козаки / (Ніби мені каже),– на всій Україні / Високі могили,
дивися, дитино,
- 209B 0033 Неначе сповита!.. Тут пана немає, / Усі ми однако на волі жили! / Усі ми однако за
волю лягли,
- 209B 0059 І матері його святої! / Ляхи прийшли на нас войною! / Святе божіє міста!
209B 0066 Неначе гори, поросли / На нашій, синочку, землі! / -----
209B 0067 ----- / Я жив на хуторі, / Я стар був, немощен. Послав
209B 0081 Бо вже нездужав, сину, встать, / Руки на ворога піднять! / -----
209B 0094 Ксьондзи по селах, а возили / На людях їх з села в село, / Такеє-то у нас було!
209B 0097 Яюсь їх, клятих, і до мене / Вночі на хутір занесло. / А з ними челядь їх скажена,
209B 0101 Хоч коли-небудь, Боже милий! / На світ твій виглянуть з могили – / Спряжу всю
шляхту на огні!
- 209B 0102 На світ твій виглянуть з могили – / Спряжу всю шляхту на огні! / Вони, вони – не
бійся, сину! –
- 209B 0108 А челядь п'яна полягала / У клуні на соломі спать, / Драгуни теж. А ми з Данилом
209B 0117 Згоріла з клятими! А я... / На пожарищі хрест з Данилом / Поставили, та
помолились,
- 209B 0120 Заплакали... Та й потягли, / На коней сівши, до обозу, / Синів всіх трьох моїх
найшли,
- 212B 0022 І я вже Богу не молюсь, / Уже й на тебе не дивлюсь. / Мені приснилось: ти вже
мати,
- 212B 0029 Уже й надію понесли, / А ти осталась на землі / Одна-однісінька; з тобою
212B 0044 Дивлюся іноді, дивлюсь / На стан твій гнучий і за тебе / Тихенько Богу помолюсь.
212B 0047 Молися й ти, з святого неба / На тебе, серце, не зійшла / Твоя і доля і недоля.
216B 0001 ----- / На батька бісового я трачу / І дні, і пера, і папір!
216B 0004 А іноді то ще й заплачу, / Таки аж надто. Не на мир / І на діла його дивившись,
216B 0005 Таки аж надто. Не на мир / І на діла його дивившись, / А так, мов іноді упившись
217B 0012 Аж тричі весело цілує, / Прийма на руки, і годує, / І спать несе. А дід сидить
218B 0013 І огнем-сльозою / Упаде колись на землю / І притчею стане
218B 0019 Неначе злодій взаперті, / На шлях дивлюся та на поле, / Та на ворону на хресті
218B 0019 Неначе злодій взаперті, / На шлях дивлюся та на поле, / Та на ворону на хресті
218B 0020 На шлях дивлюся та на поле, / Та на ворону на хресті / На кладовищі. Більш нічого
218B 0020 На шлях дивлюся та на поле, / Та на ворону на хресті / На кладовищі. Більш нічого
218B 0021 Та на ворону на хресті / На кладовищі. Більш нічого / З тюрми не видно. Слава Богу
218B 0027 Хрест високий / На кладовищі трохи збоку / Златомальований стоїть.
218B 0031 І намальовано: розп'ятий / За нас син божий на хресті. / Спасибі сиротам багатим,
218B 0036 Сижу собі та все дивлюся / На хрест високий із тюрми. / Дивлюсь, дивлюся,
помолюся:
- 218B 0054 І вивели з злодіями / На Голгофу-гору; / І повісили меж ними –

- 218В 0063 Святая праведная мати / Святого сина на землі. / Не дай в неволі пропадати,
218В 0077 Твого розп'ятого сина!.. / Ти Матер Бога на землі! / Ти сльози матері до краю,
218В 0085 Щоб людям серце розтопило. / І на Україні понеслось, / І на Україні святилось
218В 0086 І на Україні понеслось, / І на Україні святилось / Те слово, божее кадило,
218В 0098 Росії / Тойді й на світі не було, / Як у Італії росло
218В 0103 Як тая лілія, цвіло. / Дивилася на неї мати / І молоділа. І дівчаті
218В 0129 І мир і радість принесла / На землю людям. Фарисеї, / І вся мерзенна Іудея
218В 0134 І сина божія во плоти / На тій Голгофі розп'яла / Межи злодіями. І спали,
218В 0158 Любов, і правду, і добро, / Добро найкращее на світі, / То братолюбіє. І ситий
218В 0164 Перед Петром. І повели / До себе в терми на вечерю / Того апостола...
218В 0173 Веселий пир. І полягли / На ложах гості. Регот! Гомін! / Гетери гостя привели
218В 0189 А ти весела вийшла з хати / На шлях із гаю виглядати / Свого Алкіда. Ні, нема.
218В 0197 І сивіть, кленучи. І горе! / Умреш еси на самоті, / Мов прокаженна!
218В 0199 ----- / На хресті / Стремглав повісили святого
218В 0266 Вони, бач, кесаря хвалили / На всі лади, що аж остило / Самим їм дурня вихвалять,
218В 0269 То, разом щоб доканать, / Вони на раді й присудили, / Щоб просто кесаря назвать
218В 0281 Неначе в ірїй, потягли / У Рим на прощу. Приплила / Із Сіракуз і та небога
218В 0297 Молітьєсь Богові одному, / Молітьєсь правді на землі, / А більше на землі нікому
218В 0298 Молітьєсь правді на землі, / А більше на землі нікому / Не поклонітьєсь. Все брехня –
218В 0315 У свій гарем. І се нічого. / На те він Бог, а ми під Бога / Себе повинні підкладать,
218В 0326 ----- / На третій день уже пустили / Молитися за християн.
218В 0348 Святих привітати / На березі. Пішла еси, / Трохи не співаєш
218В 0361 Та й пішла понад болотом, / На Тїбр поглядає. / А по Тїбру із-за гаю
218В 0364 Байдак випливає / Чи галера. На галері / Везуть твого сина
218В 0384 Преподобнії во славі / І на тихих ложах / Радуютьєся, славословять,
218В 0389 Острі обоюду, / На отмщеніє язикам / І в науку людям.
218В 0399 ----- / А ти на березі стояла, / Неначе темная скала.
218В 0405 Мов дзвони, загули кайдани / На неофітах. А твій син, / Єдиний твій! Апостол новий,
218В 0414 Молитва Богові. А він / Нехай лютує на землі, / Нехай пророка побиває,
218В 0455 Другий день / Реве арена. На арені / Лідійський золотий пісок
218В 0461 Ще не було у Колізеї. / На третій день і їх в кайданах / Сторожа з голими мечами
218В 0465 Арена звірем заревла. / А син твій гордо на арену, / Псалом співаючи, ступив.
218В 0469 Зареготавсь. І леопард / Із льоху вискочив на сцену, / Ступив, зирнув... І полилась
218В 0474 І стихла буря. Де ж була? / Де ти сховалась? Чом на його, / На кесаря свого святого,
218В 0475 Де ти сховалась? Чом на його, / На кесаря свого святого, / Не кинулась? Бо стерегли,
218В 0499 Одинокій. Мов гора та / На полі, чорніє / Колізей той серед Риму.
218В 0508 І мир первозданий / Одпочив на лоні ночі. / Тільки ми, Адаме,
218В 0535 Брама одчинилась. / І на возах, на колесницях / Із Колізея, із різниці,
218В 0535 Брама одчинилась. / І на возах, на колесницях / Із Колізея, із різниці,
218В 0538 Святиє вивезли тіла; / І повезли на Тїбр. Тілами / Святих убитих годували
218В 0546 Марою чорною пішла / На Тїбр. А скіфи сіроокі, / Погоничі, рабов раби,
218В 0554 І ти осталася одна / На березі. І ти дивилась, / Як розстилалася, стелились
218В 0559 Дивилась, поки не осталось / Живого сліду на воді. / І усміхнулася тойді,
218В 0567 В живу душу прийняла. / І на торжища і в чертоги / Живого істинного Бога
230В 0010 З своїм єфрейтором малим, / Та жвавим, на лихо лихим, / До того люд
домуштровали,
230В 0043 Та ще й у церкві, і пропало, / Як на собаці. / Так-то, так!
230В 0054 Фельдфебель ваш, Сарданапал, / Послав на каторгу святого, / А до побитого старого
230В 0061 Глухими, темними задами / На смітник винесли, а я... / О зоре ясная моя!
230В 0064 Ведеш мене з тюрми, з неволі, / Якраз на смітничок Миколи, / І світиш, і гориш над
ним
230В 0072 Правди гонителю жестокий! / Чого накоїв на землі? / -----
230В 0079 І вішали?.. А ти не знало? / І ти дивилося на них / І не осліпло! Око, око!
230В 0085 Нехай верзутьєся їм кайдани, / А я долину на Сибір, / Аж за Байкал; загляну в гори,
230В 0091 Із тьми, із смрада, із неволі / Царям і людям на показ / На світ вас виведу надалі
230В 0092 Царям і людям на показ / На світ вас виведу надалі / Рядами довгими в кайданах...

- 233В 0005 І геть у поле однесла. / І на могилі серед поля, / Як тую волю на роздоллі,
 233В 0006 І на могилі серед поля, / Як тую волю на роздоллі, / Туманом сивим сповила.
 234В 0025 Мені, моя доле, / Дай на себе подивитись, / Дай і пригорнутись,
 235В 0001 ----- / На панщині пшеницю жала, / Втомилася; не спочивать
 235В 0013 Не одинокий, а жонатий / На вольній, бачиться, бо й сам / Уже не панський, а на волі;
 235В 0014 На вольній, бачиться, бо й сам / Уже не панський, а на волі; / Та на своїм веселім полі
 235В 0015 Уже не панський, а на волі; / Та на своїм веселім полі / Свою таки пшеницю жнуть,
 235В 0020 Проснулася – нема нічого... / На сина глянула, взяла / Його тихенько сповила
 237В 0002 Мій Боже милий, як-то мало / Святих людей на світі стало. / Один на другого кують
 237В 0003 Святих людей на світі стало. / Один на другого кують / Кайдани в серці. А словами,
 237В 0008 Чи швидко брата в домовині / З гостей на цвинтар понесуть? / А ти, о Господи єдиний,
 237В 0022 Малих отих рабов німих! / Я на сторожі коло їх / Поставлю слово. І пониче,
 237В 0032 По всій землі. І чудесам / Твоїм увірюють на світі / Твої малі убогі діти!
 238В 0011 Моя ти сило молодая! / Світи на мене, і огрій, / І оживи моє побите
 238В 0015 Голоднеє. І оживу, / І думу вольную на волю / Із домовини воззову.
 239В 0027 Тойді, як, Господи, святая / На землю правда прилетить / Хоч на годиночку спочить,
 239В 0028 На землю правда прилетить / Хоч на годиночку спочить, / Незрячі прозрять, а кривие,
 241В 0002 Така, як ти, колись лілея / На Іордані процвіла, / І воплотила, пронесла
 241В 0012 Пошли їй, Господи, подай! / Подай їй долю на сім світі / І більш нічого не давай.
 241В 0017 А дай твоєю красою / Надивуватись на землі. / -----
 243В 0007 Чи то в степах з чумаками? / Чи то в полі на роздоллі / З вітром віється по волі? –
 245В 0004 Я думав, де ж я прихилюсь? / І де подінуся на світі? / І сниться сон мені: дивлюсь,
 245В 0007 В садочку, квітами повита, / На пригорі собі стоїть, / Неначе дівчина, хатина.
 245В 0023 І ми прокинулися. Ти... / На панщині, а я в неволі!.. / Отак нам довелось йти
 246В 0008 Умерти й сліду не покинуть / На обікраденій землі... / О горе! горенько мені!
 246В 0012 Щодень пілати розпинають, / Морозять, шкварять на огні! / -----
 247В 0002 Якби-то ти, Богдане п'яний, / Тепер на Переяслав глянув! / Та на замчище подив[ив]сь!
 247В 0003 Тепер на Переяслав глянув! / Та на замчище подив[ив]сь! / Упився б! здорово упивсь!
 247В 0012 Великий, славний! та не дуже... / Якби ти на світ не родивсь / Або в колиці ще упивсь...
 249В 0003 Во время Ірода-царя, / Кругом Сіона й на Сіоні / Романські п'яні легіони
 249В 0011 Лизав у ліктора халяву, / Щоб той йому на те, на се... / Хоч півдинарія позичив;
 249В 0011 Лизав у ліктора халяву, / Щоб той йому на те, на се... / Хоч півдинарія позичив;
 249В 0042 Ми серцем голі догола! / Раби з кокардою на лобі! / Лакеї в золотій оздобі...
 250В 0002 Все упованіє моє / На тебе, мій пресвітлий раю, / На милосердіє твоє,
 250В 0003 На тебе, мій пресвітлий раю, / На милосердіє твоє, / Все упованіє моє
 250В 0005 Все упованіє моє / На тебе, мати, возлагаю. / Святая сило всіх святих,
 250В 0009 Молюся, плачу і ридаю: / Воззри, пречистая, на їх, / Отих окрадених, сліпих
 250В 0032 Росла собі та виростала / І на порі Марія стала... / Рожевим квітом розцвіла
 250В 0036 В святому тихому раю. / Тесляр на наймичку свою, / Неначе на свою дитину,
 250В 0037 Тесляр на наймичку свою, / Неначе на свою дитину, / Теслу, було, і струг покине
 250В 0047 Та вовну білую пряде / На той бурнус йому святешний / Або на берег поведе
 250В 0048 На той бурнус йому святешний / Або на берег поведе / Козу з козятчком сердешним
 250В 0057 Не боронив їй, не спиняв / На* став іти; іде, сміється, / А він сидить та все сидить,
 250В 0064 І смутно, сумно позирає / На той широкий божий став, / І мовила: – Тіверіадо!
 250В 0125 Аж сліпить очі. Підняла / На той Фавор свої святіє / Очиці кроткіє Марія
 250В 0138 Круг себе сумно озирнулась, / На руки козеня взяла / І веселенькая пішла
 250В 0140 І веселенькая пішла / На хутір бондарів убогий. / А йдучи, козеня, небога,

* Не

- 250B 0142 А йдучи, козеня, небога, / Ніби дитину, на руках / Хитала, бавила, гойдала,
250B 0148 І не пручалось, не кричало, / На лоні пестилося, гралось. / Миль зо дві любо з
козеням
- 250B 0164 І каже, божа благодать / На ветхую Єлисавету / Учора рано пролилась,
250B 0173 Мов намальований сіяв, / І став велично на порозі, / І, уклонившись, вітав
250B 0178 І ніби справді засіяв. / Марія на його зирнула / І стрепенулась. Пригорнулась
250B 0187 І молоко і сир козлиці / Їм на вечерю подала. / Сама ж не їла й не пила.
250B 0194 І словеса його святис / На серце падали Марії, / І серце мерзло і пеклось!
- 250B 0200 Равві великого глаголи / На ниві сіються новій! / І виростуть, і пождемо
250B 0208 Горить / Огонь тихенько на кабиці, / А Йосип праведний сидить
250B 0211 Та думас. Уже зірниця / На небі ясно зайнялась. / Марія встала та й пішла
250B 0232 А то... Й не вимовив: уб'ють / На улиці.– І заховаймось / В своїм оазисі.– І в путь
250B 0237 Отож вони собі ідуть, / Несе з торбиною на плечах / Нову коновочку старий.
250B 0261 Хоч би прийшов та подививсь / На брак той славний і преславний, / На брак
окрадений! Не чуть,
250B 0262 На брак той славний і преславний, / На брак окрадений! Не чуть, / Не чуть ані його,
ані Месії,
- 250B 0274 Молися й дякуй, що не кинув, / Що на розпуття не прогнав. / А то б цеглиною убили –
250B 0302 Щоб ви сьогодні, сей же час! / Ви на ревізію у город, / У город Віфлієм ішли.–
250B 0316 Козу з козяточком женуть, / Бо дома ні на кого кинуть. / А може, Бог пошле дитину
250B 0337 Опріснок Йосип у торбині, / Дас та й каже: – На, моя дитино, / Поки що, буде,
укріпись,
250B 0341 Та й а спочину. Утомивсь.– / Та й сіли на шляху гарненько / Полудновать. Отож
сидять,
- 250B 0367 До сходу сонця, рано-рано! / У Віфліємі на майдані / Зійшовся люд і шепотить,
250B 0377 Родився вчора! – Загуло / У Віфліємі на майдані: / – Месія! Ісус! Осанна! –
250B 0391 В дитячій праведній крові! / Такеє-то на світі сталось! / Дивіться ж, о! матері!
250B 0401 І напоїли, і дали / Кожух і свиту на дорогу, / І, небораки, додали
250B 0407 Вночі тайними манівцями / На шлях мемфійський. А мітла, / Мітла огненна світила,
250B 0410 Неначе сонце, і дивилась / На ту ослицю, що несла / В Єгипет кроткую Марію
250B 0413 ----- / Якби де на світі хоть раз / Цариця сіла на ослицю,
250B 0414 Якби де на світі хоть раз / Цариця сіла на ослицю, / То слава б стала про царицю
250B 0434 Страшними мертвими очима / На теє дивляться. За ними / На голому піску стоять
250B 0435 На теє дивляться. За ними / На голому піску стоять / По шнуру піраміди вряд,
250B 0440 Вони дають, що правда божа / Встає вже, встала на землі. / Щоб фараони стереглись.
250B 0446 Щоб хоч козу ту заробить / На молоко малій дитині. / Минає рік, коло хатини
250B 0456 Як його вчити, навести / На путь святий святого сина, / І як його од зол спасти?
250B 0463 У сінях граються. А мати / Сидить на призьбі коло хати / Та вовну з кожеля пряде.
250B 0470 А їй немудрую хустину, / Собі ж несе на постоли / Ременю доброго. Спочинув
250B 0481 – Ходім, – сказала та й пішла / На Ніл сороченята прати / В дорогу синові. Паслась
250B 0485 А Йосип сина забавляв, / На призьбі сидя, поки мати / На річці прала ті малі
250B 0486 На призьбі сидя, поки мати / На річці прала ті малі / Сорочечки. А потім в хаті
250B 0491 До сходу сонця, по торбині / На плечі взявши, а дитину / Удвох в колисочці несли.
250B 0518 Без матері, і ми б не знали / І досі правди на землі! / Святої волі! Схаменулась
250B 0522 Та й заридала. Полились / На цярину святис сльози / Та й висохли. А їй, небозі,
250B 0539 Якось вони собі гуляли / Удвох на улиці, знайшли / Дві палички, та й понесли
250B 0541 Дві палички, та й понесли / Додому матерям на дрова. / Звичайні діточки! Ідуть
250B 0562 Ще в перший раз младенчі сльози / На лоно матерне. Небозі / Ніби polegшало. Взяла
250B 0570 Та й спатоньки, мале, лягло / Таки ж у неї на колінах. / Отож і спить собі дитина,
250B 0573 Мов янгеляточко в раю. / І на єдиную свою / Та мати дивиться і плаче
250B 0579 Окропу капля, як огонь / На його впала, і воно / Прокинулось. Швиденько сльози
250B 0588 Чи то позичила вдова / Півкопи тую на буквар. / Сама б учила, так не знала ж
250B 0607 Одпочиваючи в куточку, / Старий на сина дивувався, / Який-то з його майстер буде!
250B 0612 І батько, і мати, і воно / Пішли на ярмарок у самий / Саміснійкий Єрусалим.
250B 0635 Неізреченна. Месію, / Самого Бога на землі / Вона вже зріла.
250B 0649 Обидва. Божії глаголи, / Святую правду на землі / І прорекли, і розп'ялись

- 250B 0666 І мовчки трепетно раділа, / На сина дивлячись. А він / Сидить, було, на Єлеоні,
 250B 0667 На сина дивлячись. А він / Сидить, було, на Єлеоні, / Одпочива. Єрусалим
 250B 0674 І час і два мине, не встане, / На матір навіть не погляне / Та аж заплаче, дивлячись
 250B 0676 Та аж заплаче, дивлячись / На іудейську столицю. / Їй вона заплаче, ідучи
 250B 0692 За ним по улица[x] ходили, / А іноді й на Єлеон / До його бігали малії.
 250B 0701 З своїми дітками пішов / В Єрусалим на слово нове, / Поніс лукавим правди слово!
 250B 0705 Як розпинать його вели, / Ти на розпутті стояла / З малими дітьми. Мужики,
 250B 0712 Сказала дітям. І упала / На землю трупом. / Розп'ялась
 250B 0727 Нетвердії, душеубогі, / Катам на муку не дались, / Сховались, потім розійшлись,
 265B 0002 Посажу коло хатини / На wspomин дружині / І яблуньку і грушеньку,
 265B 0004 І яблуньку і грушеньку, / На wspomин єдиній! / -----
 266B 0019 В Єгипет люде одвели – / На каторгу. А люта мати! / Спустила друге бісновате
 266B 0030 В тюрму глибоку. Щоб не чуть / Було на світі того рику / Самодержавного владики,
 266B 0039 У темнім лузі. Уповають / На корень свій, уже гнилий, / Уже червивий, і малий,
 268B 0002 Погибнеш, згинеш, Україно, / Не стане знаку на землі, / А ти пишалася колись
 268B 0013 Бо довго довготерпеливий / Дивився мовчки на твою, / Гріховную твою утробу
 268B 0036 Кровавим, пламенним мечем / Нарізані на людських душах, / Що крикне кара
 невиспуца,
 268B 0045 Вас найде правда-мста; а люде / Підстережуть вас на тоте ж, / Уловлять і судить не
 будуть,
 268B 0048 В кайдани туго окують, / В село на зрище приведуть, / І на хресті отім без ката
 268B 0049 В село на зрище приведуть, / І на хресті отім без ката / І без царя вас, біснுவатих,
 271B 0003 Тебе одягає / Тричі на рік... Багатого / Собі батька маєш.
 271B 0008 Аж сам собі дивується / На свою діброву... / Надивившись на доненьку
 271B 0009 На свою діброву... / Надивившись на доненьку / Любу, молодую,
 273B 0005 Робочим головам, рукам / На сій окраденій землі / Свою ти силу ниспошли.
 273B 0007 ----- / Мені ж, мій Боже, на землі / Подай любов, сердечний рай!
 274B 0005 Трудящим людам, всеблагий, / На їх окраденій землі / Свою ти силу ниспошли.
 274B 0011 Мені ж, о Господи, подай / Любити правду на землі / І друга щирого пошли!
 275B 0010 ----- / А всім нам вкупі на землі / Єдиноисліє подай
 276B 0008 Додумать, як би то скувать / Кайдани на римлян. І, взявши / Гнучкий одноліток
 лози,
 276B 0011 Каблучку заходивсь плести, / На шию б то. Коли погляне, / У холодочку під
 платаном
 276B 0020 Повісилась. А мудрий Нума / І на дівча і на цвіті / Дивується собі і дума,
 276B 0020 Повісилась. А мудрий Нума / І на дівча і на цвіті / Дивується собі і дума,
 277B 0017 Долгоденствіє їм / На сім світі; на тім... / Рай небесний пошли.
 277B 0017 Долгоденствіє їм / На сім світі; на тім... / Рай небесний пошли.
 277B 0019 ----- / Все на світі – не нам, / Все богам тим – царям!
 278B 0009 Рукав бобровий омочу / В ріці Каялі. І на тілі, / На княжім білім, помарнілім,
 278B 0010 В ріці Каялі. І на тілі, / На княжім білім, помарнілім, / Омию кров суху, отру
 278B 0014 І квилить, плаче Ярославна / В Путивлі рано на валу: / – Вітрило-вітре мій єдиний,
 278B 0017 Легкий, крилатий господине! / Нащо на дужому крилі / На вої любії мої,
 278B 0018 Нащо на дужому крилі / На вої любії мої, / На князя, ладо моє миле,
 278B 0019 На вої любії мої, / На князя, ладо моє миле, / Ти ханові метаєш стріли?
 278B 0022 Немало неба, і землі, / І моря синього. На морі / Гойдай насади-кораблі.
 278B 0026 Моє веселіє украв, / В степу на тирсі розібгав. / -----
 278B 0033 Текучи в земло половчана, / Носив-еси на байда[ка]х / На половчан, на Кобяка
 278B 0034 Носив-еси на байда[ка]х / На половчан, на Кобяка / Дружину тую Святославлю!..
 278B 0034 Носив-еси на байда[ка]х / На половчан, на Кобяка / Дружину тую Святославлю!..
 278B 0042 І плаче, плаче Ярославна / В Путивлі на валу на брамі. / Святее сонечко зійшло.
 278B 0042 І плаче, плаче Ярославна / В Путивлі на валу на брамі. / Святее сонечко зійшло.
 278B 0045 І каже: – Сонце пресвятее / На земло радість принесло / І людам і землі, моєї
 280B 0007 В ріці Каялі... І омию / На княжому дебелим тілі / Засохлу кров його... Отру
 280B 0009 Засохлу кров його... Отру / Глибокії на любім ладо рани.– / -----
 280B 0015 Нащо ти вієши, несеш / На легкому крилі своєму / Хиновські стріли?

- 281В 0012 А кровію политає. / І журба-туга на тім полі / Зійшла для руської землі.
281В 0016 Удосвіта? То повертає / Той Ігор військо на пригоду / Тому буй-туру Всеволоду.
281В 0020 І другий билися, / Та коло полудня на третій / Поникли Ігореві стязі.
281В 0022 Поникли Ігореві стязі. / Отак на березі Каяли / Брати різнилися; бо нестало
282В 0004 А ти, Аскоченський, восплач / Воутріє на тяжкий глас. / І Хомяков, Русі ревнитель,
285В 0013 Не сварячись в тяжкій дорозі, / На той світ тихий перейти. / Не плач, не вопль, не
скрежет зуба –
285В 0016 Любов безвічну, сугубу / На той світ тихий принести. / -----
289В 0011 Ще незачатіє царята... / І на оновленій землі / Врага не буде, супостата,
289В 0014 А буде син, і буде мати, / І будуть люде на землі. / -----
291В 0001 ----- / Не нарікаю я на Бога, / Не нарікаю ні на кого.
291В 0002 Не нарікаю я на Бога, / Не нарікаю ні на кого. / Я сам себе, дурний, дурю,
291В 0018 Долею полийся! / Розвернися ж на всі боки, / Ниво-десятино!
291В 0031 Ніж з ворогом по правді жить / І всує нарікать на Бога! / -----
292В 0005 Свої ягнята і телята / На полі вольнім вольно пас / Чабан, було, в своєму раї.
292В 0028 В храмах, в пагодах годувались, / Мов кабани царям на сало / Та на ковбаси. І царі
292В 0029 Мов кабани царям на сало / Та на ковбаси. І царі / Самі собі побудували
292В 0049 Дивилися та дивувались / На новобранця чабани / Та промовляли, що й вони
292В 0079 А мовчки долі, всемогучий, / Дерє порфіру на онучі / І ніби морщить постолі,
292В 0085 То возьме скіпетр і заграє, / Мов на сопілці. / Чабани,
292В 0096 – І вийде цар Саул, і вийде, – / Чабан співає, – на войну... – / Саул прочумався, та й ну,
292В 0111 Колючим терном. Горе! Горе! / Дрібніють люде на землі, / Ростуть і висяться царі!
295В 0018 Твою надію оновить! / І думу вольную на волю / Не прийде випустить... Сиди
297В 0007 Не прокленуть, а тільки плюнуть / На тих оддосних щенят, / Що ти щенила. Муко!
Муко!
298В 0008 Не зійде сонце. Тьма і тьма! / І правди на землі нема! / Ледача воля одурила
298В 0014 Уже ворущаться царі... / І буде правда на землі. / -----
299В 0023 Чи буде суд! Чи буде кара! / Царям, царятам на землі? / Чи буде правда меж
людьми?
300В 0003 Промовить слово, то воно б, / Хоч і як-небудь на сім світі, / А все б таки якоесь
жилось.
300В 0006 Та ба! Нема з ким. Світ широкий, / Людей чимало на землі... / А доведеться
одиноким
300В 0011 Або... Ні. Треба одружитись, / Хоча б на чортовій сестрі! / Бо доведеться одурить
300В 0014 В самотині. Пшениця, жито / На добрім сіялись лану, / А люде так собі пожнуть
300В 0017 І скажуть: – Десь його убито, / Сердешного, на чужині... – / О горе, горенько мені!
302В 0002 Тече вода з-під явора / Яром на долину. / Пишається над водою
304В 0020 Не виросте над вашим трупом. / І стане купою на купі / Смердячий гній – і все те,
все
305В 0007 Не бачила, бо не хотіла / Поглянути на божий день, / На ясний світ животворящий!
305В 0008 Поглянути на божий день, / На ясний світ животворящий! / Слепа була еси, незряща,
305В 0013 Творилося, росло, цвіло, / І процвітало, і на небо / Хвалу творителю несло.
305В 0030 Та кругом себе подивись, / Начхай на ту дівочу славу / Та ширим серцем нелукаво
308В 0006 Вози в далеку дорогу, / На той світ, друже мій, до Бога, / Почимчикуєм спочивать.
308В 0016 Походимо, посидимо – / На сей світ поглянем... / Поглянемо, моя доле..
308В 0022 Походимо ж, моя зоре... / Зійдемо на гору, / Спочинемо, а тим часом
308В 0039 Ходімо просто-навпростець / До Ескулапа на ралець – / Чи не одурить він Харона
308В 0046 Та все б гекзаметри плели, / Та на горище б однесли / Мишам на снідання. А потім
308В 0047 Та на горище б однесли / Мишам на снідання. А потім / Співали б прозу, та по нотах,
308В 0071 Веселі селища в гаях, / Могили-гори на степах – / І веселенько заспіваєм...

НАБАЧИВ 2

- 274А 0211 Квітчалась, пишалась. / А він мене і набачив, / Ірод!.. І не снилось,
274А 0215 А то б утопилась, / Було б легше. От, набачив, / Та й бере в покої,

НАБАЧУ 1

066B 0004 А перш! Єй-богу, не брешу! / Згадаю що чи що набачу. / То так утну, що аж заплачу.

НАБЕРЕШСЯ 1

207A 0189 Моє добро! То хоч звичаю / Козацького наберешся, / Та побачиш світа,

НАБИВАЄ 2

139B 0019 Чорноброва. / Бондар відра набиває, / Мене горне, пригортає,

250B 0451 І гадки, праведний, не має, / Барило й бочку набиває / Та ще й курникає. А ти?

НАБІК 1

006B 0288 Тільки пустка на край села / Набик похилилась. / Коло пустки на милиці

НАБОР 1

234B 0006 У Версалі над злодієм / Набор розпустила? / Чи з ким іншим мизкаєшся

НАБРАВ 1

292B 0046 Саул, не будучи дурак, / Набрав гарем собі чималий / Та й заходився царювать.

НАБРАЛА 2

221A 0055 Дивлюсь – гетьман з старшиною. / Я води набрала / Та вповні шлях і перейшла;

274A 0461 Стогне, пропадає. / А вона набрала зілля / Та пішла в палати

НАБРАЛИСЯ 2

038B 0048 А вже ж тіі закаблуки / Набралися лиха й муки! / Дам лиха закаблукам,

161B 0309 Любилися, та не побралися, / Тільки жалю серцю набралися». / -----

НАБРАЛИСЬ 1

308B 0009 Втомилися і підтоптались, / І розуму таки набрались, / То й буде з нас! Ходімо спать,

НАВАРИВ 1

207A 0109 І піч затопив / І вечерять наварив». / «Ануге, діти, отакої!» –

НАВАРИЛА 1

173A 0221 «Змія хату запалила, / Дітям каші наварила, / Поморщила постолі,

НАВАРИЛИ 3

061A 1076 «Ой гоп, того дива! / Наварили ляхи пива, / А ми будем шинкувать,

068B 0089 Накупили / І краму, й пива наварили, / Не довелося тільки пить.

114B 0027 А нема де дітись, / Треба варить. Наварили, / Йвана отруїли

НАВАРИШ 1

274A 0311 Що даси? / Навариш завтра мамалиги? / Я кукурузи принесу.

НАВГОРОДІ 3

144B 0001 ----- / Навгороді коло броду / Барвінок не сходить.

144B 0005 По воду не ходить. / Навгороді коло тину / Сохне на тичині

144B 0009 Дівчина з хатини. / Навгороді коло броду / Верба похилилась.

НАВДИВОВИЖУ 1

057B 0050 Та тихе. Бач, і сирота, / А всім була надивовижу. / Бувало, вигляне із хижі,

НАВЕЗЛИ 2

095B 0251 Москалі! москалі! / Запасок навели, / Паничі

095B 0255 А поповичі з міста / Навезли намиста!.. / Бий, дзвоне, бий,

НАВЕЛИ 1

076В 0154 Царевен паче красотою, / Дівчат старому навели. / Да гріють кров'ю молодую

НАВЕСТИ 1

250В 0455 Гадаєш, думаєш-гадаєш, / Як його вчити, навести / На путь святий святого сина,

НАВІЄ 1

061А 2294 Хочеться напиться... Чом вітер не віє, / Ляхів не навіє?... Тяжко мені жить! / Тяжко мені плакати! Праведні зорі!

НАВІК 3

258А 0022 Чи ти мене, Боже милий, / Навік забуваєш, / Одвертаєш лице своє,

038В 0063 І знов брама зачинилась, / Навік зачинилась / Козакові. Хто ж цей сивий

147В 0034 Минають місяці – село / Навік замовкло, оніміло / І кропивою поросло.

НАВІК-ВІКИ 3

180А 0193 Я вже не почую, / Один собі навік-віки / В снігу заночую.

180А 0452 Скований зо мною / Навік-віки. Тяжко мені / Витать над Невою.

265А 0025 І спати на волі, / І заснути навік-віки, / І сліду не кинуть

НАВІКИ 21

027А 0079 Сонцем засіяла, / Не вмре кобзар, бо навіки / Його привітала.

052А 0028 Синє море.– Не вернуться, / Навіки пропали!» / Правда, море, правда, синє!

061А 0005 Живе... умирає... Одно зацвіло, / А друге зав'яло, навіки зав'яло... / І листя пожовкле вітри рознесли.

061А 0825 І титар спить... Не рано встане: / Навіки, праведний, заснув. / Горіло світло, погасало.

061А 1198 І сном нечистим задрімали. / Дрімать... навіки бодай задрімали! / А тим часом місяць пливе оглядати

061А 1494 Обнімемось, мій соколе! / Навіки зомлієм. / Нехай ляхи згнушаються,–

061А 2553 Їх люде минули; / А Україна навіки, / Навіки заснула.

061А 2554 А Україна навіки, / Навіки заснула. / -----

114А 0010 У якому краю мене заховають, / Де я прихилюся, навіки засну. / Коли нема щастя, нема талану,

180А 0251 Кому ти їх, друже, кому передав? / Чи, може, навіки в серці поховав? / О, не ховай, брате! Розсип їх, розкидай!

194А 0006 Чи пити, чи їсти, чи спатоньки хочеш? / Засни, моє серце, навіки засни, / Невкрите, розбите – а люд навісний

199А 0053 Слово тихої любові / Навіки і віки! / І потекли в одно море

207А 0583 Степан каже.– Я загинув, / Навіки загинув! / За що ж свої молодії

250А 0077 Сонце перед вами, / І навіки прокленетесь / Своїми синами!

006В 0195 Утомилось молодеє, / Навіки спочило... / Вставало сонце з-за могили,

006В 0349 Чи ми ще зійдемося знову? / Чи вже навіки розійшлись? / І слово правди і любові

016В 0123 Надивитись, намолитись / І заснуть навіки. / -----

050В 0132 Та остання ся рада / Навіки завадить. / Воли твої і корови

178В 0003 На тую країну, / Мабуть, я її навіки, / Навіки покинув.

178В 0004 Мабуть, я її навіки, / Навіки покинув. / Мабуть, мені не вернуться

183В 0020 Доходилась, осталася, / Навіки осталася / Дівувати; тяжко мені

НАВІСНА 3

030А 0665 А я вже шукала». / Та в ліс з шляху, як навісна! / А дитя осталося,

221А 0356 То близнята народились, / А навісна мати / Регочеться, що Йванами

095В 0303 Одна-однісенька на небі; / А я, неначе навісна, / В Дунаєві шукаю броду,

НАВІСНЕ 1

061А 0288 Та слухали, як шляхетство / Навісне гукає. / «Nie pozwalam! Nie pozwalam!»–

НАВІСНИЙ 3

- 061A 2307 Пийте, поки п'ється, бийте, поки б'ється! – / Залізник гукає.– Ану, навісний, /
Ушквар нам що-небудь, нехай земля гнеться,
194A 0007 Засни, моє серце, навіки засни, / Невкрите, розбите – а люд навісний / Нехай
скаженіє... Закрий, серце, очі.
274A 0307 ----- / Хіба я скиглю, навісний? / -----

НАВІТЬ 10

- 061A 0056 Все письменні, дрюковані, / Сонце навіть гудять: / «Не відтіля, – каже, – сходить,
061A 1537 Діти та собаки – / Жінки навіть з рогачами / Пішли в гайдамаки.
180A 0145 Й чужі не приймають! / Старці навіть цураються!! / А панич не знає,
270A 0055 Та ще й реготались. / Жиди навіть нечистії / На мене плювали.
074B 0037 І попіл вітром рознесло, / Билини навіть не осталося. / Тільки одним-одно хиталося
178B 0025 З ким серцем ділитись, / А тепер не маю навіть / З ким поговорити!..
194B 0027 Немає нічого. / Нема навіть кругом тебе / Великого Бога!
250B 0394 ----- / Марія навіть не ховалась / З своїм младенцем. Слава вам,
250B 0674 І час і два мине, не встане, / На матір навіть не погляне / Та аж заплаче, дивлячись
303B 0010 А то... нема тепер нічого... / Ні Бога навіть, ні півбога. / Псарі з псарями царять,

НАВІШАНО 1

- 061A 1528 Скрізь по селах шибениці; / Навішано трупу – / Тільки старших, а так шляхта –

НАВІЩО 1

- 030A 0415 Тяжко його брати!.. / Та й навіщо?.. А дитина? / Вона ж його мати!

НАВМАННЯ 1

- 061A 2469 Що козацьку славу / Так навмання розкажую, / Без книжної справи.

НАВОДИЛА 1

- 274A 0167 А в запічку діти. / Наплудила, наводила, / Та нема де діти:

НАВПРИСІДКИ 2

- 061A 0161 Поки встане доля». / Взявшись в боки, навприсідки / Парубки з дідами.
083B 0114 В червоних, як калина, штанях, / Навприсідки вліта козак, / Та ще й приспівує отак:

НАВПРИСЯДКИ 5

- 020A 0143 З журби як заграє! / Кругом хлопці навприсядки, / А він вимовляє:
024A 0111 З журби як заграє! / Кругом хлопці навприсядки, / А він вимовляє:
061A 1774 До танців, кобзарю!» / Сліпий вшварив – навприсядки / Пішли по базару.
061A 1870 Я заграю». / Навприсядки / Сліпий по базару
083B 0020 А парубки, узявшись в боки, / Навприсядки пішли. / .....

НАВПРОСТЕЦЬ 2

- 050B 0041 І за науку добрим людям / Та до вдовівни навпростець / Шелесть за рушниками!
057B 0085 І за науку добрим людям, / Та до вдовівни навпростець / Шелесть за рушниками!

НАВСЕГДА 1

- 230B 0056 А до побитого старого / Сатрапа «навсегда оставсь / Преблагосклонним».

НАВЧАЄ 1

- 057B 0361 Чи в якеє свято? / Слухай, сину, як навчає / Сатана проклятий.

НАВЧАЄТЕСЬ 1

- 250A 0103 Німець. Ми не знаєм». / Отак-то ви навчаєтесь / У чужому краю!

НАВЧАЄТЬСЯ 2

- 250A 0208 Нехай стара мати / Навчається, як дітей тих / Нових доглядати.
258A 0007 Серце його й воля / Навчається, і стане він, / Як на добрім полі

НАВЧАЛА 2

- 169A 0012 Малих діток доглядала, / Звичаю навчала. / Виростали мої квіти,
250B 0593 У ієсейську. Доглядала ж / Сама його, сама й навчала / Добру і розуму. Івась,

НАВЧАЛИСЯ 1

- 083B 0214 Дітей своїх научали, / Щоб навчалися дівчата, / Коли не вчить батько, мати.

НАВЧЕНІ 1

- 102B 0013 За ним і сльози, знай, лили / Навчені люди. І лукаві! / Господню святую славу

НАВЧИ 3

- 192A 0042 З іншим заручили... / Навчи ж мене, моя доле, / Гуляти навчи». / -----
192A 0043 Навчи ж мене, моя доле, / Гуляти навчи». / -----
076B 0224 Найкраща сестро Аполлона, / Навчи, голубко, поможи / Полазить трохи коло трона;

НАВЧИВ 2

- 161B 0149 Щоб дома байдиків не бив, / Щоб він, гуляючи, навчив / Настусю заповідь, щоб знову
250B 0556 Недобрий чоловік, лихий! / Навчив тебе, моя дитино, / Зробить оце! Покинь! Покинь! –

НАВЧИЛА 3

- 061A 2276 Ти поїла невеликих, / Добру не навчила!.. / Валить стіни!»
114A 0019 Як побачить диво – твою красоту. / Кого ти без мови, без слова навчила / Очима,
душею, серцем розмовлять.
274A 0453 Оддали в солдати / За те, що ти не навчила / Панів шанувати.

НАВЧИЛАСЯ 2

- 047A 0140 Теє лихо знаю; / Минулося – навчилася: / Людям помагаю.
184B 0015 Тому, чия душа і дума / Добро навчилася любить! / Не раз такому любо стане,

НАВЧИЛАСЬ 1

- 161B 0213 ----- / Навчилася, нічого сказати! / Оце дитина! Ні, Настусю,

НАВЧИЛИ 5

- 061A 0224 Добре били, а багато / Дечому навчили! / Тма, мна знаю, а оксію
061A 2445 Ходив я, та плакав, та людей шукав, / Щоб добру навчили. Я тепер згадав, / Згадав,
та й жаль стало, що лихо минуло.
180A 0515 Батьків своїх, що змалечку / Цвенькати не навчили / По-німецькій – а то тепер
221A 0489 Про тако[го] ж мошенника...» / «Нас, пане, навчили...» / «Я вас навчу!.. Завалить им!»
050B 0228 Бо таки й письма, спасибі, / Москалі навчили, / І в косі був, бо й москалі

НАВЧИЛИСЬ 2

- 246A 0088 Якби ви з нами подружили, / Багато б дечому навчилися! / У нас же й світа, як на те –
095B 0128 На очі їх, щоб стало жаль / Моїх дівчаток, щоб навчилися / Путиами добрими ходять,

НАВЧИМ 2

- 246A 0074 Усі ми в золоті і голі. / До нас в науку! ми навчим, / Почому хліб і сіль почім!
246A 0152 Кнути узловаті – / Всьому навчим; тільки дайте / Свої сині гори

НАВЧИМО 1

- 175B 0011 Оцих безталанних / Та навчимо шануватись / Паничів поганих! –

НАВЧИТИ 1

047A 0127 Любить того, моя сиза, / Серце не навчити! / Пішла б же я утопилась –

НАВЧИТЬ 1

027A 0046 Запеклюю душу злодія не спинить, / Тільки стратить голос, добру не навчить. /
Нехай же лютує, поки сам загине,

НАВЧИТЬ 2

072B 0015 Жити без надії? / Навчіть мене, люди добрі, / А то одурію...

173B 0010 Воно й правда. Що ж діяти? / Навчіть мене, люде, / Іти хіба до вас в найми?

НАВЧИТЬСЯ 1

246A 0103 Святим хрестом не просвіщенні, / У нас навчіться!.. В нас дери, / Дери та дай,

НАВЧУ 1

221A 0490 «Нас, пане, навчили...» / «Я вас навчу!.. Завалить им!» / Взяли й завалили –

НАГАДАВ 1

094B 0010 Моя ти доле чорнобрива! / Якби побачив, нагадав / Веселеє та молодеє

НАГАДАЛА 6

274A 0206 Того ірода, що, знаєш?.. / Стривай, нагадала. / Як була я молодою,

274A 0313 ----- / Нагадала! Нагадала! / З дочкою ліг спати...

274A 0313 ----- / Нагадала! Нагадала! / З дочкою ліг спати...

274A 0317 Громадою з хати / Виганяли... Нагадала. / Я собак дражнила

094B 0006 Ніякого. І не пізнала б. / А може б, потім нагадала, / Сказавши: снилося дурній.

161B 0310 ----- / Оце нагадала яку! Цур їй, яка погана! Побіжу / лиш швидше. Оставайтесь
здорові, мої високії

НАГАДАЮ 4

274A 0177 Що я в Волощині була. / Я розкажу, як нагадаю. / Близнят в Бендерах привела.

057B 0063 А ридая, мов дитина, / Як я нагадаю / Катерину. Слухай, сину,

191B 0014 Твій пустині; в іншій кр[аю], / Не знаю, може, й нагадаю / Нудьгу колишню
колись!

209B 0045 Свитину здирає. І досі болить, / Як сон той згадаю. А як нагадаю / Козака в могилі,
то й досі не знаю,

НАГАДУЮ 1

092B 0004 Про тебе, воленько моя, / Оце нагадую. Ніколи / Ти не здавалася мені

НАГАЄМ 2

061A 0456 Здоров, чортів сину!» / Та нагаєм, та нагаєм. / А жид зогнув спину:

061A 0456 Здоров, чортів сину!» / Та нагаєм, та нагаєм. / А жид зогнув спину:

НАГАЙ 1

061A 0452 «Пане полковнику, ламай!» / Упали двері... А нагай / Малює вздовж жидівську
спину.

НАГАНЯЮТЬ 1

061A 1608 З шляху повернули. / Наганяють півпаробка. / Хлопець у свитині

НАГАЯМИ 2

061A 0445 Стривайте, зараз!» / «Нагаями / Свиняче ухо! Жартувать,

061A 0464 «Умерла, панове». / «Лжеш, Іудо! Нагаями!» / Посипались знову.

НАГИНАВСЯ 1

061A 0338 Що неба достане, коли полетить, / Не знав, нагинався... / -----

НАГИНАЄ 6

061A 1309 Реве, стогне, завиває, / Лози нагинає; / Грім гогоче, а блискавка
061A 2559 Тільки вітер віє, / Нагинає верби в гаї, / А тирсу на полі.
114A 0001 ----- / Вітер в гаї нагинає / Лозу і тополю,
114A 0006 Так і доля: того лама, / Того нагинає; / Мене котить, а де спинить,
173A 0187 Понад ставом вітер віє, / Лози нагинає. / Плаче мати одна в хаті,
141B 0002 Не тополю високою / Вітер нагинає, / Дівчинонька одинока

НАГИНАЛИСЬ 1

061A 0748 Соколе мій милий! / Мій!..» Аж верби нагинались / Слухать тую мову.

НАГЛИЙ 1

218B 0222 Нероне лютий! Божий суд, / Правдивий, наглий, серед шляху / Тебе осудить.
Припливуть

НАГЛІЙ 2

033B 0092 Побив Петра, побив ката / На наглий дорозі. / Вернулися запорожці,
132B 0018 Побий тебе сила божа / На наглий дорозі. / -----

НАГЛО 1

272B 0014 – Скажи, коню, до кого це / Ви так нагло гнались? / – До якоїсь чорнобривки

НАГЛЯДІВ 1

104B 0057 Як кажуть люде, все од Бога) / Наглядів, клятий! Панські очі! / Та й ну гостинці
засилать.

НАГНУВСЯ 1

061A 2345 Ляхів мертвих: шука когось. / Нагнувся, два трупи / Невеликих взяв на плечі

НАГНУЛАСЯ 1

189B 0023 І над криницею верба. / Нагнулася, як та журба / Далеко в самотній неволі.

НАГОВОРИТИСЬ 1

180B 0018 Щоб знов на його надивитись, / Наговоритись.– Це моє! / Моє! – І дивиться на його,

НАГОДОВАНА 1

218B 0039 І горе, горенько моє, / Мов нагодована дитина, / Затихне трохи. І тюрма

НАГОДОВАНІ 1

180A 0263 Замоштрували москалі; / Нагодовані, обуті / І кайданами окуті,

НАГОДУВАЛА 5

016B 0288 Там словами привітала, / Там нагодувала... / Що день божий обходила
104B 0141 На плечі пада... Напоїла, / І нагодувала, / І спать його, веселого,
120B 0009 В нетопленій хаті. / І нагодувала, / І спати поклала,
235B 0007 У холодочку за снопом. / Розповіла, нагодувала, / Попестила; і ніби сном,
250B 0531 Свою дитину, безталанна, / Нагодувала, одягла / І за святим своїм пішла

НАГОДУВАЛИ 1

250B 0399 І нам Спасителя спасли. / Од Ірода. Нагодували, / І напоїли, і дали

НАГОДУВАТЬ 1

147B 0019 Пасуться коні, не виходить / Ніхто загнать, нагодувать, / Неначе люди тії сплять.

НАГОДУЄ 4

234A 0232 Сама не з'їсть і не доп'є, / Його нагодує. / Не зна Марко, як в колиці
 083B 0134 Таке хиренне? Все село / Проклятого не нагодує. / А він собі гуляє, п'є,
 104B 0084 Покину їх та утечу. / Хто ж їх нагодує? / Хто догляне? Одна – стара,
 268B 0060 Що цар наш Бог, і цар надія, / І нагодує і огріє / Вдову і сирот.– Ні, не те,

НАГОДУЙ 2

234A 0053 Ти, жовтенький пісок, / Нагодуй моїх діток; / І скупай, і сповий,
 161B 0137 моя дитино! Настусю! Поведи його в покої / та нагодуй, бо він ще, може, й не обідав.
 / -----

НАГОДУЮТЬ 1

207A 0596 Там я не загину, / Нагодують».– «Ні, Степане, / Моя ти дитино!

НАГОТИ 1

180B 0040 І не осталося нікого / З тобою дома. Наготи / Старої нічим одягти

НАГРАТИСЯ 1

161B 0186 То їм своя воля / Награтися. Дивіться: / Там коло тополі,

НАГРІВАЄ 1

061A 1333 А найперша Медведівка / Небо нагриває. / Горить Сміла, Смілянщина

НАГРІВАЛИ 1

076B 0148 Многими ризами його, / А все-таки не нагрівали / Котюгу блудного свого.

НАГРІЄ 3

195A 0017 Горілюю хату. / І витопить, і нагріє, / І світло засвітить...
 068B 0029 Нехай пустку нетоплену / Іноді нагріє. / І потечуть з очей старих
 212B 0014 Од зла людського в час лихий? / Хто серце чистее нагріє / Огнем любові, хто такий?

НАГРІЄМ 1

061A 1329 Гине шляхта! Погуляєм / Та хмару нагрієм!» / Зайнялася Смілянщина,

НАГРІЛИСЯ 1

199A 0003 Нову добру хату / Злі сусіди; нагрілися / Й полягали спати,

НАГРІТЕ 1

180A 0246 Не плаче, не стогне! / Раз добром нагріте серце / Вік не прохолоне!

НАГРІТИ 1

146B 0040 Немає з ким ости[г]лого / Серденька нагріти. / Нема кому зострінути,

НАГРІТЬ 1

076B 0152 (Натуру вовчу добре знали), / То, щоб нагріть його, взяли, / Царевен паче красотою,

НАГРІЮТЬ 1

061A 0857 Що пожари Україну / Нагріють, освітять. / І смерклося, а в Чигрині,

НАГУЛЯТИСЬ 1

010A 0109 Світи довше в чистім полі, / Щоб нагулятись доволі. / Поки відьми ще літають,

НАГУЛЯЮСЬ 1

250B 0135 Чи я погуляю, / Нагуляюсь?» / Та й замовкла.

НАД 125

- 010A 0015 Біля того гаю, / Що чорніє над водою, / Щось біле блукає.
010A 0084 А з неба місяць так і сяє; / І над водою, і над гаєм, / Кругом, як в усі, все мовчить.
010A 0084 А з неба місяць так і сяє; / І над водою, і над гаєм, / Кругом, як в усі, все мовчить.
010A 0150 Плугатир співає. / Чорніє гай над водою, / Де ляхи ходили;
010A 0214 За що їх убито. / Посадили над козаком / Явір та ялину,
010A 0219 Прилітає зозуленька / Над ними кувати; / Прилітає соловейко
016A 0035 Сироті лежати, / Буде над ним його мила / Квіткою стояти.
016A 0038 І квіткою, й калиною / Цвісти над ним буду, / Щоб не пекло чуже сонце,
020A 0059 Могили сумують, / А над дітьми козацькими / Поляки панують.
020A 0125 ----- / Над річкою, в чистім полі, / Могила чорніє,
024A 0097 ----- / Над річкою, в чистім полі, / Могила чорніє;
027A 0003 З поля на долину, / Над водою гне з вербою / Червону калину,
027A 0063 З поля на долину, / Над водою гне з вербою / Червону калину,
045A 0013 Недоля жартує / Над старою головою, / А йому байдуже!..
047A 0075 Не щечече соловейко / В лузі над водою, / Не співає чорнобрива,
057A 0025 Одну сльозу з очей карих – / І.. пан над панами!.. / Думи мої, думи мої!
057A 0060 Виросла могила, / А над нею орел чорний / Сторожем літає,
061A 0013 І в море безкрає і будеш сіять, / Як над Вавілоном, над його садами, / І над тим, що
буде з нашими синами;
061A 0013 І в море безкрає і будеш сіять, / Як над Вавілоном, над його садами, / І над тим, що
буде з нашими синами;
061A 0014 Як над Вавілоном, над його садами, / І над тим, що буде з нашими синами; / Ти
вічний без краю!.. Люблю розмовлять,
061A 0025 Що так вона щиро колись виливала, / Що так вона нишком над ними ридала. / Ні, не
заховаю, бо душа жива.
061A 0196 Буде з мене. Скажу ще раз: / Пан я над панами. / -----
061A 0295 Поки не в Варшаві / Запановав над ляхами / Понятовський жвавий.
061A 0334 Отак уранці жид поганий / Над козаком коверзував. / Ярема гнувся, бо не знав,
061A 0419 Дрижить, зігнувшись / Над каганцем: лічить гроші / Коло ліжка, клятий.
061A 0612 Дивиться в криницю; / На калині, над водою, / Так і виливає,
061A 0740 Як козак чорнявий / Під вербою, над водою, / Обнявшись, сумує;
061A 0868 Сова завиває. / А де ж люде?.. Над Тясмином, / У темному гаю,
061A 1112 За ними корогви несли, / Як на великдень над пасками. / «Моліться, братія,
моліться! –
061A 1164 Гадали тес... а зробилось... / Над козаками хусточки! / Одно добро, одна слава –
061A 1222 Степи зеленіють; / Діди лежать, а над ними / Могили синіють.
061A 1229 Тільки вітер тихесенько / Повіє над ними, / Тільки роси ранесенько
061A 1673 Шляхетською, жидівською; / А над ним палають / І хатина, і будинок;
061A 1907 Як була я молодюю преподобницею, / Повісила хвартушину над віконницею; / Хто
йде – не мине,
061A 2055 «Позавчора?.. Стривай, стривай... / Пожар над водою... / Жид, будинок, Майданівка...
123A 0202 Шепче: «Хто се, хто се / Сидить сумно над водою, / Чеше довгі коси?»
171A 0007 В хмарі пропадає, / Над землею летять літа, / Дніпро висихає,
180A 0101 Степи, лани мріють, / Меж ярами над ставами / Верби зеленіють.
180A 0259 Дрімає розум, серце мліє. / Дивлюся: хати над шляхами / Та городи з стома
церквами,
180A 0268 На багнищі город мріє; / Над ним хмарою чорніє / Туман тяжкий... Долітаю –
180A 0453 Навік-віки. Тяжко мені / Витать над Невою. / України далекої
180A 0470 Хмарою спустилась / Над царем тим мусянджовим / І заголосила:
192A 0071 Поставили громадою / Хрест над сиротою / Й розійшлися... Як билина,
199A 0182 Не дай згнушатися лукавим / І над твоєю вічно-славою, / Й над нами, простими
людьми!..»
199A 0183 І над твоєю вічно-славою, / Й над нами, простими людьми!..» / -----
199A 0372 Все зробили... Постривайте! / Он над головою / Старий Жижка з Таборова
207A 0024 Неясний день мій; вже смеркає; / Над головою вже несе / Свою неклепану косу

- 207A 0284 ----- / Як той явор над водою, / Степан похилився,
 221A 0125 На угілля попалили!.. / А я над ярами / І степами козацькими
 221A 0347 А то лихо буде! / Он, бачите, над Києвом / Мітла простяглася,
 221A 0349 Мітла простяглася, / І над Дніпром і Тясмином / Земля затряслася?
 221A 0352 Чи чуєте? Застогнала / Гора над Чигрином. / О!.. Сміється і ридає
 234A 0057 Був собі дід та баба. / З давнього давна, у гаї над ставом. / Удвох собі на хуторі жили.
 246A 0024 Крாவим потом і сльозами. / Кати згнущаються над нами, / А правда наша п'яна
 спить.
 256A 0037 З новими ляхами. / Не сховаєте! над яром / Залізник витає
 256A 0081 Та не дурить Бога. / Бо в день радості над вами / Розпадеться кара.
 258A 0009 Як на добрім полі / Над водою посажене / Дерево зеленіє,
 258A 0015 І слід пропадає, / Як той попіл над землею / Вітер розмахає.
 258A 0115 Сильнії чужії, / Не зрять Бога над собою, / Не знають, що діють.
 258A 0153 Гордий зневажає. / Вознесися над землею / Високо, високо,
 274A 0007 Німії, зо мною / Над неправдою людською, / Над долею злою.
 274A 0008 Над неправдою людською, / Над долею злою. / Озовіться! А за вами,
 274A 0362 Совою літаю. / Над байраками. Та діток, / Діточок шукаю,
 006B 0261 Садок вишневий коло хати, / Хрущі над вишнями гудуть. / Плугатарі з плугами
 йдуть,
 016B 0002 Зоре моя вечірняя, / Зійди над горою, / Поговорим тихесенько
 016B 0011 Віти розпустила... / А над самою водою / Верба похилилася;
 016B 0043 І сині гори за Дніпром. / Сам Бог витає над селом. / -----
 016B 0182 Впасти не дала. / І всю ніченьку над нею / Витала, не спала.
 016B 0266 Княжну. Мов сонечко зійшло / Над обікраденим селом. / Чорнобрива, кароока,
 016B 0318 В своєму сумному покої / І дивиться, як над горою / Червоний місяць аж горить,
 016B 0416 Сіять господньою красою, / Витать над грішними святою / І всякому добро творить.
 029B 0061 ----- / Над Трахтемировим високо / На кручі, ніби сирота
 029B 0070 Сидить, а сонечко низенько / Уже спустилось над Дніпром. / Сидить, і дивиться, і
 дума,
 029B 0138 На горах оцих високих / І витать над ними...» / Утер сльози нехолодні,
 046B 0051 Серце стрепенеться, / Мов рибонька над водою, / Тихо усміхнеться
 050B 0056 А доведеться умирать? / Здихать над грішми? Ні, небоже! / Любов – господня
 благодать!
 050B 0199 Карались Господом ляхи, / І пугав Пугач над Уралом. / Пііти в одах вихваляли
 050B 0239 І псалтир читає / Над покойними. Й хавтури / З школярами носить.
 057B 0340 І виложив цямриною, / І над шляхом в полі / Височенний хрест поставив...
 068B 0039 Із Ікви в [море] утекло... / Над Іквою було село, / У тім селі на безталання
 076B 0069 Сам собі говорить: «Я... Ми повелим! / Я цар над божіім народом! / І сам я Бог в
 моїй землі!
 114B 0019 – Отак-то ти, кате! / Згнущаєшся над сестрами...– / І пішли шукати
 114B 0034 Що день божий вранці-рано / Плакати над Іваном, / Поки самі потруїлись
 114B 0041 І тії тополі / Над Іваном на могилі, / Коло того гаю,
 144B 0015 Як рибонька б'ється... / А над нею, молодою, / Поганець сміється.
 156B 0053 ----- / Виглянуло над Чигрином / Сонце із-за хмари,
 156B 0081 І звелів капліцю / Над гетьманом змуровати / І Богу молитись
 156B 0088 Ідуть править панахиду / Над нашим гетьманом / В Ярополчі.
 158B 0010 Отойді згадай в пустині, / Далеко над морем, / Свого друга веселого,
 161B 0039 А жіночки... лихий їх знає! / Уже сміялися над ним! / Вони цю страву носом чують.
 161B 0359 Ходити, нудити, / Поки пугач над стріхою / В вікно не завіє,
 161B 0402 У леваді. І хрестика / Над ним не вкопали. / Аж жаль його. Був багатий,
 180B 0025 Своє добро.– А подивіться! / Моє найкраще над всіми! – / І ненароком інший гляне.
 184B 0008 І зоря, молодість його, / Витає весело над ним. / Що ж се зробилося з старим,
 187B 0004 А хвалімось, що ось-то ми / І над землею і водою, / І од палат та до тюрми
 187B 0006 І од палат та до тюрми / Усе царі, а над собою / Аж деспоти – такі царі,
 189B 0022 І яр, і поле, і тополі, / І над криницею верба. / Нагнулася, як та журба
 194B 0081 На Україну... і падають, / Неначе роси над землею, / На щире серце молодес

- 198В 0035 Поки з вечернею зорьою / Не зійде місяць над горою, / Туман на лан не прожене.
 207В 0016 Тії хатиночки у гаї / Над чистим ставом край села. / Мене там мати повила
 207В 0058 А може, й сам на небесі / Смієшся, батечку, над нами / Та, може, радишся з панами,
 217В 0002 І досі сниться: під горою / Меж вербами та над водою / Біленька хаточка. Сидить
 218В 0125 Тойді вже сходила зоря / Над Віфлеємом. Правди слово, / Святої правди і любові
 218В 0145 Та козлоногий п'яний дід / Над самим Аппієвим шляхом / У гаї гарно роздяглись,
 218В 0504 Вітер понад Римом. / А над чорним Колізеєм, / Ніби із-за диму,
 218В 0556 Як розстиналися, стелились / Круги широкії над ним, / Над сином праведним твоїм!
 218В 0557 Круги широкії над ним, / Над сином праведним твоїм! / Дивилась, поки не осталося
 230В 0065 Якраз на смітничок Миколи, / І світиш, і гориш над ним / Огнем невидимим, святим.
 234В 0005 З своїми лучами? / У Версалі над злодієм / Набор розпустила?
 235В 0009 Попестила; і ніби сном, / Над сином сидя, задрімала. / І сниться їй той син Іван
 241В 0004 І воплотила, пронесла / Святеє слово над землею. / Якби то й ти, дністровий цвіте...
 250В 0083 Колючим терном провела, / Згнушалася над красою! / О доленько! Понад водою
 250В 0252 Сліпі і маліє душою, / А тих, що бачать над собою / Сокиру, молот і кують
 250В 0350 Святий тесляр. Мітла з востоку / Над самим Віфліємом, боком, / Мітла огненна
 зійшла.
 283В 0001 ----- / Удар, громе, над тим домом, / Над тим божим, де мремо ми,
 283В 0002 Удар, громе, над тим домом, / Над тим божим, де мремо ми, / Тебе ж, Боже,
 зневажаєм,
 284В 0001 ----- / Над Дніпровою сагою / Стоїть явор меж лозою,
 286В 0010 Не добито! Стрепенися! / Та над нами просвітися, / Просвітися!.. Будем, брате,
 302В 0003 Яром на долину. / Пишається над водою / Червона калина.
 303В 0006 Не похилилися раби... / То не стояло б над Невою / Оцих осквернених палат!
 304В 0019 Та кропива – а більш нічого / Не виросте над вашим трупом. / І стане купою на купі
 308В 0033 В далеку дорогу – / Над Летою бездонною / Та каламутною.
 308В 0061 Та як буду здужать, / То над самим Флегетоном / Або над Стіксом, у раю,
 308В 0062 То над самим Флегетоном / Або над Стіксом, у раю, / Неначе над Дніпром широким,
 308В 0063 Або над Стіксом, у раю, / Неначе над Дніпром широким, / В гаю – предвічному гаю,

НАДАЛІ 1

- 230В 0092 Царям і людям на показ / На світ вас виведу надалі / Рядами довгими в кайданах...

НАДАТЬ 1

- 102В 0025 Вомісто кроткого пророка... / Царя вам повелів надать! / -----

НАДБАВ 1

- 104В 0106 На чужому полі! / Всього надбав, роботяга, / Та не придбав долі!

НАДБАЛИ 1

- 234А 0067 І пасіку чималу – / Всього надбали. / Та діточок у їх бігма,

НАДВІР'Ю 2

- 234А 0461 Ні, не помагало. / Старий Трохим по надвір'ю, / Мов убитий, ходить.
 057В 0319 Не посидить в хаті, / Все нишпорить по надвір'ю. / – Треба работати,–

НАДВОРІ 16

- 030А 0519 Коли пустять в хату; / А не пустять, то й надворі / Будем ночувати.
 030А 0526 З собаками, мій синочку, / Кохайся надворі! / Собаки злі, покусують,
 061А 0200 Кого просить? хто поведе? / Надворі світає; / Погас місяць, горить сонце.
 061А 0807 Хто в Бога вірує! – кричить / Надворі голос що є сили. / Ляхи зомліли. «Хто
 такий?»
 114А 0291 Завертали в горох, / І в коморі і надворі / З нежонатим удвох
 234А 0205 Закупила села. / І у хаті, і надворі, / І коло скотини,
 234А 0307 Скрізь гармидер та реготня, / В хаті і надворі. / І жолоби викотили
 274А 0293 Поки люде домовину / Надворі робили. / Доробили, положили,

006B 0306 Сидить собі коло пустки, / Надворі смеркає. / А в вікно, неначе баба,
 050B 0069 Добро теє бралось? / І в коморі і надворі, / На току й на ниві,
 076B 0064 ----- / Надворі вже смеркло, і, тьмою повитий, / Дрімає, сумує Іерусалим.
 095B 0172 Уже й літо минулося, / Зима вже надворі, / А Марина сидить собі,
 095B 0199 ..... / Завили пси надворі, / Зареготалися псарі,
 158B 0021 Звичайне, не дуже, / А так тільки. Надворі, бач, / Наступає свято...
 218B 0482 А ти осталася одна, / Одна-однісінька надворі. / І що ти зможеш? – Горе! Горе!
 250B 0299 – Хазяїн дома? – / Надворі крикнуло.– Указ / Од кесаря, його самого,

НАДИВИВШИСЬ 1

271B 0009 На свою діброву... / Надивившись на доненьку / Любу, молодую,

НАДИВИТИСЬ 3

016B 0122 На світ твій великий / Надивитись, намолитись / І заснуть навіки.
 068B 0083 Та на погибель підросла. / Не довелось і надивитись, / А я вже думав одружитись,
 180B 0017 І дожидає того світу, / Щоб знов на його надивитись, / Наговоритись.– Це мое!

НАДИВЛЯЛАСЬ 1

016B 0184 Витала, не спала. / Надивлялась, любивалась / Княжною своєю...

НАДИВО 1

237B 0013 Мовлявший: ми не суета! / І возвеличимо надиво / І розум наш і наш язык...

НАДИВУВАТИСЬ 1

241B 0017 А дай твоєю красою / Надивуватись на землі. / -----

НАДІВ 3

055A 0064 «Спасибі вам!» / Надів шапку. / Знову закипіло
 038B 0116 Великий дзвін. Чернець мій встав, / Надів клобук, взяв патерицю, / Перехрестився,
 чотки взяв...
 250B 0699 Погрався з ними, мов маленький, / Надів бурнус. І веселенький / З своїми дітками
 пішов

НАДІВАЄ 4

207A 0319 Коня, свого товариша, / Й жупан надіває. / А Ярина дає зброю,
 207A 0322 На порозі стоя; / Степан її надіває, / Та плачуть обоє.
 234A 0213 Й сорочечку білу / Що день божий надіває. / Грається, співає,
 057B 0232 А в неділеньку святую / Мундир надіває, / І медаль і хрест причепить,

НАДІВАЙТЕ 1

061A 1913 «Семени, Івани, / Надівайте жупани, / Та ходімо погуляймо,

НАДІВАЮТЬ 1

030A 0315 З нудьгою та з горем / Жупан надівають, / А плакати – сором.

НАДІЇ 3

072B 0014 Як же його у неволі / Жити без надії? / Навчіть мене, люди добрі,
 284B 0011 Та без вірної дружини, / І дружини і надії / В самотині посивіє!
 295B 0002 Минули літа молодії, / Холодним вітром од надії / Уже повіяло. Зима!

НАДІЛА 1

161B 0074 То я б кісники заплела, / Наділа б жовті черевики, / Червону б юпку одягла,

НАДІНЕМ 1

125B 0011 У Фастов в неділю / Та надінем вражим ляхам / Кошуленьку білу.

НАДІНУ 1

128В 0009 Чи то утопитись? / Ой надіну я сережки / І добре намісто,

НАДІЮ 10

171А 0031 І в дупло холодне гадюк напустила, / А дітям надію в степу оддала. / А надію...
171А 0032 А дітям надію в степу оддала. / А надію... / Вітер по полю розвіяв,
180А 0133 Єдиного сина, єдину дитину, / Єдину надію! в військо оддають! / Бо його, бач, трохи!
А онде під тинном
046В 0094 Ще прийдуть думи. Розіб'ють / На стократ серце, і надію, / І те, що вимовить не
вмію...
194В 0066 Донеси ж, мій Боже милий! / Або хоч надію / Пошли в душу... бо нічого,
205В 0058 Собі хоть мало... оживу... / Надію в серці привітаю, / Тихенько-тихо заспіваю
212В 0028 Несуть все добре за собою, / Уже й надію понесли, / А ти осталась на землі
218В 0291 Кому ви принесли з сльозами / Свою надію? Горе з вами, / Раби незрячі! Кого?
268В 0058 Руками скверними створили / Свою надію; й речете, / Що цар наш Бог, і цар надія,
295В 0017 Садочок твій позеленить, / Твою надію оновить! / І думу вольную на волю

НАДІЯ 10

195А 0009 Серце поховати. / Може, вернеться надія / З тією водою
046В 0124 Минають літа молодії, / Минула доля, а надія / В неволі знову за своє,
046В 0145 І Дніпро крутоберегий, / І надія, брате, / Не дає мені Бога
068В 0026 Заплакав нишком. Сивий брате! / Поки живе надія в хаті, / Нехай живе, не виганяй,
158В 0047 Що ж діяти маю? / Треба б вмерти. Так надія, / Брате, не вмирає.
184В 0006 І стане ясно перед ним / Надія ангелом святим, / І зоря, молодість його,
200В 0076 І люблю їй. Нехай радіє. / Поки надія серце гріє, / Поки росте з того зерна
214В 0005 Сіяють очі молодії; / Витає радість і надія / В очах веселих, люблю їм,
268В 0059 Свою надію; й речете, / Що цар наш Бог, і цар надія, / І нагодує і огріє
295В 0008 Анікогісінько нема! / Сиди ж один, поки надія / Одурить дурня, осміє...

НАДО 13

018А 0019 Дівчина шанує, / Надо мною, сиротою, / Сміється, кепкує.
018А 0027 Люби, кого знаєш, / Та не смійся надо мною, / Як коли згадаєш.
030А 0207 Без тебе сховає? / Хто заплаче надо мною, / Як рідна дитина?
030А 0245 А своєї ся крихотка / Надо мною ляже, / Та про долю, моє горе,
061А 1507 Вилий муки море, / Розбий кару надо мною, / Та не таким горем
061А 2396 На чужому полі / Хто заплаче надо мною? / Доле моя, доле!
207А 0015 Так ти, моя зоре, / Просіяєш надо мною, / Ніби заговориш,
272А 0015 Нехай не сміється / Надо мною, молодю, / Нехай п'є-уп'ється
046В 0085 – Айда в казарми! Айда в неволю! – / Неначе крикне хто надо мною. / І я прокинусь.
Поза горою
068В 0163 Диво дивне сталось / Надо мною недолюдом... / Вже на світ займалось,
095В 0306 З байстрам розхристана бреду, / Сміються люде надо мною, / Зовуть покриткою,
дурною,
149В 0011 І невеселії ті дні, / Що пронеслися надо мною / В моїй Україні колись...
233В 0025 Душу окропила. / І я живу, і надо мною / З своєю божою красою

НАДРІЮКУЙ 1

091В 0020 І вольнодумствує в шинку. / Отут він ввесь, хоч надрюкуй. / Та ще в селі своїм
дівчаток

НАДРІЮКУЮТЬ 1

221А 0297 З козаками діють. / Ото указ надрюкують: / «По милості божій,

НАДТО 12

057А 0072 Хто його не знає!.. / А надто той, що дивиться / На людей душою –
061А 0738 А дуже цікаве! / А надто вам розказать би, / Як козак чорнявий

- 123A 0027 А за молодою, / А надто ще за вдовою, / Козаки ордою
 123A 0057 В'ються круг Ганнусі. / А надто той рибалонька, / Жвавий, кучерявий,
 016В 0255 Щоб чути і бачить – і не покарать. / Або вже аж надто долготерпеливий... / Минають літа; люде гинуть,
 028В 0002 Не гріє сонце на чужині, / А дома надто вже пекло. / Мені невесело було
 033В 0048 Чи вже ж йому любо людей мордувать? / А надто сердешну мою Україну. / Що вона зробила? За що вона гине?
 095В 0055 А він так добре бачив, / А надто молодую. / За що пак милує Господь
 216В 0004 А іноді то ще й заплачу, / Таки аж надто. Не на мир / І на діла його дивившись,
 230В 0008 Оці сатрапи-ундіра. / А надто стрижений Гаврилич / З своїм єфрейтором малим,
 234В 0021 По шинках хилялась, / А надто з тим Миколою / У Севастополі,—
 268В 0028 В світлицю-хату; опочий, / Бо ти аж надто вже втомилась, / Гріхи синовні несучи.

НАДУВСЯ 1

- 030A 0552 Крізь хмару сонце зайнялось. / Надувся вітер; як повіє – / Нема нічого: скрізь біліє...

НАДУТІ 1

- 180A 0347 Довгенько вдвох поужали, / Мов сичі надуті. / Та щось нишком розмовляли –

НАДУЮТ 1

- 030A 0488 «Ай да баба! Ай да наши! / Кого не надують!» / Подивилась Катерина:

НАЖЕНЕ 1

- 268В 0065 Скажи, що правда оживе, / Натхне, накличе, нажене / Не ветхе[є], не древле слово

НАЗАВТРА 3

- 221A 0112 На порозі впала. / А назавтра, як цар вийшов, / Мене поховали
 221A 0118 В безверхій хатині. / А назавтра й вона вмерла / Й зотліла у хаті,
 095В 0077 І молодого привели. / Назавтра в город одвезли / Та й заголили в москалі!

НАЗАД 6

- 030A 0266 Вийшла з села – серце мліє; / Назад подивилась, / Покивала головою
 173A 0134 Тих чотири в хаті. / Усі невлад, усіх назад, / В усіх доля мати.
 111В 0034 . . . . . / І я, заплакавши, назад / Поїхав знову на чужину.
 131В 0014 Цькують його собаками, / Крутять назад руки / І завдають козакові
 200В 0185 Та й занехаяла. Везла / Назад гадюку в серці люту / Та трошки в пляшечці отрути.
 218В 0551 У пекло римлян. Поскидали / У воду трупи та й назад / З возами скіфи повертали.

НАЗАРЕТ 3

- 250В 0284 І веселесенька пішла / У Назарет. І він радіє, / Що наймичка його несла
 250В 0533 І за святим своїм пішла / У Назарет той до вдовиці / В сусіду, в наймичку проситись!
 250В 0716 А ти, спочинувши під тинном, / У Назарет отой пішла! / Вдову давно вже поховали

НАЗАРЕТА 1

- 250В 0161 Ходімо, доненько.– Який? / Який се гость? – Із Назарета / Зайшов у нас підночувать.

НАЗАРЕТІ 2

- 249В 0017 І п'яний Ірод знову п'є! / Як ось, не в самім Назареті, / А у якомусь у вертепі
 250В 0526 Єлисавета, / Стара вдова, у Назареті / З малим синком своїм жила,

НАЗБИРАЛА 1

- 173A 0151 По копійці заробляла, / Копу назбирала. / Та до сина лист писала,

НАЗБИРАЛИ 1

- 234A 0158 Аж три пари на радощах / Кумів назбирали / Та ввечері й охрестили

НАЗВАЛИ 5

- 045A 0078 На божее слово вони б насміялись, / Дурним би назвали, од себе б прогнали. / Нехай понад морем, сказали б, гуля!
234A 0160 Та ввечері й охрестили / І Марком назвали. / Росте Марко. Старі мої
050B 0288 І долину і криницю / На пам'ять назвали / Москалевою. На спаса
057B 0395 А його криницю / Москалевою назвали. / От тобі й билиця
200B 0013 Та у неділю й повинчали, / І генеральшею назвали, / І цугом в Київ повезли.

НАЗВАНИЙ 1

- 061A 2499 Нікому заплакати. / Один тільки брат названий / Оставсь на всім світі,

НАЗВАТИ 1

- 218B 0353 – От Юпітер, так Юпітер! / Не жаль і назвати / Юпітером. А я, дурна,

НАЗВАТЬ 2

- 153B 0010 У Острій брамі. Дурня знать / По походу. Отже назвать, / Єй-богу, я його не вмю
218B 0270 Вони на раді й присудили, / Щоб просто кесаря назвать / Самим Юпітером, та й годі.

НАЗИВАЄ 2

- 061A 2059 «Галайдою Яремою / Себе називає / Той, що привіз...»
173A 0217 То годує, як дитину, / Й сином називає, / І нищечком тихесенько

НАЗИВАТИ 1

- 175B 0004 То знав би ти, пане-брате, / Як їх називати, / Отих твоїх безталанних

НАЗИВАЮ 1

- 207B 0014 ----- / Не називаю її раєм, / Тії хатиночки у гаї

НАЗИВАЮТЬ 3

- 270A 0007 В палатах вітають, / Царівною називають, / Очей не спускають
207B 0006 На наші сльози сміючись. / За що, не знаю, називають / Хатину в гаї тихим раєм.
207B 0013 Що б у тій хаті не жило? / А хату раєм називають! / -----

НАЗИРАЙ 1

- 246A 0164 Літай з козаками понад берегами, / Розриті могили в степу назирай. / Заплач з козаками дрібними сльозами

НАЗНАВ 1

- 014B 0019 Таки ж у нашому селі / Назнав я дівчину... Вчащаю / І матір удову еднаю.

НАЗОВУ 2

- 205B 0060 Тихенько-тихо заспіваю / І Бога Богом назову. / -----
238B 0019 Пророче наш! Моя ти доне! / Твоею думу назову. / -----

НАЗОРЕЇВ 1

- 218B 0459 В болото крові замівсь. / А сіракузьких назореїв / Ще не було у Колізеї.

НАЗОРЕЙ 1

- 218B 0046 Що він зробив їм, той святий, / Той назорей, той син єдиний / Богом ізбранної Марії,

НАЗУСТРІЧ 1

- 030A 0585 Втерлась рукавами. / А москалі їй назустріч / Як один верхами.

НАЇВСЯ 1

- 250B 0475 Чогось увечері наївсь, / Та так наївся, що й опрігсь, / Такеє-то мені сказали.

НАЇВСЬ 1

250B 0474 Царя вже Ірода не стало. / Чогось увечері наївсь, / Та так наївся, що й опрігсь,

НАЇДАЛИСЬ 1

250A 0174 Галушки варило. / Правда!.. правда, наїдались. / А вам тепер вадить.

НАЇЛИСЬ 1

180A 0420 Кати! кати! людоїди! / Наїлись обоє, / Накралися; а що взяли

НАЇСИСЯ 1

207A 0183 Іди ти в Січ. Як Бог поможе, / Там наїсися всіх хлібів, / Я їх чимало попоїв,

НАЇХАВ 1

175B 0052 Дали в город знати; / Суд наїхав, подивились, / Попились завзято

НАЇХАЛИ 4

016B 0216 По селах метнувся. / Наїхали... Заходились. / Лічили, лічили...

095B 0190 «Хата на помості, / Наїхали гості, / Розплітали коси

129B 0004 Із славного Запорозжя / Наїхали гості. / Один Семен Босий,

272B 0001 ----- / Наїхали старости / Й молодик за ними:

НАЙДЕ 5

030A 0149 Він живий, здоровий... / А де ж найде такі очі, / Такі чорні брови?

207A 0067 Хоч і не шукайте: / Кого схоче – сама найде, / У колиці найде.

207A 0068 Кого схоче – сама найде, / У колиці найде. / -----

207A 0593 Ні, Ярино, Бог не кине / І найде дружину; / А я піду в Запорозжя,

268B 0044 І не сховастеся; всюди / Вас найде правда-мста; а люде / Підстережуть вас на тоте ж,

НАЙДЕТЕ 2

057A 0109 А я тут загину. / Там найдете шире серце / І слово ласкаве,

057A 0111 І слово ласкаве, / Там найдете шири правду, / А ще, може, й славу...

НАЙДЕТЬСЯ 2

057A 0020 Як я з вами плакав?.. Може, і вгадав... / Може, найдеться дівоче / Серце, карі очі,

061A 0049 Так не на чужині. / Там найдеться душа щира, / Не дасть погибати,

НАЙДЕШ 6

061A 0700 Поїдеш з панами, / Найдеш собі шляхтяночку, / Забудеш Оксану!»

061A 1411 Не найду Оксани!» / «Може, й найдеш. А як тебе / Зовуть? Я не знаю».

061A 1429 Поїдем гуляти. / Найдеш долю... А не найдеш... / Рушайте, хлоп'ята».

061A 1429 Поїдем гуляти. / Найдеш долю... А не найдеш... / Рушайте, хлоп'ята».

061A 1974 А ти, сизокрилий, / Найдеш іншу». / Оглянувся –

134B 0013 Там і гуляй. / Найдеш у гаї тую калину, / То й пригорнись,

НАЙДИ 2

030A 0199 То її послухай. / Іди, доню, найди її, / Найди, привітайся,

030A 0200 Іди, доню, найди її, / Найди, привітайся, / Будь щаслива в чужих людях,

НАЙДОРОГІШИХ 1

014B 0037 І подарунків накупив / Найдорогіших... От вертаюсь / В село до дівчини вночі –

НАЙДУ 17

016A 0017 На дно моря кану. / Найду його, пригорнуся, / На серці зомлію.

018A 0031 На чужій сторонці / Найду крашу або згину, / Як той лист на сонці.

020A 0148 А я з журби та до шинку, / А там найду свою жінку, / Найду жінку, почастую,

020A 0149 А там найду свою жінку, / Найду жінку, почастую, / З вороженьків покепкую».

- 024A 0116 А я з журби та до шинку, / Найду в шинку свою жінку, / Найду жінку, почастую,
 024A 0117 Найду в шинку свою жінку, / Найду жінку, почастую, / Та з ворогів покепкую».
 061A 0633 «Оставайсь здорова. В далекій дорозі / Найду або долю, або за Дніпром / Ляжу
 головою... А ти не заплачеш,
 061A 1409 На край світу, пане... / На край світу, та не найду, / Не найду Оксани!»
 061A 1410 На край світу, та не найду, / Не найду Оксани!» / «Може, й найдеш. А як тебе
 114A 0385 Люби мене, моє серце, / Найду свою долю. / За високими горами,
 114A 0390 По волі-неволі / Найду свою долю! / Не в свитині, а сотником
 173A 0032 І не одинокий. / Найду тобі рівню / Хоч за морем синім,
 274A 0369 Я медведя водитиму, / А як найду ката, / То й спушу його на його.
 274A 0391 Або пан одніме. / Чи я найду моїх діток, / Чи так і загину?
 172В 0005 Що буде, те й буде. / Найду долю, одружуся, / Не найду, втоплюся,
 172В 0006 Найду долю, одружуся, / Не найду, втоплюся, / Та не продамся нікому,
 173В 0021 Перед козаками. / Найду собі чорнобривку / В степу при долині –

НАЙДУТЬ 7

- 061A 0191 В далеку дорогу. / Нехай ідуть – може, найдуть / Козака старого,
 221A 0385 А москаль та німець / І там найдуть хлібець. / -----
 264A 0017 Неситіі очі. / Найдуть зліі та й окрадуть... / І тебе, убогу,
 274A 0379 Лазитиме попідтинню, / Поки найдуть люде / Неживою. Чи ти бачив?
 006В 0186 Од сонця закрий. / Вранці найдуть мене люде, / Мене осміють,
 133В 0014 А ці добрі люде / Найдуть тебе всюди, / І на тім світі добряги
 239В 0043 Скрізь шляхи святії / Простеляться; і не найдуть / Шляхів тих владики,

НАЙКРАЩА 2

- 076В 0163 Бо була собі на лихо / Найкраща меж ними, / Меж дівчатами; мов крин той
 076В 0223 З цими поганцями? Скажи, / Найкраща сестро Аполлона, / Навчи, голубко, поможи

НАЙКРАЩАЯ 2

- 076В 0110 І дня єдиного, мій сину, / Моя найкращая дитино! / Без тебе сонця не узрю,
 175В 0031 У яр погуляти. / Найкращая з всього села / Давненько вже у яр пішла,

НАЙКРАЩЕ 1

- 180В 0025 Своє добро.– А подивіться! / Моє найкраще над всіми! – / І ненароком інший гляне.

НАЙКРАЩЕЄ 3

- 111В 0011 Мені заїхать в Україну, / У те найкращеє село... / У те, де мати повивала
 180В 0070 Слово мамо. Великеє, / Найкращеє слово! / Ти зрадієш; і розкажеш
 218В 0158 Любов, і правду, і добро, / Добро найкращеє на світі, / То братолюбіє. І ситий

НАЙКРАЩИЙ 2

- 083В 0022 ..... / Найкращий парубок Микита / Стоїть на лаві в сірій свиті.
 083В 0024 Стоїть на лаві в сірій свиті. / Найкращий хлопець, та байстрюк, / Байстрюк собі, та
 ще й убогий,

НАЙКРАЩІ 1

- 029В 0055 Високіі! і голубіі! / Найкращі в світі! Найсвятіі! / Простіть!.. Я Богу помолюсь...

НАЙКРАЩІІ 1

- 188В 0017 Даремне, марне пролетять / Його найкращіі літа, / Що він не знатиме, де дітись

НАЙКРАЩОГО 1

- 161В 0329 Перехрестився неборак, / Коня найкращого сідлає / І скаче в Київ. В Броварях

НАЙМА 1

- 153В 0050 Як іде до лавок вранці, / І найма сторожу, / Стару Рухлю. Ні, небоже,

НАЙМАЄ 2

- 197A 0004 Ні приятні, ні любові – / Він все те наймає. / Не завидуй могучому,
083B 0037 І за того остатнього / Музику наймає, / І нерівню титарівну

НАЙМАЛА 1

- 221A 0247 Що я виробляла? / Кому я їх не наймала, / Не запродавала?

НАЙМАЛИ 1

- 221A 0534 Таки й було наше, / Що вони тільки наймали / Татарам на пашу

НАЙМАТЬ 1

- 161B 0151 Настусю заповідь, щоб знову / Не довелось дяка наймать, / Як для покойної. А знаю,

НАЙМАХ 13

- 173A 0078 Присудили сусідоньки / У наймах служити. / Ізниціла, ізмарніла,
044B 0003 Чи такая її доля? / Росла в наймах, виростала, / З сиротою покохалась.
050B 0031 (Бо всюди сироти – ледащо) / У наймах виріс сирота, / Неначе батькова дитина!
057B 0075 (Бо всюди сироти – ледащо) / У наймах виріс сирота, / Неначе батькова дитина.
057B 0078 Отож той самий сиротина / У наймах с'як собі, то так / Придбав, сірома, грошенят,
068B 0075 А у сусіда виростала / У наймах дівчина. І я... / О доле! Доленько моя!
088B 0025 Співа матрос, як той козак, / Що в наймах виріс сиротою, / Іде служити в москалі!
104B 0051 Отак і виріс сиротою, / У наймах; сказано, шарпак, / То й одружився собі так,
116B 0018 Зношу мої чорні брови, / У наймах зношу! / -----
151B 0020 А дівчина-сиротина / У наймах марніє. / -----
207B 0040 Для кого в світі живеє? / Ви в наймах вирости чужії, / У наймах коси побілюють,
207B 0041 Ви в наймах вирости чужії, / У наймах коси побілюють, / У наймах, сестри, й умрете!
207B 0042 У наймах коси побілюють, / У наймах, сестри, й умрете! / -----

НАЙМЕНШИЙ 1

- 006B 0207 Той жінку покинув, / А той сестру. А найменший – / Молоду дівчину.

НАЙМЕНШОГО 1

- 250A 0247 Обніміте ж, брати мої, / Найменшого брата – / Нехай мати усміхнеться,

НАЙМИ 14

- 061A 1768 Як танцює мати. / Сама в найми піду, / Діток в школу оддам,
114A 0246 Будеш діток годовати». / «Піду в найми, піду в люди, / А за сотником не буду».
173A 0081 Кинула господу, / Пішла в найми... Не минула / Лихої пригоди.
173A 0140 Синову господу, / Пішла в найми, за хліб черствий / Жидам носить воду.
199A 0093 Людською кровію шинкує / І рай у найми оддає! / Небесний царю! суд твій всеу,
234A 0172 На той хутір благодатний / У найми проситься. / «А що ж, – каже, – возьмім, Насте».
050B 0117 Попродай скотину / Та ходи до мене в найми, / Що буде, те й буде.
050B 0126 То тойді вже, певне, треба / Іти в найми знову... / Де-то моя Катерина,
095B 0086 І знову в люде довелось / Проситись в найми? Ні, не знову: / Вона вже панна покойова,
104B 0075 Хоч продавай хату / Та йди в найми. Отак його / Отой пан проклятий
145B 0009 Ой піду я Богу помолюся, / Та піду я у найми наймуся, / Та куплю я, мамо, черевики,
172B 0008 Та не продамся нікому, / В найми не наймуся. / Пішов же я світ-за-очі,
173B 0011 Навчіть мене, люде, / Іти хіба до вас в найми? / Чи до ладу буде?
188B 0020 На сім широкім вольнім світі, / І піде в найми, і колись, / Шоб він не плакав, не журивсь,

НАЙМИТ 2

- 061A 0306 «Гонору слово, дарма праця! / Поганець, наймит москаля!» / На гвалт Пулавського і Паца

050B 0193 Шапки хлопці погубили, / Тільки наймит не згубив, / Удовівну полюбив...»

НАЙМИТИ 3

061A 0936 Ваші господарі – / Наймити татарам, / Турецьким султанам,
207A 0175 На рік, на два піти / У наймити; / Тойді й побачимо, що буде.
057B 0172 Подумавши, перехрестивсь / Та й знов пішов у наймити / Голодні злидні годувати.

НАЙМИЧКА 14

234A 0219 Та моляться Богу. / А наймичка невсипуща / Що вечір, небога,
234A 0227 Так воно не знає, / Чого наймичка сльозами / Його умиває.
234A 0264 І просить поради / У наймички. А наймичка / До царівни б рада
234A 0288 Та й заливсь сльозами. / А наймичка у порогу / Вхопилась руками
234A 0292 Тихо стало в хаті; / Тільки наймичка шептала: / «Мати... мати... мати!»
234A 0312 Вимітають, миють... / Та все чужі. Де ж наймичка? / На прощу у Київ
234A 0320 То багаті люде, / А я наймичка... ще й з тебе / Сміятися будуть.
234A 0337 Столи й лави миють. / А наймичка шкандибає, / Поспішає в Київ.
234A 0370 Вони добрі...» / І наймичка / Тяжко заридала.
234A 0399 Е, сором, сором, лепська мати!» / Аж зирк – і наймичка ввійшла / На двір. Побіг
стрічати
234A 0536 Бач, як я змарніла? / Я не Ганна, не наймичка, / Я ...»
161B 0361 В вікно не завис, / А наймичка холодного / Трупа не накрис
161B 0385 Й худоби немає, / А наймичка задрипана, / Та й та помикає
250B 0285 У Назарет. І він радіє, / Що наймичка його несла / В утробі праведную душу

НАЙМИЧКАХ 1

250B 0028 Чи бондаря того святого, / Марія в наймичках росла. / Рідня була. Отож небога

НАЙМИЧКИ 4

234A 0241 Як дитина дише. / Вранці Марко до наймички / Ручки простягає
234A 0264 І просить поради / У наймички. А наймичка / До царівни б рада
234A 0532 А Марко схилився / До наймички у голови. / «Марку! подивися,
230B 0037 Оддав своїм профосам п'яним / У наймички сатрап-капрал. / Вам і байдуже. А меж
вами

НАЙМИЧКОЮ 1

030A 0625 Хоч ти не цурайся! / Наймичкою тобі стану... / З другою кохайся...

НАЙМИЧКУ 4

234A 0374 Тричі розтавала, / Тричі наймичку у Київ / Катря провозжала,
104B 0054 Узяв хорошу, та убогу, / Звичайне, наймичку. А пан!.. / (І неталан наш і талан,
250B 0036 В святому тихому раю. / Тесляр на наймичку свою, / Неначе на свою дитину,
250B 0534 У Назарет той до вдовиці / В сусіду, в наймичку проситись! / -----

НАЙМИЧОК 1

083B 0043 Титарівна, – хіба тобі / Наймичок не стало! – / Насміялась титарівна

НАЙМИЧЦІ 1

234A 0485 Шовку червоного, / А наймицці на очіпок / Парчі золотої

НАЙМУ 1

145B 0011 Та куплю я, мамо, черевики, / Та найму я троїсті музики. / Нехай люде не здивують,

НАЙМУСЯ 2

145B 0009 Ой піду я Богу помолюся, / Та піду я у найми наймуся, / Та куплю я, мамо,
черевики,
172B 0008 Та не продамся нікому, / В найми не наймуся. / Пішов же я світ-за-очі,

НАЙНЯЛА 1

142B 0012 За копійку дудника / Найняла. / Заграй мені, дуднику,

НАЙНЯЛАСЯ 2

234A 0341 У міщанки стала, / Найнялася носить воду, / Бо грошей не стало
250B 0442 ----- / Марія найнялася прясти / У копта вовну. А святий

НАЙПАЧЕ 1

095B 0089 Уже Марисею зовуть, / А не Мариною! Найпаче / Сердешній плакати не дають,

НАЙПЕРША 1

061A 1332 Хмара червоніє. / А найперша Медведівка / Небо нагріває.

НАЙПЕРШІ 1

207B 0010 Мої там сльози пролились, / Найперші сльози; я не знаю, / Чи єсть у Бога люте зло!

НАЙСВЯТІЇ 1

029B 0055 Високії! і голубії! / Найкращі в світі! Найсвятії! / Простіть!.. Я Богу помолюсь...

НАЙСТАРШИЙ 1

274A 0196 Була колись, тепер нема. / Умер найстарший старшина. / -----

НАЙСТАРШОГО 1

180A 0356 Дивлюсь, цар підходить / До найстаршого... та в пику / Його як затопить!..

НАЙТВЕРЕЗІШИЙ 1

180A 0064 Мені приснився – / Найтверезіший би упився, / Скупий жидюга дав би гривню,

НАЙТИ 2

061A 1946 Ще його немає? / Найти його та повісить. / Петелька свиняча!
274A 0193 Коли б мені отих дітей / Найти де-небудь! Ти не знаєш, / Чи є в Туреччині війна?

НАЙШЛА 9

030A 0684 Чорнобрива Катерина / Найшла, що шукала. / Дунув вітер понад ставом –
123A 0103 Стару відьму!» / Найшла відьму, / І трути достала,
234A 0046 Трути-зілля шукала. / Трути-зілля не найшла, / Та синів двох привела,
006B 0100 А ти покинула, втекла, / Шукала мати – не найшла, / Та вже й шукати перестала,
006B 0132 Тебе довіку не збудила, / Щоб у палатах не найшла... / Щоб Бога ти не осудила
218B 0105 І молоділа. І дівчаті / Людей шукала. І найшла. / Та, помолившись Гіменею
218B 0240 Скрізь шукала / Дитину мати. Не найшла / І в Сіракузи поплила.
218B 0243 Та там уже його в кайданах / Найшла, сердешная, в тюрмі. / Не допустили й
подивитись,
250B 0086 Ходою тихою пішла. / Лопух край берега найшла, / Лопух зорвала і накрила,

НАЙШЛИ 14

061A 1659 Козакам нівроку, / Найшли льохи, скарб забрали, / У ляхів кишені
169A 0052 Старі батьки? Ех, якби-то, / Якби-то найшли те, що там схоронили, / Не плакали б
діти, мати не журилась.
250A 0038 Добра святого. Волі! волі! / Братерства братнього! Найшли, / Несли, несли з чужого
поля
016B 0047 Бодай ви терном поросли! / Щоб люди й сліду не найшли, / Щоб і не знали, де й
шукати.
046B 0075 Ховалась од людей пустиня, / А ми таки її найшли. / Уже й твердині поробили,
050B 0280 Москаль вже неживого / Найшли в балці діти / Коло самої криниці –
068B 0131 Упоравшись, пішли шукати / Нової хати, і найшли / Зелену хату і кімнату
083B 0201 Та дитя теє шукали. / Найшли, найшли твого сина, / Титарівно, в баговинні.

083B 0201 Та дитя теє шукали. / Найшли, найшли твого сина, / Титарівно, в баговинні.
095B 0323 Уже весною, як орали, / Два трупи на полі найшли / І на могилі поховали.
114B 0023 Завтра отруїти. / Найшли зілля, накопали / І стали варити.
153B 0089 В Вілії втопилась, / Бо найшли її в Закреті, / Там і поховали.
175B 0117 До світу шукали, / Та не найшли. Де ж поділась? / Де? Помандрувала
209B 0121 На коней сівши, до обозу, / Синів всіх трьох моїх найшли, / Та в добрий час і полягли

НАЙШЛОСЯ 1

178B 0023 Так собі минули / На чужині. Не найшлося / З ким серцем ділитись,

НАЙШОВ 4

061A 2079 І кого шукає!.. / Мене шукав, мене найшов, / Орел сизокрилий!
104B 0166 І по панах, боса... / Найшов її, подивився... / І, сивоволосий,
185B 0050 Хоч я по їй і одинокий / (Бо, бачте, пари не найшов) / Аж до погибелі дійшов.
250B 0335 Марія мовила. / Найшов / Опріснок Йосип у торбині,

НАЙШОВСЬ 1

250B 0623 Зайшла благать благого Бога, / Щоб син її найшовсь. Аж глядь, / Межи равнінами дитина,

НАЙШОВСЬ-ТАКИ 2

230B 0039 Вам і байдуже. А меж вами / Найшовсь-таки якийсь проява, / Якийсь дурний оригінал,
230B 0045 Так-то, так! / Найшовсь-таки один козак / Із міліона свинопасів,

НАКАЗНИМ 1

180A 0435 На столицю з козаками / Наказним гетьманом! / О Боже наш милосердий!

НАКАРКАЛА 1

221A 0205 Э... сестрица, много: / Три указа накаркала / На одну дорогу...

НАКЛИЧЕ 1

268B 0065 Скажи, що правда оживе, / Натхне, накличе, нажене / Не ветхе[є], не древле слово

НАКЛИЧУ 1

057A 0077 Журбою / Не накличу собі долі, / Коли так не маю.

НАКЛЮВАВШИСЬ 1

127B 0019 Чумацького трупу, / Наклювавшись, подохнете / Коло мене вкупі.

НАКОВАНО 1

180A 0411 От собі й читаю, / Що на скелі наковано: / Первому – вторая

НАКОЇВ 1

230B 0072 Правди гонителю жестокий! / Чого накоїв на землі? / -----

НАКОПАЛИ 1

114B 0023 Завтра отруїти. / Найшли зілля, накопали / І стали варити.

НАКРАВ 1

221A 0179 Та продав злодіям / Той крам, що накрвав. / -----

НАКРАЛИСЯ 1

180A 0421 Наїлись обоє, / Накралися; а що взяли / На той світ з собою?

НАКРИВАЄ 1

061A 2385 Поцілував мертвих в очі, / Хрестить, накриває / Червоною китайкою

НАКРИЄ 1

161B 0362 А наймичка холодного / Трупа не накриє / Кожушиною старою,

НАКРИЛА 1

250B 0087 Лопух край берега найшла, / Лопух зорвала і накрила, / Неначе бриликом, своєю,

НАКРИЛИ 2

030A 0044 Пішов москаль в Туреччину; / Катрусю накрили. / Незчулася, та й байдуже,

270A 0052 Тільки мої довгі коси / Остригли, накрили / Острижену ганчіркою.

НАКРИТИ 1

061A 2353 Несе дітей поховати, / Землею накрити, / Щоб козацьке мале тіло

НАКРИТИХ 1

175B 0006 Отих твоїх безталанних / Дівчаток накритих. / А то верзе біси зна що

НАКРИШИ 1

061A 1937 Ой сип сирівець / Та накриши хрину: / . . . . .

НАКУВАЛА 1

173A 0056 Нащо ти їй довгі літа, / Сто літ накувала? / Чи є ж таки на сім світі

НАКУПИВ 1

014B 0036 По Чорноморії, по Дону... / І подарунків накупив / Найдорогіших... От вертаюсь

НАКУПИЛА 1

016B 0173 І книжечок з кунштниками / В Ромні накупила. / Забавляла, розмовляла,

НАКУПИЛИ 1

068B 0088 А довелось... / Накупили / І краму, й пива наварили,

НАЛЕДВИ 1

221A 0060 Москві присягати!.. / І вже ледви я, наледви / Донесла до хати

НАЛЕТІЛИ 4

020A 0113 Ляшків-панків їсти. / Налетіли чорні круки / Вельможних будити.

024A 0085 Та ляшеньків їсти. / Налетіли гайворони / Вельможних будити...

061A 0881 Ото гайдамаки. На гвалт України / Орли налетіли; вони рознесуть / Ляхам, жидам кару;

061A 0895 Просте козацтво, старшина, / На певне діло налетіли. / Козацьке панство помагає

НАЛЕТІЛО 1

061A 0892 Поміж возами нігде стать: / Неначе в ірій налетіло / З Смілянщини, з Чигирина

НАЛИВА 1

016B 0065 Музика тне, вино рікою / Гостей неситих налива... / А князь аж синій помагає,

НАЛИВАЄ 3

061A 0149 Козаки гукали. / Шинкар знає, наливає / І не скаменеться;

061A 0497 Із льоху та в хату, / Знай, шмигляє, наливає, / А конфедерати,

016B 0067 А князь аж синій помагає, / Та сам несмілих наливає, / Та ще й покрикує «віват!».

НАЛИВАЄМ 1

187B 0015 Горить розумний той маяк, / А ми оливи наливаєм / Та байдуже собі співаєм –

НАЛИВАЙКО 4

020A 0037 Порадоньки дати. / Обіззався Наливайко – / Не стало кравчини!
024A 0037 Порадоньки дати. / Обіззався Наливайко – / Не стало кравчини!
061A 0818 А він, мандруючи, співа, / Як Наливайко з ляхом бився. / Ляхи пропали; нежива
137B 0073 Булаву носити. / Нехай носить Наливайко / Козакам на славу.

НАЛИВАЙКОВА 1

061A 1142 Хоч би убогая могила? / Де Наливайкова? Нема! / Живого й мертвого спалили.

НАЛИВАЛОСЬ 1

209B 0086 Воно ще тільки вир[ос]тало, / Ще тільки-тільки наливалось, / Мов та черешенька!..
За гріх,

НАЛИГАЧЕМ 1

061A 0784 Той мовчить. / Налигачем скрутили руки, / Об землю вдарили – нема,

НАЛІТАЄ 1

221A 0481 Увесь народ. І на старців / Моїх налітає. / «Вы што делаете, плуты!!»

НАЛІТАЮТЬ 2

020A 0035 Ляхи, уніати / Налітають – нема кому / Порадоньки дати.
024A 0035 Ляхи, уніати / Налітають – нема кому / Порадоньки дати.

НАЛЛЮТЬ 1

171A 0068 І вицідять сукровату, / І наллють живої / Козацької тії крові,

НАМ 57

010A 0074 Не так серце любить, щоб з ким поділитися, / Не так воно хоче, як Бог нам дас: /
Воно жить не хоче, не хоче журиться.
010A 0112 Поки півні не співають, / Посвіти нам... Он щось ходить! / Он під дубом щось там
робить.
047A 0036 Попереду знати, / Що нам в світі зострінеться... / Не знайте, дівчата!
061A 0963 ----- / А що нам ваша старшина? Почує, так послуха, коли / має чим слухати, та й
годі. У нас один старший – батько
061A 1739 А де ж Волох? Заспівай лиш / Нам, старий кобзарю! / Не про дідів, бо незгірше
061A 2308 Залізник гукає.– Ану, навісний, / Ушквар нам що-небудь, нехай земля гнеться, /
Нехай погуляють мої козаки!»
114A 0061 А ми потанцюєм... / Заграй же нам яку-небудь». / «Чую любі, чую..
199A 0156 Мов у Московії татаре, / І нам, сліпим, передали / Свої догмати!.. кров, пожари,
207A 0203 Чи ти вже, Ярино, / Змайструвала нам що-небудь? / Отаке-то сину...»
207A 0616 ----- / «Розкажи ж ти нам, Степане, / Про свою недолю,
221A 0427 В великій пригоді / Нам сьогодні вони стануть! / Бо там коло льоху
221A 0431 Та й панства не трохи. / От де нам пожива буде! / Ану, заспіваєм!
246A 0019 ----- / Не нам на прою з тобою стати! / Не нам діла твої судить!
246A 0020 Не нам на прою з тобою стати! / Не нам діла твої судить! / Нам тільки плакати,
плакати, плакати
246A 0021 Не нам діла твої судить! / Нам тільки плакати, плакати, плакати / І хліб насущний
замісить
246A 0029 Ляжеш, Боже, утомлений? / І нам даси жити! / Ми віруєм твоїй силі
246A 0078 Усе добро, сам Бог у нас! / Нам тільки сакля очі коле: / Чого вона стоїть у вас,
246A 0082 Чурек же ваш та вам не кинем, / Як тій собаці! Чом ви нам / Платить за сонце не
повинні!
250A 0124 Та до того й історію / Нашу нам розкаже,– / Отойді ми заходимось!..

- 258A 0043 Чули твою славу, / І діди нам розказують / Про давні кроваві
 258A 0073 А тебе благаєм: / Поможи нам, ізбави нас / Вражої наруги,
 258A 0083 Жить тяжко в оковах! / Встань же, Боже, поможи нам / Встать на ката знову.
 258A 0101 Лукаві люде. / Хто ж пошле нам спасеніє, / Верне добру долю?
 258A 0103 Верне добру долю? / Колись Бог нам верне волю, / Розіб'є неволю.
 258A 0229 Органи глухії, / І нам стали сміятися / Едомляне злії:
 258A 0231 Едомляне злії: / «Розкажіть нам пісню вашу, / Може, й ми заплачем.
 274A 0012 Безталання невсипуще / І нам усміхнеться. / Поєднає з недолею
 274A 0015 Із людьми, і скаже / Спасибі нам. Помолиться / Й тихо спати ляже.
 029В 0086 Єй же богу, лучше жити, / Ніж нам на Україні. / А може, тим, що киргизи
 033В 0051 За що її діти в кайданах мовчать? / Розказали кобзарі нам / Про війни і чвари,
 033В 0055 Про лютії кари, / Що ляхи нам завдавали – / Про все розказали.
 042В 0011 Не так залізо гартували, / Щоб перегризти. Горе нам! / Невольникам і сиротам
 068В 0079 Воно тойді було дитина, / Воно... Не нам твої діла / Судить, о Боже наш великий!
 104В 0175 Як сей неук! . . . . / Де ж нам, грішним, / Добра цього взяти?
 153В 0012 Єй-богу, я його не вмію / Того студента, що ж нам діять? / То синок був литовської
 198В 0045 На рай твій, Господи, плюють / І нам дивитись не дають / З убогої малої хати.
 200В 0081 У його там. А він хоч зна, / Та нам не скаже. Якби знала / Матуся горенько твоє,
 237В 0015 І розум наш і наш язик... / Та й де той пан, що нам закаже / І думать так і говорить?
 238В 0006 І виблагав. Господь послав / Тебе нам, кроткого пророка / І обличителя жестоких
 245В 0024 На панщині, а я в неволі!.. / Отак нам довелось йти / Ще змалечку колючу ниву!
 249В 0030 Малих дітей; а то, погані, / Нам не дадуть доцарювать. – / Почтар, нівроку, був
 підпилий,
 249В 0040 Твоя преправедная мати. / Та де ж нам тую матір взяти? / Ми серцем голі догола!
 250В 0068 Скажи мені, моя порадо! / Якая доля вийде нам / З старим Іосифом? О доле! –
 250В 0245 А з тихої твоєї хати / Нам возвістилася. Якби / Пречистій їй не дав ти руку,
 250В 0398 Що привітали, заховали / І нам Спасителя спасли. / Од Ірода. Нагодували,
 250В 0514 Небога трохи не втопилась / У тій криниці. Горе нам / Було б, іскупленням рабам!
 275В 0010 ----- / А всім нам вкупі на землі / Єдиномислиє подай
 277В 0019 ----- / Все на світі – не нам, / Все богам тим – царям!
 277В 0023 І всі добра землі, / Моя любо!.. а нам – / Нам любов меж людьми.
 277В 0024 Моя любо!.. а нам – / Нам любов меж людьми. / -----
 285В 0009 ----- / Подай же й нам, всещедрий Боже! / Отак цвісти, отак рости,
 287В 0002 Моя ти любо! мій ти друже! / Не ймуть нам віри без хреста, / Не ймуть нам віри без
 попа.
 287В 0003 Не ймуть нам віри без хреста, / Не ймуть нам віри без попа. / Раби, невольники
 недужі!
 287В 0018 Подай мені. То перейти / І він pomoже нам калюжу, / Поможе й лихо донести
 292В 0067 – Панове чесная громадо! / Що нам робить? Наш мудрий цар, /
 Самодержавець-господар,
 292В 0070 Сердешний одурів. Панове! / Чи нам його тепер лічить? / Чи заходиться та зробить
 308В 0001 ----- / Чи не покинуть нам, небого, / Моя сусідонько убога,

НАМАЛЮВАЛА 1

- 016В 0103 Стара мати. Саму тебе / Мов намалювала, / Хоч молись перед тобою,

НАМАЛЬОВАНА 1

- 083В 0031 На титарівну... А та в квітах, / Мов намальована, стоїть / Сама собі, і на Микиту

НАМАЛЬОВАНИЙ 1

- 250В 0172 В одному білому хітоні, / Мов намальований сів, / І став велично на порозі,

НАМАЛЬОВАНО 1

- 218В 0030 Не вбогий, мабуть, хтось лежить? / І намальовано: розп'ятий / За нас син божий на
 хресті.

НАМАРНЕ 1

250В 0387 Ще купіль гріли матері, / Намарне гріли: не купали / Маленьких діточок своїх!

НАМЕТІ 1

033В 0036 Церкву будувати. / У наметі поставили / Образ пресвятої

НАМИ 27

- 061А 0076 Та якогось-то Ярему / Веде перед нами / У постолах. Дурень! дурень!
061А 0941 Гарно помоліться, / Братайтеся з нами, / З нами, козаками;
061А 0942 Братайтеся з нами, / З нами, козаками; / Згадайте Богдана,
061А 1401 На святее діло. / Ходім з нами у Лисянку / Ножі гартувати!»
150А 0012 Що плывуть козаки, тільки мріють шапки, / Та на сей бік за нами. / Ой Боже наш,
Боже, хоч і не за нами,
150А 0013 Та на сей бік за нами. / Ой Боже наш, Боже, хоч і не за нами, / Неси ти їх з України.
154А 0012 Що плывуть козаки, тільки мріють шапки / Та на сей бік за нами. / Ой Боже наш,
Боже, хоч і не за нами,
154А 0013 Та на сей бік за нами. / Ой Боже наш, Боже, хоч і не за нами, / Неси ти їх з України;
199А 0183 І над твоєю вічно-славою, / Й над нами, простими людьми!..» / -----
234А 0148 Чудно якось / Діється між нами! / Один сина проклинає,
234А 0156 Нема дітей!.. Чудно якось / Діється між нами! / -----
246А 0024 Кровавим потом і сльозами. / Кати згнуцаються над нами, / А правда наша п'яна
спить.
246А 0080 Чого вона стоїть у вас, / Не нами дана; чом ми вам / Чурек же ваш та вам не кинем,
246А 0087 Ми малим ситі!.. А зате! / Якби ви з нами подружили, / Багато б дечому навчилися!
258А 0067 На нас головами, / І всякий день перед нами / Стид наш перед нами.
258А 0068 І всякий день перед нами / Стид наш перед нами. / Окрадені, замучені,
258А 0174 Благо тому, кого Господь / Карає меж нами, / Не допуска, поки злому
274А 0095 ----- / Не йди, небого, будь ти з нами. / У нас, сй-богу, добре жить.
104В 0133 Дрібними, як горох, сльозами. / І це трапляється меж нами, / Що ніж на серце
наставля,
189В 0042 – Ота маленька, кучерява, / Що з нами гралася колись. / Чого ж ти, брате,
зажуривсь?
205В 0034 Великомучениче святий? / Пророче божий? Ти меж нами, / Ти, присносущий, всюди
з нами
205В 0035 Пророче божий? Ти меж нами, / Ти, присносущий, всюди з нами / Витаєш ангелом
святим.
205В 0043 З людей великими катами. / Заплачеш тяжко перед нами, / І ми заплачемо.. Жива
207В 0058 А може, й сам на небесі / Смієшся, батечку, над нами / Та, може, радишся з панами,
209В 0031 Лягла вона славно, лягла вона вкупі / З нами, козаками! Бачиш, як лежить – /
Неначе сповита!.. Тут пана немає,
209В 0056 Не роз'єднали нас... Отак / Те лихо діялося з нами! / -----
286В 0010 Не добито! Стрепенися! / Та над нами просвітіся, / Просвітіся!.. Будем, брате,

НАМИСТА 4

- 061А 2318 І корову із діброви, / І наміста нанесли. / А я собі Христа
234А 0414 І хрестики, й дукачки, / Й наміста разочок / Яриночці, і червоний
274А 0384 Позич мені грошей, / Наміста доброго куплю / Та й тебе повішу,
095В 0255 А поповичі з міста / Навезли наміста!.. / Бий, дзвоне, бий,

НАМИСТАХ 1

104В 0072 Як те паня, як ту дитину, / У намістах водив! / Та знемігся неборака,

НАМИСТЕЧКО 1

076В 0226 Полазить трохи коло трона; / Намистечко, як зароблю, / Тобі к великодню куплю.

НАМИСТЕЧКУ 1

104B 0079 Мов цього й не знає, / У доброму намистечку / В садочку гуляє –

НАМИСТІ 1

061A 2320 А я собі Христа / В намисті, / А на лиштві листя

НАМИСТО 5

095B 0284 ----- / Хоча б намисто було взять, / Оце б повісилась... От бачиш,

128B 0010 Ой надіну я сережки / І добре намисто, / Та піду я на ярмарок

145B 0001 ----- / Якби мені, мамо, намисто, / То пішла б [я] завтра на місто,

161B 0288 Ходячи, / Намисто згубила». / -----

161B 0298 У свитину вдягатимусь, / У намисто уберуся, / Доганятиму Петруся.

НАМИСТОМ 1

161B 0289 ----- / Та годі вам уже з тим намистом. Ішли б швидше / до отця Хоми та порадилися, от що!

НАМІРЯЮСЬ 1

057B 0353 Доходить до чого. / Що я стратить намірюсь / Максима святого.

НАМОЛИТИСЬ 1

016B 0122 На світ твій великий / Надивитись, намолитись / І заснуть навіки.

НАНЕСЛИ 2

061A 2302 В крові, гайдамаки ставили столи: / Де що запопали, страви нанесли / І сіли вечерять. Остатня кара,

061A 2318 І корову із діброви, / І намиста нанесли. / А я собі Христа

НАНОСИЛИ 2

006B 0048 Співа, сумно співає: / – Наносили землі / Та й додому пішли,

209B 0110 Драгуни теж. А ми з Данилом / Соломи в сіни наносили, / А клуню просто запалили...

НАНЯТИ 1

234A 0441 «Треба буде / Акафіст наняти / Миколаєві святому

НАПАСТЬ 1

187B 0017 Та байдуже собі співаєм – / Чи то в годину, чи в напасть. / -----

НАПЕКЛА 1

234A 0397 Чи попросту забула взяти?.. / Чи, може, ще й не напекла? / Е, сором, сором, лепська мати!»

НАП'ЄТЬСЯ 1

250B 0060 За струг сердега не береться... / Коза нап'ється та й пасеться. / А дівчина собі стоїть,

НАПИЛАСЯ 2

047A 0178 «Ні! Вже не вернуса!» / Прийшла... Вмилась, напилася, / Тихо усміхнулась,

047A 0180 Тихо усміхнулась, / Вдруге, втретє напилася / І не оглянулась.

НАПИЛАСЬ 1

114A 0308 Піду в клуню на солому. / Ануте, напилась! / Наша, наша придалась!

НАПИЛИСЯ 2

061A 1028 В будинках з жидами, / Напилися, простяглися / Та й...

199A 0171 Та ще й у церкві. Гади! гади! / Чи напилися ви, чи ні / Людської крові?.. Не мені,

НАПИЛИСЬ 1

187В 0031 Або ножа, а то б зарані / Гарненько з лиха б напились, / А потім з жалю заридали

НАПИРАЄ 1

156В 0007 А гетьман-попович / Із-за Дніпра напирає – / Дурний Самойлович.

НАПИСАЛИ 1

218В 0272 Самим Юпітером, та й годі. / І написали воеводам / По всьому царству: так і так.

НАПИСАТЬ 1

185В 0001 ----- / Хіба самому написати / Таки посланіє до себе

НАПИТИСЬ 5

061А 2293 Хочеться дивитись, як вона чорніє, / Хочеться напиться... Чом вітер не віє, / Ляхів не навіє?.. Тяжко мені жить!

057В 0366 Подивитись.– Добре,– каже,– / Ходімо напиться / Води з неї погожої.–

175В 0065 Позволено бідолагам / Та води напиться. / Сидять собі, розмовляють,

192В 0011 Рудим ягнятчком біжить / До річечки собі напиться. / А річечка його взяла

218В 0151 Та, йдучи в Рим благовістити, / Зайшов у гай води напиться / І одпочити.– Благо вам! –

НАПИТЬСЯ 2

274А 0163 Не йде прокляте бісеня! / А то дала б тобі напиться / З моєї чистої криниці...

083В 0171 Під вербою... До криниці, / Не води напиться, / Ледве ходить титарівна

НАПИШИ 1

050В 0004 – Ото ж то, бачиш, не бреш! / А сядь лишень та напиши / Оцю бувальщину... То, може,

НАПЛАКАВСЯ 1

114А 0350 Дуже дрібні сльози. / Наплакався. Струни рвані / Три перебирає.

НАПЛИВАЛИ 1

095В 0216 Родилися і тут росли, / Неначе хвилі, напливали / Та на пожар той дивувались.

НАПЛОДИЛА 1

274А 0167 А в запічку діти. / Наплодила, наводила, / Та нема де діти:

НАПЛЮЙ 1

185В 0055 Гарненько Богу помолися, / А на громаду хоч наплюй! / Вона – капуста головата.

НАПОВА 1

010А 0066 Де милий ночус: чи в темному гаю, / Чи в бистрім Дунаю коня напова, / Чи, може, з другою, другу кохас,

НАПОВАЛА 1

123А 0106 І трутою до схід сонця / Дочку наповала. / Не допомгло... Кляне мати

НАПОВАЛИ 2

061А 2490 Трохи не рік шляхетською / Кров'ю наповали / Україну та й замовкли –

234А 0359 Й за стіл посадили; / Наповали й годували, / Про Київ питали,

НАПОЄНА 1

250А 0182 А чією кров'ю / Ота земля напоєна, / Що картопля родить, –

НАПОЇВ 1

061A 1295 Козацької крові; ще понесеш, друже! / Червонив ти синє, та не напоїв; / А сю ніч уп'єшся. Пекельнеє свято

НАПОЇЛА 6

114A 0297 Ой гоп, не сама – / Напоїла кума. / І привела до господи.
 221A 0073 Що цареві московському / Коня напоїла / В Батурині, як він їхав
 221A 0107 Кажє коня напоїти, / А я й напоїла! / Я не знала, що я тяжко,
 221A 0133 Що цареві московському / Коня напоїла!.. / -----
 104B 0140 Сама ж неначе нежива / На плечі пада... Напоїла, / І нагодувала,
 200B 0194 А потім трути розвела / І генерала напоїла / Та й спать, упоравшись, лягла.

НАПОЇЛИ 1

250B 0400 Од Ірода. Нагодували, / І напоїли, і дали / Кожух і свиту на дорогу,

НАПОЇТИ 1

221A 0106 Махає рукою. / Кажє коня напоїти, / А я й напоїла!

НАПОЇТЬ 2

246A 0045 Людей муштрованих чимало. / А сльоз, а крові? Напоїть / Всіх імператорів би стало
 250B 0050 Козу з козяточком сердешним / І попасти і напоїть, / Хоч і далеко. Так любила ж

НАПОЮ 1

061A 2325 Вийду вранці до корови, / Я корову напою, / Подою,

НАПОЯТЬ 2

250B 0257 І із кровавої криниці / Собак напоють. / Де ж подівсь
 268B 0053 І вашей кровію, собаки, / Собак напоють... / І додай,

НАПРИЧУД 1

180A 0062 І усом не моргне. / Та й сон же, сон, напричуд дивний, / Мені приснився –

НАПРЯЛА 1

298B 0003 Душа убога встала рано, / Напряла мало та й лягла / Одпочивать собі, небога.

НАПУВАЄ 1

207A 0299 Уже Степан із криниці / Коня напуває. / Ї вона з відрами побігла –

НАПУВАЛА 3

207A 0572 За стіл посадила, / Годувала, напувала, / Положила спати
 274A 0425 Стара Маріула. / Якимсь зіллям напувала, / То воно й минулось.
 044B 0027 А сірому сиротина / Випроважала: коня напувала / До зірниці із криниці,

НАПУВАЛИ 1

006B 0236 Гостей закованих своїх / Сердешним часм напували / І часових переміяли,

НАПУСТИЛА 1

171A 0030 В калюжі, в болоті серце прогноїла / І в дуплю холодне гадюк напустила, / А дітям надію в степу оддала.

НАП'ЮСЬ 1

046B 0130 А може, лихо переплачу? / Води Дніпрової нап'юсь, / На тебе, друже, подивлюсь.

НАРАДИВ 1

068B 0099 Покинув хату і город, / Усе покинув. Чорт нарадив. / Пішов я в писарі в громаду.

НАРАДИЛА 1

033В 0006 А за ними й Гордієнко... / Нарадила мати, / Як пшениченьку пожати,

НАРАДУВАТЬ 1

209В 0090 Не дав мені святий владики / Очей нарадувать старих / Моїм дитятком!..

НАРВУ 1

161В 0115 А то не буду й танцювать, / Поки барвінку не нарву / Та не завітчаюсь. Я зараз!

НАРЕК 1

250В 0168 Дитину, сина. А Захарій / Старий нарек його Іваном... / Так бачиш що! – А гость роззутий,

НАРЕКЛИ 1

250В 0365 І чабани його убогі / Еммануїлом нарекли. / -----

НАРІЗАНІ 1

268В 0036 Крoвавим, пламенним мечем / Нарізані на людських душах, / Що крикне кара невсипуща,

НАРІКАЄ 1

123А 0089 Своє дитя без сорoма / Байстрям нарікає. / Катувала, мордувала,

НАРІКАЛА 1

006В 0282 І догнала, привела; / Нарікала, говорила. / Поки в землю положила,

НАРІКАЛИ 1

083В 0206 Сповідали, причащали, / Батька, матір нарікали, / Громадою осудили

НАРІКАТЬ 1

291В 0031 Ніж з ворогом по правді жить / І все нарікають на Бога! / -----

НАРІКАЮ 2

291В 0001 ----- / Не нарікаю я на Бога, / Не нарікаю ні на кого.

291В 0002 Не нарікаю я на Бога, / Не нарікаю ні на кого. / Я сам себе, дурний, дурю,

НАРІКАЮТЬ 2

178А 0029 Гордою і злою / Злії люди нарікають. / А того й не знають,

178А 0032 Що я в серці заховала... / Нехай нарікають, / Гріх їм буде... Боже милий,

НАРОБИВ 1

029В 0089 Ще не християни?... / Наробив ти, Христе, лиха! / А переіначив?!

НАРОБИЛА 5

030А 0194 На лишенько... Доню моя, / Що ти наробила?... / Оддячила!.. Іди ж, шукай

030А 0225 «Прости мені, мій батечку, / Що я наробила! / Прости мені, мій голубе,

061А 2399 Доле моя нещаслива! / Що ти наробила? / Нащо мені дітей дала?

221А 0208 На яку це? На ковану? / Ну, вже наробила... / -----

067В 0012 Та нас доглядала. / А то бач, що наробила: / Кинула малого

НАРОБИЛИ 3

266А 0016 А багато в моїй хаті / Лиха наробили. / Опустошили убоге

033В 0001 ----- / Наробили колись шведи / Великої слави,

083В 0097 Бо вже нездужає і встать. / Так от що сміхи наробили! / А він канув, провалився,

НАРОБИМО 1

046B 0078 Затога будуть і могили, / Всього наробимо колись! / О доле моя! Моя країно!

НАРОБИТЬ 1

161B 0322 Щоб Настю, бачте, не збудить, / Та сором не наробить. / Уже й «Достойно» оддзвонили,

НАРОБИШ 1

290B 0014 Райочок мій спідтиха-тиха / Підкрадешся, наробиш лиха... / Запалиш рай мій самотний.

НАРОД 9

061A 0919 тобі й пшик! Що там за рада? Чом вони не дзвонять? Чим / спиниш народ, щоб не гомонів? Не десять душ, а, слава / Богу, вся Смілянщина, коли не вся Україна. Он, чуєте?

199A 0089 «Кругом неправда і неволя, / Народ замучений мовчить, / І на апостольським престолі

221A 0480 По-московській лає / Увесь народ. І на старців / Моїх налітає.

256A 0065 У ваші кайдани / Народ темний, не заріже / Лукавого сина,

076B 0038 Цареві князі, і всі сили, / І отроки, і весь народ, / Замкнувши в городі ківот,

076B 0176 Старий веселий Рогволод. / Дружина, отроки, народ / Кругом його во златі сяють.

076B 0207 Убив старого Рогволода, / Потя народ, княжну поя, / Отиде в волості своя,

137B 0011 Та з пречистними образами / Народ з попами / З усіх церков на гору йде,

178B 0037 Дай мені хоч глянуть / На народ отой убитий, / Та тую Україну!

НАРОДА 1

250A 0136 А історія!.. поема / Вольного народа! / Що ті римляне убогі!

НАРОДИВСЯ 1

029B 0167 Ніби знову я на волю, / На світ народився. / Дай же, Боже, коли-небудь,

НАРОДИЛАСЬ 3

030A 0184 Проклятий час-годинька / Що ти народилась! / Якби знала, до схід сонця

207A 0402 Та любо, та тихо, / Ніби вчора народилась... / А лютеє лихо

016B 0146 Не тією стала. / Ніби на світ народилась – / Гралась, веселилась...

НАРОДИЛИСЬ 2

221A 0355 Уся Україна! / То близнята народились, / А нависна мати

041B 0011 Тебе, святого, не гнівили, / Що у неволі народились / І стид на тебе понесли.

НАРОДНИМ 1

218B 0015 І притчею стане / Розпинателям народним, / Грядущим тиранам.

НАРОДОМ 5

199A 0190 Що я читав...» – і показав / Перед народом. Всі здрогнули: / Іван Гус буллу розідрав!!

076B 0069 Сам собі говорить: «Я... Ми повелим! / Я цар над божіим народом! / І сам я Бог в моїй землі!

076B 0091 То цар убив його, та й годі. / А потім цар перед народом / Заплакав трохи, одурив

076B 0197 Сама Рогніда з Рогволодом / Пішла з дівчатами, з народом. / Не із Литви йде князь сподіваний,

076B 0205 Кругом, і город запалили. / Владимир-князь перед народом / Убив старого Рогволода,

НАРОДУ 3

200B 0209 Прощатись, люде. Аж гуде, / З усіх усюд народу йде, / Та щось шепочуть про отруту

218B 0252 А в Римі свято. / Велике свято! Тиск народу, / Зо всього царства воєводи,

250B 0204 Зерно святее. Я Месію / Іду народу возвістити! – / І помолилася Марія

НАРОЖДЕННОГО 1

250B 0412 В Єгипет кроткою Марію / І народженого Месію. / -----

НАРУГИ 1

258A 0074 Поможи нам, ізбави нас / Вражої наруги, / Поборов ти першу силу,

НАРУГУ 2

258A 0062 Покинув нас на сміх людям. / В наругу сусідам, / Покинув нас, яко в притчу

161B 0233 Нащо вони дітям? / На наругу перед Богом. / А шануйте, чтіте,

НАС 99

010A 0102 Наш голубоньку! / Ходи до нас вечеряти: / У нас козак в очереті,

010A 0103 Ходи до нас вечеряти: / У нас козак в очереті, / В очереті, в осоці,

027A 0069 Не питай, не знає. / Недавно, недавно у нас в Україні / Старий Котляревський отак щебетав;

030A 0202 Будь щаслива в чужих людях, / До нас не вертайся! / Не вертайся, дитя моє,

030A 0215 Дитя моє любе! / Іди од нас...» / Ледве-ледве

061A 0127 «Невесело, сину! / Дніпро на нас розсердився, / Плаче Україна...»

061A 0964 А що нам ваша старшина? Почує, так послуха, коли / має чим слухати, та й годі. У нас один старший – батько / Максим; а він як почує, то ще карбованця дасть. Співай,

061A 1155 Нема, не чуть... Не в батька діти!» / Не плачте, братія: за нас / І душі праведних, і сила

061A 2207 Оце твої діти. / Ти нас ріжеш – заріж і їх: / Вони католики.

061A 2217 Що, ви католики?» / «Католики... бо нас мати...» / «Боже мій великий!

061A 2550 «Поховали дітей наших, / І нас розривають». / Ревуть собі й ревітимуть.

123A 0018 Давно колись те діялось / У нас на Україні. / Серед села вдова жила

180A 0285 Не знаєт параду. / У нас парад! Сам изволит / Сегодни гуляти!»

180A 0450 І Бог не розлучить / Нас з тобою. Кайданами / Скований зо мною

180A 0477 Од очей твоїх неситих. / Ти нас з України / Загнав, голих і голодних,

199A 0125 «Во ім'я Господа Христа, / За нас розп'ятого на дереві, / І всіх апостолів святих,

199A 0178 Молюся, Господи, помилуй, / Спаси ти нас, святая сило, / Язви язик мій за хули

207A 0599 І Господь тебе покине, / Як ти нас покинеш». / «Оставайся, Степаночку;

207A 0606 Батькові старому. / Не йди од нас, Степаночку, / Не кидай нас знову.

207A 0607 Не йди од нас, Степаночку, / Не кидай нас знову. / Не покинеш?» – «Ні, Ярино!»

207A 0629 А на тихому Дунаю / Нас перебігають / Січовики-запорожці

221A 0009 Коли б вже швидче розкопали, / Тойді б у рай нас повпускали, / Бо так сказав Петрові Бог:

221A 0313 ----- / Чого ж ти нас закликала? / Щоб на льох дивиться?

221A 0489 Про тако[го] ж мошенника...» / «Нас, пане, навчили...» / «Я вас навчу!.. Завалить им!»

234A 0107 ----- / «А хто нас, Насте, поховає, / Як помремо?»

234A 0193 Так отак хіба, небого? / Ні ти нас не знаєш, / Ні ми тебе. А поживеш,

234A 0285 Та й весілля. Та ще ось що: / Хто в нас буде мати? / Не дожила моя Настя!..»

234A 0438 «Катерино! / Коли в нас неділя?» / «Післязавтра».

246A 0069 Не поведе тебе в кайданах. / А в нас!.. На те письменні ми, / Читаєм божії глаголи!..

246A 0074 Усі ми в золоті і голі. / До нас в науку! ми навчим, / Почому хліб і сіль почім!

246A 0077 Ми християне; храми, школи, / Усе добро, сам Бог у нас! / Нам тільки сакля очі коле:

246A 0089 Багато б дечому навчились! / У нас же й світа, як на те – / Одна Сибір неісходима,

246A 0094 На всіх язиках все мовчить, / Бо благоденствує! У нас / Святую Біблію читає

246A 0100 А друга вбив. Тепер на небі. / От бачите, які у нас / Сидять на небі! Ви ще темні,

246A 0103 Святим хрестом не просвіщенні, / У нас навчїться!.. В нас дери, / Дери та дай,

246A 0103 Святим хрестом не просвіщенні, / У нас навчїться!.. В нас дери, / Дери та дай,

246A 0107 Хоч і рідню всю забори! / У нас! чого то ми не вмїєм? / І зорі лічим, гречку сієм,

246A 0113 Таки хрещених... но простих. / Ми не гішпани; крий нас, Боже, / Щоб крадене перекупать,

246A 0130 Христе, сине божий? / За нас, добрих, чи за слово / Істини... чи, може,

- 250A 0139 Чортзна-що – не Брути! / У нас Брути! і Коклеси! / Славні, забути!
 250A 0141 Славні, забути! / У нас воля виростала, / Дніпром умивалась,
 258A 0057 І вороги нові / Розкрадають, як овець, нас / І жеруть!.. Без плати
 258A 0061 Ворогам проклятим; / Покинув нас на сміх людям. / В наругу сусідям,
 258A 0063 В наругу сусідям, / Покинув нас, яко в притчу / Нерозумним людям.
 258A 0066 І кивають, сміючися, / На нас головами, / І всякий день перед нами
 258A 0073 А тебе благаєм: / Поможи нам, ізбави нас / Вражої наруги,
 274A 0096 Не йди, небого, будь ти з нами. / У нас, ей-богу, добре жить. / -----
 274A 0109 Не плач, небого, не журись. / У нас дітей нема й заводу. / -----
 274A 0349 Чи в вас єсть Бог який-небудь? / В нас його немає... / Пани вкрали та в шкатулі
 006В 0051 І ніхто не згадає, / Нас тут триста як скло! / Товариства лягло!
 006В 0056 У ярмо християн, / Нас послав поганяти. / По своїй по землі
 014В 0067 Та Бог помилював... А знаєш, / Його до нас перевели / Із армії чи що?
 016В 0028 І хто знає, що діється / В нас на Україні? / А я знаю. І розкажу
 016В 0438 Мені і Ксенії-сестрі. / І вмерла в нас. І де ходила, / В яких-то праведних містах!
 016В 0440 В яких-то праведних містах! / А в нас, сердешна, опочила. / Оце її свята могила...
 037В 0027 Неситі ксьондзи, магнати / Нас порізли, розвели, / А ми б і досі так жили.
 041В 0002 Один у другого питаєм, / Нащо нас мати привела? / Чи для добра? Чи то для зла?
 050В 0010 Та щоб не лізти на чужину, / Пиши: у нас на Україні. / А в тім селі вдова жила,
 057В 0025 Межи садами, при долині, / Таки у нас на Україні / Було те божеє село.
 057В 0181 Се в перший раз такий указ / Прийшов з Московщини до нас. / Бо на Україні в нас,
 бувало,
 057В 0182 Прийшов з Московщини до нас. / Бо на Україні в нас, бувало, / У козаки охочі йшли,
 057В 0197 Така й досі, я думаю, / В нас на Україні. / Та другої і не буде
 057В 0384 Такого ще не творилось / В нас на Україні. / Та й ніколи не створиться
 067В 0008 Людей і долю проклинають. / Людей за те, щоб нас знали / Та нас шанували.
 067В 0009 Людей за те, щоб нас знали / Та нас шанували. / Долю за те, щоб не спала
 067В 0011 Долю за те, щоб не спала / Та нас доглядала. / А то бач, що наробила:
 068В 0054 І я учуся. Слізьми! Кров'ю! / Письмо те полилося... Нас! / Дешевших панської собаки,
 076В 0003 Якби ви часом хоч на час / Придбали-таки до нас, / Та, як бувало во дні они,
 076В 0026 Та добрим складом хоч на час, / Хоть на годиночку у нас / Ту вінченосну громаду
 083В 0002 Давно се діялось колись, / Ще як борці у нас ходили / По селах та дівчат дурили,
 083В 0118 Та спасибі матері, / Що нас добули! / Як нас добували,
 083В 0119 Що нас добули! / Як нас добували, / Жито розсипали
 111В 0008 Аж бачу, там тільки добро, / Де нас нема. В лиху годину / Якось недавно довелось
 134В 0004 Підеш, мій сину, по Україні, / Нас кленучи. / Сину мій, сину, не клени тата,
 175В 0002 Якби тобі довелося / В нас попанувати, / То знав би ти, пане-брате,
 187В 0013 Чи те... в житейським. Само так / У нас у костяній коморі / Горить розумний той
 маяк,
 189В 0004 Маленькими собі любились. / А матері на нас дивились / Та говорили, що колись
 205В 0020 Лили вони моря кроваві / Або за себе? Ні, за нас! / За нас, сердешних, мир палили!
 205В 0021 Або за себе? Ні, за нас! / За нас, сердешних, мир палили! / Поки їх в саж не засадили.
 209В 0055 З проклятими його ксьондзами / Не роз'єднали нас... Отак / Те лихо діялося з нами!
 209В 0059 І матері його святої! / Ляхи прийшли на нас войною! / Святіє божії міста!
 209В 0095 На людях їх з села в село, / Такеє-то у нас було! / Якось їх, клятих, і до мене
 209В 0131 За наші голови... А може, / І про могили, і про нас / З старцями божими по селах
 218В 0031 І намальовано: розп'ятий / За нас син божий на хресті. / Спасибі сиротам багатим,
 218В 0416 Нехай пророка побивас, / Нехай усіх нас розпинає; / Уже внучата зачались,
 218В 0563 І помолилась в перший раз / За нас розп'ятому. І спас / Тебе розп'ятий син Марії.
 232В 0008 – Учися, серденько, колись / З нас будуть люде,– ти сказала. / А я й послухав, і
 учивсь,
 232В 0011 І вивчився. А ти збрехала. / Які з нас люде? Та дарма! / Ми не лукавили з тобою,
 232В 0013 Ми не лукавили з тобою, / Ми просто йшли; у нас нема / Зерна неправди за собою.
 249В 0025 Росте в пшениці! Кляте плем'я / Давидове у нас зійшло! / Зотни, поки не піднялось!
 249В 0035 Малих дітей. / Спаси ти нас, / Младенче праведний, великий,
 250В 0162 Який се гость? – Із Назарета / Зайшов у нас підночувать. / І каже, божа благодать

250B 0356 Єдиную тую дитину, / Що нас од каторги спасла! / І пресвятая, неповинна,
 250B 0358 І пресвятая, неповинна, / За нас, лукавих, розп'ялась! / А недалеко край дороги
 250B 0375 Ісаїя збулось! збулось! / У нас, у пастирей, Месія / Родився вчора! – Загуло
 283B 0011 ----- / Одурих ти нас, убогих. / Ми ж, окрадені небоги,
 283B 0016 ----- / Ти постриг нас у черниці, / А ми собі молодіці...
 292B 0002 В непробудимому Китаї, / В Єгипті темному, у нас, / І понад Індом і Євфратом
 308B 0010 І розуму таки набрались, / То й буде з нас! Ходімо спать, / Ходімо в хату спочивать...

НАСАДИ-КОРАБЛІ 1

278B 0023 І моря синього. На морі / Гойдай насади-кораблі. / А ти, прелютій... Горе! Горе!

НАСАЖУ 2

290B 0002 Поставлю хату і кімнату, / Садок-райочок насажу. / Посижу я і похожу
 308B 0066 Поставлю хаточку, садочок / Кругом хатини насажу, / Прилинеш ти у холодочок,

НАСАМОТІ 1

278B 0051 Спалив і князя і дружину, / Спали мене насамоті! / Або не грій і не світи...

НАСИЛУ 11

010A 0165 Під ним коник вороненький / Насилу ступає. / «Ізнемігся, товаришу!
 114A 0209 Я вже думаю, що, бачиш...» / Насилу сказала. / «Що вже й заміж, коли тее...»
 221A 0088 Зо мною лежали; / І насилу-то, насилу / Мене одірвали
 221A 0096 Москалям на грище! / Насилу я сховалася / На тім пожарищі.
 221A 0445 Копають день, копають два, / На третій насилу / Докопалися до муру
 234A 0506 Слава тобі, Христе-Боже! / Насилу діждала!» / І Отче наш тихо-тихо,
 274A 0279 А він уже так, як крига...» / Насилу я руку / Випручала. Що, цигане,
 006B 0136 – Чого ти ходиш на могилу? – / Насилу мати говорила.– / Чого ти плачеш, ідучи,
 095B 0132 І брата миловать... / Насилу / Прийшла додому, подивилась:
 161B 0319 А ми!.. хе! хе! а ми жонаті! / А ми!..– Насилу вліз у хату / Та й ліг собі тихенько
 спати,
 161B 0326 Не йде Настусенька, не чуть! / Насилу сотника збудили / Та розказали: так і так!

НАСИЛУ-ТО 1

221A 0088 Зо мною лежали; / І насилу-то, насилу / Мене одірвали

НАСИПАЛА 1

221A 0262 Фінляндію засіяла; / Насипала бурта / На Орелі... на Ладугу

НАСИПАЛИ 4

010A 0210 Як слід, по закону. / Насипали край дороги / Дві могили в житі.
 052A 0083 Про Січ, про могили, / Коли яку насипали, / Кого положили.
 061A 0793 Завзята бестія! Стривай!» / Насипали в халяви жару... / «У тім'я цвяшок закатай!»
 061A 2513 Залізную силу / Поховали; насипали / Високу могилу;

НАСИПАЮТЬ 2

150A 0135 Несуть шапками козаки / І насипають байдаки. / Горить Скутар, стиха робота,
 154A 0135 Несуть шапками козаки / І насипають байдаки. / Горить Скутар, стиха робота,

НАСМІХАЄТЬСЯ 1

083B 0220 Чи жива, каже, титарівна? / Чи насміхається з нерівні? / Ото він самий! Покарав

НАСМІХАЮТЬСЯ 1

152B 0012 А на улиці дівчата / Насміхаються, прокляті, / Гусаркою звать.

НАСМІЮТЬСЯ 4

052A 0065 Та що з того буде? / Насміються на псалом той, / Що виллю сльозами;

052A 0067 Що виллю сльозами; / Насміються... Тяжко, батьку, / Жити з ворогами!
 061A 0053 Коли пустять в хату, / То, зострівши, насміються – / Такі, бачте, люди:
 207A 0587 За калікою?.. Ярино! / Насміються люде / І Бог святий покарає,

НАСМІЯЛАСЯ 2

083B 0046 З бідного Микити. / Насміялася при людях, / Що він в сірій світі!
 083B 0149 Той це, той, що на селі / Ти насміялася колись. / А тепер сама до його

НАСМІЯЛАСЬ 2

083B 0044 Наймичок не стало! – / Насміялась титарівна / З бідного Микити.
 083B 0067 В недобрий час з того нерівні / Ти насміялась... Стало жаль / Тобі його... Нудьга,
 печаль

НАСМІЯЛИСЬ 3

045A 0077 Співа на могилі, з морем розмовля,– / На божее слово вони б насміялись, / Дурним
 би назвали, од себе б прогнали.
 246A 0132 Істини... чи, може, / Щоб ми з тебе насміялись? / Воно ж так і сталось.
 274A 0237 Шлях у Київ. І що з мене / Люде насміялись... / Трохи була не втопилася,

НАСТАВ 3

199A 0149 Кайданами лихої ночі!.. / Прозріте, люди, день настав! / Розправте руки, змийте луду.
 199A 0300 Аж поки дзвони загули. / І світ настав... Ідуть молитися / Ченці за Гуса. З-за гори
 207A 0296 ----- / І світ настав, а Ярині / Не спиться – ридає.

НАСТАВИЛА 1

180A 0413 Первому – вторая / Таке диво наставила. / Тепер же я знаю:

НАСТАВЛЯ 1

104B 0134 І це трапляється меж нами, / Що ніж на серце наставля, / А сам цілує!.. Ожила

НАСТАЄ 1

083B 0165 Мина сьомий місяць, осьмий, / Уже й дев'ятий настає. / Настане горенько твоє!

НАСТАЛА 2

207A 0369 Минають дні, минає літо, / Настала осень, шелестить / Пожовкле листя, мов убитий
 068B 0070 Поопреділяла... / Година тяжкая настала! / Настали тяжкі літа!

НАСТАЛИ 1

068B 0071 Година тяжкая настала! / Настали тяжкі літа! / Отож працюю я за ралом.

НАСТАЛО 1

274A 0436 Минуло літо, уже й друге, / І третє настало; / Уже прийшли в Україну...

НАСТАНЕ 4

199A 0108 Чи то ж і не буде? / Ні, настане час великий / Небесної кари.
 250A 0067 Заковані люде, / Настане суд, заговорять / І Дніпро, і гори!
 083B 0166 Уже й дев'ятий настає. / Настане горенько твоє! / .....
 156B 0086 І досі ще що рік божий, / Як день той настане, / Ідуть править панахиду

НАСТЕ 4

234A 0107 ----- / «А хто нас, Насте, поховає, / Як помремо?»
 234A 0138 Тільки пхика. / «А що, Насте? / Я й казав! От бачиш?»
 234A 0173 У найми проситься. / «А що ж,– каже,– возьмім, Насте». / «Возьмімо, Трохиме,
 161B 0098 ----- / Дурна ти, Насте, як я бачу, / І посміяться не даси...

НАСТОЯЩІ 1

246A 0085 Та й тільки ж то! Ми не погане, / Ми настоящі християне, / Ми малим ситі!.. А зате!

НАСТУПАЄ 1

158B 0022 А так тільки. Надворі, бач, / Наступає свято... / Тяжко його, друже-брате,

НАСТУПИЛА 1

057B 0201 Через год ото й велика / Зима наступила. / До зеленої неділі

НАСТУСЕНЬКА 1

161B 0325 Уже додому люде йдуть – / Не йде Настусенька, не чуть! / Насилу сотника збудили

НАСТУСЕНЬКИ 1

161B 0369 Не минуло году, / Як Настусеньки не стало, / А вже на городі

НАСТУСІНІ 1

161B 0057 І пальцями старий сотник / Настусині коси, / Мов дві гадини великі,

НАСТУСЮ 6

161B 0029 У бурсу в Київ обучатись, / А сам Настусю піджидав, / Таки годованку, щоб з нею
161B 0136 хрестить його і цілує.) Боже тебе благослови, / моя дитино! Настусю! Поведи його в
покої / та нагодуй, бо він ще, може, й не обідав.
161B 0150 Щоб він, гуляючи, навчив / Настусю заповідь, щоб знову / Не довелось дяка наймать,
161B 0194 ----- / Чом же ти оце, Настусю, / Справді не читаєш?
161B 0214 Навчилась, нічого сказати! / Оце дитина! Ні, Настусю, / Я коло тебе захожуся
161B 0266 Неначе та сорока, скаче. / Настусю! Чом же ти не плачеш? / Аджеж Петруся вже
немає.

НАСТУСЯ 3

161B 0044 Та думку гадає, / А Настуся по садочку / Пташкою літає.
161B 0178 Аж брідко дивиться! / А Настуся з богословом / Заповіді вчиться.
161B 0332 Уже повинчана гуляє / Його Настуся молода! / Вернувся сотник мій додому,

НАСТЮ 2

234A 0251 І сліз чимало принесло. / Бабусю Настю поховали / І ледве-ледве одволали
161B 0321 Та й ліг собі тихенько спати, / Щоб Настю, бачте, не збудить, / Та сором не
наробить.

НАСТЯ 1

234A 0286 Хто в нас буде мати? / Не дожила моя Настя!..» / Та й заливсь сльозами.

НАСУЩНИЙ 2

180A 0504 Думаю, гадаю, / Як то тяжко той насущний / Люди заробляють.
246A 0022 Нам тільки плакати, плакати, плакати / І хліб насущний замісить / Кривавим потом і
сльозами.

НАСХОДИЛОСЬ 1

221A 0429 Бо там коло льоху / Базар люду насходилося, / Та й панства не трохи.

НАТАЛЕЮ 1

274A 0356 Та й поїхав з нею, / З Наталею... Чи чуєш ти? / І остриг, проклятий,

НАТАЛОНЬКУ 3

274A 0203 Та сина Івана. / Дочку свою Наталоньку... / Та шукаю пана,
274A 0340 Чи тобі байдуже? / Наталоньку! Дитя своє! / Ірод нечестивий!..
274A 0364 Діточок шукаю, / Наталоньку!.. Ні, ні, ні, ні! / Я шукаю пана.

НАТАЛОЧКУ 1

274A 0201 Кого я шукаю. / Я шукаю Наталочку / Та сина Івана.

НАТАЛЮ 2

274A 0331 Оддав якійсь пані / У лакеї. А Наталю... / Чи твої цигане

274A 0448 Не довелось. Пан вернувся, / Покинув Наталю / В Московщині. А ти її

НАТВОРИЛА 1

221A 0278 ----- / Та ти добре натворила: / Так кацапів закрепила

НАТВОРИЛИ 1

230B 0005 Україну правили. Добра / Таки чимало натворили, / Чимало люду оголили

НАТЕ 2

061A 1049 Кричать йому гайдамаки. / «Добре, хлопці, нате! / Отак! Отак! Добре, хлопці!

175B 0020 – Добре, – кажу. – А все-таки / Невеличку нате, / Оцю одну, останню,

НАТКНУВСЬ 1

209B 0006 Шукаю, шукаю... Господи, б хотілось / Згадать хоть що-небудь! Та оце й наткну[в]сь
/ На таке погане, що так і заснув,

НАТОПИТИ 1

207A 0004 І ви мене покинули!.. / Пустку натопити / Нема кому... Остався я,

НАТОЧИТЬ 1

061A 1709 Дайте ляха, дайте крові / Наточить з поганих! / Крові море... мало моря...

НАТУРА 3

061A 0506 І жид гляне, та нищечком: / «Шляхетська натура!» / «Добре, годі! Тепер співай!»

180A 0565 Сіромаха. Де ж ділася / Медвежа натура? / Мов кошеня, такий чудний.

256A 0052 За отечество!.. Єй-богу, / Овеча натура; / Дурний шию підставляє

НАТУРУ 1

076B 0151 От отроки й домірковались / (Натуру вовчу добре знали), / То, щоб нагріть його,
взяли,

НАТХНЕ 1

268B 0065 Скажи, що правда оживе, / Натхне, накличе, нажене / Не ветхе[є], не древлє слово

НАУКИ 1

301B 0004 Дивуєшся, чому не йде / Апостол правди і науки! / -----

НАУКУ 9

246A 0074 Усі ми в золоті і голі. / До нас в науку! ми навчим, / Почому хліб і сіль почім!

250A 0210 Нових доглядати. / Покажуть!.. за науку, / Не турбуйтеся, буде

258A 0274 На отмщеніє язикам / І в науку людям. / Окують царей неситих

274A 0440 Поклонилась Маріулі / За науку в ноги, / Попрошталась з циганами,

050B 0040 Подякував за хліб, за сіль / І за науку добрим людям / Та до вдовівни навпростець

057B 0084 Подякував за хліб і сіль / І за науку добрим людям, / Та до вдовівни навпростець

114B 0037 Тим зіллям поганим. / А Бог людям на науку / Поставив їх в полі

218B 0390 На отмщеніє язикам / І в науку людям. / Окують царей неситих

232B 0006 І в школу хлопця одвела / До п'яного дяка в науку. / – Учися, серденько, колись

НАУМА 1

114A 0306 А до кума / До Наума / Піду в клуню на солону.

НАУЧАЄ 3

- 207A 0335 Старий батько іде рядом, / Научає сина: / Як у війську пробувати,
246A 0096 Святу Біблію читає / Святий чернець і навчає, / Що цар якийсь-то свині пас
250B 0626 Її хлоп'яточко, сидить / І навчає, неповинне, / Як в світі жить, людей любить,

НАУЧАЙ 2

- 046B 0031 Як я живу світом. / Слухай, брате, та научай / Своїх малих діток,
046B 0033 Своїх малих діток, / Научай їх, щоб не вчилися / Змалку віршовати.

НАУЧАЙТЕСЬ 2

- 250A 0220 Учітесь, читайте, / І чужому научайтесь, / Й свого не цурайтесь.
104B 0172 ----- / Отак, люде, научайтесь / Ворогам прощати,

НАУЧАЛА 2

- 274A 0470 І жила собі святою, / Дівчат научала, / Щоб з панами не кохались,
274A 0477 Своім судом судять». / Отак вона научала, / Болящих лічила.

НАУЧАЛИ 2

- 083B 0213 Щоб про неї люде знали, / Дітей своїх научали, / Щоб навчалися дівчата,
283B 0009 Та діточок виростили, / Научали б та співали: / Алілуя!

НАУЧАТИ 3

- 006B 0268 Дочка вечерять подає, / А мати хоче научати, / Так соловейко не дає.
137B 0065 Буду йому пораду давати, / По-батьківській научати, / Як на ляха стати.
248B 0008 Та не вмєш так, як треба, / Людей научати. / -----

НАУЧИЛИ 1

- 215B 0021 Взяли меж себе – і писать / Погані вірші научили. / Ви тяжкий камень положили

НАХИЛИВСЯ 1

- 057B 0376 Води достать, я не вмю.– / Він і нахилився, / Опускаючи відерце;

НАХОДЯТЬ 2

- 221A 0516 Та тебе ж і лають. / Що й за труди не находять! / Отак-то, Богдане!
200B 0215 І генерала розчиняють, / І яд находять в животі. / Громада глухо присягає.

НАХОЖУ 1

- 150B 0005 Когось-то, з ним щоб розмовлять. / Шукаю Бога, а нахожу / Таке, що цур йому й казать.

НАЧАЛЬСТВО 1

- 221A 0453 По начальству. Приїхало / Начальство мордате, / Подивилось. «Треба,– каже,–

НАЧАЛЬСТВУ 1

- 221A 0452 І в Чигрин доносить / По начальству. Приїхало / Начальство мордате,

НАЧЕТВЕРО 1

- 169A 0047 ----- / Начетверо розкопана, / Розрита могила.

НАЧИНА 1

- 061A 1114 «Молітесь, братія, молітесь! – / Так благочинний почина – / Кругом святого Чигрина

НАЧИНАЮ 1

- 194B 0015 Тихенько, поволі, / І четверту починаю / Книжечку в неволі

НАЧИНЕНІ 2

- 209В 0028 Усі ті могили, усі отакі. / Начинені нашим благородним трупом, / Начинені туго. Оце воля спить!
 209В 0029 Начинені нашим благородним трупом, / Начинені туго. Оце воля спить! / Лягла вона славно, лягла вона вкупі

НАЧИНЯЛА 1

- 147В 0003 Та гробовища рила, рила, / Та трупом, трупом начиняла / І со святими не співала,

НАЧИНЯЮ 1

- 160В 0005 А я й байдуже. Книжечки / Мережаю та начиняю / Таки віршами. Розважаю

НАЧИТАЛА 1

- 221А 0324 Наш вже в череві щипас... / А я начитала, / Що, як виросте той Гонта,

НАЧИТАЛИ 1

- 061А 0063 Не так сонце сходить, / Як письменні начитали... / Розумні та й годі!

НАЧХАЙ 1

- 305В 0030 Та кругом себе подивись, / Начхай на ту дівочу славу / Та ширим серцем нелукаво

НАШ 48

- 010А 0101 Місяченьку! / Наш голубоньку! / Ходи до нас вечеряти:
 024А 0046 Вже не три дні, не три ночі / Б'ється наш Трясило. / Од Лимана до Трубайла
 024А 0049 Трупом поле крилось. / Ізнемігся наш Трясило, / Тяжко зажурився,
 061А 0993 Ката, не минає. / Отакий-то наш отаман, / Орел сизокрилий!
 061А 1312 Хмару роздирає. / Іде собі наш Ярема, / Нічого не бачить;
 150А 0013 Та на сей бік за нами. / Ой Боже наш, Боже, хоч і не за нами, / Неси ти їх з України.
 150А 0028 Тую журбу-мову на хвилі подав. / Зареготався дід наш дужий, / Аж піна з уса потекла.
 150А 0145 Пливучи співають: / «Наш отаман Гамалія, / Отаман завзятий,
 154А 0013 Та на сей бік за нами. / Ой Боже наш, Боже, хоч і не за нами, / Неси ти їх з України;
 154А 0028 Тую тугу-мову на хвилі подав. / Зареготався дід наш дужий, / Аж піна з уса потекла.
 154А 0051 Ми не маєм ваги! / Наш бенкет кровавий. / Наша воля й слава!»
 154А 0145 Пливучи, співають. / «Наш отаман Гамалія, / Отаман завзятий,
 180А 0371 Та верещать; та як ревнуть: / «Гуля наш батюшка, гуля! / Ура!.. ура!.. ура! а-а-а...»
 180А 0436 Наказним гетьманом! / О Боже наш милосердий! / О царю поганій.
 207А 0513 В тяжкую неволю завдавали. / Ой Спасе наш Межигорський, / Чудотворний Спасе,
 221А 0321 Катів катувати! / Другий буде... оце вже наш! / Катам помагати.
 221А 0323 Катам помагати. / Наш вже в череві щипас... / А я начитала,
 221А 0361 ----- / Попливе наш Іван / По Дніпру у Лиман
 221А 0364 ----- / Побіжить наш ярчук / В ірій їсти гадюк
 234А 0507 Насилу діждала!» / І Отче наш тихо-тихо, / Мов крізь сон, читала.
 258А 0068 І всякий день перед нами / Сид наш перед нами. / Окрадені, замучені,
 258А 0247 Тебе, наша славо. / І Господь наш вас пом'яне, / Едомські діти,
 016В 0078 – І патріот! І брат убогих! / Наш славний князь! Віват! Віват! – / А патріот, убогих брат...
 016В 0252 Тойді б і в Парижі, і іншому краї / Наш брат хуторянин себе показав. / А Бог куняє. Бо се було б диво,
 029В 0017 У піжмурки в яру гуляють, / А долі сивий наш козак / Дніпро з лугами виграє.
 037В 0014 Прийшли ксьондзи і запалили / Наш тихий рай. І розлили / Широке море сльоз і крові,
 037В 0032 І знову іменем Христовим / Ми оновим наш тихий рай. / -----
 068В 0003 Понад Елеком, стрів я діда / Вельми старого. Наш земляк / І недомучений варнак
 068В 0080 Воно... Не нам твої діла / Судить, о Боже наш великий! / Отож вона мені на лихо
 068В 0169 Мов на небі висить / Святий Київ наш великий. / Святим дивом сяють

- 088В 0018 Чи тес... дівчину!.. Матрос, / Таки земляк наш з Островної, / На вахті стоя,
 102В 0006 Святую правду возвістити! / Неначе наш Дніпро широкий, / Слова його лились, текли
 104В 0055 Звичайне, наймичку. А пан!.. / (І неталан наш і талан, / Як кажуть люде, все од Бога)
 125В 0026 Прийди з того Межигор'я, / Наш славний Палію, / Подивися, що той Швачка
 146В 0027 Не через чотири / Вернувся наш запорожець / Як та хиря, хиря,
 161В 0223 Щоб духу в хаті не було! / Великий світ наш, не загинеш! / Дивися, пся його личина!
 180В 0012 Тієї матері святої, / Що в мир наш Бога принесла... / -----
 200В 0133 Та каша, бачте, та не наша, / А наш несолений куліш – / Як знаеш, так його і їж.
 207В 0045 Оту хатину край села! / Такії, Боже наш, діла / Ми творимо у нашім раї
 209В 0077 Нехай хоч часточка убога / За мене піде, за наш край, / За церков божію, за люде,
 217В 0018 І нищечком старий читас, / Перехрестившись, отче наш. / Крізь верби сонечко сіяє
 218В 0007 Мою сиротину, / Наш великий чудотворче, / Мій друже єдиний!
 237В 0014 І возвеличимо надиво / І розум наш і наш язик... / Та й де той пан, що нам закаже
 237В 0014 І возвеличимо надиво / І розум наш і наш язик... / Та й де той пан, що нам закаже
 238В 0018 І думу вольную... О доле! / Пророче наш! Моя ти доне! / Твоєю думу назову.
 250В 0092 І зникла в темному гаю. / О світе наш незаходимий! / О ти, пречистая в женах!
 268В 0059 Свою надію; й речете, / Що цар наш Бог, і цар надія, / І нагодує і огріє
 292В 0067 – Панове чесная громадо! / Що нам робить? Наш мудрий цар, /
 Самодержавець-господар,

НАША 21

- 052А 0049 І чії ми діти. / Наша дума, наша пісня / Не вмре, не загине...
 052А 0049 І чії ми діти. / Наша дума, наша пісня / Не вмре, не загине...
 052А 0051 Не вмре, не загине... / От де, люде, наша слава, / Слава України!
 114А 0309 Ануте, напилась! / Наша, наша придалась! / Червоніе хвартушина;
 114А 0309 Ануте, напилась! / Наша, наша придалась! / Червоніе хвартушина;
 150А 0050 Ми не маєм ваги! / Наша воля й слава!» / -----
 154А 0052 Наш бенкет кровавий. / Наша воля й слава!» / -----
 246А 0011 І сміється знову. / Не вмирає душа наша, / Не вмирає воля.
 246А 0025 Кати згнуцаються над нами, / А правда наша п'яна спить. / Коли вона прокинеться?
 250А 0236 Віку половину. / Отака-то наша слава, / Слава України.
 258А 0081 Скорби забувати! / Смирилася душа наша, / Жить тяжко в оковах!
 258А 0246 Як забуду пом'янути / Тебе, наша славо. / І Господь наш вас пом'яне,
 006В 0352 В степи і дебрі рознесли! / Нехай і так. Не наша мати, / А довелося поважати.
 016В 0315 Реве хазяїн: – Будем пить, / Аж поки наша доня спить. / -----
 038В 0010 У Києві на Подолі / Братерська наша воля / Без холопа і без пана,
 111В 0006 Нічого в Бога, як Дніпро / Та наша славная країна... / Аж бачу, там тільки добро,
 120В 0026 Сердешний питає. / – Тату! тату! наша мати / У шинку гуляє.
 200В 0132 Хетілося б... Густенька каша, / Та каша, бачте, та не наша, / А наш несолений куліш –
 209В 0038 Та добре дивися – а я розкажу, / За що Україна наша стала гинуть, / За що й я меж
 ними в могилі лежу.
 238В 0003 Блукав і Господа благав, / Щоб наша правда не пропала, / Щоб наше слово не
 вмирало;
 250В 0227 Не та тепер, Маріє, стала! / Цвіт зельний, наша красота! – / Промовив Йосип.– Диво
 сталось

НАШВИДКУ 1

- 250В 0234 В своїм оазисі.– І в путь / Марія нашвидку збиралась / Та тяжко плакала, ридала.

НАШЕ 9

- 020А 0090 Бенкетують вражі ляхи / Наше безголов'я». / «Нехай собі бенкетують,
 024А 0062 Бенкетують вражі ляхи / Наше безголов'я». / «Бенкетують, препогані,
 150А 0187 Гамалію, вітер віє. / Ось-ось наше море!.. / І сховалися за хвилі –
 154А 0178 «Гамалію, вітер віє, / Ось-ось наше море!..» / І сховалися за хвилі –
 221А 0299 «По милості божій, / І ви наші, і все наше, / І гоже, й негоже!»
 221А 0326 Що, як виросте той Гонга, / Все наше пропало! / Усе добре поплюндрує

- 221A 0533 Кажуть, бачиш, що все-то те / Таки й було наше, / Що вони тільки наймали
 266A 0007 О холодний камінь / Розбивають серце наше / І співають амінь,
 238B 0004 Щоб наша правда не пропала, / Щоб наше слово не вмирало; / І виблагав. Господь
 послав

НАШЕЙ 1

- 256A 0059 Розбойники, воры. / Пятно в нашій історії...» / Брешеш, людоморе!

НАШЕПТАВ 1

- 061A 0017 Як з братом, з сестрою, розмовлять з тобою, / Співать тобі думу, що ти ж нашептав.
 / Порай мені ще раз, де дітись з журбою?

НАШИ 1

- 030A 0487 Сміються, жартують; / «Ай да баба! Ай да наши! / Кого не надують!»

НАШИМ 4

- 246A 0055 Хортам, і гончим, і псарям, / І нашим батюшкам-царям / Слава.
 033B 0045 Саме б пекло можна. А Данта старого / Полупанком нашим можна здивувать. / І все
 то те лихо, все, кажуть, од Бога!
 156B 0088 Ідуть править панахиду / Над нашим гетьманом / В Ярополчі.
 209B 0028 Усі ті могили, усі отакі. / Начинені нашим благородним трупом, / Начинені туго. Оце
 воля спить!

НАШИМИ 2

- 061A 0014 Як над Вавілоном, над його садами, / І над тим, що буде з нашими синами; / Ти
 вічний без краю!.. Люблю розмовлять,
 258A 0041 ----- / Боже, нашими ушима / Чули твою славу,

НАШИХ 5

- 061A 2549 Ревуть-завивають: / «Поховали дітей наших, / І нас розривають».
 180A 0480 У сніг на чужину / Та й порізав; а з шкур наших / Собі багрянцю
 250A 0232 Діла незабуті / Дідів наших. Тяжкі діла! / Якби їх забути,
 258A 0079 Вскую будеш спати, / Од сльоз наших одвертатись, / Скорби забувати!
 161B 0316 Собі веселий розмовляє: / – Нехай і наших люде знають! / Нехай і сивий і горбатий,

НАШІ 14

- 052A 0007 У Дніпра питають: / «Де-то наші діти ділись, / Де вони гуляють?»
 052A 0016 Питаються у буйного: / «Де наші панують? / Де панують, бенкетують?
 150A 0007 Та з Великого Лугу, / Суши наші сльози, заглуши кайдани, / Розвій нашу тугу.
 154A 0007 Та з Великого Лугу, / Суши наші сльози, заглуши кайдани / Та розвій нашу тугу.
 180A 0150 Чи Бог бачить із-за хмари / Наші сльози, горе? / Може, й бачить, та помага,
 221A 0299 «По милості божій, / І ви наші, і все наше, / І гоже, й негоже!»
 258A 0047 Твердою своєю / Розв'язав ти наші руки / І покрити землею
 258A 0234 Або нашу заспівайте, / Невольники наші». / Якої ж ми заспіваєм?..
 274A 0173 ----- / Що, добре наші завдають? / Сідай лиш ближченько, отут.
 029B 0092 Людей божих?! Котилися / І наші козачі / Дурні голови, за правду,
 207B 0005 Та марне Бога б не хвалили, / На наші сльози сміючись. / За що, не знаю, називають
 209B 0130 Бо слава здорово кричить / За наші голови... А може, / І про могили, і про нас
 292B 0026 А маги, бонзи і жерці / (Неначе наші панотці) / В храмах, в пагодах годувались,
 297B 0004 Ледачому. Тебе ж, о суко! / І ми самі, і наші внуки, / І миром люди прокленуть!

НАШІЙ 8

- 199A 0060 В німецькій пучині / Нашій правді. Твоє море / Слав'янськеє, нове!
 006B 0085 Малоого сліду не покину / На нашій славній Україні, / На нашій – не своїй землі.
 006B 0086 На нашій славній Україні, / На нашій – не своїй землі. / І не пом'яне батько з сином,
 016B 0034 Село! І серце одпочине: / Село на нашій Україні – / Неначе писанка, село.

016В 0050 В тому господньому селі, / На нашій славній Україні, / Не знаю, де вони взялись,—
028В 0004 Мені невесело було / Й на нашій славній Україні. / Ніхто любив мене, вітав,
137В 0068 Тепер прелютая година / На нашій славній Україні. / Не мені вас, братця,
209В 0066 Неначе гори, поросли / На нашій, синочку, землі! / -----

НАШИМ 3

180В 0001 ----- / У нашім раї на землі / Нічого кращого немає,
207В 0046 Такії, Боже наш, діла / Ми творимо у нашім раї / На праведній твоїй землі!
218В 0089 ----- / Не в нашім краю, Богу милім, / Не за гетьманів і царів,

НАШОГО 3

061А 2567 ----- / «А в нашого Галайди хата на помості. / Грай, море! добре, море!
270А 0037 А вона все в'яла, / Та нашого злого пана / Кляла-проклинала.
205В 0054 Та переслав мені в неволю / Поета нашого... На волю / Мені ти двері одчинив!

НАШОЇ 5

150А 0002 «Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі / Із нашої України! / Чи там раду радять, як на
турка стати,
154А 0002 «Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі / Із нашої України; / Чи там раду радять, як на
турка стати,
171А 0025 Уродила рута... рута... / Волі нашої отрута. / -----
068В 0043 Лихая доленька моя!.. / У нашої старої пані / Малії паничі були;
272В 0018 – Чи ти ж, коню, будеш пити / З нашої криниці? / Чи буде та чорнобривка

НАШОМУ 3

014В 0018 Я сам пішов у москалі; / Таки ж у нашому селі / Назнав я дівчину... Вчащаю
095В 0079 Та й заголили в москалі! / Отак по нашому звичаю / Не думавши, кончають!
172В 0016 Щоб не росло таке зілля / На нашому полю. / -----

НАШОРОШИВ 1

061А 1456 А Залізник попереду / Нашорошив уха; / Їде собі, люльку курить,

НАШУ 9

057А 0106 В Україну ідїть, діти! / В нашу Україну, / Попідтинню, сиротами,
061А 0089 Спївай про Матрьошу, / Про Парашу, радість нашу, / Султан, паркет, шпори,—
150А 0008 Суши нашї сльози, заглуши кайдани, / Розвїй нашу тугу. / Ой заграй, заграй,
синесеньке море,
154А 0008 Суши нашї сльози, заглуши кайдани / Та розвїй нашу тугу. / Ой заграй, заграй,
синесеньке море,
180А 0416 Це той первий, що розпинав / Нашу Україну, / А вторая доканала
180А 0462 Високі могили – / Нашу славу. Боже милий, / Зжалься, Боже милий».
250А 0124 Та до того й історію / Нашу нам розкаже,— / Отойді ми заходимось!..
258А 0233 Може, й ми заплачем. / Або нашу заспївайте, / Невольники нашї».
057В 0289 Доводить до чоґо / Сатана той душу нашу. / Як не схаменеться

НАШО 47

019А 0001 ----- / Нащо мені чорні брови, / Нащо карі очі,
019А 0002 Нащо мені чорні брови, / Нащо карі очі, / Нащо літа молодїї,
019А 0003 Нащо карі очі, / Нащо літа молодїї, / Веселі, дівочі?
019А 0011 Мов пташка без волі... / Нащо ж мені краса моя, / Коли нема долі?..
019А 0026 Чужі люде не питають – / Та й нащо питати? / Нехай плаче сиротина,
027А 0044 З ножем у халяві,— піде руна гаєм, / Піде та замовкне – нащо щебетать? / Запеклюю
душу злодія не спинить,
030А 0378 Правда ваша, правда, люде! / Та й нащо те знати, / Що сльозами перед вами
030А 0381 Буду виливати? / Нащо воно? У всякого / І свого чимало...
030А 0602 Я Катруся твоя люба. / Нащо рвеш стремена?» / А він коня поганяє,

- 030A 0708 Панське личко, чорні брови... / Нащо? Щоб пізнали! / Змальовала, не сховала...
- 057A 0003 Лихо мені з вами! / Нащо стали на папері / Сумними рядами?..
- 057A 0017 Квіти мої, діти! / Нащо вас кохав я, нащо доглядав? / Чи заплаче серце одно на всім світі,
- 057A 0017 Квіти мої, діти! / Нащо вас кохав я, нащо доглядав? / Чи заплаче серце одно на всім світі,
- 061A 0358 Та й знову за працю. Отак треба жить! / Нащо батько, мати, високі палати, / Коли нема серця з серцем розмовлять?
- 061A 0379 Люди одібрали, бо їм було мало. / «Нащо йому доля? треба закопать: / Він і так багатий...»
- 061A 0472 «Не Бог, а ми. Признавайся!» / «Нащо б мав ховати, / Якби жива? Нехай, Боже,
- 061A 0619 Не дивиться, не слухає... / «Нащо мені врода, / Коли нема долі, нема талану!
- 061A 0908 ----- / А Гонти нащо? А Залізник? До Гонти сама... сама / писала: «Коли, каже...»
- 061A 2400 Що ти наробила? / Нащо мені дітей дала? / Чом мене не вбила?
- 114A 0181 Не питали, чого плаче. / Та й нащо питати? / Минулося. Помагало
- 114A 0269 Тяжко мені. Тяжко, мамо! / Нащо дала вроду? / Нащо брови змальовала,
- 114A 0270 Нащо дала вроду? / Нащо брови змальовала, / Дала карі очі?
- 114A 0274 Долі дати не хочеш! / Нащо ж мене годувала? / Нащо доглядала?
- 114A 0275 Нащо ж мене годувала? / Нащо доглядала? / Поки лиха я не знала,
- 173A 0054 Ой зозуле, зозуленько, / Нащо ти кувала, / Нащо ти їй довгі літа,
- 173A 0055 Нащо ти кувала, / Нащо ти їй довгі літа, / Сто літ накувала?
- 178A 0013 ----- / «Нащо мені коса-краса, / Очі голубині,
- 178A 0023 З ким, світе лукавий, / Скажи мені... Нащо мені / Тая слава... слава?
- 180A 0138 А он бачиш? Очі! Очі! / Нащо ви здалися, / Чом ви змалку не висохла,
- 180A 0309 Боже мій єдиний!! / Так от де рай! Уже нащо / Золотом облити
- 256A 0005 А все-таки лихо. / Нащо б, бачся, те згадувать, / Що давно минуло,
- 270A 0079 Королевий Цвіте, / Нащо мене Бог поставив / Цвітом на сім світі?
- 028В 0025 Хотілося б. Та що й гадать... / Нащо вже й Бога турбовать, / Коли по-нашому не буде.
- 029В 0035 А панам лукавим... / Нащо здалась козацькая / Великая слава?!..
- 029В 0083 Носив і свиту і жупан... / Нащо вже лихо за Уралом / Отим киргизам, отже, й там,
- 041В 0002 Один у другого питаєм, / Нащо нас мати привела? / Чи для добра? Чи то для зла?
- 041В 0004 Чи для добра? Чи то для зла? / Нащо живем? Чого бажаєм? / І, не дознавшись, умираєм,
- 057В 0237 Я не знаю й досі, / Нащо воно москалі ті / Коси заплітали,
- 076В 0234 Не буде там добра ніколи. / Нащо ж себе таки дурить? / Ходімо в селища, там люде,
- 161В 0232 Отакі батьки на світі, / Нащо вони дітям? / На наругу перед Богом.
- 173В 0001 ----- / Нащо мені женитися? / Нащо мені братись?
- 173В 0002 Нащо мені женитися? / Нащо мені братись? / Будуть з мене, молодого,
- 266В 0004 І о царях отих. І рци: / Нащо та сука, ваша мати, / Зо львами кліщилась, щенята?
- 278В 0017 Легкий, крилатий господине! / Нащо на дужому крилі / На вої любії мої,
- 280В 0014 – Вітрило-вітре, господине! / Нащо ти вієши, несеш / На легкому крилі своєму
- 299В 0002 О люди! люди небораки! / Нащо здалися вам царі? / Нащо здалися вам псарі?
- 299В 0003 Нащо здалися вам царі? / Нащо здалися вам псарі? / Ви ж таки люди, не собаки!

НЕ 2174

- 010A 0009 То виринав, то потопав. / Ще треті півні не співали, / Ніхто нігде не гомонів,
- 010A 0010 Ще треті півні не співали, / Ніхто нігде не гомонів, / Сичі в гаю перекликались,
- 010A 0021 Щоб залоскотати. / Не русальонка блукає: / То дівчина ходить,
- 010A 0023 То дівчина ходить, / Їй сама не зна (бо причинна), / Що такеє робить.
- 010A 0033 Та, мабуть, і згинув! / Не китайкою покрились / Козацькі очі,
- 010A 0035 Козацькі очі, / Не вимили біле личко / Слізюньки дівочі:
- 010A 0043 Його виглядає. / Не вернеться чорнобривий / Та й не привітає,
- 010A 0044 Не вернеться чорнобривий / Та й не привітає, / Не розплете довгу косу,
- 010A 0045 Та й не привітає, / Не розплете довгу косу, / Хустку не зав'яже,
- 010A 0046 Не розплете довгу косу, / Хустку не зав'яже, / Не на ліжку, в домовину
- 010A 0047 Хустку не зав'яже, / Не на ліжку, в домовину / Сиротою ляже!

- 010A 0073 А до неживого у яму б лягла. / Не так серце любить, щоб з ким поділитися, / Не так воно хоче, як Бог нам дає:
- 010A 0074 Не так серце любить, щоб з ким поділитися, / Не так воно хоче, як Бог нам дає: / Воно жить не хоче, не хоче журиться.
- 010A 0075 Не так воно хоче, як Бог нам дає: / Воно жить не хоче, не хоче журиться. / «Журись», – каже думка, жалю завдає.
- 010A 0075 Не так воно хоче, як Бог нам дає: / Воно жить не хоче, не хоче журиться. / «Журись», – каже думка, жалю завдає.
- 010A 0080 Вона все ходить, з уст ні пари. / Широкий Дніпр не гомонить: / Розбивши вітер чорні хмари
- 010A 0111 Поки відьми ще літають, / Поки півні не співають, / Посвіти нам... Он щось ходить!
- 010A 0158 При битій дорозі. / Знать, добре спить, що не чує, / Як кує зозуля,
- 010A 0160 Як кує зозуля, / Що не лічить, чи довго жить... / Знать, добре заснула.
- 010A 0171 А може, вже одчинила – / Не мені, другому... / Швидче, коню, швидче, коню,
- 010A 0185 Кличе її та цілує... / Ні, вже не pomoже! / «За що ж вони розлучили
- 015A 0002 Тече вода в синє море, / Та не витікає, / Шука козак свою долю,
- 015A 0009 А думка говорить: / «Куди ти йдеш, не спитавшись? / На кого покинув
- 015A 0013 Молоду дівчину? / На чужині не ті люде – / Тяжко з ними жити!
- 016A 0039 Цвісти над ним буду, / Щоб не пекло чуже сонце, / Не топтали люде.
- 016A 0040 Щоб не пекло чуже сонце, / Не топтали люде. / Я ввечері посумую,
- 016A 0044 Зійде сонце – утру сльози, / Ніхто й не побачить. / Вітре буйний, вітре буйний!
- 018A 0006 Утопився б молоденький, / Щоб не нудить світом, / Утопився б – тяжко жити,
- 018A 0021 Сміється, кепкує. / Чи я ж тобі не вродливий, / Чи не в тебе вдався,
- 018A 0022 Чи я ж тобі не вродливий, / Чи не в тебе вдався, / Чи не люблю тебе щиро,
- 018A 0023 Чи не в тебе вдався, / Чи не люблю тебе щиро, / Чи з тебе сміявся?
- 018A 0027 Люби, кого знаєш, / Та не смійся надо мною, / Як коли згадаєш.
- 018A 0034 Пішов козак, сумуючи, / Нікого не кинув, / Шукав долі в чужім полі
- 019A 0023 День і ніч воркує; / Ніхто його не питає, / Не знає, не чує.
- 019A 0024 Ніхто його не питає, / Не знає, не чує. / Чужі люде не питають –
- 019A 0024 Ніхто його не питає, / Не знає, не чує. / Чужі люде не питають –
- 019A 0025 Не знає, не чує. / Чужі люде не питають – / Та й нащо питати?
- 019A 0030 Плач же, серце, плачте, очі, / Поки не заснули, / Голосніше, жалібніше,
- 020A 0016 «Була колись гетьманщина / Та вже не вернеться!.. / -----
- 020A 0023 Як мала дитина. / Ніхто її не рятує... / Козачество гине,
- 020A 0032 Запродана жидам віра, / В церкву не пускають! / Як та галич поле криє,
- 020A 0038 Обіззався Наливайко – / Не стало кравчини! / Обіззавсь козак Павлюга –
- 020A 0073 ----- / Вже не три дні, не три ночі / Б'ється пан Трясило.
- 020A 0073 ----- / Вже не три дні, не три ночі / Б'ється пан Трясило.
- 020A 0106 Прокинулись ляшки-панки / Та й не повставали. / Зійшло сонце – ляшки-панки
- 020A 0134 Було колись, панували, / Та більше не будем!.. / Тії слави козацької
- 020A 0136 Тії слави козацької / Повік не забудем!..» / -----
- 020A 0138 Умовк кобзар, сумуючи: / Щось руки не грають. / Кругом хлопці та дівчата
- 024A 0016 «Була колись гетьманщина, / Та вже не вернеться. / -----
- 024A 0023 Як мала дитина. / Ніхто її не рятує... / Козачество гине,
- 024A 0032 Запродана жидам церков, / В церков не пускають! / Як та галич поле криє,
- 024A 0038 Обіззався Наливайко – / Не стало кравчини! / Обіззавсь козак Павлюга –
- 024A 0045 ----- / Вже не три дні, не три ночі / Б'ється наш Трясило.
- 024A 0045 ----- / Вже не три дні, не три ночі / Б'ється наш Трясило.
- 024A 0078 Прокинулись ляшки-панки / Та не поставали. / Встало сонце – ляшки-панки
- 024A 0106 Умовк кобзар, сумуючи, / Щось руки не грають. / Кругом хлопці та дівчата
- 027A 0008 А де ж дівся соловейко? / Не питай, не знає. / Згадай лихо, та й байдуже...
- 027A 0008 А де ж дівся соловейко? / Не питай, не знає. / Згадай лихо, та й байдуже...
- 027A 0012 Згадай добре – серце в'яне, / Чому не осталося? / Отож глянута згадаю:
- 027A 0016 Защобече на калині – / Ніхто не минає. / Чи багатий, кого доля,
- 027A 0020 Убирає, доглядає, / Не міне калину. / Чи сирота, що до світа
- 027A 0032 В'яне, сохне сиротою, / Де дітись, не знає, / Піде на шлях подивитись,

- 027A 0045 Піде та замовкне – нащо щебетать? / Запеклюю душу злодія не спинить, / Тільки стратить голос, добру не навчить.
- 027A 0046 Запеклюю душу злодія не спинить, / Тільки стратить голос, добру не навчить. / Нехай же лютує, поки сам загине,
- 027A 0068 А де ж дівся соловейко? / Не питай, не знає. / Недавно, недавно у нас в Україні
- 027A 0068 А де ж дівся соловейко? / Не питай, не знає. / Недавно, недавно у нас в Україні
- 027A 0079 Сонцем засіяла, / Не вмре кобзар, бо навіки / Його привітала.
- 027A 0084 Поки сонце з неба сяє, / Тебе не забудуть! / Праведная душе, прийми мою мову
- 027A 0086 Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви,
- 027A 0087 Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини до мене хоть на одно слово
- 027A 0097 Дивлюся на море широке, глибоке, / Поплив би на той бік – човна не дають. / Згадаю Енея, згадаю родину,
- 027A 0101 А хвилі на той бік ідуть та ревуть. / А може, я й темний, нічого не бачу, / Злая доля, може, по тім боці плаче,
- 027A 0107 Там з вітром могила в степу розмовляє, / Там не одинокий був би з нею й я. / Праведная душе, прийми мою мову
- 027A 0109 Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви,
- 027A 0110 Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини до мене хоч на одно слово
- 030A 0002 Кохайтеся, чорнобриві, / Та не з москалями, / Бо москалі – чужі люде,
- 030A 0015 Коли знає, за що; / Люде серця не побачать, / А скажуть – ледащо!
- 030A 0018 Кохайтеся ж, чорнобриві, / Та не з москалями, / Бо москалі – чужі люде,
- 030A 0021 ----- / Не слухала Катерина / Ні батька, ні неньки,
- 030A 0030 Кличе мати вечеряти, / А донька не чує; / Де жартує з москаликом,
- 030A 0033 Там і заночує. / Не дві ночі карі очі / Любо цілувала,
- 030A 0039 Що хотять говорять: / Вона любить, то й не чує, / Що вкралось горе.
- 030A 0050 Обіцявся чорнобривий, / Коли не загине, / Обіцявся вернутися.
- 030A 0057 Що хотять говорять. / Не журиться Катерина – / Слізюньки втирає,
- 030A 0061 Без неї співають. / Не журиться Катерина – / Вмиється сльозюю,
- 030A 0065 Піде за водою, / Щоб вороги не бачили; / Прийде до криниці,
- 030A 0072 Вернулася – і раденька, / Що ніхто не бачив. / Не журиться Катерина
- 030A 0073 Що ніхто не бачив. / Не журиться Катерина / І гадки не має –
- 030A 0074 Не журиться Катерина / І гадки не має – / У новенькій хустиночці
- 030A 0090 «В тебе дочка чорнобрива, / Та ще й не єдина, / А муштрує у запечку
- 030A 0112 Поглядає – нема, нема... / Чи то ж і не буде? / Пішла б в садок поплакати,
- 030A 0122 А там... а там... сину, сину!» / Та й не доказала. / -----
- 030A 0127 Катерина вийшла. / Вийшла, та вже не співає, / Як перше співала,
- 030A 0131 В вишник дожидала. / Не співає чорнобрива, / Кляне свою долю.
- 030A 0140 Так далеко чорнобривий, / Не чує, не бачить, / Як вороги сміються їй,
- 030A 0140 Так далеко чорнобривий, / Не чує, не бачить, / Як вороги сміються їй,
- 030A 0147 Другую кохає! / Ні, чорнявий не убитий, / Він живий, здоровий...
- 030A 0157 Карі оченята, / Та не вмiла на сім світі / Щастя-долі дати.
- 030A 0169 На руки схилився, / Не дивиться на світ божий: / Тяжко зажурився.
- 030A 0181 Иди ж їх шукати, / Та не кажи добрим людам, / Що є в тебе мати.
- 030A 0197 У Москві сveckрухи. / Не слухала моїх річей, / То її послухай.
- 030A 0202 Будь щаслива в чужих людях, / До нас не вертайся! / Не вертайся, дитя моє,
- 030A 0203 До нас не вертайся! / Не вертайся, дитя моє, / З далекого краю...
- 030A 0240 На хрест почепила, / Промовила: «Не вернуса! / В далекому краю
- 030A 0248 Чужим людам скаже... / Не розкажуй, голубонько! / Де б не заховали,
- 030A 0249 Не розкажуй, голубонько! / Де б не заховали, / Щоб грiшної на сім світі
- 030A 0251 Щоб грiшної на сім світі / Люде не займали. / Ти не скажеш... Ось хто скаже,
- 030A 0252 Люде не займали. / Ти не скажеш... Ось хто скаже, / Що я його мати!
- 030A 0274 За сльозами за гіркими / І світа не бачить, / Тільки сина пригортає,

- 030A 0278 А воно, як янгелятко, / Нічого не знає, / Маленькими ручицями
030A 0287 Дечого багато, / Та не чули вже тих річей / Ні батько, ні мати...
030A 0312 Здається, панують, / А долі не знають – / Ні долі, ні волі!
030A 0346 Бодай же вас, чорні брови, / Нікому не мати, / Коли за вас таке лихо
030A 0370 Попоміряв і я колись – / Щоб його не мірять!.. / Розказав би про те лихо,
030A 0374 «Бреше,–скажуть,–сякий-такий!» / (Звичайно, не в очі.) / «А так тільки псує мову
030A 0386 Та тютюну, щоб, знаєте, / Дома не журились. / А то лихо розказувать,
030A 0428 Отож-то дивіться та кайтесь, дівчата, / Щоб не довелося москаля шукать, / Щоб не
довелося, як Катря шукає...
030A 0429 Щоб не довелося москаля шукать, / Щоб не довелося, як Катря шукає... / Тоді не
питаєте, за що люде лають,
030A 0430 Щоб не довелося, як Катря шукає... / Тоді не питаєте, за що люде лають, / За що не
пускають в хату ночувать.
030A 0431 Тоді не питаєте, за що люде лають, / За що не пускають в хату ночувать. / Не
питаєте, чорнобриві,
030A 0432 За що не пускають в хату ночувать. / Не питаєте, чорнобриві, / Бо люде не знають;
030A 0433 Не питаєте, чорнобриві, / Бо люде не знають; / Кого Бог кара на світі,
030A 0439 Сиротині сонце світить / (Світить, та не гріє) – / Люде б сонце заступили,
030A 0442 Якби мали силу, / Щоб сироті не світило, / Сльози не сушило.
030A 0443 Щоб сироті не світило, / Сльози не сушило. / А за віщо, Боже милий!
030A 0449 Щоб плакала!.. Серце моє! / Не плач, Катерино, / Не показуй людям сльози,
030A 0450 Не плач, Катерино, / Не показуй людям сльози, / Терпи до загину!
030A 0452 Терпи до загину! / А щоб личко не марніло / З чорними бровами,
030A 0456 Умиєся сльозами. / Умиєся – не побачать, / То й не засміються;
030A 0457 Умиєся – не побачать, / То й не засміються; / А серденько одпочине,
030A 0462 Жартуючи кинув Катрусю москаль. / Недоля не бачить, з ким їй жартувати, / А
люде хоч бачать, та людям не жаль:
030A 0463 Недоля не бачить, з ким їй жартувати, / А люде хоч бачать, та людям не жаль: /
«Нехай,– кажуть,– гине ледача дитина,
030A 0465 «Нехай,– кажуть,– гине ледача дитина, / Коли не зуміла себе шанувать». /
Шануйтеся ж, любі, в недобру годину
030A 0467 Шануйтеся ж, любі, в недобру годину / Щоб не довелося москаля шукать. / -----
030A 0484 Мого Йвана чорнявого?» / А ті: «Мы не знаем». / І, звичайно, як москалі,
030A 0488 «Ай да баба! Ай да наши! / Кого не надуєт!» / Подивилась Катерина:
030A 0491 «І ви, бачу, люде! / Не плач, сину, моє лихо! / Що буде, то й буде.
030A 0519 Коли пустять в хату; / А не пустять, то й надворі / Будем ночувати.
030A 0524 Де ж ти будеш ночувати, / Як мене не стане? / З собаками, мій синочку,
030A 0528 Собаки злі, покусають, / Та не заговорять, / Не розкажуть, сміючися...
030A 0529 Та не заговорять, / Не розкажуть, сміючися... / З псами їсти й пити...
030A 0536 Його б'ють і лають, закують в неволю, / Та ніхто про матір на сміх не пита; / А
Йвася питають, заранне питають,
030A 0538 А Йвася питають, заранне питають, / Не дадуть до мови дитині дожить. / На кого
собаки на улиці лають?
030A 0543 Одна його доля – чорні бровенята. / Та й тих люде заздрі не дають носити. / -----
030A 0562 Та де тобі! Таке лихо, / Що не видно й світа. / «Еге, бачу, яка фуга!
030A 0576 Полетіла Катерина / І не одяглася. / «Мабуть, добре Московщина
030A 0598 Хіба забув Катерину? / Хіба не пізнаєш? / Подивися, мій голубе,
030A 0604 А він коня поганяє, / Нібито й не бачить. / «Постривай же, мій голубе!
030A 0606 «Постривай же, мій голубе! / Дивись – я не плачу. / Ти не пізнав мене, Йване?
030A 0607 Дивись – я не плачу. / Ти не пізнав мене, Йване? / Серце, подивися,
030A 0624 Мій батечку, мій братику! / Хоч ти не цурайся! / Наймичкою тобі стану...
030A 0634 Покинь мене, забудь мене, / Та не кидай сина. / Не покинеш?.. Серце моє,
030A 0635 Та не кидай сина. / Не покинеш?.. Серце моє, / Не втікай од мене...
030A 0636 Не покинеш?.. Серце моє, / Не втікай од мене... / Я винесу тобі сина».
030A 0651 Возьміть за собою, / Не цурайтесь, лебедики: / Воно сиротина;
030A 0657 Як батько покинув,– / Бодай його не кидала / Лихая година!

- 030A 0686 Дунув вітер понад ставом – / І сліду не стало. / -----
 030A 0687 ----- / То не вітер, то не буйний, / Що дуба ламає,
 030A 0687 ----- / То не вітер, то не буйний, / Що дуба ламає,
 030A 0689 Що дуба ламає, / То не лихо, то не тяжке, / Що мати вмирає;
 030A 0689 Що дуба ламає, / То не лихо, то не тяжке, / Що мати вмирає;
 030A 0691 Що мати вмирає; / Не сироти малі діти, / Що неньку сховали –
 030A 0701 Що йому зосталось, / Кого батько і не бачив, / Мати одцуралась?
 030A 0709 Нащо? Щоб пізнали! / Змальовала, не сховала... / Бодай полиняли!
 030A 0719 Ісуса співає. / Хто йде, іде – не минає: / Хто бублик, хто гроші;
 030A 0726 «Дала,– кажуть,– бровенята, / Та не дала долі!» / -----
 030A 0742 Пізнав батько свого сина, / Та не хоче взяти. / Пита пані, як зветься?
 045A 0002 Перебендя старий, сліпий – / Хто його не знає? / Він усюди вештається
 045A 0016 Сяде собі, заспіває: / «Ой не шуми, луже!» / Заспіває та й згадає,
 045A 0056 Старий заховавсь / В степу на могилі, щоб ніхто не бачив, / Щоб вітер по полю слова
розмавав,
 045A 0058 Щоб вітер по полю слова розмавав, / Щоб люде не чули, бо то боже слово, / То серце
по волі з Богом розмовля,
 045A 0072 Що море говорить, де сонце ночує – / Його на сім світі ніхто не прийма; / Один він
між ними, як сонце високе,
 045A 0085 Ходи собі, мій голубе, / Поки не заснуло / Твоє серце, та виспівуй,
 045A 0087 Твоє серце, та виспівуй, / Щоб люде не чули. / А щоб тебе не цурались,
 045A 0088 Щоб люде не чули. / А щоб тебе не цурались, / Потурай їм, брате!
 047A 0023 Козака дівчина. / Полюбила – не спинила: / Пішов – та й загинув...
 047A 0026 Якби знала, що покине – / Було б не любила; / Якби знала, що загине –
 047A 0028 Якби знала, що загине – / Було б не пустила; / Якби знала – не ходила б
 047A 0029 Було б не пустила; / Якби знала – не ходила б / Пізно за водою,
 047A 0031 Пізно за водою, / Не стояла б до півночі / З милим під вербою.
 047A 0037 Що нам в світі зострінеться... / Не знайте, дівчата! / Не питайте свою долю!..
 047A 0038 Не знайте, дівчата! / Не питайте свою долю!.. / Само серце знає,
 047A 0042 Поки закопають, / Бо не довго, чорнобриві! / Карі оченята,
 047A 0045 Біле личко червоніє – / Не довго, дівчата! / До полудня, та й зав'яне,
 047A 0057 А він її запитає, / Чи не біла мати. / Стануть собі обіймуться –
 047A 0062 Обоє раденькі... / Ніхто того не побачить, / Ніхто не спитає:
 047A 0063 Ніхто того не побачить, / Ніхто не спитає: / «Де ти була, що робила?»
 047A 0069 Чуло серце недоленьку, / Сказати не вміло. / Не сказало – осталася,
 047A 0070 Сказати не вміло. / Не сказало – осталася, / День і ніч воркує,
 047A 0073 Як голубка без голуба, / А ніхто не чує... / -----
 047A 0074 ----- / Не щебече соловейко / В лузі над водою,
 047A 0076 В лузі над водою, / Не співає чорнобрива, / Стоя під вербою,
 047A 0078 Стоя під вербою, / Не співає – сиротою / Білим світом нудить:
 047A 0089 Сохне вона, як квіточка; / Мати не питає: / «Чого в'янеш, моя доню?»
 047A 0091 «Чого в'янеш, моя доню?» / Стара не спитала, / За сивого, багатого
 047A 0095 «Іди, доню,–каже мати,– / Не вік дівувати! / Він багатий, одинокий –
 047A 0098 Будеш панувати». / «Не хочу я панувати, / Не піду я, мамо!
 047A 0099 «Не хочу я панувати, / Не піду я, мамо! / Рушниками, що придбала,
 047A 0106 ----- / Не слухала стара мати, / Робила, що знала –
 047A 0127 Любить того, моя сиза, / Серце не навчити! / Пішла б же я утопилась –
 047A 0130 Жаль душу згубити... / Коли не жив чорнобривий, / Зроби, моя пташко!
 047A 0132 Зроби, моя пташко! / Щоб додому не вернулась... / Тяжко мені, тяжко!
 047A 0150 Піди до криниці. / Поки півні не співали, / Умийся водою,
 047A 0155 Вип'єш – біжи, якомога; / Що б там не кричало, / Не оглянься, поки станеш
 047A 0156 Що б там не кричало, / Не оглянься, поки станеш / Аж там, де прощалась.
 047A 0160 Місяць серед неба, / Випий ще раз; не приїде – / Втретє випить треба.
 047A 0169 А за третій, моя доню! / Не питай, що буде... / Та ще, чуєш, не хрестися –
 047A 0170 Не питай, що буде... / Та ще, чуєш, не хрестися – / Бо все піде в воду...

- 047A 0177 Вийшла з хати – чи йти, чи ні?.. / «Ні! Вже не вернуся!» / Прийшла... Вмилась, напилася,
- 047A 0181 Вдруге, втретє напилася / І не оглянулась. / Полетіла, мов на крилах,
- 047A 0193 Спитай Бога, чи діжду я, / Чи не діжду пари? / Рости, рости, подивися
- 047A 0205 Скажи йому, що загину, / Коли не прибуде! / Сама хоче мене мати
- 047A 0217 До схід сонця, ранісінько, / Щоб ніхто не бачив... / Рости ж, серце-тополенько,
- 052A 0025 Морем червоніла... / Верніться!» – «Не вернуться! – / Заграло, сказало
- 052A 0027 Заграло, сказало / Синє море.– Не вернуться, / Навіки пропали!»
- 052A 0031 Така їх доля: / Не вернуться сподівані, / Не вернеться воля.
- 052A 0032 Не вернуться сподівані, / Не вернеться воля. / Не вернуться запорожці,
- 052A 0033 Не вернеться воля. / Не вернуться запорожці, / Не встануть гетьмани,
- 052A 0034 Не вернуться запорожці, / Не встануть гетьмани, / Не покриють Україну
- 052A 0035 Не встануть гетьмани, / Не покриють Україну / Червоні жупани!
- 052A 0040 Тяжко-важко сиротині, / А ніхто не бачить... / Тільки ворог, що сміється...
- 052A 0043 Смійся, лютий враже! / Та не дуже, бо все гине – / Слава не поляже;
- 052A 0044 Та не дуже, бо все гине – / Слава не поляже; / Не поляже, а розкаже,
- 052A 0045 Слава не поляже; / Не поляже, а розкаже, / Що діялось в світі,
- 052A 0050 Наша дума, наша пісня / Не вмре, не загине... / От де, люде, наша слава,
- 052A 0050 Наша дума, наша пісня / Не вмре, не загине... / От де, люде, наша слава,
- 052A 0060 Ех, якби-то!.. Та що й казати? / Кебети не маю. / А до того – Московщина,
- 052A 0063 Кругом чужі люде... / «Не потурай»,– може, скажеш, / Та що з того буде?
- 052A 0076 Блужу в снігах та сам собі: / «Ой не шуми, луже!» / Не втну більше. А ти, батьку,
- 052A 0077 «Ой не шуми, луже!» / Не втну більше. А ти, батьку, / Як сам, здоров, знаєш,
- 055A 0057 «Нехай ворог гине! / Не в Синопу, отамани, / Панове молодці,
- 057A 0005 Сумними рядами?.. / Чом вас вітер не розвіяв / В степу, як пилину?
- 057A 0007 В степу, як пилину? / Чом вас лихо не приспало, / Як свою дитину?..
- 057A 0010 Бо вас лихо на світ на сміх породило, / Поливали сльози... Чом не затопили, / Не винесли в море, не розмили в полі?
- 057A 0011 Поливали сльози... Чом не затопили, / Не винесли в море, не розмили в полі? / Не питали б люди, що в мене болить,
- 057A 0011 Поливали сльози... Чом не затопили, / Не винесли в море, не розмили в полі? / Не питали б люди, що в мене болить,
- 057A 0012 Не винесли в море, не розмили в полі? / Не питали б люди, що в мене болить, / Не питали б, за що проклинаю долю,
- 057A 0013 Не питали б люди, що в мене болить, / Не питали б, за що проклинаю долю, / Чого нуду світом? «Нічого робить»,–
- 057A 0015 Чого нуду світом? «Нічого робить»,– / Не сказали б на сміх... / -----
- 057A 0023 Що заплачуть на сі думи – / Я більше не хочу... / Одну сльозу з очей карих –
- 057A 0038 Що на Україні, / Серце мліло, не хотіло / Співати на чужині...
- 057A 0040 Співати на чужині... / Не хотілось в снігу, в лісі, / Козацьку громаду
- 057A 0057 Засівала трупом поле, / Поки не остило... / Лягла спочить... А тим часом
- 057A 0071 А за лихо... Та цур йому! / Хто його не знає!.. / А надто той, що дивиться
- 057A 0077 Журбою / Не накличу собі долі, / Коли так не маю.
- 057A 0078 Не накличу собі долі, / Коли так не маю. / Нехай злидні живуть три дні –
- 057A 0083 Коло свого серця, / Щоб вороги не бачили, / Як лихо сміється...
- 057A 0089 Шебече та плаче / Нишком – люди не побачуть, / То й не засміються...
- 057A 0090 Нишком – люди не побачуть, / То й не засміються... / Не втирайте ж мої сльози,
- 057A 0091 То й не засміються... / Не втирайте ж мої сльози, / Нехай собі ллються,
- 057A 0095 Щодня і щоночі, / Поки, поки... не засиплють / Чужим піском очі...
- 057A 0098 Отаке-то... А що робить? / Журба не поможе. / Хто ж сироті завидує –
- 060A 0028 «Було колись – минулося, / Не вернеться знову». / Полетів би, послушав би,
- 061A 0003 Куди ж воно ділось? Відкіля взялось? / І дурень, і мудрий нічого не знає. / Живе... умирає... Одно зацвіло,
- 061A 0019 Порай мені ще раз, де дітись з журбою? / Я не самотній, я не сирота – / Єсть у мене діти, та де їх подіти?

- 061A 0019 Порай мені ще раз, де дітись з журбою? / Я не одинокий, я не сирота – / Єсть у мене діти, та де їх подіти?
- 061A 0026 Що так вона нишком над ними ридала. / Ні, не заховаю, бо душа жива. / Як небо блакитне – нема йому краю,
- 061A 0048 Хоч і лихо зострінеться, / Так не на чужині. / Там найдеться душа щира,
- 061A 0050 Там найдеться душа щира, / Не дасть погібати, / А тут... а тут... Тяжко, діти!
- 061A 0057 Сонце навіть гудять: / «Не відтіля, – каже, – сходить, / Та не так і світить,
- 061A 0058 «Не відтіля, – каже, – сходить, / Та не так і світить, / Отак, – каже, – було б треба...»
- 061A 0062 Треба слухать, може, й справді / Не так сонце сходить, / Як письменні начитали...
- 061A 0078 У постолах. Дурень! дурень! / Били, а не вчили. / Од козацтва, од гетьманства
- 061A 0081 Високі могили – / Більш нічого не осталося, / Та й ті розривають;
- 061A 0098 Теплий кожух, тільки шкода – / Не на мене шитий, / А розумне ваше слово
- 061A 0102 Вибачайте... кричть собі, / Я слухать не буду / Та й до себе не покличу:
- 061A 0103 Я слухать не буду / Та й до себе не покличу: / Ви розумні люди –
- 061A 0150 Шинкар знає, наливає / І не схаменеться; / Кобзар вшкварив, а козаки –
- 061A 0169 Вельможна громада / Не втерпіла, ударила / Старими ногами.
- 061A 0174 Дивлюся, сміюся, дрібні утираю – / Я не одинокий, є з ким в світі жить; / У моїй хатині, як в степу безкраїм,
- 061A 0180 Тихесенько Гриця дівчина співає – / Я не одинокий, є з ким вік дожить. / От де мое добро, гроші,
- 061A 0211 На широком світі». / «Постривайте... світ – не хата, / А ви малі діти,
- 061A 0221 Все письменне стало. / Вибачайте, що не вивчив, / Бо й мене хоч били,
- 061A 0226 Тма, мна знаю, а оксію / Не втну таки й досі. / Що ж вам скажуть? Ходім, сини,
- 061A 0237 Козацького роду, / Не одцуравсь того слова, / Що мати співала,
- 061A 0241 З малим розмовляла; / Не одцуравсь того слова, / Що про Україну
- 061A 0249 На раду ласкаву. / Якби не він спіткав мене / При лихій годині,
- 061A 0256 Тяжко, важко нудить світом, / Не знаючи за що. / Минулося, щоб не снилось!..
- 061A 0257 Не знаючи за що. / Минулося, щоб не снилось!.. / Ходімо, хлоп'ята,
- 061A 0260 Коли мені на чужині / Не дав погібати, / То й вас прийме, привітає,
- 061A 0274 З німотою... Було колись... / Та що не минає? / Було, шляхта, знай, чваниться,
- 061A 0278 Та королем коверзує... / Не кажу Степаном / Або Яном Собієським:
- 061A 0294 Довго таке творилося, / Поки не в Варшаві / Запановав над ляхами
- 061A 0298 Запановав та й думав шляхту / Приборкать трошки... Не зумів! / Добра хотів, як дітям мати,
- 061A 0331 Упоравшись, біжи в Вільшану: / Імості треба. Не барись». / Пішов Ярема, похилився.
- 061A 0335 Над козаком коверзував. / Ярема гнувся, бо не знав, / Не знав, сіромаха, що вирости крила,
- 061A 0336 Ярема гнувся, бо не знав, / Не знав, сіромаха, що вирости крила, / Що неба достане, коли полетить,
- 061A 0338 Що неба достане, коли полетить, / Не знав, нагинався... / -----
- 061A 0349 Попихач жидівський, виріс у порогу; / А не клене долі, людей не займа. / Та й за що їх лаять? Хіба вона знають,
- 061A 0349 Попихач жидівський, виріс у порогу; / А не клене долі, людей не займа. / Та й за що їх лаять? Хіба вона знають,
- 061A 0355 Трапляється, часом тихенько заплаче, / Та й то не од того, що серце болить: / Що-небудь згадає або що побачить...
- 061A 0373 Минулося, розійшлося, / І сліду не стало. / Серце мліє, як згадаю...
- 061A 0375 Серце мліє, як згадаю... / Чому не осталося? / Чому не осталося, чому не вітало?
- 061A 0376 Чому не осталося? / Чому не осталося, чому не вітало? / Легше було б сльози, журбу вилити.
- 061A 0376 Чому не осталося? / Чому не осталося, чому не вітало? / Легше було б сльози, журбу вилити.
- 061A 0382 Багатий на лати / Та на дрібні сльози – бодай не втирать! / Доле моя, доле! Де тебе шукать?
- 061A 0385 Вернися до мене, до моєї хати, / Або хоч приснився... Не хочеться спать. / -----
- 061A 0387 Вибачайте, люди добрі: / Може, не до ладу, / Та прокляте лихо-злидні

- 061A 0389 Та прокляте лихо-злидні / Кому не завадить? / Може, ще раз зустрінємось,
061A 0393 За Яремою по світу, / А може... й не знаю. / Лихо, люди, всюди лихо.
061A 0399 Гнуться мовчки, усміхаться, / Щоб люди не знали, / Що на серці заховано,
061A 0401 Що на серці заховано, / Щоб не привітали. / Бо їх ласка... Нехай сниться
061A 0404 Тому, в кого доля, / А сироті щоб не снилась, / Не снилась ніколи!
061A 0405 А сироті щоб не снилась, / Не снилась ніколи! / Тяжко, нудно розказувать,
061A 0407 Тяжко, нудно розказувать, / А мовчати не вмю. / Виливайся ж, слово-сльози:
061A 0409 Виливайся ж, слово-сльози: / Сонечко не гріє, / Не висушить. Поділюся
061A 0410 Сонечко не гріє, / Не висушить. Поділюся / Моїми сльозами...
061A 0412 Моїми сльозами... / Та не з братом, не з сестрою – / З німими стінами
061A 0412 Моїми сльозами... / Та не з братом, не з сестрою – / З німими стінами
061A 0458 А жид зогнув спину: / «Не жартуйте, мості-пане!» / «Добривечір в хату!
061A 0471 Нехай Бог карає!» / «Не Бог, а ми. Признавайся!» / «Нащо б мав ховати,
061A 0479 «Як же воно? / Далєбі, не знаю». / «Отак, дивись...»
061A 0492 По столу гуляє. / «Єще Польща не згінєла!» – / Хто куди гукає.
061A 0500 Знай, гукають: «Жиде, меду!» / Жид не схаменеться. / «Де цимбали? Грай, псявіро!»
061A 0508 «Добре, годі! Тепер співай!» / «Не вмю, ей-богу!» / «Не божись, собача шкуро!»
061A 0509 «Не вмю, ей-богу!» / «Не божись, собача шкуро!» / «Яку ж вам? Небогу?»
061A 0516 Що боліли ноги; / На панщину не ходила, / А за парубками
061A 0534 «Що слухали. / Не кривись, поганий! / Не жартуєм. Давай гроші!»
061A 0535 Не кривись, поганий! / Не жартуєм. Давай гроші!» / «Де мені їх взяти?
061A 0552 «Почуєм, почуєм, / Та не бреши, бо, хоч здохни, / Брєхня не поможе».
061A 0553 Та не брєши, бо, хоч здохни, / Брєхня не поможе». / «Ні, в Вільшаній...»
061A 0563 Їх так очухрали». / «Та ні, не те... вибачайте... / Щоб лиха не знали,
061A 0564 «Та ні, не те... вибачайте... / Щоб лиха не знали, / Щоб вам гроші приснилися...
061A 0571 Що-то за хороше! / А червінців! хоч не його, / Так що? Аби гроші».
061A 0618 Лєдвє-лєдвє ходить, / Не дивиться, не слухає... / «Нащо мені врода,
061A 0618 Лєдвє-лєдвє ходить, / Не дивиться, не слухає... / «Нащо мені врода,
061A 0625 Стеблину-билину вітри рознесуть: / Так і мене люде не знають, де діти. / За що ж одцурались? Що я сирота.
061A 0634 Найду або долю, або за Дніпром / Ляжу головою... А ти не заплачєш, / А ти не побачиш, як ворон клює
061A 0635 Ляжу головою... А ти не заплачєш, / А ти не побачиш, як ворон клює / Ті карії очі, ті очі козачі,
061A 0640 Забудь, що клялася; другого шукай; / Я тобі не пара; я в сірій свитині, / А ти титарівна. Кращого вітай,
061A 0643 Вітай, кого знаєш... Така моя доля. / Забудь мене, пташко, забудь, не журись. / А коли почувєш, що на чужім полі
061A 0677 І сльози блиснули. / «Не плач, серце, я жартую». / «Жарти!»
061A 0684 А ти й справді плачєш. / Ну, не плач же, глянь на мене: / Завтра не побачиш.
061A 0685 Ну, не плач же, глянь на мене: / Завтра не побачиш. / Завтра буду я далеко.
061A 0696 Та й дивитись буду; / Поки не вмру, дивитимусь». / «А може, й забудєш?
061A 0703 «Хіба краща є за тебе?» / «Може, й є – не знаю». / «Гнівиш Бога, моє серце:
061A 0726 Як він буде панувати, / Коли не загине. / Аж обридло, слухаючи,
061A 0750 Слухать тую мову. / Ото мова! Не розкажу, / Мої чорноброві,
061A 0752 Мої чорноброві, / Не розкажу против ночі, / А то ще присниться.
061A 0757 Тихесєнько, гарнесєнько, / Щоб ніхто не бачив / Ні дівочі дрібні сльози,
061A 0767 Треба глянуть та розказать... / Бодай не дивиться! / Бодай не дивитись, бодай не казати!
061A 0768 Бодай не дивиться! / Бодай не дивитись, бодай не казати! / Бо за людей сором, бо серце болить.
061A 0768 Бодай не дивиться! / Бодай не дивитись, бодай не казати! / Бо за людей сором, бо серце болить.
061A 0791 Мерщій же приском посипай! / Що? скажєш, шельмо?.. І не стогне! / Завзята бєстїя! Стривай!»
061A 0795 «У тїм'я цвяшок закатай!» / Не витєрпів святої кари, / Упав, сердега. Пропадай,

- 061A 0824 Біліє місяць; люде сплять, / І титар спить... Не рано встане: / Навіки, праведний, заснув.
- 061A 0832 Що ви будували, де ви панували! / Заплакали б тяжко, бо ви б не пізнали / Козацької слави убогих руїн.
- 061A 0844 А те, що минуло, / Не згадуйте, пани-брати, / Бо щоб не почули.
- 061A 0845 Не згадуйте, пани-брати, / Бо щоб не почули. / Та й що з того, що згадаєш?
- 061A 0853 Червоніє, круглолиций, / Горить, а не сяє, / Неначе зна, що не треба
- 061A 0854 Горить, а не сяє, / Неначе зна, що не треба / Людям його світу,
- 061A 0864 Як ножі святили.) / Людей не чуть; через базар / Кажан костокрилий
- 061A 0879 Он кого, дивіться. Лягли по долині, / Неначе побиті, ні слова не чуть. / Ото гайдамаки. На гвалт України
- 061A 0890 Невроку їй, нехай царствує; / Нехай не вадить, як не чує! / Поміж возами нігде стать:
- 061A 0890 Невроку їй, нехай царствує; / Нехай не вадить, як не чує! / Поміж возами нігде стать:
- 061A 0901 ----- / Мудра голова, сидить собі в хуторі, ніби не знає нічого, / а дивишся – скрізь Головатий. «Коли сам, – каже, – не
- 061A 0902 Мудра голова, сидить собі в хуторі, ніби не знає нічого, / а дивишся – скрізь Головатий. «Коли сам, – каже, – не / повершу, то синові передам».
- 061A 0914 розумні; химерять, химерять, та й зроблять з лемеша / швайку. Де можна лантух, там торби не треба. Купили / хрину, треба з'їсти; плачте, очі, хоч повилазьте; бачили,
- 061A 0916 хрину, треба з'їсти; плачте, очі, хоч повилазьте; бачили, / що купували – грошам не пропадять! А то думають, / думають, ні вголос, ні мовчки; а ляхи догадаються – от
- 061A 0918 думають, ні вголос, ні мовчки; а ляхи догадаються – от / тобі й пшик! Що там за рада? Чом вони не дзвонять? Чим / спиниш народ, щоб не гомонів? Не десять душ, а, слава
- 061A 0919 тобі й пшик! Що там за рада? Чом вони не дзвонять? Чим / спиниш народ, щоб не гомонів? Не десять душ, а, слава / Богу, вся Смілянщина, коли не вся Україна. Он, чуєте?
- 061A 0919 тобі й пшик! Що там за рада? Чом вони не дзвонять? Чим / спиниш народ, щоб не гомонів? Не десять душ, а, слава / Богу, вся Смілянщина, коли не вся Україна. Он, чуєте?
- 061A 0920 спиниш народ, щоб не гомонів? Не десять душ, а, слава / Богу, вся Смілянщина, коли не вся Україна. Он, чуєте? / співають.
- 061A 0923 ----- / Не спиняй, нехай собі співає, аби не голосно. / -----
- 061A 0923 ----- / Не спиняй, нехай собі співає, аби не голосно. / -----
- 061A 0924 ----- / Ото, мабуть, Волох! Не втерпів-таки старий дурень: / треба, та й годі.
- 061A 0926 ----- / А мудро співає! Коли не послухаєш, усе іншу. / Підкрадьмось, братці, та послухаємо, а тим часом
- 061A 0934 І ви, молдавани, / Тепер ви не пани; / Ваші господарі –
- 061A 0939 В кайданах, в кайданах! / Годі ж, не журіться; / Гарно помоліться,
- 061A 0956 ----- / Добре погуляєм! Правду старий співа, як не бреше. / А що б то з його за кобзар був, якби не волох!
- 061A 0957 Добре погуляєм! Правду старий співа, як не бреше. / А що б то з його за кобзар був, якби не волох! / -----
- 061A 0958 ----- / Та я й не волох; так тільки – був колись у Волощині, / а люде й зовуть Волохом, сам не знаю за що.
- 061A 0959 Та я й не волох; так тільки – був колись у Волощині, / а люде й зовуть Волохом, сам не знаю за що. / -----
- 061A 0962 ----- / Та не голосно, щоб не почула старшина. / -----
- 061A 0962 ----- / Та не голосно, щоб не почула старшина. / -----
- 061A 0966 Максим; а він як почує, то ще карбованця дасть. Співай, / старче божий, не слухай його. / -----
- 061A 0968 Та воно так, чоловіче; я це й сам знаю, та ще ось що; / не так пани, як підпанки, або – поки сонце зійде, то роса / очі виїсть.
- 061A 0971 Брехня! Співай, старче божий, яку знаєш, а то й / дзвона не діждемо – поснемо. / -----
- 061A 0989 Аж лихо сміється. / Горілку, мед не чаркою – / Поставцем черкає,
- 061A 0992 А ворога, заплющившись, / Ката, не минає. / Отакий-то наш отаман,

- 061A 1008 ----- / Я щось не второпав, що він співав про гайдамаків? / -----
- 061A 1014 І вішати, і мордувати! Добре ей-богу, добре! Ну, це / так! Далєбі, дав би карбованця, якби був не пропив учора! / Шкода! Ну, нехай стара в'язне, більше м'яса буде.
- 061A 1018 ----- / До грошей я не дуже ласий. Аби була ласка слухати, / поки не охрип, співатиму; а охрипну – чарочку-другу тії
- 061A 1019 До грошей я не дуже ласий. Аби була ласка слухати, / поки не охрип, співатиму; а охрипну –чарочку-другу тії / ледащиці-живиці, як то кажуть, та й знову. Слухайте ж,
- 061A 1038 Аж стогне дїброва; / Не повезли, а на плечах / Чумацькі волові
- 061A 1045 Шкандибає, курникає, / І гич не до речі. / «Ну лиш іншу, старче божий!» –
- 061A 1085 Панно, доле моя! / Не соромся, дай рученьку, / Ходім погуляймо;
- 061A 1098 Хоч по хаті б поводив, поводив. / Страх мені не хочеться / З старим дідом морочиться.
- 061A 1117 Сторожа стане з того світу, / Не дасть святого розпинать. / А ви Україну ховайте:
- 061A 1119 А ви Україну ховайте: / Не дайте матері, не дайте / В руках у ката пропадать.
- 061A 1119 А ви Україну ховайте: / Не дайте матері, не дайте / В руках у ката пропадать.
- 061A 1122 Од Конашевича і досі / Пожар не гасне, люде мруть, / Конають в тюрмах, голі, босі...
- 061A 1131 В неволі гаснуть; розковать / Козак сестру свою не хоче, / Сам не соромиться конать
- 061A 1132 Козак сестру свою не хоче, / Сам не соромиться конать / В ярмі у ляха... Горе, горе!
- 061A 1146 Інгул щозиму замерзає – / Богун не встане загатить / Шляхетським трупом. Лях гуляє!
- 061A 1154 Я сохну, сохну... Де Тарас? / Нема, не чуть... Не в батька діти!» / Не плачте, братія: за нас
- 061A 1154 Я сохну, сохну... Де Тарас? / Нема, не чуть... Не в батька діти!» / Не плачте, братія: за нас
- 061A 1155 Нема, не чуть... Не в батька діти!» / Не плачте, братія: за нас / І душі праведних, і сила
- 061A 1158 Архістратига Михаїла. / Не за горами кари час. / Моліться, братія!»
- 061A 1162 Молились щиро козаки, / Як діти, щиро; не журились, / Гадали теє... а зробилось...
- 061A 1190 Поки поганці ляжуть спать. / Лягли, і в голови не клали, / Що вже їм завтра не вставать.
- 061A 1191 Лягли, і в голови не клали, / Що вже їм завтра не вставать. / Ляхи заснули, а Іуди
- 061A 1195 Без світла лічать бариші, / Щоб не побачили, бач, люде. / І ті на золото лягли
- 061A 1208 Чи знає Ярема? Чи знає, чи чує? / Побачимо потім, а тепер не ту, / Не ту заспіваю, іншої заграю;
- 061A 1209 Побачимо потім, а тепер не ту, / Не ту заспіваю, іншої заграю; / Лихо – не дівчата – буде танцювать.
- 061A 1210 Не ту заспіваю, іншої заграю; / Лихо – не дівчата – буде танцювать. / Недолю співаю козацького краю:
- 061A 1215 Як козаки шляхту тяжко покарали / За те, що не вмїла в добрі панувать. / -----
- 061A 1225 Та що з того, що високі? / Ніхто їх не знає, / Ніхто щиро не заплаче,
- 061A 1226 Ніхто їх не знає, / Ніхто щиро не заплаче, / Ніхто не згадає.
- 061A 1227 Ніхто щиро не заплаче, / Ніхто не згадає. / Тільки вітер тихесенько
- 061A 1243 Тяжко! важко! Кат панує, / А їх не згадають. / -----
- 061A 1253 Місяцю мій ясний! З високого неба / Сховайся за гору, бо світу не треба; / Страшно тобі буде, хоч ти й бачив Рось,
- 061A 1256 І Альту, і Сєну, і там розлилось, / Не знать за що, крові широкєє море. / А тепер що буде! Сховайся ж за гору;
- 061A 1258 А тепер що буде! Сховайся ж за гору; / Сховайся, мій друже, щоб не довелось / На старість заплакать...
- 061A 1266 Лєдвє несуть ноги. / Може, дівчина не любить, / За те, що убогий?
- 061A 1270 Хоч лата на латі, / Чорнобривий, а не згине, / То буде й багатий.
- 061A 1273 Чого ж смутний, невеселий / Іде – чуть не плаче? / Якусь тяжку недоленьку
- 061A 1276 Віщує козаче. / Чує серце, та не скаже, / Яке лихо буде.
- 061A 1285 Байдуже! Іде Ярема, / Та не до Оксани, / Не в Вільшану на досвітки –
- 061A 1286 Та не до Оксани, / Не в Вільшану на досвітки – / До ляхів поганих

- 061A 1295 Козацької крові; ще понесеш, друже! / Червонив ти синє, та не напоїв; / А сю ніч уп'єшся. Пекельнеє свято
- 061A 1313 Іде собі наш Ярема, / Нічого не бачить; / Одна думка усміхнеться,
- 061A 1323 «А, Черкаси!... Боже милий! / Не вкороти віку!». / -----
- 061A 1369 Ще раз треба перемучить, / Щоб не повставали / Нехрещені, клятї душі».
- 061A 1375 «Чуєш, хлопче? Ходи сюди! / Не бійсь, не злякаю». / «Не боюся!» Знявши шапку,
- 061A 1375 «Чуєш, хлопче? Ходи сюди! / Не бійсь, не злякаю». / «Не боюся!» Знявши шапку,
- 061A 1376 Не бійсь, не злякаю». / «Не боюся!» Знявши шапку, / Став, мов перед паном.
- 061A 1394 Провітрився. «Батьку! брате! / Чом я не сторукий? / Дайте ножа, дайте силу,
- 061A 1409 На край світу, пане... / На край світу, та не найду, / Не найду Оксани!»
- 061A 1410 На край світу, та не найду, / Не найду Оксани!» / «Може, й найдеш. А як тебе
- 061A 1412 «Може, й найдеш. А як тебе / Зовуть? Я не знаю». / «Яремою».
- 061A 1423 «Ну, хіба Бідою?» / «І це не так». / «Стривай лишень,
- 061A 1429 Поїдем гуляти. / Найдеш долю... А не найдеш... / Рушайте, хлоп'ята».
- 061A 1451 Палають, палають. / Байдуже, ніхто й не гляне, / Сміються та лають
- 061A 1466 Все пропало, все! Нічого / Не знає, не бачить, / Як убитий. Тяжко йому,
- 061A 1466 Все пропало, все! Нічого / Не знає, не бачить, / Як убитий. Тяжко йому,
- 061A 1468 Як убитий. Тяжко йому, / Тяжко, а не плаче. / Ні, не плаче: змія люта,
- 061A 1469 Тяжко, а не плаче. / Ні, не плаче: змія люта, / Жадна випиває
- 061A 1478 І Дніпра, щоб вилить люте, / І Дніпра не стане. / Занапасть хіба душу?
- 061A 1496 Нехай ляхи згнушаються, – / Не почувем...» Віс, / Віс вітер з-за Лиману,
- 061A 1508 Розбий кару надо мною, / Та не таким горем / Карай серце: розірветься,
- 061A 1534 Гризуть шляхту, клюють очі; / Ніхто не боронить. / Та й нікому: осталися
- 061A 1545 Жити б та брататися. / Ні, не вмiли, не хотiли. / Треба роз'єднатися!
- 061A 1545 Жити б та брататися. / Ні, не вмiли, не хотiли. / Треба роз'єднатися!
- 061A 1571 Спитать про Оксану? / Не спитаю, щоб не знали, / За що пропадаю».
- 061A 1571 Спитать про Оксану? / Не спитаю, щоб не знали, / За що пропадаю».
- 061A 1583 Вчора поховали». / Не дослухав...«Неси, коню!» / І поводи кинув.
- 061A 1585 І поводи кинув. / «Чом я вчора, поки не знав, / Вчора не загинув!
- 061A 1586 «Чом я вчора, поки не знав, / Вчора не загинув! / А сьогодні, коли й умру,
- 061A 1613 «Гей, старчень! Стривай лишень!» / «Я не старець, пане! / Я, як бачте, гайдамака».
- 061A 1626 А вчора було багато. / Вінки не святили: / Не дали ляхи прокляті.
- 061A 1627 Вінки не святили: / Не дали ляхи прокляті. / Зате ж їх і били,
- 061A 1634 Ось на ж тобі, друже, / Цей дукачик, та не згуби». / Узяв золотого,
- 061A 1669 Страшно, страшно закурили! / І в пеклі не вмiють / Отак курить. Гнилий Тікич
- 061A 1686 Гріхи перед братом, / Уже вбитим. Не милують, / Карають, завзяті.
- 061A 1688 Карають, завзяті. / Як смерть люта, не вважають / На літа, на вроду
- 061A 1694 Ні мала дитина / Не осталися – не вблагали / Лихої години.
- 061A 1694 Ні мала дитина / Не осталися – не вблагали / Лихої години.
- 061A 1740 Нам, старий кобзарю! / Не про дідів, бо незгірше / Й ми ляхів караєм;
- 061A 1742 Й ми ляхів караєм; / Не про лихо, бо ми його / Не знали й не знаєм.
- 061A 1743 Не про лихо, бо ми його / Не знали й не знаєм. / Веселі утни, старче,
- 061A 1743 Не про лихо, бо ми його / Не знали й не знаєм. / Веселі утни, старче,
- 061A 1766 Мої голуб'ята, / Не журіться, подивіться, / Як танцює мати.
- 061A 1779 Ушкваримо, мій голубе, / Поки не загинем!» / -----
- 061A 1780 ----- / «Не дивуйтеся, дівчата, / Що я обідрався;
- 061A 1792 Всі танцюють, а Галайда / Не чує, не бачить. / Сидить собі кінець стола,
- 061A 1792 Всі танцюють, а Галайда / Не чує, не бачить. / Сидить собі кінець стола,
- 061A 1803 Мусить пропадати. / А того, того й не знає, / Що його Оксана
- 061A 1817 «Де то мій Ярема?» – / Сама думає. Не знає, / Що він коло неї,
- 061A 1819 Що він коло неї, / У Лисянці, не в свитині – / В червоному жупані,
- 061A 1834 Я підожду». / «Ні, не діждеш, / Жидівська собако!»
- 061A 1839 Ось копійка... подивися... / Хіба ти не знаєш?» / «Знаю, знаю», – і свячений
- 061A 1875 «На городі постернак, постернак; / Чи я ж тобі не козак, не козак? / Чи я ж тебе не люблю, не люблю?

- 061A 1875 «На городі постернак, постернак; / Чи я ж тобі не козак, не козак? / Чи я ж тебе не люблю, не люблю?
- 061A 1876 Чи я ж тобі не козак, не козак? / Чи я ж тебе не люблю, не люблю? / Чи я ж тобі черевичків не куплю?
- 061A 1876 Чи я ж тобі не козак, не козак? / Чи я ж тебе не люблю, не люблю? / Чи я ж тобі черевичків не куплю?
- 061A 1877 Чи я ж тебе не люблю, не люблю? / Чи я ж тобі черевичків не куплю? / Куплю, куплю, чорнобрива,
- 061A 1903 А я буду добувати, / А ти, старий, не гріши, / Та в запічку колиши,
- 061A 1905 Та в запічку колиши, / Та мовчи, не диши». / -----
- 061A 1908 Повісила хвартушину над віконницею; / Хто йде – не мине, / То кивне, то моргне.
- 061A 1955 Потанцюєм. Грай, кобзарю!» / «Не хочу гуляти! / Огню, діти! дьогтю, клоччя!
- 061A 1966 Стійте!.. пропадаю! / Постривайте, не вбивайте: / Там моя Оксана.
- 061A 1982 «Де Галайда?» – Максим кличе. / І сліду не стало.. / Поки хлоп'ята танцювали,
- 061A 1995 Узяли з собою, / Не розпитуй, бабусенько, / Що було зо мною.
- 061A 2013 Як серденько хоче. / Не за себе, не за батька / Молилась в неволі –
- 061A 2013 Як серденько хоче. / Не за себе, не за батька / Молилась в неволі –
- 061A 2021 Занапастить душу. / Якби не він, може б... може, / І занапастила.
- 061A 2043 Ждала, виглядала: / «Нема його, не прибуде, / Одна я осталась...»
- 061A 2051 «В Лебедині, моя пташко, / Не вставай: ти хвора». / «В Лебедині! Чи давно я?»
- 061A 2095 Пташко, веселюся». / «А чом же ти не співаєш?» / «Я вже одспівала...»
- 061A 2107 (От хлопець звичайний!), / Щоб не сердить отамана, / Покинув Оксану;
- 061A 2113 Вона виглядає – / Виглядає, чи не іде / З боярами в гості –
- 061A 2117 ----- / Не журися, сподівайся / Та Богу молися.
- 061A 2127 Гуляють хмари; сонце спить; / Нігде не чує людської мови; / Тільки звір віє по селу,
- 061A 2129 Тільки звір віє по селу, / Гризучи трупи. Не ховали, / Вовків ляхами годували,
- 061A 2133 Огризки вовчі... / Не спинала хуртовина / Пекельної кари:
- 061A 2147 Для людей. А люде? / Не хотять на його й глянуть, / А глянуть – огудять.
- 061A 2157 ----- / Не спинала весна крові, / Ні злості людської.
- 061A 2168 На всю Україну. / Хоч не рідний син Ярема, / А щира дитина.
- 061A 2171 Максим ріже, а Ярема / Не ріже – лютує: / З ножом в руках, на пожарах
- 061A 2174 І днює, й ночує. / Не милує, не минає / Нігде ні одного;
- 061A 2174 І днює, й ночує. / Не милує, не минає / Нігде ні одного;
- 061A 2209 Вони католики. / Чого ж ти став? Чом не ріжеш? / Поки невеликі,
- 061A 2222 «Мої діти – католики... / Щоб не було зради, / Щоб не було поговору,
- 061A 2223 Щоб не було зради, / Щоб не було поговору, / Панове громадо!
- 061A 2228 Сини мої, сини мої! / Чом ви не великі? / Чом ви ляха не ріжете?...»
- 061A 2229 Чом ви не великі? / Чом ви ляха не ріжете?...» / «Будем різати, тату!»
- 061A 2231 «Будем різати, тату!» / «Не будете! не будете! / Будь проклята мати,
- 061A 2231 «Будем різати, тату!» / «Не будете! не будете! / Будь проклята мати,
- 061A 2236 Чом вона вас до схід сонця / Була не втопила? / Менше б гріха: ви б умерли
- 061A 2238 Менше б гріха: ви б умерли / Не католиками; / А сьогодні, сини мої,
- 061A 2242 Поцілуйте мене, діти, / Бо не я вбиваю, / А присяга». Махнув ножом –
- 061A 2247 «Тату! – белькотали.– Тату, тату... ми не ляхи! / Ми...» – та й замовчали.
- 061A 2250 «Поховать хіба?» / «Не треба! / Вони католики.
- 061A 2253 Сини мої, сини мої! / Чом ви не великі? / Чом ворога не різали?
- 061A 2254 Чом ви не великі? / Чом ворога не різали? / Чом матір не вбили,
- 061A 2255 Чом ворога не різали? / Чом матір не вбили, / Ту прокляту католичку,
- 061A 2266 Ні в будинку, ні в костьолі, / Нігде не осталося, / Всі полягли. Того лиха
- 061A 2268 Всі полягли. Того лиха / Не було ніколи, / Що в Умані робилося.
- 061A 2276 Ти поїла невеликих, / Добру не навчила!.. / Валить стіни!»
- 061A 2285 До самої ночі ляхів мордували; / Душі не осталося. А Гонта кричить: / «Де ви, людюди? Де ви поховались?
- 061A 2293 Хочеться дивитись, як вона чорніє, / Хочеться напитись... Чом вітер не віє, / Ляхів не навіє?.. Тяжко мені жить!

- 061A 2294 Хочеться напитись... Чом вітер не віє, / Ляхів не навіє?.. Тяжко мені жить! / Тяжко мені плакати! Праведнії зорі!
- 061A 2296 Тяжко мені плакати! Праведнії зорі! / Сховайтесь за хмару; я вас не займав, / Я дітей зарівав!.. Горе мені, горе!
- 061A 2331 Замикайте, діти, двері, / А ти, стара, не журись / Та до мене пригорнись!
- 061A 2334 Всі гуляють. А де ж Гонта? / Чом він не гуляє? / Чому не п'є з козаками?
- 061A 2335 Чом він не гуляє? / Чому не п'є з козаками? / Чому не співає?
- 061A 2336 Чому не п'є з козаками? / Чому не співає? / Нема його; тепер йому,
- 061A 2338 Нема його; тепер йому, / Мабуть, не до неї, / Не до співи.
- 061A 2339 Мабуть, не до неї, / Не до співи. / А хто такий
- 061A 2355 Щоб козацьке мале тіло / Собаки не їли. / І темними улицями,
- 061A 2359 Поніс Гонта дітей своїх, / Щоб ніхто не бачив, / Де він синів поховає
- 061A 2375 Товариші гайдамаки: / Гонта мов не чує, / Синам хату серед степу
- 061A 2380 Кладе в темну хату, / Й не дивиться, ніби чує: / «Ми не ляхи, тату!»
- 061A 2381 Й не дивиться, ніби чує: / «Ми не ляхи, тату!» / Поклав обох; із кишені
- 061A 2401 Нащо мені дітей дала? / Чом мене не вбила? / Нехай вони б поховали,
- 061A 2408 В глибокій оселі! / Сука мати не придбала / Нової постелі.
- 061A 2419 Зрівняв землю, покрити дерном / Щоб ніхто не бачив, / Де полягли Гонти діти,
- 061A 2461 Сусіди од страху, од жалю німіли. / І мені, малому, не раз довелось / За титаря плакати. І ніхто не бачив,
- 061A 2462 І мені, малому, не раз довелось / За титаря плакати. І ніхто не бачив, / Що мала дитина у куточку плаче.
- 061A 2473 Нехай здоров буде! / А я за ним. Не знав старий, / Що письменні люде
- 061A 2489 Добре погуляли: / Трохи не рік шляхетською / Кров'ю наповали
- 061A 2505 Залізник заплакав / Вперше зроду; сльози не втер, / Умер неборака.
- 061A 2528 Довго, довго оглядався, / Та й не видно стало. / Одна чорна серед степу
- 061A 2533 В Україні жито, / Та не вони його жали. / Що мусим робити?
- 061A 2535 Що мусим робити? / Нема правди, не вироста; / Кривда повиває...
- 061A 2557 Жито зеленіє: / Не чуть плачу, ні гармати, / Тільки вітер віє,
- 113A 0006 Пливе човен, води повен, / Ніхто не спиняє, / Кому спинить – рибалоньки
- 113A 0012 Погралися гори-хвилі – / І скіпок не стало. / -----
- 113A 0022 Потім спитай, де сирота, – / Не чув і не бачив. / -----
- 113A 0022 Потім спитай, де сирота, – / Не чув і не бачив. / -----
- 114A 0008 Мене котить, а де спинить, / І сама не знає – / У якому краю мене заховать,
- 114A 0012 Коли нема щастя, нема талану, / Нема кого й кинуть, ніхто не згадає, / Не скаже хоть на сміх: «Нехай спочиває,
- 114A 0013 Нема кого й кинуть, ніхто не згадає, / Не скаже хоть на сміх: «Нехай спочиває, / Тільки його й долі, що рано заснув».
- 114A 0016 Чи правда, Оксано? чужа чорнобрива! / І ти не згадаєш того сироту, / Що в сірій свитині, бувало, щасливий,
- 114A 0023 Кому ти любила Петруся співать. / І ти не згадаєш. Оксано! Оксано! / А я й досі плачу, і досі журюсь,
- 114A 0037 Та як була мати, / Щоб з козаком не стояла. / Звичайне, дівчата...
- 114A 0074 І на одній колісь-то грав, / Та ба, вже не грати... / Постривайте, мої любі,
- 114A 0083 Черницю Мар'яну / Чи чували?» – «Ні, не чули». / «Слухайте ж, дівчата,
- 114A 0087 Була собі мати, / Був і батько, та не стало; / Осталась вдовою,
- 114A 0089 Осталась вдовою, / Та й не молодую, / І з волами,
- 114A 0101 А Мар'яна / Не до пана / Виходила гуляти,
- 114A 0103 Виходила гуляти, / Не до пана старого, / Усатого, товстого,
- 114A 0116 Вона гляне, усміхнеться: / «І сама не знаю...» / «Може, думаєш, покину?
- 114A 0120 Буду ходити, буду любити, / Поки не загину!» / «Хіба було коли в світі,
- 114A 0123 Широ що кохались, / Розійшлися, не взялися / Й живими остались?
- 114A 0125 Й живими остались? / Ні, не було, мій голубе. / Ти чув, що співають...
- 114A 0128 То кобзарі вигадують, / Бо, сліпі, не знають, / Бо не бачать, що є брови
- 114A 0129 Бо, сліпі, не знають, / Бо не бачать, що є брови / Чорні, карі очі,
- 114A 0144 Нехай вкупі закопають... / Умру... не почую. / Не почую...» Обнялися,

- 114A 0145 Умру... не почую. / Не почую...» Обнялися, / Обнялись, зомліли...
- 114A 0150 Обнявшись переступить; / Та не по-їх стало! / Щовечора сходилися,
- 114A 0152 Щовечора сходилися, / І мати не знала, / Де Мар'яна до півночі
- 114A 0156 «Воно мале ще, дитина, / Нічого не знає». / Угадала стара мати,
- 114A 0158 Угадала стара мати, / Та не все вгадала, / Знать, забула, що колись-то
- 114A 0162 Угадала мати: Мар'яна – дитина, / Не знає, як треба на сім світі жить. / Думала – ні люди, ані домовина
- 114A 0164 Думала – ні люди, ані домовина / З Петром не розрізнять... Уміла любить. / Думала, що тільки кобзарі співають,
- 114A 0166 Думала, що тільки кобзарі співають, / Бо, сліпі, не бачать карих оченят; / Що тільки лякають молодих дівчат...
- 114A 0170 І я вас лякаю, бо те лихо знаю, / Бодай його в світі нікому не знать – / Того, що я знаю... Минуло, дівчата!
- 114A 0172 Того, що я знаю... Минуло, дівчата! / Серце не заснуло, я вас не забув. / Люблю вас і досі, як діточок мати,
- 114A 0172 Того, що я знаю... Минуло, дівчата! / Серце не заснуло, я вас не забув. / Люблю вас і досі, як діточок мати,
- 114A 0174 Люблю вас і досі, як діточок мати, / Буду вам співати, поки не засну. / Тойді ж, мої любі, як мене не стане,
- 114A 0175 Буду вам співати, поки не засну. / Тойді ж, мої любі, як мене не стане, / Згадайте про мене, про мою Мар'яну;
- 114A 0180 Дивились дівчата, / Не питали, чого плаче. / Та й нащо питати?
- 114A 0191 Щовечора розмовляла, / І мати не знала, / Дивувалась, що се таке
- 114A 0194 Мар'яну спіткало, / Чи не пристріт? Сяде шити – / Не те вишиває,
- 114A 0195 Чи не пристріт? Сяде шити – / Не те вишиває, / Замість Гриця, задумавшись,
- 114A 0202 Думала – жартує, / Потім бачить, що не жарти. / Та й каже: «Мар'яно!
- 114A 0215 «Оддай мене, моя мамо, / Та не за старого, / Оддай мене, моє серце,
- 114A 0221 А молодий мене любить, / Долі не шукає. / Не шукає, не блукає
- 114A 0222 Долі не шукає. / Не шукає, не блукає / Чужими степами.
- 114A 0222 Долі не шукає. / Не шукає, не блукає / Чужими степами.
- 114A 0229 Має поле, має волю, / Та долі не має. / Його щастя, його доля –
- 114A 0235 Оддай мене, моя мамо, / Та не за старого, / Оддай мене, моє серце,
- 114A 0244 За сотником Іваном». / «Не вмреш, будеш панувати, / Будеш діток годовати».
- 114A 0247 «Піду в найми, піду в люди, / А за сотником не буду». / «Будеш, дочко Мар'яно,
- 114A 0256 А потім сказала: / «Я ще, мамо не виросла, / Ще не дівувала.
- 114A 0257 «Я ще, мамо не виросла, / Ще не дівувала. / Бо ти мене не пускала
- 114A 0258 Ще не дівувала. / Бо ти мене не пускала / Вранці до криниці,
- 114A 0273 Ти все дала, тільки долі, / Долі дати не хочеш! / Нащо ж мене годувала?
- 114A 0276 Нащо доглядала? / Поки лиха я не знала, / Чом не заховала?»
- 114A 0277 Поки лиха я не знала, / Чом не заховала?» / Не слухала стара мати,
- 114A 0278 Чом не заховала?» / Не слухала стара мати, / Лягла спочивати.
- 114A 0282 ----- / «Ой гоп, не пила, / На весіллі була,
- 114A 0284 На весіллі була, / До господи не втрапила, / До сусіда зайшла,
- 114A 0296 ----- / Ой гоп, не сама – / Напоїла кума.
- 114A 0299 І привела до господи. / Не побачив Хома. / Хомо, в хаті
- 114A 0304 Тряси ж тебе тряся, Хомо! / Я не ляжу спати дома, / А до кума
- 114A 0315 Крізь тин дивилася на те, / Не додивилася, упала / І тяжко-тяжко заридала.
- 114A 0323 Дивіться на мене: я виплавав очі. / Мені їх не шкода, мені їх не жаль. / Ні на що дивиться: ті очі дівочі...
- 114A 0323 Дивіться на мене: я виплавав очі. / Мені їх не шкода, мені їх не жаль. / Ні на що дивиться: ті очі дівочі...
- 114A 0326 Що колись... колись-то... Думи та печаль, / А більше нічого не мав я й не маю, / А з грішми такими тяжко в світі жить.
- 114A 0326 Що колись... колись-то... Думи та печаль, / А більше нічого не мав я й не маю, / А з грішми такими тяжко в світі жить.

- 114A 0332 Укороти, Боже, молодого віку / Тому, хто не має талану любить. / Легше, мої любі,
покриться землею,
- 114A 0344 Про колишне плаче. / Не дивуйтеся, дівчата, / На старі козачі
- 114A 0346 На старі козачі / Щирі сльози. То не роса / Вранці при дорозі
- 114A 0348 Вранці при дорозі / На спориші, і не ваші / Дуже дрібні сльози.
- 114A 0358 І що сама знала. / І не втерпіла, сказала, / Як п'яні придани
- 114A 0362 «Мар'яно! Мар'яно! / Чом ти не убога! Чом я не багатий! / Чом у мене коней вороних
нема?
- 114A 0362 «Мар'яно! Мар'яно! / Чом ти не убога! Чом я не багатий! / Чом у мене коней вороних
нема?
- 114A 0364 Чом у мене коней вороних нема? / Не питала б мати, де ходиш гуляти, / З ким коли
стояла. Питала б сама,
- 114A 0368 Любиць, кого знає. Я б тебе сховав / Далеко! далеко! щоб ніхто не знав, / Щоб ніхто
не бачив, де витає доля,
- 114A 0369 Далеко! далеко! щоб ніхто не знав, / Щоб ніхто не бачив, де витає доля, / Моя доля,
моє щастя,
- 114A 0372 Ти, моя Мар'яно. / Чом не ти в сірій свитині, / Чом я не в жупані?»
- 114A 0373 Чом не ти в сірій свитині, / Чом я не в жупані?» / А Мар'яна, як дитина
- 114A 0377 Петро стоїть коло неї, / Нічого не бачить – / Тільки сльози Мар'янині;
- 114A 0382 А що ж серед ночі? / «Не плач, серце, єсть у мене / І сила, і воля,
- 114A 0391 Найду свою долю! / Не в свитині, а сотником / До тебе вернуся,
- 114A 0393 До тебе вернуся, / Не в бур'яні – серед церкви / Обнімеш Петруся,
- 114A 0412 Ні москалі, ні татари – / Ніхто не воює». / «А я чула, що ляхи йдуть».
- 114A 0416 Розійдемось, моє серце, / Поки не світає. / Чого ж знову заплакала?»
- 114A 0418 Чого ж знову заплакала?» / «І сама не знаю». / -----
- 123A 0001 ----- / Вітер в гаї не гуляє – / Вночі спочиває,
- 123A 0043 Пила та гуляла, / Поки лихо не спіткало, / Поки не та стала;
- 123A 0044 Поки лихо не спіткало, / Поки не та стала; / Незчулася, як минули
- 123A 0053 Гнучка та висока. / «Я Ганнусі не боюся!» – / Співає матуся;
- 123A 0077 Мати стан гнучкий, високий, / А серця не мати. / Ізогнеться стан високий,
- 123A 0085 Тяжко плакала Ганнуся, / І не знала, за що, / За що мати згнушчається,
- 123A 0091 Катувала, мордувала, / Та не помагало: / Як маківка на городі,
- 123A 0107 Дочку наповала. / Не допомогло... Кляне мати / Той час і годину,
- 123A 0121 І я колись... Та цур йому! / Сором – не згадаю. / Як дитина, калиною
- 123A 0151 Подивися, усміхнися! / Не хочеш!.. не хочеш!..» / Плаче, пада коло неї,
- 123A 0151 Подивися, усміхнися! / Не хочеш!.. не хочеш!..» / Плаче, пада коло неї,
- 123A 0155 Мертві очі. «Подивися!.. / Не чує, не чує!» / Лежить собі на пісочку,
- 123A 0155 Мертві очі. «Подивися!.. / Не чує, не чує!» / Лежить собі на пісочку,
- 123A 0171 Розкрилася, закрилася, / І сліду не стало... / -----
- 123A 0174 Заріс осокою; / Не купаються дівчата, / Обходять горою;
- 123A 0197 На стан голий подивиться... / І ніхто не знає / Того дива, що твориться
- 150A 0004 Чи там раду радять, як на турка стати, / Не чуємо на чужині. / Ой повій, повій, вітре,
через море
- 150A 0013 Та на сей бік за нами. / Ой Боже наш, Боже, хоч і не за нами, / Неси ти їх з України.
- 150A 0020 Лилися козацькі, тугу домовляли. / Босфор аж затрявся, бо зроду не чув /
Козацького плачу, застогнав широкий,
- 150A 0043 Таляри, дукати. / Не кишені трусить, / Їдем різать, палить,
- 150A 0049 Гой-ги, вороги! / Ми не маєм ваги! / Наша воля й слава!»
- 150A 0057 Сказилося море, / Не злякає! І сховались / За хвилі – за гори.
- 150A 0063 Йому Візантію хочеться збудить. / «Не буди, Босфоре: буде тобі горе; / Твої білі
ребра піском занесу,
- 150A 0066 У мул поховаю! – реве синє море.– / Хіба ти не знаєш, яких я несу / Гостей до
султана?»
- 150A 0072 Дрімав у харемі ледачий султан. / Тільки у Скутарі, в склепу, не дрімають /
Козаки-сердеги. Чого вони ждуть?
- 150A 0077 «О милий Боже України! / Не дай пропасти на чужині, / В неволі вольним козакам!

- 150A 0103 Стрепенулись соколята, / Бо давно не чули / Хрещеної тії мови.
150A 0106 І ніч стрепенулась: / Не бачила стара мати / Козацької плати.
150A 0108 Козацької плати. / Не лякайся, подивися / На бенкет козачий.
150A 0112 А свято чимале. / Не злодії з Гамалієм / Їдять мовчки сало
150A 0131 Козацтво сміливе літає. / Ніхто на світі не втече! / Огонь запеклих не пече.
150A 0132 Ніхто на світі не втече! / Огонь запеклих не пече. / Руйнують мури, срібло-злото
150A 0171 На всю Україну, / Що не дав ти товариству / Згинуть на чужині!»
150A 0177 Із Дарданеллів вітер віє, / А не женеться Візантія: / Вона боїться, щоб Чернець
150A 0179 Вона боїться, щоб Чернець / Не засвітив Галату знову / Або гетьман Іван Підкова
150A 0181 Або гетьман Іван Підкова / Не кликнув в море на ралець. / Пливають собі, а з-за хвили
154A 0004 Чи там раду радять, як на турка стати, / Не чуємо на чужині. / Ой повій, повій, вітре,
через море
154A 0013 Та на сей бік за нами. / Ой Боже наш, Боже, хоч і не за нами, / Неси ти їх з України;
154A 0020 Лилися козацькі, тугу домовляли. / Босфор аж затрясся, бо зроду не чув /
Козацького плачу; застогнав широкий
154A 0043 Талари, дукати. / Не кишені трусить, / Не дукати лічить –
154A 0044 Не кишені трусить, / Не дукати лічить – / Будемо гуляти,
154A 0050 Гой-ги, вороги! / Ми не маєм ваги! / Наш бенкет кровавий.
154A 0065 Йому Візантію хочеться збудить. / «Не буди, Босфоре, буде тобі горе, / Твої білі
ребра піском занесу,
154A 0068 У мул поховаю! – реве синє море.– / Хіба ти не бачиш, яких я несу / Гостей до
султана?...» Так море спиняло
154A 0073 Дрімав у гаремі ледачий султан. / Тільки у Скутарі, в тюрмі, не дрімають /
Козаки-сердеги. Чого вони ждуть?
154A 0078 «О милий Боже з України! / Не дай пропасти на чужині, / В неволі вольним козакам!
154A 0103 Стрепенулись соколята, / Бо давно не чули / Хрещеної тії мови.
154A 0106 І ніч стрепенулась. / Не бачила стара мати / Козацької плати.
154A 0108 Козацької плати. / Не лякайся, подивися / На бенкет козачий.
154A 0112 А свято чимале. / Не злодії з Гамалієм / Їдять нишком сало
154A 0131 Козацтво сміливе літає, / Ніхто на світі не втече; / Огонь запеклих не пече.
154A 0132 Ніхто на світі не втече; / Огонь запеклих не пече. / Руйнують мури, срібло, злото
154A 0171 На всю Україну, / Що не дав ти товариству / Згинуть на чужині».
169A 0006 Чи ти рано до схід сонця / Богу не молилась, / Чи ти діточок непевних
169A 0008 Чи ти діточок непевних / Звичаю не вчила? / «Молилася, турбувалась,
169A 0010 «Молилася, турбувалась, / День і ніч не спала, / Малих діток доглядала,
169A 0038 Нехай риє, розкопує, / Не своє шукає, / А тим часом перевертні
169A 0053 Якби-то найшли те, що там схоронили, / Не плакали б діти, мати не журилась. / -----
169A 0053 Якби-то найшли те, що там схоронили, / Не плакали б діти, мати не журилась. / -----
171A 0013 Старче малосилий, / Ніхто й слова не промовить, / Ніхто й не покаже,
171A 0014 Ніхто й слова не промовить, / Ніхто й не покаже, / Де ти стояв. Чого стояв.
171A 0016 Де ти стояв. Чого стояв. / І на сміх не скаже!! / -----
171A 0051 Серце розірвати. / Не рвіть, думи, не паліте, / Може, верну знову
171A 0051 Серце розірвати. / Не рвіть, думи, не паліте, / Може, верну знову
173A 0012 Всього того, чого мати / Не зуміє дати». / До схід сонця воду брала,
173A 0031 Щасливий, веселий / І не одинокий. / Найду тобі рівню
173A 0049 На всій Україні! / Нема кращого й не буде. / Дивуйтеся, люди!
173A 0073 Хоч і молодію / І не одна... Та все ж тяжко... / З горем та нудьгою
173A 0081 Кинула господу, / Пішла в найми... Не минула / Лихої пригоди.
173A 0111 Полюбила багатая – / Не поцілувала, / Вишивала шовком хустку –
173A 0113 Вишивала шовком хустку – / Не подарувала. / Крались злидні із-за моря
173A 0125 Стару вдову до обозу / Та й не допускали. / Ой привезли до прийому
173A 0131 Той каліка-недоріка, / Той не вміє стати, / Той горбатий, той багатий,
173A 0142 Жидам носить воду. / Бо хрещені не приймають: / «Стара, – кажуть, – стала,
173A 0146 В вікно подавали / Христа ради... Не дай, Боже, / Такого дожити,
173A 0148 Такого дожити, / Не дай, Боже, в багатого / І пити попросити.
173A 0164 На вигоні сіла / І в село вже не верталась, / День і ніч сиділа

- 173A 0169 Помарніла, скалічила, / Ніхто й не пізнає. / Та й кому там пізнавати
 173A 0208 Та й стала питати: / «Чи не чув хто, чи не бачив / Москаля-салдата,
 173A 0208 Та й стала питати: / «Чи не чув хто, чи не бачив / Москаля-салдата,
 173A 0210 Москаля-салдата, / Мого сина?...» Ніхто не чув, / Ніхто і не бачив.
 173A 0211 Мого сина?...» Ніхто не чув, / Ніхто і не бачив. / Сидить вона, не йде в село,
 173A 0212 Ніхто і не бачив. / Сидить вона, не йде в село, / Не пита й не плаче.
 173A 0213 Сидить вона, не йде в село, / Не пита й не плаче. / Одурила!.. І цеглину
 173A 0241 Люди лаяли... Бо, бачте, / Спать їм не давала / Та кропиву під їх тиню
 178A 0026 Я любить, я жити хочу / Серцем, не красою! / А мені ще й завидують,
 178A 0030 Злії люди нарікають. / А того й не знають, / Що я в серці заховала..
 178A 0034 Гріх їм буде... Боже милий, / Чому ти не хочеш / Укоротить свої темні,
 178A 0037 Тяжкі мені ночі!.. / Бо я вдень не одинока – / З полем розмовляю,
 180A 0019 Пазурі в печінки, – / І не благай: не вимолять / Ні діти, ні жінка.
 180A 0019 Пазурі в печінки, – / І не благай: не вимолять / Ні діти, ні жінка.
 180A 0046 А вам нудно! жалкуєте! / Єй-богу, не чую. / І не кричть! Я свою п'ю,
 180A 0047 Єй-богу, не чую. / І не кричть! Я свою п'ю, / А не кров людськую!
 180A 0048 І не кричть! Я свою п'ю, / А не кров людськую! / -----
 180A 0053 Поки доплентавсь до хатини. / А в мене діти не кричать / І жінка не лає,
 180A 0054 А в мене діти не кричать / І жінка не лає, / Тихо, як у раї,
 180A 0061 То хоч коті гармати, / І усом не моргне. / Та й сон же, сон, напричуд дивний,
 180A 0115 І краю немає! / Ніхто його не додбає / І не розруйнує..
 180A 0116 Ніхто його не додбає / І не розруйнує... / І все-то те... Душе моя,
 180A 0121 Чого марне плачеш, / Чого тобі шкода? Хіба ти не бачиш, / Хіба ти не чуєш
 людського плачу?
 180A 0122 Чого тобі шкода? Хіба ти не бачиш, / Хіба ти не чуєш людського плачу? / То глянь,
 подивися; а я полечу
 180A 0126 Немає там власті, немає там кари, / Там сміху людського і плачу не чуть. / Он
 глянь, у тім раї, що ти покидаєш,
 180A 0139 Нащо ви здалися, / Чом ви змалку не висохли, / Слізьми не злилися?
 180A 0140 Чом ви змалку не висохли, / Слізьми не злилися? / То покритка попідтинню
 180A 0144 Батько й мати одцурались / Й чужі не приймають! / Старці навіть цураються!!
 180A 0146 Старці навіть цураються!! / А панич не знає, / З двадцятою, недоліток,
 180A 0187 Туман, туман і пустота. / Людей не чуть, не знать і сліду / Людської страшної ноги.
 180A 0187 Туман, туман і пустота. / Людей не чуть, не знать і сліду / Людської страшної ноги.
 180A 0190 І вороги, й невороги, / Прощайте, в гості не приїду! / Упивайтесь, бенкетуйте, –
 180A 0192 Упивайтесь, бенкетуйте, – / Я вже не почую, / Один собі навек-віки
 180A 0197 Що ще є країна, / Не полита сльозьми, кров'ю, / То я одпочину..
 180A 0206 Під землею? Ні, вже, мабуть, / Я не заховаюсь / І на небі!.. За що ж кара,
 180A 0215 Думи розпустили?? / За що, не знаю, а караюсь, / І тяжко караюсь!
 180A 0219 Коли діжду краю, / Не бачу й не знаю!! / -----
 180A 0219 Коли діжду краю, / Не бачу й не знаю!! / -----
 180A 0224 Мертвці за правдою встають. / То не вмерлі, не убиті, / Не суда просити!
 180A 0224 Мертвці за правдою встають. / То не вмерлі, не убиті, / Не суда просити!
 180A 0225 То не вмерлі, не убиті, / Не суда просити! / Ні, то люди, живі люди,
 180A 0233 Вседержитель... А може, ще / Й він не добачає. / -----
 180A 0244 Штемпом увінчаний! / В муці, в катарзі не просить, / Не плаче, не стогне!
 180A 0245 В муці, в катарзі не просить, / Не плаче, не стогне! / Раз добром нагріте серце
 180A 0245 В муці, в катарзі не просить, / Не плаче, не стогне! / Раз добром нагріте серце
 180A 0247 Раз добром нагріте серце / Вік не прохолоне! / -----
 180A 0252 Чи, може, навіки в серці поховав? / О, не ховай, брате! Розсип їх, розкидай! / Зійдуть,
 і ростимуть, і у люди вийдуть!
 180A 0284 Що горить?» – «Экой хохол! / Не знаєт параду. / У нас парад! Сам изволит
 180A 0294 «З України».–«Так як же ти / Й говорить не вмиеш / По-здешньому?» – «Ба ні,–
 кажу,–
 180A 0297 Говорить умію, / Та не хочу».– «Экой чудак! / Я всі входи знаю,

- 180A 0303 Мы, брат, просвищенны, – / Не поскупись полтинкою...» / Цур тобі, мерзенний
180A 0321 Лишенько з тобою. / А я, дурний, не бачивши / Тебе, цяце, й разу,
180A 0349 Та щось нишком розмовляли – / Здалека не чути – / О отечестві, здається,
180A 0402 А на коні сидить охляп, / У світі – не світі, / І без шапки. Якимсь листом
180A 0449 У кайданах. Царю! царю! / І Бог не розлучить / Нас з тобою. Кайданами
180A 0457 Полетів би, подивився, / Так Бог не пускає. / Може, Москва випалила
180A 0468 Мов звів в гаї вис. / То не хмара – біла пташка / Хмарою спустилась
180A 0498 Заспані дівчата, / Та не з дому, а додому! / Посилала мати
180A 0515 Батьків своїх, що змалечку / Цвенькать не навчили / По-німецькій – а то тепер
180A 0574 Сниться юродивим / Та п'яницям. Не здивуйте, / Брати любі, милі,
180A 0576 Брати любі, милі, / Що не своє розказав вам, / А те, що приснилось.
192A 0001 ----- / У неділю не гуляла / Та на шовки заробляла,
192A 0021 У віконце поглядала, / Чи не ревуть круторогі, / Чи не йде чумак з дороги.
192A 0022 Чи не ревуть круторогі, / Чи не йде чумак з дороги. / Іде чумак з-за Лиману
192A 0028 «Доле моя, доле, / Чом ти не така, / Як інша, чужая?
192A 0031 Чи я п'ю, гуляю, / Чи сили не маю, / Чи до тебе доріженьки
192A 0033 Чи до тебе доріженьки / У степу не знаю? / Чи до тебе свої дари
192A 0035 Чи до тебе свої дари / Я не посилаю? / Є у мене дари –
192A 0056 Й ворожки питали – / Не допомгло... з незціленим / В дорогу рушали.
192A 0068 Хоч село побачить. / Не доблагав... Поховали, / Ніхто й не заплаче!
192A 0069 Не доблагав... Поховали, / Ніхто й не заплаче! / -----
196A 0004 А третя тихо, тихесенько плаче / У самому серці, може, й Бог не бачить. / Кому ж її покажу я,
196A 0015 Богилова, брате... / Не заревуть в Україні / Вольнії гармати.
196A 0017 Вольнії гармати. / Не заріже батько сина, / Своєї дитини,
196A 0021 За волю Вкраїни. / Не заріже – викохає / Та й продасть в різницю
197A 0001 ----- / Не завидуй багатому, / Багатий не знає
197A 0002 Не завидуй багатому, / Багатий не знає / Ні приятні, ні любові –
197A 0005 Він все те наймає. / Не завидуй могучому, / Бо той заставляє.
197A 0007 Бо той заставляє. / Не завидуй і славному, / Славний добре знає,
197A 0009 Славний добре знає, / Що не його люди люблять, / А ту тяжку славу,
197A 0017 Ворушиться лихо. / Не завидуй же нікому, / Дивись кругом себе,
198A 0001 ----- / Не женися на багатій, / Бо вижене з хати,
198A 0003 Бо вижене з хати, / Не женися на убогій, / Бо не будеш спати.
198A 0004 Не женися на убогій, / Бо не будеш спати. / Оженись на вольній волі,
198A 0009 Чи гола, то й гола. / Та ніхто не докучає / І не розважає –
198A 0010 Та ніхто не докучає / І не розважає – / Чого болить і де болить,
198A 0012 Чого болить і де болить, / Ніхто не питає. / Удвох, кажуть, і плакати
198A 0015 Мов легше неначе, / Не потурай: легше плакати, / Як ніхто не бачить.
198A 0016 Не потурай: легше плакати, / Як ніхто не бачить. / -----
199A 0010 Іскра огню великого. / Тліє, не вгасає, / Жде підпалу, як той месник,
199A 0044 Перелічив трупи, / А не слав'ян. І став єси / На великих купах,
199A 0058 Чеху-слав'янине! / Що не дав ти потонути / В німецькій пучині
199A 0107 Нема кому! Боже! Боже! / Чи то ж і не буде? / Ні, настане час великий
199A 0152 Прокиньтесь, чехи, будьте люди, / А не посмішище ченцям! / Розбойники, кати в тіарах
199A 0172 Чи напилися ви, чи ні / Людської крові?.. Не мені, / Великий Господи, простому,
199A 0176 Твоєї волі. Люта зла / Не дієш без вини нікому. / Молюся, Господи, помилуй,
199A 0181 Та язви мира ізціли. / Не дай згнуцатися лукавим / І над твоєю вічно-славою,
199A 0222 І зверху і здолу, / Щоб не втекла сіра птаха / На слав'янське поле.
199A 0244 І той собор тисячоглавий / Уголос лають! Не хотять / Пускати в Констанц Івана Гуса!
199A 0247 «Жив Бог! жива душа моя! / Брати, я смерті не боюся! / Я докажу отим зміям,
199A 0284 Святійшій волі / Не приймаш!...» – «Одно слово!» / «Ти Богом проклятий!
199A 0308 На Голгофу у кайданах. / І не стрепенувся... / Перед огнем; став на йому
199A 0323 Ні гори, ні мури / Не сховають. Розіллється / Червонеє море

- 199A 0335 Господи, помилуй, / Прости ти їм, бо не знають!..» / Та й не чути стало!
- 199A 0336 Прости ти їм, бо не знають!..» / Та й не чути стало! / Мов собаки, коло огню
- 199A 0339 Кругом ченці стали. / Боялися, щоб не виліз / Гадиною з жару
- 199A 0341 Гадиною з жару / Та не повис на короні / Або на тіарі.
- 199A 0358 Запалили... Та божого / Слова не спалили, / Не вгадали, що вилетить
- 199A 0359 Слова не спалили, / Не вгадали, що вилетить / Орел із-за хмари
- 199A 0368 Розвернулись у будинках / І гадки не мають – / Бенкетують та інколи
- 207A 0006 Нема кому... Остався я, / Та не сиротою, / А з тобою, молодюю,
- 207A 0018 Усміхнешся... Дивлюся я – / Нічого не бачу... / Прокинуся... серце плаче –
- 207A 0056 І за чвертку закладає – / Ні, не покидає! / Як реп'ях той, учепиться
- 207A 0066 Така-то доля тая, / Хоч і не шукайте: / Кого схоче – сама найде,
- 207A 0089 Неначе вкопаний стоїть». / «А я й не бачу! А ідіть / Лишень сюда, та йдіть обоє...
- 207A 0100 Якби мені чоловік молодий, / До другої не ходив, не любив.» / «Ой гоп, чики-чики,
- 207A 0100 Якби мені чоловік молодий, / До другої не ходив, не любив.» / «Ой гоп, чики-чики,
- 207A 0114 Аж у боки взявся. / «Чи так, чи не так, / Уродив постернак,
- 207A 0124 ----- / «Ні, не така вже, підтопталась / Стара моя сила,
- 207A 0129 О бодай вас! Що то літа? / Ні, вже не до ладу... / Минулося. Іди лишень
- 207A 0140 Маленьким, Степане. / Ще й не лазив» – «То я не син? / Я чужий вам, тату?»
- 207A 0140 Маленьким, Степане. / Ще й не лазив» – «То я не син? / Я чужий вам, тату?»
- 207A 0142 Я чужий вам, тату?» / «Та не чужий, стривай лишень. / От умерла й мати,
- 207A 0150 Покойна Марина, – / Чому не взять?» – «Взяли тебе / Ми та й спарували
- 207A 0158 Та що-небудь діять. / Як ти скажеш?» – «Я не знаю, / Бо я думав тее...»
- 207A 0161 «Що Ярина сестра тобі? / А воно не тее, / Воно просто, любітеся,
- 207A 0168 Чи орють, / Чи не на ораному сіють, / А просто жнуть
- 207A 0177 Тойді й побачимо, що буде. / Бо хто не вміє заробить, / То той не вмітиме й пожить.
- 207A 0178 Бо хто не вміє заробить, / То той не вмітиме й пожить. / А ти як думаєш, небоже?
- 207A 0191 Та побачиш світа, / Не такого, як у бурсі, / А живі мисліте
- 207A 0196 Будеш Богу молитися, / А не по-чернечи / Харамаркать. Отак, сину,
- 207A 0207 Із хати Ярина. / Не їсться, не п'ється, і серце не б'ється, / І очі не бачать, не чуть голови!
- 207A 0207 Із хати Ярина. / Не їсться, не п'ється, і серце не б'ється, / І очі не бачать, не чуть голови!
- 207A 0207 Із хати Ярина. / Не їсться, не п'ється, і серце не б'ється, / І очі не бачать, не чуть голови!
- 207A 0208 Не їсться, не п'ється, і серце не б'ється, / І очі не бачать, не чуть голови! / Замість шматка хліба за кухоль береться.
- 207A 0208 Не їсться, не п'ється, і серце не б'ється, / І очі не бачать, не чуть голови! / Замість шматка хліба за кухоль береться.
- 207A 0212 «Що се йому стало? Ні їсти, ні пити – / Нічого не хоче! Чи не занедужав? / Братику Степане, що в тебе болить?» –
- 207A 0212 «Що се йому стало? Ні їсти, ні пити – / Нічого не хоче! Чи не занедужав? / Братику Степане, що в тебе болить?» –
- 207A 0215 Ярина питає. Старому байдуже, / Нібито й не чує. «Чи жать, чи не жать, / А сіяти треба, – старий промовляє
- 207A 0215 Ярина питає. Старому байдуже, / Нібито й не чує. «Чи жать, чи не жать, / А сіяти треба, – старий промовляє
- 207A 0225 Усміхнися, подивися, / Хіба ти не бачиш, / Що й я плачу? Розсердився
- 207A 0228 Бог знає на кого / Та й зо мною не говорить. / Утечу, ей-богу,
- 207A 0238 Мій рожевий квіте! / Я не брат тобі, Ярино, / Я завтра покину
- 207A 0242 Де-небудь загину, / А ти мене й не згадаєш, / Забудеш, Ярино,
- 207A 0246 Єй-богу, з пристріту! / Я не сестра? Хто ж оце я? / О Боже мій, світе!
- 207A 0253 Мов сміється. Степаночку, / Хіба ти не знаєш, / Що без тебе і таточка,
- 207A 0255 Що без тебе і таточка, / І мене не стане?» / «Ні, Ярино, я не кину,
- 207A 0256 І мене не стане?» / «Ні, Ярино, я не кину, / А тільки поїду
- 207A 0264 З тими старостами, / Ще й жартує!» – «Не жартую, / Єй-богу, Ярино,
- 207A 0266 Єй-богу, Ярино, / Не жартую!..» – «Та це й справді / Ти завтра покинеш

- 207A 0268 Ти завтра покинеш / Мене й батька? Не жартуєш? / Скажи-бо, Степане,
207A 0270 Скажи-бо, Степане, / Хіба й справді не сестра я?» / «Ні, моє кохання,
207A 0273 Моє серце!» – «Боже ж ти мій! / Чому я не знала? / Була б тебе не любила
207A 0274 Чому я не знала? / Була б тебе не любила / І не цілувала..
207A 0275 Була б тебе не любила / І не цілувала... / Ой, ой! сором! Геть од мене!
207A 0297 І світ настав, а Ярині / Не спиться – ридас. / Уже Степан із криниці
207A 0339 Товариство поважати, / В табор не ховатись. / «Нехай тебе Бог заступить!» –
207A 0346 Шляхом піднялася. / «Не барися, мій синочку, / Швидше повертайся!»–
207A 0362 Стояла Ярина / Та дивилась, чи не вирне / Знову комашина
207A 0364 Знову комашина / Із куряви. Не вирнула – / Пропала! І знову
207A 0424 Їй хоча приснилась. / Не приснилась. Вернулася, / Знову забіліла
207A 0430 На світ дивуватись / Яриночка, та не Бога / Святого благати,
207A 0451 Щоб ляхи або татаре / Часом не спіткали». / І радесенька Ярина
207A 0503 Сироти Степана молодого, / Синє море не втопило, / А в турецьку землю агарянську
207A 0516 І лютому ворогові / Не допусти впасти / В турецькую землю, в тяжкую неволю!
207A 0520 Отаманам по чотири, / І світа божого не бачать, не знають, / Під землею камень
ламають,
207A 0520 Отаманам по чотири, / І світа божого не бачать, не знають, / Під землею камень
ламають,
207A 0545 За тином слухала Ярина, / І не дослухала, упала. / «Степаночку! Степаночку! –
207A 0554 І свого Степана / Не пізнає, таке з його / Зробили кайдани.
207A 0580 І Ярина в хаті. / «Ні, не треба, мій таточку, / Не треба, Ярино, –
207A 0581 «Ні, не треба, мій таточку, / Не треба, Ярино, – / Степан каже.– Я загинув,
207A 0592 На чужєє поле. / Ні, Ярино, Бог не кине / І найде дружину;
207A 0595 А я піду в Запорозжя, / Там я не загину, / Нагодують».– «Ні, Степане,
207A 0601 «Оставайся, Степаночку; / Коли не хоч братись, / То так будем, я сестрою,
207A 0606 Батькові старому. / Не йди од нас, Степаночку, / Не кидай нас знову.
207A 0607 Не йди од нас, Степаночку, / Не кидай нас знову. / Не покинеш?» – «Ні, Ярино!»
207A 0608 Не кидай нас знову. / Не покинеш?» – «Ні, Ярино!» / І Степан остався.
207A 0614 З усієї сили / Та не вшкварив... Під хатою / Усі трое сіли.
207A 0657 Отак, тату! Я щасливий, / Що очей не маю, / Що нічого того в світі
207A 0659 Що нічого того в світі / Не бачу й не знаю... / Ляхи були, усе взяли,
207A 0659 Що нічого того в світі / Не бачу й не знаю... / Ляхи були, усе взяли,
207A 0690 Мої молодії. / Може, воно й не до ладу, / Та що маю діять,
221A 0005 На старій церкві. «Бог простить: / Ми тепер душі, а не люди, / А відціля видніше
буде,
221A 0040 Ніже злого слова, / Не сказала. Уродлива / Та ще й чорноброва.
221A 0057 Та вповні шлях і перейшла; / А того й не знала, / Що він їхав в Переяслов
221A 0063 Оту воду... Чом я з нею / Відер не побила! / Батька, матір, себе, брата,
221A 0069 От за що мене, сестрички, / І в рай не пускають. / -----
221A 0071 А мене, мої сестрички, / За те не впустили, / Що цареві московському
221A 0094 Щоб і мене вбили. / Ні, не вбили, а пустили / Москалям на грище!
221A 0108 А я й напоїла! / Я не знала, що я тяжко, / Тяжко согрішила!
221A 0129 І за що мене карають, / Я й сама не знаю! / Мабуть, за те, що всякому
221A 0135 А я в Каневі родилась. / Ще й не говорила, / Мене мати ще сповиту
221A 0142 На горі в діброві. / Я плакала; я не знаю, / Чи їсти хотілось,
221A 0155 Я глянула, усміхнулась... / Та й духу не стало! / Й мати вмерла, в одній ямі
221A 0161 За що мене на митарство / Й досі не пускають. / Чи я знала, ще сповита,
221A 0211 ----- / Та не брешти, бо тільки п'ять, / Та й то з фоном Корфом.
221A 0226 А дзуськи вам питать мене! / Ви ще й не родились, / Як я отут шинкувала
221A 0233 А дзусь, недоріки! / В колодочки ще не вбились, / Безпері каліки!..
221A 0236 Ото яка недотика! / Не та рано встала, / Що до світа упилася..
221A 0247 Що я виробляла? / Кому я їх не наймала, / Не запродавала?
221A 0248 Кому я їх не наймала, / Не запродавала? / Та й живущі ж, проклятуші!
221A 0294 І я люта, а все-таки / Того не зумію, / Що москалі в Україні
221A 0328 Усе добре поплюндрує / Й брата не покине! / І розпустить правду й волю

- 221A 0338 А він, клятий недолюдок, / Золота не схоче. / -----
 221A 0343 ----- / Ні, сестриці. Не так треба. / Поки сліпі люде,
 221A 0379 А для кого ж? Чоловіка, / Певне, не посадять / Лічить зорі...
 221A 0405 Розумні ви люди, / А нічого не знаєте! / То понаставляли
 221A 0408 Ті фігури он для чого: / Щоб люди не крали / Води з річки та щоб нишком
 221A 0410 Води з річки та щоб нишком / Піску не орали, / Що скрізь отам за Тясьмою.
 221A 0413 Чортзна-що провадить! / Нема хисту, то й не бреши. / А що, як присядем
 221A 0430 Базар люду насходилось, / Та й панства не трохи. / От де нам пожива буде!
 221A 0450 Ісправник аж просить, / Щоб нікого не пускали, / І в Чигрин доносить
 221A 0467 Засміялись... А ісправник / Трохи не сказився! / Що нічого, бачиш, взяти,
 221A 0499 Великого ж того льоху / Ше й не дошукалась. / -----
 221A 0509 Мир душі твоїй, Богдане! / Не так воно стало; / Москалики, що заздріли,
 221A 0516 Та тебе ж і лають. / Що й за труди не находять! / Отак-то, Богдане!
 221A 0540 Сторонні люди! / Не смійтеся, чужі люде! / Церков-домовина
 234A 0010 Мій латаний талане! / Чому мене не сховаєш / Отут серед лану?
 234A 0012 Отут серед лану? / Чому мене не задавиш, / У землю не вдавиш?
 234A 0013 Чому мене не задавиш, / У землю не вдавиш? / Чому мені злої долі,
 234A 0015 Чому мені злої долі, / Чом віку не збавиш? / Ні, не дави, туманочку!
 234A 0016 Чом віку не збавиш? / Ні, не дави, туманочку! / Сховай тільки в полі,
 234A 0018 Сховай тільки в полі, / Щоб ніхто не знав, не бачив / Моєї недолі!..
 234A 0018 Сховай тільки в полі, / Щоб ніхто не знав, не бачив / Моєї недолі!..
 234A 0020 Моєї недолі!.. / Я не одна, єсть у мене / І батько, і мати...
 234A 0026 Нехрещений сину! / Не я тебе хреститиму / На лиху годину.
 234A 0029 Чужі люде хреститимуть, / Я не буду знати, / Як і зовуть... Дитя моє!
 234A 0032 Я була багата... / Не лай мене; молитимусь, / Із самого неба
 234A 0046 Трути-зілля шукала. / Трути-зілля не найшла, / Та синів двох привела,
 234A 0102 ----- / Не знаю, що і після чого / Старі сумують. Може, вже
 234A 0109 Як помремо?» / «Сама не знаю! / Я все оце міркувала,
 234A 0125 Дитина сповита – / Та й не туго, й новенькою / Свитиною вкрита;
 234A 0136 Манюсінки... і замовкло, / Неначе не плаче, / Тільки пхика.
 234A 0141 От і талан, от і доля, / І не одинокі! / Бери ж лишень та сповивай...
 234A 0162 Рoste Марко. Старі мої / Не знають, де діти, / Де посадить, де положить
 234A 0190 Зароблену плату, / Бо сказано: хто не лічить, / То той і не має.
 234A 0191 Бо сказано: хто не лічить, / То той і не має. / Так отак хіба, небого?
 234A 0193 Так отак хіба, небого? / Ні ти нас не знаєш, / Ні ми тебе. А поживеш,
 234A 0216 Робить возики, а в свято – / То й з рук не спускає. / Дивуються старі мої
 234A 0223 Тяжко-важко плаче; / І ніхто того не чує, / Не знає й не бачить,
 234A 0224 І ніхто того не чує, / Не знає й не бачить, / Опріч Марка маленького.
 234A 0224 І ніхто того не чує, / Не знає й не бачить, / Опріч Марка маленького.
 234A 0226 Опріч Марка маленького. / Так воно не знає, / Чого наймичка сльозами
 234A 0229 Його умивас. / Не зна Марко, чого вона / Так його цілує –
 234A 0231 Так його цілує – / Сама не з'їсть і не доп'є, / Його нагодує.
 234A 0231 Так його цілує – / Сама не з'їсть і не доп'є, / Його нагодує.
 234A 0233 Його нагодує. / Не зна Марко, як в колісці / Часом серед ночі
 234A 0245 Ганну величає... / Не зна Марко, росте собі, / Росте, виростає.
 234A 0259 Уже Марко чумакує / І восени не ночує / Ні під хатою, ні в хаті...
 234A 0278 Що хоч за гетьмана, / То не сором. Отаке-то / Диво запопали!
 234A 0286 Хто в нас буде мати? / Не дожила моя Настя!...» / Та й заливсь сльозами.
 234A 0339 Поспішає в Київ. / Прийшла в Київ – не спочила, / У міщанки стала,
 234A 0342 Найнялася носить воду, / Бо грошей не стало / На молебствіє Варварі.
 234A 0349 У Йвана святого, / Щоб голова не боліла / В Марка молодого;
 234A 0368 Може, вони догадались... / Ні, не догадались; / Вони добрі!...»
 234A 0397 Чи попросту забула взяти?.. / Чи, може, ще й не напекла? / Е, сором, сором, лепська
 мати!»
 234A 0407 До вашої хати, / Не хотілось на чужині / Одній умирати!
 234A 0425 І собі нічого / Не принесла: не купила, / Бо грошей не стало,

- 234A 0425 І собі нічого / Не принесла: не купила, / Бо грошей не стало,
234A 0426 Не принесла: не купила, / Бо грошей не стало, / А заробить не здужала.
234A 0427 Бо грошей не стало, / А заробить не здужала. / «А ось ще осталося
234A 0435 Й полудновать посадила. / Не пила й не їла / Стара Ганна.
234A 0435 Й полудновать посадила. / Не пила й не їла / Стара Ганна.
234A 0452 «Катерино! / Не та вже я стала: / Зледащїла, нездужаю
234A 0460 Й маслосвятїє служили – / Ні, не помагало. / Старий Трохим по надвір'ю,
234A 0464 Катерина ж з болящїо / І очей не зводить; / Катерина коло неї
234A 0473 «Доню Катерино! / Чи ще Марко не приїхав? / Ох, якби я знала,
234A 0479 Ідучи, співає, / Не поспїша до господи – / Воли попасає.
234A 0495 І кав'яру з Дону – / Всього везе, та не знає, / Що діється дома!
234A 0497 ----- / Іде Марко, не журиться. / Прийшов – слава Богу!
234A 0515 Я пак і байдуже! / Чи не вмерла?» / «Ні, не вмерла,
234A 0516 Чи не вмерла?» / «Ні, не вмерла, / А дуже нездужа.
234A 0526 «Слава... слава Богу! / Ходи сюди, не лякайся... / Вийди, Катре, з хати:
234A 0536 Бач, як я змарніла? / Я не Ганна, не наймичка, / Я ...»
234A 0536 Бач, як я змарніла? / Я не Ганна, не наймичка, / Я ...»
246A 0007 Й серце розбиває. / Розбиває, та не вип'є / Живошїої кровї –
246A 0011 І сміється знову. / Не вмирає душа наша, / Не вмирає воля.
246A 0012 Не вмирає душа наша, / Не вмирає воля. / І неситий не виоре
246A 0013 Не вмирає воля. / І неситий не виоре / На дні моря поле.
246A 0015 На дні моря поле. / Не скує душі живої / І слова живого.
246A 0017 І слова живого. / Не понесе слави Бога, / Великого Бога.
246A 0019 ----- / Не нам на прю з тобою стати! / Не нам діла твої судить!
246A 0020 Не нам на прю з тобою стати! / Не нам діла твої судить! / Нам тільки плакати,
плакати, плакати
246A 0052 А батькових старих, кровавих, / Не ріки – море розлилось, / Огненне море! Слава!
Слава!
246A 0060 І вам, лицарї великі, / Богом не забуті. / Борїтеся – поборете,
246A 0066 Чурек і сакля – все твоє, / Воно не прошене, не дане, / Ніхто й не возьме за своє,
246A 0066 Чурек і сакля – все твоє, / Воно не прошене, не дане, / Ніхто й не возьме за своє,
246A 0067 Воно не прошене, не дане, / Ніхто й не возьме за своє, / Не поведе тебе в кайданах.
246A 0068 Ніхто й не возьме за своє, / Не поведе тебе в кайданах. / А в нас!.. На те письменні ми,
246A 0080 Чого вона стоїть у вас, / Не нами дана; чом ми вам / Чурек же ваш та вам не кинем,
246A 0081 Не нами дана; чом ми вам / Чурек же ваш та вам не кинем, / Як тїй собаці! Чом ви
нам
246A 0083 Як тїй собаці! Чом ви нам / Платить за сонце не повинні! / Та й тільки ж то! Ми не
погане,
246A 0084 Платить за сонце не повинні! / Та й тільки ж то! Ми не погане, / Ми настоящі
христїяне,
246A 0102 Сидять на небї! Ви ще темні, / Святим хрестом не просвітненї, / У нас навчїться!.. В
нас дери,
246A 0107 Хоч і рїдню всю забери! / У нас! чого то ми не вмієм? / І зорї лічим, гречку сієм,
246A 0111 Або у карти програєм / Людей... не негрїв... а таких / Таки хрещених... но простих.
246A 0113 Таки хрещених... но простих. / Ми не гїшпани; крий нас, Боже, / Щоб крадене
перекупать,
246A 0121 Ви любите на братовї / Шкуру, а не душу! / Та й лупите по закону
246A 0126 Жїнці на патинки. / Собї ж на те, що не знають / Ні діти, ні жїнка!
246A 0157 І тебе загнали, мїй друже єдиний, / Мїй Якове добрий! Не за Україну, / А за її ката
довелось пролити
246A 0159 А за її ката довелось пролити / Кров добру, не чорну. Довелось запить / З
московської чашї московську отруту!
250A 0008 На розпуттях велелюдних, / І ніхто не бачить, / І не бачить, і не знає
250A 0009 І ніхто не бачить, / І не бачить, і не знає / Оглухли, не чують;
250A 0009 І ніхто не бачить, / І не бачить, і не знає / Оглухли, не чують;
250A 0010 І не бачить, і не знає / Оглухли, не чують; / Кайданами мїняються,

- 250A 0027 У чужому краю / Не шукайте, не питаєте / Того, що немає
 250A 0027 У чужому краю / Не шукайте, не питаєте / Того, що немає
 250A 0029 Того, що немає / І на небі, а не тільки / На чужому полі.
 250A 0043 Та й більш нічого. Кричите, / Що Бог створив вас не на те, / Щоб ви неправді
 поклонились!..
 250A 0049 І сонця-правди дозрівать / В німецькі землі, не чужії, / Претесея знову!.. Якби взяли
 250A 0055 ----- / Ох, якби те сталося, щоб ви не вертались, / Щоб там і здихали, де ви поросли!
 250A 0057 Щоб там і здихали, де ви поросли! / Не плакали б діти, мати б не ридала, / Не чули б
 у Бога вашої хули.
 250A 0057 Щоб там і здихали, де ви поросли! / Не плакали б діти, мати б не ридала, / Не чули б
 у Бога вашої хули.
 250A 0058 Не плакали б діти, мати б не ридала, / Не чули б у Бога вашої хули. / І сонце не
 гріло б смердячого гною
 250A 0059 Не чули б у Бога вашої хули. / І сонце не гріло б смердячого гною / На чистій,
 широкій, на вольній землі.
 250A 0061 На чистій, широкій, на вольній землі. / І люди б не знали, що ви за орли, / І не
 покивали б на вас головою.
 250A 0062 І люди б не знали, що ви за орли, / І не покивали б на вас головою. / Схаменіться!
 будьте люди,
 250A 0071 Кров у синє море / Дітей ваших... і не буде / Кому помагати.
 250A 0080 Умийтеся! образ божий / Багном не скверніте. / Не дуріте дітей ваших,
 250A 0081 Багном не скверніте. / Не дуріте дітей ваших, / Що вони на світі
 250A 0094 А то залізете на небо: / «І ми не ми, і я не я, / І все те бачив, і все знаю.
 250A 0094 А то залізете на небо: / «І ми не ми, і я не я, / І все те бачив, і все знаю.
 250A 0102 «Нехай скаже / Німець. Ми не знаєм». / Отак-то ви навчаєтесь
 250A 0129 І заговорили / Так, що й німець не второпа / Учитель великий,
 250A 0131 Учитель великий, / А не те, щоб прості люде. / А гвалту! а крику!
 250A 0138 Що ті римляне убогі! / Чортзна-що – не Брути! / У нас Брути! і Коклеси!
 250A 0153 Од слова до слова, / Не минайте ані титли, / Ніже тії коми,
 250A 0168 Ще лучше, як батьки ходили. / Не чваньтеся, з вас деруть ремінь, / А з їх, бувало, й
 лій топили.
 250A 0211 Покажуйте!.. за науку, / Не турбуйтеся, буде / Материна добра плата.
 250A 0218 І батьків лукавих. / Не дуріте самі себе, / Учіться, читайте,
 250A 0221 І чужому навчаєтесь, / Й свого не цурайтесь. / Бо хто матір забуває,
 250A 0225 Того діти цураються, / В хату не пускають. / Чужі люди проганяють,
 250A 0239 Отак і ви прочитај[те], / Щоб не сонним снілись / Всі неправди, щоб розкрились
 256A 0002 У всякого своє лихо, / І в мене не тихо, / Хоч не своє, позичене,
 256A 0003 І в мене не тихо, / Хоч не своє, позичене, / А все-таки лихо.
 256A 0011 І стежки малої / Не осталося; і здається, / Що ніхто й ногою
 256A 0013 Що ніхто й ногою / Не ступив там, а згадаєш, / То була й дорога
 256A 0032 Нові кати? Щоб до тебе / Люди не ходили / На пораду, що їм діять
 256A 0037 З новими ляхами. / Не ховаєте! над яром / Залізняк витає
 256A 0041 Гонту виглядає. / Не ховайте, не топчіте / Святого закона,
 256A 0041 Гонту виглядає. / Не ховайте, не топчіте / Святого закона,
 256A 0043 Святого закона, / Не зовіте преподобним / Лютого Нерона.
 256A 0045 Лютого Нерона. / Не славтеся царевою / Святою войною.
 256A 0047 Святою войною. / Бо ви й самі не знаєте, / Що царики коять.
 256A 0054 Дурний шию підставляє / І не знає за що! / Та ще й Гонту зневажає,
 256A 0057 Ледаче ледащо! / «Гайдамаки не воїни – / Розбойники, воры.
 256A 0062 За святу правду-волю / Розбойник не стане, / Не розкує закований
 256A 0063 Розбойник не стане, / Не розкує закований / У ваші кайдани
 256A 0065 У ваші кайдани / Народ темний, не заріже / Лукавого сина,
 256A 0067 Лукавого сина, / Не розіб'є живе серце / За свою країну.
 256A 0080 Дурить себе, чужих людей, / Та не дурить Бога. / Бо в день радості над вами
 258A 0002 Блаженний муж на лукаву / Не вступає раду, / І не стане на путь злого,
 258A 0003 Не вступає раду, / І не стане на путь злого, / І з лютим не сяде.

- 258A 0004 І не стане на путь злого, / І з лютим не сяде. / А в законі господньому
258A 0017 Вітер розмахас. / І не встануть з праведними / Злії з домовини,
258A 0031 Спаси мою душу, / Да не скаже хитрий ворог: / «Я його подужав».
258A 0071 В путах умираєм, / Не молимося чужим богам, / А тебе благаєм:
258A 0088 В беззаконії мерзіє, / Не творить благая. / А Бог дивиться чи є ще
258A 0096 Їдять люди замість хліба, / Бога не згадають, / Там бояться, лякаються,
258A 0098 Там бояться, лякаються, / Де страху й не буде. / Так самі себе бояться
258A 0115 Сильнії чужії, / Не зрять Бога над собою, / Не знають, що діють.
258A 0116 Не зрять Бога над собою, / Не знають, що діють. / А Бог мені помагає,
258A 0134 Вдові убогій допоможіте, / Не осудіте сироти / І виведіть із тісноти
258A 0137 На волю тихих, заступіте / Од рук неситих». Не хотять / Познать, розбити тьму
неволі,
258A 0165 Вдову задавили / І сказали: «Не зрять Господь, / Ніже теє знає».
258A 0175 Карає меж нами, / Не допуска, поки злomu / Ізрється яма.
258A 0178 Господь любить свої люди, / Любить, не оставить, / Дожидає, поки правда
258A 0183 І діющих злая? / Якби не Бог поміг мені, / То душа б живая
258A 0192 І пребудет твоя воля / І труд твій не всує. / Вловлять душу праведничу,
258A 0204 Братам добрим добро певне / Пожить, не ділити? / Яко миро добровонне
258A 0218 Отак братів благих своїх / Господь не забуде, / Воцариться в дому тихім,
258A 0237 На чужому полі / Не співають веселої / В далекій неволі.
264A 0004 Розвивайся, поки твоє / Серце не розбите, / Поки люди не дознали
264A 0005 Серце не розбите, / Поки люди не дознали / Тихої долини,
264A 0015 Добреє дівоче / Не заступить, не закряє / Неситії очі.
264A 0015 Добреє дівоче / Не заступить, не закряє / Неситії очі.
264A 0021 І прокленеш Бога. / Не цвіти ж, мій цвіте новий, / Нерозвитий цвіте,
264A 0024 Зов'янь тихо, поки твоє / Серце не розбите. / -----
265A 0005 Заснули думи, серце спить, / І все заснуло, і не знаю, / Чи я живу, чи доживаю,
265A 0008 Чи так по світу волочусь, / Бо вже не плачу й не сміюсь... / Доле, де ти! Доле, де ти?
265A 0008 Чи так по світу волочусь, / Бо вже не плачу й не сміюсь... / Доле, де ти! Доле, де ти?
265A 0013 То дай злої, злої! / Не дай спати ходячому, / Серцем замирати
265A 0026 І заснути навик-віки, / І сліду не кинуть / Ніякого, однаково,
266A 0001 ----- / І день не день, і йде не йде, / А літа стрілою
266A 0001 ----- / І день не день, і йде не йде, / А літа стрілою
266A 0030 Що день божий умивали... / Поки не підкрались / Злії літа; та все теє
266A 0041 В нетопленій хаті, / Тяжке лихо, та не таке, / Як тому дурному,
266A 0060 Став потроху... Доглядаюсь – / Бодай не казати, / Кругом мене, де не гляну,
266A 0061 Бодай не казати, / Кругом мене, де не гляну, / Не люди, а змії...
266A 0062 Кругом мене, де не гляну, / Не люди, а змії... / І засохли мої сльози,
266A 0067 Серце ядом гою, / І не плачу, й не співаю, / А вию совою.
266A 0067 Серце ядом гою, / І не плачу, й не співаю, / А вию совою.
266A 0074 Мої думи; однаково / Не вернуться знову / Літа мої молодії,
266A 0077 Веселеє слово. / Не вернуться... І я серцем / До вас не вернуся.
266A 0078 Не вернуться... І я серцем / До вас не вернуся. / І не знаю, де дінуся,
266A 0079 До вас не вернуся. / І не знаю, де дінуся, / Де я пригорнуся,
266A 0089 Мої злії діти? / Не хилітесь ні до кого, / Ляжте дома спати...
266A 0099 Новеньким повите». / Іди ж здоров, та не забудь / Злидням поклонитись.
268A 0016 Молитися... а до того / Я не знаю Бога. / Поховайте та вставайте,
268A 0023 В сем'ї вольній, новій, / Не забудьте пом'янути / Незлим тихим словом.
270A 0002 «За що мене, як росла я, / Люде не любили? / За що мене, як виросла,
270A 0008 Царівною називають, / Очей не спускають / З мого цвіту? Дивуються,
270A 0010 З мого цвіту? Дивуються, / Не знають, де діти! / Скажи мені, мій братику,
270A 0013 Королевий Цвіте!» / «Я не знаю, моя сестро». / І Цвіт Королевий
270A 0024 Ми давно вже кохаємось, / А я й не сказала, / Як була я людиною,
270A 0031 Дивилась, дивилась / І плакала? Я не знаю, / Мій брате єдиний!
270A 0043 У білих палатах. / Я не знала, що байстря я, / Що його дитина.
270A 0049 Будинок спалили... / А мене, не знаю за що, / Убити не вбили,

- 270A 0050 А мене, не знаю за що, / Убити не вбили, / Тільки мої довгі коси
 270A 0060 Молодого, короткого / Не дали дожити / Люде віку. Я умерла
 270A 0068 Зимою люде... Боже мій! / В хату не пустили. / А весною, мов на диво,
 272A 0014 Залоскочи, моє серце, / Нехай не сміється / Надо мною, молодою,
 272A 0017 Нехай п'є-уп'ється / Не моїми кров-сльозами – / Синьою водою
 272A 0027 Плила за водою, / Поки сестри не зостріли, / Не взяли з собою.
 272A 0028 Поки сестри не зостріли, / Не взяли з собою. / Уже з тиждень, як росту я,
 272A 0042 Вийшла мати погуляти, / Не спиться в палатах. / Пана Яна нема дома,
 272A 0051 У палати спати. / Та не дійшла, довелося / В Дніпрі ночувати.
 272A 0059 Грались, лоскотали, / Поки в вершу не запхали... / Та й зареготались.
 272A 0062 Одна тільки русалонька / Не зареготалась. / -----
 274A 0025 Коло осеннього Миколи, / Обідрані, трохи не голі, / Бендерським шляхом уночі
 274A 0065 І тяжко, страшно усміхалась. / Що ж се таке? Се не мара. / Моя се мати і сестра.
 274A 0089 Я в приданках була, впилася, / І молода не придалася... / А все то прокляті пани
 274A 0093 Ще треба другу одружить. / Піду, без мене не зуміють / І в домовину положить...
 274A 0095 ----- / Не йди, небого, будь ти з нами. / У нас, ей-богу, добре жить.
 274A 0105 І все діти! і все діти! / Не знаю, де од їх подітись. / Де не піду, й вони за мною,
 274A 0106 Не знаю, де од їх подітись. / Де не піду, й вони за мною, / Вони з'їдять мене колись...
 274A 0108 ----- / Не плач, небого, не журись. / У нас дітей нема й заводу.
 274A 0108 ----- / Не плач, небого, не журись. / У нас дітей нема й заводу.
 274A 0114 Поки послули, де хто впав. / Вона ж не спала, не журилась, / Сиділа, ноги устромила
 274A 0114 Поки послули, де хто впав. / Вона ж не спала, не журилась, / Сиділа, ноги устромила
 274A 0120 ----- / Чом не спиться багатому / Сивому, гладкому?
 274A 0122 Сивому, гладкому? / Чом не спиться убогому / Сироті старому?
 274A 0133 І обидва спочивають, / І гадки не мають. / Убогого не згадують,
 274A 0134 І гадки не мають. / Убогого не згадують, / А того ще й лають.
 274A 0139 Позирає на приблуду / Й на подзвін не дбає. / -----
 274A 0140 ----- / Чому не ляжеш, не спочинеш? / Зірниця сходить, подивись.
 274A 0140 ----- / Чому не ляжеш, не спочинеш? / Зірниця сходить, подивись.
 274A 0144 Ми рано рушимо, покинем, / Як не проспишся. / -----
 274A 0145 ----- / Не просплюсь. / Я вже ніколи не просплюсь.
 274A 0146 Не просплюсь. / Я вже ніколи не просплюсь. / Отак де-небудь і загину
 274A 0162 Іди до мене. Кицю, кицю... / Не йде прокляте бісеня! / А то дала б тобі напитись
 274A 0175 Сідай лиш ближченько, отут. / Ото-то й то! А ти не знаєш... / Що я в Волощині була.
 274A 0189 І досі п'яна!.. / І вже ніколи не просплюся, / Бо я вже й Бога не боюся
 274A 0190 І вже ніколи не просплюся, / Бо я вже й Бога не боюся / І не соромлюся людей.
 274A 0191 Бо я вже й Бога не боюся / І не соромлюся людей. / Коли б мені отих дітей
 274A 0193 Коли б мені отих дітей / Найти де-небудь! Ти не знаєш, / Чи є в Туреччині війна?
 274A 0208 Як була я молодою, / І гадки не мала, / По садочку похожала,
 274A 0212 А він мене і набачив, / Ірод!.. І не снилось, / Що я була крепачкою,
 274A 0227 А він мене і покинув, / Не вступив і в хату, / На дітей своїх не глянув,
 274A 0228 Не вступив і в хату, / На дітей своїх не глянув, / Луципер проклятий!
 274A 0238 Люде насміялись... / Трохи була не втопилась, / Та жаль було кинуть
 274A 0245 Та й у село. Хотілось, бач, / Щоб люде не знали. / От я крадусь попідтинню
 274A 0283 ----- / Эй-богу, не знаю. / -----
 274A 0285 Та мовчи вже, бо забуду. / Потім не згадаю. / Дітей, бачся, годувала
 274A 0290 Ключчям вимощала, / Щоб не знать було, що стриґа. / Прибралась, ходила,
 274A 0299 На сім світі... Були діти, / І тих не осталося. / -----
 274A 0306 ----- / Не скигли, бо ти всіх побудиш. / -----
 274A 0335 ----- / Бо щоб не почувли / Мого слова. Страшно буде.
 274A 0372 Отойді, проклятий!.. / Ні, не спущу. Сама його / Загризу... Чи чуєш?
 274A 0389 Несе у Київ мишенят. / Не донесеш, утопиш десь, / Або пан одніме.
 274A 0406 «Кажуть люде, що суд буде, / А суду не буде. / Бо мене вже осудили
 274A 0416 І співала, й танцювала, / Не пила й не їла... / Неначе смерть, з циганами
 274A 0416 І співала, й танцювала, / Не пила й не їла... / Неначе смерть, з циганами
 274A 0447 На дочку, на сина». / Не довелося. Пан вернувся, / Покинув Наталю

- 274A 0453 Оддали в солдати / За те, що ти не навчила / Панів шанувати.
274A 0464 Лічить його, помагати, / А не проклинати. / Не допомгла болящому,
274A 0465 А не проклинати. / Не допомгла болящому, / Бо не допустили.
274A 0466 Не допомгла болящому, / Бо не допустили. / А як умер, то за його
274A 0471 Дівчат научала, / Щоб з панами не кохались, / Людей не цурались.
274A 0472 Щоб з панами не кохались, / Людей не цурались. / «А то Бог вас покарає,
006B 0002 Згадайте, братія моя... / Бодай те лихо не верталось, / Як ви гарнесенько і я
006B 0010 Ніколи, братія, ніколи / З Дніпра укупі не п'ємо! / Розійдемося, рознесемо
006B 0022 І його забудьте, други, / І не проклинайте. / І мене в неволі лютій
006B 0027 Як билиночка в полі, / Та не дав мені Бог / Ані щастя, ні долі.
006B 0034 Ані братика я, / Ні сестрички не знала, / Меж чужими зросла,
006B 0036 Меж чужими зросла, / І зросла – не кохалась! / Де ж дружина моя,
006B 0040 Їх нема, я сама. / А дружини й не буде! / -----
006B 0050 Та й додому пішли, / І ніхто не згадає, / Нас тут триста як скло!
006B 0053 Товариства лягло! / І земля не приймає. / Як запродав гетьман
006B 0084 І все з собою заберу, / Малого сліду не покину / На нашій славній Україні,
006B 0086 На нашій славній Україні, / На нашій – не своїй землі. / І не пом'яне батько з сином,
006B 0087 На нашій – не своїй землі. / І не пом'яне батько з сином, / Не скаже синові: –
Молись,
006B 0088 І не пом'яне батько з сином, / Не скаже синові: – Молись, / Молися, сину, за Україну
006B 0097 Її, окраденую, збудять... / Ох, не однаково мені. / -----
006B 0098 ----- / Не кидай матері, казали, / А ти покинула, втекла,
006B 0100 А ти покинула, втекла, / Шукала мати – не найшла, / Та вже й шукати перестала,
006B 0103 Умерла, плачучи. Давно / Не чуть нікого, де ти гралась, / Собака десь помандрувала,
006B 0109 Віщують сови та сичі / І не дають сусідам спати. / І твій барвіночок хрещатий
006B 0112 Заріс богилою, ждучи / Тебе не квітчану. І в гаї / Ставочок чистий висихає,
006B 0116 І гаї сумує, похилився. / У гаї пташка не співає – / Її з собою занесла,
006B 0128 Віщує серце, що в палатах / Ти розкошуєш, і не жаль / Тобі покинутої хати...
006B 0131 Благаю Бога, щоб печаль / Тебе довіку не збудила, / Щоб у палатах не найшла...
006B 0132 Тебе довіку не збудила, / Щоб у палатах не найшла... / Щоб Бога ти не осудила
006B 0133 Щоб у палатах не найшла... / Щоб Бога ти не осудила / І матері не прокляла.
006B 0134 Щоб Бога ти не осудила / І матері не прокляла. / -----
006B 0138 Чого ти плачеш, ідучи, / Чому не спиш ти уночі, / Моя голубко сизокрила? –
006B 0142 А мати плакала, ждучи. / Не сон-трава на могилі / Вночі процвітає.
006B 0166 Дівчина ходила. / На четверте... Не сон-трава / Вночі процвітає,
006B 0172 Калино моя, / Не водою до схід-сонця / Поливаная.
006B 0193 Під калиною дівчина / Спала, не вставала. / Утомилось молодес,
006B 0198 Раділи люде, встаючи, / А мати й спати не лягала, / Дочку вечерять дожидала
006B 0217 Червону калину. / Не прийнялись три ясени, / Тополя всихала,
006B 0221 Калина зов'яла. / Не вертаються три брати. / Плаче стара мати,
006B 0229 Кладуть в домовину. / Не вертаються три брати, / По світу блукають,
006B 0242 Привик я трохи, і мені / Не жаль було давно одбутих, / Давно похованих, забутих,
006B 0247 На марне поле. Хоч би рута, / А то нічого не зійшло! / І я згадав своє село.
006B 0257 Молюся! Господи, молюсь! / Хвалить тебе не перестану! / Що я ні з ким не поділю
006B 0258 Хвалить тебе не перестану! / Що я ні з ким не поділю / Мою тюрму, мої кайдани!
006B 0269 А мати хоче научати, / Так соловейко не дає. / -----
006B 0274 Затихло все, тільки дівчата / Та соловейко не затих. / -----
006B 0286 Минули літа, а село / Не перемінилось. / Тільки пустка на край села
006B 0293 В пустку заглядає. / Марне, брате, не вигляне / Чорнобрива з хати.
006B 0295 Чорнобрива з хати. / Не покличе стара мати / Вечеряти в хату.
006B 0310 В неволі тяжко, хоча й волі, / Сказати по правді, не було. / Та все-таки якось жилося.
006B 0320 Холоне серце, як згадаю, / Що не в Україні поховують, / Що не в Україні буду жить,
006B 0321 Що не в Україні поховують, / Що не в Україні буду жить, / Людей і Господа любить.
006B 0324 Понад полем іде, / Не покоси кладе, / Не покоси кладе – гори.
006B 0325 Не покоси кладе, / Не покоси кладе – гори. / Стогне земля, стогне море,
006B 0330 Зострічають сичі. / Тне косар, не спочиває / Її ні на кого не вважає,

- 006B 0331 Тне косар, не спочиває / Й ні на кого не вважає, / Хоч і не проси.
 006B 0332 Й ні на кого не вважає, / Хоч і не проси. / -----
 006B 0333 ----- / Не благай, не проси, / Не клепає коси.
 006B 0333 ----- / Не благай, не проси, / Не клепає коси.
 006B 0334 Не благай, не проси, / Не клепає коси. / Чи то пригород, чи город,
 006B 0342 Кладе горами покоси, / Не мина й царя. / -----
 006B 0343 ----- / І мене не мине, / На чужині зотне,
 006B 0346 За решоткою задавить, / Хреста ніхто не поставить. / І не пом'яне.
 006B 0347 Хреста ніхто не поставить. / І не пом'яне. / -----
 006B 0352 В степи і дебрі рознесли! / Нехай і так. Не наша мати, / А довелося поважати.
 014B 0001 ----- / Не спалося, а ніч, як море, / (Хоч діялось не восени,
 014B 0002 Не спалося, а ніч, як море, / (Хоч діялось не восени, / Так у неволі.) До стіни
 014B 0004 Так у неволі.) До стіни / Не заговориш ні про горе, / Ні про младенческие сны.
 014B 0011 Така ухабиста собой, / І меньше белой не дарила. / А барин беденькой такой.
 014B 0021 І матір удову еднаю. / Так пан заклятий не дає. / Мала, каже; – нехай, дождуся.
 014B 0026 Пішов я з матір'ю просити. / «Шкода,– каже,– і не проси. / П'ятсот,– каже,– коли
 даси,
 014B 0032 Пішов я, брате, зароблять. / І де вже ноги не носили, / Поки ті гроші заробив.
 014B 0044 Од неї пахне вже землею, / Уже й мене не пізнає! / Я до попа та до сусіди,
 014B 0046 Я до попа та до сусіди, / Привів попа, та не застав – / Вона вже вмерла. Нема й сліду
 014B 0050 Таки сусіду про Ганнусю. / «Хіба ти й досі ще не знаєш? / Ганнуся на Сибір пішла.
 014B 0057 Я ледве-ледве вийшов з хати, / Ще не світало. Я в палати / Пішов з ножем, не чув
 землі...
 014B 0058 Ще не світало. Я в палати / Пішов з ножем, не чув землі... / Аж панича вже одвезли
 014B 0076 І паничі мені приснились / І не дали, погані, спать. / -----
 016B 0030 А я знаю. І розкажу / Тобі; й спать не ляжу. / А ти завтра тихесенько
 016B 0047 Бодай ви терном поросли! / Щоб люди й сліду не найшли, / Щоб і не знали, де й
 шукати.
 016B 0048 Щоб люди й сліду не найшли, / Щоб і не знали, де й шукати. / В тому господньому
 селі,
 016B 0051 На нашій славній Україні, / Не знаю, де вони взялись,– / Приблуда князь. Була й
 княгиня.
 016B 0081 Дочку й теличку однімає / У мужика... І Бог не знає, / А може, й знає, та мовчить.
 016B 0084 Княгиня взаперті сидить. / Її і в сні не пускає / Убогих брат. А що ж робить?
 016B 0087 Сама втекла і повінчалась, / І батько й мати не пускали, / Казали: вгору не залазь.
 016B 0088 І батько й мати не пускали, / Казали: вгору не залазь. / Так ні, за князя. От і князь!
 016B 0093 Мов ряст весною уночі. / Засхнеш, не знатимеш нічого, / Не знатимеш, як хвалять
 Бога,
 016B 0094 Засхнеш, не знатимеш нічого, / Не знатимеш, як хвалять Бога, / Як люде люблять,
 живучи.
 016B 0100 На світ подивитись. / Не довелося, а все було, / Всього понадбала
 016B 0119 Красу даєш, серце чисте... / Та не даєш жити. / Не даєш на рай веселий,
 016B 0120 Та не даєш жити. / Не даєш на рай веселий, / На світ твій великий
 016B 0145 І княгиня з дитиною / Не тією стала. / Ніби на світ народилась –
 016B 0157 А годувать та доглядать / Не вміють княгині. / А потім оха: – Забуває
 016B 0165 А п'яного свого князя / І не допускала. / Мов яблучко у садочку,
 016B 0171 Тільки «мамо» вимовляти, / А «тато» не вчила... / І книжечок з кунштниками
 016B 0181 І пилиночки на неї / Впасти не давала. / І всю ніченьку над нею
 016B 0183 І всю ніченьку над нею / Витала, не спала. / Надивлялась, любивалась
 016B 0196 Мов вимовить хоче: / – Не плач, мамо, не розплітай / Мої довгі коси –
 016B 0196 Мов вимовить хоче: / – Не плач, мамо, не розплітай / Мої довгі коси –
 016B 0209 А за віщо? Чудно людям, / Бо люде не знають, / Чому добре умирає,
 016B 0220 ----- / Не стало на селі княгині, / І гусли знову загули.
 016B 0231 Умийся, серденько! Бо мати / Он дивиться й не пізнає / Межи дітьми дитя своє.
 016B 0233 Межи дітьми дитя своє. / І думає: тебе не стало... / Умийся, серце, щоб пізнала

- 016В 0250 Та голоду раді, та Бога благають, / Щоб ще хоч годочок хлібець не рожав. / Тойді б і в Парижі, і іншому краї
- 016В 0254 А Бог куняє. Бо се було б диво, / Щоб чути і бачить – і не покарати. / Або вже аж надто долготерпеливий...
- 016В 0274 Або, може, молодес / Чи не полюбило / Кого-небудь? Ні, нікого.
- 016В 0306 І з клунею провіяли... / Князь і не спочинув, / На могорич закликає,
- 016В 0331 Дивіться, поки вас гріє, / А зорі спати не дають. / Головою молодою
- 016В 0346 Пляшки і гості, де що впало, / Там і осталося. Сам не впав, / Остатню каплю допивав.
- 016В 0348 Остатню каплю допивав. / Та й ту допив. Встає, не падає, / Іде в покої... Скверний гаде!
- 016В 0351 Куди ти лізеш? Схаменись! / Не схаменувся, ключ виймає, / Прийшов, і двері одмикає,
- 016В 0356 Убий гадюку, покусай! / Убий, і Бог не покарає! / Як тая Ченчію колись
- 016В 0359 Убила батька кардинала / І Саваофа не злякалась. / Ні, не прокинулася, спить,
- 016В 0360 І Саваофа не злякалась. / Ні, не прокинулася, спить, / А Бог хоч бачить, та мовчить,
- 016В 0363 Гріхам великим потурає. / Не чуть нічого. Час минає. / А потім крик, а потім гвалт,
- 016В 0367 Почули сови. Потім знову / Не чуть нічого. І в той час / Сироти і клуня зайнялись,
- 016В 0371 Хоч би де голос обіззавсь. / Пани в гаю не ворухились, / А люде збіглись та дивились,
- 016В 0380 Так і Бог покине. / Тебе тільки не покине / Лихая година,
- 016В 0390 Хоть на чужім полі / На безлюдді. Не покинеш, / Поведеш до краю,
- 016В 0394 ----- / В селі не бачили й не чули, / Де вона поділась.
- 016В 0394 ----- / В селі не бачили й не чули, / Де вона поділась.
- 016В 0403 А підвести нема кому, / Ніхто й не загляне / До грішного болящого
- 016В 0410 А її немає / І не буде вже, святої... / Де ж вона поділась?
- 016В 0442 Оце її свята могила... / Ще не поставили хреста». / -----
- 025В 0015 Коли забули, бодай заснули, / Про мою доленьку щоб і не чули. / -----
- 026В 0009 А я собі у бур'яні / Молюся Богу... І не знаю, / Чого маленькому мені
- 026В 0015 Ягня, здається, веселилось! / І сонце гріло, не пекло! / Та недовго сонце гріло,
- 026В 0025 Поглянув я на ягнята – / Не мої ягнята! / Обернувся я на хати –
- 026В 0028 Нема в мене хати! / Не дав мені Бог нічого!.. / І хлинули сльози,
- 026В 0045 То серце плаче та болить, / Чому Господь не дав дожити / Малого віку у тім раю.
- 026В 0048 Умер би, орючи на ниві, / Нічого б на світі не знав. / Не був би в світі юродивим.
- 026В 0049 Нічого б на світі не знав. / Не був би в світі юродивим. / Людей і [бога] не прокляв!
- 026В 0050 Не був би в світі юродивим. / Людей і [бога] не прокляв! / -----
- 028В 0001 ----- / Не гріє сонце на чужині, / А дома надто вже пекло.
- 028В 0012 Тойді повісили Христа, / Й тепер не втік би син Марії! / Нігде невесело мені,
- 028В 0014 Нігде невесело мені, / Та, мабуть, весело й не буде / І на Украй[ні], добрі люде,
- 028В 0018 Хотілося б... Та й то для того, / Щоб не робили москалі / Труни із дерева чужого,
- 028В 0026 Нащо вже й Бога турбовать, / Коли по-нашому не буде. / -----
- 029В 0002 Гори мої високі, / Не так і високі, / Як хороші, хорошії,
- 029В 0032 Може, часеш оновлення? / Не жди тії слави! / Твої люде окрадені,
- 029В 0049 А ви? ви, гори, оддали!... / Бодай ніколи не дивиться / На вас, проклятії! Ні, ні...
- 029В 0051 На вас, проклятії! Ні, ні... / Не ви прокляті... а гетьмани, / Усобники, ляхи погані!..
- 029В 0079 Вимовить хотілось / Та не вимовив... / .....
- 029В 0088 А може, тим, що киргизи / Ще не християни?.. / Наробив ти, Христе, лиха!
- 029В 0114 І все те, все те радує очі, / А серце плаче, глянуть не хоче! / -----
- 029В 0125 Господи великий! / Що не дав мені загинуть, / Небесний владику.
- 029В 0140 Утер сльози нехолодні, / Хоч не молодії... / І згадував літа свої
- 029В 0156 Було таке, що й женихались, / Та розійшлися, не побрались, / Покинула самого жить,
- 033В 0013 Гетьмана еднали. / Не строміли б списи в стрісі / У Петра у свата.
- 033В 0015 У Петра у свата. / Не втікали б із Хортиці / Славні небожата,
- 033В 0017 Славні небожата, / Не спинав би їх прилуцький / Полковник поганій...
- 033В 0019 Полковник поганій... / Не плакала б Матер Божа / В Криму за Украйну.

- 033В 0025 Взяли з собою матер божу, / А більш нічого не взяли, / І в Крим до хана понесли
033В 0041 Мій краю прекрасний, розкошний, багатий! / Хто тебе не мучив? Якби розказать /
Про якого-небудь одного магната
036В 0003 За тебе марно я в чужому краю / Караюсь, мучуся... але не каюсь!.. / Люблю, як
щиру, вірну дружину,
036В 0007 Роби, що хочеш, з темним зо мною, / Тільки не кидай, в пекло з тобою /
Пошкандибаю . . . . .
036В 0019 За пісню-думу?.. Ой гаю, гаю, / Й не такі, як я, дармо співають. / І чудно й нудно, як
поміркую,
036В 0023 За теє диво! Мов пси, гризуться / Брати з братами, й не схаменуться. / А теє диво,
всіми кохане:
037В 0002 Ще як були ми козаками, / А унії не чуть було, / Отам-то весело жилось!
038В 0003 Було колись... І ніколи / Не вернеться, що діялось, / Не вернеться сподіване,
038В 0004 Не вернеться, що діялось, / Не вернеться сподіване, / Не вернеться... А я, брате,
038В 0005 Не вернеться сподіване, / Не вернеться... А я, брате, / Таки буду сподіватись,
038В 0016 А єдвабном застилає / І нікому не звертає. / -----
038В 0067 Семен Палій, запорожець, / Лихом не добитий. / -----
038В 0101 Читай, читай та слухай дзвона, / А серцеві не потурай, / Воно тебе в Сибір водило,
038В 0107 Загине все, ти сам загинеш. / І не згадають, щоб ти знав... / І старець тяжко заривав.
041В 0005 Нащо живем? Чого бажаєм? / І, не дознавшись, умираєм, / А покидаємо діла...
041В 0009 Діла осудять на землі? / Коли б ті діти не росли, / Тебе, святого, не гнівили,
041В 0010 Коли б ті діти не росли, / Тебе, святого, не гнівили, / Що у неволі народились
042В 0004 Людей і долю проклинать / Не варт, ей-богу. Як же жити / На чужині на самоті?
042В 0008 Якби кайдани перегризти, / То гриз потроху б. Так не ті, / Не ті їх ковалі кували,
042В 0009 То гриз потроху б. Так не ті, / Не ті їх ковалі кували, / Не так залізо гартували,
042В 0010 Не ті їх ковалі кували, / Не так залізо гартували, / Щоб перегризти. Горе нам!
044В 0051 А за третім стиха – / Не дивися, безталанна, – / Везуть тобі лихо.
046В 0004 Гарненько вкраду п'ятака – / Бо я було трохи не голе, / Таке убоге – та й куплю
046В 0013 Та сам собі у бур'яні, / Щоб не почув хто, не побачив, / Виспівую та плачу.
046В 0013 Та сам собі у бур'яні, / Щоб не почув хто, не побачив, / Виспівую та плачу.
046В 0019 І плакати у бур'яні. / І тяжко плакати. І не знаю, / За що мене Господь карає?
046В 0033 Своїх малих діток, / Научай їх, щоб не вчились / Змалку віршовати.
046В 0039 І віршує й плаче / Тихесенько, щоб Бог не чув, / Щоб і ти не бачив.
046В 0040 Тихесенько, щоб Бог не чув, / Щоб і ти не бачив. / Щоб не довелося, брате,
046В 0041 Щоб і ти не бачив. / Щоб не довелося, брате, / І йому каратись.
046В 0062 І там степи, і тут степи, / Та тут не такії, / Руді-руді, аж червоні,
046В 0072 О давнім давні говорила. / Неначе люде не жили. / Од споконвіку і донині
046В 0095 На стратат серце, і надію, / І те, що вимовить не вмію... / І все на світі проженуть.
046В 0100 І я кровавими сльозами / Не раз постелю омочу. / -----
046В 0111 ----- / Не pomoже милий Боже, / Як то кажуть люде.
046В 0114 Буде каєння на світі, / Вороття не буде. / -----
046В 0141 А іноді так буває, / Що й сльози не стане. / І благав би я о смерті...
046В 0146 І надія, брате, / Не дає мені Бога / О смерті благати.
050В 0001 ----- / – Не варт, ей-богу, жить на світі!.. / – То йди топись! – А жінка! Діти?
050В 0003 – То йди топись! – А жінка! Діти? / – Ото ж то, бачиш, не бреш! / А сядь лишень
та напиши
050В 0009 Село. / Та щоб не лізти на чужину, / Пиши: у нас на Україні.
050В 0017 А вдові убогій, / Мабуть, не до його, / Бо залили за шкуру сала,
050В 0019 Бо залили за шкуру сала, / Трохи не пропала. / Думала – в черниці
050В 0028 Зносити брівоньки нізащо?.. / Ні, дівонька вона не та! / -----
050В 0043 Шелесть за рушниками! / Не торгувались з старостами / (Як те буває меж панами),
050В 0045 (Як те буває меж панами), / Не торгувавсь і панотець / Усім на диво та на чудо!
050В 0076 На обіди, а багаті – / То й так не минають. / Не минали, себелюби,
050В 0077 То й так не минають. / Не минали, себелюби, / Та все жалкували,
050В 0091 Які вельможі просвіщенні: / То і не жаль було б; чи так? / А то сірісінський сіряк
050В 0113 Копійчину б дбати, / То все б таки не так воно... / А що пак, Максиме!

- 050B 0124 «Побачу ще, як там буде; / Коли не дам ради, / То тойді вже, певне, треба
050B 0144 Прийшов указ лоби голить. / «Не дав вдовиці утопиться, / Не дам же й з торбою
ходить!» –
050B 0145 «Не дав вдовиці утопиться, / Не дам же й з торбою ходять!» – / Сказав Максим, і
грунт покинув.
050B 0152 А вас, письменних, треба б бити, / Щоб не кричали: «Ах! аллах! / Не варт, не варт на
світі жити!»
050B 0153 Щоб не кричали: «Ах! аллах! / Не варт, не варт на світі жити!» / А чом пак темні не
кричать?
050B 0153 Щоб не кричали: «Ах! аллах! / Не варт, не варт на світі жити!» / А чом пак темні не
кричать?
050B 0154 Не варт, не варт на світі жити!» / А чом пак темні не кричать? / -----
050B 0163 Отак по-вашому! Ну, годі ж, / Нехай собі і не живуть... / А все скажу-таки: як
хочеш,
050B 0165 А все скажу-таки: як хочеш, / А ви їм жить не даєте, / Бо ви для себе живете,
050B 0169 Отже, як будем так писать, / То ми й до вечора не кончим. / Ну, де той безталанний
зять?
050B 0173 А зять пішов у москалі. / Не жаль було його нікому, / Та ще й сміялись у селі!
050B 0175 ----- / Отже, далєбі, не знаю, / Чи вона верталась,
050B 0193 Шапки хлопці погубили, / Тільки наймит не згубив, / Удовівну полюбив...»
050B 0244 Нічого, знай, своє пиши / Та перед людьми не бреш. / Хоч би тобі лихе слово
050B 0251 Неначе дитина. / І собаки не кусали / Москаля Максима.
050B 0266 А в петрівку і спасівку / Не спочине в школі, / Бере заступ і лопату,
050B 0270 І край шляху при долині – / Отже, не вгадаєш, / Що каліка виробляє,–
050B 0293 І дуб зеленіє. / Хто йде, їде – не минають / Зеленого дуба,
050B 0300 Отак живіть, недоуки, / То й жить не остине. / -----
057B 0001 ----- / Не на Україні, а далеко, / Аж за Уралом, за Елеком,
057B 0017 Оце й розкажемо в пригоді, / А ви записуйте, не шкодить / Такою річ і записать.
057B 0019 Такою річ і записать. / Бо се не казка, а билиця, / Або бувальщина, сказать.
057B 0022 Отак пишіть. Була криниця, / Ні, не криниця, а село. / Пишіть, давно колись було
057B 0033 В розкошах! А вбогій / Вдові не до того, / Бо залили за шкуру сала,
057B 0035 Бо залили за шкуру сала, / Трохи не пропала. / Думала іти в черниці
057B 0058 Ніже літа, сину, / Тії сили не втомили... / Отак і загину!
057B 0087 Шелесть за рушниками! / Не торгувались з старостами, / Як те бува з багатирями;
057B 0089 Як те бува з багатирями; / Не торгувавсь і панотець / (На диво людям та на чудо),
057B 0104 Пропало! Все добро пропало! / Ані щетинки не осталося. / Пропав і я, та не в шинку,
057B 0105 Ані щетинки не осталося. / Пропав і я, та не в шинку, / А на кобилі. На віку
057B 0110 Такого лютого ніхто, / Ніхто і здалека не бачив, / Як я, лукавий. А тим часом
057B 0130 А то битимуть, та й дуже!.. / Не знаю, мій друже, / Чи сатана лихо коїв?
057B 0135 Привела до того, / Таки й досі ще не знаю, / Не знаю нічого.
057B 0136 Таки й досі ще не знаю, / Не знаю нічого. / Знаю тільки, що тверезий.
057B 0140 Ні меди, ні оковита / Не пилися, сину. / Отаке-то сподіялось.
057B 0155 А душа проклята / Не згоріла. Моя душа! / Мій друже, мій брате!
057B 0157 Мій друже, мій брате! / Не згоріла, а осталась, / Тліє, й досі тліє!
057B 0174 Голодні злидні годувати. / Вдова осталась не сама, / А з сином-парубком; женити
057B 0198 В нас на Україні. / Та другої і не буде / В невольниках людях.
057B 0211 Були тії запорожці – / Не було й не буде / Таких людей.
057B 0211 Були тії запорожці – / Не було й не буде / Таких людей.
057B 0220 Чи то ліву підстрелено... / Мені не до того / Було тойді. Знову люта
057B 0226 Як той Ірод. Що тут робить? / Не дам собі ради. / А Максимові кривому
057B 0228 А Максимові кривому / Нічого не вадить; / Шкандибає на милиці
057B 0230 Шкандибає на милиці / І гадки не має. / А в неділеньку святую
057B 0236 Та ще й борошном посипле. / Я не знаю й досі, / Нащо воно москалі ті
057B 0259 Ніже анікого / Не зачепить, ніже ділом, / Ніже яким словом.
057B 0267 Максим отой, сину. / А я! а я!... Не вимовлю. / Моя ти дитино!
057B 0279 Стоїть собі на роздоллі. / А не розказали / Тобі люде там нічого?..

- 057B 0290 Сатана той душу нашу. / Як не схаменеться / Та до Бога не вернеться,
 057B 0291 Як не схаменеться / Та до Бога не вернеться, / То так і воп'ється
 057B 0296 Про Максима праведного... / Було, не спочине / Ніколи він. А в неділю
 057B 0318 А у будень, то він тобі / Не посидить в хаті, / Все нишпорить по надвір'ю.
 057B 0335 Глибоку криницю. / (Не сам один; толокою / Йому помагати
 057B 0375 Кажу, – потрудися / Води достать, я не вмію. – / Він і нахилився,
 057B 0383 Створив я, сину! / Такого ще не творилось / В нас на Україні.
 057B 0385 В нас на Україні. / Та й ніколи не створиться / На всім світі, брате!
 057B 0407 На тій веселій стороні, / Чи не полегшає мені? / -----
 066B 0003 Папір тільки, чорнило трачу... / А перш! Єй-богу, не брешу! / Згадаю що чи що
 набачу.
 066B 0011 Так любо серце одпочине. / Якби сказати, що не люблю, / Що я Україну забуваю,
 066B 0017 І милосердому молюсь, / Щоб ви лихим чим не згадали. / Хоч я вам кривди не
 робив,
 066B 0018 Щоб ви лихим чим не згадали. / Хоч я вам кривди не робив, / Та все-таки меж вами
 жив,
 067B 0006 А сиріч... як би вам сказати, / Щоб не збрехавши. Нумо знову / Людей і долю
 проклинати.
 067B 0010 Та нас шанували. / Долю за те, щоб не спала / Та нас доглядала.
 067B 0022 В пустині, в неволі... / Як же тебе не проклинати, / Лукавая доле?
 067B 0024 Лукавая доле? / Не проклену ж тебе, доле, / А буду ховатись
 068B 0016 Од Бога все! А сам нічого / Дурний не вдіє чоловік! / Я сам, як бачиш, марне, всує,
 068B 0019 Я сам занівечив свій вік. / І ні на кого не жалкую, / І ні у кого не прошу я,
 068B 0020 І ні на кого не жалкую, / І ні у кого не прошу я, / Нічого не прошу. Отак,
 068B 0021 І ні у кого не прошу я, / Нічого не прошу. Отак, / Мій сину, друже мій єдиний,
 068B 0027 Поки живе надія в хаті, / Нехай живе, не виганяй, / Нехай пустку нетоплену
 068B 0036 ----- / – «Багато дечого не стало, / Сказав старий. – Води чимало.
 068B 0050 Як ті щенята. Покусали / Не одного мене малі. / Отож і вчити почали
 068B 0060 А більш нічого / Не повинен знати невольник. / Така його доля.
 068B 0064 Прошу собі волі – / Не дає. І в москалі, / Проклята, не голить.
 068B 0065 Не дає. І в москалі, / Проклята, не голить. / Що тут на світі робити?
 068B 0079 Воно тойді було дитина, / Воно... Не нам твої діла / Судить, о Боже наш великий!
 068B 0083 Та на погибель підросла. / Не довелось і надивитись, / А я вже думав одружитись,
 068B 0090 І краму, й пива наварили, / Не довелося тільки пити. / Старої пані бахур сивий
 068B 0118 Нічого кращого сам Бог / Не бачив на землі великий, / Як молодії ті були...
 068B 0126 Всіх перерізали. Рудою / Весілля вмилося. Не втік / Ніже єдиний католик,
 068B 0144 Без милосердя і зла, / А різав так. І сам не знаю, / Чого хотілося мені?
 068B 0160 Думав сам себе зарізати, / Щоб не нудить світом. / І зарізав би, та диво,
 068B 0181 І малого знаку / Нудьги тії не осталося, / Мов переродився...
 072B 0003 На той степ, на поле; / Чи не дасть Бог милосердий / Хоч на старість волі.
 072B 0012 Там би я... Та шкода й гадки, / Не буде нічого. / Як же його у неволі
 073B 0001 ----- / Та не дай, Господи, нікому, / Як мені тепер, старому,
 073B 0007 Та розважу свою тугу. / Не йди, кажуть, з цієї хати / Не пускають погуляти.
 073B 0008 Не йди, кажуть, з цієї хати / Не пускають погуляти. / -----
 074B 0027 Сокира божа ліс стинала / І пожарище не вгасало. / І мер[к] за димом божий світ
 074B 0035 Де город був або село – / І головня уже не тліла, / І попіл вітром рознесло,
 074B 0037 І попіл вітром рознесло, / Билини навіть не осталося. / Тільки одним-одно хиталося
 074B 0064 О давній годині. / І кайзаки не минають / Деревя святого.
 076B 0016 На тих помазаниках божих... / Так що ж, не втну, а як допоможеш / Та як покажеш, як
 тих птах
 076B 0031 ----- / Не видно нікого в Ієрусалимі, / Врата на запорі, неначе чума
 076B 0083 З своїм царем. І Гурій спав. / Йому, сердешному, й не снилось, / Що дома нищечком
 робилось,
 076B 0086 Що з дому цар його украв / Не золото, не сrebro, / А кращее його добро,
 076B 0086 Що з дому цар його украв / Не золото, не сrebro, / А кращее його добро,
 076B 0089 Його Версавію украв. / А щоб не знав він тії шкоди, / То цар убив його, та й годі.

- 076В 0097 Давид, святий пророк і цар, / Не дуже був благочестивий. / Була дочка в його Фамар
076В 0099 Була дочка в його Фамар / І син Амон. І се не диво. / Бувають діти і в святих,
076В 0101 Бувають діти і в святих, / Та не такі, як у простих, / А ось які. Амон щасливий,
076В 0108 І сипле попіл на главу. / – Без тебе я не поживу / І дня єдиного, мій сину,
076В 0111 Моя найкраща дитино! / Без тебе сонця не узрю, / Без тебе я умру! умру! –
076В 0140 І Бог і люде прокленуть!..– / Не допомгло-таки нічого. / Отак царевичі живуть.
076В 0148 Многими ризами його, / А все-таки не нагрівали / Котюгу блудного свого.
076В 0171 Голісінькі. Як там вона / Гріла, я не знаю, / Знаю тільки, що цар грівся,
076В 0173 Знаю тільки, що цар грівся, / І... і не позна ю. / -----
076В 0198 Пішла з дівчатами, з народом. / Не із Литви йде князь сподіваний, / Ще не знасмий,
давно жаданий;
076В 0199 Не із Литви йде князь сподіваний, / Ще не знасмий, давно жаданий; / А із Кисва
туром-буйволом
076В 0213 Блукає по світу одна, / Нічого з ворогом не вдіє. / Так отакії-то святії
076В 0220 Мов дурень, ходиш кругом їх, / Не знаєш, на яку й ступити. / Так що ж мені тепер
робити
076В 0233 Бо де нема святої волі, / Не буде там добра ніколи. / Нащо ж себе таки дурить?
082В 0005 Добра такого таки зроду / У мене, правда, не було, / А так собі якось жилосьь.
083В 0026 Байстрюк собі, та ще й убогий, / Так і нікому не до його, / Стоїть собі, як той...
083В 0043 Титарівна,– хіба тобі / Наймишок не стало! – / Насміялась титарівна
083В 0054 Пішов собі... З того часу / Не чуть його стало... / З того часу титарівні
083В 0059 І спати плачучи лягла, / І не вечеряла!... Не спала, / Яка лягла, така і встала,
083В 0059 І спати плачучи лягла, / І не вечеряла!... Не спала, / Яка лягла, така і встала,
083В 0062 Мов одуріла! Що робить? / Сама не знає! А Микита, / Неначе сич, у сірій світі
083В 0080 Шукать піде... Отак тепер / Не знає, де дітись, / Титарівна... Хоч у воду,
083В 0086 Сміялись з нерівні, / Щоб не було і вам того, / Що тій титарівні!
083В 0092 Святими травами поїли / І все-таки не помогли! / Втоптала стежку на могилу,
083В 0127 Бо я борець!..» / Не неділю, / Не дві, не три і не чотири!
083В 0128 Не неділю, / Не дві, не три і не чотири! / Як тій болячці, як тій хирі,
083В 0128 Не неділю, / Не дві, не три і не чотири! / Як тій болячці, як тій хирі,
083В 0128 Не неділю, / Не дві, не три і не чотири! / Як тій болячці, як тій хирі,
083В 0134 Таке хиренне? Все село / Проклятого не нагодує. / А він собі гуляє, п'є,
083В 0140 Такий хороший та багатий! / Уже й не бореться ні з ким, / А так собі гуляє
083В 0146 Приспівує, примовляє: / «Чи не той це Микита, / Що з вильотами свита?»
083В 0154 Як панові, годиш! / Не день, не два титарівна / В садочок ходила,
083В 0154 Як панові, годиш! / Не день, не два титарівна / В садочок ходила,
083В 0156 В садочок ходила, / Не день, не два, як панові, / Микиті годила!
083В 0156 В садочок ходила, / Не день, не два, як панові, / Микиті годила!
083В 0171 Під вербою... До криниці, / Не води напиться, / Ледве ходить титарівна
083В 0215 Щоб навчалися дівчата, / Коли не вчить батько, мати. / -----
083В 0216 ----- / Борця того в селі не стало; / А люде в Польщі зустрічали
083В 0223 Його Господь за гріх великий / Не смертю – він буде жить, / І сатаню-чоловіком
088В 0008 Похилившись, / Не те щоб дуже зажурившись, / А так на палубі стояв
088В 0022 Та й заспівав,– звичайне, тихо, / Щоб капітан не чув, бо злиха / Якийсь лихий, хоч і
земляк.
090В 0011 Та списую; щоб та печаль / Не перлася, як той москаль, / В самотню душу. Лютий
злодій
091В 0001 ----- / Не жаль на злого, коло його / І слава сторожем стоїть.
091В 0026 Та й тільки ж то. Кругом паскуда! / Чому ж його не так зовуть? / Чому на його не
плюють?
091В 0027 Чому ж його не так зовуть? / Чому на його не плюють? / Чому не топчуть!! Люде,
люде!
091В 0028 Чому на його не плюють? / Чому не топчуть!! Люде, люде! / За шмат гнилої ковбаси
091В 0031 У вас хоч матір попроси, / То оддасте, Не жаль на його, / На п'яного Петра кривого.
092В 0005 Оце нагадую. Ніколи / Ти не здавалася мені / Такою гарно-молодою
092В 0061 Тихесенько-тихо, / Щоб ніхто і не побачив... / Та й більше нічого.

- 094B 0005 Тойді б промовила мені? / Ніякого. І не пізнала б. / А може б, потім нагадала,
 094B 0014 Я заридав би, заридав! / І помоливсь, що не правдивим, / А сном лукавим розійшлось,
 095B 0011 Неодукований сіряк. / Неправда! Єй-богу, не лаю. / Мені не жаль, що я не пан,
 095B 0012 Неправда! Єй-богу, не лаю. / Мені не жаль, що я не пан, / А жаль мені, і жаль
 великий,
 095B 0012 Неправда! Єй-богу, не лаю. / Мені не жаль, що я не пан, / А жаль мені, і жаль
 великий,
 095B 0016 . . . . . / І звір того не зробить дикий, / Що ви, б'ючи поклони,
 095B 0027 Ані злого, ні доброго / Я вже не почую. / А як, кажу, хто не чує,
 095B 0028 Я вже не почую. / А як, кажу, хто не чує, / То тому й байдуже.
 095B 0038 І за що страдала. / Та нищечком, щоб не чули / Або не дознались.
 095B 0039 Та нищечком, щоб не чули / Або не дознались. / А то скажуть, що на шляху
 095B 0049 А пан з костьолу їхав, / Чи управитель, а не пан. / За вихилясами придан,
 095B 0052 За зиком та за сміхом / Ніхто й не бачив, як проїхав / Той управитель, лях ледачий.
 095B 0080 Отак по нашому звичаю / Не думавши, кончають! / А молода? Мабуть, без пари
 095B 0086 І знову в люде довелось / Проситись в найми? Ні, не знову: / Вона вже панна
 покойова,
 095B 0089 Уже Марисею зовуть, / А не Мариною! Найпаче / Сердешній плакати не дають,
 095B 0090 А не Мариною! Найпаче / Сердешній плакати не дають, / Вона ж сховається та й
 плаче.
 095B 0095 А глянь лиш гарно кругом себе – / І раю кращого не треба, / Чого ти хочеш,
 забажай,
 095B 0098 Всього дадуть, та ще й багато! / Не треба, кажеш, дайте хату! / Цього вже лучше й
 не благай,
 095B 0099 Не треба, кажеш, дайте хату! / Цього вже лучше й не благай, / Бо це... сама здорова
 знаєш...
 095B 0108 У пана просити. / Звелів не пускати, / А як прийде, бити –
 095B 0119 Та про байстрят отих ледачих, / Хоть і нікому їх не жаль, / Розказую та плачу.
 095B 0151 Уже й зашло, смеркати стало, / Не йде, сердешная, в село, / Сидить під тином;
 проганяли,
 095B 0154 Уже й собаками цькували – / Не йде, та й годі . . . . . / -----
 095B 0160 Опріч пана, у світлицю / Ніхто не вступає, / Сам і їсти їй приносить,
 095B 0165 Щоб утерла очі... / І дивитися не хоче / І їсти не хоче.
 095B 0166 І дивитися не хоче / І їсти не хоче. / Мордується лях поганій,
 095B 0168 Мордується лях поганій, / Не зна, що й почати. / А Марина в'яне, сохне
 095B 0174 А Марина сидить собі, / Уже й не говорить / І не плаче... Отак її
 095B 0175 Уже й не говорить / І не плаче... Отак її / Доканав, небогу,
 095B 0178 Той правитель... а все-таки / Не вдіє нічого, / Хоч заріж її, та й годі,
 095B 0211 І сторож боязно кричить, / Щоб злого пана не збудить. / Аж глядь, палати
 зайнялись.
 095B 0224 І приспівувала . . . . . / «Чи не це ж та кумася, / Що підтикалася!..
 095B 0234 Та пан приїхав... Гиля! Гиля! / Чи то не гуси, то пани, / Дивися, в ірій полетіли,
 095B 0246 Чого ти дивишся на неї? / Це мати! мати! Не дивись! / А то з'їси. Ось на, давись!
 095B 0288 Чого ж ти, мамо моя, плачеш? / Не плач, голубочко, дивись, / Це я, Мариночка
 твоя!
 095B 0294 Бо я зозулею вже стала... / Чи він у гості не приходив? / Убили, мабуть, на війні?
 095B 0309 І ти смієшся, а я плачу, / Ба ні, не плачу, регочусь... / Дивися, як я полечу,
 095B 0321 А люде тихо розійшлись. / Марини й матері не стало. / Уже весною, як орали,
 103B 0014 І все б, здавалося? А ні, / Щоб не толочили пашні... / Воно було б не диво,
 103B 0015 Щоб не толочили пашні... / Воно було б не диво, / Якби хто інший на тій ниві
 103B 0021 В копиці спати собі, а рано, / Не вмившись, зайшов / Гостей довідать... «Та й погані!
 103B 0025 Оце тобі вари й печи!» / Щоб не нести додому / Таке добро, то повбивав,
 103B 0029 Приборканих, воронам / І не сказав нікому. / -----
 104B 0019 Та на волі, й більш нічого / У Бога не просить. / Постривай лиш: може, брате,
 104B 0031 Уже як хочете, хоч лайте, / Хоч і не лайте й не читайте, / Про мене.... Я і не прошу,
 104B 0031 Уже як хочете, хоч лайте, / Хоч і не лайте й не читайте, / Про мене.... Я і не прошу,

- 104В 0032 Хоч і не лайте й не читайте, / Про мене.... Я і не прошу, / Для себе, братики, спишу,
104В 0059 Та й ну гостинці засилать. / Так і гостинців брать не хоче, / Не хоче й пана закохать!
104В 0060 Так і гостинців брать не хоче, / Не хоче й пана закохать! / Що тут робить? За
чоловіка,
104В 0064 А жінку можна привітать. / Трохи не сталося отак. / До нитки звівся мій козак,
104В 0078 Допік добре. А жіночка / Мов цього й не знає, / У доброму намистечку
104В 0107 Всього надбав, роботяга, / Та не придбав долі! / Талану того святого...
104В 0109 Талану того святого... / Світ божий не милий. / Нудно йому на чужині,
104В 0156 ----- / І там доля не кинула. / Дослуживсь до чину,
108В 0018 Оповіє тобі душу, / Й не знаєш, де дітись, / І ждеш його, того світу,
109В 0008 Понад оцим нікчемним морем / Нудити світом? Не говорить, / Мовчить і гнеться,
мов жива,
109В 0011 В степу пожовкля трава; / Не хоче правдоньки сказати, / А більше ні в кого спитати.
110В 0003 Ви мої єдині, / Не кидайте хоч ви мене / При лихій годині.
111В 0036 ----- / І не в однім отім селі, / А скрізь на славній Україні
111В 0049 ----- / А як не бачиш того лиха, / То скрізь здається любо, тихо,
111В 0061 Воно б, може, так і сталося, / Якби не осталося / Сліду панського в Україні.
113В 0001 ----- / Не для людей, тієї слави, / Мережані та кучеряві
113В 0019 І Бога благаю, / Щоб не приспав моїх діток / В далекому краю.
113В 0030 Мати скаже: бодай тії / Діти не родились. / А дівчина подумає:
114В 0012 А Іван, козак звичайний, / Обох їх не ганив, / А лицявся то з тією,
114В 0017 Під зеленим дубом / Не зійшлися усі троє. / – Отак-то ти, кате!
114В 0031 В полі на могилі. / І байдуже? Ні, не дуже. / Бо сестри ходили
117В 0003 І вродлива я, / Та не маю собі пари, / Безталанна я.
117В 0006 Тяжко, тяжко в світі жить / І нікого не любить, / Аksamитові жупани
117В 0012 З чорнобривим сиротою, / Та не воля моя! / Батько, мати не сплять,
117В 0013 Та не воля моя! / Батько, мати не сплять, / На сторожі стоять,
117В 0015 На сторожі стоять, / Не пускають саму мене / У садочок гулять.
119В 0011 Убогого поллюбила, / Мати заміж не пустила, / Осталася я
119В 0019 ----- / На світ божий не дивлюся, / Ні до кого не горнуся...
119В 0020 На світ божий не дивлюся, / Ні до кого не горнуся... / А матір стару...
119В 0024 Буду тебе проклинати, / Поки не умру. / -----
121В 0005 І тієї слави. / Ой піду я не лугами / І не берегами,
121В 0006 Ой піду я не лугами / І не берегами, / А піду я не шляхами,
121В 0007 І не берегами, / А піду я не шляхами, / А понад шляхами.
121В 0014 І у ченця, як трапиться, / Нехай не гуляє, / А святе письмо читає,
121В 0017 Людей поучає, / Щоб брат брата не різали / Та не окрадали,
121В 0018 Щоб брат брата не різали / Та не окрадали, / Та в москалі вдовиченка
121В 0020 Та в москалі вдовиченка / Щоб не отдавали. / -----
122В 0013 В добрі одпочити. / Не довелося. Виблагала / Тую копійчину...
123В 0008 І граються невесело, / І не так співають / Дівчаточка. А моєї
125В 0001 ----- / «Ой не п'ється горілочка, / Не п'ються й меди.
125В 0002 «Ой не п'ється горілочка, / Не п'ються й меди. / Не будете шинкувати,
125В 0003 Не п'ються й меди. / Не будете шинкувати, / Прокляті жиди.
125В 0005 Прокляті жиди. / Ой не п'ється теє пиво, / А я буду п'ять.
125В 0007 А я буду п'ять. / Не дам же я вражим ляхам / В Україні жить.
125В 0013 Кошуленьку білу. / Ні, не білу, а червону... / Ходім погуляєм.
125В 0019 Славного Семена. / Ходім, брати: не згинете, / Хлопці, коло мене».
125В 0032 Покотилось ляхів, жидів / Не сто, і не двісті. / А тисячі. А майдани
125В 0032 Покотилось ляхів, жидів / Не сто, і не двісті. / А тисячі. А майдани
125В 0039 Церковку святую / Не спалено. Отам Швачка / Співа алілуя.
127В 0001 ----- / Ой не п'ються пива-меди, / Не п'ється вода,
127В 0002 Ой не п'ються пива-меди, / Не п'ється вода, / Прилучилась з чумаченьком
127В 0017 До його летять. / – Ой не клюйте, гайворони, / Чумацького трупу,
127В 0028 А дівчині молоденькій / Скажіть, щоб не ждала. / -----
128В 0004 А до вдови на досвітки / Мати не пускає. / Що ж мені робити,

- 129В 0011 І всю Україну, / А не бачили такої, / Як се Катерина».
- 129В 0025 Нема того в світі, / Чого б мені не зробити / Для цієї Катерини
- 129В 0055 Та й заголосила: / «Це не брат мій, це мій милий, / Я тебе дурила...»
- 131В 0007 Ходить він і другу. / Не виходить чорнобрива / Із темного лугу,
- 131В 0009 Із темного лугу, / Не виходить зрадливая... / А з яру та з лісу
- 133В 0001 ----- / Не так тії вороги, / Як добрії люди –
- 133В 0016 І на тім світі добряги / Тебе не забудуть. / -----
- 134В 0005 Нас кленучи. / Сину мій, сину, не клени тата, / Не пом'яни.
- 134В 0006 Сину мій, сину, не клени тата, / Не пом'яни. / Мене, прокляту, я твоя мати,
- 134В 0009 Мене клени. / Мене не стане, не йди меж люде, / Іди ти в гай,
- 134В 0009 Мене клени. / Мене не стане, не йди меж люде, / Іди ти в гай,
- 134В 0011 Іди ти в гай, / Гай не спитає й бачить не буде, / Там і гуляй.
- 134В 0011 Іди ти в гай, / Гай не спитає й бачить не буде, / Там і гуляй.
- 134В 0018 Як підеш в села, у тії хати, / То не журись. / А як побачиш з дітками матір,
- 134В 0020 А як побачиш з дітками матір, / То не дивись. / -----
- 135В 0012 Ключуть очі козацькії, / А трупу не хочуть. / Почорніло я, зелене,
- 135В 0017 А ви вже ніколи / Не вернетесь на волю, / Будете орати
- 136В 0011 Та поїдем вінчатися, / Щоб не знали батько й мати, / Де ми будем ночувати.
- 136В 0014 Одружилась, заховалась, / Бодай була не кохалась. / Легше було б самій жити,
- 137В 0069 На нашій славній Україні. / Не мені вас, братця, / На ляха водити.
- 137В 0071 На ляха водити. / Не мені тепер, старому, / Булаву носити.
- 140В 0002 У неділеньку та ранесенько, / Ще сонечко не зіходило, / А я, молоденька,
- 140В 0007 Я виходила за гай на долину, / Щоб не бачила мати, / Мого молодого
- 141В 0001 ----- / Не тополю високою / Вітер нагинає,
- 141В 0007 У морі втопитись, / Що не даєш мені й досі / Ні з ким полюбитись.
- 141В 0012 І що тойді їм діється, / Я й досі не знаю. / І не знатиму. Ой, мамо,
- 141В 0013 Я й досі не знаю. / І не знатиму. Ой, мамо, / Страшно дівувати,
- 141В 0016 Увесь вік свій дівувати, / Ні з ким не кохатись. / -----
- 143В 0005 І що снилось-говорилось. / Не забуду я. / -----
- 143В 0006 ----- / Та що з того? Не побрались, / Розійшлися, мов не знались.
- 143В 0007 Та що з того? Не побрались, / Розійшлися, мов не знались. / А тим часом дорогії
- 143В 0013 Я в неволі, ти вдовою, / Не живем, а тільки ходим / Та згадуєм тії годи,
- 144В 0002 Навгороді коло броду / Барвінок не сходить. / Чомусь дівчина до броду
- 144В 0004 Чомусь дівчина до броду / По воду не ходить. / Навгороді коло тину
- 144В 0007 Сохне на тичині / Хміль зелений, не виходить / Дівчина з хатини.
- 145В 0012 Та найму я троїсті музики. / Нехай люде не здивують, / Як я, мамо, потанцюю.
- 145В 0015 ----- / Не дай мені вік дівувати, / Коси мої плести-заплітати,
- 146В 0001 ----- / – Не хочу я женитися, / Не хочу я братись,
- 146В 0002 – Не хочу я женитися, / Не хочу я братись, / Не хочу я у запічку
- 146В 0003 Не хочу я братись, / Не хочу я у запічку / Дітей годувати.
- 146В 0005 Дітей годувати. / Не хочу я, моя мати, / За плугом ходити,
- 146В 0025 І немає вісти.– / Не через два, не три літа, / Не через чотири
- 146В 0025 І немає вісти.– / Не через два, не три літа, / Не через чотири
- 146В 0026 Не через два, не три літа, / Не через чотири / Вернувся наш запорожець
- 147В 0004 Та трупом, трупом начиняла / І со святими не співала, / Чи городом, чи то селом
- 147В 0018 Ревуть голодні, на городі / Пасуться коні, не виходить / Ніхто загнать, нагодувать,
- 147В 0023 Святу неділеньку забули, / Бо дзвона вже давно не чуть. / Сумують комини без диму,
- 147В 0038 Та й ті під хатами лягли. / Ніхто не вийшов вранці з хати, / Щоб їх, сердешних, поховати,
- 147В 0043 Село зеленіє. / Ніхто в його не заходить, / Тільки вітер віє
- 147В 0049 Поки люди з поля / Пожарище не пустили / Та не запалили
- 147В 0050 Пожарище не пустили / Та не запалили / Села того зеленого.
- 147В 0054 Попіл вітром розмахало, / І сліду не стало. / Отаке-то людям горе
- 149В 0001 ----- / І знов мені не привезла / Нічого почта з України...
- 149В 0005 Караюсь я в оцій пустині / Сердитим Богом. Не мені / Про тее знать, за що караюсь,

- 149В 0007 Про теє знать, за що караюсь, / Та й знать не хочеться мені. / А серце плаче, як згадаю
- 149В 0024 Ой із журби та із жалю, / Щоб не бачить, як читають / Листи тії, погуляю,
- 150В 0015 Бо їй так хочеться, так просить / Хоч слова тихого; не чуть, / І мов у полі сніг заносить
- 152В 0001 ----- / Не вернувся із походу / Гусарин-москаль.
- 152В 0008 Що Машою звав? / Ні, не того мені шкода; / А марніє моя врода,
- 152В 0010 А марніє моя врода, / Люде не беруть. / А на улиці дівчата
- 153В 0004 Ще був тойді... От як на те / Не вбгаю в віршу цього слова... / Тойді здоровий-прездоровий
- 153В 0008 А бакалярів розігнали / За те, що шапки не ламали / У Острій брамі. Дурня знать
- 153В 0011 По походу. Отже назвать, / Єй-богу, я його не вмю / Того студента, що ж нам діять?
- 153В 0017 І одна дитина, / І училось не паничем, / І шапку знімало
- 153В 0025 Та й думало з нею, / Щоб цього не знала мати, / Звичайне побратись,
- 153В 0027 Звичайне побратись, / Бо не можна ради дати, / Що то за проклята!
- 153В 0037 І в школу ходила, / Усе з батьком, то й не можна / Було ради дати.
- 153В 0043 Хоч іти топитись / До Закрету, не хочеться / Без жидівки жити
- 153В 0052 Стару Рухлю. Ні, небоже, / Рухля не поможе. / Уже де вона на світі
- 153В 0056 З шовковою драбинкою – / І Рухля не знала. / Може, сама догадалась.
- 153В 0099 На те вони люди, / І вдовицю не забудуть, / І тую осудять!
- 156В 0017 На ворога стати? / – Не боюсь я, отамани, / Та жаль України,–
- 156В 0021 Як тая дитина! – / Не розсіплем вражу силу, / Не встану я знову!..
- 156В 0022 Не розсіплем вражу силу, / Не встану я знову!.. / Возьміть мої гетьманськії
- 156В 0045 Молитися Богу. / Не пустили Дорошенка, / У рясі пізнали,
- 158В 0001 ----- / Не додому вночі йдучи / З куминої хати
- 158В 0003 З куминої хати / І не спати лягаючи, / Згадай мене, брате.
- 158В 0020 Та іноді й пожуриться – / Звичайне, не дуже, / А так тільки. Надворі, бач,
- 158В 0048 Треба б вмерти. Так надія, / Брате, не вмирає. / -----
- 160В 0011 Та вже ж нехай хоч розіпнуть, / А я без вірші не улежу. / Уже два года промережав
- 161В 0004 Троха лиш! Треба розказати, / Щоб з жалю не зробить сміху. / Од Борисполя недалеко,
- 161В 0032 Собі зробитися ріднею. / Не сина з нею поєднать, / А забандюрилось старому
- 161В 0035 Самому в дурнях побувать. / А щоб не знать було нікому, / То ще й не радився ні з ким.
- 161В 0036 А щоб не знать було нікому, / То ще й не радився ні з ким. / А тільки сам собі гадає...
- 161В 0052 Пестує старого. / А старому не до того, / Іншого якогось,
- 161В 0063 А вона, моя голубка, / Нічого не знає. / Мов кошеня на припічку
- 161В 0070 А чому ти й досі / Ніколи не вплетеш кісники / Оті, що тітка привезла?..
- 161В 0084 ----- / Не будеш дівувати. / -----
- 161В 0096 ----- / А од весілля не втечеш! / -----
- 161В 0099 Дурна ти, Насте, як я бачу, / І посміяться не даси... / Хіба не бачиш, я жартую.
- 161В 0100 І посміяться не даси... / Хіба не бачиш, я жартую. / Піди лиш скрипку принеси
- 161В 0108 Воно б то так! Та от що, брате: / Літа не ждуть! літа летять, / А думка проклята марою
- 161В 0113 ----- / Е, ні, стривайте, цур не грать. / А то не буду й танцювать,
- 161В 0114 Е, ні, стривайте, цур не грать. / А то не буду й танцювать, / Поки барвінку не нарву
- 161В 0115 А то не буду й танцювать, / Поки барвінку не нарву / Та не завітчаюсь. Я зараз!
- 161В 0116 Поки барвінку не нарву / Та не завітчаюсь. Я зараз! / -----
- 161В 0137 моя дитино! Настусю! Поведи його в покої / та нагодуй, бо він ще, може, й не обідав. / -----
- 161В 0144 Чого я думаю? У попи, / А як не схоче, то на Січ. / І там не згине вражий хлопець.
- 161В 0145 А як не схоче, то на Січ. / І там не згине вражий хлопець. / Іти лиш в хату... От ще річ:
- 161В 0148 Заставить треба богослова, / Щоб дома байдиків не бив, / Щоб він, гуляючи, навчив
- 161В 0151 Настусю заповідь, щоб знову / Не довелось дяка наймать, / Як для покойної. А знаю,
- 161В 0153 Як для покойної. А знаю, / Без цього вже не повинчає / Отець Хома... Піти сказать,

- 161В 0162 На такій дитині! / Схаменися, не женися, / І вона загине,
 161В 0170 Ті сльози старечі / Буде втерти, не женися! / І гич не до речі!
 161В 0171 Буде втерти, не женися! / І гич не до речі! / Дивися: рай кругом тебе,
 161В 0195 Чом же ти оце, Настусю, / Справді не читаєш? / -----
 161В 0196 ----- / А хіба я школяр, чи що? Не хочу, та й годі. / -----
 161В 0199 ----- / І п'ятої, і шостої, ніякої не хочу. / -----
 161В 0200 ----- / То піп і не вінчатиме ніколи, як не вмітимеш! / -----
 161В 0200 ----- / То піп і не вінчатиме ніколи, як не вмітимеш! / -----
 161В 0201 ----- / Байдуже, нехай собі не вінчас. / -----
 161В 0207 ----- / Хоч як хочеш цілуй собі, а я таки не читатиму! / -----
 161В 0212 ----- / Діти, годі вже вам учитись. Чи не час обідать? / -----
 161В 0216 Я коло тебе захожуся / Тепер, лебедонько, не так! / Поки сто раз не поцілує,
 161В 0217 Тепер, лебедонько, не так! / Поки сто раз не поцілує, / Й читать не хоче! А бурсак!
 161В 0218 Поки сто раз не поцілує, / Й читать не хоче! А бурсак! / Собачий сину, знаєш смак.
 161В 0221 Ось я тебе попомуштрую / Не так, як в бурсі!.. Помелом! / Щоб духу в хаті не було!
 161В 0222 Не так, як в бурсі!.. Помелом! / Щоб духу в хаті не було! / Великий світ наш, не
 загинеш!
 161В 0223 Щоб духу в хаті не було! / Великий світ наш, не загинеш! / Дивися, пся його личина!
 161В 0239 Сиротам щасливим, / Що не мають отих батьків, / То й не согрішають.
 161В 0240 Що не мають отих батьків, / То й не согрішають. / -----
 161В 0241 ----- / Не дає і пообідать, / В Київ проганяє.
 161В 0247 Ух! Який сердитий! / Та не вдарить... А я таки / У Київ з Петрусем
 161В 0250 Помандрую, хоч що хочеш! / Я не побоюся, / Серед ночі помандрую.
 161В 0253 А відьма злякає?! / Ні, не зляка. (Загляда знову.) / Сердешенький.
 161В 0262 ----- / «Не ходи, не нуди, не залицяйся, / Не сватай, не піду, не сподівайся».
 161В 0262 ----- / «Не ходи, не нуди, не залицяйся, / Не сватай, не піду, не сподівайся».
 161В 0262 ----- / «Не ходи, не нуди, не залицяйся, / Не сватай, не піду, не сподівайся».
 161В 0263 «Не ходи, не нуди, не залицяйся, / Не сватай, не піду, не сподівайся». / -----
 161В 0263 «Не ходи, не нуди, не залицяйся, / Не сватай, не піду, не сподівайся». / -----
 161В 0263 «Не ходи, не нуди, не залицяйся, / Не сватай, не піду, не сподівайся». / -----
 161В 0264 ----- / А їй байдуже! мов не знає! / Неначе та сорока, скаче.
 161В 0266 Неначе та сорока, скаче. / Настусю! Чом же ти не плачеш? / Аджеж Петруся вже
 немає.
 161В 0272 А мені / Ще байдужіше, він не мій. / А я вже заповіді знаю
 161В 0279 ----- / Авжеж! Так ми ще не говіли; / Як одговіємось – тойді.
 161В 0293 а ти тут, моя любко, погуляй собі тихенько / та завітчайся. Та не жди мене, бо бути
 має, / що я остануся і на вечерню.
 161В 0295 ----- / Добре, добре, не ждатиму. / -----
 161В 0296 ----- / Не ждатиму, не ждатиму, / У свитину вдягатимусь,
 161В 0296 ----- / Не ждатиму, не ждатиму, / У свитину вдягатимусь,
 161В 0304 ----- / «Ой піду я не берегом-лугом, / Зострінуся з несуженим другом.
 161В 0308 Любилися ми з тобою дуже. / Любилися, та не побралися, / Тільки жалю серцю
 набралися».
 161В 0321 Та й ліг собі тихенько спати, / Щоб Настю, бачте, не збудить, / Та сором не
 наробить.
 161В 0322 Щоб Настю, бачте, не збудить, / Та сором не наробить. / Уже й «Достойно»
 оддзвонили,
 161В 0325 Уже додому люде йдуть – / Не йде Настусенька, не чуть! / Насилу сотника збудили
 161В 0325 Уже додому люде йдуть – / Не йде Настусенька, не чуть! / Насилу сотника збудили
 161В 0334 Вернувся сотник мій додому, / Три дні, три ночі не вставав, / Нікому й слова не
 сказав
 161В 0335 Три дні, три ночі не вставав, / Нікому й слова не сказав / І не пожалувавсь нікому.
 161В 0336 Нікому й слова не сказав / І не пожалувавсь нікому. / -----
 161В 0340 Турбується, заробляє, / А того не знає, / Що на старість одуріє
 161В 0351 І добра нікому / Не зробити ні на шеляг, / І притчею стати
 161В 0360 Поки пугач над стріхою / В вікно не завис, / А наймичка холодного

- 161В 0362 А наймичка холодного / Трупа не накриє / Кожушиною старою,
161В 0368 Із сотником оце сталось. / Не минуло году, / Як Настусеньки не стало,
161В 0369 Не минуло году, / Як Настусеньки не стало, / А вже на городі
161В 0371 А вже на городі / Не осталося нічого, / Свині та телята
161В 0380 Коло клуні похожає. / І стоги не вкриті, / І покої не мазані,
161В 0381 І стоги не вкриті, / І покої не мазані, / І сволок не митий,
161В 0382 І покої не мазані, / І сволок не митий, / І челяді нема дома,
161В 0388 Старим паном... Так і треба: / Не розганяй діток, / Сивий дурню! Недовго жив
161В 0402 У леваді. І хрестика / Над ним не вкопали. / Аж жаль його. Був багатий,
172В 0006 Найду долю, одружуся, / Не найду, втоплюся, / Та не продамся нікому,
172В 0007 Не найду, втоплюся, / Та не продамся нікому, / В найми не наймуся.
172В 0008 Та не продамся нікому, / В найми не наймуся. / Пішов же я світ-за-очі,
172В 0012 А воленьку люде добрі / І не торговали, / А без торгу закинули
172В 0015 В далеку неволю... / Щоб не росло таке зілля / На нашому полію.
173В 0013 Чи до ладу буде? / Ні, не буду чужі воли / Пасти, заганяти;
173В 0015 Пасти, заганяти; / Не буду я в чужій хаті / Тещу поважати.
173В 0038 Гукатиме, кричатиме / Не одну годину. / І рознесе тую славу
174В 0005 Про тую вдову, / Не так слава, не так слава, / Як той поговір,
174В 0005 Про тую вдову, / Не так слава, не так слава, / Як той поговір,
174В 0013 Спочити лягли.– / Не минула слава тая, / Не марне пішла.
174В 0014 Не минула слава тая, / Не марне пішла. / Удовиця у м'ясниці
175В 0018 По шиночках з москалями, / І не турбуйсь, брате. / – Добре,– кажу.– А все-таки
175В 0034 Узявши глечик; та й немає, / А лановий і не шукає, / Мов і не бачить. Не новий
175В 0035 А лановий і не шукає, / Мов і не бачить. Не новий / Оцей лукавий лановий.
175В 0035 А лановий і не шукає, / Мов і не бачить. Не новий / Оцей лукавий лановий.
175В 0044 Сердешна дівчина кричить. / Прибігли хлопці, не рятують, / Бояться пана. А один,
175В 0088 А ти будеш тут / У розкоші і не будеш / Ні знати, ні чути
175В 0091 Його плачу вседневного... / Не почастивала / Свого месника святого
175В 0093 Свого месника святого / І не привітала, / Тільки глянула на його...
175В 0101 Понад шляхом. І нікого / Не видно, не чути / Коло корчми, одна собі
175В 0101 Понад шляхом. І нікого / Не видно, не чути / Коло корчми, одна собі
175В 0108 І смерклось. / І вік не великий, / Не тільки день. На хуторі
175В 0109 І вік не великий, / Не тільки день. На хуторі / Танці та музики –
175В 0117 До світу шукали, / Та не нашли. Де ж поділась? / Де? Помандрувала
178В 0005 Навіки покинув. / Мабуть, мені не вернутись / Ніколи додому?
178В 0013 Ні з ким поділити! / Не дав єси мені долі, / Молодої долі!
178В 0015 Молодої долі! / Не давав єси ніколи, / Ніколи! ніколи!
178В 0017 Ніколи! ніколи! / Не дав серця молодого / З тим серцем дівочим
178В 0023 Так собі минули / На чужині. Не найшлося / З ким серцем ділитись,
178В 0025 З ким серцем ділитись, / А тепер не маю навіть / З ким поговорити!..
178В 0029 Носити самому / Оці думи. І не ділить / Ні з ким, і нікому
178В 0031 Ні з ким, і нікому / Не сказать святого слова, / І душу убогу
178В 0033 І душу убогу / Не радовать, і не корить / Чоловіка злого.
178В 0033 І душу убогу / Не радовать, і не корить / Чоловіка злого.
179В 0028 Заплющивши очі,– / Такого не хочем. / Сказав би я правду,
180В 0032 Що тільки й дива там було, / А більше не було нічого. / Щаслива!..
180В 0039 І ти осталася, небого. / І не осталося нікого / З тобою дома. Наготи
180В 0066 А воно таке маленьке, / Воно ще й не лазить. / І коли-то воно буде
180В 0075 І будеш щаслива. / Та не довго. Бо не дійде / До зросту дитина,
180В 0075 І будеш щаслива. / Та не довго. Бо не дійде / До зросту дитина,
180В 0086 І любитимеш, небого, / Поки не загинеш / Межи псами, на морозі
183В 0007 Я все виглядала, / Чи не шле за рушниками... / І не сподівалась,
183В 0008 Чи не шле за рушниками... / І не сподівалась, / Що він мене, дурну, дурить.
183В 0012 Ніби знало, що так буде, / Сказати не вміло. / А якби було сказало,
183В 0014 А якби було сказало, / То я б не любила, / Може, була б до криниці
183В 0016 Може, була б до криниці / У гай не ходила, / А то вранці і ввечері

- 183B 0024 Старітися. А своєї / Вже хати не мати! / А ще й досі, чи роблю що,
 183B 0028 Усе думаю про його, / І сама не знаю, / Чого думаю! Чого я
 184B 0002 Буває, іноді старий / Не знає сам, чого зрадіє, / Неначе стане молодий,
 184B 0016 Добро навчилася любити! / Не раз такому любо стане, / Не раз барвінком зацвіте.
 184B 0017 Не раз такому любо стане, / Не раз барвінком зацвіте. / Отак, буває, в темну яму
 185B 0004 Та все дочиста розказати, / Усе, що треба, що й не треба. / А то не діждешся його,
 185B 0005 Усе, що треба, що й не треба. / А то не діждешся його, / Того писання святого,
 185B 0008 Святої правди ні од кого. / Та й ждуть не маю од кого. / Бо вже б, здавалося, пора:
 185B 0013 А їм неначе рот зашито, / Ніхто й не гавкне, не лайне, / Неначе й не було мене.
 185B 0013 А їм неначе рот зашито, / Ніхто й не гавкне, не лайне, / Неначе й не було мене.
 185B 0014 Ніхто й не гавкне, не лайне, / Неначе й не було мене. / Не похвали собі, громадо!
 185B 0015 Неначе й не було мене. / Не похвали собі, громадо! / Без неї, може, обійдусь,
 185B 0019 Та, мабуть, в яму перейду / Із москалів, а не діждусь! / Мені, було, аж серце мліло,
 185B 0028 Бо хоч зостарююсь затого, / А ще не знаю, що роблю. / Пишу собі, щоб не міняти
 185B 0029 А ще не знаю, що роблю. / Пишу собі, щоб не міняти / Часа святого так на так,
 185B 0035 На чорнім вороні-коні! / А більш нічого я не знаю, / Хоч я за це і пропадаю
 185B 0039 Чи доля так оце зробила? / Чи мати Богу не молилась, / Як понесла мене? Що я –
 185B 0046 Та смерть із степу виглядаю, / А за що, ей-богу, не знаю! / А все-таки її люблю,
 185B 0050 Хоч я по їй і одинокий / (Бо, бачте, пари не найшов) / Аж до погибелі дійшов.
 185B 0052 ----- / Нічого, друже, не журися! / В дулевину себе закуй,
 185B 0058 А втім, як знаєш, пане-брате, / Не дурень, сам собі міркуй. / -----
 187B 0019 Орли, орли ви сизокрилі, / Поки вам лихо не приснилось, / Хоч невеличке, хоч на час!
 187B 0029 На руки добрії кайдани / Та чарки в руки не дають / Або ножа, а то б зарані
 188B 0002 І золотої й дорогої / Мені, щоб знали ви, не жаль / Мосі долі молодій;
 188B 0014 Мені здається, що ніколи / Воно не бачитиме волі, / Святої воленьки. Що так
 188B 0018 Його найкращії літа, / Що він не знатиме, де дітись / На сім широкім вольнім світі,
 188B 0021 І піде в найми, і колись, / Щоб він не плакав, не журивсь, / Щоб він де-небудь
 прихилився,
 188B 0021 І піде в найми, і колись, / Щоб він не плакав, не журивсь, / Щоб він де-небудь
 прихилився,
 189B 0006 Та говорили, що колись / Одружимо їх. Не вгадали. / Старі заранне повмирили,
 189B 0009 А ми малими розійшлись / Та вже й не сходились ніколи. / Мене по волі і неволі
 189B 0019 Мені так бачиться, нічого / Не виросло і не згнило, / Таке собі, як і було.
 189B 0019 Мені так бачиться, нічого / Не виросло і не згнило, / Таке собі, як і було.
 189B 0035 Слова дощем позамивались... / І не дощем, і не слова / Гладесенько Сатурн стирає...
 189B 0035 Слова дощем позамивались... / І не дощем, і не слова / Гладесенько Сатурн стирає...
 189B 0044 Чого ж ти, брате, зажуривсь? – Я не журюсь. Помандрувала / Ота Оксаночка в
 поход
 189B 0055 А потім знов кудись пішла, / Ніхто не знає, де поділась, / Занапастилась, одуріла.
 189B 0059 Так так що краля! І невбога, / Та талану Господь не дав... – / А може, й дав, та хтось
 украв,
 191B 0012 Прощай же, друже! Ні хвали, / Ані ганьби я не сплітаю / Твоїй пустині; в іншій кр[
 аю],
 191B 0014 Твоїй пустині; в іншій кр[аю], / Не знаю, може, й нагадаю / Нудьгу колишнюю
 колись!
 192B 0003 Хоч капельку на образ божий, / Звичайне, що не всі, а так, / Хоч деякі.
 194B 0009 І добро і лихо! / Забирають, не вертають / Ніколи нічого!
 194B 0011 Ніколи нічого! / І не благай, бо пропаде / Молитва за Богом.
 194B 0021 Бо горе словами / Не розкажеться нікому / Ніколи, ніколи,
 194B 0031 З ким поговорити. / Жити не хочеться на світі, / А сам мусиш жити.
 194B 0034 Мушу, мушу, а для чого? / Щоб не губить душу? / Не варт вона того жалю.
 194B 0035 Щоб не губить душу? / Не варт вона того жалю. / Ось для чого мушу
 194B 0047 На всій Україні, / Та все-таки не ті люде, / Що на цій чужині!
 194B 0057 І тії могили! / А не даси, то донеси / На мою країну
 194B 0068 Пошли в душу... бо нічого, / Нічого не вдію / Убогою головою,

- 194В 0076 І мене на Україні / Ніхто не згадає! / -----
196В 0009 І добро і лихо. / Забирають, не вертають / Ніколи нічого,
196В 0011 Ніколи нічого, / І не благай, бо пропаде / Молитва за Богом.
196В 0020 І нишком проковтнуло море / Моє не золото-серебро – / Мої літа, моє добро,
197В 0007 І заспіваємо яку? / Не тут, і певне, не такими! / І заспіваєм не таку!
197В 0007 І заспіваємо яку? / Не тут, і певне, не такими! / І заспіваєм не таку!
197В 0008 Не тут, і певне, не такими! / І заспіваєм не таку! / І тут невесело співали,
198В 0001 ----- / Не молилася за мене, / Поклони не клала
198В 0002 Не молилася за мене, / Поклони не клала / Моя мати; а так собі
198В 0008 І виріс я, хвалить Бога, / Та не виліз в люде. / Лучше було б не родити
198В 0009 Та не виліз в люде. / Лучше було б не родити / Або утопити,
198В 0032 Понад Дніпром у темнім гаї / Гуляли б, поки не смеркає, / Поки мир божий не засне,
198В 0033 Гуляли б, поки не смеркає, / Поки мир божий не засне, / Поки з вечернею зорьєю
198В 0035 Поки з вечернею зорьєю / Не зійде місяць над горою, / Туман на лан не прожене.
198В 0036 Не зійде місяць над горою, / Туман на лан не прожене. / Ми б подивились,
помолились
198В 0045 На рай твій, Господи, плюють / І нам дивитись не дають / З убогої малої хати.
200В 0030 «Ти, душко, плачеш?» – «Хто се, я? / Ні, я не плачу...» – «Знаєш, Маню, / У городі
тепер армяни,
200В 0033 Купи собі, мамуню, шаль». / «Мені не треба тії шалі». / «Не завдавай же серцю
жалю!
200В 0034 «Мені не треба тії шалі». / «Не завдавай же серцю жалю! / Купи, голубко! Не печаль
200В 0035 «Не завдавай же серцю жалю! / Купи, голубко! Не печаль / Мого ти серця! А весною
200В 0047 А генеральша плаче, плаче, / А генерал того не бачить, / А всі вже бачили в селі.
200В 0060 Жили, жили». – Та й похилилась. / Очей не зводючи, дивилась / На Петруся.
Одним-одна
200В 0079 Або кукіль, або пшениця. / Бо ми не знаєм, що твориться / У його там. А він хоч зна,
200В 0081 У його там. А він хоч зна, / Та нам не скаже. Якби знала / Матуся горенько твоє,
200В 0085 Дитя единеє своє? / Не оддала б... А втім, не знаю... / Бо всякі матері бувають.
200В 0085 Дитя единеє своє? / Не оддала б... А втім, не знаю... / Бо всякі матері бувають.
200В 0102 І висипався чорний ус, / І ще... Та се ще не втече, / Розкажем іноді колись
200В 0115 Щоб та її... щоб та спасла, / Щоб одурить їй не дала / Пренепорочная! І всує.
200В 0117 Пренепорочная! І всує. / Молитва їй не помогла: / Вона, сердешна, одуріла,
200В 0126 Прожити літа молодії? / Вони ж не вернуться! Як хоч, / А лихо, кажуть, перескоч,
200В 0129 А то задавить. Генеральша / Не перескочила, бо їй / Хотілось жити, молодій!
200В 0132 Хотілося б... Густенька каша, / Та каша, бачте, та не наша, / А наш несолений куліш –
200В 0146 Пугикав стиха. Більш нічого / Петрусь не бачив. А небога / Сама не знає, що робить.
200В 0147 Петрусь не бачив. А небога / Сама не знає, що робить. / І що їй діяти з собою?
200В 0155 Диявола... О! мій Петруско! / Молитва не спасе мене, / Я у Дніпріві утоплюся!»
200В 0159 Моліте Господа, щоб мати / І вас отак не завдала / За генерала, за палати
200В 0161 За генерала, за палати / І вас отак не продала. / Любіться, діточки, весною.
200В 0176 Хіба архістратиг? Та й той / Не встереже тепер. Боюся, / І вимовить боюсь тепер
200В 0181 Аж у Почаєві була. / Чудовная не помогла, / Не помогла святая сила.
200В 0182 Чудовная не помогла, / Не помогла святая сила. / А ти аж плакала, молилась –
200В 0187 ----- / Не їла три дні й не пила, / Вернувшись з прощі. І три ночі
200В 0187 ----- / Не їла три дні й не пила, / Вернувшись з прощі. І три ночі
200В 0189 Вернувшись з прощі. І три ночі / Не спала; впали карі очі, / Засохли губи; і вночі
200В 0201 Подумала чи то сказала. / Хотіла спати, але не спала, / І ждала світу, і дожить
200В 0226 Я генерала отруїв, / А ви не знаєте нічого!»-- / Взяли Петруся молодого
205В 0001 ----- / Мені здається, я не знаю, / А люде справді не вмирають,
205В 0002 Мені здається, я не знаю, / А люде справді не вмирають, / А перелізе ще живе
205В 0022 За нас, сердешних, мир палили! / Поки їх в саж не засадили. / Якби не те, то, певне,
б пас
205В 0023 Поки їх в саж не засадили. / Якби не те, то, певне, б пас / Свинар в толоці. Кляті!
кляті!
207В 0003 Де люде плачуть живучи, / То ви б елегій не творили / Та марне Бога б не хвалили,

- 207В 0004 То ви б елегій не творили / Та марне Бога б не хвалили, / На наші сльози сміючись.
 207В 0006 На наші сльози сміючись. / За що, не знаю, називають / Хатину в гаї тихим раєм.
 207В 0010 Мої там сльози пролились, / Найперші сльози; я не знаю, / Чи єсть у Бога люте зло!
 207В 0012 Чи єсть у Бога люте зло! / Що б у тій хаті не жило? / А хату раєм називають!
 207В 0014 ----- / Не називаю її раєм, / Тії хатиночки у гаї
 207В 0024 Робота тяжкая, ніколи / І помолитись не дають. / Там матір добрую мою,
 207В 0030 (А ми малі були і голі), / Не витерпів лихої долі, / Умер на панщині!.. А ми
 207В 0053 І їх сльозами поливаем. / А може, й те ще... Ні, не знаю, / А так здається... сам єси...
 207В 0056 (Бо без твоєї, Боже, волі / Ми б не нудились в раї голі). / А може, й сам на небесі
 209В 0008 На таке погане, що так і заснув, / Богу не молившись!.. От мені приснилось... /
 Свинєю заснувши, звичайне, такий
 209В 0046 Як сон той згадаю. А як нагадаю / Козака в могилі, то й досі не знаю, / Чи то було
 справді, чи то було так,
 209В 0050 ----- / – Не знаю, як тепер ляхи живуть / З своїми вольними братами.
 209В 0055 З проклятими його ксьондзами / Не роз'єднали нас... Отак / Те лихо діялося з нами!
 209В 0089 За тяжкий, мабуть, гріх великий / Не дав мені святий владики / Очей нарадувать
 старих
 209В 0092 ----- / Не ходили / Ксьондзи по селах, а возили
 209В 0103 Спряжу всю шляхту на огні! / Вони, вони – не бійся, сину! – / Вони, ксьондзи, мою
 дитину
 209В 0112 А клуню просто запалили... / Не встануть, прокляті, оп'ять / Дітей козачих
 мордувать,
 212В 0021 Мені вже зазирає в очі, / І я вже Богу не молюсь, / Уже й на тебе не дивлюсь.
 212В 0022 І я вже Богу не молюсь, / Уже й на тебе не дивлюсь. / Мені приснилось: ти вже
 мати,
 212В 0024 Мені приснилось: ти вже мати, / Не в аксамиті, не в палатах / Твоє голодне дитя...
 212В 0024 Мені приснилось: ти вже мати, / Не в аксамиті, не в палатах / Твоє голодне дитя...
 212В 0047 Молися й ти, з святого неба / На тебе, серце, не зійшла / Твоя і доля і недоля.
 215В 0004 Розбили душу? Чи ніколи / Й не жив я з нею, живучи / З людьми в паскуді,
 опаскудив
 215В 0016 Та й смієтесь. Нехристияне! / Чи не меж вами ж я, погані, / Так опоганився, що й не
 знать,
 215В 0017 Чи не меж вами ж я, погані, / Так опоганився, що й не знать, / Чи й був я чистим
 коли-небудь,
 216В 0004 А іноді то ще й заплачу, / Таки аж надто. Не на мир / І на діла його дивившись,
 218В 0022 На кладовищі. Більш нічого / З тюрми не видно. Слава Богу / Й за те, що бачу. Ще
 живуть,
 218В 0029 Златомальований стоїть. / Не вбогий, мабуть, хтось лежить? / І намальовано:
 розп'ятий
 218В 0056 І повісили меж ними – / За що? Не говорить / Ні сам сивий верхотворець,
 218В 0064 Святого сина на землі. / Не дай в неволі пропадати, / Летучі літа марне тратить.
 218В 0089 ----- / Не в нашім краю, Богу милім, / Не за гетьманів і царів,
 218В 0090 Не в нашім краю, Богу милім, / Не за гетьманів і царів, / А в римській ідолській
 землі
 218В 0095 Чи за Нерона-сподаря? / Сказать запевне не зумію. / Нехай за Нерона.
 218В 0098 Росії / Тойді й на світі не було, / Як у Італії росло
 218В 0169 Куряться амфори. Дівчата / Трохи не голіі стоять / Перед Кіпрідою і в лад
 218В 0191 Свого Алкіда. Ні, нема. / Уже й не буде. Ти сама / Помолишся своїм Пенатам,
 218В 0194 Сама вечерять сядеш в хаті. / Ні, не вечерять, а ридать, / Ридать, і долю проклинає,
 218В 0208 Гниє в неволі, в кайданах. / А [ти], прескорбная, не знаєш, / Де він канає, пропадає!
 218В 0217 Щоб незаплакані ходили, / Не катувалися в тюрмі / Або в далекій стороні,
 218В 0220 В британських, галльських легіонах / Не муштровалось! О Нероне! / Нероне лютий!
 Божий суд,
 218В 0240 Скрізь шукала / Дитину мати. Не найшла / І в Сіракузи поплила.
 218В 0244 Найшла, сердешная, в тюрмі. / Не допустили й подивитись, / І мусила вона сидіть
 218В 0299 А більше на землі нікому / Не поклоніться. Все брехня – / Попи й царі...

- 218В 0317 Себе повинні підкладать, / Не тільки сестер. / Преторіане помолились,
218В 0324 І ви молилися, та вас / Ніхто не милує. Не вміють / Вас і помиловать гаразд!
218В 0324 І ви молилися, та вас / Ніхто не милує. Не вміють / Вас і помиловать гаразд!
218В 0340 Іди зустрічати / Свого сина. Та не дуже / Радій лиш, небого.
218В 0342 Радій лиш, небого. / Ще не знаєш ти нового / Ласкавого Бога.
218В 0349 На березі. Пішла еси, / Трохи не співаєш / Та кесаря-Юпітера
218В 0353 – От Юпітер, так Юпітер! / Не жаль і назвати / Юпітером. А я, дурна,
218В 0369 Ще й до щогли прикована – / Не неофіт новий, / А апостол великого
218В 0401 Неначе темная скала. / Не слухала і не ридала, / А алілуя подала
218В 0401 Неначе темная скала. / Не слухала і не ридала, / А алілуя подала
218В 0412 Перед гординею його, / Брати мої, не поклоніться. / Молитва Богові. А він
218В 0419 І виростуть вони колись. / Не месники внучата тії, / Христові воїни святис!
218В 0450 Уже встає святая зоря. / Не громом праведним, святим / Тебе уб'ють. Ножем тупим
218В 0460 А сіракузьких назорев / Ще не було у Колізеї. / На третій день і їх в кайданах
218В 0476 На кесаря свого святого, / Не кинулась? Бо стерегли, / Кругом в три лави оступили
218В 0511 Твої чада преступніє, / Не одпочиваєм / До самої домовини
218В 0525 Та щось шепотала. / Чи не кесаря святого / Нишком проклинала?
218В 0558 Над сином праведним твоїм! / Дивилась, поки не осталось / Живого сліду на воді.
230В 0020 Підніжки царські, лакеї / Капрала п'яного! Не вам, / Не вам, в мережаній лівреї,
230В 0021 Капрала п'яного! Не вам, / Не вам, в мережаній лівреї, / Донощики і фарисеї,
230В 0025 І за свободу! Розпинать, / А не любить ви вчилися брата! / О роде суєтний,
проклятий,
230В 0031 ----- / Не сотні вас, а мільони / Полян, дулебів і древлян
230В 0059 Більш нічого / Не викроїлось, і драму / Глухими, темними задами
230В 0078 Як мордовали, розпинали / І вішали?.. А ти не знало? / І ти дивилося на них
230В 0080 І ти дивилося на них / І не осліпло! Око, око! / Не дуже бачиш ти глибоко!
230В 0081 І не осліпло! Око, око! / Не дуже бачиш ти глибоко! / Ти спиш в кіюті, а царі...
232В 0001 ----- / Ти не лукавила зо мною, / Ти другом, братом і сестрою
232В 0012 Які з нас люде? Та дарма! / Ми не лукавили з тобою, / Ми просто йшли; у нас нема
233В 0030 Моя ти доле молодая! / Не покидай мене. Вночі, / І вдень, і ввечері, і рано
235В 0002 На панщині пшеницю жала, / Втомилася; не спочивать / Пішла в снопи,
пошкандибала
235В 0012 І уродливий, і багатий, / Не одинокий, а жонатий / На вольній, бачиться, бо й сам
235В 0014 На вольній, бачиться, бо й сам / Уже не панський, а на волі; / Та на своїм веселім
полі
236В 0001 ----- / Я не нездужаю, нівроку, / А щось такеє бачить око,
236В 0004 І серце жде чогось. Болить, / Болить, і плаче, і не спить, / Мов негодована дитина.
236В 0007 Лихої, тяжкої години, / Мабуть, ти ждеш? Добра не жди, / Не жди сподіваної волі –
236В 0008 Мабуть, ти ждеш? Добра не жди, / Не жди сподіваної волі – / Вона заснула: цар
Микола
237В 0012 Язык отой велеречивий, / Мовлявший: ми не суєта! / І возвеличимо надиво
238В 0003 Блукав і Господа благов, / Щоб наша правда не пропала, / Щоб наше слово не
вмирало;
238В 0004 Щоб наша правда не пропала, / Щоб наше слово не вмирало; / І виблагав. Господь
послав
239В 0002 Радуйся, ниво неполитая! / Радуйся, земле, не повитая / Квітчастим злаком!
Розпустись,
239В 0009 І честь Кармілова і слава / Ліванова, а не лукава, / Тебе укріє дорогим,
239В 0021 Радуйтеся, вбогодухі, / Не лякайтесь дива,– / Се Бог судить, визволяє
239В 0040 Оживуть степи, озера, / І не верстовії, / А вольнії, широкії,
239В 0043 Скрізь шляхи святії / Простеляться; і не найдуть / Шляхів тих владики,
241В 0009 І ти, мій цвіте неукритий... / Не вимовлю... / -----
241В 0013 Подай їй долю на сім світі / І більш нічого не давай. / Та не бери її весною
241В 0014 І більш нічого не давай. / Та не бери її весною / В свій рай небесний, не бери,
241В 0015 Та не бери її весною / В свій рай небесний, не бери, / А дай твоєю красотою
243В 0009 ----- / Не там, не там, друже-брате, / У дівчини в чужій хаті,

- 243B 0009 ----- / Не там, не там, друже-брате, / У дівчини в чужій хаті,
 246B 0007 Валятись, старітись, гнить, / Умерти й сліду не покинуть / На обікраденій землі...
 247B 0011 Амінь тобі, великий муже! / Великий, славний! та не дуже... / Якби ти на світ не
 родивсь
 247B 0012 Великий, славний! та не дуже... / Якби ти на світ не родивсь / Або в колисці ще
 упивсь...
 247B 0014 Або в колисці ще упивсь... / То не купав би я в калюжі / Тебе преславного. Амінь.
 248B 0006 Попе! попе! будеш битий – / Не вмієш читати / Та не вмієш так, як треба,
 248B 0007 Не вмієш читати / Та не вмієш так, як треба, / Людей научати.
 249B 0014 А той кишенею трясє, / Виймає гроші і не лічить, / Неначе старцеві дас.
 249B 0017 І п'яний Ірод знову п'є! / Як ось, не в самім Назареті, / А у якомусь у вертепі
 249B 0026 Давидове у нас зійшло! / Зотни, поки не піднялось! / – Так що ж,– промовив Ірод
 п'яний,–
 249B 0030 Малих дітей; а то, погані, / Нам не дадуть доцарювать. – / Почтар, нівроку, був
 підпилий,
 250B 0040 Та й дивиться; і час мине, / А він і оком не мигне / І думає: – Ані родини!
 250B 0044 Одна-однісінька!.. Хіба... / Ще ж смерть моя не за плечима?.. – / А та стоїть собі під
 тином
 250B 0056 Що Йосип, сидячи, мовчав, / Не боронив їй, не спиняв / На став іти; іде, сміється,
 250B 0056 Що Йосип, сидячи, мовчав, / Не боронив їй, не спиняв / На став іти; іде, сміється,
 250B 0059 А він сидить та все сидить, / За струг сердега не береться... / Коза нап'ється та й
 пасється.
 250B 0081 Такої божої краси / Ніхто не узрить! Злая ж доля / Колючим терном провела,
 250B 0112 Тобі вже зазирає в очі / Твоє грядущєє. Не зри! / Сльозу пророчую утри!
 250B 0147 Неначе тєє кошеня, / І не пручалось, не кричало, / На лоні пестилося, гралось.
 250B 0147 Неначе тєє кошеня, / І не пручалось, не кричало, / На лоні пестилося, гралось.
 250B 0150 Миль зо дві любо з козеням / Трохи, трохи не танцювала / І не втомилась. Вигляда
 250B 0151 Трохи, трохи не танцювала / І не втомилась. Вигляда / Старий, сумуючи під тином,
 250B 0188 Їм на вечерю подала. / Сама ж не їла й не пила. / В куточку мовчки прихилилась
 250B 0188 Їм на вечерю подала. / Сама ж не їла й не пила. / В куточку мовчки прихилилась
 250B 0196 ----- / – Во Іудеї не було,– / Промовив гость,– того ніколи,
 250B 0225 Ланіти, очі і уста / Марніють зримо.– Ти не та, / Не та тепер, Маріє, стала!
 250B 0226 Марніють зримо.– Ти не та, / Не та тепер, Маріє, стала! / Цвіт зельний, наша
 красота! –
 250B 0231 Ходім, Маріє, повинчаймось, / А то... Й не вимовив: уб'ють / На улиці.– І заховаймось
 250B 0243 О старче праведний, багатий! / Не од Сіона благодать, / А з тихої твоєї хати
 250B 0246 Нам возвістилася. Якби / Пречистій їй не дав ти руку, / Рабами б бідніє раби
 250B 0250 О тяжкая душі печаль! / Не вас мені, сердешних, жаль, / Сліпі і маліє душою,
 250B 0262 На брак той славний і преславний, / На брак окрадений! Не чуть, / Не чуть ані його,
 ані Месії,
 250B 0263 На брак окрадений! Не чуть, / Не чуть ані його, ані Месії, / А люде ждуть чогось і
 ждуть,
 250B 0270 Ніже апостола того, / Тепер не жди. Тєсляр убогий / Тебе повинчану веде
 250B 0273 В свою убогую хатину. / Молися й дякуй, що не кинув, / Що на розпуття не прогнав.
 250B 0274 Молися й дякуй, що не кинув, / Що на розпуття не прогнав. / А то б цеглиною убили –
 250B 0276 А то б цеглиною убили – / Якби не вкрив, не заховав! / В Єрусалимі говорили
 250B 0276 А то б цеглиною убили – / Якби не вкрив, не заховав! / В Єрусалимі говорили
 250B 0290 Прийшли додому. І живуть / Повінчані, та не веселі. / Тєсляр колисочку дебелу
 250B 0329 Возобновлять мужі єсеї. / І каже, поти не умру, / Поки Мєсію не узрю! –
 250B 0330 І каже, поти не умру, / Поки Мєсію не узрю! – / Чи чуєш ти, моя Маріє?
 250B 0339 Поки що, буде, укріпись, / До Віфлієма не близенько; / Та й я спочину. Утомивсь.–
 250B 0347 І диво дивнеє! ніколи / Ніхто не бачив і не чув / Такого дива. Аж здогнув
 250B 0347 І диво дивнеє! ніколи / Ніхто не бачив і не чув / Такого дива. Аж здогнув
 250B 0353 І степ і гори осіяла. / Марія з шляху не вставала, / Марія сина привела.
 250B 0387 Ще купіль гріли матері, / Намарне гріли: не купали / Маленьких діточок своїх!
 250B 0394 ----- / Марія навіть не ховалась / З своїм младенцем. Слава вам,

- 250В 0450 Той бондар праведний, святий, / І гадки, праведний, не має, / Барило й бочку набивас
250В 0453 Та ще й курникає. А ти? / Не плачеш ти і не співаєш, / Гадаєш, думаєш-гадаєш,
250В 0453 Та ще й курникає. А ти? / Не плачеш ти і не співаєш, / Гадаєш, думаєш-гадаєш,
250В 0472 Ременю доброго. Спочинув / Та й каже: – Доню, не журись. / Царя вже Ірода не
стало.
250В 0473 Та й каже: – Доню, не журись. / Царя вже Ірода не стало. / Чогось увечері наївсь,
250В 0494 То с'як, то так прийшли додому. / Бодай не довелось нікому / Узріть такеє.
Благодать!
250В 0498 Одна єдина їй доля / Отой гайочок! І не знати, / Де він кохався. І хатина,
250В 0513 В сльозах кровавих загартуй!.. / Небога трохи не втопилась / У тій криниці. Горі нам
250В 0517 Дитина б тая виростала / Без матері, і ми б не знали / І досі правди на землі!
250В 0576 Тихенько-тихо. Ангел спить, / То щоб його-то не збудить. / Та й не догледіла. Неначе
250В 0577 То щоб його-то не збудить. / Та й не догледіла. Неначе / Окропу капля, як огонь
250В 0582 Марія втерла, сміючись, / Щоб він не бачив. І небозі / Не довелось одурити
250В 0583 Щоб він не бачив. І небозі / Не довелось одурити / Малого сина. Подивилось
250В 0589 Півкопи тую на буквар. / Сама б учила, так не знала ж / Вона письма того. Взяла
250В 0620 Побігло десь. Шукає сина / Та плаче мати. І не чуть, / Де ділося. У синагогу
250В 0659 Пішла тинятись попідтинню, / Аж поки, поки не дійшла / Аж до Голгофи.
250В 0673 Романський золотий плебей! / І час і два мине, не встане, / На матір навіть не
погляне
250В 0674 І час і два мине, не встане, / На матір навіть не погляне / Та аж заплаче, дивлячись
250В 0703 Поніс лукавим правди слово! / Не вняли слову! Розп'яли! / Як розпинать його вели,
250В 0721 Її зарізали в тюрмі. / І Йосипа твого не стало. / І ти, як палець той, осталась
250В 0727 Нетвердії, душеубогі, / Катам на муку не дались, / Сховались, потім розійшлись,
266В 0029 І в Вавілоні посадили / В тюрму глибоку. Щоб не чуть / Було на світі того рику
266В 0036 Дні беззаконія і зла. / А львичища того не знають, / Ростуть собі, як та лоза
268В 0002 Погибнеш, згинеш, Україно, / Не стане знаку на землі, / А ти пишалася колись
268В 0038 Що крикне кара невсипуща, / Що не спасе їх добрий цар, / Їх кроткий, п'яний
господар,
268В 0040 Їх кроткий, п'яний господар, / Не дасть їм пити, не дасть їм їсти, / Не дасть коня вам
охляп сісти
268В 0040 Їх кроткий, п'яний господар, / Не дасть їм пити, не дасть їм їсти, / Не дасть коня вам
охляп сісти
268В 0041 Не дасть їм пити, не дасть їм їсти, / Не дасть коня вам охляп сісти / Та утікати; не
втечете
268В 0042 Не дасть коня вам охляп сісти / Та утікати; не втечете / І не сховається; всюди
268В 0043 Та утікати; не втечете / І не сховається; всюди / Вас найде правда-мста; а люде
268В 0046 Підстережуть вас на тоті ж, / Уловлять і судить не будуть, / В кайдани туго окують,
268В 0061 І нагодує і огріє / Вдову і сирот.– Ні, не те, / Скажи їм ось що: – Брешуть боги,
268В 0066 Натхне, накличе, нажене / Не ветхе[є], не древле слово / Розтленное, а слово нове
268В 0066 Натхне, накличе, нажене / Не ветхе[є], не древле слово / Розтленное, а слово нове
273В 0009 Подай любов, сердечний рай! / І більш нічого не давай! / -----
275В 0002 Злоначинающих спина, / У пута куті не куй, / В склепи глибокі не муруй.
275В 0003 У пута куті не куй, / В склепи глибокі не муруй. / -----
277В 0010 Перелогі орать. / Думати, сіяти, не ждати / І посієне жати
277В 0019 ----- / Все на світі – не нам, / Все богам тим – царям!
278В 0039 Щоб я постіль весела слала, / У море сліз не посилала, / Сльозами моря не долить.
278В 0040 У море сліз не посилала, / Сльозами моря не долить. / -----
278В 0047 І людям і землі, моєї / Туги-нудьги не розвело. / Святий, огненний господине!
278В 0052 Спали мене насамоті! / Або не грій і не світи... / Загинув ладо... Я загину!
278В 0052 Спали мене насамоті! / Або не грій і не світи... / Загинув ладо... Я загину!
282В 0002 Умре муж велій в власяниці. / Не плачте, сироти, вдовиці, / А ти, Аскоченський,
восплач
283В 0006 ----- / Якби не ти, ми б любились, / Кохалися б та дружились,
284В 0023 Та з таланом заручені, / Думки-гадоньки не мають, / В'ються-гнуться та співають.
285В 0012 Так одружитися і йти, / Не сварячись в тяжкій дорозі, / На той світ тихий перейти.

- 285B 0014 На той світ тихий перейти. / Не плач, не вопль, не скрежет зуба – / Любов безвічную, сугубу
- 285B 0014 На той світ тихий перейти. / Не плач, не вопль, не скрежет зуба – / Любов безвічную, сугубу
- 285B 0014 На той світ тихий перейти. / Не плач, не вопль, не скрежет зуба – / Любов безвічную, сугубу
- 286B 0009 ----- / Не добито! Стрепенися! / Та над нами просвітіся,
- 287B 0002 Моя ти любо! мій ти друже! / Не ймуть нам віри без хреста, / Не ймуть нам віри без попа.
- 287B 0003 Не ймуть нам віри без хреста, / Не ймуть нам віри без попа. / Раби, невольники недужі!
- 287B 0007 В своїй неволі! Мій ти друже, / Моя ти любо! Не хрестись, / І не кленись, і не молись
- 287B 0008 Моя ти любо! Не хрестись, / І не кленись, і не молись / Нікому в світі! Збрешуть люде,
- 287B 0008 Моя ти любо! Не хрестись, / І не кленись, і не молись / Нікому в світі! Збрешуть люде,
- 287B 0011 І візантійський Саваоф / Одурить! Не одурить Бог, / Карать і миловать не буде:
- 287B 0012 Одурить! Не одурить Бог, / Карать і миловать не буде: / Ми не раби його – ми люде!
- 287B 0013 Карать і миловать не буде: / Ми не раби його – ми люде! / Моя ти любо! усміхнись
- 289B 0002 І Архімед, і Галілей / Вина й не бачили. Єлей / Потік у черво чернече!
- 289B 0012 І на оновленій землі / Врага не буде, супостата, / А буде син, і буде мати,
- 290B 0011 Присниться сон мені!.. і ти!.. / Ні, я не буду спочивати, / Бо й ти приснишся. І [в] малий
- 291B 0001 ----- / Не нарікаю я на Бога, / Не нарікаю ні на кого.
- 291B 0002 Не нарікаю я на Бога, / Не нарікаю ні на кого. / Я сам себе, дурний, дурю,
- 291B 0020 Ниво-десятино! / Та посійся не словами, / А розумом, ниво!
- 291B 0026 ----- / Чи не дурю себе я знову / Своім химерним добрим словом?
- 292B 0007 Чабан, було, в своєму раї. / І гадки-гадоньки не має, / Пасе, і доїть, і стриже
- 292B 0045 І ім помазав во царя. / Саул, не будучи дурак, / Набрав гарем собі чималий
- 292B 0051 Та промовляли, що й вони / Таки не дурні. Ач якого / Собі ми виблагали в Бога
- 292B 0076 В кедровій / В новій палаті цар не спить, / Не їсть, не п'є, не гомонить.
- 292B 0077 В новій палаті цар не спить, / Не їсть, не п'є, не гомонить. / А мовчки долі, всемогучий,
- 292B 0077 В новій палаті цар не спить, / Не їсть, не п'є, не гомонить. / А мовчки долі, всемогучий,
- 292B 0077 В новій палаті цар не спить, / Не їсть, не п'є, не гомонить. / А мовчки долі, всемогучий,
- 292B 0102 А гусляра того Давида / Трохи не вбив. Якби він знав, / Яке-то лихо з його вийде,
- 292B 0108 Гадючу слину. А тепер / Плугами, ралом не розорем / Прокляту ниву, проросла
- 295B 0014 Сиди ж один собі в кутку. / Не жди весни – святої долі! / Вона не зійде вже ніколи
- 295B 0015 Не жди весни – святої долі! / Вона не зійде вже ніколи / Садочок твій позеленить,
- 295B 0019 І думу вольную на волю / Не прийде випустить... Сиди / І нічогісінько не жди!..
- 295B 0020 Не прийде випустить... Сиди / І нічогісінько не жди!.. / -----
- 297B 0001 ----- / Хоча лежачого й не б'ють, / То і полежать не дають
- 297B 0002 Хоча лежачого й не б'ють, / То і полежать не дають / Ледачому. Тебе ж, о суко!
- 297B 0006 І миром люди прокленуть! / Не прокленуть, а тільки плюнуть / На тих оддосних щенят,
- 297B 0013 Тебе, о люту, зацькують! / Не зацькують. А люде тихо / Без всякого лихого лиха
- 298B 0007 – Прокинься,– каже.– Плач, убога! / Не зійде сонце. Тьма і тьма! / І правди на землі нема!
- 299B 0004 Нащо здалися вам псарі? / Ви ж таки люди, не собаки! / -----
- 301B 0003 І голову схопивши в руки, / Дивуєшся, чому не йде / Апостол правди і науки!
- 303B 0005 – Якби то,– думаю,– якби / Не похилилися раби... / То не стояло б над Невою
- 303B 0006 Не похилилися раби... / То не стояло б над Невою / Оцих осквернених палат!
- 303B 0016 Понад Невою ідучи, / Гарненько думав. І не бачу, / Що з того боку, мов із ями,

- 304В 0004 Було добра того чимало. / Минуло все, та не пропало. / Остались шашелі: гризуть,
 304В 0016 Дядьки отечества чужого! / Не стане ідола святого, / І вас не стане,– будяки
 304В 0017 Не стане ідола святого, / І вас не стане,– будяки / Та кропива – а більш нічого
 304В 0019 Та кропива – а більш нічого / Не виросте над вашим трупом. / І стане купою на купі
 305В 0005 Рожевим цвітом процвіла / І раю красного не зріла, / Не бачила, бо не хотіла
 305В 0006 І раю красного не зріла, / Не бачила, бо не хотіла / Поглянути на божий день,
 305В 0006 І раю красного не зріла, / Не бачила, бо не хотіла / Поглянути на божий день,
 305В 0024 У сиві коси заплітає, / А ти ніби не добачаєш: / Дівуєш, молишся, та спиш,
 306В 0010 А ми неначе розійшлись, / Неначе брались – не єднались. / -----
 308В 0001 ----- / Чи не покинуть нам, небого, / Моя сусідонько убога,
 308В 0013 Весела хата, щоб ти знала!.. / Ой не йдімо, не ходімо, / Рано, друже, рано –
 308В 0013 Весела хата, щоб ти знала!.. / Ой не йдімо, не ходімо, / Рано, друже, рано –
 308В 0040 До Ескулапа на ралець – / Чи не одурить він Харона / І Парку-пряху?.. І тойді,
 308В 0049 Співали б прозу, та по нотах, / А не як-небудь... Друже мій, / О мій сопутниче
 святий!
 308В 0051 О мій сопутниче святий! / Поки огонь не захолюнув, / Ходімо лучче до Харона –

НЕБА 23

- 010А 0083 Ліг біля моря одпочить. / А з неба місяць так і сяє; / І над водою, і над гаєм,
 020А 0101 Ляхів обступали. / Як став місяць серед неба, / Ревнула гармата,
 024А 0073 Ляхів обступали. / Як став місяць серед неба, / Ревнула гармата,
 027А 0083 Поки живуть люди; / Поки сонце з неба сяє, / Тебе не забудуть!
 047А 0159 Одпочинеш; а як стане / Місяць серед неба, / Випий ще раз; не приїде –
 055А 0042 Кругом хвилі, як ті гори: / Ні землі, ні неба. / Серце мліє, а козакам
 061А 0337 Не знав, сіромаха, що вирости крила, / Що неба достане, коли полетить, / Не знав,
 нагнався...
 061А 0608 Немає, немає. / Зорі сяють; серед неба / Горить білолиций;
 061А 0664 «Одпочинь, моя ти зоре! / Ти з неба злетіла!» / Послав свитку. Як ясочка,
 061А 1252 ----- / Місяцю мій ясний! З високого неба / Сховайся за гору, бо світу не треба;
 061А 1260 ----- / Сумно-сумно серед неба / Сяє білолиций.
 123А 0011 Спитає-повіє, / Та й задріма, поки неба / Край зачервоніє.
 180А 0096 Летим. Дивлюся, аж світає, / Край неба палає, / Соловейко в темнім гаї
 207А 0392 В зеленому гаї; / І сонечко серед неба / Опинилось-стало,
 234А 0033 Не лай мене; молитимусь, / Із самого неба / Долю виплачу сльозами
 016В 0373 А люде збіглись та дивились, / Як дим до неба підіймався. / -----
 046В 0137 Чи се коли сподіється? / Чи, може, вже з неба / Подивлюсь на Україну,
 212В 0046 Тихенько Богу помолюсь. / Молися й ти, з святого неба / На тебе, серце, не зійшла
 215В 0019 Чи й був я чистим коли-небудь, / Бо ви мене з святого неба / Взяли меж себе – і
 писать
 218В 0247 Коло острога. Ждать, і ждать, / Як Бога з неба виглядать / Свогого сина, аж поки-то
 250В 0016 Достойно петая! благаю! / Царице неба і землі! / Вонми їх стону і пошли
 277В 0015 Тихолюбцям-святим, / Творче неба й землі! / Долгоденствіє їм
 278В 0021 Ти ханові метасш стріли? / Немало неба, і землі, / І моря синього. На морі

НЕБАГАТІ 1

- 200В 0002 Були на хуторі пани. / І пан, і пані неба[га]ті. / І дочечка у їх росла.

НЕБАГАТІІ 1

- 304В 0024 А [ми] помолимося Богу / І небагатіі, невбогі. / -----

НЕБАГАТО 1

- 198В 0013 ----- / А я так мало, небагато / Благов у Бога, тільки хату,

НЕБЕСАМИ 1

- 061А 0974 Літа орел, літа сизий / Попід небесами; / Гуля Максим, гуля батько

НЕБЕСАХ 2

234A 0089 Гарненько, в білих сорочках. / Сіяло сонце, в небесах / Ані хмариночки, та тихо,
205B 0048 І ми, читає, оживаєм, / І чуєм Бога в небесах. / -----

НЕБЕСІ 1

207B 0057 Ми б не нудились в раї голі). / А може, й сам на небесі / Смієшся, батечку, над нами

НЕБЕСНИЙ 6

199A 0094 І рай у найми оддає! / Небесний царю! суд твій всеу, / І всеу царствіє твоє.
258A 0128 Став земних владик судити / Небесний владика. / «Доколи будете стяжати
029B 0126 Що не дав мені загинуть, / Небесний владико. / Що дав мені добру силу
187B 0023 Сховаєтесь у холодочку. / Огонь небесний той погас, / І в тую косянчу комору
241B 0015 Та не бери її весною / В свій рай небесний, не бери, / А дай твоєю красотою
277B 0018 На сім світі; на тім... / Рай небесний пошли. / -----

НЕБЕСНОГО 1

200B 0010 На вбогий хутір, ублагали / Царя небесного! Взяли / Її гарненько одягли

НЕБЕСНОЇ 1

199A 0109 Ні, настане час великий / Небесної кари. / Розпадуться три корони

НЕБІ 12

061A 0706 Кращої немає / Ні на небі, ні за небом, / Ні за синім морем
180A 0032 Так і треба! бо немає / Господа на небі! / А ви в ярмі падаєте
180A 0207 Я не заховаюсь / І на небі!.. За що ж кара, / За що мені муки?
197A 0020 Нема раю на всій землі, / Та нема й на небі. / -----
246A 0099 Та дружню жінку взяв до себе, / А друга вбив. Тепер на небі. / От бачите, які у нас
246A 0101 От бачите, які у нас / Сидять на небі! Ви ще темні, / Святим хрестом не просвіщенні,
250A 0029 Того, що немає / І на небі, а не тільки / На чужому полі.
025B 0013 Чи очі карі тебе шукають / На небі синім? Чи забувають? / Коли забули, бодай
заснули,
068B 0168 Щоб зарізаться. Дивлюся, / Мов на небі висить / Святий Київ наш великий.
068B 0175 Тихо задзвонили / У Києві, мов на небі... / О Боже мій милий!
095B 0302 Тільки осталася одна, / Одна-однісенька на небі; / А я, неначе нависна,
250B 0211 Та думає. Уже зірниця / На небі ясно зайнялась. / Марія встала та й пішла

НЕБО 16

030A 0282 Сіло сонце, з-за діброви / Небо червоніє; / Утерлася, повернулась,
045A 0063 Орлом сизокрилим літає, ширяє, / Аж небо блакитне широкими б'є; / Спочине на
сонці, його запитас,
045A 0068 Спита чорну гору: «Чого ти німа?» / І знову на небо, бо на землі горе, / Бо на їй,
широкій, куточка нема
055A 0030 Чорна хмара з-за Лиману / Небо, сонце криє. / Синє море звірюкою
061A 0027 Ні, не заховаю, бо душа жива. / Як небо блакитне – нема йому краю, / Так душі
почину і краю немає.
061A 0954 Земля затрясється, / Небо запалає... / Добре погуляєм!
061A 1200 А тим часом місяць пливе оглядять / І небо, і зорі, і землю, і море, / Та глянуть на
люде, що вони моторять,
061A 1333 А найперша Медведівка / Небо нагріває. / Горить Сміла, Смілянщина
061A 1463 І високі гори, / Небо, зорі, добро, люде / І лютеє горе –
180A 0466 Біла хмара криє / Сіре небо. А в тій хмарі / Мов звір в гаї вис.
250A 0093 То й мудрость би була своя. / А то залізете на небо: / «І ми не ми, і я не я,
025B 0009 Чорніє поле, і гай, і гори, / На синє небо виходить зоря. / Ой зоре! зоре! – і сльози
кануть.
026B 0013 Чого так весело було. / Господне небо, і село, / Ягня, здається, веселилось!
026B 0022 Село почорніло, / Боже небо голубеє / І те помарніло.

109В 0001 ----- / І небо невмите, і заспані хвилі; / І понад берегом геть-геть,
305В 0013 Творилося, росло, цвіло, / І процвітало, і на небо / Хвалу творителю несло.

НЕБОГА 16

234А 0220 А наймичка невсипуща / Що вечір, небога, / Свою долю проклинає,
234А 0457 ----- / Занедужала небога. / Уже й причащали,
274А 0398 Та й рушили. Пішли степом. / І вона, небога / Безталанна, встала мовчки
274А 0443 Помолилась Богу; / Та й пішла собі, небога, / На свою країну.
016В 0397 Думали, на пожарищі / Небога згоріла. / -----
200В 0119 Вона, сердешна, одурила, / Вона, небога, полюбила / Свого Петруся. Тяжко їй!
200В 0146 Мугикав стиха. Більш нічого / Петрусь не бачив. А небога / Сама не знає, що робить.
218В 0282 У Рим на прощу. Приплила / Із Сіракуз і та небога / Благати кесаря і Бога.
218В 0487 Що я робитиму? До кого / Я прихилюся?.. – І небога / Кругом зирнула, і о мур,
235В 0018 А діточки обід несуть. / І усміхнулася небога, / Проснулася – нема нічого..
236В 0015 Та й заходиться вже будить. / А то проспить собі небога / До суду божого страшного!
245В 0017 Та з-за широкого Дніпра / Мене, небога, виглядає. / І їй здається, виринає
250В 0029 Марія в наймичках росла. / Рідня була. Отож небога / Уже чимала піднялась,
250В 0141 На хутір бондарів убогий. / А йдучи, козеня, небога, / Ніби дитину, на руках
250В 0513 В сльозах кровавих загартуй!.. / Небога трохи не втопилась / У тій криниці. Горє нам
298В 0004 Напряла мало та й лягла / Одпочивать собі, небога. / А воля душу стерегла.

НЕБОГИ 1

283В 0012 Одурич ти нас, убогих. / Ми ж, окрадені небоги, / Самі тебе одурили

НЕБОГО 14

030А 0221 Обізвався старий батько: / «Чого ждеш, небого?» / Заридала Катерина,
030А 0410 «В Московщину? Оцей самий. / Далеко, небого?» / «В саму Москву. Христа ради,
234А 0184 Підтоптався. Так що ж тепер, / Що візьмеш, небого? / За рік, чи як?»
234А 0192 То той і не має. / Так отак хіба, небого? / Ні ти нас не знаєш,
274А 0095 ----- / Не йди, небого, будь ти з нами. / У нас, сй-богу, добре жить.
274А 0108 ----- / Не плач, небого, не журись. / У нас дітей нема й заводу.
274А 0457 Нікого немає!.. / До людей хились, небого, / Люде привітають.
083В 0049 Буде тобі, титарівно! / Заплачеш, небого, / За ті сміхи!..
180В 0038 На заробітки, в москалі. / І ти осталася, небого. / І не осталося нікого
180В 0085 Дитину любила. / І любитимеш, небого, / Поки не загинеш
218В 0341 Тихо сина. Та не дуже / Радій лиш, небого. / Ще не знаєш ти нового
250В 0156 І тихо мовив: – Де ти в Бога / Загаялась, моя небого? / Ходімо в кущу, опочий,
250В 0724 Одна-однісінька! Такий / Талан твій латаний, небого! / Брати його, ученики,
308В 0001 ----- / Чи не покинуть нам, небого, / Моя сусідонько убога,

НЕБОГУ 6

061А 0510 «Не божись, собача шкуро!» / «Яку ж вам? Небогу? / -----
234А 0377 Так, як матір; і в четвертий / Провела небогу / Аж у поле, до могили,
095В 0176 І не плаче... Отак її / Доканав, небогу, / Той правитель... а все-таки
104В 0171 Заридав, як та дитина... / І простив небогу! / -----
250В 0361 Отару гнали чабани, / Та й їх побачили. Небогу, / Її й дитяточко взяли
250В 0403 І, небораки, додали / Ослицю дійну. І небогу / З її дитяточком малим

НЕБОЖАТА 5

154А 0163 Оксамитом крити». / Вилітали небожата / На лан жито жати;
250А 0087 Глибоко! глибоко! / Дознаються небожата, / Чия на вас шкура,
033В 0016 Не втікали б із Хортиці / Славні небожата, / Не спиняв би їх прилуцький
033В 0079 Неповинно гине. / Чули, чули небожата, / Чули, та мовчали.
050В 0061 ----- / Одружились небожата. / Дивувались люде,

НЕБОЖЕ 7

- 207A 0179 То той не вмітиме й пожити. / А ти як думаєш, небоже? / Ну думай, коли хочеш
знати,
050B 0006 Оцю бувальщину... То, може, / Інакше скажете, небоже. / -----
050B 0053 Як матимеш кого любити. / Хоть кажуть от ще що, небоже: / Себе люби, то й Бог
поможе.
050B 0056 А доведеться умирати? / Здихати над грішми? Ні, небоже! / Любов – господня
благодать!
050B 0137 ----- / Тепер отак пиши, небоже. / Максим подумав, пожурився;
153B 0051 І найма сторожу, / Стару Рухлю. Ні, небоже, / Рухля не допоможе.
209B 0128 В оці могили? Будеш жити, / То, може, й знатимеш, небоже, / Бо слава здорово
кричить

НЕБОЗІ 4

- 250B 0175 І, уклонившись, вітав / Марію тихо. Йй, небозі, / Аж дивно, чудно. Гість стояв
250B 0523 На цямрину святис сльози / Та й висохли. А йй, небозі, / Полегшало.
250B 0562 Ще в перший раз младенчі сльози / На лоно матерне. Небозі / Ніби полегшало. Взяла
250B 0582 Марія втерла, сміючись, / Щоб він не бачив. І небозі / Не довелося одурити

НЕБОМ 2

- 061A 0706 Кращої немає / Ні на небі, ні за небом, / Ні за синім морем
308B 0025 Твої сестри-зорі / Безвічній попід небом / Попливуть, засяють.

НЕБОРАК 4

- 274A 0062 На самім полум'ї. «Ну, так! / Оженився неборак!» – / Сама собі вона шептала
044B 0005 З сиротою покохалась. / Неборак, як голуб, з нею, / З безталанною своєю,
161B 0328 Та розказали: так і так! / Перехрестився неборак, / Коня найкращого сідлає
209B 0014 А з неї виходить неначе козак, / Уже й сивоусий собі неборак, / Та і йде до мене... Я
собі звернулось,

НЕБОРАКА 6

- 027A 0071 Старий Котляревський отак щебетав; / Замовк, неборака, сиротами кинув / І гори, і
море, де перше вітав,
061A 2506 Вперше зроду; сльози не втер, / Умер неборака. / Нудьга його задавила
180A 0358 Його як затопить!.. / Облизався неборака; / Та меншого в пузо –
104B 0073 У намистах водив! / Та знемігся неборака, / Хоч продавай хату
104B 0144 В коморі поклала!.. / Лежить собі неборака, / Думає, гадає,
161B 0395 Сотника убито! / А може, вмер неборака, / Од шинкарки йдучи?

НЕБОРАКИ 5

- 057A 0065 Все співають, як діялось, / Сліпі небораки, / Бо дотепні... А я... А я
061A 0281 Ті два незвичайні – / А іншими. Небораки / Мовчки панували.
033B 0060 Онімилі з переляку, / Сліпі небораки. / Отак її воєводи,
250B 0402 Кожух і свиту на дорогу, / І, небораки, додали / Ослицю дійну. І небогу
299B 0001 ----- / О люди! люди небораки! / Нащо здалися вам царі?

НЕБУ 2

- 061A 0010 Попливуть і потім, і ти, білолиций, / По синьому небу вийдеш погуляти, / Вийдеш
подивиться в жолобок, криницю
180A 0168 Тебе повивали. Бери ж їх, лети / Та по всьому небу орду розпусти. / Нехай чорніє,
червоніє,

НЕВА 1

- 299B 0006 Вночі і ожеледь, і мряка, / І сніг, і холод. І Нева / Тихесенько кудись несла

НЕВБОГА 1

189В 0058 А що за дівчина була, / Так так що краля! І невбога, / Та талану Господь не дав...–

НЕВБОГІ 1

304В 0024 А [ми] помолимося Богу / І небагаті, невбогі. / -----

НЕВЕЛИКИХ 2

061А 2275 Гукає, лютує,– / Ти поїла невеликих, / Добру не навчила!..

061А 2346 Нагнувся, два трупи / Невеликих взяв на плечі / І, позад базару,

НЕВЕЛИКІ 2

061А 0041 Пошукайте долі. / Сини мої невеликі, / Нерозумні діти,

061А 2210 Чого ж ти став? Чом не ріжеш? / Поки невеликі, / Заріж і їх, бо виростуть,

НЕВЕЛИКІЇ 1

266А 0013 Сліпого каліку. / Невеликії три літа / Марно пролетіли...

НЕВЕЛИЧКА 1

029В 0021 На пригорі, ніби капличка, / Козацька церква невеличка / Стоїть з похиленим хрестом.

НЕВЕЛИЧКЕ 2

187В 0020 Поки вам лихо не приснилось, / Хоч невеличке, хоч на час! / А там – під лавою в шиночку

250В 0461 Коза пасеться; а дитина / І невеличке козеня / У сінях граються. А мати

НЕВЕЛИЧКОГО 1

292В 0034 Жидам сердешним заздро стало, / Що й невеличкого царя / І з кізяка хоч олтаря

НЕВЕЛИЧКУ 4

057В 0008 Та рифму нищечком додав, / Та невеличку і дешево / (Звичайне, крадене) зобгав

125В 0037 Мов свічки, згоріли. / В самім замку невеличку / Церковку святую

161В 0197 ----- / Хоч одну невеличку заповідь сьогодні вивчи, хоть / п'яту.

175В 0020 – Добре,– кажу.– А все-таки / Невеличку нате, / Оцю одну, останню,

НЕВЕСЕЛА 5

030А 0399 Мусить бути, з прощі. / Чого ж смутна, невесела, / Заплакані очі?

016В 0269 Вилитая мати. / Тільки смутна, невесела... / Чого б сумувати?

016В 0282 Знівечені. З того часу / Стала невесела. / -----

016В 0334 На руку схилилась, / До півночі невесела / На зорі дивилась

209В 0133 З старцями божими по селах / Правдива дума невесела / Меж людьми ходить...

НЕВЕСЕЛАЯ 1

140В 0005 На шлях, на дорогу / Невеселая виходила. / Я виходила за гай на долину,

НЕВЕСЕЛИЙ 2

061А 1264 Може, з вечорниці. / Іде смутний, невеселий, / Ледве несуть ноги.

061А 1272 То буде й багатий. / Чого ж смутний, невеселий / Іде – чуть не плаче?

НЕВЕСЕЛІ 3

207А 0472 І в сорочках білих, / Невеселі, мов сироти, / Під хатою сіли.

194В 0052 Та співав би свої думи, / Тихі, невеселі. / Дай дожити, подивитись,

245В 0002 Минаючи убогі села, / Понаддніпрянські невеселі, / Я думав, де ж я прихилюсь?

НЕВЕСЕЛІЇ 2

149В 0009 А серце плаче, як згадаю / Хоч невеселіі случаї / І невеселіі ті дні,

149B 0010 Хоч невеселії слухаї / І невеселії ті дні, / Що пронеслися надо мною

НЕВЕСЕЛО 9

061A 0126 «Чого, батьки, сумуєте?» / «Невесело, сину! / Дніпро на нас розсердився,
016B 0124 ----- / Невесело на світі жить, / Коли нема кого любить.
016B 0398 ----- / Стоїть село. Невесело / На горі палати
028B 0003 А дома надто вже пекло. / Мені невесело було / Й на нашій славній Україні.
028B 0013 Й тепер не втік би син Марії! / Нігде невесело мені, / Та, мабуть, весело й не буде
123B 0007 У хрещика грають. / І граються невесело, / І не так співають
128B 0001 ----- / На улиці невесело, / В хаті батько лас,
197B 0009 І заспіваєм не таку! / І тут невесело співали, / Бо й тут невесело було,
197B 0010 І тут невесело співали, / Бо й тут невесело було, / Та все-таки якось жилось,

НЕВЕЧЕРНІЙ 1

250A 0258 Слава України, / І світ ясний, не вечерній / Тихо засіє...

НЕВЖЕ 1

205B 0011 Так що ж мені тут гріти-дути! / А де оті??. Невже в сажах / Годує хам собі на сало?

НЕВИДИМЕ 1

180A 0429 Та сумно співає / Щось такеє невидиме: / -----

НЕВИДИМИМ 2

102B 0009 І в серце падали глибоко! / Огнем невидимим пекли / Замерзлі душі. Полюбили
230B 0066 І світиш, і гориш над ним / Огнем невидимим, святим. / Животворящим, а із гною

НЕВИДУЩИМИ 1

207A 0562 Й Степан сліпий плаче / Невидущими очима, / Мов сонце побачив.

НЕВИННУ 1

258A 0130 «Доколи будете стяжати / І кров невинну розливать / Людей убогих? а багатим

НЕВІНЧАНІ 2

020A 0029 Козацькі діти, / Кохаються невінчані, / Без попа ховають,
024A 0029 Козацькі діти, / Кохаються невінчані, / Без попа ховають,

НЕВІРУ-БУСУРМАНА 2

150A 0086 «Ріж і бий! / Мордуй невіру-бусурмана!» – / Кричать за муром. Хто такий?
154A 0086 Стать козакові...» – «Ріж та бий! / Мордуй невіру-бусурмана!» – / Кричать за муром.
Хто такий?

НЕВІСТКА 1

006B 0211 Три ясени в полі. / А невістка посадила / Високу тополю.

НЕВІСТКИ 1

122B 0011 А думала жити... / Хоч на старість у невістки / В добрі одпочити.

НЕВІСТЦІ 1

234A 0352 І перстенок у Варвари / Невістці достала, / І, всім святим поклонившись,

НЕВКРИТЕ 2

194A 0007 Засни, моє серце, навіки засни, / Невкрите, розбите – а люд навісний / Нехай
скаженіє... Закрий, серце, очі.
272B 0012 Сіделечко мережане / Зопсуге, неvkрите. / – Скажи, коню, до кого це

НЕВЛАД 1

173A 0134 Тих чотири в хаті. / Усі невлад, усіх назад, / В усіх доля мати.

НЕВМИТЕ 1

109B 0001 ----- / І небо невмите, і заспані хвилі; / І понад берегом геть-геть,

НЕВОЛІ 65

- 030A 0548 У яру гребля, верби вряд, / Ставок під кригою в неволі / І ополонка – воду брать...
061A 1130 Стидом січється; карі очі / В неволі гаснуть; розковать / Козак сестру свою не хоче,
061A 2014 Не за себе, не за батька / Молилась в неволі – / Ні, бабусю, а за його,
150A 0078 Не дай пропасти на чужині, / В неволі вольним козакам! / І сором тут, і сором там –
150A 0151 Слави добувати, / Із турецької неволі / Братів визволяти.
154A 0079 Не дай пропасти на чужині, / В неволі вольним козакам! / І сором тут, і сором там
154A 0151 Слави здобувати, / Із турецької неволі / Братів визволяти.
199A 0028 Слав'янські діти, / І забули у неволі, / Що вони на світі!
199A 0041 І слав'ян сім'ю велику / Во тьмі і неволі / Перелічив до одного,
207A 0524 Як собаки, здихають. / І згадав сирота Степан в неволі / Свою далеку Україну,
207A 0619 Бо й я таки гуляв колись / В турецькій неволі». / «Отож мене, вже сліпого,
221A 0544 Встане Україна. / І розвіє тьму неволі, / Світ правди засвітить,
246A 0166 Заплач з козаками дрібними сльозами / І мене з неволі в степу виглядай. / А поки що
мої думи,
258A 0138 Од рук неситих». Не хотять / Познать, розбити тьму неволі, / І все Господа глаголи,
258A 0160 Неправдою? Твої люди / Во тьмі і неволі / Закували... Добро твоє
258A 0226 Сиділи ми і плакали / В далекій неволі / І на вербах повішали
258A 0238 Не співають веселої / В далекій неволі. / І коли тебе забуду,
265A 0022 Страшно впасти у кайдани, / Умирать в неволі, / А ще гірше – спати, спати
266A 0026 Що молились з козаками / В турецькій неволі, / І Оксану, мою зорю,
274A 0021 Веселий, і забуде знов / Свою недолю. І в неволі / Познає рай, познає волю
006B 0023 І не проклинайте. / І мене в неволі лютиї / Інколи згадайте.
006B 0080 Однаковінько мені. / В неволі виріс меж чужими / І, неоплаканий своїми,
006B 0082 І, неоплаканий своїми, / В неволі, плачучи, умру. / І все з собою заберу,
006B 0309 ----- / В неволі тяжко, хоча й волі, / Сказать по правді, не було.
014B 0003 (Хоч діялось не восени, / Так у неволі.) До стіни / Не заговориш ні про горе,
016B 0004 Поговорим тихесенько / В неволі з тобою. / Розкажи, як за горою
041B 0011 Тебе, святого, не гнівили, / Що у неволі народились / І стид на тебе понесли.
046B 0029 Мій орле-козаче! / Як канаю я в неволі, / Як я нуду світом.
046B 0043 І йому каратись. / Як я тепер у неволі / Караюся, брате.
046B 0125 Минула доля, а надія / В неволі знову за своє, / Зо мною знову лихо діє
067B 0021 Аж за Урал. Опинилось, / В пустині, в неволі... / Як же тебе не проклинать,
068B 0024 Так і загину на чужині / В неволі.– І старий варнак / Заплакав нишком. Сивий брате!
072B 0013 Не буде нічого. / Як же його у неволі / Жити без надії?
073B 0003 Як мені тепер, старому, / У неволі пропадати, / Марне літа коротати.
088B 0041 Чого тепер тобі, старому, / У цій неволі стало жаль– / Що світ зав'язаний, закритий!
092B 0001 ----- / Немає гірше, як в неволі / Про волю згадувать. А я
092B 0009 Так, як тепер на чужині, / Та ще й в неволі. Доле! Доле! / Моя ти співана воле!
092B 0063 Та й більше нічого. / А я, доленько, в неволі / Помолюся Богу.
095B 0283 І пташкам весело літать. / А я зов'янула в неволі. / -----
113B 0005 ----- / Мені легшає в неволі, / Як я їх складаю,
129B 0031 «Есть у мене брат єдиний / У неволі вражий! / У Криму десь пропадає,
129B 0046 Славний вдовиченко, / З лютої неволі / Із Бакчисараю
143B 0012 Помарніли ми обоє – / Я в неволі, ти вдовою, / Не живем, а тільки ходим
150B 0001 ----- / В неволі, в самоті немає, / Нема з ким серце поєднать.
156B 0072 Знеміг славний Дорошенко, / Сидячи в неволі, / Та й умер з нудьги. Остило
158B 0044 Тільки й тяжко, що в пустині / У неволі жити; / Та й там живуть, хоч погано,
161B 0130 А, видом видати, слухом слухати. Чи по волі, / чи по неволі? / -----
187B 0008 Аж деспоти – такі царі, / І на престолі і в неволі, / І все-то те по добрій волі,

- 189B 0010 Та вже й не сходились ніколи. / Мене по волі і неволі / Носило всюди. Принесло
 189B 0024 Нагнулася, як та журба / Далеко в самотній неволі. / Ставок, гребелька, і вітряк
 194B 0001 ----- / Лічу в неволі дні і ночі / І лік забуваю.
 194B 0016 І четверту починаю / Книжечку в неволі / Мережати,— змережаю
 194B 0024 Нігде на світі! Нема слов / В далекій неволі! / Немає слов, немає сльоз,
 194B 0038 Жить на світі, волочити / В неволі кайдани! / Може, ще я подивлюся
 196B 0001 ----- / Лічу в неволі дні і ночі / І лік забуваю:
 198B 0011 Або утопити, / Як мав би я у неволі / Господа гнівити.
 209B 0001 ----- / Буває, в неволі іноді згадаю / Своє стародавнє, шукаю, шукаю,
 218B 0017 ----- / Давно вже я сижу в неволі, / Неначе злодій взаперті,
 218B 0064 Святого сина на землі. / Не дай в неволі пропадати, / Летучі літа марне тратить.
 218B 0207 Любов єдина твоя, / Гниє в неволі, в кайданах. / А [ти], прескорбная, не знаєш,
 230B 0063 О зоре ясная моя! / Ведеш мене з тюрми, з неволі, / Якраз на смітничок Миколи,
 230B 0090 Споборники святої волі – / Із тьми, із смрада, із неволі / Царям і людям на показ
 233B 0014 В степу, безлюдному степу / В далекій неволі, / Ти сіяла, пишалася,
 245B 0023 І ми прокинулись. Ти... / На панщині, а я в неволі!.. / Отак нам довелося йти
 287B 0006 Заснули, мов свиня в калюжі, / В своїй неволі! Мій ти друже, / Моя ти любо! Не
 хрестись,

НЕВОЛЮ 9

- 030A 0323 Дрібними сльозами, / Затопчу неволю / Босими ногами!
 030A 0535 Має добре слово в світі сирота; / Його б'ють і лають, закують в неволю, / Та ніхто
 про матір на сміх не пита;
 207A 0512 В кайдани кували, / В тяжку неволю завдавали. / Ой Спасе наш Межигорський,
 207A 0517 Не допусти впасти / В турецьку землю, в тяжку неволю! / Там кайдани по три
 пуда,
 258A 0104 Колись Бог нам верне волю, / Розіб'є неволю. / Восхвалимо тебе, Боже,
 046B 0084 І почорніє червоне поле... / – Айда в казарми! Айда в неволю! – / Неначе крикне хто
 надо мною.
 067B 0029 Нудить світом, сподіватись / У гості в неволю / Із-за Дніпра широкого
 172B 0014 А без торгу закинули / В далеку неволю... / Щоб не росло таке зілля
 205B 0053 Багато, брате, заробив! / Та переслав мені в неволю / Поета нашого... На волю

НЕВОЛЯ 3

- 199A 0088 ----- / «Кругом неправда і неволя, / Народ замучений мовчить,
 207B 0022 У тій хатині, у раю, / Я бачив пекло... Там неволя, / Робота тяжкая, ніколи
 215B 0001 ----- / Чи то недоля та неволя, / Чи то літа ті, летячи,

НЕВОЛЬНИК 1

- 068B 0060 А більш нічого / Не повинен знати невольник. / Така його доля.

НЕВОЛЬНИКА 3

- 207A 0543 Ще молодий кобзар стояв / І про невольника співав. / За тином слухала Ярина,
 175B 0078 Та й почаствовала / Сердешного невольника / І його сторожу.
 218B 0233 Аж кишить / Невольника у Сіракузах / В льохах і тюрмах. А Медуза

НЕВОЛЬНИКАМ 2

- 042B 0012 Щоб перегризти. Горе нам! / Невольникам і сиротам / В степу безкраїм за Уралом.
 242B 0004 Ми заходились розкувати / Своїм невольникам кайдани. / Аж гульк!.. Ізнову потекла

НЕВОЛЬНИКАМИ 1

- 175B 0082 Боже! милий Боже! / Меж невольниками в путах / Той самий єдиний

НЕВОЛЬНИКАХ 1

- 057B 0199 Та другої і не буде / В невольниках людях. / -----

НЕВОЛЬНИКИ 3

- 258A 0234 Або нашу заспівайте, / Невольники наші». / Якої ж ми заспіваєм?..
175B 0098 Рушили в дорогу. / А за ними й невольники / Побрязкали путом
287B 0004 Не ймуть нам віри без попа. / Раби, невольники недужі! / Заснули, мов свиня в калюжі,

НЕВОЛЬНИКІВ 2

- 230B 0076 Як сотнями в кайданах гнали / В Сибір невольників святих, / Як мордовали,
розпинали
250B 0011 Отих окрадених, сліпих / Невольників. Подай їм силу / Твого мученика сина,

НЕВОЛЬНИКОМ 1

- 175B 0119 Де? Помандрувала / За невольником убогим / У Сибір... Та й годі.

НЕВОЛЬНИЧІ 3

- 221A 0547 І помоляться на волі / Невольничі діти!.. / -----
196B 0027 Течуть собі меж бур'янами / Літа невольничі. А я! / Така заповідь моя!
239B 0016 ----- / І спочинуть невольничі / Утомлені руки,

НЕВОЛЬНИЧІЙ 1

- 218B 0140 І слово правди понесли / По всій невольничій землі / Твої апостоли святії.

НЕВОРОГИ 1

- 180A 0189 Людської страшної ноги. / І вороги, й невороги, / Прощайте, в гості не приїду!

НЕВОЮ 4

- 180A 0453 Навік-віки. Тяжко мені / Витать над Невою. / України далекої
303B 0002 Яюсь-то йдучи уночі / Понад Невою... та йдучи / Міркую сам-таки з собою:
303B 0006 Не похилилися раби... / То не стояло б над Невою / Оцих осквернених палат!
303B 0015 Отак-то я собі вночі, / Понад Невою ідучи, / Гарненько думав. І не бачу,

НЕВРОКУ 1

- 061A 0889 Уміла що кому давать, / Невроку їй, нехай царствує; / Нехай не вадить, як не чує!

НЕВСИПУЩА 3

- 192A 0060 Молодую силу, / Чи то нудьга невисипуща / Його з ніг звалила.
234A 0219 Та моляться Богу. / А наймичка невисипуща / Що вечір, небога,
268B 0037 Нарізані на людських душах, / Що крикне кара невисипуща, / Що не спасе їх добрий цар,

НЕВСИПУЩЕ 1

- 274A 0011 Може, озоветься / Безталання невисипуще / І нам усміхнеться.

НЕВСИПУЩУ 1

- 234A 0243 Ручки простягає / І мамою невисипущу / Ганну величає...

НЕВЧЕНЕ 1

- 250A 0084 На те тільки, щоб панувать... / Бо невчене око / Загляне їм в саму душу

НЕГАСИМИЙ 1

- 250B 0107 До крові дійде, до кості / Огонь той лютий, негасимий, / І, недобитая, за сином

НЕГОДА 1

- 214B 0013 Чого ж я плачу? Мабуть, шкода, / Що без пригоди, мов негода, / Минула молодість моя.

НЕГОДОВАНА 1

236В 0005 Болить, і плаче, і не спить, / Мов негодована дитина. / Лихої, тяжкої години,

НЕГОЖЕ 1

221А 0300 І ви наші, і все наше, / І гоже, й негоже!» / Тепер уже заходились

НЕГРІВ 1

246А 0111 Або у карти програєм / Людей... не негрів... а таких / Таки хрещених... но простих.

НЕГРІШНИМ 1

214В 0007 В очах веселих, любо їм, / Очам негрішним, молодим. / І всі регочуться, сміються,

НЕГРІШНІЙ 1

200В 0121 Свого Петруся. Тяжко їй! / Душі негрішній, молодій! / Та що ж робить? Нестало сили,

НЕДАВНО 6

027А 0069 Не питай, не знає. / Недавно, недавно у нас в Україні / Старий Котляревський отак щебетав;

027А 0069 Не питай, не знає. / Недавно, недавно у нас в Україні / Старий Котляревський отак щебетав;

095В 0046 ..... / .... Недавно це було. / Через село весілля йшло,

111В 0009 Де нас нема. В лиху годину / Якось недавно довелось / Мені заїхати в Україну,

153В 0002 У Вільні, городі преславнім, / Оце случилось недавно, / Ще був тойді... От як на те

238В 0001 ----- / Недавно я поза Уралом / Букав і Господа благав,

НЕДАЛЕКО 4

207А 0258 А тільки поїду / Недалеко. А на той рік / Я до вас приїду

026В 0032 При самій дорозі / Недалеко коло мене / Плоскінь вибирала,

161В 0005 Щоб з жалю не зробить сміху. / Од Борисполя недалеко, / А буде так, як Борисполь.

250В 0359 За нас, лукавих, розп'ялась! / А недалеко край дороги / Отару гнали чабани,

НЕДВИГА 1

305В 0010 Сліпа була еси, незряца, / Недвига серцем; спала день / І спала ніч. А кругом тебе

НЕДІЛЕНЬКУ 13

020А 0010 Як збиралась громадонька / В неділеньку вранці, / Як ховали козаченька

024А 0010 Як збиралась громадонька / В неділеньку вранці, / Як ховали отамана

044В 0019 ----- / У неділеньку та ранесенько / Сурми-труби вигравали.

044В 0043 Що день божий сподівалась. / А в неділеньку ходила / Виглядати на могилу.

046В 0090 Отак я, друже мій, святкую / Отут неділеньку святую. / А понеділок?.. Друже-брате!

057В 0231 І гадки не має. / А в неділеньку святую / Мундир надіває,

083В 0197 Дитину шукати!! / У неділеньку раненько / Збиралася громадонька,

137В 0001 ----- / У неділеньку у святую / У досвітню годину

139В 0027 Усіх, усіх, моя мамо, / У неділеньку зятями / Будеш звати.

140В 0001 ----- / У неділеньку та ранесенько, / Ще сонечко не зіходило,

146В 0021 Старенькая мати. / Ой згадала в неділеньку, / Сідаючи їсти:

147В 0022 Заснули, добре, знать, заснули, / Святу неділеньку забули, / Бо дзвона вже давно не чуть.

156В 0066 А москалі з Ромоданом / В неділеньку рано / Пішли собі з поповичем

НЕДІЛІ 2

207А 0468 Хоч Петра діждати, / Хоч зеленої неділі... / Діждались, і хату

057В 0202 Зима наступила. / До зеленої неділі / В байраках біліли

НЕДІЛЮ 30

- 061A 2452 Дідусь ще гуляє, а батько вже вмер. / Бувало, в неділю, закривши мінею, / По чарці з сусідом випивши тієї,
 114A 0031 ----- / У неділю на вигоні / Дівчата гуляли,
 123A 0040 Малу дочку, а вдовиця / В неділю і в будень / З жонатими, з парубками
 180A 0044 Я гуляю, бенкетую / В неділю і в будень. / А вам нудно! жалкуєте!
 192A 0001 ----- / У неділю не гуляла / Та на шовки заробляла,
 207A 0075 Давно се діялось колись. / Так, коло полудня, в неділю, / Та на зелених ще й святках,
 207A 0478 ----- / У неділю вранці-рано / Синє море грало,
 207A 0682 Таки ж ублагала; / На вседній у неділю / Вона спарувалась
 221A 0049 Вранці-рано, в пилипівку, / Якраз у неділю, / Побігла я за водою...
 234A 0001 ----- / У неділю вранці-рано / Поле крилося туманом;
 234A 0086 ----- / І дід, і баба у неділю / На призьбі вдвох собі сиділи
 234A 0210 Так і пада, ніби мати; / В будень і в неділю / Головоньку йому змиє,
 234A 0384 ----- / Після пречистої в неділю, / Та після першої Трохим
 043B 0004 Мережаю, вишиваю, / У неділю погуляю. / -----
 046B 0046 Неначе злодій, поза валами / В неділю крадуся я в поле. / Талами вийду понад Уралом
 050B 0253 Москаля Максима. / А в неділю або в свято / Мов причепуриться,
 057B 0101 Та з чумаками та з волами / Якраз в неділю на весілля / До удовівни причвалав.
 057B 0245 Максим сановито / Прибереться у неділю / Та й пошкандибає
 057B 0297 Було, не спочине / Ніколи він. А в неділю / Або в яке свято
 057B 0359 ----- / Чи то було у неділю, / Чи в яке свято?
 068B 0005 І недомучений варнак / Старий той був. Та у неділю / Якось у полі ми зустрілись
 068B 0113 І ми ждемо того весілля. / Отож у клечальну неділю / Їх і повинчано обох,
 074B 0030 ..... / На восьме літо у неділю, / Неначе ляля в льолі білій,
 083B 0009 ----- / У неділю на селі, / У оранді на столі
 083B 0102 ----- / На четвертий год, в неділю, / У оранді на селі,
 083B 0127 Бо я борець!..» / Не неділю, / Не дві, не три і не чотири!
 125B 0010 Ходім, батьки-отамани, / У Фастов в неділю / Та надінем вражим ляхам
 128B 0012 Та піду я на ярмарок / В неділю на місто. / Скажу йому: сватай мене
 161B 0278 ----- / А повинчаємось в неділю? / -----
 200B 0012 Її гарненько одягли / Та у неділю й повинчали, / І генеральшею назвали,

НЕДІЛЯ 1

- 234A 0438 «Катерино! / Коли в нас неділя?» / «Післязавтра».

НЕДОБАЧАЮТЬ 1

- 018A 0016 А зо мною зострінуться – / Мов недобачають. / Багатого губатого

НЕДОБИТА 1

- 218B 0519 Трохи одпочила / Стара мати недобита. / Живущую силу

НЕДОБИТАЯ 1

- 250B 0108 Огонь той лютий, негасимий, / І, недобитая, за сином / Повинна будеш перейти

НЕДОБИТИХ 1

- 016B 0302 І молотить виганяє / Людей недобитих. / Змолотили, нівроку їм,

НЕДОБИТКА 1

- 180A 0238 Зубами скрегоче, / Недобитка товариша / Зарізати хоче!

НЕДОБИТКІВ 1

- 180A 0368 Та й давай місити / Недобитків православних, / А ті голосити;

НЕДОБИТОК 1

057В 0003 Аж за Уралом, за Елеком, / Старий недобиток варнак / Мені розказував отак

НЕДОБРА 1

030А 0567 От їх достобіса! / Недобра їх розносила, / Мов справді за ділом.

НЕДОБРАЯ 1

030А 0036 Поки слава на все село / Недобрая стала. / Нехай собі тіі люде

НЕДОБРЕ 1

234А 0468 А тим часом сичі вночі / Недобре віщують / На коморі. Болящая

НЕДОБРИЙ 2

083В 0066 Мара, та й годі! Титарівно! / В недобрий час з того нерівні / Ти насміялась... Стало жаль

250В 0555 Той хрестик-шибеничку.– Злий! / Недобрий чоловік, лихий! / Навчив тебе, моя дитино,

НЕДОБРІЇ 2

030А 0041 Що вкралося горе. / Прийшли вісти недобрії – / В поход затрубили.

030А 0135 Чинять свою волю – / Кують речі недобрії. / Що має робити?

НЕДОБРУ 1

030А 0466 Коли не зуміла себе шанувать». / Шануйтеся ж, любі, в недобру годину / Щоб не довелось москаля шукать.

НЕДОВГИЙ 1

113А 0013 ----- / Недовгий шлях – як човнові / До синього моря –

НЕДОВГО 6

016В 0204 Світові на диво. / Виростає... Та недовго / Буде веселити

016В 0435 Та й занедужала. Лежала / Недовго щось, седмиці з три, / І все до крихти розказала...

026В 0016 І сонце гріло, не пекло! / Та недовго сонце гріло, / Недовго молилось...

026В 0017 Та недовго сонце гріло, / Недовго молилось... / Запекло, почервоніло

161В 0389 Не розганяй діток, / Сивий дурню! Недовго жив / На свій заробіток

200В 0229 ----- / Його недовго мордували / В тюрмі, в суді, а в добрий час

НЕДОЛАДУ 1

068В 0094 Пустив покриткою... Дарма, / Минуло, годі... Недоладу / Тепер і згадувать. Нема,

НЕДОЛЕЖАНІ 1

268В 0021 Во чреві згинуть, пропадуть, / Мов недолежані курчата!.. / І плача, матернього плача

НЕДОЛЕНЬКУ 3

016А 0013 Втоплю своє горе, / Втоплю свою недоленьку, / Русалкою стану,

047А 0068 А серденько мліло – / Чуло серце недоленьку, / Сказати не вміло.

061А 1274 Іде – чуть не плаче? / Якусь тяжку недоленьку / Віщує козаче.

НЕДОЛЕЮ 1

274А 0013 І нам усміхнеться. / Поєднає з долею / Із людьми, і скаже

НЕДОЛІ 1

234А 0019 Щоб ніхто не знав, не бачив / Мосі недолі!.. / Я не одна, єсть у мене

НЕДОЛІТКИ 1

171А 0045 Поки сонце встане, / Поки тіі недолітки / Підростуть гетьмани,

НЕДОЛІТКОМ 1

221A 0076 В Москву із Полтави. / Я була ще недолітком, / Як Батурич славний

НЕДОЛІТОК 2

180A 0147 А панич не знає, / З двадцятю, недоліток, / Душі пропиває!

175B 0041 Аж там панич несамовитий, / Недоліток, таке творить, / Сердешну дівчину мордує.

НЕДОЛЮ 9

030A 0321 Лихо вилити; / Затоплю недолю / Дрібними сльозами,

061A 1211 Лихо – не дівчата – буде танцювать. / Недолю співаю козацького краю: / Слушайте ж, щоб дітям потім розказать,

061A 2027 Його привітає? / Хто про долю, про недолю, / Як я, розпитає?

169A 0022 Що, колишучи, співала / Про свою недолю, / Що, співаючи, ридала,

178A 0039 З полем розмовляю, / Розмовляю і недолю / В полі забуваю,

207A 0617 «Розкажи ж ти нам, Степане, / Про свою недолю, / Бо й я таки гуляв колись

274A 0021 Веселий, і забуде знов / Свою недолю. І в неволі / Познає рай, познає волю

006B 0012 Розійдемось, рознесемо / В степи, в ліси свою недолю, / Повіруєм ще трохи в волю,

016B 0020 А сич в лісі та на стрісі / Недолю віщує. / Як сон-трава при долині

НЕДОЛЮДИ 2

061A 1809 Що замордували / Її батька. Недолуди, / Тепер заховались

250A 0019 Які будуть жнива! / Схаменіться, недолуди, / Діти юродиві!

НЕДОЛЮДКИ 1

169A 0045 Сорочку знімати. / Помагайте, недолюдки, / Матір катувати».

НЕДОЛЮДОК 1

221A 0337 ----- / А він, клятий недолюдок, / Золота не схоче.

НЕДОЛЮДОМ 1

068B 0163 Диво дивне сталось / Надо мною недолюдом... / Вже на світ займалось,

НЕДОЛЯ 6

030A 0462 Жартуючи кинув Катрусю москаль. / Недоля не бачить, з ким їй жартувати, / А люде хоч бачать, та людям не жаль:

045A 0012 Нема йому в світі хати, / Недоля жартує / Над старою головою,

061A 1500 І дівчина похилиться, / Куди гне недоля. / Посумує, пожуриться.

119B 0015 Увесь вік свій дівувати, / Недоля моя. / -----

212B 0048 На тебе, серце, не зійшла / Твоя і доля і недоля. / -----

215B 0001 ----- / Чи то недоля та неволя, / Чи то літа ті, летячи,

НЕДОМУЧЕНИЙ 1

068B 0004 Вельми старого. Наш земляк / І недомучений варнак / Старий той був. Та у неділю

НЕДОРІКИ 1

221A 0232 Та й думають, що ось-то ми! / А дзусь, недоріки! / В колодочки ще не вбились,

НЕДОРІКУ 1

250A 0204 Повести за віком, / За німцями, недоріку, / Сліпую каліку.

НЕДОРΟΣЛИХ 1

180A 0130 З шкурою знімають, бо нічим обуть / Княжат недорослих; а он розпинають / Вдову за подушне, а сина кують,

НЕДОСВІТ 1

288B 0003 Слався, розстилався; / Та недосвіт передсвітом / В садочок укрався.

НЕДОСВІТА 1

288В 0008 Шкода того барвіночка / Й недосвіта шкода! / -----

НЕДОТИКА 1

221А 0235 ----- / Ото яка недотика! / Не та рано встала,

НЕДОУКИ 1

050В 0299 ----- / Отак живіть, недоуки, / То й жить не остине.

НЕДОУМИ 1

029В 0073 А сльози капають... «Гай-гай!..» / Старий промовив.– Недоуми! / Занапали божий рай!..

НЕДОЧУВАЮ 1

050В 0158 ----- / Що, що? Недочуваю... / -----

НЕДУГИ 1

076В 0126 То я, вкусив його, возстану / З одра недуги.– Вранці-рано / Фамар спекла і принесла

НЕДУЖІ 1

287В 0004 Не ймуть нам віри без попа. / Раби, невольники недужі! / Заснули, мов свиня в калюжі,

НЕЖИВА 3

061А 0819 Як Наливайко з ляхом бився. / Ляхи пропали; нежива / Пропала з ними і Оксана.

061А 1108 Попи з кадилами, з кропилом; / Громада – ніби нежива, / Анітелень... Поміж возами

104В 0139 Усякі штучні іства? / Сама ж неначе нежива / На плечі пада... Напоїла,

НЕЖИВИЙ 1

057В 0054 Як тес сонечко з-за хмари. / Всесь похолону, неживий / Стою, бувало. Ані кара,

НЕЖИВОГО 2

010А 0072 Живого б любила, другу б задушила, / А до неживого у яму б лягла. / Не так серце любить, щоб з ким поділитися,

050В 0279 А на друге літо / Москаля вже неживого / Найшли в балці діти

НЕЖИВОЇ 1

221А 0090 Мене одірвали / Од матері неживої. / Що вже я просила

НЕЖИВОЮ 1

274А 0380 Поки найдуть люде / Неживою. Чи ти бачив? / Там такий хороший

НЕЖИТИЄ 1

014В 0008 А за дверима про своє / Солдатськеє нежитіє / Два часові розмовляють.

НЕЖОНАТИМ 1

114А 0292 І в коморі і надворі / З нежонатим удвох / Пустували,

НЕЗАБАРОМ 8

250А 0065 Бо лихо вам буде. / Розкуються незабаром / Заковані люде,

050В 0221 Де перезимує? / Уже осінь, незабаром / Зима залютує.

095В 0075 І, розмовляючи, пішли / Собі в покої... Незабаром / І молодого привели.

161В 0209 ----- / Годі-бо вже, годі! Незабаром батько прийде, треба / справді читать.

218В 0109 В чужий веселий одвела. / Незабаром зробилась мати / Із доброї тії дівчати:

218В 0533 Коло брами сіла / Й зажурилась. Незабаром / Брама одчинилась.

285В 0004 Неначе й справді розійшлись!.. / Зійшлись незабаром. Побрались; / І тихо, весело прийшли,

292В 0065 ----- / Незабаром зібралась рада. / – Панове чесная громадо!

НЕЗАБУТИЙ 1

246А 0161 З московської чаші московську отруту! / О друже мій добрий! друже незабутий! / Живою душею в Україні витай,

НЕЗАБУТИ 2

250А 0140 У нас Брути! і Коклеси! / Славні, незабуті! / У нас воля виростала,

250А 0231 Я ридаю, як згадаю / Діла незабуті / Дідів наших. Тяжкі діла!

НЕЗАМКНУТИЙ 1

109В 0006 Чи довго буде ще мені / В оцій незамкнутий тюрмі, / Понад оцим нікчемним морем

НЕЗАПЛАКАНІ 1

218В 0216 Немає брата, ні сестри, / Щоб незаплакані ходили, / Не катувалися в тюрмі

НЕЗАХОДИМИЙ 1

250В 0092 І зникла в темному гаю. / О світе наш незаходимий! / О ти, пречистая в женах!

НЕЗАЧАТИЄ 1

289В 0010 А люде виростуть. Умруть / Ще незачатиє царята... / І на оновленій землі

НЕЗВИЧАЙНІ 1

061А 0280 Або Яном Собієським: / Ті два незвичайні – / А іншими. Небораки

НЕЗГІРША 1

221А 0291 Жидовою поросла. / Та й москаль незгірша штука: / Добре вмє гріти руки!

НЕЗГІРШЕ 1

061А 1740 Нам, старий кобзарю! / Не про дідів, бо незгірше / Й ми ляхів караєм;

НЕЗДУЖА 4

061А 0582 Конфедерат п'яний / Нездужа встать, а курника, / П'яний і веселий:

061А 1630 І я й батько святим ножем; / А мати нездужа, / А то й вона б».

234А 0517 «Ні, не вмерла, / А дуже нездужа. / Ходім лишень в малу хату,

104В 0129 А жінка у коморі спала / (Бо пан нездужа). Жінка встала, / Неначе п'явка та, впилаь

НЕЗДУЖАВ 1

209В 0080 А я молитись в хаті буду.– / Бо вже нездужав, сину, встать, / Руки на ворога піднять!

НЕЗДУЖАЄ 8

030А 0081 Заколело в боку. / Нездужає Катерина, / Ледве-ледве дише...

173А 0144 «Стара, – кажуть, – стала, / Нездужає...». І огризок / В вікно подавали

207А 0372 Старий під хатою сидить, / Дочка нездужає Ярина; / Його єдина дитина

016В 0401 Почорніли. Князь хиріє, / Нездужає встати, / А підвести нема кому,

076В 0104 Вродливий первенець його! / Лежить, нездужає чогось? / Давид стенає та ридас,

083В 0096 І стежка стала заростать, / Бо вже нездужає і встать. / Так от що сміхи нарobili!

104В 0086 Хто догляне? Одна – стара, / Нездужає встати, / А другая – молодая,

230В 0050 А ви – юродиві – тим часом, / Поки нездужає капрал, / Ви огласили юродивим

НЕЗДУЖАЄМ 1

234А 0175 «Возьмімо, Трохиме, / Бо ми старі, нездужаєм, / Та таки й дитина,

НЕЗДУЖАЄШ 3

- 207A 0232 Скажи-бо, Степане, / Може, й справді нездужаєш? / Я зілля достану,
 156B 0015 Запорозький брате! / Нездужаєш чи боїшся / На ворога стати?
 180B 0043 І витопить зимою хату. / А ти нездужаєш і встати, / Щоб хоч огонь той розвести.

НЕЗДУЖАЮ 3

- 234A 0453 Не та вже я стала: / Зледащіла, нездужаю / І на ноги встати.
 137B 0063 Павла Кравченка-Наливайка. / Я стар чоловік, нездужаю встати, / Буду йому пораду давати,
 236B 0001 ----- / Я не нездужаю, нівроку, / А щось такеє бачить око,

НЕЗЛИМ 2

- 258A 0124 І на злих моїх погляну / Незлим моїм оком. / -----
 268A 0024 Не забудьте пом'янути / Незлим тихим словом. / -----

НЕЗЛОБНИЙ 1

- 250B 0019 Благий кінець, о всеблагая! / А я, незлобний, воспою, / Як процвітуть убогі села,

НЕЗЛОБНИХ 1

- 266B 0010 Зробились львичища! Людей! / Незлобних, праведних дітей, / Жрете, скажені!.. Мов шуліка

НЕЗНАЄМИХ 1

- 250B 0096 В яких гаях? В яких ярах, / В яких незнаємих вертепах / Ти заховаєшся од спеки

НЕЗНАЄМОМУ 1

- 281B 0006 Тріщать списи гартовані / В степу, в незнаємому полі, / Середи землі половецької.

НЕЗРИМЕ 1

- 250B 0383 І легіон з Єрусалима, / Од того Ірода. Незримо / Й нечуте сталося тойді.

НЕЗРИМИЙ 2

- 180A 0306 Каламарю... І зробився / Я знову незримий / Та й пропхався у палати.
 218B 0075 Так, як і ти. І прийняла / В живу ю душу світ незримий / Твого розп'ятого сина!..

НЕЗРИМИМ 1

- 196B 0024 Тії незримії скрижалі, / Незримим писані пером. / -----

НЕЗРИМІЇ 1

- 196B 0023 Мою нудьгу, мої печалі, / Тії незримії скрижалі, / Незримим писані пером.

НЕЗРИМО 1

- 268B 0011 До краю нищить... Покара, / Уб'є незримо і правдиво; / Бо довго довготерпеливий

НЕЗРЯЧИМ 1

- 076B 0029 Покажем спереду і ззаду / Незрячим людям. В добрий час / Заходимось, моя порадо.

НЕЗРЯЧІ 2

- 239B 0014 Святим омофором своїм. / І люде темні, незрячі, / Дива господнії побачать.
 239B 0029 Хоч на годиночку спочить, / Незрячі прозрять, а кривіє, / Мов сарна з гаю, помайнують.

НЕЗРЯЧІЇ 2

- 218B 0292 Свою надію? Горі з вами, / Раби незрячії! Кого? / Кого благаєте, благії,
 218B 0294 Кого благаєте, благії, / Раби незрячії, сліпії! / Чи ж кат помилує кого?

НЕЗРЯЩА 1

305В 0009 На ясний світ животворящий! / Сліпа була еси, незряща, / Недвига серцем; спала день

НЕЗРЯЩИМ 1

199А 0120 Святее диво показать / Очам незрящим. «Поборюсь... / За мене Бог!.. да совершиться!»

НЕЗРЯЩИХ 1

250А 0047 І знову шкуру дерете / З братів незрящих, гречкосіїв, / І сонця-правди дозрівать

НЕЗЦІЛЕННИМ 1

192А 0056 Й ворожки питали – / Не помогло... з незціленим / В дорогу рушали.

НЕЗЧУЄТЕСЬ 1

123А 0080 Брови полиняють, / І незчуєтесь; а люде / Сміючись згадають

НЕЗЧУЛАСЯ 2

030А 0045 Катрусю накрыли. / Незчулася, та й байдуже, / Що коса покрита:

123А 0045 Поки не та стала; / Незчулася, як минули / Літа молодії...

НЕЗЧУЛАСЬ 2

272А 0053 В Дніпрі ночувати. / І незчулась, як зуспіли / Дніпрові дівчата –

083В 0160 До самого краю. / І незчулась! / Дні минули,

НЕЗЧУЛИСЯ 1

207А 0292 І знов заголосить. / Незчулися, як смерклося, / І сестру і брата,

НЕІЗРЕЧЕННАЯ 1

250В 0634 А радість матері Марії / Неізреченная. Месію, / Самого Бога на землі

НЕІСХОДИМА 1

246А 0090 У нас же й світа, як на те – / Одна Сибір неісходима, / А тюрм! а люду!.. Що й лічить!

НЕЇ 43

010А 0182 Моя сизокрила!» / Кинув коня та до неї: / «Боже ти мій, Боже!»

030А 0060 Бо дівчата на улиці / Без неї співають. / Не журиться Катерина –

030А 0088 Що москалі вертаються, / Та в неї ночують; / «В тебе дочка чорнобрива,

057А 0062 Сторожем літас, / І про неї добрим людям / Кобзарі співають,

061А 1818 Сама думає. Не знає, / Що він коло неї, / У Лисянці, не в свитині –

061А 2046 Та й заплакала. Черниця, / Стоя коло неї, / Зажурилась.

061А 2338 Нема його; тепер йому, / Мабуть, не до неї, / Не до співи.

061А 2392 На ту Україну / Дивіться: ви за неї / Й я за неї гину.

061А 2393 Дивіться: ви за неї / Й я за неї гину. / А хто мене поховає?

114А 0376 Без матері, плаче. / Петро стоїть коло неї, / Нічого не бачить –

123А 0126 На сонечку гріє. / Мати дивиться на неї, / Од злості німіє;

123А 0152 Не хочеш!.. не хочеш!..» / Плаче, пада коло неї, / Розкрива, цілує

207А 0410 Сльози полилися. / Старий батько коло неї, / Як дуб, похилився.

207А 0464 Косу розплітає / Безталанна, коло неї / Падає, благає

221А 0542 Церков-домовина / Розвалиться... і з-під неї / Встане Україна.

234А 0381 Щоб швиденько верталася, / Бо без неї в хаті / Якось сумно, ніби мати

234А 0465 І очей не зводить; / Катерина коло неї / І днює й ночує.

272А 0055 Дніпрові дівчата – / Та до неї, ухопили, / Та й ну з нею гратись,

006В 0019 Україну любіте, / І за неї, безталанну, / Господа моліте.

006В 0360 В остатню тяжкую минуту / За неї Господа моліть. / -----

- 014В 0042 А хата пустою гниє. / Я викресав огню, до неї... / Од неї пахне вже землею,
 014В 0043 Я викресав огню, до неї... / Од неї пахне вже землею, / Уже й мене не пізнає!
 016В 0180 Рано спати клала / І пилиночки на неї / Впасти не давала.
 016В 0292 Усякому. А сироти / До неї в покої / Приходили. І матір'ю
 016В 0296 Її звали. І все село / За неї молилось... / А тим часом жиди в селі
 029В 0060 Що проклену святого Бога, / За неї душу погублю! / -----
 050В 0187 Як на вербі груші. / Знаю тільки, що про неї / І пісню проклали.
 057В 0275 Москалеву, що ще й досі / Беруть з неї воду, / І хрест, кажеш, коло шляху
 057В 0367 Ходімо напитись / Води з неї погожої.– / Та й пішли обое,
 066В 0008 Хоч на годину на Україну, / На неї гляну, подивлюсь, / І, мов добро кому зроблю,
 076В 0185 І сипала в огнище ладан, / Мов ті валькірії, круг неї / Танцюють, граються дівчата
 083В 0212 Стовп високий муровали, / Щоб про неї люде знали, / Дітей своїх научали,
 095В 0245 Стоїть на комині. Чого, / Чого ти дивишся на неї? / Це мати! мати! Не дивись!
 175В 0104 Поки що осталась / З шинкаркою; кругом неї / Димом розстилалась
 179В 0013 У гай на долину. / І вийшов до неї / З зеленого гаю
 179В 0030 Сказав би я правду, / Та що з неї буде? / Самому завадить,
 185В 0016 Не похвали собі, громадо! / Без неї, може, обійдусь, / А ради жду собі, поради!
 194В 0060 Мої сльози; бо я, Боже! / Я за неї гину! / Може, мені на чужині
 198В 0016 Одну хатиночку в гаю, / Та дві тополі коло неї, / Та безталанну мою,
 209В 0013 Дивлюся, могила ніби розвернулась, / А з неї виходить неначе козак, / Уже й сивоусий собі неборак,
 218В 0103 Як тая лілія, цвіло. / Дивилася на неї мати / І молоділа. І дівчаті
 250В 0570 Та й спатоньки, мале, лягло / Таки ж у неї на колінах. / Отож і спить собі дитина,
 308В 0059 Або цур їй, друже, / І без неї обійдусь – / Та як буду здужать,

НЕКЛЕПАНУЮ 1

- 207А 0025 Над головою вже несе / Свою неклепаную косу / Косар непевний... Мовчки скосить,

НЕЛОЖНИМИ 1

- 233В 0033 Вітай зо мною і учи, / Учи неложними устами / Сказати правду. Поможи

НЕЛУКАВИЙ 1

- 232В 0016 Ходімо ж, доленько моя! / Мій друже вбогий, нелукавий! / Ходімо дальше, дальше слава,

НЕЛУКАВИМ 2

- 258А 0262 Воспоем честним собором, / Серцем нелукавим; / Во псалтирі і тимпані
 218В 0378 Воспоем честним собором, / Серцем нелукавим. / Во псалтирі і тимпані

НЕЛУКАВО 1

- 305В 0031 Начхай на ту дівочу славу / Та щирим серцем нелукаво / Хоть раз, сердего, соблуди.

НЕЛЮБОМ 1

- 117В 0019 З препоганим старим, / З моїм нелюбом багатим, / З моїм ворогом злим!

НЕЛЮБУ 1

- 123А 0110 Коли на світ породила / Нелюбу дитину. / «Душно мені; ходім дочко,

НЕЛЮДСЬКА 1

- 057В 0398 Про ту криницю москалеву. / Нелюдська билиця. / -----

НЕМА 127

- 010А 0212 Дві могили в житі. / Нема кому запитати, / За що їх убито.
 018А 0003 Сироті без роду, / Нема куди прихилиться – / Хоч з гори та в воду.
 018А 0008 Утопився б – тяжко жити, / А нема де дітись. / В того доля ходить полем,
 019А 0012 Нащо ж мені краса моя, / Коли нема долі?.. / Тяжко мені сиротою

- 019A 0017 Ні з ким говорити; / Нема кому розпитати, / Чого плачуть очі;
019A 0019 Чого плачуть очі; / Нема кому розказати, / Чого серце хоче,
020A 0035 Ляхи, уніяти / Налітають – нема кому / Порадоньки дати.
024A 0035 Ляхи, уніяти / Налітають – нема кому / Порадоньки дати.
030A 0111 Колише дитинку; / Поглядає – нема, нема... / Чи то ж і не буде?
030A 0111 Колише дитинку; / Поглядає – нема, нема... / Чи то ж і не буде?
030A 0153 По тім боці моря, / Нема нігде Катерини; / Та здалась на горе!..
030A 0295 Світ, бачся, широкий, / Та нема де прихилитись / В світі одиноким.
030A 0553 Надувся вітер; як повіє – / Нема нічого: скрізь біліє... / Та тільки лісом загуло.
030A 0645 Де ж ти? Заховався? / Утік!.. нема!.. Сина, сина / Батько одцурався!
045A 0011 І днює й ночує; / Нема йому в світі хати, / Недоля жартує
045A 0069 І знову на небо, бо на землі горе, / Бо на їй, широкий, куточка нема / Тому, хто все знає, тому, хто все чує:
047A 0215 Подивися, тополенько! / Як нема – заплачеш, / До схід сонця, ранісінько,
052A 0003 Як і перше сходив... / Нема Січі, пропав і той, / Хто всім верховодив!
052A 0005 Хто всім верховодив! / Нема Січі; очерети / У Дніпра питають:
061A 0027 Ні, не заховаю, бо душа жива. / Як небо блакитне – нема йому краю, / Так душі почину і краю немає.
061A 0347 Сирота Ярема, сирота убогий: / Ні сестри, ні брата, нікого нема! / Попихач жидівський, виріс у порогу;
061A 0359 Нащо батько, мати, високі палати, / Коли нема серця з серцем розмовлять? / Сирота Ярема – сирота багатий,
061A 0620 «Нащо мені врода, / Коли нема долі, нема талану! / Літа молодії марно пропадуть.
061A 0620 «Нащо мені врода, / Коли нема долі, нема талану! / Літа молодії марно пропадуть.
061A 0708 Ні за синім морем / Нема кращої за тебе!» / «Що се ти говориш?
061A 0785 Налигачем скрутили руки, / Об землю вдарили – нема, / Нема ні слова.
061A 0786 Об землю вдарили – нема, / Нема ні слова. / «Мало муки!
061A 0997 З усієї сили – / Нема в його ні оселі, / Ні саду, ні ставу...
061A 1063 Богу помолиться; / Нема жита ні снопа, / Вари варениці».
061A 1142 Хоч би убогая могила? / Де Наливайкова? Нема! / Живого й мертвого спалили.
061A 1148 Шляхетським трупом. Лях гуляє! / Нема Богдана червонить / І Жовті Води, й Рось зелену.
061A 1151 Сумує Корсунь староденний: / Нема журбу з ким поділить. / І Альта плаче: «Тяжко жити!
061A 1154 Я сохну, сохну... Де Тарас? / Нема, не чуть... Не в батька діти!» / Не плачте, братія: за нас
061A 1649 Стали кругом ліса; / Дивляться – нема нікого... / «Ту їх достобіса!
061A 1798 У золоті, слава є, / Та нема Оксани; / Ні з ким долю поділити,
061A 2043 Ждала, виглядала: / «Нема його, не прибуде, / Одна я осталась...»
061A 2337 Чому не співає? / Нема його; тепер йому, / Мабуть, не до неї,
061A 2493 Ножі пощерили. / Нема Гонти, нема йому / Хреста, ні могили.
061A 2493 Ножі пощерили. / Нема Гонти, нема йому / Хреста, ні могили.
061A 2521 На чужому полі, / Бо на своїм нема місця, / Нема місця волі...
061A 2522 Бо на своїм нема місця, / Нема місця волі... / Спи, козаче, душа щира!
061A 2535 Що мусим робити? / Нема правди, не вироста; / Кривда повиває...
114A 0011 Де я прихилюся, навіки засну. / Коли нема щастя, нема талану, / Нема кого й кинуть, ніхто не згадає,
114A 0011 Де я прихилюся, навіки засну. / Коли нема щастя, нема талану, / Нема кого й кинуть, ніхто не згадає,
114A 0012 Коли нема щастя, нема талану, / Нема кого й кинуть, ніхто не згадає, / Не скаже хоть на сміх: «Нехай спочиває,
114A 0066 Заграв би вам, та, бачите, / Справи нема... справи. / Учора був на базарі,
114A 0302 Ляжем спати. / Хоми дома нема. / -----
114A 0363 Чом ти не убога! Чом я не багатий! / Чом у мене коней вороних нема? / Не питала б мати, де ходиш гуляти,
123A 0165 Довго плакав рибалонька: / «Нема в мене роду, / Нема долі на сім світі –

- 123A 0166 «Нема в мене роду, / Нема долі на сім світі – / Ходім жити в воду!»
- 150A 0001 ----- / «Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі / Із нашої України!
- 150A 0001 ----- / «Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі / Із нашої України!
- 154A 0001 ----- / «Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі / Із нашої України;
- 154A 0001 ----- / «Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі / Із нашої України;
- 173A 0049 На всій Україні! / Нема кращого й не буде. / Дивуйтеся, люди!
- 173A 0051 Дивуйтеся, люди! / Нема кращого!.. А долю... / Долю роздобуде».
- 173A 0158 А чутки немає. / Нема чутки; що тут робить? / Треба торбу брати
- 178A 0015 Очі голубині, / Стан мій гнучий... коли нема / Вірної дружини?
- 180A 0006 За край світа зазирає, / Чи нема країни, / Щоб загарбать і з собою
- 180A 0113 Сонце зострічає ..... / І нема тому почину, / І краю немає!
- 197A 0019 Дивись кругом себе, / Нема раю на всій землі, / Та нема й на небі.
- 197A 0020 Нема раю на всій землі, / Та нема й на небі. / -----
- 199A 0102 Як за дітьми мати. / Нема кому розкувати. / Одностайне стати
- 199A 0106 За темнії люде! / Нема кому! Боже! Боже! / Чи то ж і не буде?
- 207A 0005 Пустку натопити / Нема кому... Остався я, / Та не сиротою,
- 207A 0248 О Боже мій, світе! / Що тут діять? Батька нема, / А він занедужав,
- 207A 0462 Поросла травою. / Нема його. У черниці / Косу розплітає
- 221A 0413 Чортзна-що провадить! / Нема хисту, то й не бреші. / А що, як присядем
- 221A 0522 Церков-домовину / Нема кому полагодить!! / На тій Україні,
- 234A 0155 Перед образами – / Нема дітей!.. Чудно якось / Діється між нами!
- 250A 0033 ----- / Нема на світі України, / Немає другого Дніпра,
- 250A 0096 І все те бачив, і все знаю. / Нема ні пекла, ані раю. / Немає й Бога, тільки я!
- 258A 0091 Взискающий Бога. / Нема добретворящего, / Нема ні одного,
- 258A 0092 Нема добретворящего, / Нема ні одного, / Коли вони, неситі
- 265A 0010 Доле, де ти! Доле, де ти? / Нема ніякої, / Коли доброї жаль, Боже,
- 265A 0030 Доле, де ти, доле, де ти? / Нема ніякої! / Коли доброї жаль, Боже,
- 272A 0043 Не спиться в палатах. / Пана Яна нема дома, / Ні з ким розмовляти.
- 274A 0109 Не плач, небого, не журись. / У нас дітей нема й заводу. / -----
- 274A 0168 Наплодила, наводила, / Та нема де діти: / Чи то потопити?
- 274A 0195 ----- / Була колись, тепер нема. / Умер найстарший старшина.
- 274A 0248 До своєї хати. / В хаті темно, нема дома / Або вже ліг спати
- 006B 0039 Де ви, добрії люде? / Їх нема, я сама. / А дружини й не буде!
- 014B 0047 Привів попа, та не застав – / Вона вже вмерла. Нема й сліду / Мосі Ганни. Я спитав
- 016B 0125 Невесело на світі жить, / Коли нема кого любить. / Отак і їй, одній-єдиній,
- 016B 0262 Та жидка з грішми виглядає. / Нема жидка... Хліби зійшли, / Радіють люде, Бога просять...
- 016B 0402 Нездужає встати, / А підвести нема кому, / Ніхто й не загляне
- 026B 0027 Обернувся я на хати – / Нема в мене хати! / Не дав мені Бог нічого!..
- 038B 0029 Мовчки виглядає. / Нема голій школі волі, / А то б догодила...
- 050B 0207 ----- / – Чого він придибав? Нема в його хати, / Ні сестри, ні брата, нікого нема.
- 050B 0208 – Чого він придибав? Нема в його хати, / Ні сестри, ні брата, нікого нема. / Чого ж він приплентав? – А хто його зна!
- 050B 0223 Зима залютує. / Нема йому в світі долі, / Полинула в поле!
- 057B 0166 Та на попелище / Подивився. Нема ради! / Тільки вітер свище
- 068B 0095 Минуло, годі... Недоладу / Тепер і згадувать. Нема, / Нема, минулося, пропало...
- 068B 0096 Тепер і згадувать. Нема, / Нема, минулося, пропало... / Покинув ниву я і рало,
- 076B 0034 В Давидовом граді, Господом хранимим, / Засіла на стогнах. Ні, чуми нема; / А гірша лихая та люта година
- 076B 0232 Шкода і оливо тупить. / Бо де нема святої волі, / Не буде там добра ніколи.
- 082B 0011 Заплакать, що немає роду, / Нема пристанища, Господи! / .....
- 082B 0023 І дом, і мати, і сестра! / А письма нема... / .....
- 095B 0140 І все Марина, все сама! / Тільки Мариночки нема. / І ледве-ледве вийшла з хати,
- 111B 0008 Аж бачу, там тільки добро, / Де нас нема. В лиху годину / Якось недавно довелось
- 114B 0026 Заплакали, заридали... / А нема де дітись, / Треба варить. Наварили,
- 129B 0024 Третій каже: «Діти, / Нема того в світі, / Чого б мені не зробити

- 146B 0023 Сідаючи їсти: / – Нема мого сина Йвана / І немає вісти.–
 146B 0033 І сердешна мати. / Нема кому привітати, / Ні з ким пожуритись.
 146B 0041 Серденька нагріти. / Нема кому зострінути, / Затопити хату,
 146B 0043 Затопити хату, / Нема кому води тії / Каліці подати.
 150B 0002 В неволі, в самоті немає, / Нема з ким серце поеднать. / То сам собі оце шукаю
 151B 0003 І старенькая мати, / Та нема кому щирої / Тії радоньки дати.
 153B 0070 Горе тобі, стара мати, / Нема твого сина, / На улиці валяється
 161B 0184 Мов ті голуб'ята. / А старого нема дома, / То їм своя воля
 161B 0383 І сволок не митий, / І челяді нема дома, / Й худоби немає,
 194B 0023 Ніколи, ніколи, / Нігде на світі! Нема слов / В далекій неволі!
 194B 0027 Немає нічого. / Нема навіть кругом тебе / Великого Бога!
 194B 0029 Великого Бога! / Нема на що подивитись, / З ким поговорити.
 207B 0075 Хула всьому! Ні, ні, нічого / Нема святого на землі... / Мені здається, що й самого
 212B 0016 Огнем любові, хто такий? / Ти сирота, нема нікого, / Опріче праведного Бога.
 218B 0190 На шлях із гаю виглядати / Свого Алкіда. Ні, нема. / Уже й не буде. Ти сама
 218B 0214 І заступи вас і укрій! / Нема сім'ї, немає хати, / Немає брата, ні сестри,
 232B 0013 Ми не лукавили з тобою, / Ми просто йшли; у нас нема / Зерна неправди за собою.
 235B 0019 І усміхнулася небога, / Проснулася – нема нічого... / На сина глянула, взяла
 250B 0042 І думає: – Ані родини! / Ані хатиночки нема, / Одна-однісінька!.. Хіба...
 295B 0005 Сиди один в холодній хаті, / Нема з ким тихо розмовляти, / Ані порадитись. Нема,
 295B 0006 Нема з ким тихо розмовляти, / Ані порадитись. Нема, / Анікогісінько нема!
 295B 0007 Ані порадитись. Нема, / Анікогісінько нема! / Сиди ж один, поки надія
 298B 0008 Не зійде сонце. Тьма і тьма! / І правди на землі нема! / Ледача воля одурила
 300B 0005 А все б таки якось жилось. / Та ба! Нема з ким. Світ широкий, / Людей чимало на землі...
 303B 0009 Була б сестра! і був би брат! / А то... нема тепер нічого... / Ні Бога навіть, ні півбога.

НЕМАЄ 76

- 015A 0004 Шука козак свою долю, / А долі немає. / Пішов козак світ за очі;
 020A 0026 Гине слава, батьківщина, / Немає де дітись. / Виростають нехрещені
 024A 0026 Гине слава лицарська, / Немає де дітись. / Виростають нехрещені
 030A 0482 Полетіла, зострілася, / Пита: «Чи немає / Мого Йвана чорнявого?»
 030A 0504 Ще б плакала Катерина, / Та сліз більш немає. / Подивилась на дитину –
 047A 0087 Минув і рік, минув другий – / Козака немає; / Сохне вона, як квіточка;
 057A 0069 Тільки сльози за Україну... / А слова – немає... / А за лихо... Та цур йому!
 061A 0001 ----- / Все йде, все минає – і краю немає, / Куди ж воно ділось? Відкіля взялось?
 061A 0028 Як небо блакитне – нема йому краю, / Так душі почину і краю немає. / А де вона буде? Химерні слова!
 061A 0230 Єсть у мене ширий батько / (Рідного немає) – / Дасть він мені раду з вами,
 061A 0426 Червоніє; а пазуха... / Пазухи немає – / Розірвана... Мабуть, душно
 061A 0467 «Ой паночки-голубчики, / Єй-богу, немає!» / «Брешеш, шельмо!»
 061A 0587 «У гаю, гаю / Вітру немає; / Місяць високо,
 061A 0607 Виглядає; а Оксани / Немає, немає. / Зорі сяють; серед неба
 061A 0607 Виглядає; а Оксани / Немає, немає. / Зорі сяють; серед неба
 061A 0705 «Гнівиш Бога, моє серце: / Кращої немає / Ні на небі, ні за небом,
 061A 1066 Оженився, зажурився – / Нічого немає; / У ряднині ростуть діти,
 061A 1415 «А прізвище?» / «Прізвища немає!» / «Хіба байстрюк? Без прізвища...
 061A 1599 Корчма тліє з стодолюю, / А Лейби немає, / Усміхнувся мій Ярема,
 061A 1945 Світла, діти!.. А де Лейба? / Ще його немає? / Найти його та повісить.
 061A 1976 Оглянувся – / Галайди немає. / Ревуть гори – і будинок
 061A 2124 По селах голі плачуть діти – / Батьків немає. Шелестить / Пожовкле листя по діброві;
 061A 2244 А присяга». Махнув ножем – / І дітей немає! / Попадали зарізані.
 113A 0008 Кому спинить – рибалоньки / На світі немає. / Поплив човен в синє море,
 173A 0157 І четвертий, і десятый, / А чутки немає. / Нема чутки; що тут робить?
 173A 0177 А москаля, її сина, / Немає, немає. / -----

- 173A 0177 А москаля, її сина, / Немає, немає. / -----
- 178A 0017 Вірної дружини? / Немає з ким полюбитись, / Серцем поділитись...
- 180A 0031 Може, так і треба. / Так і треба! бо немає / Господа на небі!
- 180A 0036 На тім світі благаєте? / Немає! немає! / Шкода й праці. Схаменіться.
- 180A 0036 На тім світі благаєте? / Немає! немає! / Шкода й праці. Схаменіться.
- 180A 0114 І нема тому почину, / І краю немає! / Ніхто його не додбає
- 180A 0125 Високо, високо за синії хмари; / Немає там власті, немає там кари, / Там сміху людського і плачу не чуть.
- 180A 0125 Високо, високо за синії хмари; / Немає там власті, немає там кари, / Там сміху людського і плачу не чуть.
- 180A 0455 України далекої / Може, вже немає. / Полетів би, подивився,
- 207A 0044 Долі-доленьки шукає – / Немає, немає... / Мов умерла; а той рветься
- 207A 0044 Долі-доленьки шукає – / Немає, немає... / Мов умерла; а той рветься
- 207A 0457 Немалий рік, а Степана / Немає, немає. / І стежечка-доріжечка,
- 207A 0457 Немалий рік, а Степана / Немає, немає. / І стежечка-доріжечка,
- 250A 0028 Не шукайте, не питайте / Того, що немає / І на небі, а не тільки
- 250A 0034 Нема на світі України, / Немає другого Дніпра, / А ви претесь на чужину
- 250A 0097 Нема ні пекла, ані раю. / Немає й Бога, тільки я! / Та куций німець узловатий,
- 250A 0227 Чужі люди проганяють, / І немає злomu / На всій землі безконечній
- 258A 0086 Пребезумний в серці скаже, / Що Бога немає, / В беззаконії мерззе,
- 274A 0098 ----- / Немає. / -----
- 274A 0198 А я думала, що й досі... / Аж уже немає. / Слухай лишень, скажу тобі,
- 274A 0349 Чи в вас єсть Бог який-небудь? / В нас його немає... / Пани вкрали та в шкатулі
- 274A 0456 До кого ж ти прихилишся? / Нікого немає!.. / До людей хились, небого,
- 016В 0409 Щоб княжна до їх вернулась. / А її немає / І не буде вже, святої...
- 082В 0010 В чужій далекій стороні / Заплакати, що немає роду, / Нема пристанища, Господи!
- 092В 0001 ----- / Немає гірше, як в неволі / Про волю згадувати. А я
- 111В 0004 То одинокому мені / Здається – кращого немає / Нічого в Бога, як Дніпро
- 116В 0004 Горенько моє! / Черевиків немає, / А музика грає! грає!
- 123В 0010 Дівчаточка. А моє! / Голубки немає. / У свекрухи десь воркує,
- 124В 0004 Заплакала дівчинонька – / Дружини немає. / А дівочі молодії
- 140В 0018 А чумаченька мого молодого / Коло воликів немає. / Ой копали йому в степу при дорозі
- 146В 0024 – Нема мого сина Йвана / І немає вісти.– / Не через два, не три літа,
- 146В 0039 Веселії літа, / Немає з ким ости[г]лого / Серденька нагріти.
- 150В 0001 ----- / В неволі, в самоті немає, / Нема з ким серце поєднати.
- 150В 0010 Що літечко моє святе / Минуло хмарно, що немає / Ніже єдиного случаю,
- 156В 0028 Що гетьмана Дорошенка / На світі немає. / А я, брати-запорожці,
- 161В 0267 Настусю! Чом же ти не плачеш? / Аджеш Петруся вже немає. / -----
- 161В 0347 А добро осталося, / Немає з ким поділити. / Довелось самому
- 161В 0384 І челяді нема дома, / Й худоби немає, / А наймичка задрипана,
- 175В 0033 Давненько вже у яр пішла, / Узявши глечик; та й немає, / А лановий і не шукає,
- 180В 0002 У нашій раі на землі / Нічого кращого немає. / Як тая мати молодая
- 180В 0058 Що всі люде дивувались? / Пропала, немає! / Все забрала дитиночка
- 194В 0025 В далекій неволі! / Немає слов, немає сльоз, / Немає нічого.
- 194В 0025 В далекій неволі! / Немає слов, немає сльоз, / Немає нічого.
- 194В 0026 Немає слов, немає сльоз, / Немає нічого. / Нема навіть кругом тебе
- 194В 0045 З темними лугами! / Бо немає в мене роду / На всій Україні,
- 209В 0032 З нами, козаками! Бачиш, як лежить – / Неначе сповита!.. Тут пана немає, / Усі ми однако на волі жили!
- 218В 0214 І заступи вас і укрий! / Нема сім'ї, немає хати, / Немає брата, ні сестри,
- 218В 0215 Нема сім'ї, немає хати, / Немає брата, ні сестри, / Щоб незаплакані ходили,
- 248В 0004 Та сам собі дивується, / Що людей немає. / -----
- 292В 0036 І з кізяка хоч олтаря / У їх немає. Попросили / Таки старого Самуїла,

НЕМАЛИЙ 2

207A 0456 І п'ятий минає / Немалий рік, а Степана / Немає, немає.
278B 0030 І каже: – Дужий і старий, / Широкий Дніпре, немалий! / Пробив-еси високі скали,

НЕМАЛІ 2

076B 0145 І поживе Давид на світі / Немалі літа, / Одрях старий, і покривали
218B 0114 І в Капітолій принесла / Немалі жертви. Ублагала / Капітолійський той синкліт,

НЕМАЛО 1

278B 0021 Ти ханові метаєш стріли? / Немало неба, і землі, / І моря синього. На морі

НЕМОВ 1

076B 0114 І йде, ридаючи, до сина. / Аж тюпає, немов біжить. / А той, бугай собі здоровий,

НЕМОВЛЯЦА 1

192B 0035 Є з ким розмовляти. / Хоч дитина немовляца, / І воно вгадає

НЕМОЖНОГО 1

061A 1676 Мов доля карає / Вельможного й неможного. / А серед базару

НЕМОЛОЧЕНЕЄ 1

207A 0170 А просто жнуть / І немолоченеє віють, / Та як і мелють і ідять –

НЕМОЩЕН 1

209B 0068 Я жив на хуторі, / Я стар був, немощен. Послав / З табун я коней до обозу,

НЕМОЩНА 1

212B 0035 Оперилось, і ти осталась / Стара і немощна. Людей, / Людей неприязних благаш

НЕМУДРІ 1

250A 0090 Та й засядуть, і премудрих / Немудрі одурять! / -----

НЕМУДРІЇ 1

258A 0167 Ніже теє знає». / Умудрітесь, немудрії, / Хто світ оглядає,

НЕМУДРУЮ 2

199A 0074 І мою убогу / Лепту-думу немудрую / Про чеха святого,
250B 0469 Продать. Йому медяничок, / А їй немудрую хустину, / Собі ж несе на постолі

НЕМЦАМ 1

221A 0277 С Петрухою попила / Да немцам запродала. / -----

НЕНАГОДОВАНЕ 1

016B 0225 Мов одірвалось од гиллі, / Ненагодоване і босе, / Сорочечку до зносу носить.

НЕНАГОДОВАНИХ 1

299B 0018 І де та правда!? Горе! Горе! / Ненагодованих і голих / Женуть (последний долг
отдать),

НЕНАГОДОВАНУ 1

246A 0041 Отам-то милостивії ми / Ненагодовану і голу / Застукали сердешну волю

НЕНАРОКОМ 2

092B 0055 Доброму звичаю, / Може, й мене ненароком / Діточки згадають.
180B 0026 Моє найкраще над всіми! – / І ненароком інший гляне. / Весела, рада, Боже мій!

НЕНАТЛЯ 1

050B 0085 Заздрощі на світі / І ненатля голодна. / Ходили, ходили,

НЕНАЧЕ 120

- 010A 0007 Із хмари де-де виглядав, / Неначе човен в синім морі / То виринав, то потопав.
 061A 0166 Отамани на бенкеті, / Неначе на раді, / Похожають, розмовляють;
 061A 0614 Так і виливає, / Неначе зна, що дівчину / Козак виглядає.
 061A 0854 Горить, а не сяє, / Неначе зна, що не треба / Людям його світу,
 061A 0879 Он кого, дивіться. Лягли по долині, / Неначе побиті, ні слова не чуть. / Ото гайдамаки. На гвалт України
 061A 0892 Поміж возами нігде стать: / Неначе в ірій налетіло / З Смілянщини, з Чигирина
 061A 2368 І на дітей світить. / Неначе сплять одягнені. / Чого ж страшні діти?
 150A 0061 І Скутар дрімає; Босфор клекотить, / Неначе скажений; то стогне, то вис: / Йому Візантію хочеться збудить.
 150A 0129 Босфор широкий доливає. / Неначе птахи чорні в гаї, / Козацтво сміливе літає.
 154A 0063 І Скутар дрімає. Босфор клекотить, / Неначе скажений, то стогне, то вис. / Йому Візантію хочеться збудить.
 154A 0129 Босфор широкий доливає. / Неначе птахи чорні в гаї, / Козацтво сміливе літає,
 154A 0180 І сховалися за хвилі – / Неначе за гори. / -----
 180A 0539 Аж ось вони й одчинились. / Неначе з берлоги / Медвідь виліз, ледве-ледве
 198A 0014 Удвох, кажуть, і плакати / Мов легше неначе; / Не потурай: легше плакати,
 207A 0088 А де Степан?» – «А он під тином / Неначе вкопаний стоїть». / «А я й не бачу! А ідіть
 221A 0192 Одна на другу позирали, / Неначе три сестри старі, / Що дівували, дівували,
 234A 0132 Старі мої. А сердешне / Неначе благає: / Випручало рученята
 234A 0136 Маносінькі... і замовкло, / Неначе не плаче, / Тільки хрика.
 234A 0393 Старий і внучку привітав, / Неначе справді молодицю: / «А де ж ти діла паляницю?
 274A 0037 А за шатром в степу співає, / Неначе п'яна, з приданок / Додому йдучи, молодиця:
 274A 0217 Та й бере в покої, / І стриже, неначе хлопця, / І в поход з собою
 274A 0417 Не пила й не їла... / Неначе смерть, з циганами / По селах ходила.
 006B 0255 Чорніше чорної землі, / Іде, з хреста неначе знята... / Молюся! Господи, молюсь!
 006B 0307 Надворі смеркає. / А в вікно, неначе баба, / Сова виглядає.
 014B 0055 Та у криниці й затопила.» / Неначе згага запекла. / Я ледве-ледве вийшов з хати,
 016B 0035 Село на нашій Україні – / Неначе писанка, село. / Зеленим гаєм поросло.
 016B 0039 А на горі стоять палати, / Неначе диво. А кругом / Широколистії тополі,
 026B 0006 Мені так любо, любо стало, / Неначе в Бога ..... / Уже прокликали до паю,
 026B 0038 І поцілувала... / Неначе сонце засіяло, / Неначе все на світі стало
 026B 0039 Неначе сонце засіяло, / Неначе все на світі стало / Моє... лани, гаї, сади!..
 029B 0011 Дивлюсь – аж он передо мною / Неначе дива виринають, / Із хмари тихо виступають
 033B 0088 Заплакала милосерда, / Неначе за сином. / І Бог зглянувся на ті сльози,
 037B 0007 В садах кохалися, цвіли, / Неначе лілії, дівчата. / Пишалася синами мати,
 037B 0019 Поникли голови козачі, / Неначе стоптана трава, / Україна плаче, стогне-плаче!
 038B 0089 І тихнуть божії слова, / І в келії, неначе в Січі, / Братерство славне ожива.
 046B 0045 ----- / Неначе злодій, поза валами / В неділю крадуся я в поле.
 046B 0072 О давнім давні говорила. / Неначе люде не жили. / Од споконвіку і донині
 046B 0085 – Айда в казарми! Айда в неволю! – / Неначе крикне хто надо мною. / І я прокинусь.
 Поза горою
 046B 0088 Вертаюсь, крадуся понад Уралом, / Неначе злодій той, поза валами. / -----
 046B 0105 Нікого в світі, нікому в світі. / Неначе по лісу ходив! / А малась воля, малась сила,
 050B 0032 У наймах виріс сирота, / Неначе батькова дитина! / То с'як, то так
 050B 0250 Ані охне, ні заплаче, / Неначе дитина. / І собаки не кусали
 057B 0076 У наймах виріс сирота, / Неначе батькова дитина. / Отож той самий сиротина
 057B 0113 Просохли очі у вдови. / Неначе в Бога за дверима, / У зятя та в сина
 068B 0147 Ходив три года я з ножами, / Неначе п'яний той різник. / До сльоз, до крові, до
 пожару,
 074B 0031 На восьме літо у неділю, / Неначе ляля в льолі білій, / Святеє сонечко зійшло.

- 076В 0032 Не видно нікого в Іерусалимі, / Врата на запорі, неначе чума / В Давидовом граді,
Господом хранимим,
076В 0192 ----- / За Полоцьком, неначе хмара, / Чорніє курява. Біжать
083В 0033 Сама собі, і на Микиту / Неначе глянула!.. Горить! / Горить Микита в сірій свиті!
083В 0063 Сама не знає! А Микита, / Неначе сич, у сірій свиті / Перед очима все стоїть!
083В 0192 Та й укинув у криницю, / Неначе щеня те! / А сам пішов, співаючи,
095В 0001 ----- / Неначе цвяшок, в серце вбитий, / Оцю Марину я ношу.
095В 0115 . . . . . / Неначе ворон той летячи / Про непогоду людям кряче,
095В 0137 На стінах фарбами хрести, / Неначе добрая картина, / Понамальовані... Марина!
095В 0156 А Марина в сукні білій, / Неначе білиця, / Богу молиться та плаче,
095В 0207 Під тинном знай собі сидить. / Стара неначе одуріла. / Мороз лютує, аж скрипить,
095В 0216 Родилися і тут росли, / Неначе хвилі, напливали / Та на пожар той дивувались.
095В 0297 А знаєш, снилося мені: / Удень неначе місяць сходив, / А ми гуляєм понад морем
095В 0300 Удвох собі; дивлюся, зорі / Попадали неначе в воду, / Тільки осталася одна,
095В 0303 Одна-однісінька на небі; / А я, неначе навісна, / В Дунаєві шукаю броду,
095В 0312 Бо я сова...– Та й замахала, / Неначе крилами, руками / І пострибала через двір
095В 0318 Пани до одного спеклись, / Неначе добрі поросята, / Згоріли білії палати,
102В 0001 ----- / Неначе праведних дітей, / Господь, любя отих людей,
102В 0006 Святу правду возвістять! / Неначе наш Дніпро широкий, / Слова його лились, текли
104В 0001 ----- / Меж скалами, неначе злодій, / Понад Дністром іде вночі
104В 0005 На каламутну темну воду, / Неначе ворогові в очі, / Неначе вимовити хоче:
104В 0006 Неначе ворогові в очі, / Неначе вимовити хоче: / – Дністре, водо каламутна,
104В 0130 (Бо пан нездужа). Жінка встала, / Неначе п'явка та, впилась / І, мов водою, залилась
104В 0139 Усякі штучнії іства? / Сама ж неначе нежива / На плечі пада... Напоїла,
108В 0011 З Богом заговорить... / А туман, неначе ворог, / Закриває море
109В 0003 І понад берегом геть-геть, / Неначе п'яний, очерет / Без вітру гнеться. Боже милий!
111В 0029 Стави бур'яном поросли. / Село неначе погоріло, / Неначе люде подуріли,
111В 0030 Село неначе погоріло, / Неначе люде подуріли, / Німі на панщину ідуть
111В 0053 Меж горами старий Дніпро, / Неначе в молоці дитина, / Красується, любить
147В 0008 Весна, садочки зацвіли; / Неначе полотном укриті, / Росою божою умиті,
147В 0014 А люди бідні в селі, / Неначе злякані ягнята, / Позамикалися у хатах
147В 0020 Ніхто загнать, нагодувать, / Неначе люди тії сплять. / Заснули, добре, знать, заснули,
160В 0001 ----- / Неначе степом чумаки / Уосени верству проходять,
161В 0009 Рядок на вигоні тополь, / Неначе з Оглава дівчата / Ватагу вийшли виглядати.
161В 0265 А їй байдуже! мов не знає! / Неначе та сорока, скаче. / Настусю! Чом же ти не
плачеш?
184В 0003 Не знає сам, чого зрадіє, / Неначе стане молодий, / І заспіває... як уміє.
185В 0012 Як людям дав я «Кобзаря», / А їм неначе рот зашито, / Ніхто й не гавкне, не лайне,
185В 0014 Ніхто й не гавкне, не лайне, / Неначе й не було мене. / Не похвали собі, громадо!
185В 0041 Як понесла мене? Що я – / Неначе лютая змія / Розтоптана в степу здихає,
192В 0006 Крутий байрак, / Неначе циган чорний, голий, / В діброві вбитий або спить.
194В 0081 На Україну... і падуть, / Неначе роси над землею, / На шире серце молодес
200В 0211 Та щось шепочуть про отруту / І судових неначе ждуть, / І разом стихли на минуту.
207В 0063 А он з-за гаю виглядає / Ставок, неначе полотно, / А верби геть понад ставом
209В 0013 Дивлюся, могила ніби розвернулась, / А з неї виходить неначе козак, / Уже й
сивоусий собі неборак,
209В 0018 То й перелякалось. От мене бере / Неначе на руки та несе в могилу, / А чорна
могила ще гірше розкрилась.
209В 0022 Який безголовий, який без руки, / А хто по коліна неначе одтятий,– / Лежать собі
хлопці, мов у теплій хаті.
209В 0032 З нами, козаками! Бачиш, як лежить – / Неначе сповита!.. Тут пана немає, / Усі ми
однако на волі жили!
209В 0065 І за могилою могила, / Неначе гори, поросли / На нашій, синопку, землі!
214В 0010 І всі танцюють. Тільки я, / Неначе заклятий, дивлюся / І нишком плачу, плачу я.
217В 0004 Біленька хаточка. Сидить / Неначе й досі сивий дід / Коло хатиночки і бавить
218В 0018 Давно вже я сижу в неволі, / Неначе злодій взаперті, / На шлях дивлюся та на поле,

- 218В 0041 Затихне трохи. І тюрма / Неначе ширшає. Співає / І плаче серце, оживає,
 218В 0132 Заворушилась, заревла, / Неначе гадина в болоті. / І сина божія во плоті
 218В 0280 І милувать. Сердешні люде, / Неначе в ірій, потягли / У Рим на прощу. Приплила
 218В 0400 А ти на березі стояла, / Неначе темная скала. / Не слухала і не ридала,
 237В 0024 Поставлю слово. І пониче, / Неначе стоптана трава, / І думка ваша і слова –
 237В 0026 І думка ваша і слова – / Неначе срібло куте, бите / І семикрати перелите
 245В 0008 На пригорі собі стоїть, / Неначе дівчина, хатина. / Дніпро геть-геть собі розкинувсь!
 245В 0015 Многострадалиця святая! / Неначе в раї спочиває / Та з-за широкого Дніпра
 249В 0015 Виймає гроші і не лічить, / Неначе старцеві дає. / І п'яний Ірод знову п'є!
 250В 0037 Тесляр на наймичку свою, / Неначе на свою дитину, / Теслу, було, і струг покине
 250В 0062 А дівчина собі стоїть, / Неначе вкопана, під гаєм, / І смутно, сумно позирає
 250В 0088 Лопух зорвала і накрила, / Неначе бриликом, свою, / Головоньку тую смутную,
 250В 0122 Заквітчана. Фавор-гора, / Неначе з золота-серебра, / Далеко, високо сіяє,
 250В 0146 І цілувала. Козеня, / Неначе тєє кошеня, / І не пручалось, не кричало,
 250В 0180 І стрепенулась. Пригорнулась / Неначе злякане дитя, / До Йосипа свого старого,
 250В 0409 Мітла огненная світила, / Неначе сонце, і дивилась / На ту ослицю, що несла
 250В 0577 То щоб його-то не збудить. / Та й не догледіла. Неначе / Окропу капля, як огонь
 285В 0003 Сміятись, гратись перестали. / Неначе й справді розійшлись!.. / Зійшлись незабаром.
 Побрались;
 292В 0026 А маги, бонзи і жерці / (Неначе наші панотці) / В храмах, в пагодах годувались,
 299В 0011 Іду та кашляю йдучи. / Дивлюсь: неначе ті ягнята, / Ідуть задріпані дівчата,
 306В 0005 Кругом хатини. І пишались, / Неначе князі. Діти гралась, / Росли собі та виростали...
 306В 0009 А хлопців в москалі забрали, / А ми неначе розійшлись, / Неначе брались – не
 еднались.
 306В 0010 А ми неначе розійшлись, / Неначе брались – не еднались. / -----
 308В 0063 Або над Стіксом, у раю, / Неначе над Дніпром широким, / В гаю – предвічному гаю,

НЕНЕ 1

- 180А 0091 На ворога стануть. / Прощай же ти, моя нене, / Удово-небого,

НЕНЬКИ 2

- 010А 0053 Козацькі очі?.. Прости сироту! / Кого ж їй любити? Ні батька, ні неньки, / Одна, як
 та пташка в далекім краю.
 030А 0022 Не слухала Катерина / Ні батька, ні неньки, / Полюбила москалика,

НЕНЬКО 4

- 020А 0046 Україно, Україно! / Ненько моя, ненько! / Як згадаю тебе, краю,
 020А 0046 Україно, Україно! / Ненько моя, ненько! / Як згадаю тебе, краю,
 047А 0115 «Бабусенько, голубонько, / Серце моє, ненько, / Скажи мені щирю правду,
 057А 0113 ----- / Привітай же, моя ненько! / Моя Україно!

НЕНЬКУ 2

- 015А 0011 На кого покинув / Батька, неньку старенькую, / Молоду дівчину?
 030А 0692 Не сироти малі діти, / Що неньку сховали – / Їм зосталась добра слава,

НЕОБУТЕ 1

- 123А 0064 «Чи бач, погань розхристана, / Байстря необуте! / Ти вже виросла, дівуеш,

НЕОДНАКОВО 1

- 006В 0093 Той син молитися, чи ні... / Та неоднаково мені, / Як Україну злії люде

НЕОДУКОВАНІЙ 1

- 095В 0010 За те, що сам крепак, / Неодукований сіряк. / Неправда! Єй-богу, не лаю.

НЕОКРАЄНІМ 1

- 171А 0036 Нехай же вітер все розносить / На неокраєнім крилі, / Нехай же серце плаче, просить

НЕОПЛАКАНИЙ 1

006В 0081 В неволі виріс меж чужими / І, неоплаканий своїми, / В неволі, плачучи, умру.

НЕОФІТ 1

218В 0369 Ще й до щогли прикована – / Не неофіт новий, / А апостол великого

НЕОФІТАМИ 1

218В 0366 Везуть твого сина / З неофітами в кайданах. / А твоя дитина

НЕОФІТАХ 1

218В 0405 Мов дзвони, загули кайдани / На неофітах. А твій син, / Єдиний твій! Апостол новий,

НЕОФІТИ 1

218В 0428 Молилися перед хрестом / Закуті в пута неофіти, / Молились радісно. Хвала!

НЕОФІТІВ 1

218В 0202 Того апостола Петра. / А неофітів в Сіракузи / В кайданах одвезли. І син

НЕОХОЛОНУВШИЙ 1

150В 0017 І мов у полі сніг заносить / Неохолонувший ще труп. / -----

НЕПАЛИМЕ 1

074В 0061 Покинуте сокирою, / Огнем непалиме, / Шепочеться з долиною

НЕПЕВНЕ 3

074В 0048 На тім захилім верблюді. / Непевне діється тойді. / Мов степ до Бога заговорить.

218В 0262 ----- / Непевне видумали свято / Патриції-аристократи

250В 0369 Зійшовся люд і шепотить, / Що щось непевне з людьми буде / Во Іудеї. Гомонить

НЕПЕВНИЙ 2

207А 0026 Свою неклепаную косу / Косар непевний... Мовчки скосить, / А там – і слід мій занесе

057В 0253 Вивчився читати / У москалях. Непевний був / Максим отой, брате.

НЕПЕВНИХ 1

169А 0007 Богу не молилась, / Чи ти діточок непевних / Звичаю не вчила?

НЕПЕВНІ 1

050В 0089 Хату запалили! / Нехай би вже були непевні / Які вельможі просвіщенні:

НЕПЕВНОГО 1

250В 0265 А люде ждуть чогось і ждуть, / Чогось непевного. Маріє! / Ти, безталанная, чого

НЕПОВИННА 1

250В 0357 Що нас од каторги спасла! / І пресвятая, неповинна, / За нас, лукавих, розп'ялась!

НЕПОВИННЕ 1

250В 0626 Її хлоп'яточко, сидить / І наuchaє, неповинне, / Як в світі жить, людей любить,

НЕПОВИННИЙ 2

250В 0558 Зробить оце! Покинь! Покинь! – / А він, маленький, неповинний, / Святуго шибеничку кинув

268В 0005 В добрі і розкоші! Вкраїно! / Мій любий краю неповинний! / За що тебе Господь кара,

НЕПОВИННІ 2

199А 0317 Люди! добрі люди! / Молітєся!.. неповинні – / І з вами те буде!

285B 0006 І тихо, весело прийшли, / Душею-серцем неповинні, / Аж до самої домовини.

НЕПОВИННО 1

033B 0078 Що канає Гетьманщина, / Неповинно гине. / Чули, чули небожата,

НЕПОГОДУ 1

095B 0116 Неначе ворон той летячи / Про непогоду людям кряче, / Так я про сльози, та печаль,

НЕПОКРИТАЯ 1

061A 1128 У ляха в'яне, як перш мати, / І непокрита коса / Стидом січється; карі очі

НЕПОЛИТА 1

239B 0033 Прорветься слово, як вода, / І дебрь-пустиня неполита, / Зцілющою водою вмита,

НЕПОЛИТАЯ 1

239B 0001 ----- / Радуйся, ниво неполитая! / Радуйся, земле, не повитая

НЕПОРОЧНИМИ 1

192B 0039 Сам Бог розмовляє / Непорочними устами. / -----

НЕПОРОЧНОЮ 1

215B 0009 Зовуть її і молодою, / І непорочною, святою, / І ще якоюсь... Вороги!!

НЕПОТРЕБНАЯ 1

036B 0013 Ірода, Каїна, Христа, Сократа, / О непотребная! Кесаря-ката / І грека доброго ти
полюбила

НЕПРАВДА 2

199A 0088 ----- / «Кругом неправда і неволя, / Народ замучений мовчить,

095B 0011 Неодукований сіряк. / Неправда! Єй-богу, не лаю. / Мені не жаль, що я не пан,

НЕПРАВДИ 2

250A 0240 Щоб не сонним снились / Всі неправди, щоб розкрились / Високі могили

232B 0014 Ми просто йшли; у нас нема / Зерна неправди за собою. / Ходімо ж, доленько моя!

НЕПРАВДИВА 1

116B 0011 Глянь на мене, чорнобриву, / Моя доле неправдива... / Безталанна я!

НЕПРАВДІ 1

250A 0044 Що Бог створив вас не на те, / Щоб ви неправді поклонились!.. / І хилитесь, як і
хилились!

НЕПРАВДОЮ 2

258A 0159 Хваляться, доколи / Неправдою? Твої люди / Во тьмі і неволі

274A 0007 Німії, зо мною / Над неправдою людською, / Над долею злою.

НЕПРАВЕДНИХ 1

218B 0395 Ручними окрутять. / І осудять неправедних / Судом своїм правим,

НЕПРАВЕДНІ 1

274A 0475 А ще гірше люде; / Люде горді, неправедні, / Своїм судом судять».

НЕПРАВИХ 2

258A 0265 Воспоем благая, / Яко Бог кара неправих, / Правим помагає.

218B 0381 Воспоем благая, / Яко Бог кара неправих, / Правим помагає.

НЕПРИЯЗНИЙ 1

180A 0076 Прощай, світе, прощай, земле, / Неприязний краю, / Мої муки, мої люті

НЕПРИЯЗНИХ 1

212B 0036 Стара і немощна. Людей, / Людей неприязних благаш / І Христа ради простягаєш

НЕПРОБУДИМОМУ 1

292B 0001 ----- / В непробудимому Китаї, / В Єгипті темному, у нас,

НЕРІВНІ 3

083B 0066 Мара, та й годі! Титарівно! / В недобрий час з того нерівні / Ти насміялась... Стало жаль

083B 0085 Стережіться, дівчаточка, / Сміятись з нерівні, / Щоб не було і вам того,

083B 0220 Чи жива, каже, титарівна? / Чи насміхається з нерівні? / Ото він самий! Покарав

НЕРІВНЮ 2

114A 0321 А ще гірше, мої квіти, / Нерівню в світі полюбить. / Дивіться на мене: я виплакав очі.

083B 0038 Музику наймас, / І нерівню титарівну / У танець вітає!!

НЕРІДНОГО 1

207A 0526 Свою далеку Україну, / Нерідного батька старого, / І коника вороного,

НЕРІДНУЮ 1

207A 0528 І коника вороного, / І нерідную сестру Ярину. / Плаче-ридає,

НЕРОЗВИТИЙ 1

264A 0022 Не цвіти ж, мій цвіте новий, / Нерозвитий цвіте, / Зов'янь тихо, поки твоє

НЕРОЗУМНА 1

305B 0002 Великомученице кумо! / Дурна єси та нерозумна! / В раю веселому зросла,

НЕРОЗУМНИЙ 3

169A 0018 Панувала... Ой Богдане! / Нерозумний сину! / Подивись тепер на матір,

146B 0017 Меди-вина пити.– / Пішов козак нерозумний / Слави добувати,

173B 0007 Голодний і голий, / Занапастив, нерозумний, / Молодую волю.

НЕРОЗУМНИМ 1

258A 0064 Покинув нас, яко в притчу / Нерозумним людям. / І кивають, сміючися,

НЕРОЗУМНИХ 1

057A 0115 Моя Україно! / Моїх діток нерозумних, / Як свою дитину.

НЕРОЗУМНІ 2

061A 0042 Сини мої невеликі, / Нерозумні діти, / Хто вас щиро без матері

061A 0213 А ви малі діти, / Нерозумні. Хто ватажком / Піде перед вами?

НЕРОНА 3

256A 0044 Не зовіте преподобним / Лютого Нерона. / Не славтеся царевою

036B 0011 Ти привітала / Нерона лютого, Сарданапала, / Ірода, Каїна, Христа, Сократа,

218B 0096 Сказать запевне не зумію. / Нехай за Нерона. / Росії

НЕРОНА-СПОДАРЯ 1

218B 0094 Либонь, за Декія-царя? / Чи за Нерона-сподаря? / Сказать запевне не зумію.

НЕРОНЕ 2

- 218B 0220 В британських, галльських легіонах / Не муштrowались! О Нероне! / Нероне лютий!
Божий суд,
218B 0221 Не муштrowались! О Нероне! / Нероне лютий! Божий суд, / Правдивий, наглий, серед
шляху

НЕРОНОМ 1

- 218B 0301 ----- / Перед Нероном, / Перед Юпітером новим,

НЕСАМОВИТИЙ 4

- 180A 0388 Увесь каменем. Дивуюсь, / Мов несамовитий! / Як-то воно зробилося
221A 0477 Правительство!! Кричить, біга, / Мов несамовитий. / Яременка в пику пише,
076B 0066 Дрімає, сумує Ієрусалим. / В кедрових палатах, мов несамовитий, / Давид похожає і,
о цар неситий,
175B 0040 Побігли хлопці рятовують. / Аж там панич несамовитий, / Недоліток, таке творить,

НЕСАМОВИТУ 1

- 095B 0003 Оцю Марину я ношу. / Давно б списать несамовиту, / Так що ж? Сказали б, що
брешу,

НЕСЕ 18

- 020A 0110 Червоною гадюкою / Несе Альта вісти, / Щоб летіли круки з поля
024A 0082 Червоною гадиною / Несе Альта вісти, / Щоб летіли круки з поля
030A 0640 Та в хатину. Вертається, / Несе йому сина. / Несповита, заплакана
055A 0019 З вітром розмовляє, / А внук кошу несе в росу, / За ними співає.
061A 2352 Гонта, горем битий, / Несе дітей поховати, / Землею накрити,
114A 0048 Обідране; ледви-ледви / Несе ноженята... / (Достеменний син Катрусі.)
123A 0191 І рибалка впливає, / Несе на сорочку / Баговиння зеленого;
207A 0024 Неясний день мій; вже смеркає; / Над головою вже несе / Свою неклепану кошу
274A 0388 Дивись, миша, миша / Несе у Київ мишенят. / Не донесеш, утопиш десь,
083B 0182 Іде боса титарівна / І несе дитину, / То підійде до криниці,
175B 0085 Ї месник безталанний – / Несе з України / Аж у Сибір ланцюг-пута...
180B 0028 Весела, рада, Боже мій! / Несе додому свого Йвана. / І їй здається, все село
180B 0054 І защебече: – Он байстря / Несе покритка на базар. / -----
209B 0018 То й перелякалось. От мене бере / Неначе на руки та несе в могилу, / А чорна
могила ще гірше розкрилась.
217B 0013 Прийма на руки, і годує, / І спить несе. А дід сидить / І усміхається, і стиха
250B 0237 Отож вони собі ідуть, / Несе з торбиною на плечах / Нову кошовочку старий.
250B 0470 А їй немудрую хустину, / Собі ж несе на постолі / Ременю доброго. Спочинув
292B 0010 Свою худобу та співає... / Аж ось лихий царя несе / З законами, з мечем, з катами,

НЕСЕТЕ 1

- 256A 0049 Що царики коять. / А кричите, що несете / І душу і шкуру

НЕСЕШ 2

- 266A 0095 В торішній свитині, / Що ти несеш в Україну / В латаній торбині?
280B 0014 – Вітрило-вітре, господине! / Нащо ти вієши, несеш / На легкому крилі своєму

НЕСИ 5

- 016A 0019 На серці зомлію. / Тоді, хвиле, неси з милим, / Куди вітер віє!
016A 0029 То й я погибаю. / Тоді неси мою душу / Туди, де мій милий,
150A 0014 Ой Боже наш, Боже, хоч і не за нами, / Неси ти їх з України. / Почуємо славу,
козацьку славу,
154A 0014 Ой Боже наш, Боже, хоч і не за нами, / Неси ти їх з України; / Почуємо славу,
козацьку славу,
234A 0144 Ач яке, нівроку! / Неси ж в хату, а я верхи / Кинусь за кумами

НЕСИТЕ 1

199A 0249 Я докажу отим зміям, / Я вирву їх несите жало!..» / І чехи Гуса провозжали,

НЕСИТИЙ 3

180A 0439 Царю проклятий, лукавий, / Аспиде неситий! / Що ти зробив з козаками?

246A 0013 Не вмирає воля. / І неситий не виоре / На дні моря поле.

076B 0067 В кедрових палатах, мов несамовитий, / Давид похожає і, о цар неситий, / Сам собі говорить: «Я... Ми поведем!»

НЕСИТИМ 2

180A 0004 Той мурує, той руйнує, / Той неситим оком – / За край світа зазирає,

277B 0001 ----- / Тим неситим очам, / Земним богам – царям,

НЕСИТИХ 7

180A 0476 Ми Бога закряєм / Од очей твоїх неситих. / Ти нас з України

250A 0214 Розпадеться луда / На очах ваших неситих, / Побачите славу,

258A 0137 На волю тихих, заступіте / Од рук неситих». Не хотять / Познать, розбити тьму неволі,

258A 0275 І в науку людям. / Окують царей неситих / В залізніє пута

016B 0065 Музика тне, вино рікою / Гостей неситих налива... / А князь аж синій похожає,

218B 0391 І в науку людям. / Окують царей неситих / В залізніє пута,

238B 0008 І обличителя жестоких / Людей неситих. Світе мій! / Моя ти зоренько святая!

НЕСИТИ 2

256A 0069 За свою країну. / Ви – розбойники неситі, / Голодні ворони.

029B 0047 І монастир святий, скарбниця,– / Все, все неситі рознесли!.. / А ви? ви, гори, оддали!!

НЕСИТІЇ 4

258A 0093 Нема ні одного, / Коли вони, неситії / Гріхами, дознають?

264A 0016 Не заступить, не закряє / Неситії очі. / Найдуть злії та й окрадуть...

037B 0026 Отак-то, ляше, друже, брате! / Неситії ксьондзи, магнати / Нас порізили, розвели,

198B 0043 Дасш високії палати. / Пани ж неситії, пузаті, / На рай твій, Господи, плюють

НЕСИТОГО 2

076B 0047 Дітей взираючи. Пророка, / Свого неситого царя, / Кленуть Давида-сподаря.

266B 0032 Самодержавного владики, / Царя неситого... / -----

НЕСИТОМУ 1

180A 0230 Щоб пельку залити / Неситому!.. То катаржні. / А за що? Те знає...

НЕСКАЗАННО 1

061A 0431 Ні з ким розмовляти,– / Одна шепче. Несказанно / Гарна нехрещена!

НЕСКВЕРНИМИ 1

308B 0029 Дружино святая! / Та нескверними устами / Помолімось Богу,

НЕСЛА 4

250B 0285 У Назарет. І він радіє, / Що наймичка його несла / В утробі праведную душу

250B 0410 Неначе сонце, і дивилась / На ту ослицю, що несла / В Єгипет кроткую Марію

250B 0417 І про великую ослицю / По всьому світу. Ся ж несла / Живого істинного Бога.

299B 0007 І сніг, і холод. І Нева / Тихесенько кудись несла / Тоненьку кригу попід мостом.

НЕСЛАВУ 1

258A 0200 Погубить їх, і їх слава / Стане їм в неславу. / -----

НЕСЛАСЬ 1

199A 0194 Аж до всесвітньої столиці / Луна, гогочучи, неслась. / Ченці ховаються... Мов кара,

НЕСЛИ 4

061A 1111 Попи з кропилами пішли; / За ними корогви несли, / Як на великдень над пасками.
250A 0039 Братерства братнього! Найшли, / Несли, несли з чужого поля / І в Україну принесли
250A 0039 Братерства братнього! Найшли, / Несли, несли з чужого поля / І в Україну принесли
250B 0492 На плечі взявши, а дитину / Удвох в колисочці несли. / То с'як, то так прийшли додому.

НЕСЛО 3

250B 0548 Івась у коники і[г]рався – / Зробило хрестик та й несло / Додому, бачте, показати,
270B 0002 Дівча любе, чорнобриве / Несло з льоху пиво. / А я глянув, подивився –
305B 0014 І процвітало, і на небо / Хвалу творителю несло. / А ти, кумасю, спала, спала,

НЕСМІЛИХ 1

016B 0067 А князь аж синій пожожає, / Та сам несмілих наливає, / Та ще й покрикує «віват!».

НЕСОЛЕНИЙ 1

200B 0133 Та каша, бачте, та не наша, / А наш несолений куліш – / Як знаєш, так його і їж.

НЕСПОВИТА 1

030A 0641 Несе йому сина. / Несповита, заплакана / Сердешна дитина.

НЕСПОВИТИЙ 1

286B 0002 Світе ясний! Світе тихий! / Світе вольний, несповитий! / За що ж тебе, світе-брате,

НЕСТАЛО 2

200B 0122 Душі негрішній, молодій! / Та що ж робить? Нестало сили, / Сердега разом одуріла.
281B 0023 Отак на березі Каяли / Брати різнилися; бо нестало / Крові-вина!.. Допировали

НЕСТИ 1

103B 0025 Оце тобі вари й печи!» / Щоб не нести додому / Таке добро, то повбивав,

НЕСТИСЬ 1

221A 0390 Нехай Бог боронить! / Може, ще нести заставлять, / Москаля плодити.

НЕСУ 2

150A 0066 У мул поховаю! – реве синє море.– / Хіба ти не знаєш, яких я несу / Гостей до султана?»
154A 0068 У мул поховаю! – реве синє море.– / Хіба ти не бачиш, яких я несу / Гостей до султана?...» Так море спиняло

НЕСУЖЕНИЙ 1

161B 0306 Зострінуся з несуженим другом. / Здоров, здоров, несужений друже! / Любилися ми з тобою дуже.

НЕСУЖЕНИМ 1

161B 0305 «Ой піду я не берегом-лугом, / Зострінуся з несуженим другом. / Здоров, здоров, несужений друже!

НЕСУТЬ 10

061A 1040 Чумацькі воліві / Несуть вози. А за ними / Сліпий Волох знову:
061A 1135 Моліться, діти! Страшний суд / Ляхи в Україну несуть – / І зарідають чорні гори.
061A 1265 Іде смутний, невеселий, / Ледве несуть ноги. / Може, дівчина не любить,
061A 1716 Столи вздовж базару / Поставили, несуть страву, / Де що запопали,

- 150A 0134 Руйнують мури, срібло-золото / Несуть шапками козаки / І насипають байдаки.
 154A 0134 Руйнують мури, срібло, золото / Несуть шапками козаки / І насипають байдаки.
 044B 0061 Та плачуть, ідучи. / Несуть пани есаули / Козацькую зброю:
 212B 0027 І в'янеш ти, а дні летять, / Несуть все добре за собою, / Уже й надію понесли,
 218B 0261 Із бронзи литую статую / Самого кесаря несуть. / -----
 235B 0017 Свою таки пшеницю жнуть, / А діточки обід несуть. / І усміхнулася небога,

НЕСУЧИ 1

- 268B 0029 Бо ти аж надто вже втомилась, / Гріхи синовні несучи. / Спочивши, скорбная, скажи,

НЕТАЛАН 1

- 104B 0055 Звичайне, наймичку. А пан!.. / (І неталан наш і талан, / Як кажуть люде, все од Бога)

НЕТВЕРДІЇ 2

- 199A 0115 Благослови мої, Боже, / Нетвердії руки!» / -----
 250B 0726 Брати його, ученики, / Нетвердії, душеубогі, / Катам на муку не дались,

НЕТОПЛЕНІЙ 3

- 266A 0040 Малих діток неумитих / В нетопленій хаті, / Тяжке лихо, та не таке,
 006B 0224 Плаче жінка з діточками / В нетопленій хаті. / Сестра плаче, йде шукати
 120B 0008 Отих дітей годувати / В нетопленій хаті. / І нагодувала,

НЕТОПЛЕНУ 1

- 068B 0028 Нехай живе, не виганяй, / Нехай пустку нетоплену / Іноді нагріє.

НЕТРЯМИ 1

- 180A 0069 Дивлюся: так буцім сова / Летить лугами, берегами, та нетрями, / Та глибокими
 ярами,

НЕУК 1

- 104B 0174 Ворогам прощати, / Як сей неук! . . . . / Де ж нам, грішним,

НЕУКРИТЕ 1

- 238B 0013 І оживи моє побите / Убоге серце, неукрите, / Голоднес. І оживу,

НЕУКРИТИЙ 1

- 241B 0008 В Сибір в кайданах поведуть. / І ти, мій цвіте неукритий... / Не вимовлю...

НЕУМИТИХ 1

- 266A 0039 Тяжко годувати / Малих діток неумитих / В нетопленій хаті,

НЕУТОМЛЕННІЄ 1

- 246A 0137 І перед обра[зо]м твоїм / Неутомленніє поклони. / За кражу, за войну, за кров,

НЕХАЙ 127

- 019A 0027 Та й нащо питати? / Нехай плаче сиротина, / Нехай літа тратить...
 019A 0028 Нехай плаче сиротина, / Нехай літа тратить... / Плач же, серце, плачте, очі,
 020A 0091 Наше безголов'я». / «Нехай собі бенкетують, / Нехай на здоров'я!
 020A 0092 «Нехай собі бенкетують, / Нехай на здоров'я! / Нехай, кляті, бенкетують,
 020A 0093 Нехай на здоров'я! / Нехай, кляті, бенкетують, / Поки сонце зайде,
 020A 0145 А він вимовляє: / «Нехай буде отакечки! / Сидіть, діти, у запічку,
 024A 0065 Собі на здоров'я! / Нехай, кляті, бенкетують, / Поки сонце зайде,
 024A 0113 А він вимовляє: / «Нехай буде отакечки! / Сидіть, діти, у запічку,
 027A 0047 Тільки стратить голос, добру не навчить. / Нехай же лютує, поки сам загине, / Поки
 безголов'я ворон прокричить.

- 027A 0090 Та про Україну мені заспівай. / Нехай усміхнеться серце на чужині, / Хоть раз усміхнеться, дивлючись, як ти
- 027A 0104 Сироту усюди люде осміють. / Нехай би сміялись, та там море грає, / Там сонце, там місяць ясніше сія,
- 030A 0037 Недобрая стала. / Нехай собі тії люде / Що хотять говорять:
- 030A 0055 Забудеться горе; / А поки що, нехай люде / Що хотять говорять.
- 030A 0228 Мій соколе милий!» / «Нехай тебе Бог прощає / Та добрії люде;
- 030A 0389 Щоб бридке приснилось! / Нехай його лихий візьме! / Лучче ж поміркую,
- 030A 0464 А люде хоч бачать, та людям не жаль: / «Нехай,– кажуть,– гине ледача дитина, / Коли не зуміла себе шанувать».
- 045A 0079 Дурним би назвали, од себе б прогнали. / Нехай понад морем, сказали б, гуля! / -----
- 047A 0040 Само серце знає, / Кого любить. Нехай в'яне, / Поки закопають,
- 047A 0102 Спусти мене в яму. / Нехай попи заспівають, / А дружки заплачуть,
- 052A 0094 Утни, батьку, орле сизий! / Нехай я заплачу, / Нехай свою Україну
- 052A 0095 Нехай я заплачу, / Нехай свою Україну / Я ще раз побачу,
- 052A 0097 Я ще раз побачу, / Нехай ще раз послухаю, / Як те море грає,
- 052A 0101 Гриця заспіває. / Нехай ще раз усміхнеться / Серце на чужині,
- 055A 0056 Підняв шапку – човни стали. / «Нехай ворог гине! / Не в Синопу, отамани,
- 057A 0044 Збирають на пораду... / Нехай душі козацькїї / В Україні витають –
- 057A 0079 Коли так не маю. / Нехай злидні живуть три дні – / Я їх заховаю,
- 057A 0085 Як лихо сміється... / Нехай думка, як той ворон, / Літає та криче,
- 057A 0092 Не втирайте ж мої сльози, / Нехай собі ллються, / Чуже поле поливають
- 061A 0069 Та й кинуть під лаву. / «Нехай, – скажуть, – спочивають, / Поки батько встане
- 061A 0191 В далеку дорогу. / Нехай ідуть – може, найдуть / Козака старого,
- 061A 0352 Кого треба гладить, кого катувать? / Нехай бенкетують... У їх доля дбає, / А сироті треба самому придбать.
- 061A 0402 Щоб не привітали. / Бо їх ласка... Нехай сниться / Тому, в кого доля,
- 061A 0470 «Коли брешу, / Нехай Бог карає!» / «Не Бог, а ми. Признавайся!»
- 061A 0473 «Нащо б мав ховати, / Якби жива? Нехай, Боже, / Щоб я був проклятий!...»
- 061A 0576 А щоб певна була правда, / Нехай шлях покаже. / Одягайся!»
- 061A 0754 А то ще присниться. / Нехай собі розійдуться / Так, як ізійшлися,–
- 061A 0760 Ні щирі козачі. / Нехай собі... Може, ще раз / Вони на сім світі
- 061A 0889 Уміла що кому давать, / Невроку їй, нехай царствує; / Нехай не вадить, як не чує!
- 061A 0890 Невроку їй, нехай царствує; / Нехай не вадить, як не чує! / Поміж возами нігде стать:
- 061A 0923 ----- / Не спиняй, нехай собі співає, аби не голосно. / -----
- 061A 1015 так! Далєбі, дав би карбованця, якби був не пропив учора! / Шкода! Ну, нехай стара в'яне, більше м'яса буде. / Поборгуй, будь ласкав, завтра оддам. Утни ще що-небудь
- 061A 1087 Ходім погуляймо; / Нехай людям лихо сниться, / А ми заспіваймо.
- 061A 1169 А дякон: / «Нехай ворог гине! / Беріть ножі! Освятити».
- 061A 1418 Запиши, Миколо, / У реєстер. Нехай буде... / Нехай буде Голий,
- 061A 1419 У реєстер. Нехай буде... / Нехай буде Голий, / Так і пиши!»
- 061A 1495 Навіки зомлієм. / Нехай ляхи згнушаються,– / Не почуєм...» Віє,
- 061A 1832 «Я посланець пана Гонти. / Нехай погуляє, / Я підожду».
- 061A 1859 Гонту забавляйте, / З півупруга, а там нехай. / Ідіть же гуляйте...
- 061A 2308 Залізник гукає.– Ану, навісний, / Ушквар нам що-небудь, нехай земля гнеться, / Нехай погуляють мої козаки!»
- 061A 2309 Ушквар нам що-небудь, нехай земля гнеться, / Нехай погуляють мої козаки!» / І кобзар ушкварив:
- 061A 2402 Чом мене не вбила? / Нехай вони б поховали, / А то я ховаю».
- 061A 2413 Та благайте, просіть Бога, / Нехай на сім світі / Мене за вас покарає,
- 061A 2472 Так дід колись розказував, / Нехай здоров буде! / А я за ним. Не знав старий,
- 061A 2477 Вибачай, дідусю – / Нехай лають: а я поки / До своїх вернуся
- 061A 2561 А тирсу на полі. / Все замовкло. Нехай мовчить; / Така божа воля.
- 114A 0013 Нема кого й кинуть, ніхто не згадає, / Не скаже хоть на сміх: «Нехай спочиває, / Тільки його й долі, що рано заснув».
- 114A 0143 Отак поцілую, / Нехай вкупі закопають... / Умру... не почую.

- 114A 0218 Та за молодого. / Нехай старий бурлакує, / Гроші заробляє,
154A 0059 Сказилося море. / «Нехай казиться», – і схвались / За хвилі – за гори.
154A 0090 Скутар скаженіє! / «Нехай казиться», – з твердині / Кричить Гамалія.
169A 0037 Москаль розриває... / Нехай рие, розкопує, / Не своє шукає,
169A 0040 А тим часом перевертні / Нехай підрастають / Та допоможуть москалеві
171A 0035 Хвиля морем рознесла. / Нехай же вітер все розносить / На неокраєнім крилі,
171A 0037 На неокраєнім крилі, / Нехай же серце плаче, просить / Святої правди на землі.
171A 0083 ----- / Спи, Чигрине, нехай гинуть / У ворога діти,
178A 0032 Що я в серці заховала... / Нехай нарікають, / Гріх їм буде... Боже милий,
180A 0029 Витріщивши очі! / Як ягнята; нехай, каже, / Може, так і треба.
180A 0169 Та по всьому небу орду розпусти. / Нехай чорніє, червоніє, / Полум'ям повіє,
180A 0171 Полум'ям повіє, / Нехай знову рига змії, / Трупом землю криє.
194A 0008 Невкритіє, розбите – а люд нависний / Нехай скаженіє... Закрий, серце, очі. / -----
196A 0027 Та німоті плата. / Нехай, брате. А ми будем / Сміяться та плакати.
207A 0084 А треба буде; два-три года / Нехай по світу погуляє / Та сам своїє пошукає,
207A 0340 В табор не ховатись. / «Нехай тебе Бог заступить!» – / Як за селом стали,
207A 0382 Твоя всюди воля! / Нехай буде так, як хочеш, / Така моя доля», –
207A 0497 І зично гукає: / «Нехай вам, панове-товариство, Бог допомагає». / І в синій хвилі
потопає,
207A 0672 Хлопців підмовляє. / Нехай йому Бог поможе! / А що з того буде,
221A 0389 Та москалі, та сідала? / Нехай Бог боронить! / Може, ще нестись заставлять,
221A 0537 Та полякам... Може, й справді! / Нехай і так буде! / Так сміються ж з України
234A 0322 Сміятися будуть. / Нехай Бог вам помагає! / Підумолюся
246A 0169 Моє люте горе / Сіятиму – нехай ростуть / Та з вітром говорять.
250A 0101 Що ж ти такеє?» / «Нехай скаже / Німець. Ми не знаєм».
250A 0207 Добре, ведіть, показуйте, / Нехай стара мати / Навчається, як дітей тих
250A 0248 Найменшого брата – / Нехай мати усміхнеться, / Заплакана мати.
272A 0014 Залоскочи, моє серце, / Нехай не сміється / Надо мною, молодую,
272A 0016 Надо мною, молодую, / Нехай п'є-уп'ється / Не моїми кров-сльозами –
272A 0019 Синьою водою / Дніпровою. Нехай собі / Гуляє з дочкою.
006B 0352 В степи і дебри рознесли! / Нехай і так. Не наша мати, / А довелось поважати.
014B 0022 Так пан заклятий не дає. / Мала, каже; – нехай, дождуся. / І, знай, вчашаю до
Ганнусі.
014B 0071 ----- / Нехай собі. А Бог поможе, / І так забудеться колись.
016B 0023 Вночі розцвітає... / А про людей... Та нехай їм. / Я їх, добрих, знаю.
038B 0041 – По дорозі рак, рак, / Нехай буде так, так. / Якби таки молодичі
046B 0037 То нищечком, брате, / Нехай собі у куточку / І віршує й плаче
050B 0089 Хату запалили! / Нехай би вже були непевні / Які вельможі просвіщенні:
050B 0163 Отак по-вашому! Ну, годі ж, / Нехай собі і не живуть... / А все скажу-таки: як
хочеш,
050B 0195 Удовівну полюбив...» / Соромітна, нехай їй лихо! / Минали літа тихо, тихо, –
057B 0327 Криницю копати. / – Нехай, – каже. – Колись люде / Будуть воду пити
068B 0027 Поки живе надія в хаті, / Нехай живе, не виганяй, / Нехай пустку нетоплену
068B 0028 Нехай живе, не виганяй, / Нехай пустку нетоплену / Іноді нагріє.
095B 0258 Хмару розбий, / Нехай хмара / На татари,
113B 0021 В далекому краю. / Нехай летять додомоньку / Легенькі діти.
121B 0014 І у ченця, як трапиться, / Нехай не гуляє, / А святе письмо читає,
137B 0073 Булаву носити. / Нехай носить Наливайко / Козакам на славу.
142B 0015 На дуду, / Нехай своє лишенько / Забуду.
145B 0012 Та найму я троїсті музики. / Нехай люде не здивують, / Як я, мамо, потанцюю.
156B 0026 Та однесіть москалеві, / Нехай Москва знає, / Що гетьмана Дорошенка
160B 0010 (Як ці добродії дознають). / Та вже ж нехай хоч розіпнуть, / А я без вірші не улежу.
161B 0201 ----- / Байдуже, нехай собі не вінчає. / -----
161B 0203 ----- / І з тобою нехай собі... Е, ні, нехай повинчає!.. / -----
161B 0203 ----- / І з тобою нехай собі... Е, ні, нехай повинчає!.. / -----
161B 0276 ----- / Нехай хоч зараз сповідає / Отець Хома ваш голосний!

- 161В 0316 Собі веселий розмовляє: / – Нехай і наших люде знають! / Нехай і сивий і горбатий,
 161В 0317 – Нехай і наших люде знають! / Нехай і сивий і горбатий, / А ми!.. хе! хе! а ми
 жонаті!
- 189В 0037 Гладесенько Сатурн стирає... / Нехай з святими спочивають / Мої старії...– Чи жива
 194В 0088 ----- / Нехай як буде, так і буде. / Чи то плисти, чи то брести.
 196В 0025 ----- / Нехай гнилими болотами / Течуть собі меж бур'янами
 198В 0005 Мене повивала, / Співаючи.– Нехай росте / Та здорове буде! –
 200В 0071 Хто попасе мої ягнята?» / «Нехай хто хоче!» – Й повела / Його в палати. А в палатах
 200В 0075 А потім в школу оддала. / І люблю їй. Нехай радіє. / Поки надія серце гріє,
 209В 0074 Моїй Україні-небозі... / І трьох синів своїх.– Нехай,– / Я думав, грішний,– перед
 Богом
 209В 0076 Я думав, грішний,– перед Богом / Нехай хоч часточка убога / За мене піде, за наш
 край,
 218В 0096 Сказать запевне не зумію. / Нехай за Нерона. / Росії
 218В 0414 Молитва Богові. А він / Нехай лютує на землі, / Нехай пророка побиває,
 218В 0415 Нехай лютує на землі, / Нехай пророка побиває, / Нехай усіх нас розпинає;
 218В 0416 Нехай пророка побиває, / Нехай усіх нас розпинає; / Уже внучата зачались,
 230В 0084 Та цур їм, тим царям поганим! / Нехай верзуться їм кайдани, / А я долину на Сибір,
 250В 0709 Перелякались, повтікали. / – Нехай іде! Нехай іде! / Отак і вас він поведе! –
 250В 0709 Перелякались, повтікали. / – Нехай іде! Нехай іде! / Отак і вас він поведе! –

НЕХОЛОДНІ 1

- 029В 0139 І витать над ними...» / Утер сльози нехолодні, / Хоч не молодії...

НЕХОТЯ 2

- 052А 0087 Що було, минуло... / Утни, батьку, щоб нехотя / На весь світ почули,
 114А 0187 Вибачайте, мої любі, / Нехотя журюся. / Так от, бачите, Мар'яна

НЕХРЕЩЕНА 1

- 061А 0432 Одна шепче. Несказанно / Гарна нехрещена! / Ото дочка, а то батько –

НЕХРЕЩЕНИЙ 1

- 234А 0025 Дитя моє! мій синочку, / Нехрещений сину! / Не я тебе хреститиму

НЕХРЕЩЕНІ 7

- 010А 0118 Нехрещену положила». / Зареготались нехрещені... / Гай обізвався; галас, зик.
 010А 0122 Летять до дуба... Нічичирк... / Схаменулись нехрещені, / Дивляться – мелькає,
 020А 0027 Немає де дітись. / Виростають нехрещені / Козацькі діти,
 024А 0027 Немає де дітись. / Виростають нехрещені / Козацькі діти,
 061А 1124 Конають в тюрмах, голі, босі... / Діти нехрещені ростуть, / Козацькі діти; а дівчата!..
 061А 1370 Щоб не повставали / Нехрещені, кляті душі». / На базар збирались
 016В 0016 А на вітах гойдаються / Нехрещені діти. / Як у полі на могилі

НЕХРЕЩЕНУ 2

- 010А 0099 Мене мати породила, / Нехрещену положила. / Місяченьку!
 010А 0117 Мене мати породила, / Нехрещену положила». / Зареготались нехрещені...

НЕХРИСТИЯНЕ 1

- 215В 0015 Мою колись святую душу! / Та й смієтесь. Нехристияне! / Чи не меж вами ж я,
 погані,

НЕЧЕПУРНІ 1

- 029В 0038 І Трахтемиров геть горою / Нечепурні свої хатки / Розкидав з долею лихою,

НЕЧЕСТИВИЙ 2

- 199А 0261 Зібралися, мов Іуди / На суд нечестивий / Против Христа. Свари, гомін,

274A 0341 Наталоньку! Дитя своє! / Ірод нечестивий!.. / Занапастив... А до того

НЕЧЕСТИВИХ 2

199A 0270 Став Гус перед ними! / І окинув нечестивих / Орліми очима.

258A 0013 В добрі своїм спіє, / А лукавих, нечестивих / І слід пропадає,

НЕЧИСТИМ 1

061A 1197 І ті на золото лягли / І сном нечистим задрімали. / Дрімають... навіки бодай задрімали!

НЕЧИСТІЇ 1

270A 0055 Та ще й реготались. / Жиди навіть нечистії / На мене плювали.

НЕЧИСТОЇ 1

233B 0017 Як квіточка в полі! / Із казарми нечистої / Чистою, святою

НЕЧИСТУЮ 1

200B 0111 Поклони тяжкїї б'ючи, / Ридала, билася... нечистую / Огненную сльозу лила.

НЕЧОСОМ 1

207A 0641 Як цариця по Києву / З Нечосом ходила... / І Межигорського Спаса

НЕЧУТЕ 1

250B 0384 Од того Ірода. Незрима / Й нечуте сталося тойді. / Ще діточки сповиті спали,

НЕШИРОКИЙ 1

292B 0062 Ходив по храміні, ходив, / Аж поки, лобом неширокий, / В своїм гаремі одинокий,

НЕЩАСЛИВА 1

061A 2398 Доле моя, доле! / Доле моя нещаслива! / Що ти наробила?

НЕЩАСЛИВИЙ 1

180A 0016 Як кішечка підкрадеться, / Вижде нещасливий / У тебе час та й запустить

НЕЮ 34

020A 0040 Обізвавсь козак Павлюга – / За нею полинув! / Обізвавсь Тарас Трясило

024A 0040 Обізвавсь козак Павлюга – / За нею полинув! / Обізвавсь Тарас Трясило

027A 0107 Там з вітром могила в степу розмовляє, / Там не одинокий був би з нею й я. / Праведная душе, прийми мою мову

057A 0060 Виросла могила, / А над нею орел чорний / Сторожем літає,

061A 1893 Пішла баба у танець, / А за нею горобець, / Викрутасом-вихилясом...

114A 0335 Ніж ба[чить], як другий, багатий, старий, / Цілує за гроші, вінчається з нею... / О Боже! мій Боже! Волею своєю

123A 0029 Козаки ордою / Так і ходять. І за нею / Козаки ходили,

123A 0158 Білі рученята / Розкидала; а за нею / Стара люта мати:

180A 0073 Та байраками. / А я за нею та за нею, / Лечу й прощаюся з землею:

180A 0073 Та байраками. / А я за нею та за нею, / Лечу й прощаюся з землею:

180A 0178 І знов лечу понад землею, / І знов прощаюся я з нею. / Тяжко матір покидати

199A 0354 Зійшлись чехи, взяли землі / З-під костра і з нею / Пішли в Прагу. Отак Гуса

221A 0062 Донесла до хати / Оту воду... Чом я з нею / Відер не побила!

272A 0056 Та до неї, ухопили, / Та й ну з нею гратись, / Радісінькі, що піймали,

274A 0355 Він узяв її з собою / Та й поїхав з нею, / З Наталею... Чи чуєш ти?

016B 0182 Впасти не давала. / І всю ніченьку над нею / Витала, не спала.

016B 0187 І жениха їй еднала, / І раділа з нею, / І плакала; довгі коси

044B 0005 З сиротою покохалась. / Неборак, як голуб, з нею, / З безталанною своєю,

044B 0055 Китайкою криту. / А за нею з старшиною / Іде в чорній свиті

- 083В 0209 І живу по положили / В домовину!.. й сина з нею! / Та й засипали землею!
 095В 0105 А будеш панською ріднею, / Хіба повісишся!.. За нею / Приходила мати
 132В 0007 Вдова молодая. / А я вчора з нею, / З сією змією,
 144В 0015 Як рибонька б'ється... / А над нею, молодою, / Поганець сміється.
 153В 0024 У жидівку молодую / Та й думало з нею, / Щоб цього не знала мати,
 161В 0030 А сам Настусю піджидав, / Таки годованку, щоб з нею / Собі зробитися ріднею.
 161В 0032 Собі зробитися ріднею. / Не сина з нею поеднать, / А забандюрилось старому
 180В 0009 Мені її, і зажуюся, / І перед нею помолюся, / Мов перед образом святим
 198В 0018 Та безталанною мою, / Мою Оксаночку; щоб з нею / Удвох дивитися з гори
 212В 0009 Твоїє божої краси. / Де з нею дінешся еси? / Хто коло тебе в світі стане
 215В 0004 Розбили душу? Чи ніколи / Й не жив я з нею, живучи / З людьми в паскуді,
 опаскудив
 218В 0182 Перед апостолом. І встала, / І всі за нею повставали, / І за апостолом пішли
 250В 0214 З глеком по воду до криниці. / І гость за нею, і в ярочку / Догнав Марію...
 250В 0321 Іде, пасучися, рядком / Ідуть за нею батько й мати, / І починають розмовляти
 250В 0504 Швиденько кинулася. Там / Колись-то з нею яснолиций / Зострівся гость святий.
 Бур'ян,

НЕЯСНИЙ 1

- 207А 0023 Минає / Неясний день мій; вже смеркає; / Над головою вже несе

НИВАМИ 1

- 046В 0066 Зелені, мережані / Нивами, ланами, / Високими могилами,

НИВИ 5

- 171А 0023 І шаблями скородили. / Що ж на ниві уродилось??! / Уродила рута... рута...
 026В 0047 Малого віку у тім раю. / Умер би, орючи на ниві, / Нічого б на світі не знав.
 050В 0070 І в коморі і надворі, / На току й на ниві, / І діточки як квіточки,
 103В 0016 Воно було б не диво, / Якби хто інший на тій ниві / Сильце поставив, а то зирк!
 250В 0200 Равві великого глаголи / На ниві сіються новій! / І виростуть, і пожемо

НИВО 5

- 239В 0001 ----- / Радуйся, ниво непоплитая! / Радуйся, земле, не повитая
 291В 0010 ----- / Оріся ж ти, моя ниво, / Долом та горою!
 291В 0012 Долом та горою! / Та засійся, чорна ниво, / Волею ясною!
 291В 0021 Та посійся не словами, / А розумом, ниво! / Вийдуть люде жито жати...
 291В 0025 Розвернися ж, розстелися ж, / Убогая ниво!!! / -----

НИВО-ДЕСЯТИНО 1

- 291В 0019 Розвернися ж на всі боки, / Ниво-десятино! / Та посійся не словами,

НИВУ 5

- 068В 0097 Нема, минулося, пропало... / Покинув ниву я і рало, / Покинув хату і город,
 103В 0001 ----- / На ниву в жито уночі, / На полі, на роздоллі,
 245В 0025 Отак нам довелося йти / Ще змалечку колючу ниву! / Молися, сестро! Будем живі,
 291В 0005 Та ще й співаючи. Орю / Свій переліг – убогу ниву! / Та сію слово. Добрі жнива
 292В 0109 Плугами, ралом не розорем / Прокляту ниву, проросла / Колючим терном. Горе!
 Горе!

НИЄ 1

- 047А 0013 Сяє на могилі, / Подивиться – серце ниє: / Кругом ні билини.

НИЗЕНЬКО 2

- 029В 0069 Під хатою дідусь сивенький / Сидить, а сонечко низенько / Уже спустилось над
 Дніпром.
 038В 0069 Ой високо сонце сходить, / Низенько заходить. / В довгій рясі по келії

НИМ 40

- 010A 0164 Козак виїзжає; / Під ним коник вороненький / Насилу ступає.
 016A 0003 Ти з морем говориш, / Збуди його, заграй ти з ним, / Спитай синє море.
 016A 0024 Де він ходить, що він робить, / Ти з ним розмовляєш. / Коли плаче, то й я плачу,
 016A 0035 Сироті лежати, / Буде над ним його мила / Квіткою стояти.
 016A 0038 І квіткою, й калиною / Цвісти над ним буду, / Щоб не пекло чуже сонце,
 016A 0047 Ти з морем говориш, / Збуди його, заграй ти з ним, / Спитай синє море...
 030A 0357 Привітає сина? / З ним забула б чорнобрива / Шляхи, піски, горе;
 030A 0704 Що зосталось байстрюкові? / Хто з ним заговорить? / Ні родини, ні хатини;
 061A 0367 Святим духом серед ночі / Понад ним витає. / Отакий-то мій Ярема,
 061A 0482 Лях хреститься, / А за ним Іуда. / «Браво! браво! Охрестили.
 061A 0803 Панове, ради! Поміркуєм, / Тепер з ним нічого робить. / Запалим церкву!»
 061A 0978 Ой літає орел сизий, / А за ним орлята; / Гуля Максим, гуля батько,
 061A 0980 Гуля Максим, гуля батько, / А за ним хлоп'ята. / Запорожці ті хлоп'ята,
 061A 1004 Йде Залізник Чорним шляхом, / За ним гайдамаки. / -----
 061A 1459 Нікому ні слова. / А за ним німий Ярема. / Зелена діброва,
 061A 1673 Шляхетською, жидівською; / А над ним палають / І хатина, і будинок;
 061A 2473 Нехай здоров буде! / А я за ним. Не знав старий, / Що письменні люде
 180A 0024 Та отечество так любить, / Так за ним бідкує, / Так із його, сердешного,
 180A 0268 На багнищі город мріє; / Над ним хмарою чорніє / Туман тяжкий... Долітаю –
 234A 0164 Де посадить, де положить / І що з ним робити. / Минає рік. Ростає Марко –
 234A 0387 Старий сидів в сорочці білій, / В брилі, на призьбі. Перед ним / З собакою унучок
 грався,
 272A 0011 Завтра серед ночі, / А я вийду гуляти з ним, / А ти й залоскочеш.
 038B 0054 Потанцював сивий. / А за ним і товариство / І весь святий Київ.
 044B 0059 Характерник з Січі. / За ним ідуть есаули / Та плачуть, ідучи.
 083B 0138 Тими дівчатами. Дівчата / Аж понедужали за ним, / Такий хороший та багатий!
 102B 0012 Того пророка, скрізь ходили / За ним і сльози, знай, лили / Навчені люди. І лукаві!
 111B 0056 На всю Україну. / А понад ним зеленіють / Широкої села,
 117B 0017 У садочок гулять. / А хоч пустять, то з ним, / З препоганим старим,
 150B 0004 То сам собі оце шукаю / Когось-то, з ним щоб розмовлять. / Шукаю Бога, а нахожу
 161B 0039 А жіночки... лихий їх знає! / Уже сміялися над ним! / Вони цю страву носом чують.
 161B 0402 У леваді. І хрестика / Над ним не вкопали. / Аж жаль його. Був багатий,
 184B 0005 І заспіває... як уміє. / І стане ясно перед ним / Надія ангелом святим,
 184B 0008 І зоря, молодість його, / Витає весело над ним. / Що ж се зробилося з старим,
 218B 0259 З кадил і амфор. І з собором / Іде сам кесар. Перед ним / Із бронзи литую статую
 218B 0478 Кругом в три лави оступили / Зевеса ліктори. За ним, / Твоїм Юпітером святим,
 218B 0556 Як розсталися, стелились / Круги широкії над ним, / Над сином праведним твоїм!
 230B 0065 Якраз на смітничок Миколи, / І світиш, і гориш над ним / Огнем невидимим, святим.
 250B 0653 Іван пішов собі в пустиню, / А твій меж люди. А за ним, / За сином праведним своїм,
 250B 0669 Одпочива. Єрусалим / Розкинувсь гордо перед ним, / Сіяє в золотім вісоні
 250B 0691 Святиє діточки. Слідком / За ним по улиця[x] ходили, / А іноді й на Єлеон

НИМИ 50

- 010A 0219 Прилітає зозуленька / Над ними кувати; / Прилітає соловейко
 015A 0014 На чужині не ті люде – / Тяжко з ними жити! / Ні з ким буде поплакати,
 030A 0106 Батько, мати – чужі люде, / Тяжко з ними жити! / -----
 030A 0303 Що серце збиралось / З ними жити, їх любити? / Пропали, пропали!
 045A 0073 Його на сім світі ніхто не прийма; / Один він між ними, як сонце високе, / Його
 знають люде, бо носить земля;
 055A 0020 А внук косу несе в росу, / За ними співає. / -----
 060A 0030 Полетів би, послухав би, / Заплакав би з ними. / Та ба, доля приборкала
 061A 0025 Що так вона щиро колісь виливала, / Що так вона нишком над ними ридала. / Ні, не
 заховаю, бо душа жива.
 061A 0820 Ляхи пропали; нежива / Пропала з ними і Оксана. / Собаки де-де по Вільшаній
 061A 0840 Степами, ярами; / Лихо мліє перед ними... / А за козаками...

- 061A 1040 Чумацькі волові / Несуть вози. А за ними / Сліпий Волох знову:
 061A 1111 Попи з кропилами пішли; / За ними корогви несли, / Як на великдень над пасками.
 061A 1222 Степи зеленіють; / Діди лежать, а над ними / Могили синіють.
 061A 1229 Тільки вітер тихесенько / Повіє над ними, / Тільки роси ранесенько
 061A 1443 Козацька ватага. / А за ними кобзар Волох / Переваги-ваги
 061A 1565 Лісами, ярами, / А за ними і Галайда / З дрібними сльозами.
 061A 1725 Панські трупи. Горять крокви / І падають з ними. / «Пийте, діти! пийте, лийте!»
 150A 0184 Сонце хвилю червонить, / Перед ними море миле / Гомонить і клекотить.
 154A 0175 Сонце хвилю червонить; / Перед ними море миле / Гомонить та клекотить.
 180A 0165 Забери з собою всі лиха, всі зла, / Своє товариство – ти з ними росла, / Ти з ними
 кохалась, їх тяжкі руки
 180A 0166 Своє товариство – ти з ними росла, / Ти з ними кохалась, їх тяжкі руки / Тебе
 повивали. Бери ж їх, лети
 180A 0240 Зарізати хоче! / А меж ними, запеклими, / В кайдани убраний,
 180A 0510 І з батька і брата. / А меж ними і землячки / Де-де проглядають.
 199A 0269 Ливанського, у кайданах / Став Гус перед ними! / І окинув нечестивих
 207A 0415 Та в Почаїв помолитись, / І вона йде з ними. / -----
 221A 0152 Князі, і всі сили, / Воєводи... і меж ними / Цариця сиділа.
 258A 0180 Дожидає, поки правда / Перед ними стане. / Хто б спас мене од лукавих
 274A 0051 Цигане крикнули, схопились. / А перед ними опинилось / Те, що співало. Жаль і
 страх!
 006B 0277 Виходили за село, / А за ними, молодими, / І дівча одно пішло.
 029B 0138 На горах оцих високих / І витать над ними...» / Утер сльози нехолодні,
 033B 0005 В Бендери з Полтави. / А за ними й Гордієнко... / Нарadiла мати,
 033B 0084 Мордувались сіромахи, / Плакали, і з ними / Заплакала Матер Божа
 050B 0108 А вбогії тому раді, / Що з ними зрівнялись! / Посходились жалкувати,
 076B 0163 Бо була собі на лихо / Найкраща меж ними, / Меж дівчатами; мов крин той
 076B 0218 Отих царів, катів людських. / Морока з ними, щоб ви знали, / Мов дурень, ходиш
 кругом їх,
 092B 0042 Моє свято чорнобриве, / І досі меж ними / Тихо, пишно похожаєш?
 104B 0028 Ішли мажі риплючі. / А за ними йде та чорнявая / Та плаче-рида, йдучи.–
 113B 0014 Убогую. Любо мені. / Любо мені з ними. / Мов батькові багатому
 175B 0098 Рушили в дорогу. / А за ними й невольники / Побрязкали путом
 194B 0005 Тії дні минають. / А літа пливуть меж ними, / Пливуть собі стиха,
 196B 0005 Тії дні минають. / А літа пливуть за ними, / Пливуть собі стиха,
 209B 0039 За що Україна наша стала гинуть, / За що й я меж ними в могилі лежу. / Ти ж
 людям розкажеш, як виростеш, сину.
 209B 0098 Вночі на хутір занесло. / А з ними челядь їх скажена, / Та ще драгуни... Дай мені!
 218B 0055 На Голгофу-гору; / І повісили меж ними – / За що? Не говорить
 218B 0185 У катакомби. І єдиний / Твій син Алкід пішов за ними / І за апостолом святим,
 250B 0434 Страшними мертвими очима / На тее дивляться. За ними / На голому піску стоять
 250B 0698 І цілував, благословляя, / Погрався з ними, мов маленький, / Надів бурнус. І
 веселенький
 272B 0002 Наїхали старости / Й молодик за ними: / Вони собі пішли в хату
 299B 0014 А дід (сердешний інвалід) / За ними гнеться, шкандибає, / Мов у кошару заганяє
 302B 0014 А качечка впливає / З качуром за ними, / Ловить ряску, розмовляє

НИНІ 4

- 258A 0053 В добрі одпочили, / Славя Господа!.. А нині!.. / Покрив єси знову
 237B 0018 – Воскресну я! – той пан вам скаже,– / Воскресну нині! Ради їх, / Людей закованих
 моїх,
 250B 0023 Святую доленьку твою. / А нині плач, і скорбь, і сльози / Душі убогої – убогий
 250B 0198 Промовив гость,– того ніколи, / Що нині узриться. Равві, / Равві великого глаголи

НИСПОШЛИ 3

- 273B 0006 На сій окраденій землі / Свою ти силу ниспошли. / -----

274В 0006 На їх окраденій землі / Свою ти силу ниспошли. / -----

275В 0006 І покажи, і поможи, / Святую силу ниспошли. / -----

НИТКИ 1

104В 0065 Трохи не сталося отак. / До нитки звівся мій козак, / Усе на панщині проклятій,

НИХ 1

230В 0079 І вішали?.. А ти не знало? / І ти дивилося на них / І не осліпло! Око, око!

НИЧИПОРЕ 1

030А 0569 Мов справді за ділом. / Ничипоре! Дивись лишень, / Які побілілі!»

НИШКОМ 25

055А 0015 Чорніють, як гори, / Та про волю нишком в полі / З вітрами говорять.

057А 0089 Шебече та плаче / Нишком – люди не побачуть, / То й не засміються...

061А 0025 Що так вона щиро колись виливала, / Що так вона нишком над ними ридала. / Ні, не
заховаю, бо душа жива.

061А 0450 Крий Боже! Зараз, дайте встать, / Ясновельможні (нишком – свині)». / «Пане
полковнику, ламай!»

061А 0645 А коли почувеш, що на чужім полі / Поляг головою,– нишком помолись. / Одна,
серце, на всім світі

114А 0265 Та про мене, чорнобриву, / Нишком розмовляють: / «Багатого дочка батька,

154А 0113 Не злодії з Гамалієм / Їдять нишком сало / Без шашлика. «Засвіtimo!»

180А 0011 Свата в його хаті, / А той нишком у куточку / Гострить ніж на брата.

180А 0348 Мов сичі надуті. / Та щось нишком розмовляли – / Здалека не чути –

207А 0210 Замість шматка хліба за кухоль береться. / Дивиться Ярина та нишком сміється. /
«Що се йому стало? Ні їсти, ні пити –

207А 0384 Така моя доля», – / Старий вимовив і нишком / Богу помолився;

207А 0647 На пожар той поглядала, / Нишком усміхалась. / І як степи запорозькі

221А 0409 Щоб люди не крали / Води з річки та щоб нишком / Піску не орали,

266А 0072 Чи голосно зневажайте, / Чи нишком хваліте / Мої думи; однаково

274А 0401 І нібито Богу / Нишком собі помолилась / Та й пошкандибала

050В 0150 Такі-то темні діла / Творяться нишком на сім світі! / А вас, письменних, треба б
бити,

050В 0202 Войну й царицю. Тільки ми / Сиділи нишком, слава Богу. / -----

067В 0002 А нумо знову віршувать. / Звичайне, нишком. Нумо знову / Поки новинка на основі.

068В 0025 В неволі.– І старий варнак / Заплакав нишком. Сивий брате! / Поки живе надія в хаті,

125В 0022 В Переп'яті гайдамаки / Нишком ночували. / До схід сонця у Фастові

196В 0018 З моєї темної комори / І в море нишком однесли. / І нишком проковтнуло море

196В 0019 І в море нишком однесли. / І нишком проковтнуло море / Моє не золото-серебро –

214В 0011 Неначе заклятий, дивлюся / І нишком плачу, плачу я. / Чого ж я плачу? Мабуть,
шкода,

217В 0015 І усміхається, і стиха / Промовить нишком: – Де ж те лихо? / Печалі тії, вороги?

218В 0526 Чи не кесаря святого / Нишком проклінала? / А може, й так. Тихесенько

НИШПОРИТЬ 1

057В 0319 Не посидить в хаті, / Все нишпорить по надвір'ю. / – Треба работати,–

НИЩЕЧКОМ 14

061А 0505 Вальса та мазура. / І жид гляне, та нищечком: / «Шляхетська натура!»

173А 0218 Й сином називає, / І нищечком тихесенько / Крізь сльози співає:

199А 0206 Як гадюки, в'ються / Круг тіари. Та нищечком, / Мов коти, гризуться

207А 0432 Святого благати, / А нищечком у ворожки / Про його спитати.

046В 0036 Коли ж яке покvapиться, / То нищечком, брате, / Нехай собі у куточку

057В 0007 А я, сумуючи, списав, / Та рифму нищечком додав, / Та невеличку і дешево

067В 0026 А буду ховатись / За валами. Та нищечком / Буду віршувати,

- 076B 0084 Йому, сердешному, й не снилось, / Що дома нищечком робилось, / Що з дому цар його украв
- 090B 0007 По цім Аралу; і пишу. / Віршую нищечком, грішу. / Бог зна колишніі случаї
- 095B 0038 І за що страдала. / Та нищечком, щоб не чули / Або не дознались.
- 217B 0017 ----- / І нищечком старий читає, / Перехрестившись, отче наш.
- 218B 0358 Дурна, більш нічого! – / І нищечком помолилась / Кесареві-Богу.
- 218B 0531 І щось прошептала, / Якесь слово. І нищечком / Коло брами сіла
- 296B 0008 А москаля-пройдисвіта / Нищечком вітала! / -----

НИЩИТЬ 1

- 268B 0010 Та за панів отих поганих / До краю нищить... Покара, / Уб'є незримо і правдиво;

НИЩИХ 1

- 237B 0020 Людей закованих моїх, / Убогих, нищих... Возвеличу / Малих отих рабов німих!

НІ 234

- 010A 0053 Козацькіі очі?.. Прости сироту! / Кого ж їй любити? Ні батька, ні ньєнки, / Одна, як та пташка в далекім краю.
- 010A 0053 Козацькіі очі?.. Прости сироту! / Кого ж їй любити? Ні батька, ні ньєнки, / Одна, як та пташка в далекім краю.
- 010A 0079 ----- / Вона все ходить, з уст ні пари. / Широкий Дніпр не гомонить:
- 010A 0185 Кличе її та цілує... / Ні, вже не pomoже! / «За що ж вони розлучили
- 015A 0015 Тяжко з ними жити! / Ні з ким буде поплакати, / Ні поговорити».
- 015A 0016 Ні з ким буде поплакати, / Ні поговорити». / -----
- 016A 0026 Коли плаче, то й я плачу, / Коли ні – співаю, / Коли ж згинув чорнобривий,
- 019A 0016 Свої люде – мов чужії, / Ні з ким говорити; / Нема кому розпитати,
- 030A 0022 Не слухала Катерина / Ні батька, ні ньєнки, / Полюбила москалика,
- 030A 0022 Не слухала Катерина / Ні батька, ні ньєнки, / Полюбила москалика,
- 030A 0147 Другую кохає! / Ні, чорнявий не убитий, / Він живий, здоровий...
- 030A 0288 Та не чули вже тих річей / Ні батько, ні мати... / -----
- 030A 0288 Та не чули вже тих річей / Ні батько, ні мати... / -----
- 030A 0313 А долі не знають – / Ні долі, ні волі! / З нудьгою та з горем
- 030A 0313 А долі не знають – / Ні долі, ні волі! / З нудьгою та з горем
- 030A 0705 Хто з ним заговорить? / Ні родини, ні хатини; / Шляхи, піски, горе...
- 030A 0705 Хто з ним заговорить? / Ні родини, ні хатини; / Шляхи, піски, горе...
- 047A 0014 Подивиться – серце нис: / Кругом ні билини. / Одна, одна, як сирота
- 047A 0176 «Спасибі, бабусю!» / Вийшла з хати – чи йти, чи ні?.. / «Ні! Вже не вернєся!»
- 047A 0177 Вийшла з хати – чи йти, чи ні?.. / «Ні! Вже не вернєся!» / Прийшла... Вмилась, напилася,
- 055A 0042 Кругом хвилі, як ті гори: / Ні землі, ні неба. / Серце мліє, а козакам
- 055A 0042 Кругом хвилі, як ті гори: / Ні землі, ні неба. / Серце мліє, а козакам
- 061A 0026 Що так вона нишком над ними ридала. / Ні, не заховаю, бо душа жива. / Як небо блакитне – нема йому краю,
- 061A 0347 Сирота Ярема, сирота убогий: / Ні сестри, ні брата, нікого нема! / Попихач жидівський, виріс у порогу;
- 061A 0347 Сирота Ярема, сирота убогий: / Ні сестри, ні брата, нікого нема! / Попихач жидівський, виріс у порогу;
- 061A 0430 Одинокій, молоденькій; / Ні з ким розмовляти, – / Одна шєпче. Несказанно
- 061A 0537 «Де мені їх взяти? / Ні шєляга; я панською / Ласкою багатий».
- 061A 0546 Аж пір'я летіло... / «Сїй же богу, ні шєляга! / Їжте моє тіло!
- 061A 0548 Їжте моє тіло! / Ні шєляга! Гвалт! Рятуйте!» / «Ось ми порятуєм».
- 061A 0554 Брєхня не pomoже». / «Ні, в Вільшаній...» / «Твої гроші?»
- 061A 0557 «Мої!.. ховай Боже! / Ні, я кажу, що в Вільшаній... / Вільшанські схизмати
- 061A 0563 Їх так охухрали». / «Та ні, не те... вибачайте... / Щоб лиха не знали,
- 061A 0706 Кращої немає / Ні на небі, ні за небом, / Ні за синім морем
- 061A 0706 Кращої немає / Ні на небі, ні за небом, / Ні за синім морем

- 061A 0707 Ні на небі, ні за небом, / Ні за синім морем / Нема кращої за тебе!»
- 061A 0758 Щоб ніхто не бачив / Ні дівочі дрібні сльози, / Ні щирі козачі.
- 061A 0759 Ні дівочі дрібні сльози, / Ні щирі козачі. / Нехай собі... Може, ще раз
- 061A 0786 Об землю вдарили – нема, / Нема ні слова. / «Мало муки!
- 061A 0879 Он кого, дивіться. Лягли по долині, / Неначе побиті, ні слова не чуть. / Ото гайдамаки. На гвалт України
- 061A 0911 ----- / Та ні, то люде гомонять. / -----
- 061A 0917 що купували – грошам не пропадуть! А то думають, / думають, ні вголос, ні мовчки;
а ляхи догадаються – от / тобі й пшик! Що там за рада? Чом вони не дзвонять? Чим
- 061A 0917 що купували – грошам не пропадуть! А то думають, / думають, ні вголос, ні мовчки;
а ляхи догадаються – от / тобі й пшик! Що там за рада? Чом вони не дзвонять? Чим
- 061A 0997 З усієї сили – / Нема в його ні оселі, / Ні саду, ні ставу...
- 061A 0998 Нема в його ні оселі, / Ні саду, ні ставу... / Степ і море; скрізь битий шлях,
- 061A 0998 Нема в його ні оселі, / Ні саду, ні ставу... / Степ і море; скрізь битий шлях,
- 061A 1063 Богу помолиться; / Нема жита ні снопа, / Вари варениці».
- 061A 1280 Мов вимерли люде. / Ані півня, ні собаки: / Тільки із-за гаю
- 061A 1302 Прокинеться доля; козак заспіва: / «Ні жида, ні ляха», а в степах України – / О
Боже мій милий – блисне булава!»
- 061A 1302 Прокинеться доля; козак заспіва: / «Ні жида, ні ляха», а в степах України – / О
Боже мій милий – блисне булава!»
- 061A 1421 Так і пиши!» / «Ні, погано!» / «Ну, хіба Бідою?»
- 061A 1458 Іде собі, люльку курить, / Нікому ні слова. / А за ним німий Ярема.
- 061A 1469 Тяжко, а не плаче. / Ні, не плаче: змія люта, / Жадна випиває
- 061A 1545 Жити б та брататься. / Ні, не вмiли, не хотiли, / Треба роз'єднатися!
- 061A 1553 Сказали, і сталось. / Все б, здається; ні, на кару / Сироти остались.
- 061A 1577 «Що, титаря вбили?» / «Ба ні, дядьку; батько казав, / Що його спалили
- 061A 1624 «Що, сьогодні ляхів бачив?» / «Нігде ні одного; / А вчора було багато.
- 061A 1692 Тече кров у воду. / Ні каліка, ані старий, / Ні мала дитина
- 061A 1693 Ні каліка, ані старий, / Ні мала дитина / Не остались – не вблагали
- 061A 1697 Всі полягли, всі покотом; / Ні душі живої / Шляхетської й жидівської.
- 061A 1754 Буду танцювати: / Ні корови, ні вола – / Осталася хата.
- 061A 1754 Буду танцювати: / Ні корови, ні вола – / Осталася хата.
- 061A 1799 Та нема Оксани; / Ні з ким долю поділити, / Ні з ким заспівати;
- 061A 1800 Ні з ким долю поділити, / Ні з ким заспівати; / Один, один сиротою
- 061A 1834 Я підожду». / «Ні, не діждеш, / Жидівська собако!»
- 061A 2015 Молилась в неволі – / Ні, бабусю, а за його, / За милого долю.
- 061A 2053 «В Лебедині! Чи давно я?» / «Ба ні, позавчора». / «Позавчора?.. Стривай, стривай...
- 061A 2158 Не спинила весна крові, / Ні злості людської. / Тяжко глянуть; а згадаєм –
- 061A 2175 Не милує, не минає / Нігде ні одного; / За титаря ляхам платить,
- 061A 2265 Умань запалала. / Ні в будинку, ні в костьолі, / Нігде не осталося,
- 061A 2265 Умань запалала. / Ні в будинку, ні в костьолі, / Нігде не осталося,
- 061A 2288 З'їли моїх діток – тяжко мені жить! / Тяжко мені плакати! / ні з ким говорить! /
Сини мої любі, мої чорноброві!
- 061A 2494 Нема Гонти; нема йому / Хреста, ні могили. / Буйні вітри розмахали
- 061A 2557 Жито зеленіє: / Не чуть плачу, ні гармати, / Тільки вітер віє,
- 114A 0083 Черницю Мар'яну / Чи чували?» – «Ні, не чули». / «Слухайте ж, дівчата,
- 114A 0118 «Може, думаєш, покину?» / Ні, моя рибчино, / Буду ходити, буду любити,
- 114A 0125 Й живими остались? / Ні, не було, мій голубе. / Ти чув, що співають...
- 114A 0163 Не знає, як треба на сім світі жить. / Думала – ні люди, ані домовина / З Петром не
розрізнять... Уміла любити.
- 114A 0260 Вранці до криниці, / Ні жита жать, ні льону брать, / Ні на вечірниці,
- 114A 0260 Вранці до криниці, / Ні жита жать, ні льону брать, / Ні на вечірниці,
- 114A 0261 Ні жита жать, ні льону брать, / Ні на вечірниці, / Де дівчата з парубками
- 114A 0324 Мені їх не шкода, мені їх не жаль. / Ні на що дивиться: ті очі дівочі... / Що колись...
колись-то... Думи та печаль,
- 114A 0411 Тепер Україну / Ні москалі, ні татари – / Ніхто не воює».

- 114A 0411 Тепер Україну / Ні москалі, ні татари – / Ніхто не воює».
- 123A 0069 Мене зневажаєш? / Ні, голубко!» / І од злості
- 150A 0001 ----- / «Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі / Із нашої України!
- 150A 0001 ----- / «Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі / Із нашої України!
- 154A 0001 ----- / «Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі / Із нашої України;
- 154A 0001 ----- / «Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі / Із нашої України;
- 180A 0020 І не благай: не вимолять / Ні діти, ні жінка. / А той, щедрий та розкошний,
- 180A 0020 І не благай: не вимолять / Ні діти, ні жінка. / А той, щедрий та розкошний,
- 180A 0205 Чого ти шукаєш / Під землею? Ні, вже, мабуть, / Я не заховаюсь
- 180A 0226 Не суда просити! / Ні, то люди, живі люди, / В кайдани залиті.
- 180A 0276 Та пани пузаті, / І ні однісінької хати. / -----
- 180A 0295 Й говорить не вмиеш / По-здешньому?» – «Ба ні, – кажу, – / Говорить умію,
- 197A 0003 Багатий не знає / Ні приятні, ні любові – / Він все те наймає.
- 197A 0003 Багатий не знає / Ні приятні, ні любові – / Він все те наймає.
- 199A 0108 Чи то ж і не буде? / Ні, настане час великий / Небесної кари.
- 199A 0171 Та ще й у церкві. Гади! гади! / Чи напилися ви, чи ні / Людської крові?.. Не мені,
- 199A 0322 І пазурі розпустили... / Ні гори, ні мури / Не сховають. Розіллється
- 199A 0322 І пазурі розпустили... / Ні гори, ні мури / Не сховають. Розіллється
- 207A 0050 А в іншого сіромахи / Ні хати, ні поля, / Тільки торба, а з торбини
- 207A 0050 А в іншого сіромахи / Ні хати, ні поля, / Тільки торба, а з торбини
- 207A 0056 І за чвертку закладає – / Ні, не покидає! / Як реп'ях той, учепиться
- 207A 0124 ----- / «Ні, не така вже, підтопталась / Стара моя сила,
- 207A 0129 О бодай вас! Що то літа? / Ні, вже не до ладу... / Минулося. Іди лишень
- 207A 0211 Дивиться Ярина та нишком сміється. / «Що се йому стало? Ні їсти, ні пити – / Нічого не хоче! Чи не занедужав?
- 207A 0211 Дивиться Ярина та нишком сміється. / «Що се йому стало? Ні їсти, ні пити – / Нічого не хоче! Чи не занедужав?
- 207A 0236 Може, це з пристріту?» / «Ні, Ярино, моє серце, / Мій рожевий квіте!
- 207A 0256 І мене не стане?» / «Ні, Ярино, я не кину, / А тільки поїду
- 207A 0271 Хіба й справді не сестра я?» / «Ні, моє кохання, / Моє серце!» – «Боже ж ти мій!
- 207A 0580 І Ярина в хаті. / «Ні, не треба, мій таточку, / Не треба, Ярино, –
- 207A 0592 На чужеє поле. / Ні, Ярино, Бог не кине / І найде дружину;
- 207A 0596 Там я не загину, / Нагодують».– «Ні, Степане, / Моя ти дитино!
- 207A 0608 Не кидай нас знову. / Не покинеш?» – «Ні, Ярино!» / І Степан остався.
- 221A 0094 Щоб і мене вбили. / Ні, не вбили, а пустили / Москалям на грище!
- 221A 0252 От-от уже поховала. / Ні, встали, погані, / Із шведською прибудую...
- 221A 0343 ----- / Ні, сестриці. Не так треба. / Поки сліпі люде,
- 234A 0016 Чом віку не збавиш? / Ні, не дави, туманочку! / Сховай тільки в полі,
- 234A 0187 «А що дасте». / «Е, ні! треба знати, / Треба, дочко, лічить плату,
- 234A 0193 Так отак хіба, небого? / Ні ти нас не знаєш, / Ні ми тебе. А поживеш,
- 234A 0194 Ні ти нас не знаєш, / Ні ми тебе. А поживеш, / Роздивишся в хаті,
- 234A 0260 І восени не ночує / Ні під хатою, ні в хаті... / Кого-небудь треба сватать!
- 234A 0260 І восени не ночує / Ні під хатою, ні в хаті... / Кого-небудь треба сватать!
- 234A 0317 Щоб була вона за матір. / «Ні, Марку, ніяко / Мені матір'ю сидіти:
- 234A 0368 Може, вони догадались... / Ні, не догадались; / Вони добрі...»
- 234A 0460 Й маслосвятіє служили – / Ні, не помагало. / Старий Трохим по надвір'ю,
- 234A 0516 Чи не вмерла?» / «Ні, не вмерла, / А дуже нездужа.
- 246A 0127 Собі ж на те, що не знають / Ні діти, ні жінка! / -----
- 246A 0127 Собі ж на те, що не знають / Ні діти, ні жінка! / -----
- 250A 0096 І все те бачив, і все знаю. / Нема ні пекла, ані раю. / Немає й Бога, тільки я!
- 258A 0092 Нема добретворяючого, / Нема ні одного, / Коли вони, неситі
- 264A 0011 Повиті красою, / Ні карії оченята, / Умиті сльозою,
- 265A 0019 І людей любити, / А коли ні... то проклинать / І світ запалити!
- 266A 0089 Мої злії діти? / Не хиліться ні до кого, / Ляжте дома спати...
- 272A 0044 Пана Яна нема дома, / Ні з ким розмовляти. / А як прийшла до берега,
- 274A 0255 То мій батько. І нікому / Ні перехрестити, / Ні рук скласти. О прокляті,

- 274A 0256 Ні перехрестити, / Ні рук скласти. О прокляті, / Лукаві діти,
274A 0346 Я, дурна, й ходила, / І молилась... Ні, цигане, / Я марне молилась.
274A 0364 Діточок шукаю, / Наталоньку!.. Ні, ні, ні, ні! / Я шукаю пана.
274A 0364 Діточок шукаю, / Наталоньку!.. Ні, ні, ні, ні! / Я шукаю пана.
274A 0364 Діточок шукаю, / Наталоньку!.. Ні, ні, ні, ні! / Я шукаю пана.
274A 0364 Діточок шукаю, / Наталоньку!.. Ні, ні, ні, ні! / Я шукаю пана.
274A 0372 Стойди, проклятий!.. / Ні, не спусти. Сама його / Загризу... Чи чуєш?
006B 0028 Та не дав мені Бог / Ані щастя, ні долі. / Тільки дав мені Бог
006B 0034 Ані братика я, / Ні сестрички не знала, / Меж чужими зросла,
006B 0076 Мені однаково, чи буду / Я жить в Україні, чи ні. / Чи хто згадає, чи забуде
006B 0092 Мені однаково, чи буде / Той син молитися, чи ні... / Та неоднаково мені,
006B 0258 Хвалить тебе не перестану! / Що я ні з ким не поділю / Мою тюрму, мої кайдани!
006B 0303 Та Бога хвалити! / А довелось... Ні до кого / В світі прихилитись.
006B 0331 Тне косар, не спочиває / Й ні на кого не вважає, / Хоч і не проси.
014B 0004 Так у неволі.) До стіни / Не заговориш ні про горе, / Ні про младенческие сны.
014B 0005 Не заговориш ні про горе, / Ні про младенческие сны. / Верчуся, світу дождаю,
016B 0089 Казали: вгору не залазь. / Так ні, за князя. От і князь! / От і пишайсь тепер, княгине!
016B 0112 Людей веселити. / Так же ні. А молодії / Та карії очі
016B 0275 Чи не полюбило / Кого-небудь? Ні, нікого. / Весела гуляла,
016B 0360 І Саваофа не злякалась. / Ні, не прокинулася, спить, / А Бог хоч бачить, та мовчить,
028B 0006 Ніхто любив мене, вітав, / І я хилився ні до кого, / Блукав собі, молився Богу
029B 0050 Бодай ніколи не дивиться / На вас, прокляті! Ні, ні... / Не ви прокляті... а гетьмани,
029B 0050 Бодай ніколи не дивиться / На вас, прокляті! Ні, ні... / Не ви прокляті... а гетьмани,
050B 0028 Зносити брівоньки нізащо?.. / Ні, дівонька вона не та! / -----
050B 0036 Одежу справив, жупанину, / Та ні відсіль і ні відтіть / На ту сирітську копійчину
050B 0036 Одежу справив, жупанину, / Та ні відсіль і ні відтіть / На ту сирітську копійчину
050B 0056 А доведеться умирать? / Здихать над грішми? Ні, небоже! / Любов – господня
благодать!
050B 0208 – Чого він придибав? Нема в його хати, / Ні сестри, ні брата, нікого нема. / Чого ж
він приплентав? – А хто його зна!
050B 0208 – Чого він придибав? Нема в його хати, / Ні сестри, ні брата, нікого нема. / Чого ж
він приплентав? – А хто його зна!
050B 0212 Хоть на пожарині в своїй стороні, / Ніж в чужій в палатах. Чи чув ти? – Ба ні. / Ей,
дядечку, швидче будемо писати,
050B 0249 Все, – каже, – од Бога. / Ані охне, ні заплаче, / Неначе дитина.
057B 0022 Отак пишть. Була криниця, / Ні, не криниця, а село. / Пишть, давно колись було
057B 0056 Стою, бувало. Ані кара, / Ні муки, кайдани, / Ніже літа, сину,
057B 0081 Одежу справив, жупанину, / Та ні відсіль і ні відтіть / Купив садочок і хатину;
057B 0081 Одежу справив, жупанину, / Та ні відсіль і ні відтіть / Купив садочок і хатину;
057B 0139 Бо вже ані вина, / Ні меди, ні оковита / Не пилися, сину.
057B 0139 Бо вже ані вина, / Ні меди, ні оковита / Не пилися, сину.
057B 0264 Вседержителя святого, / А більш ні од кого. – / Преблагий був муж на світі
068B 0019 Я сам занівечив свій вік. / І ні на кого не жалкую, / І ні у кого не прошу я,
068B 0020 І ні на кого не жалкую, / І ні у кого не прошу я, / Нічого не прошу. Отак,
076B 0034 В Давидовом граді, Господом хранимим, / Засіла на стогнах. Ні, чуми нема; / А гірша
лихая та люта година
083B 0140 Такий хороший та багатий! / Уже й не бореться ні з ким, / А так собі гуляє
094B 0002 Якби зустрілися ми знову, / Чи ти злякалася б, чи ні? / Якеє тихее ти слово
095B 0026 Чого я турбуюсь? / Ані злого, ні доброго / Я вже не почую.
095B 0086 І знову в люде довелось / Проситись в найми? Ні, не знову: / Вона вже панна
покойова,
095B 0309 І ти смієшся, а я плачу, / Ба ні, не плачу, регочусь... / Дивися, як я полечу,
103B 0013 Республіку зробіть! / І все б, здавалося? А ні, / Щоб не толочили пашні...
109B 0012 Не хочіть правдоньки сказати, / А більше ні в кого спитати. / -----
114B 0031 В полі на могилі. / І байдуже? Ні, не дуже. / Бо сестри ходили
119B 0020 На світ божий не дивлюся, / Ні до кого не горнуса... / А матір стару...

- 125B 0013 Кошуленьку білу. / Ні, не білу, а червону... / Ходім погуляєм.
- 141B 0008 Що не даєш мені й досі / Ні з ким полюбитись. / Як дівчата цілуються,
- 141B 0016 Увесь вік свій дівувати, / Ні з ким не кохатись. / -----
- 146B 0034 Нема кому привітати, / Ні з ким пожуритись. / Треба було б молодому,
- 149B 0018 І довелося знов мені / Людей на старості... Ні, ні, / Вони з холери повмирили,
- 149B 0018 І довелося знов мені / Людей на старості... Ні, ні, / Вони з холери повмирили,
- 151B 0015 Хазяїнувати. / А як же ні, то я піду / Доленьку шукати.–
- 152B 0008 Що Машою звав? / Ні, не того мені шкода; / А марніє моя врода,
- 153B 0051 І найма сторожу, / Стару Рухлю. Ні, небоже, / Рухля не pomoже.
- 161B 0036 А щоб не знать було нікому, / То ще й не радився ні з ким. / А тільки сам собі гадає...
- 161B 0086 ----- / Ба ні, / А снилось восени мені,
- 161B 0097 ----- / Ба ні, втечу, та ще й заплачу. / -----
- 161B 0106 ----- / Ні, трохи треба подождать. / Воно б то так! Та от що, брате:
- 161B 0113 ----- / Е, ні, стривайте, цур не грать. / А то не буду й танцювать,
- 161B 0158 Кохатися в дітях, / Так же ні, самому треба / Себе одурити,
- 161B 0176 Думаєш убити! / Ні, старий мій чепуриться, / Аж бридко дивиться!
- 161B 0203 ----- / І з тобою нехай собі... Е, ні, нехай повинчає!.. / -----
- 161B 0214 Навчилась, нічого сказати! / Оце дитина! Ні, Настусю, / Я коло тебе захожуся
- 161B 0253 А відьма злякає?! / Ні, не зляка. (Загляда знову.) / Сердешенький.
- 161B 0351 І добра нікому / Не зробити ні на шеляг, / І притчею стати
- 173B 0013 Чи до ладу буде? / Ні, не буду чужі воли / Пасти, заганяти;
- 175B 0089 У розкоші і не будеш / Ні знати, ні чути / Його плачу всенедного...
- 175B 0089 У розкоші і не будеш / Ні знати, ні чути / Його плачу всенедного...
- 178B 0012 Маю серце широкее – / Ні з ким поділити! / Не дав еси мені долі,
- 178B 0030 Оці думи. І не ділить / Ні з ким, і нікому / Не сказати святого слова,
- 185B 0007 Того писання святого, / Святої правди ні од кого. / Та й ждати не маю од кого.
- 191B 0011 І знали, що з тебе зробити. / Прощай же, друже! Ні хвали, / Ані ганьби я не сплітаю
- 200B 0030 «Ти, душко, плачеш?» – «Хто се, я? / Ні, я не плачу...» – «Знаєш, Маню, / У городі тепер армяни,
- 205B 0020 Лили вони моря кроваві / Або за себе? Ні, за нас! / За нас, сердешних, мир палили!
- 207B 0053 І їх сльозами поливасм. / А може, й те ще... Ні, не знаю, / А так здається... сам еси...
- 207B 0074 А кров, та сльози, та хула, / Хула всьому! Ні, ні, нічого / Нема святого на землі...
- 207B 0074 А кров, та сльози, та хула, / Хула всьому! Ні, ні, нічого / Нема святого на землі...
- 218B 0057 За що? Не говорить / Ні сам сивий верхотворець, / Ні його святії –
- 218B 0058 Ні сам сивий верхотворець, / Ні його святії – / Помощники, поборники,
- 218B 0190 На шлях із гаю виглядати / Свого Алкіда. Ні, нема. / Уже й не буде. Ти сама
- 218B 0194 Сама вечерять сядеш в хаті. / Ні, не вечерять, а ридать, / Ридать, і долю проклінать,
- 218B 0215 Нема сім'ї, немає хати, / Немає брата, ні сестри, / Щоб незаплакани ходили,
- 241B 0006 Якби то й ти, дністровий цвіте... / Ні, ні! Крий Боже! Розіпнуть. / В Сибір в кайданах поведуть.
- 241B 0006 Якби то й ти, дністровий цвіте... / Ні, ні! Крий Боже! Розіпнуть. / В Сибір в кайданах поведуть.
- 244B 0008 Ой маю, маю і ноженята, / Та ні з ким, матінко, потанцювати, / Та ні з ким, серденько, потанцювати!
- 244B 0009 Та ні з ким, матінко, потанцювати, / Та ні з ким, серденько, потанцювати! / -----
- 250B 0316 Козу з козяточком женуть, / Бо дома ні на кого кинуть. / А може, Бог пошле дитину
- 268B 0061 І нагодує і огріє / Вдову і сирот.– Ні, не те, / Скажи їм ось що: – Брешуть боги,
- 290B 0011 Приснитись сон мені!.. і ти!.. / Ні, я не буду спочивати, / Бо й ти приснишся. І [в] малий
- 291B 0002 Не нарікаю я на Бога, / Не нарікаю ні на кого. / Я сам себе, дурний, дурю,
- 300B 0010 Або під тинном простягтись. / Або... Ні. Треба одружитись, / Хоча б на чортовій сестрі!
- 303B 0010 А то... нема тепер нічого... / Ні Бога навіть, ні півбога. / Псарі з псарятами царять,
- 303B 0010 А то... нема тепер нічого... / Ні Бога навіть, ні півбога. / Псарі з псарятами царять,

НІБИ 55

- 027A 0039 Піде темним гаєм... / Ніби з милим розмовляла... / А він, знай, співає,
061A 0681 Прихилилась головою / Та й ніби заснула. / «Бач, Оксано, я жартую,
061A 0901 ----- / Мудра голова, сидить собі в хуторі, ніби не знає нічого, / а дивишся – скрізь
Головатий. «Коли сам, – каже, – не
061A 1108 Попи з кадилами, з кропилом; / Громада – ніби нежива, / Анітелень... Поміж возами
061A 2370 Чого ж страшні діти? / Чого Гонта ніби краде / Або скарб ховає?
061A 2380 Кладе в темну хату, / Й не дивиться, ніби чує: / «Ми не ляхи, тату!»
150A 0141 Рвучи червоні гори-хвилі. / Пливають собі, ніби з дому, / Так, буцім гуляють,
154A 0141 Рвучи червоні гори-хвилі. / Пливають собі, ніби з дому; / Так, буцім гуляють,
180A 0341 І всі уряд поставали, / Ніби без'язики – / Анітелень. Цар цвенькає;
207A 0016 Просієш надо мною, / Ніби заговориш, / Усміхнешся... Дивлюся я –
207A 0294 І сестру і брата, / Ніби скованих докупи, / Застав батько в хаті.
207A 0301 Й вона з відрами побігла – / Ніби за водою / До криниці. А тим часом
207A 0306 Дивиться, радіє, / Приміряє, ніби знову / Старий молодіє.
207A 0356 І знов пропадає; / Ніби шапка через поле / Котиться, чорніє,
207A 0402 Та любо, та тихо, / Ніби вчора народилась... / А лютее лихо
207A 0448 А он знову шляхом / Козак іде, ніби старець, / То, бач, ради страху,
207A 0477 Мов на кобзі, на улиці / І ніби співає. / -----
234A 0203 Рада та весела, / Ніби з паном повінчалась, / Закупила села.
234A 0209 А коло дитини / Так і пада, ніби мати; / В будень і в неділю
234A 0382 Бо без неї в хаті / Якось сумно, ніби мати / Покинула хату.
234A 0390 А внучка в юпку одяглась / У Катрину і ніби йшла / До діда в гості. Засміявсь
274A 0253 Вхожу в хату. Аж щось стогне, / Ніби умирає, – / То мій батько. І нікому
016B 0146 Не тією стала. / Ніби на світ народилась – / Гралась, веселилась...
016B 0194 Заплакані очі. / А дитині ніби сниться, / Мов вимовить хоче:
016B 0321 З-за хмари тихо виступає. / І ніби гори оживають. / Дуби з діброви, мов дива,
025B 0007 Лину я, лину, думу гадаю, / І ніби серце одпочиває. / Чорніє поле, і гай, і гори,
029B 0020 А онде, онде за Дніпром, / На пригорі, ніби капличка, / Козацька церква невеличка
029B 0062 Над Трахтемировим високо / На кручі, ніби сирота / Прийшла топитися... в глибокім,
029B 0166 Сон мені приснився! / Ніби знову я на волю, / На світ народився.
046B 0055 Понад чужим полем, / І я ніби оживаю / На полі, на волі.
066B 0006 То так утну, що аж заплачу. / І ніби сам перелечу / Хоч на годину на Україну,
068B 0171 Святим дивом сяють / Храми божі, ніби з самим / Богом розмовляють,
092B 0021 І передо мною / Ніби море заступають / Широкі села
095B 0204 Як Кирик п'яний... / Ніби в хаті, / На холоді сердешна мати
108B 0009 Малую годину / Ніби серце одпочине, / З Богом заговорить...
153B 0046 Студентові. А жид старий / Ніби теє знає. / Дочку свою одиночу
179B 0003 Червона калина, / Ніби засміялась / Дівчина-дитина.
180B 0062 І вийшла ти за царину, / З хреста ніби знята. / Старці тебе цураються,
183B 0011 А серце боліло, / Ніби знало, що так буде, / Сказати не вміло.
189B 0053 Або тихесенько співає / Та ніби коси розплітає. / А потім знов кудись пішла,
200B 0090 З книжками ходить та росте. / Сама аж ніби мо[ло]діє, / І генерал собі радіє,
209B 0010 Свиною заснувши, звичайне, такий / І сон приверзеться... Ніби край могили / Пасу я
ягнята, а я ще малий;
209B 0012 Пасу я ягнята, а я ще малий; / Дивлюся, могила ніби розвернулась, / А з неї
виходить неначе козак,
209B 0025 – Дивися, дитино, оце козаки / (Ніби мені каже), – на всій Україні / Високі могили,
дивися, дитино,
209B 0043 Приснились у житі, лановий біжить, / Та б'є мене добре, і ніби проклятий / Свитину
здирає. І досі болить,
218B 0497 Без кесаря і без римлян, / І ніби заплакав / Одинокий. Мов гора та
218B 0505 А над чорним Колізеєм, / Ніби із-за диму, / Пливе місяць круглолиций.
235B 0008 Розповила, нагодувала, / Попестила; і ніби сном, / Над сином сидя, задрімала.
250B 0142 А йдучи, козеня, небога, / Ніби дитину, на руках / Хитала, бавила, гойдала,
250B 0177 Аж дивно, чудно. Гость стояв / І ніби справді засіяв. / Марія на його зирнула

- 250B 0183 А потім гостя молодого / Просила, ніби повела / Очима в кушу. Принесла
 250B 0438 Мов фараонова сторожа, / І ніби фараонам знать / Вони дають, що правда божа
 250B 0563 На лоно матерне. Небозі / Ніби полегшало. Взяла / У холодочок завела,
 292B 0080 Дере порфіру на онучі / І ніби морщить постолі, / Плете волоки, озуває,
 305B 0024 У сиві коси заплітає, / А ти ніби не добачаєш: / Дівуєш, молишся, та спиш,

НІБИТО 4

- 030A 0604 А він коня поганяє, / Нібито й не бачить. / «Постривай же, мій голубе!
 207A 0215 Ярина питає. Старому байдуже, / Нібито й не чує. «Чи жать, чи не жать, / А сіяти
 треба,— старий промовляє
 207A 0217 А сіяти треба,— старий промовляє / Нібито до себе.— Анумо вставать, / До вечерні,
 може, ще пошкандибаю.
 274A 0400 Безталанна, встала мовчки / І нібито Богу / Нишком собі помолилась

НІВРОКУ 9

- 061A 1658 Позбивали, упорались; / Козакам нівроку, / Найшли льохи, скарб забрали,
 114A 0206 Та, може, й од пана! / Ти вже виросла, нівроку, / Уже й дівувала;
 123A 0025 І спереду, й збоку. / І молода, нівроку їй, / А за молодую,
 234A 0143 Бери ж лишень та сповивай... / Ач яке, нівроку! / Неси ж в хату, а я верхи
 016B 0303 Людей недобитих. / Змолотили, нівроку їм, / За одну годину
 076B 0076 Раби рабиню привели, / Таки Вірсавію. Нівроку, / До божого царя-пророка
 095B 0022 У Київ їдьте щороку / Та сповідаєтесь, нівроку, / У схимника!..
 236B 0001 ----- / Я не нездужаю, нівроку, / А щось такеє бачить око,
 249B 0031 Нам не дадуть доцарювать. — / Почтар, нівроку, був підпилий, / Оддав сенатові
 приказ,

НІГ 1

- 192A 0061 Чи то нудьга невсипуща / Його з ніг звалила. / Чи то люди поробили

НІГДЕ 13

- 010A 0010 Ще треті півні не співали, / Ніхто нігде не гомонів, / Сичі в гаю перекликались,
 010A 0198 Козак та дівчина лежить. / Цікаві (нігде правди діти) / Підкralися, щоб ізлякать;
 030A 0153 По тім боці моря, / Нема нігде Катерини; / Та здалась на горі!..
 061A 0395 Лихо, люди, всюди лихо. / Нігде пригорнутья: / Куди, каже, хилить доля,
 061A 0891 Нехай не вадить, як не чує! / Поміж возами нігде стать: / Неначе в ірій налетіло
 061A 1624 «Що, сьогодні ляхів бачив?» / «Нігде ні одного; / А вчора було багато.
 061A 2127 Гуляють хмари; сонце спить; / Нігде не чуть людської мови; / Тільки звір виє по
 селу,
 061A 2175 Не милує, не минає / Нігде ні одного; / За титаря ляхам платить,
 061A 2266 Ні в будинку, ні в костьолі, / Нігде не осталося, / Всі полягли. Того лиха
 028B 0013 Й тепер не втік би син Марії! / Нігде невесело мені, / Та, мабуть, весело й не буде
 029B 0154 І усміхнувся сивий дід... / Бо, може, нігде правди діть, / Було таке, що й женихались,
 194B 0023 Ніколи, ніколи, / Нігде на світі! Нема слов / В далекій неволі!
 250B 0102 Святії думоньки твої? / Де ти сховаєшся? Нігде! / Огонь заключується вже, годі!

НІЖ 8

- 047A 0105 Легше, мамо, в труні лежать, / Ніж його побачить». / -----
 114A 0334 Легше, мої любі, покриться землею, / Ніж ба[чить], як другий, багатий, старий, /
 Цілує за гроші, вінчається з нею..
 180A 0012 А той нишком у куточку / Гострить ніж на брата. / А той, тихий та тверезий,
 029B 0086 Єй же богу, лучше жити, / Ніж нам на Україні. / А може, тим, що киргизи
 050B 0212 Хоть на пожарині в своїй стороні, / Ніж в чужій в палатах. Чи чув ти? — Ба ні. / Ей,
 дядечку, швидче будемо писати,
 104B 0134 І це трапляється меж нами, / Що ніж на серце наставля, / А сам цілує!.. Ожила
 187B 0035 І тих, що до хреста держали. / А потім ніж — і потекла / Свиняча кров, як та смола,
 291B 0030 Себе-таки, себе самого, / Ніж з ворогом по правді жить / І все нарікать на Бога!

НІЖЕ 10

- 221A 0039 І нікому я нічого, / Ніже злого слова, / Не сказала. Уродлива
 250A 0154 Не минайте ані титли, / Ніже тії коми, / Все розберіть... та й спитайте
 258A 0166 І сказали: «Не зривай Господь, / Ніже теє знає». / Умудріться, немудрії,
 057B 0057 Ні муки, кайдани, / Ніже літа, сину, / Тії сили не втомили...
 057B 0258 Та ласкавий... Було тобі / Ніже анікого / Не зачепить, ніже ділом,
 057B 0259 Ніже анікого / Не зачепить, ніже ділом, / Ніже яким словом.
 057B 0260 Не зачепить, ніже ділом, / Ніже яким словом. / – І талан і безталання,
 068B 0127 Весілля вмилося. Не втік / Ніже єдиний католик, / Всі полягли, мов порсята
 150B 0011 Минуло хмарно, що немає / Ніже єдиного случаю, / Щоб доладу було згадать.
 250B 0269 І од людей його? Нічого, / Ніже апостола того, / Тепер не жди. Тесляр убогий

НІЗАЩО 2

- 050B 0027 Чи вже ж їй вік продівувать, / Зносити брівоньки нізащо?.. / Ні, дівонька вона не та!
 057B 0044 Чи вік же їй продівувать? / Зносити брівоньки нізащо. / Хіба за те, що сирота?

НІКОГО 20

- 018A 0034 Пішов козак, сумуючи, / Нікого не кинув, / Шукав долі в чужім полі
 061A 0347 Сирота Ярема, сирота убогий: / Ні сестри, ні брата, нікого нема! / Попихач
 жидівський, виріс у порогу;
 061A 1649 Стали кругом ліса; / Дивляться – нема нікого... / «Ту їх достобіса!
 221A 0450 Ісправник аж просить, / Щоб нікого не пускали, / І в Чигрин доносить
 250A 0099 Та кудий німець узловатий, / А більш нікого!...» – «Добре, брате, / Що ж ти таке?»
 274A 0456 До кого ж ти прихилився? / Нікого немає!.. / До людей хились, небого,
 006B 0103 Умерла, плачучи. Давно / Не чуть нікого, де ти гралась, / Собака десь помандрувала,
 016B 0275 Чи не полюбило / Кого-небудь? Ні, нікого. / Весела гуляла,
 046B 0104 Кому яке добро зробив? / Нікого в світі, нікому в світі. / Неначе по лісу ходив!
 050B 0208 – Чого він придибав? Нема в його хати, / Ні сестри, ні брата, нікого нема. / Чого ж
 він приплентав? – А хто його зна!
 076B 0031 ----- / Не видно нікого в Іерусалимі, / Врата на запорі, неначе чума
 117B 0006 Тяжко, тяжко в світі жить / І нікого не любить, / Аксамитові жупани
 175B 0100 Побрязкали путом / Понад шляхом. І нікого / Не видно, не чути
 180B 0039 І ти осталася, небого. / І не осталося нікого / З тобою дома. Наготи
 212B 0016 Огнем любові, хто такий? / Ти сирота, нема нікого, / Опріче праведного Бога.
 244B 0002 Ой маю, маю я оченята, / Нікого, матінко, та оглядати, / Нікого, серденько, та
 оглядати!
 244B 0003 Нікого, матінко, та оглядати, / Нікого, серденько, та оглядати! / -----
 244B 0005 Ой маю, маю і рученята... / Ніко[го], матінко, та обнімати, / Нікого, серденько, та
 обнімати!
 244B 0006 Ніко[го], матінко, та обнімати, / Нікого, серденько, та обнімати! / -----
 291B 0009 Себе-таки, себе самого, / А більше, бачиться, нікого? / -----

НІКОЛИ 33

- 061A 0405 А сироті щоб не снилась, / Не снилась ніколи! / Тяжко, нудно розказувать,
 061A 2268 Всі полягли. Того лиха / Не було ніколи, / Що в Умані робилося.
 274A 0146 Не просплюсь. / Я вже ніколи не просплюсь. / Отак де-небудь і загину
 274A 0189 І досі п'яна!.. / І вже ніколи не просплюся, / Бо я вже й Бога не боюся
 006B 0009 На сій зубоженій землі? / Ніколи, братія, ніколи / З Дніпра укупі не п'ємо!
 006B 0009 На сій зубоженій землі? / Ніколи, братія, ніколи / З Дніпра укупі не п'ємо!
 029B 0049 А ви? ви, гори, оддали!!!... / Бодай ніколи не дивиться / На вас, проклятіі! Ні, ні...
 038B 0002 У Києві на Подолі / Було колись... І ніколи / Не вернеться, що діялось,
 057B 0297 Було, не спочине / Ніколи він. А в неділю / Або в яке свято
 057B 0385 В нас на Україні. / Та й ніколи не створиться / На всім світі, брате!
 068B 0116 Таки в домашньому костьолі. / Вони ляхи були. Ніколи / Нічого кращого сам Бог
 076B 0233 Бо де нема святої волі, / Не буде там добра ніколи. / Нащо ж себе таки дурить?
 092B 0004 Про тебе, воленько моя, / Оце нагадую. Ніколи / Ти не здавалася мені

- 135B 0016 Я знов буду зеленіти, / А ви вже ніколи / Не вернетесь на волю,
 161B 0070 А чому ти й досі / Ніколи не вплетеш кісники / Оті, що тітка привезла?..
 161B 0200 ----- / То піп і не вінчатиме ніколи, як не вмітимеш! / -----
 178B 0006 Мабуть, мені не вернутись / Ніколи додому? / Мабуть, мені доведеться
 178B 0015 Молодої долі! / Не давав еси ніколи, / Ніколи! ніколи!
 178B 0016 Не давав еси ніколи, / Ніколи! ніколи! / Не дав серця молодого
 178B 0016 Не давав еси ніколи, / Ніколи! ніколи! / Не дав серця молодого
 188B 0013 Що це ж та молодость моя. / Мені здається, що ніколи / Воно не бачитиме волі,
 189B 0009 А ми малими розійшлись / Та вже й не сходились ніколи. / Мене по волі і неволі
 194B 0010 Забирають, не вертають / Ніколи нічого! / І не благай, бо пропаде
 194B 0022 Не розкажеться нікому / Ніколи, ніколи, / Нігде на світі! Нема слов
 194B 0022 Не розкажеться нікому / Ніколи, ніколи, / Нігде на світі! Нема слов
 196B 0010 Забирають, не вертають / Ніколи нічого, / І не благай, бо пропаде
 207B 0023 Я бачив пекло... Там неволя, / Робота тяжкая, ніколи / І помолитись не дають.
 215B 0003 Чи то літа ті, летячи, / Розбили душу? Чи ніколи / Й не жив я з нею, живучи
 250B 0079 Хітон полатаний додолу / Тихенько зсунувся. Ніколи / Такої божої краси
 250B 0197 – Во Іудеї не було,– / Промовив гость,– того ніколи, / Що нині узриться. Равві,
 250B 0346 Сховалося, і смеркло в полі. / І диво дивнее! ніколи / Ніхто не бачив і не чув
 250B 0597 То вдвох собі й ходили в школу / І вчилися вкупочці. Ніколи / Ані пограється з дітьми,
 295B 0015 Не жди весни – святої долі! / Вона не зійде вже ніколи / Садочок твій позеленить,

НІКОМУ 33

- 030A 0346 Бодай же вас, чорні брови, / Нікому не мати, / Коли за вас таке лихо
 061A 1458 Їде собі, люльку курить, / Нікому ні слова. / А за ним німий Ярема.
 061A 1535 Ніхто не боронить. / Та й нікому: осталися / Діти та собаки –
 061A 2497 Попіл гайдамаки, / І нікому помолитись, / Нікому заплакати.
 061A 2498 І нікому помолитись, / Нікому заплакати. / Один тільки брат названий
 114A 0170 І я вас лякаю, бо те лихо знаю, / Бодай його в світі нікому не знати – / Того, що я знаю... Минуло, дівчата!
 197A 0017 Ворушиться лихо. / Не завидуй же нікому, / Дивись кругом себе,
 199A 0176 Твої волі. Люта зла / Не дієш без вини нікому. / Молюся, Господи, помилуй,
 221A 0038 Любили й вітали. / І нікому я нічого, / Ніже злого слова,
 221A 0120 Й зотліла у хаті, / Бо нікому в Батурині / Було поховати.
 274A 0254 Ніби умирає,– / То мій батько. І нікому / Ні перехрестити,
 006B 0252 І жалем серце запеклось, / Що нікому мене згадати! / Дивлюсь – твоя, мій брате, мати,
 038B 0016 А єдвабном застилає / І нікому не звертає. / -----
 046B 0104 Кому яке добро зробив? / Нікому в світі, нікому в світі. / Неначе по лісу ходив!
 050B 0173 А зять пішов у москалі. / Не жаль було його нікому, / Та ще й сміялись у селі!
 073B 0001 ----- / Та не дай, Господи, нікому, / Як мені тепер, старому,
 083B 0026 Байстрюк собі, та ще й убогий, / Так і нікому не до його, / Стоїть собі, як той...
 095B 0119 Та про байстрюк отих ледачих, / Хоть і нікому їх не жаль, / Розказую та плачу.
 103B 0029 Приборканих, воронам / І не сказав нікому. / -----
 161B 0035 Самому в дурнях побувати. / А щоб не знати було нікому, / То ще й не радився ні з ким.
 161B 0168 Повік проклинати, / Будеш плакати, і нікому / Ті сльози старечі
 161B 0335 Три дні, три ночі не вставав, / Нікому й слова не сказав / І не пожалувавсь нікому.
 161B 0336 Нікому й слова не сказав / І не пожалувавсь нікому. / -----
 161B 0350 Розкидати, розточити, / І добра нікому / Не зробити ні на шеляг,
 161B 0355 У холодній хаті / Під кожухом, і нікому / Хату затопити
 161B 0405 І рідня і діти / Єсть у його, а нікому / Хрест постановити.
 172B 0007 Не найду, втоплюся, / Та не продамся нікому, / В найми не наймуся.
 178B 0030 Оці думи. І не ділить / Ні з ким, і нікому / Не сказати святого слова,
 194B 0021 Бо горе словами / Не розкажеться нікому / Ніколи, ніколи,
 207B 0072 За дивнії твої діла? / Отим-бо й ба! Хвали нікому, / А кров, та сльози, та хула,

218В 0298 Моліться правді на землі, / А більше на землі нікому / Не поклоніться. Все брехня –
250В 0494 То с'як, то так прийшли додому. / Бодай не довелось нікому / Узріть такеє.
Благодать!

287В 0009 І не кленись, і не молись / Нікому в світі! Збрешуть люде, / І візантійський Саваоф

НІКУДИ 2

020А 0104 Прокинулись ляшки-панки – / Нікуди втікати! / Прокинулись ляшки-панки

024А 0076 Прокинулись ляшки-панки – / Нікуди втікати! / Прокинулись ляшки-панки

НІКЧЕМНИЙ 1

266В 0048 Почують люде. І той плач, / Нікчемний, довгий і поганий, / Межи людьми во притчу стане,

НІКЧЕМНИМ 1

109В 0007 В оцій незамкнутій тюрмі, / Понад оцим нікчемним морем / Нудити світом? Не говорить,

НІКЧЕМНІ 1

308В 0003 Моя сусідонько убога, / Вірші нікчемні віршувать, / Та заходиться риштувать

НІЛ 1

250В 0481 – Ходім, – сказала та й пішла / На Ніл сороченята прати / В дорогу синові. Паслась

НІЛІ 1

250В 0423 ----- / У Нілі скупанеє спить / В пелюшках долі, під вербою,

НІЛУ 1

250В 0432 Щоб хоч укритися вночі. / З-за Нілу сфінкси, мов сичі, / Страшними мертвими очима

НІМА 1

045А 0067 Послухає моря, що воно говорить, / Спита чорну гору: «Чого ти німа?» / І знову на небо, бо на землі горе,

НІМЕЦЬ 8

221А 0384 Москалика або німця. / А москаль та німець / І там найдуть хлібець.

250А 0098 Немає й Бога, тільки я! / Та кущий німець узловатий, / А більш нікого!..» – «Добре, брате,

250А 0102 «Нехай скаже / Німець. Ми не знаєм». / Отак-то ви навчаєтесь

250А 0105 У чужому краю! / Німець скаже: «Ви моголи». / «Моголи! моголи!»

250А 0109 Онучата голі. / Німець скаже: «Ви слав'яне». / «Слав'яне! слав'яне!»

250А 0122 І по-своєму глаголять, / Як німець покаже / Та до того й історію

250А 0129 І заговорили / Так, що й німець не второпа / Учителі великий,

250А 0176 А вам тепер вадить. / І на Січі мудрий німець / Картопельку садить,

НІМЕЦЬКИЙ 1

180А 0272 Чи то турецький, / Чи то німецький, / А може, те, що й московський.

НІМЕЦЬКИМИ 1

095В 0059 Як цей правитель?.. Другий год, / Як він з німецькими плугами / Забрався голий в цей куток.

НІМЕЦЬКИХ 1

180А 0527 Московською блекотою / В німецьких теплищах / Заглушені!.. Плач, Украйно!

НІМЕЦЬКІ 2

- 221A 0280 Так кацапів закрепила / У німецькі кайдани – / Хоч лягай та й засни.
250A 0049 І сонця-правди дозрівать / В німецькі землі, не чужії, / Претесея знову!.. Якби взять

НІМЕЦЬКІЙ 1

- 199A 0059 Що не дав ти потонути / В німецькій пучині / Нашій правді. Твоє море

НІМЕЦЬКОГО 1

- 173A 0060 Ох, якби то... Вміла б мати / З німецького поля / Своім діточкам закликать

НІМЕЦЬКОМУ 1

- 250A 0127 Добре заходились / По німецькому показу / І заговорили

НІМІЄ 1

- 218B 0060 Помощники, поборники, / Кастрати німіе! / -----

НІМІЙ 1

- 061A 1459 Нікому ні слова. / А за ним німий Ярема. / Зелена діброва,

НІМІМ 3

- 274A 0004 І думу тяжкую мою / Німим стінам передаю. / Озовітесея ж, заплачте,
189B 0015 Чомусь тепер мені, старому, / Здавалось темним і німим, / Таким, як я тепер,
старим.
239B 0031 Мов сарна з гаю, помайнують. / Німим отверзуться уста; / Прорветься слово, як вода,

НІМІМИ 1

- 061A 0413 Та не з братом, не з сестрою – / З німими стінами / На чужині... А поки що–

НІМІХ 1

- 237B 0021 Убогих, нищих... Возвеличу / Малих отих рабов німих! / Я на сторожі коло їх

НІМІ 1

- 111B 0031 Неначе люде подуріли, / Німі на панщину ідуть / І діточок своїх ведуть!...

НІМІЄ 4

- 123A 0127 Мати дивиться на неї, / Од злості німіє; / То жовтіє, то синіє;
150A 0125 Достала, зикнула, встає – / І на ножах в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає,
154A 0125 Достала, зикнула, встає... / І на списах в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає,
025B 0002 Сонце заходить, гори чорніють, / Пташечка тихне, поле німіє, / Радіють люде, що
одпочинуть,

НІМІЇ 4

- 274A 0006 Озовітесея ж, заплачте, / Німії, зо мною / Над неправдою людською,
038B 0081 Іде чернець у келію / Меж стіни німії / Та згадує літа свої,
230B 0018 Та мовчки чухали чуби. / Німії, подлії раби! / Підніжки царськії, лакеї
292B 0032 Храми, кумирні, олтарі. / Раби німії поклонялись. / Жидам сердешним заздро стало,

НІМІЛА 1

- 114A 0112 А іноді усміхалась, / Плакала, німіла... / «Чого ж плачеш, моє серце?» –

НІМІЛИ 2

- 061A 0657 Довго-довго тільки «серце» – / Та й знову німіли. / «Годі, пташко!»
061A 2460 Як ляхи конали, як Сміла горіла. / Сусіди од страху, од жалю німіли. / І мені,
малому, не раз довелось

НІМОТА 2

- 199A 0017 ----- / Отак німота запалила / Велику хату. І сім'ю,
199A 0232 І шляхом військо, мов гадуки. / За герцогинями німота; / Хто з соколами на руках,

НІМОТІ 2

- 169A 0030 Степи мої запродані / Жидові, німоті, / Сини мої на чужині,
196A 0026 Престолові-отечеству / Та німоті плата. / Нехай, брате. А ми будем

НІМОТОЮ 1

- 061A 0273 З ордою, з султаном, / З німотою... Було колись... / Та що не минає?

НІМОЮ 1

- 108B 0016 Розстилає туман сивий, / І тьмою німою / Оповиє тобі душу,

НІМФА 1

- 207A 0013 Як у того Нуми / Тая німфа Егерія, / Так ти, моя зоре,

НІМЦЯ 1

- 221A 0383 А може, й посадять, / Москалика або німця. / А москаль та німець

НІМЦЯМИ 1

- 250A 0204 Повести за віком, / За німцями, недоріку, / Сліпую каліку.

НІМЧИКИ 2

- 199A 0024 Пожар загасили. / А німчики пожарище / Й сирот розділили.
269A 0003 За те, що москалі його забули, / У дурні німчики обули / Великомудрого гетьмана.

НІСЕНІТНИЦЮ 1

- 175B 0026 Та, знай, на сонце позирали, / Та нісенітницю верзли. / Звичайне, хлопці. А дівчата,

НІХТО 65

- 010A 0010 Ше треті півні не співали, / Ніхто нігде не гомонів, / Сичі в гаю перекликались,
016A 0044 Зійде сонце – утру сльози, / Ніхто й не побачить. / Вітре буйний, вітре буйний!
019A 0023 День і ніч воркує; / Ніхто його не питає, / Не знає, не чує.
020A 0023 Як мала дитина. / Ніхто її не рятує... / Козачество гине,
024A 0023 Як мала дитина. / Ніхто її не рятує... / Козачество гине,
027A 0016 Защобече на калині – / Ніхто не минає. / Чи багатий, кого доля,
030A 0072 Вернулася – і раденька, / Що ніхто не бачив. / Не журиться Катерина
030A 0536 Його б'ють і лають, закують в неволю, / Та ніхто про матір на сміх не питає; / А
Йвася питають, заранне питають,
045A 0056 Старий заховавсь / В степу на могилі, щоб ніхто не бачив, / Щоб вітер по полю слова
розмахав,
045A 0072 Що море говорить, де сонце ночує – / Його на сім світі ніхто не приймає; / Один він
між ними, як сонце високе,
047A 0062 Обоє раденькі... / Ніхто того не побачить, / Ніхто не питає:
047A 0063 Ніхто того не побачить, / Ніхто не питає: / «Де ти була, що робила?»
047A 0073 Як голубка без голуба, / А ніхто не чує... / -----
047A 0217 До схід сонця, ранісінько, / Щоб ніхто не бачив... / Рости ж, серце-тополенько,
052A 0040 Тяжко-важко сиротині, / А ніхто не бачить... / Тільки ворог, що сміється...
061A 0757 Тихесенько, гарнесенько, / Щоб ніхто не бачив / Ні дівочі дрібні сльози,
061A 1225 Та що з того, що високі? / Ніхто їх не знає, / Ніхто щиро не заплаче,
061A 1226 Ніхто їх не знає, / Ніхто щиро не заплаче, / Ніхто не згадає.
061A 1227 Ніхто щиро не заплаче, / Ніхто не згадає. / Тільки вітер тихесенько
061A 1451 Палають, палають. / Байдуже, ніхто й не гляне, / Сміються та лають
061A 1534 Гризуть шляхту, клюють очі; / Ніхто не боронить. / Та й нікому: осталися
061A 2359 Поніс Гонта дітей своїх, / Щоб ніхто не бачив, / Де він синів поховав

- 061A 2419 Зрівняв землю, покритв дерном / Щоб ніхто не бачив, / Де полягли Гонти діти,
061A 2462 І мені, малому, не раз довелось / За титаря плакати. І ніхто не бачив, / Що мала дитина у куточку плаче.
- 113A 0006 Пливе човен, води повен, / Ніхто не спиняє, / Кому спинить – рибалоньки
114A 0012 Коли нема щастя, нема талану, / Нема кого й кинуть, ніхто не згадає, / Не скаже хоть на сміх: «Нехай спочиває,
114A 0368 Любиць, кого знає. Я б тебе сховав / Далеко! далеко! щоб ніхто не знав, / Щоб ніхто не бачив, де витає доля,
114A 0369 Далеко! далеко! щоб ніхто не знав, / Щоб ніхто не бачив, де витає доля, / Моя доля, моє щастя,
114A 0412 Ні москалі, ні татари – / Ніхто не воює». / «А я чула, що ляхи йдуть».
- 123A 0197 На стан голий подивиться... / І ніхто не знає / Того дива, що твориться
150A 0131 Козацтво сміливе літає. / Ніхто на світі не втече! / Огонь запеклих не пече.
154A 0131 Козацтво сміливе літає. / Ніхто на світі не втече; / Огонь запеклих не пече.
171A 0013 Старче малосилий, / Ніхто й слова не промовить, / Ніхто й не покаже,
171A 0014 Ніхто й слова не промовить, / Ніхто й не покаже, / Де ти стояв. Чого стояв.
173A 0169 Помарніла, скалічила, / Ніхто й не пізнає. / Та й кому там пізнавати
173A 0210 Москаля-салдата, / Мого сина?...» Ніхто не чув, / Ніхто і не бачив.
173A 0211 Мого сина?...» Ніхто не чув, / Ніхто і не бачив. / Сидить вона, не йде в село,
180A 0115 І краю немає! / Ніхто його не добає / І не розруйнує...
192A 0069 Не доблагав... Поховали, / Ніхто й не заплаче! / -----
198A 0009 Чи гола, то й гола. / Та ніхто не докучає / І не розважає –
198A 0012 Чого болить і де болить, / Ніхто не питає. / Удвох, кажуть, і плакати
198A 0016 Не потурай: легше плакати, / Як ніхто не бачить. / -----
234A 0018 Сховай тільки в полі, / Щоб ніхто не знав, не бачив / Мосі недолі!..
234A 0223 Тяжко-важко плаче; / І ніхто того не чує, / Не знає й не бачить,
246A 0067 Воно не прошене, не дане, / Ніхто й не возьме за своє, / Не поведе тебе в кайданах.
250A 0008 На розпуттях велелюдних, / І ніхто не бачить, / І не бачить, і не знає
256A 0012 Не осталося; і здається, / Що ніхто й ногою / Не ступив там, а згадаєш,
006B 0050 Та й додому пішли, / І ніхто не згадає, / Нас тут триста як скло!
006B 0346 За решоткою задавить, / Хреста ніхто не поставить. / І не пом'яне.
016B 0403 А підвести нема кому, / Ніхто й не загляне / До грішного болящого
028B 0005 Й на нашій славній Україні. / Ніхто любив мене, вітав, / І я хилився ні до кого,
057B 0109 Але такого, мій єдиний, / Такого лютого ніхто, / Ніхто і здалека не бачив,
057B 0110 Такого лютого ніхто, / Ніхто і здалека не бачив, / Як я, лукавий. А тим часом
092B 0061 Тихесенько-тихо, / Щоб ніхто і не побачив... / Та й більше нічого.
095B 0052 За зиком та за сміхом / Ніхто й не бачив, як проїхав / Той управитель, лях ледачий.
095B 0160 Опріч пана, у світлицю / Ніхто не вступає, / Сам і їсти їй приносить,
147B 0019 Пасуться коні, не виходить / Ніхто загнуть, нагодувать, / Неначе люди тії сплять.
147B 0038 Та й ті під хатами лягли. / Ніхто не вийшов вранці з хати, / Щоб їх, сердешних, поховати,
147B 0043 Село зеленіє. / Ніхто в його не заходить, / Тільки вітер віє
185B 0013 А їм неначе рот зашито, / Ніхто й не гавкне, не лайне, / Неначе й не було мене.
189B 0055 А потім знов кудись пішла, / Ніхто не знає, де поділась, / Занапастилась, одуріла.
194B 0076 І мене на Україні / Ніхто не згадає! / -----
218B 0324 І ви молилися, та вас / Ніхто не милує. Не вмють / Вас і помиловать гаразд!
250B 0081 Такої божої краси / Ніхто не узрить! Злая ж доля / Колючим терном провела,
250B 0347 І диво дивнеє! ніколи / Ніхто не бачив і не чув / Такого дива. Аж здогнув

НІЧ 33

- 019A 0022 Чого серце, мов голубка, / День і ніч воркує; / Ніхто його не питає,
047A 0071 Не сказало – осталася, / День і ніч воркує, / Як голубка без голуба,
061A 0276 Було, далахта, знай, чваниться, / День і ніч гуляє / Та королем коверзує...
061A 0598 Бо я далеко / Сю ніч мандрую, / Виглянь же, пташко,
061A 0949 Та з батьком Максимом / Сю ніч погуляєм, / Ляхів погойдаєм,
061A 1248 Текла-червоніла. / І день, і ніч гвалт, гармати; / Земля стогне, гнеться;

- 061A 1296 Червонив ти синє, та не напоїв; / А сю ніч уп'єшся. Пекельнеє свято / По всій Україні
сю ніч зареве;
- 061A 1297 А сю ніч уп'єшся. Пекельнеє свято / По всій Україні сю ніч зареве; / Потече багато,
багато-багато
- 114A 0408 Серед степу одпочину».. / «Хіба сю ніч кинеш? / Хіба зараз?..» – «Я жартую.
- 150A 0105 Хрещеної тії мови. / І ніч стрепенулась: / Не бачила стара мати
- 154A 0105 Хрещеної тії мови. / І ніч стрепенулась. / Не бачила стара мати
- 169A 0010 «Молилася, турбувалась, / День і ніч не спала, / Малих діток доглядала,
- 173A 0083 Лихої пригоди. / І день, і ніч працювала, / Подушне платила...
- 173A 0122 З дрібними сльозами. / Де на ніч ставали, / Сторожу давали,
- 173A 0165 І в село вже не верталась, / День і ніч сиділа / Коло коворот. А літо
- 173A 0206 Крізь сльози дивилась. / І день, і ніч дивилася / Та й стала питати:
- 180A 0383 Город озирати. / Там ніч, як день. Дивлюся: / Палати, палати
- 180A 0500 Посилала мати / На цілу ніч працювати, / На хліб заробляти.
- 199A 0296 ----- / І цілу ніч бенкетовали / Ченці, барони... всі пили
- 199A 0351 І трапезували / І день і ніч, аж попухли. / Малою сім'єю
- 221A 0317 Два дива твориться. / Сю ніч будуть в Україні / Родиться близнята.
- 221A 0470 А він же трудився! / І день і ніч побивався / Та в дурні й убрався.
- 250A 0006 Тільки я, мов окаянный, / І день і ніч плачу / На розпуттях велелюдних,
- 014B 0001 ----- / Не спалося, а ніч, як море, / (Хоч діялось не восени,
- 033B 0021 В Криму за Україну. / Як мандрували день і ніч, / Як покидали запорожці
- 046B 0092 А понеділок?.. Друже-брате! / Ще прийде ніч в смердячу хату, / Ще прийдуть думи.
Розіб'ють
- 046B 0097 І все на світі проженуть. / І спинять ніч. Часи літами, / Віками глухо потечуть.
- 095B 0145 Аж до палат, під тином сіла / І ніч цілісіньку сиділа / Та плакала. Уже з села
- 158B 0006 А як прийде нудьга в гості / Та й на ніч засяде, / Отойді мене, мій друже,
- 218B 0118 Святії ідоли. Горить / І день і ніч перед Пенатом / Святий огонь. Радіє мати:
- 272B 0016 – До якоїсь чорнобривки / Всю ніч майнували. / – Чи ти ж, коню, будеш пити
- 301B 0001 ----- / І день іде, і ніч іде. / І голову схопивши в руки,
- 305B 0011 Недвига серцем; спала день / І спала ніч. А кругом тебе / Творилося, росло, цвіло,

НІЧЕНЬКИ 1

- 043B 0002 Ой стрічечка до стрічечки / Мережаю три ніченьки, / Мережаю, вишиваю,

НІЧЕНЬКУ 1

- 016B 0182 Впасти не давала. / І всю ніченьку над нею / Витала, не спала.

НІЧИМ 2

- 180A 0129 Латану свитину з каліки знімають, / З шкурою знімають, бо нічим обуть / Княжат
недорослих; а он розпинають
- 180B 0041 З тобою дома. Наготи / Старої нічим одягти / І витопить зимою хату.

НІЧИЧИРК 1

- 010A 0121 Орда мов ріже. Мов скажені, / Летять до дуба... Нічичирк... / Схаменулись нехрещені,

НІЧКА 1

- 030A 0336 Кого – щастя, кого – сльози, / Все нічка покрила. / Всіх покрила темнісінька,

НІЧ-МАТИ 2

- 020A 0095 Поки сонце зайде, / А ніч-мати дасть пораду – / Козак ляха знайде».
- 024A 0067 Поки сонце зайде, / А ніч-мати дасть пораду – / Козак ляха знайде».

НІЧОГІСІНЬКО 1

- 295B 0020 Не прийде випустить... Сиди / І нічогісінько не жди!.. / -----

НІЧОГО 88

- 027A 0101 А хвилі на той бік ідуть та ревуть. / А може, я й темний, нічого не бачу, / Злая доля, може, по тім боці плаче,
- 030A 0009 А дівчина гине... / Якби сама, ще б нічого, / А то й стара мати,
- 030A 0278 А воно, як янгелятко, / Нічого не знає, / Маленькими ручицями
- 030A 0553 Надувся вітер; як повіє – / Нема нічого: скрізь біліє... / Та тільки лісом загуло.
- 057A 0014 Не питали б, за що проклинаю долю, / Чого нуду світом? «Нічого робить», – / Не сказали б на сміх...
- 061A 0003 Куди ж воно ділось? Відкіля взялось? / І дурень, і мудрий нічого не знає. / Живе... умирає... Одно зацвіло,
- 061A 0081 Високі могили – / Більш нічого не осталося, / Та й ті розривають;
- 061A 0803 Панове, ради! Поміркуєм, / Тепер з ним нічого робить. / Запалим церкву!»
- 061A 0901 ----- / Мудра голова, сидить собі в хуторі, ніби не знає нічого, / а дивишся – скрізь Головатий. «Коли сам, – каже, – не
- 061A 1005 ----- / Оце то так! Вчистив, нічого сказати: і до ладу, і правда. / Добре, далєбі, добре! Що хоче, то так і втне. Спасибі,
- 061A 1066 Оженився, зажурився – / Нічого немає; / У ряднині ростуть діти,
- 061A 1187 Кляли схизмата, розпинали, / Кляли, що нічого вже взять. / А гайдамаки мовчки ждали,
- 061A 1313 Іде собі наш Ярема, / Нічого не бачить; / Одна думка усміхнеться,
- 061A 1465 І лютеє горе – / Все пропало, все! Нічого / Не знає, не бачить,
- 114A 0156 «Воно мале ще, дитина, / Нічого не знає». / Угадала стара мати,
- 114A 0326 Що колись... колись-то... Думи та печаль, / А більше нічого не мав я й не маю, / А з грішми такими тяжко в світі жить.
- 114A 0377 Петро стоїть коло неї, / Нічого не бачить – / Тільки сльози Мар'янині;
- 207A 0018 Усміхнешся... Дивлюся я – / Нічого не бачу... / Прокинуся... серце плаче –
- 207A 0212 «Що се йому стало? Ні їсти, ні пити – / Нічого не хоче! Чи не занедужав? / Братику Степане, що в тебе болить?» –
- 207A 0658 Що очей не маю, / Що нічого того в світі / Не бачу й не знаю...
- 221A 0038 Любили й вітали. / І нікому я нічого, / Ніже злого слова,
- 221A 0203 Є чим поживиться? / Чи чортма й тепер нічого? / -----
- 221A 0303 Древности шукати / У могилах... бо нічого / Уже в хаті взяти;
- 221A 0405 Розумні ви люди, / А нічого не знаєте! / То понаставляли
- 221A 0468 Трохи не сказився! / Що нічого, бачиш, взяти, / А він же трудився!
- 234A 0424 Три свічечки; а Маркові / І собі нічого / Не принесла: не купила,
- 250A 0042 Великих слов велику силу, / Та й більш нічого. Кричите, / Що Бог создав вас не на те,
- 274A 0074 ----- / Співуча, нічого сказати. / Якби собі таку достать,
- 006B 0247 На марне поле. Хоч би рута, / А то нічого не зійшло! / І я згадав своє село.
- 016B 0093 Мов ряст весною уночі. / Засхнеш, не знатимеш нічого, / Не знатимеш, як хвалять Бога,
- 016B 0363 Гріхам великим потурає. / Не чуть нічого. Час минає. / А потім крик, а потім гвалт,
- 016B 0367 Почули сови. Потім знову / Не чуть нічого. І в той час / Скирти і клуня зайнялись,
- 026B 0028 Нема в мене хати! / Не дав мені Бог нічого!.. / І хлинули сльози,
- 026B 0048 Умер би, орючи на ниві, / Нічого б на світі не знав. / Не був би в світі юродивим.
- 028B 0023 Святії вітри принесли, / Та й більш нічого. Так-то, люде, / Хотілося б. Та що й гадать...
- 033B 0025 Взяли з собою матер божу, / А більш нічого не взяли, / І в Крим до хана понесли
- 050B 0141 Промовив двічі: – Боже! Боже! – / Та й більш нічого. / Од цариці
- 050B 0243 Христа ради просить! / Нічого, знай, своє пиши / Та перед людьми не брешти.
- 057B 0136 Таки й досі ще не знаю, / Не знаю нічого. / Знаю тільки, що тверезий.
- 057B 0228 А Максимові кривому / Нічого не вадить; / Шкандибає на милиці
- 057B 0280 А не розказали / Тобі люде там нічого?.. / Вже повимирали
- 068B 0015 Старий промовив.– Все од Бога! / Од Бога все! А сам нічого / Дурний не вдіє чоловік!
- 068B 0021 І ні у кого не прошу я, / Нічого не прошу. Отак, / Мій сину, друже мій єдиний,
- 068B 0059 Та за ралом спотикатись, / А більш нічого / Не повинен знати невольник.
- 068B 0117 Вони ляхи були. Ніколи / Нічого кращого сам Бог / Не бачив на землі великій,

- 072В 0012 Там би я... Та шкода й гадки, / Не буде нічого. / Як же його у неволі
076В 0140 І Бог і люде прокленуть!..– / Не допомгло-таки нічого. / Отак царевичі живуть.
076В 0213 Блукає по світу одна, / Нічого з ворогом не вдіє. / Так отакії-то святії
088В 0002 Ну що б, здавалося, слова... / Слова та голос – більш нічого. / А серце б'ється –
ожива,
092В 0062 Щоб ніхто і не побачив... / Та й більше нічого. / А я, доленько, в неволі
095В 0063 Пустив по світу з байстрюками, / Отже й нічого! А жонатий / І має двоє діточок,
095В 0178 Той правитель... а все-таки / Не вдіє нічого, / Хоч заріж її, та й годі,
104В 0018 І голій, і босий, / Та на волі, й більш нічого / У Бога не просить.
104В 0104 Тільки сльози лити! / Більш нічого. Нудно йому / На чужому полі!
111В 0005 Здається – кращого немає / Нічого в Бога, як Дніпро / Та наша славная країна...
149В 0002 І знов мені не привезла / Нічого почта з України... / За грішніі, мабуть, діла
161В 0063 А вона, моя голубка, / Нічого не знає. / Мов кошеня на припічку
161В 0213 ----- / Навчилась, нічого сказати! / Оце дитина! Ні, Настусю,
161В 0371 А вже на городі / Не осталося нічого, / Свині та телята
175В 0057 Та в тюрму захвасували... / Та й більше нічого. / -----
175В 0095 Тільки глянула на його... / Та й більше нічого. / -----
180В 0002 У нашім раі на землі / Нічого кращого немає, / Як тая мати молодая
180В 0032 Що тільки й дива там було, / А більше не було нічого. / Щаслива!..
185В 0035 На чорнім вороні-коні! / А більш нічого я не знаю, / Хоч я за це і пропадаю
185В 0052 ----- / Нічого, друже, не журися! / В дулевину себе закуй,
189В 0018 І бачиться, в селі убогім, / Мені так бачиться, нічого / Не виросло і не згнило,
194В 0010 Забирають, не вертають / Ніколи нічого! / І не благай, бо пропаде
194В 0026 Немає слов, немає слюз, / Немає нічого. / Нема навіть кругом тебе
194В 0067 Або хоч надію / Пошли в душу... бо нічого, / Нічого не вдію
194В 0068 Пошли в душу... бо нічого, / Нічого не вдію / Убогою головою,
196В 0010 Забирають, не вертають / Ніколи нічого, / І не благай, бо пропаде
200В 0145 В саду та арію якусь / Мугикав стиха. Більш нічого / Петрусь не бачив. А небога
200В 0226 Я генерала отруїв, / А ви не знаєте нічого!»-- / Взяли Петруся молодого
207В 0074 А кров, та сльози, та хула, / Хула всьому! Ні, ні, нічого / Нема святого на землі...
218В 0021 Та на ворону на хресті / На кладовищі. Більш нічого / З тюрми не видно. Слава Богу
218В 0311 Свою підложницю в супруги, / Хоча й підтоптану. Нічого, / Аби з-під кесаря. А в
кого
218В 0314 Сестру благоволили взяти / У свій гарем. І се нічого. / На те він Бог, а ми під Бога
218В 0357 У Афіни Юпітера. / Дурна, більш нічого! – / І нищечком помолилась
230В 0058 ----- / Більш нічого / Не викроїлось, і драму
235В 0019 І усміхнулася небога, / Проснулася – нема нічого... / На сина глянула, взяла
236В 0021 Та візантійство прославлять, / Та й більше, бачиться, нічого. / -----
241В 0013 Подай їй долю на сім світі / І більш нічого не давай. / Та не бери її весною
250В 0268 І ждеш і ждатимеш од Бога / І од людей його? Нічого, / Ніже апостола того,
272В 0007 В того чорнобривця, / Беру коня, та й нічого – / Веду до криниці.
273В 0009 Подай любов, сердечний рай! / І більш нічого не давай! / -----
276В 0014 Дівча заквітчанеє спить... / Дріадам нічого робить / Перед такою красотою,
303В 0009 Була б сестра! і був би брат! / А то... нема тепер нічого... / Ні Бога навіть, ні півбога.
304В 0018 І вас не стане,– будяки / Та кропива – а більш нічого / Не виросте над вашим трупом.

НІЯКО 1

- 234А 0317 Щоб була вона за матір. / «Ні, Марку, ніяко / Мені матір'ю сидіти:

НІЯКОГО 2

- 265А 0027 І сліду не кинуть / Ніякого, однаково, / Чи жив, чи загинув!
094В 0005 Тойді б промовила мені? / Ніякого. І не пізнала б. / А може б, потім нагадала,

НІЯКОЇ 3

- 265А 0010 Доле, де ти! Доле, де ти? / Нема ніякої, / Коли доброї жаль, Боже,
265А 0030 Доле, де ти, доле, де ти? / Нема ніякої! / Коли доброї жаль, Боже,

161В 0199 ----- / І п'ятої, і шостої, ніякої не хочу. / -----

НО 1

246А 0112 Людей... не негрів... а таких / Таки хрещених... но простих. / Ми не гішпани; крий нас, Боже,

НОВЕ 5

199А 0061 Нашій правді. Твоє море / Слав'янськеє, нове! / Зтого вже буде повне,
033В 0027 І в Крим до хана понесли / На нове горе-Запорожжя. / -----
218В 0156 І тихим, добрим, кротким словом / Благовістив їм слово нове, / Любов, і правду, і добро,
250В 0701 З своїми дітками пішов / В Єрусалим на слово нове, / Поніс лукавим правди слово!
268В 0067 Не ветхе[є], не древле слово / Розтленнеє, а слово нове / Меж людьми криком пронесе

НОВЕНЬКИМ 1

266А 0098 «Благоденствіє, указом / Новеньким повите». / Іди ж здоров, та не забудь

НОВЕНЬКІЙ 1

030А 0075 І гадки не має – / У новенькій хустиночці / В вікно виглядає.

НОВЕНЬКОЮ 1

234А 0125 Дитина сповита – / Та й не туго, й новенькою / Свитиною вкрита;

НОВІЄ 1

250В 0254 Сокиру, молот і кують / Кайдани новіє. Уб'ють, / Заріжуть вас, душеубійці,

НОВИЙ 12

171А 0057 До старого плуга / Новий леміш і чересло. / І в тяжкі упруги...
256А 0083 Розпадеться кара. / І повіє огонь новий / З Холодного Яру.
258А 0259 ----- / Псалом новий Господеві / І нову славу
264А 0021 І прокленеш Бога. / Не цвіти ж, мій цвіте новий, / Нерозвитий цвіте,
266А 0092 А я піду четвертий год / Новий зустрічати; / Добридень же, новий годе
266А 0093 Новий зустрічати; / Добридень же, новий годе / В торішній свитині,
175В 0035 А лановий і не шукає, / Мов і не бачить. Не новий / Оцей лукавий лановий.
218В 0068 Пошли мені святее слово, / Святої правди голос новий! / І слово розумом святим
218В 0335 Помолилась. А кумир той, / Юпітер той новий, / Ось побач, якеє свято
218В 0369 Ще й до щогли прикована – / Не неофіт новий, / А апостол великого
218В 0375 ----- / – Псалом новий Господеві / І нову славу
218В 0406 На неофітах. А твій син, / Єдиний твій! Апостол новий, / Перехрестившись, возгласив:

НОВИМ 5

207А 0639 І на тихому Дунаю / Новим кошем стали; / Як цариця по Києву
258А 0040 Твої блага чистим серцем, / Псалмом тихим, новим. / -----
033В 0033 Хоч позволив хан на пісках / Новим кошем стати, / Та наказав запорожцям
218В 0302 Перед Нероном, / Перед Юпітером новим, / Молились вчора сенатори
230В 0029 Ми діждемося Вашінгтона / З новим і праведним законом? / А діждемося-таки колись.

НОВИМИ 1

256А 0036 Людоїдами лихими, / З новими ляхами. / Не сховаєте! над яром

НОВИНКА 1

067В 0003 Звичайне, нишком. Нумо знову / Поки новинка на основі. / Старинку божу лицювать.

НОВИНУ 1

016В 0426 Отам мені і розказала / Стара черниця новину. / Що в монастир до їх зайшла

НОВИХ 3

180А 0351 О отечестві, здається, / Та нових петлицях, / Та о муштрах ще новіших!..
250А 0209 Навчається, як дітей тих / Нових доглядати. / Покажуть!.. за науку,
292В 0082 Плете волоки, озуває, / І у кедрових стін нових / Про батькове осля питає.

НОВІ 2

256А 0031 Чи то засадили / Нові кати? Щоб до тебе / Люди не ходили
258А 0056 Срамотою свої люди, / І вороги нові / Розкрадають, як овець, нас

НОВІЇ 1

076В 0189 «Гой, гоя, гоя! / Новії покої / Нумо лиш квітчати,

НОВІЙ 9

123А 0020 Серед села вдова жила / У новій хатині, / Білолиця, кароока
180А 0484 І заклав столицю / В новій рясі. Подивися: / Церкви та палати!
268А 0022 І мене в сем'ї великій, / В сем'ї вольній, новій, / Не забудьте пом'янути
274А 0039 Додому йдучи, молодиця: / «Ой у новій хаті / Полягали спати,
076В 0229 Пострижемося ж у лакеї / Та ревносно в новій лівреї / Заходимось царів любити.
173В 0034 Як положать отамана / В новій хаті спати, / Заголосить, як та мати,
243В 0012 У рушничку та в хустині / Захована в новій скрині. / -----
250В 0200 Равві великого глаголи / На ниві сіються новій! / І виростуть, і пожнемо
292В 0076 В кедровій / В новій палаті цар не спить, / Не їсть, не п'є, не гомонить.

НОВІШИХ 1

180А 0352 Та нових петлицях, / Та о муштрах ще новіших!.. / А потім цариця

НОВОБРАНЦІ 1

006В 0275 ----- / Рано-вранці новобранці / Виходили за село,

НОВОБРАНЦЯ 1

292В 0049 Дивилися та дивувались / На новобранця чабани / Та промовляли, що й вони

НОВОГО 1

218В 0342 Радій лиш, небого. / Ще не знаєш ти нового / Ласкавого Бога.

НОВОЇ 3

061А 2409 Сука мати не придбала / Нової постелі. / Без васильків і без руги
234А 0309 І жолоби викотили / З нової комори. / Скрізь порання: печуть, варять,
068В 0131 Упоравшись, пішли шукати / Нової хати, і найшли / Зелену хату і кімнату

НОВОМУ 2

192А 0080 ----- / На новому хресті хустку / Вітер розвіває,
095В 0227 Як була я пані / В новому жупані, / Паничі лицялись,

НОВУ 3

199А 0002 Запалили у сусіда / Нову добру хату / Злі сусіди; нагрілися
250В 0238 Несе з торбиною на плечах / Нову коновочку старий. / Спродать би то та молодій
286В 0016 А кропилом будем, брате, / Нову хату вимітати! / -----

НОВУЮ 3

258А 0260 Псалом новий Господеві / І новую славу / Воспоєм честним собором,
173В 0030 Як понесуть товариша / В новую світлицю, / Загомонять самопали,
218В 0376 – Псалом новий Господеві / І новую славу / Воспоєм честним собором,

НОГАМИ 6

- 030A 0324 Затопчу неволю / Босими ногами! / Тоді я веселий,
 061A 0170 Не втерпіла, ударила / Старими ногами. / А я дивлюсь, поглядаю
 061A 2443 Давно те минуло, як тими шляхами, / Де йшли гайдамаки, малими ногами / Ходив я,
 та плакав, та людей шукав,
 061A 2486 На ті шляхи, що я міряв / Малими ногами. / -----
 207A 0096 Старий грає, примовляє, / Ногами тупцює. / -----
 207A 0627 Простали ми в Україні / Вольними ногами; / А на тихому Дунаю

НОГАХ 1

- 274A 0054 В свитині латаній дрожала / Якась людина. На ногах / І на руках повиступала

НОГИ 16

- 030A 0223 Заридала Катерина, / Та бух йому в ноги: / «Прости мені, мій батечку,
 061A 0515 Молилася. / Що боліли ноги; / На панщину не ходила,
 061A 1265 Іде смутний, невеселий, / Ледве несуть ноги. / Може, дівчина не любить,
 061A 1926 «Ще, ще! / Хоч погану! Самі ноги носять». / -----
 180A 0188 Людей не чуть, не знать і сліду / Людської страшної ноги. / І вороги, й невороги,
 180A 0541 Медвідь виліз, ледве-ледве / Переносить ноги. / Та одутий, аж посинів,
 207A 0569 І голову йому змила, / І ноги умила, / І в сорочці тонкій білій
 234A 0305 Знай, бігає, а самого / Ледве ноги носять. / Скрізь гармидер та реготня,
 234A 0433 Ввійшла в хату. Катерина / Їй ноги умила / Їй полудновать посадила.
 234A 0454 Зледащіла, нездужаю / І на ноги встати. / Тяжко, Катре, умирати
 274A 0115 Вона ж не спала, не журилась, / Сиділа, ноги устромила / В гарячий попіл. Виступав
 274A 0440 Поклонилась Маріулі / За науку в ноги, / Попрощалась з циганами,
 014В 0032 Пішов я, брате, зароблять. / І де вже ноги не носили, / Поки ті гроші заробив.
 057В 0378 Опускаючи відерце; / А я... я за ноги / Вхопив його, та й укинув
 120В 0015 А із Криму чоловік / Ледве ноги доволік. / Воли поздыхали,
 156В 0042 Положили ті клейноди / Попенкові в ноги. / Иди, Петре, в Межигор'я

НОГОЮ 3

- 047A 0165 А за другий – серед степу / Тупне кінь ногою, – / Коли живий козаченько,
 207A 0439 «Он, бачиш, кінь осідланий / Тупає ногою / Під козаком; а онде йде
 256A 0012 Не осталося; і здається, / Що ніхто й ногою / Не ступив там, а згадаєш,

НОГУ 1

- 057В 0218 Повернено з одставкою. / Бачиш, праву ногу / Чи то ліву підстрелено...

НОЖА 5

- 061A 1395 Чом я не сторукий? / Дайте ножа, дайте силу, / Муки ляхам, муки!
 180A 0393 Пролито людської – / І без ножа. По тім боці / Твердиня й дзвіниця,
 029В 0099 Ще гіршими стали, / Без ножа і автодафе / Людей закували
 187В 0030 Та чарки в руки не дають / Або ножа, а то б зарані / Гарненко з лиха б напились,
 218В 0421 Христові воїни святіє! / І без огня, і без ножа / Стратеги божії воспрянуть.

НОЖАМИ 5

- 061A 0946 Будете панами, / Та, як ми, з ножами, / З ножами святими,
 061A 0947 Та, як ми, з ножами, / З ножами святими, / Та з батьком Максимом
 061A 2484 Де ходили гайдамаки / З святими ножами, / На ті шляхи, що я міряв
 171A 0072 Може... може... а меж тими / Меж ножами рута / І барвінок розів'ється –
 068В 0146 Чого хотілося мені? / Ходив три года я з ножами, / Неначе п'яний той різник.

НОЖАХ 1

- 150A 0125 Достала, зикнула, встає – / І на ножах в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає,

НОЖЕМ 9

- 027A 0043 Поки вийде злодій на шлях погулять / З ножем у халяві, – піде руна гаєм, / Піде та замовкне – нащо щебетать?
- 061A 1629 Зате ж їх і били, / І я й батько святим ножем; / А мати нездужа,
061A 2172 Не ріже – лютує: / З ножем в руках, на пожарах / І днює, й ноче.
061A 2243 Бо не я вбиваю, / А присяга». Махнув ножем – / І дітей немає!
061A 2540 Хто додому, хто в діврову, / З ножем у халяві, / Жидів кінчать. Така й досі
014B 0058 Ще не світало. Я в палати / Пішов з ножем, не чув землі... / Аж панича вже одвезли
068B 0165 Вже на світ займалось, / Вийшов я з ножем в халяві / З Броварського лісу,
095B 0222 У парі з матір'ю! – і страх – / З ножем окровленим в руках / І приспівувала . . . . .
218B 0451 Не громом праведним, святим / Тебе уб'ють. Ножем тупим / Тебе заріжуть, мов собаку,

НОЖЕНЯТА 2

- 114A 0048 Обідране; ледви-ледви / Несе ноженята... / (Достеменний син Катрусі.)
244B 0007 ----- / Ой маю, маю і ноженята, / Та ні з ким, матінко, потанцювати,

НОЖІ 9

- 061A 0321 А тим часом гайдамаки / Ножі освятили. / -----
061A 0863 Протиліччю ночі Маковія, / Як ножі святили.) / Людей не чуть; через базар
061A 1170 «Нехай ворог гине! / Беріть ножі! Освятили». / Ударили в дзвони,
061A 1399 Тряслось та мліло!» / «Добре, сину, ножі будуть / На святе діло.
061A 1402 Ходім з нами у Лисянку / Ножі гартувати!» / «Ходім, ходім, отамане,
061A 2492 Україну та й замовкли – / Ножі пощербилі. / Нема Гонти; нема йому
171A 0064 Може, зійдуть, і виростуть / Ножі обоюдні, / Розпанахають погане,
200B 0213 І разом стихли на минуту. / Приїхали: ножі беруть, / І генерала розчиняють,
250B 0389 Маленьких діточок своїх! / Ножі солдати сполоскали / В дитячій праведній крові!

НОР 1

- 180A 0228 В кайдани залиті. / Із нор золото виносять, / Щоб пельку залити

НОРИ 1

- 230B 0087 Аж за Байкал; загляну в гори, / В вертепи темні і в нори, / Без дна глибокії, і вас –

НОСИВ 3

- 061A 1293 «Ой Дніпре мій, Дніпре, широкий та дужий! / Багато ти, батьку, у море носив / Козацької крові; ще понесеш, друже!
029B 0082 «Блукав я по світу чимало, / Носив і свиту і жупан... / Нащо вже лихо за Уралом
250B 0467 З ціпочком тихо попід тином: / Носив у город шапличок / Продасть. Йому медяничок,

НОСИВ-ЕСИ 1

- 278B 0033 Текучи в землю половчана, / Носив-еси на байда[ка]х / На половчан, на Кобяка

НОСИЛА 3

- 221A 0137 Мене мати ще сповиту / На руках носила, / Як їхала Катерина
274A 0301 Через яр ходила / Та воду носила, / Коровай сама бгала,
274A 0320 Попід вікнами з старцями. / І байстряг носила / За плечима. Щоб привчались...

НОСИЛА-НОСИЛА 1

- 234A 0344 На молебствіє Варварі. / Носила-носила, / Кіп із вісім заробила

НОСИЛИ 2

- 014B 0032 Пішов я, брате, зароблять. / І де вже ноги не носили, / Поки ті гроші заробив.
050B 0230 І в косі був, бо й москалі / Тойді, бач, носили / Сиві коси з кучерями

НОСИЛО 2

- 016A 0006 Воно знає, де мій милий, / Бо його носило, / Воно скаже, синє море,
189B 0011 Мене по волі і неволі / Носило всюди. Принесло / На старість ледве і додому.

НОСИТИ 4

- 137B 0072 Не мені тепер, старому, / Булаву носити. / Нехай носить Наливайко
146B 0008 Аксамитові жупани / На ріллі носити. / А піду я, одружуся
178B 0028 Тяжко мені, Боже милий, / Носити самому / Оці думи. І не ділить
207B 0034 Мов мишенята. Я до школи – / Носити воду школярам. / Брати на панцину ходили,

НОСИТЬ 13

- 030A 0117 По садочку ходить, / На рученьках носить сина, / Очиці поводить:
030A 0543 Одна його доля – чорні бровенята. / Та й тих люде заздрі не дають носить. / -----
045A 0074 Один він між ними, як сонце високе, / Його знають люде, бо носить земля; / А якби
почули, що він, одинокий,
173A 0141 Пішла в найми, за хліб черствий / Жидам носить воду. / Бо хрещені не приймають:
221A 0027 Всього мені понадає / І на руках носить... / А з гетьманом як прийдуть
221A 0033 І гетьман бере на руки, / Носить і цілує. / Отак-то я в Суботіві
234A 0341 У міщанки стала, / Найнялася носить воду, / Бо грошей не стало
246A 0150 Кайдани кувати, / Як і носить!.. і як плести / Кнути узловаті –
016B 0226 Ненагодоване і босе, / Сорочечку до зносу носить. / Спеклося, бідне, на жару.
050B 0240 Над покойними. Й хавтури / З школярами носить. / А в пилипівку, сірома,
117B 0008 Аксамитові жупани / Одинокій носить. / Полюбилась би я,
137B 0073 Булаву носити. / Нехай носить Наливайко / Козакам на славу.
270B 0005 Та аж похилився... / Кому воно пиво носить? / Чому босе ходить?..

НОСОМ 1

- 161B 0040 Уже сміялися над ним! / Вони цю страву носом чують. / .....

НОСЯТЬ 2

- 061A 1926 «Ще, ще! / Хоч погану! Самі ноги носять». / -----
234A 0305 Знай, бігас, а самого / Ледве ноги носять. / Скрізь гармидер та реготня,

НОТАБЕНЕ 1

- 218B 0277 Із бронзи кесаря. До того / Так, нотабене, додали, / Що бронзовий той кесар буде

НОТАХ 1

- 308B 0048 Мишам на снідання. А потім / Співали б прозу, та по нотах, / А не як-небудь... Друже мій,

НОЧІ 34

- 020A 0073 ----- / Вже не три дні, не три ночі / Б'ється пан Трясило.
020A 0120 Заспівали козаченьки / Пісню тії ночі, / Тії ночі кривавої,
020A 0121 Пісню тії ночі, / Тії ночі кривавої, / Що славою стала
024A 0045 ----- / Вже не три дні, не три ночі / Б'ється наш Трясило.
024A 0092 Заспівали козаченьки / Пісню тії ночі, / Тії ночі кровавої,
024A 0093 Пісню тії ночі, / Тії ночі кровавої, / Що славою стала
030A 0033 Там і заночує. / Не дві ночі карі очі / Любо цілувала,
057A 0033 Виливало, як уміло, / За темні ночі, / За вишневий сад зелений,
061A 0366 Що плаче, сміється, і мре, й оживає, / Святим духом серед ночі / Понад ним витає.
061A 0752 Мої чорноброві, / Не розкажу против ночі, / А то ще присниться.
061A 0862 По всій Україні / Против ночі Маковія, / Як ножі святити.)
061A 2284 Живих поховали. / До самої ночі ляхів мордували; / Душі не осталося. А Гонта кричить:
114A 0381 І серед дня лихо роблять. / А що ж серед ночі? / «Не плач, серце, єсть у мене
123A 0199 Того дива, що твориться / Серед ночі в гаї, / Тільки вітер з осокою

- 173A 0228 На могилі орел, / На могилі серед ночі / У козака вийма очі,
178A 0006 Засіяли карі очі – / Зорі серед ночі, / Білі руки простяглися –
178A 0036 Укоротить свої темні, / Тяжкі мені ночі!.. / Бо я вдень не одинока –
199A 0148 І вольний розум окував / Кайданами лихої ночі!.. / Прозріте, люди, день настав!
207A 0489 З Дніпрового гирла широкого впливали, / Серед ночі темної, / На морі синьому
234A 0234 Не зна Марко, як в колісці / Часом серед ночі / Прокинеться, ворухнеться –
246A 0049 В сльозах удов'їх. А дівочих, / Пролитих тайно серед ночі! / А матерних гарячих сльоз!
- 265A 0001 ----- / Минають дні, минають ночі, / Минає літо, шелестить
272A 0003 В високих палатах / Та й понесла серед ночі / У Дніпрі скупати.
272A 0010 Та впливи русалкою / Завтра серед ночі, / А я вийду гуляти з ним,
153B 0030 Мов змальована сиділа / До самої ночі / Перед вікном і втирала
161B 0251 Я не побоюся, / Серед ночі помандрую. / А відьма злякає?!
- 161B 0334 Вернувся сотник мій додому, / Три дні, три ночі не вставав, / Нікому й слова не сказав
- 178B 0020 Поєднати! – Минулися / Мої дні і ночі / Без радості, молодії!
180B 0014 Тепер їй любо, любо жити. / Вона серед ночі встає, / І стереже добро своє,
194B 0001 ----- / Лічу в неволі дні і ночі / І лік забуваю.
196B 0001 ----- / Лічу в неволі дні і ночі / І лік забуваю:
200B 0188 Не їла три дні й не пила, / Вернувшись з прощі. І три ночі / Не спала; впали карі очі,
218B 0508 І мир первозданний / Одпочив на лоні ночі. / Тільки ми, Адаме,
218B 0521 Живущою силою / Сила ночі оживила. / Встала, походила

НОЧУВАЛА 2

- 030A 0424 Було й таке, що під тином / З сином ночувала... / -----
030A 0469 Де ж Катруся блудить? / Попідтинню ночувала, / Раненько вставала,

НОЧУВАЛИ 4

- 061A 1022 панове громадо! / Ночували гайдамаки / В зеленій діброві,
061A 1026 Сідлані, готові, / Ночували ляшки-панки / В будинках з жидами,
061A 1042 Сліпий Волох знову: / «Ночували гайдамаки / В зеленій діброві».
125B 0022 В Переп'яті гайдамаки / Нишком ночували. / До схід сонця у Фастові

НОЧУВАТИ 8

- 030A 0520 А не пустять, то й надворі / Будем ночувати. / Під хатою заночуєм,
030A 0523 Сину мій Іване! / Де ж ти будеш ночувати, / Як мене не стане?
221A 0101 І в тій хаті поставили / Царя ночувати, / Як вертався із-під Полтави.
221A 0168 «Смеркається. Полетимо / Ночувати в Чуту. / Як що буде робитися,
221A 0174 І в купочці на дубочку / Ночувати сіли. / -----
272A 0052 Та не дійшла, довелося / В Дніпрі ночувати. / І незчулась, як зуспіли
029B 0162 А потім Богу помоливсь, / Пішов у хату ночувати. / А місяць хмарою повивсь.
136B 0012 Щоб не знали батько й мати, / Де ми будем ночувати. / Одружилась, заховалась,

НОЧУВАТЬ 2

- 030A 0431 Тоді не питайте, за що люде лають, / За що не пускають в хату ночувать. / Не питайте, чорнобриві,
250B 0501 Все, все, сплюндровано. В руїні / Їм довелося ночувать. / В ярк Марія до криниці

НОЧУЄ 8

- 010A 0065 І хто їй розкаже, і хто теє знає, / Де милий ночує: чи в темному гаю, / Чи в бистрім Дунаю коня напова,
045A 0010 Попідтинню сіромаха / І днює й ночує; / Нема йому в світі хати,
045A 0065 Спочине на сонці, його запитає, / Де воно ночує, як воно встає; / Послухає моря, що воно говорить,
045A 0071 Тому, хто все знає, тому, хто все чує: / Що море говорить, де сонце ночує – / Його на сім світі ніхто не прийма;

- 061A 2173 З ножем в руках, на пожарах / І днює, й ночує. / Не милує, не минає
 234A 0259 Уже Марко чумакує / І восени не ночує / Ні під хатою, ні в хаті...
 234A 0466 Катерина коло неї / І днює й ночує. / А тим часом сичі вночі
 016B 0018 Як у полі на могилі / Вовкулак ночує, / А сич в лісі та на стрісі

НОЧУЮ 1

- 114A 0328 А з грішми такими тяжко в світі жить. / Під тином ночую, з вітром розмовляю, / Соромляться люди у хату пустить

НОЧУЮТЬ 1

- 030A 0088 Що москалі вертаються, / Та в неї ночують; / «В тебе дочка чорнобрива,

НОШУ 1

- 095B 0002 Неначе цвяшок, в серце вбитий, / Оцю Марину я ношу. / Давно б списать несамовиту,

НУ 27

- 010A 0201 Коли подивляться, що вбитий, – / З переполоху ну втікати! / -----
 020A 0082 Зібрав шляхту всю докупи / Та й ну частувати. / Зібрав Тарас козаченьків
 024A 0054 Зібрав шляхту всю докупи / Та й ну частувати. / Зібрав Тарас товариство
 061A 0317 Полигалися з жидами, / Та й ну руйнувати. / Руйнували, мордували,
 061A 0484 «Браво! браво! Охрестили. / Ну, за таке чудо / Могоричу, мості-пане!
 061A 0684 А ти й справді плачеш. / Ну, не плач же, глянь на мене: / Завтра не побачиш.
 061A 0848 Згадаєш – заплачеш. / Ну, хоч глянем на Чигирин, / Колись-то козацький.
 061A 0960 ----- / Ну, та дарма; утни ще яку-небудь. Ану лишень про / батька Максима ушквар.
 061A 1013 ----- / І вішати, і мордувати! Добре ей-богу, добре! Ну, це / так! Далєбі, дав би карбованця, якби був не пропив учора!
 061A 1015 так! Далєбі, дав би карбованця, якби був не пропив учора! / Шкода! Ну, нехай стара в'язне, більше м'яса буде. / Поборгуй, будь ласкав, завтра оддам. Утни ще що-небудь
 061A 1046 І гич не до речі. / «Ну лиш іншу, старче божий!» – / З возами на плечач
 061A 1422 «Ні, погано!» / «Ну, хіба Бідую?» / «І це не так».
 061A 1427 Записали. / «Ну, Галайдо, / Поїдем гуляти.
 061A 1637 Подивився: «Спасибі вам!» / «Ну, хлопці, в дорогу! / Та чуєте? Без гомону.
 061A 1772 ----- / «Добре! добре! Ну, до танців, / До танців, кобзарю!»
 207A 0180 А ти як думаєш, небоже? / Ну думай, коли хочеш знать, / Де лучше лихом торгувать,
 221A 0201 Й є чим розговіться! / Ну, а в твоїй Московщині / Є чим поживиться?
 221A 0208 На яку це? На ковану? / Ну, вже наробила... / -----
 272A 0056 Та до неї, ухопили, / Та й ну з нею гратись, / Радісінькі, що піймали,
 274A 0061 Коло огню, і руки гріла / На самім полум'ї. «Ну, так! / Оженився неборак!» –
 014B 0070 Так что же, / Ну, вот теперь и приколи. / -----
 050B 0162 ----- / Отак по-вашому! Ну, годі ж, / Нехай собі і не живуть...
 050B 0170 То ми й до вечора не кончим. / Ну, де той безталанний зять? / -----
 088B 0001 ----- / Ну що б, здавалося, слова... / Слова та голос – більш нічого.
 104B 0058 Наглядів, клятий! Панські очі! / Та й ну гостинці засилать. / Так і гостинців брать не хоче,
 161B 0050 Сивими пустує,– / Ну, звичайне, як дитина / Пестує старого.
 292B 0097 Чабан співає,– на войну...– / Саул прочумався, та й ну, / Як той москаль, у батька, в матір

НУДИ 1

- 161B 0262 ----- / «Не ходи, не нуди, не залищайся, / Не сватай, не піду, не сподівайся».

НУДИЛА 1

- 200B 0192 Щось, ходя, шепче, сміючись. / Аж тиждень так собі нудила, / А потім трути розвела

НУДИЛИСЬ 1

207В 0056 (Бо без твоєї, Боже, волі / Ми б не нудились в раї голі). / А може, й сам на небесі

НУДИТИ 2

109В 0008 Понад оцим нікчемним морем / Нудити світом? Не говорить, / Мовчить і гнеться,
мов жива,

161В 0358 І вимести... по смітнику / Ходити, нудити, / Поки пугач над стріхою

НУДИТЬ 8

010А 0059 Чи винен той голуб, що сокіл убив? / Сумує, воркує, білим світом нудить, / Літає,
шукає, дума – заблудив.

018А 0006 Утопився б молоденький, / Щоб не нудить світом, / Утопився б – тяжко жити,

030А 0445 А за віщо, Боже милий! / За що світом нудить? / Що зробила вона людям,

045А 0008 Він їм тугу розганяє, / Хоть сам світом нудить. / Попідтинню сіромаха

047А 0079 Не співає – сиротою / Білим світом нудить: / Без милого батько, мати –

061А 0255 «Так... якесь ледащо...» / Тяжко, важко нудить світом, / Не знаючи за що.

067В 0028 Буду віршувати, / Нудить світом, сподіватись / У гості в неволю

068В 0160 Думав сам себе зарізати, / Щоб не нудить світом. / І зарізав би, та диво,

НУДНО 9

061А 0406 Не снилась ніколи! / Тяжко, нудно розказувати, / А мовчать не вмію.

061А 1475 Ви змиєте горе; / Змийте його... тяжко! Нудно! / І синього моря,

180А 0045 В неділю і в будень. / А вам нудно! жалкуєте! / Єй-богу, не чую.

194А 0001 ----- / Чого мені тяжко, чого мені нудно, / Чого серце плаче, ридас, кричить,

207А 0185 Я їх чимало попоїв, / І досі нудно, як згадаю! / Коли здобудеш, принесеш,

036В 0020 Й не такі, як я, дармо співають. / І чудно й нудно, як поміркую, / Що часто котяться
голови буї

091В 0005 ----- / І досі нудно, як згадаю / Готический с часами дом;

104В 0104 Тільки сльози лити! / Більш нічого. Нудно йому / На чужому полі!

104В 0110 Світ божий не милий. / Нудно йому на чужині, / І добро остило!

НУДЬГА 5

061А 2507 Умер неборака. / Нудьга його задавила / На чужому полі,

192А 0060 Молодую силу, / Чи то нудьга невсипуща / Його з ніг звалила.

083В 0068 Ти насміялась... Стало жаль / Тобі його... Нудьга, печаль / І сором душу оступила,

090В 0003 Оце мене на чужині / Нудьга і осінь. Боже милий, / Де ж заховатися мені?

158В 0005 Згадай мене, брате. / А як прийде нудьга в гості / Та й на ніч засяде,

НУДЬГИ 4

068В 0181 І малого знаку / Нудьги тії не осталося, / Мов переродився...

156В 0073 Сидячи в неволі, / Та й умер з нудьги. Остило / Волочить кайдани.

200В 0049 ----- / З нудьги із двору погуляти / Якось, задумавшись, пішла,

234В 0008 Чи з ким іншим мизкаєшся / З нудьги та з похмілля. / Горнись лишень ти до мене,

НУДЬГОЮ 3

030А 0314 Ні долі, ні волі! / З нудьгою та з горем / Жупан надівають,

061А 1595 Тяжко-важко сіромасі / Боротись з нудьгою. / Догнав своїх. Боровиків

173А 0074 І не одна... Та все ж тяжко... / З горем та нудьгою / Пішла вона до сусідів

НУДЬГУ 4

191В 0006 Прощай, убогий Кос-Арале. / Нудьгу заклятую мою / Ти розважав-таки два літа.

191В 0015 Не знаю, може, й нагадаю / Нудьгу колишню колись! / -----

196В 0022 Мої літа, моє добро, / Мою нудьгу, мої печалі, / Тії незриміі скрижали,

207В 0019 І, повиваючи, співала, / Свою нудьгу переливала / В свою дитину... В тім гаю,

НУЖДА 1

207В 0027 Ще молодую, у могилу / Нужда та праця положила. / Там батько, плачучи з дітьми

НУЖУ 3

057А 0014 Не питали б, за що проклинаю долю, / Чого нужу світом? «Нічого робить», – / Не сказали б на сміх...

046В 0030 Як канаю я в неволі, / Як я нужу світом. / Слухай, брате, та научай

116В 0015 У червоних черевиках... / Я світом нужу. / Без розкоші, без любові

НУМ 1

061А 1777 Земля гнеться. «Нумо, Гонто!» / «Нум, брате Максиме! / Ушкваримо, мій голубе,

НУМА 2

276В 0002 Колись-то ще, во время оно, / Помпій Нума, римський цар, / Тихенький, кроткий государ,

276В 0019 Кленучи доленьку свою, / Повісилась. А мудрий Нума / І на дівча і на цвіти

НУМИ 1

207А 0012 Пречистая!.. Ти витасш... / Як у того Нуми / Тая німфа Егерія,

НУМО 7

061А 1776 Пішли по базару. / Земля гнеться. «Нумо, Гонто!» / «Нум, брате Максиме!

067В 0001 ----- / А нумо знову віршувать. / Звичайне, нишком. Нумо знову

067В 0002 А нумо знову віршувать. / Звичайне, нишком. Нумо знову / Поки новинка на основі.

067В 0006 А сиріч... як би вам сказать, / Щоб не збрехавши. Нумо знову / Людей і долю проклинать.

076В 0190 Новії покої / Нумо лиш квітчати, / Гостей сподіватись».

104В 0037 То й буде з мене . . . . / Нумо знов. / Покинув матір і господу,

136В 0009 Прийди, серце, пригорнися. / Нумо, серце, лицятися / Та поїдем вінчатися,

НУТЕ 1

061А 1358 Або есаулом. / Гуляй, сину! нуте, діти!» / І діти майнули

НЯНЬКИ 1

304В 0014 Роздавить вашого кумира, / Людськії шашелі. Няньки, / Дядьки отечества чужого!

O 99

- 010A 0049 ----- / Така її доля... О Боже мій милий! / За що ж ти карасш її, молоду?
010A 0077 «Журись», – каже думка, жалю завдає. / О Боже мій милий! така твоя воля, / Таке її щастя, така її доля!
061A 0339 ----- / О Боже мій милий! / Тяжко жить на світі, а хочеться жить:
061A 0345 Або чорнобрива в гаю заспіває... / О Боже мій милий, як весело жить! / -----
061A 1031 Цить лишень! Здається, дзвонять. Чуєш?.. Ще / раз... о!.. / -----
061A 1303 «Ні жиди, ні ляха», а в степах України – / О Боже мій милий – блисне булава!» / ----
--
061A 2024 Тяжко було! Я думала: / «О Боже мій милий! / Він сирота – хто без мене
114A 0336 Цілує за гроші, вінчається з нею... / О Боже! мій Боже! Волею своєю / Розбий мое тіло і душу розбий».
150A 0076 ----- / «О милий Боже України! / Не дай пропасти на чужині,
154A 0077 ----- / «О милий Боже з України! / Не дай пропасти на чужині,
180A 0202 Під землею... Подивлюся... / О люде поганій! / Де ти взявся? Що ти робиш?
180A 0252 Чи, може, навки в серці поховав? / О, не ховай, брате! Розсип їх, розкидай! / Зійдуть, і ростимуть, і у люди вийдуть!
180A 0350 Здалека не чути – / О отечестві, здається, / Та нових петлицях,
180A 0352 Та нових петлицях, / Та о муштрах ще новіших!.. / А потім цариця
180A 0436 Наказним гетьманом! / О Боже наш милосердий! / О царю поганій.
180A 0437 О Боже наш милосердий! / О царю поганій. / Царю проклятий, лукавий,
199A 0048 Ізекіїлем. / І – о диво! трупи встали / І очі розкрили,
199A 0237 Мов гад у ірій, поспіша! / О чеху! Де твоя душа?? / Дивись, що сили повалило –
199A 0311 І молитву діє: / «О Господи милосердий, / Що я заподіяв
199A 0326 Крові! крові з дітей ваших! / О горе! о горе! / Онде вони! в ясних ризах.
199A 0326 Крові! крові з дітей ваших! / О горе! о горе! / Онде вони! в ясних ризах.
207A 0036 Й на тім світі любитиму...» / О мій тихий світе, / Моя зоре вечірняя!
207A 0128 Так розворушили. / О бодай вас! Що то літа? / Ні, вже не до ладу...
207A 0247 Я не сестра? Хто ж оце я? / О Боже мій, світе! / Що тут діять? Батька нема,
207A 0250 А він занедужав, / Та ще й умре. О Боже мій! / А йому байдуже,
221A 0353 Гора над Чигрином. / О!.. Сміється і ридає / Уся Україна!
234A 0365 За що поважають? / О Боже мій милосердний! / Може, вони знають...
246A 0161 З московської чаші московську отруту! / О друже мій добрий! друже незабутий! / Живою душею в Україні витай,
258A 0258 І розіб'є дітей твоїх / О холодний камінь. / -----
266A 0006 Окрадають добрі думи, / О холодний камінь / Розбивають серце наше
274A 0058 І довгі коси в реп'яхах / О поли бились в ковтунах. / Постояла, а потім сіла
274A 0256 Ні перехрестити, / Ні рук класти. О прокляті, / Лукаві діти,
016B 0386 Гріхи на сім світі, / Гріхи батькові. О доле! / Лукавая доле!
036B 0001 ----- / О думи мої! О славо злая! / За тебе марно я в чужому краю
036B 0001 ----- / О думи мої! О славо злая! / За тебе марно я в чужому краю
036B 0013 Ірода, Каїна, Христа, Сократа, / О непотребная! Кесаря-ката / І грека доброго ти полюбила
046B 0071 І хоч би на сміх де могила / О давнім давні говорила. / Неначе люде не жили.
046B 0079 Всього наробимо колись! / О доле моя! Моя країно! / Коли я вирвусь з цієї пустини?
046B 0142 Що й сльози не стане. / І благав би я о смерті... / Так ти, і Україна,
046B 0147 Не дасте мені Бога / О смерті благи. / -----
050B 0261 Псалтир прочитає. / Катерину о здоров'ї / Тихенько пом'яне!
057B 0124 Тіло катові, а душу!.. / О Боже мій милий! / Хотілося б жить на світі,
057B 0311 А потім пом'яне / О здоров'ї тещу з сином / І веселий стане.
068B 0076 У наймах дівчина. І я... / О доле! Доленько моя! / О Боже мій! О мій єдиний!
068B 0077 О доле! Доленько моя! / О Боже мій! О мій єдиний! / Воно тойді було дитина,
068B 0077 О доле! Доленько моя! / О Боже мій! О мій єдиний! / Воно тойді було дитина,

- 068В 0080 Воно... Не нам твої діла / Судить, о Боже наш великий! / Отож вона мені на лихо
068В 0176 У Києві, мов на небі... / О Боже мій милий! / Який дивний ти. Я плакав,
074В 0063 Шепочеться з долиною / О давній годині. / І кайзаки не минають
076В 0067 В кедрових палатах, мов несамовитий, / Давид похожає і, о цар неситий, / Сам собі
говорить: «Я... Ми повелим!»
104В 0120 Покинувши волю. / Бродягою... О Боже мій! / Якєс ти, поле!
178В 0035 Чоловіка злого. / І умерти!.. О Господи! / Дай мені хоч глянуть
194В 0003 І лік забуваю. / О Господи, як-то тяжко / Тії дні минають.
194В 0054 Дай дожити, подивитись, / О Боже мій милий! / На лани тії зелені
196В 0003 І лік забуваю: / О Господи, як-то тяжко / Тії дні минають.
200В 0054 Мале хлоп'яточко в стерні. / «О горе, горенько мені! / Що я робитиму на світі?
200В 0138 Рятуй мене, рятуй! рятуй! / О Матер Божая! розкуй / Мою ти душу!» – І ридала,
200В 0151 Або, принамені, розбить / О стіну голову... / «Поїду в Київ, помолюся.
200В 0154 Молитва, може, прожене / Диявола... О! мій Петрусю! / Молитва не спасе мене,
215В 0024 Посеред шляху... і розбили / О його... Бога боячись! / Моє малєс, та убоге
218В 0220 В британських, галльських легіонах / Не муштrowались! О Нероне! / Нероне лютий!
Божий суд,
218В 0484 І що ти зможеш? – Горе! Горе! / О горе лютеє моє! / Моя ти доленько! Без його
218В 0488 Я прихилюся?... – І небога / Кругом зирнула, і о мур, / Об мур старою головою
230В 0026 А не любить ви вчилися брата! / О роде суетний, проклятий, / Коли ти видохнеш?
Коли
230В 0062 На смітник винесли, а я... / О зоре ясная моя! / Ведеш мене з тюрми, з неволі,
233В 0010 І чари діяла... І я... / О чарівниченько моя! / Мені ти всюди помагала.
237В 0009 З гостей на цвинтар понесуть? / А ти, о Господи єдиний, / Скуєш лукавії уста,
237В 0029 Огнем в горнилі, словеса / Твої, о Господи, такіі. / Розкинь же їх, твої святисе,
238В 0017 Із домовини воззову. / І думу вольную... О доле! / Пророче наш! Моя ти доне!
246В 0009 На обікраденій землі... / О горе! горенько мені! / І де я в світі заховаюсь?
250В 0018 Вонми їх стону і пошли / Благий кінець, о всеблагая! / А я, незлобний, воспою,
250В 0069 Якая доля вийде нам / З старим Іосифом? О доле! – / І похилилась, мов тополя
250В 0084 Згнушчалася над красою! / О доленько! Понад водою / Ходою тихою пішла.
250В 0092 І зникла в темному гаю. / О світе наш незаходимий! / О ти, пречистая в женах!
250В 0093 О світе наш незаходимий! / О ти, пречистая в женах! / Благоуханний зельний крине!
250В 0242 Та й за повінчання оддать. / О старче праведний, багатий! / Не од Сіона благодать,
250В 0248 Рабами б бідніє раби / І досі мерли би. О муко! / О тяжкая душі печаль!
250В 0249 І досі мерли би. О муко! / О тяжкая душі печаль! / Не вас мені, сердешних, жаль,
250В 0371 Во Іудеї. Гомонить / І тихне люд.– О люди! люди! – / Чабан якийсь біжить, кричить.
250В 0392 Такєс-то на світі сталось! / Дивітєся ж, о! матері! / Що роблять іроди царі!
250В 0686 Під смокву піде. І сидить / І дивиться, о всевятая! / Як син той скорбний спочиває.
250В 0694 До його бігали малії. / Отож прибігли.– О святії! / Пренепорочніє! – сказав,
266В 0002 Восплач, пророче, сине божий! / І о князях, і о вельможах, / І о царях отих. І рци:
266В 0002 Восплач, пророче, сине божий! / І о князях, і о вельможах, / І о царях отих. І рци:
266В 0003 І о князях, і о вельможах, / І о царях отих. І рци: / Нащо та сука, ваша мати,
274В 0010 ----- / Мені ж, о Господи, подай / Любити правду на землі
278В 0036 Дружину тую Святославлю!.. / О мій Словутицю преславний! / Моє ти ладо принеси,
281В 0004 Летить стріла каленая, / Бряжчить шабля о шеломи, / Тріщать списи гартовані
282В 0007 Москви, оте[че]ства любитель, / О юпкоборцеві восплач. / І вся, о Русская беседа,
282В 0008 О юпкоборцеві восплач. / І вся, о Русская беседа, / Во глас єдиний ісповедуї
297В 0003 То і полежать не дають / Ледачому. Тебе ж, о суко! / І ми самі, і наші внуки,
297В 0009 Що ти щенила. Муко! Муко! / О скорбь моя, моя печаль! / Чи ти минеш коли? Чи
псами
297В 0012 Царі з міністрами-рабами / Тебе, о люту, зацькують! / Не зацькують. А люде тихо
299В 0001 ----- / О люди! люди небораки! / Нащо здалися вам царі?
300В 0018 Сердешного, на чужині...– / О горе, горенько мені! / -----
307В 0013 Бисть цар Саул». Потім хор / Ревнув з Бортнянського : «О скорбь, / О скорбь моя! О
скорбь велика!»
307В 0014 Ревнув з Бортнянського : «О скорбь, / О скорбь моя! О скорбь велика!» / -----

307В 0014 Ревнув з Бортнянського : «О скорбь, / О скорбь моя! О скорбь велика!» / -----
308В 0050 А не як-небудь... Друже мій, / О мій супутниче святий! / Поки огонь не захолонув,

ОАЗИС 1

147В 0041 Під хатами і погнили. / Мов оазис, в чистім полі / Село зеленіє.

ОАЗИСІ 1

250В 0233 На улиці.– І заховаймось / В своїм оазисі.– І в путь / Марія нашвидку збиралась

ОБ 4

061А 0785 Налигачем скрутили руки, / Об землю вдарили – нема, / Нема ні слова.
061А 2280 Стіни розвалили – / Розвалили, об каміння / Ксьондзів розбивали,
120В 0021 Увійшов у хату, / Ударивсь об поли: / Лазять діти у запічку
218В 0489 Кругом зирнула, і о мур, / Об мур старою головою / Ударилась, і трупом пала

ОБВЕДУ 1

046В 0009 І везерунками з квітками / Кругом листочки обведу. / Та й списую Сквороду

ОБВИЛИСЯ 1

178А 0008 Білі руки простяглися – / Так би й обвилися / Кругом стану, і в подушку

ОБВІШАНИЙ 1

030А 0713 Та сів спочивати; / Торбинками обвішаний, / Його повожатий,

ОБЕЛЕНІЛИ 1

199А 0293 «Побороли! побороли!..» – / Мов обеленіли. / «Автодафе! автодафе!..» –

ОБЕРНЕТЬСЯ 1

139В 0006 Мельник меле, шеретує, / Обернеться, поцілує / Для потіхи.

ОБЕРНУВСЯ 1

026В 0026 Не мої ягнята! / Обернувся я на хати – / Нема в мене хати!

ОБИДВА 4

061А 2261 Пішли вздовж базару, / І обидва закричали: / «Кари ляхам, кари!»
274А 0132 Де-небудь під тинном. / І обидва спочивають, / І гадки не мають.
218В 0443 І гладіатор і патрицій – / Обидва п'яні. Кров і дим / Їх упоїв. Руїну слави
250В 0648 Путем терновим розійшлись / Обидва. Божії глаголи, / Святую правду на землі

ОБИДВІ 1

114В 0009 ----- / Закохалися обидві / В одного Івана:

ОБИРАЄ 1

180А 0009 Взять у домовину. / Той тузами обирає / Свата в його хаті,

ОБІД 1

235В 0017 Свою таки пшеницю жнуть, / А діточки обід несуть. / І усміхнулася небога,

ОБІДА 1

114А 0287 А в сусіда / До обіда / В льошу спати лягла.

ОБИДАВ 1

161В 0137 моя дитино! Настусю! Поведи його в покої / та нагодуй, бо він ще, може, й не обідав.
/ -----

ОБДАЛА 1

182В 0019 Лиштву вишивала. / – А я в попа обідала, – / Сирітка сказала.

ОБДАТЬ 1

161В 0212 ----- / Діти, годі вже вам учитися. Чи не час обідать? / -----

ОБДИ 1

050В 0075 Старців закликають / На обіди, а багаті – / То й так не минають.

ОБДРАВСЯ 1

061А 1781 «Не дивуйтеся, дівчата, / Що я обідрався; / Бо мій батько робив гладко,

ОБДРАНА 1

052А 0037 Червоні жупани! / Обідрана, сиротою / Понад Дніпром плаче;

ОБДРАНЕ 2

114А 0047 Сердешна дитина! / Обідране; ледви-ледви / Несе ноженята...

091В 0007 Готический с часами дом; / Село обідране кругом; / І шапочку мужик знімає,

ОБДРАНИЙ 2

173А 0092 Чи ти в полі, чи ти в гаї, / Обідраний цигане, / З бурлаками гуляєш?

146В 0029 Як та хиря, хиря, / Обідраний, облатаний, / Калікою в хату.

ОБДРАНИ 1

274А 0025 Коло осеннього Миколи, / Обідрані, трохи не голі, / Бендерським шляхом уночі

ОБІЗАВАВСЯ 1

024А 0043 Волю рятувати, / Обізавався, орел сизий, / Та й дав ляхам знати!

ОБІЗВАВСЯ 6

010А 0119 Зареготались нехрещені... / Гай обізвався; галас, зик. / Орда мов ріже. Мов скажені,

020А 0037 Порадоньки дати. / Обізвався Наливайко – / Не стало кравчини!

020А 0067 Віру рятувати, / Обізвався, орел сизий, / Та й дав ляхам знати!

020А 0069 Та й дав ляхам знати! / Обізвався пан Трясило: / «А годі журиться!

024А 0037 Порадоньки дати. / Обізвався Наливайко – / Не стало кравчини!

030А 0220 На діл повалилась... / Обізвався старий батько: / «Чого ждеш, небого?»

ОБІЗВАВСЬ 6

020А 0039 Не стало кравчини! / Обізвався козак Павлюга – / За нею полинув!

020А 0041 За нею полинув! / Обізвався Тарас Трясило / Гіркими сльозами:

020А 0065 ----- / Обізвався Тарас Трясило / Віру рятувати,

024А 0039 Не стало кравчини! / Обізвався козак Павлюга – / За нею полинув!

024А 0041 За нею полинув! / Обізвався Тарас Трясило / Волю рятувати,

016В 0370 І зорі зникли. Хоч би слово, / Хоч би де голос обізвався. / Пани в гаю не ворушилися,

ОБІДУСЯ 1

308В 0059 Або цур їй, друже, / І без неї обійдуся – / Та як буду здужать,

ОБІДУСЬ 1

185В 0016 Не похвали собі, громадо! / Без неї, може, обійдусь, / А ради жду собі, поради!

ОБІЙМЕ 1

061А 2029 Як я, розпитає? / Хто обійме, як я, його? / Хто душу покаже?

ОБІЙМЕМОСЬ 1

234В 0011 Та витнемо з лиха, / Гарнесенько обіймемось, / Та любо та тихо

ОБІЙМУТЬСЯ 1

047A 0058 Чи не била мати. / Стануть собі обіймуться – / Співа соловейко;

ОБІКРАДЕНИМ 1

016B 0266 Княжну. Мов сонечко зійшло / Над обікраденим селом. / Чорнобрива, кароока,

ОБІКРАДЕНІЙ 1

246B 0008 Умерти й сліду не покинуть / На обікраденій землі... / О горе! горенько мені!

ОБЛІТЬ 1

195A 0015 В пустку зимовати, / Хоч всередині обліть / Горілую хату.

ОБІРВУТЬ 1

006B 0189 Широкої твої віти / Діти обірвуть.– / Вранці-рано на калині

ОБІЦЯВСЯ 3

030A 0049 Любо й потужити. / Обіцявся чорнобривий, / Коли не загине,

030A 0051 Коли не загине, / Обіцявся вернутися. / Тойді Катерина

061A 2063 Тепер же я знаю!..» / «Через тиждень обіцявся / Прийти за тобою».

ОБІЩАВСЯ 1

010A 0031 Що торік покинув. / Обіщався вернутися, / Та, мабуть, і згинув!

ОБЛАТАНИЙ 1

146B 0029 Як та хиря, хиря, / Обідраний, облатаний, / Калікою в хату.

ОБЛЕТІЛА 1

016B 0284 Мов сизая голубонька, / Село облетіла. / У всіх була, всіх бачила,

ОБЛИЗАВСЯ 1

180A 0358 Його як затопить!.. / Облизався неборака; / Та меншого в пузо –

ОБЛИЗАВСЬ 1

076B 0158 ----- / Облизавсь старий котюга, / І розпустив слини,

ОБЛИТІ 1

180A 0310 Так от де рай! Уже нащо / Золотом облиті / Блюдолизи; аж ось і сам,

ОБЛИЧИТЕЛЯ 1

238B 0007 Тебе нам, кроткого пророка / І обличителя жестоких / Людей неситих. Світе мій!

ОБМІНЕНИМ 1

234A 0274 Люде з рушниками, / З святим хлібом обміненим. / Панну у жупані,

ОБМОТАЄ 1

161B 0061 То розплете та круг шиї / Тричі обмотає!.. / А вона, моя голубка,

ОБНІМАЄ 1

139B 0013 Лимар кичку зашивас, / Мене горне, обнімас, / Молоденьку.

ОБНІМАЛА 1

114A 0110 Жартувала, / Обнімала, мліла... / А іноді усміхалась,

ОБНІМАЛИСЬ 1

061A 0715 Меж мови-розмови / Цілувались, обнімались / З усієї сили;

ОБНІМАТИ 2

- 244В 0005 Ой маю, маю і рученята... / Ніко[го], матінко, та обнімати, / Нікого, серденько, та обнімати!
 244В 0006 Ніко[го], матінко, та обнімати, / Нікого, серденько, та обнімати! / -----

ОБНІМАЮТЬ 1

- 141В 0010 Як дівчата цілуються, / Як їх обнімають, / І що тойді їм діється,

ОБНІМЕМОСЬ 4

- 061А 1493 Обніми Оксану! / Обнімемось, мій соколе! / Навіки зомлієм.
 114А 0141 Як на тім любила». / Отак, серце, обнімемось, / Отак поцілую,
 114А 0395 Обнімеш Петруся, / Обнімемось, поцілую, / Дивуйтеся, люди!
 161В 0300 ----- / Обнімемось, поцілуємось, поберемося за рученьки / та й підем удвох собі аж у Київ. Треба

ОБНІМЕШ 1

- 114А 0394 Не в бур'яні – серед церкви / Обнімеш Петруся, / Обнімемось, поцілую,

ОБНІМИ 1

- 061А 1492 Кличе його: «Серце моє, / Обніми Оксану! / Обнімемось, мій соколе!

ОБНІМІТЕ 1

- 250А 0246 За що розпинали! / Обніміте ж, брати мої, / Найменшого брата –

ОБНІМІТЬСЯ 1

- 250А 0260 Тихо засіє... / Обніміться ж, брати мої. / Молю вас, благаю!

ОБНОВАМИ 1

- 182В 0005 Та й стали хвалитись / Обновами. Тому к святкам / З лиштвою пошили

ОБНОВИ 1

- 182В 0012 Кому свитку. Одна тільки / Сидить без обнови / Сиріточка, рученята

ОБНЯВШИСЯ 2

- 114А 0149 На той світ хотіли / Обнявшись переступить; / Та не по-їх стало!
 221А 0086 І сестра, і мати / Зарізані, обнявшись, / Зо мною лежали;

ОБНЯВШИСЬ 1

- 061А 0741 Під вербою, над водою, / Обнявшись, сумує; / А Оксана, як голубка,

ОБНЯЛИСЯ 4

- 061А 0654 Крадеться Оксана. / Забув, побіг, обнялися. / «Серце!» – та й зомліли.
 061А 0668 «Сідай же й ти коло мене». / Сів, та й обнялися. / «Серце моє, зоре моя,
 114А 0145 Умру... не почую. / Не почую...» Обнялися, / Обнялись, зомліли...
 199А 0050 І очі розкрили, / І брат з братом обнялися / І проговорили

ОБНЯЛИСЬ 1

- 114А 0146 Не почую...» Обнялися, / Обнялись, зомліли... / Отак вони любилися!

ОБНЯТИ 1

- 192В 0030 І любити твою правду, / І весь світ обняти! / -----

ОБОЄ 12

- 047А 0061 Послухають, розійдуться, / Обоє раденькі... / Ніхто того не побачить,
 061А 1931 То й до ладу, – / Обоє раденькі. / -----
 180А 0420 Кати! кати! людоїди! / Наїлись обоє, / Накралися; а що взяли

- 207A 0090 «А я й не бачу! А ідїть / Лишень сюда, та йдїть обоє... / Ануте, діти, отакої!»
207A 0323 Степан її надїває, / Та плачуть обоє. / І шаблюка, мов гадюка,
207A 0604 А ти будеш братом, / І дїтьми йому обоє, / Батькові старому.
234A 0060 Як діточок двоє, / Усюди обоє. / Ще змалечку удвох ягнята пасли.
057B 0368 Води з неї погожої.– / Та й пішли обоє, / І відерце і віжечки
076B 0007 До оди пишно-чепурної, / Та й заходилися б обоє / Царів абощо воспівать.
095B 0043 Та ще дальше запровторають. / Пропадем обоє... / . . . . .
143B 0011 ----- / Помарніли ми обоє – / Я в неволі, ти вдовою,
250B 0313 Тїлько й промовила. Ідуть, / Сумуючи, собі обоє. / І вбогїї перед собою

ОБОЗУ 5

- 061A 1432 І Яремі дали коня / Зайвого з обозу. / Усміхнувся на воронім
173A 0124 Сторожу давали, / Стару вдову до обозу / Та й не допускали.
174B 0031 Коня вздовж села. / Та й привела до обозу; / В військо оддала...
209B 0069 Я стар був, немощен. Послав / З табун я коней до обозу, / Гармату, гаківниць два
вози,
209B 0120 Заплакали... Та й потягли, / На коней сївши, до обозу, / Синів всіх трьох моїх найшли,

ОБОК 1

- 180A 0313 Високий, сердитий, / Виступас; обок його / Цариця-небога,

ОБОЛОНКАМИ 2

- 029B 0027 Розважає тугу. / Оболонками старими, / Мов мертвець очима
161B 0014 Вилась квасоля по тичині, / І з оболонками вікно / В садочок літом одчинялось.

ОБОХ 6

- 061A 2382 «Ми не ляхи, тату!» / Поклав обох; із кишені / Китайку виймає;
123A 0137 Закипіла, застогнала – / І обох покрила. / Рибалонька кучерявий
221A 0157 Й мати вмерла, в одній ямі / Обох поховали! / От за що, мої сестриці,
221A 0358 Регочеться, що Йванами / Обох буде звати! / Полетїмо!...– Полетїли
068B 0114 Отож у клечальну недїлю / Їх і повінчано обох, / Таки в домашньому костьолі.
114B 0012 А Іван, козак звичайний, / Обох їх не ганив, / А лицявся то з тією,

ОБОУДНІ 1

- 171A 0064 Може, зїйдуть, і виростуть / Ножі обоюдні, / Розпанахають погане,

ОБОУДУ 2

- 258A 0272 І мечі в руках їх добрі, / Острі обоюду, / На отмщеніє язикам
218B 0388 І мечі в руках їх добрі, / Острі обоюду, / На отмщеніє язикам

ОБРАЗ 4

- 250A 0079 Своїми синами! / Умийтеся! образ божий / Багном не скверніте.
033B 0037 У наметі поставили / Образ пресвятої / І крадькома молилися...
033B 0096 В Гетьманщину той чудовний / Образ пресвятої. / Поставили в Іржавиці
192B 0002 Ми восени таки похожі / Хоч капельку на образ божий, / Звичайне, що не всі, а так,

ОБРАЗАМИ 2

- 234A 0154 Та, рїдаючи, становить / Перед образами – / Нема дітей!.. Чудно якось
137B 0010 З святими корогвами / Та з пречистними образами / Народ з попами

ОБРАЗОМ 4

- 246A 0136 І ставники, і мірри дим, / І перед обра[зо]м твоїм / Неутомленніє поклони.
095B 0134 Прийшла додому, подивилась: / Цвіти за образом святим, / І на вікні стоять цвіти,
180B 0010 І перед нею помолюся, / Мов перед образом святим / Тїєї матері святої,
218B 0122 Росте, лицяються гетери / І перед образом Венери / Лампаду світять.

ОБРАЗОЧОК 1

234A 0416 Яриночці, і червоний / З фольги образочок, / А Карпові соловейка

ОБРАЛИ 2

068B 0138 І одпочити де було. / Мене господарем обрали. / Сем'я моя щодень росла

137B 0059 Якби замість старого / Та обрали молодого / Завзятого молодця,

ОБРАТИ 1

137B 0036 Щоб дав їм мудрості дознати, / Гетьмана доброго обрати. / І одногласне, одностайне

ОБРИВ 1

029B 0013 Із хмари тихо виступають / Обрив високий, гай, байрак; / Хатки біленькі виглядають,

ОБРИДЛИ 1

076B 0011 То дуже вже й мені самому / Обридли тії мужики, / Та паничі, та покритки.

ОБРИДЛО 2

061A 0727 Коли не загине. / Аж обридло, слухаючи, / Далєбі, дівчата!

061A 0730 «Ото який! Мов і справді / Обридло!» / А мати

ОБСТУПАЛИ 2

020A 0100 А козаки, як та хмара, / Ляхів обступали. / Як став місяць серед неба,

024A 0072 А козаки, як та хмара, / Ляхів обступали. / Як став місяць серед неба,

ОБСТУПИЛИ 3

061A 2188 Як та хмара, гайдамаки / Умань обступили / Опівночі; до схід сонця

038B 0032 Кого ж то там з музикою / Люде обступили? / -----

076B 0203 ----- / Прийшли, і город обступили / Кругом, і город запалили.

ОБУЛИ 1

269A 0003 За те, що москалі його забули, / У дурні німчики обули / Великомудрого гетьмана.

ОБУТІ 1

180A 0263 Замоштрували москалі; / Нагодовані, обути / І кайданами окуті,

ОБУТЬ 1

180A 0129 Латану свитину з каліки знімають, / З шкурою знімають, бо нічим обути / Княжат недорослих; а он розпинають

ОБУХ 2

153B 0079 І батькові в груди / Аж по обух вгородила. / -----

236B 0012 Хиренну волю, треба миром, / Громадою обух сталить, / Та добре вигострить сокиру,

ОБУХОМ 1

218B 0453 Тебе заріжуть, мов собаку, / Уб'ють обухом. / -----

ОБУЧАТИСЬ 1

161B 0028 Та жінка вмерла), сина дав / У бурсу в Київ обучатись, / А сам Настусю підживдав,

ОБУЮ 1

061A 0692 Дасть він мені славу; / Одягну тебе, обую, / Посажу, як паву,

ОБУЮТЬ 1

221A 0031 То це й шлють, було, за мною. / Одягнуть, обують, / І гетьман бере на руки,

ОБХОДИЛА 1

016В 0289 Там нагодувала... / Що день божий обходила / Село. Помагала

ОБХОДЯТЬ 1

123А 0175 Не купаються дівчата, / Обходять горою; / Як угледять, то хрестяться

ОВ 1

161В 0132 ----- / Ов! / -----

ОВЕЦЬ 1

258А 0057 І вороги нові / Розкрадають, як овець, нас / І жеруть!.. Без плати

ОВЕЧА 1

256А 0052 За отечество!.. Єй-Богу, / Овеча натура; / Дурний шию підставляє

ОВНІХ 1

199А 0320 Моліться! люті звірі / Прийшли в овніх шкурах / І пазурі розпустили...

ОГИРЕМ 1

095В 0101 Бо це... сама здорова знаєш... / Дивися, огирем яким / Сам пан круг тебе похожає,

ОГЛАВ 1

161В 0002 У Оглаві... Чи по знаку / Кому цей Оглав білохатий? / Троха лиш! Треба розказати,

ОГЛАВА 2

161В 0009 Рядок на вигоні тополь, / Неначе з Оглава дівчата / Ватагу вийшли виглядати.

161В 0413 Стоять, мов дівчата / Вийшли з Оглава ватагу / З поля виглядати.

ОГЛАВІ 1

161В 0001 ----- / У Оглаві... Чи по знаку / Кому цей Оглав білохатий?

ОГЛАСИЛИ 1

230В 0051 Поки нездужає капрал, / Ви огласили юридивим / Святого лицаря. А бивий

ОГЛУХЛИ 2

196А 0009 Великеє слово? / Всі оглухли – похилились / В кайданах... байдуже...

250А 0010 І не бачить, і не знає / Оглухли, не чують; / Кайданами міняються,

ОГЛЯДАВСЯ 2

061А 2435 Страшно, страшно усміхався, / На степ оглядався. / Утер очі... Тільки мріє

061А 2527 Сльози утирає. / Довго, довго оглядався, / Та й не видно стало.

ОГЛЯДАЄ 2

234А 0512 Мережані, а Катруся / Марка оглядає. / «А де ж Ганна, Катерино?

258А 0168 Умудрітьесь, немудрії, / Хто світ оглядає, / Той і серце ваше знає

ОГЛЯДАЛО 1

207А 0395 Мов жених той молодую, / Землю оглядало, / І Ярина вийшла з хати

ОГЛЯДАТИ 2

244В 0002 Ой маю, маю я оченята, / Нікого, матінко, та оглядати, / Нікого, серденько, та оглядати!

244В 0003 Нікого, матінко, та оглядати, / Нікого, серденько, та оглядати! / -----

ОГЛЯДАТЬ 1

061A 1199 Дрімують... навіки бодай задрімали! / А тим часом місяць пливе оглядать / І небо, і зорі, і землю, і море,

ОГЛЯДІТИ 1

030A 0560 Вийшов з хати карбівничий, / Щоб ліс оглядіти, / Та де тобі! Таке лихо,

ОГЛЯНУВСЯ 1

061A 1975 Найдеш іншу». / Оглянувся – / Галайди немає.

ОГЛЯНУЛАСЬ 2

047A 0181 Вдруге, втретє напилася / І не оглянулась. / Полетіла, мов на крилах,
218В 0542 У Тібрі рибу. Встала мати, / Кругом оглянулась, взялась / За битую голову руками

ОГЛЯНЬСЯ 1

047A 0156 Що б там не кричало, / Не оглянься, поки станеш / Аж там, де прощалась.

ОГНЕМ 8

180A 0277 ----- / Смеркалося... огонь огнем / Кругом запалало,
199A 0309 І не стрепенувся... / Перед огнем; став на йому / І молитву діє:
074В 0061 Покинуте сокирою, / Огнем непалиме, / Шепочеться з долиною
102В 0009 І в серце падали глибоко! / Огнем невидимим пекли / Замерзлі душі. Полюбили
212В 0015 Хто серце чистеє нагріє / Огнем любові, хто такий? / Ти сирота, нема нікого,
230В 0066 І світиш, і гориш над ним / Огнем невидимим, святим. / Животворящим, а із гною
237В 0028 І семикрати перелите / Огнем в горнилі, словеса / Твої, о Господи, такіі.
268В 0034 Що їх безчестіє, і зрада, / І криводушіє огнем, / Кривавим, пламенним мечем

ОГНЕМ-СЛЬОЗОЮ 1

218В 0012 Перепливе вона Лету, / І огнем-сльозою / Упаде колись на землю

ОГНЕННАЯ 2

250В 0351 Над самим Віфліємом, боком, / Мітла огненная зійшла. / І степ і гори осіяла.
250В 0408 На шлях мемфійський. А мітла, / Мітла огненная світила, / Неначе сонце, і дивилась

ОГНЕННЕ 1

246A 0053 Не ріки – море розлилось, / Огненне море! Слава! Слава! / Хортам, і гончим, і псарям,

ОГНЕННИЙ 1

278В 0048 Туги-нудьги не розвело. / Святий, огненний господине! / Спалив еси луки, степи,

ОГНЕННИМ 1

250В 0735 Розвіяла, мов ту полову, / Своім святим огненным словом! / Ти дух святий свій пронесла

ОГНЕННО 1

218В 0082 Подай душі убогій силу, / Щоб огненно заговорила, / Щоб слово пламенем взялось,

ОГНЕННУЮ 1

200В 0112 Ридала, билася... нечистую / Огненную сльозу лила. / Вона благала пресвятую,

ОГНЕПАЛИМОЇ 1

250В 0098 Ти заховаєшся од спеки / Огнепалимої тії, / Що серце без огню розтопить

ОГНИЩЕ 1

076В 0184 Драгим елєєм полила / І сипала в огнище ладан, / Мов ті валькірії, круг неї

ОГНІ 6

- 006В 0095 Як Україну злії люде / Присплять, лукаві, і в огні / Її, окраденую, збудять...
068В 0151 Було, мов жабу ту, на списі / Спряжеш дитину на огні / Або панянку білолицю
198В 0029 Про лицаря того гетьмана, / Що на огні ляхи спекли. / А потім би з гори зійшли;
209В 0102 На світ твій виглянуть з могили – / Спряжу всю шляхту на огні! / Вони, вони – не бійся, сину! –
214В 0001 ----- / Огні горять, музика грає, / Музика плаче, завиває;
246В 0012 Щодень пілати розпинають, / Морозять, шкварять на огні! / -----

ОГНЮ 7

- 061А 1956 «Не хочу гуляти! / Огню, діти! дьогтю, клоччя! / Давайте гармати;
199А 0009 А в попелі тліє / Іскра огню великого. / Тліє, не вгасає,
199А 0337 Та й не чути стало! / Мов собаки, коло огню / Кругом ченці стали.
274А 0060 Постояла, а потім сіла / Коло огню, і руки гріла / На самім полум'ї. «Ну, так!
274А 0136 ----- / Коло огню старий циган / З люлькою куняє.
014В 0042 А хата пустою гниє. / Я викресав огню, до неї... / Од неї пахне вже землею,
250В 0099 Огнепалимої тії, / Що серце без огню розтопить / І без води прорве, потопить

ОГНЯ 2

- 185В 0026 За що я Україну люблю? / Чи варт вона огня святого?.. / Бо хоч зостаріюсь за того,
218В 0421 Христові воїни святис! / І без огня, і без ножа / Стратеги божії воспрянуть.

ОГНЯМИ 1

- 250А 0202 Материні очі / Современними огнями. / Повести за віком,

ОГОЛИЛИ 1

- 230В 0006 Таки чимало натворили, / Чимало люду оголили / Оці сатрапи-ундіра.

ОГОЛОСИВ 1

- 230В 0047 Із мільона свинопасів, / Що царство все оголосив – / Сатрапа в морду затопив.

ОГОНЬ 21

- 061А 0778 У печі пала / Огонь і світить на всю хату, / В кутку собакою дрижить
061А 1958 Давайте гармати; / В потайники пустить огонь! / Думають, жартую!»
150А 0132 Ніхто на світі не втече! / Огонь запеклих не пече. / Руйнують мури, срібло-злото
154А 0132 Ніхто на світі не втече; / Огонь запеклих не пече. / Руйнують мури, срібло, злото
180А 0277 ----- / Смеркалося... огонь огнем / Кругом запалало,
199А 0036 В попелі глибоко / Огонь добрий смілим серцем, / Смілим орлім оком!
199А 0343 Або на тіарі. / Погас огонь, дунув вітер / І попіл розвіяв.
256А 0083 Розпадеться кара. / І повіє огонь новий / З Холодного Яру.
274А 0031 Шатро край шляху розп'яли, / Огонь чималий розвели / І кругом його посідали.
274А 0086 Он, бач, зо мною пан лежить. / Огонь погас, а місяць сходить, / В яру пасеться вовкулак...
076В 0182 Перед богами Лель і Ладо / Огонь Рогніда розвела; / Драгим елеєм полила
095В 0239 У Києві всі дзвони дзвонять. / Чи бачиш, он огонь горить, / А пан лежить собі, читає
180В 0044 А ти нездужаєш і встати, / Щоб хоч огонь той розвести. / В холодній молишся оселі
187В 0023 Сховаєтесь у холодочку. / Огонь небесний той погас, / І в тую косяну комору
218В 0119 І день і ніч перед Пенатом / Святий огонь. Радіє мати: / В Алкіда син її росте,
250В 0103 Де ти сховаєшся? Нігде! / Огонь заклонувся вже, годі! / Уже розжеврився. І шкода,
250В 0107 До крові дійде, до кості / Огонь той лютий, негасимий, / І, недобитая, за сином
250В 0110 Повинна будеш перейти / Огонь пекельний! Вже пророчить, / Тобі вже зазирає в очі
250В 0208 Горить / Огонь тихенько на кабиці, / А Йосип праведний сидить
250В 0578 Та й не догледіла. Неначе / Кропу капля, як огонь / На його впала, і воно
308В 0051 О мій сопутник святий! / Поки огонь не захолював, / Ходімо лучче до Харона –

ОГОРНЕ 1

271В 0011 Любу, молодую, / Возьме її та й огорне / В ризу золотую.

ОГРИЗКИ 1

061А 2132 Аж поки снігом занесло / Огризки вовчі... / Не спинала хуртовина

ОГРИЗОК 1

173А 0144 «Стара, – кажуть, – стала, / Нездужає...». І огризок / В вікно подавали

ОГРІЄ 1

268В 0060 Що цар наш Бог, і цар надія, / І нагодує і огріє / Вдову і сирот.– Ні, не те,

ОГРІЙ 1

238В 0011 Моя ти сило молодая! / Світи на мене, і огрій, / І оживи моє побите

ОГУДЯТЬ 1

061А 2148 Не хотять на його й глянуть, / А глянуть – огудятъ. / Треба кров'ю домальовать,

ОД 100

- 019А 0008 Очі плачуть, чорні брови / Од вітру линияють; / Серце в'яне, співаючи,
 020А 0075 Б'ється пан Трясило. / Од Лимана до Трубайла / Трупом поле крилось.
 024А 0047 Б'ється наш Трясило. / Од Лимана до Трубайла / Трупом поле крилось.
 030А 0215 Дитя моє любе! / Іди од нас...» / Ледве-ледве
 030А 0298 Тому доля запродала / Од краю до краю, / А другому оставила
 030А 0629 Що колись кохалась, / Що од тебе сина мала, / Покриткою стала...
 030А 0636 Не покинеш?.. Серце моє, / Не втікай од мене... / Я винесу тобі сина».
 045А 0078 На божеє слово вони б насміялись, / Дурним би назвали, од себе б прогнали. / Нехай
 понад морем, сказали б, гуля!
 057А 0047 Там широко, там весело / Од краю до краю... / Як та воля, що минулась,
 061А 0079 Били, а не вчили. / Од козацтва, од гетьманства / Високі могили –
 061А 0079 Били, а не вчили. / Од козацтва, од гетьманства / Високі могили –
 061А 0263 Як свою дитину. / А од його, помолившись, / Гайда в Україну!»
 061А 0355 Трапляється, часом тихенько заплаче, / Та й то не од того, що серце болить: /
 Що-небудь згадає або що побачить...
 061А 1121 В руках у ката пропадять. / Од Конашевича і досі / Пожар не гасне, люде мруть,
 061А 1748 ----- / Од села до села / Танці та музики:
 061А 1752 Маю черевики. / Од села до села / Буду танцювати:
 061А 2185 Купою на купі / Од Києва до Умані / Лягли ляхи трупом.
 061А 2362 І як Гонта плаче. / Виніс в поле, геть од шляху; / Свячений виймає,
 061А 2460 Як ляхи конали, як Сміла горіла. / Сусіди од страху, од жалю німіли. / І мені,
 малому, не раз довелось
 061А 2460 Як ляхи конали, як Сміла горіла. / Сусіди од страху, од жалю німіли. / І мені,
 малому, не раз довелось
 114А 0205 Треба буде старостів ждять, / Та, може, й од пана! / Ти вже виросла, нівроку,
 114А 0356 Вона розказала / Все, що чула од матері / І що сама знала.
 123А 0070 Ні, голубко!» / І од злості / Зубами скрегоче.
 123А 0127 Мати дивиться на неї, / Од злості німіє; / То жовтіє, то синіє;
 123А 0161 Очі вивело із лоба / Од страшної муки, / Втербила в пісок жовтий
 173А 0161 Та йти... іти собак дражнить / Од хати до хати. / Взяла торбу, пішла селом,
 173А 0202 Сина вимовляла. / То од жалю одходила / І мовчки журилась
 180А 0476 Ми Бога закриєм / Од очей твоїх неситих. / Ти нас з України
 199А 0143 Великая славо! зглянься на людей, / Одпочинь од кари у світлому раї. / За що
 пропадають? за що ти караєш
 199А 0204 Аж стіни трясуться / Од шопоту. Кардинали, / Як гадюки, в'ються
 207А 0104 Та троїсті музики, / Од віку до віку / Я любила б чоловіка!
 207А 0276 І не цілувала... / Ой, ой! сором! Геть од мене! / Пусті мене! Бачиш,

- 207A 0316 ----- / Вернулися од криниці, / І Степан сідлає
207A 0606 Батькові старому. / Не йди од нас, Степаночку, / Не кидай нас знову.
221A 0090 Мене одірвали / Од матері неживої. / Що вже я просила
246A 0071 Читаєм божії глаголи!.. / І од глибо[ко]ї тюрми / Та до високого престола –
246A 0092 А тюрм! а люду!.. Що й лічить! / Од молдованина до фінна / На всіх язиках все мовчить,
250A 0152 Тую славу. Та читайте / Од слова до слова, / Не минайте ані титли,
258A 0036 В руки вражі, спаси мене / Од лютої муки. / Спаси мене, помолюся
258A 0079 Вскую будеш спати, / Од сльоз наших одвертатись, / Скорби забувати!
258A 0137 На волю тихих, заступіте / Од рук неситих». Не хотять / Познать, розбити тьму неволі,
258A 0181 Перед ними стане. / Хто б спас мене од лукавих / І діющих злая?
258A 0222 І пошле їм добру долю / Од віка до віка. / -----
274A 0056 І на руках повиступала / Од стужі кров; аж струпом стала. / І довгі коси в реп'яхах
274A 0105 І все діти! і все діти! / Не знаю, де од їх подітись. / Де не піду, й вони за мною,
274A 0429 І лікарувати, / Які трави, що од чого, / І де їх шукати.
006B 0185 І вітами широкими / Од сонця закрий. / Вранці найдуть мене люде,
014B 0043 Я викресав огню, до неї... / Од неї пахне вже землею, / Уже й мене не пізнає!
016B 0224 Її єдина дитина! / Мов одірвалось од гиллі, / Ненагодоване і босе,
033B 0046 Полупанком нашим можна здивувать. / І все то те лихо, все, кажуть, од Бога! / Чи вже ж йому любо людей мордувать?
044B 0007 З безталанною своєю, / Од зіроньки до зіроньки / Сидять собі у вдівоньки.
046B 0073 Неначе люде не жили. / Од споконвіку і донині / Ховалась од людей пустиня,
046B 0074 Од споконвіку і донині / Ховалась од людей пустиня, / А ми таки її найшли.
050B 0142 Та й більш нічого. / Од цариці / Прийшов указ лоби голить.
050B 0246 Хоч би тобі лихе слово / Почув хто од його. / – І талан і безталання –
050B 0248 – І талан і безталання – / Все,– каже,– од Бога. / Ані охне, ні заплаче,
050B 0263 Тихенько пом'яне! / Утре сльози – все од Бога – / Й веселенький стане.
057B 0177 Його збиралась восени. / Аж гульк! Од матушки-цариці, / Таки із самої столиці,
057B 0262 – І талан і безталання, / Все,– каже,– од Бога, / Вседержителя святого,
057B 0264 Вседержителя святого, / А більш ні од кого.– / Преблагий був муж на світі
057B 0313 І веселий стане. / – Все од Бога,– скаже собі,– / Треба вік дожити.–
057B 0331 Господа молити.– / Вийшов в поле геть од шляху, / У балку спустився
068B 0014 Один другому.– Довгий вік! – / Старий промовив.– Все од Бога! / Од Бога все! А сам нічого
068B 0015 Старий промовив.– Все од Бога! / Од Бога все! А сам нічого / Дурний не вдіє чоловік!
074B 0019 Святеє сонце покрива, / І стала тьма, і од Уралу / Та до Тингиза, до Аралу
083B 0176 Як їй дівувати? / Де їй дітись од сорома, / Де їй заховатись?
088B 0004 А серце б'ється – ожива, / Як їх почує!.. Знать, од Бога / І голос той і ті слова
092B 0034 По-давньому, по-старому, / Од світу до світу? / А ви, мої молодії
104B 0056 (І неталан наш і талан, / Як кажуть люде, все од Бога) / Наглядів, клятий! Панські очі!
120B 0003 В дорогу послала, / А од шинку та до шинку / Стежечку топтала.
135B 0003 Зеленеє поле? / – Почорніло я од крові / За вольную волю.
161B 0005 Щоб з жалю не зробить сміху. / Од Борисполя недалеко, / А буде так, як Борисполь.
161B 0096 ----- / А од весілля не втечеш! / -----
161B 0364 Кожушиною старою, / А ключ од комори / Із-за пояса украде...
161B 0396 А може, вмер неборака, / Од шинкарки йдучи? / Байдуже кому питати.
185B 0007 Того писання святого, / Святої правди ні од кого. / Та й ждять не маю од кого.
185B 0008 Святої правди ні од кого. / Та й ждять не маю од кого. / Бо вже б, здавалося, пора:
187B 0005 І над землею і водою, / І од палат та до тюрми / Усе царі, а над собою
188B 0008 Малого хлопчика в селі. / Мов одірвалось од гиллі, / Одно-однісіньке під тином
212B 0013 І хто заступить? Хто укріє / Од зла людського в час лихий? / Хто серце чистее нагріє
218B 0138 Твою кровію. А ти / Возстав од гроба, слово встало, / І слово правди понесли

- 218В 0274 По всьому царству: так і так. / Що кесар Бог. Що більш од Бога! / І майстрові дали кувать
- 249В 0037 Младенче праведний, великий, / Од п'яного царя-владики! / Од гіршого ж тебе спасла
- 249В 0038 Од п'яного царя-владики! / Од гіршого ж тебе спасла / Твоя преправедная мати.
- 250В 0071 І похилилась, мов тополя / Од вітру хилиться в яру. / – Йому я стану за дитину.
- 250В 0097 В яких незнаємих вертепах / Ти заховаєшся од спеки / Огнепалимої тії,
- 250В 0243 О старче праведний, багатий! / Не од Сіона благодать, / А з тихої твоєї хати
- 250В 0267 Ти, безталанная, чого / І ждеш і ждатимеш од Бога / І од людей його? Нічого,
- 250В 0268 І ждеш і ждатимеш од Бога / І од людей його? Нічого, / Ніже апостола того,
- 250В 0300 Надворі крикнуло.– Указ / Од кесаря, його самого, / Щоб ви сьогодні, сей же час!
- 250В 0356 Єдиную тую дитину, / Що нас од каторги спасла! / І пресвятая, неповинна,
- 250В 0383 І легіон з Єрусалима, / Од того Ірода. Незримо / Й нечуте сталося тойді.
- 250В 0399 І нам Спасителя спасли. / Од Ірода. Нагодували, / І напоїли, і дали
- 250В 0457 На путь святий святого сина, / І як його од зол спасти? / Од бурь житейських одвести?
- 250В 0458 І як його од зол спасти? / Од бурь житейських одвести? / -----
- 266В 0025 Земля тряслася, трепетала / Од реву левичища твого. / Окули люде і цього.
- 268В 0070 І люд окрадений спасе / Од ласки царської... / -----
- 292В 0042 Поміркувавши, взяв слей / Та взяв од козлиц і свиней / Того Саула-здоровила
- 295В 0002 Минули літа молодії, / Холодним вітром од надії / Уже повіяло. Зима!
- 304В 0007 Ж[е]руть і тлять старого діда... / А од коріння тихо, любо / Зелен [і парості] ростуть.

ОДАХ 1

- 050В 0200 І пугав Пугач над Уралом. / Пііти в одах вихваляли / Войну й царицю. Тільки ми

ОДБУВАТИ 1

- 030А 0348 Коли за вас таке лихо / Треба одбувати! / А що дальше спіткається?

ОДБУТИХ 1

- 006В 0242 Привик я трохи, і мені / Не жаль було давно одбутих, / Давно похованих, забутих,

ОДВЕЗЛИ 6

- 014В 0059 Пішов з ножем, не чув землі... / Аж панича вже одвезли / У школу в Київ. От як, брате!
- 016В 0239 Умилася. А добрі люде / Прибрали, в Київ одвезли / У інститут. А там що буде,
- 095В 0077 І молодого привели. / Назавтра в город одвезли / Та й заголили в москалі!
- 200В 0095 Петра на волю одпустили, / Зимою в Київ одвезли, / І там у школу оддали,
- 200В 0228 Взяли Петруся молодого / Та в город в путах одвезли. / -----
- 218В 0203 А неофітів в Сіракузи / В кайданах одвезли. І син / Алкід, твоя дитина,

ОДВЕЛА 3

- 218В 0108 В своїм веселім гінекею, / В чужий веселий одвела. / Незабаром зробилась мати
- 232В 0005 Мене, маленького, за руку / І в школу хлопця одвела / До п'яного дяка в науку.
- 250В 0591 Вона письма того. Взяла / Та в школу хлопця одвела, / У ісеєську. Доглядала ж

ОДВЕЛИ 1

- 266В 0018 Та, закувавши добре в пута, / В Єгипет люде одвели – / На каторгу. А люта мати!

ОДВЕРНУВСЯ 1

- 030А 0737 Дивується пані. / А пан глянув... Одвернувся... / Пізнав, препоганий,

ОДВЕРТАЄШ 1

- 258А 0023 Навік забувасш, / Одвертасш лице своє, / Мене покидасш?

ОДВЕРТАТИСЬ 1

258A 0079 Вскую будеш спати, / Од сльоз наших одвертатись, / Скорби забувати!

ОДВЕСТИ 1

250B 0458 І як його од зол спасти? / Од бурь житейських одвести? / -----

ОДВІРОК 1

234A 0290 Вхопилась руками / За одвірок та й зомліла. / Тихо стало в хаті;

ОДВОЛАЛИ 1

234A 0252 Бабусю Настю поховали / І ледве-ледве одволали / Трохима-діда. Прогуло

ОДГОВІЄМОСЬ 1

161B 0280 Авжеж! Так ми ще не говіли; / Як одговіємось – тойді. / -----

ОДДАВ 10

221A 0530 Олексіїв друже! / Ти все оддав приятелям, / А їм і байдуже.

250A 0234 Якби їх забути, / Я оддав би веселого / Віку половину.

258A 0059 І жеруть!.. Без плати / І без ціни оддав єси / Ворогам проклятим;

274A 0330 Та й вирости. Сина Йвана / Оддав якійсь пані / У лакеї. А Наталю...

103B 0027 Таке добро, то повбивав, / А інших гратися оддав, / Приборканих, воронам

129B 0015 Якби я багатий, / То оддав би все золото / Оцій Катерині

129B 0020 Якби я був дужий, / То оддав би я всю силу / За одну годину

209B 0072 Пшона, пшениці, що придбав, / Я всю мізерію оддав / Моїй Україні-небозі...

230B 0036 І ваших чепурних киянок / Оддав своїм профосам п'яним / У наймички сатрап-капрал.

249B 0032 Почтар, нівроку, був підпилий, / Оддав сенатові приказ, / Щоб тільки в Віфліємі били

ОДДАВАЛА 1

274A 0303 Коровай сама бгала, / Дочку оддавала, / Сина оженила...

ОДДАВАЛИ 1

121B 0020 Та в москалі вдовиченка / Щоб не оддавали. / -----

ОДДАВАТИ 1

207A 0699 Та вчить внука-пузанчика / Чолом оддавати. / -----

ОДДАДУТЬ 2

061A 0884 За кров і пожари / Пеклом гайдамаки ляхам оддадуть. / -----

188B 0023 Щоб він де-небудь прихилився, / То оддадуть у москалі. / -----

ОДДАЄ 2

199A 0093 Людською кровію шинкус / І рай у найми оддає! / Небесний царю! суд твій всеує,

292B 0058 Престол із золота кує, / Благоволенье оддає / Своім всеподданнішим голим.

ОДДАЙ 4

114A 0214 ----- / «Оддай мене, моя мамо, / Та не за старого,

114A 0216 Та не за старого, / Оддай мене, моє серце, / Та за молодого.

114A 0234 Ласкавеє слово. / Оддай мене, моя мамо, / Та не за старого,

114A 0236 Та не за старого, / Оддай мене, моє серце, / Та за молодого».

ОДДАЙТЕ 1

030A 0653 Воно сиротина; / Возьміть його та оддайте / Старшому за сина.

ОДДАЛА 6

- 171A 0031 І в дупло холодне гадюк напустила, / А дітям надію в степу оддала. / А надію...
 016В 0430 Позаторік. Одпочивала, / Та й Богу душу оддала... / «Вона була ще молодою
 174В 0032 Та й привела до обозу; / В військо оддала... / А сама на прощу в Київ,
 200В 0074 Причепурила, одягла, / А потім в школу оддала. / І любо їй. Нехай радіє.
 200В 0083 Матуся горенько твоє, / Чи оддала б за генерала / Дитя єдинеє своє?
 200В 0085 Дитя єдинеє своє? / Не оддала б... А втім, не знаю... / Бо всякі матері бувають.

ОДДАЛАСЬ 1

- 199A 0196 Ченці ховаються... Мов кара, / Луна в конграві оддалась – / І похилилася тіара!

ОДДАЛИ 4

- 274A 0452 Сина Йвана молодого / Оддали в солдати / За те, що ти не навчила
 029В 0048 Все, все неситі рознесли!.. / А ви? ви, гори, оддали!... / Бодай ніколи не дивиться
 118В 0008 Та повезли до прийому – / Оддали в москалі! / -----
 200В 0096 Зимом в Київ одвезли, / І там у школу оддали, / І там чимало поповчили.

ОДДАМ 6

- 030A 0495 А може, й зострину; / Оддам тебе, мій голубе, / А сама загину».
 061A 1016 Шкода! Ну, нехай стара в'язне, більше м'яса буде. / Поборгуй, будь ласкав, завтра
 оддам. Утни ще що-небудь / про гайдамаків.
 061A 1756 Осталася хата. / Я оддам, я продам / Кумові хатину,
 061A 1769 Сама в найми піду, / Діток в школу оддам, / А червоним черевичкам
 114A 0212 «А за кого, мамо!?» / «Хто вподоба, тому й оддам». / Співає Мар'яна:
 114A 0239 «Дочко моя, Мар'яно, / Оддам тебе за пана, / За старшого, багатого,

ОДДАСТЕ 1

- 091В 0031 У вас хоч матір попроси, / То оддасте, Не жаль на його, / На п'яного Петра кривого.

ОДДАТИ 1

- 030A 0618 За що ж, скажи, мій голубе? / Кому хоч оддати / Свою Катрю, що до тебе

ОДДАТЬ 1

- 250В 0241 Купить хустиночку до речі, / Та й за повінчання оддать. / О старче праведний,
 багатий!

ОДДАЮТЬ 1

- 180A 0133 Єдиного сина, єдину дитину, / Єдину надію! в військо оддають! / Бо його, бач, трохи!
 А онде під тином

ОДДЗВОНИЛИ 1

- 161В 0323 Та сором не наробить. / Уже й «Достойно» оддзвонили, / Уже додому люде йдуть –

ОДДИРАЄ 1

- 061A 1872 Сліпий по базару / Оддирає постоломи, / Додає словами:

ОДДИРАЮТЬ 2

- 061A 0154 Метелиці та гопака / Гуртом оддирають; / Кухоль ходить, переходить,
 061A 0503 Аж корчма трясеться – / Краков'яка оддирають, / Вальса та мазура.

ОДДОЄНИХ 1

- 297В 0007 Не прокленуть, а тільки плюнуть / На тих оддоєних щенят, / Що ти шенила. Муко!
 Муко!

ОДДЯЧИЛА 1

- 030A 0195 Що ти наробила?.. / Оддячила!.. Иди ж, шукай / У Москві свекрухи.

ОДЕЖУ 2

- 050В 0035 Придбав сірома грошенят, / Одежу справив, жупанину, / Та ні відсіть і ні відтіть
057В 0080 Придбав, сірома, грошенят, / Одежу справив, жупанину, / Та ні відсіть і ні відтіть

ОДЕСИ 1

- 127В 0009 Упав та й лежить. / Із Одеси преславної / Завезли чуму,

ОДИ 1

- 076В 0006 Возвисили б свій божий глас / До оди пишно-чепурної, / Та й заходилися б обоє

ОДИН 40

- 030А 0586 А москалі їй назустріч / Як один верхами. / «Лихо моє! Доле моя!»
045А 0073 Його на сім світі ніхто не прийма; / Один він між ними, як сонце високе, / Його знають люде, бо носить земля;
061А 0105 Ви розумні люди – / А я дурень; один собі / У моїй хатині
061А 0580 Ляхи у Вільшану. / Один тільки під лавою / Конфедерат п'яний
061А 0622 Літа молодії марно пропадуть. / Один я на світі без роду, і доля – / Стеблина-билина на чужому полі.
061А 0897 Козацьке панство похожає / В киреях чорних, як один, / Тихенько ходя розмовляє
061А 0964 А що нам ваша старшина? Почує, так послуха, коли / має чим слухати, та й годі. У нас один старший – батько / Максим; а він як почує, то ще карбованця дасть. Співай,
061А 1179 Ще день Україну катували / Ляхи скажені; ще один, / Один останній сумували
061А 1180 Ляхи скажені; ще один, / Один останній сумували / І Україна, і Чигрин.
061А 1682 І діти карають. / Стогнуть, плачуть; один просить, / Другий проклинає;
061А 1801 Ні з ким заспівати; / Один, один сиротою / Мусить пропадати.
061А 1801 Ні з ким заспівати; / Один, один сиротою / Мусить пропадати.
061А 1821 В червонім жупані, / Сидить один та думає: / «Де моя Оксана?
061А 2037 Без батька осталась, / І він один на всім світі, / Один мене любить;
061А 2038 І він один на всім світі, / Один мене любить; / А почує, що я вбилась,
061А 2499 Нікому заплакати. / Один тільки брат названий / Оставсь на всім світі,
061А 2517 ----- / Один тільки мій Ярема / На кий похилився,
113А 0004 Пливе човен по Дунаю / Один за водою. / Пливе човен, води повен,
173А 0136 В усіх доля мати. / А у вдови один син, / Та й той якраз під аршин.
180А 0193 Я вже не почую, / Один собі навек-віки / В снігу заночую.
207А 0493 Пропадали. / Один потопає, / Другий виринає,
221А 0319 Родиться близнята. / Один буде, як той Гонта, / Катів катувати!
221А 0370 ----- / Один сліпий, другий кривий, / А третій горбатий.
234А 0149 Діється між нами! / Один сина проклинає, / З хати виганяє,
274А 0124 Сироті старому? / Один дума, як би його / Достроїть палати.
274А 0128 На подзвін придбати. / Один старий одпочине / В пишній домовині.
006В 0356 Смирітеся, молітеся Богу / І згадуйте один другого. / Свою Україну любіть,
041В 0001 ----- / Один у другого питаєм, / Нащо нас мати привела?
057В 0335 Глибоку криницю. / (Не сам один; толокою / Йому помагати
057В 0387 На всім світі, брате! / Всюди люди, а я один / Диявол проклятий!
068В 0013 І розмовляли, сповідались / Один другому.– Довгий вік! – / Старий промовив.– Все од Бога!
129В 0005 Наїхали гості. / Один Семен Босий, / Другий Іван Голий,
129В 0013 Як се Катерина». / Один каже: «Брате, / Якби я багатий,
129В 0040 Катриного брата. / Один утопився / У Дніпровім гирлі,
175В 0045 Прибігли хлопці, не рятують, / Бояться пана. А один, / Щонаймолодший, озирнувшись,
230В 0045 Так-то, так! / Найшовсь-таки один козак / Із міліона свинопасів,
237В 0003 Святих людей на світі стало. / Один на другого кують / Кайдани в серці. А словами,
295В 0004 Уже повіяло. Зима! / Сиди один в холодній хаті, / Нема з ким тихо розмовляти,
295В 0008 Анікогісінько нема! / Сиди ж один, поки надія / Одурить дурня, осміє...
295В 0013 Як ту сніжину по степу! / Сиди ж один собі в кутку. / Не жди весни – святої долі!

ОДИНІ-САМОТИНІ 1

290B 0005 В своїй маленькій благодаті. / Та в одині-самотині / В садочку буду спочивати,

ОДИН-ОДНІСІНЬКИЙ 1

250B 0600 Ані побігає; самий, / Один-однісінський, бувало, / Сидить собі у бур'яні

ОДИНОКА 2

178A 0037 Тяжкі мені ночі!.. / Бо я вдень не одинока – / З полем розмовляю,

141B 0003 Вітер нагинає, / Дівчинонька одинока / Долю зневажає.

ОДИНОКЕ 2

027A 0005 Червону калину, / На калині одиноке / Гніздечко гойдає.

027A 0065 Червону калину, / На калині одиноке / Гніздечко гойдає.

ОДИНОКИЙ 18

027A 0094 Переніс в убогу хату сироти. / Прилинь, сизий орле, бо я одинокий / Сирота на світі, в чужому краю.

027A 0107 Там з вітром могила в степу розмовляє, / Там не одинокий був би з нею й я. /

Праведная душе, прийми мою мову

045A 0075 Його знають люде, бо носить земля; / А якби почули, що він, одинокий, / Співа на могилі, з морем розмовляє,—

047A 0096 Не вік дівувати! / Він багатий, одинокий – / Будеш панувати».

060A 0009 Та хто привітає? / Я й тут чужий, одинокий, / І на Україні

060A 0014 Чого ж серце б'ється, рветься? / Я там одинокий. / Одинокий... А Україна!

060A 0015 Я там одинокий. / Одинокий... А Україна! / А степи широкі!

061A 0019 Порай мені ще раз, де дітись з журбою? / Я не одинокий, я не сирота – / Єсть у мене діти, та де їх подіти?

061A 0174 Дивлюся, сміюся, дрібні утираю – / Я не одинокий, є з ким в світі жить; / У мойй хатині, як в степу безкраім,

061A 0180 Тихесенько Гриця дівчина співає – / Я не одинокий, є з ким вік дожить. / От де моє добро, гроші,

173A 0031 Щасливий, веселий / І не одинокий. / Найду тобі рівню

274A 0250 Або вже ліг спати / Мій батечко одинокий. / Я ледве ступаю,

029B 0131 На сі святі гори / Одинокий вік дожити, / Тебе восхвалити,

185B 0049 Мою Україну широку, / Хоч я по їй і одинокий / (Бо, бачте, пари не найшов)

192B 0040 ----- / А тобі, мій одинокий, / Мій друже єдиний,

218B 0498 І ніби заплакав / Одинокий. Мов гора та / На полі, чорніє

235B 0012 І уродливий, і багатий, / Не одинокий, а жонатий / На вольній, бачиться, бо й сам

292B 0063 Аж поки, лобом неширокий, / В своїм гаремі одинокий, / Саул сердега одурів.

ОДИНОКИМ 3

030A 0296 Та нема де прихилитись / В світі одиноким. / Тому доля запродала

258A 0122 Помолюся Господеві / Серцем одиноким / І на злих моїх погляну

300B 0007 Людей чимало на землі... / А доведеться одиноким / В холодній хаті кривобокій,

ОДИНОКІ 2

234A 0112 Та аж сумно стало: / Одинокі зостарілись... / Кому понадбали

234A 0141 От і талан, от і доля, / І не одинокі! / Бери ж лишень та сповивай...

ОДИНОКІЙ 4

047A 0112 Щоб поворожити, / Чи довго їй одинокий / На сім світі жити?..

061A 0429 На перині спати / Одинокий, молоденькій; / Ні з ким розмовляти,—

117B 0008 Аксамитові жупани / Одинокий носить. / Полюбилась би я,

119B 0017 Як билина при долині, / В одинокій самотині / Старіюся я.

ОДИНОКОМУ 3

- 114A 0319 Що щиро любить. Тяжко, діти, / Вік одинокому прожить, / А ще гірше, мої квіти,
178A 0021 Тяжко тобі битись / Одинокому. З ким жити, / З ким, світе лукавий,
111B 0003 І сивію в чужому краї: / То одинокому мені / Здається – кращого немає

ОДИНОКОЮ 1

- 118B 0010 І московкою я, / Одинокою я / Старіюся в чужій хаті –

ОДИНОКУ 2

- 114A 0406 Щоб без мене доглядали / Тебе, одиноку. / Серед степу одпочину..
113B 0012 Мов ті діти. І радують / Одиноку душу / Убогую. Любо мені.

ОДИНОЧУ 1

- 153B 0047 Ніби тес знає. / Дочку свою одиночу / В хаті замикає.

ОДІБРАЛИ 1

- 061A 0378 Легше було б сльози, журбу виливати. / Люди одібрали, бо їм було мало. / «Нашо
йому доля? треба закопати:

ОДІБРАТЬ 1

- 061A 0302 Єдине слово «nie pozwalam» / У шляхти думав одібрати, / А потім!.. Польща запалала,

ОДІРВАЛИ 1

- 221A 0089 І насилу-то, насилу / Мене одірвали / Од матері неживої.

ОДІРВАЛОСЬ 2

- 016B 0224 Її єдина дитина! / Мов одірвалось од гиллі, / Ненагодоване і босе,
188B 0008 Малого хлопчика в селі. / Мов одірвалось од гиллі, / Одно-однісіньке під тинном

ОДКРИЛА 1

- 234A 0540 Марко плакав, дивувався. / Знов очі відкрила, / Пильно, пильно подивилась –

ОДМИКАЄ 1

- 016B 0352 Не схаменувся, ключ виймає, / Прийшов, і двері одмикає, / І лізе до дочки.
Прокинься!

ОДНА 35

- 010A 0054 Кого ж їй любити? Ні батька, ні неньки, / Одна, як та пташка в далекім краю. /
Пошли ж ти їй долю – вона молоденька,
030A 0542 Хто лобуря водить? Чорняві байстряга... / Одна його доля – чорні бровенята. / Та й
тих люде заздрі не дають носити.
047A 0015 Кругом ні билини. / Одна, одна, як сирота / На чужині, гине!
047A 0015 Кругом ні билини. / Одна, одна, як сирота / На чужині, гине!
061A 0431 Ні з ким розмовляти, – / Одна шепче. Несказанно / Гарна нехрещена!
061A 0628 Одно було серце, одно на всім світі, / Одна душа щира, та бачу, що й та, / Що й та
одцуралась».
061A 0646 Поляг головою, – нишком помолись. / Одна, серце, на всім світі / Хоч ти помолися!»
061A 1165 Над козаками хусточки! / Одно добро, одна слава – / Біліє хустина,
061A 1314 Нічого не бачить; / Одна думка усміхнеться, / А друга заплаче.
061A 2044 «Нема його, не прибуде, / Одна я осталась...» / Та й заплакала. Черниця,
061A 2529 Та й не видно стало. / Одна чорна серед степу / Могила осталась.
173A 0073 Хоч і молодою / І не одна... Та все ж тяжко... / З горем та нудьгою
173A 0188 Лози нагинає. / Плаче мати одна в хаті, / А дівчина в гаї.
196A 0002 За думою дума роєм вилітає, / Одна давить серце, друга роздирає, / А третя тихо,
тихесенько плаче
221A 0098 На тім пожарищі. / Одна тільки й осталася / В Батурині хата!

- 221A 0191 Мов на мороз, понадувались, / Одна на другу позирали, / Неначе три сестри старі,
 234A 0020 Моєї недолі!.. / Я не одна, єсть у мене / І батько, і мати...
 246A 0090 У нас же й світа, як на те – / Одна Сибір неісходима, / А тюрм! а люду!.. Що й
 лічить!
- 272A 0061 Та й зареготались. / Одна тільки русалонька / Не зареготалась.
 274A 0296 Понесли, сховали... / І одна я, як билина / На полі, осталась
 006B 0025 ----- / Ой одна я, одна, / Як билиночка в полі,
 006B 0025 ----- / Ой одна я, одна, / Як билиночка в полі,
 076B 0212 І прожене ю, і княжна / Блукає по світу одна, / Нічого з ворогом не вдіє.
 095B 0301 Попадали неначе в воду, / Тільки осталася одна, / Одна-однісенька на небі;
 104B 0085 Хто ж їх нагодує? / Хто догляне? Одна – стара, / Нездужає встати,
 114B 0004 Дві тополі високії / Одна одну хилить. / І без вітру гойдаються,
 153B 0016 І хороше, і багате, / І одна дитина, / І училось не паничем,
 161B 0117 ----- / Отже одна вже й увірвалась. / Стривай, і другу увірву...
 175B 0102 Не видно, не чути / Коло корчми, одна собі / Поки що осталась
 182B 0011 Чобітки шкапові, / Кому свитку. Одна тільки / Сидить без обнови
 218B 0212 Чи тее, в Скіфію... І ти... / І чи одна ти? Божа Мати! / І заступи вас і укрий!
 218B 0284 Благати кесаря і Бога. / І чи одна вона? Мій Боже! / Прийшло їх тисячі в сльозах,
 218B 0481 Залізну браму зачинили. / А ти осталася одна, / Одна-однісенька надворі.
 218B 0553 З возами скіфи повертали. / І ти осталася одна / На березі. І ти дивилась,
 250B 0497 Гайочок тихий серед поля, / Одна єдина їх доля / Отой гайочок! І не знать,

ОДНАКО 2

- 209B 0033 Неначе сповита!.. Тут пана немає, / Усі ми однако на волі жили! / Усі ми однако за
 волю лягли,
 209B 0034 Усі ми однако на волі жили! / Усі ми однако за волю лягли, / Усі ми і встанем, та
 Бог його знає,

ОДНАКОВІ 1

- 258A 0141 І всує плачеться земля. / Царі, раби – однакові / Сини перед Богом,

ОДНАКОВІСІНЬКО 2

- 006B 0079 Мене в снігу на чужині – / Однаковісінько мені. / В неволі виріс меж чужими
 036B 0015 І грека доброго ти полюбила / Однаковісінько!.. Бо заплатили. / А я, убогий, що
 принесу я?

ОДНАКОВО 7

- 061A 0573 Так що? Аби гроші». / «Аби гроші, однаково. / Правду Лейба каже;
 265A 0027 І сліду не кинуть / Ніякого, однаково, / Чи жив, чи загинув!
 266A 0073 Чи нишком хваліте / Мої думи; однаково / Не вернуться знову
 006B 0075 ----- / Мені однаково, чи буду / Я жить в Україні, чи ні.
 006B 0091 Його замучили колись.– / Мені однаково, чи буде / Той син молитися, чи ні...
 006B 0097 Її, окраденую, збудять... / Ох, не однаково мені. / -----
 179B 0033 А попам та людям / Однаково буде. / -----

ОДНА-ОДНІСЕНЬКА 1

- 095B 0302 Тільки осталася одна, / Одна-однісенька на небі; / А я, неначе навісна,

ОДНА-ОДНІСІНЬКА 4

- 212B 0030 А ти осталась на землі / Одна-однісінька; з тобою / Єдинеє добро було –
 218B 0482 А ти осталася одна, / Одна-однісінька надворі. / І що ти зможеш? – Горе! Горе!
 250B 0043 Ані хатиночки нема, / Одна-однісінька!.. Хіба... / Ще ж смерть моя не за плечима?.. –
 250B 0723 І ти, як палець той, осталась / Одна-однісінька! Такий / Талан твій латаний, небого!

ОДНЕСІТЬ 1

- 156B 0025 Клейноди, панове, / Та однесіть москалеві, / Нехай Москва знає,

ОДНЕСЛА 3

- 234A 0049 В китаєчку повила / І на Дунай однесла: / «Тихий, тихий Дунай!
274A 0182 В Туреччині сповила / Та додому однесла – / Аж у Київ. Та вже дома
233В 0004 Мене ти в пелену взяла / І геть у поле однесла. / І на могилі серед поля,

ОДНЕСЛИ 2

- 196В 0018 З моєї темної комори / І в море нишком однесли. / І нишком проковтнуло море
308В 0046 Та все б гекзаметри плели, / Та на горіще б однесли / Мишам на снідання. А потім

ОДНИМ 2

- 061A 1730 Ще раз погуляєм». / І поставець одним духом / Залізник черкас.
173A 0100 Верби при долині, / А у вдови одним одно, / Та й те, як билина.

ОДНИМ-ЄДИНЕ 1

- 074В 0056 ----- / Одним-єдине при долині / В степу край дороги

ОДНИМ-ОДНА 2

- 029В 0065 В Дніпрі широкому... отак / Стоїть одним-одна хатина... / З хатини видно Україну
200В 0061 Очей не зводячи, дивилась / На Петруся. Одним-одна / І виростала, й діувала,

ОДНИМ-ОДНО 2

- 074В 0038 Билини навіть не осталося. / Тільки одним-одно хиталося / Зелене дерево в степу.
095В 0112 Пішла, ридаючи, в село, / Одним-одно дитя було, / Та й те пропало . . . .

ОДНИНІ 1

- 266A 0010 Амінь всьому веселому / Однині довіка, / І кидають на розпутті

ОДНІЄЇ 1

- 199A 0209 За мишеня... Та й як паки? / Однієї шкури / Така сила... а м'ясива!

ОДНІЙ 7

- 030A 0476 У личаках – лихо тяжке! – / І в одній свитині. / Іде Катря, шкандибас;
061A 0560 По три сем'ї, по чотири / Живуть в одній хаті». / «Ми це знаєм, бо ми самі
114A 0073 «На трьох... Ох, дівчата! / І на одній колись-то грав, / Та ба, вже не грати...
221A 0156 Та й духу не стало! / Й мати вмерла, в одній ямі / Обох поховали!
234A 0408 Не хотілось на чужині / Одній умирати! / Коли б Марка діждатися...
083В 0180 Раз увечері зимою / У одній свитині / Іде боса титарівна
200В 0124 Сердега разом одуріла. / Та й як його одній святії / Прожити літа молодії?

ОДНІЙ-ЄДИНІЙ 1

- 016В 0126 Коли нема кого любить. / Отак і їй, одній-єдиній, / Ще молодій моїй княгині,

ОДНИМ 1

- 111В 0036 ----- / І не в однім отім селі, / А скрізь на славній Україні

ОДНИМАЄ 1

- 016В 0080 А патріот, убогих брат... / Дочку й теличку однімає / У мужика... І Бог не знає,

ОДНІМЕ 1

- 274A 0390 Не донесеш, утопиш десь, / Або пан одніме. / Чи я найду моїх діток,

ОДНІСІНЬКОЇ 1

- 180A 0276 Та пани пузаті, / І ні однісінької хати. / -----

ОДНО 15

- 027A 0088 Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини до мене хоть на одно слово / Та про Україну мені заспівай.
- 027A 0111 Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини до мене хоч на одно слово / Та про Україну мені заспівай.
- 057A 0018 Нащо вас кохав я, нащо доглядав? / Чи заплаче серце одно на всім світі, / Як я з вами плакав?.. Може, і вгадав...
- 061A 0004 І дурень, і мудрий нічого не знає. / Живе... умирає... Одно зацвіло, / А друге зав'яло, навіки зав'яло...
- 061A 0627 За що ж одцурались? Що я сирота. / Одно було серце, одно на всім світі, / Одна душа щира, та бачу, що й та,
- 061A 0627 За що ж одцурались? Що я сирота. / Одно було серце, одно на всім світі, / Одна душа щира, та бачу, що й та,
- 061A 1165 Над козаками хусточки! / Одно добро, одна слава – / Біліє хустина,
- 173A 0100 Верби при долині, / А у вдови одним одно, / Та й те, як билина.
- 199A 0054 Навіки і віки! / І потекли в одно море / Слав'янській ріки!
- 199A 0070 Вовіки і віки! / Що звів еси в одно море / Слав'янській ріки!
- 199A 0284 Святійшої волі / Не приймаш!..» – «Одно слово!» / «Ти Богом проклятий!
- 199A 0288 Ревіли прелати. – / Ти усобник!..» – «Одно слово». / «Ти всіми проклятий!..»
- 006B 0278 А за ними, молодими, / І дівча одно пішло. / Подибала стара мати
- 161B 0189 Стали собі та й дивляться / Одно на другого. / Отак ангели святії
- 161B 0192 Дивляться на Бога, / Як вони одно на друге. / І Петрусь питає:

ОДНОГЛАСНЕ 1

- 137B 0037 Гетьмана доброго обрати. / І одногласне, одностайне / Громада вибрала гетьмана –

ОДНОГО 13

- 061A 1624 «Що, сьогодні ляхів бачив?» / «Нігде ні одного; / А вчора було багато.
- 061A 2175 Не милує, не минає / Нігде ні одного; / За титаря ляхам платить,
- 180A 0546 На самих пузатих – / Всі пузаті до одного / В землю провалились!
- 199A 0042 Во тьмі і неволі / Перелічив до одного, / Перелічив трупи,
- 221A 0197 Я оце літала / Аж у Сибір та в одного / Декабриста вкрала
- 258A 0092 Нема добретворяючого, / Нема ні одного, / Коли вони, неситії
- 033B 0042 Хто тебе не мучив? Якби розказать / Про якого-небудь одного магната / Історію-правду, то перелякать
- 050B 0232 Сиві коси з кучерями / Усі до одного / І борошном посипали,
- 068B 0050 Як ті щенята. Покусали / Не одного мене малі. / Отож і вчити почали
- 095B 0317 Свою Марину доганяти. / Пани до одного спеклись, / Неначе добрі поросята,
- 103B 0023 Гостей довідать... «Та й погані! / Усі до одного сичі, – / Оце тобі вари й печі!»
- 114B 0010 Закохалися обидві / В одного Івана: / А Іван, козак звичайний,
- 209B 0114 Дітей козачих мордувать, / Усі до одного згоріли! / І Пріся бідная моя

ОДНОЇ 1

- 161B 0274 А я вже заповіді знаю / Усі до одной! / -----

ОДНОЙ 1

- 221A 0209 ----- / Да шесть тысяч в одной версте / Душ передушила...

ОДНОЛІТКИ 1

- 068B 0045 Малії паничі були; / Таки однолітки зо мною. / Вона й бере мене в покої

ОДНОЛІТОК 1

- 276B 0009 Кайдани на римлян. І, взявши / Гнучкий одноліток лози, / Каблучку заходивсь плести,

ОДНОМУ 3

- 246A 0033 Встане правда! встане воля! / І тобі одному / Помоляться всі язика
218B 0296 Чи ж кат помилує кого? / Моліться Богові одному, / Моліться правді на землі,
250B 0171 Умитий з кущі вихожав / В одному білому хітоні, / Мов намальований сіяв,

ОДНО-ОДНІСІНЬКЕ 1

- 188B 0009 Мов одірвалось од гіллі, / Одно-однісіньке під тинном / Сидить собі в старій ряднині.

ОДНОСТАЙНЕ 5

- 199A 0103 Нема кому розкувати, / Одностайне стати / За євангеліє правди,
199A 0217 Зібрав раду. Положили / Одностайне стати / Против Гуса. І в Констанці
256A 0024 Батько з сином і брат з братом – / Одностайне стати / На ворога лукавого,
033B 0010 Ой пожали б, якби були / Одностайне стали / Та з фастовським полковником
137B 0037 Гетьмана доброго обрати. / І одногласне, одностайне / Громада вибрала гетьмана –

ОДНУ 11

- 057A 0024 Я більше не хочу... / Одну сльозу з очей карих – / І... пан над панамі!..
221A 0206 Три указа накаркала / На одну дорогу... / -----
016B 0304 Змолотили, нівроку їм, / За одну годину / І з клунєю провіяли..
114B 0004 Дві тополі високії / Одна одну хилить. / І без вітру гойдаються,
129B 0017 Оцій Катерині / За одну годину». / Другий каже: «Друже,
129B 0021 То оддав би я всю силу / За одну годину / Оцій Катерині».
129B 0027 Для цієї Катерини / За одну годину». / -----
161B 0197 ----- / Хоч одну невеличку заповідь сьогодні вивчи, хоть / п'яту.
173B 0038 Гукатиме, кричатиме / Не одну годину. / І рознесе тую славу
175B 0021 Невеличку нате, / Оцю одну, останнюю, / Слухайте ж, панята.
198B 0015 Благав у Бога, тільки хату, / Одну хатиночку в гаю, / Та дві тополі коло неї,

ОДНЯВ 1

- 234A 0395 «А де ж ти діла паляницю? / Чи, може, в лісі хто одняв? / Чи попросту забула
взяти?..

ОДПОЧИВ 1

- 218B 0508 І мир перевозданий / Одпочив на лоні ночі. / Тільки ми, Адаме,

ОДПОЧИВА 1

- 250B 0668 Сидить, було, на Єлеоні, / Одпочива. Єрусалим / Розкинувсь гордо перед ним,

ОДПОЧИВАЄ 2

- 061A 1241 Де Залізник, душа щира, / Де одпочиває? / Тяжко! важко! Кат панує,
025B 0007 Лину я, лину, думу гадаю, / І ніби серце одпочиває. / Чорніє поле, і гай, і гори,

ОДПОЧИВАЄМ 1

- 218B 0511 Твої чада преступніє, / Не одпочиваєм / До самої домовини

ОДПОЧИВАЛА 1

- 016B 0429 Княжна якась із-за Дніпра / Позаторік. Одпочивала, / Та й Богу душу оддала...

ОДПОЧИВАТЬ 1

- 298B 0004 Напряла мало та й лягла / Одпочивать собі, небога. / А воля душу стерегла.

ОДПОЧИВАЮЧИ 1

- 250B 0606 Малий вже добре майстрував – / Одпочиваючи в куточку, / Старий на сина
дивувався,

ОДПОЧИЛА 2

274A 0242 На свою країну / Придбала. Одпочила, / Вечера діждалась,
218B 0518 ----- / Трохи одпочила / Стара мати недобита.

ОДПОЧИЛИ 1

258A 0052 Твої люде і в покої, / В добрі одпочили, / Славя Господа!.. А нині!..

ОДПОЧИНЕ 7

030A 0458 То й не засміються; / А серденько одпочине, / Поки сльози ллються.
274A 0128 На подзвін придбати. / Один старий одпочине / В пишній домовині.
016B 0033 ----- / Село! І серце одпочине: / Село на нашій Україні –
057B 0160 І коли вона зотліє, / Коли одпочине? / Святий знає.
066B 0010 І, мов добро кому зроблю, / Так любо серце одпочине. / Якби сказати, що не люблю,
068B 0033 І умитеє сльозами / Серце одпочине / І полине із чужини
108B 0009 Малую годину / Ніби серце одпочине, / З Богом заговорить...

ОДПОЧИНЕШ 2

047A 0158 Аж там, де прощалась. / Одпочинеш; а як стане / Місяць серед неба,
114A 0059 «Всього, чого треба,– / Всього дамо... Одпочинеш, / А ми потанцюєм...

ОДПОЧИНУ 6

114A 0076 Постривайте, мої любі, / Трошки одпочину. / Сядьмо, хлопче». Посідали.
114A 0407 Тебе, одиноку. / Серед степу одпочину». / «Хіба сю ніч кинеш?
180A 0198 Не полита сльозьми, кров'ю, / То я одпочину.. / Одпочину... Аж слухаю –
180A 0199 То я одпочину.. / Одпочину... Аж слухаю – / Загули кайдани
274A 0154 В зеленому баговинні / Трохи одпочину... / Та, може, ще хоч каліку
057B 0270 Я вбив його! Постривай лиш, / Трохи одпочину. / Та тойді вже.

ОДПОЧИНУТЬ 2

025B 0003 Пташечка тихне, поле німіє, / Радіють люде, що одпочинуть, / А я дивлюся... і серцем
лину
239B 0018 Утомлені руки, / І коліна одпочинуть, / Кайданами куті!

ОДПОЧИНЬ 2

061A 0663 Ох, як я втомилась!» / «Одпочинь, моя ти зоре! / Ти з неба злетіла!»
199A 0143 Великая славо! зглянься на людей, / Одпочинь од кари у світлому раї. / За що
пропадають? за що ти караш

ОДПОЧИНЬТЕ 1

061A 1364 «Тепер, хлопці, буде! / Утомилась, одпочиньте». / Улиці, базари

ОДПОЧИТИ 6

246A 0027 Коли вона прокинеться? / Коли одпочити / Ляжеш, Боже, утомлений?
068B 0137 Було де в хаті погуляти / І одпочити де було. / Мене господарем обрали.
122B 0012 Хоч на старість у невістки / В добрі одпочити. / Не довелось. Виблагала
175B 0063 Сидять в путах арестанти. / Трохи одпочити / Позволено бідолагам
175B 0072 Коло корчми стали / Дати коням одпочити, / Та й дружки пристали
218B 0152 Зайшов у гай води напитись / І одпочити.– Благо вам! – / Сказав апостол утомлений

ОДПОЧИТЬ 3

010A 0082 Розбивши вітер чорні хмари / Ліг біля моря одпочить. / А з неба місяць так і сяє;
234A 0362 І в кімнаті Катерина / Одпочить послала. / -----
276B 0006 Пішов любенько погулять / І одпочить. Та, спочивавши, / Додумать, як би то скувать

ОДПУСТИЛИ 1

200B 0094 ----- / Петра на волю одпустили, / Зимомою в Київ одвезли,

ОДРА 2

076В 0126 То я, вкусив його, возстану / З одра недуги.– Вранці-рано / Фамар спекла і принесла
218В 0226 Святис мученики. Діти / Святої волі. Круг одра, / Круг смертного твого предстануть

ОДРИНУТИЙ 1

057В 0145 А я, мов проклятий / Той Іуда, одринутий / І людьми і Богом,

ОДРУЖИВСЯ 1

104В 0052 У наймах; сказано, шарпак, / То й одружився собі так, / Узяв хорошу, та убогу,

ОДРУЖИЛАСЯ 1

118В 0002 Полюбилася я, / Одружилася я / З безталанним сиротою –

ОДРУЖИЛАСЬ 3

117В 0010 Полюбилась би я, / Одружилась би я / З чорнобривим сиротою,
136В 0013 Де ми будем ночувати. / Одружилась, заховалась, / Бодай була не кохалась.
153В 0096 Та з маркізом якимсь голим, / Кажуть, одружилась. / Може, й брешуть, бо, звичайне,

ОДРУЖИЛИСЬ 2

207А 0688 Рожевії квіти. / Такеє-то. Одружились / Мої молодії.
050В 0061 ----- / Одружились небожата. / Дивувались люде,

ОДРУЖИМО 1

189В 0006 Та говорили, що колись / Одружимо їх. Не вгадали. / Старі заранне повмирали,

ОДРУЖИМОСЬ 1

274А 0374 Загризу... Чи чуєш? / Одружимось, моє серце, / Я й досі діваю.

ОДРУЖИТИСЯ 1

285В 0011 Отак цвісти, отак рости, / Так одружитися і йти, / Не сварячись в тяжкій дорозі,

ОДРУЖИТИСЬ 3

068В 0084 Не довелось і надивитись, / А я вже думав одружитись, / І веселитися, і жить,
146В 0036 Треба було б молодому, / Треба б одружитись. / Минулися молодії
300В 0010 Або під тином простягтись. / Або... Ні. Треба одружитись, / Хоча б на чортовій сестрі!

ОДРУЖИТЬ 1

274А 0092 З дівчатами такеє діють... / Ще треба другу одружить. / Піду, без мене не зуміють

ОДРУЖУСЯ 2

146В 0009 На ріллі носити. / А піду я, одружуся / З моїм вірним другом,
172В 0005 Що буде, те й буде. / Найду долю, одружуся, / Не найду, втоплюся,

ОДРЯХ 1

076В 0146 Немалі літа, / Одрях старий, і покривали / Многими ризами його,

ОДСПІВАЛА 1

061А 2096 «А чом же ти не співаєш?» / «Я вже одспівала...» / Задзвонили до вечерні;

ОДСТАВКОЮ 1

057В 0217 Та й на Україну / Повернено з одставкою. / Бачиш, праву ногу

ОДСТУПАЄ 1

083В 0184 То підійде до криниці, / То знов одступає. / А з калини, мов гадина,

ОДСУНЕ 1

030A 0108 Вичуняла Катерина, / Одсуне квартиру, / Поглядає на улицу,

ОДТЯТИЙ 1

209B 0022 Який безголовий, який без руки, / А хто по коліна неначе одтятий,– / Лежать собі хлопці, мов у теплій хаті.

ОДУЄ 1

250B 0683 І пити дасть, і отрясе, / Одує прах з його хітона, / Зашиє дірочку та знову

ОДУЖАЛА 1

207A 0412 ----- / Одужала Яриночка, / Ідуть люде в Київ

ОДУРЕНО 1

286B 0006 Оковано, омурано / (Премудрого одурено). / Багрянцями закрито

ОДУРИ 1

195A 0025 Хоч крізь сон побачу... / Стань же братом, хоч одури. / Скажи, що робити:

ОДУРИВ 3

076B 0092 А потім цар перед народом / Заплакав трохи, одури / Псалмом старого Анафана...

189B 0061 А може, й дав, та хтось украв, / І одурив святого Бога. / -----

283B 0011 ----- / Одурив ти нас, убогих. / Ми ж, окрадені небоги,

ОДУРИЛА 2

129B 0057 Я тебе дурила...» / «Одурила!..» – І Катрина / Додолу скотилась

298B 0009 І правди на землі нема! / Ледача воля одурила / Маленьку душу. Сонце йде

ОДУРИЛИ 1

283B 0013 Ми ж, окрадені небоги, / Самі тебе одурили / І, скиглячи, возопили:

ОДУРИТИ 1

161B 0159 Так же ні, самому треба / Себе одурити, / Оженитися старому

ОДУРИТЬ 8

006B 0317 Дурний свій розум проклинаю, / Що дався дурням одурить, / В калюжі волю утопить.

091B 0004 А жаль на доброго такого, / Що й славу вміє одурить. / -----

250B 0583 Щоб він не бачив. І небозі / Не довелось одурить / Малого сина. Подивилось

287B 0011 І візантійський Саваоф / Одуриць! Не одурить Бог, / Карать і миловать не буде:

287B 0011 І візантійський Саваоф / Одуриць! Не одурить Бог, / Карать і миловать не буде:

291B 0028 Своім химерним добрим словом? / Дурю! Бо лучше одурить / Себе-таки, себе самого,

295B 0009 Сиди ж один, поки надія / Одуриць дурня, осміє... / Морозом очі окус,

308B 0040 До Ескулапа на ралець – / Чи не одурить він Харона / І Парку-пряху?.. І тойді,

ОДУРИВ 3

068B 0157 І все докучило мені... / Одури в я, тяжко стало / У вертепах жити.

292B 0064 В своїм гаремі одинокий, / Саул сердега одури в. / -----

292B 0069 Самодержавець-господар, / Сердешний одури в. Панове! / Чи нам його тепер лічить?

ОДУРИЄ 1

161B 0341 А того не знає, / Що на старість одуриє / І все занехаїть.

ОДУРИЛА 6

173A 0214 Не пита й не плаче. / Одурила!.. І цеглину / Муштрує, то лає,

083B 0061 Яка лягла, така і встала, / Мов одурила! Що робить? / Сама не знає! А Микита,

095B 0207 Під тином знай собі сидить. / Стара неначе одурила. / Мороз лютує, аж скрипить,

189В 0056 Ніхто не знає, де поділась, / Занапастилась, одуріла. / А що за дівчина була,
200В 0118 Молитва їй не допомогла: / Вона, сердешна, одуріла, / Вона, небога, полюбила
200В 0123 Та що ж робить? Нестало сили, / Сердега разом одуріла. / Та й як його одній святії

ОДУРІТЬ 2

200В 0115 Щоб та її... щоб та спасла, / Щоб одуріть їй не дала / Пренепорочная! І все.
300В 0012 Хоча б на чортовій сестрі! / Бо доведеться одуріть / В самотині. Пшениця, жито

ОДУРІЮ 1

072В 0016 Навчіть мене, люди добрі, / А то одурію... / -----

ОДУРЯТЬ 1

250А 0090 Та й засядуть, і премудрих / Немудрі одурять! / -----

ОДУТИЙ 1

180А 0542 Переносить ноги. / Та одутий, аж посинів, / Похмілля прокляте

ОДУТЛИЙ 1

161В 0378 А сам сотник у кожусі, / Одутлий, поганій, / Коло клуні похожає.

ОДХОДИЛА 1

173А 0202 Сина вимовляла. / То од жалю одходила / І мовчки журилась

ОДХОЖАЮТЬ 1

016В 0323 Дуби з діброви, мов дива, / У поле тихо одхожають. / І пугач пуга, і сова

ОДЦУРАВСЯ 1

030А 0646 Утік!.. нема!.. Сина, сина / Батько одцурався! / Боже ти мій!.. Дитя моє!

ОДЦУРАВСЬ 2

061А 0237 Козацького роду, / Не одцуравсь того слова, / Що мати співала,
061А 0241 З малим розмовляла; / Не одцуравсь того слова, / Що про Україну

ОДЦУРАЄТЬСЯ 1

250А 0073 Кому помагати. / Одцурається брат брата / І дитини мати.

ОДЦУРАЛАСЬ 2

030А 0702 Кого батько і не бачив, / Мати одцуралась? / Що зосталось байстрюкові?
061А 0629 Одна душа щира, та бачу, що й та, / Що й та одцуралась». / І хлинули сльози.

ОДЦУРАЛИСЬ 2

061А 0626 Так і мене люде не знають, де діти. / За що ж одцурались? Що я сирота. / Одно було
серце, одно на всім світі,
180А 0143 З байстрам шкандибає, / Батько й мати одцурались / Й чужі не приймають!

ОДЧЕПИСЯ 2

083В 0040 У танець вітає!! / – Одчепися, пройдисвіте! – / І зареготалась
128В 0014 Скажу йому: сватай мене / Або одчепися!.. / Бо як мені у матері..

ОДЧЕПИСЬ 1

161В 0066 ----- / Та одчепись, божевільна. / Дивись лишень, коси

ОДЧИНІВ 1

205В 0055 Поета нашого... На волю / Мені ти двері одчинив! / Спасибі, друже! Прочитаю

ОДЧИНИЛА 1

010A 0170 Ворота одчинить. / А може, вже одчинила – / Не мені, другому...

ОДЧИНИЛАСЬ 2

038B 0060 Товариша з Лугу!» / Свята брама одчинилась, / Козака впустили,
218B 0534 Й зажурилась. Незабаром / Брама одчинилась. / І на возах, на колесницях

ОДЧИНИЛИСЬ 1

180A 0538 Косо поглядало. / Аж ось вони й одчинились. / Неначе з берлоги

ОДЧИНИТЬ 1

010A 0169 Близько хата, де дівчина / Ворота одчинить. / А може, вже одчинила –

ОДЧИНЯЄ 1

234A 0499 Прийшов – слава Богу! / І ворота одчиняє, / І молиться Богу.

ОДЧИНЯЙ 2

061A 0439 ----- / «Одчиняй, проклятий жиде! / Бо будеш битий... Одчиняй!
061A 0440 «Одчиняй, проклятий жиде! / Бо будеш битий... Одчиняй! / Ламайте двері, поки
вийде

ОДЧИНЯЛОСЬ 1

161B 0015 І з оболонками вікно / В садочок літом одчинялось. / І хата, бачите, була

ОДЯГАЄ 1

271B 0002 Ой діброво – темний гаю! / Тебе одягає / Тричі на рік... Багатого

ОДЯГАЙСЯ 1

061A 0577 Нехай шлях покаже. / Одягайся!» / Поїхали

ОДЯГАТЬ 1

061A 1901 Треба діток годувать, / Треба діток одягать. / А я буду добувать.

ОДЯГЛА 4

161B 0075 Наділа б жовті черевики, / Червону б юпку одягла, / Заквітчала б барвінком коси...
174B 0025 Златом окула, / Одягла його в червоний / В жупан дорогий.
200B 0073 Його в палати. А в палатах / Причепурила, одягла, / А потім в школу оддала.
250B 0531 Свою дитину, безталанна, / Нагодувала, одягла / І за святим своїм пішла

ОДЯГЛАСЯ 1

030A 0576 Полетіла Катерина / І не одяглася. / «Мабуть, добре Московщина

ОДЯГЛАСЬ 1

234A 0389 З собакою унучок грався, / А внучка в юпку одяглась / У Катрину і ніби йшла

ОДЯГЛИ 1

200B 0011 Царя небесного! Взяли / Її гарненько одягли / Та у неділю й повінчали,

ОДЯГЛИСЯ 1

061A 0203 Гайдамаки встали, / Помолились, одяглися, / Кругом мене стали.

ОДЯГНЕНІ 1

061A 2368 І на дітей світить. / Неначе сплять одягнені. / Чого ж страшні діти?

ОДЯГНУ 1

061A 0692 Дасть він мені славу; / Одягну тебе, обую, / Посажу, як паву,

ОДЯГНУТЬ 1

221A 0031 То це й шлють, було, за мною. / Одягнуть, обують, / І гетьман бере на руки,

ОДЯГТИ 1

180B 0041 З тобою дома. Наготи / Старої нічим одягти / І витопить зимою хату.

ОЖЕЛЕДЬ 1

299B 0005 ----- / Вночі і ожеледь, і мряка, / І сніг, і холод. І Нева

ОЖЕНИВСЯ 6

061A 1065 Вари варениці». / Оженився, зажурився – / Нічого немає;

061A 1898 А та йому дулі тиче: / «Оженився, сатано, – / Заробляй же на пшоно;

207A 0120 Ой так, таки так, / Оженився козак, / Кинув хату

274A 0043 Що мати сказала, / Свекор оженився, / Батько утопився.

274A 0062 На самім полум'ї. «Ну, так! / Оженився неборак!» – / Сама собі вона шептала

173B 0005 Козаки сміяться. / Оженився, вони скажуть, / Голодний і голий,

ОЖЕНИВСЬ 1

207A 0107 Ой гоп, заходивсь, / Зробив хату, оженивсь, / І піч затопив

ОЖЕНИЛА 2

274A 0304 Дочку оддавала, / Сина оженила... / І... гу...

274A 0376 Я й досі діваю. / А сина вже оженила, / А дочка й так буде.

ОЖЕНИСЬ 1

198A 0005 Бо не будеш спати. / Оженись на вольній волі, / На козацькій долі,

ОЖЕНИТИСЯ 1

161B 0160 Себе одурити, / Оженилися старому / На такій дитині!

ОЖИВА 3

016B 0071 І покотились на помості... / А завтра знову ожива, / І знову п'є, і знов гуляє,

038B 0090 І в келії, неначе в Січі, / Братерство славне ожива. / А сивий гетьман, мов сова,

088B 0003 Слова та голос – більш нічого. / А серце б'ється – ожива, / Як їх почує!.. Знать, од Бога

ОЖИВАЄ 4

061A 0365 Єсть серце єдине, серденько дівоче, / Що плаче, сміється, і мре, й оживає, / Святим духом серед ночі

246A 0009 Живущої крові – / Воно знову оживає / І сміється знову.

016B 0211 Чому добре умирає, / Злеє оживає, / Занедужала княгиня,

218B 0042 Неначе ширшає. Співає / І плаче серце, оживає, / І в тебе, Боже, і в святих

ОЖИВАЄМ 1

205B 0047 Жива в святих своїх речах, / І ми, читая, оживаєм, / І чуєм Бога в небесах.

ОЖИВАЮ 1

046B 0055 Понад чужим полем, / І я ніби оживаю / На полі, на волі.

ОЖИВАЮТЬ 1

016B 0321 З-за хмари тихо виступає. / І ніби гори оживають. / Дуби з діброви, мов дива,

ОЖИВЕ 3

061A 1299 Потече багато, багато-багато / Шляхетської крові. Козак оживе; / Оживуть гетьмани в золотім жупані;

250A 0256 Давня година, / І оживе добра слава, / Слава України,

268В 0064 Ті ідоли в чужих чертогах, / Скажи, що правда оживе, / Натхне, накличе, нажене

ОЖИВИ 2

218В 0070 І слово розумом святим / І оживи, і просвіти! / І розкажу я людям горе,

238В 0012 Світи на мене, і огрій, / І оживи моє побите / Убоге серце, неукрите,

ОЖИВИЛА 1

218В 0521 Живущою силу / Сила ночі оживила. / Встала, походила

ОЖИВУ 2

205В 0057 Спасибі, друже! Прочитаю / Собі хоть мало... оживу... / Надію в серці привітаю,

238В 0014 Убоге серце, неукрите, / Голодне. І оживу, / І думу вольную на волю

ОЖИВУТЬ 3

061А 1300 Шляхетської крові. Козак оживе; / Оживуть гетьмани в золотім жупані; /

Прокинеться доля; козак заспіва:

239В 0038 Кругом гаями поростуть, / Веселим птаством оживуть. / Оживуть степи, озера,

239В 0039 Веселим птаством оживуть. / Оживуть степи, озера, / І не верстовії,

ОЖИЛА 1

104В 0135 Що ніж на серце наставля, / А сам цілує!.. Ожила / Моя сердешна молодиця!

ОЗВАЛАСЬ 1

207А 0205 Отаке-то сину...» / «Уже, таточку!» – озвалась / Із хати Ярина.

ОЗДОБИ 1

249В 0043 Раби з кокардою на лобі! / Лакеї в золотій оздобі... / Онуча, сміття з помела

ОЗДОБУ 1

268В 0016 І рек во гніві: – Потреблю / Твою красу, твою оздобу, / Сама розіпнешся. Во злобі

ОЗЕРА 2

239В 0036 Прокинеться; і потечуть / Веселі ріки, а озера / Кругом гаями поростуть,

239В 0039 Веселим птаством оживуть. / Оживуть степи, озера, / І не верстовії,

ОЗЕРАМ 1

250В 0066 І мовила: – Тіверіадо! / Широкий царю озерам! / Скажи мені, моя порадо!

ОЗЕРАХ 1

074В 0021 Та до Тингіза, до Аралу / Кипіла в озерах вода, / Палають села, города,

ОЗЕРО 3

061А 1619 «А Будища знаєш? / І озеро коло Будищ?» / «І озеро знаю,

061А 1620 І озеро коло Будищ?» / «І озеро знаю, / Отам воно; оцим яром

061А 1640 Галайдо, за мною! / В оцим яру є озеро / Й ліс попід горою,

ОЗИРАЛИ 1

199А 0273 Затрусились, побіліли, / Мовчки озирали / Мученика. «Чого мене –

ОЗИРАТИ 1

180А 0382 Сміх і сльози! От пішов я / Город озирати. / Там ніч, як день. Дивлюся:

ОЗИРНУВШИСЬ 1

175В 0046 Боятся пана. А один, / Щонаймолодший, озирнувшись, / Та вилами пана

ОЗИРНУЛАСЬ 1

250B 0137 Та й замовкла. / Круг себе сумно озирнулась, / На руки козеня взяла

ОЗОВЕТЬСЯ 1

274A 0010 Озовіться! А за вами, / Може, озоветься / Безталання невсипуще

ОЗОВИСЯ 1

136B 0007 Дружиньки пошукаю. / Де ти? Де ти, озовися! / Прийди, серце, пригорнися.

ОЗОВІТЕСЯ 1

274A 0005 Німим стінам передаю. / Озовітеся ж, заплачте, / Німії, зо мною

ОЗОВІТЕСЬ 1

274A 0009 Над долею злою. / Озовітьсь! А за вами, / Може, озоветься

ОЗУВАЄ 1

292B 0081 І ніби морщить постолі, / Плете волоки, озуває, / І у кедрових стін нових

ОЙ 97

- 045A 0016 Сяде собі, заспіває: / «Ой не шуми, луже!» / Заспіває та й згадає,
052A 0076 Блужу в снігах та сам собі: / «Ой не шуми, луже!» / Не втну більше. А ти, батьку,
061A 0466 Посипались знову. / «Ой паночки-голубчики, / Єй-Богу, немає!»
061A 0931 ----- / Ой волохи, волохи, / Вас осталося трохи;
061A 0977 Степами-лісами. / Ой літає орел сизий, / А за ним орлята;
061A 1057 Додає словами: / «Ой гоп, таки так! / Кличе Гандзю козак:
061A 1075 ----- / «Ой гоп, того дива! / Наварили ляхи пива,
061A 1081 З панянками пожартуєм. / Ой гоп, таки так! / Кличе панну козак:
061A 1292 ----- / «Ой Дніпре мій, Дніпре, широкий та дужий! / Багато ти, батьку, у море носив
061A 1473 Серце роздирає. / «Ой ви сльози, дрібні сльози! / Ви змиєте горе;
061A 1882 ----- / Ой гоп, гопака! / Полюбила козака,
061A 1927 ----- / «Ой сип сирівець / Та криши опеньки:
061A 1932 ----- / Ой сип сирівець / Та криши петрушку:
061A 1936 ----- / Ой сип сирівець / Та накриши хрину:
061A 1940 ----- / Ой сип воду, воду / Та пошукай броду, броду...»
061A 2329 ----- / Ой гоп по вечері, / Замикайте, діти, двері,
114A 0282 ----- / «Ой гоп, не пила, / На весіллі була,
114A 0296 ----- / Ой гоп, не сама – / Напоїла кума.
150A 0001 ----- / «Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі / Із нашої України!
150A 0005 Не чуємо на чужині. / Ой повій, повій, вітре, через море / Та з Великого Лугу,
150A 0009 Розвій нашу тугу. / Ой заграй, заграй, синесеньке море, / Та під тими байдаками,
150A 0013 Та на сей бік за нами. / Ой Боже наш, Боже, хоч і не за нами, / Неси ти їх з України.
150A 0153 Братів визволяти. / Ой приїхав Гамалія / Аж у ту Скутару,
150A 0157 Дожидають кари. / Ой як крикнув Гамалія: / «Брати, будем жити,
154A 0001 ----- / «Ой нема, нема ні вітру, ні хвилі / Із нашої України;
154A 0005 Не чуємо на чужині. / Ой повій, повій, вітре, через море / Та з Великого Лугу,
154A 0009 Та розвій нашу тугу. / Ой заграй, заграй, синесеньке море, / Та під тими байдаками,
154A 0013 Та на сей бік за нами. / Ой Боже наш, Боже, хоч і не за нами, / Неси ти їх з України;
154A 0153 Братів визволяти. / Ой приїхав Гамалія / Аж у ту Скутару,
154A 0157 Дожидають кари. / Ой як крикнув Гамалія: / «Брати, будем жити,
169A 0017 На широкім світі, / Панувала... Ой Богдане! / Нерозумний сину!
169A 0025 Виглядала волю. / Ой Богдане, Богданочку, / Якби була знала,
173A 0025 Буду панувати. / Ой виростеш, сину, / За півчварта року,
173A 0045 ----- / Ой сину мій, сину, / Моя ти дитино,
173A 0053 ----- / Ой зозуле, зозуленько, / Нащо ти кувала,
173A 0089 ----- / Ой талане-талане, / Удовиний поганий,
173A 0126 Та й не допускали. / Ой привезли до прийому / Чуприни голити.

- 192A 0046 Степом ідучи. / Ой застогнав сивий пугач / В степу на могилі,
 207A 0101 До другої не ходив, не любив.» / «Ой гоп, чики-чики, / Та червоні черевики,
 207A 0106 Я любила б чоловіка! / Ой гоп, заходивсь, / Зробив хату, оженивсь,
 207A 0119 Буде смак, буде смак! / Ой так, таки так, / Оженився козак,
 207A 0276 І не цілувала... / Ой, ой! сором! Геть од мене! / Пусти мене! Бачиш,
 207A 0276 І не цілувала... / Ой, ой! сором! Геть од мене! / Пусти мене! Бачиш,
 207A 0513 В тяжкую неволю завдавали. / Ой Спасе наш Межигорський, / Чудотворний Спасе,
 234A 0008 ----- / «Ой тумане, тумане – / Мій латаний талане!
 234A 0042 ----- / «Ой у полі могила; / Там удова ходила,
 274A 0039 Додому йдучи, молодиця: / «Ой у новій хаті / Полягали спати,
 274A 0151 Тихенький Дунаю, / Ой у гаї погуляю, / В Дунаї скупаюсь.
 006В 0025 ----- / Ой одна я, одна, / Як билиночка в полі,
 006В 0201 ----- / Ой три шляхи широкії / Докупи зійшлися.
 025В 0010 На синє небо виходить зоря. / Ой зоре! зоре! – і сльози кануть. / Чи ти зійшла вже і
 на Україні?
 029В 0101 Людей закували / Та й мордують... Ой, ой, пани, / Пани-християне!...»
 029В 0101 Людей закували / Та й мордують... Ой, ой, пани, / Пани-християне!...»
 033В 0009 Полтаву достати. / Ой пожали б, якби були / Одностайне стали
 036В 0018 За що сірому ти поцілуєш? / За пісню-думу?.. Ой гаю, гаю, / Й не такі, як я, дармо
 співають.
 038В 0068 ----- / Ой високо сонце сходить, / Низенько заходить.
 043В 0001 ----- / Ой стрічечка до стрічечки / Мережаю три нічєньки,
 043В 0005 ----- / Ой плахотка-червчаточка, / Дивуйтесь, дівчаточка,
 043В 0009 ----- / Ой дивуйтесь, лицяйтесь, / А з іншими вінчайтесь.
 044В 0035 ----- / Ой хустино, хустиночко! / Мережана, шита.
 072В 0001 ----- / Ой гляну я, подивлюся / На той степ, на поле;
 073В 0005 ----- / Ой піду я степом-лугом / Та розважу свою тугу.
 083В 0203 Титарівно, в баговинні. / Ой узяли безталанну, / Закували у кайдани,
 095В 0277 ----- / «Ой гиля, гиля, сірії гуси, / Гиля на Дунай.
 104В 0026 Та співає, йдучи: / – Ой із-під гори та із-під кручі / Ішли мажі риплючі.
 116В 0007 Жалю завдає! / Ой піду я боса полем, / Пошукаю свою долю...
 120В 0001 ----- / Ой я свого чоловіка / В дорогу послала,
 121В 0001 ----- / Ой виострю товариша, / Засуну в халяву
 121В 0005 І тієї слави. / Ой піду я не лугами / І не берегами,
 123В 0001 ----- / Ой сяду я під хатою, / На улицю гляну,
 125В 0001 ----- / «Ой не п'ється горілочка, / Не п'ються й меди.
 125В 0005 Прокляті жиди. / Ой не п'ється теє пиво, / А я буду пить.
 127В 0001 ----- / Ой не п'ються пива-меди, / Не п'ється вода,
 127В 0017 До його летять. / – Ой не клюйте, гайворони, / Чумацького трупу,
 127В 0021 Коло мене вкупі. / Ой полетіть, гайворони / Мої сизокрилі,
 128В 0009 Чи то утопитись? / Ой надіну я сережки / І добре намисто,
 132В 0001 ----- / Ой пішла я у яр за водою, / Аж там милий гуляє з другою.
 134В 0001 ----- / Ой люлі, люлі, моя дитино, / Вдень і вночі.
 135В 0001 ----- / Ой чого ти почорніло, / Зеленеє поле?
 136В 0005 З дружиною молодою. / Ой піду я темним гаєм, / Дружиноньки пошукаю.
 140В 0011 Зострічати. / Ой зострілась я / За тими лозами
 140В 0019 Коло воликів немає. / Ой копали йому в степу при дорозі / Та притиками яму,
 140В 0025 На високій могилі. / Ой Боже милий! милий, милосердий, / А я так його любила.
 141В 0013 Я й досі не знаю. / І не знатиму. Ой, мамо, / Страшно дівувати,
 145В 0008 ----- / Ой піду я Богу помолюся, / Та піду я у найми наймуся,
 146В 0021 Старенькая мати. / Ой згадала в неділеньку, / Сідаючи їсти:
 149В 0023 . . . . . / Ой із журби та із жалю, / Щоб не бачить, як читають
 151В 0001 ----- / – Ой умер старий батько / І старенькая мати,
 151В 0009 Чи дома журитись? / Ой піду я в гай зелений, / Посажу я руту.
 161В 0304 ----- / «Ой піду я не берегом-лугом, / Зострінуся з несуженим другом.
 174В 0001 ----- / Ой крикнули сірії гуси / В яру на ставу;

- 243В 0001 ----- / Ой по горі роман цвіте, / Долиною козак іде
244В 0001 ----- / Ой маю, маю я оченята, / Нікого, матінко, та оглядати,
244В 0004 ----- / Ой маю, маю і рученята... / Ніко[го], матінко, та обнімати,
244В 0007 ----- / Ой маю, маю і ноженята, / Та ні з ким, матінко, потанцювати,
271В 0001 ----- / Ой діброво – темний гаю! / Тебе одягає
308В 0013 Весела хата, щоб ти знала!.. / Ой не йдімо, не ходімо, / Рано, друже, рано –

ОКАЯННА 1

- 258А 0252 Сіон святий!» Вавілоня / Дщере окаянна! / Блаженний той, хто заплатить

ОКАЯННИЙ 1

- 250А 0005 І все спочиває. / Тільки я, мов окаянный, / І день і ніч плачу

ОКИНУВ 1

- 199А 0270 Став Гус перед ними! / І окинув нечестивих / Орліми очима.

ОКО 6

- 250А 0084 На те тільки, щоб панувать... / Бо невчене око / Загляне їм в саму душу
258А 0156 Закрий славою своєю / Слепе горде око. / Доки, Господи, лукаві
230В 0073 ----- / А ти, всевидящее око! / Чи ти дивилося звисока,
230В 0080 І ти дивилося на них / І не осліпло! Око, око! / Не дуже бачиш ти глибоко!
230В 0080 І ти дивилося на них / І не осліпло! Око, око! / Не дуже бачиш ти глибоко!
236В 0002 Я не нездужаю, нівроку, / А щось такеє бачить око, / І серце жде чогось. Болить,

ОКОВАМИ 2

- 258А 0277 В залізніє пута / І їх славних оковами / Ручними окрутять,
218В 0393 В залізніє пута, / І їх, славних, оковами / Ручними окрутять.

ОКОВАНО 1

- 286В 0005 В своїй добрій, теплій хаті / Оковано, омурано / (Премудрого одурено).

ОКОВАХ 1

- 258А 0082 Смирилася душа наша, / Жить тяжко в оковах! / Встань же, Боже, поможи нам

ОКОВИ 1

- 199А 0118 Іван Гус думав розірвать / Окови адові!.. і диво, / Святєє диво показать

ОКОВИТА 1

- 057В 0139 Бо вже ані вина, / Ні меди, ні оковита / Не пилися, сину.

ОКОВИТИ 1

- 175В 0076 Молодая встала, / Взяла квартиру оковити / Та й почастивала

ОКОМ 4

- 180А 0004 Той мурує, той руйнує, / Той неситим оком – / За край світа зазирає,
199А 0037 Огонь добрий смілим серцем, / Смілим орлім оком! / І засвітив, любомудре,
258А 0124 І на злих моїх погляну / Незлим моїм оком. / -----
250В 0040 Та й дивиться; і час мине, / А він і оком не мигне / І думає: – Ані родини!

ОКРАВ 1

- 068В 0092 Старої пані бахур сивий / Окрав той крам. Розлив те пиво, / Пустив покриткою...
Дарма,

ОКРАДАЛИ 1

- 121В 0018 Щоб брат брата не різали / Та не окрадали, / Та в москалі вдовиченка

ОКРАДАЮТЬ 1

266A 0005 Все добре з собою. / Окрадають добрі думи, / О холодний камінь

ОКРАДЕНИЙ 2

250B 0262 На брак той славний і преславний, / На брак окрадений! Не чуть, / Не чуть ані його, ані Месії,

268B 0069 Меж людьми криком пронесе / І люд окрадений спасе / Од ласки царської...

ОКРАДЕНИХ 3

250A 0148 На козацьких вольних трупах, / Окрадених трупах! / Подивіться лишень добре,

029B 0170 Хоч на старість, стати / На тих горах окрадених / У маленькій хаті.

250B 0010 Воззри, пречистая, на їх, / Отих окрадених, сліпих / Невольників. Подай їм силу

ОКРАДЕНІ 3

258A 0069 Стид наш перед нами. / Окрадені, замучені, / В путах умираєм,

029B 0033 Не жди тії слави! / Твої люде окрадені, / А панам лукавим...

283B 0012 Одурич ти нас, убогих. / Ми ж, окрадені небоги, / Самі тебе одурили

ОКРАДЕНИЙ 2

273B 0005 Робочим головам, рукам / На сій окрадений землі / Свою ти силу ниспошли.

274B 0005 Трудящим людям, всеблагий, / На їх окрадений землі / Свою ти силу ниспошли.

ОКРАДЕНУЮ 1

006B 0096 Присплять, лукаві, і в огні / Її, окраденую, збудять... / Ох, не однаково мені.

ОКРАДУТЬ 2

264A 0017 Неситії очі. / Найдуть злії та й окрадуть... / І тебе, убогу,

133B 0003 Як добрії люди – / І окрадуть, жалкуючи, / Плачучи, осудять,

ОКРОВЛЕНИМ 1

095B 0222 У парі з матір'ю! – і страх – / З ножом окровленим в руках / І приспівувала . . . . .

ОКРОМЕ 1

199A 0167 За буллу вдвос, ріж хоч брата, / Окроме папи і ченця, / І в рай іди! Кінець концям!

ОКРОПИЛА 1

233B 0024 Мов живущою водою / Душу окропила. / І я живу, і надо мною

ОКРОПИТЕ 1

268A 0020 І вражою злою кров'ю / Волю окропіте. / І мене в сем'ї великій,

ОКРОПУ 1

250B 0578 Та й не догледіла. Неначе / Окропу капля, як огонь / На його впала, і воно

ОКРУТЯТЬ 2

258A 0278 І їх славних оковами / Ручними окрутять, / І осудять губителів

218B 0394 І їх, славних, оковами / Ручними окрутять. / І осудять неправедних

ОКСАМИТОМ 2

150A 0162 А курені килимами, / Оксамитом крити!» / Вилітали запорожці

154A 0162 А курені килимами, / Оксамитом крити». / Вилітали небожата

ОКСАНА 12

061A 0568 У костьолі... у титаря... / А дочка Оксана! / Ховай Боже! Як панночка!

061A 0653 Попід гасм, мов ласочка, / Крадеться Оксана. / Забув, побіг, обнялися.

061A 0742 Обнявшись, сумує; / А Оксана, як голубка, / Воркує, цілує;

- 061A 0809 Ляхи зомліли. «Хто такий?» / Оксана в двері: «Вбили! вбили!» / Та й пада крижем. А старший
- 061A 0820 Ляхи пропали; нежива / Пропала з ними і Оксана. / Собаки де-де по Вільшаній
- 061A 1316 А друга заплаче. / «Там Оксана, там весело / І в сірій свитині;
- 061A 1804 А того, того й не знає, / Що його Оксана / По тім боці за Тікичем
- 061A 1813 Як жиди конають, / Брати ваші! А Оксана / В вікно поглядає
- 061A 1822 Сидить один та думає: / «Де моя Оксана? / Де вона, моя голубка
- 061A 1843 «Признавайсь, проклятий жиде, / Де моя Оксана?» / Та й замахнувся.
- 061A 1967 Постривайте, не вбивайте: / Там моя Оксана. / Годиночку, батьки мої!
- 061A 2098 Задзвонили до вечерні; / Оксана осталась, / А черниця, помолившись,

ОКСАНИ 4

- 061A 0606 Ярема співає, / Виглядає; а Оксани / Немає, немає.
- 061A 1285 Байдуже! Іде Ярема, / Та не до Оксани, / Не в Вільшану на досвітки –
- 061A 1410 На край світу, та не найду, / Не найду Оксани!» / «Може, й найдеш. А як тебе
- 061A 1798 У золоті, слава є, / Та нема Оксани; / Ні з ким долю поділити,

ОКСАНО 17

- 061A 0682 Та й ніби заснула. / «Бач, Оксано, я жартую, / А ти й справді плачеш.
- 061A 0687 Завтра буду я далеко. / Далеко, Оксано... / Завтра вночі у Чигрині
- 061A 0798 Душа, без сповіді святої! / «Оксано, дочко!» – та й умер. / Ляхи задумалися, стоя,
- 061A 1388 «У титаря, коли знавав». / «Оксано, Оксано!» – / Ледве вимовив Ярема
- 061A 1388 «У титаря, коли знавав». / «Оксано, Оксано!» – / Ледве вимовив Ярема
- 061A 1480 Занапастить хіба душу? / Оксано, Оксано! / Де ти, де ти? Подивися,
- 061A 1480 Занапастить хіба душу? / Оксано, Оксано! / Де ти, де ти? Подивися,
- 061A 1512 Доле моя! серце моє! / Оксано, Оксано! / Де ти ділася, поділася?»
- 061A 1512 Доле моя! серце моє! / Оксано, Оксано! / Де ти ділася, поділася?»
- 061A 1590 Ляхів мучить. Серце моє! / Оксано! Оксано! / Де ти?»
- 061A 1590 Ляхів мучить. Серце моє! / Оксано! Оксано! / Де ти?»
- 061A 1711 Крові море... мало моря... / Оксано! Оксано! / Де ти?» – крикне й сховається
- 061A 1711 Крові море... мало моря... / Оксано! Оксано! / Де ти?» – крикне й сховається
- 114A 0015 Тільки його й долі, що рано заснув». / Чи правда, Оксано? чужа чорнобрива! / І ти не згадаєш того сироту,
- 114A 0023 Кому ти любила Петруся співать. / І ти не згадаєш. Оксано! Оксано! / А я й досі плачу, і досі журюсь,
- 114A 0023 Кому ти любила Петруся співать. / І ти не згадаєш. Оксано! Оксано! / А я й досі плачу, і досі журюсь,
- 114A 0027 На тебе дивлюся, за тебе молюсь. / Згадай же, Оксано, чужа чорнобрива, / І сестру Мар'яну рястом уквітчай,

ОКСАНОЧКА 2

- 189B 0039 Мої старії...– Чи жива / Ота Оксаночка? – питаю / У брата тихо я.– Яка?
- 189B 0045 – Я не журюсь. Помандрувала / Ота Оксаночка в поход / За москалями та й пропала.

ОКСАНОЧКУ 1

- 198B 0018 Та безталанною мою, / Мою Оксаночку; щоб з нею / Удвох дивитися з гори

ОКСАНУ 10

- 061A 0701 Найдеш собі шляхтяночку, / Забудеш Оксану!» / «Хіба краща є за тебе?»
- 061A 1205 Світить... а чи бачить мою сиротину, / Оксану з Вільшани, мою сироту? / Де її мордують, де вона воркує?
- 061A 1492 Кличе його: «Серце моє, / Обніми Оксану! / Обнімемось, мій соколе!
- 061A 1570 Приїхали. «Хіба спитать, / Спитать про Оксану? / Не питаю, щоб не знали,
- 061A 1580 Оті ляхи, що там лежать, / І Оксану вкрали. / А титаря на цвинтарі
- 061A 1986 Аж у будинок, в самий льох; / Оксану вихопив чуть живу / Ярема з льоху та й полинув

061A 2108 Щоб не сердить отамана, / Покинув Оксану; / Ляхів кінча; з Залізником
 061A 2178 За батька святого; / За Оксану... Та й зомліє, / Згадавши Оксану.
 061A 2179 За Оксану... Та й зомліє, / Згадавши Оксану. / А Залізник: «Гуляй, сину,
 266A 0027 В турецькій неволі, / І Оксану, мою зорю, / Мою добру долю,

ОКСІЮ 1

061A 0225 Дечому навчили! / Тма, мна знаю, а оксію / Не втну таки й досі.

ОКУВАВ 1

199A 0147 За що закрив їх добрі очі, / І вольний розум окував / Кайданами лихої ночі!..

ОКУЄ 1

295B 0010 Одурить дурня, осміє... / Морозом очі окує, / А думи гордії розвіє,

ОКУЙ 3

250B 0510 Молися, серденько, молись! / Окуй свою святую силу... / Долготерпенієм окуй,
 250B 0511 Окуй свою святую силу... / Долготерпенієм окуй, / В сльозах кровавих загартуй!..
 274B 0002 Царів, кровавих шинкарів, / У пута кутії окуй, / В склепу глибокім замуруй.

ОКУЛА 1

174B 0024 Самим шовком вишивала, / Златом окула, / Одягла його в червоний

ОКУЛИ 1

266B 0026 Од реву львчища твого. / Окули люде і цього. / Заперли в щелепи удила

ОКУТІ 2

180A 0264 Нагодовані, обути / І кайданами окуті, / Моштруються... Далі гляну:
 246A 0058 І вам слава, сині гори, / Кригою окуті. / І вам, лицарі великі,

ОКУЮТЬ 3

258A 0275 І в науку людям. / Окують царей неситих / В залізніє пута
 218B 0391 І в науку людям. / Окують царей неситих / В залізніє пута,
 268B 0047 Уловлять і судить не будуть, / В кайдани туго окують, / В село на зрище приведуть,

ОЛЕКСІЇВ 1

221A 0529 Отаке-то, Зіновію, / Олексіїв друже! / Ти все оддав приятелям,

ОЛИВИ 1

187B 0015 Горить розумний той маяк, / А ми оливи наливаєм / Та байдуже собі співаєм –

ОЛИВО 2

076B 0231 Заходимось царів любить. / Шкода і оливо тупить. / Бо де нема святої волі,
 104B 0034 Для себе, братики, спишу, / Ще раз те оливо потрачу. / А може, дасть Бог, і заплачу,

ОЛТАРІ 1

292B 0031 Самі собі побудували / Храми, кумирні, олтарі. / Раби німії поклонялись.

ОЛТАРЯ 1

292B 0035 Що й невеличкою царя / І з кізяка хоч олтаря / У їх немає. Попросили

ОМЕРЗИЛИСЬ 1

102B 0016 Розтлили.... І чужим богам / Пожерли жертву! Омерзились! / І мужа свята.... горе
 вам!

ОМЕТИ 1

258A 0209 Спадає росюю / І на шитії омети / Ризи дорогої;

ОМИЮ 2

- 278В 0011 На княжім білім, помарнілім, / Омию кров суху, отру / Глибокіі, тяжкіі рани...
280В 0006 Рукав бєбряний омочу / В ріці Каялі... І омию / На княжому дебелим тілі

ОМОФОРОМ 1

- 239В 0013 Добром та волею підбитим, / Святим омофором своїм. / І люде темніі, незрячі,

ОМОЧУ 3

- 046В 0100 І я кровавими сльозами / Не раз постелю омочу. / -----
278В 0008 Та понад Доном полечу, / Рукав бєбровий омочу / В ріці Каялі. І на тілі,
280В 0005 Понад Дунаєм полечу! / Рукав бєбряний омочу / В ріці Каялі... І омию

ОМУРАНО 1

- 286В 0005 В своїй добрій, теплій хаті / Оковано, омурано / (Премудрого одурено).

ОН 27

- 010А 0112 Поки півні не співають, / Посвіти нам... Он щось ходить! / Он під дубом щось там робить.
010А 0113 Посвіти нам... Он щось ходить! / Он під дубом щось там робить. / Ух! Ух!
030А 0574 «Де москалі-лебедики?» / «Та он, подивися». / Полетіла Катерина
061А 0878 Куди-то поїдуть? кого повезуть? / Он кого, дивіться. Лягли по долині, / Неначе побиті, ні слова не чуть.
061А 0920 спиниш народ, щоб не гомонів? Не десять душ, а, слава / Богу, вся Смілянщина, коли не вся Україна. Он, чуєте? / співають.
180А 0127 Там сміху людського і плачу не чуть. / Он глянь, у тім раї, що ти покидаєш, / Латану свитину з каліки знімають,
180А 0130 З шкурою знімають, бо нічим обуть / Княжат недорослих; а он розпинають / Вдову за подушне, а сина кують,
180А 0137 А мати пшеницю на панщині жне. / А он бачиш? Очі! Очі! / Нащо ви здалися,
180А 0236 Кайдани волочить; / Он розбойник катований / Зубами скрегоче,
199А 0372 Все зробили... Постривайте! / Он над головою / Старий Жижка з Таборова
207А 0087 Як я шукав колись... Ярино! / А де Степан?» – «А он під тином / Неначе вкопаний стоїть».
207А 0438 З воску виливала. / «Он, бачиш, кінь осідланий / Тупає ногою
207А 0447 За могилу, лічить гроші, / А он знову шляхом / Козак іде, ніби старець,
221А 0347 А то лихо буде! / Он, бачите, над Києвом / Мітла простяглася,
221А 0407 То понаставляли / Ті фігури он для чого: / Щоб люди не крали
274А 0085 Цить, лишень, цить. / Он, бач, зо мною пан лежить. / Огонь погас, а місяць сходить,
274А 0159 Та вмію матір проклинать. / А он, чи бачиш, на могилі / Очима лупа кошеня?
016В 0231 Умийся, серденько! Бо мати / Он дивиться й не пізнає / Межи дітьми дитя своє.
029В 0010 Іду я тихою ходою, / Дивлюсь – аж он передо мною / Неначе дива виринають,
029В 0041 Мов п'яний старець торбинки, / А он старе Монастирище, / Колись козацьке село,
057В 0193 Та й повезли до прийому. / Он яке твориться / На сім світі! Яка правда
057В 0351 ----- / А тепер уже, он бачиш, / Доходить до чого.
095В 0239 У Києві всі дзвони дзвонять. / Чи бачиш, он огонь горить, / А пан лежить собі, читає
161В 0180 Заповіді вчить. / Он дивиться: у садочок / Вийшли погуляти.
180В 0053 Бо й пташка іноді пізнає / І защебече: – Он байстрия / Несе покритка на базар.
207В 0061 Як править миром! Бо дивись, / Он гай зелений похилився, / А он з-за гаю виглядає
207В 0062 Он гай зелений похилився, / А он з-за гаю виглядає / Ставок, неначе полотно,

ОНДЕ 8

- 180А 0134 Єдину надію! в військо оддають! / Бо його, бач, трохи! А онде під тином / Опухла дитина, голоднєє мре,
180А 0234 ----- / Онде злодій штемпований / Кайдани волочить;
199А 0327 О горе! о горе! / Онде вони! в ясных ризах. / Їх лютіі очі...
207А 0440 Тупає ногою / Під козаком; а онде йде / Дідусь з бороною

221A 0024 Та й кликне в будинок, / Онде клуня. А там мені / І фіг і родзинок –
 029B 0019 Дніпро з лугами вигравас. / А онде, онде за Дніпром, / На пригорі, ніби капличка,
 029B 0019 Дніпро з лугами вигравас. / А онде, онде за Дніпром, / На пригорі, ніби капличка,
 095B 0243 Що я зарізала його?.. / Дивися, онде головнею / Стоїть на комині. Чого,

ОНЕ 1

308B 0037 ----- / А поки те, та се, та оне... / Ходімо просто-навпростець

ОНИ 2

076B 0004 Придубали-таки до нас, / Та, як бувало во дні они, / Возвисили б свій божий глас
 249B 0001 ----- / Во Іудеї во дні они, / Во время Ірода-царя,

ОНИМІЄ 1

258A 0243 Рабом на чужині. / І язык мій оніміє, / Висохне, лукавий,

ОНИМІЛА 2

178A 0041 В полі забуваю, / А вночі...» Та й оніміла, / Сльози полилися...
 234A 0538 Я ...» / Та й оніміла. / Марко плакав, дивувався.

ОНИМІЛИ 2

033B 0059 То й вони злякались! / Оніміли з переляку, / Сліпі небораки.
 137B 0029 Замовкли гармати, / Оніміли дзвони, / І громада покладає

ОНИМІЛО 1

147B 0034 Минають місяці – село / Навік замовкло, оніміло / І кропивою поросло.

ОНО 2

230B 0033 Полян, дулебів і древлян / Гаврилич гнув во время оно. / А вас, моїх святих киян,
 276B 0001 ----- / Колись-то ще, во время оно, / Помпілій Нума, римський цар,

ОНОВИМ 1

037B 0032 І знову іменем Христовим / Ми оновим наш тихий рай. / -----

ОНОВИТЬ 1

295B 0017 Садочок твій позеленить, / Твою надію оновить! / І думу вольную на волю

ОНОВЛЕНІЙ 1

289B 0011 Ще незачатіє царята... / І на оновленій землі / Врага не буде, супостата,

ОНОВЛЕННЯ 1

029B 0031 На світ з домовини. / Може, часш оновлення? / Не жди тії слави!

ОНОВЛЯТЬСЯ 1

258A 0019 Злії з домовини, / Діла добрих оновляться, / Діла злих загинуть.

ОНУКАМ 1

061A 2466 В голові столітній ту славу козачу: / Я її онукам тепер розказав. / -----

ОНУКАМИ 1

234A 0401 На двір. Побіг стрічати / З онуками свою Ганну. / «А Марко в дорозі?» –

ОНУЧА 1

249B 0044 Лакеї в золотій оздобі... / Онуча, сміття з помела / Єго величества. Та й годі.

ОНУЧАТА 1

250A 0108 Золотого Тамерлана / Онучата голі. / Німець скаже: «Ви слав'яне».

ОНУЧІ 3

- 161В 0398 Байдуже кому питати. / Забрали й онучі / Добрі люди, а самого
286В 0012 Просвітіся!.. Будем, брате, / З багрянців онучі драти, / Люльки з кадил закуряті,
292В 0079 А мовчки долі, всемогучий, / Дере порфіру на онучі / І ніби морщить постолі,

ОПАНУВАВ 1

- 033В 0030 Та білу хмару. / Опанував запорожцем / Поганий татарин.

ОПАНУЮТЬ 1

- 239В 0049 Раді та веселі. / І пустиню опанують / Веселі села.

ОПАСКУДИВ 1

- 215В 0005 Й не жив я з нею, живучи / З людьми в паскуді, опаскудив / І душу чистую?.. А люде!

ОПЕНЬКИ 2

- 061А 1928 «Ой сип сирівець / Та криши опеньки: / Дід та баба,
139В 0009 У перетику ходила / По опеньки, / Лимаренка полюбила,

ОПЕНЬОК 1

- 180А 0315 Цариця-небога, / Мов опеньок засушений, / Тонка, довгонога,

ОПЕРЕНІ 1

- 268В 0019 Сини твої тебе уб'ють / Оперені, а злозачаті / Во чреві згинуть, пропадуть,

ОПЕРИЛОСЬ 1

- 212В 0034 В колодочки поки вбивалось, / Оперилось, і ти осталась / Стара і немощна. Людей,

ОПИНІВСЯ 1

- 030А 0731 З паном і сем'єю. / Опинився против старців – / Курява лягас.

ОПИНІВСЬ 1

- 057В 0400 А я пішов у гайдамаки / Та на Сибірі опинивсь. / (Бо тут Сибір була колись.)

ОПІНИЛАСЬ 2

- 030А 0678 Та в яр... біжить... Серед ставу / Мовчки опинилась. / «Прийми, Боже, мою душу,
153В 0094 Поїхала у Рим, кажуть, / Та десь опинилась, / Та з маркізом якимсь голим,

ОПІНИЛИСЬ 1

- 061А 1105 Верзеш тут погань. От чорти!» – / Кричить отаман. Опинились; / Аж церков бачать.
Дяк співа,

ОПІНИЛОСЬ 2

- 274А 0051 Цигане крикнули, схопились. / А перед ними опинилось / Те, що співало. Жаль і страх!
067В 0020 Попід чужим тином / Аж за Урал. Опинилось, / В пустині, в неволі...

ОПІНИЛОСЬ-СТАЛО 1

- 207А 0393 І сонечко серед неба / Опинилось-стало, / Мов жених той молодую,

ОПІНИТИСЬ 1

- 061А 1518 А Залізник гайдамакам / Каже опинитись: / «У ліс, хлопці! вже світає,

ОПІНИТЬСЯ 1

- 027А 0023 Встає працювати, / Опиниться, послухає, / Мов батько та мати

ОПИСАЛИ 1

221A 0312 Тойді б разом дві руїни / В «Пчеле» описали... / -----

ОПІВНОЧІ 6

010A 0027 Щоб менше скучала, / Щоб, бач, ходя опівночі, / Спала й виглядала

030A 0063 Вмиється сльозою, / Возьме відра, опівночі / Піде за водою,

061A 2189 Умань обступили / Опівночі; до схід сонця / Умань затопили;

180A 0085 На раду з тобою; / Опівночі падатиму / Рясною росою.

272A 0031 З сестрами гуляю / Опівночі. Та з будинку / Батька виглядаю.

274A 0274 Довіку проспала! / Опівночі прокинулась – / Як у ямі, в хаті.

ОПОВІЄ 1

108B 0017 І тьмою німою / Оповіє тобі душу, / Й не знаєш, де дітись,

ОПОГАНИВСЬ 1

215B 0017 Чи не меж вами ж я, погані, / Так опоганивсь, що й не знаць, / Чи й був я чистим коли-небудь,

ОПОЛОНКА 1

030A 0549 Ставок під кригою в неволі / І ополонка – воду брать... / Мов покотьюло червоніє,

ОПОЧИВАТИ 1

217B 0022 І все почило. Сивий в хату / Й собі пішов опочивати. / -----

ОПОЧИЙ 2

250B 0157 Загаялась, моя небого? / Ходімо в кушу, опочий, / Та повечеряємо вкупі

268B 0027 Воскресни, мамо! І вернися / В світлицю-хату; опочий, / Бо ти аж надто вже втомилась,

ОПОЧИЛА 1

016B 0440 В яких-то праведних містах! / А в нас, сердешна, опочила. / Оце її свята могила...

ОПРІГСЯ 1

175B 0050 Застогнав поганець / Та й опрігся. Порадись, / Дали в город знати;

ОПРІГСЬ 1

250B 0475 Чогось увечері наївсь, / Та так наївся, що й опрігсь, / Такеє-то мені сказали.

ОПРІСНОК 2

076B 0128 Фамар спекла і принесла / Опріснок братові. За руку / Амон бере її, веде

250B 0336 Найшов / Опріснок Йосип у торбині, / Дає та й каже: – На, моя дитино,

ОПРІСНОКИ 1

250B 0307 Марія зараз заходилась / Пекти опрісноки. Спекла, / В торбину мовчки положила

ОПРІЧ 2

234A 0225 Не знає й не бачить, / Опріч Марка маленького. / Так воно не знає,

095B 0159 Замкнута в світлиці. / Опріч пана, у світлицю / Ніхто не вступає,

ОПРІЧЕ 1

212B 0017 Ти сирота, нема нікого, / Опріче праведного Бога. / Молися ж, серце, помолюсь

ОПУСКАЮЧИ 1

057B 0377 Він і нахилився, / Опускаючи відерце; / А я... я за ноги

ОПУСТОШИЛИ 1

266A 0017 Лиха наробили. / Опустошили убоге / Моє серце тихе,

ОПУХЛА 1

180A 0135 Бо його, бач, трохи! А онде під тином / Опухла дитина, голоднеє мре, / А мати пшеницю на панщині жне.

ОПУХНЕСЬ 1

057B 0323 А то, лежачи в хаті, / Ще опухнеш.– Та взяв якось / Заступ і лопату

ОП'ЯТЬ 1

209B 0112 А клуню просто запалили... / Не встануть, прокляті, оп'ять / Дітей козачих мордувать,

ОРАЛИ 2

221A 0410 Води з річки та щоб нишком / Піску не орали, / Що скрізь отам за Тясьмою.
095B 0322 Марини й матері не стало. / Уже весною, як орали, / Два трупи на полі найшли

ОРАНДАР 1

061A 2311 ----- / «А мій батько орандар, / Чоботар;

ОРАНДИ 1

125B 0035 Кров почервонила. / А оранди з костьолами, / Мов свічки, згоріли.

ОРАНДІ 2

083B 0010 У неділю на селі, / У оранді на столі / Сиділи лірники та грали
083B 0103 На четвертий год, в неділю, / У оранді на селі, / На широкому столі

ОРАНОМУ 1

207A 0168 Чи орють, / Чи не на ораному сіють, / А просто жнуть

ОРАТИ 1

135B 0018 Не вернетесь на волю, / Будете орати / Мене стиха та орючи

ОРАТЬ 1

277B 0009 Роботящим рукам / Перелоги орать, / Думать, сіять, не ждять

ОРГАНИ 1

258A 0228 І на вербах повішали / Органи глухі, / І нам стали сміятися

ОРГІЇ 1

218B 0179 І стихла оргія. А жриця / Кіприди, оргії цариця, / Поникла радостним челом

ОРГІЮ 1

218B 0154 Сказав апостол утомлений / І оргію благословив. / І тихим, добрим, кротким словом

ОРГІЯ 2

218B 0166 ----- / І в термах оргія. Горять / Чертоги пурпуром і златом,
218B 0178 Драгим єлеєм потекло. / І стихла оргія. А жриця / Кіприди, оргії цариця,

ОРДА 5

010A 0120 Гай обізався; галас, зик. / Орда мов ріже. Мов скажені, / Летять до дуба... Нічичирк...
020A 0007 Вимовля словами, / Як москалі, орда, ляхи / Бились з козаками,
024A 0007 Вимовля словами, / Як москалі, орда, ляхи / Бились з козаками,
199A 0264 То реве, то вис, / Як та орда у таборі, / Або жиди в школі...
200B 0023 За генеральшею чимала / Орда панів і паничів; / І генеральша уночі

ОРДАМИ 1

171A 0018 За що ж боролись ми з ляхами? / За що ж ми різались з ордами? / За що скородили списками

ОРДОЮ 3

061A 0272 Мірялася з москалями, / З ордою, з султаном, / З німотою... Було колись...
114A 0312 ----- / Отак ордою йшли придани, / Співали п'яні; а Мар'яна
123A 0028 А надто ще за вдовою, / Козаки ордою / Так і ходять. І за нею

ОРДУ 1

180A 0168 Тебе повивали. Бери ж їх, лети / Та по всьому небу орду розпусти. / Нехай чорніс, червоніс,

ОРЕЛ 13

010A 0037 Слізюньки дівочі: / Орел вийняв карі очі / На чужому полі,
020A 0067 Віру рятувати, / Обізвався, орел сизий, / Та й дав ляхам знати!
024A 0043 Волю рятувати, / Обізвався, орел сизий, / Та й дав ляхам знати!
057A 0060 Виросла могила, / А над нею орел чорний / Сторожем літає,
061A 0973 ----- / Літа орел, літа сизий / Попід небесами;
061A 0977 Степами-лісами. / Ой літає орел сизий, / А за ним орлята;
061A 0994 Отакий-то наш отаман, / Орел сизокрилий! / І воює і гарцює
061A 2080 Мене шукав, мене найшов, / Орел сизокрилий! / Прилітай же, мій соколе,
150A 0175 Позад завзятий Гамалія: / Орел орлят мов стереже, / Із Дарданеллів вітер віє,
173A 0227 Полетіли – гел-гел! / На могилі орел, / На могилі серед ночі
199A 0360 Не вгадали, що вилетить / Орел із-за хмари / Замість гуся і розклює
246A 0004 Споконвіку Прометея / Там орел карає, / Що день божий добрі ребра
156B 0069 ----- / Мов орел той приборканий, / Без крил та без волі,

ОРЕЛІ 2

221A 0263 Насипала бурта / На Орелі... на Ладогу / Так гурти за гуртом
033B 0071 Старенькая мати. / Як діточки на Орелі / Лінію копали

ОРЕМО 1

207B 0051 З братами тихо живемо, / Лани братами оремо / І їх сльозами поливасм.

ОРИГІНАЛ 1

230B 0040 Найшовсь-таки якийсь проява, / Якийсь дурний оригінал, / Що в морду затопив капрала,

ОРИСЯ 2

291B 0010 ----- / Орися ж ти, моя ниво, / Долем та горою!
291B 0014 Волею ясною! / Орися ж ти, розвернися, / Полеми розстелися!

ОРИХИ 1

139B 0002 У перетику ходила / По оріхи, / Мірошника полюбила

ОРЛА 1

103B 0010 І геть спалить. / Орла ж повісить на тичині. / І при такій годині

ОРЛАМИ 1

199A 0214 Загелкали гуси / Та з орлами летять биться... / Конглав схаменувся,

ОРЛЕ 4

027A 0094 Переніс в убогу хату сироти. / Прилинь, сизий орле, бо я одинокий / Сирота на світі, в чужому краю.
052A 0093 На всім світі стала! / Утни, батьку, орле сизий! / Нехай я заплачу,

060A 0001 ----- / Бандуристе, орле сизий, / Добре тобі, брате,
114A 0138 Усміхнуся; скажу йому: / «Орле сизокрилий, / Люблю тебе й на сім світі,

ОРЛЕ-КОЗАЧЕ 1

046B 0028 Ось слухай же, мій голубе, / Мій орле-козаче! / Як канаю я в неволі,

ОРЛИ 5

061A 0045 Привітає в світі? / Сини мої! орли мої! / Летіть в Україну –
061A 0881 Ото гайдамаки. На гвалт України / Орли налетіли; вони рознесуть / Ляхам, жидам
кару;
250A 0061 На чистій, широкій, на вольній землі. / І люди б не знали, що ви за орли, / І не
покивали б на вас головою.
187B 0018 ----- / Орли, орли ви сизокрилі, / Поки вам лихо не приснилось,
187B 0018 ----- / Орли, орли ви сизокрилі, / Поки вам лихо не приснилось,

ОРЛИНЕ 1

103B 0008 Щоб бідне птаство заступить, / Орлине царство затопить / І геть спалить.

ОРЛИНІ 1

010A 0069 Її, чорнобриву, уже забува? / Якби-то далися орлині крила, / За синім би морем
милого знайшла;

ОРЛІМ 1

199A 0037 Огонь добрий смілим серцем, / Смілим орлім оком! / І засвітив, любомудре,

ОРЛІМИ 1

199A 0271 І окинув нечестивих / Орліми очима. / Затрусилась, побіліли,

ОРЛОМ 1

045A 0062 А думка край світа на хмарі гуля. / Орлом сизокрилим літає, ширяє, / Аж небо
блакитне широкими б'є;

ОРЛЯТ 1

150A 0175 Позад завзятий Гамалія: / Орел орлят мов стереже, / Із Дарданеллів вітер віє,

ОРЛЯТА 1

061A 0978 Ой літає орел сизий, / А за ним орлята; / Гуля Максим, гуля батько,

ОРЮ 1

291B 0004 Я сам себе, дурний, дурю, / Та ще й співаючи. Орю / Свій переліг – убогу ниву!

ОРЮТЬ 2

207A 0167 Подивитись, як там живуть, / Чи орють, / Чи не на ораному сіють,
250A 0015 Людей запрягають / В тяжкі ярма. Орють лихо, / Лихом засівають,

ОРЮЧИ 2

026B 0047 Мало віку у тім раю. / Умер би, орючи на ниві, / Нічого б на світі не знав.
135B 0019 Будете орати / Мене стиха та орючи / Долю проклинати.

ОСАННА 1

250B 0378 У Віфліємі на майдані: / – Месія! Ісус! Осанна! – / І люд розходивсь.

ОСВІТИТЬ 1

061A 2150 Треба кров'ю домальовать, / Освітить пожаром: / Сонця мало, рясту мало

ОСВІТЯТЬ 1

061A 0857 Що пожари Україну / Нагріють, освітять. / І смерклося, а в Чигрині,

ОСВЯТИЛИ 5

061A 0321 А тим часом гайдамаки / Ножі освятили. / -----

061A 1170 «Нехай ворог гине! / Беріть ножі! Освятили». / Ударили в дзвони,

061A 1172 Ударили в дзвони, / Реве гаєм: «Освятили!». / Аж серце холоне!

061A 1174 Аж серце холоне! / Освятили, освятили! / Гине шляхта, гине!

061A 1174 Аж серце холоне! / Освятили, освятили! / Гине шляхта, гине!

ОСЕЛІ 3

061A 0997 З усієї сили – / Нема в його ні оселі, / Ні саду, ні ставу...

061A 2407 «Спочивайте, сини мої, / В глибокій оселі! / Сука мати не придбала

180B 0045 Щоб хоч огонь той розвести. / В холодній молишся оселі / За їх, за діточок.

ОСЕНЬОГО 1

274A 0024 ----- / Коло осеннього Миколи, / Обідрані, трохи не голі,

ОСЕНЬ 2

207A 0369 Минають дні, минає літо, / Настала осень, шелестить / Пожовкле листя, мов убитий

083B 0163 Місяці минають, / Мина літо, мина осень, / Мина сьомий місяць, осьмий,

ОСИПАЛИСЬ 1

207A 0653 Як Кирило з старшинами / Пудром осипались / І в цариці, мов собаки,

ОСІДАЮТЬ 1

192B 0023 В яру при дорозі, / Думи душу осідають, / І капають сльози.

ОСІДЛАЄМ 1

207A 0199 Помолившись Богу, / Осідлаєм буланого, / Та й гайда в дорогу!

ОСІДЛАНІЙ 1

207A 0438 З воску виливала. / «Он, бачиш, кінь осідланий / Тупає ногою

ОСІДЛАНІ 1

061A 0876 На припоні коні отаву скубуть; / Осідлані коні, вороні готові. / Куди-то поїдуть? кого повезуть?

ОСІНИВСЬ 1

303B 0021 Коло апостольської брами. / Я схаменувся, осінівсь / Святим хрестом і трічі плюнув

ОСІНИЛА 1

095B 0125 Людськії сльози проливать, / Щоб милость душу осінила, / Щоб спала тихая печаль

ОСІНЬ 2

050B 0221 Де перезимує? / Уже осінь, незабаром / Зима залютує.

090B 0003 Оце мене на чужині / Нудьга і осінь. Боже милий, / Де ж заховатися мені?

ОСІЯЛА 1

250B 0352 Мітла огненная зійшла. / І степ і гори осіяла. / Марія з шляху не вставала,

ОСКВЕРНЕНИХ 2

292B 0019 І все розтлили, осквернили, / І осквернених, худосилих, / Убогих серцем, завдали

303B 0007 То не стояло б над Невою / Оцих осквернених палат! / Була б сестра! і був би брат!

ОСКВЕРНЕНУ 1

299В 0026 Повинна бути, бо сонце стане / І осквернену землю спалить. / -----

ОСКВЕРНИЛИ 2

209В 0061 Святис божії міста! / Ксьондзи скажені осквернили! / Земля козака зайнялась
292В 0018 Сестру, жену і все взяли, / І все розтлили, осквернили, / І осквернених, худосилих,

ОСКОМУ 1

076В 0013 Та паничі, та покритки. / Хотілося б зогнать оскому / На коронованих главах,

ОСЛАХ 1

199А 0234 Хто з соколами на руках, / Хто пішки, верхи на ослах – / Так аж кишить! Все на
охоту,

ОСЛИЦЮ 4

250В 0403 І, небораки, додали / Ослицю дійну. І небогу / З її дитяточком малим
250В 0410 Неначе сонце, і дивилась / На ту ослицю, що несла / В Єгипет кроткую Марію
250В 0414 Якби де на світі хоть раз / Цариця сіла на ослицю, / То слава б стала про царицю
250В 0416 То слава б стала про царицю / І про великую ослицю / По всьому світу. Ся ж несла

ОСЛІПЛО 1

230В 0080 І ти дивилося на них / І не осліпло! Око, око! / Не дуже бачиш ти глибоко!

ОСЛОНИ 1

030А 0172 Коло його стара мати / Сидить на ослоні, / За сльозами ледве-ледве

ОСЛЯ 1

292В 0083 І у кедрових стін нових / Про батькове ося питає. / То возьме скіпетр і заграє,

ОСМІЄ 1

295В 0009 Сиди ж один, поки надія / Одуриць дурня, осміє... / Морозом очі окує,

ОСМІЮТЬ 2

027А 0103 Злая доля, може, по тім боці плаче, / Сироту усюди люде осміють. / Нехай би
сміялись, та там море грає,
006В 0187 Вранці найдуть мене люде, / Мене осміють, / Широкії твої віти

ОСМІЯЛИ 1

199А 0098 Правду побороти, / Осміяли твою славу, / І силу, і волю.

ОСНОВІ 1

067В 0003 Звичайне, нишком. Нумо знову / Поки новинка на основі. / Старинку божу лицювать.

ОСОБЛИВЕ 1

199А 0127 І всіх апостолів святих, / Петра і Павла особливе, / Ми розрішаємо гріхи

ОСОКА 1

173А 0183 Понад ставом увечері / Шепочеться осока, / Дожидає в темнім [гаї]

ОСОКИ 2

010А 0090 Зійшло вже сонце!» (Голі скрізь; / З осоки коси, бо дівчата). / .....
123А 0004 Прокинеться – тихесенько / В осоки питає: / «Хто се, хто се по сім боці

ОСОКОЮ 6

113А 0002 Вітер з гаєм розмовляє, / Шепче з осокою, / Пливе човен по Дунаю
123А 0173 З того часу ставок чистий / Заріс осокою; / Не купаються дівчата,

- 123A 0200 Серед ночі в гаї, / Тільки вітер з осокою / Шепче: «Хто се, хто се
029B 0111 Трибратні давні могили вкрили. / З Трубайлом Альта меж осокою / Зійшлись,
з'єднались, мов брат з сестрою.
074B 0043 Бур'ян колючий та будяк, / Та інде тирса з осокою / В яру чорніє під горою,
302B 0012 Хлюпошуться качаточка / Помеж осокою. / А качечка випливає

ОСОЦІ 1

- 010A 0104 У нас козак в очереті, / В очереті, в осоці, / Срібний перстень на руці;

ОСТАВАЙСЯ 2

- 030A 0663 На шлях положила. / «Оставайся шукать батька, / А я вже шукала».
207A 0600 Як ти нас покинеш». / «Оставайся, Степаночку; / Коли не хоч братись,

ОСТАВАЙСЬ 1

- 061A 0632 Поплакав сердега, утер рукавом. / «Оставайсь здорова. В далекій дорозі / Найду або
долю, або за Дніпром

ОСТАВАЙТЕСЯ 1

- 161B 0311 Оце нагадала яку! Цур їй, яка погана! Побіжу / лиш швидше. Оставайтесь здорові,
мої високії / тополі і хрещатий мій барвіночку.

ОСТАВИЛА 1

- 030A 0299 Од краю до краю, / А другому оставила / Те, де заховують.

ОСТАВИТЬ 1

- 258A 0178 Господь любить свої люди, / Любить, не оставить, / Дождидас, поки правда

ОСТАВСЯ 3

- 207A 0005 Пустку натопити / Нема кому... Остався я, / Та не сиротою,
207A 0609 Не покинеш?» – «Ні, Ярино!» / І Степан остався. / Зрадів старий, мов маленький,
218B 0495 Святий кесар з лікторами. / Колізей остався / Без кесаря і без римлян,

ОСТАВСЬ 3

- 061A 2500 Один тільки брат названий / Оставсь на всім світі, / Та й той почув, що так страшно
250A 0053 Дідами крадене добро, / Тойді оставсь би сиротою / З святими горами Дніпро!
230B 0056 А до побитого старого / Сатрапа «навсегда оставсь / Преблагосклонним».

ОСТАЛАСЯ 12

- 047A 0070 Сказати не вміло. / Не сказало – осталася, / День і ніч воркує,
061A 1755 Ні корови, ні вола – / Осталася хата. / Я оддам, я продам
061A 2542 Жидів кінчать. Така й досі / Осталася слава. / А тим часом стародавню
173A 0071 Батько умирає. / Осталася удовою, / Хоч і молодою
221A 0098 На тім пожарищі. / Одна тільки й осталася / В Батурині хата!
095B 0301 Попадали неначе в воду, / Тільки осталася одна, / Одна-однісенька на небі;
119B 0012 Мати заміж не пустила, / Осталася я / -----
146B 0019 Слави добувати, / Осталася сиротою / Старенькая мати.
180B 0038 На заробітки, в москалі. / І ти осталася, небого. / І не осталося нікого
183B 0019 Ходила, гуляла... / Доходилась, осталася, / Навіки осталась
218B 0481 Залізну браму зачинили. / А ти осталася одна, / Одна-однісенька надворі.
218B 0553 З возами скіфи повертали. / І ти осталася одна / На березі. І ти дивилась,

ОСТАЛАСЬ 16

- 061A 1645 Скажи хлопцям. Може, льохи / Стерегти осталась / Яка погань».
061A 2036 «Я сирота: без матері, / Без батька осталась, / І він один на всім світі,
061A 2044 «Нема його, не прибуде, / Одна я осталась...» / Та й заплакала. Черниця,
061A 2098 Задзвонили до вечерні; / Оксана осталась, / А черниця, помолившись,

061A 2530 Одна чорна серед степу / Могила осталась. / -----
 114A 0088 Був і батько, та не стало; / Осталась вдовою, / Та й не молодую,
 221A 0114 Мене поховали / Та бабуся, що осталась / На тій пожарині,
 274A 0297 І одна я, як билина / На полі, осталась / На сім світі... Були діти,
 057B 0157 Мій друже, мій брате! / Не згоріла, а осталась, / Тліє, й досі тліє!
 057B 0174 Голодні злидні годувати. / Вдова осталась не сама, / А з сином-парубком; женити
 153B 0092 А графиня без дитини, / Сердешна, осталась. / Поїхала у Рим, кажуть,
 175B 0103 Коло корчми, одна собі / Поки що осталась / З шинкаркою; кругом неї
 183B 0020 Доходилась, осталася, / Навіки осталась / Дівувати; тяжко мені
 212B 0029 Уже й надію понесли, / А ти осталась на землі / Одна-однісінька; з тобою
 212B 0034 В колодочки поки вбивалось, / Оперилось, і ти осталась / Стара і немощна. Людей,
 250B 0722 І Йосипа твого не стало. / І ти, як палець той, осталась / Одна-однісінька! Такий

ОСТАЛИСЯ 4

030A 0234 Вийшла мовчки з хати; / Осталися сиротами / Старий батько й мати.
 055A 0007 І славу, і волю; / Минулося – осталися / Могили на полі.
 061A 1535 Ніхто не боронить. / Та й нікому: осталися / Діти та собаки –
 014B 0061 У школу в Київ. От як, брате! / Осталися і батько й мати, / А я пішов у москалі.

ОСТАЛИСЬ 7

061A 1554 Все б, здається; ні, на кару / Сироти осталися. / В сльозах росли та й виресли;
 061A 1694 Ні мала дитина / Не осталися – не вблагали / Лихої години.
 061A 2546 Хто на Кубань, хто за Дунай, / Тільки і осталися, / Що пороги серед степу.
 114A 0124 Розійшлися, не взялися / Й живими осталися? / Ні, не було, мій голубе.
 161B 0410 Все пропало, погинуло, / Тільки і осталися, / Що тополі на вигоні
 209B 0082 ----- / Зо мною, слухай же, осталися / Данило, чура мій, та я,
 304B 0005 Минуло все, та не пропало. / Осталися шашелі: гризуть, / Ж[е]руть і тлять старого
 діда...

ОСТАЛОСЯ 3

061A 0932 Ой волохи, волохи, / Вас осталося трохи; / І ви, молдавани,
 161B 0371 А вже на городі / Не осталося нічого, / Свині та телята
 180B 0039 І ти осталася, небого. / І не осталося нікого / З тобою дома. Нагоди

ОСТАЛОСЬ 24

027A 0012 Згадай добре – серце в'яне, / Чому не осталося? / Отож гляну та згадаю:
 027A 0075 Водив за собою, – / Все осталося, все сумує, / Як руїни Трої.
 030A 0666 Та в ліс з шляху, як навісна! / А дитя осталося, / Плаче, бідне... А москалям
 061A 0081 Високі могили – / Більш нічого не осталося, / Та й ті розривають;
 061A 0375 Серце мліє, як згадаю... / Чому не осталося? / Чому не осталося, чому не вітало?
 061A 0376 Чому не осталося? / Чому не осталося, чому не вітало? / Легше було б сльози, журбу
 вилити.
 061A 1979 З ляхами гуляє / Коло хмари. Що осталося, / Пеклом запалало...
 061A 2086 Через тиждень, бабусенько... / Ше три дні осталося. / Ох, як довго!..
 061A 2266 Ні в будинку, ні в костьолі, / Нігде не осталося, / Всі полягли. Того лиха
 061A 2285 До самої ночі ляхів мордували; / Душі не осталося. А Гонта кричить: / «Де ви,
 людоїди? Де ви поховались?»
 114A 0070 Розбилася...» – «А струни є?» / «Тільки три осталося». / «Та хоч на трьох яку-небудь».
 180A 0550 І все затрусилось, / Що осталося; мов скажений, / На менших гукає –
 207A 0153 З Яриночкою купи... / А тепер осталося / Ось що робить. Ти на літі,
 234A 0428 А заробить не здужала. / «А ось ще осталося / Півбубличка!»
 256A 0011 І стежки малої / Не осталося; і здається, / Що ніхто й ногою
 274A 0299 На сім світі... Були діти, / І тих не осталося. / -----
 016B 0346 Пляшки і гості, де що впало, / Там і осталося. Сам не впав, / Остатню каплю допивав.
 057B 0104 Пропало! Все добро пропало! / Ані щетинки не осталося. / Пропав і я, та не в шинку,
 066B 0020 Та все-таки меж вами жив, / То, може, дещо і осталося. / -----

068B 0181 І малого знаку / Нудьги тії не осталося, / Мов переродився..
 074B 0037 І попіл вітром рознесло, / Билини навіть не осталося. / Тільки одним-одно хиталося
 111B 0061 Воно б, може, так і сталося, / Якби не осталося / Сліду панського в Україні.
 161B 0346 Розігнав дітей по світу, / А добро осталося, / Немає з ким поділити.
 218B 0558 Над сином праведним твоїм! / Дивилась, поки не осталося / Живого сліду на воді.

ОСТАНЕТЬСЯ 2

038B 0046 Дам лиха закаблам, / Останеться й передам. / А вже ж тії закаблуки
 038B 0051 Дам лиха закаблам, / Останеться й передам! / -----

ОСТАНКИ 1

207A 0669 Тепер, кажуть, в Слободзеї / Останки збирає / Головатий та на Кубань

ОСТАННІЙ 3

061A 1180 Ляхи скажені; ще один, / Один останній сумували / І Україна, і Чигрин.
 050B 0283 Вийшов подивиться / Останній раз, сіромаха, / На свою криницю.
 161B 0302 та й підєм удвох собі аж у Київ. Треба / завітчатися, – може, в останній раз, бо він
 казав, / що у Броварях і повинчаємося.

ОСТАННЮЮ 1

175B 0021 Невеличку нате, / Оцю одну, останнюю, / Слухайте ж, панята.

ОСТАННЯЯ 1

050B 0131 І тепер порадить!..» / Та остання ся рада / Навіки завадить.

ОСТАННЬОЮ 1

234A 0129 І літом укрила / Останньою свитиною!.. / Дивились, молились

ОСТАНОК 1

061A 1139 Де їх могили? Де лежить / Останок славного Богдана? / Де Острианицина стоїть

ОСТАНУСЯ 2

151B 0012 Якщо зійде моя рута, / Остануся тут, / Прийде милий в мою хату
 161B 0294 та завітчайся. Та не жди мене, бо бути має, / що я остануся і на вечерню. / -----

ОСТАТНІ 1

111B 0043 Жидам, братам своїм хорошим, / Остатні продають штани... / .....

ОСТАТНІЙ 1

246A 0154 Свої сині гори / Остатні... бо вже взяли / І поле і море.

ОСТАТНІЙ 1

180A 0222 Мов із тісної домовини / На той остатній страшний суд / Мертвці за правдою встають.

ОСТАТНЮ 4

180A 0519 П'явки! п'явки! Може, батько / Остатню корову / Жидам продав, поки вивчив
 006B 0359 Любіть її... Во время люте, / В остатню тяжкую минуту / За неї Господа моліть.
 016B 0347 Там і осталося. Сам не впа, / Остатню каплю допивав. / Та й ту допив. Встає, не
 пада,
 250B 0025 Душі убогої – убогий / Остатню лепту подаю. / -----

ОСТАТНЯ 1

061A 2304 І сіли вечерять. Остатня кара, / Остатня вечеря! / «Гуляйте, сини!

ОСТАТНЯЯ 1

061A 2303 Де що запопали, страви нанесли / І сіли вечерять. Остатня кара, / Остатня вечеря!

ОСТАТНЬОГО 1

083В 0036 Шеляга виймає / І за того остатнього / Музику наймає,

ОСТАТНЬОЮ 1

274А 0479 Болящих лічила. / А з убогим остатньою / Крихтою ділилась.

ОСТИГЛОГО 1

146В 0039 Веселії літа, / Немає з ким ости[г]лого / Серденька нагріти.

ОСТИЛО 4

057А 0057 Засівала трупом поле, / Поки не остило... / Лягла спочить... А тим часом

104В 0111 Нудно йому на чужині, / І добро остило! / Хочеться хоч подивиться

156В 0073 Сидячи в неволі, / Та й умер з нудьги. Остило / Волочить кайдани.

218В 0266 Вони, бач, кесаря хвалили / На всі лади, що аж остило / Самим їм дурня вихвалять,

ОСТИНЕ 1

050В 0300 Отак живіть, недоуки, / То й жить не остине. / -----

ОСТРИГ 1

274А 0357 З Наталею... Чи чуєш ти? / І остриг, проклятий, / Дитя своє. Полетіла

ОСТРИГЛИ 1

270А 0052 Тільки мої довгі коси / Остригли, накрили / Острижену ганчіркою.

ОСТРИЖЕНА 2

274А 0234 Степами, тернами, / Острижена. Та й байдуже. / У селах питала

189В 0049 Та що з того. З байстрам вернулась, / Острижена. Було, вночі / Сидить під тином,
мов зузуля,

ОСТРИЖЕНУ 1

270А 0053 Остригли, накрили / Острижену ганчіркою. / Та ще й реготались.

ОСТРІ 2

258А 0272 І мечі в руках їх добрі, / Острі обоюду, / На отмщеніє язикам

218В 0388 І мечі в руках їх добрі, / Острі обоюду, / На отмщеніє язикам

ОСТРІЙ 2

153В 0009 За те, що шапки не ламали / У Острій брамі. Дурня знать / По походу. Отже назвать,

153В 0019 І шапку знімало / В Острій брамі. Добре було, / Та лихо спіткало!

ОСТРОВНОЇ 1

088В 0018 Чи тес... дівчину!.. Матрос, / Таки земляк наш з Островної, / На вахті стоя,

ОСТРОВОМ 1

207А 0491 На морі синьому / За островом Тендером потопали, / Пропадали.

ОСТРОГА 1

218В 0246 І мусила вона сидіть / Коло острога. Ждать, і ждать, / Як Бога з неба виглядять

ОСТРЯНИЦИНА 1

061А 1140 Останок славного Богдана? / Де Остряницина стоїть / Хоч би убогая могила?

ОСТУПИЛА 1

083В 0069 Тобі його... Нудьга, печаль / І сором душу оступила, / І ти заплакала! Чого?

ОСТУПИЛИ 2

- 090B 0001 ----- / Мов за подушне, оступили / Оце мене на чужині
218B 0477 Не кинулась? Бо стерегли, / Кругом в три лави оступили / Зевеса ліктори. За ним,

ОСТУПИТЬ 1

- 188B 0005 А іноді така печаль / Оступить душу, аж заплачу. / А ще до того, як побачу

ОСТУПЛЯТЬ 1

- 092B 0051 Єдинеє свято! / Як оступлять тебе, доле, / Діточки-дівчата

ОСУДИЛА 1

- 006B 0133 Щоб у палатах не найшла... / Щоб Бога ти не осудила / І матері не прокляла.

ОСУДИЛИ 3

- 199A 0356 Пішли в Прагу. Отак Гуса / Ченці осудили, / Запалили... Та божого
274A 0407 А суду не буде. / Бо мене вже осудили / На сім світі люде».
083B 0207 Батька, матір нарікали, / Громадою осудили / І живую положили

ОСУДИТЬ 1

- 218B 0223 Правдивий, наглий, серед шляху / Тебе осудить. Припливуть / І прилетять зо всього світа

ОСУДИТЕ 1

- 258A 0134 Вдові убогій допоможіте, / Не осудіте сироти / І виведіть із тісноти

ОСУДЯТЬ 6

- 258A 0194 Вловлять душу праведничу, / Кров добру осудять. / Мені Господь пристанище,
258A 0279 Ручними окрутять, / І осудять губителів / Судом своїм правим.
041B 0008 Які ж мене, мій Боже милий, / Діла осудять на землі? / Коли б ті діти не росли,
133B 0004 І окрадуть, жалкуючи, / Плачучи, осудять, / І попросять тебе в хату,
153B 0100 І вдовицю не забудуть, / І тую осудять! / -----
218B 0395 Ручними окрутять. / І осудять неправедних / Судом своїм правим,

ОСУШИТЬ 1

- 061A 1233 Їх уміють. Зійде сонце, / Осушить, пригріє; / А унуки? Їм байдуже,

ОСЬ 41

- 010A 0178 Як гадина в'ється. / «Ось і дуб той кучерявий... / Вона! Боже милий!
030A 0252 Люде не займали. / Ти не скажеш... Ось хто скаже, / Що я його мати!
047A 0148 Достала з полиці. / «Ось на тобі сього дива. / Піди до криниці.
061A 0549 Ні шеляга! Гвалт! Рятуйте!» / «Ось ми порятуєм». / «Постривайте, я щось скажу».
061A 0967 ----- / Та воно так, чоловіче; я це й сам знаю, та ще ось що; / не так пани, як підпанки, або – поки сонце зійде, то роса
061A 1009 ----- / Який-бо ти бевзь і справді! Бачиш, ось що він співав: / щоб ляхи погані, скажені собаки, каялись, бо йде Залізник
061A 1391 Та й упав додолу. / «Еге! ось що... Шкода хлопця, / Провітри, Миколо!»
061A 1633 «Добре, хлопче. / Ось на ж тобі, друже, / Цей дукачик, та не згуби».
061A 1838 Бачиш? Гайдамака! / Ось копійка... подивися... / Хіба ти не знаєш?»
061A 2203 Отак їх, проклятих!» / Аж ось ведуть гайдамаки / Ксьондза єзуїта
114A 0041 Яка про що знає... / Аж ось з хлопцем старий кобзар / В село шкандибас.
123A 0067 З хлопцями гуляєш... / Постривай же, ось я тобі!.. / Мене зневажаєш?
180A 0042 І той... і той... А що ж то я? / Ось що, добрі люди: / Я гуляю, бенкетую
180A 0311 Золотом облиті / Блюдолизи; аж ось і сам, / Високий, сердитий,
180A 0538 Косо поглядало. / Аж ось вони й одчинились. / Неначе з берлоги
207A 0154 А тепер осталось / Ось що робить. Ти на літі, / І Ярина зріє.
234A 0168 У розкоші купається. / Аж ось чорноброва / Та молода, білолиця

- 234A 0284 Коли й де вінчати, / Та й весілля. Та ще ось що: / Хто в нас буде мати?
 234A 0428 А заробить не здужала. / «А ось ще осталося / Півбубличка!»
 250A 0159 Ким? за що закуті?.. / То й побачите, що ось що / Ваші славні Брути:
 016B 0264 Радіють люде, Бога просять... / Аж ось із Києва привозять / Княжну. Мов сонечко
 зійшло
 016B 0418 І всякому добро творить. / А сталося ось як. У черницях / Занапастилося добро...
 046B 0027 ----- / Ось слухай же, мій голубе, / Мій орле-козаче!
 050B 0083 Адже ж у їх діти!..» / Ось слухай же, що то роблять / Заздрощі на світі
 057B 0287 Й на тім світі. / Ось послухай, / Доводить до чого
 057B 0294 Пазорями в саме серце. / Ось слухай же, сину, / Про Максима праведного...
 076B 0102 Та не такі, як у простих, / А ось які. Амон щасливий, / Вродливий первенець його!
 088B 0047 Було в йому, то розлилося, / Що ось як жити довелося,– / Чи так, лебедику?! – Еге...
 095B 0247 Це мати! мати! Не дивись! / А то з'їси. Ось на, давись! / -----
 095B 0266 Дивися, лізе цілувать. / Ось тобі, на!.. / -----
 161B 0206 ----- / Поцілую, ось побачиш! / -----
 161B 0220 Собачий сину, знаєш смак. / Ось я тебе попомуштрую / Не так, як в бурсі!.. Помелом!
 161B 0260 За царину?.. Буду! / Ранше буду! Ось на, лови! / -----
 194B 0036 Не варт вона того жалю. / Ось для чого мушу / Жить на світі, волочити
 209B 0049 Мара яка-небудь. Мені той козак / Росказував ось що... / -----
 218B 0336 Юпітер той новий, / Ось побач, якеє свято / Буде завдавати
 249B 0017 І п'яний Ірод знову п'є! / Як ось, не в самім Назареті, / А у якомусь у вертепі
 250B 0465 Та вовну з кужеля пряде. / Аж ось і сам старий іде / З ціпочком тихо попід тином:
 250B 0688 Як син той скорбний спочиває. / Аж ось і дівтора біжить / Із города. Його любили
 268B 0062 Вдову і сирот.– Ні, не те, / Скажи їм ось що: – Брешуть боги, / Ті ідоли в чужих
 чертогах,
 292B 0010 Свою худобу та співає... / Аж ось лихий царя несе / З законами, з мечем, з катями,

ОСЬДЕ 2

- 030A 0643 Сердешна дитина. / «Осьде воно, подивися! / Де ж ти? Заховався?
 199A 0188 На кого руку підійма! / «Дивіться, люде: осьде булла, / Що я читав...» – і показав

ОСЬМИЙ 1

- 083B 0164 Мина літо, мина осень, / Мина сьомий місяць, осьмий, / Уже й дев'ятий настає.

ОСЬ-ОСЬ 2

- 150A 0187 Гамаліє, вітер віє. / Ось-ось наше море!.. / І сховалися за хвилі –
 154A 0178 «Гамалію, вітер віє, / Ось-ось наше море!..» / І сховалися за хвилі –

ОСЬ-ТО 2

- 221A 0231 Бачиш, прочитали! / Та й думають, що ось-то ми! / А дзусь, недоріки!
 187B 0003 На всіх шляхах, по всій усюді, / А хвалимось, що ось-то ми / І над землею і водою,

ОТ 59

- 030A 0566 Піти в хату... Що там таке? / От їх достобіса! / Недобра їх розносила,
 052A 0051 Не вмре, не загине... / От де, люде, наша слава, / Слава України!
 061A 0091 Султан, паркет, шпори,– / От де слава! А то співа: / «Грає синє море»,
 061A 0181 Я не одинокий, є з ким вік дожить. / От де моє добро, гроші, / От де моя слава,
 061A 0182 От де моє добро, гроші, / От де моя слава, / А за раду спасибі вам,
 061A 0917 що купували – грошам не пропадать! А то думають, / думають, ні вголос, ні мовчки;
 а ляхи догадаються – от / тобі й пшик! Що там за рада? Чом вони не дзвонять? Чим
 061A 1104 Стара собако, де б молитися, / Верзеш тут погань. От чорти!» – / Кричить отаман.
 Опинились;
 061A 2106 А вечері мій Ярема / (От хлопець звичайний!), / Щоб не сердить отамана,
 114A 0188 Нехотя журюся. / Так от, бачите, Мар'яна / З убогим Петрусем
 180A 0309 Боже мій єдиний!! / Так от де рай! Уже нащо / Золотом обліті
 180A 0327 На квиток повірив / Москалеві; от і читай, / І йми ти їм віри!

- 180A 0381 Господа благали. / Сміх і сльози! От пішов я / Город озирати.
 180A 0398 І дзигарі теленькають. / От я повертаюсь – / Аж кінь летить, копитами
 180A 0406 Кінь басує – от-от річку, / От... от... перескочить. / А він руку простягає,
 180A 0406 Кінь басує – от-от річку, / От... от... перескочить. / А він руку простягає,
 180A 0410 Загарбати. Хто ж це такий? / От собі й читаю, / Що на скелі наковано:
 180A 0506 Люди заробляють. / От і братія сипнула / У сенат писати,
 199A 0161 І повен Рим байстря! / От їх догмати і їх слава. / То явна слава... А тепер
 207A 0143 «Та не чужий, стривай лишень. / От умерла й мати, / Таки твоя, а я й кажу
 207A 0173 Все треба знать. / Так от як, друже, треба в люде / На рік, на два піти
 221A 0067 Тію клятою водою! / От за що караюсь, / От за що мене, сестрички,
 221A 0068 От за що караюсь, / От за що мене, сестрички, / І в рай не пускають.
 221A 0158 Обох поховали! / От за що, мої сестриці, / Я тепер караюсь,
 221A 0199 Декабриста вкрала / Тро[хи] жовчі. От, бачите, / Й є чим розговоріться!
 221A 0331 По всій Україні! / Так от бачите, сестриці, / Що тут komponують!
 221A 0399 ----- / Так от же що: / Ото потоп буде.
 221A 0431 Та й панства не трохи. / От де нам пожива буде! / Ану, заспіваєм!
 221A 0461 Що сонечко побачили. / От добро Богдана! / Черепок, гниле корито
 234A 0139 «А що, Насте? / Я й казав! От бачиш? / От і талан, от і доля,
 234A 0140 Я й казав! От бачиш? / От і талан, от і доля, / І не одинокі!
 234A 0140 Я й казав! От бачиш? / От і талан, от і доля, / І не одинокі!
 246A 0100 А друга вбив. Тепер на небі. / От бачите, які у нас / Сидять на небі! Ви ще темні,
 250A 0190 ----- / Так от як кров свою лили / Батьки за Москву і Варшаву,
 266A 0047 Та з його й сміється. / От де лихо! От де серце / Разом розірветься!
 266A 0047 Та з його й сміється. / От де лихо! От де серце / Разом розірветься!
 274A 0215 А то б утопилась, / Було б легше. От, набачив, / Та й бере в покої,
 274A 0246 Щоб люде не знали. / От я крадусь попідтинню / До своєї хати.
 274A 0261 Хата пустою смерділа. / От я заховала / Близнят своїх у коморі,
 014B 0037 І подарунків накупив / Найдорогіших... От вертаюсь / В село до дівчини вночі –
 014B 0060 Аж панича вже одвезли / У школу в Київ. От як, брате! / Осталися і батько й мати,
 016B 0089 Казали: вгору не залазь. / Так ні, за князя. От і князь! / От і пишайсь тепер, княгине!
 016B 0090 Так ні, за князя. От і князь! / От і пишайсь тепер, княгине! / Загинеш, серденько,
 загинеш,
 050B 0053 Як матимеш кого любити. / Хоть кажуть от ще що, небоже: / Себе люби, то й Бог
 поможе.
 057B 0371 Понесли з собою. / От приходим до криниці, / Я перш подивився,
 057B 0396 Москалевою назвали. / От тобі й билиця / Про ту криницю москалеву.
 076B 0150 Котюгу блудного свого. / От отроки й домірковались / (Натуру вовчу добре знали),
 083B 0097 Бо вже нездужає і встать. / Так от що сміхи нарobili! / А він канув, провалився,
 095B 0285 Хоча б намисто було взять, / Оце б повісилась... От бачиш, / Тепер і шкода... хоч
 топись!
 150B 0007 Таке, що цур йому й казать. / От що зробили з мене годи / Та безталання; та ще й те,
 153B 0003 Оце случилось недавно, / Ще був тойді... От як на те / Не вбгаю в віршу цього слова...
 161B 0107 Ні, трохи треба подождать. / Воно б то так! Та от що, брате: / Літа не ждуть! літа
 летять,
 161B 0146 І там не згине вражий хлопець. / Іти лиш в хату... От ще річ: / Заставить треба
 богослова,
 161B 0290 Та годі вам уже з тим намистом. Ішли б швидше / до отця Хоми та порадилися, от
 що! / -----
 200B 0008 А генерал був страх багатий. / От і талан Господь послав / На вбогий хутір, ублагали
 209B 0008 На таке погане, що так і заснув, / Богу не молившись!.. От мені приснилось... /
 Свинєю заснувши, звичайне, такий
 209B 0017 Щеня мов під тинном, – звичайне, мале, / То й перелякалось. От мене бере / Неначе на
 руки та несе в могилу,
 218B 0352 Хвалиш-вихваляєш: / – От Юпітер, так Юпітер! / Не жаль і назвати
 250B 0318 А може, Бог пошле дитину / В дорозі; от і молоко / Сердешній матері. Скотина

250B 0615 Хоч і далеко, так спродати / Дорогше можна. От прийшли, / Розташувались. Батько й мати

ОТА 6

199A 0138 По келіях п'яна! / Ота сама заробила / Та буллу купила –
 250A 0182 А чиею кров'ю / Ота земля напоена, / Що картопля родить, –
 057B 0072 ----- / Так, бачиш, дівонька ота / Росла собі. І роботящий
 189B 0039 Мої старії...– Чи жива / Ота Оксаночка? – питаю / У брата тихо я.– Яка?
 189B 0041 У брата тихо я.– Яка? / – Ота маленька, кучерява, / Що з нами гралася колись.
 189B 0045 – Я не журюсь. Помандрувала / Ота Оксаночка в поход / За москалями та й пропала.

ОТАВУ 1

061A 0875 У темному гаю, в зеленій діброві, / На припоні коні отаву скубуть; / Осідлані коні, вороні готові.

ОТАК 83

027A 0070 Недавно, недавно у нас в Україні / Старий Котляревський отак щебетав; / Замок, неборака, сиротами кинув
 047A 0222 ----- / Отак тая чорнобрива / Плакала, співала...
 061A 0059 Та не так і світить, / Отак, – каже, – було б треба...» / Що маєш робити?
 061A 0163 Парубки з дідами. / «Отак, діти! добре, діти! / Будете панами».
 061A 0197 ----- / Отак, сидя в кінці стола, / Міркую, гадаю:
 061A 0333 ----- / Отак уранці жид поганий / Над козаком коверзував.
 061A 0357 Що-небудь згадає або що побачить... / Та й знову за працю. Отак треба жить! / Нащо батько, мати, високі палати,
 061A 0480 Далєбі, не знаю». / «Отак, дивись...» / Лях хреститься,
 061A 0604 Ох, тяжко, важко!» / Отак, ходя попід гаєм, / Ярема співає,
 061A 0789 Давайте приску! Де смола? / Кропи його! Отак! Холоне? / Мерщій же приском посипай!
 061A 0860 Як у домовині, / Сумно-сумно. (Отак було / По всій Україні
 061A 1050 «Добре, хлопці, нате! / Отак! Отак! Добре, хлопці! / Ануте, хлоп'ята,
 061A 1050 «Добре, хлопці, нате! / Отак! Отак! Добре, хлопці! / Ануте, хлоп'ята,
 061A 1346 Пробує свячений. / «Отак, отак! Добре, діти, / Мордуйте скажених!
 061A 1346 Пробує свячений. / «Отак, отак! Добре, діти, / Мордуйте скажених!
 061A 1653 Збивайте, хлоп'ята! / Швидче! швидче! Отак! отак!» – / І конфедерати
 061A 1653 Збивайте, хлоп'ята! / Швидче! швидче! Отак! отак!» – / І конфедерати
 061A 1670 І в пеклі не вміють / Отак курить. Гнилий Тікич / Кров'ю червоніє
 061A 1787 «Постривай лиш!» / «Отак чини, як я чиню: / Люби дочку абичю –
 061A 2202 Кричать удвох: «Добре, діти! / Отак їх, проклятих!» / Аж ось ведуть гайдамаки
 114A 0141 Як на тім любила». / Отак, серце, обнімемось, / Отак поцілую,
 114A 0142 Отак, серце, обнімемось, / Отак поцілую, / Нехай вкупі закопають...
 114A 0147 Обнялись, зомліли... / Отак вони любилися! / На той світ хотіли
 114A 0312 ----- / Отак ордою йшли придани, / Співали п'яні; а Мар'яна
 150A 0017 ----- / Отак у Скутарі козаки співали, / Співали, сердеги, а сльози лились,
 154A 0017 ----- / Отак у Скутарі козаки співали, / Співали, сердеги, а сльози лились,
 180A 0049 ----- / Отак, ідучи попідтинню / З бенкету п'яний уночі,
 192A 0019 ----- / Отак вона вишивала, / У віконце поглядала,
 199A 0017 ----- / Отак німота запалила / Велику хату. І сім'ю,
 199A 0116 ----- / Отак у келії правдивий / Іван Гус думав розірвать
 199A 0355 З-під костра і з нею / Пішли в Прагу. Отак Гуса / Ченці осудили,
 207A 0197 А не по-чернечи / Харамаркать. Отак, сину, / Помолившись Богу,
 207A 0541 ----- / Отак на улиці під тинном / Ще молодий кобзар стояв
 207A 0656 Патинки лизали. / Отак, тату! Я щасливий, / Що очей не маю,
 207A 0676 ----- / Отак вони що день божий / Удвох розмовляли
 221A 0186 ----- / Отак кричали і летіли / Ворони з трьох сторін, і сіли
 221A 0494 Бані-прохолоді. / Отак пісні Богданові / Стали їм в пригоді!!

- 234A 0192 То той і не мас. / Так отак хіба, небого? / Ні ти нас не знаєш,
 250A 0238 Слава України. / Отак і ви прочитай[те], / Щоб не сонним снились
 258A 0217 І землі, і людям,– / Отак братів благих своїх / Господь не забуде,
 274A 0147 Я вже ніколи не просплюсь. / Отак де-небудь і загину / У бур'яні...
 274A 0477 Своім судом судять». / Отак вона научала, / Болящих лічила.
 016В 0126 Коли нема кого любить. / Отак і їй, одній-єдиній, / Ще молодій моїй княгині,
 029В 0064 Прийшла топитися... в глибокім, / В Дніпрі широкому... отак / Стоїть одним-одна хатина...
 033В 0061 Сліпі небораки. / Отак її воєводи, / Петрові собаки,
 038В 0038 Старий ударив в закаблуки, / Аж встала курява! Отак! / Та ще й приспівує козак:
 046В 0026 Що вкрав маленьким у дяка, / Отак Господь мене карає. / -----
 046В 0089 ----- / Отак я, друже мій, святкую / Отут неділеньку святую.
 050В 0007 ----- / Пиши отак: було / Село.
 050В 0093 А то сірісенький сіряк / Отак лютує. Тяжко, брате, / Людей на старість розпізнати.
 050В 0137 ----- / Тепер отак пиши, небоже. / Максим подумав, пожурився;
 050В 0162 ----- / Отак по-вашому! Ну, годі ж, / Нехай собі і не живуть...
 050В 0197 Минали літа тихо, тихо,– / Отак пиши, – і за гріхи / Карались Господом ляхи,
 050В 0299 ----- / Отак живіть, недоуки, / То й жить не остине.
 057В 0004 Старий недобиток варнак / Мені розказував отак / Про сю криницю москалеву,
 057В 0021 Або бувальщина, сказать. / Отак пишть. Була криниця, / Ні, не криниця, а село.
 057В 0059 Тії сили не втомили... / Отак і загину! / Так і згину. Бо дивися:
 068В 0021 І ні у кого не прошу я, / Нічого не прошу. Отак, / Мій сину, друже мій єдиний,
 076В 0141 Не помогло-таки нічого. / Отак царевичі живуть. / Пустуючи, на світі,
 083В 0079 Що хоч на край світа / Шукать піде... Отак тепер / Не знає, де дітись,
 083В 0115 Навприсідки вліта козак, / Та ще й приспівує отак: / «Та спасибі батькові,
 095В 0079 Та й заголили в москалі! / Отак по нашому звичаю / Не думавши, кончають!
 095В 0175 Уже й не говорить / І не плаче... Отак її / Доканав, небогу,
 104В 0050 Ходив з торбами цей козак, / Отак і виріс сиротою, / У наймах; сказано, шарпак,
 104В 0064 А жінку можна привітать. / Трохи не сталося отак. / До нитки звівся мій козак,
 104В 0075 Хоч продавай хату / Та йди в найми. Отак його / Отой пан проклятий
 104В 0150 Кинулась до пана, / Розказала – отак і так. / Любо та кохано
 104В 0172 ----- / Отак, люде, научайтесь / Ворогам прощати,
 156В 0051 Віку доживати. / Отак тобі довелося, / Запорозький брате!
 158В 0035 Курінь – мою хату. / Отак мені доведеться / Свято зустрічати!
 161В 0190 Одно на другого. / Отак ангели святії / Дивляться на Бога,
 161В 0343 І все занегаїть. / Отак тепер і з сотником / З дурним моїм сталось,
 184В 0018 Не раз барвінком зацвіте. / Отак, буває, в темну яму / Святес сонечко загляне,
 200В 0159 Моліте Господа, щоб мати / І вас отак не завдала / За генерала, за палати
 200В 0161 За генерала, за палати / І вас отак не продала. / Любітьесь, діточки, весною.
 200В 0233 Переголили про запас; / Перехрестивсь, отак убраний, / І поволік Петрусь кайдани
 209В 0055 З проклятими його ксьондзами / Не роз'єднали нас... Отак / Те лихо діялося з нами!
 212В 0040 ----- / Отак я іноді тобою, / Тобою, серце, молодю,
 245В 0024 На панщині, а я в неволі!.. / Отак нам довелося йти / Ще змалечку колючу ниву!
 250В 0710 – Нехай іде! Нехай іде! / Отак і вас він поведе! – / Сказала дітям. І упала
 281В 0022 Поникли Ігореві стязі. / Отак на березі Каяли / Брати різнились; бо нестало
 285В 0010 Подай же й нам, всещедрий Боже! / Отак цвісти, отак рости, / Так одружитися і йти,
 285В 0010 Подай же й нам, всещедрий Боже! / Отак цвісти, отак рости, / Так одружитися і йти,

ОТАКА 2

- 060A 0026 Розмовляють, сумуючи, / Отака їх мова: / «Було колись – минулося,
 142В 0017 Забуду. / Отака я дівчина, / Така я!

ОТАКА-ТО 3

- 123A 0036 В чужім селі покинула: / Отака-то мати!.. / Постривайте, що ще буде!
 123A 0072 Зубами скрегоче. / Отака-то бува мати!.. / Де ж серце жіноче?
 250A 0236 Віку половину. / Отака-то наша слава, / Слава України.

ОТАКЕ-ТО 19

- 030A 0289 ----- / Отаке-то на сім світі / Роблять людям люде!
030A 0460 Поки сльози ллються. / Отаке-то лихо, бачите, дівчата. / Жартуючи кинув Катрусю москаль.
052A 0073 Та позички з'їли. / Отаке-то лихо тяжке, / Батьку ти мій, друже!
057A 0097 Чужим піском очі... / Отаке-то... А що робить? / Журба не допоможе.
061A 1539 ----- / Отаке-то було лихо / По всій Україні!
180A 0570 Я перелякався / Та й прокинувся... Отаке-то / Приснилося диво.
207A 0204 Змайструвала нам що-небудь? / Отаке-то сину...» / «Уже, таточку!» – озвалась
207A 0664 В путо закували. / Отаке-то! Тяжко, тату, / Із своєї хати
221A 0528 ----- / Отаке-то, Зіновію, / Олексіїв друже!
234A 0278 Що хоч за гетьмана, / То не сором. Отаке-то / Диво запопали!
266A 0049 Разом розірветься! / Отаке-то злеє лихо / Й зо мною спіткалось:
266A 0069 А вию совою. / Отаке-то, що хочете, / То те і робіте:
270A 0057 На мене плювали. / Отаке-то, мій братику, / Було мені в світі.
043B 0012 Подавані рушники... / Отаке-то козаки! / -----
057B 0141 Не пилися, сину. / Отаке-то сподіялось. / Вмер батько і мати,
057B 0355 Максима святого. / Отаке-то! А за віщо? / За те, за що Каїн
147B 0055 І сліду не стало. / Отаке-то людям горе / Чума виробляла.
153B 0080 ----- / Отаке-то чудо / У тім місті преславному,
161B 0366 ----- / Отаке-то горе / Із сотником оце сталось.

ОТАКЕЧКИ 2

- 020A 0145 А він вимовляє: / «Нехай буде отакечки! / Сидить, діти, у запічку,
024A 0113 А він вимовляє: / «Нехай буде отакечки! / Сидить, діти, у запічку,

ОТАКИЙ-ТО 8

- 045A 0021 ----- / Отакий-то Перебендя, / Старий та химерний;
045A 0037 Як Січ руйнували. / Отакий-то Перебендя, / Старий та химерний!
045A 0092 ----- / Отакий-то Перебендя, / Старий та химерний;
061A 0368 Понад ним витає. / Отакий-то мій Ярема, / Сирота багатий.
061A 0993 Ката, не минає. / Отакий-то наш отаман, / Орел сизокрилий!
029B 0164 ----- / Отакий-то на чужині / Сон мені приснився!
057B 0315 Треба вік дожити.– / Отакий-то муж праведний / Був він на сім світі.
218B 0372 Христового слова. / Отакий-то він. Чи чуєш? / У путах співає

ОТАКИМИ 1

- 199A 0084 І єретиками / Отакими, як констанцький / Єретик великий!

ОТАКІ 2

- 161B 0231 ----- / Отакі батьки на світі, / Нашо вони дітям?
209B 0027 Високі могили, дивися, дитино, / Усі ті могили, усі отакі. / Начинені нашим благородним трупом,

ОТАКІІ-ТО 1

- 076B 0214 Нічого з ворогом не вдіє. / Так отакіі-то святії / Оті царі.

ОТАКОЇ 2

- 207A 0091 Лишень сюда, та йдіть обоє... / Ануте, діти, отакої!» / І вшкварив по струнах.
207A 0110 І вечерять наварив». / «Ануте, діти, отакої!» – / І старий піднявся,

ОТАК-ТО 9

- 221A 0034 Носить і цілує. / Отак-то я в Суботіві / Росла, виростала!
221A 0517 Що й за труди не находять! / Отак-то, Богдане! / Занапастив еси вбогу
250A 0103 Німець. Ми не знаєм». / Отак-то ви навчаєтесь / У чужому краю!
037B 0025 ----- / Отак-то, ляше, друже, брате! / Неситіі ксьондзи, магнати

- 050B 0049 Просохли очі у вдови. / Отак-то, друже мій, живи, / То й весело на світі буде.
 104B 0098 На господі!.. / Так отак-то / Трапляється в світі.
 114B 0018 Не зійшлися усі троє. / – Отак-то ти, кате! / Згнушася над сестрами...–
 185B 0044 Захода сонця дожидає. / Отак-то я тепер терплю / Та смерть із степу виглядаю,
 303B 0014 ----- / Отак-то я собі вночі, / Понад Невою ідучи,

ОТАКУ-ТО 1

- 010A 0128 Що сонна блудила: / Отаку-то їй причину / Ворожка зробила!

ОТАМ 6

- 061A 1621 «І озеро знаю, / Отам воно; оцим яром / Втрапите до його».
 221A 0411 Піску не орали, / Що скрізь отам за Тясьмою. / -----
 016B 0425 У лозах самотний стоїть. / Отам мені і розказала / Стара черниця новину.
 033B 0099 В мурованім храмі. / Отам вона й досі плаче / Та за козаками.
 125B 0039 Церковку святую / Не спалено. Отам Швачка / Співа алілуя.
 281B 0014 ----- / Що гомонить отам, зичить / Удосвіта? То повертає

ОТАМАН 9

- 055A 0047 Рибалка літає... / А попереду отаман / Веде, куди знає.
 055A 0068 Знову похожає / Пан отаман та на хвилю / Мовчки поглядає.
 061A 0993 Ката, не минає. / Отакий-то наш отаман, / Орел сизокрилий!
 061A 1105 Верзеш тут погань. От чорти!» – / Кричить отаман. Опинились; / Аж церков бачать.
 Дяк співа,
 150A 0145 Пливучи співають: / «Наш отаман Гамалія, / Отаман завзятий,
 150A 0146 «Наш отаман Гамалія, / Отаман завзятий, / Забрав хлопців та й поїхав
 154A 0145 Пливучи, співають. / «Наш отаман Гамалія, / Отаман завзятий,
 154A 0146 «Наш отаман Гамалія, / Отаман завзятий, / Забрав хлопців та й поїхав
 083B 0122 ----- / «Горілки! Меду! Де отаман? / Громада? Соцький? Препогане,

ОТАМАНА 5

- 024A 0011 В неділеньку вранці, / Як ховали отамана / В зеленім байраці.
 061A 2107 (От хлопець звичайний!), / Щоб не сердить отамана, / Покинув Оксану;
 207A 0501 Тільки три чайки, слава Богу, / Отамана курінного, / Сироти Степана молодого,
 207A 0508 Козака лейстрового, / Отамана молодого, / Турки-яничари ловили,
 173B 0033 Гукнуть гаківниці. / Як положать отамана / В новій хаті спати,

ОТАМАНАМ 1

- 207A 0519 Там кайдани по три пуда, / Отаманам по чотири, / І світа божого не бачать, не
 знають,

ОТАМАНЕ 7

- 052A 0057 Як Господа слово. / Чи так, батьку отамане? / Чи правду співаю?
 055A 0061 Поїдемо в гості!» / «Добре, батьку отамане!» – / Кругом заревіло.
 061A 1403 Ножі гартувати!» / «Ходім, ходім, отамане, / Батьку ти мій, брате,
 061A 1407 Полечу, достану, / З пекла вирву, отамане... / На край світу, пане...
 061A 1950 Каганець козачий». / А Галайда: «Отамане! / Погуляймо, батьку!
 192A 0050 Тяжко зажурились. / «Благослови, отамане, / Коло села стати,
 207A 0482 На раді прохало: / «Благослови, отамане, / Байдаки спускати

ОТАМАНИ 7

- 020A 0085 Поради прохати. / «Отамани товариші, / Брати мої, діти!
 024A 0057 Поради питати. / «Отамани товариші, / Брати мої, діти!
 055A 0057 «Нехай ворог гине! / Не в Синопу, отамани, / Панове молодці,
 061A 0117 Степ широкий вкрили. / Отамани на вороних / Перед бунчуками
 061A 0131 Пишними рядами / Виступають отамани, / Сотники з панями
 061A 0165 Будете панями». / Отамани на бенкеті, / Неначе на раді,

156В 0017 На ворога стати? / – Не боюсь я, отамани, / Та жаль України,–

ОТАМ-ТО 2

246А 0040 Засіяні горем, кровію политі. / Отам-то милостиві ми / Ненагодовану і голу
037В 0003 А унії не чуть було, / Отам-то весело жилось! / Братались з вольними ляхами,

ОТАРИ 1

292В 0014 Вночі підкрались, зайняли / Отари з поля; а пасущих, / І шатра їх, убогі куші,

ОТАРУ 3

250В 0360 А недалеко край дороги / Отару гнали чабани, / Та й їх побачили. Небогу,
250В 0444 У копта вовну. А святий / Іосиф взявсь отару пасти, / Щоб хоч козу ту заробить
299В 0021 Женуть до матері байстрят / Дівчаточок, як ту отару. / Чи буде суд! Чи буде кара!

ОТВЕРЗУТЬСЯ 1

239В 0031 Мов сарна з гаю, помайнують. / Німим отверзуться уста; / Прорветься слово, як вода,

ОТВЯЖИСЯ 1

030А 0610 Йй же богу, я Катруся!» / «Дура, отвяжися! / Возьмите прочь безумную!»

ОТДАТЬ 1

299В 0019 Ненагодованих і голих / Женуть (последний долг отдать), / Женуть до матері байстрят

ОТЕ 1

161В 0166 Будеш в своїй хаті, / Будеш сам оте весілля / Повік проклинати,

ОТЕЦЬ 2

161В 0154 Без цього вже не повинчає / Отець Хома... Піти сказать, / А то забуду...
161В 0277 Нехай хоч зараз сповідає / Отець Хома ваш голосний! / -----

ОТЕЧЕСТВА 2

282В 0006 І Хомяков, Русі ревнитель, / Москви, оте[че]ства любитель, / О юпкоборцеві восплач.
304В 0015 Людській шашелі. Няньки, / Дядьки отечества чужого! / Не стане ідола святого,

ОТЕЧЕСТВІ 1

180А 0350 Здалека не чути – / О отечестві, здається, / Та нових петлицях,

ОТЕЧЕСТВО 2

180А 0023 Все храми мурус; / Та отечество так любить, / Так за ним бідкує,
256А 0051 І душу і шкуру / За отечество!.. Єй-Богу, / Овеча натура;

ОТЖЕ 8

028В 0016 І на Украй[ні], добрі люде, / Отже таки й на чужині. / Хотілося б... Та й то для того,
029В 0084 Нащо вже лихо за Уралом / Отим киргизам, отже, й там, / Єй же богу, лучше жити,
050В 0168 ----- / Отже, як будем так писать, / То ми й до вечора не кончим.
050В 0175 ----- / Отже, далєбі, не знаю, / Чи вона верталась,
050В 0270 І край шляху при долині – / Отже, не вгадаеш, / Що каліка виробляє,–
095В 0063 Пустив по світу з байстрюками, / Отже й нічого! А жонатий / І має двоє діточок,
153В 0010 У Острій брамі. Дурня знать / По походу. Отже назвать, / Єй-Богу, я його не вмію
161В 0117 ----- / Отже одна вже й увірвалась. / Стривай, і другу увірву...

ОТИДЕ 2

076В 0208 Потя народ, княжну поя, / Отиде в волості своя, / Отиде з шумом. І растлі ю,
076В 0209 Отиде в волості своя, / Отиде з шумом. І растлі ю, / Тую Рогніду молодую,

ОТИМ 4

- 199A 0163 То явна слава... А тепер / Отим положено конглавом: / Хто без святої булли вмер –
 199A 0248 Брати, я смерті не боюся! / Я докажу отим зміям, / Я вирву їх несите жало!..»
 029B 0084 Нащо вже лихо за Уралом / Отим киргизам, отже, й там, / Єй же богу, лучше жити,
 161B 0237 Бо то батько сивий! / Батько мудрий! Добре отим / Сиротам щасливим,

ОТИМ-БО 1

- 207B 0072 За дивнії твої діла? / Отим-бо й ба! Хвали нікому, / А кров, та сльози, та хула,

ОТИХ 12

- 207A 0680 Господарювала / Та святих отих благала. / Таки ж ублагала;
 274A 0192 І не соромлюся людей. / Коли б мені отих дітей / Найти де-небудь! Ти не знаєш,
 076B 0217 Бодай кати їх постинали, / Отих царів, катів людських. / Морока з ними, щоб ви
 знали,
 095B 0118 Так я про сльози, та печаль, / Та про байстрят отих ледачих, / Хоть і нікому їх не
 жаль,
 102B 0002 Неначе праведних дітей, / Господь, любя отих людей, / Послав на землю їм пророка;
 120B 0007 Пшона позичати, / Отих дітей годувати / В нетопленій хаті.
 161B 0239 Сиротам щасливим, / Що не мають отих батьків, / То й не согрішають.
 175B 0005 Як їх називати, / Отих твоїх безталанних / Дівчаток накритих.
 237B 0021 Убогих, нищих... Возвеличу / Малих отих рабов німих! / Я на сторожі коло їх
 250B 0010 Воззри, пречистая, на їх, / Отих окрадених, сліпих / Невольників. Подай їм силу
 266B 0003 І о князях, і о вельможах, / І о царях отих. І рци: / Нащо та сука, ваша мати,
 268B 0009 Та за скаженого Петра, / Та за панів отих поганих / До краю нищить... Покара,

ОТІ 5

- 061A 1579 Що його спалили / Оті ляхи, що там лежать, / І Оксану вкрали.
 180A 0152 Може, й бачить, та помага, / Як і оті гори / Предковічні, що політі
 076B 0215 Так отакії-то святії / Оті царі. / -----
 161B 0071 Ніколи не вплетеш кісники / Оті, що тітка привезла?.. / -----
 205B 0011 Так що ж мені тут гріти-дути! / А де оті??. Невже в сажах / Годує хам собі на сало?

ОТІЇ 1

- 114B 0008 Ото сестри-чарівниці – / Отії тополі. / -----

ОТІЙ 2

- 199A 0131 Рабині божій...» / «Отій самій, / Що водили по улицах
 199A 0134 В Празі позавчора; / Отій самій, що хиялась / По шинках, по ста[й]нях,

ОТИМ 2

- 111B 0036 ----- / І не в однім отім селі, / А скрізь на славній Україні
 268B 0049 В село на зрище приведуть, / І на хресті отім без ката / І без царя вас, біснуватих,

ОТМЩЕНІЄ 2

- 258A 0273 Острі обоюду, / На отмщеніє язикам / І в науку людям.
 218B 0389 Острі обоюду, / На отмщеніє язикам / І в науку людям.

ОТО 21

- 010A 0126 До самого краю. / Ото ж тая дівчинонька, / Що сонна блудила:
 061A 0433 Гарна нехрещена! / Ото дочка, а то батько – / Чортова кишенья.
 061A 0729 Далєбі, дівчата! / «Ото який! Мов і справді / Обридло!»
 061A 0750 Слухатъ тую мову. / Ото мова! Не розкажу, / Мої чорноброві,
 061A 0880 Неначе побиті, ні слова не чуть. / Ото гайдамаки. На гвалт України / Орли налетіли;
 вони рознесуть
 061A 0924 ----- / Ото, мабуть, Волох! Не втерпів-таки старий дурень: / треба, та й годі.
 061A 1666 Кругом засвітило: / Ото Гонта з Залізняком / Люльки закурили.

- 123A 0015 Цікаві дівчата. / Ото дочка по сім боці, / По тім боці – мати.
 180A 0325 Твоїм віршемазам. / Ото дурний! а ще й битий / На квиток повірив
 207A 0442 Дідусь з бородою / Аж до колін. Ото гроші; / Якби догадався
 221A 0235 ----- / Ото яка недотика! / Не та рано встала,
 221A 0297 З козаками діють. / Ото указ надрюкують: / «По милості божій,
 221A 0400 Так от же що: / Ото потоп буде. / Пани тудя повилазять
 221A 0504 Широка, глибока. / Ото церков Богданова. / Там-то він молився,
 050B 0003 – То йди топись! – А жінка! Діти? / – Ото ж то, бачиш, не бреш! / А сядь лишень та
 напиши
 057B 0200 ----- / Через год ото й велика / Зима наступила.
 057B 0204 В байраках біліли / Сніги білі; тойді ж ото / І Очаков брали
 083B 0221 Чи насміхається з нерівні? / Ото він самий! Покарав / Його Господь за гріх великий
 114B 0007 Мов борються в полі. / Ото сестри-чарівниці – / Отії тополі.
 218B 0142 ----- / Тойді ж ото її Алкід, / Та ще гетери молодії,
 250B 0288 ----- / Ото вони собі ідуть, / Прийшли додому. І живуть

ОТОДІ 1

- 234A 0197 Та й ми тебе побачимо – / Отоді й за плату, / Чи так, дочко?»

ОТОЖ 23

- 027A 0013 Чому не осталося? / Отож гляну та згадаю: / Було, як смеркас,
 180A 0058 І в серці, і в хаті. / Отож я ліг спати. / А вже підпилий як засне,
 207A 0620 В турецькій неволі». / «Отож мене, вже сліпого, / На світ випускали
 057B 0077 Неначе батькова дитина. / Отож той самий сиротина / У наймах с'як собі, то так
 057B 0243 Так собі, аби-то! / Отож, було, мов генерал, / Максим сановито
 057B 0304 Катерину поховали, / Отож у садочку / За упокой душі її
 068B 0051 Не одного мене малі. / Отож і вчити почали / Письму панят. На безголов'я
 068B 0062 Така його доля. / Отож і вивчився я, виріс, / Прошу собі волі –
 068B 0072 Настали тяжкі літа! / Отож працюю я за ралом. / Я був убогий сирота,
 068B 0081 Судить, о Боже наш великий! / Отож вона мені на лихо / Та на погибель підросла.
 068B 0113 І ми ждемо того весілля. / Отож у клечальну неділю / Їх і повинчано обох,
 076B 0166 Сельний при долині – / Меж цвітами. Отож вона / І гріла собою
 175B 0074 Та й дружки пристали / Співаючи. Отож стали, / Молодая встала,
 250B 0029 Марія в наймичках росла. / Рідня була. Отож небога / Уже чимала піднялась,
 250B 0236 ----- / Отож вони собі ідуть, / Несе з торбиною на плечах
 250B 0342 Та й сіли на шляху гарненько / Полудновать. Отож сидять, / А сонце праведне
 швиденько
 250B 0545 Аж любо гля[ну]ть, як ідуть! / Отож воно, мале, взяло / Другую паличку у Йвася –
 250B 0571 Таки ж у неї на колінах. / Отож і спить собі дитина, / Мов янгеляточко в раю.
 250B 0694 До його бігали малії. / Отож прибігли.– О святії! / Пренепорочніє! – сказав,
 250B 0730 І ти їх мусила збирати... / Отож вони якось зійшлись / Вночі круг тебе сумовати.
 266B 0015 Хоч бачать люде, та мовчать. / Отож львеня те дике! люте! / Підстерегли його,
 взяли.
 292B 0040 А дав би їм, старий, царя. / Отож премудрий прозорливець, / Поміркувавши, взяв
 єлей
 299B 0009 Тоненьку кригу попід мостом. / А я, отож таки вночі, / Іду та кашляю йдучи.

ОТОЖ-ТО 1

- 030A 0427 Щоб під чужим тином сльози вилити! / Отож-то дивіться та кайтесь, дівчата, /
 Щоб не довелося москаля шукать,

ОТОЙ 13

- 123A 0055 Співає матуся; / А козаки, як хміль отой, / В'ються круг Ганнусі.
 207A 0444 Якби догадався / Козак отой злякати діда, / Злякав та й сховався
 016B 0422 Прибивсь якось і в Чигирин, / І в монастир отой дівочий, / Що за пісками на болоті
 057B 0254 У москалях. Непевний був / Максим отой, брате. / А трудящий, роботящий,

057В 0266 Преблагий був муж на світі / Максим отой, сину. / А я! а я!... Не вимовлю.
 104В 0076 Та йди в найми. Отак його / Отой пан проклятий / Допік добре. А жіночка
 178В 0037 Дай мені хоч глянуть / На народ отой убитий, / Та тую Україну!
 218В 0160 То братолобіє. І ситий / І п'яний голий отой Фавн, / І син Алкід твій, і гетери –
 237В 0011 Скуєш лукавії уста, / Язык отой велеречивий, / Мовлявший: ми не суєта!
 250В 0259 Де ж подівсь / Дивочний гость отой лукавий? / Хоч би прийшов та подививсь
 250В 0498 Одна єдина їх доля / Отой гайочок! І не знать, / Де він кохався. І хатина,
 250В 0716 А ти, спочинувши під тинном, / У Назарет отой пішла! / Вдову давно вже поховали
 266В 0050 Межи людьми во притчу стане, / Самодержавний отой плач! / -----

ОТОЙДІ 5

250А 0125 Нашу нам розкаже, – / Отойді ми заходимось!.. / Добре заходились
 268А 0011 У синєє море / Кров ворожу... отойді я / І лани і гори –
 274А 0371 То й спушу його на його. / Отойді, проклятий!.. / Ні, не спушу. Сама його
 158В 0007 Та й на ніч засяде, / Отойді мене, мій друже, / Зови на пораду.
 158В 0009 Зови на пораду. / Отойді згадай в пустині, / Далеко над морем,

ОТОЙДІ-ТО 1

221А 0269 В тюрмі задушила. / Отойді-то було свято! / Аж пекло злякалось.

ОТ-ОТ 6

123А 0142 Хвилю роздирає, / Пливе, пливе... От-от доплив! / Пірнув, виринає –
 180А 0405 Голова повита. / Кінь басує – от-от річку, / От... от... перескочить.
 207А 0047 З усієї сили / За долею... от-от догнав – / І бебех в могилу!
 221А 0046 Й рушники вже ткались. / От-от була б подавала, / Та лихо зостріло!
 221А 0251 Думала, з Богданом / От-от уже поховала. / Ні, встали, погані,
 218В 0236 В шинку з старцями п'яна спить. / От-от прокинеться... І потом, / І кров'ю вашою,
 деспоти,

ОТО-ТО 1

274А 0175 Сідай лиш ближченько, отут. / Ото-то й то! А ти не знаєш... / Що я в Волощині була.

ОТРОКАМ 1

292В 0088 Веніамінові внучата, / Тельця отрокам принесли, / Щоб їм дозволено співати

ОТРОКИ 4

076В 0038 Цареві князі, і всі сили, / І отроки, і весь народ, / Замкнувши в городі ківот,
 076В 0150 Котюгу блудного свого. / От отроки й домірковались / (Натуру вовчу добре знали),
 076В 0176 Старий веселий Рогволод. / Дружина, отроки, народ / Кругом його во златі сяють.
 076В 0194 Чорніє курява. Біжать / І отроки, й старі бояра / Із Литви князя зострічать.

ОТРУ 2

278В 0011 На княжім білім, помарнілім, / Омию кров суху, отру / Глибокії, тяжкії рани...
 280В 0008 На княжому дебелім тілі / Засохлу кров його... Отру / Глибокії на любім ладо рани.–

ОТРУЇВ 2

200В 0219 «Тепер скажіте, християни, / Хто отруїв його?» Гудуть, / Мов стиха дзвони. «Пані!
 Пані!» –
 200В 0225 Петрусь. І каже: «Я зробив, / Я генерала отруїв, / А ви не знаєте нічого!»--

ОТРУЇЛА 1

221А 0065 Батька, матір, себе, брата, / Собак отруїла / Тію клятою водою!

ОТРУЇЛИ 1

114В 0028 Треба варить. Наварили, / Йвана отруїли / Й поховали коло гаю

ОТРУЇТИ 1

114В 0022 Трути-зілля, щоб Івана / Завтра отруїти. / Найшли зілля, накопили

ОТРУТА 1

171А 0025 Уродила рута... рута... / Волі нашої отрута. / -----

ОТРУТИ 1

200В 0186 Назад гадюку в серці люту / Та трошки в пляшечці отрути. / -----

ОТРУТОЮ 1

180А 0157 Лишенько з тобою. / Уп'ємося отрутою, / В кризі ляжем спати,

ОТРУТУ 2

246А 0160 Кров добру, не чорну. Довелось запить / З московської чаші московську отруту! / О
друже мій добрий! друже незабутий!

200В 0210 З усіх усюд народу йде, / Та щось шепочуть про отруту / І судових неначе ждуть,

ОТРЯСЕ 1

250В 0682 Утомлені стопи святис, / І пити дасть, і отрясе, / Одує прах з його хітона,

ОТУ 2

221А 0062 Донесла до хати / Оту воду... Чом я з нею / Відер не побила!

207В 0044 Мені аж страшно, як згадаю / Оту хатину край села! / Такії, Боже наш, діла

ОТУТ 14

030А 0119 Очиці поводить: / «Отут з муштри виглядала, / Отут розмовляла,

030А 0120 «Отут з муштри виглядала, / Отут розмовляла, / А там... а там... сину, сину!»

061А 1602 Тяжко усміхнувся. / Отут, отут позавчора / Перед жидом гнувся,

061А 1602 Тяжко усміхнувся. / Отут, отут позавчора / Перед жидом гнувся,

180А 0391 З калюжі такої / Таке диво?... Отут крові / Пролито людської –

221А 0018 Тут і виростала, / Отут, було, на цвинтарі / Я з дітьми гуляю

221А 0227 Ви ще й не родились, / Як я отут шинкувала / Та кров розливала!

234А 0011 Чому мене не сховаєш / Отут серед лану? / Чому мене не задавиш,

274А 0174 Що, добре наші завдають? / Сідай лиш ближенько, отут. / Ото-то й то! А ти не
знаєш...

006В 0061 Крові брата впились / І отут полягли / У могилі заклятій.–

046В 0090 Отак я, друже мій, святкую / Отут неділеньку святу. / А понеділок?... Друже-брате!

091В 0020 І вольнодумствує в шинку. / Отут він ввесь, хоч надрюкуй. / Та ще в селі своїм
дівчаток

161В 0012 Та й стали. Буде вже давно – / Отут, бувало, із-за тину / Вилась квасоля по тичині,

209В 0123 Та в добрий час і полягли / Отут укупі!.. / .....

ОТУТЕЧКИ 2

221А 0016 То Прісею звалась; / Я отутечки родилась, / Тут і виростала,

221А 0415 А що, як присядем / Отутечки під берестом / Та трохи спочинем!

ОТУТ-ТО 2

057В 0093 Без пихи, так, як довелось. / Отут-то, голубе мій сизий, / Отут-то й лихо почалось!

057В 0094 Отут-то, голубе мій сизий, / Отут-то й лихо почалось! / -----

ОТЦЯ 1

161В 0290 Та годі вам уже з тим намистом. Ішли б швидше / до отця Хоми та порадилися, от
що! / -----

ОТЧЕ 4

199А 0078 Про славного Гуса. / Прийми, отче. А я тихо / Богу помолюся,

- 234A 0507 Насилу діждала!» / І Отче наш тихо-тихо, / Мов крізь сон, читала.
 076B 0121 Щоб та Фамар, сестра, прийшла, / – Драгий мій отче і мій царю! / Вели сестрі мойй Фамарі,
 217B 0018 І нищечком старий читає, / Перехрестившись, отче наш. / Крізь верби сонечко сіяє

ОХ 19

- 061A 0421 Коло ліжка, клятий. / А на ліжку... ох, аж душно!.. / Білі рученята
 061A 0603 Та поворкуєм... / Ох, тяжко, важко!» / Отак, ходя попід гаєм,
 061A 0662 Вийми душу!.. ще раз... ще раз... / Ох, як я втомилась!» / «Одпочинь, моя ти зоре!
 061A 0912 ----- / Гомонять, поки ляхи почують. Ох, старі голови та / розумні; химерять,
 химерять, та й зроблять з лемеша
 061A 1764 Таки з паробками. / Ох ви, дітки мої, / Мої голуб'ята,
 061A 2000 Сльози сохли, душа мерла... / Ох, якби я знала, / Що побачу його ще раз,
 061A 2083 Мій голубе сизий! / Ох, як весело на світі, / Як весело стало!
 061A 2087 Ще три дні осталося. / Ох, як довго!.. / Загібай, мамо, жар, жар,
 061A 2090 Буде тобі дочки жаль, жаль... / Ох, як весело на світі! / А тобі, бабусю,
 114A 0072 «Та хоч на трьох яку-небудь». / «На трьох... Ох, дівчата! / І на одній колись-то грав,
 123A 0074 Де ж серце жіноче? / Серце матері?.. Ох, лихо, / Лишенько, дівчата!
 173A 0059 Слухняная доля? / Ох, якби то... Вміла б мати / З німецького поля
 173A 0196 Кляла все на світі. / Ох, тяжкі ви, безталанні / У матері діти!
 234A 0474 Чи ще Марко не приїхав? / Ох, якби я знала, / Що діждуся, що побачу,
 250A 0055 ----- / Ох, якби те сталось, щоб ви не вертались, / Щоб там і здихали, де ви поросли!
 274A 0103 Лягаючи і встаючи, / За кого молитесь? Ох, діти! / І все діти! і все діти!
 006B 0097 Її, окраденую, збудять... / Ох, не однаково мені. / -----
 016B 0140 І перший крик його почути... / Ох, діти! Діти! Діти! / Велика божа благодать!
 038B 0035 Матнею улицю мете. / Іде козак.– Ох, літа! літа! / Що ви творите? – На тоте ж

ОХА 1

- 016B 0158 Не вміють княгині. / А потім оха: – Забуває / Мене мій Поль або Філат! –

ОХАТИ 1

- 161B 0353 І притчею стати / Добрим людям, і охати / У холодній хаті

ОХВАТИТЬ 1

- 180B 0007 Дивуюсь дивом, і печаль / Охватить душу; стане жаль / Мені її, і зажурюся,

ОХЛЯП 2

- 180A 0401 Скелю розбиває! / А на коні сидить охляп, / У світі – не світі,
 268B 0041 Не дасть їм пити, не дасть їм їсти, / Не дасть коня вам охляп сісти / Та утікать; не
 втечете

ОХНЕ 1

- 050B 0249 Все,– каже,– од Бога. / Ані охне, ні заплаче, / Неначе дитина.

ОХОТУ 1

- 199A 0235 Хто пішки, верхи на ослах – / Так аж кишить! Все на охоту, / Мов гад у ірій,
 поспіша!

ОХОЧИХ 1

- 057B 0185 А в пікінери вербовали, / Та теж охочих. На селі / Зобралася громада радить,

ОХОЧІ 1

- 057B 0183 Бо на Вкраїні в нас, бувало, / У козаки охочі йшли, / А в пікінери вербовали,

ОХРЕСТИЛА 1

- 274A 0185 Без кадила, без кропила / За три шаги охрестила, / А три шаги пропила.

ОХРЕСТИЛИ 2

- 061A 0483 А за ним Іуда. / «Браво! браво! Охрестили. / Ну, за таке чудо
234A 0159 Кумів назбирали / Та ввечері й охрестили / І Марком назвали.

ОХРЕЩЕНИЙ 2

- 061A 0486 Могоричу, мості-пане! / Чуєш, охрещений? / Могоричу?»
061A 0495 «Давай, жиде!» / Охрещений / Із льоху та в хату,

ОХРИП 1

- 061A 1019 До грошей я не дуже ласий. Аби була ласка слухати, / поки не охрип, співатиму; а
охрипну –чарочку-другу тії / ледащиці-живиці, як то кажуть, та й знову. Слушайте ж,

ОХРИПНУ 1

- 061A 1019 До грошей я не дуже ласий. Аби була ласка слухати, / поки не охрип, співатиму; а
охрипну –чарочку-другу тії / ледащиці-живиці, як то кажуть, та й знову. Слушайте ж,

ОЦЕ 34

- 061A 1005 ----- / Оце то так! Вчистив, нічого сказати: і до ладу, і правда. / Добре, далєбі, добре!
Що хоче, то так і втне. Спасибі,
061A 2206 І двох хлопців :«Гонто, Гонто! / Оце твої діти. / Ти нас ріжеш – заріж і їх:
180A 0523 Україно! Україно! / Оце твої діти, / Твої квіти молодії,
207A 0246 Ёй-Богу, з пристріту! / Я не сестра? Хто ж оце я? / О Боже мій, світе!
221A 0195 ----- / Оце тобі, а це тобі. / Я оце літала
221A 0196 Оце тобі, а це тобі. / Я оце літала / Аж у Сибір та в одного
221A 0321 Катів катувати! / Другий буде... оце вже наш! / Катам помагати.
221A 0472 Та в дурні й убрався. / Якби йому Богдан оце / У руки попався,
234A 0104 Старі сумують. Може, вже / Оце збираються до Бога, / Та хто в далеку дорогу
234A 0110 «Сама не знаю! / Я все оце міркувала, / Та аж сумно стало:
274A 0048 «І де ті люде тут возьмуться? / Оце, мабуть, із-за Дністра, / Бо тут все степ... Мара!
Мара!»
016B 0441 А в нас, сердешна, опочила. / Оце її свята могила... / Ще не поставили хреста».
057B 0016 А як він викопав, то ми / Оце й розкажемо в пригоді, / А ви записуйте, не шкодить
090B 0002 Мов за подушне, оступили / Оце мене на чужині / Нудьга і осінь. Боже милий,
091B 0012 Оцей годований кабан! / Оце ледащо. Щирий пан, / Потомок гетьмана дурного,
092B 0004 Про тебе, воленько моя, / Оце нагадюю. Ніколи / Ти не здавалася мені
095B 0285 Хоча б намисто було взять, / Оце б повісилась... От бачиш, / Тепер і шкода... хоч
топись!
103B 0024 Усі до одного сичі,– / Оце тобі вари й печи!» / Щоб не нести додому
146B 0031 Калікую в хату. / Оце тобі Запорожжя / І сердешна мати.
150B 0003 Нема з ким серце поєднать. / То сам собі оце шукаю / Когось-то, з ним щоб
розмовлять.
153B 0002 У Вільні, городі преславнім, / Оце случилось недавно, / Ще був тойді... От як на те
161B 0194 ----- / Чом же ти оце, Настусю, / Справді не читаєш?
161B 0208 ----- / Оце тобі раз! Оце тобі два! / -----
161B 0208 ----- / Оце тобі раз! Оце тобі два! / -----
161B 0214 Навчилась, нічого сказати! / Оце дитина! Ні, Настусю, / Я коло тебе захожуся
161B 0310 ----- / Оце нагадала яку! Цур їй, яка погана! Побіжу / лиш швидше. Оставайтеся
здорові, мої високії
161B 0367 Отаке-то горе / Із сотником оце сталось. / Не минуло году,
184B 0010 Що ж се зробилося з старим, / Чого зрадів оце? Того, / Що, бачите, старий подумав
185B 0038 Тепер в далекій стороні. / Чи доля так оце зробила? / Чи мати Богу не молилась,
200B 0107 Що тепер снилося? то ми / Оце й розкажемо. / -----
209B 0006 Шукаю, шукаю... Господи, б хотілось / Згадать хоть що-небудь! Та оце й наткну[в]сь /
На таке погане, що так і заснув,
209B 0024 Лежать собі хлопці, мов у теплій хаті. / – Дивися, дитино, оце козаки / (Ніби мені
каже),– на всій Україні

- 209В 0029 Начинені нашим благородним трупом, / Начинені туго. Оце воля спить! / Лягла вона славно, лягла вона вкупі
250В 0557 Навчив тебе, моя дитино, / Зробить оце! Покинь! Покинь! – / А він, маленький, неповинний,

ОЦЕЙ 4

- 030А 0409 Де шлях в Московщину?» / «В Московщину? Оцей самий. / Далеко, небого?»
091В 0011 У себе з причетом гуляють. / Оцей годований кабан! / Оце ледащо. Щирий пан,
104В 0041 На Бессарабію пішов / Оцей козак; погнало горе / До моря пити; хоч говорять:
175В 0036 Мов і не бачить. Не новий / Оцей лукавий лановий. / Стара собака, та ще й бита.

ОЦЕ-ТО 2

- 180А 0319 Хита головою. / Так оце-то та богиня! / Лишенько з тобою.
161В 0225 Дивися, пся його личина! / Оце-то так, що богослов! / У батька краде! Добре, свату!

ОЦИМ 3

- 061А 1621 «І озеро знаю, / Отам воно; оцим яром / Втрапите до його».
199А 0313 Що я заподіяв / Оцим людям? твоїм людям! / За що мене судять!
109В 0007 В оцій незамкнутій тюрмі, / Понад оцим нікчемним морем / Нудити світом? Не говорить,

ОЦИХ 3

- 029В 0137 Гріхами людськими / На горах оцих високих / І витать над ними...»
175В 0010 Ми то людям покажемо / Оцих безталанних / Та навчимо шануватись
303В 0007 То не стояло б над Невою / Оцих осквернених палат! / Була б сестра! і був би брат!

ОЦІ 5

- 113В 0003 Мережані та кучеряві / Оці вірші віршую я. / Для себе, братія моя!
178В 0009 Читати самому / Оці думи? Боже милий! / Тяжко мені жити!
178В 0029 Носити самому / Оці думи. І не ділить / Ні з ким, і нікому
209В 0127 За що ми голови складали / В оці могили? Будеш жить, / То, може, й знатимеш, небоже,
230В 0007 Чимало люду оголили / Оці сатрапи-ундіра. / А надто стрижений Гаврилич

ОЦІЙ 5

- 109В 0006 Чи довго буде ще мені / В оцій незамкнутій тюрмі, / Понад оцим нікчемним морем
111В 0046 Погано дуже, страх погано! / В оцій пустині пропадать. / А ще поганше на Україні
129В 0016 То оддав би все золото / Оцій Катерині / За одну годину».
129В 0022 За одну годину / Оцій Катерині». / Третій каже: «Діти,
149В 0004 За грішні, мабуть, діла / Караюсь я в оцій пустині / Сердитим Богом. Не мені

ОЦИМ 1

- 061А 1640 Галайдо, за мною! / В оцим яру є озеро / Й ліс попід горою,

ОЦЮ 5

- 061А 0523 Схизмати співають». / «Якої ж вам? Хіба оцю? / Стривайте, згадаю...
050В 0005 А сядь лишень та напиши / Оцю бувальщину... То, може, / Інак скажете, небоже.
095В 0002 Неначе цвяшок, в серце вбитий, / Оцю Марину я ношу. / Давно б списать несамовиту,
158В 0041 Як маєш журитись, / Прочитай оцю цидулу / І знай, що на світі
175В 0021 Невеличку нате, / Оцю одну, останню, / Слухайте ж, панята.

ОЧАКОВ 2

- 057В 0205 Сніги білі; тойді ж ото / І Очаков брали / Москалі. А Запорожжя
057В 0213 Таких людей. / Під Очаков / Погнали й Максима.

ОЧАМ 4

- 199A 0120 Святее диво показать / Очам незрячим. «Поборюсь... / За мене Бог!.. да
совершиться!»
108B 0007 Мов мати дитину. / Очам любо. Годиночку, / Малую годину
214B 0007 В очах веселих, любо їм, / Очам негрішним, молодим. / І всі регочуться, сміються,
277B 0001 ----- / Тим неситим очам, / Земним богам – царям,

ОЧАРУЄ 1

- 050B 0097 Гадину кохати. / Очарує зміїними / Карими очима...

ОЧАХ 3

- 250A 0214 Розпадеться луда / На очах ваших неситих, / Побачите славу,
214B 0006 Витає радість і надія / В очах веселих, любо їм, / Очам негрішним, молодим.
233B 0040 І хоть єдиную сльозину / В очах безсмертних покажи. / -----

ОЧЕЙ 11

- 057A 0024 Я більше не хочу... / Одну сльозу з очей карих – / І... пан над панамі!..
180A 0476 Ми Бога закриєм / Од очей твоїх неситих. / Ти нас з України
207A 0657 Отак, тату! Я шасливий, / Що очей не маю, / Що нічого того в світі
234A 0448 Й покапали сльози / З старих очей замучених. / Ледве-ледве встала
234A 0464 Катерина ж з болящої / І очей не зводить; / Катерина коло неї
270A 0008 Царівною називають, / Очей не пускають / З мого цвіту? Дивуються,
038B 0096 Бори, сніги і Єнісей... / І покотились із очей / На рясу сльози... Бий поклони!
068B 0030 Іноді нагріє. / І потечуть з очей старих / Сльози молодії,
200B 0060 Жили, жили».– Та й похилилась. / Очей не зводячи, дивилась / На Петруся.
Одним-одна
209B 0090 Не дав мені святий владики / Очей нарадувать старих / Моїм дитятком!..
250B 0076 І кинула кругом очима, / Аж іскри сипнули з очей. / А з добрих молодих плечей

ОЧЕНЯТ 1

- 114A 0166 Думала, що тільки кобзарі співають, / Бо, сліпі, не бачать карих оченят; / Що тільки
лякають молодих дівчат...

ОЧЕНЯТА 6

- 030A 0156 Вміла мати брови дати, / Карі оченята, / Та не вміла на сім світі
030A 0425 ----- / Бач, на що здалися карі оченята: / Щоб під чужим тиним сльози вилить!
047A 0043 Бо не довго, чорнобриві! / Карі оченята, / Біле личко червоніє –
057A 0028 ----- / За карії оченята, / За чорнії брови
264A 0011 Повиті красою, / Ні карії оченята, / Умиті сльозою,
244B 0001 ----- / Ой маю, маю я оченята, / Нікого, матінко, та оглядати,

ОЧЕРЕТ 2

- 173A 0179 Понад ставом увечері / Хитається очерет. / Дожидає сина мати
109B 0003 І понад берегом геть-геть, / Неначе п'яний, очерет / Без вітру гнеться. Боже милий!

ОЧЕРЕТАМИ 1

- 061A 0120 Вигравають... А пороги / Меж очеретами / Ревуть, стогнуть, розсердились,

ОЧЕРЕТАХ 1

- 061A 1307 А Дніпр мов підслухав: широкий та синій, / Підняв гори-хвилі; а в очеретах / Реве,
стогне, завивас,

ОЧЕРЕТИ 1

- 052A 0005 Хто всім верховодив! / Нема Січі; очерети / У Дніпра питають:

ОЧЕРЕТІ 2

- 010A 0103 Ходи до нас вечеряти: / У нас козак в очереті, / В очереті, в осоці,
010A 0104 У нас козак в очереті, / В очереті, в осоці, / Срібний перстень на руці;

ОЧЕРЕТУ 1

- 250B 0430 А Йосип заходився хату / Із очерету будувати, / Щоб хоч укритися вночі.

ОЧИМА 15

- 114A 0020 Кого ти без мови, без слова навчила / Очима, душею, серцем розмовлять. / З ким ти
усміхалась, плакала, журилась,
114A 0339 Заридав кобзар, заплакав / Сліпими очима. / Дивувалися дівчата:
199A 0271 І окинув нечестивих / Орліми очима. / Затрусилась, побіліли,
207A 0562 Й Степан сліпий плаче / Невидючими очима, / Мов сонце побачив.
250A 0242 Високі могили / Перед вашими очима, / Щоб ви розпитали
274A 0160 А он, чи бачиш, на могилі / Очима лупа кошеня? / Іди до мене. Кицю, кицю...
029B 0028 Оболонками старими, / Мов мертвець очима / Зеленими, позирає
050B 0098 Очарує зміїними / Карими очима... / А пек тобі, забув, дурню,
057B 0071 Що ти бачив диявола / Своїми очима. / -----
083B 0064 Неначе сич, у сірій свиті / Перед очима все стоїть! / Мара, та й годі! Титарівно!
092B 0044 Тихо, пишно похожась? / І тими очима, / Аж чорними – голубими,
250B 0075 Його старії підопру! – / І кинула кругом очима, / Аж іскри сипнули з очей.
250B 0184 Просила, ніби повела / Очима в кушу. Принесла / Води погожої з криниці,
250B 0433 З-за Нілу сфінкси, мов сичі, / Страшними мертвими очима / На теє дивляться. За
ними
303B 0018 Що з того боку, мов із ями, / Очима лупа кошеня. / А то два ліхтаря горять

ОЧИЦІ 2

- 030A 0118 На рученьках носить сина, / Очиці поводить: / «Отут з муштри виглядала,
250B 0126 На той Фавор свої святис / Очиці кроткіє Марія / Та й усміхнулась. Зайняла

ОЧІ 87

- 010A 0034 Не китайкою покрились / Козацькі очі, / Не вимили біле личко
010A 0037 Слізеньки дівочі: / Орел вийняв карі очі / На чужому полі,
010A 0052 За те, що так щиро вона полюбила / Козацькі очі?.. Прости сироту! / Кого ж їй
любити? Ні батька, ні неньки,
015A 0005 А долі немає. / Пішов козак світ за очі; / Грає синє море,
019A 0002 Нащо мені чорні брови, / Нащо карі очі, / Нащо літа молодії,
019A 0007 Марно пропадають, / Очі плачуть, чорні брови / Од вітру линяють;
019A 0018 Нема кому розпитати, / Чого плачуть очі; / Нема кому розказати,
019A 0029 Нехай літа тратить... / Плач же, серце, плачте, очі, / Поки не заснули,
020A 0118 Закрякали чорні круки, / Виймаючи очі, / Заспівали козаченьки
024A 0090 Закрякали гайворони, / Виймаючи очі, / Заспівали козаченьки
030A 0033 Там і заночує. / Не дві ночі карі очі / Любо цілувала,
030A 0149 Він живий, здоровий... / А де ж найде такі очі, / Такі чорні брови?
030A 0374 «Бреше, –скажуть, –сякий-такий!» / (Звичайно, не в очі.) / «А так тільки псує мову
030A 0400 Чого ж смутна, невесела, / Заплакані очі? / У латаній свитиночці,
030A 0739 Пізнав, препоганий, / Пізнав тії карі очі, / Чорні бровенята...
045A 0053 Як кобзар співає, / Як серце сміється, сліпі очі плачуть... / Послуха, повіс...
057A 0021 Може, найдеться дівоче / Серце, карі очі, / Що заплачуть на сі думи –
057A 0096 Поки, поки... не засиплють / Чужим піском очі... / Отаке-то... А що робить?
061A 0362 Бо є з ким заплакати, є з ким заспівати: / Єсть карії очі – як зіроньки сяють, / Білі
рученята – мліють-обнімають,
061A 0636 А ти не побачиш, як ворон клює / Ті карії очі, ті очі козачі, / Що ти цілувала,
серденько моє!
061A 0636 А ти не побачиш, як ворон клює / Ті карії очі, ті очі козачі, / Що ти цілувала,
серденько моє!

- 061A 0915 швайку. Де можна лантух, там торби не треба. Купили / хрину, треба з'їсти; плачте, очі, хоч повилазьте; бачили, / що купували – грошам не пропадать! А то думають,
061A 0969 не так пани, як підпанки, або – поки сонце зійде, то роса / очі виїсть. / -----
061A 1129 І непокрита коса / Стидом січеться; карі очі / В неволі гаснуть; розковать
061A 1533 Собаки, ворони / Гризуть шляхту, клюють очі; / Ніхто не боронить.
061A 2010 Полюбила стан високий / І карії очі – / Полюбила, як уміла,
061A 2384 Китайку виймас; / Поцілував мертвих в очі, / Хрестить, накриває
061A 2436 На степ оглядався. / Утер очі... Тільки мріє / В диму, та й сховався.
061A 2457 Як Залізник, Гонта ляхів покарав. / Столітні очі, як зорі, сіяли. / А слово за словом сміялось, лилось:
114A 0130 Бо не бачать, що є брови / Чорні, карі очі, / І високий стан козачий,
114A 0185 Щире слово... « Вибачайте...– / Утер сліпі очі.– / Вибачайте, мої любі,
114A 0232 Мої чорні брови, / Довгі вії, карі очі, / Ласкавеє слово.
114A 0271 Нащо брови змалювала, / Дала карі очі? / Ти все дала, тільки долі,
114A 0322 Нерівню в світі полюбить. / Дивіться на мене: я виплакав очі. / Мені їх не шкода, мені їх не жаль.
114A 0324 Мені їх не шкода, мені їх не жаль. / Ні на що дивиться: ті очі дівочі... / Що колись... колись-то... Думи та печаль,
123A 0149 «Серце мое! доле моя! / Розкрий карі очі! / Подивися, усміхнися!
123A 0154 Розкрива, цілує / Мертві очі. «Подивися!.. / Не чує, не чує!»
123A 0160 Стара люта мати: / Очі вивело із лоба / Од страшної муки,
123A 0193 Баговиння зеленого; / Поцілує в очі – / Та і в воду: соромиться
150A 0119 Візантія пробуркалась, / Витріщає очі, / Переплива на допомогу,
154A 0119 Візантія пробуркалась, / Витріщила очі, / Переплива на допомогу,
173A 0003 В зеленій діброві, / Дала йому карі очі / І чорнії брови.
173A 0229 На могилі серед ночі / У козака вийма очі, / А дівчина в темнім гаї
178A 0005 Хвилі серед моря, / Засіяли карі очі – / Зорі серед ночі,
178A 0014 «Нащо мені коса-краса, / Очі голубині, / Стан мій гнучий... коли нема
180A 0028 А братія мовчить собі, / Витріщивши очі! / Як ягнята; нехай, каже,
180A 0137 А мати пшеницю на панщині жне. / А он бачиш? Очі! Очі! / Нащо ви здалися,
180A 0137 А мати пшеницю на панщині жне. / А он бачиш? Очі! Очі! / Нащо ви здалися,
192A 0037 Є у мене дари – / Очі мої карі. / Молодую мою силу
194A 0008 Невкриті, розбите – а люд нависний / Нехай скаженіє... Закрий, серце, очі. / -----
199A 0049 І – о диво! трупи встали / І очі розкрили, / І брат з братом обнялися
199A 0146 Своїх і покорних, і добрих дітей? / За що закрав їх добрі очі, / І вольний розум окував
199A 0328 Онде вони! в ясних ризах. / Їх лютії очі... / Уже крові...» – «Пали! пали!»
207A 0020 Прокинуся... серце плаче – / І очі заплачуть. / Спасибі, зіронько!..
207A 0208 Не їсться, не п'ється, і серце не б'ється, / І очі не бачать, не чуть голови! / Замість шматка хліба за кухоль береться.
207A 0536 До стовпа в'язали, / Очі виймали, / Гарячим залізом випікали,
221A 0336 Я золотом розтопленим / Заллю йому очі! / -----
234A 0540 Марко плакав, дивувався. / Знов очі відкрила, / Пильно, пильно подивилась –
246A 0078 Усе добро, сам Бог у нас! / Нам тільки сакля очі коле: / Чого вона стоїть у вас,
250A 0201 Просвітити, кажуть, хочуть / Материні очі / Современними огнями.
264A 0016 Не заступить, не закряє / Неситі очі. / Найдуть злії та й окрадуть..
265A 0003 Минає літо, шелестить / Пожовкле листя, гаснуть очі, / Заснули думи, серце спить,
006B 0030 Тільки дав мені Бог / Красу – карії очі, / Та й ті виплакала
016B 0113 Так же ні. А молодії / Та карії очі / Щоб марніли в самотині..
016B 0193 У мундірі. Та й відкрила / Заплакані очі. / А дитині ніби сниться,
016B 0327 А жаби крякають, гудуть. / Дивіться, очі молодії, / Як зорі божії встають,
025B 0012 Чи ти зійшла вже і на Україні? / Чи очі карі тебе шукають / На небі синім? Чи забувають?
029B 0113 Зійшлись, з'єднались, мов брат з сестрою. / І все те, все те радує очі, / А серце плаче, глянуть не хоче!
050B 0048 ----- / Просохли очі у вдови. / Отак-то, друже мій, живи,
050B 0167 Бо ви для себе живете, / Заплющивши письменні очі. / -----

- 057В 0112 Як я, лукавий. А тим часом / Просохли очі у вдови. / Неначе в Бога за дверима,
 095В 0127 Щоб спала тихая печаль / На очі їх, щоб стало жаль / Моїх дівчаток, щоб навчились
 095В 0164 Щоб на його подивилась, / Щоб утерла очі... / І дивитися не хоче
 104В 0005 На каламутну темну воду, / Неначе ворогові в очі, / Неначе вимовити хоче:
 104В 0057 Як кажуть люде, все од Бога) / Наглядів, клятий! Панські очі! / Та й ну гостинці
 засилать.
 135В 0011 Укрили з півночі... / Ключуть очі козацькії, / А трупу не хочуть.
 153В 0032 Перед вікном і втирала / Заплакані очі, / Бо й вона таки любила –
 179В 0027 А ми в церкву лізем, / Заплющивши очі,– / Такого не хочем.
 200В 0189 Вернувшись з прощі. І три ночі / Не спала; впали карі очі, / Засохли губи; і вночі
 212В 0003 Пренепорочно-молодою / Старії очі веселю. / Дивлюся іноді, дивлюсь,
 212В 0020 І я з тобою. Щось пророче / Мені вже зазирає в очі, / І я вже Богу не молюсь,
 212В 0042 Тобою, серце, молодю, / Старії очі веселю. / Дивлюся іноді, дивлюсь
 214В 0004 Алмазом добрим, дорогим / Сіяють очі молодії; / Витає радість і надія
 250В 0111 Огонь пекельний! Вже пророчить, / Тобі вже зазирає в очі / Твоє грядущее. Не зри!
 250В 0124 Далеко, високо сіяє, / Аж сліпить очі. Підняла / На той Фавор свої святис
 250В 0224 І ждучи плаче, молодії / Ланіти, очі і уста / Марніють зримо.– Ти не та,
 295В 0010 Одурить дурня, осміє... / Морозом очі окує, / А думи гордії розвіє,

ОЧІПОК 2

- 234А 0485 Шовку червоного, / А наймичці на очіпок / Парчі золотої
 274А 0288 Та в засік ховала. / Та очіпок, се вже вранці, / Клоччям вимошчала,

ОЧУНЯЛИ 1

- 016В 0406 В будинки погані. / Люде трохи очуняли, / Господа благають,

ОЧУХРАЛИ 2

- 061А 0562 «Ми це знаєм, бо ми самі / Їх так очухрали». / «Та ні, не те... вибачайте...
 221А 0511 Москалики, що заздріли, / То все очухрали. / Могили вже розривають

ПАВА 2

- 173A 0040 По світлиці пожожає, / Як пава, як пані, / Та з тобою розмовляє.
221A 0223 Уже й запишались. / Ач, яка вельможна пав... / -----

ПАВЛА 3

- 199A 0127 І всіх апостолів святих, / Петра і Павла особливе, / Ми розрїшаємо гріхи
137B 0062 Преславного запорожця / Павла Кравченка-Наливайка. / Я стар чоловік, нездужаю
встати,
137B 0082 Преславного запорожця / Павла Кравченка-Наливайка. / -----

ПАВЛЮГА 2

- 020A 0039 Не стало кравчини! / Обізвавсь козак Павлюга – / За нею полинув!
024A 0039 Не стало кравчини! / Обізвавсь козак Павлюга – / За нею полинув!

ПАВУ 1

- 061A 0693 Одягну тебе, обую, / Посажу, як паву, / На дзиглику, як гетьманшу,

ПАГОДАХ 1

- 292B 0027 (Неначе наші панотці) / В храмах, в пагодах годувались, / Мов кабани царям на сало

ПАДА 6

- 061A 0810 Оксана в двері: «Вбили! вбили!» / Та й пада крижем. А старший / Махнув рукою на
громаду.
123A 0152 Не хочеш!.. не хочеш!..» / Плаче, пада коло неї, / Розкрива, цілує
234A 0209 А коло дитини / Так і пада, ніби мати; / В будень і в неділю
016B 0348 Остатню каплю допивав. / Та й ту допив. Встає, не пада, / Іде в покої... Скверний гаде!
037B 0022 За головою голова / Додолу пада. Кат лютує, / А ксьондз скаженим язиком
104B 0140 Сама ж неначе нежива / На плечі пада... Напоїла, / І нагодувала,

ПАДАЄ 1

- 207A 0465 Безталанна, коло неї / Падас, благає / Старий батько, хоч літечко,

ПАДАЄТЕ 1

- 180A 0033 Господа на небі! / А ви в ярмі падаєте / Та якогось раю

ПАДАЛИ 2

- 102B 0008 Слова його лились, текли / І в серце падали глибоко! / Огнем невидимим пекли
250B 0194 І словеса його святис / На серце падали Марії, / І серце мерзло і пеклось!

ПАДАТИМУ 1

- 180A 0085 На раду з тобою; / Опівночі падатиму / Рясною росою.

ПАДАЮТЬ 1

- 061A 1725 Панські трупи. Горять крокви / І падають з ними. / «Пийте, діти! пийте, лийте!

ПАДУТЬ 1

- 194B 0080 І долетять коли-небудь / На Україну... і падуть, / Неначе роси над землею,

ПАЗОРІ 1

- 076B 0160 І розпустив слини, / І пазорі простягає / До Самантянини,

ПАЗОРЯМИ 1

- 057B 0293 То так і воп'ється / Пазорями в саме серце. / Ось слухай же, сину,

ПАЗУРІ 2

- 180A 0018 У тебе час та й запустить / Пазурі в печінки, – / І не благай: не вимолять
199A 0321 Прийшли в овніх шкурах / І пазурі розпустили... / Ні гори, ні мури

ПАЗУХА 1

- 061A 0425 Як квіточка в гаю, / Червоніє; а пазуха... / Пазухи немає –

ПАЗУХИ 2

- 030A 0280 Маленькими ручицями / Пазухи шукає. / Сіло сонце, з-за діброви
061A 0426 Червоніє; а пазуха... / Пазухи немає – / Розірвана... Мабуть, душно

ПАК 4

- 234A 0514 «А де ж Ганна, Катерино? / Я пак і байдуже! / Чи не вмерла?»
050B 0114 То все б таки не так воно... / А що пак, Максиме! / (Бо його Максимом звали.)
050B 0154 Не варт, не варт на світі жити!» / А чом пак темні не кричать? / -----
095B 0056 А надто молодую. / За що пак милує Господь / Лихую твар такую,

ПАКИ 1

- 199A 0208 Мов коти, гризуться / За мишеня... Та й як паки? / Однієї шкури

ПАЛА 5

- 047A 0183 Полетіла, мов на крилах, / Серед степу пала, / Пала, стала, заплакала
047A 0184 Серед степу пала, / Пала, стала, заплакала / І... і заспівала:
061A 0777 Пекельнії діти. / У печі пала / Огонь і світить на всю хату,
218B 0490 Об мур старою головою / Ударилась, і трупом пала / Під саму браму.
250B 0553 Дітей зостріла, і зомліла, / І трупом пала, як узріла / Той хрестик-шибеничку.– Злий!

ПАЛАЄ 6

- 061A 2365 І свяченим копа яму. / А Умань палає, / Світить Гонті до роботи
150A 0117 З щоглистими кораблями / Палає Скутара. / Візантія пробуркалась,
150A 0126 І на ножах в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає, / Через базари кров тече,
154A 0117 З щоглистими кораблями / Палає Скутара. / Візантія пробуркалась,
154A 0126 І на списках в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає, / Через базари кров тече,
180A 0096 Летим. Дивлюся, аж світас, / Край неба палає, / Соловейко в темнім гаї

ПАЛАЛА 1

- 061A 1524 Зійшло сонце; Україна / Де палала, тліла, / А де шляхта, запершися,

ПАЛАТ 5

- 016B 0365 А потім крик, а потім гвалт, / І плач почули із палат – / Почули сови. Потім знову
076B 0050 А він собі, узявшись в боки, / По кровлі кедрових палат / В червленій ризі похожає
095B 0144 Палати глянуть, та й пішла / Аж до палат, під тином сіла / І ніч цілісіньку сиділа
187B 0005 І над землею і водою, / І од палат та до тюрми / Усе царі, а над собою
303B 0007 То не стояло б над Невою / Оцих осквернених палат! / Була б сестра! і був би брат!

ПАЛАТАХ 19

- 207A 0062 А там – снопи, а там – скирти, / А там – у палатах / Сидить собі сіромаха,
221A 0083 Я меж трупами валялась / У самих палатах / Мазепиних... Коло мене
234A 0081 А ще гірше старітися / У білих палатах, / Старітися, умирати,
270A 0006 За що вони тепер мене / В палатах вітають, / Царівною називають,
270A 0042 Я виросла, викохалась / У білих палатах. / Я не знала, що байстря я,
270A 0076 Стала в гаї, і в теплиці, / І в білих палатах. / Скажи ж мені, мій братику,
272A 0002 «Породила мене мати / В високих палатах / Та й понесла серед ночі
272A 0034 А може, вже поєдналась / З паном у палатах? / Може, знову розкошує
272A 0042 Вийшла мати погуляти, / Не спитьсь в палатах. / Пана Яна нема дома,
006B 0127 До кого руки приросли? / Віщує серце, що в палатах / Ти розкошуєш, і не жаль

- 006В 0132 Тебе довіку не збудила, / Щоб у палатах не найшла... / Щоб Бога ти не осудила
 050В 0212 Хоть на пожарині в своїй стороні, / Ніж в чужій в палатах. Чи чув ти? – Ба ні. / Ей,
 дядечку, швидче будемо писати,
 076В 0066 Дрімас, сумує Іерусалим. / В кедрових палатах, мов несамовитий, / Давид похожає і,
 о цар неситий,
 095В 0170 А Марина в'яне, сохне / У білих палатах. / Уже й літо минулося,
 119В 0002 Породила мене мати / У високих у палатах, / Шовком повила.
 119В 0013 ----- / У високих у палатах / Увесь вік свій дівувати,
 200В 0027 «Занапастила мене мати. / Зов'яне марне у палатах / Краса і молодість моя».
 200В 0072 «Нехай хто хоче!» – Й повела / Його в палати. А в палатах / Причепурила, одягла,
 212В 0024 Мені приснилось: ти вже мати, / Не в аксамиті, не в палатах / Твоє голоднее дитя...

ПАЛАТИ 27

- 061А 0358 Та й знову за працю. Отак треба жить! / Нащо батько, мати, високі палати, / Коли
 нема серця з серцем розмовлять?
 180А 0274 А може, те, що й московський. / Церкви, та палати, / Та пани пузаті,
 180А 0307 Я знову незримий / Та й пропхався у палати. / Боже мій єдиний!!
 180А 0384 Там ніч, як день. Дивлюся: / Палати, палати / Понад тихою рікою;
 180А 0384 Там ніч, як день. Дивлюся: / Палати, палати / Понад тихою рікою;
 180А 0485 В новій рясі. Подивися: / Церкви та палати! / Веселися, лютий кате,
 180А 0531 Піти лишень подивиться / До царя в палати, / Що там робиться. Прихожу,
 199А 0291 Подивився Гус на папи / Та й вийшов з палати!.. / «Побороли! побороли!...» –
 272А 0050 Та й байдуже. Пішла собі / У палати спати. / Та не дійшла, довелось
 274А 0125 Один дума, як би його / Достроїть палати. / Другий дума, як би його
 274А 0462 А вона набрала зілля / Та пішла в палати / Лічить його, помагати,
 014В 0057 Я ледве-ледве вийшов з хати, / Ще не світало. Я в палати / Пішов з ножом, не чув
 землі...
 014В 0064 І досі страшно, як згадаю. / Хотів палати запалить / Або себе занапастить,
 016В 0038 Цвітуть сади, білють хати, / А на горі стоять палати, / Неначе диво. А кругом
 016В 0045 Село! Село! Веселі хати! / Веселі здалека палати, / Бодай ви терном поросли!
 016В 0055 Жили самі. Були багаті, / Високі на горі палати, / Чималий у яру ставок,
 016В 0243 Гуляє князь, гуляють гості, / Ревуть палати на помості, / А голод стогне на селі.
 016В 0399 Стоїть село. Невесело / На горі палати / Почорніли. Князь хиріє,
 095В 0143 Пішла на гору, на прокляті / Палати глянуть, та й пішла / Аж до палат, під тином
 сіла
 095В 0212 Щоб злого пана не збудить. / Аж глядь, палати зайнялись. / Пожар! пожар! І де
 взялися
 095В 0319 Неначе добрі поросята, / Згоріли білії палати, / А люде тихо розійшлись.
 198В 0042 Сади панам в твоїм раю, / Даш високі палати. / Пани ж неситі, пузаті,
 200В 0068 «Ходімо, серце, погулять! / Ходім, Петрусю, в сад, в палати». / «А хто ж тут буде
 доглядать
 200В 0072 «Нехай хто хоче!» – Й повела / Його в палати. А в палатах / Причепурила, одягла,
 200В 0160 І вас отак не завдала / За генерала, за палати / І вас отак не продала.
 205В 0026 Де ж слава ваша?? На словах! / Де ваше золото, палати? / Де власть великая? В
 склепах,
 236В 0018 А панство буде колахать, / Храми, палати муровать, / Любить царя свого п'яного.

ПАЛАТИ 1

- 292В 0076 В кедровій / В новій палаті цар не спить, / Не їсть, не п'є, не гомонить.

ПАЛАТЫ 1

- 180А 0288 «Та де ж вона, тая цяця?» / «Вон видишь – палаты». / Штовхаюсь я; аж землячок,

ПАЛАЮТЬ 5

- 061А 1436 Вийхали за царину; / Палають Черкаси... / «Чи всі, діти?»
 061А 1450 Поїхали... А Черкаси / Палають, палають. / Байдуже, ніхто й не гляне,

061A 1450 Поїхали... А Черкаси / Палають, палають. / Байдуже, ніхто й не гляне,
 061A 1673 Шляхетською, жидівською; / А над ним палають / І хатина, і будинок;
 074B 0022 Кипіла в озерах вода, / Палають села, города, / Ридають люди, виють звірі

ПАЛЕСТИНУ 1

218B 0307 Кому чи чином, чи грошима, / Кому [в] аренду Палестину, / Байстрятам дещо. А кому

ПАЛЕЦЬ 1

250B 0722 І Йосипа твого не стало. / І ти, як палець той, осталась / Одна-однісінька! Такий

ПАЛИ 2

199A 0329 Їх лютії очі... / Уже крові...» – «Пали! пали!» / «Крові! крові хочуть!
 199A 0329 Їх лютії очі... / Уже крові...» – «Пали! пали!» / «Крові! крові хочуть!

ПАЛИЛИ 2

061A 1971 «Добре, добре!.. Залізняка, / Гукни, щоб палили. / Преподобиться з ляхами...
 205B 0021 Або за себе? Ні, за нас! / За нас, сердешних, мир палили! / Поки їх в саж не засадили.

ПАЛИТЬ 2

061A 1705 Мов скажений, мертвих ріже, / Мертвих віша, палить. / «Дайте ляха, дайте жида!
 150A 0044 Не кишені трусить, / Ідем різать, палить, / Братів визволяти.

ПАЛИЧКИ 1

250B 0540 Удвох на улиці, знайшли / Дві палички, та й понесли / Додому матерям на дрова.

ПАЛИЧКУ 1

250B 0546 Отож воно, мале, взяло / Другую паличку у Йвася – / Івась у коники і[г]рався –

ПАЛІЙ 1

038B 0066 Попрошався з світом? / Семен Палій, запорожець, / Лихом не добитий.

ПАЛІТЕ 2

171A 0051 Серце розірвати. / Не рвіть, думи, не паліте, / Може, верну знову
 258A 0250 Як кричали ви: «Руйнуйте, / Руйнуйте, паліте / Сіон святий!» Вавілоня

ПАЛІЧЧЯМ 1

173A 0244 І бур'ян топтала. / Діти бігли з паліччям / Удень за вдовою

ПАЛІЮ 1

125B 0026 Прийди з того Межигор'я, / Наш славний Палію, / Подивися, що той Швачка

ПАЛУБИ 1

088B 0009 Не те щоб дуже зажурившись, / А так на палубі стояв / І сторч на море поглядав,

ПАЛЯНИЦЮ 1

234A 0394 Неначе справді молодицю: / «А де ж ти діла паляницю? / Чи, може, в лісі хто одняв?

ПАЛЯТЬ 1

061A 0291 Шляхта репетує, / А магнати палять хати, / Шабельки гартують.

ПАЛЬЦЯМИ 1

161B 0056 Старе тіло просить!.. / І пальцями старий сотник / Настусині коси.

ПАМ'ЯТЬ 1

050B 0288 І долину і криницю / На пам'ять назвали / Москалевою. На спаса

ПАН 34

- 020A 0069 Та й дав ляхам знати! / Обіззався пан Трясило: / «А годі журиться!
 020A 0074 Вже не три дні, не три ночі / Б'ється пан Трясило. / Од Лимана до Трубайла
 030A 0737 Дивується пані. / А пан глянув... Одвернувся... / Пізнав, препоганий,
 045A 0090 Потурай їм, брате! / Скачи, враже, як пан каже: / На те він багатий.
 055A 0068 Знову похожає / Пан отаман та на хвилю / Мовчки поглядає.
 057A 0025 Одну сльозу з очей карих – / І... пан над панамі!.. / Думи мої, думи мої!
 061A 0196 Буде з мене. Скажу ще раз: / Пан я над панамі. / -----
 270A 0039 Кляла-проклінала. / Та й умерла... А мене пан / Взяв догодувати.
 270A 0045 Що його дитина. / Пан поїхав десь далеко, / А мене покинув.
 274A 0085 Цить, лишень, цить. / Он, бач, зо мною пан лежить. / Огонь погас, а місяць сходить,
 274A 0390 Не донесеш, утопиш десь, / Або пан одніме. / Чи я найду моїх діток,
 274A 0447 На дочку, на сина». / Не довелося. Пан вернувся, / Покинув Наталю
 274A 0459 ----- / Пан, вернувшись, занедужав, / Стогне, пропадає.
 014В 0021 І матір удову еднаю. / Так пан заклятий не дає. / Мала, каже; – нехай, дождуся.
 091В 0009 І шапочку мужик знімає, / Як флаг побачить. Значить, пан / У себе з причетом гуляють.
 091В 0012 Оцей годований кабан! / Оце ледащо. Щирий пан, / Потомок гетьмана дурного,
 095В 0012 Неправда! Ёй-Богу, не лаю. / Мені не жаль, що я не пан, / А жаль мені, і жаль великий,
 095В 0048 Через село весілля йшло, / А пан з костьолу їхав, / Чи управитель, а не пан.
 095В 0049 А пан з костьолу їхав, / Чи управитель, а не пан. / За вихилася придан,
 095В 0069 З двома маленькими дітьми. / Із коча пан мій вилізає / І посила за молодим.
 095В 0102 Дивися, огирем яким / Сам пан круг тебе похожає, / Уже чи добрим, чи лихим,
 095В 0193 Та стрічки знімали, / А пан просить сала, / А чорт їсти просить.
 095В 0201 Зареготалися псарі, / А пан червоний, аж горить, / Іде в світлицю до Марини,
 095В 0233 Мені вже й косу розплели, / Та пан приїхав... Гиля! Гиля! / Чи то не гуси, то пани,
 095В 0240 Чи бачиш, он огонь горить, / А пан лежить собі, читає / І просить пити... А ти знаєш,
 104В 0054 Узав хорошу, та убогу, / Звичайне, наймичку. А пан!.. / (І неталан наш і талан,
 104В 0076 Та йди в найми. Отак його / Отой пан проклятий / Допік добре. А жіночка
 104В 0129 А жінка у коморі спала / (Бо пан нездужа). Жінка встала, / Неначе п'явка та, випилась
 104В 0162 Громадою люде, / І пан умер, а жіночка / Московкою всюди
 131В 0012 З собаками та псарями / Іде пан гульвіса. / Цькують його собаками,
 131В 0018 У льох його, молодого, / Той пан замикає... / А дівчину покриткою
 200В 0002 Були на хуторі пани. / І пан, і пані неба[га]ті. / І дочечка у їх росла.
 237В 0015 І розум наш і наш язик... / Та й де той пан, що нам закаже / І думать так і говорить?
 237В 0017 І думать так і говорить? – Воскресну я! – той пан вам скаже, – Воскресну нині!
 Ради їх,

ПАНА 25

- 061A 1487 Клене, умирає, / Або в пана у кайданах / У склепу конає.
 061A 1831 Галайда питає. / «Я посланець пана Гонти. / Нехай погуляє,
 114A 0097 І висока, / Хоч за пана гетьмана. / Стала мати гадати
 114A 0099 Стала мати гадати / Та за пана єднати. / А Мар'яна
 114A 0101 А Мар'яна / Не до пана / Виходила гуляти,
 114A 0103 Виходила гуляти, / Не до пана старого, / Усатого, товстого,
 114A 0205 Треба буде старостів ждять, / Та, може, й од пана! / Ти вже виросла, нівроку,
 114A 0239 «Дочко моя, Мар'яно, / Оддам тебе за пана, / За старшого, багатого,
 270A 0037 А вона все в'яла, / Та нашого злого пана / Кляла-проклінала.
 272A 0043 Не спиться в палатах. / Пана Яна нема дома, / Ні з ким розмовляти.
 274A 0204 Дочку свою Наталоньку... / Та шукаю пана, / Того ірода, що, знаєш?..
 274A 0365 Наталоньку!.. Ні, ні, ні, ні! / Я шукаю пана. / Розірву!.. Возьміть до себе
 038В 0011 Братерська наша воля / Без холопа і без пана, / Сама собі у жупані
 095В 0036 Про тую Марину, / Як вона у пана злого / І за що страдала.
 095В 0107 Приходила мати / У пана просити. / Звелів не пускати,

- 095B 0159 Замкнута в світлиці. / Опріч пана, у світлицю / Ніхто не вступає,
 095B 0211 І сторож боязно кричить, / Щоб злого пана не збудить. / Аж глядь, палати зайнялись.
 095B 0270 Беріть мене! Беріть, в'яжіте, / Ведіть до пана у світлицю! / А ти чи підеш
 подивиться,
 095B 0273 Якою панною Марина / У пана взаперті сидить? / І в'яне, сохне, гине, гине
 104B 0060 Так і гостинців брать не хоче, / Не хоче й пана закохати! / Що тут робить? За
 чоловіка,
 104B 0149 А жіночка молода / Кинулась до пана, / Розказала – отак і так.
 121B 0010 Та спитаю в жидовина, / В багатого пана, / У шляхтича поганого
 175B 0045 Прибігли хлопці, не рятують, / Бояться пана. А один, / Щонаймолодший,
 озирнувшись,
 175B 0047 Щонаймолодший, озирнувшись, / Та вилами пана / І просядив, мов ту жабу.
 209B 0032 З нами, козаками! Бачиш, як лежить – / Неначе сповита!.. Тут пана немає, / Усі ми
 однак на волі жили!

ПАНАМ 3

- 207A 0650 Тоді поділили / І панам на Україні / Люд закріпостили.
 029B 0034 Твої люде окрадені, / А панам лукавим... / Нащо здалась козацька
 198B 0041 Даєш ти, Господи єдиний, / Сади панам в твоїм раю, / Даєш високі палати.

ПАНАМИ 15

- 057A 0025 Одну сльозу з очей карих – / І... пан над панами!.. / Думи мої, думи мої!
 061A 0132 Виступають отамани, / Сотники з панами / І гетьмани – всі в золоті,
 061A 0164 «Отак, діти! добре, діти! / Будете панами». / Отамани на бенкеті,
 061A 0196 Буде з мене. Скажу ще раз: / Пан я над панами. / -----
 061A 0448 Чи що, ти хочеш?» / «Я? З панами? / Крий Боже! Зараз, дайте встать,
 061A 0699 Розбагатієш, у Київ / Поїдеш з панами, / Найдеш собі шляхтяночку,
 061A 0945 Старого гетьмана; / Будете панами, / Та, як ми, з ножами,
 061A 1727 «Пийте, діти! пийте, лийте! / З панами такими, / Може, ще раз зострінемось,
 061A 1806 По тім боці за Тікичем / В будинку з панами, / З тими самими ляхами,
 061A 1846 «Ховай, Боже!.. / В будинку... з панами... / Вся в золоті...»
 256A 0034 На пораду, що їм діять / З добрими панами, / Людоїдами лихими,
 274A 0471 Дівчат научала, / Щоб з панами не кохались, / Людей не цурались.
 050B 0044 Не торгувались з старостами / (Як те буває меж панами), / Не торгувавсь і панотець
 091B 0017 У Київ їздить всякий год, / У світі ходить меж панами, / І п'є горілку з мужиками,
 207B 0059 Смієшся, батечку, над нами / Та, може, радишся з панами, / Як править миром! Бо
 дивись,

ПАНАХ 1

- 104B 0165 Хиляється... і по жидах, / І по панах, боса... / Найшов її, подивився...

ПАНАХИДУ 2

- 156B 0083 І Богу молитись / За гетьмана, панахиду / За Петра служити.
 156B 0087 Як день той настане, / Ідуть править панахиду / Над нашим гетьманом

ПАНЕ 8

- 061A 0157 Так і висихає. / «Гуляй, пане, без жупана, / Гуляй, вітре, полем,
 061A 0451 Ясновельможні (нишком – свині)». / «Пане полковнику, ламай!» / Упали двері... А
 нагай
 061A 0531 «Добре, годі! Тепер плати!» / «Жартуєте, пане: / За що платити?»
 061A 1379 «Відкіля ти? Хто ти такий?» / «Я, пане, з Вільшани». / «З Вільшаної, де титаря
 061A 1408 З пекла вирву, отамане... / На край світу, пане... / На край світу, та не найду,
 061A 1613 «Гей, старченя! Стривай лишень!» / «Я не старець, пане! / Я, як бачте, гайдамака».
 221A 0483 «Вы што делаете, плуты!!» / «Та ми, бачте, пане, / Співаємо про Богдана...»
 221A 0489 Про тако[го] ж мошенника...» / «Нас, пане, навчили...» / «Я вас навчу!.. Завалить им!»

ПАНЕ-БРАТЕ 3

- 061A 0085 Як старці співають. / Дарма праця, пане-брате: / Коли хочеш грошей
175B 0003 В нас попанувати, / То знав би ти, пане-брате, / Як їх називати,
185B 0057 Вона – капуста головата. / А втім, як знаєш, пане-брате, / Не дурень, сам собі міркуй.

ПАНИ 18

- 061A 0934 І ви, молдавани, / Тепер ви не пани; / Ваші господарі –
061A 0968 Та воно так, чоловіче; я це й сам знаю, та ще ось що; / не так пани, як підпанки, або
– поки сонце зійде, то роса / очі виїсть.
180A 0275 Церкви, та палати, / Та пани пузаті, / І ні однісінької хати.
221A 0401 Ото потоп буде. / Пани тудя повилазять / Та дивиться будуть,
250A 0162 Раби, подножки, грязь Москви, / Варшавське сміття – ваші пани / Ясновельможні
гетьмани.
274A 0090 І молода не придалася... / А все то прокляті пани / З дівчатами такеє діють...
274A 0350 В нас його немає... / Пани вкрали та в шкатулі / У себе й ховають.
016B 0248 Голодні люде. А скирти гниють. / А пани й полову жидам продають. / Та голоду раді,
та Бога благають,
016B 0371 Хоч би де голос обіззавсь. / Пани в гаю не ворушились, / А люде збіглись та
дивились,
029B 0101 Людей закували / Та й мордують... Ой, ой, пани, / Пани-християне!..»
044B 0061 Та плачуть, ідучи. / Несуть пани есаули / Козацькую зброю:
095B 0234 Та пан приїхав... Гиля! Гиля! / Чи то не гуси, то пани, / Дивися, в ірій полетіли,
095B 0317 Свою Марину доганяти. / Пани до одного спеклись, / Неначе добрі поросята,
111B 0039 Людей у ярма запрягли / Пани лукаві... Гинуть! Гинуть! / У ярмах лицарські сини,
111B 0041 У ярмах лицарські сини, / А препоганії пани / Жидам, братам своїм хорошим,
175B 0014 Шкода й праці! Поки села, / Поки пани в селах, / Будуть собі тинятися
198B 0043 Даєш високії палати. / Пани ж неситії, пузаті, / На рай твій, Господи, плюють
200B 0001 ----- / Були на хуторі пани. / І пан, і пані неба[га]ті.

ПАНИ-БРАТИ 3

- 020A 0071 «А годі журиться! / А ходім лиш, пани-брати, / З поляками биться!»
030A 0365 Шлях на Московщину. / Далекий шлях, пани-брати, / Знаю його, знаю!
061A 0844 А те, що минуло, / Не згадуйте, пани-брати, / Бо щоб не почули.

ПАНИ-ХРИСТИЯНЕ 1

- 029B 0102 Та й мордують... Ой, ой, пани, / Пани-християне!..» / Затих мій сивий, битий тугою,

ПАНИЧ 3

- 180A 0146 Старці навіть цураються!! / А панич не знає, / З двадцятьою, недоліток,
083B 0132 Тому борцеві... Вередує, / Як той панич... І де взялось? / Таке хиренне? Все село
175B 0040 Побігли хлопці рятовать. / Аж там панич несамовитий, / Недоліток, таке творить,

ПАНИЧА 4

- 014B 0052 Ганнуса на Сибір пішла. / До панича, бачиш, ходила, / Поки дитину привела
014B 0059 Пішов з ножом, не чув землі... / Аж панича вже одвезли / У школу в Київ. От як,
брате!
083B 0218 А люде в Польщі зустрічали / Якогось панича; питав, / Чи жива, каже, титарівна?
180B 0073 Дитині правдиво / Про панича лукавого, / І будеш щаслива.

ПАНИЧЕМ 2

- 153B 0017 І одна дитина, / І училось не паничем, / І шапку знімало
200B 0099 Вернувся з Києва Петрусь / Уже Петром і паничем, / І кучері аж по плече,

ПАНИЧІ 8

- 014B 0075 Я став перед світом дрімать, / І паничі мені приснились / І не дали, погані, спать.
068B 0044 У нашої старої пані / Малії паничі були; / Таки однолітки зо мною.

- 068B 0104 Та добрих хлопців добираю. / Минув і другий. Паничі / На третє літо поз'їзжались,
 068B 0111 Мов бугаї, перебирали. / Звичайне, паничі. Ждемо, / І ми ждемо того весілля.
 076B 0012 Обридли тії мужики, / Та паничі, та покритки. / Хотілося б зогнать оскому
 095B 0228 В новому жупані, / Паничі лицялись, / Руку цілували!..»
 095B 0252 Запасок навезли, / Паничі / Дукачів,
 207B 0001 ----- / Якби ви знали, паничі, / Де люде плачуть живучи,

ПАНИЧІВ 3

- 068B 0068 Пішов я до рала... / А паничів у гвардію / Поопреділяла...
 175B 0012 Та навчимо шануватись / Паничів поганих! – / Шкода й праці! Поки села,
 200B 0023 За генеральшею чимала / Орда панів і паничів; / І генеральша уночі

ПАНІ 15

- 030A 0736 Дає гроші Івасеві, / Дивується пані. / А пан глянув... Одвернувся...
 030A 0743 Та не хоче взяти. / Пита пані, як зветься? / «Івась».– «Какой милый!»
 061A 0270 Була колись шляхетчина, / Вельможная пані; / Мірялася з москалями,
 061A 0887 Вози залізної тарані; / То щедрої гостинець пані. / Уміла що кому давать,
 061A 1503 Забуде... і може... / У жупані сама пані, / А лях... Боже, Боже!
 123A 0023 І станом висока, / У жупані; кругом пані, / І спереду, й збоку.
 173A 0040 По світлиці похожає, / Як пава, як пані, / Та з тобою розмовляє.
 274A 0330 Та й вирости. Сина Йвана / Оддав якійсь пані / У лакеї. А Наталю...
 068B 0043 Лихая доленька моя!.. / У нашої старої пані / Малії паничі були;
 068B 0091 Не довелося тільки пить. / Старої пані бахур сивий / Окрав той крам. Розлив те пиво,
 095B 0067 Дивітись, вийшла погуляти, / Мов краля, пані молодая / З двома маленькими дітьми.
 095B 0226 Що підтикалася!.. / Як була я пані / В новому жупані,
 200B 0002 Були на хуторі пани. / І пан, і пані неба[га]ті. / І дочечка у їх росла.
 200B 0220 Хто отруїв його?» Гудуть, / Мов стиха дзвони. «Пані! Пані!» – / Громада зично
 загула.
 200B 0220 Хто отруїв його?» Гудуть, / Мов стиха дзвони. «Пані! Пані!» – / Громада зично
 загула.

ПАНІВ 4

- 274A 0454 За те, що ти не навчила / Панів шанувати. / До кого ж ти прихилишся?
 095B 0005 Так що ж? Сказали б, що брешу, / Що на панів, бачиш, сердитий, / То все таке і
 пишу
 200B 0023 За генеральшею чимала / Орда панів і паничів; / І генеральша уночі
 268B 0009 Та за скаженого Петра, / Та за панів отих поганих / До краю нищить... Покара,

ПАНКИ 1

- 061A 0304 А потім!.. Польща запалала, / Панки сказилися... Кричать: / «Гонору слово, дарма
 праця!

ПАННА 2

- 114A 0094 Росла дочка Мар'яна, / А виростила, як панна,– / Кароока
 095B 0087 Проситись в найми? Ні, не знову: / Вона вже панна покойова, / Уже Марисею зовуть,

ПАННО 4

- 061A 1083 Кличе панну козак: / «Панно, пташко моя! / Панно, доле моя!
 061A 1084 «Панно, пташко моя! / Панно, доле моя! / Не соромся, дай рученьку,
 061A 1091 А ми посідаймо, / Панно, пташко моя, / Панно, доле моя!»
 061A 1092 Панно, пташко моя, / Панно, доле моя!» / -----

ПАННОЧКА 1

- 061A 0569 А дочка Оксана! / Ховай Боже! Як панночка! / Що-то за хороше!

ПАННОЮ 2

- 095B 0272 А ти чи підеш подивиться, / Якою панною Марина / У пана взаперті сидить?
200B 0018 Петрусем звалось; на придане / Воно за панною пішло / У генеральське село

ПАННУ 3

- 061A 1082 Ой гоп, таки так! / Кличе панну козак: / «Панно, пташко моя!
173A 0036 Або сотниківну, / Таки панну, сину. / У червоних черевиках,
234A 0275 З святим хлібом обміненим. / Панну у жупані, / Таку кралю висватали,

ПАНОВАЛИ 1

- 055A 0005 Вміли пановати. / Пановали, добували / І славу, і волю;

ПАНОВАТИ 1

- 055A 0004 Було колись – запорожці / Вміли пановати. / Пановали, добували

ПАНОВЕ 10

- 055A 0058 Не в Синопу, отамани, / Панове молодці, / А у Царград, до султана,
061A 0463 Добривечір! А де дочка?» / «Умерла, панове». / «Лжеш, Іудо! Нагаями!»
061A 0475 Щоб я був проклятий!..» / «Ха-ха-ха-ха!.. Чорт, панове, / Літаню співає.
061A 0540 «Лжеш, собако! Признавайся! / Ануте, панове, / Батогами!»
061A 0802 «Що ж тепер? / Панове, ради! Поміркуєм, / Тепер з ним нічого робить.
061A 1021 ледациці-живиці, як то кажуть, та й знову. Слухайте ж, / панове громадо! /
Ночували гайдамаки
061A 2224 Щоб не було поговору, / Панове громадо! / Я присягав, брав свячений
156B 0024 Возьміть мої гетьманські / Клейноди, панове, / Та однесіть москалеві,
292B 0066 Незабаром зібралась рада. / – Панове чесная громадо! / Що нам робить? Наш мудрий
цар,
292B 0069 Самодержавець-господар, / Сердешний одурів. Панове! / Чи нам його тепер лічить?

ПАНОВЕ-МОЛОДЦІ 1

- 137B 0053 Говорить: / – Спасибі вам, панове-молодці, / Преславніі запорожці,

ПАНОВЕ-ТОВАРИСТВО 1

- 207A 0497 І зично гукає: / «Нехай вам, панове-товариство, Бог допомагає». / І в синій хвилі
птопає,

ПАНОВІ 2

- 083B 0153 Сама йому, байстрюкові, / Як панові, годиш! / Не день, не два титарівна
083B 0156 В садочок ходила, / Не день, не два, як панові, / Микиті годила!

ПАНОМ 8

- 030A 0730 А в берліні господиня / З паном і сем'єю. / Опинився против старців –
061A 0525 ----- / Перед паном Хведором / Ходить жид ходором
061A 0529 І передком / Перед паном Хведірком». / «Добре, годі! Тепер плати!»
061A 1377 «Не боюся!» Знявши шапку, / Став, мов перед паном. / «Відкіля ти? Хто ти такий?»
234A 0203 Рада та весела, / Ніби з паном повінчалась, / Закупила села.
272A 0034 А може, вже поєдналась / З паном у палатах? / Може, знову розкошує
068B 0142 Мов пороссяча, кров лилась. / Я різав все, що паном звалось, / Без милосердія і зла,
161B 0387 Та й та помикає / Старим паном... Так і треба: / Не розганяй діток,

ПАНОТЕЦЬ 2

- 050B 0045 (Як те буває меж панами), / Не торгувавсь і панотець / Усім на диво та на чудо!
057B 0089 Як те бува з багатирями; / Не торгувавсь і панотець / (На диво людям та на чудо),

ПАНОТЦІ 1

- 292B 0026 А маги, бонзи і жерці / (Неначе наші панотці) / В храмах, в пагодах годувались,

ПАНОЧКИ-ГОЛУБЧИКИ 1

061A 0466 Посипались знову. / «Ой паночки-голубчики, / Єй-Богу, немає!»

ПАНСТВА 3

180A 0329 І йми ти їм віри! / За богами – панства, панства / В сребрі та златі,
180A 0329 І йми ти їм віри! / За богами – панства, панства / В сребрі та златі,
221A 0430 Базар люду насходилось, / Та й панства не трохи. / От де нам пожива буде!

ПАНСТВО 3

061A 0896 На певне діло налетіли. / Козацьке панство похожає / В киреях чорних, як один,
028B 0008 Блукав собі, молився Богу / Та люте панство проклинав. / І згадував літа лихії,
236B 0017 До суду божого страшного! / А панство буде колихать, / Храми, палати муровать,

ПАНСЬКЕ 1

030A 0707 Шляхи, піски, горе... / Панське личко, чорні брови... / Нащо? Щоб пізнали!

ПАНСЬКИЙ 1

235B 0014 На вольній, бачиться, бо й сам / Уже не панський, а на волі; / Та на своїм веселім полі

ПАНСЬКІ 2

061A 1724 На кроквах, чорніють / Панські трупи. Горять крокви / І падають з ними.
104B 0057 Як кажуть люде, все од Бога) / Наглядів, клятий! Панські очі! / Та й ну гостинці засилать.

ПАНСЬКОГО 1

111B 0062 Якби не осталося / Сліду панського в Україні. / . . . . .

ПАНСЬКОЇ 1

068B 0055 Письмо те полилося... Нас! / Дешевших панської собаки, / Письму учить?!

ПАНСЬКОЮ 2

061A 0537 «Де мені їх взяти? / Ні шеляга; я панською / Ласкою багатий».
095B 0104 Уже чи добрим, чи лихим, / А будеш панською ріднею, / Хіба повісишся!.. За нею

ПАНУВАЛА 3

169A 0015 Мої добрі діти, / Панувала і я колись / На широком світі,
169A 0017 На широком світі, / Панувала... Ой Богдане! / Нерозумний сину!
173A 0107 Як у Бога за дверима, / Вдова панувала, / А дівчата лицялися

ПАНУВАЛИ 3

020A 0133 Згада та й заплаче! / Було колись, панували, / Та більше не будем!..
061A 0282 А іншими. Небораки / Мовчки панували. / Сейми, сеймики ревіли,
061A 0831 Встали, подивились на той Чигирин, / Що ви будували, де ви панували! / Заплакали б тяжко, бо ви б не пізнали

ПАНУВАТИ 7

027A 0081 Його привітала. / Будеш, батьку, панувати, / Поки живуть люди;
047A 0097 Він багатий, одинокий – / Будеш панувати». / «Не хочу я панувати,
047A 0098 Будеш панувати». / «Не хочу я панувати, / Не піду я, мамо!
061A 0725 Ляхів в Україні, / Як він буде панувати, / Коли не загине.
114A 0244 За сотником Іваном». / «Не вмреш, будеш панувати, / Будеш діток годовати».
173A 0024 В жупані ходити, / Буду панувати. / Ой виростеш, сину,
180A 0162 Чи довго ще на сім світі / Катам панувати. / Лети ж, моя думо, моя люта муко,

ПАНУВАТЬ 2

- 061A 1215 Як козаки шляхту тяжко покарали / За те, що не вміла в добрі панувать. / -----
250A 0083 Що вони на світі / На те тільки, щоб панувать... / Бо невчене око

ПАНУЄ 1

- 061A 1242 Де одпочиває? / Тяжко! важко! Кат панує, / А їх не згадають.

ПАНУЮТЬ 4

- 020A 0060 А над дітьми козацькими / Поляки панують. / Грай же, море, мовчіть, гори,
030A 0311 Сріблом-злотом сяють, / Здається, панують, / А долі не знають –
052A 0016 Питаються у буйного: / «Де наші панують? / Де панують, бенкетують?
052A 0017 «Де наші панують? / Де панують, бенкетують? / Де ви забарились?

ПАНЦЕР 1

- 044B 0063 Козацькую збрую: / Литий панцер порубаний, / Шаблю золотую,

ПАНЩИНИ 5

- 180A 0136 Опухла дитина, голоднее мре, / А мати пшеницю на панщині жне. / А он бачиш? Очі!
Очі!
104B 0066 До нитки звівся мій козак, / Усе на панщині проклятій, / А був хазяїн . . . . .
207B 0031 Не витерпів лихої долі, / Умер на панщині!.. А ми / Розлізлися межі людьми,
235B 0001 ----- / На панщині пшеницю жала, / Втомилася; не спочивать
245B 0023 І ми прокинулися. Ти... / На панщині, а я в неволі!.. / Отак нам довелось йти

ПАНЩИНУ 3

- 061A 0516 Що боліли ноги; / На панщину не ходила, / А за парубками
111B 0031 Неначе люде подуріли, / Німі на панщину ідуть / І діточок своїх ведуть!...
207B 0035 Носити воду школярам. / Брати на панщину ходили, / Поки лоби їм погодили!

ПАНЯ 1

- 104B 0071 І Господи єдиний! / Як те паня, як ту дитину, / У намистах водив!

ПАНЯНКАМИ 1

- 061A 1080 Ляшків-панків почаствуєм, / З панянками пожартуєм. / Ой гоп, таки так!

ПАНЯНКУ 1

- 068B 0152 Спряжеш дитину на огні / Або панянку білолицю / Розіпнеш голу на коні

ПАНЯТ 2

- 068B 0052 Отож і вчити почали / Письму панят. На безголов'я / І я учуся. Слізьми! Кров'ю!
068B 0124 А ми й зостріли їх і всіх – / Княжат, панят і молодих – / Всіх перерізали. Рудую

ПАНЯТА 2

- 068B 0048 Синкам на виграшку. Росли, / Росли панята, виростали, / Як ті шенята. Покусали
175B 0022 Оцю одну, останню, / Слухайте ж, панята. / -----

ПАПЕРІ 2

- 057A 0003 Лихо мені з вами! / Нашо стали на папері / Сумними рядами?..
113B 0009 Слова прилітають. / І стеляться на папері, / Плачучи, сміючись,

ПАПЕРУ 2

- 046B 0006 Таке убоге – та й куплю / Паперу аркуш. І зроблю / Маленьку книжечку. Хрестами
149B 0021 А то б хоч клаптик переслали / Того паперу . . . . . / . . . . .

ПАПИ 3

- 199A 0167 За буллу вдвоє, ріж хоч брата, / Окриме папи і ченця, / І в рай іди! Конець концям!

199A 0258 І прелатів лава. / І три папи, і баронство, / І вінчані глави;
199A 0290 «Ти всіми проклятий!..» / Подивився Гус на папи / Та й вийшов з палати!..

ПАПІР 2

066B 0002 То так і я тепер пишу, / Папір тільки, чорнило трачу... / А перш! Єй-Богу, не брешу!
216B 0002 На батька бісового я трачу / І дні, і пера, і папір! / А іноді то ще й заплачу,

ПАРА 2

030A 0176 «Що весілля, доню моя? / А де ж твоя пара? / Де світилки з друженьками,
061A 0640 Забудь, що клялася; другого шукай; / Я тобі не пара; я в сірій свитині, / А ти титарівна. Кращого вітай,

ПАРАД 1

180A 0285 Не знаєт параду. / У нас парад! Сам изволит / Сегодня гуляти!»

ПАРАДУ 1

180A 0284 Що горите?» – «Экой хохол! / Не знаєт параду. / У нас парад! Сам изволит

ПАРАШУ 1

061A 0089 Співай про Матрьошу, / Про Парашу, радість нашу, / Султан, паркет, шпори,–

ПАРИ 6

010A 0079 ----- / Вона все ходить, з уст ні пари. / Широкий Дніпр не гомонить:
047A 0193 Спитай Бога, чи діжду я, / Чи не діжду пари? / Рости, рости, подивися
234A 0157 ----- / Аж три пари на радощах / Кумів назбирали
095B 0081 Не думавши, кончають! / А молода? Мабуть, без пари / Судилось Господом зносить
117B 0003 І вродлива я, / Та не маю собі пари, / Безталанна я.
185B 0050 Хоч я по їй і одинокий / (Бо, бачте, пари не найшов) / Аж до погибелі дійшов.

ПАРИЖ 1

200B 0037 Мого ти серця! А весною / В Париж поїдемо з тобою, / Або поїдемо в село,

ПАРИЖІ 3

221A 0180 ----- / Я в Парижі була / Та три злата з Радзівілом
221A 0217 А ви, мості-пані? / Бенкетуєте в Парижі, / Поганці погані!
016B 0251 Щоб ще хоч годочок хлібець не рожав. / Тойді б і в Парижі, і іншому краї / Наш брат хуторянин себе показав.

ПАРИЛИ 1

308B 0044 Творили б, лежа, епопею, / Парили б скрізь понад землю, / Та все б гексаметри плели,

ПАРІ 2

061A 1737 Вип'єм, друже, погуляєм / Укупочці, в парі. / А де ж Волох? Заспівай лиш
095B 0221 Перед будинком танцювала / У парі з матір'ю! – і страх – / З ножем окровленим в руках

ПАРКЕТ 1

061A 0090 Про Парашу, радість нашу, / Султан, паркет, шпори,– / От де слава! А то співа:

ПАРКУ-ПРЯХУ 1

308B 0041 Чи не одурить він Харона / І Парку-пряху?.. І тойді, / Поки б химерив мудрий дід,

ПАРНАС 1

076B 0021 Святопомазану чуприну. / Покиньте ж свій святий Парнас, / Придибайте хоч на годину

ПАРОВКАМИ 2

061A 1763 Танцювать та гулять / Таки з паровками. / Ох ви, дітки мої,
061A 2327 Подою, / З паровками постою, / Постою.

ПАРОСТИ 1

074B 0070 Дерево благають, / Щоб парости розпустило / У їх біднім краї.

ПАРОСТІ 1

304B 0008 А од коріння тихо, любо / Зелен [і парості] ростуть. / І виростуть; і без сокири

ПАРУ 1

234A 0418 А Карпові соловейка / Та коників пару, / І четвертий уже перстень

ПАРУБКАМИ 7

045A 0027 Гриця та веснянку, / А у шинку з парубками – / Сербина, Шинкарку;
061A 0517 На панщину не ходила, / А за парубками / Тихесенько,
114A 0033 Дівчата гуляли, / Жартували з парубками, / Деякі співали –
114A 0225 Свої воли, свої вози, / А між парубками, / Як маківка меж квітками,
114A 0262 Ні на вечірниці, / Де дівчата з парубками / Жартують, співають
123A 0041 В неділю і в будень / З жонатими, з парубками / Піла та гуляла,
145B 0005 Грає, мамо, музика троїста. / А дівчата з парубками / Лицяються. Мамо! Мамо!

ПАРУБКИ 5

061A 0162 Взявшись в боки, навприсідки / Парубки з дідами. / «Отак, діти! добре, діти!
043B 0007 Дивуйтеся, дівчаточка, / Дивуйтеся, парубки, / Запорозькі козаки.
083B 0015 Дівчата танцювали / І парубки...– Уже й кінець! / Ануте іншу! – Та й це добра! –
083B 0019 І знов дівчата, мов сороки, / А парубки, узявшись в боки, / Навприсядки пішли.
175B 0024 Дівчата на луці гребли, / А парубки копиці клали, / Та, знай, на сонце позирали,

ПАРУБОК 1

083B 0022 . . . . . / Найкращий парубок Микита / Стоїть на лаві в сірій світі.

ПАРУБОЦТВО 1

083B 0124 Громада? Соцький? Препогане, / Мерзенне, мерзле парубоцтво, / Ходіте биться! Чи бороться,

ПАРУС 1

191B 0001 ----- / Готово! Парус розпустили, / Посунули по синій хвилі

ПАРЧІ 1

234A 0486 А наймичці на очіпок / Парчі золотої / І червону добру хустку

ПАС 4

246A 0097 Святий чернець і навчає, / Що цар якийсь-то свині пас / Та дружню жінку взяв до себе,
026B 0002 Мені тринадцятий минало. / Я пас ягнята за селом. / Чи то так сонечко сіяло,
205B 0023 Поки їх в саж не засадили. / Якби не те, то, певне, б пас / Свинар в толоці. Кляті! кляті!
292B 0005 Свої ягнята і телята / На полі вольнім вольно пас / Чабан, було, в своєму раї.

ПАСЕ 2

200B 0052 Та аж за царину зайшла / Та й бачить, що пасе ягнята / Мале хлоп'яточко в стерні.
292B 0008 І гадки-гадоньки не має, / Пасе, і доїть, і стриже / Свою худобу та співає...

ПАСЕТЬСЯ 3

274A 0087 Огонь погас, а місяць сходить, / В яру пасеться вовкулак... / -----

250B 0060 За струг сердега не береться... / Коза нап'ється та й пасеться. / А дівчина собі стоїть,
250B 0460 Ще рік минув. Коло хатини / Коза пасеться; а дитина / І невеличке козеня

ПАСІКУ 1

234A 0066 Садок у гаї розвели / І пасіку чималу – / Всього надбали.

ПАСКАМИ 1

061A 1112 За ними корогви несли, / Як на великдень над пасками. / «Моліться, братія, моліться! –

ПАСКУДА 2

061A 0442 Ламайте двері, поки вийде / Старий паскуда!» / «Постривай!
091B 0025 У год подержить до хреста. / Та й тільки ж то. Кругом паскуда! / Чому ж його не так зовуть?

ПАСКУДИЛИСЬ 1

249B 0005 Романські п'яні легіони / Паскудились. А у царя, / У Ірода таки самого,

ПАСКУДІ 1

215B 0005 Й не жив я з нею, живучи / З людьми в паскуді, опаскудив / І душу чистую?.. А люде!

ПАСЛАСЬ 1

250B 0482 На Ніл сороченята прати / В дорогу синові. Паслась / Коза з козятком коло хати,

ПАСЛИ 2

061A 1024 В зеленій діброві, / На припоні пасли коні, / Сідлані, готові,
234A 0061 Усюди об'єс. / Ше змалечку удвох ягнята пасли. / А потім побралися,

ПАСЛИСЯ 1

052A 0021 Жита похилились, / Де паслися ваші коні, / Де тирса шуміла,

ПАСЛО 1

200B 0016 Було на хуторі погане / Мале байстря, свиней пасло, / Петрусем звалось; на придане

ПАСТИ 3

173B 0014 Ні, не буду чужі воли / Пасты, заганяти; / Не буду я в чужій хаті
200B 0020 У генеральське село / Свиней же пасты, безталанне. / -----
250B 0444 У копта вовну. А святий / Іосиф взявсь отару пасты, / Щоб хоч козу ту заробить

ПАСТИРЕЙ 1

250B 0375 Ісаїя збулось! збулось! / У нас, у пастирей, Месія / Родився вчора! – Загуло

ПАСТИРІ 1

292B 0074 По мудрій раді розійшлись / Смутнії пастирі. / В кедровій

ПАСУ 1

209B 0011 І сон приверзеться... Ніби край могили / Пасу я ягнята, а я ще малий; / Дивлюся,
могила ніби розвернулась,

ПАСУТЬСЯ 2

006B 0107 В садочку темному ягнята / Удень пасуться. А вночі / Віщують сови та сичі
147B 0018 Ревуть голодні, на городі / Пасуться коні, не виходить / Ніхто загнать, нагодувать,

ПАСУЧИСЯ 1

250B 0320 Сердешній матері. Скотина / Іде, пасучися, рядком / Ідуть за нею батько й мати,

ПАСУЩИХ 1

292В 0014 Вночі підкрались, зайняли / Отари з поля; а пасущих, / І шатра їх, убогі куші,

ПАТЕРИЦЮ 1

038В 0116 Великий дзвін. Чернець мій встав, / Надів клобук, взяв патерицю, / Перехрестився,
чотки взяв...

ПАТИНКИ 3

061А 0324 Піди кобилу приведи, / Подай патинки господині / Та принеси мені води,
207А 0655 І в цариці, мов собаки, / Патинки лизали. / Отак, тату! Я щасливий,
246А 0125 Байстрюкові на придане, / Жінці на патинки. / Собі ж на те, що не знають

ПАТРАЮТЬ 1

076В 0018 Та як покажеш, як тих птах / Скубуть і патрають, то, може, / І ми б подержали в
руках

ПАТРИЦІЇ 1

218В 0304 Молились вчора сенатори / І всі патриції, і вчора / Лилася божа благодать.

ПАТРИЦІЇ-АРИСТОКРАТИ 1

218В 0263 Непевне видумали свято / Патриції-аристократи / І мудрий кесарів сенат.

ПАТРИЦІЙ 1

218В 0442 Кров потекла. Ликусь Рим! / І гладіатор і патрицій – / Обидва п'яні. Кров і дим

ПАТРІОТ 3

016В 0077 П'яниці, знай собі, кричать: / – І патріот! І брат убогих! / Наш славний князь! Віват!
Віват! –
016В 0079 Наш славний князь! Віват! Віват! – / А патріот, убогих брат... / Дочку й теличку
однімає
091В 0014 Потомок гетьмана дурного, / І презавзятий патріот; / Та й християнин ще до того.

ПАХНЕ 1

014В 0043 Я викресав огню, до неї... / Од неї пахне вже землею, / Уже й мене не пізнає!

ПАЦА 2

061А 0307 Поганець, наймит москаля!» / На гвалт Пулавського і Паца / Встає шляхетська
земля,
061А 1854 Гроші мур ламають. / Скажу ляхам – замість Паца...» / «Добре, добре! Знаю.

ПАЧЕ 1

076В 0153 То, щоб нагрить його, взяли, / Царевен паче красою, / Дівчат старому навели.

ПАШНІ 1

103В 0014 І все б, здавалося? А ні, / Щоб не толочили пашні... / Воно було б не диво,

ПАШУ 1

221А 0535 Що вони тільки наймали / Татарам на пашу / Та полякам... Може, й справді!

ПАЮ 3

150А 0101 «Вилітайте, сірі птахи, / На базар до паю!» / Стрепенулись соколята,
154А 0101 «Вилітайте, сірі птахи, / На базар до паю!» / Стрепенулись соколята,
026В 0007 Неначе в Бога ..... / Уже прокликали до паю, / А я собі у бур'яні

ПЕВНА 1

061А 0575 Правду Лейба каже; / А щоб певна була правда, / Нехай шлях покаже.

ПЕВНЕ 7

- 061A 0895 Просте козацтво, старшина, / На певне діло налетіли. / Козацьке панство похожає
 221A 0379 А для кого ж? Чоловіка, / Певне, не посадять / Лічить зорі...
 258A 0203 Як укупі жити, / Братам добрим добро певне / Пожить, не ділити?
 006B 0005 Із-за решотки визирали. / І, певне, думали, коли / На раду тиху, на розмову,
 050B 0125 Коли не дам ради, / То тойді вже, певне, треба / Іти в найми знову...
 197B 0007 І заспіваємо яку? / Не тут, і певне, не такими! / І заспіваєм не таку!
 205B 0023 Поки їх в саж не засадили. / Якби не те, то, певне, б пас / Свинар в толоці. Кляті!
 кляті!

ПЕК 1

- 050B 0099 Карими очима... / А пек тобі, забув, дурню, / Що смерть за плечима.

ПЕКЕЛЬНЕЄ 1

- 061A 1296 Червонив ти синє, та не напоїв; / А сю ніч уп'єшся. Пекельнеє свято / По всій Україні
 сю ніч заревє;

ПЕКЕЛЬНИЙ 1

- 250B 0110 Повинна будеш перейти / Огонь пекельний! Вже пророчить, / Тобі вже зазирає в очі

ПЕКЕЛЬНИХ 1

- 199A 0159 Всі зла на світі, війни, чвари, / Пекельних мук безкрай ряд... / І повен Рим байстрят!

ПЕКЕЛЬНІЇ 2

- 061A 0776 Дивіться, що роблять у титаря в хаті / Пекельні діти. / У печі пала
 061A 2502 Та й той почув, що так страшно / Пекельні діти / Його брата замучили,

ПЕКЕЛЬНОЇ 1

- 061A 2134 Не спинила хуртовина / Пекельної кари: / Ляхи мерзли, а козаки

ПЕКЛА 5

- 061A 1407 Полечу, достану, / З пекла вирву, отамане... / На край світу, пане...
 061A 1541 По всій Україні! / Гірше пекла... А за віщо, / За що люде гинуть?
 061A 2153 І багато хмари. / Пекла мало!.. Люде, люде! / Коли то з вас буде
 250A 0096 І все те бачив, і все знаю. / Нема ні пекла, ані раю. / Немає й Бога, тільки я!
 218B 0549 Подумали – сестра Морока / Із пекла вийшла провозать / У пекло римлян.
 Поскидали

ПЕКЛИ 1

- 102B 0009 І в серце падали глибоко! / Огнем невидимим пекли / Замерзлі душі. Полюбили

ПЕКЛІ 2

- 061A 1669 Страшно, страшно закурили! / І в пеклі не вміють / Отак курить. Гнилий Тікич
 207A 0288 В серці запеклися, / Мов у пеклі. А Ярина / То клене, то просить,

ПЕКЛО 18

- 016A 0039 Цвісти над ним буду, / Щоб не пекло чуже сонце, / Не топтали люде.
 057A 0074 На людей душою – / Пекло йому на сім світі, / А на тім...
 061A 0952 Та так погуляєм, / Що аж пекло засміється, / Земля затрясеться,
 061A 1350 Залізник гукає. / Кругом пекло; гайдамаки / По пеклу гуляють.
 061A 1397 Муки ляхам, муки! / Муки страшної, щоб пекло / Тряслося та мліло!»
 061A 1721 Вечеряють, а кругом їх / Пекло червоніє. / У полум'ї, повішані
 150A 0126 І на ножах в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає, / Через базари кров тече,
 154A 0126 І на списах в крові німіє. / Скутар, мов пекло те, палає, / Через базари кров тече,
 199A 0165 Хто без святої булли вмер – / У пекло просто; хто ж заплатить / За буллу вдвоє, ріж
 хоч брата,

- 221A 0270 Отойді-то було свято! / Аж пекло злякалось. / Матер Божа у Ржавиці
264A 0019 І тебе, убогу, / Кинуть в пекло... Замучишся / І прокленеш Бога.
026B 0015 Ягня, здається, веселилось! / І сонце гріло, не пекло! / Та недовго сонце гріло,
028B 0002 Не гріє сонце на чужині, / А дома надто вже пекло. / Мені невесело було
033B 0044 Історію-правду, то перелякать / Саме б пекло можна. А Данта старого / Полупанком
нашим можна здивувать.
036B 0007 Роби, що хочеш, з темним зо мною, / Тільки не кидай, в пекло з тобою /
Пошкандибаю . . . . .
207B 0022 У тій хатині, у раю, / Я бачив пекло... Там неволя, / Робота тяжкая, ніколи
207B 0048 На праведній твоїй землі! / Ми в раї пекло розвели, / А в тебе другого благаєм,
218B 0550 Із пекла вийшла провожать / У пекло римлян. Поскидали / У воду трупи та й назад

ПЕКЛОМ 3

- 061A 0884 За кров і пожари / Пеклом гайдамаки ляхам оддадуть. / -----
061A 1505 А лях... Боже, Боже! / Карай пеклом мою душу, / Вилий муки море,
061A 1980 Коло хмари. Що осталося, / Пеклом запалало... / «Де Галайда?» – Максим кличе.

ПЕКЛОСЬ 1

- 250B 0195 На серце падали Марії, / І серце мерзло і пеклось! / -----

ПЕКЛУ 3

- 061A 1351 Кругом пекло; гайдамаки / По пеклу гуляють. / А Ярема – страшно глянуть –
150A 0097 Гамалія по Скутарі – / По пеклу гуляє, / Сам хурдигу розбиває,
154A 0097 Гамалія по Скутарі / По пеклу гуляє, / Сам кайдани розбиває,

ПЕКТИ 1

- 250B 0307 Марія зараз заходила / Пекти опрісноки. Спекла, / В торбину мовчки положила

ПЕЛЕНОЮ 1

- 108B 0005 У синє море: покриває / Рожевою пеленою, / Мов мати дитину.

ПЕЛЕНУ 1

- 233B 0003 Ти, сестро Феба молодая! / Мене ти в пелену взяла / І геть у поле однесла.

ПЕЛЮШКАХ 1

- 250B 0424 У Нілі скупанєє спить / В пелюшках долі, під вербою, / Дитяточко. А меж лозою

ПЕЛЬКУ 1

- 180A 0229 Із нор золото виносять, / Щоб пельку залити / Неситому!.. То катаржні.

ПЕНАТАМ 2

- 218B 0112 Дитину-сина привела. / Молилася своїм Пенатам / І в Капітолій принесла
218B 0192 Уже й не буде. Ти сама / Помолишся своїм Пенатам, / Сама вечерять сядеш в хаті.

ПЕНАТОМ 1

- 218B 0118 Святії ідоли. Горить / І день і ніч перед Пенатом / Святий огонь. Радіє мати:

ПЕНЬКИ 1

- 030A 0581 Що москаля кличе». / Через пеньки, заметами, / Летить, ледве дише.

ПЕРА 1

- 216B 0002 На батька бісового я трачу / І дні, і пера, і папір! / А іноді то ще й заплачу,

ПЕРВЕНЕЦЬ 1

- 076B 0103 А ось які. Амон щасливий, / Вродливий первенець його! / Лежить, нездужає чогось?

ПЕРВЕНЦЯ 1

218В 0116 Капітолійський той синкліт, / Щоб первенця її вітали / Святії ідоли. Горить

ПЕРВИЙ 1

180А 0415 Тепер же я знаю: / Це той первий, що розпинав / Нашу Україну,

ПЕРВОЗДАННИЙ 1

218В 0507 Пливе місяць круглолиций. / І мир первозданний / Одпочив на лоні ночі.

ПЕРВОМУ 1

180А 0412 Що на скелі наковано: / Первому – вторая / Таке диво наставила.

ПЕРЕБЕНДЯ 4

045А 0001 ----- / Перебендя старий, сліпий – / Хто його не знає?

045А 0021 ----- / Отакий-то Перебендя, / Старий та химерний;

045А 0037 Як Січ руйнували. / Отакий-то Перебендя, / Старий та химерний!

045А 0092 ----- / Отакий-то Перебендя, / Старий та химерний;

ПЕРЕБИРАЄ 2

114А 0351 Наплакався. Струни рвані / Три перебирає. / «Аж до вечора Мар'яна

091В 0022 Та ще в селі своїм дівчаток / Перебирає. Та спроста / Таки своїх байстрят з десяток

ПЕРЕБИРАЛИ 1

068В 0110 Та молодих дівчат в селі, / Мов бугаї, перебирали. / Звичайне, паничі. Ждемо,

ПЕРЕБИРАЮ 1

090В 0009 Бог зна колишніі случаї / В душі своїй перебираю / Та списую; щоб та печаль

ПЕРЕБІГАЮТЬ 1

207А 0629 А на тихому Дунаю / Нас перебігають / Січовики-запорожці

ПЕРЕВАГИ-ВАГИ 1

061А 1444 А за ними кобзар Волох / Переваги-ваги / Шкандибає на конику,

ПЕРЕВЕЗТИ 1

061А 2115 З боярами в гості – / Перевезти із келії / В хату на помості.

ПЕРЕВЕЛИ 1

014В 0067 Та Бог помилував... А знаєш, / Його до нас перевели / Із армії чи що?

ПЕРЕВЕРНУЛОСЬ 1

234А 0247 ----- / Чимало літ перевернулось, / Води чимало утекло;

ПЕРЕВЕРТНІ 1

169А 0039 Не своє шукає, / А тим часом перевертні / Нехай підростають

ПЕРЕГОЛИЛИ 1

200В 0232 В кайдани добре закували, / Переголили про запас; / Перехрестивсь, отак убраний,

ПЕРЕГРИЗТИ 2

042В 0007 І що робити взаперті? / Якби кайдани перегризти, / То гриз потроху б. Так не ті,

042В 0011 Не так залізо гартували, / Щоб перегризти. Горе нам! / Невольникам і сиротам

ПЕРЕД 69

030А 0379 Та й нащо те знати, / Що сльозами перед вами / Буду виливати?

061А 0076 Та якогось-то Ярему / Веде перед нами / У постолах. Дурень! дурень!

- 061A 0118 Отамани на вороних / Перед бунчуками / Вигравають... А пороги
061A 0214 Нерозумні. Хто ватажком / Піде перед вами? / Хто проведе? Лихо, діти,
061A 0525 ----- / Перед паном Хведором / Ходить жид ходором
061A 0529 І передком / Перед паном Хведірком». / «Добре, годі! Тепер плати!»
061A 0835 Базари, де військо, як море червоне / Перед бунчуками, бувало, горить, / А
ясновельможний, на воронім коні,
061A 0840 Степами, ярами; / Лихо мліє перед ними... / А за козаками...
061A 1377 «Не боюся!» Знявши шапку, / Став, мов перед паном. / «Відкіля ти? Хто ти такий?»
061A 1603 Отут, отут позавчора / Перед жидом гнувся, / А сьогодні... Та й жаль стало,
061A 1685 Той молиться, сповідає / Гріхи перед братом, / Уже вбитим. Не милують,
150A 0083 В залізах руки принести, / І перед всіми у кайданах / Стать козакові...»
150A 0184 Сонце хвилю червонить, / Перед ними море миле / Гомонить і клекотить.
154A 0084 В залізі руки принести / І перед всіми у кайданах / Стать козакові...» – «Ріж та бий!
154A 0175 Сонце хвилю червонить; / Перед ними море миле / Гомонить та клекотить.
180A 0375 А й мене давнули / Таки добре. Перед світом / Усе те заснуло,
199A 0190 Що я читав...» – і показав / Перед народом. Всі здрогнули: / Іван Гус буллу розідрав!!
199A 0269 Ливанського, у кайданах / Став Гус перед ними! / І окинув нечестивих
199A 0309 І не стрепенувся... / Перед огнем; став на йому / І молитву діє:
234A 0123 Мовчки зупинились. / Перед самим перелазом / Дитина сповита –
234A 0154 Та, рйдаючи, становить / Перед образами – / Нема дітей!.. Чудно якось
234A 0387 Старий сидів в сорочці білій, / В брилі, на призьбі. Перед ним / З собакою унучок
грався,
246A 0136 І ставники, і мірри дим, / І перед обра[зо]м твоїм / Неутомленніє поклони.
250A 0076 І дим хмарою заступить / Сонце перед вами, / І навіки прокленетесь
250A 0242 Високі могили / Перед вашими очима, / Щоб ви розпитали
258A 0067 На нас головами, / І всякий день перед нами / Стид наш перед нами.
258A 0068 І всякий день перед нами / Стид наш перед нами. / Окрадені, замучені,
258A 0142 Царі, раби – однакові / Сини перед Богом, / І ви вмрете, як і князь ваш
258A 0180 Дожидає, поки правда / Перед ними стане. / Хто б спас мене од лукавих
266A 0083 Кого розважати, / І перед ким мої думи / Буду сповідати?
274A 0051 Цигане крикнули, схопились. / А перед ними опинилось / Те, що співало. Жаль і
страх!
014В 0074 Вони ще довго говорили, / Я став перед світом дрімать, / І паничі мені приснились
016В 0104 Мов намалювала, / Хоч молись перед тобою, / Мов перед святою...
016В 0105 Хоч молись перед тобою, / Мов перед святою... / Красо моя молодая,
050В 0244 Нічого, знай, своє пиши / Та перед людьми не бреші. / Хоч би тобі лихе слово
076В 0091 То цар убив його, та й годі. / А потім цар перед народом / Заплакав трохи, одурив
076В 0181 ----- / Перед богами Лель і Ладо / Огонь Рогніда розвела;
076В 0205 Кругом, і город запалили. / Владимир-князь перед народом / Убив старого Рогволода,
083В 0064 Неначе сич, у сірій свиті / Перед очима все стоїть! / Мара, та й годі! Титарівно!
095В 0220 Марина гола-наголю / Перед будинком танцювала / У парі з матір'ю! – і страх –
153В 0031 До самої ночі / Перед вікном і втирала / Заплакані очі,
161В 0233 Нащо вони дітям? / На наругу перед Богом. / А шануйте, чтіте,
173В 0020 На конику вороному / Перед козаками. / Найду собі чорнобривку
180В 0009 Мені її, і зажурюся, / І перед нею помолюся, / Мов перед образом святим
180В 0010 І перед нею помолюся, / Мов перед образом святим / Тієї матері святої,
184В 0005 І заспіває... як уміє. / І стане ясно перед ним / Надія ангелом святим,
200В 0108 ----- / Перед іконою пречистої / Горить лампада уночі.
205В 0043 З людей великими катами. / Заплачеш тяжко перед нами, / І ми заплачемо... Жива
205В 0051 Ти, знаю, лепту розділив / Своєю єдину... Перед Богом / Багато, брате, заробив!
209В 0075 І трьох синів своїх.– Нехай,– / Я думав, грішний,– перед Богом / Нехай хоч часточка
убога
212В 0005 Дивлюсь іноді, дивлюсь, / І чудно, мов перед святою, / Перед тобою помолюсь.
212В 0006 І чудно, мов перед святою, / Перед тобою помолюсь. / І жаль мені, старому, стане
218В 0118 Святії ідоли. Горить / І день і ніч перед Пенатом / Святий огонь. Радіє мати:
218В 0122 Росте, лицяються гетери / І перед образом Венери / Лампаду світять.

218В 0163 Всі, всі упали до землі / Перед Петром. І повели / До себе в терми на вечерю
 218В 0170 Трохи не голії стоять / Перед Кіпрідою і в лад / Співають гімн. Приготован
 218В 0181 Поникла радостним челом / Перед апостолом. І встала, / І всі за нею повставали,
 218В 0259 З кадил і амфор. І з собором / Іде сам кесар. Перед ним / Із бронзи литую статую
 218В 0301 ----- / Перед Нероном, / Перед Юпітером новим,
 218В 0302 Перед Нероном, / Перед Юпітером новим, / Молились вчора сенатори
 218В 0411 В своїх молитвах пом'яніте. / Перед гординею його, / Брати мої, не поклоніться.
 218В 0424 І тьми і тисячі поганих / Перед святими побіжать. / Моліться, братія.
 218В 0427 Молились, / Молилися перед хрестом / Закуті в пута неофіти,
 218В 0437 Завдав Зевесу юбілей. / Ликус Рим. Перед кумира / Везуть возами ладан, миро,
 250В 0206 І помолилася Марія / Перед апостолом. / -----
 250В 0314 Сумуючи, собі обоє. / І вбогії перед собою / Козу з козяточком женуть,
 250В 0669 Одпочива. Єрусалим / Розкинувсь гордо перед ним, / Сіє в золотім вісоні
 276В 0015 Дріадам нічого робить / Перед такою красою, / Перед богинею такою!
 276В 0016 Перед такою красою, / Перед богинею такою! / Сама Егерія в гаю,

ПЕРЕДАВ 1

180А 0250 Доглядані, смілі, вихохані діти, / Кому ти їх, друже, кому передав? / Чи, може, навіки в серці поховав?

ПЕРЕДАЛИ 2

199А 0156 Мов у Московії татаре, / І нам, сліпим, передали / Свої догмати!.. кров, пожари,
 250А 0192 Батьки за Москву і Варшаву, / І вам, синам, передали / Свої кайдани, свою славу!

ПЕРЕДАМ 3

061А 0903 а дивишся – скрізь Головатий. «Коли сам, – каже, – не / повершу, то синові передам». /

 038В 0046 Дам лиха закаблам, / Останеться й передам. / А вже ж тії закаблуки
 038В 0051 Дам лиха закаблам, / Останеться й передам! / -----

ПЕРЕДАЮ 2

274А 0004 І думу тяжкую мою / Німим стінам передаю. / Озовіться ж, заплачте,
 218В 0004 І думу скорбную мою / Твоїй душі передаю. / -----

ПЕРЕДКОМ 1

061А 0528 І задком, / І передком / Перед паном Хведірком».

ПЕРЕДО 4

180А 0184 Лечу, лечу, а вітер віє, / Передо мною сніг біліє, / Кругом бори та болота,
 029В 0010 Іду я тихою ходою, / Дивлюсь – аж он передо мною / Неначе дива виринають,
 092В 0020 Літа мої молодії, / І передо мною / Ніби море заступають
 230В 0068 Животворящим, а із гною / Встають стовпом передо мною / Його безбожні діла...

ПЕРЕДСВІТА 1

281В 0001 ----- / З передсвіта до вечора, / А з вечора до досвіта

ПЕРЕДСВІТОМ 1

288В 0003 Слався, розстилався; / Та недосвіт передсвітом / В садочок укрався.

ПЕРЕДУШИЛА 1

221А 0210 Да шесть тысяч в одной версте / Душ передушила... / -----

ПЕРЕЗИМУЄ 1

050В 0220 До кого ж він прихилиться? / Де перезимує? / Уже осінь, незабаром

ПЕРЕІНАЧИВ 1

029В 0090 Наробив ти, Христе, лиха! / А переіначив?! / Людей божих?! Котилися

ПЕРЕЙДУ 1

185В 0018 А ради жду собі, поради! / Та, мабуть, в яму перейду / Із москалів, а не діждусь!

ПЕРЕЙТИ 4

245В 0027 Молися, сестро! Будем живі, / То Бог pomoже перейти. / -----

250В 0109 І, недобитая, за сином / Повинна будеш перейти / Огонь пекельний! Вже пророчить,

285В 0013 Не сварячись в тяжкій дорозі, / На той світ тихий перейти. / Не плач, не вопль, не скрежет зуба –

287В 0017 І руку вольную, мій друже, / Подай мені. То перейти / І він pomoже нам калюжу,

ПЕРЕЙШЛА 1

221А 0056 Я води набрала / Та вповні шлях і перейшла; / А того й не знала,

ПЕРЕЙШЛИ 1

205В 0031 Жили ви лютими звірми, / А в свині перейшли!.. / -----

ПЕРЕКЛИКАЛИСЬ 1

010А 0011 Ніхто нігде не гомонів, / Сичі в гаю перекликались, / Та ясен раз у раз скрипів.

ПЕРЕКОТИПОЛЕ 2

114А 0004 Лама дуба, котить полем / Перекотиполе. / Так і доля: того лама,

192В 0009 А по долині, по роздоллі / Із степу перекотиполе / Рудим ягняточком біжить

ПЕРЕКУПАТЬ 1

246А 0114 Ми не гішпани; крий нас, Боже, / Щоб крадене перекупать, / Як ті жиди. Ми по закону!..

ПЕРЕКУПКО 1

234В 0002 А ти, задрипанко, шинкарко, / Перекупко п'яна! / Де ти в ката забарилась

ПЕРЕЛАЗОМ 1

234А 0123 Мовчки зупинились. / Перед самим перелазом / Дитина сповита –

ПЕРЕЛЕТИТЬ 1

061А 0866 Кажан костокрилий / Перелетить; на вигоні / Сова завиває.

ПЕРЕЛЕТІЛА 1

006В 0123 Кудя полинула, де ділась? / До кого ти перелетіла? / В чужій землі, в чужій сем'ї

ПЕРЕЛЕЧУ 1

066В 0006 То так утну, що аж заплачу. / І ніби сам перелечу / Хоч на годину на Україну,

ПЕРЕЛИВАЛА 1

207В 0019 І, повиваючи, співала, / Свою нудьгу переливала / В свою дитину... В тім гаю,

ПЕРЕЛИТЕ 1

237В 0027 Неначе срібло куте, бите / І семикрати перелите / Огнем в горнилі, словеса

ПЕРЕЛІГ 2

171А 0059 І в тяжкі упруги... / Може, зорю переліг той, / А на перелозі...

291В 0005 Та ще й співаючи. Орю / Свій переліг – убогу ниву! / Та сію слово. Добрі жнива

ПЕРЕЛІЗЕ 1

205В 0003 А люде справді не вмирають, / А перелізе ще живе / В свиню абощо, та й живе,

ПЕРЕЛІЧИВ 2

199А 0042 Во тьмі і неволі / Перелічив до одного, / Перелічив трупи,

199А 0043 Перелічив до одного, / Перелічив трупи, / А не слав'ян. І став еси

ПЕРЕЛІЧУ 1

046В 0101 ----- / Перелічу і дні і літа. / Кого я, де, коли любив?

ПЕРЕЛОГИ 1

277В 0009 Роботящим рукам / Перелоги орать, / Думать, сіять, не ждять

ПЕРЕЛОЗІ 1

171А 0060 Може, зорю переліг той, / А на перелозі... / Я посію мої сльози,

ПЕРЕЛЯКАВСЯ 1

180А 0569 Він і почув, та як зикне – / Я перелякався / Та й прокинувсь... Отаке-то

ПЕРЕЛЯКАЛАСЬ 1

274А 0259 Що ви дієте на світі!.. / Я перелякалась, / Хата пустою смерділа.

ПЕРЕЛЯКАЛИСЬ 2

221А 0457 Верней дело...». Розламали, / Та й перелякались! / Костяки в льоху лежали

250В 0708 Його брати, ученики, / Перелякались, повтікали. / – Нехай іде! Нехай іде!

ПЕРЕЛЯКАЛОСЬ 1

209В 0017 Щеня мов під тином,– звичайне, мале, / То й перелякалось. От мене бере / Неначе на руки та несе в могилу,

ПЕРЕЛЯКАТЬ 1

033В 0043 Про якого-небудь одного магната / Історію-правду, то перелякать / Саме б пекло можна. А Данта старого

ПЕРЕЛЯКУ 2

033В 0059 То й вони злякались! / Онімилі з переляку, / Сліпі небораки.

057В 0162 ----- / З переляку / Вмерла Катерина.

ПЕРЕМІНИЛОСЬ 1

006В 0286 Минули літа, а село / Не перемінилось. / Тільки пустка на край села

ПЕРЕМІНЯЛИ 1

006В 0237 Сердешним чаєм напували / І часових переміняли, / Синемундирих часових.

ПЕРЕМУЧИТЬ 1

061А 1368 «Мало клятим кари! / Ще раз треба перемучить, / Щоб не повставали

ПЕРЕНЕСЕМ 1

308В 0055 Та каламутную / Перепливем, перенесем / І славу святую –

ПЕРЕНІС 1

027А 0093 Всю славу козацьку за словом єдиним / Переніс в убогу хату сироти. / Прилинь, сизий орле, бо я одинокий

ПЕРЕНОСИТЬ 1

180А 0541 Медвідь виліз, ледве-ледве / Переносить ноги. / Та одутий, аж посинів,

ПЕРЕПЛАЧУ 1

046В 0129 А може, ще добро побачу? / А може, лихо переплачу? / Води Дніпрової нап'юсь,

ПЕРЕПЛИВА 2

150А 0120 Витріщає очі, / Переплива на допомогу, / Зубами скрегоче.

154А 0120 Витріщила очі, / Переплива на допомогу, / Зубами скрегоче.

ПЕРЕПЛИВАВ 1

029В 0145 Було що справді, а що снилось, / Які моря перепливав!.. / І темний гайок
зелененький,

ПЕРЕПЛИВЕ 1

218В 0011 Сірая, з тобою / Перепливе вона Лету, / І огнем-сльозою

ПЕРЕПЛИВЕМ 1

308В 0055 Та каламутною / Перепливем, перенесем / І славу святую –

ПЕРЕПОЛОХУ 1

010А 0201 Коли подивляться, що вбитий, – / З переполоху ну втікати! / -----

ПЕРЕП'ЯТІ 1

125В 0021 ----- / В Переп'яті гайдамаки / Нишком ночували.

ПЕРЕРІЗАЛИ 1

068В 0125 Княжат, панят і молодих – / Всіх перерізали. Рудою / Весілля вмилося. Не втік

ПЕРЕРОДИВСЯ 1

068В 0182 Нудьги тії не осталося, / Мов переродився... / Подивився кругом себе

ПЕРЕСИЛИТЬ 1

029В 0128 Що дав мені добру силу / Пересилить горе / І привів мене, старого,

ПЕРЕСКОЧ 1

200В 0127 Вони ж не вернуться! Як хоч, / А лихо, кажуть, перескоч, / А то задавить.
Генеральша

ПЕРЕСКОЧИЛА 1

200В 0129 А то задавить. Генеральша / Не перескочила, бо їй / Хотілось жити, молодій!

ПЕРЕСКОЧИТЬ 1

180А 0406 Кінь басує – от-от річку, / От... от... перескочить. / А він руку простягає,

ПЕРЕСЛАВ 1

205В 0053 Багато, брате, заробив! / Та переслав мені в неволю / Поета нашого... На волю

ПЕРЕСЛАЛИ 1

149В 0020 Вони з холери повмирали, / А то б хоч клаптик переслали / Того паперу . . . . .

ПЕРЕСТАЛА 1

006В 0101 Шукала мати – не найшла, / Та вже й шукати перестала, / Умерла, плачучи. Давно

ПЕРЕСТАЛИ 1

285В 0002 Росли укупочці, зросли; / Сміялись, гратись перестали. / Неначе й справді
розійшлись!..

ПЕРЕСТАНУ 1

006В 0257 Молюся! Господи, молюсь! / Хвалить тебе не перестану! / Що я ні з ким не поділю

ПЕРЕСТУПА 1

061А 2348 І, позад базару, / Через мертвих переступа, / Криється в пожежі

ПЕРЕСТУПИТЬ 1

114А 0149 На той світ хотіли / Обнявшись переступить; / Та не по-їх стало!

ПЕРЕТИКУ 3

139В 0001 ----- / У перетику ходила / По оріхи,
139В 0008 ----- / У перетику ходила / По опеньки,
139В 0015 ----- / У перетику ходила / Я по дрова

ПЕРЕХОДАХ 1

199А 0136 По шинках, по ста[й]нях, / По чернечих переходах, / По келіях п'яна!

ПЕРЕХОДИТЬ 2

061А 0155 Гуртом оддирають; / Кухоль ходить, переходить, / Так і висихає.
061А 2342 У чорній киреї / Через базар переходить? / Став; розрива купу

ПЕРЕХОЖАЄ 1

207А 0042 Той блукає за морями, / Світ перехожає, / Долі-доленьки шукає –

ПЕРЕХРЕСТИВ 1

061А 2404 А то я ховаю». / Поцілував, перехрестив, / Покрив, засипає:

ПЕРЕХРЕСТИВСЯ 2

038В 0117 Надів клобук, взяв патерицю, / Перехрестився, чотки взяв... / І за Україну молитись
161В 0328 Та розказали: так і так! / Перехрестився неборак, / Коня найкращого сідлає

ПЕРЕХРЕСТИВСЬ 2

057В 0171 І що тепер йому почати? / Подумавши, перехрестивсь / Та й знов пішов у наймити
200В 0233 Переголили про запас; / Перехрестивсь, отак убраний, / І поволік Петрусь кайдани

ПЕРЕХРЕСТИВШИСЬ 3

068В 0184 Подивився кругом себе / І, перехрестившись, / Пішов собі тихо в Київ
217В 0018 І нищечком старий читає, / Перехрестившись, отче наш. / Крізь верби сонечко сіяє
218В 0407 Єдиний твій! Апостол новий, / Перехрестившись, возгласив: / – Моліться, братія!
Моліться

ПЕРЕХРЕСТИСЬ 1

061А 0477 Літаню співає. / Перехрестись!» / «Як же воно?

ПЕРЕХРЕСТИТИ 1

274А 0255 То мій батько. І нікому / Ні перехрестити, / Ні рук скласти. О прокляті,

ПЕРЕХРЕСТИТЬ 1

234А 0237 То вона вже скочить, / І укрис, й перехрестить, / Тихо заколише;

ПЕРЕЯСЛАВ 1

247В 0002 Якби-то ти, Богдане п'яний, / Тепер на Переяслав глянув! / Та на замчище подив[ив]сь!

ПЕРЕЯСЛАВА 1

029В 0005 Блакитні здалека. / З Переяслава старого, / З Виблої могили,

ПЕРЕЯСЛОВ 1

221A 0058 А того й не знала, / Що він їхав в Переяслов / Москві присягати!..

ПЕРИНАХ 1

061A 0436 Стара Хайка лежить долі, / В перинах поганих. / Де ж Ярема? Взявши торбу,

ПЕРИНІ 1

061A 0428 Розірвана... Мабуть, душно / На перині спати / Одинокій, молоденькій;

ПЕРИЩИЛИ 2

061A 0544 Хрестять Лейбу знову. / Періщили, періщили, / Аж пір'я летіло...

061A 0544 Хрестять Лейбу знову. / Періщили, періщили, / Аж пір'я летіло...

ПЕРЛАСЯ 1

090B 0011 Та списую; щоб та печаль / Не перлася, як той москаль, / В самотню душу. Лютий злодій

ПЕРОМ 1

196B 0024 Тії незримі скрижалі, / Незримим писані пером. / -----

ПЕРСИ-ГОРИ 1

178A 0003 Аж до пояса, / Розкрилися перси-гори – / Хвилі серед моря,

ПЕРСТЕНЕК 1

234A 0351 В Марка молодого; / І перстенок у Варвари / Невістці достала,

ПЕРСТЕНЬ 2

010A 0105 В очереті, в осоці, / Срібний перстень на руці; / Молоденький, чорнобровий,

234A 0419 Та коників пару, / І четвертий уже перстень / Святої Варвари

ПЕРШ 5

027A 0060 Заплаче злодій, лютий злодій. / Було так перш – тепер дивись: / Сонце гріє, вітер віє

061A 1127 Землі козацької краса / У ляха в'яне, як перш мати, / І непокрита коса

057B 0372 От приходим до криниці, / Я перш подивився, / Чи глибока.– Власовичу,–

066B 0003 Папір тільки, чорнило трачу... / А перш! Єй-Богу, не брешу! / Згадаю що чи що набачу.

205B 0006 Купається собі в калюжі, / Мов перш купалося в гріхах. / І справді так. Мені байдуже

ПЕРШЕ 9

027A 0072 Замокк, неборака, сиротами кинув / І гори, і море, де перше витав, / Де ватагу пройдисвіта

030A 0125 Черешні та вишні; / Як і перше виходила, / Катерина вийшла.

030A 0128 Вийшла, та вже не співає, / Як перше співала, / Як москаля молодого

052A 0002 Б'ють пороги; місяць сходить, / Як і перше сходив... / Нема Січі, пропав і той,

061A 0007 І листя пожовкле вітри рознесли. / А сонечко встане, як перше вставало, / І зорі червоні, як перше плили,

061A 0008 А сонечко встане, як перше вставало, / І зорі червоні, як перше плили, / Попливуть і потім, і ти, білолиций,

274A 0081 Уже забула говорить... / А перше добре говорила. / -----

057B 0207 Москалі. А Запорожжя / Перше руйновали. / Розбрелося товариство.

303B 0024 Та й знову думать заходивсь / Про те ж таки, що й перше думав. / -----

ПЕРШИЙ 5

047A 0162 Втретє випить треба. / За перший раз, як за той рік, / Будеш ти такою;

016B 0139 Своє єдинеє дитя, / І перший крик його почути... / Ох, діти! Діти! Діти!

057В 0180 Прийшов указ лоби голить. / Се в перший раз такий указ / Прийшов з Московщини до нас.

218В 0562 І тяжко, страшно заридала, / І помолилась в перший раз / За нас розп'ятому. І спас

250В 0561 І заридав, і пролились / Ще в перший раз младенчі сльози / На лоно матерне. Небози

ПЕРШОЇ 1

234А 0385 Після пречистої в неділю, / Та після першої Трохим / Старий сидів в сорочці білій,

ПЕРШУ 1

258А 0075 Вражої наруги, / Поборов ти першу силу, / Побори ж і другу,

ПЕСНЮ 1

221А 0487 Мошенники, дармоеды! / И песню сложили / Про тако[го] ж мошенника...»

ПЕСТИЛОСЯ 1

250В 0148 І не пручалось, не кричало, / На лоні пестилося, гралось. / Миль зо дві любо з козеням

ПЕСТУВАННЯ 1

161В 0054 Іншого якогось, / Гріховного пестування / Старе тіло просить!..

ПЕСТУЄ 1

161В 0051 Ну, звичайне, як дитина / Пестує старого. / А старому не до того,

ПЕТЕЛЬКА 1

061А 1947 Нйти його та повісить. / Петелька свиняча! / Гайда, діти! Погасас

ПЕТЛИЦЯХ 1

180А 0351 О отечестві, здається, / Та нових петлицях, / Та о муштрах ще новіших!..

ПЕТРА 9

199А 0127 І всіх апостолів святих, / Петра і Павла особливе, / Ми розрешаємо гріхи

207А 0467 Старий батько, хоч літечко, / Хоч Петра діждати, / Хоч зеленої неділі...

033В 0014 Не строміли б списи в стрісі / У Петра у свата. / Не втікали б із Хортиці

033В 0091 Пречистії сльози! / Побив Петра, побив ката / На наглій дорозі.

091В 0032 То оддасте, Не жаль на його, / На п'яного Петра кривого. / А жаль великий на людей,

156В 0084 За гетьмана, панахиду / За Петра служити. / І досі ще що рік божий,

200В 0094 ----- / Петра на волю одпустили, / Зимом в Київ одвезли,

218В 0201 Стремглав повісили святого / Того апостола Петра. / А неофітів в Сіракузи

268В 0008 Карає тяжко? За Богдана, / Та за скаженого Петра, / Та за панів отих поганих

ПЕТРЕ 2

156В 0039 Понесли клейноди... / Годі тобі, Петре, пити / Із Тясмина воду.

156В 0043 Попенкові в ноги. / Иди, Петре, в Межигор'я / Молитися Богу.

ПЕТРІВКУ 1

050В 0265 Й веселенький стане. / А в петрівку і спасівку / Не спочине в школі,

ПЕТРО 5

114А 0114 «Чого ж плачеш, моє серце?» – / Петро запитає, / Вона гляне, усміхнеться:

114А 0376 Без матері, плаче. / Петро стоїть коло неї, / Нічого не бачить –

161В 0128 ----- / Тату! Тату! Петро! Петро! Із Києва прийшов! / -----

161В 0128 ----- / Тату! Тату! Петро! Петро! Із Києва прийшов! / -----

218В 0149 Та й поклонялися Пріапу. / Аж гульк!.. Іде святий Петро / Та, йдучи в Рим благовістити,

ПЕТРОВІ 3

- 221A 0010 Тойді б у рай нас повпускали, / Бо так сказав Петрові Бог: / „Тойді у рай їх повпускаєш,
033B 0062 Отак її воеводи, / Петрові собаки, / Рвали, гризли... І здалека
200B 0104 Розкажем іноді колись / Про те, що снилося Петрові. / А генеральші чорнобровій

ПЕТРОВУ 1

- 114A 0135 Козацька чуприна... / Що на мову на Петрову / В глухій домовині

ПЕТРОМ 4

- 114A 0164 Думала – ні люди, ані домовина / З Петром не розрізнять... Уміла любить. / Думала,
що тільки кобзарі співають,
074B 0002 У Бога за дверми лежала сокира. / (А Бог тойді з Петром ходив / По світу та дива
творив.)
200B 0099 Вернувся з Києва Петрусь / Уже Петром і паничем, / І кучері аж по плече,
218B 0163 Всі, всі упали до землі / Перед Петром. І повели / До себе в терми на вечерю

ПЕТРОПОЛІСЬКИМ 1

- 307B 0002 Кума моя і я / В Петрополіській лабіринті / Блукали ми – і тьма, і тьма...

ПЕТРУСЕМ 5

- 114A 0105 Усатого, товстого, / А з Петрусем / В гаю, в лузі
114A 0189 Так от, бачите, Мар'яна / З убогим Петрусем / Щовечора розмовляла,
161B 0248 Та не вдарить... А я таки / У Київ з Петрусем / Помандрую, хоч що хочеш!
200B 0017 Мале байстря, свиней пасло, / Петрусем звалось; на придане / Воно за панною пішло
200B 0174 Хто стерегтиме твій покой, / Украдений твоїм Петрусем? / Хіба архістратиг? Та й
той

ПЕТРУСЮ 4

- 200B 0056 Що я робитиму на світі? / Се ти, Петрусю?» – «Ажеж я». / «Ходім до мене, будем
жити,
200B 0068 «Ходімо, серце, погулять! / Ходім, Петрусю, в сад, в палати». / «А хто ж тут буде
доглядать
200B 0135 ----- / «Петрусю! Друже мій єдиний! / Моє ти серце! мій ти сину!
200B 0154 Молитва, може, прожене / Диявола... О! мій Петрусю! / Молитва не спасе мене,

ПЕТРУСЯ 9

- 114A 0022 З ким ти усміхалась, плакала, журилась, / Кому ти любила Петруся співать. / І ти не
згадаєш. Оксано! Оксано!
114A 0029 І сестру Мар'яну рястом уквітчай, / Часом на Петруся усміхнись, щаслива, / І хоч
так, як жарти, колишне згадай.
114A 0197 Замість Гриця, задумавшись, / Петруся співає. / Часом сонна розмовляє,
114A 0394 Не в бур'яні – серед церкви / Обнімеш Петруся, / Обнімемось, поцілую,
161B 0267 Настусю! Чом же ти не плачеш? / Ажеж Петруся вже немає. / -----
161B 0299 У намисто уберуся, / Доганятиму Петруся. / -----
200B 0061 Очей не зводячи, дивилась / На Петруся. Одним-одна / І виростала, й діувала,
200B 0120 Вона, небога, полюбила / Свого Петруся. Тяжко їй! / Душі негрішній, молодій!
200B 0227 А ви не знаєте нічого!»-- / Взяти Петруся молодого / Та в город в путах одвезли.

ПЕТРУСЯ-СЕРДЕНЬКО 1

- 200B 0199 Та й буду жить собі та жить, / Петруся-серденько любить»,– / Подумала чи то
сказала.

ПЕТРУСЬ 8

- 114A 0354 У темному гаю / Проплакала; прийшов Петрусь, / Вона розказала
161B 0193 Як вони одно на друге. / І Петрусь питає: / -----

- 200В 0088 Минають дні собі поволі, / Петрусь до школи та із школи / З книжками ходить та росте.
 200В 0098 І там чимало поповчили. / Вернувся з Києва Петрусь / Уже Петром і паничем,
 200В 0141 І батька й матір проклинала, / І все на світі. А Петрусь, / Її єдина дитина,
 200В 0146 Мугикав стиха. Більш нічого / Петрусь не бачив. А небога / Сама не знає, що робить.
 200В 0224 І до громади промовляє / Петрусь. І каже: «Я зробив, / Я генерала отруїв,
 200В 0234 Перехрестивсь, отак убраний, / І поволік Петрусь кайдани / Аж у Сибір...

ПЕТРУХОЮ 1

- 221А 0276 С мучителем покутила, / С Петрухою попила / Да немцам запродала.

ПЕТРУШКУ 2

- 061А 1933 Ой сип сирівець / Та криши петрушку: / .....
 207А 0116 Уродив постернак, / А петрушку / Криши в юшку,

ПЕЧАЛІ 2

- 196В 0022 Мої літа, моє добро, / Мою нудьгу, мої печалі, / Тії незриміі скрижалі,
 217В 0016 Промовить нишком: – Де ж те лихо? / Печалі тії, вороги? / -----

ПЕЧАЛЬ 12

- 114А 0325 Ні на що дивиться: ті очі дівочі... / Що колись... колись-то... Думи та печаль, / А більше нічого не мав я й не маю,
 006В 0130 Тобі покинутої хати... / Благаю Бога, щоб печаль / Тебе довіку не збудила,
 083В 0068 Ти насміялась... Стало жаль / Тобі його... Нудьга, печаль / І сором душу оступила,
 090В 0010 В душі своїй перебираю / Та списую; щоб та печаль / Не перлася, як той москаль,
 095В 0117 Про непогоду людям криче, / Так я про сльози, та печаль, / Та про байстрят отих ледачих,
 095В 0126 Щоб милость душу осінила, / Щоб спала тихая печаль / На очі їх, щоб стало жаль
 161В 0268 ----- / Дивітеся, яка печаль! / То й плачте, коли жаль...
 180В 0006 Буває, іноді дивлюся, / Дивуюсь дивом, і печаль / Охватить душу; стане жаль
 188В 0004 Моєї долі молоді; / А іноді така печаль / Оступить душу, аж заплачу.
 200В 0035 «Не завдавай же серцю жалю! / Купи, голубко! Не печаль / Мого ти серця! А весною
 250В 0249 І досі мерли би. О муко! / О тяжкая душі печаль! / Не вас мені, сердешних, жаль,
 297В 0009 Що ти щенила. Муко! Муко! / О скорбь моя, моя печаль! / Чи ти минеш коли? Чи псами

ПЕЧЕ 3

- 030А 0161 Як квітка на полі: / Пече сонце, гойда вітер, / Рве всякий по волі.
 150А 0132 Ніхто на світі не втече! / Огонь запеклих не пече. / Руйнують мури, срібло-злото
 154А 0132 Ніхто на світі не втече; / Огонь запеклих не пече. / Руйнують мури, срібло, золото

ПЕЧИ 1

- 103В 0024 Усі до одного сичі, – / Оце тобі вари й печі!» / Щоб не нести додому

ПЕЧІ 4

- 061А 0777 Пекельні діти. / У печі пала / Огонь і світить на всю хату,
 014В 0039 В село до дівчини вночі – / Аж тільки мати на печі, / Та й та, сердешна, умирає,
 083В 0121 Жито розсипали / Вночі на печі...» / -----
 104В 0127 Прийшов додому уночі. / Стогнала мати на печі, / А жінка у коморі спала

ПЕЧІНКИ 1

- 180А 0018 У тебе час та й запусить / Пазурі в печінки, – / І не благай: не вимолять

ПЕЧІНОК 1

- 187В 0037 Свиняча кров, як та смола, / З печінок ваших поросячих. / А потім...

ПЕЧУТЬ 1

234A 0310 З нової комори. / Скрізь порання: печуть, варять, / Вимітають, миють...

ПЕЩЕРАХ 1

234A 0347 Й Маркові купила / Святу шапочку в печерах / У Йвана святого,

П'Є 8

061A 2335 Чом він не гуляє? / Чому не п'є з козаками? / Чому не співає?

016B 0072 А завтра знову ожива, / І знову п'є, і знов гуляє, / І так за днями день минає,

016B 0260 Скирти вже княжі погнили. / А він байдуже – п'є, гуляє / Та жид з грішми виглядає.

016B 0308 На могорич закликає, / Та п'є, та гуляє / Аж у гаї... Бо в покоях

083B 0135 Проклятого не нагодує. / А він собі гуляє, п'є, / Та хлопцям жалю завдає

091B 0018 У свиті ходить меж панами, / І п'є горілку з мужиками, / І вольнодумствує в шинку.

249B 0016 Неначе старцеві дає. / І п'яний Ірод знову п'є! / Як ось, не в самім Назареті,

292B 0077 В новій палаті цар не спить, / Не їсть, не п'є, не гомонить. / А мовчки долі, всемогучий,

П'ЄМО 1

006B 0010 Ніколи, братія, ніколи / З Дніпра укупі не п'ємо! / Розійдемося, рознесемо

П'ЄТАЯ 1

250B 0015 До самого, самого краю. / Достойно п'єтая! благаю! / Царице неба і землі!

П'ЄТЬСЯ 5

061A 2306 «Гуляйте, сини! / Пийте, поки п'ється, бийте, поки б'ється! – / Залізник гукає.– Ану, навісний,

207A 0207 Із хати Ярина. / Не їється, не п'ється, і серце не б'ється, / І очі не бачать, не чуть голови!

125B 0001 ----- / «Ой не п'ється горілочка, / Не п'ються й меди.

125B 0005 Прокляті жиди. / Ой не п'ється теє пиво, / А я буду пить.

127B 0002 Ой не п'ються пива-меди, / Не п'ється вода, / Прилучилась з чумаченьком

П'Є-УП'ЄТЬСЯ 1

272A 0016 Надо мною, молодю, / Нехай п'є-уп'ється / Не моїми кров-сльозами –

ПИВА 3

061A 1076 «Ой гоп, того дива! / Наварили ляхи пива, / А ми будем шинкувать,

250A 0198 Її розпинають. / Заміс[т]ь пива праведную / Кров із ребер точать.

068B 0089 Накупили / І краму, й пива наварили, / Не довелося тільки пить.

ПИВА-МЕДИ 1

127B 0001 ----- / Ой не п'ються пива-меди, / Не п'ється вода,

ПИВО 4

068B 0092 Старої пані бахур сивий / Окрав той крам. Розлив те пиво, / Пустив покриткою... Дарма,

125B 0005 Прокляті жиди. / Ой не п'ється теє пиво, / А я буду пить.

270B 0002 Дівча любе, чорнобриве / Несло з льоху пиво. / А я глянув, подивився –

270B 0005 Та аж похилився... / Кому воно пиво носить? / Чому босе ходить?..

ПИЙТЕ 4

061A 1726 І падають з ними. / «Пийте, діти! пийте, лийте! / З панами такими,

061A 1726 І падають з ними. / «Пийте, діти! пийте, лийте! / З панами такими,

061A 1734 За душі прокляті / Ще раз вип'ю! Пийте, діти! / Вип'єм, Гонто, брате!

061A 2306 «Гуляйте, сини! / Пийте, поки п'ється, бийте, поки б'ється! – / Залізник гукає.– Ану, навісний,

ПИКАТІ 1

180A 0332 Мов кабани годовані, / Пикаті, пузаті!.. / Аж потіють, та товпляться,

ПИКУ 3

180A 0339 Хоч півдулі, аби тільки / Під самую пику. / І всі уряд поставали,
180A 0356 Дивлюсь, цар підходить / До найстаршого... та в пику / Його як затопить!..
221A 0478 Мов несамовитий. / Яременка в пику пише, / По-московській лає

ПИЛА 6

114A 0282 ----- / «Ой гоп, не пила, / На весіллі була,
123A 0042 З жонатими, з парубками / Пила та гуляла, / Поки лихо не спіткало,
234A 0435 Й полудновать посадила. / Не пила й не їла / Стара Ганна.
274A 0416 І співала, й танцювала, / Не пила й не їла... / Неначе смерть, з циганами
200B 0187 ----- / Не їла три дні й не пила, / Вернувшись з прощі. І три ночі
250B 0188 Їм на вечерю подала. / Сама ж не їла й не пила. / В куточку мовчки прихилилась

ПИЛИ 2

199A 0297 І цілу ніч бенкетовали / Ченці, барони... всі пили / І, п'яні, Гуса проклинали,
174B 0010 – Вечеряли у світлиці, / Мед-вино пили; / І в кімнаті на кроваті

ПИЛИНА 1

171A 0004 І святая твоя слава, / Як пилина, лине / За вітрами холодними,

ПИЛИНОЧКИ 1

016B 0180 Рано спати клала / І пилиночки на неї / Впасти не давала.

ПИЛИНУ 1

057A 0006 Чом вас вітер не розвіяв / В степу, як пилину? / Чом вас лихо не приспало,

ПИЛИПІВКУ 2

221A 0048 Та лихо зостріло! / Вранці-рано, в пилипівку, / Якраз у неділю,
050B 0241 З школярами носить. / А в пилипівку, сірома, / Христа ради просить!

ПИЛИСЯ 1

057B 0140 Ні меди, ні оковита / Не пилися, сину. / Отаке-то сподіялось.

ПИЛЬНО 2

234A 0541 Знов очі відкрила, / Пильно, пильно подивилась – / Сльози покотились.
234A 0541 Знов очі відкрила, / Пильно, пильно подивилась – / Сльози покотились.

ПИР 2

218B 0172 Співають гімн. Приготован / Веселий пир. І полягли / На ложах гості. Регот! Гомін!
281B 0025 Крові-вина!.. Допировали / Хоробрі русичі той пир, / Сватів упоїли,

ПИСАЛА 2

061A 0909 А Гонта нащо? А Залізник? До Гонти сама... сама / писала: «Коли, каже...» / -----
173A 0152 Копу назбирала. / Та до сина лист писала, / У військо послала –

ПИСАНІ 2

095B 0019 З братами дісте... Закони / Катами писані за вас, / То вам байдуже, в добрий час
196B 0024 Тії незриміі скрижалі, / Незримим писані пером. / -----

ПИСАНІЄ 2

038В 0099 І плоть старечу усмирай. / Святе писаніє читай, / Читай, читай та слухай дзвона,
038В 0109 І старець тяжко зарідав. / Читать писаніє покинув. / Ходив по келії. Ходив,

ПИСАНІЯ 1

185В 0006 А то не діждешся його, / Того писанія святого, / Святої правди ні од кого.

ПИСАНКА 1

016В 0035 Село на нашій Україні – / Неначе писанка, село. / Зеленим гаєм поросло.

ПИСАРІ 1

068В 0100 Усе покинув. Чорт нарадив. / Пішов я в писарі в громаду. / То с'як, то так минає год.

ПИСАТИ 2

180А 0507 От і братія сипнула / У сенат писати, / Та підписувать, та драти
050В 0213 Ніж в чужій в палатах. Чи чув ти? – Ба ні. / Ей, дядечку, швидче будемо писати, / Бо
хочеться спати і вам і мені.

ПИСАТЬ 2

050В 0168 ----- / Отже, як будем так писать, / То ми й до вечора не кончим.
215В 0020 Бо ви мене з святого неба / Взяли меж себе – і писать / Погані вірші научили.

ПИСЬМА 4

050В 0227 До дяка у школу. / Бо таки й письма, спасибі, / Москалі навчили,
082В 0015 Прийшли в Дар'ю, на якор стали. / З Ватаги письма принесли / І всі тихенько
зчитали.
082В 0023 І дом, і мати, і сестра! / А письма нема... / .....
250В 0590 Сама б учила, так не знала ж / Вона письма того. Взяла / Та в школу хлопця одвела,

ПИСЬМЕННЕ 1

061А 0220 Йдете в люди, а там тепер / Все письменне стало. / Вибачайте, що не вивчив,

ПИСЬМЕННИЙ 2

173А 0104 Зросту того сина. / І письменний і вродливий – / Квіточка дитина!
050В 0235 Бог їх зна, для чого! / Максим таки як письменний, / Було, помагає

ПИСЬМЕННИХ 1

050В 0151 Творяться нишком на сім світі! / А вас, письменних, треба б бити, / Щоб не кричали:
«Ах! аллах!»

ПИСЬМЕННІ 5

061А 0055 Такі, бачте, люди: / Все письменні, дрюковані, / Сонце навіть гудять:
061А 0063 Не так сонце сходить, / Як письменні начитали... / Розумні та й годі!
061А 2474 А я за ним. Не знав старий, / Що письменні люде / Тії речі прочитають.
246А 0069 Не поведе тебе в кайданах. / А в нас!.. На те письменні ми, / Читаєм божії глаголи!..
050В 0167 Бо ви для себе живете, / Заплющивши письменні очі. / -----

ПИСЬМО 4

038В 0084 Літа молодії. / Бере письмо святе в руки, / Голосно читає...
068В 0054 І я учуся. Слізьми! Кров'ю! / Письмо те полилося... Нас! / Дешевших панської собаки,
082В 0020 Я думав, де б того добра, / Письмо чи матір, взять на світі. / – А в тебе єсть? – Жена
і діти,
121В 0015 Нехай не гуляє, / А святе письмо читає, / Людей поучає,

ПИСЬМУ 2

068В 0052 Отож і вчити почали / Письму панят. На безголов'я / І я учуся. Слізьми! Кров'ю!

068В 0056 Дешевших панської собаки, / Письму учить?! / Молитись Богу

ПИТА 3

030А 0482 Полетіла, зустрілася, / Пита: «Чи немає / Мого Йвана чорнявого?»
030А 0743 Та не хоче взяти. / Пита пані, як зветься? / «Івась».– «Какой милый!»
173А 0213 Сидить вона, не йде в село, / Не пита й не плаче. / Одурила!.. І цеглину

ПИТАВ 1

083В 0218 А люде в Польщі зустрічали / Якогось панича; питав, / Чи жива, каже, титарівна?

ПИТАЄ 11

019А 0023 День і ніч воркує; / Ніхто його не питає, / Не знає, не чує.
047А 0089 Сохне вона, як квіточка; / Мати не питає: / «Чого в'янеш, моя доню?»
061А 1830 «Хто ти такий?» / Галайда питає. / «Я посланець пана Гонти.
123А 0004 Прокинеться – тихесенько / В осоки питає: / «Хто се, хто се по сім боці
198А 0012 Чого болить і де болить, / Ніхто не питає. / Удвох, кажуть, і плакати
207А 0214 Братику Степане, що в тебе болить?» – / Ярина питає. Старому байдуже, / Нібито й
не чує. «Чи жать, чи не жать,
120В 0025 – А де ваша, діти, мати? – / Сердешний питає. / – Тату! тату! наша мати
161В 0193 Як вони одно на друге. / І Петрусь питає: / -----
200В 0217 Громада глухо присягає. / Заприсягла. Питає суд: / «Тепер скажіте, християни,
218В 0044 І в тебе, Боже, і в святих / Та праведних твоїх питає, / Що він зробив їм, той святий,
292В 0083 І у кедрових стін нових / Про батькове ося питає. / То возьме скіпетр і заграє,

ПИТАЄМ 1

041В 0001 ----- / Один у другого питаєм, / Нащо нас мати привела?

ПИТАЄТЬСЯ 4

030А 0407 Закрила дитину, / Питається: «Люде добрі, / Де шлях в Московщину?»
061А 1575 Й Вільшану минають. / Питається у хлопчика: / «Що, титаря вбили?»
234А 0471 Що день, що година, / Ледве чути, питається: / «Доню Катерино!
243В 0003 Долиною козак іде / Та у журби питається; / Де та доля пишається?

ПИТАЙ 3

027А 0008 А де ж дівся соловейко? / Не питай, не знає. / Згадай лихо, та й байдуже...
027А 0068 А де ж дівся соловейко? / Не питай, не знає. / Недавно, недавно у нас в Україні
047А 0169 А за третій, моя доню! / Не питай, що буде... / Та ще, чуєш, не хрестися –

ПИТАЙТЕ 4

030А 0430 Щоб не довелось, як Катря шукає... / Тоді не питайте, за що люде лають, / За що не
пускають в хату ночувать.
030А 0432 За що не пускають в хату ночувать. / Не питайте, чорнобриві, / Бо люде не знають;
047А 0038 Не знайте, дівчата! / Не питайте свою долю!.. / Само серце знає,
250А 0027 У чужому краю / Не шукайте, не питайте / Того, що немає

ПИТАЛА 5

030А 0422 Довго, довго, сердешная, / Все йшла та питала; / Було й таке, що під тиним
114А 0364 Чом у мене коней вороних нема? / Не питала б мати, де ходиш гуляти, / З ким коли
стояла. Питала б сама,
114А 0365 Не питала б мати, де ходиш гуляти, / З ким коли стояла. Питала б сама, / Сама
свого серця; дала б йому волю
173А 0018 «Е... е... лю-лі, / Питала зозулі, / Зозуля кувала,
274А 0235 Острижена. Та й байдуже. / У селах питала / Шлях у Київ. І що з мене

ПИТАЛАСЯ 1

234А 0403 «А Марко в дорозі?» – / Ганна діда питалася. / «В дорозі ще й досі».

ПИТАЛИ 5

- 057A 0012 Не винесли в море, не розмили в полі? / Не питали б люди, що в мене болить, / Не питали б, за що проклинаю долю,
057A 0013 Не питали б люди, що в мене болить, / Не питали б, за що проклинаю долю, / Чого нуду світом? «Нічого робить»,–
114A 0180 Дивились дівчата, / Не питали, чого плаче. / Та й нащо питати?
192A 0055 Сповідали, причащали / Й ворожки питали – / Не помогло... з незціленим
234A 0360 Наповали й годували, / Про Київ питали, / І в кімнаті Катерина

ПИТАТИ 5

- 019A 0026 Чужі люде не питають – / Та й нащо питати? / Нехай плаче сиротина,
024A 0056 Зібрав Тарас товариство / Поради питати. / «Отамани товариші,
114A 0181 Не питали, чого плаче. / Та й нащо питати? / Минулося. Помагало
173A 0207 І день, і ніч дивилася / Та й стала питати: / «Чи не чув хто, чи не бачив
161B 0397 Од шинкарки йдучи? / Байдуже кому питати. / Забрали й онучі

ПИТАТЬ 3

- 010A 0062 Щаслива голубка: високо літає, / Полине до Бога – милого питать. / Кого ж сиротина, кого запитає,
221A 0225 ----- / А дзуськи вам питать мене! / Ви ще й не родились,
133B 0007 І будуть вітати, / І питать тебе про тебе, / Щоб потім сміятись,

ПИТАЮ 1

- 189B 0039 Мої старії...– Чи жива / Ота Оксаночка? – питаю / У брата тихо я.– Яка?

ПИТАЮТЬ 2

- 019A 0025 Не знає, не чує. / Чужі люде не питають – / Та й нащо питати?
052A 0006 Нема Січі; очерети / У Дніпра питають: / «Де-то наші діти ділись,

ПИТАЮТЬСЯ 1

- 052A 0015 Стоять та сумують; / Питаються у буйного: / «Де наші панують?

ПИТИ 15

- 030A 0530 Не розкажуть, сміючися... / З псами їсти й пити... / Бідна моя головонько!
061A 0984 Поміркує, загадає, / Чи бити, чи пити, / Чи танцювать, то й ушкварять,
150A 0159 «Брати, будем жити, / Будем жити, вино пити, / Яничара бити,
154A 0159 «Брати, будем жити, / Будем жити, вино пити, / Яничара бити,
194A 0005 Чого ти бажаєш, що в тебе болить? / Чи пити, чи їсти, чи спатоньки хочеш? / Засни, моє серце, навіки засни,
274A 0420 Потім разом схаменулась, / Стала їсти й пити, / І ховатись за шатрами,
038B 0077 Іде чернець Дзвонкову / У яр воду пити / Та згадує, як то тяжко
057B 0328 – Нехай,– каже.– Колись люде / Будуть воду пити / Та за мою грішну душу
057B 0348 Щоб заходили з криниці / Люде воду пити / Та за того, що викопав,
095B 0241 А пан лежить собі, читає / І просить пити... А ти знаєш, / Що я зарізала його?..
104B 0042 Оцей козак; погнало горе / До моря пити; хоч говорять: / Аби файда в руках була,
146B 0016 У аксамиті ходити, / Меди-вина пити.– / Пішов козак нерозумний
156B 0039 Понесли клейноди... / Годі тобі, Петре, пити / Із Тясмина воду.
250B 0682 Утомлені стопи святіє, / І пити дасть, і отрясе, / Одує прах з його хітона,
272B 0017 Всю ніч майнували. / – Чи ти ж, коню, будеш пити / З нашої криниці?

ПИТЬ 7

- 061A 2291 Де ви поховались? Крові мені, крові! / Шляхетської крові, бо хочеться пить, / Хочеться дивитись, як вона чорніє,
173A 0149 Не дай, Боже, в багатого / І пити попросити. / По копійці заробляла,
207A 0211 Дивиться Ярина та нишком сміється. / «Що се йому стало? Ні їсти, ні пити – / Нічого не хоче! Чи не занедужав?

- 016В 0314 Жіночий регот. Завиває, / Реве хазяїн: – Будем пить, / Аж поки наша доня спить.
 068В 0090 І краму, й пива наварили, / Не довелося тільки пить. / Старої пані бахур сивий
 125В 0006 Ой не п'ється теє пиво, / А я буду пить. / Не дам же я вражим ляхам
 268В 0040 Їх кроткий, п'яний господар, / Не дасть їм пить, не дасть їм їсти, / Не дасть коня вам
 охляп сісти

ПИХИ 1

- 057В 0092 За три копи звінчав у будень, / Без пихи, так, як довелося. / Отут-то, голубе мій
 сизий,

ПИЧИНА 1

- 074В 0041 Червоніє по пустині / Червона глина та пичина, / Бур'ян колючий та будяк,

ПИШАЄТЬСЯ 3

- 243В 0004 Та у журби питається; / Де та доля пишається? / -----
 302В 0003 Яром на долину. / Пишається над водою / Червона калина.
 302В 0005 Червона калина. / Пишається калинонька, / Явор молодіє,

ПИШАЙСЬ 1

- 016В 0090 Так ні, за князя. От і князь! / От і пишайсь тепер, княгине! / Загинеш, серденько,
 загинеш,

ПИШАЛАСЯ 4

- 037В 0008 Неначе лілії, дівчата. / Пишалася синами мати, / Синами вольними... росли,
 233В 0015 В далекій неволі, / Ти сіяла, пишалася, / Як квіточка в полі!
 268В 0003 Не стане знаку на землі, / А ти пишалася колись / В добрі і розкоші! Вкраїно!
 305В 0016 А ти, кумасю, спала, спала, / Пишалася, та діувала, / Та ждала, ждала жениха,

ПИШАЛАСЬ 3

- 274А 0210 По садочку пошожала, / Квітчалась, пишалась. / А він мене і набачив,
 016В 0134 Вона вже матір'ю ходила, / Уже пишалась і любила / Своє дитя. І дав дожить
 234В 0018 За тобою чимчикую. / Ти хоча й пишалась / І з п'яними кесарями

ПИШАЛИСЬ 4

- 207А 0070 Ще на Україні веселі / І вольнії пишались села / Тойді, як праведно жили
 037В 0005 Братались з вольними ляхами, / Пишались вольними степами, / В садах кохались,
 цвіли,
 250В 0644 І вкупі вчилися, ростучи / Святіє діточки. Пишались / Святіє тії матері
 306В 0004 Гайок, садочок розвели / Кругом хатини. І пишались, / Неначе князі. Діти грались,

ПИШЕ 1

- 221А 0478 Мов несамовитий. / Яременка в пику пише, / По-московській лає

ПИШИ 7

- 061А 1420 Нехай буде Голий, / Так і пиши!» / «Ні, погано!»
 061А 1425 «Стривай лишень, / Пиши Галайдою». / Записали.
 050В 0007 ----- / Пиши отак: було / Село.
 050В 0010 Та щоб не лізти на чужину, / Пиши: у нас на Україні. / А в тім селі вдова жила,
 050В 0137 ----- / Тепер отак пиши, небоже. / Максим подумав, пожурився;
 050В 0197 Минали літа тихо, тихо, – / Отак пиши, – і за гріхи / Карались Господом ляхи,
 050В 0243 Христа ради просить! / Нічого, знай, своє пиши / Та перед людьми не бреші.

ПИШІТЬ 2

- 057В 0021 Або бувальщина, сказать. / Отак пишіть. Була криниця, / Ні, не криниця, а село.
 057В 0023 Ні, не криниця, а село. / Пишіть, давно колись було / Межи садами, при долині,

ПИШНИМИ 1

061A 0130 І я плачу. А тим часом / Пишними рядами / Виступають отамани,

ПИШНІЙ 1

274A 0129 Один старий одпочине / В пишній домовині. / Другий старий і так собі

ПИШНО 1

092B 0043 І досі меж ними / Тихо, пишно похожаєш? / І тими очима,

ПИШНО-ЧЕПУРНОЇ 1

076B 0006 Возвисили б свій божий глас / До оди пишно-чепурної, / Та й заходилися б обоє

ПИШУ 6

066B 0001 ----- / То так і я тепер пишу, / Папір тільки, чорнило трачу...

068B 0102 То с'як, то так минає год. / Пишу собі, з людьми братаюсь / Та добрих хлопців добираю.

090B 0006 Що діяти? Уже й гуляю / По цім Аралу; і пишу. / Віршую нищечком, грішу.

095B 0006 Що на панів, бачиш, сердитий, / То все такеє і пишу / Про їх собачії звичаї...

185B 0024 Хоч слово мудре; щоб я знав, / Для кого я пишу? для чого? / За що я Україну люблю?

185B 0029 А ще не знаю, що роблю. / Пишу собі, щоб не міняти / Часа святого так на так,

ПИШУЧИ 1

276B 0004 Тихенький, кроткий государ, / Втопившись, пишучи закони, / Пішов любенько погулять

ПИЩАТЬ 1

016B 0074 І так за днями день минає, / Мужичькі душі аж пишцять. / Судовики благають Бога...

ПІВБОГА 1

303B 0010 А то... нема тепер нічого... / Ні Бога навіть, ні півбога. / Псарі з псарями царять,

ПІВБУБЛИЧКА 1

234A 0429 «А ось ще осталося / Півбубличка!» / Й по шматочку

ПІВДИНАРІЯ 1

249B 0012 Щоб той йому на те, на се... / Хоч півдинарія позичив; / А той кишенею трясе,

ПІВДУЛІ 1

180A 0338 Благоволять; хоч маленьку, / Хоч півдулі, аби тільки / Під самую пику.

ПІВЕНЬ 2

061A 1289 У Черкаси. А там третій / Півень заспіває... / А там... а там... Йде Ярема,

061A 1321 А тим часом із байрака / Півень – кукуріку! / «А, Черкаси!... Боже милий!

ПІВКОПИ 1

250B 0588 Чи то позичила вдова / Півкопи тую на буквар. / Сама б учила, так не знала ж

ПІВНІ 5

010A 0009 То виринав, то потопає. / Ще треті півні не співали, / Ніхто нігде не гомонів,

010A 0111 Поки відьми ще літають, / Поки півні не співають, / Посвіти нам... Он щось ходить!

010A 0140 На її уроду... / Треті півні: кукуріку! – / Шелеснули в воду.

047A 0150 Піди до криниці. / Поки півні не співали, / Умийся водою,

006B 0071 Руна гасм гула, / Треті півні співали. / Провалився козак,

ПІВНОЧІ 7

- 047A 0031 Пізно за водою, / Не стояла б до півночі / З милим під вербою.
 114A 0153 І мати не знала, / Де Мар'яна до півночі / І з ким розмовляє?
 173A 0015 В барвінку купала, / До півночі колихала, / До світа співала:
 207A 0678 Удвох розмовляли / До півночі, а Ярина / Господарювала
 016В 0334 На руку схилилась, / До півночі невесела / На зорі дивилась
 135В 0010 Та ще мене гайворони / Укрили з півночі... / Ключуть очі козацькії,
 175В 0111 Танці та музики – / Аж до півночі. Придане / Постіль пішли слати

ПІВНЯ 1

- 061A 1280 Мов вимерли люде. / Ані півня, ні собаки: / Тільки із-за гаю

ПІВПАРОБКА 1

- 061A 1608 З шляху повернули. / Наганяють півпаробка. / Хлопець у свитині

ПІВРОКУ 1

- 030A 0078 Виглядає Катерина... / Минуло півроку; / Занудило коло серця

ПІВУПРУГА 1

- 061A 1859 Гонту забавляйте, / З півупруга, а там нехай. / Ідїть же гуляйте...

ПІВЧВАРТА 1

- 173A 0026 Ой виростеш, сину, / За півчварта року, / Як княжа дитина,

ПІД 91

- 010A 0013 ----- / В таку добу під горою, / Біля того гаю,
 010A 0113 Посвіти нам... Он щось ходить! / Он під дубом щось там робить. / Ух! Ух!
 010A 0156 Шепчуть густі лози. / А дівчина спить під дубом / При битій дорозі.
 010A 0164 Козак виїзжає; / Під ним коник вороненький / Насилу ступає.
 010A 0194 Як бивсь татарин уночі. / Ідуть – під дубом зелененьким / Кінь замордований стоїть,
 030A 0067 Прийде до криниці, / Стане собі під калину, / Заспіває Гриця.
 030A 0238 Богу помолилась, / Взяла землі під вишнею, / На хрест почепила,
 030A 0257 Заховаюсь, дитя моє, / Сама під водою, / А ти гріх мій спокутуєш
 030A 0341 Чи в лісі, чи в хаті? / Чи на полі під копою / Сина забавляє,
 030A 0423 Все йшла та питала; / Було й таке, що під тином / З сином ночувала...
 030A 0426 Бач, на що здалися карі оченята: / Щоб під чужим тином сльози вилити! /
 Отож-то дивіться та кайтесь, дівчата,
 030A 0508 Червоніє, як квіточка / Вранці під росою. / Усміхнулась Катерина,
 030A 0515 Бачить – ліс чорніє; / А під лісом, край дороги, / Либонь, курінь мріє.
 030A 0521 Будем ночувати. / Під хатою заночуєм, / Сину мій Іване!
 030A 0540 На кого собаки на улиці лають? / Хто голий, голодний під тином сидить? / Хто
 лобуря водить? Чорняві байстрята...
 030A 0548 У яру гребля, верби в ряд, / Ставок під кригою в неволі / І ополонка – воду брать...
 045A 0020 Пожуриться, посумує, / Сидячи під тином. / -----
 047A 0032 Не стояла б до півночі / З милим під вербою. / Якби знала!..
 047A 0077 Не співає чорнобрива, / Стоя під вербою, / Не співає – сиротою
 052A 0099 Як те море грає, / Як дівчина під вербою / Гриця заспіває.
 061A 0068 Поглузують, покепкують / Та й кинуть під лаву. / «Нехай, – скажуть, – спочивають,
 061A 0244 Сліпий старець, сумуючи, / Співає під тином. / Любить її, думу правди,
 061A 0580 Ляхи у Вільшану. / Один тільки під лавою / Конфедерат п'яний
 061A 0740 Як козак чорнявий / Під вербою, над водою, / Обнявшись, сумує;
 061A 1759 Я куплю, я зроблю / Яточку під тином; / Торгувать, шинкувать
 114A 0328 А з грішми такими тяжко в світі жить. / Під тином ночую, з вітром розмовляю, /
 Соромляться люди у хату пустить
 123A 0095 Як калина при долині / Вранці під росою, / Так Ганнуся червоніла,

- 150A 0010 Ой заграй, заграй, синесеньке море, / Та під тими байдаками, / Що пливуть козаки,
тільки мріють шапки,
154A 0010 Ой заграй, заграй, синесеньке море, / Та під тими байдаками, / Що пливуть козаки,
тільки мріють шапки
169A 0028 У колісці б задушила, / Під серцем приспала. / Степи мої запродані
173A 0137 А у вдови один син, / Та й той якраз під аршин. / -----
173A 0242 Спать їм не давала / Та кропиву під їх тином / І бур'ян топтала.
180A 0134 Єдину надію! в військo оддають! / Бо його, бач, трохи! А онде під тином / Опухла
дитина, голоднее мре,
180A 0201 Загули кайдани / Під землею... Подивлюся... / О люде поганий!
180A 0205 Чого ти шукаєш / Під землею? Ні, вже, мабуть, / Я не заховаюсь
180A 0339 Хоч півдулі, аби тільки / Під самую пику. / І всі уряд поставали,
207A 0077 Та на зелених ще й святках, / Під хатою в сорочці білій / Сидів, з бандурою в руках,
207A 0087 Як я шукав колись... Ярино! / А де Степан?» – «А он під тином / Неначе вкопаний
стоїть».
207A 0371 Пожовкле листя, мов убитий / Старий під хатою сидить, / Дочка нездужає Ярина;
207A 0440 Тупає ногою / Під козаком; а онде йде / Дідусь з бородою
207A 0473 Невеселі, мов сироти, / Під хатою сіли. / Сидять собі та сумують.
207A 0521 І світа божого не бачать, не знають, / Під землею камень ламають, / Без сповіді
святої умирають,
207A 0541 ----- / Отак на улиці під тином / Ще молодий кобзар стояв
207A 0564 Мов сонце побачив. / І беруть його під руки, / І ведуть у хату,
207A 0614 З усієї сили / Та не вшкварив... Під хатою / Усі троє сіли.
221A 0415 А що, як присядем / Отутечки під берестом / Та трохи спочинем!
221A 0440 ----- / Старці під берестом заснули; / Ще сонце спить, пташки мовчать,
234A 0260 І восени не ночує / Ні під хатою, ні в хаті... / Кого-небудь треба сватать!
258A 0224 На ріках круг Вавілона, / Під вербами в полі, / Сиділи ми і плакали
270A 0062 Люде віку. Я умерла / Зимою під тином, / А весною процвіла я
274A 0131 Другий старий і так собі / Де-небудь під тином. / І обидва спочивають,
006B 0192 Пташка щибетала, / Під калиною дівчина / Спала, не вставала.
029B 0068 І всю Гетьманщину кругом. / Під хатою дідусь сивенький / Сидить, а сонечко
низенько
057B 0213 Таких людей. / Під Очаков / Погнали й Максима.
074B 0044 Та інде тирса з осокою / В яру чорніє під горою, / Та дикий інколи кайзак
083B 0170 У яру, криниця / Під вербою... До криниці, / Не води напиться,
088B 0028 Давно, давно колись / Я чув, як, стоя під вербою, / Тихенько дівчина співала,
095B 0144 Палати глянуть, та й пішла / Аж до палат, під тином сіла / І ніч цілісіньку сиділа
095B 0152 Не йде, сердешная, в село, / Сидить під тином; проганяли, / Уже й собаками
цькували –
095B 0206 На холоді сердешна мати / Під тином знай собі сидить. / Стара неначе одуріла.
114B 0016 Поки в яру увечері / Під зеленим дубом / Не зійшлися усі троє.
122B 0005 Вдова шкандибає / Під дзвіницю, сердешная, / Руки простягати
123B 0001 ----- / Ой сяду я під хатою, / На улицю гляну,
147B 0027 Могили чорнії ростуть. / Під хатами поміж садами, / Зашиті в шкуру і в смолі,
147B 0037 Гробкопателі ходили, / Та й ті під хатами лягли. / Ніхто не вийшов вранці з хати,
147B 0040 Щоб їх, сердешних, поховати, / Під хатами і погнили. / Мов оазис, в чистім полі
161B 0355 У холодній хаті / Під кожухом, і нікому / Хату затопити
175B 0059 На верстовім шляху в полі / Корчма під вербою / Стоїть собі в холодочку,
179B 0020 Як діточок двоє, / Під тую калину / Прийшли, посідали
180B 0088 Межи псами, на морозі / Де-небудь під тином. / -----
187B 0021 Хоч невеличке, хоч на час! / А там – під лавою в шиночку / Сховається у холодочку.
188B 0009 Мов одірвалося од гіллі, / Одно-однісіньке під тином / Сидить собі в старій ряднині.
189B 0050 Острижено. Було, вночі / Сидить під тином, мов зузюла, / Та кукає, або кричить,
200B 0149 І що їй діяти з собою? / Або схватись під водою, / Або, принамені, розбить
209B 0016 Та і йде до мене... Я собі звернулось, / Шеня мов під тином, – звичайне, мале, / То й
перелякалось. От мене бере

- 217B 0001 ----- / І досі сниться: під горою / Меж вербами та над водою
 218B 0315 У свій гарем. І се нічого. / На те він Бог, а ми під Бога / Себе повинні підкладать,
 218B 0491 Ударилась, і трупом пала / Під саму браму. / -----
 234B 0027 Дай і пригорнутись, / Під крилом твоїм любенько / В холодку заснути.
 245B 0012 Дивлюсь, у темному садочку, / Під вишнею у холодочку, / Моя єдина сестра!
 250B 0045 Ще ж смерть моя не за плечима?.. – / А та стоїть собі під тином / Та вовну білу
 пряде
 250B 0062 А дівчина собі стоїть, / Неначе вкопана, під гаєм, / І сумно, сумно позирає
 250B 0117 Червоним маком. Та й засни / Під явором у холодочку, / Поки що буде.
 250B 0152 І не втомилась. Вигляда / Старий, сумуючи під тином, / Давненько вже свою дитину.
 250B 0424 У Нілі скупанеє спить / В пелюшках долі, під вербою, / Дитячко. А меж лозою
 250B 0685 Зашіє дірочку та знову / Під смокву піде. І сидить / І дивиться, о всевсята!
 250B 0715 Твоя єдина дитина! / А ти, спочинувши під тином, / У Назарет отой пішла!
 250B 0744 Любов і правду рознесли / По всьому світу. Ти ж під тином, / Сумуючи, у бур'яні
 265B 0006 Бог дасть, виростуть. Дружина / Під деревами тими / Сяде собі в холодочку
 276B 0012 На шию б то. Коли погляне, / У холодочку під платаном / Дівча завітчанеє спить...
 300B 0009 В холодній хаті кривобокій, / Або під тином простяглись. / Або... Ні. Треба
 одружитись,

ПІДБИТЕ 1

- 061A 0100 А розумне ваше слово / Брехнею підбите. / Вибачайте... кричіть собі,

ПІДБИТИМ 1

- 239B 0012 Золототканим, хитроштитим, / Добром та волею підбитим, / Святим омофором своїм.

ПІДВЕСТИ 1

- 016B 0402 Нездужає встати, / А підвести нема кому, / Ніхто й не загляне

ПІДЕ 14

- 027A 0033 Де дітись, не знає, / Піде на шлях подивитись, / Поплакати в лози,
 027A 0038 Послухає, усміхнеться, / Піде темним гаєм... / Ніби з милим розмовляла...
 027A 0043 Поки вийде злодій на шлях погулять / З ножем у халяві, – піде руна гаєм, / Піде та
 замовкне – нащо щебетать?
 027A 0044 З ножем у халяві, – піде руна гаєм, / Піде та замовкне – нащо щебетать? / Запеклюю
 душу злодія не спинить,
 030A 0007 Жартуючи кине; / Піде в свою Московщину, / А дівчина гине...
 030A 0064 Возьме відра, опівночі / Піде за водою, / Щоб вороги не бачили;
 047A 0171 Та ще, чуєш, не хрестися – / Бо все піде в воду... / Тепер же йди, подивися
 061A 0214 Нерозумні. Хто ватажком / Піде перед вами? / Хто проведе? Лихо, діти,
 207A 0399 Ледве вийшла; усміхнеться, / То піде, то стане, / Розглядає, дивується,
 083B 0079 Що хоч на край світа / Шукать піде... Отак тепер / Не знає, де дітись,
 180B 0077 До зросту дитина, / Піде собі сліпця водить, / А тебе покине
 188B 0020 На сім широкім вольнім світі, / І піде в найми, і колись, / Щоб він не плакав, не
 журились,
 209B 0077 Нехай хоч часточка убога / За мене піде, за наш край, / За церков божію, за люде,
 250B 0685 Зашіє дірочку та знову / Під смокву піде. І сидить / І дивиться, о всевсята!

ПІДЕМ 1

- 161B 0301 Обнімемось, поцілуємось, поберемося за рученьки / та й підем удвох собі аж у Київ.
 Треба / завітчатись, – може, в останній раз, бо він казав,

ПІДЕМО 1

- 095B 0264 Ходімо спать, бо завтра рано / До церкви підемо; поганий, / Дивися, лізе цілувать.

ПІДЕШ 4

- 095B 0271 Ведіть до пана у світлицю! / А ти чи підеш подивиться, / Якою панною Марина

134В 0003 Вдень і вночі. / Підеш, мій сину, по Україні, / Нас кленучи.
134В 0017 Її колись. / Як підеш в села, у тії хати, / То не журись.
192В 0019 Малої билини. / Підеш собі зажурившись / Гаєм по долині,

ПІДЖИДАВ 1

161В 0029 У бурсу в Київ обучатись, / А сам Настусю піджидав, / Таки годованку, щоб з нею

ПІДИ 4

047А 0149 «Ось на тобі сього дива. / Піди до криниці. / Поки півні не співали,
061А 0323 «Яremo! Герш-ту, хамів сину? / Піди кобилу приведи, / Подай патинки господині
061А 0328 Посип індикам, гусям дай, / Піди до льоху, до корови, / Та швидче, хаме!.. Постривай!
161В 0101 Хіба не бачиш, я жартую. / Піди лиш скрипку принеси / Та з лиха гарно потанцюєш,

ПІДІЙДЕ 1

083В 0183 І несе дитину, / То підійде до криниці, / То знов одступас.

ПІДІЙМА 2

010А 0004 Додолу верби гне високі, / Горами хвилю підійма. / І блідний місяць на ту пору
199А 0187 І дивувався: що він діє, / На кого руку підійма! / «Дивіться, люде: осьде булла,

ПІДІЙМАВСЬ 1

016В 0373 А люде збіглись та дивились, / Як дим до неба підіймавсь. / -----

ПІДКЛАДАТЬ 1

218В 0316 На те він Бог, а ми під Бога / Себе повинні підкладать, / Не тільки сестер.

ПІДКОВА 1

150А 0180 Не засвітив Галату знову / Або гетьман Іван Підкова / Не кликнув в море на ралець.

ПІДКОВАМ 1

234А 0335 Музикам робота / І підковам. Вареною / Столи й лави миють.

ПІДКОВИ 1

061А 2323 та листя, / І чоботи і підкови. / Вийду вранці до корови,

ПІДКОШЕНА 1

207А 0406 І світ запалило. / Як билина підкошена, / Ярина схилилась;

ПІДКРАВШИСЯ 1

057В 0149 І дійшло до того, / Що я, вночі підкравшися, / Максимову хату

ПІДКРАДЕТЬСЯ 1

180А 0015 Богобоязливий, / Як кішечка підкрадеться, / Вижде нещасливий

ПІДКРАДЕШСЯ 1

290В 0014 Райочок мій спідтиха-тиха / Підкрадешся, наробиш лиха... / Запалиш рай мій самотний.

ПІДКРАДЬМОСЬ 1

061А 0927 А мудро співає! Коли не послухаєш, усе іншу. / Підкрадьмоось, братці, та послухаємо, а тим часом / задзвонять.

ПІДКРАЛАСЬ 1

218В 0528 А може, й так. Тихесенько / До брами підкралась, / Послухала, усміхнулась

ПІДКРАЛИСЯ 1

010A 0199 Цікаві (нігде правди діти) / Підкralися, щоб ізлякати; / Коли подивляться, що вбитий, –

ПІДКРАЛИСЬ 3

173A 0116 В удовину хату / Та й підкralись... Стали хлопців / В кайдани кувати
266A 0030 Що день божий умивали... / Поки не підкralись / Злії літа; та все тес
292B 0013 З князями, темними рабами. / Вночі підкralись, зайняли / Отари з поля; а пасущих,

ПІДЛОЖНИЦЮ 1

218B 0310 Самі благоволили дати / Свою підложницю в супруги, / Хоча й підтоптану. Нічого,

ПІДМОВЛЯЄ 1

207A 0671 Головатий та на Кубань / Хлопців підмовляє. / Нехай йому Бог допоможе!

ПІДНІЖКИ 1

230B 0019 Німії, подлії раби! / Підніжки царські, лакеї / Капрала п'яного! Не вам,

ПІДНОЧУВАТЬ 1

250B 0162 Який се гость? – Із Назарета / Зайшов у нас підночувати. / І каже, божа благодать

ПІДНЯВ 4

055A 0055 За ухо чуприну, / Підняв шапку – човни стали. / «Нехай ворог гине!»
061A 1307 А Дніпр мов підслухав: широкий та синій, / Підняв гори-хвилі; а в очеретах / Реве,
стогне, завивас,
123A 0168 Ходім жити в воду!» / Підняв її, поціловав... / Хвиля застогнала,
104B 0168 І, сивоволосий, / Підняв руки калічені / До святого Бога,

ПІДНЯВСЯ 1

207A 0111 «Ануге, діти, отакої!» – / І старий піднявся, / Як ударить, як ушкварить,

ПІДНЯЛА 1

250B 0124 Далеко, високо сіяє, / Аж спіпить очі. Підняла / На той Фавор свої святис

ПІДНЯЛАСЯ 1

207A 0345 Степан гукнув, і курява / Шляхом піднялася. / «Не барися, мій синочку,

ПІДНЯЛАСЬ 2

200B 0004 І дочечка у їх росла. / Уже чимала піднялась. / І генерал її посватав,
250B 0030 Рідня була. Отож небога / Уже чимала піднялась, / Росла собі та виростала

ПІДНЯЛОСЬ 1

249B 0026 Давидове у нас зійшло! / Зотни, поки не піднялось! / – Так що ж, – промовив Ірод п'яний, –

ПІДНЯТЬ 1

209B 0081 Бо вже нездужав, сину, встать, / Руки на ворога піднять! / -----

ПІДОЖДАЛА 1

234A 0476 Що діждуся, що побачу, / То ще б подождала!» / -----

ПІДОЖДАЛИ 1

221A 0309 Льохом поспішають. / Трошки, трошки б подождали, / І церква б упала...

ПІДОЖДАТЬ 1

161B 0106 ----- / Ні, трохи треба подождать. / Воно б то так! Та от що, брате:

ПІДОЖДЕМО 1

308В 0027 Попливуть, засяють. / Подождемо ж, моя сестро, / Дружино святая!

ПІДОЖДУ 1

061А 1833 Нехай погуляє, / Я подожду». / «Ні, не діждеш,

ПІДОПРУ 1

250В 0074 Плечми моїми молодими / Його старії подопру! – / І кинула кругом очима,

ПІДПАЛУ 1

199А 0011 Тліє, не вгасає, / Жде підпалу, як той месник, / Часу дождас,

ПІДПАНКИ 1

061А 0968 Та воно так, чоловіче; я це й сам знаю, та ще ось що; / не так пани, як підпанки, або
– поки сонце зійде, то роса / очі виїсть.

ПІДПИЛИЙ 2

180А 0059 Отож я ліг спати. / А вже підпилий як засне, / То хоч коти гармати,
249В 0031 Нам не дадуть доцарювать. – / Почтар, нівроку, був підпилий, / Оддав сенатові
приказ,

ПІДПИРАЄ 1

083В 0028 Стоїть собі, як той... / Плечима стелю підпирає / Та дивиться і замирає,

ПІДПISУВАТЬ 1

180А 0508 У сенат писати, / Та підписувать, та драти / І з батька і брата.

ПІДПЛИВАЄ 2

061А 1335 Горить Сміла, Смілянщина / Кров'ю підпливає. / Горить Корсунь, горить Канів,
061А 2165 Де проїдуть – земля горить, / Кров'ю підпливає. / Придбав Максим собі сина

ПІДРОСЛА 1

068В 0082 Отож вона мені на лихо / Та на погибель підросла. / Не довелось і надивитись,

ПІДРОСЛИ 1

306В 0002 Зійшлись, побрались, поєднались, / Помолоділи, підросли. / Гайок, садочок розвели

ПІДРОСЛО 2

234А 0177 Та таки й дитина, / Хоча воно вже й підросло, / Та все ж таки треба
250В 0537 З Івасем-удовенком гралось. / Уже чимале підросло. / Якось вони собі гуляли

ПІДРОСТАЛА 2

050В 0025 Та, може, снівся-таки й зять, / Бо вже Катруся підросла. / Чи вже ж їй вік
продівувать,
057В 0041 Та, може, ждався-таки й зять, / Бо вже Катруся підросла / (Катрусею вловівна
звалась).

ПІДРОСТАЮТЬ 1

169А 0040 А тим часом перевертні / Нехай підрастають / Та допоможуть москалеві

ПІДРОСТУТЬ 1

171А 0046 Поки тії недолітки / Підростуть гетьмани, / Помолитись, і я б заснув...

ПІДСЛУХАВ 1

061А 1306 Сердега Ярема з свяченим в руках. / А Дніпр мов підслухав: широкий та синій, /
Підняв гори-хвилі; а в очеретах

ПІДСТАВЛЯЄ 1

256A 0053 Овеча натура; / Дурний шию підставляє / І не знає за що!

ПІДСТЕРЕГЛИ 1

266B 0016 Отож львеня те дике! люте! / Підстерегли його, взяли. / Та, закувавши добре в пута,

ПІДСТЕРЕЖУТЬ 1

268B 0045 Вас найде правда-мста; а люде / Підстережуть вас на тоте ж, / Уловлять і судить не будуть,

ПІДСТРЕЛЕНО 1

057B 0219 Бачиш, праву ногу / Чи то ліву підстрелено... / Мені не до того

ПІДТИКАЛАСЯ 1

095B 0225 «Чи не це ж та кумася, / Що підтикалася!.. / Як була я пані

ПІДТОПТАВСЯ 1

234A 0183 Прожив, слава Богу,- / Підтоптався. Так що ж тепер, / Що візьмеш, небого?

ПІДТОПТАЛАСЬ 1

207A 0124 ----- / «Ні, не така вже, підтопталась / Стара моя сила,

ПІДТОПТАЛИСЬ 1

308B 0008 Почимчикуєм спочивать. / Втомилися і підтоптались, / І розуму таки набрались,

ПІДТОПТАНУ 1

218B 0311 Свою підложницю в супруги, / Хоча й підтоптану. Нічого, / Аби з-під кесаря. А в кого

ПІДУ 33

016A 0011 Розбий синє море; / Піду шукать миленького, / Втоплю своє горе,

018A 0029 Як коли згадаєш. / А я піду на край світа, / На чужій сторонці

030A 0493 Що буде, то й буде. / Піду дальше – більш ходила... / А може, й зостріну;

047A 0099 «Не хочу я панувати, / Не піду я, мамо! / Рушниками, що придбала,

061A 0189 Бувайте здорові, / Піду синів випровожать / В далеку дорогу.

061A 0922 ----- / Справді співа щось; піду спиню. / -----

061A 1768 Як танцює мати. / Сама в найми піду, / Діток в школу оддам,

061A 2428 Та хто поховає? / Гайдамаки!.. Піду ще раз, / Ще раз погуляю!..»

114A 0246 Будеш діток годовати». / «Піду в найми, піду в люди, / А за сотником не буду».

114A 0246 Будеш діток годовати». / «Піду в найми, піду в люди, / А за сотником не буду».

114A 0307 До Наума / Піду в клуню на солому. / Ануте, напилась!

207A 0594 І найде дружину; / А я піду в Запорозжя, / Там я не загину,

234A 0323 Нехай Бог вам помагає! / Піду помолюся / Усім святим у Києві,

266A 0091 Ляжте дома спати... / А я піду четвертий год / Новий зострічати;

274A 0093 Ще треба другу одружить. / Піду, без мене не зуміють / І в домовину положить...

274A 0106 Не знаю, де од їх подітись. / Де не піду, й вони за мною, / Вони з'їдять мене колись...

274A 0386 Та й тебе повішу, / А сама піду додому... / Дивись, миша, миша

073B 0005 ----- / Ой піду я степом-лугом / Та розважу свою тугу.

116B 0007 Жалю завдає! / Ой піду я боса полем, / Пошукаю свою долю...

121B 0003 Засуну в халяву / Та піду шукати правди / І тієї слави.

121B 0005 І тієї слави. / Ой піду я не лугами / І не берегами,

121B 0007 І не берегами, / А піду я не шляхами, / А понад шляхами.

128B 0011 І добре намисто, / Та піду я на ярмарок / В неділю на місто.

136B 0005 З дружиною молодою. / Ой піду я темним гаєм, / Дружиноньки пошукаю.

145B 0008 ----- / Ой піду я Богу помолюся, / Та піду я у найми наймуся,

- 145В 0009 Ой піду я Богу помолюся, / Та піду я у найми наймуся, / Та куплю я, мамо,
черевики,
146В 0009 На ріллі носити. / А піду я, одружуся / З моїм вірним другом,
151В 0009 Чи дома журитись? / Ой піду я в гай зелений, / Посажу я руту.
151В 0015 Хазяїнувати. / А як же ні, то я піду / Доленьку шукати.–
156В 0031 Возьму собі рясу / Та піду поклони бити / В Межигор до Спаса.–
161В 0263 «Не ходи, не нуди, не залицяйся, / Не сватай, не піду, не сподівайся». / -----
161В 0304 ----- / «Ой піду я не берегом-лугом, / Зострінуся з несуженим другом.
172В 0003 Докучати людям, / Піду собі світ-за-очі – / Що буде, те й буде.

ПІДУТЬ 2

- 027А 0055 Встануть сердеги працювать, / Корови підуть по діброві, / Дівчата вийдуть воду
брать,
158В 0029 До церкви молитись / Підуть люде... Завтра ж рано / Завіє голодний

ПІДХОДИТЬ 1

- 180А 0355 Сіла мовчки на дзиглику. / Дивлюсь, цар підходить / До найстаршого... та в пику

ПІЖМУРКИ 2

- 221А 0021 Із Юрусем-гетьманенком / У піжмурки граєм. / А гетьманша, було, вийде
029В 0016 Мов діти в білих сорочках / У піжмурки в яру гуляють, / А долі сивий наш козак

ПІЗНАВ 4

- 030А 0607 Дивись – я не плачу. / Ти не пізнав мене, Йване? / Серце, подивися,
030А 0738 А пан глянув... Одвернувся... / Пізнав, препоганий, / Пізнав тії карі очі,
030А 0739 Пізнав, препоганий, / Пізнав тії карі очі, / Чорні бровенята...
030А 0741 Чорні бровенята... / Пізнав батько свого сина, / Та не хоче взяти.

ПІЗНАВАТИ 1

- 173А 0170 Ніхто й не пізнає. / Та й кому там пізнавати / Каліку убогу?

ПІЗНАЄ 6

- 030А 0355 А той чи зостріне, / Що пізнає Катерину, / Привітає сина?
173А 0169 Помарніла, скалічила, / Ніхто й не пізнає. / Та й кому там пізнавати
207А 0554 І свого Степана / Не пізнає, таке з його / Зробили кайдани.
014В 0044 Од неї пахне вже землею, / Уже й мене не пізнає! / Я до попа та до сусіди,
016В 0231 Умийся, серденько! Бо мати / Он дивиться й не пізнає / Межи дітьми дитя своє.
180В 0052 Свого ти сина закриваєш. / Бо й пташка іноді пізнає / І защебече: – Он байстрия

ПІЗНАЄШ 1

- 030А 0598 Хіба забув Катерину? / Хіба не пізнаєш? / Подивися, мій голубе,

ПІЗНАЛА 2

- 016В 0234 І думас: тебе не стало... / Умийся, серце, щоб пізнала / Тебе, єдиную свою...
094В 0005 Тойді б промовила мені? / Ніякого. І не пізнала б. / А може б, потім нагадала,

ПІЗНАЛИ 3

- 030А 0708 Панське личко, чорні брови... / Нащо? Щоб пізнали! / Змальовала, не сховала...
061А 0832 Що ви будували, де ви панували! / Заплакали б тяжко, бо ви б не пізнали / Козацької
слави убогих руїн.
156В 0046 Не пустили Дорошенка, / У рясі пізнали, / Закували у кайдани,

ПІЗНО 1

- 047А 0030 Якби знала – не ходила б / Пізно за водою, / Не стояла б до півночі

ПІТИ 1

050B 0200 І пугав Пугач над Уралом. / Піти в одах вихваляли / Войну й царицю. Тільки ми

ПІЙМАЛИ 1

272A 0057 Та й ну з нею гратись, / Радісінкі, що піймали, / Грались, лоскотали,

ПІКІНЕРАХ 1

050B 0217 Де йому подітись? / Вдовиченко в пікінерах, / Вдова на тім світі!

ПІКІНЕРИ 1

057B 0184 У козаки охочі йшли, / А в пікінери вербовали, / Та теж охочих. На селі

ПІКЛУВАТИСЬ 1

234A 0179 Та все ж таки треба / Коло його піклуватись». / «Та воно-то треба.

ПІЛАТИ 1

246B 0011 І де я в світі заховаюсь? / Щодень пілати розпинають, / Морозять, шкварять на огні!

ПІНА 3

123A 0130 Розхристана, боса, / З роту піна; мов скажена, / Рве на собі коси.

150A 0029 Зареготався дід наш дужий, / Аж піна з уса потекла. / «Чи спиш, чи чуєш, брате
Луже?

154A 0029 Зареготався дід наш дужий, / Аж піна з уса потекла. / «Чи спиш, чи чуєш, брате
Луже,

ПІП 1

161B 0200 ----- / То піп і не вінчатиме ніколи, як не вмітимеш! / -----

ПІРАМІДИ 1

250B 0436 На голому піску стоять / По шнуру піраміди вряд, / Мов фараонова сторожа,

ПІРАМІДУ 1

307B 0004 Блукали ми – і тьма, і тьма... / «Ходімо, куме, в піраміду, / Засвітим світоч». І
зайшли,

ПІРНУВ 1

123A 0143 Пливе, пливе... От-от доплив! / Пірнув, виринає – / І утоплону Ганнусю

ПІР'Я 1

061A 0545 Періцили, періцили, / Аж пір'я летіло... / «Сї же богу, ні шеляга!

ПІСЕНЬКУ 2

010A 0095 Пограємось, погуляймо / Та пісеньку заспіваймо: / Ух! Ух!

149B 0029 Та Україну згадаю, / Та пісеньку заспіваю. / Люде скажуть, люде зрадять,

ПІСКАМИ 1

016B 0423 І в монастир отой дівочий, / Що за пісками на болоті / У лозах самотний стоїть.

ПІСКАХ 1

033B 0032 Поганий татарин. / Хоч позволив хан на пісках / Новим кошом стати,

ПІСКИ 4

030A 0351 Буде лихо, буде! / Зострінуться жовті піски / І чужії люде;

030A 0358 З ним забула б чорнобрива / Шляхи, піски, горе; / Він, як мати, привітає,

030A 0706 Ні родини, ні хатини; / Шляхи, піски, горе... / Панське личко, чорні брови...

046B 0069 ----- / А тут бур'ян, піски, тали... / І хоч би на сміх де могила

ПІСКОМ 4

- 057A 0096 Поки, поки... не засиплють / Чужим піском очі... / Отаке-то... А що робить?
150A 0064 «Не буди, Босфоре: буде тобі горе; / Твої білі ребра піском занесу, / У мул поховаю!
–реве синє море.–
154A 0066 «Не буди, Босфоре, буде тобі горе, / Твої білі ребра піском занесу, / У мул поховаю! –
реве синє море.–
158B 0033 Ураган холодний. / І занесе піском, снігом / Курінь – мою хату.

ПІСКУ 2

- 221A 0410 Води з річки та щоб нишком / Піску не орали, / Що скрізь отам за Тяською.
250B 0435 На теє дивляться. За ними / На голому піску стоять / По шнуру піраміди в ряд,

ПІСЛЯ 6

- 234A 0102 ----- / Не знаю, що і після чого / Старі сумують. Може, вже
234A 0384 ----- / Після пречистої в неділю, / Та після першої Трохим
234A 0385 Після пречистої в неділю, / Та після першої Трохим / Старий сидів в сорочці білій,
050B 0203 ----- / Після великої зими / Вернувся і Максим безногий.
057B 0012 ----- / Після великої зими, / За Катерини за цариці,
057B 0095 ----- / Уже, либонь, після покрови / Вертався з Дону я та знову

ПІСЛЯЗАВТРА 1

- 234A 0439 Коли в нас неділя?» / «Післязавтра». / «Треба буде

ПІСНІ 1

- 221A 0494 Бані-прохолоді. / Отак пісні Богданові / Стали їм в пригоді!!

ПІСНЮ 4

- 020A 0120 Заспівали козаченьки / Пісню тії ночі, / Тії ночі кривавої,
024A 0092 Заспівали козаченьки / Пісню тії ночі, / Тії ночі кровавої,
258A 0231 Едомляне злії: / «Розкажіть нам пісню вашу, / Може, й ми заплачем.
050B 0188 Знаю тільки, що про неї / І пісню проклали. / Я чув тойді, на досвітках

ПІСНЮ-ДУМУ 1

- 036B 0018 За що сірому ти поцілуєш? / За пісню-думу?.. Ой гаю, гаю, / Й не такі, як я, дармо співають.

ПІСНЯ 1

- 052A 0049 І чиї ми діти. / Наша дума, наша пісня / Не вмере, не загине...

ПІСОК 3

- 123A 0162 Од страшної муки, / Втербила в пісок жовтий / Старі сині руки.
234A 0052 Моїх діток забавляй. / Ти, жовтенький пісок, / Нагодуй моїх діток;
218B 0456 Реве арена. На арені / Лідійський золотий пісок / Покрився пурпуром червоним,

ПІСОЧКУ 2

- 123A 0156 Не чує, не чує!» / Лежить собі на пісочку, / Білі рученята
123A 0189 Голісінька, стрепенеться, / Сяде на пісочку... / І рибалка впливає,

ПІТИ 4

- 030A 0565 Цур же йому з лісом! / Піти в хату... Що там таке? / От їх достобіса!
180A 0530 ----- / Піти лишень подивиться / До царя в палати,
207A 0174 Так от як, друже, треба в люде / На рік, на два піти / У наймити;
161B 0154 Без цього вже не повинчає / Отець Хома... Піти сказати, / А то забуду...

ПІЧ 2

- 207A 0108 Зробив хату, оженився, / І піч затопив / І вечерять наварив».

286В 0014 Люльки з кадил закурят, / Явленними піч топити, / А кропилом будем, брате,

ПІШКИ 1

199А 0234 Хто з соколами на руках, / Хто пішки, верхи на ослах – / Так аж кишить! Все на охоту,

ПІШЛА 58

- 010А 0147 Зашебетав соловейко – / Пішла луна гаєм; / Червоніє за горою;
 027А 0052 Повіє вітер по долині – / Пішла дібровою руна, / Руна гуляє, божа мова.
 030А 0113 Чи то ж і не буде? / Пішла б в садок поплакати, / Так дивляться люде.
 030А 0236 Старий батько й мати. / Пішла в садок у вишневий, / Богу помолилась,
 030А 0261 ----- / Пішла селом, / Плаче Катерина;
 030А 0284 Утерлася, повернулась, / Пішла... Тільки мріє. / В селі довго говорили
 030А 0417 Вона ж його мати! / Заплакала, пішла шляхом, / В Броварях спочила,
 047А 0110 Сохла і мовчала. / Пішла вночі до ворожки, / Щоб поворожити,
 047А 0128 Серце не навчити! / Пішла б же я утопилась – / Жаль душу згубити...
 047А 0146 Для того придбала». / Пішла стара, мов каламар / Достала з полиці.
 061А 1033 «Задзвонили, задзвонили!» – / Пішла луна гаєм. / «Ідіть же ви та молитесь.
 061А 1892 П'яту, шосту, та й кінець. / Пішла баба у танець, / А за нею горобець,
 173А 0075 З горем та нудьгою / Пішла вона до сусідів / Поради просити...
 173А 0081 Кинула господу, / Пішла в найми... Не минула / Лихої пригоди.
 173А 0120 Битими шляхами. / Пішла й вдова з матерями / З дрібними сльозами.
 173А 0140 Синову господу, / Пішла в найми, за хліб черствий / Жидам носить воду.
 173А 0162 Од хати до хати. / Взяла торбу, пішла селом, / На вигоні сіла
 207А 0367 Заплакала Яриночка / Та й пішла додому. / -----
 234А 0036 ----- / Пішла полем, ридючи, / В тумані ховалась
 234А 0314 На прощу у Київ / Пішла Ганна. Благов старий, / А Марко аж плакав,
 234А 0332 Свого Марка... заплакала / Й пішла за ворота. / -----
 272А 0049 І як примовляла. / Та й байдуже. Пішла собі / У палати спати.
 274А 0443 Помолилась Богу; / Та й пішла собі, небога, / На свою країну.
 274А 0462 А вона набрала зілля / Та пішла в палати / Лічить його, помагати,
 006В 0284 Поки в землю положила, / А сама в старці пішла. / -----
 014В 0051 «Хіба ти й досі ще не знаєш? / Гануся на Сибір пішла. / До панича, бачиш, ходила,
 074В 0012 Як вирветься сокира з рук – / Пішла по лісу косовиця. / Аж страх, аж жаль було дивиться.
 076В 0080 І повечеряла, й сикеру / З пророком випила, й пішла / Спочити трохи по вечері
 076В 0197 Сама Рогніда з Рогволодом / Пішла з дівчатами, з народом. / Не із Литви йде князь сподіваний,
 095В 0111 Що тут їй робити? / Пішла, ридючи, в село, / Одним-одно дитя було,
 095В 0142 І ледве-ледве вийшла з хати, / Пішла на гору, на прокляті / Палати глянуть, та й пішла
 095В 0143 Пішла на гору, на прокляті / Палати глянуть, та й пішла / Аж до палат, під тином сіла
 116В 0002 Якби мені черевки, / То пішла б я на музики... / Горенько моє!
 120В 0011 І спати поклала, / Сама пішла до дяка / Добувати п'ятака
 132В 0001 ----- / Ой пішла я у яр за водою, / Аж там милий гуляє з другою.
 145В 0002 Якби мені, мамо, намисто, / То пішла б [я] завтра на місто, / А на місті, мамо, на місті
 174В 0014 Не минула слава тая, / Не марне пішла. / Удовиця у м'ясниці
 174В 0034 А сама на прощу в Київ, / В черниці пішла. / -----
 175В 0032 Найкращая з всього села / Давненько вже у яр пішла, / Узявши глечик; та й немає,
 189В 0054 Та ніби коси розплітає. / А потім знов кудись пішла, / Ніхто не знає, де поділась,
 200В 0050 З нудьги із двору погуляти / Якось, задумавшись, пішла, / Та аж за царину зайшла
 218В 0346 Алкідова мати / Пішла його зострінути, / Святих привітати
 218В 0348 Святих привітати / На березі. Пішла еси, / Трохи не співаєш
 218В 0360 Кесареві-Богу. / Та й пішла понад болотом, / На Тібр поглядає.

218В 0545 І тихо, мовчки за возами / Марою чорною пішла / На Тібр. А скіфи сіроокі,
 235В 0003 Втомилася; не спочивать / Пішла в снопи, пошкандибала / Івана сина годувать.
 235В 0023 Та, щоб дожать до ланового, / Ще копу дожинать пішла. / -----
 249В 0020 Марія сина привела, / І в Віфлієм з малим пішла... / Біжить почтар із Віфлієма
 250В 0085 О доленько! Понад водою / Ходою тихою пішла. / Лопух край берега найшла,
 250В 0139 На руки козеня взяла / І веселенька пішла / На хутір бондарів убогий.
 250В 0212 На небі ясно зайнялась. / Марія встала та й пішла / З глеком по воду до криниці.
 250В 0283 – Його! – промовила Марія, / І веселесенька пішла / У Назарет. І він радіє,
 250В 0309 В торбину мовчки положила / І мовчки за старим пішла / У Віфлієм.– Святая сило!
 250В 0480 Ходім додомоньку, дитино. / – Ходім, – сказала та й пішла / На Ніл сороченята прати
 250В 0532 Нагодувала, одягла / І за святим своїм пішла / У Назарет той до вдовиці
 250В 0655 За сином праведним своїм, / І ти пішла. В старій хатині / В чужій покинула його,
 250В 0658 Святого Йосипа свого! / Пішла тиняться попідтинню, / Аж поки, поки не дійшла
 250В 0716 А ти, спочинувши під тином, / У Назарет отой пішла! / Вдову давно вже поховали

ПІШЛИ 23

030А 0750 Помолились на схід сонця, / Пішли понад шляхом. / -----
 061А 1110 Анітельень... Поміж возами / Попи з кропилами пішли; / За ними короги несли,
 061А 1538 Жінки навіть з рогачами / Пішли в гайдамаки. / -----
 061А 1775 Сліпий вшкварив – навприсядки / Пішли по базару. / Земля гнеться. «Нумо, Гонто!»
 061А 2260 Взяв Максима / Пішли вздовж базару, / І обидва закричали:
 180А 0558 Тільки застогнало, / Пішли в землю; диво дивне / Сталося на світі.
 199А 0347 Червоного змія / Прості люде. Пішли ченці / Й Те Деум співали,
 199А 0355 З-під костра і з нею / Пішли в Прагу. Отак Гуса / Ченці осудили,
 274А 0397 В дорогу рушали, / Та й рушили. Пішли степом. / І вона, небога
 274А 0409 ----- / Із-за Дністра пішли цигане / І на Волинь і на Україну.
 006В 0049 – Наносили землі / Та й додому пішли, / І ніхто не згадає,
 057В 0368 Води з неї погожої.– / Та й пішли обоє, / І відерце і віжечки
 068В 0130 В багні смердячому. А ми, / Упоравшись, пішли шукати / Нової хати, і найшли
 083В 0020 А парубки, узявшись в боки, / Навприсядки пішли. / . . . . .
 095В 0074 Аж тричі, бідную, цілує. / І, розмовляючи, пішли / Собі в покої... Незабаром
 114В 0020 Згнушася над сестрами.– / І пішли шукати / Трути-зілля, щоб Івана
 156В 0063 Гарненько спалили / Та й пішли собі у Польщу, / Мов добре зробили.
 156В 0067 В неділеньку рано / Пішли собі з поповичем / Шляхом Ромоданом.
 175В 0112 Аж до півночі. Придане / Постіль пішли слати / У комору, а молода
 198В 0038 Ми б подивились, помолились / І розмовляючи пішли б / Вечеряти в свою хатину.
 218В 0183 І всі за нею повставали, / І за апостолом пішли / У катакомби. І єдиний
 250В 0612 І батько, й мати, і воно / Пішли на ярмарок у самий / Самісінський Єрусалим.
 272В 0003 Й молодик за ними: / Вони собі пішли в хату / З батьком розмовляти;

ПІШЛО 3

006В 0278 А за ними, молодими, / І дівча одно пішло. / Подибала стара мати
 029В 0044 Чи те воно тойді було?.. / Та все пішло ц[арям] на грище: / І Запорожжя, і село...
 200В 0018 Петрусем звалось; на придане / Воно за панною пішло / У генеральське село

ПІШОВ 44

010А 0154 Високі могили; / Пішов шелест по діброві; / Шепчуть густі лози.
 015А 0005 А долі немає. / Пішов козак світ за очі; / Грає синє море,
 018А 0033 ----- / Пішов козак, сумуючи, / Нікого не кинув,
 020А 0141 Слізеньки втирають. / Пішов кобзар по улиці – / З журби як заграє!
 024А 0109 Слізеньки втирають. / Пішов кобзар по улиці – / З журби як заграє!
 030А 0043 В поход затрубили. / Пішов москаль в Туреччину; / Катрусю накрили.
 047А 0024 Полюбила – не спинила: / Пішов – та й загинув... / Якби знала, що покине –
 061А 0332 Імості треба. Не барись». / Пішов Ярема, похилився. / -----
 061А 2430 ----- / Пішов Гонта, похилившись; / Іде, спотикнеться,
 061А 2525 ----- / Пішов степом сіромаха, / Сльози утирає.

- 180A 0381 Господа благали. / Сміх і сльози! От пішов я / Город озирати.
 192A 0074 Як лист за водою, / Пішов козак з сього світа, / Все забрав з собою.
 199A 0123 І в віфліємську каплицю / Пішов молиться добрий Гус. / -----
 207A 0386 Богу помолився; / Та й пішов собі з-під хати / В садок походити.
 234A 0272 Та й за старостами / Пішов Марко. Вернулися / Люде з рушниками,
 274A 0230 Луципер проклятий! / Пішов собі з москалями, / А я з байстрюками
 014B 0017 А я... аж страшно, як згадаю. / Я сам пішов у москалі; / Таки ж у нашому селі
 014B 0025 На той рік знову за своє; / Пішов я з матір'ю просити. / «Шкода, – каже, – і не проси.
 014B 0031 Та хто таку позичить силу? / Пішов я, брате, зароблять. / І де вже ноги не носили,
 014B 0058 Ще не світало. Я в палати / Пішов з ножем, не чув землі... / Аж панича вже одвезли
 014B 0062 Осталися і батько й мати, / А я пішов у москалі. / І досі страшно, як згадаю.
 029B 0162 А потім Богу помоливсь, / Пішов у хату ночувати. / А місяць хмарою повивсь.
 050B 0172 Вернувсь вдовиченко додому, / А зять пішов у москалі. / Не жаль було його нікому,
 057B 0172 Подумавши, перехрестивсь / Та й знов пішов у наймити / Голодні злидні годувати.
 057B 0325 Заступ і лопату / Та й пішов собі у поле / Криницю копати.
 057B 0399 ----- / А я пішов у гайдамаки / Та на Сибірі опинивсь.
 068B 0067 Що тут на світі робити? / Пішов я до рала... / А паничів у гвардію
 068B 0100 Усе покинув. Чорт нарадив. / Пішов я в писарі в громаду. / То с'як, то так минає год.
 068B 0185 І, перехрестившись, / Пішов собі тихо в Київ / Святим помолитись,
 072B 0005 Хоч на старість волі. / Пішо[в] би я в Україну, / Пішов би додому,
 072B 0006 Пішо[в] би я в Україну, / Пішов би додому, / Там би мене привітали,
 083B 0053 В далеку дорогу / Пішов собі... З того часу / Не чуть його стало...
 083B 0193 Неначе щеня те! / А сам пішов, співаючи, / Соцькому сказати,
 103B 0019 Таки голісінський мужик / Поставив любо. Та й пішов / В копиці спать собі, а рано,
 104B 0024 Та тієї долі. / Пішов собі темним яром / Та співає, йдучи:
 104B 0040 Покинув жінку, жаль, та й годі. / На Бессарабію пішов / Оцей козак; погнало горе
 104B 0091 Горе моє! Горе! – / Та й пішов, торбину взявши, / За синєє море!
 146B 0017 Меди-вина пити.– / Пішов козак нерозумний / Слави добувати,
 172B 0009 В найми не наймуся. / Пішов же я світ-за-очі, / Доля заховалась;
 217B 0022 І все почило. Сивий в хату / Й собі пішов опочивати. / -----
 218B 0185 У катакомби. І єдиний / Твій син Алкід пішов за ними / І за апостолом святим,
 250B 0652 ----- / Іван пішов собі в пустиню, / А твій меж люди. А за ним,
 250B 0700 Надів бурнус. І веселенький / З своїми дітками пішов / В Єрусалим на слово нове,
 276B 0005 Втопившись, пишучи закони, / Пішов любенько погулять / І одпочить. Та,
 спочивавши,

ПЛАВАЙ 4

- 047A 0186 ----- / «Плавай, плавай, лебедонько! / По синьому морю –
 047A 0186 ----- / «Плавай, плавай, лебедонько! / По синьому морю –
 047A 0220 Все вгору та вгору; / Плавай, плавай, лебедонько! / По синьому морю».
 047A 0220 Все вгору та вгору; / Плавай, плавай, лебедонько! / По синьому морю».

ПЛАКАВ 11

- 057A 0019 Чи заплаче серце одно на всім світі, / Як я з вами плакав?.. Може, і вгадав... / Може,
 найдеться дівоче
 061A 2444 Де йшли гайдамаки, малими ногами / Ходив я, та плакав, та людей шукав, / Щоб
 добру навчили. Я тепер згадав,
 123A 0164 Старі сині руки. / Довго плакав рибалонька: / «Нема в мене роду,
 199A 0184 ----- / І плакав Гус, молитву дія, / І тяжко плакав. Люд мовчав
 199A 0185 І плакав Гус, молитву дія, / І тяжко плакав. Люд мовчав / І дивувався: що він діє,
 234A 0315 Пішла Ганна. Благов старий, / А Марко аж плакав, / Щоб була вона за матір.
 234A 0539 Та й оніміла. / Марко плакав, дивувався. / Знов очі відкрила,
 006B 0067 На Дніпро позирав, / Тяжко плакав, ридав, / Сині хвилі голосили.
 068B 0177 О Боже мій милий! / Який дивний ти. Я плакав, / До полудня плакав.
 068B 0178 Який дивний ти. Я плакав, / До полудня плакав. / Та так мені любо стало:

188В 0021 І піде в найми, і колись, / Щоб він не плакав, не журивсь, / Щоб він де-небудь прихилився,

ПЛАКАЛА 18

030А 0448 Чого хочять люде? / Щоб плакала!.. Серце моє! / Не плач, Катерино,
030А 0503 Де-де позіхає; / Ще б плакала Катерина, / Та сліз більш немає.
047А 0223 Отак тая чорнобрива / Плакала, співала... / І на диво серед поля
061А 1997 Що було зо мною. / Я молилась, я плакала, / Серце розривалось,
114А 0021 Очима, душею, серцем розмовлять. / З ким ти усміхалась, плакала, журилась, / Кому ти любила Петруся співать.
114А 0112 А іноді усміхалась, / Плакала, німіла... / «Чого ж плачеш, моє серце?» –
123А 0084 Та й скажуть – ледащо! / Тяжко плакала Ганнуся, / І не знала, за що,
221А 0142 На горі в діброві. / Я плакала; я не знаю, / Чи їсти хотілось,
270А 0031 Дивилась, дивилась / І плакала? Я не знаю, / Мій брате єдиний!
006В 0141 – Так, мамо, так.– І знов ходила, / А мати плакала, ждучи. / Не сон-трава на могилі
006В 0200 Дочку вечерять дожидала / І тяжко плакала, ждучи. / -----
016В 0188 І раділа з нею, / І плакала; довгі коси / Уже розплітала
033В 0019 Полковник поганий... / Не плакала б Матер Божа / В Криму за Україну.
033В 0069 Город будовати. / Як плакала за дітками / Старенькая мати.
095В 0146 І ніч цілісінку сиділа / Та плакала. Уже з села / Ватажники ватагу гнали,
095В 0148 Ватажники ватагу гнали, / А мати плакала, ридала. / Уже і сонечко зійшло,
200В 0183 Не допомгла святая сила. / А ти аж плакала, молилась – / Та й занехаяла. Везла
250В 0235 Марія нашвидку збиралась / Та тяжко плакала, ридала. / -----

ПЛАКАЛИ 5

061А 0717 ----- / То плакали, то божились, / То ще раз божились.
169А 0053 Якби-то найшли те, що там схоронили, / Не плакали б діти, мати не журилась. / -----
250А 0057 Щоб там і здихали, де ви поросли! / Не плакали б діти, мати б не ридала, / Не чули б у Бога вашої хули.
258А 0225 Під вербами в полі, / Сиділи ми і плакали / В далекій неволі
033В 0084 Мордувались сіромахи, / Плакали, і з ними / Заплакала Матер Божа

ПЛАКАТИ 5

030А 0316 Жупан надівають, / А плакати – сором. / Возьміть срібло-злото
198А 0013 Ніхто не питає. / Удвох, кажуть, і плакати / Мов легше неначе;
016В 0337 Княжна моя. Дивилася... / Та й плакати стала. / Може, серце яке лихо
046В 0018 Мережать книжечки, співати / І плакати у бур'яні. / І тяжко плакати. І не знаю,
194В 0085 І покиває головою, / І буде плакати зо мною, / І може, Господи, мене

ПЛАКАТЬ 16

057А 0067 Бо дотепні... А я... А я / Тільки вмю плакати, / Тільки сльози за Україну...
061А 2288 З'їли моїх діток – тяжко мені жить! / Тяжко мені плакати! ні з ким говорить! / Сини мої любі, мої чорноброві!
061А 2295 Ляхів не навіє?.. Тяжко мені жить! / Тяжко мені плакати! Праведні зорі! / Сховайтесь за хмару; я вас не займав,
061А 2462 І мені, малому, не раз довелось / За титаря плакати. І ніхто не бачив, / Що мала дитина у куточку плаче.
196А 0028 Нехай, брате. А ми будем / Сміяться та плакати. / -----
198А 0015 Мов легше неначе; / Не потурай: легше плакати, / Як ніхто не бачить.
246А 0021 Не нам діла твої судить! / Нам тільки плакати, плакати, плакати / І хліб насущний замісить
246А 0021 Не нам діла твої судить! / Нам тільки плакати, плакати, плакати / І хліб насущний замісить
246А 0021 Не нам діла твої судить! / Нам тільки плакати, плакати, плакати / І хліб насущний замісить
006В 0158 З милим на калині. / Будем плакати, щебетати, / Тихо розмовляти,

- 046В 0019 І плакати у бур'яні. / І тяжко плакати. І не знаю, / За що мене Господь карає?
 095В 0090 А не Мариною! Найпаче / Сердешній плакати не дають, / Вона ж сховається та й плаче.
 111В 0048 А ще поганше на Україні / Дивитись, плакати – і мовчати! / -----
 114В 0034 Що день божий вранці-рано / Плакати над Іваном, / Поки самі потруїлись
 161В 0168 Повік проклинати, / Будеш плакати, і нікому / Ті сльози старечі
 200В 0025 І генеральша уночі / Тихенько плакати собі стала. / «Занапастила мене мати.

ПЛАМЕНЕМ 1

- 218В 0083 Щоб огненно заговорила, / Щоб слово пламенем взялось, / Щоб людям серце розтопило.

ПЛАМЕННИМ 1

- 268В 0035 І криводушіє огнем, / Кривавим, пламенним мечем / Нарізані на людських душах,

ПЛАТА 2

- 196А 0026 Престолові-отечеству / Та німоті плата. / Нехай, брате. А ми будем
 250А 0212 Не турбуйтеся, буде / Материна добра плата. / Розпадеться луда

ПЛАТАНОМ 1

- 276В 0012 На шию б то. Коли погляне, / У холодочку під платаном / Дівча завітчанеє спить...

ПЛАТИ 4

- 061А 0530 Перед паном Хведірком». / «Добре, годі! Тепер плати!» / «Жартуєте, пане:
 150А 0107 Не бачила стара мати / Козацької плати. / Не лякайся, подивися
 154А 0107 Не бачила стара мати / Козацької плати. / Не лякайся, подивися
 258А 0058 Розкрадають, як овець, нас / І жеруть!.. Без плати / І без ціни оддав еси

ПЛАТИЛА 1

- 173А 0084 І день, і ніч працювала, / Подушне платила... / І синів за три копи

ПЛАТИТЬ 3

- 061А 0532 «Жартуєте, пане: / За що платить?» / «Що слухали.
 061А 2176 Нігде ні одного; / За титаря ляхам платить, / За батька святого;
 246А 0083 Як тій собаці! Чом ви нам / Платить за сонце не повинні! / Та й тільки ж то! Ми не погане,

ПЛАТУ 3

- 234А 0188 «Е, ні! треба знати, / Треба, дочко, лічить плату, / Зароблену плату,
 234А 0189 Треба, дочко, лічить плату, / Зароблену плату, / Бо сказано: хто не лічить,
 234А 0197 Та й ми тебе побачимо – / Отоді й за плату, / Чи так, дочко?»

ПЛАХОТКА-ЧЕРВЧАТОЧКА 1

- 043В 0005 ----- / Ой плахотка-червчаточка, / Дивуйтеся, дівчаточка,

ПЛАЧ 19

- 019А 0029 Нехай літа тратить... / Плач же, серце, плачте, очі, / Поки не заснули,
 030А 0449 Щоб плакала!.. Серце моє! / Не плач, Катерино, / Не показуй людям сльози,
 030А 0491 «І ви, бачу, люде! / Не плач, сину, моє лихо! / Що буде, то й буде.
 061А 0677 І сльози блиснули. / «Не плач, серце, я жартую». / «Жарти!»
 061А 0684 А ти й справді плачеш. / Ну, не плач же, глянь на мене: / Завтра не побачиш.
 114А 0382 А що ж серед ночі? / «Не плач, серце, єсть у мене / І сила, і воля,
 180А 0528 В німецьких теплих / Заглушені!.. Плач, Україно! / Бездітна вдовице!
 274А 0108 ----- / Не плач, небого, не журись. / У нас дітей нема й заводу.
 016В 0196 Мов вимовить хоче: / – Не плач, мамо, не розлітай / Мої довгі коси –
 016В 0365 А потім крик, а потім гвалт, / І плач почули із палат – / Почули сови. Потім знову

- 095B 0288 Чого ж ти, мамо моя, плачеш? / Не плач, голубочко, дивись, / Це я, Мариночка твоя!
 250B 0023 Святу доленьку твою. / А нині плач, і скорбь, і сльози / Душі убогої – убогий
 266B 0045 Сама скупається, сама / В своїй крові. Плач великий / Воместо львчищого рика
 266B 0047 Воместо львчищого рика / Почують люде. І той плач, / Нікчемний, довгий і поганий,
 266B 0050 Межи людьми во притчу стане, / Самодержавний отой плач! / -----
 282B 0011 Свої гріхи. / І плач! і плач! / -----
 282B 0011 Свої гріхи. / І плач! і плач! / -----
 285B 0014 На той світ тихий перейти. / Не плач, не вопль, не скрежет зуба – / Любов безвічну, сугубу
 298B 0006 А воля душу стерегла. / – Прокинься, – каже. – Плач, убога! / Не зійде сонце. Тьма і тьма!

ПЛАЧА 2

- 268B 0022 Мов недолежані курчата!.. / І плача, матернього плача / Ісполню гради і поля,
 268B 0022 Мов недолежані курчата!.. / І плача, матернього плача / Ісполню гради і поля,

ПЛАЧЕ 78

- 015A 0023 Додому ключами. / Плаче козак – шляхи биті / Заросли тернами.
 016A 0025 Ти з ним розмовляєш. / Коли плаче, то й я плачу, / Коли ні – співаю,
 019A 0027 Та й нащо питати? / Нехай плаче сиротина, / Нехай літа тратить...
 027A 0102 А може, я й темний, нічого не бачу, / Злая доля, може, по тім боці плаче, / Сироту усюди люде осміють.
 030A 0070 Виспівує, вимовляє, / Аж калина плаче. / Вернулася – і раденька,
 030A 0142 Як вороги сміються їй, / Як Катруся плаче. / Може, вбитий чорнобривий
 030A 0262 Пішла селом, / Плаче Катерина; / На голові хустиночка,
 030A 0276 Тільки сина пригортає, / Цілує та плаче. / А воно, як янгелятко,
 030A 0667 А дитя осталося, / Плаче, бідне... А москалям / Байдуже; минули.
 030A 0674 То проклина свого Йвана, / То плаче, то просить. / Вибігає на возлісся;
 052A 0010 Чайка скиглить літаючи, / Мов за дітьми плаче; / Сонце гріє, вітер віє
 052A 0038 Обідрана, сиротою / Понад Дніпром плаче; / Тяжко-важко сиротині,
 057A 0088 А серденько соловейком / Шебече та плаче / Нишком – люди не побачуть,
 061A 0093 «Грає синє море», / А сам плаче, за тобою / І твоя громада
 061A 0128 Дніпро на нас розсердився, / Плаче Україна...» / І я плачу. А тим часом
 061A 0365 Єсть серце єдине, серденько дівоче, / Що плаче, сміється, і мре, й оживає, / Святим духом серед ночі
 061A 0650 На кий похилившись, / Плаче собі тихесенько... / Шелест!... Коли гляне:
 061A 1152 Нема журбу з ким поділить. / І Альта плаче: «Тяжко жити! / Я сохну, сохну... Де Тарас?»
 061A 1273 Чого ж смутний, невеселий / Іде – чуть не плаче? / Якусь тяжку недоленку
 061A 1468 Як убитий. Тяжко йому, / Тяжко, а не плаче. / Ні, не плаче: змія люта,
 061A 1469 Тяжко, а не плаче. / Ні, не плаче: змія люта, / Жадна випиває
 061A 1794 Сидить собі кінець стола, / Тяжко-важко плаче, / Як дитина. Чого б, бачся?
 061A 1824 Де вона, моя голубка / Приборкана, плаче?» / Тяжко йому.
 061A 2361 Де він синів поховає / І як Гонта плаче. / Виніс в поле, геть од шляху;
 061A 2389 Розкрив, ще раз подивився... / Тяжко-важко плаче: / «Сини мої, сини мої!
 061A 2463 За титаря плакати. І ніхто не бачив, / Що мала дитина у куточку плаче. / Спасибі, дідуся, що ти заховав
 113A 0020 Потім собі подивляться, / Як сирота плаче, / Потім спитай, де сирота, –
 114A 0180 Дивились дівчата, / Не питали, чого плаче. / Та й нащо питати?
 114A 0343 А він, сліпий, сивоусий, / Про колишне плаче. / Не дивуйтеся, дівчата,
 114A 0375 А Мар'яна, як дитина / Без матері, плаче. / Петро стоїть коло неї,
 123A 0152 Не хочеш!.. не хочеш!..» / Плаче, падає коло неї, / Розкриває, цілує
 171A 0037 На неокраснім крилі, / Нехай же серце плаче, просить / Святої правди на землі.
 173A 0188 Лози нагинає. / Плаче мати одна в хаті, / А дівчина в гаї.
 173A 0213 Сидить вона, не йде в село, / Не пита й не плаче. / Одурила!.. І цеглину

- 180A 0245 В муці, в катарзі не просить, / Не плаче, не стогне! / Раз добром нагріте серце
 194A 0002 Чого мені тяжко, чого мені нудно, / Чого серце плаче, ридає, кричить, / Мов дитя
 голодне? Серце моє трудне,
 196A 0003 Одна давить серце, друга роздирає, / А третя тихо, тихесенько плаче / У самому
 серці, може, й Бог не бачить.
 199A 0100 І силу, і волю. / Земля плаче у кайданах, / Як за дітьми мати.
 207A 0019 Нічого не бачу... / Прокинуся... серце плаче – / І очі заплачуть.
 207A 0333 Веде коня за поводи / Та плаче Ярина; / Старий батько іде рядом,
 207A 0560 ----- / Плаче старий та ридає, / Й Степан сліпий плаче
 207A 0561 Плаче старий та ридає, / Й Степан сліпий плаче / Невидючими очима,
 234A 0116 «Стривай лишень! / Чи чуєш? щось плаче / За ворітьми... мов дитина!
 234A 0136 Манюсінькі... і замовкло, / Неначе не плаче, / Тільки пхика.
 234A 0222 Свою долю проклинає, / Тяжко-важко плаче; / І ніхто того не чує,
 006В 0169 То дівчина з калиною / Плаче, розмовляє: / – Широкая, високая
 006В 0222 Не вертаються три брати. / Плаче стара мати, / Плаче жінка з діточками
 006В 0223 Плаче стара мати, / Плаче жінка з діточками / В нетопленій хаті.
 006В 0225 В нетопленій хаті. / Сестра плаче, йде шукати / Братів на чужину...
 026В 0044 Бридня!.. А й досі, як згадаю, / То серце плаче та болить, / Чому Господь не дав
 дожить
 029В 0114 І все те, все те радує очі, / А серце плаче, глянуть не хоче! / -----
 033В 0099 В мурованім храмі. / Отам вона й досі плаче / Та за козаками.
 037В 0020 Неначе стоптана трава, / Україна плаче, стогне-плаче! / За головою голова
 046В 0038 Нехай собі у куточку / І віршує й плаче / Тихесенько, щоб Бог не чув,
 076В 0119 Кепкує з дурня. Аж голосить, / Аж плаче, бідний, батька просить, / Щоб та Фамар,
 сестра, прийшла,
 095В 0091 Сердешній плакати не дають, / Вона ж сховається та й плаче. / Дурна, їй шкода
 мужика
 095В 0157 Неначе білиця, / Богу молиться та плаче, / Замкнута в світлиці.
 095В 0175 Уже й не говорить / І не плаче... Отак її / Доканав, небогу,
 144В 0013 Тяжко зажурилась. / Плаче, плаче та ридає, / Як рибонька б'ється...
 144В 0013 Тяжко зажурилась. / Плаче, плаче та ридає, / Як рибонька б'ється...
 149В 0008 Та й знати не хочеться мені. / А серце плаче, як згадаю / Хоч невеселії случаї
 200В 0046 В селі банкети загули, / А генеральша плаче, плаче, / А генерал того не бачить,
 200В 0046 В селі банкети загули, / А генеральша плаче, плаче, / А генерал того не бачить,
 214В 0002 Огні горять, музика грає, / Музика плаче, завиває; / Алмазом добрим, дорогим
 218В 0042 Неначе ширшає. Співає / І плаче серце, оживає, / І в тебе, Боже, і в святих
 236В 0004 І серце жде чогось. Болить, / Болить, і плаче, і не спить, / Мов негодована дитина.
 250В 0223 Жде його Марія, / І ждучи плаче, молодії / Ланіти, очі і уста
 250В 0427 З лози колисочку плете / Та плаче праведная мати, / Колиску тую плетучи.
 250В 0574 І на єдиную свою / Та мати дивиться і плаче / Тихенько-тихо. Ангел спить,
 250В 0620 Побігло десь. Шукає сина / Та плаче мати. І не чує, / Де ділося. У синагогу
 278В 0002 В Путивлі-граді вранці-рано / Співає, плаче Ярославна, / Як та зозуленька кує,
 278В 0013 ----- / І квилить, плаче Ярославна / В Путивлі рано на валу:
 278В 0027 ----- / Сумує, квилить, плаче рано / В Путивлі-граді Ярославна.
 278В 0041 ----- / І плаче, плаче Ярославна / В Путивлі на валу на брамі.
 278В 0041 ----- / І плаче, плаче Ярославна / В Путивлі на валу на брамі.
 280В 0002 В Путивлі-граді вранці-рано / Сумує, плаче Ярославна. / – Полечу, рече, зозулею,
 280В 0010 ----- / І плаче, плаче Ярославна / В Путивлі-городі.
 280В 0010 ----- / І плаче, плаче Ярославна / В Путивлі-городі.

ПЛАЧЕМ 2

- 178A 0012 Та й залякли, та й замерли, / З плачем рознялися. / -----
 303В 0013 А ми, дотепні доїзжачі, / Хортів годуємо та плачем. / -----

ПЛАЧЕ-РИДА 1

- 104В 0029 А за ними йде та чорнявая / Та плаче-рида, йдучи.– / -----

ПЛАЧЕ-РИДАЄ 1

207A 0529 І нерідною сестру Ярину. / Плаче-ридає, / До Бога руки здіймає,

ПЛАЧЕТЬСЯ 1

258A 0140 І все Господа глаголи, / І все плачеться земля. / Царі, раби – однакові

ПЛАЧЕШ 9

061A 0683 «Бач, Оксано, я жартую, / А ти й справді плачеш. / Ну, не плач же, глянь на мене:

114A 0113 Плакала, німіла... / «Чого ж плачеш, моє серце?» – / Петро питає,

180A 0120 Душе моя убогая, / Чого марне плачеш, / Чого тобі шкода? Хіба ти не бачиш,

207A 0223 «Степаночку, голубчику! / Чого се ти плачеш? / Усміхнися, подивися,

006B 0137 Насилу мати говорила.– / Чого ти плачеш, ідучи, / Чому не спиш ти уночі,

095B 0287 Тепер і шкода... хоч топись! / Чого ж ти, мамо моя, плачеш? / Не плач, голубочко, дивись,

161B 0266 Неначе та сорока, скаче. / Настусю! Чом же ти не плачеш? / Аджеж Петруся вже немає.

200B 0029 Краса і молодість моя». / «Ти, душко, плачеш?» – «Хто се, я? / Ні, я не плачу...» – «Знаєш, Маню,

250B 0453 Та ще й курникає. А ти? / Не плачеш ти і не співаєш, / Гадасш, думаєш-гадаєш,

ПЛАЧТЕ 6

019A 0029 Нехай літа тратить... / Плач же, серце, плачте, очі, / Поки не заснули,

020A 0063 Гуляй, буйний, полем – / Плачте, діти козацькі, / Така ваша доля!»

061A 0915 швайку. Де можна лантух, там торби не треба. Купили / хрину, треба з'їсти; плачте, очі, хоч повилазьте; бачили, / що купували – грошам не пропадать! А то думають,

061A 1155 Нема, не чуть... Не в батька діти!» / Не плачте, братія: за нас / І душі праведних, і сила

161B 0269 Дивітеся, яка печаль! / То й плачте, коли жаль... / -----

282B 0002 Умре муж велій в власяниці. / Не плачте, сироти, вдовиці, / А ти, Аскоченський, восплач

ПЛАЧУ 29

016A 0025 Ти з ним розмовляєш. / Коли плаче, то й я плачу, / Коли ні – співаю,

030A 0606 «Постривай же, мій голубе! / Дивись – я не плачу. / Ти не пізнав мене, Йване?

047A 0200 Співає, гуляє, / А я плачу, літа трачу, / Його виглядаю.

061A 0129 Плаче Україна...» / І я плачу. А тим часом / Пишними рядами

061A 2557 Жито зеленіє: / Не чуть плачу, ні гармати, / Тільки вітер віє,

114A 0024 І ти не згадаєш. Оксано! Оксано! / А я й досі плачу, і досі журюсь, / Виливаю сльози на мою Мар'яну,

150A 0021 Босфор аж затрясся, бо зроду не чув / Козацького плачу, застогнав широкий, / І шкурою, сірий бугай, стрепенув,

154A 0021 Босфор аж затрясся, бо зроду не чув / Козацького плачу; застогнав широкий / І шкурою, сірий бугай, стрепенув,

180A 0122 Чого тобі шкода? Хіба ти не бачиш, / Хіба ти не чуєш людського плачу? / То глянь, подивися; а я полечу

180A 0126 Немає там власті, немає там кари, / Там сміху людського і плачу не чуть. / Он глянь, у тім раї, що ти покидаєш,

196A 0011 В кайданах... байдуже... / Ти смієшся, а я плачу, / Великий мій друже.

196A 0013 Великий мій друже. / А що вродить з того плачу? / Богилова, брате...

207A 0226 Хіба ти не бачиш, / Що й я плачу? Розсердився / Бог знає на кого

250A 0006 Тільки я, мов окаянний, / І день і ніч плачу / На розпутьях велелюдних,

265A 0008 Чи так по світу волочусь, / Бо вже не плачу й не сміюсь... / Доле, де ти! Доле, де ти?

266A 0067 Серце ядом гою, / І не плачу, й не співаю, / А вию совою.

026B 0034 Пелосінь вибирала, / Та й почувла, що я плачу. / Прийшла, привітала,

046B 0014 Щоб не почув хто, не побачив, / Виспівую та плачу. / І довелось знов мені

095B 0120 Хоть і нікому їх не жаль, / Розказую та плачу. / Мені їх жаль!.. Мій Боже милий,

- 095B 0308 Зовуть покриткою, дурною, / І ти смієшся, а я плачу, / Ба ні, не плачу, регочусь...
 095B 0309 І ти смієшся, а я плачу, / Ба ні, не плачу, регочусь... / Дивися, як я полечу,
 175B 0090 Ні знати, ні чути / Його плачу всенедневно... / Не почастивала
 200B 0030 «Ти, душко, плачеш?» – «Хто се, я? / Ні, я не плачу...» – «Знаєш, Маню, / У городі
 тепер армяни,
 214B 0011 Неначе заклятий, дивлюся / І нишком плачу, плачу я. / Чого ж я плачу? Мабуть,
 шкода,
 214B 0011 Неначе заклятий, дивлюся / І нишком плачу, плачу я. / Чого ж я плачу? Мабуть,
 шкода,
 214B 0012 І нишком плачу, плачу я. / Чого ж я плачу? Мабуть, шкода, / Що без пригоди, мов
 негода,
 215B 0031 Що вас і долю проклинаю, / І плачу тяжко, і, як ви... / Душі убогої цураюсь,
 218B 0002 Возлюбленику муз і грацій, / Ждучи тебе, я тихо плачу / І думу скорбную мою
 250B 0008 Пренепорочная, благая! / Молюся, плачу і ридаю: / Воззри, пречистая, на їх,

ПЛАЧУТЬ 10

- 019A 0007 Марно пропадають, / Очі плачуть, чорні брови / Од вітру линияють;
 019A 0018 Нема кому розпитати, / Чого плачуть очі; / Нема кому розказати,
 045A 0053 Як кобзар співає, / Як серце сміється, сліпі очі плачуть... / Послуха, повіє...
 061A 1682 І діти карають. / Стогнуть, плачуть; один просить, / Другий проклинає;
 061A 2123 А Україна, знай, горить; / По селах голі плачуть діти – / Батьків немає. Шелестить
 207A 0323 Степан її надіває, / Та плачуть обоє. / І шаблюка, мов гадюка,
 207A 0632 І в Січ завертають, / І розказують і плачуть, / Як Січ руйнували,
 044B 0060 За ним ідуть есаули / Та плачуть, ідучи. / Несуть пани есаули
 076B 0045 В своїх світлицях, чорноброві. / Запершись, плачуть, на малих / Дітей взираючи.
 Пророка,
 207B 0002 Якби ви знали, паничі, / Де люде плачуть живучи, / То ви б елегій не творили

ПЛАЧУЧИ 9

- 006B 0082 І, неоплаканий своїми, / В неволі, плачучи, умру. / І все з собою заберу,
 006B 0102 Та вже й шукати перестала, / Умерла, плачучи. Давно / Не чуть нікого, де ти
 гралась,
 083B 0057 ----- / Додому плачучи прийшла, / І спати плачучи лягла,
 083B 0058 Додому плачучи прийшла, / І спати плачучи лягла, / І не вечеряла!... Не спала,
 113B 0010 І стеляться на папері, / Плачучи, сміючись, / Мов ті діти. І радують
 133B 0004 І окрадуть, жалкуючи, / Плачучи, осудять, / І попросять тебе в хату,
 180B 0049 Великомученице! Села / Минаєш, плачучи, вночі. / І полем-степом ідучи,
 207B 0028 Нужда та праця положила. / Там батько, плачучи з дітьми / (А ми малі були і голі),
 281B 0029 За землю руськую. Хилилась / І слалась, плачучи, трава, / Високі гнулися дерева...

ПЛЕБЕЇ-ГРЕЧКОСІЇ 1

- 218B 0322 А ми помилуємо вас. / І ви, плебеї-гречкосії, / І ви молилися, та вас

ПЛЕБЕЙ 1

- 250B 0672 Ізраїльський архієрей! / Романський золотий плебей! / І час і два мине, не встане,

ПЛЕЛИ 1

- 308B 0045 Парили б скрізь понад землю, / Та все б гексаметри плели, / Та на горище б однесли

ПЛЕМ'Я 1

- 249B 0024 Зіновать, кукіль і будяк / Росте в пшениці! Кляте плем'я / Давидове у нас зійшло!

ПЛЕСТИ 2

- 246A 0150 Кайдани кувати, / Як і носить!.. і як плести / Кнути узловаті –
 276B 0010 Гнучкий одноліток лози, / Каблучку заходивсь плести, / На шию б то. Коли погляне,

ПЛЕСТИ-ЗАПЛІТАТИ 1

145В 0016 Не дай мені вік діувати, / Коси мої плести-заплітати, / Бровенята дома зносити,

ПЛЕТЕ 3

250В 0426 Дитяточко. А меж лозою / З лози колисочку плете / Та плаче праведная мати,
292В 0081 І ніби морщить постолои, / Плете волокни, озуває, / І у кедрових стін нових
305В 0022 Сатурнова іде та йде, / І гріх той праведний плете, / У сиві коси заплітає,

ПЛЕТУЧИ 1

250В 0428 Та плаче праведная мати, / Колиску тую плетучи. / А Йосип заходився хату

ПЛЕЧАХ 6

030А 0402 У латаній свитиночці, / На плечах торбина, / В руці ціпок, а на другій
061А 1038 Аж стогне діброва; / Не повезли, а на плечах / Чумацькі волоні
061А 1047 «Ну лиш іншу, старче божий!» – / З возами на плечах / Кричать йому гайдамаки.
061А 1611 Полатаній, у постолах; / На плечах торбина, / «Гей, старченя! Стривай лишень!»
114А 0043 В село шкандибає. / В руках чоботи, на плечах / Латана торбина
250В 0237 Отож вони собі ідуть, / Несе з торбиною на плечах / Нову коновочку старий.

ПЛЕЧЕ 1

200В 0100 Уже Петром і паничем, / І кучері аж по плече, / І висипався чорний ус,

ПЛЕЧЕЙ 1

250В 0077 Аж іскри сипнули з очей. / А з добрих молодих плечей / Хітон полатаний додолу

ПЛЕЧИМА 7

114А 0341 Дивувалися дівчата: / Вже смерть за плечима, / А він, сліпий, сивоусий,
207А 0327 Й самопал семип'яденний / Повис за плечима. / Аж зомліла, як узріла;
234А 0069 Та діточок у їх бігма, / А смерть з косою за плечима. / -----
274А 0321 І байстрят носила / За плечима. Щоб привчались... / Аж і сам приїхав.
050В 0100 А пек тобі, забув, дурню, / Що смерть за плечима. / До стебла все погоріло,
083В 0028 Стоїть собі, як той... / Плечима стелю підпирає / Та дивиться і замирає,
250В 0044 Одна-однісінька!.. Хіба... / Ще ж смерть моя не за плечима?.. – / А та стоїть собі під тином

ПЛЕЧІ 4

061А 2346 Нагнувся, два трупи / Невеликих взяв на плечі / І, позад базару,
180А 0362 Ще меншого туза / Межи плечі; той меншого, / А менший малого,
104В 0140 Сама ж неначе нежива / На плечі пада... Напоїла, / І нагодувала,
250В 0491 До сходу сонця, по торбині / На плечі взявши, а дитину / Удвох в колисочці несли.

ПЛЕЧМИ 1

250В 0073 – Йому я стану за дитину. / Плечми моїми молодими / Його старії підопру! –

ПЛИВЕ 10

061А 1199 Дрімують... навіки бодай задрімали! / А тим часом місяць пливе оглядять / І небо, і зорі, і землю, і море,
113А 0003 Шепче з осокою, / Пливе човен по Дунаю / Один за водою.
113А 0005 Один за водою. / Пливе човен, води повен, / Ніхто не спинає,
123А 0140 З усієї сили / Кинувсь в воду; пливе, синю / Хвилю роздирає,
123А 0142 Хвилю роздирає, / Пливе, пливе... От-от доплив! / Пірнув, виринає –
123А 0142 Хвилю роздирає, / Пливе, пливе... От-от доплив! / Пірнув, виринає –
150А 0173 ----- / Пливуть співаючи; пливе / Позад завзятий Гамалія:
104В 0012 Та й роздігся на камені, / У воду кинувся, пливе, / Аж хвиля синяя реве.
108В 0001 ----- / За сонцем хмаронька пливе, / Червоні поли розстилає
218В 0506 Ніби із-за диму, / Пливе місяць круглолиций. / І мир первозданний

ПЛИВИ 3

- 272A 0007 Зо мною, малою: / «Пливи, пливи, моя доню, / Дніпром за водою.
 272A 0007 Зо мною, малою: / «Пливи, пливи, моя доню, / Дніпром за водою.
 272A 0021 Гуляє з дочкою. / Пливи ж, моя єдина. / Хвилі! мої хвилі!

ПЛИВУТЬ 15

- 055A 0045 Того тільки й треба. / Пливуть собі та співають; / Рибалка літає...
 150A 0011 Та під тими байдаками, / Що пливуть козаки, тільки мріють шапки, / Та на сей бік за нами.
 150A 0051 ----- / Пливуть собі співаючи, / Море вітер чує.
 150A 0141 Рвучи червоні гори-хвилі. / Пливуть собі, ніби з дому, / Так, буцім гуляють,
 150A 0173 ----- / Пливуть співаючи; пливе / Позад завзятий Гамалія:
 150A 0182 Не кликнув в море на ралець. / Пливуть собі, а з-за хвилі / Сонце хвилю червонить,
 154A 0011 Та під тими байдаками, / Що пливуть козаки, тільки мріють шапки / Та на сей бік за нами.
 154A 0053 ----- / Пливуть собі та співають, / Море вітер чує;
 154A 0141 Рвучи червоні гори-хвилі. / Пливуть собі, ніби з дому; / Так, буцім гуляють,
 154A 0173 ----- / Пливуть собі, а з-за хвилі / Сонце хвилю червонить;
 124В 0008 Як квіточка за водою, / Пливуть з цього світа. / -----
 194В 0005 Тії дні минають. / А літа пливуть меж ними, / Пливуть собі стиха,
 194В 0006 А літа пливуть меж ними, / Пливуть собі стиха, / Забирають за собою
 196В 0005 Тії дні минають. / А літа пливуть за ними, / Пливуть собі стиха,
 196В 0006 А літа пливуть за ними, / Пливуть собі стиха, / Забирають за собою

ПЛИВУЧИ 2

- 150A 0144 Та, звичайне запорожці, / Пливучи співають: / «Наш отаман Гамалія,
 154A 0144 Та, звичайне, запорожці, / Пливучи, співають. / «Наш отаман Гамалія,

ПЛИЛА 1

- 272A 0026 Та й побігла. А я собі / Плила за водою, / Поки сестри не зостріли,

ПЛИЛИ 2

- 061A 0008 А сонечко встане, як перше вставало, / І зорі червоні, як перше плили, / Попливуть і
 потім, і ти, білолиций,
 061A 1366 Улиці, базари / Крились трупом, плили кров'ю. / «Мало клятим кари!

ПЛИСТИ 1

- 194В 0089 Нехай як буде, так і буде. / Чи то плисти, чи то брести. / Хоч доведеться розп'ястись!

ПЛІТОЧКА 1

- 272A 0039 В Дніпро поринула, / Мов пліточка. А лозина / Тихо похитнулась.

ПЛОДИТИ 1

- 221A 0391 Може, ще нестись заставлять, / Москаля плодити. / Бо чутка є, що цар хоче

ПЛОДОМ 1

- 258A 0011 Древо зеленіє, / Плодом вкрите. Так і муж той / В добрі своїм спіє,

ПЛОСКІНЬ 2

- 026В 0033 Недалеко коло мене / Плоскінь вибирала, / Та й почувла, що я плачу.
 132В 0009 З сією змією, / В полі плоскінь вибирала / Та все й розказала,

ПЛОТІ 1

- 218В 0133 Неначе гадина в болоті. / І сина божія во плоті / На тій Голгофі розп'яла

ПЛОТЬ 1

038В 0098 На рясу сльози... Бий поклони! / І плоть старечу усмирай. / Святе писаніє читай,

ПЛУГ 1

104В 0045 А хлопа, як того вола, / У плуг голодного запряжеш. / .....

ПЛУГА 1

171А 0056 Може, викую я з його / До старого плуга / Новий леміш і чересло.

ПЛУГАМИ 3

006В 0262 Хрущі над вишнями гудуть. / Плугатарі з плугами йдуть, / Співають, ідучи, дівчата,

095В 0059 Як цей правитель?.. Другий год, / Як він з німецькими плугами / Забрався голий в
цей куток.

292В 0108 Гадючу слину. А тепер / Плугами, ралом не розорем / Прокляту ниву, проросла

ПЛУГАТАРІ 1

006В 0262 Хрущі над вишнями гудуть. / Плугатарі з плугами йдуть, / Співають, ідучи, дівчата,

ПЛУГАТИР 1

010А 0149 Червоніє за горою; / Плугатир співає. / Чорніє гай над водою,

ПЛУГИ 2

277В 0003 Земним богам – царям, / І плуги, й кораблі, / І всі добра землі,

277В 0021 Все богам тим – царям! / І плуги, й кораблі, / І всі добра землі,

ПЛУГОМ 1

146В 0006 Не хочу я, моя мати, / За плугом ходити, / Аксамитові жупани

ПЛУТЫ 1

221А 0482 Моїх налітає. / «Вы што делаете, плуты!!» / «Та ми, бачте, пане,

ПЛЮВАЛИ 1

270А 0056 Жиди навіть нечистіі / На мене плювали. / Отаке-то, мій братику,

ПЛЮНУВ 1

303В 0022 Я схаменувся, осінивсь / Святим хрестом і тричі плюнув / Та й знову думать
заходивсь

ПЛЮНУТЬ 1

297В 0006 І миром люди прокленуть! / Не прокленуть, а тільки плюнуть / На тих оддосних
щенят,

ПЛЮЮТЬ 2

091В 0027 Чому ж його не так зовуть? / Чому на його не плюють? / Чому не топчуть!! Люде,
люде!

198В 0044 Пани ж неситіі, пузаті, / На рай твій, Господи, плюють / І нам дивитись не дають

ПЛЯШЕЦЦІ 1

200В 0186 Назад гадюку в серці люту / Та трошки в пляшечці отрути. / -----

ПЛЯШКИ 1

016В 0345 В гаю все покотом лежало – / Пляшки і гості, де що впало, / Там і осталося. Сам не
впав,

ПО 242

010А 0124 Дивляться – мелькає, / Щось лізе вверх по стовбуру / До самого краю.

- 010A 0154 Високі могили; / Пішов шелест по діброві; / Шепчуть густі лози.
 010A 0209 Поховали громадою / Як слід, по закону. / Насипали край дороги
 020A 0141 Слізеньки втирають. / Пішов кобзар по улиці – / З журби як заграє!
 024A 0109 Слізеньки втирають. / Пішов кобзар по улиці – / З журби як заграє!
 027A 0051 І соловейко задріма. / Повіє вітер по долині – / Пішла дібровою руна,
 027A 0055 Встануть сердеги працювать, / Корови підуть по діброві, / Дівчата вийдуть воду
 брать,
 027A 0102 А може, я й темний, нічого не бачу, / Злая доля, може, по тім боці плаче, / Сироту
 усюди люде осміють.
 030A 0116 Зайде сонце – Катерина / По садочку ходить, / На рученьках носить сина,
 030A 0123 ----- / Зеленіють по садочку / Черешні та вишні;
 030A 0152 На край світа, в Московщині, / По тім боці моря, / Нема нігде Катерини;
 030A 0162 Пече сонце, гойда вітер, / Рве всякий по волі. / Умивай же біле личко
 030A 0328 Як буде серденько / По волі гуляти! / -----
 030A 0556 Реве, свище заверюха. / По лісу завило; / Як те море, біле поле
 045A 0042 Вітер віє-повіває, / По полю гуляє. / На могилі кобзар сидить
 045A 0057 В степу на могилі, щоб ніхто не бачив, / Щоб вітер по полю слова розмахав, / Щоб
 люде не чули, бо то боже слово,
 045A 0059 Щоб люде не чули, бо то боже слово, / То серце по волі з Богом розмовля, / То серце
 щебече господню славу,
 047A 0001 ----- / По діброві вітер віє, / Гуляє по полю,
 047A 0002 По діброві вітер віє, / Гуляє по полю, / Край дороги гне тополю
 047A 0053 Заспіває козаченько, / Ходя по долині. / Виспіває, поки вийде
 047A 0187 «Плавай, плавай, лебедонько! / По синьому морю – / Рости, рости, тополенько!
 047A 0196 За синєє море: / По тім боці – моя доля, / По сім боці – горе.
 047A 0197 По тім боці – моя доля, / По сім боці – горе. / Там десь милий, чорнобривий
 047A 0221 Плавай, плавай, лебедонько! / По синьому морю». / -----
 047A 0226 ----- / По діброві вітер віє, / Гуляє по полю,
 047A 0227 По діброві вітер віє, / Гуляє по полю, / Край дороги гне тополю
 061A 0010 Попливуть і потім, і ти, білолиций, / По синьому небу вийдеш погулять, / Вийдеш
 подивиться в жолобок, криницю
 061A 0141 Пороги минали, / Як гуляли по синьому, / Грілися в Скутарі
 061A 0311 Розбрілись конфедерати / По Польщі, Волині, / По Литві, по Молдаванах
 061A 0312 По Польщі, Волині, / По Литві, по Молдаванах / І по Україні;
 061A 0312 По Польщі, Волині, / По Литві, по Молдаванах / І по Україні;
 061A 0313 По Литві, по Молдаванах / І по Україні; / Розбрілися та й забули
 061A 0392 Поки шкандибаю / За Яремою по світу, / А може... й не знаю.
 061A 0491 Ревуть ляхи, а поставець / По столу гуляє. / «Єще Польща не згінула!» –
 061A 0559 Вільшанські схизмати / По три сем'ї, по чотири / Живуть в одній хаті». /
 061A 0559 Вільшанські схизмати / По три сем'ї, по чотири / Живуть в одній хаті». /
 061A 0616 Козак виглядає. / А Ярема по долині / Ледве-ледве ходить,
 061A 0821 Пропала з ними і Оксана. / Собаки де-де по Вільшаній / Загавкають та й замовчать.
 061A 0861 Сумно-сумно. (Отак було / По всій Україні / Протині ночі Маковія,
 061A 0878 Куди-то поїдуть? кого повезуть? / Он кого, дивіться. Лягли по долині, / Неначе
 побиті, ні слова не чуть.
 061A 1069 А козак співає: / «І по хаті ти-ни-ни, / І по сінях ти-ни-ни,
 061A 1070 «І по хаті ти-ни-ни, / І по сінях ти-ни-ни, / Вари, жінко, лини,
 061A 1097 Якби таки молодий, молодий, / Хоч по хаті б поведив, поведив. / Страх мені не
 хочеться
 061A 1177 Розібрали, заблищали / По всій Україні. / -----
 061A 1297 А сю ніч уп'єшся. Пекельнеє свято / По всій Україні сю ніч зареве; / Потече багато,
 багато-багато
 061A 1325 Задзвонили в усі дзвони / По всій Україні; / Закричали гайдамаки:
 061A 1340 І кров полилася / Аж у Волинь. По Поліссі / Гонта бенкетує,
 061A 1351 Кругом пекло; гайдамаки / По пеклу гуляють. / А Ярема – страшно глянуть –
 061A 1353 А Ярема – страшно глянуть – / По три, по чотири / Так і кладе. «Добре, сину,

- 061A 1353 А Ярема – страшно глянуть – / По три, по чотири / Так і кладе. «Добре, сину,
061A 1360 І діти майнули / По горищах, по коморах, / По льохах, усюди;
061A 1360 І діти майнули / По горищах, по коморах, / По льохах, усюди;
061A 1361 По горищах, по коморах, / По льохах, усюди; / Всіх уклали, все забрали.
061A 1441 Простяглася / По діброві понад Дніпром / Козацька ватага.
061A 1527 У будинках мліла. / Скрізь по селах шибениці; / Навішано трупу –
061A 1540 Отаке-то було лихо / По всій Україні! / Гірше пекла... А за віщо,
061A 1775 Сліпий вшкварив – навприсядки / Пішли по базару. / Земля гнеться. «Нумо, Гонто!»
061A 1805 Що його Оксана / По тім боці за Тікичем / В будинку з панами,
061A 1871 Навприсядки / Сліпий по базару / Оддирає постоломи,
061A 2070 Той Галайда – мій Ярема!.. / По всій Україні / Його знають. Я бачила,
061A 2123 А Україна, знай, горить; / По селах голі плачуть діти – / Батьків немає. Шелестить
061A 2125 Батьків немає. Шелестить / Пожовкле листя по діброві; / Гуляють хмари; сонце
спить;
061A 2128 Нігде не чуть людської мови; / Тільки звір виє по селу, / Гризучи трупи. Не ховали,
061A 2193 «Карай ляха знову!» / Покотились по базару / Кінні народої;
061A 2300 Так Гонта кричав, / По Умані бігав. А серед базару, / В крові, гайдамаки ставили
столи:
061A 2329 ----- / Ой гоп по вечері, / Замикайте, діти, двері,
061A 2440 Сирота в ряднині, я колись блукав, / Без свити, без хліба, по тій Україні, / Де
Залізник, Гонта з свяченим гуляв.
061A 2453 Бувало, в неділю, закривши мінею, / По чарці з сусідом випивши тієї, / Батько діда
просить, щоб той розказав
113A 0003 Шепче з осокою, / Пливе човен по Дунаю / Один за водою.
114A 0080 Вийняв кобзу, разів зо два / Ударив по рваних. / «Що б вам заграць? Постривайте...
114A 0360 Як п'яні придани / Йшли по улиці, співали. / «Мар'яно! Мар'яно!
114A 0389 На чужому полі, / По волі-неволі / Найду свою долю!
123A 0005 В осоки питає: / «Хто се, хто се по сім боці / Чеше косу? Хто се?..
123A 0007 Чеше косу? Хто се?.. / Хто се, хто се по тім боці / Рве на собі коси?..
123A 0015 Цікаві дівчата. / Ото дочка по сім боці, / По тім боці – мати.
123A 0016 Ото дочка по сім боці, / По тім боці – мати. / -----
123A 0181 Впливає з води мати, / Сяде по тім боці; / Страшна, синя, розхристана
150A 0036 ----- / «У туркені, по тім боці, / Хата на помості.
150A 0096 І покотились яничари. / Гамалія по Скутарі – / По пеклу гуляє,
150A 0097 Гамалія по Скутарі – / По пеклу гуляє, / Сам хурдигу розбиває,
150A 0148 Забрав хлопців та й поїхав / По морю гуляти, / По морю гуляти,
150A 0149 По морю гуляти, / По морю гуляти, / Слави добувати,
154A 0035 ----- / «У туркені по тім боці / Хата на помості.
154A 0096 І покотились яничари. / Гамалія по Скутарі / По пеклу гуляє,
154A 0097 Гамалія по Скутарі / По пеклу гуляє, / Сам кайдани розбиває,
154A 0148 Забрав хлопців та й поїхав / По морю гуляти, / По морю гуляти,
154A 0149 По морю гуляти, / По морю гуляти, / Слави здобувати,
171A 0033 А надію... / Вітер по полю розвіяв, / Хвиля морем рознесла.
173A 0039 В зеленім жупані / По світлиці похожає, / Як пава, як пані,
173A 0150 І пить попросити. / По копійці заробляла, / Копу назбирала.
173A 0225 Сірі гуси в ірій, ірій / По чотири, по чотири / Полетіли – гел-гел!
173A 0225 Сірі гуси в ірій, ірій / По чотири, по чотири / Полетіли – гел-гел!
173A 0246 Удень за вдовою / По улицах та, сміючись / Дrajнили Совою.
180A 0104 Сади рясні похилились, / Тополи по волі / Стоять собі, мов сторожа,
180A 0168 Тебе повивали. Бери ж їх, лети / Та по всьому небу орду розпусти. / Нехай чорніє,
червоніє,
180A 0366 Уже за порогом / Як кинеться по улицах, / Та й давай місити
180A 0378 Тіль[ки] де-де православні / По углах стогнали / Та, стогнучи, за батюшку
180A 0393 Пролито людської – / І без ножа. По тім боці / Твердиня й дзвіниця,
199A 0006 І забули сірий попіл / По вітру розвіять. / Лежить попіл на розпутті,
199A 0132 «Отій самій, / Що водили по улицах / В Празі позавчора;

- 199A 0135 Отій самій, що хилялась / По шинках, по ста[й]нях, / По чернечих переходах,
 199A 0135 Отій самій, що хилялась / По шинках, по ста[й]нях, / По чернечих переходах,
 199A 0136 По шинках, по ста[й]нях, / По чернечих переходах, / По келіях п'яна!
 199A 0137 По чернечих переходах, / По келіях п'яна! / Ота сама заробила
 199A 0349 Й Те Deum співали, / Розійшлися по трапезах / І трапезували
 207A 0084 А треба буде; два-три года / Нехай по світу погуляє / Та сам своєї пошукає,
 207A 0092 Ануте, діти, отакої!» / І вшкварив по струнах. / Старий грає, а Ярина
 207A 0518 В турецькую землю, в тяжкую неволю! / Там кайдани по три пуда, / Отаманам по
 чотири,
 207A 0519 Там кайдани по три пуда, / Отаманам по чотири, / І світа божого не бачать, не
 знають,
 207A 0640 Новим кошом стали; / Як цариця по Києву / З Нечосом ходила...
 207A 0644 Вночі запалила. / І по Дніпру у золотій / Галері гуляла,
 207A 0696 Ярина гуляє / По садочку. Старий батько / Сидить коло хати
 221A 0139 Як іхала Катерина / В Канів по Дніпрові. / А ми з матір'ю сиділи
 221A 0184 Через мост идет черт, / А коза по воде. / Быть беде. Быть беде.
 221A 0298 Ото указ надрюкують: / «По милості божій, / І ви наші, і все наше,
 221A 0330 І розпустить правду й волю / По всій Україні! / Так от бачите, сестриці,
 221A 0362 Попливе наш Іван / По Дніпру у Лиман / З кумою.
 221A 0452 І в Чигрин доносить / По начальству. Приїхало / Начальство мордате,
 234A 0430 Півбубличка!» / Й по шматочку / Дітям розділила.
 234A 0461 Ні, не помагало. / Старий Трохим по надвір'ю, / Мов убитий, ходить.
 246A 0115 Щоб крадене перекупать, / Як ті жиди. Ми по закону!.. / По закону апостола
 246A 0116 Як ті жиди. Ми по закону!.. / По закону апостола / Ви любите брата!
 246A 0122 Шкуру, а не душу! / Та й лупите по закону / Дочці на кожушок,
 250A 0127 Добре заходились / По німецькому показу / І заговорили
 256A 0071 Голодні ворони. / По якому правдивому, / Святому закону
 258A 0110 Боже, спаси, суди мене / Ти по своїй волі. / Молюсь, Господи, внуши їм
 258A 0188 Ти, Господи, помагаєш / По землі ходити. / Ти радуєш мою душу
 265A 0007 Чи я живу, чи доживаю, / Чи так по світу волочусь, / Бо вже не плачу й не сміюсь...
 265A 0016 І гнилою колодою / По світу валяться. / А дай жити, серцем жити
 274A 0209 І гадки не мала, / По садочку похожала, / Квітчалась, пишалась.
 274A 0418 Неначе смерть, з циганами / По селах ходила. / Потім разом схаменулась,
 006B 0057 Нас послав поганяти. / По своїй по землі / Свою кров розлили
 006B 0057 Нас послав поганяти. / По своїй по землі / Свою кров розлили
 006B 0230 Не вертаються три брати, / По світу блукають, / А три шляхи широкії
 006B 0310 В неволі тяжко, хоча й волі, / Сказати по правді, не було. / Та все-таки якось жилосьь.
 014B 0035 Я годів зо два проходив / По Чорноморії, по Дону... / І подарунків накупив
 014B 0035 Я годів зо два проходив / По Чорноморії, по Дону... / І подарунків накупив
 016B 0013 Верба похилилась; / Аж по воді розіслала / Зеленії віти,
 016B 0057 Чималий у яру ставок, / Зелений по горі садок, / І верби, і тополі,
 016B 0176 І Богу молитись / І азбуку по кунштиках / Заходилась вчити.
 016B 0215 За бабами-знахурками / По селах метнувся. / Наїхали... Заходились.
 016B 0245 А голод стогне на селі. / І стогне він, стогне по всій Україні. / Кара Господева.
 Тисячами гинуть
 016B 0420 ----- / Блукаючи по Україні, / Прибивсь якось і в Чигирин,
 029B 0081 ----- / «Блукав я по світу чимало, / Носив і свиту і жупан...
 033B 0057 Про все розказали. / Що ж діялось по шведчині! / То й вони злякались!
 038B 0040 ----- / – По дорозі рак, рак, / Нехай буде так, так.
 038B 0070 Низенько заходить. / В довгій рясі по келії / Старий чернець ходить.
 038B 0110 Читати писаніє покинув. / Ходив по келії. Ходив, / А потім сів і зажурився:
 044B 0012 Дождалися... З Чигирини / По всій славній Україні / Заревли великі дзвони,
 046B 0105 Нікого в світі, нікому в світі. / Неначе по лісу ходив! / А малась воля, малась сила,
 050B 0181 В Умані водили / По улицах – украла щось... / Потім утопилась.
 050B 0191 Дівчата співали: / «Шелесь, шелесь по дубині, / Шапки хлопці погубили,
 057B 0319 Не посидить в хаті, / Все нишпорить по надвір'ю. / – Треба работати,–

- 074В 0003 (А Бог тойді з Петром ходив / По світу та дива творив.) / А кайзак на хирю
074В 0008 І вкрав ту сокиру. / Та й потяг по дрова / В зелену діброву,
074В 0012 Як вирветься сокира з рук – / Пішла по лісу косовиця. / Аж страх, аж жаль було дивиться.
- 074В 0040 ----- / Червоніє по пустині / Червона глина та пичина,
076В 0009 Царів абощо воспівать. / Бо як по правді вам сказать, / То дуже вже й мені самому
076В 0050 А він собі, узявшись в боки, / По кровлі кедрових палат / В червленій ризі похожає
076В 0081 З пророком випила, й пішла / Спочити трохи по вечері / З своїм царем. І Гурій спав.
076В 0174 ----- / По двору тихо похожає / Старий веселий Рогволод.
076В 0212 І прожене ю, і княжна / Блукає по світу одна, / Нічого з ворогом не вдіє.
- 083В 0003 Ще як борці у нас ходили / По селах та дівчат дурили, / З громади кпили, хлопців били
083В 0012 Сиділи лірники та грали / По шелягу за танець. / Кругом аж курява вставала.
083В 0106 Сліпі лірники сиділи; / По шелягу брали / І ту саму грали,
083В 0225 І сатаню-чоловіком / Він буде по світу ходить / І вас, дівчаточка, дурить
090В 0006 Що діяти? Уже й гуляю / По цім Аралу; і пишу. / Віршую нищечком, грішу.
092В 0053 Діточки-дівчата / Й защебечуть по своєму / Доброму звичаю,
095В 0062 А що тих бідних покриток / Пустив по світу з байстрюками, / Отже й нічого! А жонатий
- 095В 0079 Та й заголили в москалі! / Отак по нашому звичаю / Не думавши, кончають!
095В 0291 Дивися, чорная змія / По снігу лізе... Утечу, / У ірій знову полечу,
104В 0164 Московкою всюди / Хиляється... і по жидах, / І по панах, боса...
104В 0165 Хиляється... і по жидах, / І по панах, боса... / Найшов її, подивився...
122В 0001 ----- / По улиці вітер віє / Та сніг замітає.
122В 0003 Та сніг замітає. / По улиці попідтинню / Вдова шкандибає
131В 0003 За гай і заходить. / По долині увечері / Козак смутний ходить.
131В 0020 А дівчину покриткою / По світу пускає. / -----
134В 0003 Вдень і вночі. / Підеш, мій сину, по Україні, / Нас кленучи.
139В 0002 У перетику ходила / По оріхи, / Мірошника полюбила
139В 0009 У перетику ходила / По опеньки, / Лимаренка полюбила,
139В 0016 У перетику ходила / Я по дрова / Та бондаря полюбила,
144В 0004 Чомусь дівчина до броду / По воду не ходить. / Навгороді коло тину
147В 0016 Позамикалися у хатах / Та й мруть. По улицях воли / Ревуть голодні, на городі
147В 0046 Та розносить жовте листя / По жовтому полю. / Довго воно зеленіло,
153В 0010 У Острій брамі. Дурня знать / По походу. Отже назвать, / Єй-Богу, я його не вмію
153В 0079 І батькові в груди / Аж по обух вгородила. / -----
161В 0001 ----- / У Оглаві... Чи по знаку / Кому цей Оглав білохатий?
161В 0013 Отут, бувало, із-за тину / Вилась квасоля по тичині, / І з оболонками вікно
161В 0044 Та думку гадає, / А Настуся по садочку / Пташкою літає.
161В 0129 ----- / А, видом видати, слихом слыхати. Чи по волі, / чи по неволі?
161В 0130 А, видом видати, слихом слыхати. Чи по волі, / чи по неволі? / -----
161В 0131 ----- / По волі, тату, та ще й богословом... / -----
161В 0345 З дурним моім сталось, / Розігнав дітей по світу, / А добро осталось,
161В 0357 Хату затопити / І вимести... по смітнику / Ходити, нудити,
173В 0040 І рознесе тую славу / По всій Україні. / -----
175В 0017 Покритки веселі / По шиночках з москалями, / І не турбуйсь, брате.
179В 0017 Цілує, вітає, / І йдуть по долині / І йдучи співають.
185В 0049 Мою Україну широку, / Хоч я по їй і одинокий / (Бо, бачте, пари не найшов)
187В 0002 Дурні та гордіі ми люди / На всіх шляхах, по всій усюді, / А хвалимось, що ось-то ми
187В 0009 І на престолі і в неволі, / І все-то те по добрій волі, / По волі розуму горить,
187В 0010 І все-то те по добрій волі, / По волі розуму горить, / Як той маяк у син[ім] морі
189В 0010 Та вже й не сходились ніколи. / Мене по волі і неволі / Носило всюди. Принесло
189В 0029 Із гаю вийшов та й гуляє / Попід горою. По горі / Садочок темний, а в садочку
191В 0002 Готово! Парус розпустили, / Посунули по синій хвилі / Помеж кугою в С[ир-] Д[ар'ю]
192В 0008 В діброві вбитий або спить. / А по долині, по роздоллі / Із степу перекотиполе
192В 0008 В діброві вбитий або спить. / А по долині, по роздоллі / Із степу перекотиполе

- 192В 0020 Підеш собі зажурившись / Гаєм по долині, / Гай шепоче, гнуться лози
 194В 0050 Гуляв би я понад Дніпром / По веселих селах, / Та співав би свої думи,
 200В 0100 Уже Петром і паничем, / І кучері аж по плече, / І висипався чорний ус,
 200В 0205 І задзвонили вранці-рано / По генераловій душі; / Заговорили щось погане,
 209В 0022 Який безголовий, який без руки, / А хто по коліна неначе одтятий,– / Лежать собі хлопці, мов у теплій хаті.
 209В 0093 Не ходили / Ксьондзи по селах, а возили / На людях їх з села в село,
 209В 0132 І про могили, і про нас / З старцями божими по селах / Правдива дума невесела
 218В 0140 І слово правди понесли / По всій невольничій землі / Твої апостоли святії.
 218В 0273 І написали воєводам / По всьому царству: так і так. / Що кесар Бог. Що більш од Бога!
 218В 0362 На Тібр поглядає. / А по Тібру із-за гаю / Байдак впливає
 218В 0446 Рим пропиває. Тризну править / По Сціпіонах. Лютує! Лютує, / Мерзенний старче. Розкошуй
 218В 0471 Ступив, зирнув... І полилась / Свята кров. По Колізеї / Ревучим громом пронеслась
 234В 0020 І з п'яними кесарями / По шинках хиялась, / А надто з тим Миколою
 237В 0031 Розкинь же їх, твої святис, / По всій землі. І чудесам / Твоїм увірують на світі
 243В 0001 ----- / Ой по горі роман цвіте, / Долиною козак іде
 243В 0008 Чи то в полі на роздоллі / З вітром віється по волі? – / -----
 248В 0001 ----- / Ходить собі по церковці, / Книжечку читає
 249В 0028 – Так що ж,– промовив Ірод п'яний,– / По всьому царству постинать / Малих дітей; а то, погані,
 250В 0213 Марія встала та й пішла / З глемком по воду до криниці. / І гость за нею, і в ярочку
 250В 0417 І про великую ослицю / По всьому світу. Ся ж несла / Живого істинного Бога.
 250В 0436 На голому піску стоять / По шнуру піраміди в'ряд, / Мов фараонова сторожа,
 250В 0490 Собі в дорогу. Та й знялись / До сходу сонця, по торбині / На плечі взявши, а дитину
 250В 0604 Святому батькові в трудах. / Якось по сьомому годочку – / Малий вже добре майстрував –
 250В 0641 Додому рушили вночі / По холодочку. / -----
 250В 0678 Й вона заплаче, ідучи / У яр по воду до криниці, / Тихесенько. І принесе
 250В 0691 Святис діточки. Слідком / За ним по улиця[x] ходили, / А іноді й на Єлеон
 250В 0740 Мужі воспрянули святис. / По всьому світу розійшлись, / І іменем твого сина,
 250В 0744 Любов і правду рознесли / По всьому світу. Ти ж під тинном, / Сумуючи, у бур'яні
 289В 0005 А ви, святис предотечі, / По всьому світу розійшлись / І крихту хліба понесли
 291В 0030 Себе-таки, себе самого, / Ніж з ворогом по правді жить / І всує нарікать на Бога!
 292В 0061 І в багрянлиці довгополій / Ходив по храміні, ходив, / Аж поки, лобом неширокий,
 292В 0072 Чи заходиться та зробить / Царя здоровшого? – По мові, / По мудрій раді розійшлись
 292В 0073 Царя здоровшого? – По мові, / По мудрій раді розійшлись / Смутнії пастирі.
 295В 0012 А думи гордії розвіє, / Як ту сніжину по степу! / Сиди ж один собі в кутку.
 307В 0010 Скромненько длань свою простер, / І хор по манію лакея, / Чи то жерця: «Во Іудеї
 308В 0048 Мишам на снідання. А потім / Співали б прозу, та по нотах, / А не як-небудь... Друже мій,

ПО-БАТЬКІВСЬКІЙ 1

- 137В 0065 Буду йому пораду давати, / По-батьківській научати, / Як на ляха стати.

ПОБАЧ 1

- 218В 0336 Юпітер той новий, / Ось побач, якеє свято / Буде завдавати

ПОБАЧАТЬ 4

- 030А 0015 Коли знає, за що; / Люде серця не побачать, / А скажуть – ледащо!
 030А 0456 Умийся сльозами. / Умиєшся – не побачать, / То й не засміються;
 061А 0732 А мати / Або батько як побачать, / Що ви, мої любі,
 239В 0015 І люде темнії, незрячі, / Дива господнії побачать. / -----

ПОБАЧИВ 6

- 114A 0299 І привела до господи. / Не побачив Хома. / Хомо, в хаті
207A 0330 І старий заплакав, / Як побачив на коневі / Такого юнака.
207A 0563 Невидющими очима, / Мов сонце побачив. / І беруть його під руки,
046B 0013 Та сам собі у бур'яні, / Щоб не почув хто, не побачив, / Виспівую та плачу.
092B 0061 Тихесенько-тихо, / Щоб ніхто і не побачив... / Та й більше нічого.
094B 0010 Моя ти доле чорнобрива! / Якби побачив, нагадав / Веселес та молодес

ПОБАЧИЛА 2

- 123A 0061 Ганнусю чорняву. / Побачила стара мати, / Сказилася люта:
016B 0280 З того Києва. Аж поки / Побачила села / Знівечені. З того часу

ПОБАЧИЛИ 3

- 061A 1195 Без світла лічать бариші, / Щоб не побачили, бач, люде. / І ті на золото лягли
221A 0460 І мов усміхались, / Що сонечко побачили. / От добро Богдана!
250B 0361 Отару гнали чабани, / Та й їх побачили. Небогу, / Їй дитяточко взяли

ПОБАЧИМ 1

- 016B 0241 У інститут. А там що буде, / Побачим. Гусла загули, / Гуляє князь, гуляють гості,

ПОБАЧИМО 5

- 030A 0361 ----- / Побачимо, почуємо... / А поки – спочину
061A 0762 Вони на сім світі / Зострінуться... Побачимо... / -----
061A 1208 Чи знає Ярема? Чи чує, чи чує? / Побачимо потім, а тепер не ту, / Не ту заспіваю,
іншої заграю;
207A 0176 У наймити; / Тойді й побачимо, що буде. / Бо хто не вміє заробить,
234A 0196 Роздивишся в хаті, / Та й ми тебе побачимо – / Отоді й за плату,

ПОБАЧИТЕ 3

- 250A 0017 Лихом засівають, / А що вродить? побачите, / Які будуть жнива!
250A 0159 Ким? за що закуті?.. / То й побачите, що ось що / Ваші славні Брути:
250A 0215 На очах ваших неситих, / Побачите славу, / Живу славу дідів своїх

ПОБАЧИТЬ 7

- 016A 0044 Зійде сонце – утру сльози, / Ніхто й не побачить. / Вітре буйний, вітре буйний!
047A 0062 Обоє раденькі... / Ніхто того не побачить, / Ніхто не спитає:
047A 0105 Легше, мамо, в труні лежать, / Ніж його побачить». / -----
061A 0356 Та й то не од того, що серце болить: / Що-небудь згадає або що побачить... / Та й
знову за працю. Отак треба жить!
114A 0018 Що в сірій свитині, бувало, щасливий, / Як побачить диво – твою красоту. / Кого ти
без мови, без слова навчила
192A 0067 Благав Бога, щоб дівчину... / Хоч село побачить. / Не доблагав... Поховали,
091B 0009 І шапочку мужик знімає, / Як флаг побачить. Значить, пан / У себе з причетом
гуляють.

ПОБАЧИШ 5

- 061A 0635 Ляжу головою... А ти не заплачеш, / А ти не побачиш, як ворон клює / Ті карії очі, ті
очі козачі,
061A 0685 Ну, не плач же, глянь на мене: / Завтра не побачиш. / Завтра буду я далеко.
207A 0190 Козацького наберешся, / Та побачиш світа, / Не такого, як у бурсі,
134B 0019 То не журись. / А як побачиш з дітками матір, / То не дивись.
161B 0206 ----- / Поцілую, ось побачиш! / -----

ПОБАЧУ 8

- 052A 0096 Нехай свою Україну / Я ще раз побачу, / Нехай ще раз послухаю,
061A 2001 Ох, якби я знала, / Що побачу його ще раз, / Що побачу знову, –

- 061A 2002 Що побачу його ще раз, / Що побачу знову, – / Вдвоє, втроє б витерпіла
 195A 0024 Може, ще раз сонце правди / Хоч крізь сон побачу... / Стань же братом, хоч одури.
 234A 0475 Ох, якби я знала, / Що діждуся, що побачу, / То ще б подождала!»
 046B 0128 І серцю жалю завдає. / А може, ще добро побачу? / А може, лихо переплачу?
 050B 0123 Максим за пораду. / «Побачу ще, як там буде; / Коли не дам ради,
 188B 0006 Оступить душу, аж заплачу. / А ще до того, як побачу / Малого хлопчика в селі.

ПОБАЧУТЬ 1

- 057A 0089 Щебече та плаче / Нишком – люди не побачуть, / То й не засміються...

ПОБЕРЕМОСЯ 2

- 161B 0300 ----- / Обнімемось, поцілуємось, поберемося за рученьки / та й підем удвох собі аж у
 Київ. Треба
 234B 0014 Пожартуєм, чмокнемося, / Та й поберемося, / Моя крале мальована.

ПОБЕРЕТЬСЯ 1

- 266A 0043 Як тому дурному, / Що полюбить, побереться, / А вона другому

ПОБИВ 3

- 033B 0091 Пречистії сльози! / Побив Петра, побив ката / На наглій дорозі.
 033B 0091 Пречистії сльози! / Побив Петра, побив ката / На наглій дорозі.
 288B 0006 Потоптав веселі квіти, / Побив... Поморозив... / Шкода того барвіночка

ПОБИВАВСЯ 1

- 221A 0470 А він же трудився! / І день і ніч побивався / Та в дурні й убрався.

ПОБИВАЄ 1

- 218B 0415 Нехай лютує на землі, / Нехай пророка побиває, / Нехай усіх нас розпинає;

ПОБИЙ 1

- 132B 0017 Друже мій коханий, / Побий тебе сила божа / На наглій дорозі.

ПОБИЛА 1

- 221A 0063 Оту воду... Чом я з нею / Відер не побила! / Батька, матір, себе, брата,

ПОБИЛИ 2

- 030A 0096 Бодай же вас, цокотухи, / Та злидні побили, / Як ту матір, що вам на сміх
 102B 0018 І мужа свята..... горе вам! / На стогнах каменем побили. / І праведно Господь великий,

ПОБИТЕ 3

- 046B 0049 На степ широкий, мов на волю. / І болящеє, побите / Серце стрепенеться,
 088B 0044 Що сам єси тепер москаль, / Що серце порване, побите, / І що хороше-дороге
 238B 0012 Світи на мене, і огрій, / І оживи моє побите / Убоге серце, неукрите,

ПОБИТЕЄ 1

- 029B 0135 Серце веселити... / І поховать побитеє / Гріхами людськими

ПОБИТІ 1

- 061A 0879 Он кого, дивіться. Лягли по долині, / Неначе побиті, ні слова не чуть. / Ото
 гайдамаки. На гвалт України

ПОБИТОГО 1

- 230B 0055 Послав на каторгу святого, / А до побитого старого / Сатрапа «навсегда оставсь

ПОБИГ 3

- 030A 0733 Курява лягає. / Побіг Івась, бо з віконця / Рукою махає.

061A 0654 Крадеться Оксана. / Забув, побіг, обнялися. / «Серце!» – та й зомліли.
234A 0400 Аж зирк – і наймичка ввійшла / На двір. Побіг стрічати / З онуками свою Ганну.

ПОБІГАЄ 1

250B 0599 Ані пограється з дітьми, / Ані побігає; самий, / Один-однісінький, бувало,

ПОБІГЛА 4

207A 0300 Коня напуває. / Й вона з відрами побігла – / Ніби за водою
221A 0050 Якраз у неділю, / Побігла я за водою... / Вже й криниця тая
272A 0025 Та й заголосила, / Та й побігла. А я собі / Плила за водою,
083B 0189 Титарівна сина / Та й побігла... А Микита / Виліз із калини

ПОБІГЛИ 2

114A 0053 Та всі якомога, / Хлопців кинули, побігли / Зострічать сліпого!
175B 0039 У балці стало щось кричать, / Побігли хлопці рятувать. / Аж там панич несамовитий,

ПОБІГЛО 1

250B 0619 Добро своє. А де ж дитина? / Побігло десь. Шукає сина / Та плаче мати. І не чує,

ПОБІЖАТЬ 1

218B 0424 І тьми і тисячі поганих / Перед святими побіжать. / Моліться, братія.

ПОБІЖИТЬ 1

221A 0364 ----- / Побіжить наш ярчук / В ірій їсти гадюк

ПОБІЖІМ 1

234A 0118 За ворітьми... мов дитина! / Побіжим лиш!.. Бачиш? / Я вгадував, що щось буде!»

ПОБІЖУ 3

207A 0234 Я зілля достану, / Я побіжу за бабою... / Може, це з пристріту?»
161B 0291 ----- / Правда, правда, моя квіточко! Побіжу ж я швиденько, / а ти тут, моя любко,
погуляй собі тихенько
161B 0310 ----- / Оце нагадала яку! Цур їй, яка погана! Побіжу / лиш швидше. Оставайтеся
здорові, мої високії

ПОБІЛІЛА 1

095B 0209 Мороз лютує, аж скрипить, / Луна червона побіліла, / І сторож боязно кричить,

ПОБІЛІЛИ 1

199A 0272 Орліми очима. / Затрусилась, побіліли, / Мовчки озирали

ПОБІЛІЛІ 1

030A 0570 Ничипоре! Дивись лишень, / Які побілілі!» / «Що, москалі?...» – «Де москалі?»

ПОБІЛЮТЬ 1

207B 0041 Ви в наймах вирости чужії, / У наймах коси побіліють, / У наймах, сестри, й умрете!

ПОБЛАГОСЛОВИЛА 2

030A 0217 Ледве-ледве / Поблагословила: / «Бог з тобою!» – та, як мертва,
234A 0330 Чистим серцем / Поблагословила / Свого Марка... заплакала

ПОБОРГУЙ 1

061A 1016 Шкода! Ну, нехай стара в'язне, більше м'яса буде. / Поборгуй, будь ласкав, завтра
одам. Утни ще що-небудь / про гайдамаків.

ПОБОРЕТЕ 1

246A 0061 Богом не забути. / Борітеся – поборете, / Вам Бог помагає!

ПОБОРИ 1

258A 0076 Поборов ти першу силу, / Побори ж і другу, / Ще лютішу!.. Встань же, Боже,

ПОБОРНИКИ 1

218B 0059 Ні його святії – / Помощники, поборники, / Кастрати німіє!

ПОБОРОВ 1

258A 0075 Вражої наруги, / Поборов ти першу силу, / Побори ж і другу,

ПОБОРОВСЯ 1

052A 0069 Жити з ворогами! / Поборовся б і я, може, / Якби малось сили;

ПОБОРОЛИ 3

199A 0097 Розбойники, людодіди / Правду побороли, / Осміяли твою славу,

199A 0292 Та й вийшов з палати!.. / «Побороли! побороли!..» – / Мов обеленіли.

199A 0292 Та й вийшов з палати!.. / «Побороли! побороли!..» – / Мов обеленіли.

ПОБОРЮСЬ 1

199A 0120 Святес диво показать / Очам незрячим. «Поборюсь... / За мене Бог!.. да
совершиться!»

ПОБОЮСЯ 1

161B 0250 Помандрую, хоч що хочеш! / Я не побоюся, / Серед ночі помандрую.

ПОБРАЛИСЯ 2

234A 0062 Ще змалечку удвох ягнята пасли. / А потім побралися, / Худоби діждалися,

161B 0308 Любилися ми з тобою дуже. / Любилися, та не побралися, / Тільки жалю серцю
набралися».

ПОБРАЛИСЬ 4

029B 0156 Було таке, що й женихались, / Та розійшлися, не побрались, / Покинула самого жить,

143B 0006 ----- / Та що з того? Не побрались, / Розійшлися, мов не зналися.

285B 0004 Неначе й справді розійшлися!.. / Зійшлися незабаром. Побрались; / І тихо, весело
прийшли,

306B 0001 ----- / Зійшлися, побрались, поєдналися, / Помолоділи, піросли.

ПОБРАТАЛИСЬ 1

129B 0066 А славнії запорожці / В степу побратались. / -----

ПОБРАТИСЬ 1

153B 0026 Щоб цього не знала мати, / Звичайне побратись, / Бо не можна ради дати,

ПОБРЯЗКАЛИ 1

175B 0099 А за ними й невольники / Побрязкали пудом / Понад шляхом. І нікого

ПОБУВАТЬ 1

161B 0034 А забандюрилось старому / Самому в дурнях побувать. / А щоб не знать було нікому,

ПОБУДИШ 1

274A 0306 ----- / Не скигли, бо ти всіх побудиш. / -----

ПОБУДУВАЛИ 1

292B 0030 Та на ковбаси. І царі / Самі собі побудували / Храми, кумирні, олтарі.

ПОВАГУ 1

137В 0055 Преславнії запорожці, / За честь, за славу, за повагу, / Що ви мені учинили,

ПОВАЖАЙТЕ 1

161В 0235 А шануйте, чтіте, / Поважайте його, діти, / Бо то батько сивий!

ПОВАЖАТИ 3

207А 0338 Старшин шанувати, / Товариство поважати, / В табор не ховатись.

006В 0353 Нехай і так. Не наша мати, / А довелося поважати. / То воля Господа. Годіть!

173В 0016 Не буду я в чужій хаті / Тещу поважати. / А буду я красоватись

ПОВАЖАЮТЬ 2

052А 0079 Як сам, здоров, знаєш, / Тебе люде поважають, / Добрий голос маєш;

234А 0364 «За що вони мене люблять? / За що поважають? / О Боже мій милосердний!

ПОВАЖНО 1

137В 0019 Поклони покладає. / Поважно та тихо / У ранню пору

ПОВАЛИЛАСЬ 1

030А 0219 «Бог з тобою!» – та, як мертва, / На діл повалилась... / Обіззався старий батько:

ПОВАЛИЛИ 3

061А 1036 ----- / Повалили гайдамаки, / Аж стогне діброва;

061А 1962 «Добре, батьку! Чуєм!» / Через греблю повалили, / Гукають, співають.

199А 0225 Як та галич поле крила – / Ченці повалили / До Констанця; степи, шляхи,

ПОВАЛИЛО 1

199А 0238 О чеху! Де твоя душа?? / Дивись, що сили повалило – / Мов сарацина воювать

ПОВАЛЯЛИСЬ 2

111В 0027 Сади зелені, погнили / Біленькі хати, повалялись, / Стави бур'яном поросли.

161В 0408 Умер сотник, і покої / Згнили, повалялись, / Все пропало, погинуло,

ПОВАПЛЕНИХ 1

205В 0028 Де власть великая? В склепах, / В склепах, поваплених ката[ми], / Такими ж самими,
як ви.

ПО-ВАШОМУ 2

050В 0160 Вони, кажу вам, прозябають. / Або, по-вашому, ростуть, / Як та капуста на городі.

050В 0162 ----- / Отак по-вашому! Ну, годі ж, / Нехай собі і не живуть...

ПОВБИВАВ 1

103В 0026 Щоб не нести додому / Таке добро, то повбивав, / А інших гратися оддав,

ПОВБИРАНИ 1

284В 0021 ----- / Повбирані, заквітчані / Та з таланом заручені,

ПОВЕДЕ 4

061А 0199 Міркую, гадаю: / Кого просить? хто поведе? / Надворі світає;

246А 0068 Ніхто й не возьме за своє, / Не поведе тебе в кайданах. / А в нас!.. На те письменні
ми,

250В 0048 На той бурнус йому святешний / Або на берег поведе / Козу з козятчком сердешним

250В 0710 – Нехай іде! Нехай іде! / Отак і вас він поведе! – / Сказала дітям. І упала

ПОВЕДЕШ 1

016В 0391 На безлюдді. Не покинеш, / Поведеш до краю, / До самої домовини,

ПОВЕДИ 1

161В 0136 хрестить його і цілує.) Боже тебе благослови, / моя дитино! Настусю! Поведи його в покої / та нагодуй, бо він ще, може, й не обідав.

ПОВЕДУТЬ 2

241В 0007 Ні, ні! Крий Боже! Розіпнуть. / В Сибір в кайданах поведуть. / І ти, мій цвіте неукритий...

297В 0015 Без всякого лихого лиха / Царя до ката поведуть. / -----

ПОВЕЗЛА 1

050В 0148 Бо вдовиноного, бачиш, сина / В прийом громада повезла. / Такі-то темні діла

ПОВЕЗЛИ 8

061А 1038 Аж стогне діброва; / Не повезли, а на плечах / Чумацькі воліві

173А 0118 В кайдани кувати / Та повезли до прийому / Битими шляхами.

057В 0192 Забили в скрепицю, / Та й повезли до прийому. / Он яке твориться

083В 0090 А батько, мати турбувались, / На прощу в Київ повезли. / Святими травами поїли

104В 0153 Прийшли, взяли сіромаху / Та й повезли з дому / Пройдисвіта, волоцюгу...

118В 0007 Розрізнили, взяли / Та повезли до прийому – / Оддали в москалі!

200В 0014 І генеральшею назвали, / І цугом в Київ повезли. / -----

218В 0538 Святис вивезли тіла; / І повезли на Тібр. Тілами / Святих убитих годували

ПОВЕЗУТЬ 1

061А 0877 Осідлани коні, вороні готові. / Куди-то поїдуть? кого повезуть? / Он кого, дивіться. Лягли по долині,

ПОВЕЛА 3

174В 0029 – Гляньте, вороги! / Подивіться! – Та й повела / Коня вздовж села.

200В 0071 Хто попасе мої ягнята?» / «Нехай хто хоче!» – Й повела / Його в палати. А в палатах

250В 0183 А потім гостя молодого / Просила, ніби повела / Очима в кущу. Принесла

ПОВЕЛИ 3

199А 0306 Задзвонили в усі дзвони, / І повели Гуса / На Голгофу у кайданах.

068В 0121 Заграла весело музика... / Їх із костьола повели / В возобновленні покої,

218В 0163 Всі, всі упали до землі / Перед Петром. І повели / До себе в терми на вечерю

ПОВЕЛИМ 1

076В 0068 Давид похожає і, о цар неситий, / Сам собі говорить: «Я.. Ми повелим! / Я цар над божіим народом!

ПОВЕЛІВ 2

102В 0021 Мов на звірей тих лютих, диких, / Кайдани повелів кувать, / Глибокі тюрми покопать.

102В 0025 Вомісто кроткого пророка... / Царя вам повелів надать! / -----

ПОВЕН 2

113А 0005 Один за водою. / Пливе човен, води повен, / Ніхто не спиняє,

199А 0160 Пекельних мук безкрай ряд... / І повен Рим байстрят! / От їх догмати і їх слава.

ПОВЕРНЕНО 1

057В 0217 Та й на Україну / Повернено з одставкою. / Бачиш, праву ногу

ПОВЕРНУЛАСЬ 2

030А 0283 Небо червоніє; / Утерлася, повернулася, / Пішла... Тільки мріє.

030А 0512 Коло серця – як гадина / Чорна повернулася. / Кругом мовчки подивилась;

ПОВЕРНУЛИ 1

061A 1607 Гайдамаки понад яром / З шляху повернули. / Наганяють півпаробка.

ПОВЕРТАЄ 1

281B 0015 Що гомонить отам, зичить / Удосвіта? То повертає / Той Ігор військо на пригоду

ПОВЕРТАЙСЯ 1

207A 0347 «Не барися, мій синочку, / Швидше повертайся!»– / Сказав старий. А Ярина,

ПОВЕРТАЛА 1

274A 0232 А я з байстрюками / Повертала в Україну / Степами, тернами,

ПОВЕРТАЛИ 1

218B 0552 У воду трупи та й назад / З возами скіфи повертали. / І ти осталася одна

ПОВЕРТАЮСЬ 1

180A 0398 І дзигарі теленькають. / От я повертаюсь – / Аж кінь летить, копитами

ПОВЕРШУ 1

061A 0903 а дивишся – скрізь Головатий. «Коли сам,– каже,– не / повершу, то синові передам». /

ПОВЕСЕЛІЛИ 1

016B 0286 У всіх була, всіх бачила, / Всі повеселіли. / Там словами привітала,

ПОВЕСТИ 1

250A 0203 Современними огнями. / Повести за віком, / За німцями, недоріку,

ПОВЕЧЕРЯЄМО 1

250B 0158 Ходімо в кушу, опочий, / Та повечеряємо вкупі / З веселим гостем молодим;

ПОВЕЧЕРЯЛА 1

076B 0079 Сама Вірсавія прийшла, / І повечеряла, й сикеру / З пророком випила, й пішла

ПОВЕЧЕРЯТЬ 1

061A 1718 Де що запопали, / Щоб засвітла повечерять. / «Гуляй!» – загукали.

ПОВИВАЄ 1

061A 2536 Нема правди, не виросла; / Кривда повиває... / Розійшлися гайдамаки,

ПОВИВАЛА 4

061A 0239 Що мати співала, / Як малого повивала, / З малим розмовляла;

173A 0005 І чорнії брови. / Китайкою повивала, / Всіх святих благала,

111B 0012 У те найкраще село... / У те, де мати повивала / Мене малого і вночі

198B 0004 Моя мати; а так собі / Мене повивала, / Співаючи.– Нехай росте

ПОВИВАЛИ 1

180A 0167 Ти з ними кохалась, їх тяжкіі руки / Тебе повивали. Бери ж їх, лети / Та по всьому
небу орду розпусти.

ПОВИВАЮЧИ 1

207B 0018 Мене там мати повила / І, повиваючи, співала, / Свою нудьгу переливала

ПОВИВСЬ 1

029B 0163 Пішов у хату ночувати. / А місяць хмарою повивсь. / -----

ПОВИЙ 1

006В 0182 Калину мою. / Повий мою головоньку, / Росою умиє.

ПОВИЛА 3

234А 0048 Та синів двох привела, / В китасчку повила / І на Дунай однесла:

119В 0003 У високих у палатах, / Шовком повила. / -----

207В 0017 Над чистим ставом край села. / Мене там мати повила / І, повиваючи, співала,

ПОВИЛАЗЯТЬ 1

221А 0401 Ото потоп буде. / Пани тудя повилазять / Та дивиться будуть,

ПОВИЛАЗЬТЕ 1

061А 0915 швайку. Де можна лантух, там торби не треба. Купили / хрину, треба з'їсти; плачте,
очі, хоч повилазьте; бачили, / що купували – грошам не пропадать! А то думаютъ,

ПОВИЛАСЯ 1

057В 0224 В саме серце; кругом його / Тричі повилася. / Як той Ірод. Що тут робить?

ПОВИМИРАЛИ 1

057В 0281 Тобі люде там нічого?.. / Вже повимирали / Тії люде, мої свідки,

ПОВИНЕН 1

068В 0060 А більш нічого / Не повинен знать невольник. / Така його доля.

ПОВИННА 2

250В 0109 І, недобитая, за сином / Повинна будеш перейти / Огонь пекельний! Вже пророчить,

299В 0025 Чи буде правда меж людьми? / Повинна бутъ, бо сонце стане / І осквернену землю
спалить.

ПОВИННІ 2

246А 0083 Як тій собаці! Чом ви нам / Платить за сонце не повинні! / Та й тільки ж то! Ми не
погане,

218В 0316 На те він Бог, а ми під Бога / Себе повинні підкладать, / Не тільки сестер.

ПОВИПИВАЛИ 1

207А 0661 Ляхи були, усе взяли, / Кров повипивали!.. / А москалі і світ божий

ПОВИРИНАЛИ 1

010А 0086 Кругом, як в усі, все мовчить. / Аж гульк – з Дніпра повиринали / Малії діти,
сміючись.

ПОВИС 2

199А 0341 Гадиною з жару / Та не повис на короні / Або на тіарі.

207А 0327 Й самопал семип'яденний / Повис за плечима. / Аж зомліла, як узріла;

ПОВИСТУПАЛА 1

274А 0055 Якась людина. На ногах / І на руках повиступала / Од стужі кров; аж струпом стала.

ПОВИТА 3

180А 0108 І все-то те, вся країна / Повита красою, / Зеленіє, вмивається

180А 0404 І без шапки. Якимсь листом / Голова повита. / Кінь басує – от-от річку,

245В 0006 І снитися сон мені: дивлюсь, / В садочку, квітами повита, / На пригорі собі стоїть,

ПОВИТАЯ 1

239В 0002 Радуйся, ниво неполицая! / Радуйся, земле, не повитая / Квітчастим злаком!
Розпустись,

ПОВИТЕ 2

- 055A 0012 Козацьке біле тіло, / В китайку повите. / Високі ті могили
266A 0098 «Благоденствіє, указом / Новеньким повите». / Иди ж здоров, та не забудь

ПОВИТИЙ 2

- 171A 0043 І всю Україну. / Спи ж, повитий жидовою, / Поки сонце встане,
076B 0064 ----- / Надворі вже смеркло, і, тьмою повитий, / Дрімає, сумує Іерусалим.

ПОВИТІ 3

- 246A 0001 ----- / За горами гори, хмарою повиті, / Засіяні горем, кровію політі.
246A 0038 ----- / За горами гори, хмарою повиті, / Засіяні горем, кровію політі.
264A 0010 Ані літа молодії, / Повиті красою, / Ні карії оченята,

ПОВІВАЄ 1

- 061A 0110 Заспіваю – море грає, / Вітер повіває, / Степ чорніє, і могила

ПОВІЄ 8

- 027A 0051 І соловейко задріма. / Повіє вітер по долині – / Пішла дібровою руна,
030A 0552 Крізь хмару сонце зайнялось. / Надувся вітер; як повіє – / Нема нічого: скрізь біліє...
045A 0054 Як серце сміється, сліпі очі плачуть... / Послуха, повіє... / Старий заховавсь
060A 0017 А степи широкі! / Там повіє буйнесенький, / Як брат заговорить,
061A 1229 Тільки вітер тихесенько / Повіє над ними, / Тільки роси ранесенько
180A 0170 Нехай чорніє, червоніє, / Полум'ям повіє, / Нехай знову рига змії,
256A 0083 Розпадеться кара. / І повіє огонь новий / З Холодного Яру.
158B 0031 Завіє голодний / Звір в пустині, і повіє / Ураган холодний.

ПОВІЗ 1

- 221A 0177 Крав Богдан крам. / Та повіз у Київ, / Та продав злодіям

ПОВІЙ 4

- 150A 0005 Не чуємо на чужині. / Ой повій, повій, вітре, через море / Та з Великого Лугу,
150A 0005 Не чуємо на чужині. / Ой повій, повій, вітре, через море / Та з Великого Лугу,
154A 0005 Не чуємо на чужині. / Ой повій, повій, вітре, через море / Та з Великого Лугу,
154A 0005 Не чуємо на чужині. / Ой повій, повій, вітре, через море / Та з Великого Лугу,

ПОВІК 2

- 020A 0136 Тії слави козацької / Повік не забудем!...» / -----
161B 0167 Будеш сам оте весілля / Повік проклинати, / Будеш плакати, і нікому

ПОВІНЧАЄ 2

- 161B 0153 Як для покойної. А знаю, / Без цього вже не повинчає / Отець Хома... Піти сказати,
161B 0203 ----- / І з тобою нехай собі... Е, ні, нехай повинчає!.. / -----

ПОВІНЧАЄМОСЯ 1

- 161B 0303 завітчатся, – може, в останній раз, бо він казав, / що у Броварях і повинчаємося. /

ПОВІНЧАЄМОСЬ 1

- 161B 0278 ----- / А повинчаємось в неділю? / -----

ПОВІНЧАЙМОСЬ 1

- 250B 0230 З тобою, доненько моя! / Ходім, Маріє, повинчаймось, / А то... Й не вимовив: уб'ють

ПОВІНЧАЛАСЬ 2

- 234A 0203 Рада та весела, / Ніби з паном повинчалась, / Закупила села.

016В 0086 Убогих брат. А що ж робить? / Сама втекла і повинчалась, / І батько й мати не пускали,

ПОВІНЧАЛИ 1

200В 0012 Її гарненько одягли / Та у неділю й повинчали, / І генеральшею назвали,

ПОВІНЧАНА 1

161В 0331 І скаче в Київ. В Броварях / Уже повинчана гуляє / Його Настуся молода!

ПОВІНЧАНІ 1

250В 0290 Прийшли додому. І живуть / Повінчані, та не веселі. / Тесляр колисочку дебелу

ПОВІНЧАННЯ 1

250В 0241 Купить хустиночку до речі, / Та й за повинчання одать. / О старче праведний, багатий!

ПОВІНЧАНО 1

068В 0114 Отож у клечальну неділю / Їх і повинчано обох, / Таки в домашньому костьолі.

ПОВІНЧАНУ 1

250В 0271 Тепер не жди. Тесляр убогий / Тебе повинчану веде / В свою убогую хатину.

ПОВІРИВ 2

180А 0323 Тебе, цяце, й разу, / Та й повірив тупорилим / Твоім віршемазам.

180А 0326 Ото дурний! а ще й битий / На квиток повірив / Москалеві; от і читай,

ПОВІРУЄМ 1

006В 0013 В степи, в ліси свою недолю, / Повіруєм ще трохи в волю, / А потім жити почнемо

ПОВІРЯТЬ 1

030А 0372 Розказав би про те лихо, / Та чи то ж повірять! / «Бреше,—скажуть,—сякий-такий!»

ПОВІСИЛА 1

061А 1907 Як була я молодою преподобницею, / Повісила хвартушину над віконницею; / Хто йде — не мине,

ПОВІСИЛАСЬ 2

095В 0285 Хоча б намісто було взять, / Оце б повісилась... От бачиш, / Тепер і шкода... хоч топись!

276В 0019 Кленучи доленьку свою, / Повісилась. А мудрий Нума / І на дівча і на цвіти

ПОВІСИЛИ 3

028В 0011 Погані, давнії літа, / Тойді повісили Христа, / Й тепер не втік би син Марії!

218В 0055 На Голгофу-гору; / І повісили меж ними — / За що? Не говорить

218В 0200 На хресті / Стремглав повісили святого / Того апостола Петра.

ПОВІСИТЬ 2

061А 1946 Ще його немає? / Найти його та повісять. / Петелька свиняча!

103В 0010 І геть спалить. / Орла ж повісять на тичині. / І при такій годині

ПОВІСИШСЯ 1

095В 0105 А будеш панською ріднею, / Хіба повісишся!.. За нею / Приходила мати

ПОВІТОЧЦІ 1

250В 0448 Минає рік, коло хатини / В повіточці своїй малій / Той бондар праведний, святий,

ПОВІШАЛИ 1

258A 0227 В далекій неволі / І на вербах повішали / Органи глухії,

ПОВІШАНІ 1

061A 1722 Пекло червоніє. / У полум'ї, повішані / На кроквах, чорніють

ПОВІШУ 1

274A 0385 Намиста доброго куплю / Та й тебе повішу, / А сама піду додому...

ПОВІЯЛО 1

295B 0003 Холодним вітром од надії / Уже повіяло. Зима! / Сиди один в холодній хаті,

ПОВМИРАЛИ 2

149B 0019 Людей на старості... Ні, ні, / Вони з холери повмирали, / А то б хоч клаптик переслили

189B 0007 Одружимо їх. Не вгадали. / Старі заранне повмирали, / А ми малими розійшлись

ПОВНЕ 1

199A 0062 Слав'янськеє, нове! / Затога вже буде повне, / І попливе човен

ПОВОДИ 2

061A 1584 Не дослухав...«Неси, коню!» / І поводи кинув. / «Чом я вчора, поки не знав,

207A 0332 Такого юнака. / Веде коня за поводи / Та плаче Ярина;

ПОВОДИВ 2

061A 1097 Якби таки молодий, молодий, / Хоч по хаті б поводив, поводив. / Страх мені не хочеться

061A 1097 Якби таки молодий, молодий, / Хоч по хаті б поводив, поводив. / Страх мені не хочеться

ПОВОДИТЬ 1

030A 0118 На рученьках носить сина, / Очиці поводить: / «Отут з муштри виглядала,

ПОВОЖАТИЙ 1

030A 0714 Торбинками обвішаний, / Його повожаний, / Мале дитя, коло його

ПОВОЛІ 4

103B 0003 На полі, на роздоллі, / Зліталися поволі / Сичі.

194B 0014 І четвертий рік минає / Тихенько, поволі, / І четверту починаю

200B 0087 ----- / Минають дні собі поволі, / Петрусь до школи та із школи

250B 0323 І починають розмовляти / Поволі, тихо.– Семіон / Протопресвітер.– Йосип мовив,–

ПОВОЛІК 1

200B 0234 Перехрестивсь, отак убраний, / І поволік Петрусь кайдани / Аж у Сибір..

ПОВОРКУЄМ 2

061A 0595 Виглянь, голубко, / Та поворкуєм, / Та посумуєм;

061A 0602 Поки близенько, / Та поворкуєм... / Ох, тяжко, важко!»

ПОВОРОЖИТИ 1

047A 0111 Пішла вночі до ворожки, / Щоб поворожити, / Чи довго їй самотній

ПОВОРУШИЛОСЬ 1

234A 0099 Чи вчорашнє, задалене / Знов поворушилось, / Чи ще тільки заклонулось –

ПОВПУСКАЄШ 1

221A 0011 Бо так сказав Петрові Бог: / „Тойді у рай їх повпускаєш, / Як все москаль позабирає,

ПОВПУСКАЛИ 1

221A 0009 Коли б вже швидче розкопали, / Тойді б у рай нас повпускали, / Бо так сказав
Петрові Бог:

ПОВСИХАЛИ 2

006B 0219 Тополя всихала, / Повсихали три явори, / Калина зов'яла.

111B 0025 Чорніше чорної землі / Блукають люди, повсихали / Сади зелені, погнили

ПОВСТАВАЛИ 4

020A 0106 Прокинулись ляшки-панки / Та й не повставали. / Зійшло сонце – ляшки-панки

061A 1369 Ще раз треба перемучить, / Щоб не повставали / Нехрещені, кляті душі».

129B 0036 Дружиною стане». / Разом повставали, / Коней посіддали,

218B 0182 Перед апостолом. І встала, / І всі за нею повставали, / І за апостолом пішли

ПОВТІКАЛИ 1

250B 0708 Його брати, ученики, / Перелякались, повтікали. / – Нехай іде! Нехай іде!

ПОГАДАТИ 1

083B 0174 Трохи пожуриться, / Поплакати, погадати, / Як їй діувати?

ПОГАНА 2

061A 0521 ----- / «Годі! годі! Це погана: / Схизмати співають».

161B 0310 ----- / Оце нагадала яку! Цур їй, яка погана! Побіжу / лиш швидше. Оставайтеся
здорові, мої високії

ПОГАНЕ 6

171A 0065 Ножі обоюдні, / Розпанахають погане, / Гниле серце, трудне,

246A 0084 Платить за сонце не повинні! / Та й тільки ж то! Ми не погане, / Ми настоящі
християне,

200B 0015 ----- / Було на хуторі погане / Мале байстря, свиней пасло,

200B 0206 По генераловій душі; / Заговорили щось погане, / До генерала ідучи

209B 0007 Згадать хоть що-небудь! Та оце й наткну[в]сь / На таке погане, що так і заснув, /
Богу не молившись!.. От мені приснилось...

215B 0012 І люті! люті! Ви ж украли, / В багно погане заховали / Алмаз мій чистий, дорогий,

ПОГАНЕЦЬ 4

024A 0051 Тяжко зажурився, / А поганець Конєцьпольський / Тому звеселився.

061A 0306 «Гонору слово, дарма праця! / Поганець, наймит москаля!» / На гвалт Пулавського і
Паца

144B 0016 А над нею, молодую, / Поганець сміється. / -----

175B 0049 І просадив, мов ту жабу. / Застогнав поганець / Та й опрігся. Порадилися,

ПОГАНІЙ 13

020A 0079 Тяжко зажурився, / А поганій Конєцьпольський / Дуже звеселився.

061A 0333 ----- / Отак уранці жид поганій / Над козаком коверзував.

061A 0534 «Що слухали. / Не кривись, поганій! / Не жартуєм. Давай гроші!»

061A 1615 Я, як бачте, гайдамака». / «Який же поганій!» / «Відкіля ти?»

173A 0090 Ой талане-талане, / Удовиний поганій, / Чи ти в полі, чи ти в гаї,

180A 0202 Під землею... Подивлюся... / О люде поганій! / Де ти взявся? Що ти робиш?

180A 0437 О Боже наш милосердий! / О царю поганій. / Царю проклятий, лукавий,

033B 0018 Не спиняв би їх прилуцький / Полковник поганій... / Не плакала б Матер Божа

033B 0031 Опанував заporожцем / Поганій татарин. / Хоч позволив хан на пісках

095B 0167 І їсти не хоче. / Мордується лях поганій, / Не зна, що й почати.

- 095В 0264 Ходімо спать, бо завтра рано / До церкви підемо; поганий, / Дивися, лізе цілувать.
 161В 0378 А сам сотник у кожусі, / Одутлий, поганий, / Коло клуні похожає.
 266В 0048 Почують люде. І той плач, / Нікчемний, довгий і поганий, / Межи людьми во притчу стане,

ПОГАНИМ 4

- 221А 0307 Та лихий їх знає, / Чого вони з тим поганим / Льохом поспішають.
 114В 0036 Поки самі потруїлись / Тим зіллям поганим. / А Бог людям на науку
 156В 0058 А ляхи з своїм Чарнецьким, / З поганим Степаном, / Запалили церкву божу.
 230В 0083 Ти спиш в кіюті, а царі... / Та цур їм, тим царям поганим! / Нехай верзуться їм кайдани,

ПОГАНИХ 6

- 061А 0436 Стара Хайка лежить долі, / В перинах поганих. / Де ж Ярема? Взявши торбу,
 061А 1287 Не в Вільшану на досвітки – / До ляхів поганих / У Черкаси. А там третій
 061А 1709 Дайте ляха, дайте крові / Наточить з поганих! / Крові море... мало моря...
 175В 0012 Та навчимо шануватись / Паничів поганих! – / Шкода й праці! Поки села,
 218В 0423 Стратеги божії воспрянуть. / І тьми і тисячі поганих / Перед святими побіжать.
 268В 0009 Та за скаженого Петра, / Та за панів отих поганих / До краю нищить... Покара,

ПОГАНІ 12

- 061А 1010 Який-бо ти бевзь і справді! Бачиш, ось що він співав: / щоб ляхи погані, скажені
 собаки, каялись, бо йде Залізник / Чорним шляхом з гайдамаками, щоб ляхів, бачиш,
 221А 0218 Бенкетуєте в Парижі, / Поганці погані! / Що розлили з річку крові
 221А 0252 От-от уже поховала. / Ні, встали, погані, / Із шведською прибудую...
 250А 0112 Славних прадідів великих / Правнуки погані! / І Коллара читаєте
 014В 0076 І паничі мені приснились / І не дали, погані, спать. / -----
 016В 0405 До грішного болящого / В будинки погані. / Люде трохи очуняли,
 028В 0010 І згадував літа лихії, / Погані, давнії літа, / Тойді повісили Христа,
 029В 0052 Не ви прокляті... а гетьмани, / Усобники, ляхи погані!.. / Простіть, високії, мені!
 103В 0022 Не вмившись, зайшов / Гостей довідать... «Та й погані! / Усі до одного сичі,–
 215В 0016 Та й смієтесь. Нехристияне! / Чи не меж вами ж я, погані, / Так опоганивсь, що й не
 знать,
 215В 0021 Взяли меж себе – і писать / Погані вірші научили. / Ви тяжкий камень положили
 249В 0029 По всьому царству постинать / Малих дітей; а то, погані, / Нам не дадуть доцарювать. –

ПОГАНІМ 1

- 121В 0012 У шляхтича поганого / В поганім жупані. / І у ченця, як трапиться,

ПОГАНО 6

- 061А 1421 Так і пиши!» / «Ні, погано!» / «Ну, хіба Бідою?»
 111В 0022 За мій талан. / Аж страх погано / У тім хорошому селі,
 111В 0045 ..... / Погано дуже, страх погано! / В оцій пустині пропадуть.
 111В 0045 ..... / Погано дуже, страх погано! / В оцій пустині пропадуть.
 158В 0045 У неволі жити; / Та й там живуть, хоч погано, / Що ж діяти маю?
 298В 0001 ----- / І тут, і всюди – скрізь погано. / Душа убога встала рано,

ПОГАНОГО 2

- 207А 0666 Із своєї хати / До турчина поганого / В сусіди прохатись.
 121В 0011 В багатого пана, / У шляхтича поганого / В поганім жупані.

ПОГАНОЇ 1

- 129В 0060 Головонька... «Ходім, брате, / З поганої хати». / Поїхали запорожці

ПОГАНУ 1

- 061А 1926 «Ще, ще! / Хоч погану! Самі ноги носять». / -----

ПОГАНЦІ 2

- 061A 1189 А гайдамаки мовчки ждали, / Поки поганці ляжуть спать. / Лягли, і в голови не клали,
221A 0218 Бенкетуєте в Парижі, / Поганці погані! / Що розлили з річку крові

ПОГАНЦЯМИ 1

- 076B 0222 Так що ж мені тепер робити / З цими поганцями? Скажи, / Найкраща сестро Аполлона,

ПОГАНШЕ 1

- 111B 0047 В оцій пустині пропадать. / А ще поганше на Україні / Дивитись, плакати – і мовчать!

ПОГАНЯЄ 2

- 030A 0603 Нащо рвеш стремена?» / А він коня поганяє, / Нібито й не бачить.
192A 0025 З чужим добрим, безталанним, / Чужі воли поганяє, / Поганяючи, співає:

ПОГАНЯТИ 1

- 006B 0056 У ярмо християн, / Нас послав поганяти. / По своїй по землі

ПОГАНЯЮЧИ 1

- 192A 0026 Чужі воли поганяє, / Поганяючи, співає: / «Доле моя, доле,

ПОГАНЬ 3

- 061A 1104 Стара собако, де б молитися, / Верзеш тут погань. От чорти!» – / Кричить отаман.
Опинились;
061A 1646 Стерегти осталась / Яка погань». / Приїхали,
123A 0063 Сказилася люта: / «Чи бач, погань розхристана, / Байстрия неубуте!

ПОГАС 5

- 061A 0201 Надворі світає; / Погас місяць, горить сонце. / Гайдамаки встали,
199A 0343 Або на тіарі. / Погас огонь, дунув вітер / І попіл розвіяв.
274A 0086 Он, бач, зо мною пан лежить. / Огонь погас, а місяць сходить, / В яру пасеться вовкулак...
187B 0023 Сховається у холодочку. / Огонь небесний той погас, / І в тую косяну комору
217B 0020 Крізь верби сонечко сіяє / І тихо гасне. День погас, / І все почило. Сивий в хату

ПОГАСАЄ 2

- 061A 1943 «Годі! годі! – кричить Гонта,– / Годі, погасає. / Світла, діти!.. А де Лейба?
061A 1948 Петелька свиняча! / Гайда, діти! Погасає / Каганець козачий».

ПОГАСАЛО 1

- 061A 0826 Навіки, праведний, заснув. / Горіло світло, погасало. / Погасло... Мертвий мов здригнув.

ПОГАСИЛИ 1

- 266A 0019 Моє серце тихе, / Погасили усе добре, / Запалили лихо,

ПОГАСЛО 1

- 061A 0827 Горіло світло, погасало. / Погасло... Мертвий мов здригнув. / І сумно-сумно в хаті стало.

ПОГИБАЄШ 1

- 207A 0558 Моя ти дитино! / Де ти в світі погибаш, / Сину мій єдиний?»

ПОГИБАЛА 1

052A 0090 Що діялось в Україні, / За що погибала, / За що слава козацькая

ПОГИБАТИ 4

030A 0012 Що привела на світ божий, / Мусить погубити. / Серце в'яне співаючи,
047A 0018 Хто ж викохав тонку, гнучку / В степу погубити? / Постривайте – все розкажу.
061A 0050 Там знайдеться душа щира, / Не дасть погубити, / А тут... а тут... Тяжко, діти!
061A 0260 Коли мені на чужині / Не дав погубити, / То й вас прийме, привітає,

ПОГИБАЮ 1

016A 0028 Коли ж згинув чорнобривий, / То й я погубаю. / Тоді неси мою душу

ПОГИБЕЛІ 1

185B 0051 (Бо, бачте, пари не найшов) / Аж до погубелі дійшов. / -----

ПОГИБЕЛЬ 2

068B 0041 У тім селі на безталання / Та на погубель виріс я,– / Лихая доленька моя!..
068B 0082 Отож вона мені на лихо / Та на погубель підросла. / Не довелося і надивитися,

ПОГИБНЕСЬ 1

268B 0001 ----- / Погубнеш, згинеш, Україно, / Не стане знаку на землі,

ПОГІНУЛО 1

161B 0409 Згнили, повалялись, / Все пропало, погинуло, / Тільки і осталися,

ПОГЛУЗУЮТЬ 1

061A 0067 Знаю вашу славу! / Поглузують, покепкують / Та й кинуть під лаву.

ПОГЛЯДАВ 1

088B 0010 А так на палубі стояв / І сторч на море поглядав, / Мов на Іуду... Із туману,

ПОГЛЯДАЄ 10

030A 0109 Одсуне квартиру, / Поглядає на улицу, / Колише дитинку;
030A 0111 Колише дитинку; / Поглядає – нема, нема... / Чи то ж і не буде?
055A 0051 Гасне люлька в роті; / Поглядає сюди-туди – / Де-то будь роботі?
055A 0069 Пан отаман та на хвилю / Мовчки поглядає. / -----
061A 0899 Тихенько ходя розмовляє / І поглядає на Чигрин. / -----
061A 1291 А там... а там... Йде Ярема, / На Дніпр поглядає. / -----
061A 1814 Брати ваші! А Оксана / В вікно поглядає / На Лисянку засвічену.
207A 0353 Тільки сльози утирає, / На шлях поглядає; / Із куряви щось вигляне
057B 0118 На дитя своє єдине, / Тільки поглядає. / А я в шинку з п'яницями
218B 0361 Та й пішла понад болотом, / На Тібр поглядає. / А по Тібру із-за гаю

ПОГЛЯДАЛА 3

192A 0020 Отак вона вишивала, / У віконце поглядала, / Чи не ревуть круторогі,
207A 0646 Галері гуляла, / На пожар той поглядала, / Нишком усміхалась.
221A 0147 Мене мати забавляла, / На Дніпр поглядала; / І галеру золотую

ПОГЛЯДАЛО 1

180A 0537 Як індики, і на двері / Косо поглядало. / Аж ось вони й одчинилися.

ПОГЛЯДАЮ 2

061A 0171 Старими ногами. / А я дивлюсь, поглядаю / Сміюся сльозами.
173A 0044 А я сижу на покуті, / Тільки поглядаю. / -----

ПОГЛЯНЕ 3

- 175В 0080 І його сторожу. / Коли дивиться, погляне... / Боже! милий Боже!
 250В 0674 І час і два мине, не встане, / На матір навіть не погляне / Та аж заплаче, дивлячись
 276В 0011 Каблучку заходивсь плести, / На шию б то. Коли погляне, / У холодочку під
 платаном

ПОГЛЯНЕМ 1

- 308В 0016 Походимо, посидимо – / На сей світ поглянем... / Поглянемо, моя доле..

ПОГЛЯНЕМО 1

- 308В 0017 На сей світ поглянем... / Поглянемо, моя доле.. / Бач, який широкий,

ПОГЛЯНУ 2

- 258А 0123 Серцем одиноким / І на злих моїх погляну / Незлим моїм оком.
 274А 0445 На свою країну. / «Вернись, каже, хоч погляну / На дочку, на сина».

ПОГЛЯНУВ 1

- 026В 0024 І те помарніло. / Поглянув я на ягнята – / Не мої ягнята!

ПОГЛЯНУТИ 1

- 305В 0007 Не бачила, бо не хотіла / Поглянути на божий день, / На ясний світ животворящий!

ПОГНАЛИ 3

- 026В 0041 Мос... лани, гаї, сади!.. / І ми, жартуючи, погнали / Чужі ягнята до води.
 033В 0067 З гармати ревноли. / Як погнали на болото / Город будувати.
 057В 0214 Під Очаков / Погнали й Максима. / Там-то його й скалічено,

ПОГНАЛО 3

- 150А 0026 І море ревнуло Босфорову мову, / У Лиман погнало, а Лиман Дніпрові / Тую
 журбу-мову на хвилі подав.
 154А 0026 І море ревнуло Босфорову мову, / У Лиман погнало, а Лиман Дніпрові / Тую
 тугу-мову на хвилі подав.
 104В 0041 На Бессарабію пішов / Оцей козак; погнало горе / До моря пити; хоч говорять:

ПОГНЕ 1

- 266В 0042 І худосильний. Вітер з поля / Дихне, погне і полама. / І ваша злая своєволя

ПОГНИЛИ 3

- 016В 0259 Лютує в княжому селі. / Скирти вже княжі погнили. / А він байдуже – п'є, гуляє
 111В 0026 Блукають люди, повсихали / Сади зелені, погнили / Біленькі хати, повалились,
 147В 0040 Щоб їх, сердешних, поховати, / Під хатами і погнили. / Мов оазис, в чистім полі

ПОГОВІР 1

- 174В 0006 Не так слава, не так слава, / Як той поговір, / Що заїздив козак з Січі

ПОГОВОРИМ 1

- 016В 0003 Зійди над горою, / Поговорим тихесенько / В неволі з тобою.

ПОГОВОРИТИ 3

- 015А 0016 Ні з ким буде поплакати, / Ні поговорити». / -----
 178В 0026 А тепер не маю навіть / З ким поговорити!.. / Тяжко мені, Боже милий,
 194В 0030 Нема на що подивитись, / З ким поговорити. / Жить не хочеться на світі,

ПОГОВОРУ 1

- 061А 2223 Щоб не було зради, / Щоб не було поговору, / Панове громадо!

ПОГОДУВАЛА 1

250В 0566 В бур'ян, в садок, поцілувала / Та коржиком погодувала, / Свіженьким коржиком.
Воно ж

ПОГОЖОЇ 3

057В 0367 Ходімо напиться / Води з неї погожої.– / Та й пішли обоє,
250В 0185 Очима в кущу. Принесла / Води погожої з криниці, / І молоко і сир козлиці
250В 0680 Тихесенько. І принесе / Води погожої, і вмис / Утомлені стопи святисє,

ПОГОЖУЮ 1

050В 0297 Та тихо та люблю, / П'ючи воду погожую, / Згадують Максима...

ПОГОЙДАЄМ 1

061А 0950 Сю ніч погуляєм, / Ляхів погойдаєм, / Та так погуляєм,

ПОГОЛИЛИ 1

207В 0036 Брати на панщину ходили, / Поки лоби їм поголили! / А сестри! сестри! Горе вам,

ПОГОНІЧІ 1

218В 0547 На Тібр. А скіфи сіроокі, / Погоничі, рабов раби, / Подумали – сестра Морока

ПОГОРІЛО 2

050В 0101 Що смерть за плечима. / До стебла все погоріло, / І діти згоріли,
111В 0029 Стави бур'яном поросли. / Село неначе погоріло, / Неначе люде подуріли,

ПОГОРІЛУ 1

195А 0005 А я ще боюся. / Боюся ще погорілу / Пустку руйновати,

ПОГРАВСЯ 1

250В 0698 І цілував, благословляя, / Погрався з ними, мов маленький, / Надів бурнус. І
веселенький

ПОГРАЄМОСЬ 1

010А 0094 Ходім шукати вечерять. / Пограємось, погуляймо / Та пісеньку заспіваймо:

ПОГРАЄТЬСЯ 1

250В 0598 І вчилися вкупці. Ніколи / Ані пограється з дітьми, / Ані побігає; самий,

ПОГРАЛИСЯ 1

113А 0011 А воно заграло, / Погралися гори-хвилі – / І скіпок не стало.

ПОГРАЛОСЬ 1

250В 0568 Свіженьким коржиком. Воно ж / Попестилось собі, погралось / Та й спатоньки, мале,
лягло

ПОГРАЮТЬСЯ 2

113А 0017 А там і до горя. / Пограються добрі люди, / Як холодні хвилі,
264А 0007 Тихої долини, / Дознаються – пограються, / Засушать та й кинуть.

ПОГУБИЛИ 1

050В 0192 «Шелесь, шелесь по дубині, / Шапки хлопці погубили, / Тільки наймит не згубив,

ПОГУБИТЬ 2

061А 2040 А почус, що я вбилась, / То й себе погубить». / Так я думала, молилась,
258А 0199 Кроваві, лукаві, / Погубить їх, і їх слава / Стане їм в неславу.

ПОГУБИШ 1

207A 0585 За що ж свої молодії / Ти літа погубиш / За калікою?.. Ярино!

ПОГУБЛЮ 1

029B 0060 Що проклену святого Бога, / За неї душу погублю! / -----

ПОГУЛЯЄ 2

061A 1832 «Я посланець пана Гонти. / Нехай погуляє, / Я підожду».

207A 0084 А треба буде; два-три года / Нехай по світу погуляє / Та сам своєї пошукає,

ПОГУЛЯЄМ 9

061A 0949 Та з батьком Максимом / Сю ніч погуляєм, / Ляхів погойдаєм,

061A 0951 Ляхів погойдаєм, / Та так погуляєм, / Що аж пекло засміється,

061A 0955 Небо запалає... / Добре погуляєм! / -----

061A 0956 ----- / Добре погуляєм! Правду старий співа, як не бреше. / А що б то з його за кобзар був, якби не волох!

061A 1328 «Гине шляхта, гине! / Гине шляхта! Погуляєм / Та хмару нагрієм!»

061A 1729 Може, ще раз зострінемось, / Ще раз погуляєм». / І поставець одним духом

061A 1736 Вип'єм, Гонто, брате! / Вип'єм, друже, погуляєм / Укупочці, в парі.

061A 2182 Поки доля встане! / Погуляєм!» / Погуляли –

125B 0014 Ні, не білу, а червону... / Ходім погуляєм. / Та в пригоді свого батька

ПОГУЛЯЙ 1

161B 0292 Правда, правда, моя квіточко! Побіжу ж я швиденько, / а ти тут, моя любко, погуляй собі тихенько / та завітчайся. Та не жди мене, бо бути має,

ПОГУЛЯЙМО 4

010A 0094 Ходім шукати вечерять. / Пограємось, погуляймо / Та пісеньку заспіваймо:

061A 1086 Не соромся, дай рученьку, / Ходім погуляймо; / Нехай людям лихо сниться,

061A 1914 Надівайте жупани, / Та ходімо погуляймо, / Та сядемо заспіваймо».

061A 1951 А Галайда: «Отамане! / Погуляймо, батьку! / Дивись – горить; на базарі

ПОГУЛЯЙТЕ 1

061A 0039 Світ широкий, воля – / Ідіть, сини, погуляйте, / Пошукайте долі.

ПОГУЛЯЛИ 3

061A 2183 Погуляєм!» / Погуляли – / Купою на купі

061A 2487 ----- / Погуляли гайдамаки, / Добре погуляли:

061A 2488 Погуляли гайдамаки, / Добре погуляли: / Трохи не рік шляхетською

ПОГУЛЯННЯ 1

044B 0017 Та збирались на веселля, / На веселе погуляння, / На кроваве залицання.

ПОГУЛЯТИ 17

055A 0036 На байдаки! Море грає – / Ходім погуляти!» / Висипали запорожці –

207A 0484 Байдаки спускати / Та за Тендер погуляти, / Турка пошукати».

272A 0041 Тихо похитнулась. / Вийшла мати погуляти, / Не спиться в палатах.

068B 0136 Крутих, глибоких. Всюди хата, / Було де в хаті погуляти / І одпочити де було.

073B 0008 Не йди, кажуть, з цієї хати / Не пускають погуляти. / -----

092B 0031 Веселії гості / Погуляти у старої, / Погуляти просто,

092B 0032 Погуляти у старої, / Погуляти просто, / По-давньому, по-старому,

095B 0066 Як ангеляточок. / Дивіться, вийшла погуляти, / Мов крала, пані молодая

104B 0088 А другая – молодая, / Дума погуляти! / Як же його? Що діяти?

110B 0008 Із-за Дніпра широкого / У степ погуляти / З киргизами убогими.

125B 0044 Коня свого вороного; / Має погуляти / У Бихові, славнім місті,

161B 0181 Он дивіться: у садочок / Вийшли погуляти. / Удвох собі похожають,

- 173В 0026 На весілля товариство / Вийде погуляти / Та винесе самопали,
175В 0030 Та до криниці учащали / У яр погуляти. / Найкраща з всього села
179В 0011 З біленької хати / Вийшла погуляти / У гай на долину.
200В 0049 ----- / З нудьги із двору погуляти / Якось, задумавшись, пішла,
302В 0022 Вийшли з хати батько й мати / В садок погуляти, / Порадитись, кого б то їм

ПОГУЛЯТЬ 4

- 027А 0042 Та дрібно, та рівно, як Бога благає, / Поки вийде злодій на шлях погулять / З ножем
у халаві,– піде руна гаєм,
061А 0010 Попливуть і потім, і ти, білолиций, / По синьому небу вийдеш погулять, / Вийдеш
подивиться в жолобок, криницю
200В 0067 І тяжко, тяжко, заридала. / «Ходімо, серце, погулять! / Ходім, Петрусю, в сад, в
палати».
276В 0005 Втопившись, пишучи закони, / Пішов любенько погулять / І одпочить. Та,
спочивавши,

ПОГУЛЯЮ 8

- 061А 2429 Гайдамаки!.. Піду ще раз, / Ще раз погуляю!..» / -----
274А 0151 Тихенький Дунаю, / Ой у гаї погуляю, / В Дунаї скупаюсь.
043В 0004 Мережаю, вишиваю, / У неділю погуляю. / -----
149В 0025 Щоб не бачить, як читають / Листи тії, погуляю, / Погуляю понад морем
149В 0026 Листи тії, погуляю, / Погуляю понад морем / Та розважу своє горе.
196В 0029 Така заповідь моя! / Посижу трошки, погуляю, / На степ, на море подивлюсь,
250В 0134 Милий Боже, в твоїм раї / Чи я погуляю, / Нагуляюсь?»
284В 0015 Та в Дніпріві скупаюся.– / Козак каже: – Погуляю / Та люблю пошукаю.–

ПОГУЛЯЮТЬ 1

- 061А 2309 Ушквар нам що-небудь, нехай земля гнеться, / Нехай погуляють мої козаки!» / І
кобзар ушкварив:

ПОДАВ 2

- 150А 0027 У Лиман погнало, а Лиман Дніпріві / Тую журбу-мову на хвилі подав. / Зареготався
дід наш дужий,
154А 0027 У Лиман погнало, а Лиман Дніпріві / Тую тугу-мову на хвилі подав. / Зареготався
дід наш дужий,

ПОДАВАЛА 1

- 221А 0046 Й рушники вже ткались. / От-от була б подавала, / Та лихо зостріло!

ПОДАВАЛИ 1

- 173А 0145 Нездужас...». І огризок / В вікно подавали / Христа ради... Не дай, Боже,

ПОДАВАНІ 1

- 043В 0011 А з іншими вінчайтеся. / Подавані рушники... / Отаке-то козаки!

ПОДАВАТИ 1

- 265В 0010 А я буду груші рвати, / Діткам подавати... / З дружиною єдиною

ПО-ДАВНЬОМУ 1

- 092В 0033 Погуляти просто, / По-давньому, по-старому, / Од світу до світу?

ПОДАЄ 1

- 006В 0267 Вечірня зіронька встає. / Дочка вечерять подає, / А мати хоче научати,

ПОДАЄШ 1

- 207А 0262 Та за рушниками... / Чи подаєш?» – «Та цур тобі / З тими старостами,

ПОДАЙ 12

061A 0324 Піди кобилу приведи, / Подай патинки господині / Та принеси мені води,
 037B 0029 А ми б і досі так жили. / Подай же руку козакові / І серце чистее подай!
 037B 0030 Подай же руку козакові / І серце чистее подай! / І знову іменем Христовим
 218B 0081 Молю ридуючи, пошли, / Подай душі убогій силу, / Щоб огненно заговорила,
 241B 0011 Веселий рай / Пошли їй, Господи, подай! / Подай їй долю на сім світі
 241B 0012 Пошли їй, Господи, подай! / Подай їй долю на сім світі / І більш нічого не давай.
 250B 0011 Отих окрадених, сліпих / Невольників. Подай їм силу / Твого мученика сина,
 273B 0008 Мені ж, мій Боже, на землі / Подай любов, сердечний рай! / І більш нічого не давай!
 274B 0010 ------ / Мені ж, о Господи, подай / Любити правду на землі
 275B 0011 А всім нам вкупі на землі / Єдинодуміє подай / І братолюбіє пошли.
 285B 0009 ----- / Подай же й нам, всещедрий Боже! / Отак цвісти, отак рости,
 287B 0017 І руку вольную, мій друже, / Подай мені. То перейти / І він поможе нам калюжу,

ПОДАЛА 2

218B 0402 Не слухала і не ридала, / А алілуя подала / За матерями християнам.
 250B 0187 І молоко і сир козлиці / Їм на вечерю подала. / Сама ж не їла й не пила.

ПОДАРУВАЛА 1

173A 0113 Вишивала шовком хустку – / Не подарувала. / Кралась злидні із-за моря

ПОДАРУНКІВ 1

014B 0036 По Чорноморії, по Дону... / І подарунків накупив / Найдорогіших... От вертаюсь

ПОДАРУЮ 1

192A 0007 Вишиваная, / Вигаптую, подарую, / А він мене поцілує,

ПОДАРУЮТЬ 1

199A 0086 Єретик великий! / Мир мирові подарують / І славу вовіки!

ПОДАТИ 1

146B 0044 Нема кому води тії / Каліці подати. / -----

ПОДАЮ 1

250B 0025 Душі убогої – убогий / Остатню лепту подаю. / -----

ПОДЕРЖАЛИ 1

076B 0019 Скубуть і патрають, то, може, / І ми б подержали в руках / Святопомазану чуприну.

ПОДЕРЖИТЬ 1

091B 0024 Таки своїх байстрят з десяток / У год подержить до хреста. / Та й тільки ж то.
 Кругом паскуда!

ПОДЗВІН 2

274A 0127 Другий дума, як би його / На подзвін придбати. / Один старий одпочине
 274A 0139 Позирає на прибуду / Й на подзвін не дбає. / -----

ПОДИБАЛА 1

006B 0279 І дівча одно пішло. / Подибала стара мати / Доню в полі доганяти...

ПОДИБАЛО 1

067B 0018 Звичайне, дитина, – / І подибало тихенько / Попід чужим тином

ПОДИВИВСЯ 11

030A 0594 Та до його... За стремена... / А він подивився, / Та шпорами коня в боки.
 061A 1636 Узяв золотого, / Подивився: «Спасибі вам!» / «Ну, хлопці, в дорогу!»

- 061A 2388 Голови козачі. / Розкрив, ще раз подивився... / Тяжко-важко плаче:
 180A 0456 Може, вже немає. / Полетів би, подивився, / Так Бог не пускає.
 199A 0290 «Ти всіми проклятий!...» / Подивився Гус на папи / Та й вийшов з палати!..
 029B 0121 Хмари звеселіли... / А старий мій подивився, / Сльози покотились..
 057B 0166 Та на попелище / Подивився. Нема ради! / Тільки вітер свище
 057B 0372 От приходим до криниці, / Я перш подивився, / Чи глибока.– Власовичу,–
 068B 0183 Мов переродився... / Подивився кругом себе / І, перехрестившись,
 104B 0166 І по панах, боса... / Найшов її, подивився... / І, сивоволосий,
 270B 0003 Несло з льоху пиво. / А я глянув, подивився – / Та аж похилився..

ПОДИВИВСЬ 2

- 247B 0003 Тепер на Переяслав глянув! / Та на замчище подив[ив]сь! / Упився б! здорово упивсь!
 250B 0260 Дивочний гость отой лукавий? / Хоч би прийшов та подививсь / На брак той славний
 і преславний,

ПОДИВИЛАСЬ 10

- 010A 0132 Стала... В серце коле! / Подивилась на всі боки / Та й лізе додолу.
 030A 0266 Вийшла з села – серце мліє; / Назад подивилась, / Покивала головою
 030A 0489 Кого не надують!» / Подивилась Катерина: / «І ви, бачу, люде!
 030A 0505 Та сліз більш немає. / Подивилась на дитину – / Умите сльозою,
 030A 0513 Чорна повернулась. / Кругом мовчки подивилась; / Бачить – ліс чорніє;
 030A 0676 Вибігає на возлісся; / Кругом подивилась, / Та в яр... біжить... Серед ставу
 234A 0541 Знов очі відкрила, / Пильно, пильно подивилась – / Сльози покотились.
 095B 0133 Насилу / Прийшла додому, подивилась: / Цвіти за образом святим,
 095B 0163 І просить, благає. / Щоб на його подивилась, / Щоб утерла очі..
 129B 0053 Брата зустрічати. / Катерина подивилась / Та й заголосила:

ПОДИВИЛИСЬ 3

- 061A 0830 Гетьмани, гетьмани, якби то ви встали, / Встали, подивились на той Чигирин, / Що
 ви будували, де ви панували!
 175B 0052 Дали в город знати; / Суд наїхав, подивились, / Попились завзято
 198B 0037 Туман на лан не прожене. / Ми б подивились, помолились / І розмовляючи пішли б

ПОДИВИЛОСЬ 2

- 221A 0454 Начальство мордате, / Подивилось. «Треба,– каже,– / Своди розламати,
 250B 0584 Не довелося одурить / Малого сина. Подивилось / І заридало.

ПОДИВИСЯ 22

- 030A 0574 «Де москалі-лебедики?» / «Та он, подивися». / Полетіла Катерина
 030A 0599 Хіба не пізнаєш? / Подивися, мій голубе, / Подивись на мене –
 030A 0608 Ти не пізнав мене, Йване? / Серце, подивися, / Йй же богу, я Катруся!»
 030A 0643 Сердешна дитина. / «Осьде воно, подивися! / Де ж ти? Заховався?
 047A 0172 Бо все піде в воду... / Тепер же йди, подивися / На торішню вроду».
 047A 0194 Чи не діжду пари? / Рости, рости, подивися / За синєє море:
 047A 0214 Боже милий, Боже!.. / Подивися, тополенько! / Як нема – заплачеш,
 061A 0816 Де ж ти, / Яремо, де ти? подивися! / А він, мандруючи, співа,
 061A 1481 Оксано, Оксано! / Де ти, де ти? Подивися, / Моя ти єдина,
 061A 1483 Моя ти єдина, / Подивися на Ярему. / Де ти? Може, гине,
 061A 1838 Бачиш? Гайдамака! / Ось копійка... подивися... / Хіба ти не знаєш?»
 123A 0150 Розкрий карі очі! / Подивися, усміхнися! / Не хочеш!.. не хочеш!..
 123A 0154 Розкрива, цілує / Мертві очі. «Подивися!.. / Не чує, не чує!»
 150A 0108 Козацької плати. / Не лякайся, подивися / На бенкет козачий.
 154A 0108 Козацької плати. / Не лякайся, подивися / На бенкет козачий.
 180A 0123 Хіба ти не чуєш людського плачу? / То глянь, подивися; а я полечу / Високо, високо
 за синії хмари;
 180A 0484 І заклав столицю / В новій рясі. Подивися: / Церкви та палати!

- 207A 0224 Чого се ти плачеш? / Усміхнися, подивися, / Хіба ти не бачиш,
 234A 0533 До наймишки у голови. / «Марку! подивися, / Подивися ти на мене:
 234A 0534 «Марку! подивися, / Подивися ти на мене: / Бач, як я змарніла?
 125B 0027 Наш славний Палію, / Подивися, що той Швачка / У Фастові діє!
 207B 0067 Зелені віти... Правда, рай? / А подивися та спитай! / Що там твориться, у тім раї!

ПОДИВИСЬ 4

- 030A 0600 Подивися, мій голубе, / Подивись на мене – / Я Катруся твоя люба.
 169A 0019 Нерозумний сину! / Подивись тепер на матір, / На свою Україну,
 274A 0141 Чому не ляжеш, не спочинеш? / Зірниця сходить, подивись. / -----
 305B 0029 Прокинься, кумо, пробудись / Та кругом себе подивись, / Начхай на ту дівочу славу

ПОДИВИТИСЬ 9

- 027A 0033 Де дітись, не знає, / Піде на шлях подивитись, / Поплакати в лози,
 061A 2120 А мені тепер на Умань / Треба подивитись. / -----
 207A 0166 І на чужі люде / Подивитись, як там живуть, / Чи орють,
 016B 0099 Хоть годочок, хоть часочок / На світ подивитись. / Не довелося, а все було,
 057B 0365 На твою криницю / Подивитись.– Добре,– каже,– / Ходімо напитись
 194B 0029 Великого Бога! / Нема на що подивитись, / З ким поговорити.
 194B 0053 Тихі, невеселі. / Дай дожити, подивитись, / О Боже мій милий!
 218B 0244 Найшла, сердешная, в тюрмі. / Не допустили й подивитись, / І мусила вона сидіть
 234B 0025 Мені, моя доле, / Дай на себе подивитись, / Дай і пригорнутись,

ПОДИВИТЬСЯ 12

- 047A 0009 Широке, синіє. / Чумак іде, подивиться / Та й голову схилить,
 047A 0013 Сяде на могилі, / Подивиться – серце ние: / Кругом ні биліни.
 061A 0011 По синьому небу вийдеш погулять, / Вийдеш подивиться в жолобок, криницю / І в
 море безкрає і будеш сіять,
 123A 0196 На гнучкий дівочий / На стан голий подивиться... / І ніхто не знає
 180A 0530 ----- / Піти лишень подивиться / До царя в палати,
 199A 0303 Червоне сонце аж горить. / І сонце хоче подивиться, / Що будуть з праведним
 творить?!
 207A 0290 То клене, то просить, / То замовкне, подивиться / І знов заголосить.
 050B 0256 Шкандибає на вдовину / Пустку подивиться. / Сяде собі у садочку.....
 050B 0282 Коло самої криниці – / Вийшов подивиться / Останній раз, сіромаха,
 088B 0015 А я вже думав спать лягати / Та й став, щоб трохи подивиться / На круглолицю
 молодицю,
 095B 0271 Ведіть до пана у світлицю! / А ти чи підеш подивиться, / Якою панною Марина
 104B 0112 І добро остило! / Хочеться хоч подивиться / На свій край на милий!

ПОДИВИТЕСЬ 2

- 207A 0551 Тату! Тату! Ідіть сюда, / Ідіть, подивітесь». / Прийшов старий, розглядає,
 174B 0029 – Гляньте, вороги! / Подивітесь! – Та й повела / Коня вздовж села.

ПОДИВИТЬСЯ 5

- 061A 0770 Бо за людей сором, бо серце болить. / Гляньте, подивіться: то конфедерати, / Люде,
 що зібрались волю боронить.
 061A 1766 Мої голуб'ята, / Не журіться, подивіться, / Як танцює мати.
 250A 0021 Діти юродиві! / Подивіться на рай тихий, / На свою країну,
 250A 0149 Окрадених трупам! / Подивіться лишень добре, / Прочитайте знову
 180B 0024 Щоб людям, бачте, показати / Своє добро.– А подивіться! / Моє найкраще над всіми! –

ПОДИВЛЮСЯ 4

- 061A 2481 Доведу – спочину, / Та хоч крізь сон подивлюся / На ту Україну,
 180A 0201 Загули кайдани / Під землею... Подивлюся... / О люде поганій!
 072B 0001 ----- / Ой гляну я, подивлюся / На той степ, на поле;

194В 0039 В неволі кайдани! / Може, ще я подивлюся / На мою Україну...

ПОДИВЛЮСЬ 5

046В 0131 Води Дніпрової нап'юся, / На тебе, друже, подивлюсь. / І може, в тихій твоїй хаті

046В 0138 Чи, може, вже з неба / Подивлюсь на Україну, / Подивлюсь на тебе.

046В 0139 Подивлюсь на Україну, / Подивлюсь на тебе. / А іноді так буває,

066В 0008 Хоч на годину на Вкраїну, / На неї гляну, подивлюсь, / І, мов добро кому зроблю,

196В 0030 Посижу трошки, погуляю, / На степ, на море подивлюсь, / Згадаю дещо, заспіваю,

ПОДИВЛЯТЬСЯ 2

010А 0200 Підкралися, щоб ізлякати; / Коли подивляться, що вбитий, – / З переполоху ну
втікати!

113А 0019 Як холодні хвилі, / Потім собі подивляться, / Як сирота плаче,

ПОДІВСЬ 1

250В 0258 Собак напоять. / Де ж подівсь / Дивочний гость отой лукавий?

ПОДІЛАСЬ 6

020А 0051 Червоні жупани? / Де поділась доля-воля? / Бунчуки? Гетьмани?

061А 1513 Оксано, Оксано! / Де ти ділася, поділась?» / І хлинули сльози;

016В 0395 В селі не бачили й не чули, / Де вона поділась. / Думали, на пожарищі

016В 0411 І не буде вже, святої... / Де ж вона поділась? / У Києві пресвятому

175В 0117 До світу шукали, / Та не нашли. Де ж поділась? / Де? Помандрувала

189В 0055 А потім знов кудись пішла, / Ніхто не знає, де поділась, / Занапастилась, одуріла.

ПОДІЛИЛИ 1

207А 0649 І як степи запорозькі / Тоді поділили / І панам на Україні

ПОДІЛИТИ 3

061А 1799 Та нема Оксани; / Ні з ким долю поділити, / Ні з ким заспівати;

161В 0347 А добро осталося, / Немає з ким поділити. / Довелось самому

178В 0012 Маю серце широкее – / Ні з ким поділити! / Не дав єси мені долі,

ПОДІЛИТИСЬ 1

178А 0018 Немає з ким полюбитись, / Серцем поділитись... / Серце моє! Серце моє!

ПОДІЛИТЬ 1

061А 1151 Сумує Корсунь староденний: / Нема журбу з ким поділити. / І Альта плаче: «Тяжко
жити!

ПОДІЛИТЬСЯ 1

010А 0073 А до неживого у яму б лягла. / Не так серце любить, щоб з ким поділитись, / Не так
воно хоче, як Бог нам дає:

ПОДІЛО 1

016А 0008 Воно скаже, синє море, / Де його поділо. / Коли милого втопило,

ПОДІЛОСЯ 1

020А 0053 Бунчуки? Гетьмани? / Де поділося? Згоріло? / А чи затопило

ПОДІЛОСЬ 1

020А 0049 Заплаче серденько... / Де поділось козачество, / Червоні жупани?

ПОДІЛЮ 1

006В 0258 Хвалить тебе не перестану! / Що я ні з ким не поділю / Мою тюрму, мої кайдани!

ПОДІЛЮСЯ 2

- 061A 0410 Сонечко не гріє, / Не висушить. Поділюся / Моїми сльозами...
 194B 0041 На мою Україну... / Може, ще я поділюся / Словами-сльозами

ПОДІНЕСЬСЯ 1

- 030A 0101 Лишенько з тобою! / Де ти в світі подінешся / З малим сиротою?

ПОДІНУСЯ 1

- 245B 0004 Я думав, де ж я прихильсь? / І де подінуся на світі? / І сниться сон мені: дивлюсь,

ПОДІТИ 1

- 061A 0020 Я не самотній, я не сирота – / Єсть у мене діти, та де їх подіти? / Заховать з собою?
 Гріх, душа жива!

ПОДІТИСЬ 3

- 274A 0105 І все діти! і все діти! / Не знаю, де од їх подітись. / Де не піду, й вони за мною,
 050B 0216 Зажурились москаль-каліка, / Де йому подітись? / Вдовиченко в пікінерах,
 128B 0006 Що ж мені робити, / Де мені подітись? / Чи то з іншим полюбитись,

ПОДЛІЇ 1

- 230B 0018 Та мовчки чухали чуби. / Німії, подлії раби! / Підніжки царськії, лакеї

ПОДНОЖКИ 1

- 250A 0161 Ваші славні Брути: / Раби, подножки, грязь Москви, / Варшавське сміття – ваші пани

ПОДОЛІ 3

- 038B 0001 ----- / У Києві на Подолі / Було колись... І ніколи
 038B 0009 ----- / У Києві на Подолі / Братерська наша воля
 038B 0017 ----- / У Києві на Подолі / Козаки гуляють.

ПОДОХНЕТЕ 1

- 127B 0019 Чумацького трупу, / Наклювавшись, подохнете / Коло мене вкупі.

ПОДОЮ 1

- 061A 2326 Я корову напою, / Подою, / З паробками постою,

ПОДРУГУ 1

- 006B 0179 Зневажають подруженьки / Подругу свою, / Зневажають червону

ПОДРУЖЕНЬКИ 2

- 010A 0202 ----- / Збиралися подруженьки, / Слізючки втирають;
 006B 0178 Люде понесли. / Зневажають подруженьки / Подругу свою,

ПОДРУЖИЛИ 1

- 246A 0087 Ми малим ситі!.. А зате! / Якби ви з нами подружили, / Багато б дечому навчились!

ПОДРУЖІЄ 1

- 076B 0058 Мов у раї Єва, / Подружіє Гурієво, / Рабиня царева.

ПОДСМОТРИЛИ 1

- 014B 0013 А барин бедненькой такой. / Меня-то, слышь, и подсмотрили, / Сvezли в Калугу и забрали.

ПОДУЖАВ 1

- 258A 0032 Да не скаже хитрый ворог: / «Я його подужав». / І всі злії посміяться,

ПОДУМАВ 2

050В 0138 Тепер отак пиши, небоже. / Максим подумав, пожурився; / А потім Богу помолився,
184В 0011 Чого зрадив оце? Того, / Що, бачите, старий подумав / Добро якесь комусь зробить.

ПОДУМАВШИ 1

057В 0171 І що тепер йому почати? / Подумавши, перехрестивсь / Та й знов пішов у наймити

ПОДУМАЄ 1

113В 0031 Діти не родились. / А дівчина подумає: / Я їх полюбила.

ПОДУМАЛА 1

200В 0200 Петруся-серденько любить»,– / Подумала чи то сказала. / Хотіла спать, але не спала,

ПОДУМАЛИ 1

218В 0548 Погоничі, рабов раби, / Подумали – сестра Морока / Із пекла вийшла провозать

ПОДУМАЮ 1

194В 0071 Бо серце холоне, / Як подумаю, що, може, / Мене похоронять

ПОДУРІЛИ 1

111В 0030 Село неначе погоріло, / Неначе люде подуріли, / Німі на панщину ідуть

ПОДУШИТИ 1

274А 0170 Чи то потопити? / Чи то подушити? / Чи жидові на кров продать,

ПОДУШКУ 3

114А 0199 Часом сонна розмовляє, / Подушку цілує... / Мати спершу сміялася.
178А 0009 Так би й обвилися / Кругом стану, і в подушку / Холодну впилися,
178А 0044 Білі руки простяглися, / В подушку впилися. / -----

ПОДУШНЕ 3

173А 0084 І день, і ніч працювала, / Подушне платила... / І синові за три копи
180А 0131 Княжат недорослих; а он розпинають / Вдову за подушне, а сина кують, / Єдиного
сина, єдину дитину,
090В 0001 ----- / Мов за подушне, оступили / Оце мене на чужині

ПОДЯКУВАВ 3

050В 0039 Купив садочок і хатину, / Подякував за хліб, за сіль / І за науку добрим людям
050В 0121 Поки вийдем в люде, / А там знову...» Подякував / Максим за раду.
057В 0083 Купив садочок і хатину; / Подякував за хліб і сіль / І за науку добрим людям,

ПОЕМА 1

250А 0135 Музика та й годі. / А історія!.. поема / Вольного народа!

ПОЕМУ 1

057В 0010 (Звичайне, крадене) зобгав / Тобі поему на спомини, / Мій друже щирий, мій єдиний!

ПОЕТА 1

205В 0054 Та переслав мені в неволю / Поета нашого... На волю / Мені ти двері одчинив!

ПОЕТОВА 1

205В 0045 І ми заплачемо... Жива / Душа поетова святая, / Жива в святих своїх речах,

ПОЄДНАЄ 1

274А 0013 І нам усміхнеться. / Поєднає з долею / Із людьми, і скаже

ПОЄДНАЛАСЬ 1

272A 0033 Батька виглядаю. / А може, вже поєдналась / З паном у палатах?

ПОЄДНАЛИСЬ 3

061A 0872 Убогий, багатий / Поєднались – дожидають / Великого свята.

234A 0201 ----- / Поєднались. Молодиця / Рада та весела,

306B 0001 ----- / Зійшлись, побрались, поєднались, / Помолоділи, підросли.

ПОЄДНАТИ 1

178B 0019 З тим серцем дівочим / Поєднати! – Минулися / Мої дні і ночі

ПОЄДНАТЬ 2

150B 0002 В неволі, в самоті немає, / Нема з ким серце поєднать. / То сам собі оце шукаю

161B 0032 Собі зробитися ріднею. / Не сина з нею поєднать, / А забандюрилось старому

ПОЖАЛИ 1

033B 0009 Полтаву достати. / Ой пожали б, якби були / Одностаїне стали

ПОЖАЛУВАВСЬ 1

161B 0336 Нікому й слова не сказав / І не пожалувавсь нікому. / -----

ПОЖАР 10

061A 1122 Од Конашевича і досі / Пожар не гасне, люде мруть, / Конають в тюрмах, голі, босі...

061A 1699 Шляхетської й жидівської. / А пожар удвоє / Розгорівся, розпалався

061A 2055 «Позавчора?.. Стривай, стривай... / Пожар над водою... / Жид, будинок, Майданівка...

061A 2432 Іде, спотикнеться, / Пожар світить; Гонта гляне, / Гляне – усміхнеться.

199A 0023 Полилися ріки крові, / Пожар загасили. / А німчики пожарище

207A 0646 Галері гуляла, / На пожар той поглядала, / Нишком усміхалась.

074B 0017 В покоси стелеться, а з яру / Встає пожар, і диму хмара / Святеє сонце покрива,

095B 0213 Аж глядь, палати зайнялись. / Пожар! пожар! І де взялися / Ті люде в Бога? Мов з землі

095B 0213 Аж глядь, палати зайнялись. / Пожар! пожар! І де взялися / Ті люде в Бога? Мов з землі

095B 0217 Неначе хвилі, напливали / Та на пожар той дивувались. / Та й диво там таки було!

ПОЖАРАХ 2

061A 2111 Весілля справляє / В Уманщині, на пожарах. / Вона виглядає –

061A 2172 Не ріже – лютує: / З ножем в руках, на пожарах / І днює, й ночує.

ПОЖАРИ 3

061A 0856 Людям його світу, / Що пожари Україну / Нагріють, освітять.

061A 0883 Ляхам, жидам кару; / За кров і пожари / Пеклом гайдамаки ляхам оддадуть.

199A 0157 І нам, сліпим, передали / Свої догмати!.. кров, пожари, / Всі зла на світі, війни, чвари,

ПОЖАРИНІ 2

221A 0115 Та бабуся, що осталась / На тій пожарині, / Та ще й мене привітала

050B 0211 Чи чув ти, що кажуть: легше умирати / Хоть на пожарині в своїй стороні, / Ніж в чужій в палатах. Чи чув ти? – Ба ні.

ПОЖАРИЩЕ 4

199A 0024 Пожар загасили. / А німчики пожарище / Й сирот розділили.

057B 0164 Вмерла Катерина. / А Максим на пожарище / Та на попелище

074B 0027 Сокира божа ліс стинала / І пожарище не вгасало. / І мер[к] за димом божий світ

147B 0049 Поки люди з поля / Пожарище не пустили / Та не запалили

ПОЖАРИЩІ 4

- 199A 0030 Що вони на світі! / А на давнім пожарищі / Іскра братства тліла,
221A 0097 Насилу я сховалася / На тім пожарищі. / Одна тільки й осталася
016B 0396 Де вона поділась. / Думали, на пожарищі / Небога згоріла.
209B 0117 Згоріла з клятими! А я... / На пожарищі хрест з Данилом / Поставили, та помолились,

ПОЖАРІ 4

- 061A 0144 Та як, люльки закуривши / В Польщі на пожарі, / В Україну верталися,
061A 1713 Де ти?» – крикне й сховається / В полум'ї, в пожарі. / А тим часом гайдамаки
061A 2136 Ляхи мерзли, а козаки / Грілись на пожарі. / Встала й весна, чорну землю
061A 2349 Через мертвих переступа, / Криється в пожарі / За костьюлом. Хто ж це такий?

ПОЖАРОМ 1

- 061A 2150 Треба кров'ю домальовувати, / Освітить пожаром: / Сонця мало, рясту мало

ПОЖАРТУВАТИ 1

- 103B 0005 Сичі. / Пожартувати, / Поміркувати,

ПОЖАРТУЄМ 2

- 061A 1080 Ляшків-панків почастиєм, / З панянками пожартуєм. / Ой гоп, таки так!
234B 0013 Та любо та тихо / Пожартуєм, чмокнемося, / Та й поберемося,

ПОЖАРТУЮ 1

- 061A 1059 Кличе Гандзю козак: / «Ходи, Гандзю, пожартую, / Ходи, Гандзю, поцілую;

ПОЖАРУ 4

- 150A 0138 І хлопці сходяться, зійшлися, / Люльки з пожару закурили, / На байдаки – та й потягли,
154A 0138 І хлопці сходяться, зійшлися, / Люльки з пожару закурили, / На байдаки – та й попили,
246A 0141 І потім в дар тобі приносять / З пожару вкрадений покров!! / Просвітилися! та ще й хочем
068B 0148 Неначе п'яний той різник. / До сльоз, до крові, до пожару, / До всього, всього я привик.

ПОЖАТИ 1

- 033B 0007 Нарадила мати, / Як пшениченку пожати, / Полтаву достати.

ПОЖЕНУТЬ 1

- 218B 0249 Свого сина, аж поки-то / Його в кайданах поженуть / Бульвар мести.

ПОЖЕРЛИ 1

- 102B 0016 Розтлили... І чужим богам / Пожерли жертву! Омерзилися! / І мужа свята..... горе вам!

ПОЖИВА 1

- 221A 0431 Та й панства не трохи. / От де нам пожива буде! / Ану, заспіваєм!

ПОЖИВАТИ 1

- 104B 0100 Трапляється в світі. / Думав жити, поживати / Та Бога хвалити,

ПОЖИВЕ 2

- 234A 0074 Хто душу спом'яне? / Хто поживе добро чесно / В добрую годину
076B 0144 ----- / І поживе Давид на світі / Немалі літа,

ПОЖИВЕШ 2

207A 0187 Коли здобудеш, принесеш, / А коли згубиш, поживеш / Моє добро! То хоч звичаю
234A 0194 Ні ти нас не знаєш, / Ні ми тебе. А поживеш, / Роздивишся в хаті,

ПОЖИВИТЬСЯ 1

221A 0202 Ну, а в твоїй Московщині / Є чим поживиться? / Чи чортма й тепер нічого?

ПОЖИВУ 1

076B 0108 І сипле попіл на главу. / – Без тебе я не поживу / І дня єдиного, мій сину,

ПОЖИЛА 1

221A 0273 ----- / И я таки пожила: / С татарами помутила,

ПОЖИРАЛО 1

266B 0023 Та вже такого сподаря, / Що гради й весі пожирало. / Земля тряслася, трепетала

ПОЖИТЬ 2

207A 0178 Бо хто не вмiє заробить, / То той не вмiтиме й пожить. / А ти як думаєш, небоже?
258A 0204 Братам добрим добро певне / Пожить, не ділити? / Яко миро добровонне

ПОЖНЕМО 1

250B 0201 На ниві сіються новій! / І виростуть, і пождемо / І в житницю соберемо

ПОЖНУТЬ 1

300B 0015 На добрім сіялись лану, / А люде так собі пожнуть / І скажуть: – Десь його убито,

ПОЖОВКЛАЯ 1

109B 0010 Мовчить і гнеться, мов жива, / В степу пожовкляя трава; / Не хоче правдоньки сказати,

ПОЖОВКЛЕ 4

061A 0006 А друге зав'яло, навiки зав'яло... / І листя пожовкле вітри рознесли. / А сонечко встане, як перше вставало,

061A 2125 Батьків немає. Шелестить / Пожовкле листя по діброві; / Гуляють хмари; сонце спить;

207A 0370 Настала осiнь, шелестить / Пожовкле листя, мов убитий / Старий під хатою сидить,

265A 0003 Минає лiто, шелестить / Пожовкле листя, гаснуть очі, / Заснули думи, серце спить,

ПОЖУРИВСЯ 1

050B 0138 Тепер отак пиши, небоже. / Максим подумав, пожурився; / А потiм Богу помолився,

ПОЖУРИТИСЬ 2

038B 0075 Та посидiть на пригорі, / Та хоч пожуритись. / Iде чернець Дзвонкову

146B 0034 Нема кому привітати, / Ні з ким пожуритись. / Треба було б молодому,

ПОЖУРИТЬСЯ 4

045A 0019 Що він сиротина, / Пожуристься, посумує, / Сидячи під тином.

061A 1501 Куди гне недоля. / Посумує, пожуристься. / Забуде... і може...

083B 0173 Ледве ходить титарiвна / Трохи пожуристься, / Поплакати, погадати,

158B 0019 І тебе, мій друже, / Та iнодi й пожуристься – / Звичайне, не дуже,

ПОЖУРЮСЯ 1

061A 0123 Щось страшне співають. / Послухаю, пожурюся, / У старих питаю:

ПОЗА 4

046B 0045 ----- / Неначе злодiй, поза валами / В недiлю крадуся я в поле.

046В 0086 Неначе крикне хто надо мною. / І я прокинусь. Поза горою / Вертаюсь, крадуся понад Уралом,

046В 0088 Вертаюсь, крадуся понад Уралом, / Неначе злодій той, поза валами. / -----

238В 0001 ----- / Недавно я поза Уралом / Блукав і Господа благав,

ПОЗАБИРАЄ 1

221А 0012 „Тойді у рай їх повпускаєш, / Як все москаль позабирає, / Як розкопа великий льохь».

ПОЗАВЧОРА 4

061А 1602 Тяжко усміхнувся. / Отут, отут позавчора / Перед жидом гнувся,

061А 2053 «В Лебедині! Чи давно я?» / «Ба ні, позавчора». / «Позавчора?.. Стривай, стривай...

061А 2054 «Ба ні, позавчора». / «Позавчора?.. Стривай, стривай... / Пожар над водою...

199А 0133 Що водили по улицях / В Празі позавчора; / Отій самій, що хилялась

ПОЗАД 2

061А 2347 Невеликих взяв на плечі / І, позад базару, / Через мертвих переступа,

150А 0174 Пливуть співаючи; пливе / Позад завзятий Гамалія: / Орел орлят мов стереже,

ПОЗАДУ 1

061А 0813 Понура шляхта, мов хорти, / За двері вийшли. Сам позаду / Бере зомліую...

ПОЗАМИВАЛИСЬ 1

189В 0034 Хрести дубові похилялись, / Слова дощем позамивались... / І не дощем, і не слова

ПОЗАМИКАЛИСЯ 1

147В 0015 Неначе злякані ягнята, / Позамикалися у хатах / Та й мруть. По улицях воли

ПОЗАСИХАЛА 1

044В 0068 А на зброї... козацькая / Кров позасихала. / Ведуть коня вороного,

ПОЗАТОРІК 6

047А 0143 Твою долю, моя доню! / Позаторік знала, / Позаторік і зіллячка

047А 0144 Позаторік знала, / Позаторік і зіллячка / Для того придбала».

016В 0429 Княжна якась із-за Дніпра / Позаторік. Одпочивала, / Та й Богу душу оддала...

083В 0108 І ту саму грали, / Що й позаторік. Дівчата / Так само дрібно танцювали,

083В 0110 Так само дрібно танцювали, / Як і позаторік. / Завзятий,

122В 0009 Що сина в салдати / Позаторік заголили. / А думала жити...

ПОЗБИВАЛИ 1

061А 1657 Груші гнилобокi. / Позбивали, упорались; / Козакам нівроку,

ПОЗВАЛИ 1

199А 0275 Мученика. «Чого мене – / Чи на прю позвали? / Чи дивиться на кайдани??»

ПОЗВОЛЕНО 1

175В 0064 Трохи одпочити / Позволено бідолагам / Та води напитись.

ПОЗВОЛИВ 1

033В 0032 Поганий татарин. / Хоч позволив хан на пісках / Новим кошем стати,

ПО-ЗДЕШНЕМУ 1

180А 0295 Й говорить не вмиєш / По-здешньому?» – «Ба ні, – кажу, – / Говорить умію,

ПОЗДИХАЛИ 2

050В 0134 Воли твої і корови / Разом поздыхали, / А Катруся з москалями

120B 0016 Ледве ноги доволік. / Воли поздыхали, / Воли поламались,

ПОЗЕЛЕНИТЬ 1

295B 0016 Вона не зійде вже ніколи / Садочок твій позеленить, / Твою надію оновить!

ПОЗЕЛЕНІЄШ 1

239B 0005 Рожевим крином процвіти! / І процвітеш, позеленієш, / Мов Йорданові святис

ПОЗИРАВ 2

274A 0118 Щербатий місяць з-за могили, / І на шатро мов позирав, / Аж поки хмари заступили.

006B 0066 Став на самій могилі, / На Дніпро позирав, / Тяжко плакав, ридав,

ПОЗИРАЄ 6

256A 0039 Залізник витає / І на Умань позирає, / Гонту виглядає.

274A 0138 З люлькою куняє. / Позирає на прибуду / Й на подзвін не дбає.

006B 0291 Москаль шкандибає. / На садочок позирає, / В пустку заглядає.

029B 0029 Мов мертвець очима / Зеленими, позирає / На світ з домовини.

076B 0052 В червленій ризі похожає / Та, мов котюга, позирає / На сало, на зелений сад

250B 0063 Неначе вкопана, під гаєм, / І смутно, сумно позирає / На той широкий божий став,

ПОЗИРАЛИ 2

221A 0191 Мов на мороз, понадувались, / Одна на другу позирали, / Неначе три сестри старі,

175B 0025 А парубки копиці клали, / Та, знай, на сонце позирали, / Та нісенітницю верзли.

ПОЗИРНУТЬ 1

180A 0066 Скупий жидюга дав би гривню, / Щоб позирнуть на ті дива. / Та чорта з два!

ПОЗИЧ 1

274A 0383 Мій син Іван... Ух, холодно! / Позич мені грошей, / Намиста доброго куплю

ПОЗИЧАЄ 1

016B 0008 Як у Дніпра веселочка / Воду позичає. / Як широка сокорина

ПОЗИЧАТИ 1

120B 0006 Та до куми заходила / Пшона позичати, / Отих дітей годувати

ПОЗИЧАТЬ 1

014B 0029 Бери хоч зараз...» Що робити! / Головка бідна! Позичать? / Та хто таку позичить силу?

ПОЗИЧЕНЕ 1

256A 0003 І в мене не тихо, / Хоч не своє, позичене, / А все-таки лихо.

ПОЗИЧЕНІЙ 1

250B 0718 Вдову давно вже поховали / В чужій позиченій труні / Чужії люде. А Івана

ПОЗИЧИВ 1

249B 0012 Щоб той йому на те, на се... / Хоч півдинарія позичив; / А той кишенею трясе,

ПОЗИЧИЛА 1

250B 0587 Заробила / Чи то позичила вдова / Півкопи тую на буквар.

ПОЗИЧИТЬ 1

014B 0030 Головка бідна! Позичать? / Та хто таку позичить силу? / Пішов я, брате, зароблять.

ПОЗИЧКИ 2

052A 0072 Заспівав би – був голосок, / Та позички з'їли. / Отаке-то лихо тяжке,
046B 0107 А малась воля, малась сила, / Та силу позички зносили, / А воля в гостях упилась

ПОЗИХАЄ 1

030A 0502 Утомилась заверюха, / Де-де позихає; / Ще б плакала Катерина,

ПОЗИХОДЯТЬСЯ 1

239B 0047 Без гвалту і крику / Позиходяться докупи, / Раді та веселі.

ПОЗ'ЇЗЖАЛИСЬ 1

068B 0105 Минув і другий. Паничі / На третє літо поз'їзжались, / Уже засватані. Жили

ПОЗНА 1

076B 0173 Знаю тільки, що цар грівся, / І... і не позна ю. / -----

ПОЗНАЄ 2

274A 0022 Свою недолю. І в неволі / Познає рай, познає волю / І всетворящую любов.
274A 0022 Свою недолю. І в неволі / Познає рай, познає волю / І всетворящую любов.

ПОЗНАТЬ 1

258A 0138 Од рук неситих». Не хотять / Познать, розбити тьму неволі, / І всує Господа глаголи,

ПОЗОРИЩА 1

218B 0492 ----- / З позорища увечері / У терми сховався

ПОЗОРИЩЕ 1

046B 0119 Благаю Бога, щоб смеркало, / Бо на позорище ведуть / Старого дурня муштровать.

ПОЗРИВАЮ 1

161B 0095 ----- / То я й барвінок позриваю. / -----

ПОЇДЕМ 2

061A 1428 «Ну, Галайдо, / Поїдем гуляти. / Найдеш долю... А не найдеш...
136B 0010 Нумо, серце, лицятися / Та поїдем вінчатися, / Щоб не знали батько й мати,

ПОЇДЕМО 5

055A 0060 А у Царград, до султана, / Поїдемо в гості!» / «Добре, батьку отамане!» –
150A 0040 Реві, скелі ламай! / Поїдемо в гості. / -----
154A 0039 Реві, скелі ламай! / Поїдемо в гості / До вашої мості.
200B 0037 Мого ти серця! А весною / В Париж поїдемо з тобою, / Або поїдемо в село,
200B 0038 В Париж поїдемо з тобою, / Або поїдемо в село, / Як схочеш, серце».

ПОЇДЕШ 1

061A 0699 Розбагатієш, у Київ / Поїдеш з панями, / Найдеш собі шляхтяночку,

ПОЇДУ 2

207A 0257 «Ні, Ярино, я не кину, / А тільки поїду / Недалеко. А на той рік
200B 0152 О стіну голову... / «Поїду в Київ, помолюся. / Молитва, може, прожене

ПОЇДУТЬ 1

061A 0877 Осідлані коні, вороні готові. / Куди-то поїдуть? кого повезуть? / Он кого, дивіться.
Лягли по долині,

ПОЇЗЖАНЕ 2

175B 0068 А дехто й куняс. / А з-за гори поїзжане / На шлях виїзжають,

175В 0096 ----- / Попереду поїзжане / Рушили в дорогу.

ПОЇЛА 2

061А 2273 Сам Гонта руйнує: / «Ти поїла моїх діток!– / Гукає, лютує,–

061А 2275 Гукає, лютує,– / Ти поїла невеликих, / Добру не навчила!..

ПОЇЛИ 1

083В 0091 На прощу в Київ повезли. / Святими травами поїли / І все-таки не помогли!

ПО-ЇХ 1

114А 0150 Обнявшись переступить; / Та не по-їх стало! / Щовечора сходилися,

ПОЇХАВ 6

061А 1593 Замок, зажурився, / Поїхав ходою. / Тяжко-важко сіромасі

150А 0147 Отаман завзятий, / Забрав хлопців та й поїхав / По морю гуляти,

154А 0147 Отаман завзятий, / Забрав хлопців та й поїхав / По морю гуляти,

270А 0045 Що його дитина. / Пан поїхав десь далеко, / А мене покинув.

274А 0355 Він узяв її з собою / Та й поїхав з нею, / З Наталею... Чи чуєш ти?

111В 0035 І я, заплакавши, назад / Поїхав знову на чужину. / -----

ПОЇХАЛА 1

153В 0093 Сердешна, осталась. / Поїхала у Рим, кажуть, / Та десь опинилась,

ПОЇХАЛИ 5

061А 0578 Одягайся!» / Поїхали / Ляхи у Вільшану.

061А 1449 ----- / Поїхали... А Черкаси / Палають, палають.

129В 0038 Коней посідлали, / Поїхали визволити / Катриного брата.

129В 0061 З поганой хати». / Поїхали запорожці / Вітер доганяти.

200В 0044 У генеральші молодой. / Поїхали в село весною, / В селі банкети загули,

ПОКАЖЕ 4

061А 0576 А щоб певна була правда, / Нехай шлях покаже. / Одягайся!»

061А 2030 Хто обійме, як я, його? / Хто душу покаже? / Хто сироті убогому

171А 0014 Ніхто й слова не промовить, / Ніхто й не покаже, / Де ти стояв. Чого стояв.

250А 0122 І по-своєму глаголять, / Як німець покаже / Та до того й історію

ПОКАЖЕМ 2

246А 0146 Сліпим, бачиш, дітям!.. / Все покажем! тільки дайте / Себе в руки взяти,

076В 0028 Ту вінченосную громаду / Покажем спереду і ззаду / Незрячим людям. В добрий час

ПОКАЖЕМО 1

175В 0009 Та й думає: – Ми то! / Ми то людям покажемо / Оцих безталанних

ПОКАЖЕШ 1

076В 0017 Так що ж, не втну, а як поможеш / Та як покажеш, як тих птах / Скубуть і

патрають, то, може,

ПОКАЖИ 2

233В 0040 І хоть єдиную сльозину / В очах безсмертних покажи. / -----

275В 0005 А доброзичлицим рукам / І покажи, і поможи, / Святу силу ниспошли.

ПОКАЖУ 1

196А 0005 У самому серці, може, й Бог не бачить. / Кому ж її покажу я. / І хто тую мову

ПОКАЗ 1

230В 0091 Із тьми, із смрада, із неволі / Царям і людям на показ / На світ вас виведу надалі

ПОКАЗАВ 2

- 199A 0189 «Дивіться, люде: осьде булла, / Що я читав...» – і показав / Перед народом. Всі здрогнули:
016B 0252 Тойді б і в Парижі, і іному краї / Наш брат хуторянин себе показав. / А Бог куняє. Бо се було б диво,

ПОКАЗАЛА 1

- 221A 0149 І галеру золотую / Мені показала, / Мов будинок. А в галері

ПОКАЗАТИ 2

- 246A 0144 Других просвітити, / Сонце правди показати / Сліпим, бачиш, дітям!..
250B 0549 Зробило хрестик та й несло / Додому, бачте, показати, / Що й він уміє майструвати.

ПОКАЗАТЬ 2

- 199A 0119 Окови адові!.. і диво, / Святеє диво показать / Очам незрячим. «Поборюсь...
180B 0023 Гордіше самої цариці. / Щоб людям, бачте, показать / Своє добро.– А подивіться!

ПОКАЗУ 1

- 250A 0127 Добре заходились / По німецькому показу / І заговорили

ПОКАЗУЄ 1

- 221A 0213 Та й то з фоном Корфом. / Ще й чваниться, показує / На чужу роботу!

ПОКАЗУЙ 1

- 030A 0450 Не плач, Катерино, / Не показуй людям сльози, / Терпи до загину!

ПОКАЗУЙТЕ 2

- 250A 0206 Сліпую каліку. / Добре, ведіть, показуйте, / Нехай стара мати
250A 0210 Нових доглядати. / Показуйте!.. за науку, / Не турбуйтеся, буде

ПОКАПАЛИ 2

- 030A 0272 Як роса та до схід сонця, / Покапали сльози. / За сльозами за гіркими
234A 0447 Занедужав, сохрانی Боже!» / Й покапали сльози / З старих очей замучених.

ПОКАРА 1

- 268B 0010 Та за панів отих поганих / До краю нищить... Покара, / Уб'є незримо і правдиво;

ПОКАРАВ 2

- 061A 2456 Про Колівщину, як колись бувало. / Як Залізник, Гонта ляхів покарав. / Столітнії очі, як зорі, сіяли.
083B 0221 Чи насміхається з нерівні? / Ото він самий! Покарав / Його Господь за гріх великий

ПОКАРАЄ 4

- 061A 2414 Нехай на сім світі / Мене за вас покарає, / За гріх сей великий.
207A 0588 Насміються люде / І Бог святий покарає, / І прожене долю
274A 0473 Людей не цурались. / «А то Бог вас покарає, / А ще гірше люде;
016B 0356 Убий гадюку, покусає! / Убий, і Бог не покарає! / Як тая Ченчію колись

ПОКАРАЛИ 1

- 061A 1214 Щоб і діти знали, внукам розказали, / Як козаки шляхту тяжко покарали / За те, що не вмiла в добрі панувать.

ПОКАРАТЬ 1

- 016B 0254 А Бог куняє. Бо се було б диво, / Щоб чути і бачить – і не покарають. / Або вже аж надто долготерпеливий...

ПОКВАПИТЬСЯ 1

046В 0035 Змалку віршовати. / Коли ж яке поквапиться, / То нищечком, брате,

ПОКЕПКУЮ 2

020А 0150 Найду жінку, почастую, / З вороженьків покепкую». / -----

024А 0118 Найду жінку, почастую, / Та з ворогів покепкую». / -----

ПОКЕПКУЮТЬ 1

061А 0067 Знаю вашу славу! / Поглузують, покепкують / Та й кинуть під лаву.

ПОКИ 139

- 010А 0110 Щоб нагулялись доволі. / Поки відьми ще літають, / Поки півні не співають,
 010А 0111 Поки відьми ще літають, / Поки півні не співають, / Посвіти нам... Он щось ходить!
 010А 0223 Виспіває та щебече, / Поки місяць зійде, / Поки тії русалоньки
 010А 0224 Поки місяць зійде, / Поки тії русалоньки / З Дніпра грітись вийдуть.
 019А 0030 Плач же, серце, плачте, очі, / Поки не заснули, / Голосніше, жалібніше,
 020А 0094 Нехай, кляті, бенкетують, / Поки сонце зайде, / А ніч-мати дасть пораду –
 024А 0066 Нехай, кляті, бенкетують, / Поки сонце зайде, / А ніч-мати дасть пораду –
 027А 0042 Та дрібно, та рівно, як Бога благає, / Поки вийде злодій на шлях погулять / З ножем
 у халяві,– піде руна гаєм,
 027А 0047 Тільки стратить голос, добру не навчить. / Нехай же лютує, поки сам загине, / Поки
 безголов'я ворон прокричить.
 027А 0048 Нехай же лютує, поки сам загине, / Поки безголов'я ворон прокричить. / Засне
 долина. На калині
 027А 0082 Будеш, батьку, панувати, / Поки живуть люди; / Поки сонце з неба сясє,
 027А 0083 Поки живуть люди; / Поки сонце з неба сясє, / Тебе не забудуть!
 030А 0027 В садочок ходила, / Поки себе, свою долю / Там занастила.
 030А 0035 Любо цілувала, / Поки слава на все село / Недобра стала.
 030А 0055 Забудеться горе; / А поки що, нехай люде / Що хочуть говорять.
 030А 0362 Побачимо, почуємо... / А поки – спочину / Та тим часом розпитаю
 030А 0459 А серденько одпочине, / Поки сльози ллються. / Отакє-то лихо, бачите, дівчата.
 045А 0085 Ходи собі, мій голубе, / Поки не заснуло / Твоє серце, та виспівай,
 047А 0041 Кого любить. Нехай в'яне, / Поки закопають, / Бо не довго, чорнобриві!
 047А 0054 Ходя по долині. / Виспіває, поки вийде / Чорнобрива з хати,
 047А 0150 Піди до криниці. / Поки півні не співали, / Умийся водою,
 047А 0156 Що б там не кричало, / Не оглянься, поки станеш / Аж там, де прощалась.
 052А 0103 Серце на чужині, / Поки ляже в чужу землю / В чужій домовині.
 057А 0057 Засівала трупом поле, / Поки не остило... / Лягла спочить... А тим часом
 057А 0095 Щодня і щоночі, / Поки, поки... не засиплють / Чужим піском очі...
 057А 0095 Щодня і щоночі, / Поки, поки... не засиплють / Чужим піском очі...
 061А 0035 І про вашу долю любила співать. / Поки сонце встане, спочивайте, діти, / А я
 поміркую, ватажка де взять.
 061А 0070 «Нехай, – скажуть, – спочивають, / Поки батько встане / Та розкаже по-нашому
 061А 0160 Грай, кобзарю, лий, шинкарю, / Поки встане доля». / Взявшись в боки, навприсідки
 061А 0185 За раду лукаву. / Буде з мене, поки живу, / І мертвого слова,
 061А 0208 «Благослови, – кажуть, – батьку, / Поки маєм силу; / Благослови шукать долю
 061А 0294 Довго такє творилося, / Поки не в Варшаві / Запановав над ляхами
 061А 0391 Може, ще раз зустрінемось, / Поки шкандибаю / За Яремою по світу,
 061А 0414 З німими стінами / На чужині... А поки що– / До корчми вернуся,
 061А 0441 Бо будеш битий... Одчиняй! / Ламайте двері, поки вийде / Старий паскуда!»
 061А 0601 Моє серденько, / Поки близенько, / Та поворкуєм...
 061А 0696 Та й дивитись буду; / Поки не вмру, дивитимусь». / «А може, й забудеш?
 061А 0912 ----- / Гомонять, поки ляхи почують. Ох, старі голови та / розумні; химерять,
 химерять, та й зроблять з лемеша
 061А 0968 Та воно так, чоловіче; я це й сам знаю, та ще ось що; / не так пани, як підпанки, або
 – поки сонце зійде, то роса / очі виїсть.

- 061A 1019 До грошей я не дуже ласий. Аби була ласка слухати, / поки не охрип, співатиму; а охрипну –чарочку-другу тії / ледащиці-живиці, як то кажуть, та й знову. Слухайте ж,
- 061A 1189 А гайдамаки мовчки ждали, / Поки поганці ляжуть спать. / Лягли, і в голови не клали,
- 061A 1585 І поводи кинув. / «Чом я вчора, поки не знав, / Вчора не загинув!
- 061A 1779 Ушкваримо, мій голубе, / Поки не загинем!» / -----
- 061A 1983 І сліду не стало... / Поки хлоп'ята танцювали, / Ярема з Лейбою прокравлись
- 061A 2131 Вовків ляхами годували, / Аж поки снігом занесло / Огризки вовчі...
- 061A 2181 А Залізник: «Гуляй, сину, / Поки доля встане! / Погуляєм!»
- 061A 2210 Чого ж ти став? Чом не ріжеш? / Поки невеликі, / Заріж і їх, бо виростуть,
- 061A 2306 «Гуляйте, сини! / Пийте, поки п'ється, бийте, поки б'ється! – / Залізник гукає.– Ану, навісний,
- 061A 2306 «Гуляйте, сини! / Пийте, поки п'ється, бийте, поки б'ється! – / Залізник гукає.– Ану, навісний,
- 061A 2477 Вибачай, дідусю – / Нехай лають: а я поки / До своїх вернуся
- 114A 0120 Буду ходити, буду любити, / Поки не загину!...» / «Хіба було коли в світі,
- 114A 0174 Люблю вас і досі, як діточок мати, / Буду вам співати, поки не засну. / Тойді ж, мої любі, як мене не стане,
- 114A 0276 Нащо доглядала? / Поки лиха я не знала, / Чом не заховала?»
- 114A 0416 Розійдемось, моє серце, / Поки не світає. / Чого ж знову заплакала?»
- 123A 0011 Спитає-повіє, / Та й задріма, поки неба / Край зачервоніє.
- 123A 0031 Козаки ходили, / Поки вдова без сороба / Дочку породила,
- 123A 0043 Пила та гуляла, / Поки лихо не спіткало, / Поки не та стала;
- 123A 0044 Поки лихо не спіткало, / Поки не та стала; / Незчулася, як минули
- 171A 0044 Спи ж, повитий жидовою, / Поки сонце встане, / Поки тії недолітки
- 171A 0045 Поки сонце встане, / Поки тії недолітки / Підростуть гетьмани,
- 171A 0085 У ворога діти, / Спи, гетьмане, поки встане / Правда на сім світі.
- 180A 0052 Я міркував собі йдучи, / Поки доплентавсь до хатини. / А в мене діти не кричать
- 180A 0088 Порадимось, посумуєм, / Поки сонце встане; / Поки твої малі діти
- 180A 0089 Поки сонце встане; / Поки твої малі діти / На ворога стануть.
- 180A 0195 В снігу заночую. / І поки ви дознаєтесь, / Що ще є країна,
- 180A 0520 Остатню корову / Жидам продав, поки вивчив / Московської мови.
- 199A 0299 І, п'яні, Гуса проклинали, / Аж поки дзвони загули. / І світ настав... Ідуть молитисья
- 207A 0164 Та й з Богом до шлюби. / А поки що, треба буде / І на чужі люде
- 221A 0194 Що дівували, дівували, / Аж поки мохом поросли. / -----
- 221A 0344 Ні, сестриці. Не так треба. / Поки сліпі люде, / Треба його поховати,
- 221A 0420 То поснідаєм в пригоді, / Поки сонце встане...– / Посідали.– А хто, братця,
- 234A 0327 В вашу хату, як приймете. / Поки маю сили, / Трудитимусь...»
- 234A 0519 Ходім лишень в малу хату, / Поки випрягає / Воли батько: вона тебе,
- 246A 0036 Вовіки і віки. / А поки що течуть ріки, / Криваві ріки!
- 246A 0167 І мене з неволі в степу виглядай. / А поки що мої думи, / Моє люте горе
- 258A 0175 Карає меж нами, / Не допуска, поки злому / Ізриється яма.
- 258A 0179 Любить, не оставить, / Дожидає, поки правда / Перед ними стане.
- 264A 0003 Мій маковий цвіте, / Розвивайся, поки твоє / Серце не розбите,
- 264A 0005 Серце не розбите, / Поки люди не дознали / Тихої долини,
- 264A 0023 Нерозвитий цвіте, / Зов'янь тихо, поки твоє / Серце не розбите.
- 266A 0030 Що день божий умивали... / Поки не підкравлись / Злії літа; та все тее
- 272A 0027 Плила за водою, / Поки сестри не зустріли, / Не взяли з собою.
- 272A 0059 Грались, лоскотали, / Поки в вершу не запхали... / Та й зареготались.
- 274A 0113 Цигане мовчки дивувались, / Поки поснули, де хто впав. / Вона ж не спала, не журилась,
- 274A 0119 І на шатро мов позирав, / Аж поки хмари заступили. / -----
- 274A 0292 Прибралась, ходила, / Поки люде домовину / Надворі робили.
- 274A 0379 Лазитиме попідтинню, / Поки найдуть люде / Неживою. Чи ти бачив?
- 006B 0016 Меж людьми, як люде. / А поки те буде, / Любіться, брати мої,

- 006В 0283 Нарікала, говорила. / Поки в землю положила, / А сама в старці пішла.
014В 0033 І де вже ноги не носили, / Поки ті гроші заробив. / Я годів зо два проходив
014В 0053 До панича, бачиш, ходила, / Поки дитину привела / Та у криниці й затопила.»
016В 0218 Лічили, лічили... / Поки її, безталанну, / В труну положили.
016В 0279 На світ виглядала / З того Києва. Аж поки / Побачила села
016В 0315 Реве хазяїн: – Будем пить, / Аж поки наша доня спить. / -----
016В 0330 Як сходить місяць, червоніє... / Дивіться, поки вас гріє, / А зорі спати не дають.
037В 0012 Старії скорбнії літа... / Аж поки іменем Христа / Прийшли ксьондзи і запалили
050В 0087 Ходили, ходили, / Поки вночі, жалкуючи, / Хату запалили!
050В 0120 Будем знов чумакувати, / Поки вийдем в люде, / А там знову...» Подякував
067В 0003 Звичайне, нишком. Нумо знову / Поки новинка на основі. / Старинку божу лицювать.
068В 0026 Заплакав нишком. Сивий брате! / Поки живе надія в хаті, / Нехай живе, не виганяй,
114В 0015 То з другою любо... / Поки в яру увечері / Під зеленим дубом
114В 0035 Плакати над Іваном, / Поки самі потруїлись / Тим зіллям поганим.
119В 0024 Буду тебе проклинати, / Поки не умру. / -----
145В 0019 В самотині віку дожити. / А поки я заробляю, / Чорні брови полиняють.
147В 0048 Довго воно зеленіло, / Поки люди з поля / Пожарище не пустили
149В 0015 Братались, сестрились зо мною, / Поки, мов хмара, розійшлись / Без сльоз, роси тії святої.
161В 0115 А то не буду й танцювати, / Поки барвінку не нарву / Та не завітчаюсь. Я зараз!
161В 0217 Тепер, лебедонько, не так! / Поки сто раз не поцілує, / Й читати не хоче! А бурсак!
161В 0359 Ходити, нудити, / Поки пугач над стріхою / В вікно не завіє,
175В 0013 Паничів поганих! – / Шкода й праці! Поки села, / Поки пани в селах,
175В 0014 Шкода й праці! Поки села, / Поки пани в селах, / Будуть собі тиняться
175В 0103 Коло корчми, одна собі / Поки що осталась / З шинкаркою; кругом неї
180В 0086 І любитимеш, небого, / Поки не загинеш / Межи псами, на морозі
187В 0019 Орли, орли ви сизокрили, / Поки вам лихо не приснилось, / Хоч невеличке, хоч на час!
198В 0032 Понад Дніпром у темнім гаї / Гуляли б, поки не смеркає, / Поки мир божий не засне,
198В 0033 Гуляли б, поки не смеркає, / Поки мир божий не засне, / Поки з вечернею зорьєю
198В 0034 Поки мир божий не засне, / Поки з вечернею зорьєю / Не зійде місяць над горою,
200В 0076 І любо їй. Нехай радіє. / Поки надія серце гріє, / Поки росте з того зерна
200В 0077 Поки надія серце гріє, / Поки росте з того зерна / Або кукіль, або пшениця.
205В 0022 За нас, сердешних, мир палили! / Поки їх в саж не засадили. / Якби не те, то, певне, б пас
207В 0036 Брати на панщину ходили, / Поки лоби їм поголили! / А сестри! сестри! Горе вам,
209В 0053 А ми браталися з ляхами! / Аж поки третій Сигизмوند / З проклятими його ксьондзами
212В 0032 Єдинеє добро було – / Твоє дитя, поки росло, / В колодочки поки вбивалось,
212В 0033 Твоє дитя, поки росло, / В колодочки поки вбивалось, / Оперилось, і ти осталась
218В 0344 Ласкавого Бога. / А поки що з матерями / Алкідова мати
218В 0558 Над сином праведним твоїм! / Дивилась, поки не осталось / Живого сліду на воді.
230В 0050 А ви – юродиві – тим часом, / Поки нездужає капрал, / Ви огласили юродивим
249В 0026 Давидове у нас зійшло! / Зотни, поки не піднялось! / – Так що ж, – промовив Ірод п'яний, –
250В 0118 Під явором у холодочку, / Поки що буде. / -----
250В 0330 І каже, поти не умру, / Поки Месію не узрю! – / Чи чуєш ти, моя Маріє?
250В 0338 Дає та й каже: – На, моя дитино, / Поки що, буде, укріпись, / До Віфлієма не близенько;
250В 0485 А Йосип сина забавляв, / На призьбі сидя, поки мати / На річці прала ті малі
250В 0659 Пішла тиняться попідтинню, / Аж поки, поки не дійшла / Аж до Голгофи.
250В 0659 Пішла тиняться попідтинню, / Аж поки, поки не дійшла / Аж до Голгофи.
292В 0062 Ходив по храміні, ходив, / Аж поки, лобом неширокий, / В своїм гаремі одинокий,
295В 0008 Анікогісінько нема! / Сиди ж один, поки надія / Одурить дурня, осміє...
308В 0037 ----- / А поки те, та се, та оне... / Ходімо просто-навпростець
308В 0042 І Парку-пряху?... І тойді, / Поки б химерив мудрий дід, / Творили б, лежа, епопею,

308В 0051 О мій сопутниче святий! / Поки огонь не захолюнув, / Ходімо лучче до Харона –

ПОКИВАЄ 2

113В 0028 І сивою головою / Батько покиває. / Мати скаже: бодай тії

194В 0084 Сльозами тихо упадуть! / І покиває головою, / І буде плакати зо мною,

ПОКИВАЛА 1

030А 0267 Назад подивилась, / Покивала головою / Та й заголосила.

ПОКИВАЛИ 1

250А 0062 І люди б не знали, що ви за орли, / І не покивали б на вас головою. / Схаменіться!
будьте люди,

ПОКИДАЄ 2

169А 0034 Дніпро, брат мій, висихає, / Мене покидає, / І могили мої милі

207А 0056 І за чвертку закладає – / Ні, не покидає! / Як реп'ях той, учепиться

ПОКИДАЄМО 1

041В 0006 І, не дознавшись, умираєм, / А покидаємо діла... / -----

ПОКИДАЄШ 3

030А 0613 «Боже мій! Іване! / І ти мене покидаєш? / А ти ж присягався!»

180А 0127 Там сміху людського і плачу не чуть. / Он глянь, у тім раї, що ти покидаєш, /
Латану свитину з каліки знімають,

258А 0024 Одвертаєш лице своє, / Мене покидаєш? / Доки буду мучить душу

ПОКИДАЙ 1

233В 0030 Моя ти доле молодая! / Не покидай мене. Вночі, / І вдень, і ввечері, і рано

ПОКИДАЛИ 1

033В 0022 Як мандрували день і ніч, / Як покидали запорожці / Великий Луг і матір Січ,

ПОКИДАТИ 2

180А 0179 І знов прощаюся я з нею. / Тяжко матір покидати / У безверхій хаті,

234А 0083 Старітися, умирати, / Добро покидати / Чужим людям, чужим дітям

ПОКИДАТЬ 1

061А 0031 Згадай же хто-небудь її на сім світі – / Безславному тяжко сей світ покидать. /
Згадайте, дівчата, – вам треба згадать!

ПОКИНЕ 9

047А 0025 Пішов – та й загинув... / Якби знала, що покине – / Було б не любила;

207А 0283 І крізь сльози промовляла: / «Покине! покине!» / -----

207А 0283 І крізь сльози промовляла: / «Покине! покине!» / -----

207А 0598 Моя ти дитино! / І Господь тебе покине, / Як ти нас покинеш».

221А 0328 Усе добре поплондрує / Й брата не покине! / І розпустить правду й волю

016В 0379 Так і ми його покинем, / Так і Бог покине. / Тебе тільки не покине

016В 0380 Так і Бог покине. / Тебе тільки не покине / Лихая година,

180В 0078 Піде собі сліпця водить, / А тебе покине / Калікою на розпутті,

250В 0038 Неначе на свою дитину, / Теслу, було, і струг покине / Та й дивиться; і час мене,

ПОКИНЕМ 2

274А 0143 ----- / Ми рано рушимо, покинем, / Як не проспшишся.

016В 0378 Та любо та тихо. / Так і ми його покинем, / Так і Бог покине.

ПОКИНЄШ 5

- 030A 0635 Та не кидай сина. / Не покинеш?.. Серце моє, / Не втікай од мене...
 207A 0267 Не жартую!..» – «Та це й справді / Ти завтра покинеш / Мене й батька? Не жартуєш?
 207A 0599 І Господь тебе покине, / Як ти нас покинеш». / «Оставайся, Степаночку;
 207A 0608 Не кидай нас знову. / Не покинеш?» – «Ні, Ярино!» / І Степан остався.
 016B 0390 Хоть на чужім полі / На безлюдді. Не покинеш, / Поведеш до краю,

ПОКИНУ 6

- 030A 0655 Старшому за сина. / Возьміть його... бо покину, / Як батько покинув,–
 114A 0117 «І сама не знаю...» / «Може, думаєш, покину? / Ні, моя рибчино,
 207A 0239 Я не брат тобі, Ярино, / Я завтра покину / Тебе й батька, на чужині
 268A 0013 І лани і гори – / Все покину, і долину / До самого Бога
 006B 0084 І все з собою заберу, / Малого сліду не покину / На нашій славній Україні,
 104B 0083 Сердега міркує.– / Покину їх та утечу. / Хто ж їх нагодує?

ПОКИНУВ 20

- 010A 0030 Козаченька молодого, / Що торік покинув. / Обіщався вернутися,
 015A 0010 «Куди ти йдеш, не спитавишся? / На кого покинув / Батька, нььку старенькую,
 030A 0656 Возьміть його... бо покину, / Як батько покинув,– / Бодай його не кидала
 061A 2108 Щоб не сердить отамана, / Покинув Оксану; / Ляхів кінча; з Залізняком
 258A 0061 Ворогам проклятим; / Покинув нас на сміх людям. / В наругу сусідам,
 258A 0063 В наругу сусідам, / Покинув нас, яко в притчу / Нерозумним людям.
 270A 0046 Пан поїхав десь далеко, / А мене покинув. / І прокляли його люде,
 274A 0226 Якраз проти спаса. / А він мене і покинув, / Не вступив і в хату,
 274A 0448 Не довелось. Пан вернувся, / Покинув Наталю / В Московщині. А ти її
 006B 0206 Покинули стару матір. / Той жінку покинув, / А той сестру. А найменший –
 006B 0249 І я згадав своє село. / Кого я там коли покинув? / І батько й мати в домовині...
 038B 0109 І старець тяжко заривав. / Читать писаніє покинув. / Ходив по келії. Ходив,
 050B 0146 Не дам же й з торбою ходити!» – / Сказав Максим, і грунт покинув. / Бо вдовиною,
 бачиш, сина
 068B 0097 Нема, минулося, пропало... / Покинув ниву я і рало, / Покинув хату і город,
 068B 0098 Покинув ниву я і рало, / Покинув хату і город, / Усе покинув. Чорт нарадив.
 068B 0099 Покинув хату і город, / Усе покинув. Чорт нарадив. / Пішов я в писарі в громаду.
 104B 0038 Нумо знов. / Покинув матір і господу, / Покинув жінку, жаль, та й годі.
 104B 0039 Покинув матір і господу, / Покинув жінку, жаль, та й годі. / На Бессарабію пішов
 104B 0159 Та й вернувся в село своє, / І служить покинув. / Уже матір поховали
 178B 0004 Мабуть, я її навіки, / Навіки покинув. / Мабуть, мені не вернутись

ПОКИНУВШИ 1

- 104B 0119 Та й поплив Дністром на сей бік, / Покинувши волю. / Бродягою... О Боже мій!

ПОКИНУЛА 6

- 123A 0035 Людям годувати / В чужім селі покинула: / Отака-то мати!..
 173A 0138 ----- / Покинула знову хату, / Синову господу,
 234A 0383 Яюсь сумно, ніби мати / Покинула хату. / -----
 006B 0099 Не кидай матері, казали, / А ти покинула, втекла, / Шукала мати – не найшла,
 029B 0157 Та розійшлися, не побрались, / Покинула самого жить, / В хатині віку доживати!..
 250B 0656 І ти пішла. В старій хатині / В чужій покинула його, / Святого Йосипа свого!

ПОКИНУЛИ 4

- 207A 0003 Понурії діти, / І ви мене покинули!.. / Пустку натопити
 006B 0205 Брати розійшлися. / Покинули стару матір. / Той жінку покинув,
 016B 0376 Аж бачать, що лихо, / Покинули свого князя / Та любо та тихо.
 127B 0011 Завезли чуму, / Покинули товариші – / Горенько йому.

ПОКИНУТЕ 2

074В 0059 Стоїть дерево високе, / Покинуте Богом. / Покинуте сокирою,
074В 0060 Покинуте Богом. / Покинуте сокирою, / Огнем непалиме,

ПОКИНУТИЙ 1

258А 0241 Ієрусалиме, / Забвен буду, покинутий / Рабом на чужині.

ПОКИНУТОЇ 1

006В 0129 Ти розкошуєш, і не жаль / Тобі покинутої хати... / Благаю Бога, щоб печаль

ПОКИНУТЬ 3

207А 0374 Його єдина дитина / Покинуть хоче. З ким дожить, / Добити віку вікового?
246В 0007 Валятись, старітись, гнить, / Умерти й сліду не покинуть / На обікраденій землі...
308В 0001 ----- / Чи не покинуть нам, небого, / Моя сусідонько убога,

ПОКИНЬ 4

030А 0633 І за що я гину! / Покинь мене, забудь мене, / Та не кидай сина.
016В 0388 Лукавая доле! / Покинь її хоть на старість, / Хоть на чужім полі
250В 0557 Навчив тебе, моя дитино, / Зробиць оце! Покинь! Покинь! – / А він, маленький,
неповинний,
250В 0557 Навчив тебе, моя дитино, / Зробиць оце! Покинь! Покинь! – / А він, маленький,
неповинний,

ПОКИНЬТЕ 1

076В 0021 Святопомазану чуприну. / Покиньте ж свій святий Парнас, / Придибайте хоч на
годину

ПОКИ-ТО 1

218В 0248 Як Бога з неба виглядять / Свого сина, аж поки-то / Його в кайданах поженуть

ПОКЛАВ 1

061А 2382 «Ми не ляхи, тату!» / Поклав обох; із кишені / Китайку виймає;

ПОКЛАДАЄ 3

137В 0018 Акафіст читає, / Поклони покладає. / Поважно та тихо
137В 0030 Онімлі дзвони, / І громада покладає / Земніє поклони.
137В 0049 До Бога руки знімає, / Три поклони покладає / Великій громаді.

ПОКЛАЛА 3

006В 0270 ----- / Поклала мати коло хати / Маленьких діточок своїх,
104В 0143 І спать його, веселого, / В коморі поклала!.. / Лежить собі неборака,
120В 0010 І нагодувала, / І спати поклала, / Сама пішла до дяка

ПОКЛИЧЕ 1

006В 0295 Чорнобрива з хати. / Не покличе стара мати / Вечеряти в хату.

ПОКЛИЧУ 1

061А 0103 Я слухать не буду / Та й до себе не покличу: / Ви розумні люди –

ПОКЛОНИ 10

246А 0137 І перед обра[зо]м твоім / Неутомленніє поклони. / За кражу, за войну, за кров,
038В 0097 І покотились із очей / На рясу сльози... Бий поклони! / І плоть старечу усмирай.
095В 0017 І звір того не зробиць дикий, / Що ви, б'ючі поклони, / З братами дієте... Закони
111В 0015 На свічку Богу заробляла; / Поклони тяжкій б'ючі, / Пречистій ставила, молила,
137В 0018 Акафіст читає, / Поклони покладає. / Поважно та тихо
137В 0031 І громада покладає / Земніє поклони. / Молебствіє архімандрит

137В 0049 До Бога руки знімас, / Три поклони покладає / Великій громаді.
 156В 0031 Возьму собі рясу / Та піду поклони бити / В Межигор до Спаса.–
 198В 0002 Не молилася за мене, / Поклони не клала / Моя мати; а так собі
 200В 0110 Горить лампада уночі. / Поклони тяжкії б'ючи, / Ридала, билася... нечистую

ПОКЛОНІВШИСЬ 1

234А 0353 Невістці достала, / І, всім святым поклонившись, / Додому верталась.

ПОКЛОНИЛАСЬ 3

030А 0232 ----- / Ледве встала, поклонилась, / Вийшла мовчки з хати;
 047А 0174 ----- / Взяла зілля, поклонилась: / «Спасибі, бабусю!»
 274А 0439 Жаль їй чогось стало. / Поклонилась Маріулі / За науку в ноги,

ПОКЛОНИЛИСЬ 1

250А 0044 Що Бог создав вас не на те, / Щоб ви неправді поклонились!.. / І хилитесь, як і хилились!

ПОКЛОНІТИСЬ 1

266А 0100 Іди ж здоров, та не забудь / Злидням поклонитись. / -----

ПОКЛОНІТЕСЬ 2

218В 0299 А більше на землі нікому / Не поклоніться. Все брехня – / Попи й царі...
 218В 0412 Перед гординею його, / Брати мої, не поклоніться. / Молитва Богові. А він

ПОКЛОНЯЛИСЯ 1

218В 0148 Та ще гарніше попились, / Та й поклонялися Пріапу. / Аж гульк!.. Іде святий Петро

ПОКЛОНЯЛИСЬ 1

292В 0032 Храми, кумирні, олтарі. / Раби німії поклонялись. / Жидам сердешним заздро стало,

ПОКОЇ 14

258А 0051 Твою восхвалили / Твої люде і в покої, / В добрі одпочили,
 274А 0216 Було б легше. От, набачив, / Та й бере в покої, / І стриже, неначе хлопця,
 274А 0327 Бла[го]словив діток, / Та й забрав їх у покої... / Ростуть мої квіти!
 274А 0353 Вертаюся із Києва – / Замкнуті покої. / Він узяв її з собою
 016В 0292 Усякому. А сироти / До неї в покої / Приходили. І матір'ю
 016В 0317 А доня взаперті сидить / В своєму сумному покої / І дивиться, як над горою
 016В 0349 Та й ту допив. Встає, не пада, / Іде в покої... Скверний гаде! / Кудя ти лізеш?
 Схаменись!
 068В 0046 Таки однолітки зо мною. / Вона й бере мене в покої / Синкам на виграшку. Росли,
 068В 0122 Їх із костьола повели / В возобновленні покої, / А ми й зостріли їх і всіх –
 076В 0189 «Гой, го, го! / Нові покої / Нумо лиш квітчати,
 095В 0075 І, розмовляючи, пішли / Собі в покої... Незабаром / І молодого привели.
 161В 0136 хрестить його і цілує.) Боже тебе благослови, / моя дитино! Настусю! Поведи його в
 покої / та нагодуй, бо він ще, може, й не обідав.
 161В 0381 І стоги не вкриті, / І покої не мазані, / І сволок не митий,
 161В 0407 Хрест постановити. / Умер сотник, і покої / Згнили, повалялись,

ПОКОЙ 2

200В 0168 Любов та чистая. І буде / Святий покой ваш стерегти / І в домовині. Що ж то буде
 200В 0173 З своєю божою красою? / Хто стерегтиме твій покой, / Украдений твоїм Петрусем?

ПОКОЙНА 1

207А 0149 Тебе б то це. «Добре,– каже / Покойна Марина,– / Чому не взять?» – «Взяли тебе

ПОКОЙНИМИ 1

050В 0239 І псалтир читає / Над покойними. Й хавтури / З школярами носить.

ПОКОЙНІЙ 1

207А 0145 Таки твоя, а я й кажу / Покойній Марині, / Моїй жінці: «А що, – кажу, –

ПОКОЙНОЇ 1

161В 0152 Не довелось дяка наймать, / Як для покойної. А знаю, / Без цього вже не повинчає

ПОКОЙОВА 1

095В 0087 Проситись в найми? Ні, не знову: / Вона вже панна покойова, / Уже Марисею зовуть,

ПОКОПАТЬ 1

102В 0022 Кайдани повелів кувать, / Глибокі тюрми покопать. / І, роде лютий і жестокий!

ПОКОРНИХ 1

199А 0145 За що пропадають? за що ти карашь / Своїх і покорних, і добрих дітей? / За що закрав їх добрі очі,

ПОКОСИ 4

006В 0324 Понад полем іде, / Не покоси кладе, / Не покоси кладе – гори.

006В 0325 Не покоси кладе, / Не покоси кладе – гори. / Стогне земля, стогне море,

006В 0341 Приспівує старий, косить, / Кладе горами покоси, / Не мина й царя.

074В 0016 Великолітні, мов трава / В покоси стелеться, а з яру / Встає пожар, і диму хмара

ПОКОТИЛИСЬ 8

061А 2193 «Карай ляха знову!» / Покотились по базару / Кінні народої;

061А 2195 Кінні народої; / Покотились малі діти / І каліки хворі.

150А 0095 Козацтво преться без ваги – / І покотились яничари. / Гамалія по Скутарі –

154А 0095 Козацтво преться без ваги – / І покотились яничари. / Гамалія по Скутарі

234А 0542 Пильно, пильно подивилась – / Сльози покотились. / «Прости мене! Я каралась

016В 0070 Гуляє князь, гуляють гості; / І покотились на помості... / А завтра знову ожива,

029В 0122 А старий мій подивився, / Сльози покотились... / «Молюсь тобі, Боже милий,

038В 0096 Бори, сніги і Єнісей... / І покотились із очей / На рясу сльози... Бий поклони!

ПОКОТИЛО 1

192В 0015 А Дніпр у море, на край світа / Билину море покотило / Та й кинуло на чужині.

ПОКОТИЛОСЬ 2

030А 0558 Як те море, біле поле / Снігом покотилось. / Вийшов з хати карбівничий,

125В 0031 У славному місті. / Покотилось ляхів, жидів / Не сто, і не двісті.

ПОКОТОМ 4

020А 0108 Зійшло сонце – ляшки-панки / Покотом лежали. / -----

024А 0080 Встало сонце – ляшки-панки / Покотом лежали. / -----

061А 1696 Лихої години. / Всі полягли, всі покотом; / Ні душі живої

016В 0344 ----- / В гаю все покотом лежало – / Пляшки і гості, де що впало,

ПОКОТЬОЛО 1

030А 0550 І ополонка – воду брать... / Мов покотьоло червоніє, / Крізь хмару сонце зайнялось.

ПОКОХАЛАСЬ 1

044В 0004 Росла в наймах, виростала, / З сиротою покохалась. / Неборак, як голуб, з нею,

ПОКОЮ 3

061А 2066 «Через тиждень! через тиждень! / Раю мій, покою! / Бабусенько, минулася

207A 0008 А з тобою, молодою, / Раю мій, покою, / Моя зоре досвітняя,
092В 0040 Танцюєте? А ти, доле! / А ти, мій покою! / Моє свято чорнобриве,

ПОКОЯХ 1

016В 0309 Та п'є, та гуляє / Аж у гаї... Бо в покоях / Дочка спочиває.

ПОКРАЙ 1

180A 0496 Уже моштрувались. / Покрай улиць поспішали / Заспані дівчата,

ПОКРИВ 4

061A 2405 Поцілував, перехрестив, / Покрив, засипас: / «Спочивайте, сини мої,
061A 2418 Що ви католики». / Зрівняв землю, покрив дерном / Щоб ніхто не бачив,
258A 0048 Розв'язав ти наші руки / І покрив землею / Трупи ворожі. І силу
258A 0054 Слава Господа!.. А нині!.. / Покрив еси знову / Срамотою свої люди,

ПОКРИВА 1

074В 0018 Встає пожар, і диму хмара / Святеє сонце покрива, / І стала тьма, і од Уралу

ПОКРИВАЄ 1

108В 0004 І сонце спатоньки зове / У синє море: покриває / Рожевою пеленою,

ПОКРИВАЛИ 1

076В 0146 Немалі літа, / Одрях старий, і покривали / Многими ризами його,

ПОКРИВСЯ 1

218В 0457 Лідійський золотий пісок / Покрився пурпуром червоним, / В болото крові замісивсь.

ПОКРИКУЄ 1

016В 0068 Та сам несмілих наливає, / Та ще й покрикує «віват!». / Гуляє князь, гуляють гості;

ПОКРИЛА 5

030A 0336 Кого – щастя, кого – сльози, / Все нічка покрила. / Всіх покрила темнісінька,
030A 0337 Все нічка покрила. / Всіх покрила темнісінька, / Як діточок мати;
030A 0746 Берлін рушив, а Івася / Курява покрила... / Полічили, що достали,
123A 0137 Закипіла, застогнала – / І обох покрила. / Рибалонька кучерявий
076В 0036 А гірша лихая та люта година / Покрила Ізраїль – царева війна! / Цареві князі, і всі сили,

ПОКРИЛИСЬ 1

010A 0033 Та, мабуть, і згинув! / Не китайкою покрились / Козацькі очі,

ПОКРИТА 1

030A 0046 Незчулася, та й байдуже, / Що коса покрита: / За милого, як співати,

ПОКРИТКА 3

180A 0141 Слізьми не злилися? / То покритка попідтинню / З байстрам шкандибає,
036В 0025 А тєє диво, всіми кохане: / У шинку покритка, а люде п'яні! / -----
180В 0054 І защебече: – Он байстря / Несе покритка на базар. / -----

ПОКРИТКИ 2

076В 0012 Обридли тії мужики, / Та паничі, та покритки. / Хотілося б зогнать оскому
175В 0016 Будуть собі тинятися / Покритки веселі / По шиночках з москалями,

ПОКРИТКОЮ 6

030A 0630 Що од тебе сина мала, / Покриткою стала... / Покриткою... Який сором!
030A 0631 Покриткою стала... / Покриткою... Який сором! / І за що я гину!

- 274A 0483 Добре її знали. / А все-таки покриткою / І відьмою звали.
068B 0093 Окрав той крам. Розлив те пиво, / Пустив покриткою... Дарма, / Минуло, годі...
Недоладу
095B 0307 Сміються люде надо мною, / Зовуть покриткою, дурною, / І ти смієшся, а я плачу,
131B 0019 Той пан замикає... / А дівчину покриткою / По світу пускає.

ПОКРИТОК 1

- 095B 0061 Забрався голий в цей куток. / А що тих бідних покриток / Пустив по світу з
байстрюками,

ПОКРИТЬСЯ 1

- 114A 0333 Тому, хто не має талану любить. / Легше, мої любі, покриться землею, / Ніж ба[
чить], як другий, багатий, старий,

ПОКРИЮТЬ 1

- 052A 0035 Не встануть гетьмани, / Не покриють Україну / Червоні жупани!

ПОКРОВ 1

- 246A 0141 І потім в дар тобі приносять / З пожару вкрадений покров!! / Просвітились! та ще й
хочем

ПОКРОВИ 1

- 057B 0095 ----- / Уже, либонь, після покрови / Вертався з Дону я та знову

ПОКРОВІ 1

- 207A 0636 І свічі забрали / У Покрові; як козаки / Вночі утікали

ПОКРОВОМ 1

- 271B 0006 Раз укрис тебе рясно / Зеленим покровом – / Аж сам собі дивується

ПОКУСАЄ 1

- 016B 0355 Прокинься, чистая! Схопись, / Убий гадюку, покусає! / Убий, і Бог не покарає!

ПОКУСАЛИ 1

- 068B 0049 Росли панята, виростали, / Як ті щенята. Покусали / Не одного мене малі.

ПОКУСАЮТЬ 1

- 030A 0527 Кохайся надворі! / Собаки злі, покусують, / Та не заговорять,

ПОКУТИЛА 1

- 221A 0275 С татарами помутила, / С мучителем покутила, / С Петрухою попила

ПОКУТІ 2

- 173A 0043 В хаті, як у раї!! / А я сижу на покуті, / Тільки поглядаю.
274A 0165 ----- / Стоїть кутя на покуті, / А в запічку діти.

ПОКУТОВАТЬ 1

- 016B 0384 Знівечений цвіте. / Ти ще будеш покутовать / Гріхи на сім світі,

ПОЛАГОДИТЬ 1

- 221A 0522 Церков-домовину / Нема кому полагодить!! / На тій Україні,

ПОЛАЗИТЬ 1

- 076B 0225 Навчи, голубко, поможи / Полазить трохи коло трона; / Намистечко, як зароблю,

ПОЛАМА 1

266B 0042 І худосильний. Вітер з поля / Дихне, погне і полама. / І ваша злая своєволя

ПОЛАМАЛИСЬ 1

120B 0017 Воли поздыхали, / Вози поламались, / З батіжками чумаченьки

ПОЛАМАЮ 1

161B 0093 Схаменись!! / І щепи ваші поламаю... / -----

ПОЛАТАНИЙ 1

250B 0078 А з добрих молодих плечей / Хітон полатаний додолу / Тихенько зсунувся. Ніколи

ПОЛАТАНІЙ 1

061A 1610 Хлопець у свитині / Полатаній, у постолах; / На плечах торбина,

ПОЛАТАНУ 1

169A 0043 Господарювати, / Та з матері полатану / Сорочку знімати.

ПОЛЕ 44

- 010A 0190 ----- / Ідуть дівчата в поле жати / Та, знай, співають ідучи,
 020A 0033 В церкву не пускають! / Як та галич поле криє, / Ляхи, уніяти
 020A 0076 Од Лимана до Трубайла / Трупом поле крилось. / Ізнемігся козаченько,
 024A 0033 В церков не пускають! / Як та галич поле криє, / Ляхи, уніяти
 024A 0048 Од Лимана до Трубайла / Трупом поле крилось. / Ізнемігся наш Трясило,
 030A 0557 По лісу завилло; / Як те море, біле поле / Снігом покотилось.
 047A 0007 Марне зеленіє. / Кругом поле, як те море / Широке, синіє.
 057A 0055 Там шляхтою, татарами / Засівала поле, / Засівала трупом поле,
 057A 0056 Засівала поле, / Засівала трупом поле, / Поки не остило...
 057A 0093 Нехай собі ллються, / Чуже поле поливають / Щодня і щоночі,
 061A 2362 І як Гонта плаче. / Виніс в поле, геть од шляху; / Свячений виймає,
 114A 0228 Цвіте, розцвітає, / Має поле, має волю, / Та долі не має.
 173A 0173 Сидить собі та дивиться / В поле на дорогу. / І світає, і смеркає,
 199A 0223 Щоб не втекла сіра птаха / На слав'янське поле. / -----
 199A 0224 ----- / Як та галич поле крила – / Ченці повалили
 207A 0356 І знов пропадає; / Ніби шапка через поле / Котиться, чорніє,
 207A 0591 З цієї хати веселої / На чужеє поле. / Ні, Ярино, Бог не кине
 234A 0002 У неділю вранці-рано / Поле крилося туманом; / У тумані, на могилі,
 234A 0378 Провела небогу / Аж у поле, до могили, / І молила Бога,
 246A 0014 І несигий не виоре / На дні моря поле. / Не скує душі живої
 246A 0155 Остатнії... бо вже взяли / І поле і море. / -----
 006B 0246 А їх чимало розлилось / На марне поле. Хоч би рута, / А то нічого не зійшло!
 016B 0041 Широколистії тополі, / А там і ліс, і ліс, і поле, / І сині гори за Дніпром.
 016B 0323 Дуби з діброви, мов дива, / У поле тихо одхожають. / І пугач пуга, і сова
 016B 0325 І пугач пуга, і сова / З-під стріхи в поле вилітає, / А жаби крикають, гудуть.
 025B 0002 Сонце заходить, гори чорніють, / Пташечка тихне, поле німіє, / Радіють люде, що
 одпочинуть,
 025B 0008 І ніби серце одпочиває. / Чорніє поле, і гай, і гори, / На сине небо виходить зоря.
 029B 0106 Вечерне сонечко гай золотило, / Дніпро і поле золотом крило, / Собор Мазепин сяє,
 біліє,
 046B 0046 Неначе злодій, поза валами / В неділю крадуся я в поле. / Талами вийду понад
 Уралом
 046B 0083 ----- / І почорніє червоне поле... / – Айда в казарми! Айда в неволю! –
 050B 0224 Нема йому в світі долі, / Полинула в поле! / Попросився зимувати
 050B 0268 Бере заступ і лопату, / Шкандибає в поле... / І край шляху при долині –
 057B 0325 Заступ і лопату / Та й пішов собі у поле / Криницю копати.
 057B 0331 Господа молити.– / Вийшов в поле геть од шляху, / У балку спустився

072В 0002 Ой гляну я, подивлюся / На той степ, на поле; / Чи не дасть Бог милосердий
 076В 0040 Замкнувши в городі ківот, / У поле вийшли, худосилі, / У полі бились, сиротили
 095В 0314 І пострибала через двір / У поле, виючи мов звір. / Пошкандибала стара мати
 104В 0121 Бродягою... О Боже мій! / Якєє ти, поле! / Своє поле! Якє то ти
 104В 0122 Якєє ти, поле! / Своє поле! Якє то ти / Широке... широке!..
 135В 0002 Ой чого ти почорніло, / Зеленеє поле? / – Почорніло я од крові
 189В 0021 Таке собі, як і було. / І яр, і поле, і тополі, / І над криницею верба.
 218В 0019 Неначе злодій взаперті, / На шлях дивлюся та на поле, / Та на ворону на хресті
 233В 0004 Мене ти в пелену взяла / І геть у поле однесла. / І на могилі серед поля,
 250В 0295 Сидить собі коло вікна / І в поле дивиться, і шиє / Малесеньке сороченя –

ПОЛЕГШАЄ 1

057В 0407 На тій веселій стороні, / Чи не полегшає мені? / -----

ПОЛЕГШАЛО 3

173А 0154 У військо послала – / Полегшало. Минає рік, / І другий минає,
 250В 0524 Та й висохли. А їй, небозі, / Полегшало. / -----
 250В 0563 На лоно матерне. Небозі / Ніби полегшало. Взяла / У холодочок завела,

ПОЛЕЖАТЬ 1

297В 0002 Хоча лежачого й не б'ють, / То і полежать не дають / Ледачому. Тебе ж, о суко!

ПОЛЕМ 13

018А 0009 А нема де дітись. / В того доля ходить полем, / Колоски збирає,
 020А 0062 Грай же, море, мовчїть, гори, / Гуляй, буйний, полем – / Плачте, діти козацькії,
 030А 0473 Аж гульк – зима впала. / Свище полем заверюха, / Іде Катерина
 030А 0498 Реве, стогне хуртовина, / Котить, верне полем; / Стоїть Катря серед поля,
 061А 0158 «Гуляй, пане, без жупана, / Гуляй, вітре, полем, / Грай, кобзарю, лий, шинкарю,
 114А 0003 Лозу і тополю, / Лама дуба, котить полем / Перекотиполе.
 178А 0038 Бо я вдень не одинока – / З полем розмовляю, / Розмовляю і недолю
 180А 0106 Стоять собі, мов сторожа, / Розмовляють з полем. / І все-то те, вся країна
 234А 0036 ----- / Пішла полем, ридаючи, / В тумані ховалась
 006В 0323 ----- / Понад полем іде, / Не покоси кладе,
 046В 0054 І полине голубкою / Понад чужим полем, / І я ніби оживаю
 116В 0007 Жалю завдає! / Ой піду я боса полем, / Пошукаю свою долю..
 291В 0015 Оріся ж ти, розвернися, / Полем розстелися! / Та посійся добрим житом,

ПОЛЕМ-СТЕПОМ 1

180В 0050 Минаєш, плачучи, вночі. / І полем-степом ідучи, / Свого ти сина закриваєш.

ПОЛЕТИМО 1

221А 0167 ----- / «Смеркається. Полетимо / Ночувати в Чуту.

ПОЛЕТИТЬ 1

061А 0337 Не знав, сіромаха, що виресли крила, / Що неба достане, коли полетить, / Не знав,
 нагнався...

ПОЛЕТІВ 3

060А 0007 Тебе виглядають. / Полетів би за тобою, / Та хто привітає?
 060А 0029 Не вернеться знову». / Полетів би, послухав би, / Заплакав би з ними.
 180А 0456 Може, вже немає. / Полетів би, подивився, / Так Бог не пускає.

ПОЛЕТІЛА 7

030А 0481 Лихо!.. Серце мліє... / Полетіла, зострілася, / Пита: «Чи немає
 030А 0575 «Та он, подивися». / Полетіла Катерина / І не одяглася.
 047А 0182 І не оглянулась. / Полетіла, мов на крилах, / Серед степу пала,

- 274A 0358 І остриг, проклятий, / Дитя своє. Полетіла / Я його шукати
 161B 0121 Соколинні, / Полетіла б я за милим, / За дружиною.
 161B 0123 За дружиною. / Полетіла б у діброву, / У зелений гай,
 161B 0125 У зелений гай, / Полетіла б, чорноброва, / За тихий Дунай»

ПОЛЕТІЛИ 6

- 173A 0223 Поморщила постолои, / Полетіли москалі. / Сірі гуси в ірій, ірій
 173A 0226 По чотири, по чотири / Полетіли – гел-гел! / На могилі орел,
 221A 0172 Схопилися, білесенькі, / І в ліс полетіли, / І в купочці на дубочку
 221A 0359 Обох буде звати! / Полетімо!..– Полетіли / Й, летячи, співали:
 095B 0196 Гуси, гуси білі / В ірій полетіли, / А сірі на море!..»
 095B 0235 Чи то не гуси, то пани, / Дивися, в ірій полетіли, / Агу! Гиля! До сатани.

ПОЛЕТІМО 1

- 221A 0359 Обох буде звати! / Полетімо!..– Полетіли / Й, летячи, співали:

ПОЛЕТІТЬ 1

- 127B 0021 Коло мене вкупі. / Ой полетіть, гайворони / Мої сизокрилі,

ПОЛЕЧУ 9

- 061A 1406 Мій єдиний! На край світу / Полечу, достану, / З пекла вирву, отамане...
 180A 0123 Хіба ти не чуєш людського плачу? / То глянь, подивися; а я полечу / Високо, високо
 за синії хмари;
 221A 0368 Как хвачу да помчу, / В самый ад полечу / Стрелою.
 095B 0292 По снігу лізе... Утечу, / У ірій знову полечу, / Бо я зозулею вже стала...
 095B 0310 Ба ні, не плачу, регочусь... / Дивися, як я полечу, / Бо я сова...– Та й замахала,
 278B 0005 Словами жалю додає. / – Полечу, каже, зигзицею, / Тією чайкою-вдовицею,
 278B 0007 Тією чайкою-вдовицею, / Та понад Доном полечу, / Рукав бобровий омочу
 280B 0003 Сумує, плаче Ярославна. / – Полечу, рече, зозулею, / Понад Дунаєм полечу!
 280B 0004 – Полечу, рече, зозулею, / Понад Дунаєм полечу! / Рукав бобраний омочу

ПОЛИ 4

- 207A 0058 Як реп'ях той, учепиться / За латані поли / Та й збирає колосочки
 274A 0058 І довгі коси в реп'яхах / О поли бились в ковтунах. / Постояла, а потім сіла
 108B 0002 За сонцем хмаронька пливе, / Червоні поли розстилає / І сонце спатоньки зове
 120B 0021 Увійшов у хату, / Ударивсь об поли: / Лазять діти у запічку

ПОЛИВАЄ 1

- 006B 0146 Калину сажас, / І сльозами поливає, / І Господа просить,

ПОЛИВАЄМ 1

- 207B 0052 Лани братами оремо / І їх сльозами поливаєм. / А може, й те ще... Ні, не знаю,

ПОЛИВАЛИ 2

- 057A 0010 Бо вас лихо на світ на сміх породило, / Поливали сльози... Чом не затопили, / Не
 винесли в море, не розмили в полі?
 171A 0021 Московські ребра?? Засівали, / І рудою поливали... / І шаблями скородили.

ПОЛИВАНАЯ 1

- 006B 0173 Не водою до схід-сонця / Поливаная. / Широкої ріки-сльози

ПОЛИВАЮТЬ 1

- 057A 0093 Нехай собі ллються, / Чуже поле поливають / Щодня і щоночі,

ПОЛИГАЛИСЯ 1

- 061A 0316 Волю рятувати, / Полигалися з жидами, / Та й ну руйнувати.

ПОЛИЙСЯ 1

291В 0017 Та посійся добрим житом, / Долею полийся! / Розвернися ж на всі боки,

ПОЛИЛА 1

076В 0183 Огонь Рогніда розвела; / Драгим елеєм полила / І сипала в огнище ладан,

ПОЛИЛАСЯ 1

061А 1339 Чорним шляхом запалало, / І кров полилася / Аж у Волинь. По Поліссі

ПОЛИЛАСЬ 2

209В 0063 Земля козача зайнялась / І кров'ю, сину, полилась, / І за могилою могила,

218В 0470 Із льоху вискочив на сцену, / Ступив, зирнув... І полилась / Святая кров. По Колізеї

ПОЛИЛИ 1

006В 0175 Широкої ріки-сльози / Тебе полили, / Їх славою лукавою

ПОЛИЛИСЯ 4

061А 1515 І хлинули сльози; / Дрібні-дрібні полилися. / Де вони взялися!

178А 0042 А вночі...» Та й оніміла, / Сльози полилися... / Білі руки простяглися,

199А 0022 ----- / Полилися ріки крові, / Пожар загасили.

207А 0409 Як з квіточки роса вранці, / Сльози полилися. / Старий батько коло неї,

ПОЛИЛИСЬ 1

250В 0521 І тяжко, важко усміхнулась, / Та й заридала. Полились / На цямрину святіє сльози

ПОЛИЛОСЯ 1

068В 0054 І я учуся. Слізьми! Кров'ю! / Письмо те полилося... Нас! / Дешевших панської собаки,

ПОЛИНЕ 3

010А 0062 Щаслива голубка: високо літає, / Полине до Бога – милого питає. / Кого ж сиротина, кого запитає,

046В 0053 Тихо усміхнеться / І полине голубкою / Понад чужим полем,

068В 0034 Серце одпочине / І полине із чужини / На свою країну.

ПОЛИНУ 3

047А 0121 Скажи ж мені, де мій милий? / Край світа полину! / Бабусенько, голубонько!

268А 0013 І лани і гори – / Все покину, і полину / До самого Бога

230В 0085 Нехай верзуться їм кайдани, / А я полину на Сибір, / Аж за Байкал; загляну в гори,

ПОЛИНУВ 3

020А 0040 Обіззавсь козак Павлюга – / За нею полинув! / Обіззавсь Тарас Трясило

024А 0040 Обіззавсь козак Павлюга – / За нею полинув! / Обіззавсь Тарас Трясило

061А 1987 Оксану вихопив чуть живу / Ярема з льоху та й полинув / У Лебедин...

ПОЛИНУЛА 3

006В 0122 Колючим терном поросла. / Куди полинула, де ділась? / До кого ти перелетіла?

050В 0224 Нема йому в світі долі, / Полинула в поле! / Попросився зимувати

233В 0021 І понад мною / Полинула, заспівала / Ти, золотокрила...

ПОЛИНЯЛИ 1

030А 0710 Змальовала, не сховала... / Бодай полиняли! / -----

ПОЛИНЯЮТЬ 3

047А 0047 До полудня, та й зав'яне, / Брови полиняють. / Кохайтеся ж, любітеся,

123А 0079 Ізгнеться стан високий, / Брови полиняють, / І незчується; а люде

145В 0020 А поки я заробляю, / Чорні брови полиняють. / Безталанна я!

ПОЛИТА 1

180A 0197 Що ще є країна, / Не полита сльозьми, кров'ю, / То я одпочину..

ПОЛИТАЯ 1

281B 0011 Костьми земля засіяна, / А кровію полита. / І журба-туга на тім полі

ПОЛИТІ 4

180A 0153 Як і оті гори / Предковичні, що политі / Кровію людською!..

180A 0525 Твої квіти молодії, / Чорнилом политі. / Московською блекотою

246A 0002 За горами гори, хмарою повиті, / Засіяні горем, кровію политі. / Споконвіку
Прометей

246A 0039 За горами гори, хмарою повиті, / Засіяні горем, кровію политі. / Отам-то милостивії
ми

ПОЛИЦІ 1

047A 0147 Пішла стара, мов каламар / Достала з полиці. / «Ось на тобі сього дива.

ПОЛІ 66

010A 0038 Орел вийняв карі очі / На чужому полі, / Біле тіло вовки з'їли –

010A 0108 Знайшли вчора у діброві. / Світи довше в чистім полі, / Щоб нагулялись доволі.

016A 0033 Постає на могилі. / Буде легше в чужім полі / Сироті лежати,

018A 0035 Нікого не кинув, / Шукав долі в чужім полі / Та там і загинув.

020A 0125 ----- / Над річкою, в чистім полі, / Могила чорніє,

024A 0097 ----- / Над річкою, в чистім полі, / Могила чорніє;

030A 0160 А без долі біле личко – / Як квітка на полі: / Пече сонце, гойда вітер,

030A 0269 Та й заголосила. / Як тополя, стала в полі / При битій дорозі;

030A 0341 Чи в лісі, чи в хаті? / Чи на полі під копою / Сина забавляє,

055A 0008 Минулося – осталися / Могили на полі. / Високі ті могили,

055A 0015 Чорніють, як гори, / Та про волю нишком в полі / З вітрами говорять.

057A 0011 Поливали сльози... Чом не затопили, / Не винесли в море, не розмили в полі? / Не
питали б люди, що в мене болить,

060A 0019 Як брат заговорить, / Там в широкім полі воля, / Там синєє море

061A 0623 Один я на світі без роду, і доля – / Стеблина-билина на чужому полі. /
Стеблину-билину вітри рознесуть:

061A 0644 Забудь мене, пташко, забудь, не журись. / А коли почувеш, що на чужім полі / Поляг
головою, – нишком помолись.

061A 1498 Біє вітер з-за Лиману, / Гне тополю в полі – / І дівчина похилиться,

061A 2141 Барвінком укрила; / І на полі жайворонок, / Соловейко в гаї

061A 2395 А хто мене поховає? / На чужому полі / Хто заплаче надо мною?

061A 2508 Нудьга його задавила / На чужому полі, / В чужу землю положила:

061A 2520 Стояв довго. «Спочинь, батьку, / На чужому полі, / Бо на своїм нема місця,

061A 2560 Нагинає верби в гаї, / А тирсу на полі. / Все замовкло. Нехай мовчить;

114A 0388 За широкими степами, / На чужому полі, / По волі-неволі

173A 0091 Удовиний поганий, / Чи ти в полі, чи ти в гаї, / Обідраний цигане,

178A 0040 Розмовляю і недолю / В полі забуваю, / А вночі...» Та й онімла,

207A 0060 Та й збирає колосочки / На чужому полі, / А там – снопи, а там – скирти,

234A 0017 Ні, не дави, туманочку! / Сховай тільки в полі, / Щоб ніхто не знав, не бачив

234A 0042 ----- / «Ой у полі могила; / Там удова ходила,

250A 0030 І на небі, а не тільки / На чужому полі. / В своїй хаті своя й правда,

258A 0008 Навчається, і стане він, / Як на добрім полі / Над водою посажене

258A 0224 На ріках круг Вавилона, / Під вербами в полі, / Сиділи ми і плакали

258A 0236 Якої ж ми заспіваєм?.. / На чужому полі / Не співають веселої

274A 0297 І одна я, як билина / На полі, осталась / На сім світі... Були діти,

006B 0026 Ой одна я, одна, / Як билиночка в полі, / Та не дав мені Бог

006B 0210 Посадила стара мати / Три ясени в полі. / А невістка посадила

006B 0280 Подибала стара мати / Доню в полі доганяти... / І догнала, привела;

006В 0312 Та все-таки якось жилось. / Хоть на чужому, та на полі... / Тепер же злої тії долі,
016В 0017 Нехрещені діти. / Як у полі на могилі / Вовкулак ночує,
016В 0059 І верби, і тополі, / І вітряки на полі, / І долом геть собі село
016В 0389 Покинь її хоть на старість, / Хоть на чужім полі / На безлюдді. Не покинеш,
046В 0056 І я ніби оживаю / На полі, на волі. / І на гору високою
057В 0340 І виложив цямриною, / І над шляхом в полі / Височенний хрест поставив...
068В 0006 Старий той був. Та у неділю / Якось у полі ми зострілись / Та й забалакались. Старий
076В 0041 У поле вийшли, худосилі, / У полі бились, сиротили / Маленьких діточок своїх.
095В 0281 ----- / І пташкам воля, в чистім полі / І пташкам весело літатъ.
095В 0323 Уже весною, як орали, / Два трупи на полі найшли / І на могилі поховали.
103В 0002 На ниву в жито уночі, / На полі, на роздоллі, / Зліталися поволи
104В 0021 Постривай лиш: може, брате, / На чужому полі / Талану того попросиш
104В 0105 Більш нічого. Нудно йому / На чужому полі! / Всього надбав, роботяга,
114В 0001 ----- / Коло гаю в чистім полі, / На самій могилі,
114В 0006 І без вітру гойдаються, / Мов борються в полі. / Ото сестри-чарівниці –
114В 0030 Й поховали коло гаю / В полі на могилі. / І байдуже? Ні, не дуже.
114В 0038 А Бог людям на науку / Поставив їх в полі / На могилі тополями.
129В 0064 Катерину чорнобриву / В полі поховали, / А славні запорожці
132В 0009 З сією змією, / В полі плоскінь вибирала / Та все й розказала,
147В 0041 Під хатами і погнили. / Мов оазис, в чистім полі / Село зеленіє.
150В 0016 Хоч слова тихого; не чуть, / І мов у полі сніг заносить / Неохолонувший ще труп.
175В 0058 ----- / На верстовім шляху в полі / Корчма під вербою
175В 0106 Димом розстилася / В полі курява. / І смерклось.
218В 0499 Одинокий. Мов гора та / На полі, чорніє / Колізей той серед Риму.
233В 0016 Ти сіяла, пишалася, / Як квіточка в полі! / Із казарми нечистої
235В 0015 Уже не панський, а на волі; / Та на своїм веселім полі / Свою таки пшеницю жнуть,
243В 0007 Чи то в степах з чумаками? / Чи то в полі на роздоллі / З вітром віється по волі? –
250В 0345 Додолу котиться. І глядь! / Сховалося, і смеркло в полі. / І диво дивнее! ніколи
281В 0006 Тріщатъ списи гартовані / В степу, в незнаемому полі, / Середи землі половецької.
281В 0012 А кровію политає. / І журба-туга на тім полі / Зійшла для руської землі.
292В 0005 Свої ягнята і телята / На полі вольнім вольно пас / Чабан, було, в своєму раї.

ПОЛІЗЛИ 1

187В 0025 І в тую косяну комору / Полізли свині ізнадвору, / Мов у калюжу, та й сопуть.

ПОЛІССІ 1

061А 1340 І кров полилася / Аж у Волинь. По Поліссі / Гонта бенкетує,

ПОЛІССЯ 1

156В 0005 З турками татари. / Із Полісся шляхта лізе, / А гетьман-попович

ПОЛІЧИЛИ 1

030А 0747 Курява покрила... / Полічили, що достали, / Встали сіромахи,

ПОЛКИ 1

180А 0431 «Із города із Глухова / Полки виступали / З заступами на лінію,

ПОЛКОВНИК 2

033В 0018 Не спиняв би їх прилуцький / Полковник поганій... / Не плакала б Матер Божа

044В 0057 Іде в чорній свиті / Сам полковник компанійський, / Характерник з Січі.

ПОЛКОВНИКА 1

125В 0017 Старого згадаєм, / Полковника фастовського / Славного Семена.

ПОЛКОВНИКИ 1

137В 0022 На високу гору / Сходилися полковники. / І військо, як море,

ПОЛКОВНИКОМ 1

033В 0011 Одностайне стали / Та з фастовським полковником / Гетьмана єднали.

ПОЛКОВНИКУ 1

061А 0451 Ясновельможні (нишком – свині)». / «Пане полковнику, ламай!» / Упали двері... А нагай

ПОЛОВЕЦЬКОЇ 1

281В 0007 В степу, в незнаємому полі, / Середи землі половецької. / -----

ПОЛОВИНУ 1

250А 0235 Я оддав би веселого / Віку половину. / Отака-то наша слава,

ПОЛОВІІ 1

140В 0015 Ідуть його воли, / Воли половіі, / Ідуть, ремигають,

ПОЛОВОЮ 1

016В 0300 Радіє князь, запродує / З половиною жито. / І молотить виганяє

ПОЛОВУ 2

016В 0248 Голодніі люде. А скирти гниють. / А пани й половиу жидам продають. / Та голоду раді, та Бога благають,

250В 0734 І їх униніє і страх / Розвіяла, мов ту половиу, / Своім святим огненным словом!

ПОЛОВЧАН 1

278В 0034 Носив-єси на байда[ка]х / На половчан, на Кобяка / Дружину тую Святославлю!..

ПОЛОВЧАНА 1

278В 0032 Пробив-єси високі скали, / Текучи в земло половчана, / Носив-єси на байда[ка]х

ПОЛОЖАТЬ 1

173В 0033 Гукнуть гаківниці. / Як положать отамана / В новій хаті спати,

ПОЛОЖЕНО 1

199А 0163 То явна слава... А тепер / Отим положено конглавом: / Хто без святої булли вмер –

ПОЛОЖИ 1

233В 0037 А як умру, моя святая! / Моя ти мамо! Положи / Свого ти сина в домовину,

ПОЛОЖИЛА 9

010А 0099 Мене мати породила, / Нехрешену положила. / Місяченьку!

010А 0117 Мене мати породила, / Нехрешену положила». / Зареготались нехрешені...

030А 0662 Виростай же на сміх людям!» / На шлях положила. / «Оставайся шукать батька,

061А 2509 На чужому полі, / В чужу землю положила: / Така його доля!

207А 0573 Годувала, напувала, / Положила спати / У кімнаті і тихенько

006В 0283 Нарікала, говорила. / Поки в землю положила, / А сама в старці пішла.

083В 0187 Байстрюк виглядає! / Положила на цямрину / Титарівна сина

207В 0027 Ще молодую, у могилу / Нужда та праця положила. / Там батько, плачучи з дітьми

250В 0308 Пекти опрісноки. Спекла, / В торбину мовчки положила / І мовчки за старим пішла

ПОЛОЖИЛИ 7

052А 0084 Коли яку насипали, / Кого положили. / Про старину, про те диво,

199А 0216 Конглав шаменувся, / Зібрав раду. Положили / Одностайне стати

274А 0294 Надворі робили. / Доробили, положили, / Понесли, сховали...

016В 0219 Поки її, безгаланну, / В труну положили. / -----

083В 0208 Громадою осудили / І живу положили / В домовину!.. й сина з нею!

156B 0041 Із Тясмина воду. / Положили ті клейноди / Попенкові в ноги.
215B 0022 Погані вірші научили. / Ви тяжкий камінь положили / Посеред шляху... і розбили

ПОЛОЖИТИ 1

029B 0174 Поточене горем, / Принести і положити / На Дніпрових горах.

ПОЛОЖИТЬ 2

234A 0163 Не знають, де діти, / Де посадить, де положити / І що з ним робити.
274A 0094 Піду, без мене не зуміють / І в домовину положити... / -----

ПОЛОНИТИ 1

221A 0393 Бо чутка є, що цар хоче / Весь світ полонити. / -----

ПОЛОТНО 1

207B 0063 А он з-за гаю виглядає / Ставок, неначе полотно, / А верби геть понад ставом

ПОЛОТНОМ 1

147B 0008 Весна, садочки зацвіли; / Неначе полотном укріті, / Росою божою умиті,

ПОЛОЦЬКОМ 1

076B 0192 ----- / За Полоцьком, неначе хмара, / Чорніє курява. Біжать

ПОЛТАВИ 3

221A 0075 В Батурині, як він їхав / В Москву із Полтави. / Я була ще недолітком,
221A 0102 Царя ночувати, / Як вертався із-під Полтави. / А я йшла з водою
033B 0004 Утікали з Мазепою / В Бендери з Полтави. / А за ними й Гордієнко...

ПОЛТАВУ 1

033B 0008 Як пшениченьку пожати, / Полтаву достати. / Ой пожали б, якби були

ПОЛТИНКОЮ 1

180A 0303 Мы, брат, просвищенны,- / Не поспупись полтинкою...» / Цур тобі, мерзенний

ПОЛУБОТКА 1

221A 0267 Болота гатила. / І славного Полуботка / В тюрмі задушила.

ПОЛУДНОВАТЬ 4

207A 0131 Минулося. Іди лишень / Полудновать лагодь. / Гуляючи, як той казав,
207A 0201 Та й гайда в дорогу! / Ходім лишень полудновать. / Чи ти вже, Ярино,
234A 0434 Їй ноги умила / Їй полудновать посадила. / Не пила й не їла
250B 0342 Та й сіли на шляху гарненько / Полудновать. Отож сидять, / А сонце праведне швиденько

ПОЛУДНЯ 4

047A 0046 Не довго, дівчата! / До полудня, та й зав'яне, / Брови полиняють.
207A 0075 Давно се діялось колись. / Так, коло полудня, в неділю, / Та на зелених ще й святках,
068B 0178 Який дивний ти. Я плакав, / До полудня плакав. / Та так мені любо стало:
281B 0020 І другий билися, / Та коло полудня на третій / Поникли Ігореві стязі.

ПОЛУМ'І 3

061A 1713 Де ти?» – крикне й сховається / В полум'ї, в пожарі. / А тим часом гайдамаки
061A 1722 Пекло червоніє. / У полум'ї, повішані / На кроквах, чорніють
274A 0061 Коло огню, і руки гріла / На самім полум'ї. «Ну, так! / Оженився неборак!» –

ПОЛУМ'ЯМ 1

180A 0170 Нехай чорніє, червоніє, / Полум'ям повіє, / Нехай знову рига змії,

ПОЛУПАНКОМ 1

033В 0045 Саме б пекло можна. А Данта старого / Полупанком нашим можна здивувать. / І все то те лихо, все, кажуть, од Бога!

ПОЛУЧШАЛИ 1

029В 0097 І своєї крові!.. / А получшали?.. Ба де то! / Ще гіршими стали,

ПОЛЮ 8

045А 0042 Вітер віє-повіває, / По полю гуляє. / На могилі кобзар сидить
 045А 0057 В степу на могилі, щоб ніхто не бачив, / Щоб вітер по полю слова розмавав, / Щоб люде не чули, бо то боже слово,
 047А 0002 По діброві вітер віє, / Гуляє по полю, / Край дороги гне тополю
 047А 0227 По діброві вітер віє, / Гуляє по полю, / Край дороги гне тополю
 171А 0033 А надію... / Вітер по полю розвіяв, / Хвиля морем рознесла.
 207А 0533 Утікає на вольную волю... / Уже на третьому полю / Турки-яничари догнали,
 147В 0046 Та розносить жовте листя / По жовтому полю. / Довго воно зеленіло,
 172В 0016 Щоб не росло таке зілля / На нашому полю. / -----

ПОЛЮБИВ 1

050В 0194 Тільки наймит не згубив, / Удовівну полюбив...» / Соромітна, нехай їй лихо!

ПОЛЮБИЛА 19

010А 0051 За що ж ти караш її, молоду? / За те, що так щиро вона полюбила / Козацькі очі?.. Прости сироту!
 030А 0023 Ні батька, ні неньки, / Полюбила москалика, / Як знало серденько,
 030А 0025 Як знало серденько, / Полюбила молодого, / В садочок ходила,
 047А 0021 ----- / Полюбила чорнобрива / Козака дівчина.
 047А 0023 Козака дівчина. / Полюбила – не спинила: / Пішов – та й загинув...
 061А 1883 Ой гоп, гопака! / Полюбила козака, / Та рудого, та старого –
 061А 2008 Може, Бог за те й карає, / Що я полюбила – / Полюбила стан високий
 061А 2009 Що я полюбила – / Полюбила стан високий / І карії очі –
 061А 2011 І карії очі – / Полюбила, як уміла, / Як серденько хоче.
 173А 0110 І рушники дбали. / Полюбила багатая – / Не поцілувала,
 036В 0014 О непотребная! Кесаря-ката / І грека доброго ти полюбила / Однаковісінько!.. Бо заплатили.
 083В 0071 І ти заплакала! Чого? / Того, що тяжко полюбила / Микиту бідного того!
 095В 0248 ----- / «Полюбила москаля, / Та ще й зуби вискаля!
 113В 0032 А дівчина подумає: / Я їх полюбила. / -----
 119В 0010 ----- / Убогого полюбила, / Мати заміж не пустила,
 139В 0003 По оріхи, / Мірошника полюбила / Для потіхи.
 139В 0010 По опеньки, / Лимаренка полюбила, / Молоденька.
 139В 0017 Я по дрова / Та бондаря полюбила, / Чорнобрива.
 200В 0119 Вона, сердешна, одуріла, / Вона, небога, полюбила / Свого Петруся. Тяжко їй!

ПОЛЮБИЛАСЯ 1

118В 0001 ----- / Полюбилася я, / Одружилася я

ПОЛЮБИЛАСЬ 1

117В 0009 Одинокій носить. / Полюбилась би я, / Одружилась би я

ПОЛЮБИЛИ 1

102В 0010 Огнем невидимим пекли / Замерзлі душі. Полюбили / Того пророка, скрізь ходили

ПОЛЮБИЛО 2

266А 0051 Й зо мною спіткалось: / Серце люди полюбило / І в людях кохалось,
 016В 0274 Або, може, молодеє / Чи не полюбило / Кого-небудь? Ні, нікого.

ПОЛЮБИТИСЬ 3

- 178A 0017 Вірної дружини? / Немає з ким полюбитись, / Серцем поділитись...
128B 0007 Де мені подітись? / Чи то з іншим полюбитись, / Чи то утопитись?
141B 0008 Що не даєш мені й досі / Ні з ким полюбитись. / Як дівчата цілуються,

ПОЛЮБИТЬ 2

- 114A 0321 А ще гірше, мої квіти, / Нерівню в світі полюбить. / Дивіться на мене: я виплакав очі.
266A 0043 Як тому дурному, / Що полюбить, побереться, / А вона другому

ПОЛЮБИТЕ 1

- 250A 0023 На свою країну, / Полюбіте щирим серцем / Велику руїну,

ПОЛЯ 21

- 020A 0018 Встає хмара з-за Лиману, / А друга з поля, / Зажурилась Україна –
020A 0111 Несе Альта вісті, / Щоб летіли круки з поля / Ляшків-панків їсти.
024A 0018 Встала хмара з-за Лиману, / А друга з поля, / Зажурилась Україна –
024A 0083 Несе Альта вісті, / Щоб летіли круки з поля / Та ляшеньків їсти.
027A 0002 Сонце гріє, вітер віє / З поля на долину, / Над водою гне з вербою
027A 0062 Сонце гріє, вітер віє / З поля на долину, / Над водою гне з вербою
030A 0499 Котить, верне полем; / Стоїть Катря серед поля, / Дала сльозам волю.
047A 0224 Плакала, співала... / І на диво серед поля / Тополею стала.
123A 0051 Ганна кароока. / Як тополя серед поля, / Гнучка та висока.
173A 0060 Ох, якби то... Вміла б мати / З німецького поля / Своім діточкам закликать
199A 0267 ----- / Мов кедр серед поля / Ливанського, у кайданах
207A 0050 А в іншого сіромахи / Ні хати, ні поля, / Тільки торба, а з торбини
250A 0039 Братерства братнього! Найшли, / Несли, несли з чужого поля / І в Україну принесли
044B 0031 І рушницю-гаківницю. / Випровожала три поля, три милі, / Прощалася при долині.
147B 0048 Довго воно зеленіло, / Поки люди з поля / Пожарище не пустили
161B 0414 Вийшли з Оглава ватагу / З поля виглядати. / -----
233B 0005 І геть у поле однесла. / І на могилі серед поля, / Як тую волю на роздоллі,
250B 0496 Узрїть такеє. Благодать! / Гайочок тихий серед поля, / Одна єдина їх доля
266B 0041 Уже червивий, і малий, / І худосильний. Вітер з поля / Дихне, погне і полама.
268B 0023 І плача, матернього плача / Ісполню гради і поля, / Да зрїть розтленная земля,
292B 0014 Вночі підкрались, зайняли / Отари з поля; а пасущих, / І шатра їх, убогі куші,

ПОЛЯГ 1

- 061A 0645 А коли почувеш, що на чужім полі / Поляг головою,– нишком помолись. / Одна,
серце, на всім світі

ПОЛЯГАЄМ 1

- 221A 0435 Та цур йому! / Лучше полягаєм / Та виспимось. День великий.

ПОЛЯГАЛА 1

- 209B 0107 Замкнулись п'яні, я бачив. / А челядь п'яна полягала / У клуні на соломі спать,

ПОЛЯГАЛИ 2

- 199A 0004 Злі сусіди; нагрілися / Й полягали спати, / І забули сірий попіл
274A 0040 «Ой у новій хаті / Полягали спати, / Молодій приснилось,

ПОЛЯГЛИ 7

- 061A 1696 Лихої години. / Всі полягли, всі покотом; / Ні душі живої
061A 2267 Нігде не осталоє, / Всі полягли. Того лиха / Не було ніколи,
061A 2420 Щоб ніхто не бачив, / Де полягли Гонти діти, / Голови козачі.
006B 0061 Крові брата впились / І отут полягли / У могилі заклятій.–
068B 0128 Ніже єдиний католик, / Всі полягли, мов поросята / В багні смердячому. А ми,
209B 0122 Синів всіх трьох моїх найшли, / Та в добрий час і полягли / Отут укупі!..

218В 0172 Співають гімн. Приуротован / Веселий пир. І полягли / На ложах гості. Регот! Гомін!

ПОЛЯЖЕ 2

052А 0044 Та не дуже, бо все гине – / Слава не поляже; / Не поляже, а розкаже,
052А 0045 Слава не поляже; / Не поляже, а розкаже, / Що діялось в світі,

ПОЛЯКАМ 1

221А 0536 Татарам на пашу / Та полякам... Може, й справді! / Нехай і так буде!

ПОЛЯКАМИ 1

020А 0072 А ходім лиш, пани-брати, / З поляками биться!» / -----

ПОЛЯКИ 1

020А 0060 А над дітьми козацькими / Поляки панують. / Грай же, море, мовчіть, гори,

ПОЛЯН 1

230В 0032 Не сотні вас, а мільони / Полян, дулебів і древлян / Гаврилич гнув во время оно.

ПОЛЬ 1

016В 0159 А потім оха: – Забуває / Мене мій Поль або Філат! – / За що ж воно тебе згадає?

ПОЛЬЩА 3

061А 0303 У шляхти думав одібрать, / А потім!.. Польща запалала, / Панки сказилися...
Кричать:

061А 0492 По столу гуляє. / «Єще Польща не згінела!» – / Хто куди гукає.

250А 0188 Колись завалили!.. / Правда ваша: Польща впала, / Та й вас роздавила!

ПОЛЬЩІ 4

061А 0144 Та як, люльки закуривши / В Польщі на пожарі, / В Україну верталися,

061А 0286 Дивилися, як королі / Із Польщі втікають, / Та слухали, як шляхетство

061А 0311 Розбрілись конфедерати / По Польщі, Волині, / По Литві, по Молдаванах

083В 0217 Борця того в селі не стало; / А люде в Польщі зустрічали / Якогось панича; питав,

ПОЛЬЩУ 4

221А 0242 Чортма хисту! Я спалила / Польщу з королями; / А про тебе, щебетухо,

250А 0186 Була для городу! / А чванитесь, що ми Польщу / Колись завалили!..

129В 0009 Іван Ярошенко. / «З'їздили ми Польщу / І всю Україну,

156В 0063 Гарненько спалили / Та й пішли собі у Польщу, / Мов добре зробили.

ПОМАГА 1

180А 0151 Наші сльози, горе? / Може, й бачить, та помага, / Як і оті гори

ПОМАГАЄ 6

234А 0322 Сміятися будуть. / Нехай Бог вам помагає! / Піду помолюся

246А 0062 Борітєся – поборете, / Вам Бог помагає! / За вас правда, за вас сила

258А 0117 Не знають, що діють. / А Бог мені помагає, / Мене заступає

258А 0266 Яко Бог кара неправих, / Правим помагає. / Преподобнії во славі

050В 0236 Максим таки як письменний, / Було, помагає / І на клиросі дякові

218В 0382 Яко Бог кара неправих, / Правим помагає. / Преподобнії во славі

ПОМАГАЄШ 1

258А 0187 Проклялась на світі. / Ти, Господи, помагаєш / По землі ходити.

ПОМАГАЙ 1

161В 0127 ----- / З тим днем, що сьогодні! Боже, помагай! / -----

ПОМАГАЙТЕ 1

169A 0045 Сорочку знімати. / Помагайте, недолюдки, / Матір катувати».

ПОМАГАЛА 2

016B 0290 Що день божий обходила / Село. Помагала / Усякому. А сироти
233B 0011 О чарівниченько моя! / Мені ти всюди помагала. / Мене ти всюди доглядала.

ПОМАГАЛО 4

114A 0182 Та й нащо питати? / Минулося. Помагало / Ласкаве дівоче
123A 0091 Катувала, мордувала, / Та не помагало: / Як маківка на городі,
234A 0460 Й маслосвятіє служили – / Ні, не помагало. / Старий Трохим по надвір'ю,
250B 0602 Сидить собі у бур'яні / Та клепку теше. Помагало / Святому батькові в трудах.

ПОМАГАТИ 4

221A 0322 Другий буде... оце вже наш! / Катам помагати. / Наш вже в череві щипає...
250A 0072 Дітей ваших... і не буде / Кому помагати. / Одцурається брат брата
274A 0463 Та пішла в палати / Лічить його, помагати, / А не проклинати.
057B 0336 (Не сам один; толокою / Йому помагати / Й добрі люде приходили

ПОМАГАТЬ 1

258A 0132 Людей убогих? а багатим / Судом лукавим помагать? / Вдові убогій допоможіте,

ПОМАГАЮ 1

047A 0141 Минулося – навчилася: / Людям помагаю. / Твою долю, моя доню!

ПОМАЗАВ 1

292B 0044 Того Саула-здоровила / І їм помазав во царя. / Саул, не будучи дурак,

ПОМАЗАНИКАХ 1

076B 0015 На коронованих главах, / На тих помазаниках божих... / Так що ж, не втну, а як
поможеш

ПОМАЙНУЮТЬ 1

239B 0030 Незрячі прозрять, а кривис, / Мов сарна з гаю, помайнують. / Німим отверзуться
уста;

ПОМАНДРУВАЛА 4

006B 0104 Не чуть нікого, де ти гралась, / Собака десь помандрувала, / І в хаті вибито вікно.
050B 0136 А Катруся з москалями / Десь помандрувала! / -----
175B 0118 Та не нашли. Де ж поділась? / Де? Помандрувала / За невольником убогим
189B 0044 Чого ж ти, брате, зажурився? / – Я не журиюсь. Помандрувала / Ота Оксаночка в
поход

ПОМАНДРУЮ 3

161B 0245 Що мені робити? / Помандрую! (Дивиться в хату.) Замірився! / Ух! Який сердитий!
161B 0249 У Київ з Петрусем / Помандрую, хоч що хочеш! / Я не побоюся,
161B 0251 Я не побоюся, / Серед ночі помандрую. / А відьма злякає?!

ПОМАРНІЛА 1

173A 0168 За літом минає. / Помарніла, скалічила, / Ніхто й не пізнає.

ПОМАРНІЛАЯ 1

192B 0048 Трупом бездиханним / Помарнілая пустиня, / Кинутая Богом.

ПОМАРНІЛИ 1

143B 0011 ----- / Помарніли ми обоє – / Я в неволі, ти вдовою,

ПОМАРНІЛІМ 1

278В 0010 В ріці Каялі. І на тілі, / На княжім білім, помарнілім, / Омю кров суху, отру

ПОМАРНІЛО 1

026В 0023 Боже небо голубеє / І те помарніло. / Поглянув я на ягнята –

ПОМЕЖ 2

191В 0003 Посунули по синій хвилі / Помеж кугою в С[ир-] Д[ар'ю] / Байдару та баркас чималий.

302В 0012 Хлюпошуться качаточка / Помеж осокою. / А качечка випливає

ПОМЕЛА 1

249В 0044 Лакеї в золотій оздобі... / Онуча, сміття з помела / Єго величства. Та й годі.

ПОМЕЛОМ 2

147В 0006 Чи городом, чи то селом / Мете собі, як помелом. / Весна, садочки зацвіли;

161В 0221 Ось я тебе попомуштрую / Не так, як в бурсі!.. Помелом! / Щоб духу в хаті не було!

ПОМИКАЄ 1

161В 0386 А наймичка задрипана, / Та й та помикає / Старим паном... Так і треба:

ПОМИЛОВАТЬ 1

218В 0325 Ніхто не милує. Не вміють / Вас і помиловать гаразд! / -----

ПОМИЛУВАВ 1

014В 0066 Або себе занапастить, / Та Бог помилував... А знаєш, / Його до нас перевели

ПОМИЛУЄ 1

218В 0295 Раби незрячії, сліпії! / Чи ж кат помилує кого? / Моліться Богові одному,

ПОМИЛУЄМО 1

218В 0321 Щоб все, що хочуть, те й робили, / А ми помилуємо вас. / І ви, плебеї-гречкосії,

ПОМИЛУЙ 2

199А 0177 Не дієш без вини нікому. / Молюся, Господи, помилуй, / Спаси ти нас, святая сило,

199А 0334 «Моліться! моліться! / Господи, помилуй, / Прости ти їм, бо не знають!..»

ПОМИНАТИ 1

030А 0212 Хто без тебе грішну душу / Поминати буде? / Доню моя, доню моя,

ПОМІГ 1

258А 0183 І діющих злая? / Якби не Бог поміг мені, / То душа б живая

ПОМІЖ 4

061А 0520 Гарнесенько, / Поміж бур'янами». / -----

061А 0891 Нехай не вадить, як не чує! / Поміж возами нігде стать: / Неначе в ірій налетіло

061А 1109 Громада – ніби нежива, / Анітелень... Поміж возами / Попи з кропилами пішли;

147В 0027 Могили чорнії ростуть. / Під хатами поміж садами, / Зашиті в шкуру і в смолі,

ПОМІРКУВАВШИ 1

292В 0041 Отож премудрий прозорливець, / Поміркувавши, взяв єлей / Та взяв од козлищ і свиней

ПОМІРКУВАТЬ 1

103В 0006 Пожартувать, / Поміркувать, / Щоб бідне птаство заступить,

ПОМІРКУЄ 1

061A 0983 Сини його, діти, / Поміркує, загадає, / Чи бити, чи пити,

ПОМІРКУЄМ 1

061A 0802 «Що ж тепер? / Панове, ради! Поміркуєм, / Тепер з ним нічого робить.

ПОМІРКУЮ 3

030A 0390 Нехай його лихий візьме! / Лучче ж поміркую, / Де-то моя Катерина
061A 0036 Поки сонце встане, спочивайте, діти, / А я поміркую, ватажка де взять. / -----
036B 0020 Й не такі, як я, дармо співають. / І чудно й нудно, як поміркую, / Що часто котяться
голови буї

ПОМОГЛА 4

274A 0465 А не проклинати. / Не помогла болящому, / Бо не допустили.
200B 0117 Пренепорочная! І всеє. / Молитва їй не помогла: / Вона, сердешна, одуріла,
200B 0181 Аж у Почасві була. / Чудовная не помогла, / Не помогла святая сила.
200B 0182 Чудовная не помогла, / Не помогла святая сила. / А ти аж плакала, молилась –

ПОМОГЛИ 1

083B 0092 Святими травами поїли / І все-таки не помогли! / Втоптала стежку на могилу,

ПОМОГЛО 2

123A 0107 Дочку наповала. / Не допомогло... Кляне мати / Той час і годину,
192A 0056 Й ворожки питали – / Не допомогло... з незціленим / В дорогу рушали.

ПОМОГЛО-ТАКИ 1

076B 0140 І Бог і люде прокленуть!..– / Не допомогло-таки нічого. / Отак царевичі живуть.

ПОМОГУ 2

150A 0120 Витріщає очі, / Переплива на допомогу, / Зубами скрегоче.
154A 0120 Витріщила очі, / Переплива на допомогу, / Зубами скрегоче.

ПОМОЖЕ 13

010A 0185 Кличе її та цілує... / Ні, вже не допоможе! / «За що ж вони розлучили
047A 0211 Хто догляне, розпитає, / На старість допоможе? / Мамо моя!.. Доле моя!..
057A 0098 Отак-то... А що робить? / Журба не допоможе. / Хто ж сироті завидує –
061A 0553 Та не брешти, бо, хоч здохни, / Брехня не допоможе». / «Ні, в Вільшаній...»
207A 0182 Де лучше лихом торгувать, / Іди ти в Січ. Як Бог допоможе, / Там наїсися всіх хлібів,
207A 0672 Хлопців підмовляє. / Нехай йому Бог допоможе! / А що з того буде,
014B 0071 ----- / Нехай собі. А Бог допоможе, / І так забудеться колись.
046B 0111 ----- / Не допоможе милий Боже, / Як то кажуть люде.
050B 0054 Хоть кажуть от ще що, небоже: / Себе люби, то й Бог допоможе. / А доведеться
умирать?
153B 0052 Стару Рухлю. Ні, небоже, / Рухля не допоможе. / Уже де вона на світі
245B 0027 Молися, сестро! Будем живі, / То Бог допоможе перейти. / -----
287B 0018 Подай мені. То перейти / І він допоможе нам калюжу, / Поможє й лихо донести
287B 0019 І він допоможе нам калюжу, / Поможє й лихо донести / І поховать лихо дебеле

ПОМОЖЕШ 1

076B 0016 На тих помазанниках божих... / Так що ж, не втну, а як поможеш / Та як покажеш, як
тих птах

ПОМОЖИ 5

258A 0073 А тебе благаєм: / Поможі нам, ізбави нас / Вражої наруги,
258A 0083 Жить тяжко в оковах! / Встань же, Боже, помози нам / Встать на ката знову.
076B 0224 Найкраща сестро Аполлона, / Навчи, голубко, помози / Полазить трохи коло трона;

233B 0034 Учи неложними устами / Сказати правду. Поможи / Молитву діяти до краю.
275B 0005 А доброзичдушним рукам / І покажи, і поможи, / Святу силу ниспошли.

ПОМОЖІТЕ 2

258A 0133 Судом лукавим помагать? / Вдові убогій допоможіте, / Не осудіте сироти
095B 0268 ----- / Хрещені люде, допоможіте! / -----

ПОМОЖУТЬ 1

169A 0041 Нехай підростають / Та допоможуть москалеві / Господарювати,

ПОМОЛИВСЯ 2

207A 0385 Старий вимовив і нишком / Богу помолився; / Та й пішов собі з-під хати
050B 0139 Максим подумав, пожурився; / А потім Богу помолився, / Промовив двічі: – Боже!
Боже! –

ПОМОЛИВСЬ 2

029B 0161 Ходив довгенько коло хати, / А потім Богу помоливсь, / Пішов у хату ночувати.
094B 0014 Я заривав би, заривав! / І помоливсь, що не правдивим, / А сном лукавим розійшлось,

ПОМОЛИВШИСЬ 5

061A 0263 Як свою дитину. / А од його, помолившись, / Гайда в Україну!»
061A 2099 Оксана осталась, / А черниця, помолившись, / В храм пошкандибала.
171A 0047 Підростуть гетьмани, / Помолившись, і я б заснув... / Так думи прокляті
207A 0198 Харамаркать. Отак, сину, / Помолившись Богу, / Осідлаєм буланого,
218B 0106 Людей шукала. І найшла. / Та, помолившись Гіменею / В своїм веселім гінекею,

ПОМОЛИЛАСЯ 1

250B 0205 Іду народу возвістити! – / І помолилася Марія / Перед апостолом.

ПОМОЛИЛАСЬ 8

030A 0237 Пішла в садок у вишневий, / Богу помолилась, / Взяла землі під вишнею,
274A 0401 І нібито Богу / Нишком собі помолилась / Та й пошкандибала
274A 0442 Попрощалась з циганами, / Помолилась Богу; / Та й пішла собі, небога,
274A 0468 А як умер, то за його / Богу помолилась. / І жила собі святою,
016B 0342 Трошки, усміхнулась, / Помолилась та й спать лягла. / І тихо заснула.
218B 0334 Кумирові знову / Помолилась. А кумир той, / Юпітер той новий,
218B 0358 Дурна, більш нічого! – / І нищечком помолилась / Кесареві-Богу.
218B 0562 І тяжко, страшно заривала, / І помолилась в перший раз / За нас розп'ятому. І спас

ПОМОЛИЛИСЬ 6

030A 0749 Встали сіромахи, / Помолились на схід сонця, / Пішли понад шляхом.
061A 0203 Гайдамаки встали, / Помолились, одяглися, / Кругом мене стали.
198B 0037 Туман на лан не прожене. / Ми б подивились, помолились / І розмовляючи пішли б
209B 0118 На пожарищі хрест з Данилом / Поставили, та помолились, / Заплакали... Та й
потягли,
218B 0318 Не тільки сестер. / Преторіане помолились, / Преторіанам дав указ,
250B 0638 Спродались, / Во храмі помолились Богу / І веселенькі у дорогу

ПОМОЛИМОСЯ 1

304B 0023 Потроху вітер рознесе, / А [ми] помолимося Богу / І небагатії, невбогі.

ПОМОЛИМОСЬ 2

221A 0438 ----- / І я кажу: помолимося / Та будемо спати.
308B 0030 Та нескверними устами / Помолимося Богу, / Та й рушимо тихесенько

ПОМОЛИСЯ 2

- 061A 0647 Одна, серце, на всім світі / Хоч ти помолися!» / Та й заплавав сіромаха,
185B 0054 В дулевину себе закуй, / Гарненько Богу помолися, / А на громаду хоч наплюй!

ПОМОЛИСЬ 2

- 061A 0645 А коли почуєш, що на чужім полі / Поляг головою,– нишком помолись. / Одна,
серце, на всім світі
057B 0403 І пропадаю, мов собака, / Мов той Іуда! Помолись / За мене Богу, мій ти сину,

ПОМОЛИТИСЬ 7

- 020A 0116 Зібралось козачество / Богу помолитись. / Закрякали чорні круки,
024A 0088 Зібралось козачество / Богу помолитись. / Закрякали гайворони,
061A 2497 Попіл гайдамаки, / І нікому помолитись, / Нікому заплакати.
207A 0414 Ідуть люде в Київ / Та в Почаїв помолитись, / І вона йде з ними.
057B 0350 Та за того, що викопав, / Богу помолитись. / -----
068B 0186 Пішов собі тихо в Київ / Святим помолитись, / Та суда, суда людського
207B 0024 Робота тяжкая, ніколи / І помолитись не дають. / Там матір добрую мою,

ПОМОЛИТЬСЯ 2

- 061A 1062 Ходім, Гандзю, до попа / Богу помолиться; / Нема жита ні снопа,
274A 0015 Із людьми, і скаже / Спасибі нам. Помолиться / Й тихо спати ляже.

ПОМОЛИШСЯ 1

- 218B 0192 Уже й не буде. Ти сама / Помолишся своїм Пенатам, / Сама вечерять сядеш в хаті.

ПОМОЛІТЬСЯ 1

- 061A 0940 Годі ж, не журіться; / Гарно помоліться, / Братайтеся з нами,

ПО-МОЛОДЕЧИ 1

- 207A 0194 З товариством прочитаєш, / Та по-молодечи / Будеш Богу молитися,

ПОМОЛОДІЛИ 1

- 306B 0002 Зійшлись, побрались, поєднались, / Помолоділи, підросли. / Гайок, садочок розвели

ПОМОЛЮСЯ 11

- 114A 0403 А я край дороги / Серед степу помолюся / Зорям яснооким,
195A 0021 Мої думи-діти. / Може, ще раз помолюся, / З дітками заплачу.
199A 0079 Прийми, отче. А я тихо / Богу помолюся, / Щоб усі слав'яне стали
234A 0323 Нехай Бог вам помагає! / Піду помолюся / Усім святим у Києві,
258A 0037 Од лютої муки. / Спаси мене, помолюся / І воспою знову
258A 0121 Вертає їх злая. / Помолюся Господеві / Серцем одиноким
092B 0064 А я, доленько, в неволі / Помолюся Богу. / -----
145B 0008 ----- / Ой піду я Богу помолюся, / Та піду я у найми наймуся,
180B 0009 Мені її, і зажурюся, / І перед нею помолюся, / Мов перед образом святим
200B 0152 О стіну голову... / «Поїду в Київ, помолюся. / Молитва, може, прожене
218B 0037 На хрест високий із тюрми. / Дивлюсь, дивлюся, помолюся: / І горе, горенько моє,

ПОМОЛЮСЬ 4

- 029B 0056 Найкращі в світі! Найсвятіі! / Простіть!.. Я Богу помолюсь... / Я так її, я так люблю
212B 0006 І чудно, мов перед святою, / Перед тобою помолюсь. / І жаль мені, старому, стане
212B 0018 Опріче праведного Бога. / Молися ж, серце, помолюсь / І я з тобою. Щось пророче
212B 0045 На стан твій гнучий і за тебе / Тихенько Богу помолюсь. / Молися й ти, з святого
неба

ПОМОЛЯТЬСЯ 2

- 221A 0546 Світ правди засвітить, / І помоляться на волі / Невольничі діти!..

246A 0034 І тобі одному / Помоляться всі язики / Вовіки і віки.

ПОМОРОЗИВ 1

288B 0006 Потоптав веселі квіти, / Побив... Поморозив... / Шкода того барвіночка

ПОМОРЩИВ 1

250B 0488 Сорочечки. А потім в хаті / Поморщив добре постолои / Собі в дорогу. Та й знялись

ПОМОРЩИЛА 1

173A 0222 Дітям каші наварила, / Поморщила постолои, / Полетіли москалі.

ПО-МОСКОВСЬКИ 1

057B 0321 – Треба работати,– / Було скаже по-московськи,– / А то, лежати в хаті,

ПО-МОСКОВСЬКІЙ 2

180A 0512 Де-де проглядають. / По-московській так і ріжуть, / Сміються та лають

221A 0479 Яременка в пику пише, / По-московській лає / Увесь народ. І на старців

ПОМОСТИЛИ 1

221A 0375 Що то сказано, ворони. / Уже й помостили, / Мов для їх те сідало

ПОМОСТІ 8

061A 2116 Перевезти із келії / В хату на помості. / -----

061A 2567 ----- / «А в нашого Галайди хата на помості. / Грай, море! добре, море!

150A 0037 «У туркені, по тім боці, / Хата на помості. / Гай, гай! Море, грай,

154A 0036 «У туркені по тім боці / Хата на помості. / Гай-гай! море, грай!

016B 0070 Гуляє князь, гуляють гості; / І покотились на помості... / А завтра знову ожива,

016B 0243 Гуляє князь, гуляють гості, / Ревуть палати на помості, / А голод стогне на селі.

095B 0189 Потім заспівала: / «Хата на помості, / Наїхали гості,

129B 0002 У тієї Катерини / Хата на помості, / Із славного Запорожжя

ПОМОЩНИКИ 1

218B 0059 Ні його святії – / Помощники, поборники, / Кастрати німіє!

ПОМПІЛІЙ 1

276B 0002 Колись-то ще, во время оно, / Помпілій Нума, римський цар, / Тихенький, кроткий
государ,

ПОМРЕМО 1

234A 0108 «А хто нас, Насте, поховає, / Як помремо?» / «Сама не знаю!

ПОМУТИЛА 1

221A 0274 И я таки пожила: / С татарами помутила, / С мучителем покутила,

ПОМЧУ 1

221A 0367 ----- / Как хвачу да помчу, / В самый ад полечу

ПОМ'ЯНЕ 6

258A 0247 Тебе, наша славо. / І Господь наш вас пом'яне, / Едомські діти,

006B 0087 На нашій – не своїй землі. / І не пом'яне батько з сином, / Не скаже синові: – Молись,

006B 0347 Хреста ніхто не поставить. / І не пом'яне. / -----

050B 0262 Катерину о здоровії / Тихенько пом'яне! / Утре сльози – все од Бога –

057B 0310 Со святими; та й заплаче. / А потім пом'яне / О здоровії тещу з сином

194B 0087 І може, Господи, мене / В своїй молитві пом'яне! / -----

ПОМ'ЯНИ 1

134В 0006 Сину мій, сину, не клени тата, / Не пом'яни. / Мене, прокляту, я твоя мати,

ПОМ'ЯНІТЕ 1

218В 0410 За ката лютого. Його / В своїх молитвах пом'яніте. / Перед гординою його,

ПОМ'ЯНУТИ 2

258А 0245 Висохне, лукавий, / Як забуду пом'янути / Тебе, наша славо.

268А 0023 В сем'ї вольній, новій, / Не забудьте пом'янути / Незлим тихим словом.

ПОНАД 43

010А 0152 Де ляхи ходили; / Засиніли понад Дніпром / Високі могили;

030А 0331 Зіроньки сіяють, / Понад шляхом, ширицею, / Ховрашки гуляють.

030А 0685 Найшла, що шукала. / Дунув вітер понад ставом – / І сліду не стало.

030А 0750 Помолились на схід сонця, / Пішли понад шляхом. / -----

045А 0079 Дурним би назвали, од себе б прогнали. / Нехай понад морем, сказали б, гуля! / -----

052А 0038 Обідрана, сиротою / Понад Дніпром плаче; / Тяжко-важко сиротині,

061А 0367 Святим духом серед ночі / Понад ним витає. / Отакий-то мій Ярема,

061А 1262 Сяє білолиций. / Понад Дніпром козак іде, / Може, з вечорниці.

061А 1441 Простяглася / По діброві понад Дніпром / Козацька ватага.

061А 1606 Що лихо минуло. / Гайдамаки понад яром / З шляху повернули.

061А 2564 Тільки часом увечері, / Понад Дніпром, гаєм / Ідуть старі гайдамаки,

173А 0178 ----- / Понад ставом увечері / Хитається очерет.

173А 0182 До досвіта вечерять. / Понад ставом увечері / Шепочеться осока,

173А 0186 Дівчинонька козака. / Понад ставом вітер віє, / Лози нагинає.

180А 0177 ----- / І знов лечу понад землею, / І знов прощаюся я з нею.

180А 0385 Палати, палати / Понад тихою рікою; / А берег ушитий

246А 0163 Живою душею в Україні витає, / Літає з козаками понад берегами, / Розриті могили в степу назирай.

006В 0323 ----- / Понад полем іде, / Не покоси кладе,

016В 0061 І долом геть собі село / Понад водою простяглось. / -----

046В 0047 В неділю крадуся я в поле. / Талами вийду понад Уралом / На степ широкий, мов на волю.

046В 0054 І полине голубкою / Понад чужим полем, / І я ніби оживаю

046В 0087 І я прокинусь. Поза горою / Вертаюсь, крадуся понад Уралом, / Неначе злодій той, поза валами.

068В 0002 Тиняючи на чужині / Понад Елеком, стрів я діда / Вельми старого. Наш земляк

095В 0298 Удень неначе місяць сховає, / А ми гуляєм понад морем / Удвох собі; дивлюся, зорі

104В 0002 Меж скалами, неначе злодій, / Понад Дністром іде вночі / Козак. І дивиться, йдучи,

109В 0002 І небо невмите, і заспані хвили; / І понад берегом геть-геть, / Неначе п'яний, очерет

109В 0007 В оцій незамкнутій тюрмі, / Понад оцим нікчемним морем / Нудити світом? Не говорить,

111В 0056 На всю Україну. / А понад ним зеленіють / Широкі села,

121В 0008 А піду я не шляхами, / А понад шляхами. / Та спитаю в жидовина,

149В 0026 Листи тії, погуляю, / Погуляю понад морем / Та розважу своє горе.

175В 0100 Побрязкали путом / Понад шляхом. І нікого / Не видно, не чути

194В 0049 Що на цій чужині! / Гуляв би я понад Дніпром / По веселих селах,

198В 0031 А потім би з гори зійшли; / Понад Дніпром у темнім гаї / Гуляли б, поки не смеркає,

207В 0064 Ставок, неначе полотно, / А верби геть понад ставом / Тихесенько собі купають

218В 0360 Кесареві-Богу. / Та й пішла понад болотом, / На Тібр поглядає.

218В 0503 Із-за Тібра, із Альбано / Вітер понад Римом. / А над чорним Колізеєм,

250В 0084 Згнушлася над красою! / О доленько! Понад водою / Ходою тихою пішла.

278В 0007 Тією чайкою-вдовицею, / Та понад Доном полечу, / Рукав бобровий омочу

280В 0004 – Полечу, рече, зозулею, / Понад Дунаєм полечу! / Рукав бобровий омочу

292В 0003 В Єгипті темному, у нас, / І понад Індом і Євфратом / Свої ягнята і телята

303В 0002 Яюсь-то йдучи уночі / Понад Невою... та йдучи / Міркую сам-таки з собою:

303В 0015 Отак-то я собі вночі, / Понад Невою ідучи, / Гарненько думав. І не бачу,
308В 0044 Творили б, лежа, епопею, / Парили б скрізь понад землю, / Та все б гексаметри
плели,

ПОНАДАЄ 1

221А 0026 І фіг і родзинок – / Всього мені надає / І на руках носить...

ПОНАДБАЛА 1

016В 0101 Не довелося, а все було, / Всього понадбала / Стара мати. Саму тебе

ПОНАДБАЛИ 1

234А 0113 Одинокі зостарілись... / Кому понадбали / Добра цього?..»

ПОНАДДНІПРЯНСЬКІ 1

245В 0002 Минаючи убогі села, / Понаддніпрянські невеселі, / Я думав, де ж я прихилюсь?

ПОНАДО 1

233В 0020 Пташечкою вилетіла / І понадо мною / Полинула, заспівала

ПОНАДУВАЛИСЬ 1

221А 0190 Посеред лісу, усі три. / Мов на мороз, понадувались, / Одна на другу позирали,

ПОНАДУВАЛОСЬ 1

180А 0535 Стоїть рядом; сопе, хропе, / Та понадувалось, / Як індики, і на двері

ПОНАМАЛЬОВАНІ 1

095В 0138 Неначе добрая картина, / Понамальовані... Марина! / І все Марина, все сама!

ПОНАСИПАЛИ 1

198В 0024 Дивитись, думати, гадать, / Коли-то їх понасипали? / Кого там люде поховали?

ПОНАСТАВЛЯЛИ 1

221А 0406 А нічого не знаєте! / То понаставляли / Ті фігури он для чого:

ПО-НАШОМУ 2

061А 0071 Поки батько встане / Та розкаже по-нашому / Про свої гетьмани.

028В 0026 Нащо вже й Бога турбовать, / Коли по-нашому не буде. / -----

ПОНЕДІЛОК 1

046В 0091 Отут неділеньку святую. / А понеділок?.. Друже-брате! / Ще прийде ніч в смердячу хату,

ПОНЕДУЖАЛИ 1

083В 0138 Тими дівчатами. Дівчата / Аж понедужали за ним, / Такий хороший та багатий!

ПОНЕСЕ 3

246А 0017 І слова живого. / Не понесе слави Бога, / Великого Бога.

246А 0172 Вітер тихий з України / Понесе з росою / Мої думи аж до тебе!..

268А 0009 Як реве ревучий. / Як понесе з України / У синє море

ПОНЕСЕМ 1

192А 0052 Коло села стати, / Та понесем товариша / В село причащати».

ПОНЕСЕШ 1

061А 1294 Багато ти, батьку, у море носив / Козацької крові; ще понесеш, друже! / Червонив ти синє, та не напоїв;

ПОНЕСЛА 5

- 061A 0773 Боронять, прокляті... Будь проклята мати, / І день і година, коли понесла, / Коли породила, на світ привела!
272A 0003 В високих палатах / Та й понесла серед ночі / У Дніпрі скупати.
185B 0040 Чи мати Богу не молилась, / Як понесла мене? Що я – / Неначе лютая змія
192B 0013 А річечка його взяла / Та в Дніпр широкий понесла, / А Дніпр у море, на край світа
218B 0569 Живого істинного Бога / Ти слово правди понесла. / -----

ПОНЕСЛИ 11

- 019A 0033 Щоб вітри почули, / Щоб понесли буйнесенькі / За синєє море
274A 0295 Доробили, положили, / Понесли, сховали... / І одна я, як билина
006B 0177 Їх славою лукавою / Люде понесли. / Зневажають подруженьки
033B 0026 А більш нічого не взяли, / І в Крим до хана понесли / На нове горе-Запорожжя.
041B 0012 Що у неволі народились / І стид на тебе понесли. / -----
057B 0370 І відерце і віжечки / Понесли з собою. / От приходим до криниці,
156B 0038 Аж на мило – меж лавами / Понесли клейноди... / Годі тобі, Петре, пити
212B 0028 Несуть все добре за собою, / Уже й надію понесли, / А ти осталась на землі
218B 0139 Возстав од гроба, слово встало, / І слово правди понесли / По всій невольничій землі
250B 0540 Удвох на улиці, знайшли / Дві палички, та й понесли / Додому матерям на дрова.
289B 0006 По всьому світу розійшлись / І крихту хліба понесли / Царям убогим. Буде бите

ПОНЕСЛОСЬ 1

- 218B 0085 Щоб людям серце розтопило. / І на Україні понеслось, / І на Україні святилось

ПОНЕСУТЬ 2

- 173B 0029 Викотить гармату. / Як понесуть товариша / В нову світлицю,
237B 0008 Чи швидко брата в домовині / З гостей на цвинтар понесуть? / А ти, о Господи
єдиний,

ПОНИК 1

- 029B 0104 Затих мій сивий, битий тугою, / Поник старою буй-головою. / Вечернє сонечко гай
золотило,

ПОНИКЛА 1

- 218B 0180 Кіприди, оргії цариця, / Поникла радостним челом / Перед апостолом. І встала,

ПОНИКЛЕЄ 1

- 270A 0089 Червоно-рожеву / На білеє пониклеє / Личенько Лілеї.

ПОНИКЛИ 2

- 037B 0018 Замордували, розп'яли... / Поникли голови козачі, / Неначе стоптана трава,
281B 0021 Та коло полудня на третій / Поникли Ігореві стязі. / Отак на березі Каяли

ПОНИКЛОГО 1

- 270A 0017 Червоно-рожеву / До білого пониклого / Личенька Лілеї.

ПОНИЧЕ 1

- 237B 0023 Я на сторожі коло їх / Поставлю слово. І пониче, / Неначе стоптана трава,

ПО-НІМЕЦЬКІЙ 1

- 180A 0516 Цвенькать не навчили / По-німецькій – а то тепер / І кисни в чорнилах!

ПОНІС 2

- 061A 2358 Де менше горіло, / Поніс Гонта дітей своїх, / Щоб ніхто не бачив,
250B 0702 В Єрусалим на слово нове, / Поніс лукавим правди слово! / Не вняли слову! Розп'яли!

ПОНУРА 1

061A 0812 Махнув рукою на громаду. / Понура шляхта, мов хорти, / За двері вийшли. Сам позаду

ПОНУРИВ 1

180A 0563 Мій медведик! Стоїть собі, / Голову понурив, / Сіромаха. Де ж ділася

ПОНУРИТЬ 1

074B 0051 Верблюду заплаче, і кайзак / Понурить голову і гляне / На степ і на Карабутак,

ПОНУРИЇ 1

207A 0002 Думи мої молодії – / Понурії діти, / І ви мене покинули!..

ПОНУРО 1

127B 0014 Воли його коло воза / Понуру стоять. / А із степу гайворони

ПОНЯТОВСЬКИЙ 1

061A 0296 Запановав над ляхами / Понятовський жвавий. / Запановав та й думав шляхту

ПООБІДАТЬ 1

161B 0241 ----- / Не дає і пообідать, / В Київ проганяє.

ПООПРЕДІЛЯЛА 1

068B 0069 А паничів у гвардію / Поопреділяла... / Година тяжкая настала!

ПООРАНА 1

281B 0009 Земля чорна копитами / Поорана, поритая; / Костьми земля засіяна,

ПОПА 7

020A 0030 Кохаються невінчані, / Без попа ховають, / Запродана жидам віра,
024A 0030 Кохаються невінчані, / Без попа ховають, / Запродана жидам церков,
061A 1061 Ходи, Гандзю, поцілую; / Ходім, Гандзю, до попа / Богу помолиться;
014B 0045 Уже й мене не пізнає! / Я до попа та до сусіди, / Привів попа, та не застав –
014B 0046 Я до попа та до сусіди, / Привів попа, та не застав – / Вона вже вмерла. Нема й сліду
182B 0019 Лиштву вишивала. / – А я в попа обідала, – / Сирітка сказала.
287B 0003 Не ймуть нам віри без хреста, / Не ймуть нам віри без попа. / Раби, невольники недужі!

ПОПАВСЯ 1

221A 0473 Якби йому Богдан оце / У руки попався, / У москалі заголив би,

ПОПАДАЛИ 2

061A 2245 І дітей немає! / Попадали зарізані. / «Тату! – белькотали.–
095B 0300 Удвох собі; дивлюся, зорі / Попадали неначе в воду, / Тільки осталася одна,

ПОПАЛИЛИ 1

221A 0124 І сволок з словами / На угілля попалили!.. / А я над ярами

ПОПАМ 1

179B 0032 Самому завадить, / А попам та людям / Однаково буде.

ПОПАМИ 1

137B 0011 Та з пречистними образами / Народ з попами / З усіх церков на гору йде,

ПОПАНУВАТИ 1

175B 0002 Якби тобі довелося / В нас попанувати, / То знав би ти, пане-брате,

ПОПАСАЄ 1

234A 0480 Не поспіша до господи – / Воли попасає. / Везе Марко Катерині

ПОПАСЕ 1

200B 0070 «А хто ж тут буде доглядать / Хто попасе мої ягнята?» / «Нехай хто хоче!» – Її повела

ПОПАСЕМО 1

061A 1521 І коні пристали: / Попасемо». І тихенько / У лісі сховались.

ПОПАСТИ 1

250B 0050 Козу з козяточком сердешним / І попасти і напоїть, / Хоч і далеко. Так любила ж

ПОПЕ 2

248B 0005 ----- / Попе! попе! будеш битий – / Не вмієш читати

248B 0005 ----- / Попе! попе! будеш битий – / Не вмієш читати

ПОПЕЛИЩЕ 1

057B 0165 А Максим на пожарище / Та на попелище / Подивився. Нема ради!

ПОПЕЛІ 2

199A 0008 Лежить попіл на розпутті, / А в попелі тліє / Іскра огню великого.

199A 0035 І дождалась... Прозрів еси / В попелі глибоко / Огонь добрий смілим серцем,

ПОПЕНКОВІ 1

156B 0042 Положили ті клейноди / Попенкові в ноги. / Иди, Петре, в Межигор'я

ПОПЕРЕДУ 8

030A 0589 До їх... Коли гляне – / Попереду старший іде. / «Любий мій Іване!

047A 0035 І то лихо – / Попереду знати, / Що нам в світі зостринеться...

055A 0047 Рибалка літає... / А попереду отаман / Веде, куди знає.

061A 1455 Хто кобзаря слуха. / А Залізник попереду / Нашорошив уха;

150A 0053 Море вітер чує. / Попереду Гамалія / Байдаком керує.

154A 0055 Море вітер чує; / Попереду Гамалія / Байдаком гирує.

139B 0024 Моя мати, / Кого будеш попереду / Зятем звати, –

175B 0096 ----- / Попереду поїзжане / Рушили в дорогу.

ПОПЕСТИЛА 1

235B 0008 Розповіла, нагодувала, / Попестила; і ніби сном, / Над сином сидя, задрімала.

ПОПЕСТИЛОСЬ 1

250B 0568 Свіженьким коржиком. Воно ж / Попестилось собі, погралось / Та й спатоньки, мале, лягло

ПОПИ 6

010A 0206 Та ями копають; / Прийшли попи з корогвами, / Задзвонили дзвони.

047A 0102 Спусти мене в яму. / Нехай попи заспівають, / А дружки заплачуть,

061A 1107 Аж церков бачать. Дяк співа, / Попи з кадилами, з кропилом; / Громада – ніби нежива,

061A 1110 Анітелень... Поміж возами / Попи з кропилами пішли; / За ними корогви несли,

161B 0143 Причина мудрая. (Задумується.) Чого? / Чого я думаю? У попи, / А як не схоче, то на Січ.

218B 0300 Не поклоніться. Все брехня – / Попи й царі... / -----

ПОПИЛА 1

221A 0276 С мучителем покутила, / С Петрухою попила / Да немцам запродала.

ПОПИЛИСЬ 2

- 175В 0053 Суд наїхав, подивились, / Попились завзято / Судовики. Закували
218В 0147 У гаї гарно роздяглись, / Та ще гарніше попились, / Та й поклонялися Пріапу.

ПОПИХАЧ 1

- 061А 0348 Ні сестри, ні брата, нікого нема! / Попихач жидівський, виріс у порогу; / А не клене долі, людей не займа.

ПОПІД 16

- 030А 0394 За Києвом, та за Дніпром, / Попід темним гаєм, / Ідуть шляхом чумаченьки,
030А 0544 ----- / Попід горою, яром, долом, / Мов ті діди високочолі,
030А 0681 А ти – моє тіло!» / Шубовість в воду!.. Попід льодом / Геть загуркотіло.
061А 0604 Ох, тяжко, важко!» / Отак, ходя попід гаєм, / Ярема співає,
061А 0652 Шелест!... Коли гляне: / Попід гаєм, мов ласочка, / Крадеться Оксана.
061А 0885 ----- / Попід дібровою стоять / Вози залізної тарані;
061А 0974 Літа орел, літа сизий / Попід небесами; / Гуля Максим, гуля батько
061А 1641 В оцім яру є озеро / Й ліс попід горою, / А в лісі скарб. Як приїдем,
274А 0319 Я собак дражнила / Попід вікнами з старцями. / І байстрят носила
067В 0019 І подибало тихенько / Попід чужим тином / Аж за Урал. Опинилось,
175В 0061 Стоїть собі в холодочку, / А попід корчмою / Сидять в путах арестанти.
189В 0029 Із гаю вийшов та й гуляє / Попід горою. По горі / Садочок темний, а в садочку
250В 0466 Аж ось і сам старий іде / З ціпочком тихо попід тином: / Носив у город шапличок
299В 0008 Тихесенько кудись несла / Тоненьку кригу попід мостом. / А я, отож таки вночі,
302В 0010 Тече вода із-за гаю / Та попід горою. / Хлюпочуться качаточка
308В 0025 Твої сестри-зорі / Безвічні попід небом / Попливуть, засяють.

ПОПІДТИННЮ 9

- 030А 0469 Де ж Катруся блудить? / Попідтинню ночувала, / Раненько вставала,
045А 0009 Хоть сам світом нудить. / Попідтинню сіромаха / І днює й ночує;
057А 0107 В нашу Україну, / Попідтинню, сиротами, / А я тут загину.
180А 0049 ----- / Отак, ідучи попідтинню / З бенкету п'яний уночі,
180А 0141 Слізьми не злилися? / То покритка попідтинню / З байстрам шкандибає,
274А 0246 Щоб люде не знали. / От я крадусь попідтинню / До своєї хати.
274А 0378 А дочка й так буде. / Лазитиме попідтинню, / Поки найдуть люде
122В 0003 Та сніг замітає. / По улиці попідтинню / Вдова шкандибає
250В 0658 Святого Йосипа свого! / Пішла тинятись попідтинню, / Аж поки, поки не дійшла

ПОПІЛ 9

- 061А 2496 Буйні вітри розмахали / Попіл гайдамаки, / І нікому помолитись,
199А 0005 Й полягали спати, / І забули сірий попіл / По вітру розвіять.
199А 0007 По вітру розвіять. / Лежить попіл на розпутті, / А в попелі тліє
199А 0344 Погас огонь, дунув вітер / І попіл розвіяв. / І бачили на тіарі
258А 0015 І слід пропадає, / Як той попіл над землею / Вітер розмахає.
274А 0116 Сиділа, ноги устромила / В гарячий попіл. Виступав / Щербатий місяць з-за могили,
074В 0036 І головня уже не тліла, / І попіл вітром рознесло, / Билини навіть не осталося.
076В 0107 Багряню ризу роздирає / І сипле попіл на голову. / – Без тебе я не поживу
147В 0053 Згоріло, зотліло, / Попіл вітром розмахало, / І сліду не стало.

ПОПЛАКАВ 1

- 061А 0631 І хлинули сльози. / Поплакав сердега, утер рукавом. / «Оставайсь здорова. В далекій дорозі

ПОПЛАКАЛА 3

- 173А 0190 А дівчина в гаї. / Поплакала чорнобрива / Та й стала співати.
173А 0192 Та й стала співати. / Поплакала стара мати / Та й стала ридати.
016В 0340 Тихо прошептало? / Та байдуже. Поплакала / Трошки, усміхнулась,

ПОПЛАКАТИ 4

- 015A 0015 Тяжко з ними жити! / Ні з ким буде поплакати, / Ні поговорити».
027A 0034 Піде на шлях подивитись, / Поплакати в лози, / Зашебече соловейко –
030A 0113 Чи то ж і не буде? / Пішла б в садок поплакати, / Так дивляться люде.
083B 0174 Трохи пожуриться, / Поплакати, погадати, / Як їй дівувати?

ПОПЛАЧУ 1

- 016A 0042 Я ввечері посумую, / А вранці поплачу, / Зійде сонце – утру сльози,

ПОПЛИВ 3

- 027A 0097 Дивлюся на море широке, глибоке, / Поплив би на той бік – човна не дають. / Згадаю
Енея, згадаю родину,
113A 0009 На світі немає. / Поплив човен в синє море, / А воно заграло,
104B 0118 Кралю карооку! / Та й поплив Дністром на сей бік, / Покинувши волю.

ПОПЛИВЕ 3

- 199A 0063 Затого вже буде повне, / І попливе човен / З широкими вітрилами
199A 0066 І з добрим кормилом, / Попливе на вольнім морі, / На широких хвилях.
221A 0361 ----- / Попливе наш Іван / По Дніпру у Лиман

ПОПЛИВУТЬ 2

- 061A 0009 І зорі червоні, як перше плили, / Попливуть і потім, і ти, білолиций, / По синьому
небу вийдеш погулять,
308B 0026 Безвічній попід небом / Попливуть, засяють. / Підождемо ж, моя сестро,

ПОПЛИЛА 1

- 218B 0241 Дитину мати. Не найшла / І в Сіракузи поплила. / Та там уже його в кайданах

ПОПЛИЛИ 1

- 154A 0139 Люльки з пожару закурили, / На байдаки – та й поплили, / Рвучи червоні гори-хвилі.

ПОПЛЮНДРУЄ 1

- 221A 0327 Все наше пропало! / Усе добре поплюндрує / Й брата не покине!

ПОПОВИЧЕМ 1

- 156B 0067 В неділеньку рано / Пішли собі з поповичем / Шляхом Ромоданом.

ПОПОВИЧІ 1

- 095B 0254 Дукачів, / А поповичі з міста / Навезли намиста!..

ПОПОВУ 1

- 061A 1789 Люби дочку абицію – / Хоч попову, хоч дякову, / Хоч хорошу мужикову».

ПОПОВЧИЛИ 1

- 200B 0097 І там у школу оддали, / І там чимало поповчили. / Вернувся з Києва Петрусь

ПОПОЇВ 1

- 207A 0184 Там наїсися всіх хлібів, / Я їх чимало попоїв, / І досі нудно, як згадаю!

ПОПОМІРЯВ 1

- 030A 0369 Як його згадаю. / Попоміряв і я колись – / Щоб його не мірять!..

ПОПОМУШТРУЮ 1

- 161B 0220 Собачий сину, знаєш смак. / Ось я тебе попомуштрую / Не так, як в бурсі!.. Помелом!

ПОПРОДАЙ 1

050B 0116 (Бо його Максимом звали.) / Попродай скотину / Та ходи до мене в найми,

ПОПРОСИ 1

091B 0030 За шмат гнилої ковбаси / У вас хоч матір попроси, / То оддасте, Не жаль на його,

ПОПРОСИВСЯ 1

050B 0225 Полинула в поле! / Попросився зимувати / До дяка у школу.

ПОПРОСИЛИ 1

292B 0036 І з кізяка хоч олтаря / У їх немає. Попросили / Таки старого Самуїла,

ПОПРОСИМ 1

061A 0228 Що ж вам скажуть? Ходім, сини, / Ходімо, попросим. / Єсть у мене широкий батько

ПОПРОСИТИ 1

173A 0149 Не дай, Боже, в багатого / І пить попросити. / По копійці заробляла,

ПОПРОСИШ 1

104B 0022 На чужому полі / Талану того попросиш / Та тієї долі.

ПОПРОСТУ 1

234A 0396 Чи, може, в лісі хто одняв? / Чи попросту забула взяти?.. / Чи, може, ще й не напекла?

ПОПРОСЯТЬ 1

133B 0005 Плачучи, осудять, / І попросять тебе в хату, / І будуть вітати,

ПОПРОЩАВСЯ 1

038B 0065 Козакові. Хто ж цей сивий / Попрощався з світом? / Семен Палій, запорожець,

ПОПРОЩАЛАСЬ 1

274A 0441 За науку в ноги, / Попрощалась з циганами, / Помолилась Богу;

ПОПРОЩАЛОСЬ 1

029B 0115 ----- / Попрощалось ясне сонце / З чорною землею,

ПОПУХЛИ 1

199A 0351 І трапезували / І день і ніч, аж попухли. / Малою сім'єю

ПОПЫТАЮСЬ 1

180A 0300 Я тут служу, коли хочеш, / В дворец попытаюсь / Ввєсты тебе. Только, знаєш,

ПОРА 1

185B 0009 Та й ждати не маю од кого. / Бо вже б, здавалося, пора: / Либонь, уже десяте літо,

ПОРАДИ 5

020A 0084 Зібрав Тарас козаченьків / Поради прохати. / «Отамани товариші,

024A 0056 Зібрав Тарас товариство / Поради питати. / «Отамани товариші,

173A 0076 Пішла вона до сусідів / Поради просити... / Присудили сусідоньки

234A 0263 «Кого ж би тут?» – старий дума / І просить поради / У наймички. А наймичка

185B 0017 Без неї, може, обійдусь, / А ради жду собі, поради! / Та, мабуть, в яму перейду

ПОРАДИЛИ 1

057B 0188 Кого голить у москалі. / Порадили громадою, / Та скурвого сина,

ПОРАДИЛИСЯ 1

161В 0290 Та годі вам уже з тим намистом. Ішли б швидше / до отця Хоми та порадилися, от що! / -----

ПОРАДИЛИСЬ 2

234А 0270 ----- / Розпитали, порадилися, / Та й за старостами
175В 0050 Застогнав поганець / Та й опрігся. Порадилися, / Дали в город знати;

ПОРАДИМОСЬ 1

180А 0087 Рясною росою. / Порадимось, посумуєм, / Поки сонце встане;

ПОРАДИТИСЬ 2

295В 0006 Нема з ким тихо розмовляти, / Ані порадитись. Нема, / Анікогісінько нема!
302В 0023 В садок погуляти, / Порадитись, кого б то їм / Своїм зятем звати?

ПОРАДИТЬ 3

050В 0130 Вона мене все радила, / І тепер порадить!..» / Та остання ся рада
149В 0031 Люде скажуть, люде зрадять, / А вона мене порадить, / І порадить, і розважить,
149В 0032 А вона мене порадить, / І порадить, і розважить, / І правдоньку мені скаже.

ПОРАДО 2

076В 0030 Незрячим людям. В добрий час / Заходимось, моя порадо. / -----
250В 0067 Широкий царю озерам! / Скажи мені, моя порадо! / Якая доля вийде нам

ПОРАДОНЬКИ 2

020А 0036 Налітають – нема кому / Порадоньки дати. / Обіззався Наливайко –
024А 0036 Налітають – нема кому / Порадоньки дати. / Обіззався Наливайко –

ПОРАДОНЬКО 1

233В 0028 Гориш ти, зоренько моя. / Моя порадонько святая! / Моя ти доле молодая!

ПОРАДОНЬКУ 2

020А 0087 Брати мої, діти! / Дайте мені порадоньку, / Що будем робити?
024А 0059 Брати мої, діти! / Дайте мені порадоньку, / Що мені робити?

ПОРАДУ 7

020А 0095 Поки сонце зайде, / А ніч-мати дасть пораду – / Козак ляха знайде».
024А 0067 Поки сонце зайде, / А ніч-мати дасть пораду – / Козак ляха знайде».
057А 0043 З булавами, з бунчугами / Збирають на пораду... / Нехай душі козацькїї
256А 0033 Люди не ходили / На пораду, що їм діять / З добрими панамі,
050В 0122 А там знову...» Подякував / Максим за пораду. / «Побачу ще, як там буде;
137В 0064 Я стар чоловік, нездужаю встати, / Буду йому пораду давати, / По-батьківській
научати,
158В 0008 Отойді мене, мій друже, / Зови на пораду. / Отойді згадай в пустині,

ПОРАЙ 1

061А 0018 Співать тобі думу, що ти ж нашептав. / Порай мені ще раз, де дітись з журбою? / Я не самотній, я не сирота –

ПОРАЛАСЬ 1

061А 0673 Батько занедужав; / Коло його все поралась...» / «А мене й байдуже?»

ПОРАННЯ 1

234А 0310 З нової комори. / Скрізь порання: печуть, варять, / Вимітають, миють...

ПОРВАНЕ 1

088В 0044 Що сам єси тепер москаль, / Що серце порване, побите, / І що хороше-дороге

ПОРВЕ 1

304В 0012 Козак безверхий упаде, / Розтרוшить трон, порве порфіру, / Роздавить вашого кумира,

ПОРВІТЕ 1

268А 0018 Поховайте та вставайте, / Кайдани порвіте / І вражою злою кров'ю

ПОРИНА 1

245В 0020 З-за хвилі човен, доплива... / І в хвилі човен порина. / – Мій братику! Моя ти доле! –

ПОРИНУЛА 1

272А 0038 Та й замовкла русалочка, / В Дніпро поринула, / Мов пліточка. А лозина

ПОРИТАЯ 1

281В 0009 Земля чорна копитами / Поорана, поритая; / Костьми земля засіяна,

ПОРІ 1

250В 0032 Росла собі та виростала / І на порі Марія стала... / Рожевим квітом розцвіла

ПОРІЗАВ 1

180А 0480 У сніг на чужину / Та й поріза; а з шкур наших / Собі багряницю

ПОРІЗНИЛИ 1

037В 0027 Неситії ксьондзи, магнати / Нас порізнили, розвели, / А ми б і досі так жили.

ПОРІС 1

161В 0081 А коло тину! Там такий / Поріс зелений, та хрещатий, / Та синій! Синій-голубий

ПОРОБИЛА 2

010А 0025 Що такеє робить. / Так ворожка поробила, / Щоб менше скучала,

274А 0423 І Богу молитись. / Щось таке їй поробила / Стара Маріула.

ПОРОБИЛИ 2

192А 0062 Його з ніг звалила. / Чи то люди поробили / Йому, молодому,

046В 0076 А ми таки її найшли. / Уже й твердині поробили, / Затого будуть і могили,

Пороги 5

052А 0001 ----- / Б'ють пороги; місяць сходить, / Як і перше сходив...

057А 0050 Дніпр широкий – море, / Степ і степ, ревуть пороги, / І могили – гори.

061А 0119 Перед бунчуками / Вигравають... А пороги / Меж очеретами

061А 0140 Як козаки на байдаках / Пороги минали, / Як гуляли по синьому,

061А 2547 Тільки і остались, / Що пороги серед степу. / Ревуть-завивають:

Порогом 2

180А 0365 А той дрібних, а дрібнота / Уже за порогом / Як кинеться по улицах,

249В 0007 У Ірода таки самого, / І у порогу й за порогом / Стояли ліктори, а цар...

Порогу 5

061А 0266 Добридень же, тату, в хату, / На твоім порогу, / Благослови моїх діток

061А 0348 Ні сестри, ні брата, нікого нема! / Попихач жидівський, виріс у порогу; / А не клене долі, людей не займа.

234А 0288 Та й заливсь сльозами. / А наймичка у порогу / Вхопилась руками

234А 0523 Ввійшов Марко в малу хату / І став у порогу... / Аж злякався. Ганна шепче:

249В 0007 У Ірода таки самого, / І у порогу й за порогом / Стояли ліктори, а цар...

ПОРОДИЛА 14

010А 0098 Солом'яний дух, дух! / Мене мати породила, / Нехрещену положила.
010А 0116 Солом'яний дух, дух! / Мене мати породила, / Нехрещену положила».
030А 0098 Як ту матір, що вам на сміх / Сина породила. / -----
030А 0622 Свою Катрю, що для тебе / Сина породила? / Мій батечку, мій братику!
030А 0660 Гріхом тебе на світ божий / Мати породила; / Виростай же на сміх людям!»
061А 0774 І день і година, коли понесла, / Коли породила, на світ привела! / Дивіться, що
роблять у титаря в хаті
061А 2234 Та проклята католичка, / Що вас породила! / Чом вона вас до схід сонця
061А 2257 Ту прокляту католичку, / Що вас породила?.. / Ходім, брате!»
123А 0032 Поки вдова без сорома / Дочку породила, / Породила, та й байдуже;
123А 0033 Дочку породила, / Породила, та й байдуже; / Людям годувати
123А 0109 Той час і годину, / Коли на світ породила / Нелюбу дитину.
173А 0001 ----- / Породила мати сина / В зеленій діброві,
272А 0001 ----- / «Породила мене мати / В високих палатах
119В 0001 ----- / Породила мене мати / У високих у палатах,

ПОРОДИЛО 1

057А 0009 Як свою дитину?.. / Бо вас лихо на світ на сміх породило, / Поливали сльози... Чом не
затопили,

ПОРОЗИ 3

207А 0321 А Ярина дає зброю, / На порозі стоя; / Степан її надіває,
221А 0111 Ледве я дійшла до хати, / На порозі впала. / А назавтра, як цар вийшов,
250В 0173 Мов намальований сіяв, / І став велично на порозі, / І, уклонившись, вітав

ПОРОСЛА 3

207А 0461 Утоптана до ворожки, / Поросла травою. / Нема його. У черниці
221А 0290 Вже ж і Січ їх бісновата / Жидовою поросла. / Та й москаль незгірша штука:
006В 0121 І стежечка, де ти ходила, / Колочим терном поросла. / Кудя полинула, де ділась?

ПОРОСЛИ 6

221А 0194 Що дівували, дівували, / Аж поки мохом поросли. / -----
250А 0056 Ох, якби те сталось, щоб ви не вертались, / Щоб там і здихали, де ви поросли! / Не
плакали б діти, мати б не ридала,
016В 0046 Веселі здалека палати, / Бодай ви терном поросли! / Щоб люди й сліду не найшли,
111В 0028 Біленькі хати, повалялись, / Стави бур'яном поросли. / Село неначе погоріло,
209В 0065 І за могилою могила, / Неначе гори, поросли / На нашій, синочку, землі!
250В 0507 Будяк колючий з кропивою / Коло криниці поросли. / Маріє! Горенько з тобою!

ПОРОСЛО 2

016В 0036 Неначе писанка, село. / Зеленим гаєм поросло. / Цвітуть сади, біліють хати,
147В 0035 Навік замовкло, онімело / І кропивою поросло. / Гробокпателі ходили,

ПОРОСТЕ 1

184В 0021 І в темній ямі, як на те, / Зелена травка поросте. / -----

ПОРОСТУТЬ 1

239В 0037 Веселі ріки, а озера / Кругом гаями поростуть, / Веселим птаством оживуть.

ПОРОСЯТА 2

068В 0128 Ніже єдиний католик, / Всі полягли, мов поросята / В багні смердячому. А ми,
095В 0318 Пани до одного спеклись, / Неначе добрі поросята, / Згоріли білії палати,

ПОРОСЯЧА 1

068B 0141 І вже до сотні доростала. / Мов пороссяча, кров лилась. / Я різав все, що паном звалось,

ПОРОСЯЧИХ 1

187B 0037 Свиняча кров, як та смола, / З печінок ваших пороссячих. / А потім...

ПОРУ 2

010A 0005 Горами хвилю підійма. / І блідний місяць на ту пору / Із хмари де-де виглядав,
137B 0020 Поважно та тихо / У раннюю пору / На високу гору

ПОРУБАНИЙ 1

044B 0063 Козацькую зброю: / Литий панцер порубаний, / Шаблю золотую,

ПОРФІРУ 2

292B 0079 А мовчки долі, всемогучий, / Дере порфіру на онучі / І ніби морщить постолі,
304B 0012 Козак безверхий упаде, / Розтрончить трон, порве порфіру, / Роздавить вашого кумира,

ПОРЯТУЄМ 1

061A 0549 Ні шеляга! Гвалт! Рятуйте!» / «Ось ми порятуєм». / «Постривайте, я щось скажу».

ПОСАДИЛА 6

207A 0571 І в сорочці тонкій білій / За стіл посадила, / Годувала, напувала,
234A 0434 Їй ноги умила / Їй полудновать посадила. / Не пила й не їла
006B 0209 Молоду дівчину. / Посадила стара мати / Три ясени в полі.
006B 0211 Три ясени в полі. / А невістка посадила / Високу тополю.
006B 0213 Високу тополю. / Три явори посадила / Сестра при долині...
174B 0027 В жупан дорогий. / Посадила на коника... / – Гляньте, вороги!

ПОСАДИЛИ 7

010A 0214 За що їх убито. / Посадили над козаком / Явір та ялину,
207A 0539 В кайдани кували, / В тюрму посадили / Та й замурували».
234A 0358 За ворітьми, ввели в хату / Ї за стіл посадили; / Наповали й годували,
050B 0276 На самого маковія, / І дуб посадили / На прикмету проїзжачим.
129B 0043 Другого в Козлові / На кіл посадили. / Третій, [Іван] Ярошенко,
250B 0405 З її дитяточком малим / І посадили й провели / Вночі тайними манівцями
266B 0028 Заперли в щелепи удила / І в Вавілоні посадили / В тюрму глибоку. Щоб не чуть

ПОСАДИТЬ 2

030A 0209 Як рідна дитина? / Хто посадить на могилі / Червону калину?
234A 0163 Не знають, де діти, / Де посадить, де положить / І що з ним робити.

ПОСАДЯТЬ 2

221A 0379 А для кого ж? Чоловіка, / Певне, не посадять / Лічить зорі...
221A 0382 Ти то кажеш. / А може, й посадять, / Москалика або німця.

ПОСАЖЕНЕ 1

258A 0009 Як на добрім полі / Над водою посажене / Дерево зеленіє,

ПОСАЖУ 4

061A 0693 Одягну тебе, обую, / Посажу, як паву, / На дзиглику, як гетьманшу,
151B 0010 Ой піду я в гай зелений, / Посажу я руту. / Якщо зійде моя рута,
265B 0001 ----- / Посажу коло хатини / На wspomин дружині
308B 0068 Прилинеш ти у холодочок, / Тебе, мов кралою, посажу. / Дніпро, Україну згадаєм,

ПОСВАТАВ 1

200В 0005 Уже чимала піднялась. / І генерал її посватав, / Бо страх хороша була,

ПОСВІТИ 1

010А 0112 Поки півні не співають, / Посвіти нам... Он щось ходить! / Он під дубом щось там робить.

ПО-СВОЄМУ 3

150А 0074 Козаки-сердеги. Чого вони ждуть? / По-своєму Бога в кайданах благають, / А хвилі на той бік ідуть та ревуть.

154А 0075 Козаки-сердеги. Чого вони ждуть? / По-своєму Бога в кайданах благають, / А хвилі на той бік ідуть та ревуть.

250А 0121 Дас[т]ьбі... Колись будем / І по-своєму глаголать, / Як німець покаже

ПОСЕРЕД 3

061А 2198 Гвалт і галас. На базарі, / Як посеред моря / Кровавого, стоїть Гонта

221А 0189 На маяку, що на горі / Посеред лісу, усі три. / Мов на мороз, понадувались,

215В 0023 Ви тяжкий камінь положили / Посеред шляху... і розбили / О його... Бога боячись!

ПОСИВІЄ 1

284В 0012 І дружини і надії / В самотині посивіє! / -----

ПОСИДИМО 1

308В 0015 Рано, друже, рано – / Походимо, посидимо – / На сей світ поглянем...

ПОСИДИТЬ 2

057В 0318 А у будень, то він тобі / Не посидить в хаті, / Все нишпорить по надвір'ю.

161В 0046 Пташкою літає. / То посидить коло його, / Руку поцілує,

ПОСИДИТЬ 1

038В 0074 На Київ дивитись, / Та посидить на пригорі, / Та хоч пожуритись.

ПОСИЖУ 2

196В 0029 Така заповідь моя! / Посижу трошки, погуляю, / На степ, на море подивлюсь,

290В 0003 Садок-райочок насажу. / Посижу я і похожу / В своїй маленькій благодаті.

ПОСИЛА 1

095В 0070 Із коча пан мій вилізає / І посила за молодим. / А потім діточок вітає

ПОСИЛАВ 1

057В 0097 Вертався з Дону я та знову / (Бо я вже двічі посилав / До дівчини за рушниками)

ПОСИЛАЄ 1

274А 0343 Занапастив... А до того / Посилає в Київ / Мене, бачиш, молитися.

ПОСИЛАЛА 2

180А 0499 Та не з дому, а додому! / Посилала мати / На цілу ніч працювати,

278В 0039 Щоб я постіль весела слала, / У море сліз не посилала, / Сльозами моря не долить.

ПОСИЛАЮ 1

192А 0035 Чи до тебе свої дари / Я не посилаю? / Є у мене дари –

ПОСИНІВ 1

180А 0542 Переносить ноги. / Та одутий, аж посинів, / Похмілля прокляте

ПОСИП 1

061A 0327 Вимети хату, внеси дрова, / Посип індікам, гусям дай, / Піди до льоху, до корови,

ПОСИПАЙ 1

061A 0790 Кропи його! Отак! Холоне? / Мерщій же приском посипай! / Що? скажеш, шельмо?..
І не стогне!

ПОСИПАЛИ 1

050B 0233 Усі до одного / І борошном посипали, / Бог їх зна, для чого!

ПОСИПАЛИСЯ 1

061A 1655 І конфедерати / Посипалися додолу, / Груші гнилобокi.

ПОСИПАЛИСЬ 1

061A 0465 «Лжеш, Іудо! Нагаями!» / Посипались знову. / «Ой паночки-голубчики,

ПОСИПЛЕ 1

057B 0235 І заплете косу, / Та ще й борошном посипле. / Я не знаю й досі,

ПОСІДАЙМО 1

061A 1090 А ми заспіваймо, / А ми посідаймо, / Панно, пташко моя,

ПОСІДАЛИ 5

114A 0077 Трошки одпочину. / Сядьмо, хлопче». Посідали. / Розв'язав торбину,
221A 0421 Поки сонце встане...- / Посідали.- А хто, братця, / Співа про Богдана?
274A 0032 Огонь чималий розвели / І кругом його посідали. / Хто з шашликом, а хто і так.
068B 0011 Свою бувальщину. І ми / В траві за валом посідали, / І розмовляли, сповідались
179B 0021 Під тую калину / Прийшли, посідали / І поцілювались.

ПОСІДАЮТЬ 1

050B 0295 Зеленого дуба, / В холодочку посідають / Та тихо та любо,

ПОСІДЛАЛИ 1

129B 0037 Разом повставали, / Коней посідлали, / Поїхали визволяти

ПОСІЙСЯ 2

291B 0016 Полям розстелися! / Та посійся добрим житом, / Долею полийся!
291B 0020 Ниво-десятино! / Та посійся не словами, / А розумом, ниво!

ПОСІЧУТЬСЯ 1

016B 0198 Мої довгі коси – / Посічуться...- Що день божий / Радості приносить

ПОСІЮ 1

171A 0061 А на перелозі... / Я посію мої сльози, / Мої щирі сльози.

ПОСІЯЛИ 1

061A 2531 ----- / Посіяли гайдамаки / В Україні жито,

ПОСІЯНЕ 1

277B 0011 Думать, сіять, не ждять / І посіяне жать / Роботящим рукам.

ПОСІЯТИ 1

038B 0043 Якби таки молодиці / Посіяти мак, мак. / Дам лиха закаблукам,

ПОСКИДАЛИ 1

218B 0550 Із пекла вийшла провозать / У пекло римлян. Поскидали / У воду трупи та й назад

ПОСКУПИСЬ 1

180A 0303 Мы, брат, просвищенны,— / Не поскупись полтинкою...» / Цур тобі, мерзенний

ПОСЛАВ 10

061A 0665 Ти з неба злетіла!» / Послав свитку. Як ясочка, / Усміхнулась, сіла.
150A 0024 І хвилю, ревучи, далеко-далеко / У синєє море на ребрах послав. / І море ревнуло
Босфорову мову,
154A 0024 І хвилю, ревучи, далеко-далеко / У синєє море на ребрах послав. / І море ревнуло
Босфорову мову,
006B 0056 У ярмо християн, / Нас послав поганяти. / По своїй по землі
006B 0148 І Господа просить, / Щоб послав він дощі вночі / І дрібні роси.
102B 0003 Господь, любя отих людей, / Послав на землю їм пророка; / Свою любов
благовістить!
200B 0008 А генерал був страх багатий. / От і талан Господь послав / На вбогий хутір, ублагали
209B 0068 Я жив на хуторі, / Я стар був, немощен. Послав / З табун я коней до обозу,
230B 0054 Фельдфебель ваш, Сарданал, / Послав на каторгу святого, / А до побитого старого
238B 0005 Щоб наше слово не вмирало; / І виблагав. Господь послав / Тебе нам, кроткого
пророка

ПОСЛАЛА 3

173A 0153 Та до сина лист писала, / У військо послала – / Полегшало. Минає рік,
234A 0362 І в кімнаті Катерина / Одпочить послала. / -----
120B 0002 Ой я свого чоловіка / В дорогу послала, / А од шинку та до шинку

ПОСЛАЛИ 2

180A 0433 З заступами на лінію, / А мене послали / На столицю з козаками
156B 0048 Закували у кайдани, / В Сосницю послали. / А з Сосниці в Ярополче

ПОСЛАНЕЦЬ 1

061A 1831 Галайда питає. / «Я посланець пана Гонти. / Нехай погуляє,

ПОСЛАНІЄ 1

185B 0002 Хіба самому написать / Таки посланіє до себе / Та все дочиста розказать,

ПОСЛАТЬ 1

057B 0099 До дівчини за рушниками) / Послать і втретє міркував. / Та з чумаками та з волами

ПОСЛЕДНИЙ 1

299B 0019 Ненагодованих і голих / Женуть (последний долг отдать), / Женуть до матері
байстрят

ПОСЛУЖИ 2

207A 0312 Сило молодая! / Послужи, моя ти зброе, / Молодїй ще силі,
207A 0314 Молодїй ще силі, / Послужи йому так ширю, / Як мені служила!»

ПОСЛУХА 3

045A 0051 Вітер розвіває; / То приляже та послуха, / Як кобзар співає,
045A 0054 Як серце сміється, сліпі очі плачуть... / Послуха, повіє... / Старий заховавсь
061A 0963 ----- / А що нам ваша старшина? Почує, так послуха, коли / має чим слухати, та й
годі. У нас один старший – батько

ПОСЛУХАВ 2

060A 0029 Не вернеться знову». / Полетів би, послухав би, / Заплакав би з ними.
232B 0009 З нас будуть люде,— ти сказала. / А я й послухав, і учивсь, / І вивчився. А ти
збрехала.

ПОСЛУХАЄ 3

- 027A 0023 Встає працювати, / Опиниться, послухає, / Мов батько та мати
 027A 0037 Сохнуть дрібні сльози. / Послухає, усміхнеться, / Підє темним гаєм...
 045A 0066 Де воно ночує, як воно встає; / Послухає моря, що воно говорить, / Спита чорну гору:
 «Чого ти німа?»

ПОСЛУХАЄМО 1

- 061A 0927 А мудро співає! Коли не послухаєш, усе іншу. / Підкрадьмось, братці, та послухаємо,
 а тим часом / задзвонять.

ПОСЛУХАЄШ 2

- 061A 0926 ----- / А мудро співає! Коли не послухаєш, усе іншу. / Підкрадьмось, братці, та
 послухаємо, а тим часом
 207A 0135 Іди ж, доню..... А ти, сину, / Послухаєш вісти. / Сідай лишень. Як убили

ПОСЛУХАЙ 2

- 030A 0198 Не слухала моїх річей, / То її послухай. / Іди, доню, найди її,
 057B 0287 Й на тім світі. / Ось послухай, / Доводить до чого

ПОСЛУХАЛА 1

- 218B 0529 До брами підкралась, / Послухала, усміхнулась / І щось прошептала,

ПОСЛУХАТЬ 1

- 061A 0342 Хочеться дивитись, як сонечко сяє, / Хочеться послухать, як море заграє, / Як
 пташка щебече, байрак гомонить,

ПОСЛУХАЮ 2

- 052A 0097 Я ще раз побачу, / Нехай ще раз послухаю, / Як те море грає,
 061A 0123 Щось страшно співають. / Послухаю, пожурюся, / У старих питаю:

ПОСЛУХАЮТЬ 1

- 047A 0060 Співа соловейко; / Послухають, розійдуться, / Обое раденькі...

ПОСМІШИЩЕ 1

- 199A 0152 Прокиньтесь, чехи, будьте люди, / А не посмішище ченцям! / Розбойники, кати в
 тіарах

ПОСМІШИЩЕМ 1

- 161B 0164 І вона загине, / І сам сивим посмішищем / Будеш в своїй хаті,

ПОСМІЯТЬСЯ 2

- 258A 0033 «Я його подужав». / І всі злії посміяться, / Як упаду в руки,
 161B 0099 Дурна ти, Насте, як я бачу, / І посміяться не даси... / Хіба не бачиш, я жартую.

ПОСНЕМО 2

- 061A 0971 Брехня! Співай, старче божий, яку знаєш, а то й / дзвона не діждемо – поснемо. / -----
 -
 061A 0972 ----- / Справді поснемо; співай яку-небудь. / -----

ПОСНІДАЄМ 1

- 221A 0419 Є хліба в торбині, / То поснідаєм в пригоді, / Поки сонце встане...–

ПОСНУЛИ 3

- 274A 0113 Цигане мовчки дивувались, / Поки поснули, де хто впав. / Вона ж не спала, не
 журилась,
 274A 0333 Чи твої цигане / Всі поснули? / -----

274A 0334 ----- / Всі послули. / -----

ПОСПІША 2

199A 0236 Так аж кишить! Все на охоту, / Мов гад у ірій, поспіша! / О чеху! Де твоя душа??

234A 0479 Ідучи, співає, / Не поспіша до господи – / Воли попасає.

ПОСПІШАЄ 1

234A 0338 А наймичка шкандибає, / Поспішає в Київ. / Прийшла в Київ – не спочила,

ПОСПІШАЙ 1

010A 0173 Швидче, коню, швидче, коню, / Поспішай додому!» / Утомився вороненький,

ПОСПІШАЛА 1

030A 0471 Раненько вставала, / Поспішала в Московщину; / Аж гульк – зима впала.

ПОСПІШАЛИ 2

180A 0493 Уже вбогі ворушились, / На труд поспішали, / І москалі на розпуттях

180A 0496 Уже моштрувались. / Покрай улиць поспішали / Заспані дівчата,

ПОСПІШАЮТЬ 1

221A 0308 Чого вони з тим поганим / Льохом поспішають. / Трошки, трошки б підждали,

ПОСТАВ 2

016A 0032 Червоною калиною / Постава на могилі. / Буде легше в чужім полі

274B 0008 А чистих серцем? Коло їх / Постава ти ангели свої, / Щоб чистоту їх соблюди.

ПОСТАВАЛИ 2

024A 0078 Прокинулись ляшки-панки / Та не поставали. / Встало сонце – ляшки-панки

180A 0340 Під самую пику. / І всі уряд поставали, / Ніби без'язики –

ПОСТАВЕЦЬ 2

061A 0490 Ревуть, мов скажені, / Ревуть ляхи, а поставець / По столу гуляє.

061A 1730 Ще раз погуляєм». / І поставець одним духом / Залізник черкає.

ПОСТАВИ 1

275B 0008 А чистих серцем? Коло їх / Постави ангели свої / І чистоту їх соблюди.

ПОСТАВИВ 6

180A 0443 Благородними костюми; / Поставив столицю / На їх трупах катованих!

270A 0079 Королевий Цвіте, / Нащо мене Бог поставив / Цвітом на сім світі?

057B 0341 І над шляхом в полі / Височенний хрест поставив... / Зо всього роздолля

103B 0017 Якби хто інший на тій ниві / Сильце поставив, а то зирк! / Таки голісінький мужик

103B 0019 Таки голісінький мужик / Поставив любо. Та й пішов / В копиці спать собі, а рано,

114B 0038 А Бог людям на науку / Поставив їх в полі / На могилі тополями.

ПОСТАВИЛА 1

122B 0015 Тую копійчину... / Та пречистій поставила / Свічку за сина.

ПОСТАВИЛИ 10

061A 1716 Столи вздовж базару / Поставили, несуть страву, / Де що запопали,

192A 0070 ----- / Поставили громадою / Хрест над сиротою

221A 0100 В Батурині хата! / І в тій хаті поставили / Царя ночувати,

221A 0448 Та трохи спочили. / Поставили караули. / Ісправник аж просить,

016B 0442 Оце її свята могила... / Ще не поставили хреста». / -----

033B 0036 Церкву будувати. / У наметі поставили / Образ пресвятої

033B 0097 Образ пресвятої. / Поставили в Іржавиці / В мурованім храмі.

- 057В 0393 Чималу капицю / Поставили громадою, / А його криницю
 209В 0118 На пожарищі хрест з Данилом / Поставили, та помолились, / Заплакали... Та й
 потягли,
 218В 0033 Спасибі сиротам багатим, / Що хрест поставили. А я... / Така доля моя!

ПОСТАВИТЬ 1

- 006В 0346 За решоткою задавить, / Хреста ніхто не поставить. / І не пом'яне.

ПОСТАВЛЮ 3

- 237В 0023 Я на сторожі коло їх / Поставлю слово. І пониче, / Неначе стоптана трава,
 290В 0001 ----- / Поставлю хату і кімнату, / Садок-райочок насажу.
 308В 0065 В гаю – предвічному гаю, / Поставлю хаточку, садочок / Кругом хатини насажу,

ПОСТАВЦЕМ 2

- 055А 0024 Журба в шинку мед-горілку / Поставцем кружала. / Було колись добре жити
 061А 0990 Горілку, мед не чаркою– / Поставцем черкас, / А ворога, заплющившись,

ПОСТАНОВИТИ 1

- 161В 0406 Єсть у його, а нікому / Хрест постановити. / Умер сотник, і покої

ПО-СТАРОМУ 1

- 092В 0033 Погуляти просто, / По-давньому, по-старому, / Од світу до світу?

ПОСТЕЛІ 1

- 061А 2409 Сука мати не придбала / Нової постелі. / Без васильків і без рути

ПОСТЕЛЮ 1

- 046В 0100 І я кровавими сльозами / Не раз постелю омочу. / -----

ПОСТЕРНАК 3

- 061А 1874 ----- / «На городі постернак, постернак; / Чи я ж тобі не козак, не козак?
 061А 1874 ----- / «На городі постернак, постернак; / Чи я ж тобі не козак, не козак?
 207А 0115 «Чи так, чи не так, / Уродив постернак, / А петрушку

ПОСТИНАЛИ 1

- 076В 0216 ----- / Бодай кати їх постинали, / Отих царів, катів людських.

ПОСТИНАТЬ 1

- 249В 0028 – Так що ж,– промовив Ірод п'яний,– / По всьому царству постинають / Малих дітей; а
 то, погані,

ПОСТІЛЬ 2

- 175В 0112 Аж до півночі. Придане / Постіль пішли слати / У комору, а молода
 278В 0038 Мое ти ладо принеси, / Щоб я постіль весела слала, / У море сліз не посилала,

ПОСТОЇ 1

- 083В 0006 Та верховодили в селі, / Як ті гусари на постої. / Ще за гетьманщини святої,

ПОСТОЛАМИ 1

- 061А 1872 Сліпий по базару / Оддирає постоломи, / Додає словами:

ПОСТОЛАХ 2

- 061А 0077 Веде перед нами / У постолах. Дурень! дурень! / Били, а не вчили.
 061А 1610 Хлопець у свитині / Полатаній, у постолах; / На плечах торбина,

ПОСТОЛИ 4

- 173A 0222 Дітям каші наварила, / Поморщила постоли, / Полетіли москалі.
 250B 0470 А їй немудрую хустину, / Собі ж несе на постоли / Ременю доброго. Спочинув
 250B 0488 Сорочечки. А потім в хаті / Поморщив добре постоли / Собі в дорогу. Та й знялись
 292B 0080 Дере порфіру на онучі / І ніби морщить постоли, / Плете волокни, озуває,

ПОСТОЮ 2

- 061A 2327 Подою, / З паробками постою, / Постою.
 061A 2328 З паробками постою, / Постою. / -----

ПОСТОЯЛА 1

- 274A 0059 О поли бились в ковтунах. / Постояла, а потім сіла / Коло огню, і руки гріла

ПОСТРИБАЛА 1

- 095B 0313 Неначе крилами, руками / І пострибала через двір / У поле, виючи мов звір.

ПОСТРИВАЙ 7

- 030A 0605 Нібито й не бачить. / «Постривай же, мій голубе! / Дивись – я не плачу.
 061A 0329 Піди до льоху, до корови, / Та швидче, хаме!.. Постривай! / Упоравшись, біжи в
 Вільшану:
 061A 0443 Старий паскуда!» / «Постривай! / Стривайте, зараз!»
 061A 1786 «Ану ти, Максиме!» / «Постривай лиш!» / «Отак чини, як я чиню:
 123A 0067 З хлопцями гуляєш... / Постривай же, ось я тобі!.. / Мене зневажаш?
 057B 0269 Моя ти дитино! / Я вбив його! Постривай лиш, / Трохи одпочину.
 104B 0020 У Бога не просить. / Постривай лиш: може, брате, / На чужому полі

ПОСТРИВАЙТЕ 8

- 047A 0019 В степу погибати? / Постривайте – все розкажу. / Слухайте ж, дівчата!
 061A 0211 На широкім світі». / «Постривайте... світ – не хата, / А ви малі діти,
 061A 0550 «Ось ми порятуєм». / «Постривайте, я щось скажу». / «Почуєм, почуєм,
 061A 1966 Стійте!.. пропадаю! / Постривайте, не вбивайте: / Там моя Оксана.
 114A 0075 Та ба, вже не грати... / Постривайте, мої любі, / Трошки одпочину.
 114A 0081 Ударив по рваних. / «Що б вам заграць? Постривайте... / Черницю Мар'яну
 123A 0037 Отака-то мати!.. / Постривайте, що ще буде! / Годували люде
 199A 0371 Те Деум співають. / Все зробили... Постривайте! / Он над головою

ПОСТРИГ 1

- 283B 0016 ----- / Ти постриг нас у черниці, / А ми собі молодіці...

ПОСТРИГЛАСЬ 1

- 016B 0413 У Києві пресвятому / В черниці постриглась. / -----

ПОСТРИГШИ 1

- 218B 0435 Минає тиждень. П'яний кесар, / Постригши сам себе в Зевеса, / Завдав Зевесу юбілей.

ПОСТРИЖЕМОСЯ 1

- 076B 0228 Тобі к великодню куплю. / Пострижемося ж у лакеї / Та ревносно в новій лівреї

ПОСУМУЄ 2

- 045A 0019 Що він сиротина, / Пожуриться, посумує, / Сидячи під тином.
 061A 1501 Куди гне недоля. / Посумує, пожуриться. / Забуде... і може...

ПОСУМУЄМ 2

- 061A 0596 Та поворкуєм, / Та посумуєм; / Бо я далеко
 180A 0087 Рясною росою. / Порадимось, посумуєм, / Поки сонце встане;

ПОСУМУЮ 1

016A 0041 Не топтали люде. / Я ввечері посумую, / А вранці поплачу,

ПОСУНУЛИ 1

191B 0002 Готово! Парус розпустили, / Посунули по синій хвилі / Помеж кугою в С[ир-] Д[ар'ю]

ПОСХИЛЯЛИСЬ 1

189B 0033 Мов у раю, мої старі. / Хрести дубові посхилялись, / Слова дощем позамивались...

ПОСХОДИЛА 1

151B 0017 Доленьку шукати.– / Посходила тая рута, / В гаї зеленіє,

ПОСХОДИЛИСЬ 1

050B 0109 Що з ними зрівнялись! / Посходились жалкувати, / Жалю завдавати.

ПОТАЙНИКИ 1

061A 1958 Давайте гармати; / В потайники пустить огонь! / Думають, жартую!»

ПОТАНЦЮВАВ 1

038B 0053 Аж до Межигорського Спаса / Потанцював сивий. / А за ним і товариство

ПОТАНЦЮВАТИ 2

244B 0008 Ой маю, маю і ноженята, / Та ні з ким, матінко, потанцювати, / Та ні з ким,
серденько, потанцювати!

244B 0009 Та ні з ким, матінко, потанцювати, / Та ні з ким, серденько, потанцювати! / -----

ПОТАНЦЮЄМ 2

061A 1954 І видко, і гладко. / Потанцюєм. Грай, кобзарю!» / «Не хочу гуляти!

114A 0060 Всього дамо... Одпочинеш, / А ми потанцюєм... / Заграй же нам яку-небудь».

ПОТАНЦЮЄШ 1

161B 0102 Піди лиш скрипку принеси / Та з лиха гарно потанцюєш, / А я заграю...

ПОТАНЦЮЙ 1

061A 1868 А Залізник бере кобзу: / «Потанцюй, кобзарю, / Я заграю».

ПОТАНЦЮЮ 1

145B 0013 Нехай люде не здивують, / Як я, мамо, потанцюю. / Доленько моя!

ПОТЕКЛА 5

150A 0029 Зареготався дід наш дужий, / Аж піна з уса потекла. / «Чи спиш, чи чуєш, брате
Луже?

154A 0029 Зареготався дід наш дужий, / Аж піна з уса потекла. / «Чи спиш, чи чуєш, брате
Луже,

187B 0035 І тих, що до хреста держали. / А потім ніж – і потекла / Свиняча кров, як та смола,

218B 0441 У Колізей. Мов у різниці, / Кров потекла. Ликую Рим! / І гладіатор і патрицій –

242B 0005 Своїм невольникам кайдани. / Аж гульк!.. Ізнову потекла / Мужницька кров! Кати
вінчані,

ПОТЕКЛИ 1

199A 0054 Навіки і віки! / І потекли в одно море / Слав'янській ріки!

ПОТЕКЛО 1

218B 0177 Із уст апостола святого / Драгим єлеєм потекло. / І стихла оргія. А жриця

ПОТЕЧЕ 2

- 061A 1298 По всій Україні сю ніч зареве; / Потече багато, багато-багато / Шляхетської крові.
Козак оживе;
250A 0069 І Дніпро, і гори! / І потече сторіками / Кров у синє море

ПОТЕЧУТЬ 3

- 046B 0098 І спинять ніч. Часи літами, / Віками глухо потечуть. / І я кровавими сльозами
068B 0030 Іноді нагріє. / І потечуть з очей старих / Сльози молодії,
239B 0035 Зцілющою водою вмита, / Прокинеться; і потечуть / Веселі ріки, а озера

ПОТИ 1

- 250B 0329 Возобновлять мужі есеї. / І каже, поти не умру, / Поки Месію не узрю! –

ПОТІК 1

- 289B 0003 Вина й не бачили. Єлей / Потік у черево чернече! / А ви, святіє предотечі,

ПОТІМ 47

- 045A 0032 Про тополю, лиху долю, / А потім – У гаю; / На базарі – про Лазаря,
061A 0009 І зорі червоні, як перше плили, / Попливуть і потім, і ти, білолиций, / По синьому
небу вийдеш погулять,
061A 0303 У шляхти думав одібрати, / А потім!.. Польща запалала, / Панки сказилися..
Кричать:
061A 1208 Чи знає Ярема? Чи знає, чи чує? / Побачимо потім, а тепер не ту, / Не ту заспіваю,
іншої заграю;
061A 1212 Недолю співаю козацького краю: / Слухайте ж, щоб дітям потім розказати, / Щоб і
діти знали, внукам розказали,
113A 0019 Як холодні хвилі, / Потім собі подивляться, / Як сирота плаче,
113A 0021 Як сирота плаче, / Потім спитай, де сирота, – / Не чув і не бачив.
114A 0202 Думала – жартує, / Потім бачить, що не жартує. / Та й каже: «Мар'яно!
114A 0255 Сама собі розмовляла, / А потім сказала: / «Я ще, мамо не виросла,
180A 0353 Та о муштрах ще новіших!.. / А потім цариця / Сіла мовчки на дзиглику.
234A 0062 Ще змалечку удвох ягнята пасли. / А потім побралися, / Худоби діждалися,
246A 0140 Щоб братню кров пролити, просять / І потім в дар тобі приносять / З пожеги
вкрадений покров!!
274A 0029 Звичайне, вольниє, співали. / Ішли, ішли, а потім стали. / Шатро край шляху
розп'яли,
274A 0059 О поли бились в ковтунах. / Постояла, а потім сіла / Коло огню, і руки гріла
274A 0285 Та мовчи вже, бо забуду. / Потім не згадаю. / Дітей, бачся, годувала
274A 0419 По селах ходила. / Потім разом схаменулась, / Стала їсти й пити,
274A 0427 То воно й минулось. / Потім її стала вчити / І лікувати,
006B 0014 Повіруєм ще трохи в волю, / А потім жити почнемо / Меж людьми, як люде.
016B 0158 Не вміють княгині. / А потім оха: – Забуває / Мене мій Поль або Філат! –
016B 0364 Не чуть нічого. Час минає. / А потім крик, а потім гвалт, / І плач почули із палат –
016B 0364 Не чуть нічого. Час минає. / А потім крик, а потім гвалт, / І плач почули із палат –
016B 0366 І плач почули із палат – / Почули сови. Потім знову / Не чуть нічого. І в той час
029B 0161 Ходив довгенько коло хати, / А потім Богу помоливсь, / Пішов у хату ночувати.
038B 0111 Ходив по келії. Ходив, / А потім сів і зажурився: / – Для чого я на світ родився,
050B 0139 Максим подумав, пожурився; / А потім Богу помолився, / Промовив двічі: – Боже!
Боже! –
050B 0182 По улицах – украла щось... / Потім утопилась. / Та все то те, – знаєш, люде
057B 0307 Псалтир прочитає, / Потім собі тихесенько, / Тихо заспіває
057B 0310 Со святими; та й заплаче. / А потім пом'яне / О здоровій тещу з сином
076B 0091 То цар убив його, та й годі. / А потім цар перед народом / Заплакав трохи, одурив
094B 0006 Нього. І не пізнала б. / А може б, потім нагадала, / Сказавши: снілося дурній.
095B 0071 І посила за молодим. / А потім діточок вітає / І жінку, крالیю молодую,
095B 0188 Прошептала, задумалась, / Потім заспівала: / «Хата на помості,

- 133В 0008 І питать тебе про тебе, / Щоб потім сміятись, / Щоб з тебе сміятись,
 187В 0032 Гарненько з лиха б напились, / А потім з жалю заридали / Та батька, матір прокляли
 187В 0035 І тих, що до хреста держали. / А потім ніж – і потекла / Свиняча кров, як та смола,
 187В 0038 З печінок ваших поросячих. / А потім... / -----
 189В 0054 Та ніби коси розплітає. / А потім знов кудись пішла, / Ніхто не знає, де поділась,
 198В 0030 Що на огні ляхи спекли. / А потім би з гори зійшли; / Понад Дніпром у темнім гаї
 200В 0074 Причепурила, одягла, / А потім в школу оддала. / І любо їй. Нехай радіє.
 200В 0193 Аж тиждень так собі нудила, / А потім трути розвела / І генерала напоїла
 209В 0041 Ти ж людям розкажеш, як виростеш, сину. / Слухай же, дитино.– А потім ягнята /
 Приснились у житі, лановий біжить,
 250В 0182 До Йосипа свого старого, / А потім гостя молодого / Просила, ніби повела
 250В 0487 На річці прала ті малі / Сорочечки. А потім в хаті / Поморщив добре постолои
 250В 0728 Катам на муку не дались, / Сховались, потім розійшлись, / І ти їх мусила збирати...
 266В 0008 І множила ваш род проклятий? / А потім з вас, щенят зубатих, / Зробились
 львичища! Людей!
 307В 0012 Чи то жерця: «Во Іудеї / Бисть цар Саул». Потім хор / Ревнув з Бортнянського : «О
 скорбь,
 308В 0047 Та на горище б однесли / Мишам на снідання. А потім / Співали б прозу, та по нотах,

ПОТІХИ 2

- 139В 0004 Мірошника полюбила / Для потіхи. / Мельник меле, шеретує,
 139В 0007 Обернеться, поцілує / Для потіхи. / -----

ПОТІЮТЬ 1

- 180А 0333 Пикаті, пузаті!.. / Аж потіють, та товпляться, / Щоб то ближче стати

ПОТОМ 3

- 234А 0152 Другий свічку, сердешний, / Потом заробляє / Та, ридаючи, становить
 246А 0023 І хліб насущний замість / Кривавим потом і сльозами. / Кати згнушаються над
 нами,
 218В 0236 В шинку з старцями п'яна спить. / От-от прокинеться... І потом, / І кров'ю вашою,
 деспоти,

ПОТОМЛЕНИЙ 1

- 250А 0003 День божий минає, / І знову люд потомлений, / І все спочиває.

ПОТОМОК 1

- 091В 0013 Оце ледащо. Щирий пан, / Потомок гетьмана дурного, / І презавзятий патріот;

ПОТОНУЛА 1

- 258А 0185 То душа б живая / Во тьмі ада потонула, / Проклялась на світі.

ПОТОНУТИ 1

- 199А 0058 Чеху-слав'янине! / Що не дав ти потонути / В німецькій пучині

ПОТОП 1

- 221А 0400 Так от же що: / Ото потоп буде. / Пани тудя повилазять

ПОТОПАВ 1

- 010А 0008 Неначе човен в синім морі / То виринав, то потопав. / Ще треті півні не співали,

ПОТОПАЄ 2

- 207А 0493 Пропадали. / Один потопав, / Другий виринає,
 207А 0498 «Нехай вам, панове-товариство, Бог допомагає». / І в синій хвилі потопав, / Пропадає.

ПОТОПАЛИ 1

207A 0491 На морі синьому / За островом Тендером потопали, / Пропадали.

ПОТОПИЛА 1

221A 0081 І малого, і старого / В Сейму потопила. / Я меж трупами валялась

ПОТОПИЛИ 2

199A 0154 Розбойники, кати в тіарах / Все потопили, все взяли, / Мов у Московії татаре,
258A 0162 Закували... Добро твоє / Кров'ю потопили, / Зарізали прохожого,

ПОТОПИТИ 1

274A 0169 Та нема де діти: / Чи то потопити? / Чи то подушити?

ПОТОПИТЬ 1

250B 0100 Що серце без огню розтопить / І без води прорве, потопить / Святії думоньки твої?

ПОТОПТАВ 1

288B 0005 ----- / Потоптав веселі квіти, / Побив... Поморозив...

ПОТОПТАТИ 1

125B 0047 З Левченком укупі, / Потоптати жидівського / Й шляхетського трупу.

ПОТОЦЬКИМ 1

221A 0182 Та три злота з Радзивілом / Та Потоцьким пропила. / -----

ПОТОЧЕНЕ 1

029B 0173 Хоча серце замучене, / Поточене горем, / Принести і положити

ПОТРАЧУ 1

104B 0034 Для себе, братики, спишу, / Ще раз те оливо потрачу. / А може, дасть Бог, і заплачу,

ПОТРЕБЛЮ 1

268B 0015 Гріховную твою утробу / І рек во гніві: – Потреблю / Твою красу, твою оздобу,

ПОТРОХУ 5

266A 0059 І я прозрівати / Став потроху... Доглядаюсь – / Бодай не казати,
042B 0008 Якби кайдани перегризти, / То гриз потроху б. Так не ті, / Не ті їх ковалі кували,
180B 0035 Літа минають. / Потроху діти виростають, / І вирости, і розійшлись
266B 0034 Минуть, / Уже потроху і минають / Дні беззаконія і зла.
304B 0022 Смердячий гній – і все те, все / Потроху вітер рознесе, / А [ми] помолимося Богу

ПОТРУДИСЯ 1

057B 0374 Чи глибока.– Власовичу,– / Кажу,– потрудися / Води достать, я не вмію.–

ПОТРУЇЛИСЬ 1

114B 0035 Плакати над Іваном, / Поки самі потруїлись / Тим зіллям поганим.

ПОТРУСИЛИ 1

061A 1661 У ляхів кишені / Потрусили, та й потягли / Карати мерзенних

ПОТУГУ 1

061A 1890 Вип'ю чарку, вип'ю другу, / Вип'ю третю на потугу, / П'яту, шосту, та й кінець.

ПОТУЖИТИ 1

030A 0048 За милого, як співати, / Любо й потужити. / Обіцявся чорнобривий,

ПОТУРАЄ 1

016B 0362 А Бог хоч бачить, та мовчить, / Гріхам великим потурає. / Не чуть нічого. Час минає.

ПОТУРАЙ 4

045A 0089 А щоб тебе не цурались, / Потурай їм, брате! / Скачи, враже, як пан каже:
052A 0063 Кругом чужі люде... / «Не потурай», – може, скажеш, / Та що з того буде?
198A 0015 Мов легше неначе; / Не потурай: легше плакати, / Як ніхто не бачить.
038B 0101 Читай, читай та слухай дзвона, / А серцеві не потурай, / Воно тебе в Сибір водило,

ПОТЯ 1

076B 0207 Убив старого Рогволода, / Потя народ, княжну поя, / Отиде в волості своя,

ПОТЯГ 3

061A 0438 Де ж Ярема? Взявши торбу, / Потяг у Вільшану. / -----
207A 0123 І кімнату, / Та й потяг у байрак». / -----
074B 0008 І вкрав ту сокиру. / Та й потяг по дрова / В зелену діброву,

ПОТЯГЛИ 5

061A 1661 У ляхів кишені / Потрусили, та й потягли / Карати мерзенних
150A 0139 Люльки з пожару закурили, / На байдаки – та й потягли, / Рвучи червоні гори-хвилі.
156B 0055 Сонце із-за хмари, / Потягли в свої улуси / З турками татаре.
209B 0119 Поставили, та помолились, / Заплакали... Та й потягли, / На коней сівши, до обозу,
218B 0280 І милувать. Сердешні люде, / Неначе в ірій, потягли / У Рим на прощу. Приплила

ПОУЧАЄ 1

121B 0016 А святе письмо читає, / Людей поучає, / Щоб брат брата не різали

ПОХВАЛА 2

218B 0432 Хвала вам, лицарі святіє! / Вовіки-віки похвала! / -----
250B 0738 В їх душі вбогіі! Хвала! / І похвала тобі, Маріє! / Мужі воспрянули святіє.

ПОХВАЛИ 1

185B 0015 Неначе й не було мене. / Не похвали собі, громадо! / Без неї, може, обійдусь,

ПОХВАЛИСЬ 1

191B 0008 Ти розважав-таки два літа. / Спасибі, друже; похвались, / Що люде і тебе знайшли

ПОХВАЛИТИСЬ 1

209B 0003 Своє стародавнє, шукаю, шукаю, / Щоб чим похвалитись, що й я таки жив, / Що й я
таки Бога колись-то хвалив!

ПОХИЛЕНИМ 1

029B 0022 Козацька церква невеличка / Стоїть з похиленням хрестом. / Давно стоїть, виглядає

ПОХИЛЕННУМУ 1

221A 0003 Через Суботове і сіли / На похиленному хресті / На старій церкві. «Бог простить:

ПОХИЛИВСЯ 6

061A 2518 Один тільки мій Ярема / На кий похилився, / Стояв довго. «Спочинь, батьку,
207A 0285 Як той явор над водою, / Степан похилився, / Щирі сльози козацькії
207A 0411 Старий батько коло неї, / Як дуб, похилився. / -----
088B 0033 Що він утомився, / На тин похилився, / Люде кажуть і говорять:
270B 0004 А я глянув, подивився – / Та аж похилився... / Кому воно пиво носить?
284B 0007 Яворові корінь мис. / Стоїть старий, похилився, / Мов козак той зажурився.

ПОХИЛИВСЬ 4

- 061A 0332 Їмості треба. Не барись». / Пішов Ярема, похилився. / -----
 006B 0064 Та й замовк, зажуривсь / І на спис похилився. / Став на самій могилі,
 006B 0115 Де ти купалася колись. / І гай сумує, похилився. / У гаї пташка не співає –
 207B 0061 Як править миром! Бо дивись, / Он гай зелений похилився, / А он з-за гаю виглядає

ПОХИЛИВШИСЬ 4

- 061A 0649 Та й заплакав сіромаха, / На кий похилившись, / Плаче собі тихесенько...
 061A 2430 ----- / Пішов Гонта, похилившись; / Іде, спотикнеться,
 180A 0502 На хліб заробляти. / А я стою, похилившись, / Думаю, гадаю,
 088B 0007 Ідуть меж люди! . . . . . / Похилившись, / Не те щоб дуже зажурившись,

ПОХИЛИЙ 1

- 006B 0044 Із могили козак / Встає сивий, похилий. / Встає сам уночі,

ПОХИЛИЛАСЯ 1

- 199A 0197 Луна в конграві оддалась – / І похилилась тіара! / -----

ПОХИЛИЛАСЬ 8

- 207A 0350 Мов тая ялина / При долині, похилилась... / Мовчала Ярина.
 234A 0004 У тумані, на могилі, / Як тополя, похилилась / Молодиця молодая.
 006B 0119 В яру криниця завалилась, / Верба усохла, похилилась, / І стежечка, де ти ходила,
 006B 0288 Тільки пустка на край села / Набік похилилась. / Коло пустки на милиці
 016B 0012 А над самою водою / Верба похилилась; / Аж по воді розіслала
 144B 0010 Навгороді коло броду / Верба похилилась. / Зажурилась чорнобрива,
 200B 0059 Як там на хуторі колись / Жили, жили». – Та й похилилась. / Очей не зводячи,
 дивилась
 250B 0070 З старим Іосифом? О доле! – / І похилилась, мов тополя / Од вітру хилиться в яру.

ПОХИЛИЛИСЯ 1

- 303B 0005 – Якби то,– думаю,– якби / Не похилилися раби... / То не стояло б над Невою

ПОХИЛИЛИСЬ 4

- 052A 0020 Верніться! Дивіться – / Жита похилились, / Де паслися ваші коні,
 061A 0206 Сумно, сумно, як сироти, / Мовчки похилились. / «Благослови, – кажуть, – батьку,
 180A 0103 Верби зеленіють. / Сади рясні похилились, / Тополі по волі
 196A 0009 Великеє слово? / Всі оглухли – похилились / В кайданах... байдуже...

ПОХИЛИТЬСЯ 1

- 061A 1499 Гне тополю в полі – / І дівчина похилиться, / Куди гне недоля.

ПОХИЛИ 1

- 029B 0109 Батька Богдана могила мріє, / Київським шляхом верби похилі / Трибратні давні
 могили вкрили.

ПОХИЛЮСЯ 1

- 284B 0013 ----- / Явор каже: – Похилюся / Та в Дніпріві скупаюся.–

ПОХИТНУЛАСЬ 1

- 272A 0040 Мов пліточка. А лозина / Тихо похитнулась. / Вийшла мати погуляти,

ПОХМАРІЛО 1

- 029B 0076 Гетьманщина!...» І думнеє / Чоло похмаріло... / Мабуть, щось тяжке, тяжкеє

ПОХМЕЛИВСЬ 1

247В 0007 Розумний батьку!.. і в смердячій / Жидівській хаті б похмеливсь / Або б в калюжі утопивсь,

ПОХМІЛЛЯ 3

180А 0543 Та одутий, аж посинів, / Похмілля прокляте / Його мучило. Як крикне
218В 0238 І кров'ю вашою, деспоти, / Похмілля справить. / Скрізь шукала
234В 0008 Чи з ким іншим мизкаєшся / З нудьги та з похмілля. / Горниш лишень ти до мене,

ПОХОВАВ 1

180А 0251 Кому ти їх, друже, кому передав? / Чи, може, навіки в серці поховав? / О, не ховай, брате! Розсип їх, розкидай!

ПОХОВАЄ 5

061А 2360 Щоб ніхто не бачив, / Де він синів поховає / І як Гонта плаче.
061А 2394 Й я за неї гину. / А хто мене поховає? / На чужому полі
061А 2427 І мене вб'ють... коли б швидче! / Та хто поховає? / Гайдамаки!.. Піду ще раз,
234А 0072 За дитину стане? / Хто заплаче, поховає? / Хто душу спом'яне?
234А 0107 ----- / «А хто нас, Насте, поховає, / Як помремо?»

ПОХОВАЄШ 1

016В 0393 До самої домовини, / Сама й поховаєш. / -----

ПОХОВАЙТЕ 2

268А 0001 ----- / Як умру, то поховайте / Мене на могилі
268А 0017 Я не знаю Бога. / Поховайте та вставайте, / Кайдани порвіте

ПОХОВАЛА 2

221А 0251 Думала, з Богданом / От-от уже поховала. / Ні, встали, погані,
234А 0041 Як удова в Дунаєві / Синів поховала: / -----

ПОХОВАЛИ 22

010А 0208 Задзвонили дзвони. / Поховали громадою / Як слід, по закону.
061А 1582 А титаря на цвинтарі / Вчора поховали». / Не дослухав...«Неси, коню!»
061А 2283 А школярів у криниці / Живих поховали. / До самої ночі ляхів мордували;
061А 2402 Чом мене не вбила? / Нехай вони б поховали, / А то я ховаю».
061А 2513 Залізную силу / Поховали; насипали / Високу могилу;
061А 2549 Ревуть-завивають: / «Поховали дітей наших, / І нас розривають».
192А 0068 Хоч село побачить. / Не доблагав... Поховали, / Ніхто й не заплаче!
221А 0113 А назавтра, як цар вийшов, / Мене поховали / Та бабуся, що осталась
221А 0157 Й мати вмерла, в одній ямі / Обох поховали! / От за що, мої сестриці,
234А 0251 І сліз чимало принесло. / Бабусю Настю поховали / І ледве-ледве одволали
050В 0286 Громадою при долині / Його поховали / І долину і криницю
057В 0143 Вмер батько і мати, / Чужі люде поховали... / А я, мов проклятий
057В 0303 Та у холодочку / Катерину поховали, / Отож у садочку
057В 0391 Максима з криниці / Та у балці й поховали. / Чималу каплицю
095В 0324 Два трупи на полі найшли / І на могилі поховали. / -----
104В 0160 І служить покинув. / Уже матір поховали / Громадою люде,
114В 0029 Йвана отруїли / Й поховали коло гаю / В полі на могилі.
129В 0064 Катерину чорнобриву / В полі поховали, / А славнії запорожці
153В 0090 Бо найшли її в Закреті, / Там і поховали. / А графиня без дитини,
161В 0400 Добрі люди, а самого / Гарно поховали / У леваді. І хрестика
198В 0025 Коли-то їх понасипали? / Кого там люде поховали? / І вдвох тихенько заспівать
250В 0717 У Назарет отой пішла! / Вдову давно вже поховали / В чужій позиченій труні

ПОХОВАЛИСЬ 2

- 061A 2286 Душі не осталося. А Гонта кричить: / «Де ви, людодіди? Де ви поховались? / З'їли моїх діток – тяжко мені жить!
061A 2290 Сини мої любі, мої чорноброві! / Де ви поховались? Крові мені, крові! / Шляхетської крові, бо хочеться п'ять,

ПОХОВАНИХ 1

- 006B 0243 Не жаль було давно одбутих, / Давно похованих, забутих, / Моїх кровавих тяжких сльоз.

ПОХОВАТИ 5

- 061A 2352 Гонта, горем битий, / Несе дітей поховати, / Землею накрити,
195A 0008 Боюся ще, мій голубе, / Серце поховати. / Може, вернеться надія
221A 0121 Бо нікому в Батурині / Було поховати. / Уже й хату розкидали
221A 0345 Поки сліпі люде, / Треба його поховати, / А то лихо буде!
147B 0039 Ніхто не вийшов вранці з хати, / Щоб їх, сердешних, поховати, / Під хатами і погнили.

ПОХОВАТЬ 3

- 061A 2249 Ми...» – та й замовчали. / «Поховать хіба?» / «Не треба!
029B 0135 Серце веселити... / І поховать побитеє / Гріхами людськими
287B 0020 Поможє й лихо донести / І поховать лихе дебеле / В хатині тихій і веселій.

ПОХОВАЮ 3

- 150A 0065 Твої білі ребра піском занесу, / У мул поховаю! – реве синє море.– / Хіба ти не знаєш, яких я несу
154A 0067 Твої білі ребра піском занесу, / У мул поховаю! – реве синє море.– / Хіба ти не бачиш, яких я несу
200B 0196 Та й спать, упоравшись, лягла. / «Тепер старого поховаю, / А молодого привітаю,

ПОХОВАЮТЬ 2

- 006B 0320 Холоне серце, як згадаю, / Що не в Україні поховують, / Що не в Україні буду жить,
046B 0023 У школі й сивіть довелось, / У школі дурня й поховують. / А все за того п'ятака,

ПОХОД 4

- 030A 0042 Прийшли вісти недобрії – / В поход затрубили. / Пішов москаль в Туреччину;
274A 0218 І стриже, неначе хлопця, / І в поход з собою / Бере мене. У Бендери
044B 0021 Сурми-труби вигравали. / В поход, у дорогу славні компанійці / До схід сонечка рушали.
189B 0045 – Я не журюсь. Помандрувала / Ота Оксаночка в поход / За москалями та й пропала.

ПОХОДИЛА 1

- 218B 0522 Сила ночі оживила. / Встала, походила / Коло замкнутої брами

ПОХОДИМО 2

- 308B 0015 Рано, друже, рано – / Походимо, посидимо – / На сей світ поглянем...
308B 0021 Ясний та глибокий... / Походимо ж, моя зоре... / Зійдемо на гору,

ПОХОДИТИ 1

- 207A 0387 Та й пішов собі з-під хати / В садок походити. / -----

ПОХОДИ 1

- 050B 0205 Вернувся і Максим безногий. / В поході, каже, загубив. / Та срібний хрестик заробив!

ПОХОДУ 3

- 152B 0001 ----- / Не вернувся із походу / Гусарин-москаль.

153B 0010 У Острій брамі. Дурня знать / По походу. Отже назвать, / Єй-Богу, я його не вмію
296B 0012 Виглядає пройдисвіта, / Москаля з походу. / -----

ПОХОЖАЄ 10

055A 0049 Веде, куди знає. / Похожає вздовж байдака, / Гасне люлька в роті;
055A 0067 Синє море; вздовж байдака / Знову похожає / Пан отаман та на хвилю
061A 0896 На певне діло налетіли. / Козацьке панство похожає / В киреях чорних, як один,
173A 0039 В зеленім жупані / По світлиці похожає, / Як пава, як пані,
016B 0066 Гостей неситих налива... / А князь аж синій похожає, / Та сам несмілих наливає,
076B 0051 По кровлі кедрових палат / В червленій ризі похожає / Та, мов котюга, позирає
076B 0067 В кедрових палатах, мов несамовитий. / Давид похожає і, о цар неситий, / Сам собі
говорить: «Я... Ми повелим!
076B 0174 ----- / По двору тихо похожає / Старий веселий Рогволод.
095B 0102 Дивися, огирем яким / Сам пан круг тебе похожає, / Уже чи добрим, чи лихим,
161B 0379 Одутлий, поганий, / Коло клуні похожає. / І стоги не вкриті,

ПОХОЖАЄШ 1

092B 0043 І досі меж ними / Тихо, пишно похожаєш? / І тими очима,

ПОХОЖАЛА 1

274A 0209 І гадки не мала, / По садочку похожала, / Квітчалась, пишалась.

ПОХОЖАЛИ 1

180A 0346 Скаче, бадьориться. / Довгенько вдвох похожали, / Мов сичі надуті.

ПОХОЖАЮ 1

192A 0016 А я косу розплітаю, / З дружиною похожаю. / Доленько моя,

ПОХОЖАЮТЬ 3

061A 0167 Неначе на раді, / Похожають, розмовляють; / Вельможна громада
050B 0073 Й самі чорнобриві, / У жупанах похожають, / Старців закликають
161B 0182 Вийшли погуляти. / Удвох собі похожають, / Мов ті голуб'ята.

ПОХОЖІ 1

192B 0001 ----- / Ми восени таки похожі / Хоч капельку на образ божий,

ПОХОЖУ 1

290B 0003 Садок-райочок насажу. / Посижу я і похожу / В своїй маленькій благодаті.

ПОХОЛОНЕ 1

030A 0367 Знаю його, знаю! / Аж на серці похолоне, / Як його згадаю.

ПОХОЛОНУ 1

057B 0054 Як теє сонечко з-за хмари. / Ввесь похолону, неживий / Стою, бувало. Ані кара,

ПОХОРОНИЛИ 1

061A 1239 Мученика праведного / Де похоронили? / Де Залізник, душа щира,

ПОХОРОНЯТЬ 1

194B 0072 Як подумаю, що, може, / Мене похоронять / На чужині, – і ці думи

ПОЦЛОВАВ 1

123A 0168 Ходім жити в воду!» / Підняв її, поціловав... / Хвиля застогнала,

ПОЦЛОВАЛИСЬ 1

179B 0022 Прийшли, посідали / І поцілювались. / -----

ПОЦІЛОВАТЬ 1

016В 0137 Господь їй радості на світі. / Узріть його, поцілуйте / Своє єдине дитя,

ПОЦІЛУВАВ 2

061А 2384 Китайку виймає; / Поцілував мертвих в очі, / Хрестить, накриває

061А 2404 А то я ховаю». / Поцілував, перехрестив, / Покрив, засипає:

ПОЦІЛУВАЛА 3

173А 0111 Полюбила багатая – / Не поцілувала, / Вишивала шовком хустку –

026В 0037 Утирала мої сльози / І поцілувала... / Неначе сонце засіяло,

250В 0565 У холодочок завела, / В бур'ян, в садок, поцілувала / Та коржиком погодувала,

ПОЦІЛУЄ 6

123А 0193 Баговиння зеленого; / Поцілує в очі – / Та і в воду: соромиться

192А 0008 Вигаптую, подарую, / А він мене поцілує, / Хустино моя

250А 0252 Твердими руками / І діточок поцілує / Вольними устами.

139В 0006 Мельник меле, шеретує, / Обернеться, поцілує / Для потіхи.

161В 0047 То посидить коло його, / Руку поцілує, / То усамі страшними

161В 0217 Тепер, лебедонько, не так! / Поки сто раз не поцілує, / Й читати не хоче! А бурсак!

ПОЦІЛУЄМОСЬ 1

161В 0300 ----- / Обнімемось, поцілуємось, поберемося за рученьки / та й підем удвох собі аж у Київ. Треба

ПОЦІЛУЄШ 1

036В 0017 А я, убогий, що принесу я? / За що сірому ти поцілуєш? / За пісню-думу?.. Ой гаю, гаю,

ПОЦІЛУЙТЕ 1

061А 2241 Горі мені з вами! / Поцілуйте мене, діти, / Бо не я вбиваю,

ПОЦІЛУЮ 4

061А 1060 «Ходи, Гандзю, пожартую, / Ходи, Гандзю, поцілую; / Ходім, Гандзю, до попа

114А 0142 Отак, серце, обнімемось, / Отак поцілую, / Нехай вкупі закопають...

114А 0395 Обнімеш Петруся, / Обнімемось, поцілую, / Дивуйтеся, люди!

161В 0206 ----- / Поцілую, ось побачиш! / -----

ПОЧАЄВІ 2

207А 0420 Тричі причащалась; / У Почаєві святому / Ридала-молилась,

200В 0180 У Київ їздила, молилась, / Аж у Почаєві була. / Чудовная не помогла,

ПОЧАЇВ 1

207А 0414 Ідуть люде в Київ / Та в Почаїв помолитись, / І вона йде з ними.

ПОЧАЛИ 2

270А 0072 А дівчата завітчались / І почали звати / Лілеєю-снігоцвітом;

068В 0051 Не одного мене малі. / Отож і вчити почали / Письму панят. На безголов'я

ПОЧАЛОСЬ 1

057В 0094 Отут-то, голубе мій сизий, / Отут-то й лихо почалося! / -----

ПОЧАСТУВАЛА 2

175В 0077 Взяла квартиру оковити / Та й почастувала / Сердешного невольника

175В 0091 Його плачу всьодневно... / Не почастувала / Свого месника святого

ПОЧАСТУЄМ 1

061A 1079 Ляшків-панків частувать. / Ляшків-панків почаствуєм, / З панянками пожартуєм.

ПОЧАСТУЮ 2

020A 0149 А там найду свою жінку, / Найду жінку, почастую, / З вороженьків покепкую».

024A 0117 Найду в шинку свою жінку, / Найду жінку, почастую, / Та з ворогів покепкую».

ПОЧАТИ 2

057B 0170 Що на світі діять? / І що тепер йому почати? / Подумавши, перехрестивсь

095B 0168 Мордується лях поганий, / Не зна, що й почати. / А Марина в'яне, сохне

ПОЧАТЬ 1

042B 0002 Самому чудно. А де ж дітись? / Що діяти і що почать? / Людей і долю проклинать

ПОЧЕПИЛА 1

030A 0239 Взяла землі під вишнею, / На хрест почепила, / Промовила: «Не вернуса!

ПОЧЕРВОНИЛА 1

125B 0034 А тисячі. А майдани / Кров почервонила. / А оранди з костьолами,

ПОЧЕРВОНІЛО 1

026B 0018 Недовго молилось... / Запекло, почервоніло / І рай запалило.

ПО-ЧЕРНЕЧИ 1

207A 0196 Будеш Богу молитися, / А не по-чернечи / Харамаркать. Отак, сину,

ПОЧЕСНОГО 1

296B 0010 Титарівна-Немирівна.. / Почесного роду... / Виглядає пройдисвіта,

ПОЧИЛО 1

217B 0021 І тихо гасне. День погас, / І все почило. Сивий в хату / Й собі пішов опочивати.

ПОЧИМЧИКУЄМ 1

308B 0007 На той світ, друже мій, до Бога, / Почимчикуєм спочивать. / Втомилися і підтоптались,

ПОЧИНАЮТЬ 1

250B 0322 Ідуть за нею батько й мати, / І починають розмовляти / Поволі, тихо.– Семіон

ПОЧИНУ 2

061A 0028 Як небо блакитне – нема йому краю, / Так душі почину і краю немає. / А де вона буде? Химерні слова!

180A 0113 Сонце зострічає ..... / І нема тому почину, / І краю немає!

ПОЧІМ 1

246A 0075 До нас в науку! ми навчим, / Почому хліб і сіль почім! / Ми христіяне; храми, школи,

ПОЧНЕМО 1

006B 0014 Повіруєм ще трохи в волю, / А потім жити почнемо / Меж людьми, як люде.

ПОЧНУ 1

160B 0013 Уже два года промережав / І третій в добрий час почну. / -----

ПОЧОМУ 1

246A 0075 До нас в науку! ми навчим, / Почому хліб і сіль почім! / Ми християне; храми,
школи,

ПОЧОРНІЄ 1

046B 0083 ----- / І почорніє червоне поле... / – Айда в казарми! Айда в неволю! –

ПОЧОРНІЛИ 1

016B 0400 На горі палати / Почорніли. Князь хиріє, / Нездужає встати,

ПОЧОРНІЛО 4

026B 0021 Мов прокинувся, дивлюся: / Село почорніло, / Боже небо голубес

135B 0001 ----- / Ой чого ти почорніло, / Зеленеє поле?

135B 0003 Зеленеє поле? / – Почорніло я од крові / За вольную волю.

135B 0013 А трупу не хочуть. / Почорніло я, зелене, / Та за вашу волю...

ПОЧТА 1

149B 0002 І знов мені не привезла / Нічого почта з України... / За грішні, мабуть, діла

ПОЧТАР 2

249B 0021 І в Віфлієм з малим пішла... / Біжить почтар із Віфлієма / І каже: – Царю! так і так!

249B 0031 Нам не дадуть доцарювать. – / Почтар, нівроку, був підпилий, / Оддав сенатові
приказ,

ПОЧУВ 4

061A 2501 Оставсь на всім світі, / Та й той почув, що так страшно / Пекельні діти

180A 0568 Я аж засміявся. / Він і почув, та як зикне – / Я перелякався

046B 0013 Та сам собі у бур'яні, / Щоб не почув хто, не побачив, / Виспівую та плачу.

050B 0246 Хоч би тобі лихе слово / Почув хто од його. / – І талан і безталання –

ПОЧУЄ 4

061A 0963 ----- / А що нам ваша старшина? Почує, так послуха, коли / має чим слухати, та й
годі. У нас один старший – батько

061A 0965 має чим слухати, та й годі. У нас один старший – батько / Максим; а він як почує, то
ще карбованця дасть. Співай, / старче божий, не слухай його.

061A 2039 Один мене любить; / А почує, що я вбилась, / То й себе погубить».

088B 0004 А серце б'ється – ожива, / Як їх почує!.. Знать, од Бога / І голос той і ті слова

ПОЧУЄМ 3

061A 0551 «Постривайте, я щось скажу». / «Почуєм, почуєм, / Та не бреши, бо, хоч здохни,

061A 0551 «Постривайте, я щось скажу». / «Почуєм, почуєм, / Та не бреши, бо, хоч здохни,

061A 1496 Нехай ляхи згнущаються,– / Не почуєм...» Віє, / Віє вітер з-за Лиману,

ПОЧУЄМО 6

030A 0361 ----- / Побачимо, почуємо... / А поки – спочину

150A 0015 Неси ти їх з України. / Почуємо славу, козацькую славу, / Почуємо та й загинем».

150A 0016 Почуємо славу, козацькую славу, / Почуємо та й загинем». / -----

154A 0015 Неси ти їх з України; / Почуємо славу, козацькую славу, / Почуємо та й загинем».

154A 0016 Почуємо славу, козацькую славу, / Почуємо та й загинем». / -----

207A 0674 А що з того буде, / Святий знає: почуємо, / Що розкажуть люде».

ПОЧУЄШ 1

061A 0644 Забудь мене, пташко, забудь, не журись. / А коли почувеш, що на чужім полі / Поляг
головою,– нишком помолись.

ПОЧУЛА 3

- 061A 0962 ----- / Та не голосно, щоб не почула старшина. / -----
 026B 0034 Плоскінь вибирала, / Та й почула, що я плачу. / Прийшла, привітала,
 179B 0008 І защебетала. / Почула дівчина, / І в білий свитині

ПОЧУЛИ 8

- 019A 0032 Голосніше, жалібніше, / Щоб вітри почули, / Щоб понесли буйнесенькі
 030A 0670 Воно й добре; та на лихо / Лісничі почули. / -----
 045A 0075 Його знають люде, бо носить земля; / А якби почули, що він, одинокий, / Співа на
 могилі, з морем розмовля,–
 052A 0088 Утни, батьку, щоб нехотя / На весь світ почули, / Що діялось в Україні,
 061A 0845 Не згадуйте, пани-брати, / Бо щоб не почули. / Та й що з того, що згадаєш?
 274A 0335 ----- / Бо щоб не почули / Мого слова. Страшно буде.
 016B 0365 А потім крик, а потім гвалт, / І плач почули із палат – / Почули сови. Потім знову
 016B 0366 І плач почули із палат – / Почули сови. Потім знову / Не чуть нічого. І в той час

ПОЧУТИ 1

- 016B 0139 Своє єдинеє дитя, / І перший крик його почути... / Ох, діти! Діти! Діти!

ПОЧУЮ 4

- 114A 0144 Нехай вкупі закопають... / Умру... не почую. / Не почую...» Обнялися,
 114A 0145 Умру... не почую. / Не почую...» Обнялися, / Обнялись, зомліли...
 180A 0192 Упивайтесь, бенкетуйте, – / Я вже не почую, / Один собі навек-віки
 095B 0027 Ані злого, ні доброго / Я вже не почую. / А як, кажу, хто не чує,

ПОЧУЮТЬ 2

- 061A 0912 ----- / Гомонять, поки ляхи почують. Ох, старі голови та / розумні; химерять,
 химерять, та й зроблять з лемеша
 266B 0047 Воместо львичищого рика / Почують люде. І той плач, / Нікчемний, довгий і
 поганий,

ПОШИВ 1

- 180A 0482 Собі багрянцю / Пошив жилами твердими / І заклав столицю

ПОШИЛА 1

- 076B 0063 І царя свого святого / У дурні пошила. / -----

ПОШИЛИ 1

- 182B 0006 Обновами. Тому к святкам / З лиштвою пошили / Сорочечку. А тій стьожку,

ПОШКАНДИБАВ 1

- 038B 0119 І за Україну молитись / Старий чернець пошкандибав. / -----

ПОШКАНДИБАЄ 1

- 057B 0246 Прибереться у неділю / Та й пошкандибає / У храм божий. На крилосі

ПОШКАНДИБАЛА 4

- 061A 2100 А черниця, помолившись, / В храм пошкандибала. / Через тиждень в Лебедині
 274A 0402 Нишком собі помолилась / Та й пошкандибала / За циганами. І тихо,
 095B 0315 У поле, виючи мов звір. / Пошкандибала стара мати / Свою Марину доганяти.
 235B 0003 Втомилася; не спочивать / Пішла в снопи, пошкандибала / Івана сина годувать.

ПОШКАНДИБАЮ 2

- 207A 0218 Нібито до себе.– Анумо вставать, / До вечерні, може, ще пошкандибаю. / А ти,
 Степане, ляжеш спать,
 036B 0008 Тільки не кидай, в пекло з тобою / Пошкандибаю . . . . . / . . . . .

ПОШЛЕ 3

- 258A 0101 Лукаві люде. / Хто ж пошле нам спасеніє, / Верне добру долю?
258A 0221 В сім'ї тій великій, / І пошле їм добру долю / Од віка до віка.
250B 0317 Бо дома ні на кого кинуть. / А може, Бог пошле дитину / В дорозі; от і молоко

ПОШЛЕМ 1

- 180A 0159 В кризі ляжем спати, / Пошлем думу аж до Бога, / Його розпитати,

ПОШЛИ 12

- 010A 0055 Одна, як та пташка в далекім краю. / Пошли ж ти їй долю – вона молоденька, / Бо люде чужії її засміють.
173A 0009 Талан-долю слали. / «Пошли тобі Матер Божа / Тії благодати,
194B 0067 Або хоч надію / Пошли в душу... бо нічого, / Нічого не вдію
218B 0066 Летучі літа марне тратить. / Скорбящих радосте! Пошли, / Пошли мені святеє слово,
218B 0067 Скорбящих радосте! Пошли, / Пошли мені святеє слово, / Святої правди голос новий!
218B 0080 До каплі вилила! Риду, / Молю ридуючи, пошли, / Подай душі убогій силу,
241B 0011 Веселий рай / Пошли їй, Господи, подай! / Подай їй долю на сім світі
250B 0017 Царице неба і землі! / Вонми їх стону і пошли / Благий кінець, о всеблагая!
273B 0003 І дукачі, і тальяри, / І пута кутії пошли. / -----
274B 0012 Любити правду на землі / І друга щирого пошли! / -----
275B 0012 Єдиномисліє подай / І братолюбіє пошли. / -----
277B 0018 На сім світі; на тім... / Рай небесний пошли. / -----

ПОШЛЮ 1

- 234A 0035 Долю виплачу сльозами / І пошлю до тебе. / -----

ПОШУКАЄ 1

- 207A 0085 Нехай по світу погуляє / Та сам своєї пошукає, / Як я шукав колись... Ярино!

ПОШУКАЙ 1

- 061A 1941 Ой сип воду, воду / Та пошукай броду, броду...» / -----

ПОШУКАЙТЕ 1

- 061A 0040 Ідїть, сини, погуляйте, / Пошукайте долі. / Сини мої невеликі,

ПОШУКАТИ 1

- 207A 0485 Та за Тендер погуляти, / Турка пошукати». / Чайки і байдаки спускали,

ПОШУКАЮ 5

- 016A 0015 Русалкою стану, / Пошукаю в чорних [хвилях], / На дно моря кану.
180A 0175 Серце заховаю / Та тим часом пошукаю / На край світа раю.
116B 0008 Ой піду я боса полем, / Пошукаю свою долю... / Доленько моя!
136B 0006 Ой піду я темним гаєм, / Дружиноньки пошукаю. / Де ти? Де ти, озовися!
284B 0016 Козак каже: – Погуляю / Та любую пошукаю.– / -----

ПОЩЕРБИЛИ 1

- 061A 2492 Україну та й замовкли – / Ножі пощербили. / Нема Гонти; нема йому

ПОЯ 1

- 076B 0207 Убив старого Рогволода, / Потя народ, княжну поя, / Отиде в волості своя,

ПОЯВИЛИСЬ 1

- 016B 0298 А тим часом жиди в селі / З грішми появились. / Радіє князь, запродує

ПОЯС 1

- 234A 0483 Сукна дорогого, / А батькові шитий пояс / Шовку червоного,

ПОЯСА 2

- 178A 0002 Розплелася густа коса / Аж до пояса, / Розкрилися перси-гори –
 161B 0365 А ключ од комори / Із-за пояса украде... / -----

ПРАВДА 35

- 030A 0377 Та людей морочить». / Правда ваша, правда, люде! / Та й нащо те знати,
 030A 0377 Та людей морочить». / Правда ваша, правда, люде! / Та й нащо те знати,
 052A 0029 Навіки пропали!» / Правда, море, правда, сине! / Така їх доля:
 052A 0029 Навіки пропали!» / Правда, море, правда, сине! / Така їх доля:
 052A 0047 Що діялось в світі, / Чия правда, чия кривда / І чий ми діти.
 061A 0095 І твоя громада / У сіряках!..» Правда, мудрі! / Спасибі за раду.
 061A 0575 Правду Лейба каже; / А щоб певна була правда, / Нехай шлях покаже.
 061A 1005 ----- / Оце то так! Вчистив, нічого сказати: і до ладу, і правда. / Добре, далєбі, добре!
 Що хоче, то так і втне. Спасибі,
 114A 0015 Тільки його й долі, що рано заснув». / Чи правда, Оксано? чужа чорнобрива! / І ти не
 згадаєш того сироту,
 171A 0086 Спи, гетьмане, поки встане / Правда на сім світі. / -----
 180A 0093 Удово-небого, / Годуй діток; жива правда / У Господа Бога!
 246A 0025 Кати згнуцаються над нами, / А правда наша п'яна спить. / Коли вона прокинеться?
 246A 0032 І духу живому. / Встане правда! встане воля! / І тобі одному
 246A 0063 Вам Бог помагає! / За вас правда, за вас сила / І воля святая!
 250A 0031 На чужому полі. / В своїй хаті своя й правда, / І сила, і воля.
 250A 0174 Галушки варило. / Правда!.. правда, наїдались. / А вам тепер вадить.
 250A 0174 Галушки варило. / Правда!.. правда, наїдались. / А вам тепер вадить.
 250A 0188 Колись завалили!.. / Правда ваша: Польща впала, / Та й вас роздавила!
 258A 0147 І судей лукавих. / На всім світі твоя правда. / І воля, і слава.
 258A 0179 Любить, не оставить, / Дожидає, поки правда / Перед ними стане.
 050B 0185 Втоплять і задушать! / А може, то така правда, / Як на вербі груші.
 057B 0194 Он яке твориться / На сім світі! Яка правда / У людей, мій сину.
 082B 0005 Добра такого таки зроду / У мене, правда, не було, / А так собі якось жилосьь.
 161B 0291 ----- / Правда, правда, моя квіточко! Побіжу ж я швиденько, / а ти тут, моя любко,
 погуляй собі тихенько
 161B 0291 ----- / Правда, правда, моя квіточко! Побіжу ж я швиденько, / а ти тут, моя любко,
 погуляй собі тихенько
 173B 0009 Молодую волю. / Воно й правда. Що ж діяти? / Навчіть мене, люде,
 189B 0047 За москалями та й пропала. / Вернулась, правда, через год, / Та що з того. З байстрам
 вернулась,
 207B 0066 Тихесенько собі купують / Зелені віти... Правда, рай? / А подивися та спитай!
 238B 0003 Блукав і Господа благав, / Щоб наша правда не пропала, / Щоб наше слово не
 вмирало;
 239B 0027 Тойді, як, Господи, святая / На землю правда прилетить / Хоч на годиночку спочить,
 250B 0439 І ніби фараонам знать / Вони дають, що правда божа / Встає вже, встала на землі.
 268B 0064 Ті ідоли в чужих чертогах, / Скажи, що правда оживе, / Натхне, накличе, нажене
 298B 0014 Уже ворущаться царі... / І буде правда на землі. / -----
 299B 0017 Чужу худобу. Де ж той світ!? / І де та правда!? Горе! Горе! / Ненагодованих і голих
 299B 0024 Царям, царятам на землі? / Чи буде правда меж людьми? / Повинна быть, бо сонце
 стане

ПРАВДА-МСТА 1

- 268B 0044 І не сховається; всюди / Вас найде правда-мста; а люде / Підстережуть вас на тоте ж,

ПРАВДИ 25

- 010A 0198 Козак та дівчина лежить. / Цікаві (нігде правди діти) / Підкралися, щоб ізлякати;
 061A 0245 Співає під тином. / Любить її, думу правди, / Козацькую славу,
 061A 2535 Що мусим робити? / Нема правди, не виросла; / Кривда повиває...
 171A 0038 Нехай же серце плаче, просить / Святої правди на землі. / Чигрине, Чигрине,

- 195A 0023 З дітками заплачу. / Може, ще раз сонце правди / Хоч крізь сон побачу...
199A 0039 І засвітив, любомудре, / Світоч правди, волі... / І слав'ян сім'ю велику
199A 0082 Добрими братами, / І синами сонця правди, / І еретиками
199A 0104 Одностайне стати / За євангеліє правди, / За темні люде!
221A 0545 І розвіє тьму неволі, / Світ правди засвітить, / І помоляться на волі
246A 0144 Других просвітити, / Сонце правди показати / Сліпим, бачиш, дітям!..
006B 0350 Чи вже навіки розійшлись? / І слово правди і любові / В степи і дебрі рознесли!
029B 0154 І усміхнувся сивий дід... / Бо, може, нігде правди дить, / Було таке, що й женихались,
121B 0003 Засуну в халяву / Та піду шукати правди / І тієї слави.
185B 0007 Того писання святого, / Святої правди ні од кого. / Та й ждять не маю од кого.
218B 0068 Пошли мені святеє слово, / Святої правди голос новий! / І слово розумом святим
218B 0125 Тойді вже сходила зоря / Над Віфлеємом. Правди слово, / Святої правди і любові
218B 0126 Над Віфлеємом. Правди слово, / Святої правди і любові / Зоря всесвітня зійшла!
218B 0139 Возстав од гроба, слово встало, / І слово правди понесли / По всій невольничій землі
218B 0569 Живого істинного Бога / Ти слово правди понесла. / -----
230B 0071 Безбожний царю! Творче зла! / Правди гонителю жестокий! / Чого накоїв на землі?
250B 0518 Без матері, і ми б не знали / І досі правди на землі! / Святої волі! Схаменулась
250B 0629 За правду стать! за правду згинуть! / Без правди горе! – Горе вам, / Учителі-архієреї! –
250B 0702 В Єрусалим на слово нове, / Поніс лукавим правди слово! / Не вняли слову! Розп'яли!
298B 0008 Не зійде сонце. Тьма і тьма! / І правди на землі нема! / Ледача воля одурила
301B 0004 Дивуєшся, чому не йде / Апостол правди і науки! / -----

ПРАВДИВА 2

- 052A 0055 Без хитрої мови, / А голосна та правдива, / Як Господа слово.
209B 0133 З старцями божими по селах / Правдива дума невесела / Меж людьми ходить...

ПРАВДИВИЙ 2

- 199A 0116 ----- / Отак у келії правдивий / Іван Гус думав розірвать
218B 0222 Нероне лютий! Божий суд, / Правдивий, наглий, серед шляху / Тебе осудить.
Припливуть

ПРАВДИВИМ 1

- 094B 0014 Я зарідав би, зарідав! / І помоливсь, що не правдивим, / А сном лукавим розійшлось,

ПРАВДИВО 2

- 180B 0072 Ти зрадієш; і розкажеш / Дитині правдиво / Про панича лукавого,
268B 0011 До краю нищить... Покара, / Уб'є незримо і правдиво; / Бо довго довготерпеливий

ПРАВДИВОМУ 1

- 256A 0071 Голодні ворони. / По якому правдивому, / Святому закону

ПРАВДІ 5

- 199A 0060 В німецькій пучині / Нашій правді. Твоє море / Слав'янськеє, нове!
006B 0310 В неволі тяжко, хоча й волі, / Сказати по правді, не було. / Та все-таки якось жилось.
076B 0009 Царів абощо воспівать. / Бо як по правді вам сказати, / То дуже вже й мені самому
218B 0297 Моліться Богові одному, / Моліться правді на землі, / А більше на землі нікому
291B 0030 Себе-таки, себе самого, / Ніж з ворогом по правді жить / І всує нарікати на Бога!

ПРАВДОНЬКИ 1

- 109B 0011 В степу поживкля трава; / Не хоче правдоньки сказати, / А більше ні в кого спитати.

ПРАВДОНЬКУ 2

- 173A 0020 Зозуля кувала, / Правдоньку казала. / Буду сто літ жити,
149B 0033 І порадить, і розважить, / І правдоньку мені скаже. / -----

ПРАВДОЮ 4

- 114A 0168 Що тільки лякають молодих дівчат... / Лякають, дівчата, правдою лякають! / І я вас лякаю, бо те лихо знаю,
 180A 0223 На той остатній страшний суд / Мертвці за правдою встають. / То не вмерлі, не убиті,
 250A 0012 Кайданами міняються, / Правдою торгують. / І Господа зневажають,
 258A 0119 Мене заступає / І їм правдою своєю / Вертає їх злая.

ПРАВДУ 22

- 047A 0116 Серце моє, ненько, / Скажи мені щирю правду, / Де милий-серденько?
 052A 0058 Чи так, батьку отамане? / Чи правду співаю? / Ех, якби-то!.. Та що й казать?
 057A 0111 І слово ласкаве, / Там знайдете щирю правду, / А ще, може, й славу...
 061A 0574 «Аби гроші, однаково! / Правду Лейба каже; / А щоб певна була правда,
 061A 0711 Схаменися!» / «Правду, рибко!» / Та й знову, та й знову.
 061A 0956 ----- / Добре погуляєм! Правду старий співа, як не бреше. / А що б то з його за
 кобзар був, якби не волох!
 061A 2017 За милого долю. / Карай, Боже! Твою правду / Я витерпів мушу.
 171A 0053 Може, верну знову / Мою правду безталанну, / Моє тихе слово.
 199A 0097 Розбойники, людоїди / Правду побороти, / Осміяли твою славу,
 221A 0329 Й брата не покине! / І розпустить правду й волю / По всій Україні!
 029B 0093 І наші козачі / Дурні голови, за правду, / За віру христову,
 102B 0005 Свою любов благовістити! / Святу правду возвістити! / Неначе наш Дніпро
 широкий,
 179B 0029 Такого не хочем. / Сказав би я правду, / Та що з неї буде?
 192B 0029 Як хочеться жити, / І любити твою правду, / І весь світ обняти!
 218B 0157 Благовістив їм слово нове, / Любов, і правду, і добро, / Добро найкращеє на світі,
 230B 0023 Доношки і фарисеї, / За правду пресвятую стать / І за свободу! Розпинать,
 233B 0034 Учи неложними устами / Сказати правду. Поможи / Молитву діяти до краю.
 250B 0628 Як в світі жить, людей любити, / За правду стать! за правду згинуть! / Без правди
 горе! – Горе вам,
 250B 0628 Як в світі жить, людей любити, / За правду стать! за правду згинуть! / Без правди
 горе! – Горе вам,
 250B 0649 Обидва. Божії глаголи, / Святу правду на землі / І прорекли, і розп'ялись
 250B 0743 Твої скорбної дитини, / Любов і правду рознесли / По всьому світу. Ти ж під тинном,
 274B 0011 Мені ж, о Господи, подай / Любити правду на землі / І друга широкого пошли!

ПРАВДУ-ВОЛЮ 1

- 256A 0061 Брешеш, людоморе! / За святу правду-волю / Розбойник не стане,

ПРАВЕДНАЯ 4

- 027A 0085 Тебе не забудуть! / Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щирю, прийми,
 привітай.
 027A 0108 Там не одинокий був би з нею й я. / Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру,
 та щирю, прийми, привітай.
 218B 0062 Благословенная в женах, / Святая праведная мати / Святого сина на землі.
 250B 0427 З лози колисочку плете / Та плаче праведная мати, / Колиску тую плетучи.

ПРАВЕДНЕ 2

- 215B 0026 Моє малес, та убоге / Та серце праведне колить! / Тепер іду я без дороги,
 250B 0343 Полудновать. Отож сидять, / А сонце праведне швиденько / Додолу котиться. І
 глядь!

ПРАВЕДНИЙ 10

- 061A 0825 І титар спить... Не рано встане: / Навіки, праведний, заснув. / Горіло світло, погасало.
 150A 0081 Вставать з чужої домовини, / На суд твій праведний прийти, / В залізах руки
 принести,
 154A 0082 Вставать з чужої домовини, / На суд твій праведний прийти, / В залізі руки принести

057B 0315 Треба вік дожити.– / Отакий-то муж праведний / Був він на сім світі.
249B 0036 Спаси ти нас, / Младенче праведний, великий, / Од п'яного царя-владики!
250B 0209 Огонь тихенько на кабиці, / А Йосип праведний сидить / Та думає. Уже зірниця
250B 0242 Та й за повінчання оддать. / О старче праведний, багатий! / Не од Сіона благодать,
250B 0449 В повіточці своїй малій / Той бондар праведний, святий, / І гадки, праведний, не має,
250B 0450 Той бондар праведний, святий, / І гадки, праведний, не має, / Барило й бочку набиває
305B 0022 Сатурнова іде та йде, / І гріх той праведний плете, / У сиві коси заплітає,

ПРАВЕДНИМ 5

199A 0304 І сонце хоче подивиться, / Що будуть з праведним творить?! / -----
218B 0450 Уже встає святая зоря. / Не громом праведним, святим / Тебе уб'ють. Ножем тупим
218B 0557 Круги широкії над ним, / Над сином праведним твоїм! / Дивилась, поки не осталося
230B 0029 Ми діждемося Вашингтона / З новим і праведним законом? / А діждемося-таки
колись.
250B 0654 А твій меж люди. А за ним, / За сином праведним своїм, / І ти пішла. В старій хатині

ПРАВЕДНИМИ 1

258A 0017 Вітер розмахає. / І не встануть з праведними / Злії з домовини,

ПРАВЕДНИХ 6

061A 1137 І заридують чорні гори. / Згадайте праведних гетьманів: / Де їх могили? Де лежить
061A 1156 Не плачте, братія: за нас / І душі праведних, і сила / Архістратига Михаїла.
016B 0439 І вмерла в нас. І де ходила, / В яких-то праведних містах! / А в нас, сердешна,
опочила.
102B 0001 ----- / Неначе праведних дітей, / Господь, любя отих людей,
218B 0044 І в тебе, Боже, і в святих / Та праведних твоїх питає, / Що він зробив їм, той святий,
266B 0010 Зробились львчища! Людей! / Незлобних, праведних дітей, / Жрете, скажені!.. Мов
шуліка

ПРАВЕДНИЧУ 1

258A 0193 І труд твій не всує. / Вловлять душу праведничу, / Кров добру осудять.

ПРАВЕДНІЇ 2

061A 2295 Ляхів не навіє?.. Тяжко мені жить! / Тяжко мені плакати! Праведні зорі! /
Сховайтесь за хмару; я вас не займав,
057B 0283 Тії люде, мої свідки, / Праведні люде! / А я й досі караюся

ПРАВЕДНІЙ 2

207B 0047 Ми творимо у нашім раї / На праведній твоїй землі! / Ми в раї пекло розвели,
250B 0390 Ножі солдати сполоскали / В дитячій праведній крові! / Такеє-то на світі сталося!

ПРАВЕДНО 2

207A 0071 І вольнії пишались села / Тойді, як праведно жили / Старий козак і діток двоє...
102B 0019 На стогнах каменем побили. / І праведно Господь великий, / Мов на звірей тих лютих,
диких,

ПРАВЕДНОГО 5

061A 1238 Де Гонти могила, / Мученика праведного / Де похоронили?
199A 0332 Крові вашої!..» І димом / Праведного вкрило. / «Моліться! моліться!
057B 0295 Ось слухай же, сину, / Про Максима праведного... / Було, не спочине
057B 0357 За те, за що Каїн / Убив брата праведного / У світлому раю.
212B 0017 Ти сирота, нема нікого, / Опріче праведного Бога. / Молися ж, серце, помолюся

ПРАВЕДНУЮ 2

250A 0198 Її розпинають. / Заміс[т]ь пива праведную / Кров із ребер точать.
250B 0286 Що наймичка його несла / В утробі праведную душу / За волю розп'ятого мужа.

ПРАВИЛИ 1

230B 0004 Та унтер п'яний Долгорукий / Україну правила. Добра / Таки чимало натворили,

ПРАВИМ 4

258A 0266 Яко Бог кара неправих, / Правим помагає. / Преподобнії во славі
 258A 0280 І осудять губителі / Судом своїм правим. / І вівіки стане слава,
 218B 0382 Яко Бог кара неправих, / Правим помагає. / Преподобнії во славі
 218B 0396 І осудять неправедних / Судом своїм правим, / І вівіки стане слава,

ПРАВИТЕЛЬ 2

095B 0058 Лихую твар такую, / Як цей правитель?.. Другий год, / Як він з німецькими плугами
 095B 0177 Доканав, небогу, / Той правитель... а все-таки / Не вдіє нічого,

ПРАВИТЕЛЬСТВО 1

221A 0476 Щоб знав, як дурити / Правительство!! Кричить, біга, / Мов несамовитий.

ПРАВИТЬ 4

137B 0033 Молебствіє архімандрит / Сам на горі править, / Святого Бога просить, хвалить,
 156B 0087 Як день той настане, / Ідуть править панахиду / Над нашим гетьманом
 207B 0060 Та, може, радишся з панами, / Як править миром! Бо дивись, / Он гай зелений
 похилився,
 218B 0445 Їх упоїв. Руїну слави / Рим пропиває. Тризну править / По Сціпіонах. Лютуй! Лютуй,

ПРАВНУКИ 1

250A 0112 Славних прадідів великих / Правнуки погані! / І Коллара читаєте

ПРАВОСЛАВНИХ 1

180A 0368 Та й давай місити / Недобитків православних, / А ті голосити;

ПРАВОСЛАВНІ 1

180A 0377 Усе те заснуло, / Тіль[ки] де-де православні / По углах стогнали

ПРАВУ 1

057B 0218 Повернено з одставкою. / Бачиш, праву ногу / Чи то ліву підстрелено..

ПРАГУ 1

199A 0355 З-під костра і з нею / Пішли в Прагу. Отак Гуса / Ченці осудили,

ПРАДІДІВ 1

250A 0111 «Слав'яне! слав'яне!» / Славних прадідів великих / Правнуки погані!

ПРАЗІ 3

199A 0133 Що водили по улицях / В Празі позавчора; / Отій самій, що хилялась
 199A 0212 Аж здригнули мури, / Як згадали, що у Празі / Загелкали гуси
 199A 0241 ----- / У Празі глухо гомонять, / І цесаря, і Вячеслава,

ПРАЛА 1

250B 0486 На призьбі сидя, поки мати / На річці прала ті малі / Сорочечки. А потім в хаті

ПРАОТЧЕ 1

218B 0517 Та тебе ще зневажасм, / Праотче ледачий! / -----

ПРАТИ 1

250B 0481 – Ходім, – сказала та й пішла / На Ніл сороченята прати / В дорогу синові. Паслась

ПРАХ 1

250B 0683 І пити дасть, і отрясе, / Одує прах з його хітона, / Зашиє дірочку та знову

ПРАЦІ 2

180A 0037 Немає! немає! / Шкода й праці. Схаменіться. / Усі на сім світі –

175B 0013 Паничів поганих! – / Шкода й праці! Поки села, / Поки пани в селах,

ПРАЦЮ 1

061A 0357 Що-небудь згадає або що побачить... / Та й знову за працю. Отак треба жить! / Нащо батько, мати, високі палати,

ПРАЦЮВАЛА 1

173A 0083 Лихої пригоди. / І день, і ніч працювала, / Подушне платила...

ПРАЦЮВАТИ 2

027A 0022 Чи сирота, що до світа / Встає працювати, / Опиниться, послухає,

180A 0500 Посилала мати / На цілу ніч працювати, / На хліб заробляти.

ПРАЦЮВАТЬ 1

027A 0054 Руна гуляє, божа мова. / Встануть сердеги працювать, / Корови підуть по діброві,

ПРАЦЮЮ 1

068B 0072 Настали тяжкі літа! / Отож працюю я за ралом. / Я був убогий сирота,

ПРАЦЯ 4

061A 0085 Як старці співають. / Дарма праця, пане-брате: / Коли хочеш грошей

061A 0305 Панки казилися... Кричать: / «Гонору слово, дарма праця! / Поганець, наймит москаля!»

192A 0058 В дорогу рушали. / Чи то праця задавила / Молодую силу,

207B 0027 Ще молодую, у могилу / Нужда та праця положила. / Там батько, плачучи з дітьми

ПРЕБЕЗУМНИЙ 1

258A 0085 ----- / Пребезумний в серці скаже, / Що Бога немає,

ПРЕБИВАЛИ 1

230B 0014 І маршировкою, і всім... / І «благосклонні пребивали / Всегда к ефрейторам своїм».

ПРЕБЛАГИЙ 1

057B 0265 А більш ні од кого.– / Преблагий був муж на світі / Максим отой, сину.

ПРЕБЛАГОСКЛОННИМ 1

230B 0057 Сатрапа «навсегда оставсь / Преблагосклонним». / -----

ПРЕБУДЕТ 1

258A 0191 І серце врачуєш, / І пребудет твоя воля / І труд твій не всує.

ПРЕВЕЛЕБНУЮ 1

137B 0007 З гармати стріляли, / Превелебную громаду / Докупи скликали.

ПРЕВОСХОДИТЕЛЬНОЮ 1

200B 0170 І в домовині. Що ж то буде / З превосходительною? Що ти / Тепер робитимеш з собою,

ПРЕДВІЧНОМУ 1

308B 0064 Неначе над Дніпром широким, / В гаю – предвічному гаю, / Поставлю хаточку, садочок

ПРЕДКОВІЧНІ 1

180A 0153 Як і оті гори / Предковічні, що політі / Кровію людською!..

ПРЕДОТЕЧІ 1

289B 0004 Потік у черево чернече! / А ви, святисє предотечі, / По всьому світу розійшлись

ПРЕДСТАНУТЬ 1

218B 0227 Святої волі. Круг одра, / Круг смертного твого предстануть / В кайданах. І... тебе простять.

ПРЕЗАВЗЯТИЙ 1

091B 0014 Потомок гетьмана дурного, / І презавзятий патріот; / Та й християнин ще до того.

ПРЕКРАСНИЙ 1

033B 0040 Боже мій з тобою! / Мій краю прекрасний, розкошний, багатий! / Хто тебе не мучив? Якби розказать

ПРЕЛАТИ 1

199A 0287 Ти єретик! ти єретик!.. – / Ревіли прелати. – / Ти усобник!..» – «Одно слово».

ПРЕЛАТІВ 1

199A 0257 Мов бугаї в загороду, / І прелатів лава. / І три папи, і баронство,

ПРЕЛЮБОДІЙНОГО 1

305B 0020 Та страх боялася гріха / Прелюбодійного. А сила / Сатурнова іде та йде,

ПРЕЛЮТАЯ 1

137B 0067 Як на ляха стати. / Тепер прелютая година / На нашій славній Україні.

ПРЕЛЮТИЙ 1

278B 0024 Гойдай насади-кораблі. / А ти, прелютій... Горе! Горе! / Моє веселіє украв,

ПРЕМУДРИЙ 1

292B 0040 А дав би їм, старий, царя. / Отож премудрий прозорливець, / Поміркувавши, взяв слей

ПРЕМУДРИХ 1

250A 0089 Чия на вас шкура, / Та й засядуть, і премудрих / Немудрі одурять!

ПРЕМУДРОГО 1

286B 0006 Оковано, омурано / (Премудрого одурено). / Багрянцями закрито

ПРЕНЕПОВИННИЙ 1

200B 0143 Її єдина дитина, / Гуляв собі пренеповинний / В саду та арію якусь

ПРЕНЕПОРОЧНАЯ 3

200B 0116 Щоб одуріть їй не дала / Пренепорочная! І всує. / Молитва їй не помогла:

250B 0007 Святая сило всіх святих, / Пренепорочная, благая! / Молюся, плачу і ридаю:

250B 0293 Майструє в сінях. А вона, / Пренепорочная Марія, / Сидить собі коло вікна

ПРЕНЕПОРОЧНИЄ 1

250B 0695 Отож прибігли.– О святії! / Пренепорочніє! – сказав, / Як узрів діток. Привітав

ПРЕНЕПОРОЧНО-МОЛОДОЮ 1

212B 0002 І станом гнучим, і красою / Пренепорочно-молодою / Старії очі веселю.

ПРЕНЕПОРОЧНОЮ 1

200В 0165 І без користі. Молодою, / Пренепорочною, святою / В малій хатині буде жить

ПРЕПОГАНЕ 1

083В 0123 «Горілки! Меду! Де отаман? / Громада? Соцький? Препогане, / Мерзенне, мерзле парубоцтво,

ПРЕПОГАНІЙ 1

030А 0738 А пан глянув... Одвернувся... / Пізнав, препоганій, / Пізнав тії карі очі,

ПРЕПОГАНИМ 1

117В 0018 А хоч пустять, то з ним, / З препоганим старим, / З моім нелюбом багатим,

ПРЕПОГАНІ 1

024А 0063 Наше безголов'я». / «Бенкетують, препогані, / Собі на здоров'я!

ПРЕПОГАНІЇ 1

111В 0041 У ярмах лицарські сини, / А препоганії пани / Жидам, братам своїм хорошим,

ПРЕПОДОБИТЬСЯ 1

061А 1972 Гукни, щоб палили. / Преподобиться з ляхами... / А ти, сизокрилий,

ПРЕПОДОБНИМ 3

256А 0043 Святого закона, / Не зовіте преподобним / Лютого Нерона.

258А 0282 І вівіки стане слава, / Преподобним слава. / -----

218В 0398 І вівіки стане слава, / Преподобним слава. / -----

ПРЕПОДОБНИЦЕЮ 1

061А 1906 ----- / Як була я молодою преподобницею, / Повісила хвартушину над віконницею;

ПРЕПОДОБНІЇ 2

258А 0267 Правим помагас. / Преподобнії во славі / І на тихих ложах

218В 0383 Правим помагас. / Преподобнії во славі / І на тихих ложах

ПРЕПРАВЕДНАЯ 1

249В 0039 Од гіршого ж тебе спасла / Твоя преправедная мати. / Та де ж нам тую матір взяти?

ПРЕПРОСЛАВЛЕНИЙ 1

247В 0005 Упився б! здорово упивсь! / І препрославлений козачий / Розумний батьку!.. і в смердячій

ПРЕСВІТЛИЙ 1

250В 0002 Все упованіє моє / На тебе, мій пресвітлий раю, / На милосердіє твоє,

ПРЕСВЯТАЯ 1

250В 0357 Що нас од каторги спасла! / І пресвятая, неповинна, / За нас, лукавих, розп'ялась!

ПРЕСВЯТЕС 1

278В 0044 Святеє сонечко зійшло. / І каже: – Сонце пресвятеє / На земло радість принесло

ПРЕСВЯТОЇ 2

033В 0037 У наметі поставили / Образ пресвятої / І крадькома молилися...

033В 0096 В Гетьманщину той чудовний / Образ пресвятої. / Поставили в Іржавиці

ПРЕСВЯТОМУ 1

016В 0412 Де ж вона поділась? / У Києві пресвятому / В черниці постриглась.

ПРЕСВЯТУЮ 2

200В 0113 Огненную сльозу лила. / Вона благала пресвяту, / Щоб та її... щоб та спасла,
230В 0023 Доношки і фарисеї, / За правду пресвяту статью / І за свободу! Розпинать,

ПРЕСКОРБНАЯ 1

218В 0208 Гниє в неволі, в кайданах. / А [ти], прескорбная, не знаєш, / Де він канає, пропадає!

ПРЕСЛАВНИЙ 2

250В 0261 Хоч би прийшов та подививсь / На брак той славний і преславний, / На брак
окрадений! Не чуть,
278В 0036 Дружину тую Святославлю!.. / О мій Словетицю преславний! / Моє ти ладо принеси,

ПРЕСЛАВНІЇ 2

044В 0047 А на третє линуть / Преславні компаніїці / В свою Україну.
137В 0054 – Спасибі вам, панове-молодці, / Преславні запорожці, / За честь, за славу, за повагу,

ПРЕСЛАВНИЙ 1

057В 0405 За мене Богу, мій ти сину, / На тій преславній Україні, / На тій веселій стороні,

ПРЕСЛАВНИМ 1

153В 0001 ----- / У Вільні, городі преславнім, / Оце случилось недавно,

ПРЕСЛАВНОГО 4

137В 0039 Громада вибрала гетьмана – / Преславного Лободу Івана, / Лицаря старого,
137В 0061 Завзятого молодця, / Преславного запорожця / Павла Кравченка-Наливайка.
137В 0081 І бунчугами вкрили / Преславного запорожця / Павла Кравченка-Наливайка.
247В 0015 То не купав би я в калюжі / Тебе преславного. Амінь. / -----

ПРЕСЛАВНОЇ 1

127В 0009 Упав та й лежить. / Із Одеси преславної / Завезли чуму,

ПРЕСЛАВНОМУ 1

153В 0081 Отаке-то чудо / У тім місті преславному, / У тій Вільні сталось.

ПРЕСТОЛ 1

292В 0057 Будує кедрові світлиці, / Престол із золота кує, / Благоволенье оддає

ПРЕСТОЛА 1

246А 0072 І од глибо[ко]ї тюрми / Та до високого престола – / Усі ми в золоті і голі.

ПРЕСТОЛІ 2

199А 0090 Народ замучений мовчить, / І на апостольськiм престолі / Чернець годований сидить.
187В 0008 Аж деспоти – такі царі, / І на престолі і в неволі, / І все-то те по добрій волі,

ПРЕСТОЛОВІ-ОТЕЧЕСТВУ 1

196А 0025 Лепта удовиці / Престолові-отечеству / Та німоті плата.

ПРЕСТУПНИЄ 1

218В 0510 Тільки ми, Адаме, / Твої чада преступніє, / Не одпочиваєм

ПРЕТЕСЯ 2

250А 0035 Немає другого Дніпра, / А ви претеся на чужину / Шукати доброго добра,
250А 0050 В німецькі землі, не чужії, / Претеся знову!.. Якби взять / І всю мізерію з собою,

ПРЕТЕСЬ 1

250А 0117 І в слав'янофіли / Так і претесь... І всі мови / Слав'янського люду –

ПРЕТОРІАНАМ 1

218В 0319 Преторіане помолились, / Преторіанам дав указ, / Щоб все, що хочуть, те й робили,

ПРЕТОРІАНЕ 2

218В 0254 Зо всього царства воєводи, / Преторіане і сенат, / Жерці і ліктори стоять

218В 0318 Не тільки сестер. / Преторіане помолились, / Преторіанам дав указ,

ПРЕТЬСЯ 2

150А 0094 Ревуть, лютують вороги, / Козацтво преться без ваги – / І покотились яничари.

154А 0094 Ревуть, лютують вороги. / Козацтво преться без ваги – / І покотились яничари.

ПРЕХОРОШАЯ 1

016В 0432 «Вона була ще молодою / І прехорошая собою. / На сонці дуже запеклась,

ПРЕХОРОШОЮ 1

092В 0007 Такою гарно-молодою / [І] прехорошою такою, / Так, як тепер на чужині,

ПРЕЧИСТАЯ 5

207А 0011 Єдина думо / Пречистая!.. Ти витаеш... / Як у того Нуми

095В 0032 Єдиний мій друже, / Моя думо пречистая, / Вірная дружино,

233В 0001 ----- / А ти, пречистая, святая, / Ти, сестро Феба молодая!

250В 0009 Молюся, плачу і ридаю: / Воззри, пречистая, на їх, / Отих окрадених, сліпих

250В 0093 О світе наш незаходимий! / О ти, пречистая в женах! / Благоуханний зельний крине!

ПРЕЧИСТІІ 1

033В 0090 І Бог зглянувсь на ті сльози, / Пречистіі сльози! / Побив Петра, побив ката

ПРЕЧИСТІЙ 3

111В 0016 Поклони тяжкій б'ючи, / Пречистій ставила, молила, / Щоб доля добрая любила

122В 0015 Тую копійчину... / Та пречистій поставила / Свічку за сина.

250В 0246 Нам возвістися. Якби / Пречистій їй не дав ти руку, / Рабами б бідніє раби

ПРЕЧИСТНИМИ 1

137В 0010 З святыми корогвами / Та з пречистними образами / Народ з попами

ПРЕЧИСТОЇ 3

234А 0384 ----- / Після пречистої в неділю, / Та після першої Трохим

044В 0010 Сидять собі, розмовляють, / Пречистої дожидають. / Дожидалися... З Чигирина

200В 0108 ----- / Перед іконою пречистої / Горить лампада уночі.

ПРИ 25

010А 0157 А дівчина спить під дубом / При битій дорозі. / Знать, добре спить, що не чує,

030А 0270 Як тополя, стала в полі / При битій дорозі; / Як роса та до схід сонця,

061А 0250 Якби не він спіткав мене / При лихій годині, / Давно б досі заховали

114А 0347 Щирі сльози. То не роса / Вранці при дорозі / На спориші, і не ваші

123А 0094 Ганна розцвітала; / Як калина при долині / Вранці під росою,

173А 0099 У багатих ростуть діти – / Верби при долині, / А у вдови одним одно,

207А 0350 Мов тая ялина / При долині, похилилась... / Мовчала Ярина.

270А 0064 А весною процвіла я / Цвітом при долині, / Цвітом білим, як сніг, білим!

006В 0214 Три явори посадила / Сестра при долині... / А дівчина заручена –

016В 0021 Недолю віщує. / Як сон-трава при долині / Вночі розцвітає...

026В 0031 Тяжкі сльози!.. А дівчина / При самій дорозі / Недалеко коло мене

044В 0032 Випровожала три поля, три милі, / Прошлася при долині. / Дарувала шиту шовками хустину,

050В 0269 Шкандибає в поле... / І край шляху при долині – / Отже, не вгадаєш,

050В 0285 На свою криницю. / Громадою при долині / Його поховали

057В 0024 Пишіть, давно колись було / Межи садами, при долині, / Таки у нас на Україні
 057В 0333 У балку спустився / Та й викопав при долині / Глибоку криницю.
 074В 0056 ----- / Одним-єдине при долині / В степу край дороги
 076В 0165 Меж дівчатами; мов крин той / Сельний при долині – / Меж цвітами. Отож вона
 083В 0046 З бідного Микити. / Насміялася при людях, / Що він в сірій свиті!
 103В 0011 Орла ж повісить на тичині. / І при такій годині / Республіку зробить!
 110В 0004 Не кидайте хоч ви мене / При лихій годині. / Прилітайте, сизокрилі
 119В 0016 ----- / Як билина при долині, / В самотній самотині
 140В 0019 Коло воликів немає. / Ой копали йому в степу при дорозі / Та притиками яму,
 173В 0022 Найді собі чорнобривку / В степу при долині – / Високою могилоньку
 192В 0022 Гай шепоче, гнуться лози / В яру при дорозі, / Думи душу осідають,

ПРИБЕРЕТЬСЯ 1

057В 0245 Максим сановито / Прибереться у неділю / Та й пошкандибає

ПРИБИВСЬ 1

016В 0421 Блукаючи по Україні, / Прибивсь якось і в Чигирин, / І в монастир отой дівочий,

ПРИБИЛО 1

207А 0505 А в турецьку землю агарянську / Без кормиг прибило. / Тойді сироту Степана,

ПРИБИРАЛАСЬ 1

044В 0041 На шлях битий дивилася. / Квітчалася, прибиралась, / Що день божий сподівалась.

ПРИБІГАЮТЬ 1

234А 0121 І разом схопились / Та до воріт... Прибігають – / Мовчки зупинились.

ПРИБІГЛИ 2

175В 0044 Сердешна дівчина кричить. / Прибігли хлопці, не рятують, / Бояться пана. А один,
 250В 0694 До його бігали маліі. / Отож прибігли.– О святії! / Пренепорочніє! – сказав,

ПРИБЛУДА 1

016В 0052 Не знаю, де вони взялись,– / Приблуда князь. Була й княгиня. / Ще молоді собі були,

ПРИБЛУДОЮ 1

221А 0253 Ні, встали, погані, / Із шведською приблудою... / Та й тойді ж творилось!

ПРИБЛУДУ 2

274А 0138 З люлькою куняє. / Позирає на приблуду / Й на подзвін не дбає.
 274А 0414 І марою за собою / Приблуду водили. / І співала, й танцювала,

ПРИБОРКАЛА 1

060А 0031 Заплакав би з ними. / Та ба, доля приборкала / Меж людьми чужими.

ПРИБОРКАНА 1

061А 1824 Де вона, моя голубка / Приборкана, плаче?» / Тяжко йому.

ПРИБОРКАНИЙ 1

156В 0069 ----- / Мов орел той приборканий, / Без крил та без волі,

ПРИБОРКАНИХ 1

103В 0028 А інших гратися оддав, / Приборканих, воронам / І не сказав нікому.

ПРИБОРКАТЬ 1

061А 0298 Запановав та й думав шляхту / Приборкать трошки... Не зумів! / Добра хотів, як дітям мати,

ПРИБРАЛАСЬ 1

274A 0291 Щоб не знати було, що стрига. / Прибралась, ходила, / Поки люде домовину

ПРИБРАЛИ 1

016B 0239 Умилася. А добрі люде / Прибрали, в Київ одвезли / У інститут. А там що буде,

ПРИБУДЕ 3

047A 0167 Коли живий козаченько, / То зараз прибуде... / А за третій, моя доню!

047A 0205 Скажи йому, що загину, / Коли не прибуде! / Сама хоче мене мати

061A 2043 Ждала, виглядала: / «Нема його, не прибуде, / Одна я осталась...»

ПРИБУДУ 1

061A 2423 «Спочивайте, виглядайте, / Я швидко прибуду. / Укоротив я вам віку,

ПРИВЕДИ 1

061A 0323 «Яремо! Герш-ту, хамів сину? / Піди кобилу приведи, / Подай патинки господині

ПРИВЕДУ 1

274A 0156 Та, може, ще хоч каліку / Приведу дитину... / -----

ПРИВЕДУТЬ 1

268B 0048 В кайдани туго окують, / В село на зрище приведуть, / І на хресті отім без ката

ПРИВЕЗЛА 2

149B 0001 ----- / І знов мені не привезла / Нічого почта з України...

161B 0071 Ніколи не вплетеш кісники / Оті, що тітка привезла?.. / -----

ПРИВЕЗЛИ 2

173A 0126 Та й не допускали. / Ой привезли до прийому / Чуприни голити.

192A 0064 Йому, молодому, / Що привезли його з Дону / На возі додому.

ПРИВЕЛА 18

030A 0011 А то й стара мати, / Що привела на світ божий, / Мусить погібати.

061A 0774 І день і година, коли понесла, / Коли породила, на світ привела! / Дивіться, що роблять у титаря в хаті

114A 0298 Напоїла кума. / І привела до господи. / Не побачив Хома.

234A 0047 Трути-зілля не найшла, / Та синів двох привела, / В китаєчку повила

274A 0178 Я розкажу, як нагадаю. / Близнят в Бендерах привела. / У білих Яссах колихала,

006B 0281 Доню в полі доганяти... / І догнала, привела; / Нарікала, говорила.

014B 0053 До панича, бачиш, ходила, / Поки дитину привела / Та у криниці й затопила.»

016B 0161 За що ж воно тебе згадає? / За те, хіба, що привела? / А моя свою дитину

041B 0002 Один у другого питаєм, / Нащо нас мати привела? / Чи для добра? Чи то для зла?

057B 0134 Чи то мене злая доля / Привела до того, / Таки й досі ще не знаю,

174B 0016 Удовиця у м'ясниці / Сина привела. / Вигодувала малого,

174B 0031 Коня вздовж села. / Та й привела до обозу; / В військо оддала...

218B 0111 Із доброї тії дівчати: / Дитину-сина привела. / Молилася своїм Пенатам

218B 0463 Сторожа з голими мечами / Гуртом в різницю привела. / Арена звірем заревла.

249B 0019 А у якомусь у вертепі / Марія сина привела, / І в Віфлієм з малим пішла...

250B 0166 Учора рано пролилась, / Учора, каже, привела / Дитину, сина. А Захарій

250B 0354 Марія з шляху не вставала, / Марія сина привела. / Єдиную тую дитину,

292B 0093 Рідня Саулова пузата / Та ще й гусяра привела, / Якогось чабана Давида.

ПРИВЕЛИ 4

061A 2316 Брати мої, соколи, / Привели / І корову із діброви,

076B 0075 І цар сказав, щоб на вечерю / Раби рабиню привели, / Таки Вірсавію. Нівроку,

095B 0076 Собі в покої... Незабаром / І молодого привели. / Назавтра в город одвезли

218В 0174 На ложах гості. Регот! Гомін! / Гетери гостя привели / Сивобородого. І слово

ПРИВЕРЗЕТЬСЯ 1

209В 0010 Свинею заснувши, звичайне, такий / І сон приверзеться... Ніби край могили / Пасу я ягнята, а я ще малий;

ПРИВЕСТИ 1

016В 0155 Бо княгині тільки вміють / Привести дитину. / А годувать та доглядать

ПРИВИК 2

006В 0241 І до решотки на вікні / Привик я трохи, і мені / Не жаль було давно одбутих,
068В 0149 До сльоз, до крові, до пожару, / До всього, всього я привик. / Було, мов жабу ту, на списі

ПРИВІВ 2

014В 0046 Я до попа та до сусіди, / Привів попа, та не застав – / Вона вже вмерла. Нема й сліду
029В 0129 Пересилить горе / І привів мене, старого, / На сі святі гори

ПРИВІЗ 1

061А 2060 Себе називає / Той, що привіз...» / «Де він, де він?

ПРИВІТА 1

061А 0193 Козака старого, / Що привіта моїх діток / Старими сльозами.

ПРИВІТАВ 4

234А 0392 До діда в гості. Засміявсь / Старий і внучку привітав, / Неначе справді молодицю:
274А 0325 Забудучи лихо. / Привітав мене, лущипер, / Бла[го]словив діток,
250В 0154 Давненько вже свою дитину. / Зострів її і привітав / І тихо мовив: – Де ти в Бога
250В 0696 Пренепорочниє! – сказав, / Як узрів діток. Привітав / І цілував, благословляя,

ПРИВІТАЄ 11

010А 0044 Не вернеться чорнобривий / Та й не привітає, / Не розплете довгу косу,
030А 0103 З малим сиротою? / Хто питає, привітає / Без милого в світі?
030А 0356 Що пізнає Катерину, / Привітає сина? / З ним забула б чорнобрива
030А 0359 Шляхи, піски, горе; / Він, як мати, привітає, / Як брат, заговорить...
060А 0008 Полетів би за тобою, / Та хто привітає? / Я й тут чужий, одинокий,
061А 0044 Хто вас щиро без матері / Привітає в світі? / Сини мої! орли мої!
061А 0261 Не дав погибати, / То й вас прийме, привітає, / Як свою дитину.
061А 2026 Він сирота – хто без мене / Його привітає? / Хто про долю, про недолю,
196А 0007 І хто тую мову / Привітає, угадає / Великеє слово?
234А 0070 ----- / Хто ж їх старість привітає, / За дитину стане?
192В 0045 Хто з тобою заговорить, / Привітає, гляне?.. / Кругом тебе простяглася

ПРИВІТАЄШ 2

246А 0175 Братньою сльозою / Ти їх, друже, привітаєш, / Тихо прочитаєш...
218В 0009 Мій друже єдиний! / Привітаєш; убогая, / Сірая, з тобою

ПРИВІТАЙ 5

027А 0086 Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви,
027А 0109 Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви,
057А 0113 ----- / Привітай же, моя ненько! / Моя Україно!
199А 0072 ----- / Привітай же в своїй славі / І мою убогу
218В 0005 ----- / Привітай же благодуже / Мою сиротину,

ПРИВІТАЙСЯ 1

030A 0200 Иди, доню, найди її, / Найди, привітайся, / Будь щаслива в чужих людях,

ПРИВІТАЙТЕ 2

272A 0023 Хвили! мої хвили! / Привітайте русалоньку...» – / Та й заголосила,
038B 0058 Крикнув: «Пугу! пугу! / Привітайте, святі ченці, / Товарища з Лугу!»

ПРИВІТАЛА 6

027A 0080 Не вмре кобзар, бо навіки / Його привітала. / Будеш, батьку, панувати,
221A 0116 На тій пожарині, / Та ще й мене привітала / В безверхій хатині.
016B 0287 Всі повеселіли. / Там словами привітала, / Там нагодувала...
026B 0035 Та й почула, що я плачу. / Прийшла, привітала, / Утирала мої сльози
036B 0010 ..... / Ти привітала / Нерона лютого, Сарданапала,
175B 0093 Свого месника святого / І не привітала, / Тільки глянула на його...

ПРИВІТАЛИ 4

061A 0401 Що на серці заховано, / Щоб не привітали. / Бо їх ласка... Нехай сниться
072B 0007 Пішов би додому, / Там би мене привітали, / Зраділи б старому;
092B 0027 Де колись, мов брата, / Привітали мене. Мати! / Старесенька мати!
250B 0397 Убогим людям, чабанам, / Що привітали, заховали / І нам Спасителя спасли.

ПРИВІТАТИ 2

146B 0033 І сердешна мати. / Нема кому привітати, / Ні з ким пожуритись.
218B 0347 Пішла його зострінати, / Святих привітати / На березі. Пішла еси,

ПРИВІТАТЬ 2

114A 0330 Соромляться люди у хату пустить / І привітатъ словом старого каліку. / Укороти,
Боже, молодого віку
104B 0063 Укоротивши йому віка... / А жінку можна привітатъ. / Трохи не сталося отак.

ПРИВІТАЮ 3

110B 0015 Тихими речами / Привітаю вас, як діток, / І заплачу з вами.
200B 0197 «Тепер старого поховаю, / А молодого привітаю, / Та й буду жить собі та жить,
205B 0058 Собі хоть мало... оживу... / Надію в серці привітаю, / Тихенько-тихо заспіваю

ПРИВІТАЮТЬ 2

274A 0458 До людей хились, небого, / Люде привітають. / -----
113B 0026 І в сім'ї веселій тихо / Дітей привітають, / І сивою головою

ПРИВОЗЯТЬ 1

016B 0264 Радіють люде, Бога просять... / Аж ось із Києва привозять / Княжну. Мов сонечко
зійшло

ПРИВЧАЛИСЬ 1

274A 0321 І байстрят носила / За плечима. Щоб привчались... / Аж і сам приїхав.

ПРИГОДИ 2

173A 0082 Пішла в найми... Не минула / Лихої пригоди. / І день, і ніч працювала,
214B 0013 Чого ж я плачу? Мабуть, шкода, / Що без пригоди, мов негода, / Минула молодість
моя.

ПРИГОДИ 5

221A 0419 Є хліба в торбині, / То поснідаєм в пригоді, / Поки сонце встане...–
221A 0426 ----- / В великій пригоді / Нам сьогодні вони стануть!
221A 0495 Отак пісні Богданові / Стали їм в пригоді!! / Так малий льох в Суботові
057B 0016 А як він викопав, то ми / Оце й розкажемо в пригоді, / А ви записуйте, не шкодить

125B 0015 Ходім погуляєм. / Та в пригоді свого батька / Старого згадаєм,

ПРИГОДУ 1

281B 0016 Удосвіта? То повертає / Той Ігор військо на пригоду / Тому буй-туру Всеволоду.

ПРИГОРІ 3

029B 0020 А онде, онде за Дніпром, / На пригорі, ніби капличка, / Козацька церква невеличка

038B 0074 На Київ дивитись, / Та посидіть на пригорі, / Та хоч пожуритись.

245B 0007 В садочку, квітами повита, / На пригорі собі стоїть, / Неначе дівчина, хатина.

ПРИГОРНИСЯ 1

136B 0008 Де ти? Де ти, озовися! / Прийди, серце, пригорнися. / Нумо, серце, лицятися

ПРИГОРНИСЬ 2

061A 2332 А ти, стара, не журись / Та до мене пригорнись! / -----

134B 0014 Найдеш у гаї тую калину, / То й пригорнись, / Бо я любила, моя дитино,

ПРИГОРНУЛА 1

030A 0339 Як діточок мати; / Де ж Катрусю пригорнула: / Чи в лісі, чи в хаті?

ПРИГОРНУЛАСЬ 1

250B 0179 Марія на його зирнула / І стрепенулась. Пригорнулась / Неначе злякане дитя,

ПРИГОРНУСЯ 2

016A 0017 На дно моря кану. / Найдю його, пригорнуся, / На серці зомлію.

266A 0080 І не знаю, де дінуся, / Де я пригорнуся, / І з ким буду розмовляти,

ПРИГОРНУТИСЬ 1

234B 0026 Дай на себе подивитись, / Дай і пригорнутись, / Під крилом твоїм любенько

ПРИГОРНУТЬСЯ 1

061A 0395 Лихо, люди, всюди лихо. / Нігде пригорнутьсся: / Куди, каже, хилить доля,

ПРИГОРОД 1

006B 0335 Не клепає коси. / Чи то пригород, чи город, / Мов бритвою, старий голить

ПРИГОРТАЄ 3

030A 0275 І світа не бачить, / Тільки сина пригортає, / Цілує та плаче.

234A 0006 Молодиця молодая. / Щось до лона пригортає / Та з туманом розмовляє:

139B 0020 Бондар відра набиває, / Мене горне, пригортає, / Чорноброву.

ПРИГОРТАЛА 1

250B 0144 Хитала, бавила, гойдала, / До лона тихо пригортала / І цілувала. Козеня,

ПРИГРІЄ 1

061A 1233 Їх умиють. Зійде сонце, / Осушить, пригріє; / А унуки? Їм байдуже,

ПРИДАЛАСЯ 1

274A 0089 Я в приданках була, впилася, / І молода не придалася... / А все то прокляті пани

ПРИДАЛАСЬ 1

114A 0309 Ануте, напилась! / Наша, наша придалась! / Червоніє хвартушина;

ПРИДАН 1

095B 0050 Чи управитель, а не пан. / За вихилясами придан, / За зиком та за сміхом

ПРИДАНЕ 4

- 246A 0124 Дочці на козушок, / Байстрюкові на придане, / Жінці на патинки.
132B 0014 І до себе злюю суку / Просила в придане, / Йване мій, Іване,
175B 0111 Танці та музики – / Аж до півночі. Придане / Постіль пішли слати
200B 0017 Мале байстря, свиней пасло, / Петрусем звалось; на придане / Воно за панною пішло

ПРИДАНИ 2

- 114A 0312 ----- / Отак ордою йшли придани, / Співали п'яні; а Мар'яна
114A 0359 І не втерпіла, сказала, / Як п'яні придани / Йшли по улиці, співали.

ПРИДАНКАХ 1

- 274A 0088 ----- / Я в приданках була, впилася, / І молода не придалася...

ПРИДАНОК 1

- 274A 0037 А за шатром в степу співає, / Неначе п'яна, з приданок / Додому йдучи, молодиця:

ПРИДБАВ 5

- 061A 2166 Кров'ю підпливає. / Придбав Максим собі сина / На всю Україну.
050B 0034 То с'як, то так / Придбав сірома грошенят, / Одежу справив, жупанину,
057B 0079 У наймах с'як собі, то так / Придбав, сірома, грошенят, / Одежу справив, жупанину,
104B 0107 Всього надбав, роботяга, / Та не придбав долі! / Талану того святого...
209B 0071 Гармату, гаківниць два вози, / Пшона, пшениці, що придбав, / Я всю мізерію оддав

ПРИДБАЛА 4

- 030A 0093 Московського сина. / Чорнобривого придбала... / Мабуть, сама вчила...»
047A 0100 Не піду я, мамо! / Рушниками, що придбала, / Спусти мене в яму.
047A 0145 Позаторік і зіллячка / Для того придбала». / Пішла стара, мов каламар
061A 2408 В глибокій оселі! / Сука мати не придбала / Нової постелі.

ПРИДБАЛИ 1

- 234A 0064 Худоби діждалися, / Придбали хутір, став і млин, / Садок у гаї розвели

ПРИДБАТИ 1

- 274A 0127 Другий дума, як би його / На подзвін придбати. / Один старий одпочине

ПРИДБАТЬ 1

- 061A 0353 Нехай бенкетують... У їх доля дбає, / А сироті треба самому придбать. / Трапляється,
часом тихенько заплаче,

ПРИДИБАВ 1

- 050B 0207 ----- / – Чого він придибав? Нема в його хати, / Ні сестри, ні брата, нікого нема.

ПРИДИБАЙТЕ 1

- 076B 0022 Покиньте ж свій святий Парнас, / Придибайте хоч на годину / Та хоч старенький
божий глас

ПРИДИБАЛА 1

- 274A 0242 На свою країну / Придибала. Одпочила, / Вечера діждалась,

ПРИДИБАЛИ-ТАКИ 1

- 076B 0003 Якби ви часом хоч на час / Придибали-таки до нас, / Та, як було во дні они,

ПРИЗНАВАЙСЯ 2

- 061A 0471 Нехай Бог карає!» / «Не Бог, а ми. Признавайся!» / «Нащо б мав ховати,
061A 0539 Ласкою багатий». / «Лжеш, собако! Признавайся! / Ануте, панове,

ПРИЗНАВАЙСЬ 1

061A 1842 З халяви виймає. / «Признавайсь, проклятий жиде, / Де моя Оксана?»

ПРИЗНАВАЙТЕСЬ 1

061A 2215 Своєю заріжу. / Клич громаду. Признавайтесь: / Що, ви католики?»

ПРИЗНАВСЯ 1

180A 0290 Штовхаюсь я; аж землячок, / Спасибі, признався, / З циновими гудзиками:

ПРИЗЬБИ 4

234A 0087 І дід, і баба у неділю / На призьбі вдвох собі сиділи / Гарненько, в білих сорочках.

234A 0387 Старий сидів в сорочці білій, / В брилі, на призьбі. Перед ним / З собакою унучок грався,

250B 0463 У сінях граються. А мати / Сидить на призьбі коло хати / Та вовну з кужеля пряде.

250B 0485 А Йосип сина забавляв, / На призьбі сидя, поки мати / На річці прала ті малі

ПРИЇДЕ 1

047A 0160 Місяць серед неба, / Випий ще раз; не приїде – / Втретє випить треба.

ПРИЇДЕМ 1

061A 1642 Й ліс попід горою, / А в лісі скарб. Як приїдем, / То щоб кругом стали,

ПРИЇДУ 2

180A 0190 І вороги, й невороги, / Прошайте, в гості не приїду! / Упивайтесь, бенкетуйте, –

207A 0259 Недалеко. А на той рік / Я до вас приїду / З старостами – за тобою

ПРИЇДУТЬ 1

221A 0028 І на руках носить... / А з гетьманом як приїдуть / Із Чигрина гості,

ПРИЇХАВ 5

150A 0153 Братів визволяти. / Ой приїхав Гамалія / Аж у ту Скутару,

154A 0153 Братів визволяти. / Ой приїхав Гамалія / Аж у ту Скутару,

234A 0473 «Доню Катерино! / Чи ще Марко не приїхав? / Ох, якби я знала,

274A 0322 За плечима. Щоб привчались... / Аж і сам приїхав. / Я до його кинулася,

095B 0233 Мені вже й косу розплели, / Та пан приїхав... Гиля! Гиля! / Чи то не гуси, то пани,

ПРИЇХАЛИ 3

061A 1569 Вербівку; в Вільшану / Приїхали. «Хіба спитать, / Спитать про Оксану?

061A 1647 Яка погань». / Приїхали, / Стали кругом ліса;

200B 0213 І разом стихли на минуту. / Приїхали: ножі беруть, / І генерала розчиняють,

ПРИЇХАЛО 1

221A 0452 І в Чигрин доносить / По начальству. Приїхало / Начальство мордате,

ПРИЙДЕ 8

030A 0066 Щоб вороги не бачили; / Прийде до криниці, / Стане собі під калину,

046B 0092 А понеділок?... Друже-брате! / Ще прийде ніч в смердячу хату, / Ще прийдуть думи. Розіб'ють

095B 0109 Звелів не пускати, / А як прийде, бити – / Що тут їй робити?

151B 0013 Остануся тута, / Прийде милий в мою хату / Хазяїнувати.

158B 0005 Згадай мене, брате. / А як прийде нудьга в гості / Та й на ніч засяде,

161B 0209 ----- / Годі-бо вже, годі! Незабаром батько прийде, треба / справді читать.

250B 0332 Чи чуєш ти, моя Маріє? / Месія прийде! – Вже прийшов, / І ми вже бачили Месію! –

295B 0019 І думу вольнуну на волю / Не прийде випустить... Сиди / І нічогісінько не жди!..

ПРИЙДИ 2

- 125В 0025 Хлоп'ята гуляли. / Прийди з того Межигор'я, / Наш славний Палію,
136В 0008 Де ти? Де ти, озовися! / Прийди, серце, пригорнися. / Нумо, серце, лицятися

ПРИЙДУТЬ 1

- 046В 0093 Ще прийде ніч в смердячу хату, / Ще прийдуть думи. Розіб'ють / На стократ серце, і надію,

ПРИЙМА 2

- 045А 0072 Що море говорить, де сонце ночує – / Його на сім світі ніхто не прийма; / Один він між ними, як сонце високе,
217В 0012 Аж трічі весело цілує, / Прийма на руки, і годує, / І спать несе. А дід сидить

ПРИЙМАЄ 1

- 006В 0053 Товариства лягло! / І земля не приймає. / Як запродав гетьман

ПРИЙМАЄШ 1

- 199А 0284 Святійшої волі / Не приймасш!...» – «Одно слово!» / «Ти Богом проклятий!

ПРИЙМАЮТЬ 2

- 173А 0142 Жидам носить воду. / Бо хрещені не приймають: / «Стара, – кажуть, – стала,
180А 0144 Батько й мати одцурались / Й чужі не приймають! / Старці навіть цураються!!

ПРИЙМЕ 1

- 061А 0261 Не дав погібати, / То й вас прийме, привітає, / Як свою дитину.

ПРИЙМЕТЕ 1

- 234А 0326 Та й знову вернуся / В вашу хату, як приймете. / Поки маю сили,

ПРИЙМИ 6

- 027А 0085 Тебе не забудуть! / Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щиру, прийми, привітай.
027А 0086 Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви,
027А 0108 Там не одинокий був би з нею й я. / Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щиру, прийми, привітай.
027А 0109 Праведная душе, прийми мою мову / Не мудру, та щиру, прийми, привітай. / Не кинь сиротою, як кинув діброви,
030А 0679 Мовчки опинилась. / «Прийми, Боже, мою душу, / А ти – моє тіло!»
199А 0078 Про славного Гуса. / Прийми, отче. А я тихо / Богу помолюся,

ПРИЙМУТЬСЯ 2

- 161В 0089 Тойді, як щепи ми щепили... / Як приймуться... мені приснилось, / Як приймуться, то восени
161В 0090 Як приймуться... мені приснилось, / Як приймуться, то восени / Ти вийдеш заміж.

ПРИЙНЯЛА 2

- 218В 0074 Сльози кровавої лила, / Так, як і ти. І прийняла / В живу душу світ незримий
218В 0566 І ти слова його живії / В живу душу прийняла. / І на торжища і в чертоги

ПРИЙНЯЛАСЯ 2

- 006В 0150 І дрібніі роси. / Щоб калина прийнялася, / Розпустила віти.
006В 0162 ----- / І калина прийнялася, / Віти розпустила.

ПРИЙНЯЛИСЬ 1

- 006В 0217 Червону калину. / Не прийнялись три ясени, / Тополя всихала,

ПРИЙОМ 1

050B 0148 Бо вдовиного, бачиш, сина / В прийом громада повезла. / Такі-то темні діла

ПРИЙОМУ 5

173A 0118 В кайдани кувати / Та повезли до прийому / Битими шляхами.
 173A 0126 Та й не допускали. / Ой привезли до прийому / Чуприни голити.
 057B 0192 Забили в скрепицю, / Та й повезли до прийому. / Он яке твориться
 104B 0155 Пройдисвіта, волоцюгу... / Прямо до прийому. / -----
 118B 0007 Розрізнили, взяли / Та повезли до прийому – / Оддали в москалі!

ПРИЙТИ 4

061A 2064 «Через тиждень обіцявся / Прийти за тобою». / «Через тиждень! через тиждень!
 150A 0081 Вставать з чужої домовини, / На суд твій праведний прийти, / В залізах руки
 принести,
 154A 0082 Вставать з чужої домовини, / На суд твій праведний прийти, / В залізі руки принести
 104B 0093 За синєє море! / Шукать долі. Думав прийти / Та хоч жінку взяти...

ПРИЙШЛА 11

047A 0178 «Ні! Вже не вернуся!» / Прийшла... Вмилась, напилася, / Тихо усміхнулась,
 234A 0170 Та молода, білолиця / Прийшла молодиця / На той хутір благодатний
 234A 0339 Поспішає в Київ. / Прийшла в Київ – не спочила, / У міщанки стала,
 272A 0045 Ні з ким розмовляти. / А як прийшла до берега, / То й дочку згадала,
 274A 0266 Я до його: «Тату! / Мій таточку! це я прийшла». / За руки хватаю.
 026B 0035 Та й почула, що я плачу. / Прийшла, привітала, / Утирала мої сльози
 029B 0063 На кручі, ніби сирота / Прийшла топитися... в глибокім, / В Дніпрі широкому... отак
 076B 0078 До божого царя-пророка / Сама Вірсавія прийшла, / І повечеряла, й сикеру
 076B 0120 Аж плаче, бідний, батька просить, / Щоб та Фамар, сестра, прийшла, / – Драгий мій
 отче і мій царю!
 083B 0057 ----- / Додому плачучи прийшла, / І спати плачучи лягла,
 095B 0133 Насилу / Прийшла додому, подивилась: / Цвіти за образом святим,

ПРИЙШЛИ 19

010A 0206 Та ями копають; / Прийшли попи з корогвами, / Задзвонили дзвони.
 030A 0041 Що вкралося горе. / Прийшли вісти недобрії – / В поход затрубили.
 061A 0135 У мою хатину / Прийшли, сіли коло мене / І про Україну
 199A 0320 Моліться! люті звірі / Прийшли в овніх шкурах / І пазурі розпустили...
 274A 0220 Бере мене. У Бендери / Прийшли ми. Стояли / З москалями на квартирах,
 274A 0437 І третє настало; / Уже прийшли в Україну... / Жаль їй чогось стало.
 037B 0013 Аж поки іменем Христа / Прийшли ксьондзи і запалили / Наш тихий рай. І розлили
 076B 0203 ----- / Прийшли, і город обступили / Кругом, і город запалили.
 082B 0014 Ми довго в морі пропадали, / Прийшли в Дар'ю, на якор стали. / З Ватаги письма
 принесли
 095B 0231 А ви до мене на весілля / З того світу прийшли? / Мені вже й косу розплели,
 104B 0152 Любо та кохано / Прийшли, взяли сіромаху / Та й повезли з дому
 179B 0021 Під тую калину / Прийшли, посідали / І поцілювались.
 209B 0059 І матері його святої! / Ляхи прийшли на нас войною! / Святе божіє міста!
 218B 0288 Горе з вами! / Кого благи ви прийшли? / Кому ви сльози принесли?
 250B 0220 Благовістителя. І раді, / Радісінькі собі прийшли / Додому.
 250B 0289 Ото вони собі ідуть, / Прийшли додому. І живуть / Повінчані, та не веселі.
 250B 0493 Удвох в колосочці несли. / То с'як, то так прийшли додому. / Бодай не довельсь
 нікому
 250B 0615 Хоч і далеко, так спродати / Дорогше можна. От прийшли, / Розташувались. Батько й
 мати
 285B 0005 Зійшлись незабаром. Побрались; / І тихо, весело прийшли, / Душею-серцем
 неповинні,

ПРИЙШЛО 3

- 218В 0285 І чи одна вона? Мій Боже! / Прийшло їх тисячі в сльозах, / Прийшло здалека.
218В 0286 Прийшло їх тисячі в сльозах, / Прийшло здалека. / Горе з вами!
302В 0019 Вода ставом стала. / Прийшло дівча воду брати, / Брало, заспівало.

ПРИЙШОВ 13

- 114А 0354 У темному гаю / Проплакала; прийшов Петрусь, / Вона розказала
207А 0552 Ідїть, подивітєсь». / Прийшов старий, розглядає, / І свого Степана
234А 0498 Іде Марко, не журитєся. / Прийшов – слава Богу! / І ворота одчиняє,
234А 0503 Біжи зустрічати! / Уже прийшов! Біжи швидче! / Швидче веди в хату!..
016В 0352 Не схаменувся, ключ виймас, / Прийшов, і двері одмикас, / І лізе до дочки.
Прокинєсь!
050В 0143 Од цариці / Прийшов указ лоби голить. / «Не дав вдовиці утопитєся,
057В 0179 Таки із самої столиці, / Прийшов указ лоби голить. / Се в перший раз такий указ
057В 0181 Се в перший раз такий указ / Прийшов з Московщини до нас. / Бо на Україні в нас,
бувало,
104В 0126 ----- / Прийшов додому уночі. / Стогнала мати на печі,
161В 0128 ----- / Тату! Тату! Петро! Петро! Із Києва прийшов! / -----
250В 0260 Дивочний гость отой лукавий? / Хоч би прийшов та подививсь / На брак той славний
і преславний,
250В 0332 Чи чуєш ти, моя Маріє? / Месія прийде! – Вже прийшов, / І ми вже бачили Месію! –
250В 0381 Через час / Чи через два прийшов указ / І легіон з Єрусалима,

ПРИКАЗ 1

- 249В 0032 Почтар, нівроку, був підпилий, / Оддав сенатові приказ, / Щоб тільки в Віфліємі
били

ПРИКМЕТУ 1

- 050В 0277 І дуб посадили / На прикмету проїзжачим. / А на друге літо

ПРИКОВАНА 1

- 218В 0368 А твоя дитина / Ще й до щогли прикована – / Не неофіт новий,

ПРИКОЛИ 1

- 014В 0070 Так что же, / Ну, вот тепєрь и приколи. / -----

ПРИЛЕТИТЬ 1

- 239В 0027 Тойді, як, Господи, святая / На землю правда прилетить / Хоч на годиночку спочить,

ПРИЛЕТЯТЬ 1

- 218В 0224 Тебе осудить. Припливуть / І прилетять зо всього світа / Святіє мученики. Діти

ПРИЛИНЕ 1

- 006В 0152 Розпустила віти. / – Може, пташкою прилине / Милий з того світа.

ПРИЛИНЄШ 1

- 308В 0067 Кругом хатини насажу, / Прилинеш ти у холодочок, / Тебе, мов кралю, посажу.

ПРИЛИНИ 2

- 027А 0088 Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини до мене хоть на одно слово / Та про
Україну мені заспівай.
027А 0111 Не кинь сиротою, як кинув діброви, / Прилини до мене хоч на одно слово / Та про
Україну мені заспівай.

ПРИЛИНУ 1

- 006В 0155 Зов'ю йому кубелечко, / І сама прилину, / І будемо щебетати

ПРИЛИНЬ 1

027A 0094 Переніс в убогу хату сироти. / Прилинь, сизий орле, бо я одинокий / Сирота на світі, в чужому краю.

ПРИЛІТАЄ 2

010A 0218 Червону калину. / Прилітає зозуленька / Над ними кувати;
010A 0220 Над ними кувати; / Прилітає соловейко / Шоніч щебетати;

ПРИЛІТАЙ 2

061A 2081 Орел сизокрилий! / Прилітай же, мій соколе, / Мій голубе сизий!
095B 0030 То тому й байдуже. / Прилітай же з України, / Єдиний мій друже,

ПРИЛІТАЙТЕ 2

110B 0005 При лихій годині. / Прилітайте, сизокрилі / Мої голуб'ята,
110B 0013 Ще моляться Богу. / Прилітайте ж, мої любі, / Тихими речами

ПРИЛІТАЮТЬ 1

113B 0008 З-за Дніпра мов далекого / Слова прилітають. / І стеляться на папері,

ПРИЛУЦЬКИЙ 1

033B 0017 Славні небожата, / Не спиняв би їх прилуцький / Полковник поганий...

ПРИЛУЧИЛАСЬ 1

127B 0003 Не п'ється вода, / Прилучилась з чумаченьком / У степу біда.

ПРИЛЯЖЕ 1

045A 0051 Вітер розвіває; / То приляже та послуха, / Як кобзар співає,

ПРИМИРЕННОМУ 1

274A 0017 Й тихо спати ляже. / І примиренному присняться / І люде добрі, і любов,

ПРИМІРЯЄ 1

207A 0306 Дивиться, радіє, / Приміряє, ніби знову / Старий молодіє.

ПРИМОВЛЯЄ 2

207A 0095 З Степаном танцює; / Старий грає, примовляє, / Ногами тупцює.
083B 0145 А титарівна зострічає, / Приспівує, примовляє: / «Чи не той це Микита,

ПРИМОВЛЯЄМ 1

283B 0019 Та танцюєм, та співаєм, / Співаючи, примовляєм: / Алілуя!

ПРИМОВЛЯЛА 2

173A 0234 Черепки збирала, / Примовляла, що синіві / Гостинця ховала.
272A 0048 І згадала, як купала / І як примовляла. / Та й байдуже. Пішла собі

ПРИНАЙМНІ 1

197B 0012 Та все-таки якось жилось, / Принаймні вкупі сумували, / Згадавши той веселий край,

ПРИНАМЕНІ 2

104B 0009 Винеси на волю! / Або втопи принамені, / Коли така доля.–
200B 0150 Або сховатись під водою, / Або, принамені, розбить / О стіну голову...

ПРИНЕСЕ 1

250B 0679 У яр по воду до криниці, / Тихесенько. І принесе / Води погожої, і вмие

ПРИНЕСЕШ 1

207A 0186 І досі нудно, як згадаю! / Коли здобудеш, принесеш, / А коли згубиш, поживеш

ПРИНЕСИ 3

061A 0325 Подай патинки господині / Та принеси мені води, / Вимети хату, внеси дрова,
161B 0101 Хіба не бачиш, я жартую. / Піди лиш скрипку принеси / Та з лиха гарно потанцюєш,
278B 0037 О мій Словутицю преславний! / Моє ти ладо принеси, / Щоб я постіль весела слала,

ПРИНЕСЛА 8

234A 0425 І собі нічого / Не принесла: не купила, / Бо грошей не стало,
076B 0124 Щоб коржика мені спекла / Та щоб сама і принесла, / То я, вкусив його, возстану
076B 0127 З одра недуги.– Вранці-рано / Фамар спекла і принесла / Опріснок братові. За руку
161B 0111 До серця так і приросла... / А ти вже й скрипку принесла? / Яку ж ми вчистимо з тобою?
180B 0012 Тієї матері святої, / Що в мир наш Бога принесла... / -----
218B 0113 Молилася своїм Пенатам / І в Капітолій принесла / Немалі жертви. Ублагала
218B 0128 Зоря всесвітня зійшла! / І мир і радість принесла / На землю людям. Фарисеї,
250B 0184 Просила, ніби повела / Очима в кушу. Принесла / Води погожої з криниці,

ПРИНЕСЛИ 10

250A 0040 Несли, несли з чужого поля / І в Україну принесли / Великих слов велику силу,
028B 0022 Із-за Дніпра мого святого / Святії вітри принесли, / Та й більш нічого. Так-то, люде,
033B 0094 Вернулися запорожці, / Принесли з собою / В Гетьманщину той чудовний
076B 0072 Я все!..» – А трохи згодом / Раби вечерю принесли / І кінву доброго сикеру...
082B 0015 Прийшли в Дар'ю, на якор стали. / З Ватаги письма принесли / І всі тихенько зачитали.
218B 0289 Кого благати ви прийшли? / Кому ви сльози принесли? / Кому ви принесли з сльозами
218B 0290 Кому ви сльози принесли? / Кому ви принесли з сльозами / Свою надію? Горе з вами,
250B 0363 Її й дитяточко взяли / І у вертеп свій принесли, / І чабани його убогі
292B 0088 Веніамінові внучата, / Тельця отрокам принесли, / Щоб їм дозволено співати
307B 0006 Засвітим світоч». І зайшли, / Єлей і миро принесли. / І чепуренький жрець Ізиди,

ПРИНЕСЛО 3

234A 0250 І в хутір лихо завернуло, / І сліз чимало принесло. / Бабусю Настю поховали
189B 0011 Мене по волі і неволі / Носило всюди. Принесло / На старість ледве і додому.
278B 0045 І каже: – Сонце пресвяте / На земло радість принесло / І людям і землі, моєї

ПРИНЕСТИ 4

150A 0082 На суд твій праведний прийти, / В залізах руки принести, / І перед всіми у кайданах
154A 0083 На суд твій праведний прийти, / В залізі руки принести / І перед всіми у кайданах
029B 0174 Поточене горем, / Принести і положити / На Дніпрових горах.
285B 0016 Любов безвічну, сугубу / На той світ тихий принести. / -----

ПРИНЕСУ 2

274A 0312 Навариш завтра мамалиги? / Я кукурузи принесу. / -----
036B 0016 Однаковісінко!.. Бо заплатили. / А я, убогий, що принесу я? / За що сірому ти поцілуєш?

ПРИНОСИТЬ 2

016B 0199 Посічуться...– Що день божий / Радості приносить / Своїй матері щасливій
095B 0161 Ніхто не вступає, / Сам і їсти їй приносить, / І просить, благає,

ПРИНОСЯТЬ 1

246A 0140 Щоб братню кров пролити, просять / І потім в дар тобі приносять / З пожару вкрадений покров!!

ПРИПІЧКУ 1

161B 0064 Нічого не знає. / Мов кошеня на припічку / З старим котом грає...

ПРИПЛЕНТАВ 1

050B 0209 Ні сестри, ні брата, нікого нема. / Чого ж він приплентав? – А хто його зна! / Чи чув ти, що кажуть: легше умирати

ПРИПЛИВУТЬ 1

218B 0223 Правдивий, наглий, серед шляху / Тебе осудить. Припливуть / І прилетять зо всього світа

ПРИПЛИЛА 2

218B 0281 Неначе в ірій, потягли / У Рим на прощу. Приплила / Із Сіракуз і та небога

218B 0433 ----- / І в Рим галера приплила. / Минає тиждень. П'яний кесар,

ПРИПОНІ 2

061A 0875 У темному гаю, в зеленій діброві, / На припоні коні отаву скубуть; / Осідлані коні, вороні готові.

061A 1024 В зеленій діброві, / На припоні пасли коні, / Сідлані, готові,

ПРИРОСЛА 1

161B 0110 А думка проклята марою / До серця так і приросла... / А ти вже й скрипку принесла?

ПРИРОСЛИ 1

006B 0126 Кого ти радуєш? До кого, / До кого руки приросли? / Віщує серце, що в палатах

ПРИСКОМ 1

061A 0790 Кропи його! Отак! Холоне? / Мерщій же приском посипай! / Що? скажеш, шельмо?.. І не стогне!

ПРИСКУ 1

061A 0788 «Мало муки! / Давайте приску! Де смола? / Кропи його! Отак! Холоне?

ПРИСНИВСЯ 2

180A 0063 Та й сон же, сон, напричуд дивний, / Мені приснився – / Найтверезіший би упився,

029B 0165 Отакій-то на чужині / Сон мені приснився! / Ніби знову я на волю,

ПРИСНИЛАСЬ 2

207A 0423 Щоб Степан той, доля тая, / Йй хоча приснилась. / Не приснилась. Вернулася,

207A 0424 Йй хоча приснилась. / Не приснилась. Вернулася, / Знову забіліла

ПРИСНИЛИСЯ 1

061A 0565 Щоб лиха не знали, / Щоб вам гроші приснилися... / Бачте, у Вільшаній

ПРИСНИЛИСЬ 2

014B 0075 Я став перед світом дримать, / І паничі мені приснились / І не дали, погані, спать.

209B 0042 Слухай же, дитино.– А потім ягнята / Приснились у житі, лановий біжить, / Та б'є мене добре, і ніби проклятий

ПРИСНИЛОСЯ 1

180A 0571 Та й прокинувсь... Отаке-то / Приснилося диво. / Чудне якесть!.. таке тільки

ПРИСНИЛОСЬ 7

030A 0388 А то лихо розказувать, / Щоб бридке приснилось! / Нехай його лихий візьме!

180A 0577 Що не своє розказав вам, / А те, що приснилось. / -----

274A 0041 Полягали спати, / Молодій приснилось, / Що мати сказала,

- 161В 0089 Тойді, як щепи ми щепили... / Як приймуться... мені приснилось, / Як приймуться, то восени
187В 0019 Орли, орли ви сизокрили, / Поки вам лихо не приснилось, / Хоч невеличке, хоч на час!
209В 0008 На таке погане, що так і заснув, / Богу не молившись!.. От мені приснилось... / Свинєю заснувши, звичайне, такий
212В 0023 Уже й на тебе не дивлюсь. / Мені приснилось: ти вже мати, / Не в аксамиті, не в палатах

ПРИСНИСЯ 1

- 061А 0385 Вернися до мене, до моєї хати, / Або хоч приснився... Не хочеться спать. / -----

ПРИСНИТЬСЯ 3

- 061А 0753 Не розкажу против ночі, / А то ще присниться. / Нехай собі розійдуться
290В 0008 Присняться діточки мені, / Веселая присниться мати, / Давне-колишній та ясний
290В 0010 Давне-колишній та ясний / Присниться сон мені!.. і ти!.. / Ні, я не буду спочивати,

ПРИСНИШСЯ 1

- 290В 0012 Ні, я не буду спочивати, / Бо й ти приснишся. І [в] малий / Райочок мій спідтиха-тиха

ПРИСНОСУЩИЙ 1

- 205В 0035 Пророче божий? Ти меж нами, / Ти, присносущий, всюди з нами / Витаєш ангелом святим.

ПРИСНЯТЬСЯ 2

- 274А 0017 Й тихо спати ляже. / І примиренному присняться / І люде добрі, і любов,
290В 0007 В садочку буду спочивати, / Присняться діточки мені, / Веселая присниться мати,

ПРИСПАВ 2

- 113В 0019 І Бога благаю, / Щоб не приспав моїх діток / В далекому краю.
236В 0010 Вона заснула: цар Микола / Її приспав. А щоб збудить / Хиренну волю, треба миром,

ПРИСПАЛА 3

- 020А 0124 Тарасові, козачеству, / Ляхів що приспала. / -----
024А 0096 Тарасові, козачеству, / Ляхів що приспала. / -----
169А 0028 У колиці б задушила, / Під серцем приспала. / Степи мої запродані

ПРИСПАЛО 1

- 057А 0007 В степу, як пилину? / Чом вас лихо не приспало, / Як свою дитину?..

ПРИСПИ 1

- 038В 0104 Воно тебе весь вік дурило. / Приспи ж його і занехай / Свою Борзну і Фастовщину,

ПРИСПІВУВАЛА 1

- 095В 0223 З ножем окровленим в руках / І приспівувала . . . . . / «Чи не це ж та кумася,

ПРИСПІВУЄ 6

- 024А 0005 Як мак процвітає. / Грає кобзар, приспівує, / Вимовля словами,
024А 0013 В зеленім байраці. / Грає кобзар, приспівує – / Аж лихо сміється.
006В 0340 Й сироту-кобзаря. / Приспівує старий, косить, / Кладе горами покоси,
038В 0039 Аж встала курява! Отак! / Та ще й приспівує козак: / -----
083В 0115 Навприсідки вліта козак, / Та ще й приспівує отак: / «Та спасибі батькові,
083В 0145 А титарівна зострічас, / Приспівує, примовляє: / «Чи не той це Микита,

ПРИСПІВУЮТЬ 1

- 076В 0187 Танцюють, граються дівчата / І приспівують: / «Гой, гою, гою!

ПРИСПЛЯТЬ 1

006В 0095 Як Україну злії люде / Присплять, лукаві, і в огні / Її, окрадену, збудять...

ПРИСТАЛИ 2

061А 1520 «У ліс, хлопці! вже світає, / І коні пристали: / Попасемо». І тихенько
175В 0073 Дати коням одпочити, / Та й дружки пристали / Співаючи. Отож стали,

ПРИСТАНИЩА 1

082В 0011 Заплакати, що немає роду, / Нема пристанища, Господи! / .....

ПРИСТАНИЩЕ 1

258А 0195 Кров добру осудять. / Мені Господь пристанище, / Заступником буде,

ПРИСТРІТ 2

114А 0194 Мар'яну спіткало, / Чи не пристріт? Сяде шити – / Не те вишиває,
207А 0435 І ворожка ворожила, / Пристріт замовляла, / Талан-долю та весілля

ПРИСТРІТУ 2

207А 0235 Я побіжу за бабою.... / Може, це з пристріту?» / «Ні, Ярино, моє серце,
207А 0245 Свого брата...» – «Схаменися! / Єй-Богу, з пристріту! / Я не сестра? Хто ж оце я?

ПРИСУДИЛИ 2

173А 0077 Поради просити... / Присудили сусідоньки / У наймах служити.
218В 0269 То, заразом щоб доканати, / Вони на раді й присудили, / Щоб просто кесаря назвати

ПРИСЯГА 1

061А 2243 Бо не я вбиваю, / А присяга». Махнув ножом – / І дітей немає!

ПРИСЯГАВ 1

061А 2225 Панове громадо! / Я присягав, брав свячений / Різати католика.

ПРИСЯГАВСЯ 1

030А 0614 І ти мене покидаєш? / А ти ж присягався!» / «Возьмите прочь! Что ж вы стали?»

ПРИСЯГАЄ 1

200В 0216 І яд находять в животі. / Громада глухо присягає. / Заприсягла. Питає суд:

ПРИСЯГАТИ 1

221А 0059 Що він їхав в Переяслов / Москві присягати!.. / І вже ледви я, наледви

ПРИСЯДЕМ 1

221А 0414 Нема хисту, то й не брешти. / А що, як присядем / Отутечки під берестом

ПРИТИКАМИ 1

140В 0020 Ой копали йому в степу при дорозі / Та притиками яму, / Завернули його у тую
рогожу

ПРИТОПТАНИЙ 1

161В 0375 Барвінок хрещатий! / Притоптаний, коло тину / Засихає, в'яне!

ПРИТЧЕЮ 2

161В 0352 Не зробити ні на шеляг, / І притчею стати / Добрим людям, і охати
218В 0014 Упаде колись на землю / І притчею стане / Розпинателям народним,

ПРИТЧІ 1

268В 0056 Такеє слово їм додай / Без притчі.– Ви,– скажи,– зробили / Руками скверними створили

ПРИТЧУ 2

258А 0063 В наругу сусідам, / Покинув нас, яко в притчу / Нерозумним людям.
266В 0049 Нікчемний, довгий і поганий, / Межи людьми во притчу стане, / Самодержавний отой плач!

ПРИУГОТОВАН 1

218В 0171 Перед Кіпрідою і в лад / Співають гімн. Приготован / Веселий пир. І полягли

ПРИХИЛИВСЬ 1

188В 0022 Щоб він не плакав, не журился, / Щоб він де-небудь прихилился, / То оддадут у москалі.

ПРИХИЛИЛАСЬ 2

061А 0680 Усміхнулась. / Прихилилась головою / Та й ніби заснула.
250В 0189 Сама ж не їла й не пила. / В куточку мовчки прихилилась / Та дивувалася, дивилася,

ПРИХИЛИТЕСЬ 1

266А 0087 Тяжкії три літа, / До кого ви прихилитесь, / Мої злії діти?

ПРИХИЛИТИСЬ 2

030А 0295 Світ, бачся, широкий, / Та нема де прихилитись / В світі одиноким.
006В 0304 А довелось... Ні до кого / В світі прихилитись. / Сидить собі коло пустки,

ПРИХИЛИТЬСЯ 2

018А 0003 Сироті без роду, / Нема куди прихилитись – / Хоч з гори та в воду.
050В 0219 Вдова на тім світі! / До кого ж він прихилитись? / Де перезимує?

ПРИХИЛИШСЯ 1

274А 0455 Панів шанувати. / До кого ж ти прихилишся? / Нікого немає!..

ПРИХИЛЮСЯ 3

061А 2298 Я дітей зарізава!.. Горе мені, горе! / Де я прихилюся?» / Так Гонта кричав,
114А 0010 У якому краю мене заховать, / Де я прихилюся, навіки засну. / Коли нема щастя, нема талану,
218В 0487 Що я робитиму? До кого / Я прихилюся?.. – І небога / Кругом зирнула, і о мур,

ПРИХИЛЮСЬ 1

245В 0003 Понаддніпрянські невеселі, / Я думав, де ж я прихилюсь? / І де подінуся на світі?

ПРИХОДИВ 1

095В 0294 Бо я зозулею вже стала... / Чи він у гості не приходив? / Убили, мабуть, на війні?

ПРИХОДИЛА 2

095В 0106 Хіба повісишся!.. За нею / Приходила мати / У пана просити.
218В 0328 Молитися за християн. / І ти приходила, молилася, / І милосердий істукан

ПРИХОДИЛИ 2

016В 0293 До неї в покої / Приходили. І матір'ю / Своєю святою
057В 0337 Йому помагати / Й добрі люде приходили / Криницю копати.)

ПРИХОДИМ 1

057В 0371 Понесли з собою. / От приходим до криниці, / Я перш подивився,

ПРИХОЖУ 1

180A 0532 До царя в палати, / Що там робиться. Прихожу, / Старшина пузата

ПРИЧАЩАЛАСЬ 1

207A 0419 У Межигорського Спаса / Тричі причащалась; / У Почаєві святому

ПРИЧАЩАЛИ 3

192A 0054 В село причащати». / Сповідали, причащали / Й ворожки питали –
234A 0458 Занедужала небога. / Уже й причащали, / Й маслосвятіє служили –
083B 0205 Закували у кайдани, / Сповідали, причащали, / Батька, матір нарікали,

ПРИЧАЩАТИ 1

192A 0053 Та понесем товариша / В село причащати». / Сповідали, причащали

ПРИЧВАЛАВ 1

057B 0102 Якраз в неділю на весілля / До удовівни причвалав. / Пропало! Все добро пропало!

ПРИЧЕПИТЬ 1

057B 0233 Мундир надіває, / І медаль і хрест причепить, / І заплете косу,

ПРИЧЕПУРИЛА 1

200B 0073 Його в палати. А в палатах / Причепурила, одягла, / А потім в школу оддала.

ПРИЧЕПУРИТЬСЯ 1

050B 0254 А в неділю або в свято / Мов причепуриється, / Шкандибає на вдовину

ПРИЧЕТОМ 1

091B 0010 Як флаг побачить. Значить, пан / У себе з причетом гуляють. / Оцей годований кабан!

ПРИЧИНА 2

161B 0141 Таке дитя, такого сина! / І богослов уже. Причина, / Причина мудрая. (Задумується.) Чого?

161B 0142 І богослов уже. Причина, / Причина мудрая. (Задумується.) Чого? / Чого я думаю? У попи,

ПРИЧИННА 1

010A 0023 То дівчина ходить, / Й сама не зна (бо причинна), / Що такеє робить.

ПРИЧИНУ 1

010A 0128 Що сонна блудила: / Отаку-то їй причину / Ворожка зробила!

ПРИЧІЛКУ 1

161B 0042 . . . . . / Сидить сотник на причілку / Та думку гадає,

ПРИЯЗНІ 1

197A 0003 Багатий не знає / Ні приятні, ні любові – / Він все те наймає.

ПРИЯЗНО 1

026B 0011 Чого маленькому мені / Тойді так приязно молилось, / Чого так весело було.

ПРИЯТЕЛЯМ 1

221A 0530 Олексіїв друже! / Ти все оддав приятелям, / А їм і байдуже.

ПРІАПУ 1

218B 0148 Та ще гарніше попились, / Та й поклонялися Пріапу. / Аж гульк!.. Іде святий Петро

ПРИЗВИЩА 2

- 061A 1415 «А прізвище?» / «Прізвища немає!» / «Хіба байстрюк? Без прізвища...
061A 1416 «Прізвища немає!» / «Хіба байстрюк? Без прізвища... / Запиши, Миколо,

ПРИЗВИЩЕ 1

- 061A 1414 «Яремою». / «А прізвище?» / «Прізвища немає!»

ПРИСЕЮ 1

- 221A 0015 Як була я людиною, / То Прісею звалась; / Я отутечки родилась,

ПРИСЯ 2

- 209B 0084 Данило, чура мій, та я, / Та Пріся, дочечка моя! / Воно ще тільки вир[ос]тало,
209B 0115 Усі до одного згоріли! / І Пріся бідная моя / Згоріла з клятими! А...

ПРО 105

- 027A 0089 Прилини до мене хоть на одно слово / Та про Україну мені заспівай. / Нехай
усміхнеться серце на чужині,
027A 0112 Прилини до мене хоч на одно слово / Та про Україну мені заспівай. / -----
030A 0246 Надо мною ляже, / Та про долю, моє горе, / Чужим людям скаже...
030A 0371 Щоб його не мірять!.. / Розказав би про те лихо, / Та чи то ж повірять!
030A 0536 Його б'ють і лають, закують в неволю, / Та ніхто про матір на сміх не спита; / А
Йвася спитають, заранне спитають,
045A 0023 Старий та химерний; / Заспіває про Чалого – / На Горлицю зверне;
045A 0031 (Де свекруха злая) – / Про тополлю, лиху долю, / А потім – У гаю;
045A 0033 А потім – У гаю; / На базарі – про Лазаря, / Або, щоб те знали,
052A 0082 Співай же їм, мій голубе, / Про Січ, про могили, / Коли яку насипали,
052A 0082 Співай же їм, мій голубе, / Про Січ, про могили, / Коли яку насипали,
052A 0085 Кого положили. / Про старину, про те диво, / Що було, минуло...
052A 0085 Кого положили. / Про старину, про те диво, / Що було, минуло...
055A 0015 Чорніють, як гори, / Та про волю нишком в полі / З вітрами говорять.
057A 0062 Сторожем літає, / І про неї добрим людям / Кобзарі співають,
061A 0034 Вона вас любила, рожеві квіти, / І про вашу долю любила співать. / Поки сонце
встане, спочивайте, діти,
061A 0072 Та розкаже по-нашому / Про свої гетьмани. / А то дурень розказує
061A 0088 Та ще й слави, того дива, / Співай про Матрьошу, / Про Парашу, радість нашу,
061A 0089 Співай про Матрьошу, / Про Парашу, радість нашу, / Султан, паркет, шпори, –
061A 0136 Прийшли, сіли коло мене / І про Україну / Розмовляють, розказують,
061A 0242 Не одцуравсь того слова, / Що про Україну / Сліпий старець, сумуючи,
061A 0905 Та й син же штука! Я вчора зострівся з Залізняком; / таке розказує про його, що цур
йому! «Кошовим, – каже, / – буде, та й годі; а може, ще і гетьманом, коли
061A 0960 ----- / Ну, та дарма; утни ще яку-небудь. Ану лишень про / батька Максима ушквар.
061A 1008 ----- / Я щось не второпав, що він співав про гайдамаків? / -----
061A 1017 Поборгуй, будь ласкав, завтра оддам. Утни ще що-небудь / про гайдамаків. / -----
061A 1202 Та глянуть на люде, що вони моторять, / Щоб Богові вранці про те розказать. /
Світить білолиций на всю Україну,
061A 1570 Приїхали. «Хіба спитать, / Спитать про Оксану? / Не спитаю, щоб не знали,
061A 1740 Нам, старий кобзарю! / Не про дідів, бо незгірше / Й ми ляхів караєм;
061A 1742 Й ми ляхів караєм; / Не про лихо, бо ми його / Не знали й не знаєм.
061A 1746 Щоб земля ломилась, – / Про вдовицю-молодицю, / Як вона журилась».
061A 2027 Його привітає? / Хто про долю, про недолю, / Як я, розпитає?
061A 2027 Його привітає? / Хто про долю, про недолю, / Як я, розпитає?
061A 2075 Трусилися, мліли, / Як хто скаже про Галайду. / Знають вони, знають,
061A 2455 Батько діда просить, щоб той розказав / Про Коліївщину, як колись бувало. / Як
Залізняк, Гонта ляхів покарав.
114A 0035 Деякі співали – / Про досвітки-вечірніці / Та як біла мати,
114A 0039 Звичайне, дівчата... / То про своє все й співають, / Яка про що знає...

- 114A 0040 То про своє все й співають, / Яка про що знає... / Аж ось з хлопцем старий кобзар
- 114A 0176 Тойді ж, мої любі, як мене не стане, / Згадайте про мене, про мою Мар'яну; / Я вам з того світа, любі, усміхнусь.
- 114A 0176 Тойді ж, мої любі, як мене не стане, / Згадайте про мене, про мою Мар'яну; / Я вам з того світа, любі, усміхнусь.
- 114A 0264 Жартують, співають / Та про мене, чорнобриву, / Нишком розмовляють:
- 114A 0343 А він, сліпий, сивоусий, / Про колишне плаче. / Не дивуйтеся, дівчата,
- 169A 0022 Що, колишучи, співала / Про свою недолю, / Що, співаючи, ридала,
- 171A 0011 Високі могили – / Твоя слава... і про тебе, / Старче малосилий,
- 199A 0075 Лепту-думу немудрую / Про чеха святого, / Великого мученика,
- 199A 0077 Великого мученика, / Про славного Гуса. / Прийми, отче. А я тихо
- 207A 0433 А нищечком у ворожки / Про його спитати. / -----
- 207A 0543 Ще молодий кобзар стояв / І про невольника співав. / За тином слухала Ярина,
- 207A 0617 «Розкажи ж ти нам, Степане, / Про свою недолю, / Бо й я таки гуляв колись
- 221A 0243 Польщу з королями; / А про тебе, щebetухо, / І досі б стояла.
- 221A 0372 А третій горбатий. / Йшли в Суботов про Богдана / Мирянам співати.
- 221A 0422 Посідали.– А хто, братця, / Співа про Богдана? / -----
- 221A 0423 ----- / Я співаю. І про Ясси, / І про Жовті Води,
- 221A 0424 Я співаю. І про Ясси, / І про Жовті Води, / І містечко Берестечко.
- 221A 0484 «Та ми, бачте, пане, / Співаємо про Богдана...» / «Я вам дам Богдана,
- 221A 0488 І песню сложили / Про тако[го] ж мошенника...» / «Нас, пане, навчили...»
- 234A 0039 Та крізь сльози тихесенько / Про вдову співала, / Як удова в Дунаєві
- 234A 0360 Наповали й годували, / Про Київ питали, / І в кімнаті Катерина
- 258A 0044 І діди нам розказують / Про давні кроваві / Тії літа: як рукою
- 014В 0004 Так у неволі.) До стіни / Не заговориш ні про горе, / Ні про младенческие сны.
- 014В 0005 Не заговориш ні про горе, / Ні про младенческие сны. / Верчуся, світу дожидаю,
- 014В 0007 Верчуся, світу дожидаю, / А за дверима про своє / Солдатське нежитіє
- 014В 0049 Моєї Ганни. Я спитав / Таки сусіду про Ганнусю. / «Хіба ти й досі ще не знаєш?
- 016В 0023 Вночі розцвітає... / А про людей... Та нехай їм. / Я їх, добрих, знаю.
- 025В 0015 Коли забули, бодай заснули, / Про мою доленьку щоб і не чули. / -----
- 033В 0042 Хто тебе не мучив? Якби розказать / Про якого-небудь одного магната / Історію-правду, то перелякать
- 033В 0052 Розказали кобзарі нам / Про війни і чвари, / Про тяжкеє лихоліття...
- 033В 0053 Про війни і чвари, / Про тяжкеє лихоліття... / Про лютії кари,
- 033В 0054 Про тяжкеє лихоліття... / Про лютії кари, / Що ляхи нам завдавали –
- 033В 0056 Що ляхи нам завдавали – / Про все розказали. / Що ж діялось по шведчині!
- 050В 0187 Як на вербі груші. / Знаю тільки, що про неї / І пісню проклали.
- 057В 0005 Мені розказував отак / Про сю криницю москалеву, / А я, сумуючи, списав,
- 057В 0295 Ось слухай же, сину, / Про Максима праведного... / Було, не спочине
- 057В 0397 От тобі й билиця / Про ту криницю москалеву. / Нелюдська билиця.
- 083В 0212 Стовп високий муровали, / Щоб про неї люде знали, / Дітей своїх научали,
- 092В 0002 Немає гірше, як в неволі / Про волю згадувать. А я / Про тебе, воленько моя,
- 092В 0003 Про волю згадувать. А я / Про тебе, воленько моя, / Оце нагадую. Ніколи
- 092В 0057 Діточки згадають. / Може, яка і про мене / Скаже яке лихо.
- 095В 0007 То все такеє і пишу / Про їх собачії звичаї... / Сказали б просто – дурень лас
- 095В 0035 Та розкажи, моя зоре, / Про тую Марину, / Як вона у пана злого
- 095В 0116 Неначе ворон той летячи / Про непогоду людям кряче, / Так я про сльози, та печаль,
- 095В 0117 Про непогоду людям кряче, / Так я про сльози, та печаль, / Та про байстрят отих ледачих,
- 095В 0118 Так я про сльози, та печаль, / Та про байстрят отих ледачих, / Хоть і нікому їх не жаль,
- 104В 0032 Хоч і не лайте й не читайте, / Про мене... Я і не прошу, / Для себе, братики, спишу,
- 133В 0007 І будує вітати, / І питать тебе про тебе, / Щоб потім сміятись,
- 149В 0006 Сердитим Богом. Не мені / Про теє знать, за що караюсь, / Та й знать не хочеться мені.
- 174В 0004 Стала [слава] на все село / Про тую вдову, / Не так слава, не так слава,

- 180B 0073 Дитині правдиво / Про панича лукавого, / І будеш щаслива.
183B 0003 Чи Богу молюся, / Усе думаю про його / І чогось боюся.
183B 0027 Чи то так гуляю, / Усе думаю про його, / І сама не знаю,
198B 0028 Ту думу сумную, днедавну, / Про лицаря того гетьмана, / Що на огні ляхи спекли.
200B 0104 Розкажем іноді колись / Про те, що снилося Петрові. / А генеральші чорнобровій
200B 0210 З усіх усюд народу йде, / Та щось шепочуть про отруту / І судових неначе ждуть,
200B 0232 В кайдани добре закували, / Переголили про запас; / Перехрестивсь, отак убраний,
205B 0038 Ти, любий друже, заговориш / Тихенько-тихо... про любов / Про безталанну, про горе,
205B 0039 Тихенько-тихо... про любов / Про безталанну, про горе, / Або про Бога, та про море,
205B 0039 Тихенько-тихо... про любов / Про безталанну, про горе, / Або про Бога, та про море,
205B 0040 Про безталанну, про горе, / Або про Бога, та про море, / Або про марне литу кров
205B 0040 Про безталанну, про горе, / Або про Бога, та про море, / Або про марне литу кров
205B 0041 Або про Бога, та про море, / Або про марне литу кров / З людей великими катами.
209B 0131 За наші голови... А може, / І про могили, і про нас / З старцями божими по селах
209B 0131 За наші голови... А може, / І про могили, і про нас / З старцями божими по селах
234B 0023 У Севастополі, – / Та мені про те байдуже. / Мені, моя доле,
250B 0415 Цариця сіла на ослицю, / То слава б стала про царицю / І про велику ослицю
250B 0416 То слава б стала про царицю / І про велику ослицю / По всьому світу. Ся ж несла
292B 0083 І у кедрових стін нових / Про батькове ося питає. / То возьме скіпетр і заграє,
303B 0024 Та й знову думать заходивсь / Про те ж таки, що й перше думав. / -----

ПРОБИ 1

- 221A 0433 Ану, заспіваєм! / Проби ради... / -----

ПРОБИВАТЬ 1

- 095B 0123 Даруй словам святую силу – / Людськеє серце пробивать, / Людській сльози проливать,

ПРОБИВ-ЄСИ 1

- 278B 0031 Широкий Дніпре, немалий! / Пробив-єси високі скали, / Текучи в землю половчана,

ПРОБУВАТИ 1

- 207A 0336 Научає сина: / Як у війську пробувати, / Старшин шанувати,

ПРОБУДИСЬ 1

- 305B 0028 Своім смиренієм лукавим. / Прокинься, кумо, пробудись / Та кругом себе подивись,

ПРОБУЄ 1

- 061A 1345 У Черкасах, де й Ярема / Пробує свячений. / «Отак, отак! Добре, діти,

ПРОБУРКАЛАСЬ 2

- 150A 0118 Палає Скутара. / Візантія пробуркалась, / Витріщає очі,
154A 0118 Палає Скутара. / Візантія пробуркалась, / Витріщила очі,

ПРОВАДИТЬ 1

- 221A 0412 ----- / Чортзна-що провадить! / Нема хисту, то й не бреши.

ПРОВАЛИВСЯ 2

- 006B 0072 Треті півні співали. / Провалився козак, / Стрепенувся байрак,
083B 0098 Так от що сміхи наробили! / А він канув, провалився, / Його вже й забули,

ПРОВАЛИЛИСЬ 1

- 180A 0547 Всі пузаті до одного / В землю провалились! / Він вилупив баньки з лоба –

ПРОВЕДЕ 1

061A 0215 Піде перед вами? / Хто проведе? Лихо, діти, / Лихо мені з вами!

ПРОВЕЛА 2

234A 0377 Так, як матір; і в четвертий / Провела небогу / Аж у поле, до могили,
250B 0082 Ніхто не узреть! Злая ж доля / Колочим терном провела, / Згнушалася над
красотою!

ПРОВЕЛИ 2

250B 0217 Холодочком / До сходу сонця провели / До самої Тіверіади
250B 0405 З її дитяточком малим / І посадили й провели / Вночі тайними манівцями

ПРОВІТРИ 1

061A 1392 «Еге! ось що... Шкода хлопця, / Провітри, Миколо!» / Провітрився. «Батьку! брате!

ПРОВІТРИВСЯ 1

061A 1393 Провітри, Миколо!» / Провітрився. «Батьку! брате! / Чом я не сторукий?

ПРОВІЯЛИ 1

016B 0305 За одну годину / І з клунею провіяли... / Князь і не спочинув,

ПРОВОЖАЛА 2

010A 0192 Та, знай, співають ідучи, / Як провозжала сина мати, / Як бивсь татарин уночі.
234A 0375 Тричі наймичку у Київ / Катря провозжала, / Так, як матір; і в четвертий

ПРОВОЖАЛИ 1

199A 0250 Я вирву їх несите жало!..» / І чехи Гуса провозжали, / Мов діти батька...

ПРОВОЖАТЬ 1

218B 0549 Подумали – сестра Морока / Із пекла вийшла провозжать / У пекло римлян.
Поскидали

ПРОВОЗВІСТИТЕЛЯ 1

250B 0281 Чи то якогось розп'яли / Провозвістителя Месії. / – Його! – промовила Марія,

ПРОГАНЯЄ 1

161B 0242 Не дає і пообідать, / В Київ проганяє. / А Боже мій милостивий,

ПРОГАНЯЛИ 1

095B 0152 Не йде, сердешная, в село, / Сидить під тинном; проганяли, / Уже й собаками
цькували –

ПРОГАНЯЮТЬ 1

250A 0226 В хату не пускають. / Чужі люди проганяють, / І немає злomu

ПРОГЛЯДАЮТЬ 1

180A 0511 А меж ними і землячки / Де-де проглядають. / По-московській так і ріжуть,

ПРОГНАВ 1

250B 0274 Молися й дякуй, що не кинув, / Що на розпуття не прогнав. / А то б цеглиною убили –

ПРОГНАЛИ 1

045A 0078 На божеє слово вони б насміялись, / Дурним би назвали, од себе б прогнали. / Нехай
понад морем, сказали б, гуля!

ПРОГНОЇЛА 1

171A 0029 Бур'яном укрилась, цвіллю зацвіла, / В калюжі, в болоті серце прогноїла / І в дупло холодне гадюк напустила,

ПРОГОВОРИЛИ 1

199A 0051 І брат з братом обнялися / І проговорили / Слово тихої любові

ПРОГОВОРИШ 1

207A 0033 Тихими речами / Проговориш: «Я любила / Його на сім світі

ПРОГРАЄМ 1

246A 0110 Французів лаєм. Продаєм / Або у карти програєм / Людей... не негрів... а таких

ПРОГУЛО 1

234A 0253 І ледве-ледве одволали / Трохима-діда. Прогуло / Прокляте лихо та й заснуло.

ПРОДАВ 2

180A 0520 Остатню корову / Жидам продав, поки вивчив / Московської мови.

221A 0178 Та повіз у Київ, / Та продав злодіям / Той крам, що накрив.

ПРОДАВАЙ 1

104B 0074 Та знемігся неборака, / Хоч продавай хату / Та йди в найми. Отак його

ПРОДАВАЛА 1

142B 0005 На базар. / Продавала бублики / Козакам,

ПРОДАЄМ 1

246A 0109 І зорі лічим, гречку сієм, / Французів лаєм. Продаєм / Або у карти програєм

ПРОДАЄТЬСЯ 1

266A 0045 А вона другому / За три шаги продається / Та з його й сміється.

ПРОДАЛА 2

061A 1750 Танці та музики: / Курку, яйця продала – / Маю черевики.

200B 0161 За генерала, за палати / І вас отак не продала. / Любіться, діточки, весною.

ПРОДАЛИ 1

200B 0064 І за старого генерала / Занапастили, продали! / І вкупі гроші пропили...

ПРОДАМ 1

061A 1756 Осталася хата. / Я оддам, я продам / Кумові хатину,

ПРОДАМСЯ 1

172B 0007 Не найду, втоплюся, / Та не продамся нікому, / В найми не наймуся.

ПРОДАСТЬ 1

196A 0022 Не заріже – викохає / Та й продасть в різницю / Москалеві. Це б то, бачиш,

ПРОДАТЬ 2

274A 0171 Чи то подушити? / Чи жидові на кров продають, / А гроші пропити?

250B 0468 Носив у город шапличок / Продають. Йому медяничок, / А їй немудрую хустину,

ПРОДАЮТЬ 3

016B 0248 Голодніі люде. А скирти гниють. / А пани й полову жидам продають. / Та голоду раді, та Бога благають,

111B 0043 Жидам, братам своїм хорощим, / Остатні продають штани... / . . . . .

250B 0617 Розташувались. Батько й мати / Сидять собі та продають / Добро своє. А де ж дитина?

ПРОДІВУВАТЬ 2

050B 0026 Бо вже Катруся підростала. / Чи вже ж їй вік продівувати, / Зносити брівоньки нізащо?..

057B 0043 (Катрусею вдовівна звалась). / Чи вік же їй продівувати? / Зносити брівоньки нізащо.

ПРОЖЕНЕ 4

207A 0589 І Бог святий покарає, / І прожене долю / З цієї хати веселої

076B 0211 Тую Рогніду молодую, / І прожене ю, і княжна / Блукає по світу одна,

198B 0036 Не зійде місяць над горою, / Туман на лан не прожене. / Ми б подивились, помолились

200B 0153 «Поїду в Київ, помолюся. / Молитва, може, прожене / Диявола... О! мій Петрусю!

ПРОЖЕНУТЬ 1

046B 0096 І те, що вимовить не вмюю... / І все на світі проженуть. / І спинять ніч. Часи літами,

ПРОЖИВ 1

234A 0182 Бо й я свою вже часточку / Прожив, слава Богу, – / Підтоптався. Так що ж тепер,

ПРОЖИТИ 2

133B 0012 Без ворогів можна в світі / Як-небудь прожити. / А ці добрі люде

200B 0125 Та й як його одній святії / Прожити літа молодії? / Вони ж не вернуться! Як хоч,

ПРОЖИТЬ 1

114A 0319 Що щиро любить. Тяжко, діти, / Вік одинокому прожить, / А ще гірше, мої квіти,

ПРОЗОРЛИВЕЦЬ 1

292B 0040 А дав би їм, старий, царя. / Отож премудрий прозорливець, / Поміркувавши, взяв слей

ПРОЗРІВ 1

199A 0034 Рук твердих та смілих. / І дождалась... Прозрів еси / В попелі глибоко

ПРОЗРІВАТИ 1

266A 0058 Сльози щирої любові; / І я прозрівати / Став потроху... Доглядаюсь –

ПРОЗРІТЕ 1

199A 0149 Кайданами лихої ночі!.. / Прозріте, люди, день настав! / Розправте руки, змийте луду.

ПРОЗРЯТЬ 1

239B 0029 Хоч на годиночку спочить. / Незрячі прозрять, а кривис, / Мов сарна з гаю, помайнують.

ПРОЗУ 1

308B 0048 Мишам на снідання. А потім / Співали б прозу, та по нотах, / А не як-небудь... Друже мій,

ПРОЗЯБАЮТЬ 1

050B 0159 ----- / Вони, кажу вам, прозябають. / Або, по-вашому, ростуть,

ПРОЇДУТЬ 1

061A 2164 Гуляють, карають; / Де проїдуть – земля горить, / Кров'ю підпливає.

ПРОЇЖЖАЧИХ 1

234A 0300 Та двір вимітає; / Та прохожих, проїжжачих / У двір закликає,

ПРОЇЗЖАЧИМ 1

050B 0277 І дуб посадили / На прикмету проїзжачим. / А на друге літо

ПРОЇХАВ 1

095B 0052 За зиком та за сміхом / Ніхто й не бачив, як проїхав / Той управитель, лях ледачий.

ПРОЙДИСВІТА 3

027A 0073 І гори, і море, де перше витав, / Де ватагу пройдисвіта / Водив за собою,–

104B 0154 Та й повезли з дому / Пройдисвіта, волоцюгу... / Прямо до прийому.

296B 0011 Почесного роду... / Виглядає пройдисвіта, / Москаля з походу.

ПРОЙДИСВІТЕ 1

083B 0040 У танець вітає!! / – Одчепися, пройдисвіте! – / І зареготалась

ПРОКАЖЕННА 1

218B 0198 Умреш еси на самоті, / Мов прокаженна! / -----

ПРОКАЗИ 1

180B 0064 Старці тебе цураються, / Мов тії прокази. / А воно таке маленьке,

ПРОКИНЕТЬСЯ 6

061A 1301 Оживуть гетьмани в золотім жупані; / Прокинеться доля; козак заспіва: / «Ні жиди, ні ляха», а в степах України –

123A 0003 Вночі спочивас, / Прокинеться – тихесенько / В осоки питає:

234A 0235 Часом серед ночі / Прокинеться, ворухнеться – / То вона вже скочить,

246A 0026 А правда наша п'яна спить. / Коли вона прокинеться? / Коли одпочити

218B 0236 В шинку з старцями п'яна спить. / От-от прокинеться... І потом, / І кров'ю вашою, деспоти,

239B 0035 Зцілющою водою вмита, / Прокинеться; і потечуть / Веселі ріки, а озера

ПРОКИНУВСЯ 2

234A 0550 Й земля задрижала. / Прокинувся... до матері – / А мати вже спала!

026B 0020 І рай запалило. / Мов прокинувся, дивлюся: / Село почорніло,

ПРОКИНУВСЬ 1

180A 0570 Я перелякався / Та й прокинувсь... Отаке-то / Приснилося диво.

ПРОКИНУЛАСЯ 1

016B 0360 І Саваофа не злякалась. / Ні, не прокинулася, спить, / А Бог хоч бачить, та мовчить,

ПРОКИНУЛАСЬ 1

274A 0274 Довіку проспала! / Опівночі прокинулась – / Як у ямі, в хаті.

ПРОКИНУЛИСЯ 1

245B 0022 – Мій братику! Моя ти доле! – / І ми прокинулися. Ти... / На панщині, а я в неволі!..

ПРОКИНУЛИСЬ 5

020A 0103 Ревнула гармата, / Прокинулися ляшки-панки – / Нікуди втікати!

020A 0105 Нікуди втікати! / Прокинулися ляшки-панки / Та й не повставали.

024A 0075 Ревнула гармата, / Прокинулися ляшки-панки – / Нікуди втікати!

024A 0077 Нікуди втікати! / Прокинулися ляшки-панки / Та не поставали.

016B 0374 ----- / Прокинулися вранці гості. / Аж бачать, що лихо,

ПРОКИНУЛОСЬ 2

- 234A 0097 Чи то давнє яке лихо / Прокинулось в хаті? / Чи вчорашнє, задавлене
250B 0580 На його впала, і воно / Прокинулось. Швиденько сльози / Марія втерла, сміючись,

ПРОКИНУСЯ 1

- 207A 0019 Нічого не бачу... / Прокинуся... серце плаче – / І очі заплачуть.

ПРОКИНУСЬ 1

- 046B 0086 Неначе крикне хто надо мною. / І я прокинусь. Поза горою / Вертаюсь, крадуся понад
Уралом,

ПРОКИНУТЬСЯ 1

- 195A 0019 І світло засвітить... / Може, ще раз прокинуться / Мої думи-діти.

ПРОКИНЬСЯ 3

- 016B 0354 І лізе до дочки. Прокинься! / Прокинься, чистая! Схопись, / Убий гадюку, покусася!
298B 0006 А воля душу стерегла. / – Прокинься, – каже. – Плач, убога! / Не зійде сонце. Тьма і
тьма!
305B 0028 Своїм смиренієм лукавим. / Прокинься, кумо, пробудись / Та кругом себе подивись,

ПРОКИНЬСЬ 1

- 016B 0353 Прийшов, і двері одмикає, / І лізе до дочки. Прокинься! / Прокинься, чистая!
Схопись,

ПРОКИНЬТЕСЬ 1

- 199A 0151 Розправте руки, змийте луду. / Прокиньтесь, чехи, будьте люди, / А не посмішище
ченцям!

ПРОКЛАЛИ 1

- 050B 0188 Знаю тільки, що про неї / І пісню проклали. / Я чув тойді, на досвітках

ПРОКЛЕНЕТЕСЬ 1

- 250A 0077 Сонце перед вами, / І навіки прокленетесь / Своїми синами!

ПРОКЛЕНЕШ 1

- 264A 0020 Кинуть в пекло... Замучишся / І прокленеш Бога. / Не цвіти ж, мій цвіте новий,

ПРОКЛЕНУ 2

- 029B 0059 Мою Україну убогу, / Що проклену святого Бога, / За неї душу погублю!
067B 0024 Лукавая доле? / Не проклену ж тебе, доле, / А буду ховатись

ПРОКЛЕНУТЬ 3

- 076B 0139 І гріх, і стид? Тебе самого / І Бог і люде прокленуть!..– / Не помогло-таки нічого.
297B 0005 І ми самі, і наші внуки, / І миром люди прокленуть! / Не прокленуть, а тільки
плюнуть
297B 0006 І миром люди прокленуть! / Не прокленуть, а тільки плюнуть / На тих оддосних
щєнят,

ПРОКЛИКАЛИ 1

- 026B 0007 Неначе в Бога ..... / Уже прокликали до паю, / А я собі у бур'яні

ПРОКЛИНА 1

- 030A 0673 Біга та голосить; / То проклина свого Йвана, / То плаче, то просить.

ПРОКЛИНАВ 1

- 028B 0008 Блукав собі, молився Богу / Та люте панство проклинав. / І згадував літа лихії,

ПРОКЛИНАЄ 5

- 061A 1683 Стогнуть, плачуть; один просить, / Другий проклинає; / Той молиться, сповідає
123A 0087 За що мати згнувається, / Лає, проклинає, / Своє дитя без сорома
207A 0054 Мов дитинка; а він її / Лає, проклинає! / І за чвертку закладає –
234A 0149 Діється між нами! / Один сина проклинає, / З хати виганяє,
234A 0221 Що вечір, небога, / Свою долю проклинає, / Тяжко-важко плаче;

ПРОКЛИНАЙТЕ 1

- 006B 0022 І його забудьте, други, / І не проклинайте. / І мене в неволі лютиї

ПРОКЛИНАЛА 3

- 173A 0200 До Бога здіймала, / Свою долю проклинала, / Сина вимовляла.
200B 0140 Мою ти душу!» – І ридала, / І батька й матір проклинала, / І все на світі. А Петрусь,
218B 0526 Чи не кесаря святого / Нишком проклинала? / А може, й так. Тихесенько

ПРОКЛИНАЛИ 1

- 199A 0298 Ченці, барони... всі пили / І, п'яні, Гуса проклинали, / Аж поки дзвони загули.

ПРОКЛИНАТИ 4

- 274A 0464 Лічить його, помагати, / А не проклинати. / Не допомгла болящому,
119B 0023 Прости мене, моя мати! / Буду тебе проклинати, / Поки не умру.
135B 0020 Мене стиха та орючи / Долю проклинати. / -----
161B 0167 Будеш сам оте весілля / Повік проклинати, / Будеш плакати, і нікому

ПРОКЛИНАТЬ 6

- 265A 0019 І людей любити, / А коли ні... то проклинать / І світ запалити!
274A 0158 Дарма, аби собі ходило / Та вміло матір проклинать. / А он, чи бачиш, на могилі
042B 0003 Що діяти і що почать? / Людей і долю проклинать / Не варт, ей-Богу. Як же жити
067B 0007 Щоб не збрехавши. Нумо знову / Людей і долю проклинать. / Людей за те, щоб нас
знали
067B 0022 В пустині, в неволі... / Як же тебе не проклинать, / Лукавая доле?
218B 0195 Ні, не вечерять, а ридать, / Ридать, і долю проклинать, / І сивить, кленучи. І горе!

ПРОКЛИНАЮ 4

- 057A 0013 Не питали б люди, що в мене болить, / Не питали б, за що проклинаю долю, / Чого
нужу світом? «Нічого робить»,–
006B 0316 І жду її, і виглядаю, / Дурний свій розум проклинаю, / Що дався дурням одурить,
066B 0013 Що я Україну забуваю, / Або лукавих проклинаю / За те, що я тепер терплю,–
215B 0030 Дивуетесь, що спотикаюсь, / Що вас і долю проклинаю, / І плачу тяжко, і, як ви...

ПРОКЛЯВ 1

- 026B 0050 Не був би в світі юродивим. / Людей і [бога] не прокляв! / -----

ПРОКЛЯЛА 2

- 006B 0134 Щоб Бога ти не осудила / І матері не прокляла. / -----
111B 0020 Що ти зарані спати лягла, / А то б ти Бога прокляла / За мій талан.

ПРОКЛЯЛАСЬ 1

- 258A 0186 Во тьмі ада потонула, / Проклялась на світі. / Ти, Господи, помагаєш

ПРОКЛЯЛИ 3

- 270A 0047 А мене покинув. / І прокляли його люде, / Будинок спалили...
187B 0033 А потім з жалю заридали / Та батька, матір прокляли / І тих, що до хреста держали.
207B 0077 Мені здається, що й самого / Тебе вже люди прокляли! / -----

ПРОКЛЯТА 7

- 061A 0772 Люде, що зібрались волю боронить. / Боронять, прокляті... Будь проклята мати, / І день і година, коли понесла,
 061A 2232 «Не будете! не будете! / Будь проклята мати, / Та проклята католичка,
 061A 2233 Будь проклята мати, / Та проклята католичка, / Що вас породила!
 057B 0154 Запалив. Згоріла хата. / А душа проклята / Не згоріла. Моя душа!
 068B 0065 Не дає. І в москалі, / Проклята, не голить. / Що тут на світі робити?
 153B 0028 Бо не можна ради дати, / Що то за проклята! / Мов змальована сиділа
 161B 0109 Літа не ждуть! літа летять, / А думка проклята марою / До серця так і приросла...

ПРОКЛЯТЕ 4

- 061A 0388 Може, не до ладу, / Та прокляте лихо-злидні / Кому не завадить?
 180A 0543 Та одутий, аж посинів, / Похмілля прокляте / Його мучило. Як крикне
 234A 0254 Трохима-діда. Прогуло / Прокляте лихо та й заснуло. / На хутір знову благодать
 274A 0162 Иди до мене. Кицю, кицю... / Не йде прокляте бісеня! / А то дала б тобі напитися

ПРОКЛЯТИЙ 22

- 030A 0183 Що є в тебе мати. / Проклятий час-годиницька / Що ти народилась!
 061A 0439 ----- / «Одчиняй, проклятий жиде! / Бо будеш битий... Одчиняй!
 061A 0461 Ще раз шельму! ще раз!... Годі! / Вибачай, проклятий! / Добривечір! А де дочка?»
 061A 0474 Якби жива? Нехай, Боже, / Щоб я був проклятий!...» / «Ха-ха-ха-ха!.. Чорт, панове,
 061A 0780 В кутку собакою дрижить / Проклятий жид; конфедерати / Кричать до титаря: «Хоч
 жить?»
 061A 1842 З халяви виймає. / «Признавайсь, проклятий жиде, / Де моя Оксана?»
 061A 1849 «Виручай же! / Виручай, проклятий!» / «Добре, добре... Які ж бо ви,
 180A 0438 О царю поганий. / Царю проклятий, лукавий, / Аспиде неситий!
 180A 0487 Веселися, лютий кате, / Проклятий! проклятий!» / -----
 180A 0487 Веселися, лютий кате, / Проклятий! проклятий!» / -----
 199A 0285 Не приймаш!...» – «Одно слово!» / «Ти Богом проклятий! / Ти еретик! ти еретик!.. –
 199A 0289 Ти усобник!...» – «Одно слово». / «Ти всіми проклятий!...» / Подивився Гус на папи
 274A 0229 На дітей своїх не глянув, / Луципер проклятий! / Пішов собі з москалями,
 274A 0357 З Наталею... Чи чуєш ти? / І остриг, проклятий, / Дитя своє. Полетіла
 274A 0371 То й спушу його на його. / Отойді, проклятий!.. / Ні, не спушу. Сама його
 057B 0144 Чужі люде поховали... / А я, мов проклятий / Той Іуда, одринутий
 057B 0362 Слухай, сину, як навчає / Сатана проклятий. / – Ходім,– кажу,– Уласович,
 057B 0388 Всюди люди, а я один / Диявол проклятий! / -----
 104B 0076 Та йди в найми. Отак його / Отой пан проклятий / Допік добре. А жіночка
 209B 0043 Приснились у житі, лановий біжить, / Та б'є мене добре, і ніби проклятий / Свитину
 здирає. І досі болить,
 230B 0026 А не любить ви вчилися брата! / О роде суєтний, проклятий, / Коли ти видохнеш?
 Коли
 266B 0007 І добувала вас, лихих? / І множила ваш род проклятий? / А потім з вас, щенят
 зубатих,

ПРОКЛЯТИМ 1

- 258A 0060 І без ціни оддав єси / Ворогам проклятим; / Покинув нас на сміх людям.

ПРОКЛЯТИМИ 1

- 209B 0054 Аж поки третій Сигизмонд / З проклятими його ксьондзами / Не роз'єднали нас...
 Отак

ПРОКЛЯТИХ 1

- 061A 2202 Кричать удвох: «Добре, діти! / Отак їх, проклятих!» / Аж ось ведуть гайдамаки

ПРОКЛЯТІ 13

- 061A 0772 Люде, що зібрались волю боронить. / Боронять, прокляті... Будь проклята мати, / І день і година, коли понесла,
061A 1627 Вінки не святити: / Не дали ляхи прокляті. / Зате ж їх і били,
061A 1732 Залізник черкас. / «За прокляті ваші трупи, / За душі прокляті
061A 1733 «За прокляті ваші трупи, / За душі прокляті / Ще раз вип'ю! Пийте, діти!
171A 0048 Помолившись, і я б заснув... / Так думи прокляті / Рвуться душу запалити,
246A 0119 Суєслови, лицеміри, / Господом прокляті. / Ви любите на братові
274A 0090 І молода не придалася... / А все то прокляті пани / З дівчатами такеє діють...
274A 0256 Ні перехрестити, / Ні рук скласти. О прокляті, / Лукаві діти,
029B 0051 На вас, прокляті! Ні, ні... / Не ви прокляті... а гетьмани, / Усобники, ляхи погані!!..
095B 0142 І ледве-ледве вийшла з хати, / Пішла на гору, на прокляті / Палати глянуть, та й пішла
125B 0004 Не будете шинкувати, / Прокляті жиди. / Ой не п'ється теє пиво,
152B 0012 А на улиці дівчата / Насміхаються, прокляті, / Гусаркою звать.
209B 0112 А клуню просто запалили... / Не встануть, прокляті, оп'ять / Дітей козачих мордувать,

ПРОКЛЯТІЇ 1

- 029B 0050 Бодай ніколи не дивиться / На вас, прокляті! Ні, ні... / Не ви прокляті... а гетьмани,

ПРОКЛЯТІЙ 1

- 104B 0066 До нитки зівся мій козак, / Усе на панщині проклятій, / А був хазяїн . . . . .

ПРОКЛЯТОГО 1

- 083B 0134 Таке хиренне? Все село / Проклятого не нагодує. / А він собі гуляє, п'є,

ПРОКЛЯТУ 3

- 061A 2256 Чом матір не вбили, / Ту прокляту католичку, / Що вас породила?..
134B 0007 Не пом'яни. / Мене, прокляту, я твоя мати, / Мене клени.
292B 0109 Плугами, ралом не розорем / Прокляту ниву, проросла / Колючим терном. Горе!
Горе!

ПРОКЛЯТУЩІ 1

- 221A 0249 Не запродавала? / Та й живуші ж, проклятуші! / Думала, з Богданом

ПРОКОВТНУЛО 1

- 196B 0019 І в море нишком однесли. / І нишком проковтнуло море / Моє не злато-серебро –

ПРОКРАЛИСЬ 1

- 061A 1984 Поки хлоп'ята танцювали, / Ярема з Лейбою прокрались / Аж у будинок, в самий льох;

ПРОКРИЧИТЬ 1

- 027A 0048 Нехай же лютує, поки сам загине, / Поки безголов'я ворон прокричить. / Засне долина. На калині

ПРОЛЕТІЛИ 1

- 266A 0014 Невеликі три літа / Марно пролетіли... / А багато в моїй хаті

ПРОЛЕТЯТЬ 1

- 188B 0016 Святої воленьки. Що так / Даремне, марне пролетять / Його найкращі літа,

ПРОЛИВАТЬ 1

- 095B 0124 Людськеє серце пробивать, / Людськії сльози проливать, / Щоб милость душу осінила,

ПРОЛИЛАСЬ 1

250B 0165 На ветхую Єлисавету / Учора рано пролилась, / Учора, каже, привела

ПРОЛИЛИСЬ 2

207B 0009 Я в хаті мучився колись, / Мої там сльози пролились, / Найперші сльози; я не знаю,
250B 0560 Святуго шибеничку кинув / І заривав, і пролились / Ще в перший раз младенчі сльози

ПРОЛИТИ 1

246A 0139 За кражу, за войну, за кров, / Щоб братню кров пролити, просять / І потім в дар тобі
приносять

ПРОЛИТИХ 1

246A 0049 В сльозах удов'їх. А дівочих, / Пролитих тайно серед ночі! / А матерних гарячих
сльоз!

ПРОЛИТО 1

180A 0392 Таке диво?.. Отут крові / Пролито людської – / І без ножа. По тім боці

ПРОЛИТЬ 1

246A 0158 Мій Якове добрий! Не за Україну, / А за її ката довелось пролить / Кров добру, не
чорну. Довелось запить

ПРОЛІТАЮТЬ 1

266A 0003 А літа стрілою / Пролітають, забирають / Все добре з собою.

ПРОМЕРЕЖАВ 1

160B 0012 А я без вірші не улежу. / Уже два года промережав / І третій в добрий час почну.

ПРОМЕТЕЯ 1

246A 0003 Засіяні горем, кровію політі. / Споконвіку Прометея / Там орел карас,

ПРОМІНЯВ 1

061A 2448 Молодее лихо! Якби ти вернулось, / Проміняв би долю, що маю тепер. / Згадаю те
лихо, степи ті безкраї,

ПРОМОВИВ 6

029B 0073 А сльози капають... «Гай-гай!..– / Старий промовив.– Недоуми! / Занапали божий
рай!..

050B 0140 А потім Богу помолився, / Промовив двічі: – Боже! Боже! – / Та й більш нічого.

068B 0014 Один другому.– Довгий вік! – / Старий промовив.– Все од Бога! / Од Бога все! А сам
нічого

249B 0027 Зотни, поки не піднялось! / – Так що ж,– промовив Ірод п'яний,– / По всьому царству
постинать

250B 0197 – Во Іудеї не було,– / Промовив гость,– того ніколи, / Що нині узреться. Равві,

250B 0228 Цвіт зельний, наша краса! – / Промовив Йосип.– Диво сталося / З тобою, доненько
моя!

ПРОМОВИЛА 4

030A 0240 На хрест почепила, / Промовила: «Не вернуса! / В далекому краю

094B 0004 Якеє тихеє ти слово / Тойді б промовила мені? / Ніякого. І не пізнала б.

250B 0282 Провозвістителя Месії. / – Його! – промовила Марія, / І веселесенька пішла

250B 0312 Спаси мене, мій Боже милий! – / Тільки й промовила. Ідуть, / Сумуючи, собі обоє.

ПРОМОВИТЬ 4

171A 0013 Старче малосилий, / Ніхто й слова не промовить, / Ніхто й не покаже,

180B 0068 І коли-то воно буде / Гратись і промовить / Слово мамо. Великеє,

217В 0015 І усміхається, і стиха / Промовить нишком: – Де ж те лихо? / Печалі тії, вороги?
300В 0002 Якби з ким сісти хліба з'їсти, / Промовить слово, то воно б, / Хоч і як-небудь на сім світі,

ПРОМОВЛЯЄ 2

207А 0216 Нібито й не чує. «Чи жать, чи не жать, / А сіяти треба,– старий промовляє / Нібито до себе.– Анумо вставать,
200В 0223 Тойді на ганок вихожає / І до громади промовляє / Петрусь. І каже: «Я зробив,

ПРОМОВЛЯЛА 1

207А 0282 Як тая дитина, / І крізь сльози промовляла: / «Покине! покине!»

ПРОМОВЛЯЛИ 1

292В 0050 На новобранця чабани / Та промовляли, що й вони / Таки не дурні. Ач якого

ПРОНЕСЕ 1

268В 0068 Розтленносє, а слово нове / Меж людьми криком пронесе / І люд окрадений спасє

ПРОНЕСЛА 2

241В 0003 На Іордані процвіла, / І воплотила, пронесла / Святєє слово над землею.
250В 0736 Своім святим огненным словом! / Ти дух святий свій пронесла / В їх душі вбогії! Хвала!

ПРОНЕСЛАСЬ 1

218В 0472 Святая кров. По Колізеї / Ревучим громом пронеслась / І стихла буря. Де ж була?

ПРОНЕСЛИСЯ 1

149В 0011 І невеселії ті дні, / Що пронеслися надо мною / В мойї Україні колись...

ПРОНЕСЛИСЬ 1

143В 0010 Літа тії молодії / Марне пронеслись. / -----

ПРОПАВ 3

052А 0003 Як і перше сходив... / Нема Січі, пропав і той, / Хто всім верховодив!
057В 0105 Ані щетинки не осталось. / Пропав і я, та не в шинку, / А на кобилі. На віку
250В 0304 У город Віфлієм ішли.– / І зник, пропав той тяжкий голос. / Тільки руна в яру гула.

ПРОПАДАЄ 8

171А 0006 За вітрами холодними, / В хмарі пропадає, / Над землею летять літа,
207А 0355 Із куряви щось вигляне / І знов пропадає; / Ніби шапка через поле
207А 0358 Котиться, чорніє, / Пропадає, мошечкою / Тільки-тільки мріє,
207А 0499 І в синій хвилі потопає, / Пропадає. / Тільки три чайки, слава Богу,
258А 0014 А лукавих, нечестивих / І слід пропадає, / Як той попіл над землею
274А 0460 Пан, вернувшись, занедужав, / Стогне, пропадає. / А вона набрала зілля
129В 0032 У неволі вражій! / У Криму десь пропадає, / Хто його достане,
218В 0209 А [ти], прескорбная, не знаєш, / Де він канає, пропадає! / Ідеш шукать його в Сибір

ПРОПАДАЙ 1

061А 0796 Не витерпів святої кари, / Упав, сердега. Пропадай, / Душа, без сповіді святої!

ПРОПАДАЛИ 3

207А 0492 За островом Тендером потопали, / Пропадали. / Один потопає,
033В 0074 І як у тій Фінляндії / В снігу пропадали. / Чули, чули запорожці
082В 0013 ..... / Ми довго в морі пропадали, / Прийшли в Дар'ю, на якор стали.

ПРОПАДАТИ 3

- 061A 1802 Один, один сиротою / Мусить пропадати. / А того, того й не знає,
 073B 0003 Як мені тепер, старому, / У неволі пропадати, / Марне літа коротати.
 218B 0064 Святого сина на землі. / Не дай в неволі пропадати, / Летучі літа марне тратить.

ПРОПАДАТЬ 3

- 061A 0916 хрину, треба з'їсти; плачте, очі, хоч повилазьте; бачили, / що купували – грошам не
 пропадать! А то думають, / думають, ні вголос, ні мовчки; а ляхи догадаються – от
 061A 1120 Не дайте матері, не дайте / В руках у ката пропадать. / Од Конашевича і досі
 111B 0046 Погано дуже, страх погано! / В оцій пустині пропадать. / А ще поганше на Україні

ПРОПАДАЮ 4

- 061A 1572 Не питаю, щоб не знали, / За що пропадаю». / А тим часом гайдамаки
 061A 1965 А Галайда кричить: «Батьку! / Стійте!.. пропадаю! / Постривайте, не вбивайте:
 057B 0402 (Бо тут Сибір була колись.) / І пропадаю, мов собака, / Мов той Іуда! Помолись
 185B 0036 А більш нічого я не знаю, / Хоч я за це і пропадаю / Тепер в далекій стороні.

ПРОПАДАЮТЬ 3

- 019A 0006 Літа мої молодії / Марно пропадають, / Очі плачуть, чорні брови
 180A 0553 І ті в землю; він до дрібних – / І ті пропадають! / Він до челяді – і челядь,
 199A 0144 Одпочинь од кари у світлому раї. / За що пропадають? за що ти карасєш / Своїх і
 покорних, і добрих дітей?

ПРОПАДЕ 3

- 194B 0011 Ніколи нічого! / І не благай, бо пропаде / Молитва за Богом.
 196B 0011 Ніколи нічого, / І не благай, бо пропаде / Молитва за Богом.
 250B 0105 Уже розжеврївся. І шкода, / Даремне сила пропаде. / До крові дійде, до кості

ПРОПАДЕМ 1

- 095B 0043 Та ще дальше заправторять. / Пропадем обос.. / .....

ПРОПАДУТЬ 3

- 061A 0621 Коли нема долі, нема талану! / Літа молодії марно пропадуть. / Один я на світі без
 роду, і доля –
 268B 0020 Оперені, а злозачаті / Во чреві згинуть, пропадуть, / Мов недолежані курчата!..
 268B 0032 Прорци своїм лукавим чадам, / Що пропадуть вони, лихі, / Що їх безчестіє, і зрада,

ПРОПАЛА 10

- 061A 0820 Ляхи пропали; нежива / Пропала з ними і Оксана. / Собаки де-де по Вільшаній
 180A 0555 Він до челяді – і челядь, / І челядь пропала; / До москалів – москалики,
 207A 0365 Із куряви. Не вирнула – / Пропала! І знову / Заплакала Яриночка
 050B 0019 Бо залили за шкуру сала, / Трохи не пропала. / Думала – в черниці
 050B 0178 Катерина, до матері, / Чи так і пропала? / Була чутка, що стрижену
 057B 0035 Бо залили за шкуру сала, / Трохи не пропала. / Думала іти в черниці
 175B 0115 Вийшла мовчки з хати / Та й пропала. Скрізь шукали, / До світу шукали,
 180B 0058 Що всі люде дивувались? / Пропала, немає! / Все забрала дитиночка
 189B 0046 Ота Оксаночка в поход / За москалями та й пропала. / Вернулась, правда, через год,
 238B 0003 Блукав і Господа благав, / Щоб наша правда не пропала, / Щоб наше слово не
 вмирало;

ПРОПАЛИ 5

- 030A 0304 З ними жити, їх любити? / Пропали, пропали! / -----
 030A 0304 З ними жити, їх любити? / Пропали, пропали! / -----
 052A 0028 Синє море.– Не вернуться, / Навіки пропали!» / Правда, море, правда, синє!
 061A 0819 Як Наливайко з ляхом бився. / Ляхи пропали; нежива / Пропала з ними і Оксана.
 016B 0142 Велика божа благодать! / Сльози висушили, пропали, / Сонце просіяло.

ПРОПАЛО 11

- 027A 0010 Згадай лихо, та й байдуже... / Минулось... Пропало... / Згадай добре – серце в'яне,
061A 1465 І лютеє горе – / Все пропало, все! Нічого / Не знає, не бачить,
207A 0360 Тільки-тільки мріє, / Та й пропало. Довго-довго / Стояла Ярина
221A 0326 Що, як виросте той Гонта, / Все наше пропало! / Усе добре поплюндрує
057B 0103 До удовівни причвалав. / Пропало! Все добро пропало! / Ані щетинки не осталося.
057B 0103 До удовівни причвалав. / Пропало! Все добро пропало! / Ані щетинки не осталося.
068B 0096 Тепер і згадувать. Нема, / Нема, минулося, пропало... / Покинув ниву я і рало,
095B 0113 Одним-одно дитя було, / Та й те пропало . . . . / . . . . .
161B 0409 Згнили, повалялись, / Все пропало, погинуло, / Тільки і остались,
230B 0042 Що в морду затопив капрала, / Та ще й у церкві, і пропало, / Як на собаці.
304B 0004 Було добра того чимало. / Минуло все, та не пропало. / Остались шашелі: гризуть,

ПРОПАСТИ 2

- 150A 0077 «О милий Боже України! / Не дай пропасти на чужині, / В неволі вольним козакам!
154A 0078 «О милий Боже з України! / Не дай пропасти на чужині, / В неволі вольним козакам!

ПРОПИВ 2

- 061A 1014 І вішати, і мордувати! Добре ей-Богу, добре! Ну, це / так! Далєбі, дав би карбованця,
якби був не пропив учора! / Шкода! Ну, нехай стара в'язне, більше м'яса буде.
057B 0121 Душу пропиваю! / Та й пропив. Запродав душу, / І душу і тіло,

ПРОПИВАЄ 2

- 180A 0148 З двадцятьою, недоліток, / Душі пропиває! / -----
218B 0445 Їх упоїв. Руїну слави / Рим пропиває. Тризну править / По Сціпіонах. Лютуй! Лютуй,

ПРОПИВАЮ 1

- 057B 0120 А я в шинку з п'яницями / Душу пропиваю! / Та й пропив. Запродав душу,

ПРОПИЛА 3

- 221A 0182 Та три злота з Радзивілом / Та Потоцьким пропила. / -----
274A 0186 За три шаги охрестила, / А три шаги пропила. / Упилася, упилась!
142B 0010 Я два шаги, два шаги / Пропила, / За копійку дудника

ПРОПИЛИ 1

- 200B 0065 Занапастили, продали! / І вкупі гроші пропили... / І тяжко, тяжко, заридала.

ПРОПИТИ 1

- 274A 0172 Чи жидові на кров продать, / А гроші пропити? / -----

ПРОПЛАКАЛА 1

- 114A 0354 У темному гаю / Проплакала; прийшов Петрусь, / Вона розказала

ПРОПХАВСЯ 1

- 180A 0307 Я знову незримий / Та й пропхався у палати. / Боже мій єдиний!!

ПРОРВЕ 1

- 250B 0100 Що серце без огню розтопить / І без води прорве, потопить / Святії думоньки твої?

ПРОРВЕТЬСЯ 1

- 239B 0032 Німим отверзуться уста; / Прорветься слово, як вода, / І дебрь-пустиня неполита,

ПРОРЕКЛИ 1

- 250B 0650 Святую правду на землі / І прорекли, і розп'ялись / За воленьку, святую волю!

ПРОРОК 1

076В 0096 ----- / Давид, святий пророк і цар, / Не дуже був благочестивий.

ПРОРОКА 6

076В 0046 Запершись, плачуть, на малих / Дітей взираючи. Пророка, / Свого неситого царя,
102В 0003 Господь, любя отих людей, / Послав на землю їм пророка; / Свою любов
благовістити!
102В 0011 Замерзлі душі. Полюбили / Того пророка, скрізь ходили / За ним і сльози, знай, лили
102В 0024 І, роде лютий і жестокий! / Вомісто кроткого пророка... / Царя вам повелів надати!
218В 0415 Нехай лютує на землі, / Нехай пророка побивас, / Нехай усіх нас розпинає;
238В 0006 І виблагав. Господь послав / Тебе нам, кроткого пророка / І обличителя жестоких

ПРОРОКОМ 1

076В 0080 І повечеряла, й сикеру / З пророком випила, й пішла / Спочити трохи по вечері

ПРОРОСЛА 1

292В 0109 Плугами, ралом не розорем / Прокляту ниву, проросла / Колючим терном. Горе!
Горе!

ПРОРОЧЕ 5

205В 0034 Великомучениче святий? / Пророче божий? Ти меж нами, / Ти, присносущий, всюди з
нами
212В 0019 Молись ж, серце, помолюсь / І я з тобою. Щось пророче / Мені вже зазирає в очі,
238В 0018 І думу вольную... О доле! / Пророче наш! Моя ти доне! / Твоею думу назову.
250В 0325 Протопресвітер,– Йосип мовив,– / Такеє-то пророче слово / Сказав мені.– Святий
закон!
266В 0001 ----- / Восплач, пророче, сине божий! / І о князях, і о вельможах,

ПРОРОЧЕСТВО 1

250В 0373 Чабан якийсь біжить, кричить. / – Пророчество Іеремія, / Ісаїя збулось! збулось!

ПРОРОЧИТЬ 1

250В 0110 Повинна будеш перейти / Огонь пекельний! Вже пророчить, / Тобі вже зазирає в очі

ПРОРОЧУЮ 1

250В 0113 Твоє грядущее. Не зри! / Сльозу пророчую утри! / Заквітчай голову дівочу

ПРОРЦИ 1

268В 0031 Спочивши, скорбная, скажи, / Прорци своїм лукавим чадам, / Що пропадуть вони,
лихі,

ПРОСАДИВ 1

175В 0048 Та вилами пана / І просадив, мов ту жабу. / Застогнав поганець

ПРОСВИЩЕННЫ 1

180А 0302 Ввези тебе. Только, знаеш, / Мы, брат, просвищенны,– / Не поскупись полтинкою...»

ПРОСВІТИ 1

218В 0070 І слово розумом святим / І оживи, і просвіти! / І розкажу я людям горе,

ПРОСВІТИЛИСЬ 1

246А 0142 З пожару вкрадений покров!! / Просвітились! та ще й хочем / Других просвітити,

ПРОСВІТИСЯ 2

286В 0010 Не добито! Стрепенися! / Та над нами просвітися, / Просвітися!.. Будем, брате,
286В 0011 Та над нами просвітися, / Просвітися!.. Будем, брате, / З багрянниць онучі драги,

ПРОСВІТИТИ 2

- 246A 0143 Просвітились! та ще й хочем / Других просвітити, / Сонце правди показати
250A 0200 Кров із ребер точать. / Просвітити, кажуть, хочуть / Материні очі

ПРОСВІЩЕННИХ 1

- 095B 0014 А жаль мені, і жаль великий, / На просвіщених християн. / . . . . .

ПРОСВІЩЕННІ 2

- 246A 0102 Сидять на небі! Ви ще темні, / Святим хрестом не просвіщенні, / У нас навчіться!.. В нас дери,
050B 0090 Нехай би вже були непевні / Які вельможі просвіщенні: / То і не жаль було б; чи так?

ПРОСИ 3

- 006B 0332 Й ні на кого не вважає, / Хоч і не проси. / -----
006B 0333 ----- / Не благай, не проси, / Не клепає коси.
014B 0026 Пішов я з матір'ю просити. / «Шкода,– каже,– і не проси. / П'ятсот,– каже,– коли даси,

ПРОСИЛА 3

- 221A 0091 Од матері неживої. / Що вже я просила / Московського копитана,
132B 0014 І до себе злюю суку / Просила в придане, / Йване мій, Іване,
250B 0183 А потім гостя молодого / Просила, ніби повела / Очима в кущу. Принесла

ПРОСИЛАСЬ 1

- 016B 0131 Аж страшно!.. А вона молилась / І жить у Господа просилась, / Бо буде вже кого любить.

ПРОСИМО 1

- 234A 0200 «Добре, дядьку». / «Просимо ж у хату». / -----

ПРОСИТИ 5

- 173A 0076 Пішла вона до сусідів / Поради просити... / Присудили сусідоньки
180A 0225 То не вмерлі, не убиті, / Не суда просити! / Ні, то люди, живі люди,
014B 0025 На той рік знову за своє; / Пішов я з матір'ю просити. / «Шкода,– каже,– і не проси.
068B 0188 Та суда, суда людського / У людей просити. / -----
095B 0107 Приходила мати / У пана просити. / Звелів не пускати,

ПРОСИТИСЬ 2

- 095B 0086 І знову в люде довелось / Проситись в найми? Ні, не знову: / Вона вже панна покойова,
250B 0534 У Назарет той до вдовиці / В сусіду, в наймичку проситись! / -----

ПРОСИТЬ 21

- 030A 0674 То проклина свого Йвана, / То плаче, то просить. / Вибігає на возлісся;
061A 0199 Міркую, гадаю: / Кого просить? хто поведе? / Надворі світає;
061A 1682 І діти карають. / Стогнуть, плачуть; один просить, / Другий проклинає;
061A 2454 По чарці з сусідом випивши тієї, / Батько діда просить, щоб той розказав / Про Колівщину, як колись бувало.
171A 0037 На неокраснім крилі, / Нехай же серце плаче, просить / Святої правди на землі.
180A 0244 Штепом увінчаний! / В муці, в катарзі не просить, / Не плаче, не стогне!
207A 0289 Мов у пеклі. А Ярина / То клене, то просить, / То замовкне, подивиться
221A 0449 Поставили караули. / Ісправник аж просить, / Щоб нікого не пускали,
234A 0263 «Кого ж би тут?» – старий дума / І просить поради / У наймички. А наймичка
234A 0303 Та вареною частує, / На весілля просить. / Знай, бігає, а самого
006B 0147 І сльозами поливає, / І Господа просить, / Щоб послав він дощі вночі

- 050B 0242 А в пилипівку, сірома, / Христа ради просить! / Нічого, знай, своє пиши
 076B 0119 Кепкує з дурня. Аж голосить, / Аж плаче, бідний, батька просить, / Щоб та Фамар,
 сестра, прийшла,
 095B 0162 Сам і їсти їй приносить, / І просить, благає, / Щоб на його подивилась,
 095B 0193 Та стрічки знімали, / А пан просить сала, / А чорт їсти просить.
 095B 0194 А пан просить сала, / А чорт їсти просить. / Гуси, гуси білі
 095B 0241 А пан лежить собі, читає / І просить пити... А ти знаєш, / Що я зарізала його?..
 104B 0019 Та на волі, й більш нічого / У Бога не просить. / Постривай лиш: може, брате,
 137B 0034 Сам на горі править, / Святого Бога просить, хвалить, / Щоб дав їм мудрості дознати,
 150B 0014 А душу треба розважать, / Бо їй так хочеться, так просить / Хоч слова тихого; не
 чуть,
 161B 0055 Гріховного пестування / Старе тіло просить!.. / І пальцями старий сотник

ПРОСИТЬСЯ 1

- 234A 0172 На той хутір благодатний / У найми проситьсся. / «А що ж,— каже,— возьмім, Насте».

ПРОСИТЬ 2

- 061A 2412 Спочивайте, діти, / Та благайте, просить Бога, / Нехай на сім світі
 061A 2416 За гріх сей великий. / Просить, сини! Я прощаю, / Що ви католики».

ПРОСІЯЄШ 1

- 207A 0015 Так ти, моя зоре, / Просієш надо мною, / Ніби заговориш,

ПРОСІЯЛО 1

- 016B 0143 Сльози висохли, пропали, / Сонце просіяло. / І княгиня з дитиною

ПРОСЛАВЛЯТЬ 1

- 236B 0020 Любить царя свого п'яного, / Та візантійство прославлять, / Та й більше, бачиться,
 нічого.

ПРОСНУЛАСЯ 1

- 235B 0019 І усміхнулася небога, / Проснулася – нема нічого... / На сина глянула, взяла

ПРОСНУЛИСЬ 1

- 221A 0442 Ще сонце спить, пташки мовчать, / А коло льошу вже проснулись / І заходилися
 копать.

ПРОСОХЛИ 2

- 050B 0048 ----- / Просохли очі у вдови. / Отак-то, друже мій, живи,
 057B 0112 Як я, лукавий. А тим часом / Просохли очі у вдови. / Неначе в Бога за дверима,

ПРОСПАВ 1

- 171A 0041 Мій друже єдиний, / Проспав еси степи, ліси / І всю Україну.

ПРОСПАЛА 1

- 274A 0273 І заснула. Якби була / Довіку проспала! / Опівночі прокинулась –

ПРОСПАЛАСЬ 1

- 221A 0238 Що до світа упилася... / А та, що й проспалась! / -----

ПРОСПАНИМ 1

- 218B 0513 До самої домовини / У проспаним раї. / Гриземося, мов собаки

ПРОСПИТЬ 1

- 236B 0015 Та й заходиться вже будить. / А то проспить собі небога / До суду божого страшного!

ПРОСПИШСЯ 1

274A 0144 Ми рано рушимо, покинем, / Як не проспишся. / -----

ПРОСПЛЮСЯ 1

274A 0189 І досі п'яна!.. / І вже ніколи не просплюся, / Бо я вже й Бога не боюся

ПРОСПЛЮСЬ 2

274A 0145 ----- / Не просплюсь. / Я вже ніколи не просплюсь.

274A 0146 Не просплюсь. / Я вже ніколи не просплюсь. / Отак де-небудь і загину

ПРОСТАЛИ 1

207A 0626 І через Балкани / Простали ми в Україну / Вольними ногами;

ПРОСТЕ 1

061A 0894 З Смілянщини, з Чигирина / Просте козацтво, старшина, / На певне діло налетіли.

ПРОСТЕЛЯТЬСЯ 1

239B 0043 Скрізь шляхи святії / Простеляться; і не найдуть / Шляхів тих владики,

ПРОСТЕР 1

307B 0009 Чорнявенький і кавалер, / Скромненько длань свою простер, / І хор по манію лакея,

ПРОСТИ 7

010A 0052 За те, що так щиро вона полюбила / Козацькі очі?.. Прости сироту! / Кого ж їй любити? Ні батька, ні неньки,

030A 0224 Та бух йому в ноги: / «Прости мені, мій батечку, / Що я наробила!

030A 0226 Що я наробила! / Прости мені, мій голубе, / Мій соколе милий!»

199A 0335 Господи, помилуй, / Прости ти їм, бо не знають!..» / Та й не чути стало!

234A 0543 Сльози покотились. / «Прости мене! Я каралась / Весь вік в чужій хаті...

234A 0545 Весь вік в чужій хаті... / Прости мене, мій синочку! / Я... я твоя мати».

119B 0022 ----- / Прости мене, моя мати! / Буду тебе проклинати,

ПРОСТИВ 1

104B 0171 Заридав, як та дитина... / І простив небогу! / -----

ПРОСТИМИ 1

199A 0183 І над твоєю вічно-славой, / Й над нами, простими людьми!..» / -----

ПРОСТИТЬ 1

221A 0004 На похиленному хресті / На старій церкві. «Бог простить: / Ми тепер душі, а не люди,

ПРОСТИХ 3

246A 0112 Людей... не негрів... а таких / Таки хрещених... но простих. / Ми не гішпани; крий нас, Боже,

076B 0101 Бувають діти і в святих, / Та не такі, як у простих, / А ось які. Амон щасливий,

205B 0008 І справді так. Мені байдуже / За простих сірих сіромах, / Вони і Господом забуті.

ПРОСТІ 2

199A 0347 Червоного змія / Прості люде. Пішли ченці / Й Те Deum співали,

250A 0131 Учитель великий, / А не те, щоб прості люде. / А гвалту! а крику!

ПРОСТИТЬ 2

029B 0053 Усобники, ляхи погані!!.. / Простить, високії, мені! / Високії! і голубії!

029B 0056 Найкращі в світі! Найсвятії! / Простить!.. Я Богу помолюсь... / Я так її, я так люблю

ПРОСТО 10

- 199A 0165 Хто без святої булли вмер – / У пекло просто; хто ж заплатить / За буллу вдвоє, рїж хоч брата,
 207A 0162 А воно не тес, / Воно просто, любїтеся, / Та й з Богом до шлюби.
 207A 0169 Чи не на ораному сіють, / А просто жнуть / І немолоченес віють,
 221A 0260 Козацькими... а такими, / Просто козаками, / Фїнляндію засїяла;
 246A 0105 Дери та дай, / І просто в рай, / Хоч і рїдню всю забери!
 092B 0032 Погуляти у старої, / Погуляти просто, / По-давньому, по-старому,
 095B 0008 Про їх собачїї звичаї... / Сказали б просто – дурень лає / За те, що сам крепак,
 209B 0111 Соломи в сїни наносили, / А клуню просто запалили... / Не встануть, прокляті, оп'ять
 218B 0270 Вони на радї й присудили, / Щоб просто кесаря назвать / Самим Юпітером, та й годї.
 232B 0013 Ми не лукавили з тобою, / Ми просто йшли; у нас нема / Зерна неправди за собою.

ПРОСТОВОЛОСА 2

- 173A 0237 А уночі розхристана / І простоволоса / Селом ходить – то співає,
 161B 0077 ----- / Стривай, стривай, простоволоса! / Дурненька, де б же ти взяла

ПРОСТОМУ 1

- 199A 0173 Людської кровї?.. Не менї, / Великий Господи, простому, / Судить великіє діла

ПРОСТО-НАВПРОСТЕЦЬ 1

- 308B 0038 А поки те, та се, та оне... / Ходїмо просто-навпростець / До Ескулапа на ралець –

ПРОСТЯГАЄ 4

- 180A 0407 От... от... перескочить. / А він руку простягає, / Мов світ увесь хоче
 234A 0134 Випручало рученята / Й до їх простягає / Манюсїнькі... і замовкло,
 234A 0242 Вранці Марко до наймички / Ручки простягає / І мамою невсипушу
 076B 0160 І розпустив слини, / І пазорї простягає / До Самантянини,

ПРОСТЯГАЄШ 1

- 212B 0037 Людей неприязних благаєш / І Христа ради простягаєш / Коло зачинених дверей

ПРОСТЯГАТИ 1

- 122B 0006 Під дзвіницю, сердешная, / Руки простягати / До тих самих, до багатих,

ПРОСТЯГЛАСЯ 3

- 061A 1440 «Гайда!» / Простяглася / По дібровї понад Дніпром
 221A 0348 Он, бачите, над Києвом / Мітла простяглася, / І над Дніпром і Тясмином
 192B 0046 Привїтає, гляне?.. / Кругом тебе простяглася / Трупом бездыханним

ПРОСТЯГЛИСЯ 4

- 061A 1028 В будинках з жидами, / Напилися, простяглися / Та й...
 178A 0007 Зорї серед ночї, / Білі руки простяглися – / Так би й обвилися
 178A 0043 Сльози полилися... / Білі руки простяглися, / В подушку впилися.
 281B 0027 Сватів упоїли, / А самї простяглися / За землю руськую. Хилилася

ПРОСТЯГЛОСЬ 1

- 016B 0061 І долом геть собі село / Понад водою простяглось. / -----

ПРОСТЯГТИСЬ 1

- 300B 0009 В холодній хатї кривобокїй, / Або під тиним простягтись. / Або... Ні. Треба одружитись,

ПРОСТЯТЬ 1

- 218B 0228 Круг смертного твого предстануть / В кайданах. І... тебе простять. / Вони брати і християни,

ПРОСЯТЬ 2

246A 0139 За кражу, за войну, за кров, / Щоб братню кров пролити, просять / І потім в дар тобі
прносять

016B 0263 Нема жидка... Хліби зійшли, / Радіють люде, Бога просять... / Аж ось із Києва
првозять

ПРОТЕКЛИ 1

196B 0015 Меж бур'янами, за годами / Три года сумно протекли. / Багато дечого взяли

ПРОТИ 1

274A 0225 Тут дав Бог мені близнята, / Якраз проти спаса. / А він мене і покинув,

ПРОТИВ 6

030A 0731 З паном і сем'єю. / Опинився против старців – / Курява лягає.

061A 0752 Мої чорноброві, / Не розкажу против ночі, / А то ще присниться.

061A 0862 По всій Україні / Против ночі Маковія, / Як ножі святили.)

199A 0218 Одностайне стати / Против Гуса. І в Констанці / Всіх ворон скликати!

199A 0262 На суд нечестивий / Против Христа. Свари, гомін, / То реве, то висє,

182B 0002 На великдень на соломі / Против сонця діти / Грались собі крашанками

ПРОТОПРЕСВІТЕР 1

250B 0324 Поволі, тихо.– Семіон / Протопресвітер,– Йосип мовив,– / Такеє-то пророче слово

ПРОТОПТАНИЙ 1

256A 0028 Де ж ти дівся, в яр глибокий / Протоптаний шляху? / Чи сам заріє темним лісом,

ПРОФОСАМ 1

230B 0036 І ваших чепурних киянок / Оддав своїм профосам п'яним / У наймички
сатрап-капрал.

ПРОХАЛО 1

207A 0481 Товариство кошового / На раді прохало: / «Благослови, отамане,

ПРОХАТИ 1

020A 0084 Зібрав Тарас козаченьків / Поради прохати. / «Отамани товариші,

ПРОХАТИСЬ 1

207A 0667 До турчина поганого / В сусіди прохатись. / Тепер, кажуть, в Слободзеї

ПРОХОДИВ 1

014B 0034 Поки ті гроші заробив. / Я годів зо два проходив / По Чорноморії, по Дону...

ПРОХОДЯТЬ 1

160B 0002 Неначе степом чумаки / Уосени верству проходять, / Так і мене минають годи,

ПРОХОЖИХ 1

234A 0300 Та двір вимітас; / Та прохожих, проїжжачих / У двір закликає,

ПРОХОЖОГО 1

258A 0163 Кров'ю потопили, / Зарізали прохожого, / Вдову задавили

ПРОХОЛОНЕ 1

180A 0247 Раз добром нагріте серце / Вік не прохолоне! / -----

ПРОЦВІЛА 3

270A 0063 Зимом під тином, / А весною процвіла я / Цвітом при долині,

241B 0002 Така, як ти, колись лілея / На Іордані процвіла, / І воплотила, пронесла
305B 0004 В раю веселому зросла, / Рожевим цвітом процвіла / І раю красною не зріла,

ПРОЦВІТАЄ 4

020A 0004 Кругом хлопці та дівчата, / Як мак процвітає. / Грає кобзар, виспіває,
024A 0004 Кругом хлопці та дівчата – / Як мак процвітає. / Грає кобзар, приспіває,
006B 0143 Не сон-трава на могилі / Вночі процвітає. / То дівчина заручена
006B 0167 На четверте... Не сон-трава / Вночі процвітає, / То дівчина з калиною

ПРОЦВІТАЛО 1

305B 0013 Творилося, росло, цвіло, / І процвітало, і на небо / Хвалу творителю несло.

ПРОЦВІТАТИ 1

270A 0074 Лілесю-снігоцвітом; / І я процвітати / Стала в гаї, і в теплиці,

ПРОЦВІТЕШ 1

239B 0005 Рожевим криницею процвіти! / І процвітеш, позеленіш, / Мов Іорданові святис

ПРОЦВІТИ 1

239B 0004 Квітчастим злаком! Розпустиш, / Рожевим криницею процвіти! / І процвітеш,
позеленіш,

ПРОЦВІТУТЬ 1

250B 0020 А я, незлобний, воспою, / Як процвінуть убогі села, / Псалмом і тихим і веселим

ПРОЧИТАЄ 4

061A 0023 А може, їй легше буде на тім світі, / Як хто прочитає ті сльози-слова, / Що так вона
щиро колись виливала,
050B 0260 І за її грішну душу / Псалтир прочитає. / Катерину о здоров'ї
057B 0250 За дяком-таки, та возьме / Та ще й прочитає / Апостола серед церкви.
057B 0306 За упокой душі її / Псалтир прочитає, / Потім собі тихесенько,

ПРОЧИТАЄШ 2

207A 0193 А живі мислите / З товариством прочитаєш, / Та по-молодечи
246A 0176 Ти їх, друже, привітаєш, / Тихо прочитаєш... / І могили, степи, море,

ПРОЧИТАЙ 1

158B 0041 Як маєш журитись, / Прочитай оцю цидулу / І знай, що на світі

ПРОЧИТАЙТЕ 2

250A 0150 Подивіться лишень добре, / Прочитайте знову / Тую славу. Та читайте
250A 0238 Слава України. / Отак і ви прочитай[те], / Щоб не сонним снилися

ПРОЧИТАЛИ 2

221A 0230 Дивись, які! Карамзіна, / Бачиш, прочитали! / Та й думають, що ось-то ми!
127B 0026 Та за мою грішну душу / Псалтир прочитали, / А дівчині молоденькій

ПРОЧИТАЮ 1

205B 0056 Мені ти двері одчинив! / Спасибі, друже! Прочитаю / Собі хоть мало... оживу...

ПРОЧИТАЮТЬ 1

061A 2475 Що письменні люде / Тії речі прочитають. / Вибачай, дідусю –

ПРОЧУМАВСЯ 1

292B 0097 Чабан співає, – на войну... – / Саул прочумався, та й ну, / Як той москаль, у батька, в
матір

ПРОЧЬ 2

030A 0611 «Дура, отвяжися! / Возьмите прочь безумную!» / «Боже мій! Іване!
030A 0615 А ти ж присягався!» / «Возьмите прочь! Что ж вы стали?» / «Кого? Мене взяти?

ПРОШЕНЕ 1

246A 0066 Чурек і сакля – все твоє, / Воно не прошене, не дане, / Ніхто й не возьме за своє,

ПРОШЕПТАЛА 2

095B 0187 Була молодою...– / Прошептала, задумалась, / Потім заспівала:
218B 0530 Послухала, усміхнулась / І щось прошептала, / Якесь слово. І нищечком

ПРОШЕПТАЛО 1

016B 0339 Може, серце яке лихо / Тихо прошептало? / Та байдуже. Поплакала

ПРОШУ 4

068B 0020 І ні на кого не жалкую, / І ні у кого не прошу я, / Нічого не прошу. Отак,
068B 0021 І ні у кого не прошу я, / Нічого не прошу. Отак, / Мій сину, друже мій єдиний,
068B 0063 Отож і вивчився я, виріс, / Прошу собі волі – / Не дає. І в москалі,
104B 0032 Хоч і не лайте й не читайте, / Про мене.... Я і не прошу, / Для себе, братики, спишу,

ПРОЩАЄ 1

030A 0228 Мій соколе милий!» / «Нехай тебе Бог прощає / Та добрії люде;

ПРОЩАЙ 6

180A 0075 ----- / Прощай, світе, прощай, земле, / Неприязний краю,
180A 0075 ----- / Прощай, світе, прощай, земле, / Неприязний краю,
180A 0091 На ворога стануть. / Прощай же ти, моя нене, / Удово-небого,
161B 0257 У торбину і бриль бере, / Прощай, моє любе, / Моє серце!.. Увечері?..
191B 0005 Байдару та баркас чималий. / Прощай, убогий Кос-Арале. / Нудьгу заклітую мою
191B 0011 І знали, що з тебе зробити. / Прощай же, друже! Ні хвали, / Ані ганьби я не сплітаю

ПРОЩАЙТЕ 1

180A 0190 І вороги, й невороги, / Прощайте, в гості не приїду! / Упивайтесь, бенкетуйте, –

ПРОЩАЛАСЯ 1

044B 0032 Випровожала три поля, три милі, / Прощалася при долині. / Дарувала шиту шовками хустину,

ПРОЩАЛАСЬ 1

047A 0157 Не оглянься, поки станеш / Аж там, де прощалась. / Одпочинеш; а як стане

ПРОЩАТИ 1

104B 0173 Отак, люде, научайтесь / Ворогам прощати, / Як сей неук! . . . . .

ПРОЩАТИСЬ 1

200B 0208 До генерала ідучи / Прощатись, люде. Аж гуде, / З усіх усюд народу йде,

ПРОЩАЮ 4

061A 2416 За гріх сей великий. / Просіть, сини! Я прощаю, / Що ви католики».
274A 0269 «Це я»,– кажу. А він мені / Шепче: «Я прощаю. / Я прощаю». Тільки й чула.
274A 0270 Шепче: «Я прощаю. / Я прощаю». Тільки й чула. / Здається, я впала.
066B 0015 За те, що я тепер терплю,– / Єй-Богу, братія, прощаю / І милосердому молюсь,

ПРОЩАЮСЯ 2

180A 0074 А я за нею та за нею, / Лечу й прощаюся з землею: / -----
180A 0178 І знов лечу понад землею, / І знов прощаюся я з нею. / Тяжко матір покидати

ПРОЩІ 2

030A 0398 Іде шляхом молодиця, / Мусить бути, з прощі. / Чого ж смутна, невесела,
200B 0188 Не їла три дні й не пила, / Вернувшись з прощі. І три ночі / Не спала; впали карі очі,

ПРОЩУ 4

234A 0313 Та все чужі. Де ж наймичка? / На прощу у Київ / Пішла Ганна. Благов старий,
083B 0090 А батько, мати турбувались, / На прощу в Київ повезли. / Святими травами поїли
174B 0033 В військо оддала... / А сама на прощу в Київ, / В черниці пішла.
218B 0281 Неначе в ірій, потягли / У Рим на прощу. Приплила / Із Сіракуз і та небога

ПРОЯВА 1

230B 0039 Вам і байдуже. А меж вами / Найшовсь-таки якийсь проява, / Якийсь дурний
оригінал,

ПРУЧАЛОСЬ 1

250B 0147 Неначе тес кошеня, / І не пручалось, не кричало, / На лоні пестилося, гралось.

ПРЮ 2

199A 0275 Мученика. «Чого мене – / Чи на прю позвали? / Чи дивиться на кайдани??»
246A 0019 ----- / Не нам на прю з тобою стати! / Не нам діла твої судить!

ПРЯДЕ 2

250B 0046 А та стоїть собі під тином / Та вовну білу ю пряде / На той бурнус йому святешний
250B 0464 Сидить на призьбі коло хати / Та вовну з кужеля пряде. / Аж ось і сам старий іде

ПРЯМО 1

104B 0155 Пройдисвіта, волоцюгу... / Прямо до прийому. / -----

ПРЯМУВАЛО 1

207A 0623 З товариством. Товариство / На Січ прямувало / І мене взяло з собою;

ПРЯСТИ 1

250B 0442 ----- / Марія найнялася прясти / У копта вовну. А святий

ПРЯХА 1

061A 2313 Чоботар; / Моя мати пряха / Та сваха;

ПСА 1

061A 2213 То тебе заріжуть...» / «Убийте пса! А собачат / Своєю заріжу.

ПСАЛМИ 1

277B 0005 І всі добра землі, / І хвалебні псалми / Тим дрібненьким богам.

ПСАЛМОМ 3

258A 0040 Твої блага чистим серцем, / Псалмом тихим, новим. / -----
076B 0093 Заплакав трохи, одурив / Псалмом старого Анафана... / І, знов веселий, знову п'яний,
250B 0021 Як процвінуть убогі села, / Псалмом і тихим і веселим / Святую доленку твою.

ПСАЛОМ 4

052A 0065 Та що з того буде? / Насміються на псалом той, / Що виллю сльозами;
258A 0259 ----- / Псалом новий Господеві / І нову славу
218B 0375 ----- / – Псалом новий Господеві / І нову славу
218B 0466 А син твій гордо на арену, / Псалом співаючи, ступив. / І п'яний кесар, мов скажений,

ПСАЛТИР 5

050B 0238 І на клиросі дякові / І псалтир читає / Над покойними. Й хавтури

050B 0260 І за її грішну душу / Псалтир прочитає. / Катерину о здоров'ї
057B 0299 Або в яке свято / Бере святий псалтир в руки / Та й іде читати
057B 0306 За упокой душі її / Псалтир прочитає, / Потім собі тихесенько,
127B 0026 Та за мою грішну душу / Псалтир прочитали, / А дівчині молоденькій

ПСАЛТИРІ 2

258A 0263 Серцем нелукавим; / Во псалтирі і тимпані / Воспоєм благая,
218B 0379 Серцем нелукавим. / Во псалтирі і тимпані / Воспоєм благая,

ПСАМИ 3

030A 0530 Не розкажуть, сміючися... / З псами їсти й пити... / Бідна моя головонько!
180B 0087 Поки не загинеш / Межи псами, на морозі / Де-небудь під тинном.
297B 0010 О скорбь моя, моя печаль! / Чи ти минеш коли? Чи псами / Царі з міністрами-рабами

ПСАРІ 4

199A 0229 Барони, герцоги і дюки, / Псарі, герольди, шинкарі, / І трубадури (кобзарі),
095B 0200 Завили пси надворі, / Зареготалися псарі, / А пан червоний, аж горить,
299B 0003 Нащо здалися вам царі? / Нащо здалися вам псарі? / Ви ж таки люди, не собаки!
303B 0011 Ні Бога навіть, ні півбога. / Псарі з псарятами царять, / А ми, дотепні доїзжачі,

ПСАРЯМ 1

246A 0054 Огненне море! Слава! Слава! / Хортам, і гончим, і псарям, / І нашим батюшкам-царям

ПСАРЯМИ 1

131B 0011 А з яру та з лісу / З собаками та псарями / Іде пан гульвіса.

ПСАРЯТАМИ 1

303B 0011 Ні Бога навіть, ні півбога. / Псарі з псарятами царять, / А ми, дотепні доїзжачі,

ПСИ 4

061A 1381 «З Вільшаної, де титаря / Пси замордували?» / «Де? Якого?»
036B 0022 Що часто котяться голови буї / За теє диво! Мов пси, гризуться / Брати з братами, й не схаменуться.
095B 0199 . . . . . / Завили пси надворі, / Зареготалися псарі,
242B 0007 Мужицька кров! Кати вінчані, / Мов пси голодні за маслак, / Гризуться знову.

ПСУВАЛИ 1

057B 0240 Мов дівчата, та святес / Борошно псували? / На іграшку, я думаю,

ПСУЄ 1

030A 0375 (Звичайно, не в очі.) / «А так тільки псує мову / Та людей морочить».

ПСЯ 1

161B 0224 Великий світ наш, не загинеш! / Дивися, пся його личина! / Оце-то так, що богослов!

ПСЯВІРО 1

061A 0501 Жид не схаменеться. / «Де цимбали? Грай, псявіро!» / Аж корчма трясеться –

ПТАСТВО 1

103B 0007 Поміркувать, / Щоб бідне птаство заступить, / Орлине царство затопить

ПТАСТВОМ 1

239B 0038 Кругом гаями поростуть, / Веселим птаством оживуть. / Оживуть степи, озера,

ПТАХ 1

076B 0017 Так що ж, не втну, а як поможеш / Та як покажеш, як тих птах / Скубуть і патрають, то, може,

ПТАХА 1

199A 0222 І зверху і здолу, / Щоб не втекла сіра птаха / На слав'янське поле.

ПТАХАМИ 1

180A 0344 А диво-цариця, / Мов та чапля меж птахами, / Скаче, бадьориться.

ПТАХИ 4

150A 0100 Кайдани ламас. / «Вилітайте, сірі птахи, / На базар до паю!»

150A 0129 Босфор широкий доливає. / Неначе птахи чорні в гаї, / Козацтво сміливе літас.

154A 0100 Братів визволяє. / «Вилітайте, сірі птахи, / На базар до паю!»

154A 0129 Босфор широкий доливає. / Неначе птахи чорні в гаї, / Козацтво сміливе літас,

ПТАШЕЧКА 2

025B 0002 Сонце заходить, гори чорніють, / Пташечка тихне, поле німіє, / Радіють люде, що одпочинуть,

179B 0006 Любо, любо стало, / Пташечка зраділа / І зашебетала.

ПТАШЕЧКИ 1

221A 0001 ----- / Як сніг, три пташечки летіли / Через Суботове і сіли

ПТАШЕЧКОЮ 1

233B 0019 Чистою, святою / Пташечкою вилетіла / І понадо мною

ПТАШЕЧКУ 1

030A 0191 Цвіте мій рожевий! / Як ягодку, як пташечку, / Кохала, ростила

ПТАШКА 7

010A 0054 Кого ж їй любити? Ні батька, ні неньки, / Одна, як та пташка в далекім краю. / Пошли ж ти їй долю – вона молоденька,

019A 0010 Серце в'яне, співаючи, / Мов пташка без волі... / Нащо ж мені краса моя,

061A 0343 Хочеться послухать, як море заграє, / Як пташка щебече, байрак гомонить, / Або чорнобрива в гаю заспіває...

180A 0468 Мов звір в гаї вис. / То не хмара – біла пташка / Хмарою спустилась

006B 0116 І гай сумує, похилився. / У гаї пташка не співає – / Й її з собою занесла,

006B 0191 Вранці-рано на калині / Пташка щебетала, / Під калиною дівчина

180B 0052 Свого ти сина закривасш. / Бо й пташка іноді пізнає / І зашебече: – Он байстря

ПТАШКАМ 2

095B 0281 ----- / І пташкам воля, в чистім полі / І пташкам весело літять.

095B 0282 І пташкам воля, в чистім полі / І пташкам весело літять. / А я зов'янула в неволі.

ПТАШКИ 1

221A 0441 Старці під берестом заснули; / Ще сонце спить, пташки мовчать, / А коло льошу вже проснулись

ПТАШКО 9

047A 0131 Коли не жив чорнобривий, / Зроби, моя пташко! / Щоб додому не вернулась...

061A 0599 Сю ніч мандрую. / Виглянь же, пташко, / Моє серденько,

061A 0643 Вітай, кого знаєш... Така моя доля. / Забудь мене, пташко, забудь, не журись. / А коли почувеш, що на чужім полі

061A 0658 Та й знову німіли. / «Годі, пташко!» / «Ще трошечки,

061A 1083 Кличе панну козак: / «Панно, пташко моя! / Панно, доле моя!

- 061A 1091 А ми посідаймо, / Панно, пташко моя, / Панно, доле моя!»
061A 2050 Скажи мені, де я ?» / «В Лебедині, моя пташко, / Не вставай: ти хвора».
061A 2094 «Я тобою, / Пташко, веселюся». / «А чом же ти не співаєш?»
264A 0001 ----- / Рости, рости, моя пташко, / Мій маковий цвіте,

ПТАШКОЮ 2

- 006B 0152 Розпустила віти. / – Може, пташкою прилине / Милий з того світа.
161B 0045 А Настуся по садочку / Пташкою літає. / То посидить коло його,

ПУГА 1

- 016B 0324 У поле тихо одхожають. / І пугач пуга, і сова / З-під стріхи в поле вилітає,

ПУГАВ 1

- 050B 0199 Карались Господом ляхи, / І пугав Пугач над Уралом. / Пііти в одах вихваляли

ПУГАЧ 4

- 192A 0046 Степом ідучи. / Ой застогнав сивий пугач / В степу на могилі,
016B 0324 У поле тихо одхожають. / І пугач пуга, і сова / З-під стріхи в поле вилітає,
050B 0199 Карались Господом ляхи, / І пугав Пугач над Уралом. / Пііти в одах вихваляли
161B 0359 Ходити, нудити, / Поки пугач над стріхою / В вікно не зависє,

ПУГАЧА 1

- 030A 0396 Ідуть шляхом чумаченьки, / Пугача співають. / Іде шляхом молодиця,

ПУГУ 2

- 038B 0057 Дотанцював аж до брами, / Крикнув: «Пугу! пугу! / Привітайте, святі ченці,
038B 0057 Дотанцював аж до брами, / Крикнув: «Пугу! пугу! / Привітайте, святі ченці,

ПУДА 1

- 207A 0518 В турецькую землю, в тяжкую неволю! / Там кайдани по три пуда, / Отаманам по чотири,

ПУДРОМ 1

- 207A 0653 Як Кирило з старшинами / Пудром осипались / І в цариці, мов собаки,

ПУЗАТА 2

- 180A 0533 Що там робиться. Прихожу, / Старшина пузата / Стоїть рядом; сопе, хропе,
292B 0092 Сивоборода, волохата / Рідня Саулова пузата / Та ще й гусляра привела,

ПУЗАТИХ 1

- 180A 0545 Його мучило. Як крикне / На самих пузатих – / Всі пузаті до одного

ПУЗАТІ 4

- 180A 0275 Церкви, та палати, / Та пани пузаті, / І ні однісінької хати.
180A 0332 Мов кабани годовані, / Пикаті, пузаті!.. / Аж потіють, та товпляться,
180A 0546 На самих пузатих – / Всі пузаті до одного / В землю провалились!
198B 0043 Дасєш високії палати. / Пани ж неситії, пузаті, / На рай твій, Господи, плюють

ПУЗО 1

- 180A 0359 Облизався неборака; / Та меншого в пузо – / Аж загуло!.. А той собі

ПУЛАВСЬКОГО 1

- 061A 0307 Поганець, наймит москаля!» / На гвалт Пулавського і Паца / Встає шляхетська земля,

ПУРПУРОМ 2

218В 0167 І в термах оргія. Горять / Чертоги пурпуром і златом, / Куряться амфори. Дівчата
218В 0457 Лідійський золотий пісок / Покрився пурпуром червоним, / В болото крові замісивсь.

ПУСКАЄ 4

180А 0457 Полетів би, подивився, / Так Бог не пускає. / Може, Москва випалила
016В 0084 Княгиня взаперті сидить. / Її і в сїни не пускає / Убогих брат. А що ж робить?
128В 0004 А до вдови на досвітки / Мати не пускає. / Що ж мені робити,
131В 0020 А дівчину покриткою / По світу пускає. / -----

ПУСКАЛА 1

114А 0258 Ще не дівувала. / Бо ти мене не пускала / Вранці до криниці,

ПУСКАЛИ 2

221А 0450 Ісправник аж просить, / Щоб нікого не пускали, / І в Чигрин доносить
016В 0087 Сама втекла і повінчалась, / І батько й мати не пускали, / Казали: вгору не залазь.

ПУСКАТИ 1

095В 0108 У пана просити. / Звелів не пускати, / А як прийде, бити –

ПУСКАТЬ 1

199А 0245 Уголос лають! Не хотять / Пускають в Констанц Івана Гуса! / «Жив Бог! жива душа моя!

ПУСКАЮТЬ 8

020А 0032 Запродана жидам віра, / В церкву не пускають! / Як та галич поле криє,
024А 0032 Запродана жидам церков, / В церков не пускають! / Як та галич поле криє,
030А 0431 Тоді не питайте, за що люде лають, / За що не пускають в хату ночувать. / Не питайте, чорнобриві,
221А 0069 От за що мене, сестрички, / І в рай не пускають. / -----
221А 0161 За що мене на митарство / Й досі не пускають. / Чи я знала, ще сповита,
250А 0225 Того діти цураються, / В хату не пускають. / Чужі люди проганяють,
073В 0008 Не йди, кажуть, з цієї хати / Не пускають погуляти. / -----
117В 0015 На сторожі стоять, / Не пускають саму мене / У садочок гулять.

ПУСТИ 1

207А 0277 Ой, ой! сором! Геть од мене! / Пусту мене! Бачиш, / Який добрий! Та пуста-бо!

ПУСТИ-БО 1

207А 0278 Пусту мене! Бачиш, / Який добрий! Та пуста-бо! / Єй-Богу, заплачу».

ПУСТИВ 2

068В 0093 Окрав той крам. Розлив те пиво, / Пустив покриткою... Дарма, / Минуло, годі...
Недоладу
095В 0062 А що тих бідних покриток / Пустив по світу з байстрюками, / Отже й нічого! А жонатий

ПУСТИЛА 2

047А 0028 Якби знала, що загине – / Було б не пустила; / Якби знала – не ходила б
119В 0011 Убогого полюбила, / Мати заміж не пустила, / Осталася я

ПУСТИЛИ 6

221А 0094 Щоб і мене вбили. / Ні, не вбили, а пустили / Москалям на грище!
270А 0068 Зимом люде... Боже мій! / В хату не пустили. / А весною, мов на диво,
147В 0049 Поки люди з поля / Пожарище не пустили / Та не запалили
156В 0045 Молитися Богу. / Не пустили Дорошенка, / У рясі пізнали,

161В 0072 ----- / Якби пустили на музики, / То я б кісники заплела,
218В 0326 ----- / На третій день уже пустили / Молитися за християн.

ПУСТИНИ 11

046В 0080 О доле моя! Моя країно! / Коли я вирвусь з цієї пустині? / Чи, може, крий Боже,
067В 0021 Аж за Урал. Опинилось, / В пустині, в неволі... / Як же тебе не проклинать,
074В 0040 ----- / Червоніє по пустині / Червона глина та пичина,
074В 0055 Тихенько спуститься з гори, / І згине в глиняній пустині... / -----
111В 0046 Погано дуже, страх погано! / В оцій пустині пропадать. / А ще поганше на Україні
149В 0004 За грішні, мабуть, діла / Караюсь я в оцій пустині / Сердитим Богом. Не мені
158В 0009 Зови на пораду. / Отойді згадай в пустині, / Далеко над морем,
158В 0025 Самому стрічати / У пустині. Завтра рано / Заревуть дзвіниці
158В 0031 Завіє голодний / Звір в пустині, і повіє / Ураган холодний.
158В 0043 І знай, що на світі / Тільки й тяжко, що в пустині / У неволі жити;
191В 0013 Ані ганьби я не сплітаю / Твоїй пустині; в іншим кр[аю], / Не знаю, може, й нагадаю

ПУСТИНЮ 2

239В 0049 Раді та веселі. / І пустиню опанують / Веселії села.
250В 0652 ----- / Іван пішов собі в пустиню, / А твій меж люди. А за ним,

ПУСТИНЯ 4

180А 0220 ----- / Заворушилася пустиня. / Мов із тісної домовини
046В 0074 Од споконвіку і донині / Ховалась од людей пустиня, / А ми таки її найшли.
074В 0033 Святес сонечко зійшло. / Пустиня циганом чорніла, / Де город був або село –
192В 0048 Трупом бездиханним / Помарнілая пустиня, / Кинута Богом.

ПУСТИТЬ 1

114А 0329 Під тином ночую, з вітром розмовляю, / Соромляться люди у хату пустить / І привітять словом старого каліку.

ПУСТИШ 1

068В 0154 Розіпнеш голу на коні / Та й пустиш в степ. / Всього, всього тойді бувало,

ПУСТІТЬ 1

061А 1958 Давайте гармати; / В потайники пустіть огонь! / Думають, жартую!»

ПУСТКА 1

006В 0287 Не перемінилось. / Тільки пустка на край села / Набік похилилась.

ПУСТКИ 2

006В 0289 Набік похилилась. / Коло пустки на милиці / Москаль шкандибає.
006В 0305 В світі прихилитись. / Сидить собі коло пустки, / Надворі смеркає.

ПУСТКОЮ 2

274А 0260 Я перелякалась, / Хата пусткою смерділа. / От я заховала
014В 0041 Та й та, сердешна, умирає, / А хата пусткою гние. / Я викресав огню, до неї...

ПУСТКУ 6

195А 0006 Боюся ще погорілу / Пустку руйновати, / Боюся ще, мій голубе,
195А 0014 Може, вернеться з-за світа / В пустку зимовати, / Хоч всередині обілить
207А 0004 І ви мене покинули!.. / Пустку натопити / Нема кому... Остався я,
006В 0292 На садочок позирає, / В пустку заглядає. / Марне, брате, не вигляне
050В 0256 Шкандибає на вдовину / Пустку подивиться. / Сяде собі у садочку....
068В 0028 Нехай живе, не виганяй, / Нехай пустку нетоплену / Іноді нагріє.

ПУСТОТА 1

180A 0186 Кругом бори та болота, / Туман, туман і пустота. / Людей не чуть, не знать і сліду

ПУСТУВАЛИ 1

114A 0293 З нежонатим удвох / Пустували, / Жартували,

ПУСТУЄ 1

161B 0049 То усами страшенними / Сивими пустує,- / Ну, звичайне, як дитина

ПУСТУЮЧИ 1

076B 0142 Отак царевичі живуть. / Пустуючи, на світі, / Дивітєсь, людські діти.

ПУСТЯТЬ 4

030A 0518 «Ходім, сину, смеркається, / Коли пустять в хату; / А не пустять, то й надворі

030A 0519 Коли пустять в хату; / А не пустять, то й надворі / Будем ночувати.

061A 0052 А тут... а тут... Тяжко, діти! / Коли пустять в хату, / То, зострівши, насміються –

117B 0017 У садочок гулять. / А хоч пустять, то з ним, / З препоганим старим,

ПУТА 7

258A 0276 Окують царей неситих / В залізіє пута / І їх славних оковами

218B 0392 Окують царей неситих / В залізіє пута, / І їх, славних, оковами

218B 0428 Молились перед хрестом / Закуті в пута неофіти, / Молились радісно. Хвала!

266B 0017 Підстерegli його, взяли. / Та, закувавши добре в пута, / В Єгипет люде одвели –

273B 0003 І дукачі, і таляри, / І пута кутії пошли. / -----

274B 0002 Царів, кровавих шинкарів, / У пута кутії окуй, / В склепу глибокім замуруй.

275B 0002 Злоначинаючих спина, / У пута кутії не куй, / В склепи глибокі не муруй.

ПУТАХ 5

258A 0070 Окрадені, замучені, / В путах умираєм, / Не молимоє чужим богам,

175B 0062 А попід корчмою / Сидять в путах арестанти. / Трохи одпочити

175B 0082 Боже! милий Боже! / Меж невольниками в путах / Той самий єдиний

200B 0228 Взяли Петруся молодого / Та в город в путах одвезли. / -----

218B 0373 Отакий-то він. Чи чуєш? / У путах співає / Твій мученик.

ПУТЕМ 1

250B 0647 Своїми дітками. Із школи / Путем терновим розійшлиє / Обидва. Божії глаголи,

ПУТИВЛІ 2

278B 0014 І квилить, плаче Ярославна / В Путивлі рано на валу: / – Вітрило-вітре мій єдиний,

278B 0042 І плаче, плаче Ярославна / В Путивлі на валу на брамі. / Святее сонечко зійшло.

ПУТИВЛІ-ГОРОДІ 1

280B 0011 І плаче, плаче Ярославна / В Путивлі-городі. / Й рече:

ПУТИВЛІ-ГРАДІ 3

278B 0001 ----- / В Путивлі-граді вранці-рано / Співає, плаче Ярославна,

278B 0028 Сумує, квилить, плаче рано / В Путивлі-граді Ярославна. / І каже: – Дужий і старий,

280B 0001 ----- / В Путивлі-граді вранці-рано / Сумує, плаче Ярославна.

ПУТО 1

207A 0663 А москалі і світ божий / В путо закували. / Отаке-то! Тяжко, тату,

ПУТОМ 1

175B 0099 А за ними й невольники / Побрязкали путом / Понад шляхом. І нікого

ПУТЯМИ 1

095В 0129 Моїх дівчаток, щоб навчились / Путиями добрими ходить, / Святого Господа любить

ПУТЬ 3

258А 0003 Не вступає раду, / І не стане на путь злого, / І з лютим не сяде.

250В 0233 На улиці.– І заховаймось / В своїм оазисі.– І в путь / Марія нашвидку збиралась

250В 0456 Як його вчити, навести / На путь святий святого сина, / І як його од зол спасти?

ПУЧИНІ 1

199А 0059 Що не дав ти потонути / В німецькій пучині / Нашій правді. Твоє море

ПХИКА 1

234А 0137 Неначе не плаче, / Тільки пхика. / «А що, Насте?

ПЧЕЛЕ 1

221А 0312 Тойді б разом дві руїни / В «Пчеле» описали... / -----

ПЧОЛА 1

137В 0013 З усіх церков на гору йде, / Мов та божа пчола, гуде. / З монастиря святого

ПШЕНИЦІ 2

209В 0071 Гармату, гаківниць два вози, / Пшона, пшениці, що придбав, / Я всю мізерію оддав

249В 0024 Зіновать, кукіль і будяк / Росте в пшениці! Кляте плем'я / Давидове у нас зійшло!

ПШЕНИЦЮ 3

180А 0136 Опухла дитина, голоднее мре, / А мати пшеницю на панщині жне. / А он бачиш? Очі!
Очі!

235В 0001 ----- / На панщині пшеницю жала, / Втомилася; не спочивать

235В 0016 Та на своїм веселім полі / Свою таки пшеницю жнуть, / А діточки обід несуть.

ПШЕНИЦЯ 2

200В 0078 Поки росте з того зерна / Або кукіль, або пшениця. / Бо ми не знаєм, що твориться

300В 0013 Бо доведеться одурить / В самотині. Пшениця, жито / На добрім сіялись лану,

ПШЕНИЧЕНЬКУ 1

033В 0007 Нарадила мати, / Як пшениченьку пожати, / Полтаву достати.

ПШИК 1

061А 0918 думають, ні вголос, ні мовчки; а ляхи догадаються – от / тобі й пшик! Що там за
рада? Чом вони не дзвонять? Чим / спиниш народ, щоб не гомонів? Не десять душ, а,
слава

ПШОНА 2

120В 0006 Та до куми заходила / Пшона позичати, / Отих дітей годувати

209В 0071 Гармату, гаківниць два вози, / Пшона, пшениці, що придбав, / Я всю мізерію оддав

ПШОНО 1

061А 1899 «Оженився, сатано.– / Заробляй же на пшоно; / Треба діток годувать,

П'Ю 2

180А 0047 Єй-Богу, не чую. / І не кричть! Я свою п'ю, / А не кров людськую!

192А 0030 Як інша, чужая? / Чи я п'ю, гуляю, / Чи сили не маю,

П'ЮТЬСЯ 2

125В 0002 «Ой не п'ється горілочка, / Не п'ються й меди. / Не будете шинкувати,

127В 0001 ----- / Ой не п'ються пива-меди, / Не п'ється вода,

П'ЮЧИ 1

050B 0297 Та тихо та люблю, / П'ючи воду погожую, / Згадують Максима...

П'ЯВКА 1

104B 0130 (Бо пан нездужа). Жінка встала, / Неначе п'явка та, впилась / І, мов водою, залилась

П'ЯВКИ 2

180A 0518 І кисни в чорнилах! / П'явки! п'явки! Може, батько / Остатню корову

180A 0518 І кисни в чорнилах! / П'явки! п'явки! Може, батько / Остатню корову

П'ЯНА 7

199A 0137 По чернечих переходах, / По келіях п'яна! / Ота сама заробила

246A 0025 Кати згнушаються над нами, / А правда наша п'яна спить. / Коли вона прокинеться?

274A 0037 А за шатром в степу співає, / Неначе п'яна, з приданок / Додому йдучи, молодиця:

274A 0188 Упилася, упилась! / І досі п'яна!.. / І вже ніколи не просплюся,

209B 0107 Замкнулись п'янії, я бачив. / А челядь п'яна полягала / У клуні на соломі спать,

218B 0235 В льохах і тюрмах. А Медуза / В шинку з старцями п'яна спить. / От-от прокинеться..
І потом,

234B 0002 А ти, задрипанко, шинкарко, / Перекупко п'яна! / Де ти в ката забарилась

П'ЯНЕНЬКИЙ 1

161B 0314 Іде додому уночі / П'яненко сотник, а йдучи / Собі веселий розмовляє:

П'ЯНИЙ 18

061A 0581 Один тільки під лавою / Конфедерат п'яний / Нездужа встать, а курника,

061A 0583 Нездужа встать, а курника, / П'яний і веселий: / «Ми зйеми, ми зйеми,

180A 0050 Отак, ідучи попідтинню / З бенкету п'яний уночі, / Я міркував собі йдучи,

029B 0040 Розкидав з долею лихою, / Мов п'яний старець торбинки, / А он старе Монастирище,

068B 0147 Ходив три года я з ножами, / Неначе п'яний той різник. / До сльоз, до крові, до
пожару,

076B 0094 Псалмом старого Анафана... / І, знов веселий, знову п'яний, / Коло рабині заходивсь.

095B 0203 Іде в світлицю до Марини, / Як Кирик п'яний... / Ніби в хаті,

109B 0003 І понад берегом геть-геть, / Неначе п'яний, очерет / Без вітру гнеться. Боже милий!

161B 0391 На свій заробіток / П'яний сотник. Ще минуло / Літо коло світа,

218B 0144 Та ще гетери молодії, / Та козлоногий п'яний дід / Над самим Аппієвим шляхом

218B 0160 То братолюбіє. І ситий / І п'яний голий отой Фавн, / І син Алкід твій, і гетери –

218B 0434 І в Рим галера приплила. / Минає тиждень. П'яний кесар, / Постригши сам себе в
Зевеса,

218B 0467 Псалом співаючи, ступив. / І п'яний кесар, мов скажений, / Зареготавсь. І леопард

230B 0003 Капрал Гаврилович Безрукий / Та унтер п'яний Долгорукий / Україну правили. Добра

247B 0001 ----- / Якби-то ти, Богдане п'яний, / Тепер на Переяслав глянув!

249B 0016 Неначе старцеві дає. / І п'яний Ірод знову п'є! / Як ось, не в самім Назареті,

249B 0027 Зотни, поки не піднялось! / – Так що ж,– промовив Ірод п'яний,– / По всьому царству
постинать

268B 0039 Що не спасе їх добрий цар, / Їх кроткий, п'яний господар, / Не дасть їм пити, не дасть
їм їсти,

П'ЯНИМ 1

230B 0036 І ваших чепурних киянок / Оддав своїм профосам п'яним / У наймички
сатрап-капрал.

П'ЯНИМИ 1

234B 0019 Ти хоча й пишалась / І з п'яними кесарями / По шинках хилялась,

П'ЯНИЦІ 1

016B 0076 Судовики благають Бога... / П'яниці, знай собі, кричать: / – І патріот! І брат убогих!

П'ЯНИЦЯМ 1

180A 0574 Сниться юродивим / Та п'яницям. Не здивуйте, / Брати любі, милі,

П'ЯНИЦЯМИ 1

057B 0119 Тільки поглядає. / А я в шинку з п'яницями / Душу пропиваю!

П'ЯНІ 6

114A 0313 Отак ордою йшли придани, / Співали п'яні; а Мар'яна / Крізь тин дивилася на те,

114A 0359 І не втерпіла, сказала, / Як п'яні придани / Йшли по улиці, співали.

199A 0298 Ченці, барони... всі пили / І, п'яні, Гуса проклинали, / Аж поки дзвони загули.

036B 0025 А теє диво, всіми кохане: / У шинку покритка, а люде п'яні! / -----

218B 0443 І гладіатор і патрицій – / Обидва п'яні. Кров і дим / Їх упоїв. Руїну слави

249B 0004 Кругом Сіона й на Сіоні / Романські п'яні легіони / Паскудились. А у царя,

П'ЯНІЇ 1

209B 0106 З собою в хату завели, / Замкнулись п'яні, я бачив. / А челядь п'яна полягала

П'ЯНОГО 7

016B 0164 Сама доглядала. / А п'яного свого князя / І не допускала.

016B 0191 І, лишенько, свого князя / П'яного згадала – / У мундирі. Та й закрила

091B 0032 То оддасте, Не жаль на його, / На п'яного Петра кривого. / А жаль великий на людей,

230B 0020 Підніжки царські, лакеї / Капрала п'яного! Не вам, / Не вам, в мережаній лівреї,

232B 0006 І в школу хлопця одвела / До п'яного дяка в науку. / – Учися, серденько, колись

236B 0019 Храми, палати муровать, / Любить царя свого п'яного, / Та візантійство прославлять,

249B 0037 Младенче праведний, великий, / Од п'яного царя-владики! / Од гіршого ж тебе спасла

П'ЯТАКА 4

046B 0003 Таки в учителя-дяка, / Гарненько вкраду п'ятака – / Бо я було трохи не голе,

046B 0024 У школі дурня й поховають. / А все за того п'ятака, / Що вкрав маленьким у дяка,

120B 0012 Сама пішла до дяка / Добувати п'ятака / Та й заночувала.

142B 0008 Вторговала, серденько, / П'ятака. / Я два шаги, два шаги

П'ЯТИЙ 1

207A 0455 Уже третій, і четвертий, / І п'ятий минає / Немалий рік, а Степана

П'ЯТНО 1

256A 0059 Розбойники, воры. / Пятно в нашей истории...» / Брешеш, людоморе!

П'ЯТОЇ 1

161B 0199 ----- / І п'ятої, і шостої, ніякої не хочу. / -----

П'ЯТСОТ 1

014B 0027 «Шкода,– каже,– і не проси. / П'ятсот,– каже,– коли даси, / Бери хоч зараз...» Що робити!

П'ЯТУ 2

061A 1891 Вип'ю третю на потугу, / П'яту, шосту, та й кінець. / Пішла баба у танець,

161B 0198 Хоч одну невеличку заповідь сьогодні вивчи, хоть / п'яту. / -----

П'ЯТЬ 1

221A 0211 ----- / Та не бреши, бо тільки п'ять, / Та й то з фоном Корфом.

РАБ 1

258A 0144 І ви вмрете, як і князь ваш / І ваш раб убогий. / Встань же, Боже, суди землю

РАБАМ 1

250B 0515 У тій криниці. Горе нам / Було б, іскупленим рабам! / Дитина б тая виростала

РАБАМИ 2

250B 0247 Пречистій їй не дав ти руку, / Рабами б бідніє раби / І досі мерли би. О муко!
292B 0012 З законами, з мечем, з катами, / З князями, темними рабами. / Вночі підкрались,
зайняли

РАБИ 16

250A 0161 Ваші славні Брути: / Раби, подножки, грязь Москви, / Варшавське сміття – ваші пани
258A 0141 І всує плачеться земля. / Царі, раби – однакові / Сини перед Богом,
076B 0072 Я все!..» – А трохи згодом / Раби вечерю принесли / І кінву доброго сикеру...
076B 0075 І цар сказав, щоб на вечерю / Раби рабиню привели, / Таки Вірсавію. Нівроку,
218B 0292 Свою надію? Горе з вами, / Раби незрячі! Кого? / Кого благаєте, благії,
218B 0294 Кого благаєте, благії, / Раби незрячі, сліпі! / Чи ж кат помилує кого?
218B 0547 На Тібр. А скіфи сіроокі, / Погоничі, рабов раби, / Подумали – сестра Морока
230B 0018 Та мовчки чухали чуби. / Німії, подлії раби! / Підніжки царські, лакеї
239B 0045 Шляхів тих владики, / А раби тими шляхами / Без гвалту і крику
249B 0042 Ми серцем голі догола! / Раби з кокардою на лобі! / Лакеї в золотій оздобі...
250B 0247 Пречистій їй не дав ти руку, / Рабами б бідніє раби / І досі мерли би. О муко!
287B 0004 Не ймуть нам віри без попа. / Раби, невольники недужі! / Заснули, мов свиня в
калюжі,
287B 0013 Карать і миловать не буде: / Ми не раби його – ми люде! / Моя ти люблю! усміхнись
292B 0022 В роботу-каторгу. Минали / За днями дні. Раби мовчали, / Царі лупилися, росли
292B 0032 Храми, кумирні, олтарі. / Раби німії поклонялись. / Жидам сердешним заздро стало,
303B 0005 – Якби то,– думаю,– якби / Не похилилися раби... / То не стояло б над Невою

РАБИНІ 2

199A 0130 Святою буллою сією / Рабині божій...» / «Отій самій,
076B 0095 І, знов веселий, знову п'яний, / Коло рабині заходивсь. / -----

РАБИНЮ 1

076B 0075 І цар сказав, щоб на вечерю / Раби рабиню привели, / Таки Вірсавію. Нівроку,

РАБИНЯ 1

076B 0059 Подружжє Гурієво, / Рабиня царева. / Купалася собі з Богом,

РАБОВ 2

218B 0547 На Тібр. А скіфи сіроокі, / Погоничі, рабов раби, / Подумали – сестра Морока
237B 0021 Убогих, нищих... Возвеличу / Малих отих рабов німих! / Я на сторожі коло їх

РАБОМ 1

258A 0242 Забвен буду, покинутий / Рабом на чужині. / І язык мій оніміє,

РАБОТАТИ 1

057B 0320 Все нишпорить по надвір'ю. / – Треба работати,– / Було скаже по-московськи,–

РАВВІ 2

250B 0198 Промовив гость,– того ніколи, / Що нині узреться. Равві, / Равві великого глаголи
250B 0199 Що нині узреться. Равві, / Равві великого глаголи / На ниві сіються новій!

РАВВІНАМИ 1

250B 0624 Щоб син її найшовсь. Аж глядь, / Межи раввінами дитина, / Її хлоп'яточко, сидить

РАДА 10

061A 0918 думають, ні вголос, ні мовчки; а ляхи догадаються – от / тобі й пшик! Що там за рада? Чом вони не дзвонять? Чим / спиниш народ, щоб не гомонів? Не десять душ, а, слава

234A 0202 Поєднались. Молодиця / Рада та весела, / Ніби з паном повінчалась,

234A 0265 У наймички. А наймичка / До царівни б рада / Слать старости: «Треба Марка

274A 0073 А як стала стара баба, / Цілували б, була б рада». / -----

050B 0131 І тепер порадить!..» / Та остання ся рада / Навіки завадить.

180B 0027 І ненароком інший гляне. / Весела, рада, Боже мій! / Несе додому свого Йвана.

218B 0332 У Рим в кайданах християн. / І рада ти, і весела / Кумирові знову

250B 0054 Широкою Тіверіаду, / І рада, аж сміється, рада / Що Йосип, сидячи, мовчав,

250B 0054 Широкою Тіверіаду, / І рада, аж сміється, рада / Що Йосип, сидячи, мовчав,

292B 0065 ----- / Незабаром зібралась рада. / – Панове чесная громадо!

РАДЕНЬКА 1

030A 0071 Аж калина плаче. / Вернулася – і раденька, / Що ніхто не бачив.

РАДЕНЬКІ 2

047A 0061 Послухають, розійдуться, / Обое раденькі... / Ніхто того не побачить,

061A 1931 То й до ладу, – / Обое раденькі. / -----

РАДЕСЕНЬКА 1

207A 0452 Часом не спіткали». / І радесенька Ярина / Додому верталась.

РАДЗИВІЛОМ 1

221A 0181 Я в Парижі була / Та три злата з Радзивілом / Та Потоцьким пропила.

РАДИ 14

030A 0411 Далеко, небого?» / «В саму Москву. Христа ради, / Дайте на дорогу!»

061A 0802 «Що ж тепер? / Панове, ради! Поміркуем, / Тепер з ним нічого робить.

173A 0146 В вікно подавали / Христа ради... Не дай, Боже, / Такого дожити,

207A 0449 Козак іде, ніби старець, / То, бач, ради страху, / Щоб ляхи або татаре

221A 0433 Ану, заспіваєм! / Проби ради... / -----

050B 0124 «Побачу ще, як там буде; / Коли не дам ради, / То тойді вже, певне, треба

050B 0242 А в пилипівку, сірома, / Христа ради просить! / Нічого, знай, своє пиши

057B 0166 Та на попелище / Подивився. Нема ради! / Тільки вітер свище

057B 0226 Як той Ірод. Що тут робить? / Не дам собі ради. / А Максимові кривому

153B 0027 Звичайне побратись, / Бо не можна ради дати, / Що то за проклята!

153B 0038 Усе з батьком, то й не можна / Було ради дати. / І банкір якийсь із Любська

185B 0017 Без неї, може, обійдусь, / А ради жду собі, поради! / Та, мабуть, в яму перейду

212B 0037 Людей неприязних благаш / І Христа ради простягаєш / Коло зачинених дверей

237B 0018 – Воскресну я! – той пан вам скаже, – / Воскресну нині! Ради їх, / Людей закованих моїх,

РАДИВСЯ 1

161B 0036 А щоб не знать було нікому, / То ще й не радився ні з ким. / А тільки сам собі гадає...

РАДИЙ 1

113B 0017 З дітками малими. / І радий я і веселий, / І Бога благаю,

РАДИЛА 1

050B 0129 Моя чорноброва!.. / Вона мене все радила, / І тепер порадить!..»

РАДИТЬ 1

057В 0186 Та теж охочих. На селі / Зобралася громада радить, / Кого голить у москалі.

РАДИШСЯ 1

207В 0059 Смієшся, батечку, над нами / Та, може, радишся з панами, / Як править миром! Бо дивись,

РАДІ 10

061А 0166 Отамани на бенкеті, / Неначе на раді, / Похожають, розмовляють;
180А 0282 «Цу-цу, дурні! схаменіться! / Чого се ви раді! / Що горите?» – «Экой хохол!
207А 0481 Товариство кошового / На раді прохало: / «Благослови, отамане,
258А 0126 Меж царями-судіями / На раді великій / Став земних владик судити
016В 0249 А пани й полову жидам продають. / Та голоду раді, та Бога благають, / Щоб ще хоч годочок хлібець не рожав.
050В 0107 Що багатше стали, / А вбогії тому раді, / Що з ними зрівнялись!
218В 0269 То, разом щоб доканать, / Вони на раді й присудили, / Щоб просто кесаря назвать
239В 0048 Позіходяться докупи, / Раді та веселі. / І пустиню опанують
250В 0219 До самої Тіверіади / Благовістителя. І раді, / Радісінькі собі прийшли
292В 0073 Царя здоровшого? – По мові, / По мудрій раді розійшлись / Смутні пастирі.

РАДІЄ 6

207А 0305 Старий виніс із комори, / Дивиться, радіє, / Приміряє, ніби знову
016В 0299 З грішми появились. / Радіє князь, запродує / З половою жито.
200В 0075 А потім в школу оддала. / І любо їй. Нехай радіє. / Поки надія серце гріє,
200В 0091 Сама аж ніби мо[л]одіє, / І генерал собі радіє, / Що діло, бачите, святе
218В 0119 І день і ніч перед Пенатом / Святий огонь. Радіє мати: / В Алкіда син її росте,
250В 0284 І веселесенька пішла / У Назарет. І він радіє, / Що наймичка його несла

РАДІЙ 1

218В 0341 Свого сина. Та не дуже / Радій лиш, небого. / Ще не знаєш ти нового

РАДІЛА 2

016В 0187 І жениха їй єднала, / І раділа з нею, / І плакала; довгі коси
250В 0665 Все чула, й бачила, і мліла, / І мовчки трепетно раділа, / На сина дивлячись. А він

РАДІЛИ 3

006В 0197 Вставало сонце з-за могили, / Раділи люде, встаючи, / А мати й спати не лягала,
050В 0104 А сусіди, і багаті / І вбогі, раділи. / Багатії, бач, раділи,
050В 0105 І вбогі, раділи. / Багатії, бач, раділи, / Що багатше стали,

РАДІСІНЬКІ 2

272А 0057 Та й ну з нею гратись, / Радісінькі, що піймали, / Грались, лоскотали,
250В 0220 Благовістителя. І раді, / Радісінькі собі прийшли / Додому.

РАДІСТЬ 1

278В 0045 І каже: – Сонце пресвятеє / На земло радість принесло / І людям і землі, моєї

РАДІЮТЬ 2

016В 0263 Нема жидка... Хліби зійшли, / Радіють люде, Бога просять... / Аж ось із Києва привозять
025В 0003 Пташечка тихне, поле німіє, / Радіють люде, що одпочинуть, / А я дивлюся... і серцем лину

РАДОВАТЬ 1

178В 0033 І душу убогу / Не радовать, і не корить / Чоловіка злого.

РАДОНЬКИ 1

151B 0004 Та нема кому щирої / Тії радоньки дати. / Що мені на світі,

РАДОСТЕ 1

218B 0066 Летучі літа марне тратить. / Скорблящих радосте! Пошли, / Пошли мені святеє слово,

РАДОСТІ 5

256A 0081 Та не дурить Бога. / Бо в день радості над вами / Розпадеться кара.

258A 0256 Блажен! блажен! Тебе, злая, / В радості застане / І розіб'є дітей твоїх

016B 0136 Своє дитя. І дав дожить / Господь їй радості на світі. / Узрїть його, поціловать

016B 0199 Посічуться...– Що день божий / Радості приносить / Своїй матері щасливій

178B 0021 Мої дні і ночі / Без радості, молодії! / Так собі минули

РАДОСТНИМ 1

218B 0180 Кіприди, оргії цариця, / Поникла радостним челом / Перед апостолом. І встала,

РАДОСТНО 1

218B 0429 Закуті в пута неофіти, / Молились радостно. Хвала! / Хвала вам, душі молодіє!

РАДОСТЬ 5

061A 0089 Співай про Матрьошу, / Про Парашу, радість нашу, / Султан, паркет, шпори,–

207B 0069 Що там твориться, у тім раї! / Звичайне, радість та хвала! / Тобі, єдиному, святому,

214B 0005 Сіяють очі молодії; / Витає радість і надія / В очах веселих, любо їм,

218B 0128 Зоря всесвітня зійшла! / І мир і радість принесла / На землю людям. Фарисеї,

250B 0633 І книжники його речам. / А радість матері Марії / Неізреченная. Месію,

РАДОЩАХ 1

234A 0157 ----- / Аж три пари на радощах / Кумів назбирали

РАДУ 11

061A 0096 У сіряках!..» Правда, мудрі! / Спасибі за раду. / Теплий кожух, тільки шкода –

061A 0183 От де моя слава, / А за раду спасибі вам, / За раду лукаву.

061A 0184 А за раду спасибі вам, / За раду лукаву. / Буде з мене, поки живу,

061A 0231 (Рідного немає) – / Дасть він мені раду з вами, / Бо сам, здоров, знає,

061A 0248 Любить її – ходім, сини, / На раду ласкаву. / Якби не він спіткав мене

150A 0003 Із нашої України! / Чи там раду радять, як на турка стати, / Не чуємо на чужині.

154A 0003 Із нашої України; / Чи там раду радять, як на турка стати, / Не чуємо на чужині.

180A 0084 На розмову тихо-сумну, / На раду з тобою; / Опівночі падатиму

199A 0216 Конглав схаменувся, / Зібрав раду. Положили / Одностайне стати

258A 0002 Блаженний муж на лукаву / Не вступає раду, / І не стане на путь злого,

006B 0006 І, певне, думали, коли / На раду тиху, на розмову, / Коли ми зійдемося знову

РАДУЄ 1

029B 0113 Зійшлись, з'єднались, мов брат з сестрою. / І все те, все те радує очі, / А серце плаче,
глянуть не хоче!

РАДУЄШ 2

258A 0189 По землі ходити. / Ти радуєш мою душу / І серце врачуєш,

006B 0125 В чужій землі, в чужій сем'ї / Кого ти радуєш? До кого, / До кого руки приросли?

РАДУЙСЯ 2

239B 0001 ----- / Радуйся, ниво неполітая! / Радуйся, земле, не повитая

239B 0002 Радуйся, ниво неполітая! / Радуйся, земле, не повитая / Квітчастим злаком!
Розпустись,

РАДУЙТЕСЯ 1

239B 0020 Кайданами куті! / Радуйтеся, вбогодухі, / Не лякайтесь дива,–

РАДУЮТЬ 1

113B 0011 Плачучи, сміючись, / Мов ті діти. І радують / Одинокую душу

РАДУЮТЬСЯ 2

258A 0269 І на тихих ложах / Радуються, славословлять, / Хвалять ім'я боже,

218B 0385 І на тихих ложах / Радуються, славословлять, / Хвалять ім'я боже.

РАДЯТЬ 2

150A 0003 Із нашої України! / Чи там раду радять, як на турка стати, / Не чуємо на чужині.

154A 0003 Із нашої України; / Чи там раду радять, як на турка стати, / Не чуємо на чужині.

РАЄМ 3

207B 0007 За що, не знаю, називають / Хатину в гаї тихим раєм. / Я в хаті мучився колись,

207B 0013 Що б у тій хаті не жило? / А хату раєм називають! / -----

207B 0014 ----- / Не називаю її раєм, / Тії хатиночки у гаї

РАЗ 51

010A 0012 Сичі в гаю перекликались, / Та ясен раз у раз скрипів. / -----

010A 0012 Сичі в гаю перекликались, / Та ясен раз у раз скрипів. / -----

027A 0091 Нехай усміхнеться серце на чужині, / Хоть раз усміхнеться, дивлючись, як ти / Всю славу козацьку за словом єдиним

047A 0160 Місяць серед неба, / Випий ще раз; не приїде – / Втретє випить треба.

047A 0162 Втретє випить треба. / За перший раз, як за той рік, / Будеш ти такою;

052A 0096 Нехай свою Україну / Я ще раз побачу, / Нехай ще раз послухаю,

052A 0097 Я ще раз побачу, / Нехай ще раз послухаю, / Як те море грає,

052A 0101 Гриця заспіває. / Нехай ще раз усміхнеться / Серце на чужині,

061A 0018 Співать тобі думу, що ти ж нашептав. / Порай мені ще раз, де дітись з журбою? / Я не самотній, я не сирота –

061A 0195 Старими сльозами. / Буде з мене. Скажу ще раз: / Пан я над панами.

061A 0390 Кому не завадить? / Може, ще раз зустрінемось, / Поки шкандибаю

061A 0460 «Добривечір в хату! / Ще раз шельму! ще раз!... Годі! / Вибачай, проклятий!

061A 0460 «Добривечір в хату! / Ще раз шельму! ще раз!... Годі! / Вибачай, проклятий!

061A 0661 Ще... ще... сизокрилий! / Вийми душу!.. ще раз... ще раз... / Ох, як я втомилась!»

061A 0661 Ще... ще... сизокрилий! / Вийми душу!.. ще раз... ще раз... / Ох, як я втомилась!»

061A 0718 То плакали, то божились, / То ще раз божились. / Йй Ярема розказував,

061A 0760 Ні щирі козачі. / Нехай собі... Може, ще раз / Вони на сім світі

061A 1031 Цить лишень! Здасться, дзвонять. Чуєш?... Ще / раз... о!.. / -----

061A 1073 Ти-ни-ни, ти-ни-ни!» / «Добре! Добре! Ще раз! Ще раз!» – / Кричать гайдамаки.

061A 1073 Ти-ни-ни, ти-ни-ни!» / «Добре! Добре! Ще раз! Ще раз!» – / Кричать гайдамаки.

061A 1093 ----- / «Ще раз, ще раз!» / -----

061A 1093 ----- / «Ще раз, ще раз!» / -----

061A 1368 «Мало клятим кари! / Ще раз треба перемучить, / Щоб не повставали

061A 1728 З панами такими, / Може, ще раз зострінемось, / Ще раз погуляєм».

061A 1729 Може, ще раз зострінемось, / Ще раз погуляєм». / І поставець одним духом

061A 1734 За душі прокляті / Ще раз вип'ю! Пийте, діти! / Вип'єм, Гонто, брате!

061A 2001 Ох, якби я знала, / Що побачу його ще раз, / Що побачу знову,–

061A 2388 Голови козачі. / Розкрив, ще раз подивився... / Тяжко-важко плаче:

061A 2428 Та хто поховає? / Гайдамаки!.. Піду ще раз, / Ще раз погуляю!..»

061A 2429 Гайдамаки!.. Піду ще раз, / Ще раз погуляю!..» / -----

061A 2461 Сусіди од страху, од жалю німіли. / І мені, малому, не раз довелося / За титара плакати. І ніхто не бачив,

180A 0246 Не плаче, не стогне! / Раз добром нагріте серце / Вік не прохолоне!

195A 0019 І світло засвітить... / Може, ще раз прокинеться / Мої думи-діти.

- 195A 0021 Мої думи-діти. / Може, ще раз помолюся, / З дітками заплачу.
 195A 0023 З дітками заплачу. / Може, ще раз сонце правди / Хоч крізь сон побачу...
 046B 0100 І я кровавими сльозами / Не раз постелю омочу. / -----
 050B 0283 Вийшов подивиться / Останній раз, сіромаха, / На свою криницю.
 057B 0180 Прийшов указ лоби голить. / Се в перший раз такий указ / Прийшов з Московщини до нас.
 083B 0179 . . . . . / Раз увечері зимою / У одній свитині
 095B 0181 Така вже вродилась. / Раз увечері зимою / Марина дивилась
 104B 0034 Для себе, братики, спишу, / Ще раз те оливо потрачу. / А може, дасть Бог, і заплачу,
 161B 0208 ----- / Оце тобі раз! Оце тобі два! / -----
 161B 0217 Тепер, лебедонько, не так! / Поки сто раз не поцілує, / Й читать не хоче! А бурсак!
 161B 0302 та й підем удвох собі аж у Київ. Треба / завітчаться, – може, в останній раз, бо він казав, / що у Броварях і повинчаємося.
 184B 0016 Добро навчилася любити! / Не раз такому любо стане, / Не раз барвінком зацвіте.
 184B 0017 Не раз такому любо стане, / Не раз барвінком зацвіте. / Отак, буває, в темну яму
 218B 0562 І тяжко, страшно заридала, / І помолилась в перший раз / За нас розп'ятому. І спас
 250B 0413 ----- / Якби де на світі хоть раз / Цариця сіла на ослицю,
 250B 0561 І заридав, і пролились / Ще в перший раз младенчі сльози / На лоно матерне. Небозі
 271B 0005 Собі батька маєш. / Раз укріє тебе рясно / Зеленим покрывом –
 305B 0032 Та щирим серцем нелукаво / Хоть раз, сердего, соблуди. / -----

РАЗІВ 1

- 114A 0079 Розв'язав торбину, / Вийняв кобзу, разів зо два / Ударив по рваних.

РАЗОМ 12

- 061A 0309 Встас шляхетська земля, / І разом сто конфедерацій. / Розбрілись конфедерати
 199A 0266 Або жиди в школі... / І всім разом заціпило!.. / -----
 207A 0343 Сказав батько, та всі трос / Разом заридали. / Степан гукнув, і курява
 221A 0311 І церква б упала... / Тойді б разом дві руїни / В «Пчеле» описали...
 234A 0120 ----- / І разом схопились / Та до воріт... Прибігають –
 266A 0048 От де лихо! От де серце / Разом розірветься! / Отак-то злеє лихо
 274A 0419 По селах ходила. / Потім разом схаменулась, / Стала їсти й пити,
 050B 0134 Воли твої і корови / Разом поздихали, / А Катруся з москалями
 129B 0036 Дружиною стане». / Разом повставали, / Коней посіддали,
 137B 0027 Та на трубах вигравало. / І на горі разом стало. / Замовкли гармати,
 200B 0123 Та що ж робить? Нестало сили, / Сердега разом одуріла. / Та й як його одній святії
 200B 0212 І судових неначе ждуть, / І разом стихли на минуту. / Приїхали: ножі беруть,

РАЗОЧОК 1

- 234A 0414 І хрестики, й дукачки, / Й наміста разочок / Яриночці, і червоний

РАЗУ 1

- 180A 0322 А я, дурний, не бачивши / Тебе, цяце, й разу, / Та й повірив тупорилим

РАЇ 18

- 173A 0042 Та з тобою розмовляє. / В хаті, як у раї!! / А я сiju на покуті,
 180A 0055 І жінка не лас. / Тихо, як у раї, / Усюди божа благодать –
 180A 0127 Там сміху людського і плачу не чуть. / Он глянь, у тім раї, що ти покидаєш, / Латану свитину з каліки знімають,
 197A 0015 Та любо та тихо, / Як у раї, – а дивишся: / Ворушиться лихо.
 199A 0143 Великая славо! зглянься на людей, / Одпочинь од кари у світлому раї. / За що пропадають? за що ти карасш
 234A 0091 Ані хмариночки, та тихо, / Та любо, як у раї. / Сховалося у серці лихо,
 234A 0094 Як звір у темнім гаї. / В такім раї, чого б, бачся, / Старим сумувати?
 076B 0057 Версавія купалася, / Мов у раї Єва, / Подружіє Гурієво,
 180B 0001 ----- / У нашім раї на землі / Нічого кращого немає,

198В 0047 ----- / Я тільки хаточку в тім раї / Благов, і досі ще благаю,
 207В 0046 Такії, Боже наш, діла / Ми творимо у нашім раї / На праведній твоїй землі!
 207В 0048 На праведній твоїй землі! / Ми в раї пекло розвели, / А в тебе другого благаєм,
 207В 0056 (Бо без твоєї, Боже, волі / Ми б не нудились в раї голі). / А може, й сам на небесі
 207В 0068 А подивися та спитай! / Що там твориться, у тім раї! / Звичайне, радість та хвала!
 218В 0513 До самої домовини / У проспаним раї. / Гриземося, мов собаки
 245В 0015 Многострадалиця святая! / Неначе в раї спочиває / Та з-за широкого Дніпра
 250В 0133 Чи я, молодая, / Милий Боже, в твоім раї / Чи я погуляю,
 292В 0006 На полі вольнім вольно пас / Чабан, було, в своєму раї. / І гадки-гадоньки не мас,

РАЙ 28

027А 0057 Дівчата вийдуть воду брать, / І сонце гляне – рай, та й годі! / Верба сміється, свято
 скрізь!
 061А 2145 Вранці зустрічають... / Рай, та й годі! А для кого? / Для людей. А люде?
 180А 0309 Боже мій єдиний!! / Так от де рай! Уже нащо / Золотом облиті
 199А 0093 Людською кровію шинкує / І рай у найми оддає! / Небесний царю! суд твій всує,
 199А 0168 Окриме папи і ченця, / І в рай іди! Кінець концям! / У злодія вже злодій краде,
 221А 0009 Коли б вже швидче розкопали, / Тойді б у рай нас повпускали, / Бо так сказав
 Петрові Бог:
 221А 0011 Бо так сказав Петрові Бог: / „Тойді у рай їх повпускаєш, / Як все москаль позабирає,
 221А 0069 От за що мене, сестрички, / І в рай не пускають. / -----
 234А 0101 Чи ще тільки заклоулось – / І рай запалило? / -----
 246А 0105 Дери та дай, / І просто в рай, / Хоч і рідню всю забори!
 250А 0021 Діти юродиві! / Подивіться на рай тихий, / На свою країну,
 274А 0022 Свою недолю. І в неволі / Познає рай, познає волю / І всетворящую любов.
 016В 0120 Та не даєш жити. / Не даєш на рай веселий, / На світ твій великий
 026В 0019 Запекло, почервоніло / І рай запалило. / Мов прокинувся, дивлюся:
 029В 0074 Старий промовив.– Недоуми! / Занапалили божий рай!.. / Гетьманщина!..» І думнес
 037В 0014 Прийшли ксьондзи і запалили / Наш тихий рай. І розлили / Широке море сльоз і
 крові,
 037В 0032 І знову іменем Христовим / Ми оновим наш тихий рай. / -----
 161В 0172 І гич не до речі! / Дивися: рай кругом тебе, / І діти, як квіти,
 179В 0025 У Бога благаєм? / Рай у серце лізе, / А ми в церкву лізем,
 197В 0016 І молодеє теє горе! / І молодий той грішний рай! / -----
 198В 0044 Пани ж неситіі, пузаті, / На рай твій, Господи, плюють / І нам дивитись не дають
 207В 0066 Тихесенько собі купають / Зелені віти... Правда, рай? / А подивися та спитай!
 241В 0010 ----- / Веселий рай / Пошли їй, Господи, подай!
 241В 0015 Та не бери її весною / В свій рай небесний, не бери, / А дай твоєю красотою
 250В 0478 Ходімо,– каже,– у свій гай, / У свій маленький тихий рай! / Ходім додомоньку,
 дитино.
 273В 0008 Мені ж, мій Боже, на землі / Подай любов, сердечний рай! / І більш нічого не давай!
 277В 0018 На сім світі; на тім... / Рай небесний пошли. / -----
 290В 0015 Підкрадешся, наробиш лиха... / Запалиш рай мій самотний. / -----

РАЙОЧОК 1

290В 0013 Бо й ти приснишся. І [в] малий / Райочок мій спідтиха-тиха / Підкрадешся, наробиш
 лиха...

РАК 2

038В 0040 ----- / – По дорозі рак, рак, / Нехай буде так, так.
 038В 0040 ----- / – По дорозі рак, рак, / Нехай буде так, так.

РАЛА 1

068В 0067 Що тут на світі робити? / Пішов я до рала... / А паничів у гвардію

РАЛЕЦЬ 2

- 150A 0181 Або гетьман Іван Підкова / Не кликнув в море на ралець. / Пливають собі, а з-за хвилі
308B 0039 Ходімо просто-навпростець / До Ескулапа на ралець – / Чи не одурить він Харона

РАЛО 1

- 068B 0097 Нема, минулося, пропало... / Покинув ниву я і рало, / Покинув хату і город,

РАЛОМ 3

- 068B 0058 Молитись Богу / Та за ралом спотикатись, / А більш нічого
068B 0072 Настали тяжкі літа! / Отож працюю я за ралом. / Я був убогий сирота,
292B 0108 Гадючу слину. А тепер / Плугами, ралом не розорем / Прокляту ниву, проросла

РАНЕНЬКО 2

- 030A 0470 Попідтинню ночувала, / Раненько вставала, / Поспішала в Московщину;
083B 0197 Дитину шукати!! / У неділеньку раненько / Збиралася громадонька,

РАНЕСЕНЬКО 3

- 061A 1230 Повіє над ними, / Тільки роси ранесенько / Сльозами дрібними
044B 0019 ----- / У неділеньку та ранесенько / Сурми-труби вигравали.
140B 0001 ----- / У неділеньку та ранесенько, / Ше сонечко не зіходило,

РАНИ 2

- 278B 0012 Омю кров суху, отру / Глибокі, тяжкі рани... / -----
280B 0009 Засохлу кров його... Отру / Глибокі на любім ладо рани.– / -----

РАНІСІНЬКО 1

- 047A 0216 Як нема – заплачеш, / До схід сонця, ранісінько, / Щоб ніхто не бачив...

РАННЮЮ 1

- 137B 0020 Поважно та тихо / У раннюю пору / На високу гору

РАНО 22

- 061A 0824 Біліє місяць; люде сплять, / І титар спить... Не рано встане: / Навіки, праведний,
заснув.
114A 0014 Не скаже хоть на сміх: «Нехай спочиває, / Тільки його й долі, що рано заснув». / Чи
правда, Оксано? чужа чорнобрива!
169A 0005 За що, мамо, гинеш? / Чи ти рано до схід сонця / Богу не молилась,
199A 0253 Задзвонили у Констанці / Рано в усі дзвони. / Збиралися кардинали,
207A 0220 А ти, Степане, ляжеш спать, / Бо завтра рано треба встать / Та коня сідлать».
221A 0236 Ото яка недотика! / Не та рано встала, / Що до світа упилася...
274A 0143 ----- / Ми рано рушимо, покинем, / Як не проспийся.
016B 0179 І що божий день купала, / Рано спати клала / І пилиночки на неї
095B 0263 ----- / Ходімо спать, бо завтра рано / До церкви підемо; поганий,
103B 0020 Поставив любо. Та й пішов / В копиці спать собі, а рано, / Не вмившись, зайшов
129B 0049 ----- / Заскрипіли рано двері / У великій хаті.
156B 0066 А москалі з Ромоданом / В неділеньку рано / Пішли собі з поповичем
158B 0025 Самому стрічати / У пустині. Завтра рано / Заревуть дзвіниці
158B 0027 Заревуть дзвіниці / В Україні; завтра рано / До церкви молитись
158B 0029 До церкви молитись / Підуть люде... Завтра ж рано / Завіє голодний
233B 0031 Не покидай мене. Вночі, / І вдень, і ввечері, і рано / Витай зо мною і учи,
250B 0165 На ветхую Єлисавету / Учора рано пролилась, / Учора, каже, привела
278B 0014 І вквильть, плаче Ярославна / В Путивлі рано на валу: / – Вітрило-вітре мій єдиний,
278B 0027 ----- / Сумує, вквильть, плаче рано / В Путивлі-граді Ярославна.
298B 0002 І тут, і всюди – скрізь погано. / Душа убога встала рано, / Напряла мало та й лягла
308B 0014 Ой не йдімо, не ходімо, / Рано, друже, рано – / Походимо, посидимо –
308B 0014 Ой не йдімо, не ходімо, / Рано, друже, рано – / Походимо, посидимо –

РАНО-ВРАНЦІ 1

006В 0275 ----- / Рано-вранці новобранці / Виходили за село,

РАНО-РАНО 1

250В 0366 ----- / До сходу сонця, рано-рано! / У Віфліємі на майдані

РАНШЕ 1

161В 0260 За царину?.. Буду! / Ранше буду! Ось на, лови! / -----

РАСТЛІ 1

076В 0209 Отиде в волості своя, / Отиде з шумом. І растлі ю, / Тую Рогніду молодую,

РАТИЩА 1

256А 0020 Лагодили самопали, / Ратища стругали. / У яр тойді сходилися,

РАТИЩЕ-ДРЮЧИНА 1

207А 0325 І шаблюка, мов гадюка, / Й ратище-дрючина, / Й самопал семип'яденний

РАЮ 25

061А 1356 Матері їх хиря! / Мордуй, мордуй: в раю будеш / Або есаулом.

061А 2066 «Через тиждень! через тиждень! / Раю мій, покою! / Бабусенько, минулася

150А 0059 ----- / Дрімає в харемі – в раю Візантія. / І Скутар дрімає; Босфор клекотить,

171А 0082 Слово моє, сльози мої, / Раю ти мій, раю! / -----

171А 0082 Слово моє, сльози мої, / Раю ти мій, раю! / -----

180А 0034 А ви в ярмі падаєте / Та якогось раю / На тім світі благаєте?

180А 0176 Та тим часом пошукаю / На край світа раю. / -----

197А 0019 Дивись кругом себе, / Нема раю на всій землі, / Та нема й на небі.

207А 0008 А з тобою, молодую, / Раю мій, покою, / Моя зоре досвітня,

250А 0096 І все те бачив, і все знаю. / Нема ні пекла, ані раю. / Немає й Бога, тільки я!

026В 0046 Чому Господь не дав дожити / Малого віку у тім раю. / Умер би, орючи на ниві,

057В 0358 Убив брата праведного / У світлому раю. / -----

095В 0095 А глянь лиш гарно кругом себе – / І раю кращого не треба, / Чого ти хочеш, забажай,

179В 0023 ----- / Якого ж ми раю / У Бога благаєм?

189В 0032 Лежать собі у холодочку, / Мов у раю, мої старі. / Хрести дубові посхилялись,

198В 0041 Даєш ти, Господи єдиний, / Сади панам в твоїм раю, / Даєш високії палати.

207В 0021 В свою дитину... В тім гаю, / У тій хатині, у раю, / Я бачив пекло... Там неволя,

250В 0002 Все упованіє моє / На тебе, мій пресвітлий раю, / На милосердіє твоє,

250В 0035 В убогій і чужій хатині, / В святому тихому раю. / Тесляр на наймичку своєю,

250В 0130 І заспівала.– / «Раю! раю! / Темний гаю!

250В 0130 І заспівала.– / «Раю! раю! / Темний гаю!

250В 0572 Отож і спить собі дитина, / Мов янгеляточко в раю. / І на єдиную свою

305В 0003 Дурна еси та нерозумна! / В раю веселому зросла, / Рожевим цвітом процвіла

305В 0005 Рожевим цвітом процвіла / І раю красного не зріла, / Не бачила, бо не хотіла

308В 0062 То над самим Флегетоном / Або над Стіксом, у раю, / Неначе над Дніпром широким,

РВАЛИ 1

033В 0063 Петрові собаки, / Рвали, гризли... І здалека / Запорожці чули,

РВАЛОСЯ 1

057А 0030 За чорнії брови / Серце рвалося, сміялось, / Виливало мову,

РВАНИХ 1

114А 0080 Вийняв кобзу, разів зо два / Ударив по рваних. / «Що б вам заграють? Постривайте...

РВАНІ 1

114А 0350 Дуже дрібні сльози. / Наплакався. Струни рвані / Три перебирає.

РВАТИ 1

265B 0009 ----- / А я буду груші рвати, / Діткам подавати...

РВЕ 5

030A 0162 Пече сонце, гойда вітер, / Рве всякий по волі. / Умивай же біле личко
123A 0008 Хто се, хто се по тім боці / Рве на собі коси?.. / Хто се, хто се?» – тихесенько
123A 0131 З роту піна; мов скажена, / Рве на собі коси. / Кинулася до Ганнусі
123A 0185 Мовчки дивиться на сей бік, / Рве на собі коси... / А тим часом синя хвиля
266B 0013 Хватає в бур'яні курча, / Ключе і рве його. А люде... / Хоч бачать люде, та мовчать.

РВЕТЬСЯ 2

060A 0013 Як і на чужині. / Чого ж серце б'ється, рветься? / Я там одинокий.
207A 0045 Немає, немає... / Мов умерла; а той рветься / З усієї сили

РВЕШ 1

030A 0602 Я Катруся твоя люба. / Нащо рвеш стремена?» / А він коня поганяє,

РВІТЬ 1

171A 0051 Серце розірвати. / Не рвіть, думи, не паліте, / Може, верну знову

РВУТЬСЯ 1

171A 0049 Так думи прокляті / Рвуться душу запалити, / Серце розірвати.

РВУЧИ 2

150A 0140 На байдаки – та й потягли, / Рвучи червоні гори-хвилі. / Пливають собі, ніби з дому,
154A 0140 На байдаки – та й поплили, / Рвучи червоні гори-хвилі. / Пливають собі, ніби з дому;

РВУЧИСЬ 1

076B 0132 Сестру на ліжко. Ламле руки, / Сестра ридас. І, рвучись, / Кричить до брата: –
Схаменись,

РЕБЕР 1

250A 0199 Заміс[т]ь пива праведную / Кров із ребер точать. / Просвітити, кажуть, хочуть

РЕБРА 4

150A 0064 «Не буди, Босфоре: буде тобі горе; / Твої білі ребра піском занесу, / У мул поховаю!
–реве синє море.–
154A 0066 «Не буди, Босфоре, буде тобі горе, / Твої білі ребра піском занесу, / У мул поховаю! –
реве синє море.–
171A 0020 За що скородили списками / Московські ребра?? Засівали, / І рудою поливали...
246A 0005 Там орел карає, / Що день божий добрі ребра / Й серце розбиває.

РЕБРАХ 2

150A 0024 І хвилю, ревучи, далеко-далеко / У синє море на ребрах послав. / І море ревнуло
Босфорову мову,
154A 0024 І хвилю, ревучи, далеко-далеко / У синє море на ребрах послав. / І море ревнуло
Босфорову мову,

РЕВЕ 17

010A 0001 ----- / Реве та стогне Дніпр широкий, / Сердитий вітер завива,
030A 0497 ----- / Реве, стогне хуртовина, / Котить, верне полем;
030A 0555 Та тільки лісом загуло. / Реве, свище заверюха. / По лісу завило;
061A 1172 Ударили в дзвони, / Реве гаєм: «Освятити!». / Аж серце холоне!
061A 1308 Підняв гори-хвилі; а в очеретах / Реве, стогне, завиває, / Лози нагинає;
150A 0065 Твої білі ребра піском занесу, / У мул поховаю! – реве синє море.– / Хіба ти не знаєш,
яких я несу

- 150A 0092 ----- / Реве гарматами Скутара, / Ревуть, лютують вороги,
150A 0122 ----- / Реве, лютує Візантія, / Руками берег достас;
154A 0067 Твої білі ребра піском занесу, / У мул поховаю! – реве синє море.– / Хіба ти не бачиш, яких я несу
154A 0092 Кричить Гамалія. / Реве гарматами Скутара, / Ревуть, лютують вороги.
154A 0122 ----- / Реве, лютує Візантія, / Руками берег достас,
199A 0263 Против Христа. Свари, гомін, / То реве, то вис, / Як та орда у таборі,
268A 0008 Було видно, було чути, / Як реве ревучий. / Як понесе з України
016B 0314 Жіночий регот. Завиває, / Реве хазяїн: – Будем пить, / Аж поки наша доня спить.
038B 0025 Та й тнуть коряками. / А музика реве, грає, / Людей звеселяє.
104B 0013 У воду кинувся, пливе, / Аж хвиля синяя реве. / І, ревучи, на той берег
218B 0455 Другий день / Реве арена. На арені / Лідійський золотий пісок

РЕВИ 2

- 150A 0039 Гай, гай! Море, грай, / Реви, скелі ламай! / Поїдемо в гості.
154A 0038 Гай-гай! Море, грай! / Реви, скелі ламай! / Поїдемо в гості

РЕВІЗИЮ 1

- 250B 0302 Щоб ви сьогодні, сей же час! / Ви на ревізію у город, / У город Віфлієм ішли.–

РЕВІЛИ 3

- 055A 0002 Було колись – в Україні / Ревіли гармати; / Було колись – запорожці
061A 0283 Мовчки панували. / Сейми, сеймики ревіли, / Сусіди мовчали,
199A 0287 Ти еретик! ти еретик!.. – / Ревіли прелати. – / Ти усобник!..» – «Одно слово».

РЕВІТИМУТЬ 1

- 061A 2551 І нас розривають». / Ревуть собі й ревітимуть. / Їх люде минули;

РЕВНИТЕЛЬ 1

- 282B 0005 Воутріє на тяжкий глас. / І Хомяков, Русі ревнитель, / Москви, оте[че]ства любитель,

РЕВНОСНО 1

- 076B 0229 Пострижемося ж у лакеї / Та ревносно в новій лівреї / Заходимось царів любить.

РЕВНУВ 1

- 307B 0013 Бисть цар Саул». Потім хор / Ревнув з Бортнянського : «О скорбь, / О скорбь моя! О скорбь велика!»

РЕВНУЛА 2

- 020A 0102 Як став місяць серед неба, / Ревнула гармата, / Прокинулись ляшки-панки –
024A 0074 Як став місяць серед неба, / Ревнула гармата, / Прокинулись ляшки-панки –

РЕВНУЛИ 1

- 033B 0066 Як дзвонили у Глухові, / З гармати ревнули. / Як погнали на болото

РЕВНУЛО 2

- 150A 0025 У синєє море на ребрах послав. / І море ревнуло Босфорову мову, / У Лиман погнало,
а Лиман Дніпріві
154A 0025 У синєє море на ребрах послав. / І море ревнуло Босфорову мову, / У Лиман погнало,
а Лиман Дніпріві

РЕВНУТЬ 1

- 180A 0370 А ті голосити; / Та верещать; та як ревнуть: / «Гуля наш батюшка, гуля!»

РЕВУ 1

- 266B 0025 Земля тряслася, трепетала / Од реву львицища твого. / Окули люде і цього.

РЕВУТЬ 14

- 027A 0100 Згадаю, заплачу, як тая дитина. / А хвилі на той бік ідуть та ревуть. / А може, я й темний, нічого не бачу,
 057A 0050 Дніпр широкий – море, / Степ і степ, ревуть пороги, / І могили – гори.
 061A 0121 Меж очеретами / Ревуть, стогнуть, розсердились, / Щось страшно співають.
 061A 0489 «Зараз, зараз!» / Ревуть, мов скажені, / Ревуть ляхи, а поставець
 061A 0490 Ревуть, мов скажені, / Ревуть ляхи, а поставець / По столу гуляє.
 061A 1977 Галайди немає. / Ревуть гори – і будинок / З ляхами гуляє
 061A 2551 І нас розривають». / Ревуть собі й ревітимуть. / Їх люде минули;
 150A 0075 По-своєму Бога в кайданах благають, / А хвилі на той бік ідуть та ревуть. / -----
 150A 0093 Реве гарматами Скутара, / Ревуть, лютують вороги, / Козацтво преться без ваги –
 154A 0076 По-своєму Бога в кайданах благають, / А хвилі на той бік ідуть та ревуть. / -----
 154A 0093 Реве гарматами Скутара, / Ревуть, лютують вороги. / Козацтво преться без ваги –
 192A 0021 У віконце поглядала, / Чи не ревуть круторогі, / Чи не йде чумак з дороги.
 016B 0243 Гуляє князь, гуляють гості, / Ревуть палати на помості, / А голод стогне на селі.
 147B 0017 Та й мруть. По улицях воли / Ревуть голодні, на городі / Пасуться коні, не виходить

РЕВУТЬ-ЗАВИВАЮТЬ 1

- 061A 2548 Що пороги серед степу. / Ревуть-завивають: / «Поховали дітей наших,

РЕВУЧИ 3

- 150A 0023 І шкурою, сірий бугай, стрепенув, / І хвилю, ревучи, далеко-далеко / У синєє море на ребрах послав.
 154A 0023 І шкурою, сірий бугай, стрепенув, / І хвилю, ревучи, далеко-далеко / У синєє море на ребрах послав.
 104B 0014 Аж хвиля синяя реве. / І, ревучи, на той берег / Козака виносить.

РЕВУЧИЙ 1

- 268A 0008 Було видно, було чути, / Як реве ревучий. / Як понесе з України

РЕВУЧИМ 1

- 218B 0472 Святая кров. По Колізеї / Ревучим громом пронеслась / І стихла буря. Де ж була?

РЕГОТ 2

- 016B 0313 Срамотні співи. Аж лящить / Жіночий регот. Завиває, / Реве хазяїн: – Будем пить,
 218B 0173 Веселий пир. І полягли / На ложах гості. Регот! Гомін! / Гетери гостя привели

РЕГОТАЛИСЬ 1

- 270A 0054 Острижену ганчіркою. / Та ще й реготались. / Жиди навіть нечистії

РЕГОТНЯ 1

- 234A 0306 Ледве ноги носять. / Скрізь гармидер та реготня, / В хаті і надворі.

РЕГОЧЕТЬСЯ 1

- 221A 0357 А навісна мати / Регочеться, що Йванами / Обох буде звати!

РЕГОЧУСЬ 1

- 095B 0309 І ти смієшся, а я плачу, / Ба ні, не плачу, регочусь... / Дивися, як я полечу,

РЕГОЧУТЬСЯ 1

- 214B 0008 Очам негрішним, молодим. / І всі регочуться, сміються, / І всі танцюють. Тільки я,

РЕЄСТЕР 1

- 061A 1418 Запиши, Миколо, / У реєстер. Нехай буде... / Нехай буде Голий,

РЕК 1

268В 0015 Гріховную твою утробу / І рек во гніві: – Потреблю / Твою красу, твою оздобу,

РЕМЕНЮ 1

250В 0471 Собі ж несе на постолі / Ременю доброго. Спочинув / Та й каже: – Доню, не журись.

РЕМИГАЮТЬ 1

140В 0016 Воли половії, / Ідуть, ремигають, / А чумаченька мого молодого

РЕМІНЬ 1

250А 0168 Ще лучше, як батьки ходили. / Не чваньтесь, з вас деруть ремінь, / А з їх, бувало, й лій топили.

РЕПЕТУЄ 1

061А 0290 «Nie pozwalam! Nie pozwalam!»– / Шляхта репетує, / А магнати палять хати,

РЕП'ЯХ 1

207А 0057 Ні, не покидає! / Як реп'ях той, учепиться / За латані поли

РЕП'ЯХАХ 1

274А 0057 Од стужі кров; аж струпом стала. / І довгі коси в реп'яхах / О поли бились в ковтунах.

РЕСПУБЛІКУ 1

103В 0012 І при такій годині / Республіку зробиць! / І все б, здавалося? А ні,

РЕТЯЗЬ 1

276В 0022 Дивується собі і дума, / Який би ретязь ще сплести? / -----

РЕЧАМ 1

250В 0632 І дивувались фарисеї / І книжники його речам. / А радість матері Марії

РЕЧАМИ 2

207А 0032 Мою думу і тихими, / Тихими речами / Проговориш: «Я любила

110В 0014 Прилітайте ж, мої любі, / Тихими речами / Привітаю вас, як діток,

РЕЧАХ 1

205В 0046 Душа постова святая, / Жива в святих своїх речах, / І ми, читая, оживаєм,

РЕЧЕ 2

280В 0003 Сумус, плаче Ярославна. / – Полечу, рече, зозулею, / Понад Дунаєм полечу!

280В 0012 В Путивлі-городі. / Й рече: / – Вітрило-вітре, господине!

РЕЧЕТЕ 1

268В 0058 Руками скверними створили / Свою надію; й речете, / Що цар наш Бог, і цар надія,

РЕЧІ 5

030А 0135 Чинять свою волю – / Кують речі недобрії. / Що має робити?

061А 1045 Шкандибас, курникає, / І гич не до речі. / «Ну лиш іншу, старче божий!» –

061А 2475 Що письменні люде / Тії речі прочитають. / Вибачай, дідусю –

161В 0171 Буде втерти, не женися! / І гич не до речі! / Дивися: рай кругом тебе,

250В 0240 Спродать би то та молодій / Купить хустиночку до речі, / Та й за повінчання оддать.

РЕШОТКИ 2

006В 0004 Як ви гарнесенько і я / Із-за решотки визирали. / І, певне, думали, коли

006В 0240 І до дверей, на ключ замкнутих, / І до решотки на вікні / Привик я трохи, і мені

РЕШОТКОЮ 1

006В 0345 На чужині зотне, / За решоткою задавить, / Хреста ніхто не поставить.

РЖАВИЦІ 1

221А 0271 Аж пекло злякалось. / Матер Божа у Ржавиці / Вночі заридала.

РИБАЛКА 2

055А 0046 Пливуть собі та співають; / Рибалка літає... / А попереду отаман

123А 0190 Сяде на пісочку... / І рибалка впливає, / Несе на сорочку

РИБАЛОНЬКА 4

123А 0057 В'ються круг Ганнусі. / А надто той рибалонька, / Жвавий, кучерявий,

123А 0118 На білій сорочці; / Рибалонька кучерявий / Мліє на тім боці...

123А 0138 І обох покрила. / Рибалонька кучерявий / З усієї сили

123А 0164 Старі сині руки. / Довго плакав рибалонька: / «Нема в мене роду,

РИБАЛОНЬКИ 1

113А 0007 Ніхто не спинає, / Кому спинить – рибалоньки / На світі немає.

РИБКО 2

061А 0711 Схаменися!» / «Правду, рибко!» / Та й знову, та й знову.

114А 0399 «Коли то те буде?» / «Швидко, швидко, моя рибко, / Молись тільки Богу.

РИБОНЬКА 3

171А 0079 Серце боязливе / Стрепенеться, як рибонька, / І мене згадає...

046В 0051 Серце стрепенеться, / Мов рибонька над водою, / Тихо усміхнеться

144В 0014 Плаче, плаче та ридає, / Як рибонька б'ється... / А над нею, молодою,

РИБУ 1

218В 0541 Для царського-таки стола / У Тібрі рибу. Встала мати, / Кругом оглянулась, взялась

РИБЧИНО 2

061А 0593 Хоч на годину, / Моя рибчино! / Виглянь, голубко,

114А 0118 «Може, думаєш, покину? / Ні, моя рибчино, / Буду ходити, буду любити,

РИГА 1

180А 0171 Полум'ям повіс, / Нехай знову рига змії, / Трупом землю криє.

РИДА 1

216В 0007 А так, мов іноді упившись / Дідусь сивесенький, рида – / Того, бачте, що сирота.

РИДАВ 1

006В 0067 На Дніпро позирав, / Тяжко плакав, ридав, / Сині хвилі голосили.

РИДАЄ 8

194А 0002 Чого мені тяжко, чого мені нудно, / Чого серце плаче, ридає, кричить, / Мов дитя
голодне? Серце моє трудне,

207А 0297 І світ настав, а Ярині / Не спиться – ридає. / Уже Степан із криниці

207А 0560 ----- / Плаче старий та ридає, / Й Степан сліпий плаче

221А 0353 Гора над Чигрином. / О!.. Сміється і ридає / Уся Україна!

076В 0105 Лежить, нездужає чогось? / Давид стенає та ридає, / Багрянну ризу роздирає

076В 0132 Сестру на ліжку. Ламле руки, / Сестра ридає. І, рвучись, / Кричить до брата: –
Схаменись,

137В 0047 Гетьмана укрили. / Гетьман старий ридає, / До Бога руки знімає,

144В 0013 Тяжко зажурилась. / Плаче, плаче та ридає, / Як рибонька б'ється...

РИДАЛА 10

- 061A 0025 Що так вона щиро колись виливала, / Що так вона нишком над ними ридала. / Ні, не
заховаю, бо душа жива.
169A 0023 Про свою недолю, / Що, співаючи, ридала, / Виглядала волю.
173A 0194 Та й стала ридати. / І молилась, і ридала, / Кляла все на світі.
207A 0547 «Степаночку! Степаночку! – / Кричала, ридала.– / Степаночку, моє серце!
250A 0057 Щоб там і здихали, де ви поросли! / Не плакали б діти, мати б не ридала, / Не чули б
у Бога вашої хули.
095B 0148 Ватажники ватагу гнали, / А мати плакала, ридала. / Уже і сонечко зійшло,
200B 0111 Поклони тяжкій б'ючі, / Ридала, билася... нечистую / Огненную сльозу лила.
200B 0139 О Матер Божая! розкуй / Мою ти душу!» – І ридала, / І батька й матір проклинала,
218B 0401 Неначе темная скала. / Не слухала і не ридала, / А алілуя подала
250B 0235 Марія нашвидку збиралась / Та тяжко плакала, ридала. / -----

РИДАЛА-МОЛИЛАСЬ 1

- 207A 0421 У Почасві святому / Ридала-молилась, / Щоб Степан той, доля тая,

РИДАТИ 1

- 173A 0193 Поплакала стара мати / Та й стала ридати. / І молилась, і ридала,

РИДАТЬ 2

- 218B 0194 Сама вечерять сядеш в хаті. / Ні, не вечерять, а ридать, / Ридать, і долю проклинать,
218B 0195 Ні, не вечерять, а ридать, / Ридать, і долю проклинать, / І сивіть, кленучи. І горе!

РИДАЮ 4

- 250A 0230 Веселого дому. / Я ридаю, як згадаю / Діла забуті
057B 0062 Смерті сподіваюсь, / А ридаю, мов дитина, / Як я нагадаю
218B 0079 Ти сльози матері до краю, / До каплі вилила! Ридаю, / Молю ридаючи, пошли,
250B 0008 Пренепорочная, благая! / Молюся, плачу і ридаю: / Воззри, пречистая, на їх,

РИДАЮТЬ 1

- 074B 0023 Палають села, города, / Ридають люди, виють звірі / І за Тоболом у Сибірі

РИДАЮЧИ 5

- 234A 0036 ----- / Пішла полем, ридаючи, / В тумані ховалась
234A 0153 Потом заробляє / Та, ридаючи, становить / Перед образами –
076B 0113 Без тебе я умру! умру! – / І йде, ридаючи, до сина. / Аж тюпає, немов біжить.
095B 0111 Що тут їй робити? / Пішла, ридаючи, в село, / Одним-одно дитя було,
218B 0080 До каплі вилила! Ридаю, / Молю ридаючи, пошли, / Подай душі убогій силу,

РИЄ 1

- 169A 0037 Москаль розриває... / Нехай рие, розкопує, / Не своє шукає,

РИЄ-РИЄ 1

- 284B 0005 ----- / Дніпро берег рие-рие, / Яворові корінь мие.

РИЗАМИ 1

- 076B 0147 Одрах старий, і покривали / Многими ризами його, / А все-таки не нагрівали

РИЗАХ 1

- 199A 0327 О горе! о горе! / Онде вони! в ясных ризах. / Їх лютії очі...

РИЗИ 1

- 258A 0210 І на шитії омети / Ризи дорогої; / Або роси ермонській

РИЗИ 1

076В 0051 По кровлі кедрових палат / В червленій ризі похожає / Та, мов котюга, позирає

РИЗУ 2

076В 0106 Давид стенає та ридає, / Багрянц ризу роздирає / І сипле попіл на главу.

271В 0012 Возьме її та й огорне / В ризу золотую. / І сповіє дорогою

РИКА 1

266В 0046 В своїй крові. Плач великий / Воместо львчищого рика / Почують люде. І той плач,

РИКУ 1

266В 0030 В тюрму глибоку. Щоб не чуть / Було на світі того рiku / Самодержавного владики,

РИЛА 2

147В 0002 Чума з лопатою ходила, / Та гробовища рила, рила, / Та трупом, трупом начиняла

147В 0002 Чума з лопатою ходила, / Та гробовища рила, рила, / Та трупом, трупом начиняла

РИМ 9

199А 0160 Пекельних мук безкрай ряд... / І повен Рим байстрят! / От їх догмати і їх слава.

153В 0093 Сердешна, осталась. / Поїхала у Рим, кажуть, / Та десь опинилась,

218В 0150 Аж гульк!.. Іде святий Петро / Та, йдучи в Рим благовістити, / Зайшов у гай води
напитись

218В 0281 Неначе в ірій, потягли / У Рим на прощу. Приплила / Із Сіракуз і та небога

218В 0331 Звелів везти із Сіракузи / У Рим в кайданах християн. / І рада ти, і весела

218В 0433 ----- / І в Рим галера приплила. / Минає тиждень. П'яний кесар,

218В 0437 Завдав Зевесу юбілей. / Ликує Рим. Перед кумира / Везуть возами ладан, миро,

218В 0441 У Колізей. Мов у різниці, / Кров потекла. Ликує Рим! / І гладіатор і патрицій –

218В 0445 Їх упоїв. Руїну слави / Рим пропиває. Тризну править / По Сціпіонах. Лютує! Лютує!

РИМІ 1

218В 0251 ----- / А в Римі свято. / Велике свято! Тиск народу,

РИМЛЯН 3

218В 0496 Колізей остався / Без кесаря і без римлян, / І ніби заплакав

218В 0550 Із пекла вийшла провозать / У пекло римлян. Поскидали / У воду трупи та й назад

276В 0008 Додумать, як би то скувать / Кайдани на римлян. І, взявши / Гнучкий одноліток лози,

РИМЛЯНЕ 1

250А 0137 Вольного народа! / Що ті римляне убогі! / Чортзна-що – не Брути!

РИМОМ 1

218В 0503 Із-за Тібра, із Альбано / Вітер понад Римом. / А над чорним Колізеєм,

РИМСЬКИЙ 1

276В 0002 Колись-то ще, во время оно, / Помпілій Нума, римський цар, / Тихенький, кроткий
государ,

РИМСЬКИМИ 1

199А 0201 Шепочеться Авіньюна / З римськими ченцями, / Шепочуться антипапи,

РИМСЬКІЙ 1

218В 0091 Не за гетьманів і царів, / А в римській ідолській землі / Се беззаконіє творилось.

РИМУ 1

218В 0500 На полі, чорніє / Колізей той серед Риму. / Тихо, тихо віє

РИПЛЮЧІ 1

104В 0027 – Ой із-під гори та із-під кручі / Ішли мажі риплючі. / А за ними йде та чорнявая

РИФМУ 1

057В 0007 А я, сумуючи, списав, / Та рифму нищечком додав, / Та невеличку і дешеvu

РИШТОВАЛИ 1

207А 0487 Чайки і байдаки спускали, / Гарматами риштовали, / З Дніпрового гирла широкого
впливали,

РИШТУВАТЬ 1

308В 0004 Вірші нікчемні віршувать, / Та заходиться риштувать / Вози в далеку дорогу,

РІВНО 1

027А 0041 А він, знай, співає, / Та дрібно, та рівно, як Бога благає, / Поки вийде злодій на шлях
погулять

РІВНЮ 1

173А 0032 І не одинокий. / Найду тобі рівню / Хоч за морем синім,

РІДНА 1

030А 0208 Хто заплаче надо мною, / Як рідна дитина? / Хто посадить на могилі

РІДНЕЮ 2

095В 0104 Уже чи добрим, чи лихим, / А будеш панською ріднею, / Хіба повісишся!.. За нею
161В 0031 Таки годованку, щоб з нею / Собі зробитися ріднею. / Не сина з нею поєднать,

РІДНИЙ 1

061А 2168 На всю Україну. / Хоч не рідний син Ярема, / А щира дитина.

РІДНОГО 2

061А 0230 Єсть у мене щирий батько / (Рідного немає) – / Дасть він мені раду з вами,
207А 0567 І вітає Яриночка, / Мов рідного брата. / І голову йому змила,

РІДНЮ 1

246А 0106 І просто в рай, / Хоч і рідню всю забори! / У нас! чого то ми не вмієм?

РІДНЯ 4

161В 0404 Аж жаль його. Був багатий, / І рідня і діти / Єсть у його, а нікому
250В 0029 Марія в наймичках росла. / Рідня була. Отож небога / Уже чимала піднялась,
250В 0529 Таки з Івасем. Та й була / Якась рідня ім. Вранці-рано / Свою дитину, безталанна,
292В 0092 Сивоборода, волохата / Рідня Саулова пузата / Та ще й гусяря привела,

РІДОНЬКУ 1

292В 0099 Як той москаль, у батька, в матір / Свою рідоньку волохату / І вздовж і впоперек
хрестить.

РІЖ 3

150А 0085 Стать козакові...» / «Ріж і бий! / Мордуй невіру-бусурмана!» –
154А 0085 І перед всіми у кайданах / Стать козакові...» – «Ріж та бий! / Мордуй
невіру-бусурмана!» –
199А 0166 У пекло просто; хто ж заплатить / За буллу вдвоє, ріж хоч брата, / Окриме папи і
ченця,

РІЖЕ 4

010А 0120 Гай обіззався; галас, зик. / Орда мов ріже. Мов скажені, / Летять до дуба... Нічичирк...

- 061A 1704 «Кари ляхам, кари!» / Мов скажений, мертвих ріже, / Мертвих віша, палить.
 061A 2170 А щира дитина. / Максим ріже, а Ярема / Не ріже – лютує:
 061A 2171 Максим ріже, а Ярема / Не ріже – лютує: / З ножем в руках, на пожарах

РІЖЕТЕ 1

- 061A 2229 Чом ви не великі? / Чом ви ляха не ріжете?...» / «Будем різать, тату!»

РІЖЕШ 2

- 061A 2207 Оце твої діти. / Ти нас ріжеш – заріж і їх: / Вони католики.
 061A 2209 Вони католики. / Чого ж ти став? Чом не ріжеш? / Поки невеликі,

РІЖТЕ 1

- 150A 0090 Скутар скаженіє! / «Ріжте! бийте!» – на фортеці / Кричить Гамалія.

РІЖУТЬ 3

- 030A 0291 Роблять людям люде! / Того в'яжуть, того ріжуть / Той сам себе губить...
 061A 1055 А вони з возами / Так і ріжуть. Кобзар грає, / Додає словами:
 180A 0512 Де-де проглядають. / По-московській так і ріжуть, / Сміються та лають

РІЗАВ 2

- 068B 0142 Мов порсяча, кров лилась. / Я різав все, що паном звалось, / Без милосердя і зла,
 068B 0144 Без милосердя і зла, / А різав так. І сам не знаю, / Чого хотілося мені?

РІЗАЛИ 2

- 061A 2254 Чом ви не великі? / Чом ворога не різали? / Чом матір не вбили,
 121B 0017 Людей поучає, / Щоб брат брата не різали / Та не окрадали,

РІЗАЛИСЬ 1

- 171A 0018 За що ж боролись ми з ляхами? / За що ж ми різались з ордами? / За що скородили
 списками

РІЗАТИ 1

- 061A 1012 Чорним шляхом з гайдамаками, щоб ляхів, бачиш, / різати... / -----

РІЗАТЬ 3

- 061A 2226 Я присягав, брав свячений / Різати католика. / Сини мої, сини мої!
 061A 2230 Чом ви ляха не ріжете?...» / «Будем різать, тату!» / «Не будете! не будете!»
 150A 0044 Не кишені трусить, / Їдем різати, палить, / Братів визволяти.

РІЗНИК 1

- 068B 0147 Ходив три года я з ножами, / Неначе п'яний той різник. / До сльоз, до крові, до
 пожару,

РІЗНИЛИСЬ 1

- 281B 0023 Отак на березі Каяли / Брати різнились; бо нестало / Крові-вина!.. Допировали

РІЗНИЦІ 2

- 218B 0440 Женуть гуртами християн / У Колізей. Мов у різниці, / Кров потекла. Ликую Рим!
 218B 0536 І на возах, на колесницях / Із Колізея, із різниці, / Святе вивезли тіла;

РІЗНИЦЮ 2

- 196A 0022 Не заріже – викохає / Та й продасть в різницю / Москалеві. Це б то, бачиш,
 218B 0463 Сторожа з голими мечами / Гуртом в різницю привела. / Арена звірем заревла.

РІК 18

- 047A 0086 ----- / Минув і рік, минув другий – / Козака немає;

- 047A 0162 Втрете випить треба. / За перший раз, як за той рік, / Будеш ти такою;
 061A 2489 Добре погуляли: / Трохи не рік шляхетською / Кров'ю наповали
 173A 0154 У військо послала – / Полегшало. Минає рік, / І другий минає,
 207A 0174 Так от як, друже, треба в люде / На рік, на два піти / У наймити;
 207A 0258 А тільки поїду / Недалеко. А на той рік / Я до вас приїду
 207A 0456 І п'ятий минає / Немалий рік, а Степана / Немає, немає.
 207A 0693 Коли таке сподіялось? / Рік уже минає, / Уже й другий. З дружиною
 234A 0165 І що з ним робити. / Минає рік. Росте Марко – / І дійна корова
 234A 0185 Що візьмеш, небого? / За рік, чи як?» / «А що дасте».
 014B 0024 І, знай, вчащаю до Ганнусі. / На той рік знову за своє; / Пішов я з матір'ю просити.
 050B 0065 Жить на світі будуть? / Минає рік, минув другий, / Знову дивувались,
 156B 0085 За Петра служити. / І досі ще що рік божий, / Як день той настане,
 194B 0013 ----- / І четвертий рік минає / Тихенько, поволі,
 250B 0447 На молоко малій дитині. / Минає рік, коло хатини / В повіточці своїй малій
 250B 0459 ----- / Ще рік минув. Коло хатини / Коза пасеться; а дитина
 271B 0003 Тебе одягає / Тричі на рік... Багатого / Собі батька маєш.
 272B 0020 Чи буде та чорнобривка / Сей рік молодиця? / -----

РІКАМИ 1

- 205B 0015 Вони творили на землі, / Ріками сльози розлили, / А кров морями. Люде знають,

РІКАХ 1

- 258A 0223 ----- / На ріках круг Вавілона, / Під вербами в полі,

РІКИ 8

- 199A 0022 ----- / Полилися ріки крові, / Пожар загасили.
 199A 0055 І потекли в одно море / Слав'янській ріки! / -----
 199A 0071 Що звів еси в одно море / Слав'янській ріки! / -----
 246A 0036 Вовіки і віки. / А поки що течуть ріки, / Криваві ріки!
 246A 0037 А поки що течуть ріки, / Криваві ріки! / -----
 246A 0052 А батькових старих, кривавих, / Не ріки – море розлилось, / Огненне море! Слава!
 Слава!
 218B 0072 І розкажу я людям горе, / Як тая мати ріки, море / Сльози кривавої лила,
 239B 0036 Прокинеться; і потечуть / Веселі ріки, а озера / Кругом гаями поростуть,

РІКИ-СЛЬОЗИ 1

- 006B 0174 Поливаная. / Широкії ріки-сльози / Тебе полили,

РІКОЮ 2

- 180A 0385 Палати, палати / Понад тихою рікою; / А берег ушитий
 016B 0064 Бувало, літом і зимою / Музика тне, вино рікою / Гостей неситих налива...

РІЛЛІ 1

- 146B 0008 Аксамитові жупани / На ріллі носити. / А піду я, одружуся

РІЦІ 2

- 278B 0009 Рукав бобровий омочу / В ріці Каялі. І на тілі, / На княжім білім, помарнілім,
 280B 0006 Рукав бебряний омочу / В ріці Каялі... І омию / На княжому дебілім тілі

РІЧ 2

- 057B 0018 А ви записуйте, не шкодить / Такую річ і записать. / Бо се не казка, а билиця,
 161B 0146 І там не згине вражий хлопець. / Іти лиш в хату... От ще річ: / Заставить треба
 богослова,

РІЧЕЙ 2

- 030A 0197 У Москві свекрухи. / Не слухала моїх річей, / То її послухай.

030A 0287 Дечого багато, / Та не чули вже тих річей / Ні батько, ні мати...

РІЧЕЧКА 1

192B 0012 До річечки собі напиться. / А річечка його взяла / Та в Дніпр широкий понесла,

РІЧЕЧКИ 1

192B 0011 Рудим ягняточком біжить / До річечки собі напиться. / А річечка його взяла

РІЧКИ 1

221A 0409 Щоб люди не крали / Води з річки та щоб нишком / Піску не орали,

РІЧКОЮ 2

020A 0125 ----- / Над річкою, в чистім полі, / Могила чорніє,

024A 0097 ----- / Над річкою, в чистім полі, / Могила чорніє;

РІЧКУ 2

180A 0405 Голова повита. / Кінь басує – от-от річку, / От... от... перескочить.

221A 0219 Поганці погані! / Що розлили з річку крові / Та в Сибір загнали

РІЧЦІ 1

250B 0486 На призьбі сидя, поки мати / На річці прала ті малі / Сорочечки. А потім в хаті

РОБИ 1

036B 0006 Як безталанну свою Україну! / Роби, що хочеш, з темним зо мною, / Тільки не кидай, в пекло з тобою

РОБИВ 2

061A 1782 Що я обідрався; / Бо мій батько робив гладко, / То й я в його вдався».

066B 0018 Щоб ви лихим чим не згадали. / Хоч я вам кривди не робив, / Та все-таки меж вами жив,

РОБИЛА 2

047A 0064 Ніхто не питає: / «Де ти була, що робила?» / Сама собі знає...

047A 0107 Не слухала стара мати, / Робила, що знала – / Дивилася чорнобрива,

РОБИЛИ 3

274A 0293 Поки люде домовину / Надворі робили. / Доробили, положили,

028B 0018 Хотілося б... Та й то для того, / Щоб не робили москалі / Труни із дерева чужого,

218B 0320 Преторіанам дав указ, / Щоб все, що хочуть, те й робили, / А ми помилуємо вас.

РОБИЛОСЯ 1

061A 2269 Не було ніколи, / Що в Умані робилося. / Базиліан школу,

РОБИЛОСЬ 2

029B 0143 Давнії, благії... / Де, як, коли і що робилось / Було що справді, а що снилось,

076B 0084 Йому, сердешному, й не снилось, / Що дома нищечком робилось, / Що з дому цар його украв

РОБИТИ 18

020A 0088 Дайте мені порадоньку, / Що будем робити? / Бенкетують вражі ляхи

024A 0060 Дайте мені порадоньку, / Що мені робити? / Бенкетують вражі ляхи

030A 0136 Кують речі недобрії. / Що має робити? / Якби милий чорнобривий,

030A 0532 Бідна моя головонько! / Що мені робити? / -----

061A 0060 Отак, – каже, – було б треба...» / Що маєш робити? / Треба слухать, може, й справді

061A 2534 Та не вони його жали. / Що мусим робити? / Нема правди, не вироста;

180A 0561 Дивлюся я, що дальш буде, / Що буде робити / Мій медведик! Стоїть собі,

- 195A 0026 Стань же братом, хоч одури. / Скажи, що робити: / Чи молитись, чи журитись,
 234A 0164 Де посадить, де положить / І що з ним робити. / Минає рік. Росте Марко –
 014B 0028 П'ятсот, – каже, – коли даси, / Бери хоч зараз...» Що робити! / Головка бідна!
 Позичать?
- 042B 0006 На чужині на самоті? / І що робити взаперті? / Якби кайдани перегризти,
 068B 0066 Проклята, не голить. / Що тут на світі робити? / Пішов я до рала...
 076B 0221 Не знаєш, на яку й ступити. / Так що ж мені тепер робити / З цими поганцями?
 Скажи,
 095B 0110 А як прийде, бити – / Що тут їй робити? / Пішла, ридаючи, в село,
 128B 0005 Мати не пускає. / Що ж мені робити, / Де мені подітись?
 151B 0006 Що мені на світі, / Сироті, робити? / Чи йти в люде жити,
 153B 0041 Жидівочку сватав. / Що тут на світі робити? / Хоч іти топитись
 161B 0244 А Боже мій милостивий, / Що мені робити? / Помандрую! (Дивиться в хату.)
 Замірився!

РОБИТИМЕШ 1

- 200B 0171 З превосходительною? Що ти / Тепер робитимеш з собою, / З своєю божою красою?

РОБИТИМУ 2

- 200B 0055 «О горе, горенько мені! / Що я робитиму на світі? / Се ти, Петрусю?» – «Ажеж я».
 218B 0486 Моя ти доленько! Без його / Що я робитиму? До кого / Я прихилюся?.. – І небога

РОБИТИСЯ 1

- 221A 0169 Ночувати в Чуту. / Як що буде робитися, / Відтіль буде чути».

РОБИТЬ 18

- 010A 0024 Й сама не зна (бо причинна), / Що такеє робить. / Так ворожка поробила,
 010A 0113 Посвіти нам... Он щось ходить! / Он під дубом щось там робить. / Ух! Ух!
 016A 0023 Буйнесенький, знаєш, / Де він ходить, що він робить, / Ти з ним розмовляєш.
 057A 0014 Не питали б, за що проклиною долю, / Чого нуду світом? «Нічого робить», – / Не
 сказали б на сміх...
 057A 0097 Чужим піском очі... / Отаке-то... А що робить? / Журба не поможе.
 061A 0803 Панове, ради! Поміркуєм, / Тепер з ним нічого робить. / Запалим церкву!»
 173A 0158 А чутки немає. / Нема чутки; що тут робить? / Треба торбу брати
 207A 0154 А тепер осталоє / Ось що робить. Ти на літі, / І Ярина зріє.
 234A 0215 Грається, співає, / Робить возики, а в свято – / То й з рук не спускає.
 016B 0085 Ї і в сні не пускає / Убогих брат. А що ж робить? / Сама втекла і повінчалась,
 057B 0225 Тричі повилася. / Як той Ірод. Що тут робить? / Не дам собі ради.
 083B 0061 Яка лягла, така і встала, / Мов одурила! Що робить? / Сама не знає! А Микита,
 104B 0061 Не хоче й пана закохати! / Що тут робить? За чоловіка, / Укоротивши йому віка...
 104B 0081 В садочку гуляє – / Як та краля! – Що тут робить? / Сердега міркує.–
 200B 0122 Душі негрішній, молодій! / Та що ж робить? Нестало сили, / Сердега разом одурила.
 200B 0147 Петрусь не бачив. А небога / Сама не знає, що робить. / І що їй діяти з собою?
 276B 0014 Дівча заквітчанеє спить... / Дріадам нічого робить / Перед такою красотою,
 292B 0067 – Панове чесная громадо! / Що нам робить? Наш мудрий цар, /
 Самодержавець-господар,

РОБИТЬСЯ 2

- 061A 0416 До корчми вернуса, / Що там робиться. / -----
 180A 0532 До царя в палати, / Що там робиться. Прихожу, / Старшина пузата

РОБИШ 3

- 045A 0081 Добре еси, мій кобзарю, / Добре, батьку, робиш, / Що співати, розмовляти
 123A 0134 І в коси впилає. / «Мамо! мамо! Що ти робиш?» / Хвиля роздалася,
 180A 0203 О люде поганій! / Де ти взявся? Що ти робиш? / Чого ти шукаєш

РОБИТЕ 1

266A 0070 Отаке-то, що хочете, / То те і робіте: / Чи голосно зневажайте,

РОБЛЮ 3

183B 0001 ----- / Було, роблю що, чи гуляю, / Чи Богу молюся,
183B 0025 Вже хати не мати! / А ще й досі, чи роблю що, / Чи то так гуляю,
185B 0028 Бо хоч зостаріюсь зато, / А ще не знаю, що роблю. / Пишу собі, щоб не міняти

РОБЛЯТЬ 7

030A 0004 Бо москалі – чужі люде, / Роблять лихо з вами. / Москаль любить жартуючи,
030A 0290 Отаке-то на сім світі / Роблять людям люде! / Того в'яжуть, того ріжуть
061A 0775 Коли породила, на світ привела! / Дивіться, що роблять у титаря в хаті / Пекельнії діти.
114A 0380 А сльози дівочі / І серед дня лихо роблять. / А що ж серед ночі?
050B 0083 Адже ж у їх діти!..» / Ось слухай же, що то роблять / Заздрощі на світі
187B 0027 Мов у калюжу, та й сопуть. / І добре роблять, що кують / На руки добрії кайдани
250B 0393 Дивіться ж, о! матері! / Що роблять іроди царі! / -----

РОБОТА 4

150A 0136 І насипають байдаки. / Горить Скутар, стиха робота, / І хлопці сходяться, зійшлися,
154A 0136 І насипають байдаки. / Горить Скутар, стиха робота, / І хлопці сходяться, зійшлися,
234A 0334 Розвернулося весілля. / Музикам робота / І підковам. Вареною
207B 0023 Я бачив пекло... Там неволя, / Робота тяжкая, ніколи / І помолитись не дають.

РОБОТИ 1

061A 2366 А Умань палас, / Світить Гонти до роботи / І на дітей світить.

РОБОТИ 2

055A 0052 Поглядає сюди-туди – / Де-то будь роботі? / Закрутивши чорні уси,
169A 0032 Сини мої на чужині, / На чужій роботі. / Дніпро, брат мій, висихає,

РОБОТУ 1

221A 0214 Ще й чваниться, показує / На чужу роботу! / Капусниця! закурена...

РОБОТУ-КАТОРГУ 1

292B 0021 Убогих серцем, завдали / В роботу-каторгу. Минали / За днями дні. Раби мовчали,

РОБОТЯГА 1

104B 0106 На чужому полі! / Всього надбав, роботяга, / Та не придбав долі!

РОБОТЯЩЕ 1

057B 0048 Мій Боже милий! А трудяще, / А чепурне, та роботяще, / Та тихе. Бач, і сирота,

РОБОТЯЩИЙ 2

057B 0073 Так, бачиш, дівонька ота / Росла собі. І роботящий / (Бо всюди сироти – ледащо)
057B 0255 Максим отой, брате. / А трудящий, роботящий, / Та тихий до того,

РОБОТЯЩИМ 3

277B 0007 ----- / Роботящим умам, / Роботящим рукам
277B 0008 Роботящим умам, / Роботящим рукам / Перелогі орать,
277B 0012 І посіяне жать / Роботящим рукам. / -----

РОБОЧИМ 1

273B 0004 ----- / Робочим головам, рукам / На сій окраденій землі

РОГАЧАМИ 1

061A 1537 Діти та собаки – / Жінки навіть з рогачами / Пішли в гайдамаки.

РОГВОЛОД 1

076B 0175 По двору тихо похожає / Старий веселий Рогволод. / Дружина, отроки, народ

РОГВОЛОДА 1

076B 0206 Владимир-князь перед народом / Убив старого Рогволода, / Потя народ, княжну поя,

РОГВОЛОДОМ 1

076B 0196 Із Литви князя зустрічать. / Сама Рогніда з Рогволодом / Пішла з дівчатами, з народом.

РОГНІДА 2

076B 0182 Перед богами Лель і Ладю / Огонь Рогніда розвела; / Драгим есеєм полила

076B 0196 Із Литви князя зустрічать. / Сама Рогніда з Рогволодом / Пішла з дівчатами, з народом.

РОГНІДИ 1

076B 0180 Із Литви князя-жениха / За рушниками до Рогніди. / -----

РОГНІДОЮ 1

076B 0201 А із Києва туром-буйволом / Іде веприщем за Рогнідою / Володимир князь со киянами.

РОГНІДУ 1

076B 0210 Отиде з шумом. І растлі ю, / Тую Рогніду молодую, / І прожене ю, і княжна

РОГОЖУ 1

140B 0021 Та притиками яму, / Завернули його у тую рогожу / Та й спустили Івана

РОД 1

266B 0007 І добувала вас, лихих? / І множила ваш род проклятий? / А потім з вас, щенят зубатих,

РОДЕ 2

102B 0023 Глибокі тюрми покопать. / І, роде лютий і жестокий! / Вомісто кроткого пророка...

230B 0026 А не любить ви вчилися брата! / О роде суетний, проклятий, / Коли ти видохнеш? Коли

РОДЗИНОК 1

221A 0025 Онде клуня. А там мені / І фіг і родзинок – / Всього мені понадає

РОДИВСЯ 2

038B 0112 А потім сів і зажурився: / – Для чого я на світ родився, / Свою Україну любив? –

250B 0376 У нас, у пастирей, Месія / Родився вчора! – Загуло / У Віфліємі на майдані:

РОДИВСЬ 1

247B 0012 Великий, славний! та не дуже... / Якби ти на світ не родивсь / Або в колиці ще упивсь...

РОДИЛА 1

180B 0082 Та ще й вилає. За те, бач, / Що на світ родила. / І за те ще, що так тяжко

РОДИЛАСЬ 4

057A 0052 І могили – гори. / Там родилась, гарцювала / Козацькая воля;

221A 0016 То Прісею звалась; / Я отутечки родилась, / Тут і виростала,
 221A 0134 ----- / А я в Каневі родилась. / Ше й не говорила,
 016B 0414 ----- / Родилась на світ жить, любить, / Сіять господньою красою,

РОДИЛИСЯ 1

095B 0215 Ті люде в Бога? Мов з землі / Родилися і тут росли, / Неначе хвилі, напливали

РОДИЛИСЬ 2

221A 0226 А дзуськи вам питать мене! / Ви ще й не родились, / Як я отут шинкувала
 113B 0030 Мати скаже: бодай тії / Діти не родились. / А дівчина подумас:

РОДИНА 1

218B 0205 Алкід, твоя дитина, / Єдина твоя родина, / Любов єдина твоя,

РОДИНИ 3

030A 0705 Хто з ним заговорить? / Ні родини, ні хатини; / Шляхи, піски, горе...
 250B 0041 А він і оком не мигне / І думас: – Ані родини! / Ані хатиночки нема,
 284B 0009 ----- / Що без долі, без родини / Та без вірної дружини,

РОДИНОЮ 1

136B 0002 Туман, туман долиною, / Добре жити з родиною. / А ще лучше за горою

РОДИНУ 1

027A 0098 Поплив би на той бік – човна не дають. / Згадаю Енея, згадаю родину, / Згадаю,
 заплачу, як тая дитина.

РОДИТИ 1

198B 0009 Та не виліз в люде. / Лучше було б не родити / Або утопити,

РОДИТЬ 1

250A 0183 Ота земля напосна, / Що картопля родить, – / Вам байдуже. Аби добра

РОДИТЬСЯ 1

221A 0318 Сю ніч будуть в Україні / Родиться близнята. / Один буде, як той Гонта,

РОДУ 10

018A 0002 Тяжко-важко в світі жити / Сироті без роду, / Нема куди прихилиться –
 061A 0234 Як то тяжко блукать в світі / Сироті без роду; / А до того – душа щира,
 061A 0236 А до того – душа щира, / Козацького роду, / Не одцуравсь того слова,
 061A 0622 Літа молодії марно пропадуть. / Один я на світі без роду, і доля – / Стеблина-билина
 на чужому полі.
 114A 0267 «Багатого дочка батька, / Шляхетського роду». / Тяжко мені. Тяжко, мамо!
 114A 0311 Червоні хвартушина; / Роду чесного дитина». / -----
 123A 0165 Довго плакав рибалонька: / «Нема в мене роду, / Нема долі на сім світі –
 082B 0010 В чужій далекій стороні / Заплакати, що немає роду, / Нема пристанища, Господи!
 194B 0045 З темними лугами! / Бо немає в мене роду / На всій Україні,
 296B 0010 Титарівна-Немирівна.. / Почесного роду... / Виглядає пройдисвіта,

РОЄМ 1

196A 0001 ----- / За думою дума роєм вилітас, / Одна давить серце, друга роздирає,

РОЖАВ 1

016B 0250 Та голоду раді, та Бога благають, / Щоб ще хоч годочок хлібець не рожав. / Тойді б і
 в Парижі, і іншому краї

РОЖЕВАЯ 1

092В 0016 Э-за туману, слухняная / Рожевая зоре! / I ти, моя єдина,

РОЖЕВИЙ 2

030А 0190 Доню моя, доню моя, / Цвіте мій рожевий! / Як ягодку, як пташечку,
207А 0237 «Ні, Ярино, моє серце, / Мій рожевий квіте! / Я не брат тобі, Ярино,

РОЖЕВИМ 3

239В 0004 Квітчастим злаком! Розпустись, / Рожевим криницею процвіти! / I процвітеш,
позеленієш,
250В 0033 I на порі Марія стала... / Рожевим квітом розцвіла / В убогій і чужій хатині,
305В 0004 В раю веселому зросла, / Рожевим цвітом процвіла / I раю красного не зрїла,

РОЖЕВІ 1

150А 0189 I сховалися за хвилі – / За рожеві гори. / -----

РОЖЕВІЇ 3

061А 0033 Згадайте, дівчата, – вам треба згадати! / Вона вас любила, рожеві квіти, / I про вашу
долю любила співати.
180А 0248 ----- / А де ж твої думи, рожеві квіти, / Доглядані, смілі, викохані діти,
207А 0687 Мої любі дівчаточка, / Рожеві квіти. / Такес-то. Одружились

РОЖЕВОЮ 1

108В 0005 У синє море: покриває / Рожевою пеленою, / Мов мати дитину.

РОЖЕВУЮ 1

108В 0013 Закриває море / I хмароньку рожевую, / I тьму за собою

РОЗБАГАТІЄШ 1

061А 0698 «А може, й забудеш? / Розбагатієш, у Київ / Поїдеш з панами,

РОЗБЕРІТЬ 1

250А 0155 Ніже тії коми, / Все розберіть... та й спитайте / Тойді себе: що ми?..

РОЗБИВАЄ 5

150А 0098 По пеклу гуляє, / Сам хурдигу розбиває, / Кайдани ламає.
154А 0098 По пеклу гуляє, / Сам кайдани розбиває, / Братів визволяє.
180А 0400 Аж кінь летить, копитами / Склію розбиває! / А на коні сидить охляп,
246А 0006 Що день божий добрі ребра / Й серце розбиває. / Розбиває, та не вип'є
246А 0007 Й серце розбиває. / Розбиває, та не вип'є / Живущої крові –

РОЗБИВАЛИ 1

061А 2281 Розвалили, об каміння / Ксьондзів розбивали, / А школярів у криниці

РОЗБИВАЮТЬ 1

266А 0007 О холодний камінь / Розбивають серце наше / I співають амінь,

РОЗБИВШИ 1

010А 0081 Широкий Дніпр не гомонить: / Розбивши вітер чорні хмари / Ліг біля моря одпочить.

РОЗБИЙ 5

016А 0010 Коли милого втопило, / Розбий синє море; / Піду шукать миленького,
061А 1507 Вилий муки море, / Розбий кару надо мною, / Та не таким горем
114А 0337 О Боже! мій Боже! Волею своєю / Розбий моє тіло і душу розбий». / Заридав кобзар,
заплакав

114A 0337 О Боже! мій Боже! Волею своєю / Розбий моє тіло і душу розбий». / Заридав кобзар,
заплакав

095B 0257 Бий, дзвоне, бий, / Хмару розбий, / Нехай хмара

РОЗБИЛАСЯ 1

114A 0069 Кобза зопсувалась... / Розбилася...» – «А струни є?» / «Тільки три осталося».

РОЗБИЛИ 2

215B 0003 Чи то літа ті, летячи, / Розбили душу? Чи ніколи / Й не жив я з нею, живучи

215B 0023 Ви тяжкий камень положили / Посеред шляху... і розбили / О його... Бога боячись!

РОЗБИРАЛИ 1

274A 0395 Цигане вставали, / Розбирали шатро своє, / В дорогу рушали,

РОЗБИТЕ 3

194A 0007 Засни, моє серце, навіки засни, / Невкриті, розбите – а люд нависний / Нехай
скаженіє... Закрий, серце, очі.

264A 0004 Розвивайся, поки твоє / Серце не розбите, / Поки люди не дознали

264A 0024 Зов'янь тихо, поки твоє / Серце не розбите. / -----

РОЗБИТЕЄ 1

266A 0065 Сльози молодії. / І тепер я розбитеє / Серце ядом гою,

РОЗБИТИ 2

195A 0028 Чи молитись, чи журитись, / Чи тім'я розбити?! / -----

258A 0138 Од рук неситих». Не хотять / Познать, розбити тьму неволі, / І всеу Господа глаголи,

РОЗБИТИ 2

044B 0070 Ведуть коня вороного, / Розбиті копита... / А на йому сіделечко,

272B 0010 Кінь утомлений, копита / Розкуті, розбиті, / Сіделечко мережане

РОЗБИТЬ 1

200B 0150 Або схватись під водою, / Або, принамені, розбить / О стіну голову...

РОЗБОЇ 1

095B 0041 А то скажуть, що на шляху / Чинимо розбої, / Та ще дальше заповторять.

РОЗБОЙНИК 2

180A 0236 Кайдани волочить; / Он розбойник катований / Зубами скрегоче,

256A 0062 За святую правду-волю / Розбойник не стане, / Не розкує закований

РОЗБОЙНИКИ 4

199A 0096 І всеу царствіє твоє. / Розбойники, людоїди / Правду побороли,

199A 0153 А не посмішище ченцям! / Розбойники, кати в тіарах / Все потопили, все взяли,

256A 0058 «Гайдамаки не воины – / Розбойники, воры. / Пятно в нашей истории...»

256A 0069 За свою країну. / Ви – розбойники неситі, / Голодні ворони.

РОЗБРЕЛОСЯ 1

057B 0208 Перше руйновали. / Розбрелось товариство. / А що то за люде

РОЗБРИЛИСЯ 1

061A 0314 І по Україні; / Розбрилися та й забули / Волю рятувати,

РОЗБРИЛИСЬ 1

061A 0310 І разом сто конфедерацій. / Розбрились конфедерати / По Польщі, Волині,

РОЗБУДИЛА 1

061A 2138 Встала й весна, чорну землю / Сонну розбудила, / Уквітчала її рястом,

РОЗВАЖАВ-ТАКИ 1

191B 0007 Нудьгу закліваю мою / Ти розважав-таки два літа. / Спасибі, друже; похвались,

РОЗВАЖАЄ 2

198A 0010 Та ніхто не докучає / І не розважає – / Чого болять і де болять,
029B 0026 З Дніпром своїм розмовляє, / Розважає тугу. / Оболонками старими,

РОЗВАЖАТИ 1

266A 0082 І з ким буду розмовляти, / Кого розважати, / І перед ким мої думи

РОЗВАЖАТЬ 1

150B 0013 Щоб доладу було згадать. / А душу треба розважать, / Бо їй так хочеться, так просить

РОЗВАЖАЮ 1

160B 0006 Мережаю та начиняю / Таки віршами. Розважаю / Дурную голову свою,

РОЗВАЖИТЬ 1

149B 0032 А вона мене порадить, / І порадить, і розважить, / І правдоньку мені скаже.

РОЗВАЖУ 2

073B 0006 Ой піду я степом-лугом / Та розважу свою тугу. / Не йди, кажуть, з цієї хати
149B 0027 Погуляю понад морем / Та розважу своє горе. / Та Україну згадаю,

РОЗВАЛИЛИ 2

061A 2279 Гайдамаки / Стіни розвалили – / Розвалили, об каміння
061A 2280 Стіни розвалили – / Розвалили, об каміння / Ксьондзів розбивали,

РОЗВАЛИТЬСЯ 1

221A 0542 Церков-домовина / Розвалиться... і з-під неї / Встане Україна.

РОЗВЕЛА 3

221A 0287 У мундирах розплодила, / Як тих вошей розвела; / Все вельможній байстрята!
076B 0182 Перед богами Лель і Ладо / Огонь Рогніда розвела; / Драгим елєєм полила
200B 0193 Аж тиждень так собі нудила, / А потім трути розвела / І генерала напоїла

РОЗВЕЛИ 5

234A 0065 Придбали хутір, став і млин, / Садок у гаї розвели / І пасіку чималу –
274A 0031 Шатро край шляху розп'яли, / Огонь чималий розвели / І кругом його посідали.
037B 0027 Неситії ксьондзи, магнати / Нас порізли, розвели, / А ми б і досі так жили.
207B 0048 На праведній твоїй землі! / Ми в раї пекло розвели, / А в тебе другого благаєм,
306B 0003 Помолоділи, підросли. / Гайок, садочок розвели / Кругом хатини. І пишались,

РОЗВЕЛО 1

278B 0047 І людям і землі, моєї / Туги-нудьги не розвело. / Святий, огненний господине!

РОЗВЕРНИСЯ 3

291B 0014 Волею ясною! / Орися ж ти, розвернися, / Полям розстелися!
291B 0018 Долею полийся! / Розвернися ж на всі боки, / Ниво-десятино!
291B 0024 Веселії жнива!.. / Розвернися ж, розстелися ж, / Убогая ниво!!!

РОЗВЕРНУЛАСЯ 1

038B 0013 Сама собі у жупані / Розвернулася весела, / Аксамитом шляхи стеле,

РОЗВЕРНУЛАСЬ 2

- 061A 0113 З вітром розмовляє. / Заспіваю – розвернулась / Висока могила,
209B 0012 Пасу я ягнята, а я ще малий; / Дивлюся, могила ніби розвернулась, / А з неї виходить
неначе козак,

РОЗВЕРНУЛИСЬ 1

- 199A 0367 Ченці і барони / Розвернулись у будинках / І гадки не мають –

РОЗВЕРНУЛОСЯ 1

- 234A 0333 ----- / Розвернулося весілля. / Музикам робота

РОЗВЕСТИ 1

- 180B 0044 А ти нездужаєш і встати, / Щоб хоч огонь той розвести. / В холодній молишся оселі

РОЗВИВАЙСЯ 1

- 264A 0003 Мій маковий цвіте, / Розвивайся, поки твоє / Серце не розбите,

РОЗВІВАЄ 2

- 045A 0050 Сивий ус, стару чуприну / Вітер розвіває; / То приляже та послуха,
192A 0081 На новому хресті хустку / Вітер розвіває, / А дівчина у черниці

РОЗВІВАЄШ 1

- 199A 0282 Ти сієш розколи! / Усобища розвіваєш, / Святійшої волі

РОЗВІЄ 2

- 221A 0544 Встане Україна. / І розвіє тьму неволі, / Світ правди засвітить,
295B 0011 Морозом очі окує, / А думи горді розвіє, / Як ту сніжину по степу!

РОЗВІЙ 2

- 150A 0008 Суши наші сльози, заглуши кайдани, / Розвій нашу тугу. / Ой заграй, заграй,
синесеньке море,
154A 0008 Суши наші сльози, заглуши кайдани / Та розвій нашу тугу. / Ой заграй, заграй,
синесеньке море,

РОЗВІЯВ 3

- 057A 0005 Сумними рядами?.. / Чом вас вітер не розвіяв / В степу, як пилину?
171A 0033 А надію... / Вітер по полю розвіяв, / Хвиля морем рознесла.
199A 0344 Погас огонь, дунув вітер / І попіл розвіяв. / І бачили на тіарі

РОЗВІЯЛА 1

- 250B 0734 І їх униніє і страх / Розвіяла, мов ту полову, / Своім святим огненным словом!

РОЗВІЯТЬ 1

- 199A 0006 І забули сірий попіл / По вітру розвіять. / Лежить попіл на розпутті,

РОЗВОРУШИЛИ 1

- 207A 0127 Утомився... А все це ви / Так розворушили. / О бодай вас! Що то літа?

РОЗВ'ЯЗАВ 2

- 114A 0078 Сядьмо, хлопче». Посідали. / Розв'язав торбину, / Вийняв кобзу, разів зо два
258A 0047 Твердою своєю / Розв'язав ти наші руки / І покрити землею

РОЗВ'ЯЗАЛИСЬ 1

- 061A 1557 Замучені руки / Розв'язались – і кров за кров, / І муки за муки!

РОЗГАНЯЄ 2

045A 0007 І дякують люде; / Він їм тугу розганяє, / Хоть сам світом нудить.
060A 0022 Виграває, хвалить Бога, / Тугу розганяє, / Там могили з буйним вітром

РОЗГАНЯЙ 1

161B 0388 Старим паном... Так і треба: / Не розганяй діток, / Сивий дурню! Недовго жив

РОЗГИНАЄ 1

123A 0124 Себе забавляє, / Гне стан гнучкий, розгинає, / На сонечку гріє.

РОЗГЛЯДАЄ 2

207A 0400 То піде, то стане, / Розглядає, дивується, / Та любо, та тихо,
207A 0552 Ідїть, подивітєсь». / Пришов старий, розглядає, / І свого Степана

РОЗГОВІТЬСЯ 1

221A 0200 Тро[хи] жовчі. От, бачите, / Й є чим розговітєся! / Ну, а в твоїй Московщині

РОЗГОРІВСЯ 1

061A 1700 А пожар удвоє / Розгорівся, розпалався / До самої хмари.

РОЗДАВИЛА 1

250A 0189 Правда ваша: Польща впала, / Та й вас роздавила! / -----

РОЗДАВИТЬ 1

304B 0013 Розтрощить трон, порве порфіру, / Роздавить вашого кумира, / Людській шашелі.
Няньки,

РОЗДАЛАСЯ 1

123A 0135 «Мамо! мамо! Що ти робиш?» / Хвиля роздалася, / Закипіла, застогнала –

РОЗДИВИШСЯ 1

234A 0195 Ні ми тебе. А поживеш, / Роздивишся в хаті, / Та й ми тебе побачимо –

РОЗДИРАЄ 5

061A 1311 Грім гогоче, а блискавка / Хмару роздирає. / Іде собі наш Ярема,
061A 1472 Його сльози, давить душу, / Серце роздирає. / «Ой ви сльози, дрібні сльози!
123A 0141 Кинувсь в воду; пливе, синю / Хвилю роздирає, / Пливе, пливе... От-от доплив!
196A 0002 За думою дума роєм вилітає, / Одна давить серце, друга роздирає, / А третя тихо,
тихесенько плаче
076B 0106 Давид стенає та ридає, / Багряну ризу роздирає / І сипле попіл на главу.

РОЗДІГСЯ 1

104B 0011 Коли така доля.– / Та й роздігся на камені, / У воду кинувся, пливе,

РОЗДІЛИВ 1

205B 0050 Спасибі, друже мій убогий! / Ти, знаю, лепту розділив / Свою єдину... Перед Богом

РОЗДІЛИЛА 1

234A 0431 Й по шматочку / Дітям розділила. / -----

РОЗДІЛИЛИ 1

199A 0025 А німчики пожарище / Й сирот розділили. / Виростали у кайданах

РОЗДОБУДЕ 1

173A 0052 Нема кращого!.. А долю... / Долю роздобуде». / -----

РОЗДОБУТИ 1

123A 0100 Шепче люта мати. – / Треба трути роздобути, / Треба йти шукати

РОЗДОЛЛІ 5

057B 0278 І досі господній / Стоїть собі на роздоллі. / А не розказали
 103B 0002 На ниву в жито уночі, / На полі, на роздоллі, / Зліталися поволі
 192B 0008 В діброві вбитий або спить. / А по долині, по роздоллі / Із степу перекотиполе
 233B 0006 І на могилі серед поля, / Як тую волю на роздоллі, / Туманом сивим сповила.
 243B 0007 Чи то в степах з чумаками? / Чи то в полі на роздоллі / З вітром віється по волі? –

РОЗДОЛЛЯ 1

057B 0342 Височенний хрест поставив... / Зо всього роздолля / Широкого було видно.

РОЗДЯГЛАСЯ 2

123A 0115 На березі / Ганна роздяглася, / Роздяглася, розкинулася
 123A 0116 Ганна роздяглася, / Роздяглася, розкинулася / На білій сорочці;

РОЗДЯГЛИСЬ 1

218B 0146 Над самим Аппієвим шляхом / У гаї гарно роздяглись, / Та ще гарніше попились,

РОЗ'ЄДИНИЛА 1

199A 0019 Велику хату. І сім'ю, / Сім'ю слав'ян роз'єдинила / І тихо, тихо упустила

РОЗ'ЄДНАЛИ 1

209B 0055 З проклятими його ксьондзами / Не роз'єднали нас... Отак / Те лихо діялося з нами!

РОЗ'ЄДНАТЬСЯ 1

061A 1546 Ні, не вміли, не хотіли, / Треба роз'єднатися! / Треба крові брата, крові,

РОЗЖЕВРІВСЯ 1

250B 0104 Огонь заклонувся вже, годі! / Уже розжеврівся. І шкода, / Даремне сила пропаде.

РОЗЗУТИЙ 1

250B 0169 Старий нарек його Іваном... / Так бачиш що! – А гость роззутий, / Умитий з куці вихожав

РОЗІБГАВ 1

278B 0026 Мое веселіє украв, / В степу на тирсі розібгав. / -----

РОЗІБ'Є 3

256A 0067 Лукавого сина, / Не розіб'є живе серце / За свою країну.
 258A 0104 Колись Бог нам верне волю, / Розіб'є неволю. / Восхвалимо тебе, Боже,
 258A 0257 В радості застане / І розіб'є дітей твоїх / О холодний камінь.

РОЗІБРАЛИ 1

061A 1176 Гине шляхта, гине! / Розібрали, заблищали / По всій Україні.

РОЗІБ'ЮТЬ 1

046B 0093 Ще прийде ніч в смердячу хату, / Ще придуть думи. Розіб'ють / На стократ серце, і надію,

РОЗІВ'ЄТЬСЯ 1

171A 0073 Меж ножами рута / І барвінок розів'ється – / І слово забуте,

РОЗІГНАВ 1

161B 0345 З дурним моїм сталось, / Розігнав дітей по світу, / А добро осталось,

РОЗІГНАВСЯ 1

010A 0188 Мене із тобою?» / Зареготався, розігнався – / Та в дуб головою!

РОЗІГНАЛИ 1

153B 0007 Зробили з його лазарет, / А бакалярів розігнали / За те, що шапки не ламали

РОЗІГНАТИ 1

161B 0230 Там знову, знать, мої малі / Читають... Треба розігнати. / -----

РОЗІДРАВ 1

199A 0191 Перед народом. Всі здрогнули: / Іван Гус буллу розідрав!! / Із віфліємської каплиці

РОЗІЙДЕМОСЬ 2

114A 0415 «То вони жартують. / Розійдемося, моє серце, / Поки не світає.

006B 0011 З Дніпра укупі не п'ємо! / Розійдемося, рознесемо / В степи, в ліси свою недолю,

РОЗІЙДУТЬСЯ 2

047A 0060 Співа соловейко; / Послухають, розійдуться, / Обоє раденькі...

061A 0754 А то ще присниться. / Нехай собі розійдуться / Так, як ізійшлися,–

РОЗІЙШЛИСЯ 7

061A 2515 Високу могилу; / Заплакали, розійшлися, / Відкіля взялися.

061A 2537 Кривда повиває... / Розійшлися гайдамаки, / Куди який знає:

114A 0123 Щиро що кохались, / Розійшлися, не взялися / Й живими осталися?

192A 0072 Хрест над сиротою / Й розійшлися... Як билина, / Як лист за водою,

199A 0349 Й Те Deum співали, / Розійшлися по трапезах / І трапезували

006B 0204 На чужину з України / Брати розійшлися. / Покинули стару матір.

029B 0156 Було таке, що й женихались, / Та розійшлися, не побрались, / Покинула самого жись,

143B 0007 Та що з того? Не побрались, / Розійшлися, мов не знали. / А тим часом дорогії

РОЗІЙШЛИСЬ 14

006B 0349 Чи ми ще зійдемося знову? / Чи вже навіки розійшлися? / І слово правди і любові

076B 0156 Да гріють кров'ю молодю / Свого царя. І розійшлися, / Замкнувши двері за собою.

095B 0320 Згоріли білії палати, / А люде тихо розійшлися. / Марини й матері не стало.

149B 0015 Братались, сестрились зо мною, / Поки, мов хмара, розійшлися / Без сльоз, роси тії святої.

180B 0036 Потроху діти виростають, / І вирости, і розійшлися / На заробітки, в москалі.

189B 0008 Старі заранне повмирили, / А ми малими розійшлися / Та вже й не сходилися ніколи.

197B 0001 ----- / Ми заспівали, розійшлися / Без сльоз і без розмови.

250B 0647 Своїми дітками. Із школи / Путем терновим розійшлися / Обидва. Божії глаголи,

250B 0728 Катам на муку не далися, / Сховались, потім розійшлися, / І ти їх мусила збирати...

250B 0740 Мужі воспрянули святис. / По всьому світу розійшлися, / І іменем твого сина,

285B 0003 Сміятись, гратись перестали. / Неначе й справді розійшлися!.. / Зійшлися незабаром. Побрались;

289B 0005 А ви, святисе предотечі, / По всьому світу розійшлися / І крихту хліба понесли

292B 0073 Царя здоровшого? – По мові, / По мудрій раді розійшлися / Смутні пастирі.

306B 0009 А хлопців в москалі забрали, / А ми неначе розійшлися, / Неначе брались – не єднались.

РОЗІЙШЛОСЯ 1

061A 0372 Минуло, дівчата... / Минулося, розійшлося, / І сліду не стало.

РОЗІЙШЛОСЬ 1

094B 0015 І помоливсь, що не правдивим, / А сном лукавим розійшлося, / Слізьми-водою розлилось

РОЗІЛЛЕТЬСЯ 1

199A 0323 Ні гори, ні мури / Не сховають. Розіллється / Червоне море

РОЗІПНЕШ 1

068B 0153 Або панянку білолицю / Розіпнеш голу на коні / Та й пустиш в степ.

РОЗІПНЕШСЯ 1

268B 0017 Твою красу, твою оздобу, / Сама розіпнешся. Во злоби / Сини твої тебе уб'ють

РОЗІПНУТЬ 3

160B 0010 (Як ці добродії дознають). / Та вже ж нехай хоч розіпнуть, / А я без вірші не улежу.

241B 0006 Якби то й ти, дністровий цвіте... / Ні, ні! Крий Боже! Розіпнуть. / В Сибір в кайданах поведуть.

268B 0051 І без царя вас, біснுவатих, / Розтнуть, розірвуть, розіпнуть, / І вашої кровію, собаки,

РОЗІП'ЯВСЯ 1

246A 0128 ----- / За кого ж ти розіп'явся, / Христе, сине божий?

РОЗІРВАНА 1

061A 0427 Пазухи немає – / Розірвана... Мабуть, душно / На перині спати

РОЗІРВАТИ 1

171A 0050 Рвуться душу запалити, / Серце розірвати. / Не рвіть, думи, не паліте,

РОЗІРВАТЬ 1

199A 0117 Отак у келії правдивий / Іван Гус думав розірвать / Окови адові!.. і диво,

РОЗІРВЕТЬСЯ 2

061A 1509 Та не таким горем / Карай серце: розірветься, / Хоч би було камень.

266A 0048 От де лихо! От де серце / Разом розірветься! / Отаке-то злеє лихо

РОЗІРВУ 1

274A 0366 Я шукаю пана. / Розірву!.. Возьміть до себе / І мене, цигане,

РОЗІРВУТЬ 1

268B 0051 І без царя вас, біснуватих, / Розтнуть, розірвуть, розіпнуть, / І вашої кровію, собаки,

РОЗІСЛАЛА 1

016B 0013 Верба похилилась; / Аж по воді розіслала / Зелені віти,

РОЗКАЖЕ 4

010A 0064 Кого ж сиротина, кого запитає, / І хто їй розкаже, і хто теє знає, / Де милий ночус: чи в темному гаю,

052A 0045 Слава не поляже; / Не поляже, а розкаже, / Що діялось в світі,

061A 0071 Поки батько встане / Та розкаже по-нашому / Про свої гетьмани.

250A 0124 Та до того й історію / Нашу нам розкаже, – / Отойді ми заходимось!..

РОЗКАЖЕМ 1

200B 0103 І ще... Та се ще не втече, / Розкажем іноді колись / Про те, що снилося Петрові.

РОЗКАЖЕМО 2

057B 0016 А як він викопав, то ми / Оце й розкажемо в пригоді, / А ви записуйте, не шкодить

200B 0107 Що тепер снилося? то ми / Оце й розкажемо. / -----

РОЗКАЖЕТЬСЯ 1

194B 0021 Бо горе словами / Не розкажеться нікому / Ніколи, ніколи,

РОЗКАЖЕШ 3

- 016В 0032 А ти завтра тихесенько / Богові розкажеш. / -----
180В 0071 Найкраще слово! / Ти зрадієш; і розкажеш / Дитині правдиво
209В 0040 За що й я меж ними в могилі лежу. / Ти ж людям розкажеш, як виростеш, сину. /
Слухай же, дитино.– А потім ягнята

РОЗКАЖИ 4

- 207А 0616 ----- / «Розкажи ж ти нам, Степане, / Про свою недолю,
016В 0005 В неволі з тобою. / Розкажи, як за горою / Сонечко сідає,
057В 0069 Як Бог тебе допровадить, / То розкажи, сину, / Що ти бачив диявола
095В 0034 Вірная дружино, / Та розкажи, моя зоре, / Про тую Марину,

РОЗКАЖІТЬ 1

- 258А 0231 Едомляне злії: / «Розкажіть нам пісню вашу, / Може, й ми заплачем.

РОЗКАЖУ 7

- 047А 0019 В степу погигати? / Постривайте – все розкажу. / Слушайте ж, дівчата!
061А 0750 Слухатъ тую мову. / Ото мова! Не розкажу, / Мої чорноброві,
061А 0752 Мої чорноброві, / Не розкажу против ночі, / А то ще присниться.
274А 0177 Що я в Волощині була. / Я розкажу, як нагадаю. / Близнят в Бендерах привела.
016В 0029 В нас на Україні? / А я знаю. І розкажу / Тобі; й спатъ не ляжу.
209В 0037 Коли-то те буде. Дивися ж, дитино! / Та добре дивися – а я розкажу, / За що Україна
наша стала гинуть,
218В 0071 І оживи, і просвіти! / І розкажу я людям горе, / Як тая мати ріки, море

РОЗКАЖУТЬ 3

- 030А 0529 Та не заговорять, / Не розкажуть, сміючися... / З псами їсти й пити...
207А 0675 Святий знає: почуємо, / Що розкажуть люде». / -----
113В 0023 Легенькі діти. / Та розкажуть, як то тяжко / Було їм на світі.

РОЗКАЗАВ 4

- 030А 0371 Щоб його не мірять!.. / Розказав би про те лихо, / Та чи то ж повірять!
061А 2454 По чарці з сусідом випивши тієї, / Батько діда просить, щоб той розказав / Про
Коліївщину, як колись бувало.
061А 2466 В голові столітній ту славу козаку: / Я її онукам тепер розказав. / -----
180А 0576 Брати любі, милі, / Що не своє розказав вам, / А те, що приснилось.

РОЗКАЗАЛА 5

- 114А 0355 Проплакала; прийшов Петрусь, / Вона розказала / Все, що чула од матері
016В 0425 У лозах самотний стоїть. / Отам мені і розказала / Стара черниця новину.
016В 0436 Недовго щось, седмиці з три, / І все до крихти розказала... / Мені і Ксенії-сестрі.
104В 0150 Кинулась до пана, / Розказала – отак і так. / Любо та кохано
132В 0010 В полі плоскінь вибирала / Та все й розказала, / Що як мене любить,

РОЗКАЗАЛИ 5

- 061А 1213 Слушайте ж, щоб дітям потім розказать, / Щоб і діти знали, внукам розказали, / Як
козаки шляхту тяжко покарали
033В 0051 За що її діти в кайданах мовчать? / Розказали кобзарі нам / Про війни і чвари,
033В 0056 Що ляхи нам завдавали – / Про все розказали. / Що ж діялось по шведчині!
057В 0279 Стоїть собі на роздоллі. / А не розказали / Тобі люде там нічого?..
161В 0327 Насилу сотника збудили / Та розказали: так і так! / Перехрестився неборак,

РОЗКАЗАТИ 3

- 019А 0019 Чого плачуть очі; / Нема кому розказати, / Чого серце хоче,
234А 0529 Я щось маю розпитати, / Дещо розказати». / -----

161B 0003 Кому цей Оглав білохатий? / Троха лиш! Треба розказати, / Щоб з жалю не зробить сміху.

РОЗКАЗАТЬ 6

- 061A 0738 А дуже цікаве! / А надто вам розказать би, / Як козак чорнявий
 061A 0766 Що-то там твориться? / Треба глянуть та розказать... / Бодай не дивиться!
 061A 1202 Та глянуть на люде, що вони моторять, / Щоб Богові вранці про те розказать. /
 Світить білолиций на всю Україну,
 061A 1212 Недолю співаю козацького краю: / Слухайте ж, щоб дітям потім розказать, / Щоб і діти знали, внукам розказали,
 033B 0041 Мій краю прекрасний, розкошний, багатий! / Хто тебе не мучив? Якби розказать /
 Про якого-небудь одного магната
 185B 0003 Таки посланіє до себе / Та все дочиста розказать, / Усе, що треба, що й не треба.

РОЗКАЗУВАВ 3

- 061A 0719 То ще раз божились. / Їй Ярема розказував, / Як жить вони будуть
 061A 2471 Без книжної справи. / Так дід колись розказував, / Нехай здоров буде!
 057B 0004 Старий недобиток варнак / Мені розказував отак / Про сю криницю москалеву,

РОЗКАЗУВАТЬ 2

- 030A 0387 Дома не журились. / А то лихо розказувать, / Щоб бридке приснилось!
 061A 0406 Не снилась ніколи! / Тяжко, нудно розказувать, / А мовчать не вмію.

РОЗКАЗУЄ 2

- 061A 0073 Про свої гетьмани. / А то дурень розказує / Мертвими словами
 061A 0905 Та й син же штука! Я вчора зострівся з Залізняком; / таке розказує про його, що цур йому! «Кошовим, – каже, / – буде, та й годі; а може, ще і гетьманом, коли

РОЗКАЗУЙ 2

- 030A 0248 Чужим людям скаже... / Не розказуй, голубонько! / Де б не заховали,
 274A 0309 Та добре, добре. Що дальш буде? / Розказуй дальше. / -----

РОЗКАЗУЮ 2

- 061A 2469 Що козацьку славу / Так навмання розказую, / Без книжної справи.
 095B 0120 Хоть і нікому їх не жаль, / Розказую та плачу. / Мені їх жаль!.. Мій Боже милий,

РОЗКАЗУЮТЬ 3

- 061A 0137 І про Україну / Розмовляють, розказують, / Як Січ будували,
 207A 0632 І в Січ завертають, / І розказують і плачуть, / Як Січ руйнували,
 258A 0043 Чули твою славу, / І діди нам розказують / Про давні кроваві

РОЗКИДАВ 1

- 029B 0039 Нечепурні свої хатки / Розкидав з долею лихою, / Мов п'яний старець торбинки,

РОЗКИДАЙ 1

- 180A 0252 Чи, може, навіки в серці поховав? / О, не ховай, брате! Розсип їх, розкидай! / Зійдуть, і ростимуть, і у люди вийдуть!

РОЗКИДАЛА 2

- 061A 0423 Білі рученята / Розкидала, розкрилася... / Як квіточка в гаю,
 123A 0158 Білі рученята / Розкидала; а за нею / Стара люта мати:

РОЗКИДАЛИ 1

- 221A 0122 Було поховати. / Уже й хату розкидали / І сволок з словами

РОЗКИДАТИ 1

161В 0349 Довелось самому / Розкидати, розточити, / І добра нікому

РОЗКИНУВСЬ 2

245В 0009 Неначе дівчина, хатина. / Дніпро геть-геть собі розкинувсь! / Сіяє батько та горить!
250В 0669 Одпочива. Єрусалим / Розкинувсь гордо перед ним, / Сіяє в золотім вісоні

РОЗКИНУЛАСЬ 1

123А 0116 Ганна роздяглася, / Роздяглася, розкинулася / На білій сорочці;

РОЗКИНЬ 1

237В 0030 Твої, о Господи, такі. / Розкинь же їх, твої святіє, / По всій землі. І чудесам

РОЗКЛЮЄ 1

199А 0361 Орел із-за хмари / Замість гуся і розклює / Високу тіару.

РОЗКОВАТЬ 1

061А 1130 Стидом січеться; карі очі / В неволі гаснуть; розковать / Козак сестру свою не хоче,

РОЗКОЛИ 1

199А 0281 «Ти єретик! ти єретик! / Ти сієш розколи! / Усобища розвіваєш,

РОЗКОПА 1

221А 0013 Як все москаль позабирає, / Як розкопа великий льох"». / -----

РОЗКОПАЛА 2

180А 0460 І Дніпро спустила / В синє море, розкопала / Високі могили –
221А 0497 Так малий льох в Суботіві / Москва розкопала! / Великого ж того льоху

РОЗКОПАЛИ 1

221А 0008 Як той розкопуватимуть льох. / Коли б вже швидче розкопали, / Тойді б у рай нас
повпускали,

РОЗКОПАНА 1

169А 0047 ----- / Начетверо розкопана, / Розрита могила.

РОЗКОПУВАТИМУТЬ 1

221А 0007 А відціля видніше буде, / Як той розкопуватимуть льох. / Коли б вже швидче
розкопали,

РОЗКОПУЄ 1

169А 0037 Москаль розриває... / Нехай рие, розкопує, / Не своє шукає,

РОЗКОПУЮТЬ 1

221А 0514 Та грошей шукають, / Льохи твої розкопують / Та тебе ж і лають.

РОЗКОШАХ 1

057В 0032 Багатому, хвалить Бога / В розкошах! А вбогій / Вдові не до того,

РОЗКОШІ 5

234А 0167 І дійна корова / У розкоші купається. / Аж ось чорноброва
050В 0015 Добро, мавши діток / У розкоші, хвалиш Бога... / А вдові убогій,
116В 0016 Я світом нужу. / Без розкоші, без любові / Зношу мої чорні брови,
175В 0088 А ти будеш тута / У розкоші і не будеш / Ні знати, ні чути
268В 0004 А ти пишалася колись / В добрі і розкоші! Вкраїно! / Мій любий краю неповинний!

РОЗКОШНИЙ 2

- 180A 0021 Ні діти, ні жінка. / А той, щедрий та розкошний, / Все храми мурує;
033B 0040 Боже мій з тобою! / Мій краю прекрасний, розкошний, багатий! / Хто тебе не мучив?
Якби розказать

РОЗКОШУЄ 1

- 272A 0035 З паном у палатах? / Може, знову розкошує / Моя грішна мати?»

РОЗКОШУЄШ 1

- 006B 0128 Віщує серце, що в палатах / Ти розкошуєш, і не жаль / Тобі покинутої хати...

РОЗКОШУЙ 1

- 218B 0447 По Сціпіонах. Лютуй! Лютуй, / Мерзенний старче. Розкошуй / В своїх гаремах. Із-за моря

РОЗКРАДАЮТЬ 1

- 258A 0057 І вороги нові / Розкрадають, як овець, нас / І жеруть!.. Без плати

РОЗКРИВ 1

- 061A 2388 Голови козачі. / Розкрив, ще раз подивився... / Тяжко-важко плаче:

РОЗКРИВА 1

- 123A 0153 Плаче, пада коло неї, / Розкрива, цілує / Мертві очі. «Подивися!..

РОЗКРИЙ 1

- 123A 0149 «Серце моє! доле моя! / Розкрий карі очі! / Подивися, усміхнися!

РОЗКРИЛАСЯ 2

- 061A 0423 Білі рученята / Розкидала, розкрилася... / Як квіточка в гаю,
123A 0170 Хвиля застогнала, / Розкрилася, закрилася, / І сліду не стало...

РОЗКРИЛАСЬ 1

- 209B 0019 Неначе на руки та несе в могилу, / А чорна могила ще гірше розкрилась. / Дивлюся,
в могилі усе козаки:

РОЗКРИЛИ 1

- 199A 0049 І – о диво! трупи встали / І очі розкрили, / І брат з братом обнялися

РОЗКРИЛИСЯ 1

- 178A 0003 Аж до пояса, / Розкрилися перси-гори – / Хвилі серед моря,

РОЗКРИЛИСЬ 1

- 250A 0240 Щоб не сонним снились / Всі неправди, щоб розкрились / Високі могили

РОЗКУВАТИ 1

- 199A 0102 Як за дітьми мати. / Нема кому розкувати, / Одностайне стати

РОЗКУВАТЬ 1

- 242B 0003 Було так любо, було тихо; / Ми заходились розкувать / Своїм невольникам кайдани.

РОЗКУЄ 1

- 256A 0063 Розбойник не стане, / Не розкує закований / У ваші кайдани

РОЗКУЙ 1

- 200B 0138 Рятуй мене, рятуй! рятуй! / О Матер Божая! розкуй / Мою ти душу!» – І ридала,

РОЗКУЙТЕСЯ 1

250A 0025 Велику руїну, / Розкуйтеся, братайтеся, / У чужому краю

РОЗКУТІ 1

272B 0010 Кінь утомлений, копита / Розкуті, розбиті, / Сіделечко мережане

РОЗКУЮТЬСЯ 1

250A 0065 Бо лихо вам буде. / Розкуються незабаром / Заковані люде,

РОЗЛАМАЛИ 1

221A 0456 Своди розламати, / Верней дело...». Розламали, / Та й перелякались!

РОЗЛАМАТИ 1

221A 0455 Подивилось. «Треба,– каже,– / Своди розламати, / Верней дело...». Розламали,

РОЗЛЕТІЛИСЬ 2

180A 0488 ----- / Розлетілись, розсипались, / Сонечко вставало,

199A 0363 Високу тіару. / Байдуже їм, розлетілись, / Мов тії ворони,

РОЗЛИВ 1

068B 0092 Старої пані бахур сивий / Окрав той крам. Розлив те пиво, / Пустив покриткою...
Дарма,

РОЗЛИВАЛА 1

221A 0228 Як я отут шинкувала / Та кров розливала! / Дивись, які! Карамзіна,

РОЗЛИВАТЬ 1

258A 0130 «Доколи будете стяжати / І кров невинну розливать / Людей убогих? а багатим

РОЗЛИВАЮТЬ 1

038B 0020 Як ту воду, цебром-відром / Вино розливають. / Льохи, шинки з шинкарками,

РОЗЛИЛИ 4

221A 0219 Поганці погані! / Що розлили з річку крові / Та в Сибір загнали

006B 0058 По своїй по землі / Свою кров розлили / І зарізали брата.

037B 0014 Прийшли ксьондзи і запалили / Наш тихий рай. І розлили / Широке море сльоз і
крові,

205B 0015 Вони творили на землі, / Ріками сльози розлили, / А кров морями. Люде знають,

РОЗЛИЛОСЯ 2

061A 0838 Блисне булавою – море закипить... / Закипить – і розлилося / Степами, ярами;

088B 0046 І що хороше-дороге / Було в йому, то розлилося, / Що ось як жити довелося,–

РОЗЛИЛОСЬ 5

061A 1255 Страшно тобі буде, хоч ти й бачив Рось, / І Альту, і Сену, і там розлилось, / Не знать
за що, крові широкее море.

246A 0052 А батькових старих, кровавих, / Не ріки – море розлилось, / Огненне море! Слава!
Слава!

006B 0245 Моїх кровавих тяжких сльоз. / А їх чимало розлилось / На марне поле. Хоч би рута,

094B 0016 А сном лукавим розійшлося, / Слізьми-водою розлилось / Колишнее святее диво!

095B 0084 Красу і молодость... Мов чари, / Розсипалось та розлилось, / І знову в люде довелося

РОЗЛІЗЛИСЯ 1

207B 0032 Умер на панщині!.. А ми / Розлізлися межі людьми, / Мов мишенята. Я до школи –

РОЗЛУЧИЛИ 1

010A 0186 Ні, вже не pomoже! / «За що ж вони розлучили / Мене із тобою?»

РОЗЛУЧИТЬ 1

180A 0449 У кайданах. Царю! царю! / І Бог не розлучить / Нас з тобою. Кайданами

РОЗЛУЧНИЦЯ 1

132B 0004 А другая тая, / Розлучниця злая, / Багатая сосідонька,

РОЗМАХАВ 1

045A 0057 В степу на могилі, щоб ніхто не бачив, / Щоб вітер по полю слова розмахав, / Щоб люде не чули, бо то боже слово,

РОЗМАХАЄ 1

258A 0016 Як той попіл над землею / Вітер розмахас. / І не встануть з праведними

РОЗМАХАЛИ 1

061A 2495 Хреста, ні могили. / Буйні вітри розмахали / Попіл гайдамаки,

РОЗМАХАЛО 1

147B 0053 Згоріло, зотліло, / Попіл вітром розмахало, / І сліду не стало.

РОЗМИЛИ 1

057A 0011 Поливали сльози... Чом не затопили, / Не винесли в море, не розмили в полі? / Не питали б люди, що в мене болить,

РОЗМОВИ 1

197B 0002 Ми заспівали, розійшлись / Без сльоз і без розмови. / Чи зійдемося ж знову?

РОЗМОВЛЯ 2

045A 0059 Щоб люде не чули, бо то боже слово, / То серце по волі з Богом розмовля, / То серце щебече господнюю славу,

045A 0076 А якби почули, що він, одинокий, / Співа на могилі, з морем розмовля,— / На божес слово вони б насміялись,

РОЗМОВЛЯЄ 15

027A 0106 Там сонце, там місяць ясніше сія, / Там з вітром могила в степу розмовляє, / Там не одинокий був би з нею й я.

055A 0018 Свідок слави дідівщини / З вітром розмовляє, / А внук косу несе в росу,

061A 0112 Степ чорніє, і могила / З вітром розмовляє. / Заспіваю – розвернулась

061A 0898 В киреях чорних, як один, / Тихенько ходя розмовляє / І поглядає на Чигрин.

113A 0001 ----- / Вітер з гаєм розмовляє, / Шепче з осокою,

114A 0154 Де Мар'яна до півночі / І з ким розмовляє? / «Воно мале ще, дитина,

114A 0198 Петруся співає. / Часом сонна розмовляє, / Подушку цілує...

173A 0041 Як пава, як пані, / Та з тобою розмовляє. / В хаті, як у раї!!

207A 0081 «І так і сяк! – / Старий міркує, розмовляє.– / І треба б,— каже,— й трохи шкода.

234A 0007 Щось до лона пригортає / Та з туманом розмовляє: / -----

006B 0169 То дівчина з калиною / Плаче, розмовляє: / – Широкая, високая

029B 0025 Запорожця з лугу... / З Дніпром своїм розмовляє, / Розважає тугу.

161B 0315 П'яненко с сотник, а йдучи / Собі веселий розмовляє: / – Нехай і наших люде знають!

192B 0038 Твої думи веселії... / Сам Бог розмовляє / Непорочними устами.

302B 0015 З качуром за ними, / Ловить ряску, розмовляє / З дітками своїми.

РОЗМОВЛЯЄШ 1

016A 0024 Де він ходить, що він робить, / Ти з ним розмовляєш. / Коли плаче, то й я плачу,

РОЗМОВЛЯЛА 8

- 027A 0039 Піде темним гаєм... / Ніби з милим розмовляла... / А він, знай, співає,
030A 0120 «Отут з муштри виглядала, / Отут розмовляла, / А там... а там... сину, сину!»
061A 0240 Як малого повивала, / З малим розмовляла; / Не одцуравсь того слова,
114A 0108 Щовечора святого / Розмовляла, / Жартувала,
114A 0190 З убогим Петрусем / Щовечора розмовляла, / І мати не знала,
114A 0254 За сотника Івана...» – / Сама собі розмовляла, / А потім сказала:
272A 0005 У Дніпрі скупати. / Купаючи, розмовляла / Зо мною, малою:
016B 0174 В Ромні накупила. / Забавляла, розмовляла, / І Богу молитись

РОЗМОВЛЯЛИ 4

- 180A 0348 Мов сичі надуті. / Та щось нишком розмовляли – / Здалека не чути –
207A 0677 Отак вони що день божий / Удвох розмовляли / До півночі, а Ярина
068B 0012 В траві за валом посідали, / І розмовляли, сповідались / Один другому.– Довгий вік! –
082B 0018 А ми з колегою лягли / Та щось такеє розмовляли. / Я думав, де б того добра,

РОЗМОВЛЯТИ 11

- 045A 0082 Добре, батьку, робиш, / Що співати, розмовляти / На могилу ходиш!
061A 0430 Одинокій, молоденькій; / Ні з ким розмовляти,– / Одна шепче. Несказанно
266A 0081 Де я пригорнуся, / І з ким буду розмовляти, / Кого розважати,
272A 0044 Пана Яна нема дома, / Ні з ким розмовляти. / А як прийшла до берега,
006B 0159 Будем плакати, щебетати, / Тихо розмовляти, / Будем вкупочці уранці
046B 0133 І може, в тихій твоїй хаті / Я буду знову розмовляти / З тобою, друже мій. Боюсь!
192B 0034 Благо тобі, як у хаті / Є з ким розмовляти. / Хоч дитина немовляца,
250B 0322 Ідуть за нею батько й мати, / І починають розмовляти / Поволі, тихо.– Семіон
265B 0012 З дружиною єдиною / Тихо розмовляти. / -----
272B 0004 Вони собі пішли в хату / З батьком розмовляти; / А я в його, молодого,
295B 0005 Сиди один в холодній хаті, / Нема з ким тихо розмовляти, / Ані порадитись. Нема,

РОЗМОВЛЯТЬ 5

- 061A 0015 І над тим, що буде з нашими синами; / Ти вічний без краю!.. Люблю розмовлять, / Як
з братом, з сестрою, розмовлять з тобою,
061A 0016 Ти вічний без краю!.. Люблю розмовлять, / Як з братом, з сестрою, розмовлять з
тобою, / Співать тобі думу, що ти ж нашептав.
061A 0359 Нащо батько, мати, високі палати, / Коли нема серця з серцем розмовлять? / Сирота
Ярема – сирота багатий,
114A 0020 Кого ти без мови, без слова навчила / Очима, душею, серцем розмовлять. / З ким ти
усміхалась, плакала, журилась,
150B 0004 То сам собі оце шукаю / Когось-то, з ним щоб розмовлять. / Шукаю Бога, а нахожу

РОЗМОВЛЯЮ 3

- 114A 0328 А з грішми такими тяжко в світі жить. / Під тинном ночую, з вітром розмовляю, /
Соромляться люди у хату пустить
178A 0038 Бо я вдень не одинока – / З полем розмовляю, / Розмовляю і недолю
178A 0039 З полем розмовляю, / Розмовляю і недолю / В полі забуваю,

РОЗМОВЛЯЮТЬ 11

- 027A 0025 Мов батько та мати / Розпитують, розмовляють,– / Серце б'ється, любо...
060A 0024 Там могили з буйним вітром / В степу розмовляють, / Розмовляють, сумуючи,
060A 0025 В степу розмовляють, / Розмовляють, сумуючи, / Отака їх мова:
061A 0137 І про Україну / Розмовляють, розказують, / Як Січ будовали,
061A 0167 Неначе на раді, / Похожають, розмовляють; / Вельможна громада
114A 0265 Та про мене, чорнобриву, / Нишком розмовляють: / «Багатого дочка батька,
180A 0106 Стоять собі, мов сторожа, / Розмовляють з полем. / І все-то те, вся країна
014B 0009 Солдатськеє нежитіє / Два часовії розмовляють. / -----
044B 0009 Сидять собі у вдівоньки. / Сидять собі, розмовляють, / Пречистої дожидають.

068B 0172 Храми божі, ніби з самим / Богом розмовляють, / Дивлюся я, а сам млію.
175B 0066 Та води напитись. / Сидять собі, розмовляють, / А дехто й куняє.

РОЗМОВЛЯЮЧИ 2

095B 0074 Аж тричі, бідную, цілує. / І, розмовляючи, пішли / Собі в покої... Незабаром
198B 0038 Ми б подивились, помолились / І розмовляючи пішли б / Вечеряти в свою хатину.

РОЗМОВУ 3

180A 0082 Я до тебе літатиму / З хмари на розмову. / На розмову тихо-сумну,
180A 0083 З хмари на розмову. / На розмову тихо-сумну, / На раду з тобою;
006B 0006 І, певне, думали, коли / На раду тиху, на розмову, / Коли ми зійдемося знову

РОЗНЕСЕ 2

173B 0039 Не одну годину. / І рознесе твою славу / По всій Україні.
304B 0022 Смердячий гній – і все те, все / Потроху вітер рознесе, / А [ми] помолимося Богу

РОЗНЕСЕМО 1

006B 0011 З Дніпра укупі не п'ємо! / Розійдемося, рознесемо / В стеги, в ліси свою недолю,

РОЗНЕСЛА 1

171A 0034 Вітер по полю розвіяв, / Хвиля морем рознесла. / Нехай же вітер все розносить

РОЗНЕСЛИ 4

061A 0006 А друге зав'яло, навіки зав'яло... / І листя пожовкле вітри рознесли. / А сонечко
встане, як перше вставало,
006B 0351 І слово правди і любові / В стеги і дебри рознесли! / Нехай і так. Не наша мати,
029B 0047 І монастир святий, скарбниця, – / Все, все неситі рознесли!.. / А ви? ви, гори,
оддали!...
250B 0743 Твої скорбної дитини, / Любов і правду рознесли / По всьому світу. Ти ж під тинном,

РОЗНЕСЛО 1

074B 0036 І головня уже не тліла, / І попіл вітром рознесло, / Билини навіть не осталося.

РОЗНЕСУТЬ 2

061A 0624 Стеблина-билина на чужому полі. / Стеблину-билина вітри рознесуть: / Так і мене
люде не знають, де діти.
061A 0881 Ото гайдамаки. На гвалт України / Орли налетіли; вони рознесуть / Ляхам, жидам
кару;

РОЗНОСИЛА 1

030A 0567 От їх достобіса! / Недобра їх розносила, / Мов справді за ділом.

РОЗНОСИТЬ 2

171A 0035 Хвиля морем рознесла. / Нехай же вітер все розносить / На неокраєнім крилі,
147B 0045 Тільки вітер віє / Та розносить жовте листя / По жовтому полю.

РОЗНЯЛИСЯ 1

178A 0012 Та й заклакли, та й замерли, / З плачем рознялися. / -----

РОЗОРЕМ 1

292B 0108 Гадючу слину. А тепер / Плугами, ралом не розорем / Прокляту ниву, проросла

РОЗПАДЕТЬСЯ 2

250A 0213 Материна добра плата. / Розпадеться луда / На очах ваших неситих,
256A 0082 Бо в день радості над вами / Розпадеться кара. / І повіє огонь новий

РОЗПАДУТЬСЯ 2

- 199A 0110 Небесної кари. / Розпадуться три корони / На гордій тіарі!
199A 0112 На гордій тіарі! / Розпадуться! Благослови / На месть і на муки,

РОЗПАЛАВСЯ 1

- 061A 1700 А пожар удвоє / Розгорівся, розпалався / До самої хмари.

РОЗПАНАХАЮТЬ 1

- 171A 0065 Ножі обоюдні, / Розпанахають погане, / Гниле серце, трудне,

РОЗПИНАВ 1

- 180A 0415 Тепер же я знаю: / Це той первий, що розпинав / Нашу Україну,

РОЗПИНАЄ 1

- 218B 0416 Нехай пророка побиває, / Нехай усіх нас розпинає; / Уже внучата зачались,

РОЗПИНАЛИ 3

- 061A 1186 Горілки, крові упивались, / Кляли схизмата, розпинали, / Кляли, що нічого вже
взять.
250A 0245 Мучеників, кого, коли, / За що розпинали! / Обніміте ж, брати мої,
230B 0077 В Сибір невольників святих, / Як мордовали, розпинали / І вішали?.. А ти не знало?

РОЗПИНАТЕЛЯМ 1

- 218B 0015 І притчею стане / Розпинателям народним, / Грядущим тиранам.

РОЗПИНАТЬ 3

- 061A 1117 Сторожа стане з того світу, / Не дасть святого розпинать. / А ви Україну ховайте:
230B 0024 За правду пресвятую статъ / І за свободу! Розпинать, / А не любить ви вчились брата!
250B 0704 Не вняли слову! Розп'яли! / Як розпинать його вели, / Ти на розпутті стояла

РОЗПИНАЮТЬ 4

- 180A 0130 З шкурою знімають, бо нічим обути / Княжат недорослих; а он розпинають / Вдову за
подушне, а сина кують,
199A 0315 За що мене судять! / За що мене розпинають? / Люди! добрі люди!
250A 0197 Гірше ляха свої діти / Її розпинають. / Заміс[т]ь пива праведную
246B 0011 І де я в світі заховаюсь? / Щодень пілати розпинають, / Морозять, шкварять на огні!

РОЗПИТАЄ 2

- 047A 0210 Буде доглядати? / Хто догляне, розпитає, / На старість pomoже?
061A 2028 Хто про долю, про недолю, / Як я, розпитає? / Хто обійме, як я, його?

РОЗПИТАЛИ 2

- 234A 0270 ----- / Розпитали, порадились, / Та й за старостами
250A 0243 Перед вашими очима, / Щоб ви розпитали / Мучеників, кого, коли,

РОЗПИТАТИ 3

- 019A 0017 Ні з ким говорити; / Нема кому розпитати, / Чого плачуть очі;
180A 0160 Пошлем думу аж до Бога, / Його розпитати, / Чи довго ще на сім світі
234A 0528 Вийди, Катре, з хати: / Я щось маю розпитати, / Дещо розказати».

РОЗПИТАЮ 1

- 030A 0363 А поки – спочину / Та тим часом розпитаю / Шлях на Московщину.

РОЗПИТУЙ 1

- 061A 1995 Узяли з собою, / Не розпитуй, бабусенько, / Що було зо мною.

РОЗПИТУЮТЬ 1

027A 0025 Мов батько та мати / Розпитують, розмовляють,- / Серце б'ється, любо...

РОЗПІЗНАТИ 1

050B 0094 Отак лютує. Тяжко, брате, / Людей на старість розпізнати. / А ще гірше ззамо[ло]ду

РОЗПЛЕЛАСЯ 1

178A 0001 ----- / Розплелася густа коса / Аж до пояса,

РОЗПЛЕЛИ 1

095B 0232 З того світу прийшли? / Мені вже й косу розплели, / Та пан приїхав... Гиля! Гиля!

РОЗПЛЕТЕ 2

010A 0045 Та й не привітас, / Не розплете довгу косу, / Хустку не зав'яже,

161B 0060 Докупи сплітас, / То розплете та круг шиї / Тричі обмотас!..

РОЗПЛІТАЄ 3

192A 0083 А дівчина у черниці / Косу розплітас. / -----

207A 0463 Нема його. У черниці / Косу розплітас / Безталанна, коло неї

189B 0053 Або тихесенько співає / Та ніби коси розплітас. / А потім знов кудись пішла,

РОЗПЛІТАЙ 1

016B 0196 Мов вимовить хоче: / – Не плач, мамо, не розплітай / Мої довгі коси –

РОЗПЛІТАЛА 1

016B 0189 І плакала; довгі коси / Уже розплітала / І, лишенько, свого князя

РОЗПЛІТАЛИ 1

095B 0191 Наїхали гості, / Розплітали коси / Та стрічки знімали,

РОЗПЛІТАЮ 1

192A 0015 Мальованая. / А я косу розплітаю, / З дружиною похожаю.

РОЗПЛОДИЛА 1

221A 0286 І дворянства страшну силу / У мундирах розплодила, / Як тих вошей розвела;

РОЗПОВИЛА 1

235B 0007 У холодочку за снопом. / Розповіла, нагодувала, / Попестила; і ніби сном,

РОЗПОВИТИ 1

192B 0026 І хочеться сповідатись, / Серце розповіти, / І хочеться... Боже милий!

РОЗПРАВТЕ 1

199A 0150 Прозріте, люди, день настав! / Розправте руки, змийте луду. / Прокиньтесь, чехи,
будьте люди,

РОЗПУСТИ 1

180A 0168 Тебе повивали. Бери ж їх, лети / Та по всьому небу орду розпусти. / Нехай чорніє,
червоніє,

РОЗПУСТИВ 1

076B 0159 Облизавсь старий котюга, / І розпустив слини, / І пазорі простягає

РОЗПУСТИЛА 4

006B 0151 Щоб калина прийнялася, / Розпустила віти. / – Може, пташкою прилине

006B 0163 І калина прийнялася, / Віти розпустила. / І три літа на могилу

016В 0010 Як широка сокорина / Віти розпустила... / А над самою водою
234В 0006 У Версалі над злодієм / Набор розпустила? / Чи з ким іншим мизкаєшся

РОЗПУСТИЛИ 3

180А 0214 І галичі силу / Думи розпустили?? / За що, не знаю, а караюсь,
199А 0321 Прийшли в овніх шкурах / І пазурі розпустили... / Ні гори, ні мури
191В 0001 ----- / Готово! Парус розпустили, / Посунули по синій хвилі

РОЗПУСТИЛО 1

074В 0070 Дерево благають, / Щоб парости розпустило / У їх біднім краї.

РОЗПУСТИСЬ 1

239В 0003 Радуйся, земле, не повитая / Квітчастим злаком! Розпустись, / Рожевим кринином
процвіти!

РОЗПУСТИТЬ 1

221А 0329 Й брата не покине! / І розпустить правду й волю / По всій Україні!

РОЗПУТІІ 1

250В 0705 Як розпинать його вели, / Ти на розпутті стояла / З малими дітьми. Мужики,

РОЗПУТТІ 8

020А 0001 ----- / На розпутті кобзар сидить / Та на кобзі грає,
024А 0001 ----- / На розпутті кобзар сидить / Та на кобзі грає,
199А 0007 По вітру розвіять. / Лежить попіл на розпутті, / А в попелі тліє
199А 0015 Тліла, дожидала / На розпутті широкому, / Та й гаснути стала.
199А 0046 На великих купах, / На розпутті всесвітньому / Іезекіїлем,
266А 0011 Однині довіка, / І кидають на розпутті / Сліпого каліку.
067В 0014 Кинула малого / На розпутті, та й байдуже, / А воно, убоге,
180В 0079 А тебе покине / Калікою на розпутті, / Щоб собак дражнила,

РОЗПУТТЯ 1

250В 0274 Молися й дякуй, що не кинув, / Що на розпуття не прогнав. / А то б цеглиною убили –

РОЗПУТТЯХ 3

061А 1531 Купою на купі. / На улицях, на розпуттях / Собаки, ворони
180А 0494 На труд поспішали, / І москалі на розпуттях / Уже моштрувались.
250А 0007 І день і ніч плачу / На розпуттях велелюдних, / І ніхто не бачить,

РОЗП'ЯЛА 1

218В 0134 І сина божія во плоті / На тій Голгофі розп'яла / Межи злодіями. І спали,

РОЗП'ЯЛАСЬ 2

250В 0358 І пресвятая, неповинна, / За нас, лукавих, розп'ялась! / А недалеко край дороги
250В 0713 На землю трупом. / Розп'ялась / Твоя єдина дитина!

РОЗП'ЯЛИ 4

274А 0030 Ішли, ішли, а потім стали. / Шатро край шляху розп'яли, / Огонь чималий розвели
037В 0017 А сирот іменем Христовим / Замордували, розп'яли... / Поникли голови козачі,
250В 0280 У городі Тіверіаді / Чи то якогось розп'яли / Провозвістителя Месії.
250В 0703 Поніс лукавим правди слово! / Не вняли слову! Розп'яли! / Як розпинать його вели,

РОЗП'ЯЛИСЬ 1

250В 0650 Святую правду на землі / І прорекли, і розп'ялись / За воленьку, святую волю!

РОЗП'ЯСТИСЬ 1

194В 0090 Чи то плисти, чи то брести. / Хоч доведеться розп'ястись! / А я таки мережать буду

РОЗП'ЯТИЙ 2

218В 0030 Не вбогий, мабуть, хтось лежить? / І намальовано: розп'ятий / За нас син божий на хресті.

218В 0564 За нас розп'ятому. І спас / Тебе розп'ятий син Марії. / І ти слова його живії

РОЗП'ЯТИЄМ 1

286В 0008 Багрянницями закрито / І розп'ятієм добито? / -----

РОЗП'ЯТОГО 3

199А 0125 «Во ім'я Господа Христа, / За нас розп'ятого на дереві, / І всіх апостолів святих,

218В 0076 В живу душу світ незримий / Твого розп'ятого сина!.. / Ти Матер Бога на землі!

250В 0287 В утробі праведную душу / За волю розп'ятого мужа. / -----

РОЗП'ЯТОМУ 1

218В 0563 І помолилась в перший раз / За нас розп'ятому. І спас / Тебе розп'ятий син Марії.

РОЗРИВА 1

061А 2343 Через базар переходить? / Став; розрива купу / Ляхів мертвих: шука когось.

РОЗРИВАЄ 1

169А 0036 І могили мої милі / Москаль розриває... / Нехай риє, розкопує,

РОЗРИВАЛОСЬ 1

061А 1998 Я молилась, я плакала, / Серце розривалось, / Сльози сохли, душа мерла...

РОЗРИВАЮТЬ 3

061А 0082 Більш нічого не осталося, / Та й ті розривають; / А він хоче, щоб слухали,

061А 2550 «Поховали дітей наших, / І нас розривають». / Ревуть собі й ревітимуть.

221А 0512 То все очухрали. / Могили вже розривають / Та грошей шукають,

РОЗРИТА 1

169А 0048 Начетверо розкопана, / Розрита могила. / Чого вони там шукали?

РОЗРИТІ 1

246А 0164 Літай з козаками понад берегами, / Розриті могили в степу назирай. / Заплач з козаками дрібними сльозами

РОЗРІЗНИЛИ 1

118В 0006 Люде гордії, злі / Розрізнили, взяли / Та повезли до прийому –

РОЗРІЗНЯТЬ 1

114А 0164 Думала – ні люди, ані домовина / З Петром не розрізнять... Уміла любить. / Думала, що тільки кобзарі співають,

РОЗРІШАЄМО 1

199А 0128 Петра і Павла особливе, / Ми розрешаємо гріхи / Святою буллою сією

РОЗРУЙНОВАЛИ 1

061А 2544 А тим часом стародавню / Січ розруйновали: / Хто на Кубань, хто за Дунай,

РОЗРУЙНУЄ 1

180А 0116 Ніхто його не додбає / І не розруйнує... / І все-то те... Душе моя,

РОЗСЕРДИВСЯ 2

061A 0127 «Невесело, сину! / Дніпро на нас розсердився, / Плаче Україна...»
207A 0226 Хіба ти не бачиш, / Що й я плачу? Розсердився / Бог знає на кого

РОЗСЕРДИЛИСЬ 1

061A 0121 Меж очеретами / Ревуть, стогнуть, розсердилися, / Щось страшне співають.

РОЗСИП 1

180A 0252 Чи, може, навіки в серці поховав? / О, не ховай, брате! Розсип їх, розкидай! / Зійдуть,
і ростимуть, і у люди вийдуть!

РОЗСИПАЛИ 1

083B 0120 Як нас добували, / Жито розсипали / Вночі на печі...»

РОЗСИПАЛИСЬ 1

180A 0488 ----- / Розлетілись, розсипались, / Сонечко вставало,

РОЗСИПАЛОСЬ 1

095B 0084 Красу і молодість... Мов чари, / Розсипалось та розлилось, / І знову в люде довелось

РОЗСИПАЮТЬСЯ 1

171A 0009 Дніпро висихає, / Розсипаються могили, / Високі могили –

РОЗСИПЛЕМ 1

156B 0021 Як тая дитина! – / Не розсиплем вражу силу, / Не встану я знову!..

РОЗСТЕЛИСЯ 2

291B 0015 Орися ж ти, розвернися, / Поле розстелися! / Та посійся добрим житом,
291B 0024 Веселії жнива!.. / Розвернися ж, розстелися ж, / Убогая ниво!!!

РОЗСТИЛАВСЯ 1

288B 0002 Барвінок цвів і зеленів, / Слався, розстилався; / Та недосвіт передсвітом

РОЗСТИЛАЄ 2

108B 0002 За сонцем хмаронька пливе, / Червоні поли розстилає / І сонце спатоньки зове
108B 0015 І тьму за собою / Розстилає туман сивий, / І тьмою німою

РОЗСТИЛАЛАСЬ 1

175B 0105 З шинкаркою; кругом неї / Димом розстилалась / В полі курява.

РОЗСТИЛАЛИСЯ 1

218B 0555 На березі. І ти дивилась, / Як розстилалися, стелились / Круги широкії над ним,

РОЗТАВАЛА 1

234A 0373 Тричі крига замерзала, / Тричі розтавала, / Тричі наймичку у Київ

РОЗТАШУВАЛИСЬ 1

250B 0616 Дорогше можна. От прийшли, / Розташувались. Батько й мати / Сидять собі та
продають

РОЗТЕР 1

292B 0106 То, мов гадюку б, розтоптав / І ядовитую б розтер / Гадючу слину. А тепер

РОЗТЛЕННАЯ 1

268B 0024 Ісполню гради і поля, / Да зрять розтленная земля, / Що я держитель і все бачу.

РОЗТЛЕННОЄ 1

268В 0067 Не ветхе[є], не древле слово / Розтленное, а слово нове / Меж людьми криком пронесе

РОЗТЛИЛИ 2

102В 0015 Господнюю святую славу / Розтлили.... І чужим богам / Пожерли жертву!
Омерзались!

292В 0018 Сестру, жену і все взяли, / І все розтлили, осквернили, / І осквернених, худосилих,

РОЗТНУТЬ 1

268В 0051 І без царя вас, біснуватих, / Розтнуть, розірвуть, розіпнуть, / І вашей кровію, собаки,

РОЗТОПИЛО 1

218В 0084 Щоб слово пламенем взялось, / Щоб людям серце розтопило. / І на Україні понеслось,

РОЗТОПИТЬ 1

250В 0099 Огнепалимої тії, / Що серце без огню розтопить / І без води прорве, потопить

РОЗТОПЛЕНИМ 1

221А 0335 ----- / Я золотом розтопленим / Заллю йому очі!

РОЗТОПТАВ 1

292В 0105 З того лукавого Давида, / То, мов гадюку б, розтоптал / І яловитую б розтер

РОЗТОПТАНА 1

185В 0042 Неначе лютая змія / Розтоптана в степу здихає, / Захода сонця дождиас.

РОЗТОЧИТИ 1

161В 0349 Довелось самому / Розкидати, розточити, / І добра нікому

РОЗТРАТУ 1

234А 0085 Чужим людям, чужим дітям / На сміх, на розтрату! / -----

РОЗТРИПАЛА 1

161В 0068 Дивись лишень, коси / Мов русалка розтріпала... / А чому ти й досі

РОЗТРОЩИТЬ 1

304В 0012 Козак безверхий упаде, / Розтрощить трон, порве порфіру, / Роздавить вашого кумира,

РОЗУМ 6

180А 0256 Буде, буде, бо холодно, / Мороз розум будить. / -----

180А 0258 І знов лечу. Земля чорніє, / Дрімає розум, серце мліє. / Дивлюся: хати над шляхами

199А 0147 За що закрив їх добрі очі, / І вольний розум окував / Кайданами лихої ночі!..

006В 0316 І жду її, і виглядаю, / Дурний свій розум проклинаю, / Що дався дурням одурить,

016В 0117 Боже! Боже! Дасш волю / І розум на світі, / Красу дасш, серце чисте...

237В 0014 І возвеличимо надиво / І розум наш і наш язик... / Та й де той пан, що нам закаже

РОЗУМНЕ 1

061А 0099 Не на мене шитий, / А розумне ваше слово / Брехнею підбите.

РОЗУМНИЙ 2

187В 0014 У нас у костяній коморі / Горить розумний той маяк, / А ми оливи наливаєм

247В 0006 І препрославлений козачий / Розумний батьку!.. і в смердячій / Жидівській хаті б похмеливсь

РОЗУМНІ 5

- 061A 0064 Як письменні начитали... / Розумні та й годі! / А що ж на вас вони скажуть?
061A 0104 Та й до себе не покличу: / Ви розумні люди – / А я дурень; один собі
061A 0913 Гомонять, поки ляхи почують. Ох, старі голови та / розумні; химерять, химерять, та
й зроблять з лемеша / швайку. Де можна лантух, там торби не треба. Купили
221A 0404 ----- / Розумні ви люди, / А нічого не знаєте!
274A 0481 Крихтою ділилась. / Люде добрі і розумні / Добре її знали.

РОЗУМОМ 2

- 218B 0069 Святої правди голос новий! / І слово розумом святим / І оживи, і просвіти!
291B 0021 Та посійся не словами, / А розумом, ниво! / Вийдуть люде жито жати...

РОЗУМУ 3

- 187B 0010 І все-то те по добрій волі, / По волі розуму горить, / Як той маяк у син[ім] морі
250B 0594 Сама його, сама й навчала / Добру і розуму. Івась, / Таки вдовенко, в його вдавсь,
308B 0009 Втомилися і підтопались, / І розуму таки набрались, / То й буде з нас! Ходімо спать,

РОЗХОДИВСЬ 1

- 250B 0379 – Месія! Іісус! Осанна! – / І люд розходивсь. / Через час

РОЗХОДИЛИСЯ 1

- 061A 1102 «Цу-цу, скажені! Схаменіться! / Бач, розходилися! А ти, / Стара собако, де б
молиться,

РОЗХРИСТАНА 5

- 123A 0063 Сказилася люта: / «Чи бач, погань розхристана, / Байстря необуте!
123A 0129 То жовтіє, то синіє; / Розхристана, боса, / З роту піна; мов скажена,
123A 0182 Сяде по тім боці; / Страшна, синя, розхристана / І в мокрій сорочці,
173A 0236 Гостинця ховала. / А уночі розхристана / І простоволоса
095B 0305 В Дунаєві шукаю броду, / З байстрам розхристана бреду, / Сміються люде надо мною,

РОЗЦВІЛА 1

- 250B 0033 І на порі Марія стала... / Рожевим квітом розцвіла / В убогій і чужій хатині,

РОЗЦВІТАЄ 2

- 114A 0227 Як маківка меж квітками, / Цвіте, розцвітає, / Має поле, має волю,
016B 0022 Як сон-трава при долині / Вночі розцвітає... / А про людей... Та нехай їм.

РОЗЦВІТАЛА 1

- 123A 0093 Як маківка на горі, / Ганна розцвітала; / Як калина при долині

РОЗЧИНЯЮТЬ 1

- 200B 0214 Приїхали: ножі беруть, / І генерала розчиняють, / І яд находять в животі.

РОКУ 1

- 173A 0026 Ой виростеш, сину, / За півчварта року, / Як княжа дитина,

РОМАН 2

- 153B 0054 Уже де вона на світі / Роман сей читала / З шовковою драбинкою –
243B 0001 ----- / Ой по горі роман цвіте, / Долиною козак іде

РОМАНСЬКИЙ 1

- 250B 0672 Ізраїльський архієрей! / Романський золотий плебей! / І час і два мине, не встане,

РОМАНСЬКІ 1

- 249B 0004 Кругом Сіона й на Сіоні / Романські п'яні легіони / Паскудились. А у царя,

РОМНІ 2

- 221A 0257 Батурин спалила, / Сулу в Ромні загатила / Тільки старшинами
016B 0173 І книжечок з кунштниками / В Ромні накупила. / Забавляла, розмовляла,

РОМОДАНОМ 3

- 156B 0009 Дурний Самойлович. / З Ромоданом. Мов та галич, / Вкрили Україну,
156B 0065 Мов добре зробили. / А москалі з Ромоданом / В неділеньку рано
156B 0068 Пішли собі з поповичем / Шляхом Ромоданом. / -----

РОСА 4

- 030A 0271 При битій дорозі; / Як роса та до схід сонця, / Покапали сльози.
061A 0968 Та воно так, чоловіче; я це й сам знаю, та ще ось що; / не так пани, як підпанки, або
– поки сонце зійде, то роса / очі виїсть.
114A 0346 На старі козачі / Щирі сльози. То не роса / Вранці при дорозі
207A 0408 Ярина схилилась; / Як з квіточки роса вранці, / Сльози полилися.

РОСИ 6

- 061A 1230 Повіє над ними, / Тільки роси ранесенько / Сльозами дрібними
258A 0211 Ризи дорогої; / Або роси ермонські / На святії гори
006B 0149 Щоб послав він дощі вночі / І дрібні роси. / Щоб калина прийнялася,
057B 0052 Бувало, вигляне із хижі, / Як тая квіточка з роси, / Як тее сонечко з-за хмари.
149B 0016 Поки, мов хмара, розійшлись / Без сльоз, роси тії святої. / І довелося знов мені
194B 0081 На Україну... і падуть, / Неначе роси над землею, / На щире серце молодее

РОСИЇ 1

- 218B 0097 Нехай за Нерона. / Росії / Тойді й на світі не було,

РОСКАЗУВАВ 1

- 209B 0049 Мара яка-небудь. Мені той козак / Розказував ось що... / -----

РОСЛА 13

- 114A 0093 Й малою дочкою. / Росла дочка Мар'яна, / А виросла, як панна,—
180A 0165 Забери з собою всі лиха, всі зла, / Своє товариство – ти з ними росла, / Ти з ними
кохалась, їх тяжкі руки
221A 0035 Отак-то я в Суботіві / Росла, виростала! / Як квіточка; і всі мене
270A 0001 ----- / «За що мене, як росла я, / Люде не любили?
044B 0003 Чи такая її доля? / Росла в наймах, виростала, / З сиротою покохалась.
057B 0028 В селі тому вдова жила, / А у вдови дочка росла / І син малоліток.
057B 0073 Так, бачиш, дівонька ота / Росла собі. І роботящий / (Бо всюди сироти – ледащо)
068B 0139 Мене господарем обрали. / Сем'я моя щодень росла / І вже до сотні доростала.
119B 0006 Мов та квіточка укрита, / Росла я, росла. / -----
119B 0006 Мов та квіточка укрита, / Росла я, росла. / -----
200B 0003 І пан, і пані неба[га]ті. / І дочечка у їх росла. / Уже чимала піднялась.
250B 0028 Чи бондаря того святого, / Марія в наймичках росла. / Рідня була. Отож небога
250B 0031 Уже чимала піднялась, / Росла собі та виростала / І на порі Марія стала...

РОСЛИ 11

- 061A 1555 Сироти остались. / В сльозах росли та й вирости; / Замучені руки
037B 0009 Пишалася синами мати, / Синами вольними... росли, / Росли сини і веселили
037B 0010 Синами вольними... росли, / Росли сини і веселили / Старії скорбнії літа...
041B 0009 Діла осудять на землі? / Коли б ті діти не росли, / Тебе, святого, не гнівили,
068B 0047 Вона й бере мене в покої / Синкам на виграшку. Росли, / Росли панята, виростали,
068B 0048 Синкам на виграшку. Росли, / Росли панята, виростали, / Як ті щенята. Покусали
095B 0215 Ті люде в Бога? Мов з землі / Родилися і тут росли, / Неначе хвилі, напливали
189B 0002 ..... / Ми вкупочці колись росли, / Маленькими собі любились.
285B 0001 ----- / Росли укупочці, зросли; / Сміятись, гратись перестали.

292В 0023 За днями дні. Раби мовчали, / Царі лупилися, росли / І Вавілоні муровали.
306В 0006 Неначе князі. Діти грались, / Росли собі та виростали... / Дівчаток москалі украли,

РОСЛО 7

046В 0021 За що мене Господь карає? / У школі мучилось, росло, / У школі й сивіть довелось,
161В 0019 А сотник був собі багатий, / То в його, знаєте, росло / На божій харчі за дитину
172В 0015 В далеку неволю... / Щоб не росло таке зілля / На нашому полі.
212В 0032 Єдине добро було – / Твоє дитя, поки росло, / В колодочки поки вбивалось,
218В 0099 Тойді й на світі не було, / Як у Італії росло / Мале дівча. І красотою,
250В 0535 ----- / Дитяточко собі росло, / З Івасем-удовенком гралось.
305В 0012 І спала ніч. А кругом тебе / Творилося, росло, цвіло, / І процвітало, і на небо

РОСОЮ 8

030А 0508 Червоніє, як квіточка / Вранці під росою. / Усміхнулась Катерина,
123А 0095 Як калина при долині / Вранці під росою, / Так Ганнуся червоніла,
180А 0086 Опівночі падатиму / Рясною росою. / Порадимось, посумуєм,
180А 0110 Зеленіє, вмивається / Дрібною росою, / Споконвіку вмивається
246А 0172 Вітер тихий з України / Понесе з росою / Мої думи аж до тебе!..
258А 0208 На бороду Аароню / Спадає росою / І на шитії омети
006В 0183 Повий мою головоньку, / Росою умий. / І вітами широкими
147В 0009 Неначе полотном укриті, / Росою божою умиті, / Біліють. Весело землі,

РОСОЮ-СЛЬОЗОЮ 1

270А 0020 І заплакала Лілея / Росою-сльозою... / Заплакала і сказала:

РОСТЕ 10

234А 0161 І Марком назвали. / Росте Марко. Старі мої / Не знають, де діти,
234А 0165 І що з ним робити. / Минає рік. Росте Марко – / І дійна корова
234А 0245 Ганну величає... / Не зна Марко, росте собі, / Росте, виростає.
234А 0246 Не зна Марко, росте собі, / Росте, виростає. / -----
198В 0005 Мене повивала, / Співаючи.– Нехай росте / Та здорове буде! –
200В 0077 Поки надія серце гріє, / Поки росте з того зерна / Або кукіль, або пшениця.
200В 0089 Петрусь до школи та із школи / З книжками ходить та росте. / Сама аж ніби мо[
ло]діє,
218В 0120 Святий огонь. Радіє мати: / В Алкіда син її росте, / Росте, лицяються гетери
218В 0121 В Алкіда син її росте, / Росте, лицяються гетери / І перед образом Венери
249В 0024 Зіновать, кукіль і будяк / Росте в пшениці! Кляте плем'я / Давидове у нас зійшло!

РОСТИ 9

047А 0188 По синьому морю – / Рости, рости, тополенько! / Все вгору та вгору,
047А 0188 По синьому морю – / Рости, рости, тополенько! / Все вгору та вгору,
047А 0190 Все вгору та вгору, / Рости гнучка та висока, / До самої хмари,
047А 0194 Чи не діжду пари? / Рости, рости, подивися / За синєє море:
047А 0194 Чи не діжду пари? / Рости, рости, подивися / За синєє море:
047А 0218 Щоб ніхто не бачив... / Рости ж, серце-тополенько, / Все вгору та вгору;
264А 0001 ----- / Рости, рости, моя пташко, / Мій маковий цвіте,
264А 0001 ----- / Рости, рости, моя пташко, / Мій маковий цвіте,
285В 0010 Подай же й нам, всещедрий Боже! / Отак цвісти, отак рости, / Так одружитися і йти,

РОСТИЛА 1

030А 0192 Як ягодку, як пташечку, / Кохала, ростила / На лишенько... Доню моя,

РОСТИМУТЬ 1

180А 0253 О, не ховай, брате! Розсип їх, розкидай! / Зійдуть, і ростимуть, і у люди вийдуть! /

РОСТОВСЬКИЙ 1

156B 0077 Славного гетьмана. / Тільки ти, святий Ростовський, / Згадав у темниці

РОСТУ 1

272A 0029 Не взяли з собою. / Уже з тиждень, як расту я, / З сестрами гуляю

РОСТУТЬ 10

061A 1067 Нічого немає; / У ряднині ростуть діти, / А козак співає:

061A 1124 Конають в тюрмах, голі, босі... / Діти нехрещені ростуть, / Козацькі діти; а дівчата!..

173A 0098 Криницю копати. / У багатих ростуть діти – / Верби при долині,

246A 0169 Моє люте горе / Сіятому – нехай ростуть / Та з вітром говорять.

274A 0328 Та й забрав їх у покої... / Ростуть мої квіти! / Та й виресли. Сина Йвана

050B 0160 Вони, кажу вам, прозябають. / Або, по-вашому, ростуть, / Як та капуста на городі.

147B 0026 А за городами, за тином / Могили чорнії ростуть. / Під хатами поміж садами,

266B 0037 А львчища того не знають, / Ростуть собі, як та лоза / У темнім лузі. Уповають

292B 0112 Дрібніють люде на землі, / Ростуть і висяться царі! / -----

304B 0008 А од коріння тихо, любо / Зелен [і парості] ростуть. / І виростуть; і без сокири

РОСТУЧИ 1

250B 0643 Виростали / І вкупі вчилися, ростучи / Святе діточки. Пишались

РОСУ 1

055A 0019 З вітром розмовляє, / А внук косу несе в росу, / За ними співає.

РОСЬ 2

061A 1149 Нема Богдана червонить / І Жовті Води, й Рось зелену. / Сумує Корсунь староденний:

061A 1254 Сховайся за гору, бо світу не треба; / Страшно тобі буде, хоч ти й бачив Рось, / І Альту, і Сену, і там розлилось,

РОТ 1

185B 0012 Як людям дав я «Кобзаря», / А їм неначе рот зашито, / Ніхто й не гавкне, не лайне,

РОТІ 1

055A 0050 Похожає вздовж байдака, / Гасне люлька в роті; / Поглядає сюди-туди –

РОТУ 1

123A 0130 Розхристана, боса, / З роту піна; мов скажена, / Рве на собі коси.

РУДИЙ 1

061A 1896 Молодець горобець! / Старий рудий бабу кличе, / А та йому дулі тиче:

РУДИМ 1

192B 0010 Із степу перекотиполе / Рудим ягняточком біжить / До річечки собі напитись.

РУДІ-РУДІ 1

046B 0063 Та тут не такії, / Руді-руді, аж червоні, / А там голубії,

РУДОГО 1

061A 1884 Полюбила козака, / Та рудого, та старого – / Лиха доля така,

РУДОЮ 2

171A 0021 Московські ребра?? Засівали, / І рудою поливали... / І шаблями скородили.

068B 0125 Княжат, панят і молодих – / Всіх перерізали. Рудою / Весілля вмилося. Не втік

РУЇН 1

061A 0833 Заплакали б тяжко, бо ви б не пізнали / Козацької слави убогих руїн. / -----

РУЇНАХ 1

171A 0026 ----- / А я, юродивий, на твоїх руїнах / Марно сльози трачу: заснула Україна,

РУЇНИ 2

027A 0076 Все осталося, все сумує, / Як руїни Трої. / Все сумує – тільки слава

221A 0311 І церква б упала... / Тойді б разом дві руїни / В «Пчеле» описали...

РУЇНІ 1

250B 0500 Де він кохався. І хатина, / Все, все, сплюндровано. В руїні / Їм довелося ночувать.

РУЇНУ 2

250A 0024 Полюбіте щирим серцем / Велику руїну, / Розкуйтеся, братайтеся,

218B 0444 Обидва п'яні. Кров і дим / Їх упоїв. Руїну слави / Рим пропиває. Тризну править

РУЙНОВАЛИ 2

045A 0036 Тяжко-важко заспіває, / Як Січ руйновали. / Отакий-то Перебендя,

057B 0207 Москалі. А Запорожжя / Перше руйновали. / Розбрелось товариство.

РУЙНОВАТИ 1

195A 0006 Боюся ще погорілу / Пустку руйновати, / Боюся ще, мій голубе,

РУЙНУВАЛИ 2

061A 0318 Та й ну руйнувати. / Руйнували, мордували, / Церквами топили...

207A 0633 І розказують і плачуть, / Як Січ руйнували, / Як москалі срібло, злото

РУЙНУВАТИ 1

061A 0317 Полигалися з жидами, / Та й ну руйнувати. / Руйнували, мордували,

РУЙНУЄ 2

061A 2272 Де учились Гонти діти, / Сам Гонта руйнує: / «Ти поїла моїх діток!–

180A 0003 І свій шлях широкий, / Той мурує, той руйнує, / Той неситим оком –

РУЙНУЙТЕ 2

258A 0249 Едомські діти, / Як кричали ви: «Руйнуйте, / Руйнуйте, паліте

258A 0250 Як кричали ви: «Руйнуйте, / Руйнуйте, паліте / Сіон святий!» Вавілоня

РУЙНУЮТЬ 2

150A 0133 Огонь запеклих не пече. / Руйнують мури, срібло-злото / Несуть шапками козаки

154A 0133 Огонь запеклих не пече. / Руйнують мури, срібло, злото / Несуть шапками козаки

РУК 6

123A 0146 На берег виносить, / Із рук матері заляканих / Вириває коси.

199A 0033 Дотлівала, дожидала / Рук твердих та смілих. / І дождалась... Прозрів еси

234A 0216 Робить возики, а в свято – / То й з рук не спускає. / Дивуються старі мої

258A 0137 На волю тихих, заступіте / Од рук неситих». Не хочять / Познать, розбити тьму неволі,

274A 0256 Ні перехрестити, / Ні рук скласти. О прокляті, / Лукаві діти,

074B 0011 Древину вибравши та й цюк! / Як вирветься сокира з рук – / Пішла по лісу косовиця.

РУКАВ 2

278B 0008 Та понад Доном полечу, / Рукав бобровий омочу / В ріці Каялі. І на тілі,

280B 0005 Понад Дунаєм полечу! / Рукав бебряний омочу / В ріці Каялі... І омию

РУКАВА 1

182В 0014 Сиріточка, рученята / Сховавши в рукава. / – Мені мати купувала.

РУКАВАМИ 1

030А 0584 Боса стала серед шляху, / Втерлась рукавами. / А москалі їй назустріч

РУКАВОМ 1

061А 0631 І хлинули сльози. / Поплакав сердега, утер рукавом. / «Оставайсь здорова. В далекій дорозі

РУКАВЧАТА 1

016В 0150 Сорочечки шила. / І маленькі рукавчата / Шовком вишивала,

РУКАМ 4

273В 0004 ----- / Робочим головам, рукам / На сій окраденій землі

275В 0004 ----- / А доброзичлицим рукам / І покажи, і поможи,

277В 0008 Роботящим умам, / Роботящим рукам / Перелогі орать,

277В 0012 І посіяне жать / Роботящим рукам. / -----

РУКАМИ 7

150А 0123 Реве, лютує Візантія, / Руками берег достає; / Достала, зикнула, встає –

154А 0123 Реве, лютує Візантія, / Руками берег достає, / Достала, зикнула, встає...

234А 0289 А наймичка у порогу / Вхопилась руками / За одвірок та й зомліла.

250А 0251 Благословить дітей своїх / Твердимі руками / І діточок поцілує

095В 0312 Бо я сова...– Та й замахала, / Неначе крилами, руками / І пострибала через двір

218В 0543 Кругом оглянулась, взялась / За бити голову руками / І тихо, мовчки за возами

268В 0057 Без притчі.– Ви.– скажи.– зробили / Руками скверними створили / Свою надію; й речете,

РУКАХ 17

030А 0264 На голові хустиночка, / На руках дитина. / Вийшла з села – серце мліє;

061А 1120 Не дайте матері, не дайте / В руках у ката пропадать. / Од Конашевича і досі

061А 1305 Так думав, ідучи в латаній свитині, / Сердега Ярема з свяченим в руках. / А Дніпр мов підслухав: широкий та синій,

061А 2172 Не ріже – лютує: / З ножем в руках, на пожарах / І днює, й ночує.

114А 0043 В село шкандибає. / В руках чоботи, на плечах / Латана торбина

199А 0233 За герцогинями німота; / Хто з соколами на руках, / Хто пішки, верхи на ослах –

207А 0078 Під хатою в сорочці білій / Сидів, з бандурою в руках, / Старий козак.

207А 0380 ----- / «В твоїх руках все на світі, / Твоя всюди воля!

221А 0027 Всього мені понадає / І на руках носить... / А з гетьманом як прийдуть

221А 0137 Мене мати ще сповиту / На руках носила, / Як їхала Катерина

258А 0271 Хвалять ім'я боже, / І мечі в руках їх добрі, / Острі обоюду,

274А 0055 Якась людина. На ногах / І на руках повиступала / Од стужі кров; аж струпом стала.

076В 0019 Скубуть і патрають, то, може, / І ми б подержали в руках / Святопомазану чуприну.

095В 0222 У парі з матір'ю! – і страх – / З ножем окровленим в руках / І приспівувала . . . . .

104В 0043 До моря пити; хоч говорять: / Аби файда в руках була, / А хлопа, як того вола,

218В 0387 Хвалять ім'я боже. / І мечі в руках їх добрі, / Острі обоюду,

250В 0142 А ідучи, козеня, небога, / Ніби дитину, на руках / Хитала, бавила, гойдала,

РУКИ 45

020А 0138 Умовк кобзар, сумуючи: / Щось руки не грають. / Кругом хлопці та дівчата

024А 0106 Умовк кобзар, сумуючи. / Щось руки не грають. / Кругом хлопці та дівчата

030А 0168 Сидить батько кінець стола, / На руки схилився, / Не дивиться на світ божий:

061А 0784 Той мовчить. / Налигачем скрутили руки, / Об землю вдарили – нема,

061А 1556 В сльозах росли та й вирости; / Замучені руки / Розв'язались – і кров за кров,

123А 0163 Втеребила в пісок жовтий / Старі сині руки. / Довго плакав рибалонька:

- 150A 0082 На суд твій праведний прийти, / В залізах руки принести, / І перед всіми у кайданах
154A 0083 На суд твій праведний прийти, / В залізі руки принести / І перед всіми у кайданах
173A 0198 У матері діти! / Скалічені старі руки / До Бога здіймала,
178A 0007 Зорі серед ночі, / Білі руки простяглися – / Так би й обвилися
178A 0043 Сльози полилися... / Білі руки простяглися, / В подушку впилися.
180A 0166 Своє товариство – ти з ними росла, / Ти з ними кохалась, їх тяжкі руки / Тебе
повивали. Бери ж їх, лети
180A 0210 Кому я що заподіяв? / Чиї тяжкі руки / В тілі душу закували,
199A 0115 Благослови мої, Боже, / Нетвердії руки!» / -----
199A 0150 Прозріте, люди, день настав! / Розправте руки, змийте луду. / Прокиньтесь, чехи,
будьте люди,
207A 0530 Плаче-ридає, / До Бога руки здіймає, / Кайдани ламає,
207A 0564 Мов сонце побачив. / І беруть його під руки, / І ведуть у хату,
221A 0032 Одягнуть, обують, / І гетьман бере на руки, / Носить і цілує.
221A 0292 Та й москаль незгірша штука: / Добре вміє гріти руки! / І я люта, а все-таки
221A 0340 Я царевими чинами / Скручу ему руки!.. / -----
221A 0473 Якби йому Богдан оце / У руки попався, / У москалі заголив би,
246A 0147 Все покажем! тільки дайте / Себе в руки взяти, / Як і тюрми муровати.
258A 0034 І всі злії посміяться, / Як упаду в руки, / В руки вражі, спаси мене
258A 0035 Як упаду в руки, / В руки вражі, спаси мене / Од лютої муки.
258A 0047 Твердою своєю / Розв'язав ти наші руки / І покрити землею
274A 0060 Постояла, а потім сіла / Коло огню, і руки гріла / На самім полум'ї. «Ну, так!
274A 0267 Мій таточку! це я прийшла». / За руки хватаю. / «Це я», – кажу. А він мені
006B 0126 Кого ти радуєш? До кого, / До кого руки приросли? / Віщує серце, що в палатах
038B 0084 Літа молодії. / Бере письмо святе в руки, / Голосно читає...
057B 0299 Або в яке свято / Бере святий псалтир в руки / Та й іде читати
076B 0131 У темну храмину, кладе / Сестру на ліжко. Ламле руки, / Сестра ридає. І, рвучись,
104B 0168 І, сивоволосий, / Підняв руки калічені / До святого Бога,
122B 0006 Під дзвіницю, сердешная, / Руки простягати / До тих самих, до багатих,
131B 0014 Цькують його собаками, / Крутять назад руки / І завдають козакові
137B 0048 Гетьман старий ридає, / До Бога руки знімає, / Три поклони покладає
187B 0028 І добре роблять, що кують / На руки добрії кайдани / Та чарки в руки не дають
187B 0029 На руки добрії кайдани / Та чарки в руки не дають / Або ножа, а то б зарані
209B 0018 То й перелякалось. От мене бере / Неначе на руки та несе в могилу, / А чорна могила
ще гірше розкрилась.
209B 0021 Дивлюся, в могилі усе козаки: / Який безголовий, який без руки, / А хто по коліна
неначе одтятий, –
209B 0081 Бо вже нездужав, сину, встать, / Руки на ворога піднять! / -----
212B 0039 Коло зачинених дверей / Старії руки. / -----
217B 0012 Аж тричі весело цілує, / Прийма на руки, і годує, / І спать несе. А лід сидить
239B 0017 І спочинуть невольничі / Утомлені руки, / І коліна одпочинуть,
250B 0138 Круг себе сумно озирнулась, / На руки козеня взяла / І веселенькая пішла
301B 0002 І день іде, і ніч іде. / І голову схопивши в руки, / Дивуєшся, чому не йде

РУКОЮ 5

- 030A 0734 Побіг Івась, бо з віконця / Рукою махає. / Дає гроші Івасеві,
061A 0811 Та й пада крижем. А старший / Махнув рукою на громаду. / Понура шляхта, мов
хорти,
207A 0495 Другий виринає, / Козацтву-товариству із синьої хвилі рукою махає / І зично гукає:
221A 0105 До хатини... А він мені / Махає рукою. / Каже коня напоїти,
258A 0045 Про давні кроваві / Тії літа: як рукою / Твердою своєю

РУКУ 12

- 180A 0407 От... от... перескочить. / А він руку простягає, / Мов світ увесь хоче
199A 0187 І дивувався: що він діє, / На кого руку підійма! / «Дивіться, люде: осьде булла,
274A 0276 Як у ямі, в хаті. / А за руку батько давить. / «Тату! – кричу. – Тату!

274A 0279 А він уже так, як крига...» / Насилу я руку / Випручала. Що, цигане,
 016В 0333 Головою молодою / На руку схилилась, / До півночі невесела
 037В 0029 А ми б і досі так жили. / Подай же руку козакові / І серце чистее подай!
 076В 0128 Фамар спекла і принесла / Опріснок братові. За руку / Амон бере її, веде
 095В 0229 Паничі лицялись, / Руку цілували!...» / -----
 161В 0047 То посидить коло його, / Руку поцілує, / То усами страшеними
 232В 0004 Сіромі стала. Ти взяла / Мене, маленького, за руку / І в школу хлопця одвела
 250В 0246 Нам возвістилася. Якби / Пречистій їй не дав ти руку, / Рабами б бідніє раби
 287В 0016 І вольною святую душу / І руку вольною, мій друже, / Подай мені. То перейти

РУНА 5

027A 0043 Поки вийде злодій на шлях погулять / З ножом у халяві,– піде руна гаєм, / Піде та
 замовкне – нащо щебетать?
 027A 0052 Повіє вітер по долині – / Пішла дібровою руна, / Руна гуляє, божа мова.
 027A 0053 Пішла дібровою руна, / Руна гуляє, божа мова. / Встануть сердеги працювать,
 006В 0070 З-за Дніпра із села / Руна гаєм гула, / Треті півні співали.
 250В 0305 І зник, пропав той тяжкий голос. / Тільки руна в яру гула. / Марія зараз заходилась

РУСАЛКА 1

161В 0068 Дивись лишень, коси / Мов русалка розтріпала... / А чому ти й досі

РУСАЛКОЮ 2

016A 0014 Втоплю свою недоленку, / Русалкою стану, / Пошукаю в чорних [хвилях],
 272A 0009 Дніпром за водою. / Та випливи русалкою / Завтра серед ночі,

РУСАЛОНЬКА 2

010A 0017 Щось біле блукає. / Може, вийшла русалонька / Матері шукати,
 272A 0061 Та й зареготались. / Одна тільки русалонька / Не зареготалась.

РУСАЛОНЬКИ 2

010A 0134 Та й лізе додолу. / Кругом дуба русалоньки / Мовчки дожидали;
 010A 0224 Поки місяць зійде, / Поки тії русалоньки / З Дніпра грітись вийдуть.

РУСАЛОНЬКУ 1

272A 0023 Хвилі! мої хвилі! / Привітайте русалоньку...» – / Та й заголосила,

РУСАЛОЧКА 1

272A 0037 Моя грішна мати?» / Та й замовкла русалочка, / В Дніпро поринула,

РУСАЛЬОНКА 1

010A 0021 Щоб залоскотати. / Не русальонка блукає: / То дівчина ходить,

РУСИЧІ 1

281В 0025 Крові-вина!.. Допировали / Хоробрі русичі той пир, / Сватів упоїли,

РУСИ 1

282В 0005 Воутріє на тяжкий глас. / І Хомяков, Русі ревнитель, / Москви, оте[че]ства любитель,

РУССКАЯ 1

282В 0008 О юпкоборцеві восплач. / І вся, о Русская беседа, / Во глас єдиний ісповедуй

РУСЬКОЇ 1

281В 0013 І журба-туга на тім полі / Зійшла для руської землі. / -----

РУСЬКУЮ 1

281В 0028 А самі простяглися / За землю руськую. Хилилась / І слалась, плачучи, трава,

РУТА 6

- 171A 0024 Що ж на ниві уродилось??! / Уродила рута... рута... / Волі нашої отрута.
171A 0024 Що ж на ниві уродилось??! / Уродила рута... рута... / Волі нашої отрута.
171A 0072 Може... може... а меж тими / Меж ножами рута / І барвінок розів'ється –
006B 0246 А їх чимало розлилось / На марне поле. Хоч би рута, / А то нічого не зійшло!
151B 0011 Посажу я руту. / Якщо зійде моя рута, / Остануся тут,
151B 0017 Доленьку шукати.– / Посходила тая рута, / В гаї зеленіє,

РУТИ 1

- 061A 2410 Нової постелі. / Без васильків і без рути / Спочивайте, діти,

РУТОЮ 1

- 207A 0388 ----- / І барвінком, і рутою, / І рястом квітчас

РУТУ 1

- 151B 0010 Ой піду я в гай зелений, / Посажу я руту. / Якщо зійде моя рута,

РУХЛЮ 1

- 153B 0051 І найма сторожу, / Стару Рухлю. Ні, небоже, / Рухля не pomoже.

РУХЛЯ 2

- 153B 0052 Стару Рухлю. Ні, небоже, / Рухля не pomoже. / Уже де вона на світі
153B 0056 З шовковою драбинкою – / І Рухля не знала. / Може, сама догадалась.

РУЦІ 2

- 010A 0105 В очереті, в осоці, / Срібний перстень на руці; / Молоденький, чорнобровий,
030A 0403 На плечах торбина, / В руці ціпок, а на другій / Заснула дитина.

РУЧЕНЯТА 6

- 061A 0363 Єсть карії очі – як зіроньки сяють, / Білі рученята – мліють-обнімають, / Єсть серце
єдине, серденько дівоче,
061A 0422 А на ліжку... ох, аж душно!.. / Білі рученята / Розкидала, розкрилася...
123A 0157 Лежить собі на пісочку, / Білі рученята / Розкидала; а за нею
234A 0133 Неначе благає: / Випручало рученята / Й до їх простягає
182B 0013 Сидить без обнови / Сиріточка, рученята / Сховавши в рукава.
244B 0004 ----- / Ой маю, маю і рученята... / Ніко[го], матінко, та обнімати,

РУЧЕНЬКАХ 1

- 030A 0117 По садочку ходить, / На рученьках носить сина, / Очиці поводить:

РУЧЕНЬКИ 1

- 161B 0300 ----- / Обнімемось, поцілуємось, поберемося за рученьки / та й підем удвох собі аж у
Київ. Треба

РУЧЕНЬКУ 1

- 061A 1085 Панно, доле моя! / Не соромся, дай рученьку, / Ходім погуляймо;

РУЧИЦЯМИ 1

- 030A 0279 Нічого не знає, / Маленькими ручицями / Пазухи шукає.

РУЧКИ 1

- 234A 0242 Вранці Марко до наймички / Ручки простягає / І мамою невсипущу

РУЧНИМИ 2

- 258A 0278 І їх славних оковами / Ручними окрутять, / І осудять губителєй
218B 0394 І їх, славних, оковами / Ручними окрутять. / І осудять неправедних

РУШАЙТЕ 1

061A 1430 Найдеш долю... А не найдеш... / Рушайте, хлоп'ята». / І Яремі дали коня

РУШАЛИ 3

192A 0057 Не допомгло... з незціленим / В дорогу рушали. / Чи то праця задавила

274A 0396 Розбирали шатро своє, / В дорогу рушали, / Та й рушили. Пішли степом.

044B 0022 В поход, у дорогу славні компанійці / До схід сонечка рушали. / Випроважала вдова свого сина,

РУШАЮ 1

196B 0033 Та й знов мережать захожусь / Дрібненько книжечку. Рушаю. / -----

РУШИВ 1

030A 0745 «Івась».- «Какой милый!» / Берлин рушив, а Івася / Курява покрила...

РУШИЛИ 3

274A 0397 В дорогу рушали, / Та й рушили. Пішли степом. / І вона, небога

175B 0097 Попереду поїзжане / Рушили в дорогу. / А за ними й невольники

250B 0640 І веселенькі у дорогу / Додому рушили вночі / По холодочку.

РУШИМО 2

274A 0143 ----- / Ми рано рушимо, покинем, / Як не проспийся.

308B 0031 Помолимось Богу, / Та й рушимо тихесенько / В далеку дорогу –

РУШНИКАМИ 8

047A 0100 Не піду я, мамо! / Рушниками, що придбала, / Спусти мене в яму.

207A 0261 З старостами – за тобою / Та за рушниками... / Чи подаєш?» – «Та цур тобі

234A 0273 Пішов Марко. Вернулися / Люде з рушниками, / З святим хлібом обміненим.

050B 0042 Та до вдовівни навпростець / Шелесть за рушниками! / Не торгувались з старостами

057B 0086 Та до вдовівни навпростець / Шелесть за рушниками! / Не торгувались з старостами

057B 0098 (Бо я вже двічі посилав / До дівчини за рушниками) / Послать і втретє міркував.

076B 0180 Із Литви князя-жениха / За рушниками до Рогніди. / -----

183B 0007 Я все виглядала, / Чи не шле за рушниками... / І не сподівалась,

РУШНИКИ 4

173A 0109 А дівчата лицялися / І рушники дбали. / Полюбила багатая –

221A 0045 А у мене, як на теє, / Й рушники вже ткались. / От-от була б подавала,

006B 0298 А колись... Давно колись-то! / Рушники вже ткались, / І хустина мережалась,

043B 0011 А з іншими вінчайтеся. / Подавані рушники... / Отаке-то козаки!

РУШНИЦІ-ГАКІВНИЦІ 1

044B 0065 Шаблю золотую, / Три рушниці-гаківниці / І три самопали...

РУШНИЦЮ-ГАКІВНИЦЮ 1

044B 0030 Виносила зброю – шаблю золотую / І рушницю-гаківницю. / Випровожала три поля, три милі,

РУШНИЧКУ 1

243B 0011 У дівчини в чужій хаті, / У рушничку та в хустині / Захована в новій скрині.

РЦИ 1

266B 0003 І о князях, і о вельможах, / І о царях отих. І рци: / Нашо та сука, ваша мати,

РЯД 1

199A 0159 Всі зла на світі, війни, чвари, / Пекельних мук безкрай ряд... / І повен Рим байстрят!

РЯДАМИ 3

- 057A 0004 Нащо стали на папері / Сумними рядами?.. / Чом вас вітер не розвіяв
061A 0130 І я плачу. А тим часом / Пишними рядами / Виступають отамани,
230B 0093 На світ вас виведу надалі / Рядами довгими в кайданах... / -----

РЯДКОМ 1

- 250B 0320 Сердешній матері. Скотина / Іде, пасучися, рядком / Ідуть за нею батько й мати,

РЯДНИНІ 3

- 061A 1067 Нічого немає; / У ряднині ростуть діти, / А козак співає:
061A 2439 Давно те минуло, як, мала дитина, / Сирота в ряднині, я колись блукав, / Без свити,
без хліба, по тій Україні,
188B 0010 Одно-однісіньке під тином / Сидить собі в старій ряднині. / Мені здається, що се я,

РЯДОК 1

- 161B 0008 І досі ще стоїть любенько / Рядок на вигоні тополь, / Неначе з Оглава дівчата

РЯДОМ 2

- 180A 0534 Старшина пузата / Стоїть рядом; сопе, хропе, / Та понадувалось,
207A 0334 Та плаче Ярина; / Старий батько іде рядом, / Научає сина:

РЯСІ 3

- 180A 0484 І заклав столицю / В новій рясі. Подивися: / Церкви та палати!
038B 0070 Низенько заходить. / В довгій рясі по келії / Старий чернець ходить.
156B 0046 Не пустили Дорошенка, / У рясі пізнали, / Закували у кайдани,

РЯСКУ 1

- 302B 0015 З качуром за ними, / Ловить ряску, розмовляє / З дітками своїми.

РЯСНИМ 1

- 250B 0115 Заквітчай голову дівочу / Лілеями та тим рясним / Червоним маком. Та й засни

РЯСНІ 1

- 180A 0103 Верби зеленіють. / Сади рясні похилились, / Тополі по волі

РЯСНО 1

- 271B 0005 Собі батька маєш. / Раз укріє тебе рясно / Зеленим покровом –

РЯСНОЮ 1

- 180A 0086 Опівночі падатиму / Рясною росою. / Порадимось, посумуєм,

РЯСТ 1

- 016B 0092 Загинеш, серденько, загинеш, / Мов ряст весною уночі. / Засхнеш, не знатимеш
нічого,

РЯСТОМ 3

- 061A 2139 Сонну розбудила, / Уквітчала її рястом, / Барвінком укрила;
114A 0028 Згадай же, Оксано, чужа чорнобрива, / І сестру Мар'яну рястом уквітчай, / Часом на
Петруся усміхнись, щаслива,
207A 0389 І барвінком, і рутою, / І рястом квітчає / Весна землю, мов дівчину

РЯСТУ 1

- 061A 2151 Освітить пожаром: / Сонця мало, рясту мало / І багато хмари.

РЯСУ 2

- 038B 0097 І покотились із очей / На рясу сльози... Бий поклони! / І плоть старечу усмирйай.

156B 0030 А я, брати-запорожці, / Возьму собі рясу / Та піду поклони бити

РЯТОВАТИ 1

020A 0066 Обізвавсь Тарас Трясило / Віру рятовати, / Обізвався, орел сизий,

РЯТОВАТЬ 1

175B 0039 У балці стало щось кричать, / Побігли хлопці рятовать. / Аж там панич несамовитий,

РЯТУВАТИ 2

024A 0042 Обізвавсь Тарас Трясило / Волю рятувати, / Обізвався, орел сизий,

061A 0315 Розбрілися та й забули / Волю рятувати, / Полигалися з жидами,

РЯТУЄ 2

020A 0023 Як мала дитина. / Ніхто її не рятує... / Козачество гине,

024A 0023 Як мала дитина. / Ніхто її не рятує... / Козачество гине,

РЯТУЙ 3

200B 0137 Моє ти серце! мій ти сину! / Рятуй мене, рятуй! рятуй! / О Матер Божая! розкуй

200B 0137 Моє ти серце! мій ти сину! / Рятуй мене, рятуй! рятуй! / О Матер Божая! розкуй

200B 0137 Моє ти серце! мій ти сину! / Рятуй мене, рятуй! рятуй! / О Матер Божая! розкуй

РЯТУЙТЕ 2

061A 0548 Іжте моє тіло! / Ні шеляга! Гвалт! Рятуйте!» / «Ось ми порятуєм».

061A 0805 Запалим церкву!» / «Гвалт! рятуйте! / Хто в Бога вірує!» – кричить

РЯТУЮТЬ 1

175B 0044 Сердешна дівчина кричить. / Прибігли хлопці, не рятують, / Боятся пана. А один,

